Bundel - (PS) Provinciale Staten van 19 december 2022

Agenda bijlagen

Vastgestelde notulen Statenvergadering 19 december 2022.pdf

13 Heropening en mededelingen voorzitter

14 BEHANDELSTUKKEN

14.1 Verzoek tot interpellatie Maaslijn

Verzoek tot interpellatie Maaslijn, e-mail fracties PvdA, CDA en SP van 15-11-2022 (PS DOC-00371820).pdf

Beantwoording Schriftelijke Vragen inzake Maaslijn bij verzoek tot interpellatiedebat, brief GS van 6-12-2022 (GS DOC-00376984).pdf

14.2 G-22-039 GEWIJZIGD Statenvoorstel Brightlands Campus Greenport Venlo - visie en inzet tot 2030

In het voorliggende Statenvoorstel wordt voorgesteld de provinciale bijdrage te continueren aan de ontwikkeling van de Brightlands campus in Venlo.
Dit is behandeld in de Statencommissie FEB van 18-11-2022. De commissie heeft besloten om het voorstel als behandelstuk door te leiden naar PS van 15-12-2022.
In het Presidium van 02-12-2022 is besloten om het voorstel als hamerstuk door te leiden.
Provinciale Staten wordt gevraagd:
1. In te stemmen met het Statenvoorstel 'Brightlands Campus Greenport Venlo - visie en inzet tot 2030';
2. € 300.000,00 per jaar beschikbaar te stellen als structurele begrotingspost ten laste van de stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead), als eerste in de begroting 2023 (categorie i). Voor de jaren 2023 en 2024 te salderen met de reeds opgenomen lasten van respectievelijk € 300.000 in 2023 en € 300.000 in 2024;
3. In de programmabegroting 2023 opgenomen stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead) betreffende restant € 1.642.857 per jaar te bekrachtigen ten behoeve van R&D programma's en projecten (categorie iii);
5. € 2.913.020,00 beschikbaar te stellen voor de provinciale bijdrage aan het project Healthy Eating and Food Innovation' voor € 1.448.479,00 uit de beleidsintensivering 'Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt' en voor € 1.464.541,00 uit het beleidskader Limburgs landbouw en agrifoodsector 'Koers naar de Toekomst' lijn 1 missiegedreven innoveren; campus;
6. € 3.700.000,00 beschikbaar te stellen voor de provinciale bijdrage aan het Kennis As-project University College Venlo/bachelor onderwijs Venlo voor € 2.200.000,00 uit de beleidsintensivering 'Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt' en € 1.500.000,00 toevoegen aan de stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead) en deze te bekrachtigen;
7. Bij een positief besluit van Provinciale Staten worden de financiële consequenties geëffectueerd in de 1e Afwijkingenrapportage 2023 betreffende de categorie i en ii en bijdragen kennisinstellingen.

G-22-039 GEWIJZIGD Statenvoorstel Brightlands Campus Greenport Venlo - campus en vastgoed - visie en inzet tot 2030, brief GS van 6-12-2022 (GS DOC-00377672).pdf

G-22-039 Statenvoorstel Brightlands Campus Greenport Venlo - visie en inzet tot 2030, brief GS van 2-11-202 (GS DOC-00303044).pdf

Rekenkamerbrief Greenport Venlo, e-mail ZRK van 15-7-2022 (PS DOC-00307322).pdf

Concept deelverslag G-22-039 Statenvoorstel Brightlands Campus Greenport Venlo - visie en inzet tot 2030 SC FEB 18-11-2022.DOC

G-22-039 BESLUIT.docx

Stemuitslag G-33-039 GEWIJZIGD Statenvoorstel Brightlands Campus Greenport Venlo- visie en inzet tot 2030.pdf

15 Moties vreemd aan de orde van de dag

16 Sluiting

Limburgs Parlement

provincie limburg

Notulen
Statenvergadering
van 19 december 2022

INHOUDSOPGAVE
Notulen 19 december 2022

	Presentielijst	**Pagina 4**
13	**Heropening en mededelingen voorzitter**	**Pagina 6**
14	**BEHANDELSTUKKEN**	**Pagina 6**
14.1	**Verzoek tot interpellatie Maaslijn**	**Pagina 6**
14.2	**G-22-039 GEWIJZIGD Statenvoorstel Brightlands Campus Greenport Venlo - visie en inzet tot 2030**	**Pagina 28**
15	**Moties vreemd aan de orde van de dag**	**Pagina 34**
16	**Sluiting**	**Pagina 53**

Presentielijst van de leden van Provinciale Staten van Limburg voor de vergadering van 19 december 2022

Voorzitter
Roemer, E.G.M.

Statengriffier
Pregled, mr. A.O.J.

Leden	**Partij**
Aanwezig	
Absil, mevrouw drs. M.G.J.A.C.	CDA
Baneke, P.D.	GroenLinks
Bastiaans, L.H	VVD
Berghorst, mevrouw mr. A.	PvdA
Bijnen, H.M. van	PVV
Bosch, M.Th.	PVV
Burlet, R.J.H.	JA21
Caldenberg, M. van	SP
Claassen, drs. R.A.B.	PVV
Depondt-Olivers, mevrouw M.L.H.	CDA
Driessen, R.B.	Forum voor Democratie
Ernst, R.A.M.M.	PVV
Frische, drs. G.H.C.	CDA
Heldens, ing.T.M.	VVD
IJpelaar, W.A.J.	CDA
Jenneskens, MA, mevrouw M.T.P.	D66
Jetten, mevrouw T.G.M.	GroenLinks
Jiménez Hastenrath, mevrouw C.L.	PVV
Koopman M SEN, mevrouw S.N.	VVD
Kuntzelaers, J.J.M.	PvdA
Linden, H.M.V. van der	LOKAAL-LIMBURG
Lodewijks, drs. A.J.V.C.	VVD
Loomans, ir. P.J.M.	Partij voor de Dieren
Megens, B.J.M.H.	PVV
Mertens, mevrouw mr. K.G.M.	GroenLinks
Meziani, A.	CDA
Nijskens, H.L.M.	VVD
Palmen, BBA, mevrouw E.C.C.	Fractie Palmen
Plusquin, mevrouw P.S.M.L.	Partij voor de Dieren
Reuser, J.A.A.M.	JA21
Schuuring, mevrouw E.A.	PvdA
Tegels, R.J.J.	CDA
Vaessen, L.A.P.	D66
Valk, MCDM, ing. R.E. van der	SP
Vincken, drs. N.J.H.M.	JA21
Voncken-Janssen, mevrouw ing. I.D.A.M.	CDA
Werrij-Wetzels, LLM, mevrouw M.	CDA
Westen, bc, O.D.	GroenLinks
Westhoff, ir. R.J.H.	Fractie Westhoff
Wolters Gregório, J.	SP
Afwezig	
Claessens-Schepers, mevrouw Y.M.	SP
Fischer-Otten, mevrouw A.M.J.N.	50PLUS
Franssen, R.J.H.	LOKAAL-LIMBURG
Hermans, L.J.	PVV
Smeets, B.B.P.M.	JA21

Thewissen, drs. M.W.	JA21
Wageningen, ir. J. van	D66

Het college van Gedeputeerde Staten
Gaans-Gijbels, M.W.A. van
Gabriëls, G.J.W.
Roest, A.G.M.
Satijn, S.H.M.
Toorenburg, mevrouw M.M. van

Afwezig:
Roefs, mevrouw C.W.J.M.

Overige aanwezigen
-

Notulist
Het Notuleercentrum

13 Heropening en mededelingen voorzitter

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. Aan de orde nog een paar punten, waar we de eerdere dagen niet aan toekwamen. Allereerst het verzoek tot interpellatie over de Maaslijn. Daarna spreken we nog even kort over het Statenvoorstel Brightlands Campus en ik hoor graag van u hoe we dat gaan doen zo dadelijk. En vervolgens hebben we vijf moties vreemd aan de orde van de dag. En dan komen we bij de sluiting. Allereerst open ik met het verzoek tot interpellatie. U kent inmiddels alle spelregels daarover. En voor de inleiding en voor de vragen van de drie indieners heb ik begrepen dat mevrouw Berghorst daar de vragen over gaat stellen. Daarna zal vanuit het college de Gedeputeerde beantwoorden en daarna kijken we wel wat er nog steeds openstaat aan restant van vragen. Mevrouw Berghorst, aan u zo dadelijk het woord.

14 BEHANDELSTUKKEN

14.1 Verzoek tot interpellatie Maaslijn

De voorzitter: Allereerst open ik met het verzoek tot interpellatie. U kent inmiddels alle spelregels daarover. En voor de inleiding en voor de vragen van de drie indieners heb ik begrepen dat mevrouw Berghorst daar de vragen over gaat stellen. Daarna zal vanuit het college de Gedeputeerde beantwoorden en daarna kijken we wel wat er nog openstaat aan restant van vragen. Mevrouw Berghorst, aan u zo dadelijk het woord.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Goh, dat is lang geleden, dat we hier waren met elkaar. Voorzitter, op 12 november 2021 stelde Provinciale Staten het PIP voor de Maaslijn vast. Ik weet nog dat ik die dag opgetogen was: een groot financieel probleem is opgelost en het PIP werd vastgesteld en we hadden met het Rijk een goede kostenverdeling gemaakt. Eindelijk zouden we een grote stap kunnen zetten in de realisatie van de Maaslijn. Voorzitter, die vreugde was van korte duur. Nog geen maand later, op 16 december 2021, werden wij geïnformeerd dat de tijdsplanning van het Maaslijnproject erg krap was. Dat sluimerde al eerder rond; de Gedeputeerde verzekerde ons toen dat het chefsache was bij ProRail. De directeur van ProRail kwam ons daar ook nog persoonlijk over bijpraten. De boodschap was: we gaan samen mitigerende maatregelen treffen om dit project binnen planning te houden. Eerlijk gezegd, voorzitter, ik vond dat best hoopvol. Maar de realiteit was anders. Want terwijl wij met mitigerende maatregelen het project binnen de planning proberen te houden, ziet ProRail de risico's eigenlijk alleen maar toenemen. In een brief aan de Tweede Kamer schrijft de Staatssecretaris: de conclusie van ProRail is dat de kleinste tegenvaller tot vertraging leidt en dat daarmee de kans zeer klein is dat de planning overeind blijft. En toch wordt er besloten om over te gaan tot aanbesteding. Alle bedrijven die aan het Nederlandse spoor mogen werken, tonen interesse. En dan, voorzitter, breekt de oorlog in Oekraïne uit en dat heeft grote gevolgen. In de eerste plaats natuurlijk voor de inwoners van Oekraïne, maar ook de wereldwijde economie staat op z'n kop. Dat heeft dus gevolgen voor de aanbesteding van de Maaslijn. En hoe wordt de Provincie Limburg daarover geïnformeerd, voorzitter? Middels een persbericht. Geen door IenW of ProRail geïnitieerd spoedoverleg, geen persoonlijk telefoontje van de chef van ProRail of van de Staatssecretaris. Nee, Limburg moet zelf om een overleg vragen om de impact van de oorlog in Oekraïne te bespreken, omdat ze dat gelezen hebben in een persbericht. Het zou mij enorm frustreren, voorzitter, en ik zou daar graag een reflectie van GS op hebben. Inmiddels weten we dat het stoppen met de aanbesteding grote gevolgen heeft voor de realisatie van het project. Minimaal drie jaar vertraging, voorzitter, en u weet: tijd is geld en als het om infrastructuur gaat, veel geld. Projectkosten zullen oplopen en Limburg zal opnieuw diep in de buidel moeten tasten voor de schadevergoeding aan Arriva. Maar het ergste is, voorzitter, dat iedere dag ruim 20.000 reizigers hinder en overlast ervaren van deze verouderde treinverbinding. Voor de PvdA staat nut en noodzaak van de Maaslijn daarom niet ter discussie. De Maaslijn behoort tot de basisinfrastructuur van Limburg en we willen daar ook best een financiële bijdrage aan leveren. Maar we moeten ons wel kritisch de vraag stellen of we hier niet een verantwoordelijkheid nemen die eigenlijk gewoon bij de rijksoverheid hoort te liggen. Infrastructuur is en blijft eigendom van het Rijk. Tot de decentralisatie in 2006 is er door het Rijk en de NS nauwelijks in dit spoorlijntje geïnvesteerd. De realiteit is dat de plannen voor de opwaardering van de

Maaslijn er al in de jaren ’90 waren, lang voordat Limburg de lijn kreeg, maar dat ze nooit zijn doorgezet. Waarom niet? Omdat NS niet wilde investeren in een verlieslatende lijn en omdat de rijksoverheid dat wel prima vond. En Limburg kan het oplossen. Voorzitter, met die geschiedenis in het achterhoofd is het extra wrang om te constateren dat van de 7,5 miljard aan MIRT-gelden dit jaar 4,1 miljard landt in de metropoolregio Amsterdam, terwijl wij in Limburg grotendeels onze eigen broek moeten ophouden als het om spoorverbindingen gaat. Voorzitter, ik kom tot onze vragen. Op welke manier werkt u op dit moment samen met IenW en ProRail om de problemen op de Maaslijn zo spoedig mogelijk op te lossen? Bent u tevreden over die samenwerking? Had het stoppen van de aanbesteding voorkomen kunnen worden als we geen vertraging hadden opgelopen door de fouten aan de zijde van ProRail in 2018? Een van de redenen tot vertraging is de 80-weekse buitendienststelling. U schrijft in uw antwoorden op onze interpellatievragen dat de Stuurgroep Derde Spoor aanbevelingen heeft gedaan om de effecten van die 80-weekse te mitigeren. Om welke aanbevelingen gaat het en worden die serieus opgepakt en overgenomen? De Maaslijn was al gedateerd toen de lijn werd gedecentraliseerd. Er was immers niet in geïnvesteerd. Hebben wij bij die decentralisatie ook middelen gekregen van de rijksoverheid om de lijn op te waarderen? En tot slot, vindt u dat Limburg eerlijk bediend wordt als het gaat om de MIRT-gelden? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Berghorst. Eerst de beantwoording van het College. Daar zijn ook geen vragen mogelijk. En dan heb ik één termijn voor uw Staten om het debat aan te gaan. De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Dank je wel, voorzitter. Dank je wel, mevrouw Berghorst, en ook mijnheer IJpelaar voor dit debat. Beste collega’s, want zo zie ik ons hier wel vandaag. En ook meer fracties, excuus. Elektrificatie en verdubbeling van de Maaslijn, een project waar wij volgens mij allemaal van hadden gewild dat deze allang gerealiseerd zou zijn. Voor de tienduizenden studenten, forenzen, reizigers, Limburgers, maar ook Brabanders en Gelderlanders, die gebruikmaken van deze lijn. Inmiddels is de oplevering, waarover het college u reeds geïnformeerd heeft in de meest recente mededeling, opgeschoven, maar wel vastgesteld, op 2027. Daar baal ik enorm van. In het belang van onze Limburgse reizigers is elektrificatie en verdubbeling van de Maaslijn noodzakelijk. Voor een schone, duurzame, en bovendien betrouwbare en voorspoedige reis. Alternatieven, zoals wij die eerder met elkaar gewisseld hebben, zijn er wat GS betreft dan ook niet. Ontwikkelingen als gevolg van de oorlog in Oekraïne, eerder vastgestelde planningen en de lange geschiedenis van het dossier maken dat wij nu staan waar we staan. Dat zijn factoren waar wij als Provincie niet voor verantwoordelijk zijn, maar wel voor aan de lat staan om deze te dragen. Onterecht, en de Staatssecretaris van IenW benadrukte dit zelf ook al vorige week in de Tweede Kamer bij een commissiedebat spoor, waarin zij ook erkende dat de spankracht van de regio bereikt is. Maar we moeten wel als Limburg mede aan het stuur blijven staan. Zonder sturing en structuur is er geen verbondenheid. En die is, gelet op alle ontwikkelingen waar het Rijk voor aan de lat staat, maar ook voor onze eigen OV-concessie, wel bijzonder belangrijk. Datzelfde geldt ook voor de inzet op Europees niveau. Daar is de Maaslijn inmiddels onderdeel van het Transeuropean Network for Transport, het TEN-T-netwerk. Voorzitter, uw Staten hebben mij voor aanvang van het debat een aantal vragen gesteld. Die zijn ook reeds schriftelijk beantwoord, maar we gaan daar nu wat dieper op in. De eerste vraag van mevrouw Berghorst was min of meer: kunnen we een beeld schetsen hoe wij met IenW in de Stuurgroep zitten en hoe wij die samenwerking ervaren. Zoals gezegd, wij zijn gezamenlijk opdrachtgevers, dankzij de bestuursovereenkomst die vlak voordat dit college aantrad, is gesloten. Daardoor zijn wij volwaardig opdrachtgever met IenW en is de balans tussen het ministerie en de Provincie min of meer gelijkwaardig en zitten wij samen met ProRail als opdrachtnemer in de Stuurgroep. Als u mij in alle eerlijkheid vraagt: hoe vindt u dat dat gaat, dan kan ik best wel zeggen dat er in een goede, maar ook soms stevige sfeer, gesproken wordt. In alle openheid en in alle striktheid. Dat heeft ermee te maken dat, omdat zowel IenW als de Provincie met een enorme bijdrage in het project zitten, ons er alles aan gelegen is om het project zo snel mogelijk tot uitvoer te brengen. Wat dat betreft zie ik ook dat door de bestuursovereenkomst die druk op ProRail veel beter … Of niet de druk, maar laat ik het zo zeggen: de opdrachtgever-opdrachtnemer-relatie is veel beter in balans gebracht. ProRail is inderdaad wakker geschut door een interne eigen gatereview. Daarover heb ik u ook geïnformeerd. Intern bij de checks and balances kwamen toch wel wat zorgelijke

geluiden naar voren, namelijk dat ten aanzien van dossiers als grondverwerving en andere doorlooptijden van het project het een uiterst ambitieuze planning zou zijn, die zonder enige beheersmaatregelen niet gerealiseerd zou kunnen worden. Toen hebben we opgeschaald; daar hebben we hier ook over gesproken. Dat heeft ertoe geleid dat de CEO van ProRail inderdaad hier naartoe is gekomen, maar ook met Arriva, en we waren ook echt wel in charge. Op die onderdelen waarop wij sturing konden uitoefenen, hebben we dat gedaan en terecht, dat constateerde mevrouw Berghorst ook, waren we optimistisch, hoopvol dat we het project binnen de gerealiseerde doelstelling zouden gaan halen. Maar toen kwam inderdaad de oorlog in Oekraïne en dat is niet verwijtbaar aan ProRail; niemand die daar invloed op heeft is dat verwijtbaar, maar daar hebben we nu mee te dealen. De omleidingen als gevolg van de 80-weekse buitendienststelling, voor de mensen die dat wellicht niet helemaal kunnen doorgronden, ik wil hier niet een college gaan geven, maar als gevolg van de werkzaamheden aan de Duitse zijde van de Betuweroute moet het verkeer van de Betuweroute over de Brabantroute worden geleid en dat betekent dat de Maaslijn gewoon bereikbaar moet zijn voor het vrachtverkeer. Die 80-weekse buitendienststelling heeft een enorme impact en die was niet eerder aan de orde, want oorspronkelijk was de planning erop gericht om de trein eind 2024 te laten rijden en de 80-weekse buitendienststelling zou pas relevant zijn als de vertraging zou zijn tot eind 2025. Daar hebben we nu dus mee te maken. We zijn twee à drie jaar geleden door ProRail en IenW gevraagd om in de Stuurgroep te zitten over die 80-weekse buitendienststelling om de eventuele impact, de eventuele overlast, zo veel mogelijk te beperken en waar mogelijk te mitigeren. De Staatssecretaris heeft inmiddels, op 13 december, een brief gestuurd waarin over die impact en die mitigerende maatregelen is gesproken. Dat is als gevolg van het advies van de Stuurgroep, waar wij als lid ook inzitten. In onze antwoorden hebben we natuurlijk ook al aangegeven wat de impact is. Dat heb ik net ook proberen te schetsen. Het leidt gewoon tot serieuze vertraging. Dus dat is onze rol in die Stuurgroep rond de 80-weekse buitendienststelling. Dan komt eigenlijk het hoofdpunt, het hoofdingrediënt van het toch wat nare gerecht en dat gaat over de financiële rekening. Mevrouw Berghorst merkt op dat relatief veel geld neerslaat in de Randstad. Conform de huidige MIRT-verdeling zien we inderdaad dat, als je in absolute zin gaat kijken, veel geld voor meerjarige investeringen in transport, water, wegen, spoor, fiets, neerslaat in de Randstad. Feit. Is dat evenredig? Nou ja, als je gaat kijken wat wij in die MIRT-projecten gestopt hebben, dan is dat vrij beperkt geweest. De Maaslijn is altijd buiten de MIRT-systematiek om behandeld. Dat neemt niet weg dat IenW wel volwaardig partner is en ook met een behoorlijke zak geld in het project zit. Ten aanzien van de MIRT-verdeling kan ik me heel goed voorstellen dat het beeld ontstaat dat, laat ik het zo interpreteren, als de Maaslijn in de Randstad had gelegen, die misschien allang was opgepakt. Dat is speculeren, maar ik kan mij goed voorstellen dat die vraag leeft bij de Staten. Hoofdpunt is wel dat de Maaslijn wordt opgepakt. Daar moet alle energie op gericht zijn. Vanaf nu is het gewoon alle hands aan dek, maximaal bij ProRail vinger aan de pols houden, om ervoor te zorgen dat in 2027 dat ding rijdt. Dan komt er zo meteen misschien nog een debat over hoe we die rekening, de meerkosten eventueel, bij het ministerie neerleggen. Daarover ga ik graag met de Staten in gesprek. Hier wil ik voor wat betreft de opening het even bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik nu in één termijn een termijn voor de Staten openen. Ik geef als eerste, in volgorde van aanvragers van het debat, het woord aan de PvdA, dan het CDA en dan de SP, en dan kijk ik even of mensen gebruik willen maken van hun termijn. Mevrouw Berghorst, aan u als eerste het woord.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Voorzitter, als ik naar de beantwoording van de Gedeputeerde luister, dan overkomt mij iedere keer weer op dit dossier het gevoel dat de Gedeputeerde de ernst van de zaak niet inziet. Ik denk dat dat niet zo is, want ik denk dat hij dat wel inziet, maar ik maak mij wel zorgen als ik de Gedeputeerde hoor zeggen: het komt wel goed. Dit dossier, collega's, komt niet goed, want het loopt al zo lang en we worden ieder halfjaar zo ongeveer geconfronteerd met nieuwe problemen. Als ik dan u hoor zeggen: de samenwerking is fantastisch, het gaat hartstikke goed, maar u antwoordt in uw vragen ook dat u geïnformeerd wordt over een nieuw probleem via een persbericht, dat roept dat bij mij wel een vraag op. Dat kan ik niet helemaal rijmen met het verhaal wat ik hier vandaag hoor. Voorzitter, ik ga het verder kort houden, maar wat mij ook heel erg opvalt, is, hoe zeg ik dat… u doet de suggestie: als de Maaslijn in de

Randstad had gelegen, dan was het probleem al opgelost. Voorzitter, als de Maaslijn in de Randstad had gelegen, was dit probleem nooit ontstaan. Er is geen enkele spoorlijn in de Randstad gedecentraliseerd naar een overheid, omdat die niet winstgevend was. Dat gebeurt alleen in de provincies die ver van de Randstad afliggen. Dat is een besef dat wij als Limburg met ons mee moeten nemen en waar we tegen moeten vechten, want wij betalen de rekening anders. Voorzitter, tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Berghorst. Ik geef het woord aan de heer IJpelaar namens het CDA.

De heer IJpelaar (CDA): Beste voorzitter, daar staan we dan. Aan het einde van deze Statenperiode met heel veel zorgen, maar zonder Maaslijn. Toen ik dit dossier bij de verdeling van de woordvoeringen kreeg, dacht ik: goh, wat is dit toch een mooie kans om mezelf misschien te profileren, maar zeker ook om Limburg te profileren. Ik denk dat we dit allemaal wel gedacht hebben: wat is dit een mooie kans om Limburg te profileren. Dat zal ongetwijfeld ooit de gedachte zijn geweest waarom wij er uiteindelijk zelf voor gekozen hebben als Provincie om dit project naar ons toe te trekken. Alleen, we moeten op dit moment concluderen dat het een dramaproject aan het worden is. De uiteindelijke realisatiedatum is in één keer zomaar drie jaar opgeschoven. Om het halfjaar, zoals mijn collega net ook al aangaf, worden wij geconfronteerd met het feit dat de kosten toenemen. Welke doorrekening we ook maken, het wordt altijd duurder en de alternatieven zijn ook altijd duurder. Dus we zitten eigenlijk als Staten, maar als college ook, gewoon gevangen. Ik vraag me dan ook af hoe het kan dat we continu achter de feiten aanlopen. Hoe kan het dat we continu geconfronteerd worden met een reactie in plaats van een proactieve actie. En hoe kan het nou dat wij continu moeten schikken naar de mening van ProRail, dat we niet op de een of andere manier ProRail op de rails krijgen en kunnen zeggen: jongens, dit hebben we afgesproken en dat gaan we ook doen. Ik vraag me af hoe de Gedeputeerde terugkijkt naar de periode dat hij dit dossier heeft gekregen. Remkes heeft er een deal van gemaakt: we gaan fiftyfifty met elkaar dit oplossen. U moet gedacht hebben: dan hebben we het geregeld met elkaar, dan komt het nu goed. Hoe moeten die gesprekken hebben gevoeld met ProRail, met name het afgelopen jaar vanaf april. Dat ProRail ineens zegt: het is leuk dat u dat wilt en dat Remkes dat heeft afgesproken met u, maar dat gaan we gewoon niet doen. Ik ben ook heel benieuwd: is het dan heel raar om van ProRail te mogen verwachten dat ze een spoorlijn van 60 km, niet eens volledig verdubbeld, niet meer kunnen aanleggen? Dat dat blijkbaar alleen nog maar in de Randstad kan. De kleine, hoog efficiënte stukjes spoor, die in één, twee of drie weken ineens helemaal verbouwd worden. Maar grote stukken spoor, de spoorlijnen waar we allemaal zo trots op zijn in Nederland, dat lukt blijkbaar niet meer. Ik ben heel benieuwd wat we hier aan gaan doen. Het CDA, en met mij een aantal andere indieners, hebben wel een idee wat we zouden moeten doen. Het CDA denkt dat we een lijn moeten trekken. Dat we moeten zeggen: dit is het. Wij als provincie lopen voorop voor twee andere provincies, voor de regio, om de regio aan te sluiten op een internationale verbinding, maar ook om een heel belangrijke aansluiting in Oost-Nederland te realiseren. Ik denk dat wij gewoon moeten zeggen: beste ministerie van IenW en ProRail, u zoekt het maar uit, landelijk. Want als een project van 60 km spoor door drie provincies met een omvang van ruim € 400 miljoen niet meer als rijksproject geclassificeerd kan worden, dan weten wij het ook niet meer. Dat is de reden waarom wij vandaag een motie gaan indienen. Dank u wel, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Van Caldenberg namens de SP.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, dank u wel. Toen de heer Van Caldenberg in 2011 bij de provinciale verkiezingen mocht ondersteunen bij de toenmalige SP-fractie, toen was het dossier Maaslijn al een gebed zonder einde. Waarvan ook toen al werd gezegd: dit is nu echt de allerlaatste keer dat het extra geld gaat kosten en binnenkort is die echt gerealiseerd. We zijn inmiddels elf jaar verder en in Limburg is dat altijd een mooi getal, maar eigenlijk is die grap te groot en de lol die we er met z'n allen aan beleefd hebben te weinig om er echt heel erg blij mee te zijn. Ook nu weer hebben we de Maaslijn. En heel eerlijk, beste collega's, onze fractie heeft het idee dat de mensen in Noord-Limburg, en dat gevoel probeer ik maar te verwoorden, door Den Haag in de steek worden gelaten. Ze zitten in een trein, veel te vol, veel te veel vertraging, de drukste regionale spoorweg van Nederland. En het Rijk denkt: weet je wat, we laten het

gewoon lekker bij de Provincie, die heeft toch geld zat, die betaalt het allemaal wel, die zijn gekke Henkie, die doen dat wel voor ons en wij hoeven naar de Limburgers niet om te kijken. Beste mensen, ProRail heeft de aanbesteding stopgezet zonder met ons te overleggen, zonder er met ons over te praten. De gevolgen en de rekening zijn voor ons enorm en je zou bijna zeggen: niet te betalen. De jaren vertraging komen er nu bij, het vierde jaar, 80 weken, als gevolg van de afspraken met Duitsland. De vraag die wij hebben is: waarom gelden voor de overheid in Den Haag de afspraken met Duitsland zwaarder dan de afspraken met hun eigen bevolking en met hun eigen volksvertegenwoordigers in de Provincie? Je zou toch zeggen: laten ze in Den Haag nou eens een keer om Limburg en de regio geven. De gevolgen zijn groot en je kunt op de achterkant van een bierviltje wel uitrekenen dat vier jaar vertraging met inflatie en stijgende bouwkosten ook wel meer geld gaat kosten. Bij dit soort projecten gaat dat natuurlijk ook een keer doorwegen. De vraag is: hoeveel langer kan Limburg nog blijven pompen? Het zit er eigenlijk niet in. Een historische fout was natuurlijk vanuit Den Haag dat ze deze spoorlijn over de schutting bij de Provincie hebben gegooid. Dat had natuurlijk nooit mogen gebeuren, maar gewoon onderdeel moeten zijn van het hoofdnet. Als men in Den Haag voor heel veel geld spoorwegen in de Randstad en met name in Amsterdam kan bouwen, dan kunnen ze ook voor die miljoen Limburgers die er zijn, zorgen dat wij die spoorlijn hebben. Voorzitter, onze fractie bekruipt het gevoel dat de Gedeputeerde, deze Staten en alle Limburgers aan het Maaslijntje worden gehouden door de regering. Voor ons is de maat eigenlijk nu wel vol. Wij eisen dat het Rijk daar iets aan gaat doen, want wij zijn verdorie ook onderdeel van dit land en wij hebben ook het recht om erbij te horen. Wat ons betreft is het vervoer voor alle Limburgers net zo belangrijk als voor alle mensen in Amsterdam. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Caldenberg. Dan geef ik het woord aan de D66-fractie. De heer Vaessen, aan u het woord.

De heer Vaessen (D66): Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Berghorst had al even aandacht voor de historie in de jaren ’90. Laat ik dan maar met een drietal citaten beginnen. ‘Elektrificatie der spoorwegen vordert. In studie is voorts de verbinding Zwolle via Arnhem en Nijmegen met Roermond’; Eindhovens Dagblad 3 februari 1950. Tweede citaat: ‘De heer Den Hollander stelde in een gulle bui de elektrificatie Venlo – Roermond en Venlo – Nijmegen reeds in het vooruitzicht’; Dagblad voor Noord-Limburg 1 juni 1956. De heer Den Hollander was de toenmalige president-directeur van NS en die was op zijn verjaardag in Venlo om het geëlektrificeerde traject Eindhoven – Venlo te openen. Derde citaat: ‘Bij de Spoorwegen zijn plannen goedgekeurd voor de elektrificatie van het baanvak Venlo – Roermond. Waarschijnlijk zal tevens nog definitief besloten worden tot elektrificatie van het traject Venlo – Nijmegen. Eind 1959 zullen naar verwachting deze werken in Limburg zijn uitgevoerd’; De Volkskrant 10 oktober 1956. Als we nu 2027 wel gaan halen, zijn we dus maar 68 jaar later dan de berichtgeving in 1956 deed vermoeden. Ter vergelijking: tussen de eerste berichten over de gunning van de spoorverdubbeling Heerlen – Grens en de realisatie van de elektrificatie en de gedeeltelijke verdubbeling van dat traject zat 108 jaar. Als we dan vanuit die laatste vertrekken, waarom is dat project inmiddels dan wel afgerond? Welnu, dat komt door de inzet vanuit dit Huis. Door de bereidheid van deze Provincie om er zelf middelen voor vrij te maken. Een stevige lobby op te zetten in Den Haag en Brussel, waardoor dat project eerder op een TEN-T-kaart terechtkwam en er € 24 miljoen Europese SEPP-subsidie aan is toegekend. En voor de Maaslijn geldt ook dat er pas beweging is ontstaan toen die door dit Huis werd geëntameerd. Ook bij de Maaslijn, net als bij Heerlen – Grens, is er sinds de bemoeienis van de Provincie sprake van inzet van financiële middelen, heeft de concessie het materieel besteld, hebben wij een PIP vastgesteld, ligt er een projectplan dat aanbesteed kan worden en heeft de lobby inmiddels ook geleid tot een plek op de TEN-T-kaart van de Europese Commissie. Als het Europees Parlement die ook vaststelt, dan komt ook dit project voor SEPP-subsidie in beeld, met kansen tot maar liefst een derde van de projectkosten. Kortom, er is heel veel wel gebeurd dat de elektrificatie, die in 1959 klaar had moeten zijn, dichterbij brengt dan die ooit geweest is, maar wel worden we weer met tegenslag geconfronteerd. Daar worden we knap chagrijnig van. ProRail stopt de aanbesteding en de Limburgse reizigers zitten met de gebakken peren. Nog langer boemelen, voordat er eindelijk een goede, robuuste, comfortabele en betrouwbare treindienst kan worden aangeboden. En alweer een rekening voor de kosten die uit die vertraging voortvloeien. Dat kan niet het geval zijn. Zoals gezegd, doet de Provincie

echt al heel veel voor de realisatie van de Maaslijn, zeker ook financieel. Als nu de spoorwegbeheerder, waarvan het Rijk de enige aandeelhouder is, op kosten wordt gejaagd, dan is het toch aan het Rijk om die voor haar rekening te nemen? Daar moet GS wat ons betreft op inzetten. Voor D66 betekent dat niet dat we de regie helemaal uit handen moeten gaan geven, want, jullie hoorden het al, aan het Rijk hebben we het al meer dan 50 jaar overgelaten en dat leverde niet op wat er nodig was. In de jaren ’90 kostte het de Limburgers bijna zelfs de hele verbinding naar Nijmegen. Pas sinds de Provincie zich actief is gaan bemoeien met de dossiers zijn er daadwerkelijk stappen gezet en kan er begin 2023 worden aanbesteed. Laten we ons dus niet geheel aan het Rijk overleveren. De Limburgse reiziger, en dat zijn er vele duizenden per dag op deze lijn, schiet er niets mee op als wij het probleem op een andere tafel leggen. We hoorden de Gedeputeerde uitspreken dat hij wel mee aan het stuur wilde blijven zitten. Dat is voor D66 echt van groot belang. Ik hoop dat u aan de Staten kunt toezeggen dat de Provincie actief blijft in de Stuurgroep, gedeeld opdrachtgever, want het stuur loslaten, brengt het project te gemakkelijk in gevaar. Wij weten wel wie dan de rekening krijgt van het doordieselen. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Vaessen. Dan geef ik nu het woord aan de fractie van Forum voor Democratie. Geen behoefte aan? Fractie Palmen? Mevrouw Palmen, aan u het woord.

Mevrouw Palmen (Fractie Palmen): Dank u wel, voorzitter. En ook dank voor de beantwoording van de vragen door de Gedeputeerde. Maar we schieten er niet zo heel veel mee op. Alles op alles zetten, vinger aan de pols, vaart maken, goed overleg, enzovoort, dat hebben we allemaal zo vaak gehoord. Ik kwam zelf voor de eerste keer in aanraking met de Maaslijn zo eind jaren ’80, toen ik een vriend kreeg die in Noord-Limburg woonde. Twee jaar lang tufte ik heen en weer tussen Roermond en Venray. Toen was de Maaslijn nog niet zo heel verkeerd, vond ik zelf. Achttien jaar later ging mijn oudste zoon voor de eerste keer met deze lijn richting Sittard voor zijn studie. Toen was er al redelijk wat ellende. In zijn eerste jaar kon hij vaker niet dan wel naar school, al zal ik niet ontkennen dat het, gezien zijn leeftijd, ook andere oorzaken gehad zou kunnen hebben. Hierna volgden er nog vijf kinderen die óf richting Nijmegen tjoekten dan wel richting Maastricht voor hun studies. Allemaal dezelfde ervaringen, allemaal dezelfde drama’s. Alleen mijn vierde zoon maakt nu nog van de lijn gebruik vanwege zijn werk in Arnhem. Toen ik hem laatst vroeg hoe zijn ervaring met de Maaslijn was, was het letterlijke antwoord: het is echt schandalig dat hier ook maar iemand een kaartje voor moet betalen. En dat is het, voorzitter. Terwijl allerhande stakeholders elkaar de tent uit vechten over wie er wat wanneer moet doen, staat de inwoner van Limburg weer eens in de kou. Het is om je kapot te schamen. Al jarenlang wordt er gesoebat over deze lijn en laat de Provincie Limburg toe dat andermans problemen hun probleem wordt. Van € 32.3 miljoen tot € 212 miljoen, van 2009 tot 2027, en dat zal het vast nog niet zijn. En naar ik vernomen heb van mijnheer Vaessen, die iets beter in de geschiedenisles zat dan ik, dateert dat dus al van nog veel verder. Daarbij kunnen we volgens mij rustig stellen dat iedere tegenvaller onevenredig hard bij de Provincie wordt neergelegd. Het is niet onze verantwoordelijkheid, voorzitter, maar we hebben het tot onze verantwoordelijkheid gemaakt. Het siert de Provincie dat zij uit oogpunt van solidariteit mee wil dragen, helemaal goed, maar alles heeft een grens. Datzelfde geldt voor de solidariteit richting onze oosterburen inzake de 80-wekensluiting. Ik krijg er in ieder geval danig de pip van, want iedere keer wanneer er een zwaar debat heeft plaatsgevonden en er een positief besluit volgde, lag een maand later de volgende tegenvaller al weer op het bordje. Het provinciale bordje, welteverstaan. Hoe kan het toch dat één van de langste, drukste en meest intensieve brede enkelspoorlijnen in Nederland zo lang moet wachten op verbetering, en dat in één van de rijkste landen ter wereld. En nu zitten we muurvast. Wat er ook besloten wordt, het wordt altijd duurder, er is altijd vertraging en de Provincie Limburg is de flappentap. De inwoners staan allang niet meer centraal, maar hebben het nakijken. Alsof ze het al niet moeilijk genoeg hebben. In de vorige sessie heb ik al aangegeven dat wat mij betreft het einde daar is. Ik ben zeer voorstander van de Maaslijn en de mensen van Limburg, Brabant en Gelderland verdienen inmiddels een hartstikke mooie trein en een uitstekende verbinding. Wat mij betreft ben ik niet van mening veranderd en staat het Rijk aan de lat om dit te realiseren. Dan maar met de vuist op tafel. Ik zal daarom de motie van SP, CDA en PvdA van harte mee indienen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Palmen. Mijnheer Westhoff, aan u het woord namens de Fractie Westhoff.

De heer Westhoff (Fractie Westhoff): Voorzitter, de Maaslijn, één van de vele hoofdpijndossiers van de Provincie Limburg. Al veertien jaar wordt er geprobeerd om de kwaliteit van de treinverbinding tussen Roermond en Nijmegen te verbeteren. En blijkbaar is dat nog veel langer. Bakken met geld wordt er uitgegeven; tot nu toe € 30 miljoen en er is nog niets verbeterd. Het ziet ernaar uit dat dat op korte termijn ook niet zal gebeuren. Bij het bezoek aan Arriva heb ik in de planning van Arriva 2025 zien staan, terwijl de Provincie 2027 in de boeken heeft staan. En met de huidige mission creep zal dat waarschijnlijk wel 2030 worden. Ondertussen laten we onze burgers in de kou staan. De dienstregeling blijft bij het oude en de kwaliteit van de dienst holt achteruit. We blijven ons ondertussen verschuilen achter de oplopende prijzen in de aannemersmarkt. Een tijdelijk probleem, als ik de markontwikkeling moet inschatten: ProRail, Oekraïne en stikstofbeperkingen. Ook werd een PIP vastgesteld en die moet en zal worden uitgevoerd. Elke wijziging moet door de ambtelijke molen, alsof de PIP in beton is geschreven. Waarom denkt de Provincie niet in oplossingen? Waar is de flexibiliteit gebleven? Hoe moeilijk kan het zijn? Zoek het niet in onverwachtse technieken, zoals batterij- en waterstoftreinstellen, maar ga het dichter bij huis zoeken. Misschien niet de ideale oplossing, maar een stap in de goede richting is het om het bestaande materieel om te bouwen naar biodiesel. Iets duurder in gebruik, maar dan voldoen we in ieder geval voor 90% aan de doelstelling van hernieuwbare energie. We hebben bijna alle treinstellen die we nodig hebben voor deze operatie, dus waar wachten we op? Oké, voor zeven afgeschreven treinstellen moet een oplossing gevonden worden, maar met de 23 nieuwe elektrische treinstellen in aantocht, kan er waarschijnlijk wel een oplossing voor worden gevonden. Arriva is een Europese vervoersgigant met zeer veel materieel, dus flexibiliteit. De resterende elektrische treinstellen kunnen worden opgenomen in de huidige pool van Limburgse elektrische treinstellen, zodat slijtage van het bestaande materieel omlaag kan worden gebracht; lagere kosten dus. Misschien een mogelijkheid. Datzelfde geldt voor de spoorverdubbeling; één van de belangrijkste argumenten om tot elektrificatie over te gaan, is een betere dienstregeling. Kan de spoorverdubbeling niet simultaan plaatsvinden? Daar moet ProRail ervaring mee hebben. Onafhankelijk van elektrificatie. De 80-wekenafsluiting in 2024 als gevolg van aanpassing van de Betuwelijn geldt alleen voor het zuidelijke deel van de Maaslijn. Kunnen we de noodzakelijke spoorverdubbeling op het zuidelijke deel niet gereedmaken vóór 2024? Knip het hele project op in onderdelen en werk af wat kan. Ik zou graag willen zien dat de reiziger wordt geholpen. Deze heeft lang genoeg moeten wachten op een verbetering. Er zijn wat mij betreft genoeg mogelijkheden, maar dan moeten we het wel willen. Niet als een verblind konijn naar de koplampen van een auto blijven staren door in onmogelijkheden te denken, maar de handen uit de mouwen steken. Flexibel. Wat mij betreft: waar wachten we op? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Westhoff. Dan geef ik nu het woord aan de fractie van GroenLinks. Mijnheer Baneke, aan u het woord.

De heer Baneke (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Het maatschappelijk en economisch belang van de Maaslijn voor de regio's Noord- en Midden-Limburg, Noordoost-Brabant en het Rijk van Nijmegen kan nauwelijks overschat worden. Om een voorbeeld te geven: afgelopen vrijdag is hier een besluit genomen over een vliegveld, dat afgelopen jaar evenveel passagiers verwelkomde als de Maaslijn in een week. Dus als we het hebben over de basisinfrastructuur van Limburg en omliggende regio's, dan hebben we er hier wel eentje te pakken. Bovendien bevindt het openbaar vervoer zich toch al in het hoekje waar de klappen vallen, ook de beperkingen op de buslijnen in Limburg hebben als negatief gevolg dat onze inwoners zich minder zelfstandig kunnen verplaatsen. En juist diegenen die het OV nodig hebben om een zelfstandig bestaan op te bouwen of te behouden, worden het hardst getroffen. Daarom doet het GroenLinks pijn dat het College in onze ogen niet alles uit de kast trekt om de elektrificatie van de Maaslijn sneller te realiseren. Een voorbeeld: afgelopen oktober is door een groot aantal gemeentes en twee samenwerkingsverbanden een brief aan de Provincie gericht met een pleidooi om de elektrificatie door te zetten. Ik verbaas mij daarover. Ik zou namelijk verwacht hebben dat dit College alle mogelijke partners en belanghebbenden allang verenigd

zou hebben om gezamenlijk met de vuist op tafel te slaan in Den Haag. Hoe kan het dat er een oproep aan de Provincie Limburg wordt gericht in plaats van dat alle krachten die hier een samenspel zouden moeten hebben, zich verenigen en in Den Haag op tafel slaan? Op tafel slaan met de mededeling dat het een schande is dat het Rijk één van de drukste regionale spoorlijnen - en dat is niet de allerdrukste, mijnheer Van Caldenberg, dat is de Valleilijn namelijk – van Nederland niet ruimhartig ondersteunt om tot de noodzakelijke verbetering te komen. Waar blijft het gezamenlijk statement van de provincies Limburg, Noord-Brabant en Gelderland, de regio Noord-Limburg en de Groene Metropool-regio? Wellicht heb ik het gemist, maar van een gemeenschappelijke lobby in bijvoorbeeld het MIRT-traject is mij niets bekend. GroenLinks kent de oorzaken en argumenten die dit verhaal complex maken. Maar complexe zaken laten zich meestal versimpelen tot de vraag wat het aan extra budget gaat vragen en wie voor de meerkosten gaat opdraaien. Limburg heeft de portemonnee al meerdere keren binnenstebuiten gekeerd. Wat GroenLinks betreft wordt het tijd om ook andere partners te vragen hun spaarbankboekjes te bekijken. Ja, er zijn afspraken gemaakt. En ja, we staan voor veel aan de lat. Maar in deze roerige tijden, waarin zaken die voorheen vanzelfsprekend waren, dat opeens niet meer zijn, lijkt het ons niet meer dan redelijk om dat te ondervangen door een grotere inzet van alle betrokken partijen. Dus kom op College, laat de schroom vallen. Zorg dat dit project een succes wordt. Trek iedereen er aan z'n lurven bij en zorg voor dat gedeelde commitment. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Baneke. Dan geef ik nu het woord aan de fractie van JA21. Mijnheer Reuser, aan u het woord.

De heer Reuser (JA21): Goedenavond, collega's. U kunt het zich niet voorstellen, maar in 1974 werd ik opgeroepen om in militaire dienst te gaan. Iets wat ook niet klopte, volgens mij. Toen ik vanuit Maastricht naar Roermond ging – dat ging best goed – en daar moest overstappen in een of ander aftands boemeltje naar Nijmegen, dacht ik: als dit mijn carrière wordt binnen Defensie, dan weet ik het wel. Die carrière is nooit wat geworden en het boemeltreintje ook niet. In één Statenvergadering, voorzitter, twee hoofdpijndossiers behandelen, dat is nogal wat. Eén hebben we tamelijk goed kunnen afvinken afgelopen vrijdag. Ik zeg ook: tamelijk goed. Het andere ligt voor ons, hier. Ik ga het dossier Maaslijn niet in alle getallen en cijfers die al zijn genoemd, herhalen. Ik weet wel dat een aantal van mijn fractiegenoten en vooral ook collega's van andere partijen hier herhaaldelijk en consequent alles benoemd hebben wat had moeten gebeuren. En dan bedoel ik echt: structureel, consequent en herhaaldelijk. Jarenlang. En onze fractie is daar pas een klein deel van, een paar jaar maar. Op dit moment maken, naast de betrokken provincies, ook een aantal gemeenten zich heel grote zorgen in het Brabantse, in het Noord-Limburgse enzovoort. Dat zij zich zorgen maken, voorzitter, is terecht. Als ik mijnheer Vaessen goed heb beluisterd, dan hoef ik niet zeggen dat 65 jaar over een dossier gaan, toch wel heel erg lang is. We hebben ook de uitspraken van onze Staatssecretaris, mevrouw Heijnen, gelezen. Ze komt uit Maastricht, maar misschien had ze beter uit Roermond kunnen komen, dan was het wat duidelijker geworden. Het blijft echter onduidelijk wat er in de komende maanden wel zal gaan gebeuren, misschien zelfs de komende jaren. Moet mijn fractie nu het College gaan oproepen om alles uit de kast te halen? Dat vind ik best gênant, eerlijk gezegd, na zo veel jaren. Dat ga ik ook niet doen, dat ga ik niet doen, want de Noord- en Midden-Limburgers staan in de kou. Net zoals ik in 1974 in dat vieze boemeltreintje zat. Dat was ook nog koud, dat kan ik me nog goed herinneren. Daar er naar het Rijk gekeken moet worden, is duidelijk. We hebben genoeg betaald; het Rijk moet over de brug komen. En ik zou heel graag van de portefeuillehouder op korte termijn – dat kan misschien vanavond, maar anders binnen afzienbare tijd – horen wat er nu precies extra gaat gebeuren in uw contacten met het Rijk en met de overige deelnemers die ervoor moeten zorgen dat hier een einde aan dit dossier komt. Onze fractie is uitgeboemeld. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Reuser. Ik geef nu het woord aan de fractie van LOKAAL-LIMBURG. De heer Van der Linden.

De heer Van der Linden (LOKAAL-LIMBURG): Dank u, voorzitter. Vandaag ging het in Den Haag vooral over de afschaffing van de slavernij. Er spookte een aantal gedachtes door mijn hoofd. En één daarvan was: waar waren toen de zuidelijke Nederlanden. En ja, wij waren Generaliteitslanden en dat betekende: hier werd van alles gehaald en niks gebracht. Als we dan naar de Maaslijn kijken, dan denken we: is er iets veranderd? Jawel, er is wel iets veranderd, want er wordt nu niet alleen gehaald. Nee, er wordt ook van ons verwacht dat wij komen brengen. We zijn zo'n beetje onze lieve vrouw van altijddurende bijstand geworden voor de NS. En al was dat een goed katholiek gebeuren, een meer spirituele zaak, de NS of ProRail heeft het ook nog vertaald naar gewoon harde financiën. Met andere woorden: we worden het vel over de oren gestroopt. En daar zijn wij absoluut niet gelukkig mee. Ik had verwacht dat we in deze tijd van vrijmarkteconomie geen monopolisten meer zouden hebben, maar juist op de meest cruciale punten in dit land zitten ze nog wel en één daarvan is ProRail. Dus wij vinden eigenlijk dat daar ook nog een probleem zit. Zou dat ook niet afgeschaft kunnen worden? Bij het bezoek aan Arriva heb ik daar gevraagd: leggen jullie ook spoorlijnen aan? Ja, dat deden ze wel, maar niet zulke grote. Dat vond ik heel jammer, want anders hadden ze misschien ook op dit dossier kunnen inspelen. Ze hebben er zelf immers ook last van. Maar goed, dat gezegd hebbende, staan we nog steeds op het punt van: het schiet niet op en daar zouden we toch iets aan moeten doen. De motie lezende, ben ik het met al die punten best eens, maar ik had nog gedacht dat er nog één punt bij moet: als we het in 2027 niet gehaald hebben, dat wij onze bijdrage intrekken. Dan wordt het maar echt rijksinfrastructuur en dan moet het Rijk ook maar gaan betalen. Het laatste wat ik ervan wil zeggen is: al te goed is buurmans gek. En daar wil ik Limburg niet voor laten verslijten. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Linden. Dan geef ik nu het woord aan de Partij voor de Dieren, de heer Loomans.

De heer Loomans (Partij voor de Dieren): Voorzitter, als u naar de kaart van de spoorlijnen in Nederland kijkt, zal u opvallen dat naarmate u verder naar het zuiden komt, er steeds minder lijntjes lopen. Je zou eigenlijk kunnen zeggen dat, als je vanuit Limburg naar de rest van Nederland wilt reizen, je maar twee straten kunt kiezen. Je kan de hoofdstraat pakken via Roermond, Weert, Eindhoven en dan verder naar de rest van het land of je kan het beroemde straatje achteraf pakken van Roermond via Venlo naar Nijmegen. Die hoofdstraat, daar worden vele duizenden mensen per dag over vervoerd en dat gaat vaak goed, maar ik denk dat we ook kunnen constateren dat het wel eens in de week flink misgaat daar. En dan is het bijna niet meer mogelijk om Limburg in en uit te komen. Dan sta je ergens op een station, als je zelf in zo'n trein zat, te wachten tot er misschien een keer bussen gaan komen, alleen niemand weet wanneer en hoe. Dan kan je er eventueel voor kiezen om de omweg te pakken via het straatje achteraf. Maar ja, dat straatje achteraf heeft sowieso iedere dag al duizenden reizigers, dus op het moment dat al die andere reizigers vanuit de hoofdstraat besluiten het straatje achteraf te pakken, loopt het daar helemaal vast. Zoals we net van D66 hoorden, is men al 78 jaar, als ik het goed onthouden heb, van plan om het straatje achteraf fatsoenlijk te gaan maken en er een fijn hoofdstraatje van te maken. Dat zou ondertussen toch wel eens hoog tijd worden. Wij sluiten ons dan ook graag aan bij de motie van het CDA en wij hopen dat de problemen nu eindelijk eens een keer opgelost kunnen worden. En dat we vanaf 2028 vanuit Limburg twee echte lifelines naar de rest van Nederland hebben. Laten we niet vergeten, de Maaslijn ligt niet aan de rand van Nederland, maar midden in Europa. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loomans. Dan kijk ik naar de fractie van de PVV. De heer Bosch.

De heer Bosch (PVV): Ja, voorzitter, als laatste heb je het natuurlijk het makkelijkst. Alle vragen zijn praktisch al gesteld, maar we hebben toch nog enkele vragen overgehouden. Wat moeten wij voor waarde hechten aan de uitspraak van de Minister? Welke waarde dichten wij dat toe? En ook aan de subsidie die van het Europese Hof zou komen? Ik weet het niet. Maar ik leg het hier neer bij de Gedeputeerde en hij mag het invullen. We hebben het de hele tijd over ProRail gehad, maar Arriva doet ook nog mee. Die moeten we niet vergeten, want Arriva komt achterop en legt de rekening dadelijk ook neer van drie jaar later, of vier of

vijf jaar. En hoeveel miljoenen behelst dat? Dan vraag ik me af: wat is de limiet? Waar zeggen we nu als Limburg: stop, dit is het einde van uitgeven van gelden die voor de gemeenschap zijn? Waar is de limiet? Dan vraag ik me nog altijd af: hoe moet ik ProRail zien ten aanzien van IenW. ProRail valt onder IenW, waar is de neutraliteit in dezen? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosch. U was nog niet helemaal de laatste, want straks rende hij als eerste naar voren, maar nu mag hij als laatste: de heer Bastiaans.

De heer Bastiaans (VVD): Dank u wel. Ja, de eersten zullen de laatsten zijn en de laatsten misschien de eersten. Eigenlijk zou je willen zeggen: de stekker eruit. Maar ja, die trein dendert voort, want er zit nog geen stroom op. De VVD was verrast door de aanvraag van dit debat. Blij waren we wel met de vragen die vooraf werden gesteld, maar wij waren benieuwd – en daarom rende ik net naar voren – of die naar tevredenheid zijn beantwoord. Dat had ik graag gehoord van de vragenstellers, maar er kwamen nog wat meer vragen uit voort. Het dossier van de verbetering van de Maaslijn, daar is al genoeg over gezegd. Dat ontstond al in 2012, natuurlijk na jarenlange ellende die feitelijk aanwezig was voor onze reizigers tussen Nijmegen via Venlo naar Roermond en vice versa. Wat zou de Provincie kunnen doen om die ellende een halte toe te roepen? Verdubbeling en elektrificatie was schijnbaar het toverwoord. De Provincie had veel geld en de illusie dat zij aan de lat konden gaan staan. Nooit een spoorweg aan de hand hebbende gehad, ging men hier in dit Huis aan de slag om een lijn te verbeteren waar men geen eigenaar van is. Persoonlijk kan ik niet begrijpen dat je dit zou willen. In 2019 niet, toen ik als Statenlid aantrad, en nu nog niet overigens. Mijn hele fractie begrijpt dit niet. We hebben dit dossier vele malen besproken in de afgelopen vier jaar. Vaak hebben wij de vraag gesteld te kijken naar alternatieven; in 2019 in de Commissie MD om een alternatief voor waterstof te onderzoeken. Voordat de vraag was gesteld, kwam het antwoord: te laat en te duur. Ook in 2020 en zo ook in 2021 en 2022. Voor het zomerreces hadden we nog een gesprek met ambtenaren en Gedeputeerde over dit onderwerp. Men zou op zoek gaan. Nu blijkt uit het AT Osborne Quickscan-onderzoek: te duur en te laat. Was dat ook het geval geweest als we dat in 2019 hadden besloten? We willen hier in dit Huis niemand iets verwijten, maar we willen aangeven hoe gecompliceerd dit dossier is. Te complex voor gewone burgers, want dat zijn wij als Statenleden ook, gewoon volksvertegenwoordigers die zo nu en dan moeilijke besluiten moeten nemen. Tot overmaat is er tussentijds vanuit dit Huis ook nog eens een concessie verleend met als toevoeging dat elektrificatie uiterlijk 2024 afgerond zou zijn. Vergelijk dat maar met het inrichten van een babykamer, voordat je weet of het een jongen of een meisje wordt. De enige tegenstrijdigheid in dit voorbeeld is dat je hier wel tijdig mee begint en dat je veel zelf in de hand hebt of kunt hebben. Toch is er in die concessie al rekening gehouden met een eventuele vertraging. Had niemand het idee om te vragen waar die eventuele kosten op uit zouden kunnen komen? Niet op de cent nauwkeurig, maar ongeveer honderd, duizend of honderdduizend miljoen euro. Dat zou je toch ongeveer willen weten als je dat in zo'n overeenkomst hebt? Als je toen had geweten wat het ongeveer zou worden, vraag ik me af of de concessie nog wel afgesloten zou zijn.

De voorzitter: Kunt u tot een afronding komen? Uw tijd zit erop.

De heer Bastiaans (VVD): Hadden we een tijd dan?

De voorzitter: Ja, ja, het is hier geen zoete inval.

De heer Bastiaans (VVD): Goed. Toch heb ik een aantal vragen. Hebben we niet toch goud in handen? Want we hebben vandaag in de krant kunnen lezen dat de bestelde elektrische locs elders ingezet zouden kunnen gaan worden in het noorden. En als daar geld aan verdiend gaat worden, hebben we minder kosten op de concessie.

De voorzitter: Ik ga u nu echt afronden, maar u krijgt wat spreektijd dankzij de heer Van Caldenberg. Dan heeft u toch een beetje geluk.

De heer Van Caldenberg (SP): Zo'n interpellatiedebat zonder interrupties, dat kan toch eigenlijk niet? Mijnheer Bastiaans, uw partij zit in de regering in Den Haag. Bent u bereid om het signaal wat in ieder geval een heleboel fracties hier willen afgeven richting de regering, mee te ondersteunen? Het zou wel heel handig zijn dat de VVD in de regering ook dit signaal gaat uitdragen en dat het niet alleen het CDA is.

De voorzitter: De heer Bastiaans.

De heer Bastiaans (VVD): Voorzitter, mijnheer Van Caldenberg stelt me enigszins teleur. Hij doet net alsof wij geen actie richting Den Haag hebben genomen.

De voorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Daar ga ik wel vanuit. Maar is de heer Bastiaans ervan overtuigd dat we het signaal dat we vandaag hier afgeven, ook het signaal is dat de VVD Limburg naar hun Kamerfractie gaat afgeven?

De voorzitter: De heer Bastiaans.

De heer Bastiaans (VVD): Ik weet even niet welk signaal de heer Van Caldenberg bedoelt: de aanvraag van dit debat of de motie die ingediend wordt?

De voorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, dan gaat het over het signaal wat we willen afgeven naar Den Haag, dat het toch vooral rijksinfrastructuur is en dat het Rijk ook zijn deel moet gaan doen. Het Rijk zal het worst wezen dat wij vandaag een debat hebben, dat maakt niet zoveel uit. De opdracht die wij daaruit formuleren naar Den Haag, daar gaat het natuurlijk om. Is de VVD dan de partij die met ons mee gaat vechten voor extra geld voor de Maaslijn?

De voorzitter: De heer Bastiaans.

De heer Bastiaans (VVD): Voorzitter, ik wil de heer Van Caldenberg even mee terug nemen naar de tijd dat Gedeputeerde Remkes hier nog rondliep. Hij was én Gedeputeerde én op dat moment Gouverneur. Wij hebben de heer Remkes comfort willen bieden om naar Den Haag te gaan om te onderhandelen. Toen hebben wij nog gekscherend gezegd: als je comfort zoekt, ga dan zeker niet met de trein. Maar hij is met iets teruggekomen, dat heeft hij ons teruggekoppeld en daar waren we tevreden over. En dat er nu weer een vertraging in het spel is gekomen, is zeer spijtig. Maar goed, the part of the deal ligt er. Ik vraag mij dan af – en ik ben zeer benieuwd naar de beantwoording – of het handig is en of het überhaupt wel kan dat wij nu zeggen: wij dragen het over aan het Rijk. De moeite die ik heb met de regel, de dubbeling eigenlijk, in de motie is dat we, waar staat dat we het willen overdragen aan het Rijk, vervolgens wel zeggen: we willen een finale planning weten. Of je draagt het over en je trekt je handen ervan af óf je houdt de regie. Dat is wat ik er over wil zeggen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bastiaans. Dan geef ik nu het woord aan de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Dank je wel, voorzitter. Dank je wel voor de vragen. We beginnen even met wat ik als een zorgende opmerking van mevrouw Berghorst heb ervaren, die me voor de voeten wierp of ik wel doordrongen was van de ernst. Dat vond ik een beetje te gemakzuchtig, want ik doe er alles aan om dit project te realiseren. U heeft er volgens mij niks aan als ik hier briesend aan de microfoon sta; u heeft er pas wat aan als ik dat project in 2027 heb afgerond. Dat betekent voor Limburg een zo laag mogelijke financiële rekening. Dat is waar ik op inzet en achter de schermen in de Stuurgroep gaat het er soms iets

anders aan toe dan hier. Dat punt wil ik even gemaakt hebben. Voorzitter, het belangrijkste punt is eigenlijk: we lopen een beetje achter; men krijgt het gevoel dat we achter de feiten aanlopen. Het project wordt zomaar stopgezet. Dat ‘zomaar’ moet je toch anders inkleuren. Er is een oorlog uitgebroken en die heeft ertoe geleid dat de aanbesteding moest worden stopgezet. Is dat dan zomaar unilateraal gebeurd? Enerzijds is dat ja, want ProRail is de opdrachtnemende partij. Wij gaan daar niet over, om de aanbesteding stop te zetten; wij geven opdracht. Maar we hebben ons als Stuurgroep daar niet zomaar bij neergelegd. Ik ook niet. Dus ik wil wel zien dat hier ook echt alles aan gedaan is en er geen enkele andere mogelijkheid is om dit project te realiseren. Dus toon mij aan, ook juridisch onderbouwd, dat er geen enkele reden was, geen enkele andere mogelijkheid was, dan de aanbesteding stop te zetten. En dat hebben we inzichtelijk gekregen. Nogmaals ter herinnering: totdat die aanbesteding stopgezet moest worden, hebben we met u alle mijlpalen behaald die we moesten halen om het project in 2024 te halen. We hebben de PIP vastgesteld, projectbesluit genomen, start aanbestedingen, allemaal in zeer korte tijd vanaf het moment dat ik begon als portefeuillehouder. Feit is, en dat weet u ook, dat pas in 2027 de trein gaat rijden. ProRail heeft gezegd dat dat een realistische, maakbare planning is. Maar dat blijft wringen bij hetgeen wij willen. De heer Baneke zei dat ook al: op de Maaslijn worden – volgens mij is het nog meer - in drie dagen net zo veel reizigers vervoerd als Maastricht Aachen Airport in een jaar vervoerd. Dat is de reden dat ik er zo op gebrand ben om dat zo snel mogelijk te halen en dat ik maximaal de druk opvoer, niet alleen in de Stuurgroep maar ook buiten de Stuurgroep. Ik nam het nog vandaag om 15.45 uur met de Staatssecretaris op. Ik ben non-stop bezig hiermee. We hebben ook gekeken naar alternatieven. Die alternatieven – de heer Westhoff kwam daar op, maar ook de fractie van de VVD – hebben we laten onderzoeken en daaruit blijkt gewoon simpelweg dat die niet beter zijn dan het doorzetten van het huidige project. En alles moet er daarom op gericht zijn om dat zo snel mogelijk af te ronden. Dan waren er nog vragen over ProRail in den brede. Waarom moeten wij ons nou steeds voegen naar ProRail en welke toon heeft u hierin gekozen? We weten nu eenmaal: ProRail is de enige spoorbeheerder in Nederland. Los van of je een fan bent van marktwerking of niet, we hebben het ermee te doen. De huidige situatie is niet veroorzaakt door ProRail, maar is een gevolg van een oorlog die we niet hebben zien aankomen. ProRail werkt net zo graag voor de regio als voor een ministerie. Het zal hen wat dat betreft volgens mij een zorg zijn wie de opdrachtgever is. Zij krijgen een opdracht en die voeren ze uit. En die afspraken om de opdracht goed uit te voeren, maken we met het Rijk, ook als concessieverlener van ProRail.

De voorzitter: Mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Voorzitter, dank u wel. Ik hoor u zeggen: de situatie waarin wij nu beland zijn, komt door de oorlog in Oekraïne. Dat is ook zo, dat is de nieuwste etappe van problemen op dit dossier. Maar we zijn al eerder nogal wat vertraging opgelopen, onder andere in 2018 toen ProRail grote fouten maakte bij de planning en de tekening. Die waren zo ongeveer de halve Maaslijn vergeten in te tekenen. Daardoor heeft het hele traject zeker een jaar stilgelegen. Als dat niet stilgelegen had, dan hadden wij toch allang de schop in de grond gehad? Of zie ik dat verkeerd?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Dat is de werkelijkheid construeren met de kennis van nu, achteraf. Ik kan dat niet zeggen. Het is wel aannemelijk dat dat snel was afgerond, maar ik kan niet beoordelen of er dan voldoende grondverwerving was geweest. Of dat we alle andere doorlooptijden, zoals we die kennen in het project, ook hadden gehaald. Maar goed, als er vertraging is geweest in het verleden, dan werkt dat uiteraard door in de tijd.

De voorzitter: Mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): En bent u het met mij eens dat, als het zo is dat ProRail fouten heeft gemaakt en dat wij daardoor nu een vertraging op ons bordje krijgen, daar gewoon een causaal verband zit tussen de

vertraging die wij nu oplopen en de fouten die ProRail gemaakt heeft? En zou dat dan niet wat moeten betekenen voor onze lijn richting Den Haag, als het gaat om: wie betaalt deze rekening?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Kijk, ik probeer me vooral te richten op de situatie nu en niet te veel bezig te zijn met het verleden. Nogmaals, mijn inzet is erop gericht om 2027 te halen. Als het gaat over de fouten uit het verleden – als je het fouten moet noemen, maar mevrouw Berghorst komt tot die mening – dan zou je verwachten dat je als opdrachtgever daar ook mede verantwoordelijk voor bent. Wij zaten toen als Provincie samen met IenW in de Stuurgroep bij de opdrachtverlening. Wie er nou iets te verwijten valt of niet, en wat eraan verbonden moet worden: ProRail is natuurlijk wel een instantie die geen winst mag maken, geen verlies mag maken, geen risico mag lopen. Dus dat komt hoe dan ook bij ons terecht. Als er sprake is van majeure verwijten, dan hadden we toentertijd aan de bel moeten trekken, denk ik.

De voorzitter: Tot slot mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): ProRail heeft toen zelf gezegd: het werk wat wij afgeleverd hebben, was onvolledig. Hebben we ons daar dan niet boos over gemaakt?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Jawel, voorzitter, daar hebben we ons niet zozeer boos … ik probeer vooral te kijken … een andere energie te geven aan dat dossier. Maar we hebben natuurlijk niet zomaar bij de pakken neergezeten. Deze vraag heeft mevrouw Berghorst al eerder gesteld: wat is dan het handelen van de Provincie geweest toentertijd? Nou, we hebben daar een second opinion et cetera op laten uitvoeren. Ja, er blijkt inderdaad dat van alle zijden dat opdrachtgever-opdrachtnemerschap beter uitgevoerd had kunnen worden.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Baneke.

De heer Baneke (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Ja, ProRail maakt natuurlijk heel wat los, gezien hun unieke positie. Ik ga niet mee in de gevoelens van een aantal Statenleden dat… laten we maar zeggen het Calimero-effect: wij zijn buitengebied, dus we komen later aan de beurt. Maar mijn vraag is wel aan de Gedeputeerde of er mogelijkheden zijn om de prioritering binnen ProRail te beïnvloeden.

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Voorzitter, dat is zeker mogelijk. Sterker nog, dat hebben we ook gedaan. Naar aanleiding van de Gate Review en het eerste slechte nieuws dat ProRail ons mededeelde, toen heb ik hier ook gestaan en gezegd: dit accepteren we niet, dat dat zomaar gebeurt; dit project moet chefsache worden bij ProRail. Dat heeft ertoe geleid dat bij ProRail intern de organisatie is versterkt en ook de CEO hoogstpersoonlijk zich met het dossier is gaan bemoeien en ook verantwoording aflegt in de Stuurgroep waar we inzitten.

De voorzitter: De heer Baneke.

De heer Baneke (GroenLinks): Nog een aanvullende vraag. Is het dan ook niet mogelijk dat de Maaslijn geprioriteerd wordt boven andere projecten in Nederland, gezien de lange historie?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Voorzitter, volgens mij is dat precies wat ProRail gedaan heeft. Ze hebben het intern geprioriteerd. Dit is één van de belangrijkste projecten van ProRail. Die verzekering heb ik gekregen van de CEO, dus in die zin is het project in de prioriteit naar boven toe opgeschoven. Ik kan niet helemaal onder de motorkap kijken bij ProRail. Afgelopen MIRT-ronde ging er bijna een miljard naar de Zuidasdok; dat is ook een prioriteit. Maar de heer Voppen heeft mij verzekerd dat het project tot de topprioriteiten van ProRail behoort.

De voorzitter: Dank u wel. De heer IJpelaar.

De heer IJpelaar (CDA): U leidt hem al prachtig in, via de voorzitter, mijnheer de Gedeputeerde. Want inderdaad, ik denk: ik zoek even op welke projecten er allemaal in het MIRT stonden: Amsterdam Bay Area, Amsterdam Centraal, Multimodale knoop Schiphol, Ombouw Amstelveenlijn, OV en Wonen in de regio Utrecht, PHS Alkmaar-Amsterdam, PHS Amsterdam, Zuidwestkant Amsterdam-Schiphol-Hoofddorp, Kaldenburg, niet mijnheer Van Caldenberg, Rijswijk-Rotterdam, Holland Noord, Den Haag Centraal, Hub Den Bosch en ergens op plek 17 inderdaad de Maaslijn. Dan geeft u aan, net, dat het niet zomaar stop is gezet, de aanbesteding. Maar heeft u enig inzicht in welke projecten in Nederland dan wel, net als dit project, ook niet zomaar stop zijn gezet? Naar mijn idee is de Maaslijn chefsache, is ons project in april bij de eerste bommen die vielen in Oekraïne gewoon stopgezet en vervolgens loopt alles doodleuk door in de Randstad. Ik ben dan misschien wel wat meer Calimero, maar dan denk ik: hoe kan het dat het bij ons doodnormaal is dat een aanbesteding stop wordt gezet door ProRail en dat in de rest van het land alle aanbestedingen doorlopen?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Voorzitter, de heer IJpelaar geeft een keurige opsomming van de middelen die in het MIRT zijn toegekend aan de Randstad. Hij vergeet wel de miljard te noemen die naar Eindhoven gaat, de knoop Eindhoven, waar wij als Limburg ook van profiteren als we onder andere de IC naar Aken willen gaan realiseren. Dat terzijde. Hoe is dat nou precies gegaan met die aanbesteding stopzetten? ProRail heeft een persbericht, in maart volgens mij, de wereld ingebracht, waarin zij zeiden: wij vrezen voor een aantal spoorprojecten. Feit is dat de Maaslijn één van de weinige spoorprojecten was die dusdanig ver al in de planning zat, namelijk met een vastgesteld PIP, een projectbesluit, de financiering rond, bestuursovereenkomsten. Alle andere grote nieuwe spoorprojecten, die nog opgepakt zouden moeten gaan worden, staan nog aan het begin van de tekentafel. En de Maaslijn, die als eerste prominent – helaas hebben we de primeur te pakken – werd afgebroken, is omdat dat project al het verst in de tijd gevorderd is.

De voorzitter: De heer IJpelaar.

De heer IJpelaar (CDA): Ik kan me niet aan het feit onttrekken dat de Gedeputeerde op dat moment gedacht moet hebben: goh, welke projecten classificeren nog meer in Nederland als zijnde risicovol en dit moet gestopt worden. En u komt dan eigenlijk tot de conclusie dat er maar één project dusdanig ver was in de realisatie. En daarvan heeft Den Haag dat dan geslachtofferd of heeft ProRail gezegd: dat is eigenlijk niet belangrijk genoeg. Maar vervolgens twee, drie of vier maanden verder, zijn andere projecten even ver en die gaan wel door en die krijgen een paar miljard erbij, omdat daar ook de oorlog in Oekraïne is uitgebroken.

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: De analyse van de heer IJpelaar is correct. De Maaslijn is bij mijn weten het enige project dat moet worden stopgezet, direct als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Omdat dat echt, bij wijze van een week voordat de aanbesteding de deur uit zou gaan, het enige vergevorderde project was. Andere grote projecten staan niet in de MIRT. Daar zijn afspraken gemaakt. Het kan zijn dat er pas

over tien jaar een aanbesteding gaat starten. Dat weten we niet. Maar de Maaslijn is het enige project dat zo ver in de tijd gevorderd was en dat als eerste geraakt wordt door de oorlog in Oekraïne.

De voorzitter: Tot slot de heer IJpelaar.

De heer IJpelaar (CDA): Geen verdere vragen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, de Gedeputeerde is heel hard z'n best aan het doen om een aantal keuzes te verdedigen, die gemaakt zijn door anderen. Dat doet hij vol overgave en misschien ook wel met een goede reden. Maar waar ik een beetje naar op zoek ben, is hoe de Gedeputeerde nu, niet over het verleden maar naar de toekomst toe, gaat praten om dat belang van de mensen in de zaal en de mensen buiten in Limburg te verdedigen. Het komt er een beetje op neer in de beantwoording van: we kunnen er niks aan doen en we mogen Den Haag op de blote knieën bijna danken dat we nog alsjeblieft aan het project gekoppeld zijn. Ik heb een veel strijdbaarder Gedeputeerde nodig naar Den Haag. Snapt de Gedeputeerde dat wij niet zomaar accepteren dat we aan het lijntje worden gehouden?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Nee, ik kan de heer Van Caldenberg verzekeren dat dat zeker niet de attitude is in de gesprekken die we met IenW gaan voeren. Er is in de tussentijd, nadat wij op basis van het sonderend gesprek dat wij hebben gehad gezamenlijk, gekozen voor een bepaalde oplossingsrichting. Ondertussen is de ProRail die oplossingsrichting aan het uitwerken en start zij met de voorbereiding van de aanbesteding. Die moet rond februari de deur uitgaan. Resultaten verwachten wij rond de zomer en dat is het moment dat wij harde afspraken moeten hebben met IenW over, als er meerkosten zijn, wie die gaat betalen, in welke balans. In de tussentijd kunnen wij niet heel veel meer doen dan de aanbesteding en de markt zijn werk laten doen.

De voorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, de Gedeputeerde weet natuurlijk ook wel dat, als die aanbesteding dan klaar is, dat niet even duur is als dat we dachten, maar dat dat duurder gaat zijn. En dat we, in de overtuiging dat we aan de slag zouden zijn geweest, afspraken hebben gemaakt met elkaar, dat is ook wel helder. En als dat substantieel meer gaat kosten, waar je geen raketgeleerde voor hoeft te zijn, dat ook een keer de bodem van de schatkist van de heer Roest bereikt is. Dan is de vraag of Limburg dat nog wel kan doen. Ik ben op zoek naar het besef van urgentie bij de Gedeputeerde om dat signaal aan Den Haag over te brengen, want ik hoor dat hier eigenlijk te weinig. Het is een beetje: we gaan nog eens praten, praten, praten. Maar wanneer gaan we nou een keer bij wijze van spreken met z'n allen naar Den Haag toe om daar te staan op dat Malieveld of op het Plein om te zeggen: jongens, wij horen er ook bij. Die houding wil ik van de Gedeputeerde zien.

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Voorzitter, laat ik het zo zeggen. Ik heb op meerdere plekken gezegd dat wat het College betreft de financiële spankracht is bereikt. Dat heb ik niet alleen in de media gezegd, maar ook hier in Huis. Ik heb het vandaag heel duidelijk aan de Staatssecretaris laten weten en ik heb ook aan het ministerie laten weten. Nou ja, ik ga niet onderhandelen met het ministerie in deze zaal; dat doe ik met het ministerie buiten deze zaal. Maar ik kan richting de SP zeggen dat, wat de fractie van de SP wil of het merendeel van de Staten willen, dat ook iets is wat het College wil. Wij kunnen niet nog meer gaan dragen in het project.

De voorzitter: Mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Dat is heel goed om te horen, dat u die boodschap uitdraagt. Ik hoorde u ook al zeggen dat de Staatssecretaris die boodschap ook uitdraagt in de Tweede Kamer. Maar vandaag heeft ze een interview gegeven, waarin ze zegt: wij houden vast aan de 50/50-verdeling. Dus het lijkt mij dat we wel een probleem met elkaar hebben. Deelt u dat met ons?

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Problemen zijn er om op te lossen. De Staatssecretaris geeft wat dat betreft misschien een signaal af dat op meerdere wijzen te interpreteren is. Afgelopen donderdag - zij ziet ook naar aanleiding van een vraag van een Tweede Kamerlid over die financiële spankracht, dat die wat het College betreft bereikt is - antwoordde ze op die vraag: ik zie ook dat de financiële spankracht van de Provincie bereikt is; mocht dat leiden tot meer kosten, dan ben ik bereid daarover in gesprek te gaan. Dat is het openingetje dat de Staatssecretaris heeft geboden en ik heb daarnet volgens mij bij de collega's van onze Limburgse omroep horen bevestigen dat ze zeker bereid is om daarover in gesprek te gaan. Het momentum echter wanneer je dat gesprek moet gaan voeren, dat zou ik het liefst nu voeren. Maar IenW zegt: we wachten heel even die aanbesteding af. Op dit moment hebben we met onze raming voldoende en pas nadat de resultaten van de aanbesteding klaar zijn, moeten we het erover gaan hebben. Ja, ik kan u verzekeren dat ik niet tot de zomer ga wachten met dat gesprek.

De voorzitter: Mevrouw Berghorst nog.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Wanneer verwacht u de resultaten van de aanbesteding te hebben?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: De tijdlijn is als volgt. Ik verwacht in Q1 rond februari dat ProRail de aanbesteding in de markt zal zetten en ik verwacht de resultaten van de aanbesteding in de zomer van 2023.

De voorzitter: De heer Van Caldenberg nog.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, dan toch daarop verdergaand: als die aanbesteding na de volgende verkiezingen klaar is, wie weet wat er dan weer in Den Haag staat te gebeuren en of nog een aantal jaren aan de tijdlijn van de heer Vaessen wordt vastgeplakt in Den Haag. Dat er dan in één keer bij die Provinciale Statenverkiezingen een andere werkelijkheid ontstaat. Die aanbesteding wordt hier in Limburg wel een feit, maar de politieke realiteit en de prioritering in Den Haag worden misschien anders. Is niet nu het moment om dat voor elkaar te krijgen? Moet de Gedeputeerde die hier staat niet zeggen: ik eis van de Staatssecretaris dat ze vóór de verkiezingen het gesprek met ons daarover heeft en dat ze de afspraken maakt? We kunnen het wel op de lange baan gaan schuiven, maar daar heb ik eigenlijk wel genoeg van.

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Voorzitter, wat ik net ook al zei, het liefst maak ik zo snel mogelijk afspraken, liefst nu. Maar feit is dat onze collega-opdrachtgever zegt: wij wachten de resultaten van de aanbesteding af. Veel meer kan ik niet doen. Ik kan geen ijzer met handen breken. Ik kan daar een eis neerleggen, maar volgens mij begint het gewoon met dat gesprek. Ik heb de Staatssecretaris wel ook gezegd en ook in de Stuurgroep dat … ik heb dat signaal overigens al eerder afgegeven, ook in de Stuurgroep, dus het is niet dat dat helemaal nieuw is. Laat ik het daar even bij laten, voorzitter.

De voorzitter: De heer Van Caldenberg nog.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, ik verwijt deze Gedeputeerde niet dat hij niet een heleboel gedaan heeft. Maar nu is het moment om het te doen. Ik kan niet meer doen, is niet het antwoord wat ik wil horen. Het antwoord is: we gaan met tractoren bij wijze van spreken daar de hele boel bezetten om ervoor te zorgen dat we het voor elkaar krijgen. Wat wij dan hier in deze zaal moeten doen om deze Gedeputeerde daarbij te ondersteunen? Vraag het aan ons, wij doen het, we organiseren de mensen om daar naartoe te gaan. Zodat die Staatssecretaris uit Maastricht het nou een keer in de gaten krijgt, dat je tussen Roermond en Nijmegen ook wat moet doen.

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Het College is misschien net iets minder activistisch dan de heer Van Caldenberg. Volgens mij dwing je bestuurlijke resultaten niet af door met de luidste toeter op het Malieveld te staan, maar door intern heel duidelijk te maken wat je eis of wat je wens is. De oproep van uw Staten met de motie, daar kom ik zo meteen op, kan daar zeker bij helpen en ondersteunt ons in die aanpak. Ik maak even een bruggetje naar de opmerking van de heer Baneke, er zijn ook andere regio's die hebben gezegd: Van Gaans, College, kom op, we gaan niet de Maaslijn de nek omdraaien. Natuurlijk niet. Juist dat zo'n regio rond Nijmegen zich uitspreekt voor die Maaslijn, zie ik echt als een steun in de rug. En ik kan de heer Baneke ook verzekeren dat wij die partners van tijd tot tijd meenemen, ambtelijk en bestuurlijk, en zorgen dat zij niet verrast worden. Maar lobby is niet vanaf de voorkant alles maar op tafel leggen. Dat moet je op gezette momenten en via geijkte kanalen doen.

De voorzitter: De heer Baneke, want u werd aangesproken.

De heer Baneke (GroenLinks): Dank u en dank aan mijn buurman, dat hij mij voor wil laten gaan. Die vraag stelde ik niet voor niets, want ik denk dat het veel krachtiger is wanneer die partijen niet de Provincie Limburg aanspreken, maar wanneer u gezamenlijk met die partijen in Den Haag aankomt. Ik heb wat bestuurlijke connecties en die hebben aangegeven: die actie is er nog niet geweest, bij ons weten. Dus in navolging van mijnheer Van Caldenberg, zorg nou dat dat geluid gezamenlijk met alle partijen, met de regio's, daar landt. Anders bent u het pionnetje in het midden, iedereen ziet u, maar de Maaslijn komt niet verder.

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Voorzitter, ik ga met hernieuwd elan die bestuurlijke kracht en massa vormgeven.

De heer IJpelaar (CDA): Fijn dat de heer Baneke een goed weekend heeft gehad, want om te landen moet je kunnen opstijgen en dat kan na vrijdag. Dat is in ieder geval heel fijn.

De voorzitter: Dit lokt een heleboel uit. Ik stel voor dat u gewoon een vraag stelt aan de Gedeputeerde.

De heer IJpelaar (CDA): U zegt net: de Staatssecretaris wacht af wat de nieuwe aanbesteding is. Zeker, we kunnen allemaal hier in de zaal gaan wachten op de Staatssecretaris, maar u heeft net gehoord dat de rest dat ook niet ziet zitten. U kunt zich nu gewoon uitspreken over wat uw verwachtingen zijn rond die aanbesteding, want die zal niet goedkoper worden. Dus u kunt al bij voorbaat zeggen, op een bierviltje nog net niet, maar u kunt best al de onderhandelingen starten en zeggen: goedkoper wordt het niet, mevrouw de Staatssecretaris. Waarom wachten we met z'n allen nu nog een keer op een aanbesteding? Ik snap wel dat dat de details zijn, maar ja, wat is de reden van uw afwachtende houding?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Voorzitter, ik zei net ook al, ik heb al aangegeven bij het Rijk, in die Stuurgroep, dat ik van mening ben dat het Rijk die meerkosten voor zijn rekening moet nemen. Dus die actie, die opmerking, heb ik al gemaakt, formeel ook in de Stuurgroep. Dus ik neem zeker geen afwachtende houding aan. Ik zie wel dat IenW er pas een moment toe ziet als de resultaten van de aanbesteding binnen zijn. Zij zeggen: we hebben een 50/50-verhouding. Op dit moment is de financiële dekking die we hebben voor het project voldoende. Er is voor ons geen aanleiding om nu hernieuwd dat bestuursakkoord uit te onderhandelen. Dat is wat IenW zegt.

De voorzitter: De heer IJpelaar nog.

De heer IJpelaar (CDA): Twee vragen. 1. U zegt nu eigenlijk dat u het met me eens bent dat wij nu al kunnen concluderen dat hoe dan ook alle meerkosten van de aanbesteding voor rekening zouden moeten komen van het Rijk, ongeacht de uitkomst van de aanbesteding. 2. We hebben natuurlijk net een motie ingebracht en ik ben heel benieuwd wat uw reflectie op die motie is, voordat ik het dadelijk formeel vergeet te vragen. Dank u wel, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik geloof dat de Gedeputeerde dat echt niet vergeten zou zijn.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Dat klopt, voorzitter.

De voorzitter: Ik denk dat door de vele vragen die gesteld zijn, een groot deel al behandeld is. Wellicht kunt u tot een afronding gaan komen en tot een appreciatie van de motie.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Ja. De heer IJpelaar vroeg of we vinden dat het Rijk alle meerkosten op zich moet nemen. Ik heb gezegd: voor ons is de max bereikt, punt. Daar gaat volgens mij een stevig signaal vanuit; dit is niet mis te verstaan. Dus ja, wij zijn dat ook van mening. Ik denk dat de motie die hier op tafel ligt, daar deels bij kan helpen. Ik begrijp die motie heel goed, voorzitter. Zoals ik net ook al zei, we hebben ons vorig jaar ingespannen om met het Rijk tot een goede afsprakenset te komen. Die risicoverdeling 50/50 is ontzettend belangrijk geweest; daar plukken we nu de vruchten van. Weliswaar zure vruchten, maar we plukken er wel de vruchten van. Het gaat dus om draagvlak. Maar die motie bestaat eigenlijk uit meer onderdelen en ik wil ze toch heel even afpellen. De projectoverdracht aan het Rijk: dat klinkt heel mooi, maar kent ook risico's. Juist vanwege die projecten, die de heer IJpelaar net ook al noemde, namelijk dat de Maaslijn dan misschien straks gaat concurreren met andere zware projecten, zoals de Lelylijn en de Zuidasdok. Dat is een risico. En daarnaast weten wij ook dat de Maaslijn onlosmakelijk is verbonden met onze OV-concessie. Als je een project gaat overhevelen naar het Rijk, zal het Rijk zich absoluut niet gaan bekommeren om onze Limburgse OV-concessie. Dus dat punt kan wellicht iets anders geformuleerd worden. Als het gaat over de verdeling van de meerkosten, daarvoor zal ik me maximaal inzetten om tot een veel betere, aangepaste kosten- en verantwoordelijkheidsverdeling te komen, waarbij de nieuwe einddatum gegarandeerd moet worden, eind 2027. En zo'n projectoverdracht, misschien even een helpende hand richting de heer IJpelaar, wil ik met het Rijk meenemen als een te verkennen optie. Laat ik het even zo zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Berghorst nog.

Mevrouw Berghorst (PvdA): De risico's die u nu schetst, zeggen volgens mij wel veel over onze goede samenwerkingspartner. Want wat u schetst is: als we de regie overdragen aan het Rijk dan kan het maar zo gebeuren dat die lijn er helemaal niet komt, dat we in de problemen komen met onze OV-concessie. Als ik u verkeerd citeer of parafraseer, moet u het vooral aangeven, maar dat is de indruk die u net wekt. Daar zou ik graag een reactie op hebben, of ik dat zo goed begrijp. En het tweede, als we het dan toch over die OV-

concessie hebben, tijdens het werkbezoek bij Arriva zei Onno Hettinga op vragen van de heer IJpelaar: dat geld voor die Maaslijn, dat is een druppel op een gloeiende plaat; ik heb het liever niet over geld, ik heb het over toegevoegde waarde. Bent u met Onno Hettinga en Arriva in gesprek over het naar beneden bijstellen van deze boete? Want hij liet daar duidelijk de ruimte toe.

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Ik begin even met het laatste punt. Ik ken de voorman van Arriva wel degelijk als iemand die zich heel bewust is van de financiële plaatjes. De opmerking of het statement dat dit slechts een druppel is op een gloeiende plaat, deel ik absoluut niet met hem. Het eerste punt is me heel even ontschoten, mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): U schetst net bij het appreciëren van de motie een beeld van onze samenwerkingspartner IenW als ware het een heel groot probleem als IenW de regie zou pakken, omdat we dan in de problemen komen met onze concessie, omdat we dan het risico lopen dat die lijn er helemaal niet meer komt. Het deed me afvragen: hoe goed is die samenwerkingspartner dan eigenlijk voor Limburg?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Ik heb nergens gezegd dat de Maaslijn er dan niet zou komen. Ik heb niet gezegd dat er een probleem is; ik heb gewezen op een mogelijk risico dat gaat ontstaan. Dat is gewoon dat de Maaslijn in het mandje komt met andere dossiers die ook chefsache en topprioriteit zijn. Dus het wordt gewoon drukte in de infrawereld. Ik heb alleen gewezen op het risico dat dan gaat ontstaan.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Bastiaans.

De heer Bastiaans (VVD): Dank u wel, voorzitter. U concludeerde wat voorbarig dat de Gedeputeerde klaar was met zijn beantwoording.

De voorzitter: Nee, ik had gezegd dat hij bijna klaar was.

De heer Bastiaans (VVD): Maar goed, het is allemaal kommer en kwel. Laat me wel vooropstellen; dat wat de Gedeputeerde zegt, daar geloven wij ook heilig in, dat dat de juistheid is van de feiten. Maar die OV-concessie, en ik begon daarover in mijn bijdrage, vind ik toch niet onlosmakelijk van de aanbesteding van de Maaslijn. Buiten alle kommer en kwel van die aanbesteding van de Maaslijn, wat zijn nu voordelen in de concessie eventueel, als die elektrische locs daadwerkelijk elders ingezet gaan worden? Dat is toch onlosmakelijk aan ons besluit om wel of niet die motie mee in te dienen of te steunen. Want het is niet allemaal kommer en kwel. We hebben ook bij L1 gesproken over het TEN-T-netwerk, de heer Vaessen begon daar straks ook over. Wat zijn daar nu allemaal de voordelen van? Is het allemaal kommer en kwel of zijn er ook voordelen? Benoem de voordelen eens kort.

De voorzitter: Helder, helder. De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Voorzitter, er is niet alleen zuur in dit dossier; er is ook zoet. En het mogelijke zoet wat op ons wacht, is geen Brussels lof, maar dan zijn Brusselse euro's. Namelijk de Maaslijn is ingetekend op het TEN-T-kaartje; dat is een kaartje met de belangrijkste verbindingen in Europa. Sta je daar ingetekend, maak je kans om 30 tot 50% van de bouwkosten vergoed te krijgen. Ik ga hier uit van ongeveer 30%. Mocht dat het geval zijn, dan is dat op een project van enkele honderden miljoenen euro's een behoorlijke smak geld. De voordelen van het elders inzetten van reeds besteld elektrisch materieel door Arriva? Ik zie het meer als schadebeperkend handelen van Arriva. Dus, we hebben ze besteld en om te voorkomen dat ze ergens geparkeerd worden en er niet mee gereden wordt, kan Arriva ze mogelijk op een

ander traject inzetten. Dat betekent dat wat dat betreft de kosten iets gedrukt worden. Maar we zijn altijd meer kwijt, uiteraard, dan wanneer de trein gewoon hier gereden zou hebben, eind 2024.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Vaessen nog.

De heer Vaessen (D66): Het ging er zojuist even over wat er gebeurt als we het project helemaal bij het Rijk neerleggen. En zegt dat iets over de samenwerkingspartner? Volgens mij kunnen we aan de historie die ik straks schetste, genoeg zien. Ik vertrouw er gewoon niet op als we het helemaal zelf loslaten. Dus ik wil graag nog van de Gedeputeerde horen of we zelf mee aan de bal blijven in dit project. En gaan we er ook bij het Rijk op aandringen, behalve dat dat zij zelf de beurs trekken en zelf actief, misschien nog wel harder, sturen op ProRail dan nu, dat die ook mede een rol nemen in een mogelijke aanvraag voor Europese middelen straks?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Voorzitter, op alle vragen en suggestie is het antwoord ja. Primair is het van belang om de rekening bij het Rijk te beleggen, zodat het project weer in evenwicht komt, ook ten aanzien van de financiële spankracht. Secundair kunnen we misschien afspraken maken over nog strakkere aansturing en governance en vooral over de risico's die we bij het Rijk beleggen. Maar samen aan het stuur vindt het College gewoon ontzettend belangrijk vanwege de blijvende relatie die wij hebben met Arriva. En door deze concessie-afspraken blijven we ook altijd wel verbonden aan het infraproject. We nemen dat mee en we zullen dat blijven uitdragen.

De voorzitter: De heer Westhoff.

De heer Westhoff (Fractie Westhoff): Voorzitter, tijdens de Arriva-bijeenkomst heb ik aan één van de directieleden gevraagd wat men met die 23 treinstellen gaat doen, die binnenkomen. Hij zei: die worden gewoon ingezet op het Limburgse terrein, alleen deze systemen worden dan minder druk gebruikt. Dus die systemen hoeven niet naar een andere provincie verstuurd te worden. Daardoor wordt er minder onderhoud op de systemen uitgevoerd en kunnen we langer met systemen werken. Dus even dit als toevoeging op de informatie die u net heeft gegeven.

De voorzitter: Dank u wel. Ik hoor niet echt een vraag. De heer Bosch.

De heer Bosch (PVV): Ja, voorzitter, vindt u zelf dat we nog wel goed in de lead zijn? Hebben wij überhaupt de lead? Of zitten we op de tweede of derde rij als we samen in overleg zijn? Ik vraag me dat werkelijk af.

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Voorzitter, wij zijn volwaardig opdrachtgever, gezamenlijk met het Rijk. Er is niemand dominanter of minder belangrijk of minder zwaarwegend in die Stuurgroep. IenW en de Provincie zijn gezamenlijk de opdrachtgevers in het project.

De voorzitter: Dank u wel. Gedeputeerde, ik denk dat u …

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Ik denk, voorzitter, dat ik bijna alles beantwoord heb.

De voorzitter: Ik kijk dan nog heel even naar de indiener van de motie, want u heeft de suggestie gedaan om eventueel nog een aanpassing te doen. Anders had u er een probleem mee, om het zo maar eens even plat te zeggen. En de heer Bosch was toch nog een vraag vergeten, dus die geef ik als eerste het woord.

De heer Bosch (PVV): Nee, ik ben geen vraag vergeten, ik heb gevraagd: hoe ziet u Arriva? Die zit achterop, daar horen we nog niets van en die komt gewoon mee en die legt gewoon straks de rekening neer.

De voorzitter: Dat was die openstaande vraag waar nog geen antwoord op was. De Gedeputeerde.

De heer Bosch (PVV): Hoeveel denkt u dat die rekening dadelijk behelst als het 2027 wordt?

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Voorzitter, we hebben met Arriva met het projectbesluit geanticipeerd op twee jaar vertraging. Dat was destijds geraamd op € 40 miljoen. We hebben nu te maken met een langere vertraging en we gaan met Arriva op basis van een openboekcalculatie kijken wat de te verwachten bedragen zijn waar Arriva mee te maken heeft. En daarover gaan we onderhandelen en in gesprek. Maar dat moet nog starten, dat gesprek.

De voorzitter: De heer Bosch.

De heer Bosch (PVV): Dus als ik het goed bij elkaar tel: we pakken even de € 40 miljoen en we hadden al € 49 miljoen. Dat is toch correct, wat ik toereken? Dat is dus € 89 miljoen waar we nu over praten. Dan hebben we niet die twee of drie jaren erbij geteld of doorgerekend. Dat betekent dus € 100 miljoen, € 120 miljoen, € 130 miljoen?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Het College weigert te accepteren dat deze ritmiek zo door blijft gaan. Nogmaals, op basis van de openboekcalculatie krijgen we inzicht in wat Arriva verwacht en daarover gaan we met Arriva onderhandelen en in gesprek.

De voorzitter: Mijnheer IJpelaar.

De heer IJpelaar (CDA): Als indiener van de motie … Een motie die, als ik even snel tel, toch al een meerderheid heeft … Het komt een beetje over alsof de Gedeputeerde nu bezig is met een soort verdedigen van zijn eer. Want u moet toch gewoon concluderen dat de schaalgrootte van dit railproject veel te groot is voor deze provincie? Dat we dit eigenlijk al heel lang allemaal hebben geconcludeerd, ook in Rekenkameronderzoeken, in alle MD-commissiedebatten over het feit: wat is je corebusiness, welke schaalgrootte pas bij een provincie. En niks ten nadele van ons ambtelijk apparaat, ik werk altijd heel fijn samen, maar u moet toch gewoon concluderen dat dit project veel te groot is voor een provincie? Een project dat door drie provincies gaat, ruim € 500 miljoen dadelijk gaat kosten. En u gaat hier met droge ogen beweren dat het beter is als we in de lead zijn, terwijl we ieder halfjaar geconfronteerd worden met kostenoverschrijdingen. We zijn niet in de lead, het lukt niet hier. Met al uw goede bedoelingen probeert u het goed te doen; dat proberen wij ook. Alleen, we moeten gewoon concluderen dat dat nu niet lukt. Dan komt er een motie, een geschenk voor u, zou ik zeggen, en dan gaat u hier vertellen: de kosten, dat is wel goed, maar wij willen wel in de lead blijven. Ik snap dat Arriva een component is, maar het is toch aan u om dat uit te onderhandelen met IenW?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Ik heb nooit de suggestie proberen te wekken dat ik niet in de lead wil zijn en het gaat er helemaal niet om mijn eer of de eer van het College te verdedigen. Ik probeer juist zo goed mogelijk de Limburgse belangen te dienen. Daarom zeg ik ook niet: ik wil primair in de lead zijn. Ik wil gewoon mee aan het stuur zitten met IenW. Dat heb ik proberen te zeggen. Inderdaad, over de meerkosten

delen we helemaal de strekking van uw motie. Ik zie dat absoluut als een aanbeveling. Maar we willen als Provincie wel graag mee aan het stuur blijven zitten. Dat heb ik proberen te zeggen.

De voorzitter: Oké. Ik denk dat we tot een afronding kunnen komen.

De heer IJpelaar (CDA): Even verduidelijkend dan, want u geeft op het eerste punt van 'Verzoeke het College' aan bij de regering de eis neer te leggen… geven wij aan bij de regering de eis neer te leggen dat de Maaslijn net als alle andere spoorprojecten in Nederland een rijksproject wordt. Daar geeft u van aan, u wilt daaraan toevoegen: en dat wij als Limburg aan tafel blijven zitten.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Ja, Stuurgroep, mede-opdrachtgever, iets dergelijks.

De heer IJpelaar (CDA): Oké, maar het moet een reisproject worden. Het mag weer in de lead van het Rijk komen, dat is ook wel het statement. Dat onderkent u?

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Ja, dat onderken ik. Het is wel zo, het is in feite ook al een rijksproject, omdat IenW natuurlijk er al voor 50% inzit. Dus het is een beetje multi-interpretabel. Maar goed, op deze manier, voorzitter, denk ik dat mijnheer IJpelaar en ik elkaar wel kunnen vinden en dan kan die motie ook oordeel Staten krijgen.

De voorzitter: Oké, dus u heeft een positieve grondhouding tegenover de motie?

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Ja, oordeel Staten met de interpretatie dat wij als College liever mede aan het stuur willen blijven.

De voorzitter: Ik probeer echt nu tot een afronding van het debat te komen. Mijnheer Van Caldenberg, er staat nog iets open?

De heer Van Caldenberg (SP): Ja, voorzitter, hoeveel hebben we nu eigenlijk al in die Maaslijn gestopt als Provincie? Dat is toch überhaupt voldoende om aan tafel te kunnen blijven zitten?

De voorzitter: Dat is de laatste vraag en dan kom ik daarna echt tot een afronding.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Ja, vooralsnog blijven we ook gewoon aan tafel zitten en zijn we nog volwaardig lid van die Stuurgroep.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee zijn we aan het eind van de beraadslaging gekomen en gaan wij over de ingediende motie stemmen.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Laten we een minuutje of tien schorsen, zou dat kunnen?

De voorzitter: Nou ja, dan een minuutje of tien. Ik hoop dat het sneller kan. Vergadering geschorst.

[SCHORSING]

De voorzitter: Ik heropen de vergadering en stel voor dat heer IJpelaar even via de interruptiemicrofoon vertelt wat de wijziging in de motie is. Dan laten we hem ook even op het grote scherm zien, zodat iedereen exact weet waar we het over hebben.

De heer IJpelaar (CDA): Er is een bullet toegevoegd en die luidt als volgt: 'En als College een vinger aan de pols te houden middels participatie in een stuurgroep.'

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee is het helder wat er aan de motie is gewijzigd. Er is ook nog een wijziging, dacht ik, bij het ondertekenen. Dames en heren, wij gaan over tot stemming, maar alvorens ik het stemmen open, is er een stemverklaring van de heer Bosch namens de PVV.

De heer Bosch (PVV): Nou, wij hebben al eerder gezegd 'wij stoppen', toen meneer Kuntzelaers een motie indiende met € 153 miljoen. Nu zitten we op het prijspeil € 212 miljoen. Wij gaan toch met deze motie mee. En we geven de Gedeputeerde toch het vertrouwen dat hij daar wat uit onderhandelt, en dat we in ieder geval eensluidend als Staten overkomen naar Den Haag. Ja? Dank u.

De voorzitter: Dank u wel meneer Bosch. Dan kan ik twee dingen doen. Ik kan alle stemkastjes opengooien, maar ik kan ook even vragen: is er dan behoefte aan stemming? Want dan kan ik constateren dat we unaniem zijn. Als er niemand om een stemming vraagt, dan constateer ik dat we unaniem hebben ingestemd. Dat scheelt een hele boel? Nee? Gewoon stemmen? Gewoon met hand opsteken, dat kan ook net zo gemakkelijk. Iedereen is voor? Goed zo. Deze motie is unaniem aangenomen.

14.2 G-22-039 GEWIJZIGD Statenvoorstel Brightlands Campus Greenport

De voorzitter: Komen we bij agendapunt 14.2: G-22-039 GEWIJZIGD Statenvoorstel Brightlands Campus Greenport Venlo. Ik heb begrepen dat er, vanuit het College in ieder geval, weer een mededeling is gedaan. Ik kijk even of er behoefte is aan een debat of dat we met een uitgebreide stemverklaring kunnen werken, maar de aanvraag was in ieder geval vanuit de PVV. De heer Ernst.

De heer Ernst (PVV): Voorzitter, voor ons zijn niet de vragen voldoende beantwoord, dus wij hadden graag een debat.

De voorzitter: Graag een debat. Dan kijk ik even rond op basis van de inspreeklijst, zoals we die de hele vergadering hebben gehad donderdag en vrijdag, of er behoefte is om het woord te voeren. De heer Westhoff? Geen behoefte. De heer Van Wageningen of D66? Geen extra vragen? JA21? Geen extra vragen. GroenLinks? Niet het geval. Het CDA? Ja, gaat uw gang. Mevrouw Depondt.

Mevrouw Palmen (Fractie Palmen): Mag ik snel een vraag stellen voorzitter?

De voorzitter: Als het een punt van orde is. Ik heb gewoon het debat geopend.

Mevrouw Palmen (Fractie Palmen): Nee oké, maar ik heb in principe alleen mijn stemverklaring, dus mijn vraag is nu of ik het zo meteen gewoon als inspreektekst moet doen?

De voorzitter: Dan zien we dat maar meteen als een stemverklaring.

Mevrouw Palmen (Fractie Palmen): Oké, dan doen we dat zo. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Depondt, aan u het woord.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Ja voorzitter, we hebben vandaag nog een reactie gekregen, zoals ook afgesproken. Even snel lezende tussen de bedrijven door vanmiddag, vind ik, tussen het stuk van juni, het stuk van november en de mededeling portefeuillehouder daarna, en nu, de cijfers nog steeds ontzettend lastig vergelijkbaar. Voor mij hoeft dat niet te betekenen dat wij dit vandaag niet zouden kunnen vaststellen, maar ik zou echt willen vragen, ook voor de helderheid naar de toekomst en de monitoring in de voortgangsrapportages, om die echt nog eens even goed naast elkaar te zetten, en die nog een keer in een commissie te bespreken. Wat principiëler vind ik het punt dat wij hebben ingediend. Wij nemen nu een

besluit over laten we zeggen even vrij vertaald de onderwijs- en onderzoekskant van het hele verhaal, gerelateerd aan dat toekomstplan van de campus. Het vastgoed hebben we er even afgehaald. Daar gaat best wel een flink slok geld in om, om het maar zo te zeggen. Nou, daar is op zichzelf helemaal niks mis mee. Wij ondersteunen het hele concept van de campus, ook in Venlo, maar voor mij is toch die brief van de UM niet helemaal helder. In het stuk staat er is € 69 miljoen additioneel nodig voor onderwijs en onderzoek tot ... Nou ik ben het even kwijt of het 2030 of 2035 was. Wij hebben gevraagd van ja wij nemen nou dat besluit en stoppen er behoorlijk wat geld in tot 2030, en het blijft een beetje boven de markt hangen wat nou met die € 69 miljoen gebeurt? De heer Satijn zegt in de brief van vanmiddag: ja, die hele aanpak wordt getemporiseerd en dan kijken we wel hoe het zich ontwikkelt, dan nemen wij dan wel de besluiten waarvan wij vinden dat we ze moeten nemen, even vrij vertaald. De UM zegt letterlijk, overigens niet bij monde van het College van Bestuur, ja het is € 69 miljoen en wij kunnen een derde doen, that's it, punt. Die hebben het niet over temporiseren. En ik zie ook dat de anderen, als ik het goed zie, drie ton per jaar aan de organisatie betalen, en wij tot 2030 een miljoen extra per jaar aan de organisatie, met als doel om dat plan uit te rollen. Maar dat plan kost € 69 miljoen en die is er niet. Dus ik zit wel een beetje te zoeken van wij nemen nu een besluit om € 1,3 miljoen per jaar aan de organisatie te geven om dat plan uit te rollen, het wordt getemporiseerd, is dan nog steeds € 1,3 miljoen nodig, en wat betekent dat nou voor de inzet van de UM? Het blijft voor mij heel vaag.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even naar de fractie van LOKAAL-LIMBURG? Niet. Mevrouw Palmen wilde in ieder geval een stemverklaring geven. Laten we dat gewoon gelijk maar in deze termijn doen.

Mevrouw Palmen (Fractie Palmen): Ja, dank u wel voorzitter. Greenport Ontwikkelbedrijf heeft inmiddels 400 hectare landbouwgrond onttrokken ten behoeve van de industrie. Daarmee is Greenport Venlo maar half zo groen als menigeen mag denken en is de gezondste regio een beetje een wassen neus. Ik mag graag een structurele bijdrage leveren aan onderwijs en innovatie, maar dat vereist wel dat er een goede visie ligt, waarbij de belangrijkste stakeholder, namelijk de agrarische sector, niet mag ontbreken. Op papier klopt dat en is er te lezen dat op de campus perspectief gegeven zal worden aan de agrarische ondernemers van nu en in de toekomst. De praktijk zegt echter wat anders. De sector wordt nauwelijks betrokken, en bovendien vraag ik mij af welke agrarische ondernemer er straks nog is om perspectief aan te bieden. 400 hectare is veel grond, en onder de huidige omstandigheden zal de omringende glastuinbouw het niet heel lang meer volhouden. Verder vind ik het onderzoek naar gezond voedsel ook een beetje vreemd. Voedsel dat puur en zonder toevoegingen genuttigd wordt, is per definitie altijd gezond. De transitie naar meer plantaardige eiwitten is an sich ook niet verkeerd, maar moet ook geen doel op zich zijn. Plant en dier kunnen niet zonder elkaar. Door deze los te koppelen, creëren we weer meer problemen dan dat we ze oplossen. Die visie kan ik in ieder geval niet ondersteunen. In de mededeling portefeuillehouder van vandaag is te lezen dat een structurele bijdrage nog wel even door zal gaan, ook al ligt er geen visie en zijn forse investeringen nodig. Ik vind dat veel te risicovol. De weg naar volwassenheid klinkt dan leuk, maar wat ik zie en lees is vooral dat we weer ergens mee ingezogen worden in iets dat er straks niet meer is, maar komen we er ook niet meer vanaf. Kortom, wanneer de logistieke dozen verdwijnen, wanneer de agrarische sector echt perspectief geboden krijgt, wanneer ze echt mag meedoen met proefboerderijen en het opzetten van een pure voedselketen, dan zal ik mijn ondersteuning weer geven aan de campus. Op dit moment ben ik echter geacht tegen dit voorstel te hebben gestemd indien het uiteraard een hamerstuk zou worden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, maar er wordt dadelijk gewoon gestemd. Ik kijk even naar de fractie van de VVD? De fractie van de SP? De heer Van der Valk.

De heer Van der Valk (SP): Ja, dank u wel voorzitter. SP is groot pleitbezorger van de Brightlands-campussen in het algemeen, dus ook van Venlose campussen in het bijzonder, als het gaat om die onderwijs- en onderzoeksaspecten. Vastgoed is er even uitgehaald, dus dat geeft wat rust, in ieder geval op het financiële construct wat nu voorligt, hoe ingewikkeld dat ook is. Er blijft nog wel een klein zorgpuntje

over. Dat is namelijk de samenwerking met BASF. Daar heeft in de commissie de Gedeputeerde van gezegd: daar is een langjarige samenwerking afgesproken. Afgesproken is denk ik mondeling. Ik kan het in ieder geval niet terugvinden in de stukken. En dan nog even ook de brief over UM. Ik vind dat daar ook niet echt die zekerheid uitstraalt die ook mevrouw Depondt aangaf. En de vraag is: kan dat nog op de een of andere manier bestendigd worden met deze twee partijen? Dat was het voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel meneer Van der Valk. Dan geef ik nu het woord aan de Partij voor de Dieren. Ja, mevrouw Plusquin, aan u het woord.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. Ik wil wel een puntje maken dat als wij die vragen om 13:00 uur op een werkdag binnenkrijgen, dat dat dan niet in achttien uur in onze fractie besproken kan zijn. Dus ik houd het bij mijn stemverklaring. De Partij voor de Dieren is tegen het voorstel van de Brightlands Campus Greenport. We gaan daartegen stemmen. We zijn positief over de richting naar de plant-gedreven innovaties en de transitie naar plantaardige eiwitten, maar dat is echter onvoldoende om met het voorstel in te stemmen. We vinden dat GS onvoldoende inhoudelijke kaders geeft bij Brightlands, die voor een groot deel gaat over de transitie van de landbouw. Er wordt € 1,4 miljoen uit het beleidskader Limburgse landbouw- en agrifoodsector gebruikt voor het financieren van Brightlands. Met deze visie en toelichting van de Gedeputeerde blijkt dat de Brightlands Campus Greenport, de aangesloten bedrijven of puur de universiteiten de toekomst van de landbouw gaan bepalen in plaats van Provinciale Staten. De ontwikkelingen bij Brightlands Venlo kunnen zich daardoor tegengesteld aan de wensen van PS ontwikkelen. Ten slotte zijn er zeer veel risico's verbonden aan dit voorstel. Het is een zeer indirecte manier van het sturen van de economie, ingegeven vanuit het in bezit hebben van een gebouw. Het zal ons daarom ook nooit duidelijk worden of deze subsidie en investering ook daadwerkelijk geleid hebben tot de gestelde doelen. Tot zoverre.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Plusquin. Dan kijk ik even naar de fractie van de Partij van de Arbeid? Niet. Forum voor Democratie? Ook niet. De heer Ernst, aan u het woord namens de PVV.

De heer Ernst (PVV): Voorzitter, dank u wel. We gaven het bij de behandeling in de commissie al aan: dit stuk met betrekking tot de campus Greenport, blinkt, mild uitgedrukt, niet uit in kwaliteit en helderheid, zeker gezien het aantal keren dat we daar al over hebben moeten spreken, de aanpassingen en alles wat daar verder uit voortgekomen is. Wat we ook aangaven is dat de regering in Den Haag zijn uiterste best doet om de land- en tuinbouwsector de nek om te draaien ten gunste van ongebreidelde bevolkingsgroei, volledig veroorzaakt door immigratie, en dat de Provincie maar geld in deze sector blijft stoppen. Onder andere met het via lage huren en bijdragen in R&D ondersteunen van bedrijven die zich straks in het buitenland moeten gaan vestigingen. We kunnen lezen dat de aantallen studenten achterblijven bij de verwachtingen, en dus worden er nieuwe opleidingen verzonnen en gefinancierd met belastinggeld, wetende dat ook deze studenten, als ze al komen, straks hun heil moeten gaan zoeken in het buitenland. En de Limburger, of zo u wil, de Nederlander, die mag straks diep in de buidel tasten voor hoogwaardig voedsel uit het buitenland dat met zijn belastingcenten ontwikkeld werd. € 20 miljoen voorzitter. Dit stuk gaat over minimaal € 20 miljoen tot 2030. Dat staat los van de miljoenen die nog naar vastgoed moeten, en voor tussentijdse miljoenenbijdragen die er ongetwijfeld gaan komen. En de toegezegde exitstrategie bestaat uit niet meer dan: we blijven aandeelhouder tot 2030, maar de volwassenheid zal dan niet bereikt zijn, dus dan zien wel weer. Of wel: ja, het komt goed. Mooie strategie. En dan blijft er wat ons betreft nog steeds onduidelijkheid over beslispunt 6, de € 3,7 miljoen. Oorspronkelijk lazen we dat deze bestond uit € 2,2 miljoen in intensivering en € 1,5 miljoen uit de stelpost. In het gewijzigde stuk moeten we die € 1,5 miljoen toevoegen aan de stelpost. En in de uitleg, in de mededeling portefeuillehouder van vandaag, lezen we weer dat die € 1,5 miljoen uit de stelpost komt. Onzes inziens wordt de stelpost met besluitpunt 3 opgesoupeerd, en moet er inderdaad € 1,5 miljoen bij om aan die € 3,7 miljoen te komen. Maar waar komt dat geld nu vandaan? De algemene teneur proevend, lijkt het erop dat dit stuk op uw meerderheid kan rekenen, maar wat de PVV betreft is het klaar met dit soort miljoenen verslindende werkvoorzieningsactiviteiten voor hooggeschoolden, voor rekening van

de Provincie, en dus de Limburgse belastingbetaler. De na-etterende wond van de Floriade moet niet langer door zachte heelmeesters behandeld worden. Het wordt tijd dat we beginnen te snijden. Dank u voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel meneer Ernst. Dan geef ik nu het woord aan de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Voorzitter dank. Dank ook aan de Statenfracties die in dit debat nog gevraagd hebben tot nadere duiding, c.q. hun opinie nogmaals helder hebben geventileerd. Overigens, de heer Ernst, dat beeld, daar ben ik bekend mee. Dus dank voor het feit dat u dat hier nog een keer wilt bevestigingen. We hebben in de mededeling portefeuille heel duidelijk gemaakt dat daar geen andere financiële gegevens in staan dan het Statenvoorstel. Alleen, het is anders ingedeeld. Dat was feitelijk op verzoek van de commissie. Maar ik heb heel goed gehoord dat u dat minder duidelijk vindt. Dat heb ik ook voor een deel bij mevrouw Depondt gehoord. Dus daar gaan we zeker aan werken om dat, ook richting de rapportages die gaan volgen, daarin wel helder duidelijk te maken. En Mevrouw Depondt schetst ook wat onduidelijkheid over dat € 69 miljoen-plan, als ik dat zo mag zeggen, van de Universiteit Maastricht. Dat plan hebben zij weliswaar kenbaar gemaakt bij ons op het moment dat wij spraken over de nieuwe inzet van de Provincie Limburg binnen het Brightlands aanbod, zoals we dat nu ook doen als onderdeel van de vier campussen, waarvan we er nu nog één met elkaar behandelen, waarvan het vastgoeddeel in februari komt. Alleen dat plan van de universiteit, die € 69 miljoen, zag toe op een extra aantal opleidingen, als ik het zo mag zeggen, een aantal bacheloropleidingen in UM en masteropleidingen. Dat vonden wij, gelet op het voorstel wat wij hier nu voor hebben liggen, nog een stap te ver. Als we gaan kijken naar een ontwikkelperspectief, een ontwikkeltempo van de campus in Venlo, vonden we die extra € 23 miljoen per deelnemer een stap te ver. Toen hebben we gezegd: dat gaan wij niet doen. En als UM besluit dat wel te doen, dan zal dat ontwikkeltempo van die extra opleidingen die zij graag willen huisvesten op de campus ook een stuk lager liggen. Het gaat echt over onderwijsprogramma's. En naast de bestaande kennisprojecten die wij hier met elkaar hebben vastgesteld, zien we er op dit moment geen ruimte voor. Wat we wel hebben afgesproken, dat doen we samen met de andere aandeelhouder, de gemeente Venlo, die ook niet die € 23 miljoen bijdraagt, is dat we wel gezamenlijk gaan kijken of we bijvoorbeeld bij het Rijk kunnen gaan bewerkstellingen dat via bijvoorbeeld het Groeifonds er wel middelen beschikbaar komen voor die inzet van de UM. Die staat dus eigenlijk los van dit voorstel. Even zien, de opmerkingen van de heer Van der Valk als het gaat over BASF, die hebben zich inderdaad na een jaar…

De voorzitter: Misschien kunt u daar even mee wachten, dan kan mevrouw Depondt over dat laatste nog even een vraag stellen.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Ik probeer het toch scherp te krijgen voorzitter. We hebben in juni een Statenvoorstel gekregen waar een toekomstplan onderlag, waaruit dan in elk geval de suggestie volgt: stem hiermee in want dit toekomstplan is de guideline, de stip op de horizon. Dan kun je een beetje discussiëren over welke datum precies, maar dat is hem. Vervolgens komt er een brief van de UM en die zegt, even in uw woorden: ja maar wacht even, dat toekomstplan kost nog eens € 69 miljoen extra. En dan roept het wel de vraag op: ja maar wat besluiten wij dan nu? Want heel zwart-wit gezegd suggereert dat als die € 69 miljoen niet op tafel komt, additioneel, wat nu op tafel ligt en wat de UM vanmiddag in haar brief zei wat ze er sowieso al insteekt, dan gaat het plan niet door. Dan hebben we dus geen onderlegger, geen beleidsonderlegger voor het besluit van nu. Toch? Of zie ik dat verkeerd?

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Ja voorzitter, ik ga proberen mevrouw Depondt te helpen. Het plan, zoals we dat hier hebben voorgelegd, wordt ondersteund door die toekomstvisie. Alleen de UM is met een plan daarbovenop gekomen, dat is dat € 69 miljoen-plan, waardoor zij het beeld hebben: als we dit nog eens een keer met elkaar gaan doen, dus per aandeelhouder, als je het zo wilt bekijken, € 23 miljoen, een aandeelhouder is in dit geval de UM, Provincie Limburg, gemeente Venlo, dan geven we die campus nog meer body, komen er

nog meer opleidingen. Dat vonden wij op dit moment een stap te ver. Dat betekent niet dat die visie er niet onderligt. Die ligt er wel degelijk onder. Alleen in die totaalvisie hebben zij een plan gepresenteerd waarin ze zeggen: nou, daar passen mogelijk ook een aantal andere nieuwe opleidingen bij, bachelor- en masterniveau. Daarvan hebben wij gezegd op dit moment: dat vinden we een stap te ver. We willen eerst een goed fundament leggen om die campus, ook gelet op datgene wat Buck Consultants in de roadmap heeft geconstateerd. We willen zorgen dat er voldoende ontwikkelperspectief is voor de toekomst. En om nu een extra grote stap te maken door nog meer opleidingen toe te voegen en daardoor zo'n, laten we zeggen, € 23 miljoen extra aan uw Staten te vragen daarvoor, vonden wij in ieder geval een stap te ver. Dus het is niet dat als we de € 23 miljoen niet zouden doen, dat dan dat hele plan en die visie omvalt. Nee, de UM wilde daarbovenop gewoon een aantal extra opleidingen faciliteren, echt onderwijs, en daarvan hebben wij gezegd: dat vinden wij op dit moment een stap te ver.

De voorzitter: Mevrouw Depondt.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Maar zou de constatering dan terecht zijn dat het, wellicht met de wetenschap van nu, niet zo handig was van de UM om die brief in ieder geval in die zin een maand voor de Statenbehandeling te sturen omdat die verwarring zaait?

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Voorzitter, ze hebben mij geleerd nooit antwoord te geven op retorische vragen.

De voorzitter: Dank u wel, en ik denk dat u ook met de beantwoording klaar was?

Gedeputeerde Satijn: Nou, ik wilde de heer Van der Valk nog wat eer doen over de vraag van BASF.

De voorzitter: O ja, neem me niet kwalijk.

Gedeputeerde Satijn: Ik snap wat u bedoelt. We hebben natuurlijk met elkaar afgesproken dat we in een vaste termijn natuurlijk het agio storten, dus betrokken blijven als aandeelhouder bij de campus. BASF doet dat ook. Alleen BASF heeft ook het beeld neergelegd bij ons, en ook bij u, in de themasessie, dat ze hebben gezegd van wacht even, we zien een aantal ontwikkelingen in Nederland, ook op het aantal campussen. We hebben het er ook in de commissie over gehad, waarin zij hebben gereflecteerd op een vraag van uw Staten, ik weet niet meer precies welke Staten het was voorzitter, waarin ze zeiden van als u nou een keuze zou mogen maken, moeten maken tussen bijvoorbeeld Wageningen en Venlo, waar zou u dan voor kiezen als BASF? En daar hebben ze heel duidelijk gesteld van als wij kiezen voor een campus waar wij in ieder geval al onze onderzoeksinzet op zouden willen plegen, die nu nog verdeeld is over die twee campussen, dan zal dat voor de toekomst zeker Venlo zijn. Nou, dat heeft ermee te maken dat de ketenaanpak waar Venlo voor kiest, hun veel meer brengt dan Wageningen op dit moment doet. En daarbij heeft men ook uitgesproken dat, op het moment dat die ontwikkeling zich voordoet en dat iedere aandeelhouder ook daarmee instemt, dat BASF in ieder geval als een onderzoeksfaciliteit of een groot deel daarvan richting deze campus wil manoeuvreren. Dus nog meer activiteit in deze campus. Dat is wat ze hebben toegezegd. Dus ze hebben feitelijk ook een keuze gemaakt met die toelichting, dat als zij een nieuwe onderzoeksuitbreiding doen, waar ook in Nederland, dat die in Venlo zal plaatsvinden. Dat is nogal een commitment. Dat is een uitspraak die ik heb gehoord in die themasessie van de vicepresident van BASF. Ze hebben formeel tot 2025 een aandeelhoudersakkoord, en zijn voornemens dat te vernieuwen, maar daar ligt nog geen hard commitment in de zin van een getekende brief.

De voorzitter: De heer Van der Valk.

De heer Van der Valk (SP): Die laatste opmerking triggert mij, want er ligt een visie tot 2030 maar er ligt geen hard commitment vanuit BASF tot 2030. En in de risico's staat ook duidelijk genoemd: onenigheid in het samenwerkingsverband of met partners. Dus ik vraag even aan de aan de Gedeputeerde: hoe kijkt hij ernaar om dat risico te mitigeren?

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Ja voorzitter, in iedere samenwerking, en we hadden het vrijdag volgens mij even over huwelijken, daar zul we het nu niet meer over hebben, kan natuurlijk altijd wel iets gebeuren. Kijk, tot op heden zie ik in die samenwerking tussen de aandeelhouders geen enkel probleem op dit moment. Wat je alleen nooit kunt voorkomen, dat is natuurlijk met iedere situatie die zich wendt tot de toekomst, is wanneer het mogelijk zou kunnen ophouden. Mijn beeld is dat BASF bestendig wil investeren in deze campus. Alleen, er ligt geen getekend commitment. En ik zie ook in de samenwerking met zowel de UM, dat ze stappen aan het maken zijn. De UM doet dat overigens ook met de Radboud Universiteit, waarin BASF ook vanuit die onderzoekslijn weer geïnteresseerd is. Dus laten we zeggen, de mogelijkheden voor BASF om verder te ontwikkelen in Venlo zoals we dat ook gehoord hebben van hen, die zijn zeker aanwezig. En ik bespeur bij hen op dit moment geen enkele beweging die zou kunnen leiden tot het realiseren van het risico, waar we met z'n allen natuurlijk niet op zitten te wachten.

De voorzitter: De heer Van der Valk.

De heer Van der Valk (SP): Zou het dan niet fijn zijn om dan toch enige vorm van getekend commitment voor elkaar te boksen?

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Ja voorzitter, als de heer Van der Valk aan ons vraagt, of aan mij vraagt, van we hebben hier met elkaar vandaag een goede afspraak gemaakt naar de toekomst toe: ga eens na bij BASF of ze ook bereid zijn om langer dan 2025 dat commitment af te geven, dan wil ik daarin best die investering in tijd plegen, ohne Gewähr, zeg ik er wel bij.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was … Nee, de heer Ernst heeft toch nog even een vraag.

De heer Ernst (PVV): Ja, ik begrijp dat het in het kader van de gigantische bedragen die hier vandaag over de tafel vliegen misschien peanuts lijkt, maar ik blijf toch even vissen naar die € 1,5 miljoen. Dat was eigenlijk de enige concrete vraag ook die ik in mijn inbreng heb gesteld. Ik lees hier in de brief die wij vandaag ontvingen: € 3,7 miljoen beschikbaar te stellen voor de Kennis-As, € 2,2 miljoen uit de beleidsintensivering Economie, dat was de eerste tekst in het Statenvoorstel, en € 1,5 miljoen uit de stelpost BCGV, programma Financiën en Overheid. Vervolgens is dit gewijzigd in die € 2,2 miljoen, en daar is het hetzelfde. Alleen, die € 1,5 miljoen wordt nu toegevoegd aan … Er staat hier € 1,5 miljoen toevoegen aan de stelpost, en vervolgens geeft u € 3,7 miljoen aan bij de vragen CDA, onder punt 1, besluitpunt 6. Hiervan komt € 2,2 miljoen uit bestaande beleidsintensiveringsmiddelen, geen nieuw geld, en € 1,5 miljoen uit de stelpost. Dus ik voeg hem dan toe. Ik haal hem er weer uit. Wat doen we nu met die € 1,5 miljoen? En als we hem uit die stelpost halen, die mijns inziens al opgesoupeerd was, waar komt die € 1,5 miljoen dan vandaan?

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Ja voorzitter, ik had dat niet getaxeerd als een vraag van de heer Ernst, dus ik zal hem even beantwoorden. In het oude voorstel zat in besluitpunt 3 ook die € 1,5 miljoen bijdrage voor het Kennis-As-project, dat UCV. En wel in de vorm dat voor UCV € 214.000 nog wat per jaar in de stelpost

BCGV werd geplaatst. Dat is feitelijk die € 1.5 miljoen gedeeld door zeven jaar. Omdat het een stelpost is, gaat dat per jaar. En in besluitpunt 6 werden vervolgens deze middelen totaal uit die stelpost gehaald en ter beschikking gesteld door het UCV. Toen we ook het verzoek kregen van uw Staten om het wat helderder op te schrijven, zijn we in ieder geval fanatiek geweest. Laat ik het daar op houden. En daar hebben we dus aangepast dat we die € 214.000 nog wat uit besluitpunt 3 gehaald hebben. Over UCV wordt nu in het geheel en alleen maar besloten in besluitpunt 6. Daarom is ook die zinsnede aangepast naar toegevoegd en de stelpost. Dat heeft misschien de heer Ernst op het verkeerde been gebracht, en dat was zeker niet onze intentie. We wilden duidelijker zijn. Maar ik heb vandaag gehoord voorzitter, dat we daar nog een hernieuwde poging over moeten inzetten. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Helder meneer Ernst? Dank u wel. Mag ik concluderen dat we dit in één termijn af kunnen ronden? Ja, dat mag. Dank u wel. Dan gaan wij nu over tot stemming over dit stuk, en ik schors even voor enkele ogenblikken zodat de leden die nog niet aanwezig zijn even de zaal in kunnen komen. Over één minuut gaan we stemmen.

[SCHORSING]

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. Samen met de Griffie hebben we geconstateerd dat we met 40 Statenleden aanwezig zijn.

De voorzitter: Aan de orde is een stemming over agendapunt G-22-039 GEWIJZIGD Statenvoorstel Brightlands Campus Greenport Venlo – visie en inzet tot 2030. De stemming is geopend. Alle stemmen zijn uitgebracht. Ik sluit dus de stemming. Voorstel is aangenomen met 30 stemmen voor en 10 stemmen tegen.

15 Moties vreemd aan de orde van de dag

De voorzitter: Alle moties zijn gericht aan GS. Dat betekent dat de indiener de motie toelicht. Die krijgt daar een aantal minuten de tijd voor. Vervolgens zal ik het woord geven aan Gedeputeerde Staten en daarna is er eventueel nog gelegenheid om een aanvullende verduidelijkende vraag te stellen door leden van de Staten. Aan de orde allereerst gewijzigde motie vreemd 2940 van de heer Kuntzelaers cum suis inzake ‘Eerlijk verdelen’. Daarvoor geef ik het woord aan de heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel, voorzitter. De noodzaak om cultuurgelden hier in de provincie eerlijk te verdelen. En met name dan tussen Midden en Noord aan de ene kant en Zuid-Limburg aan de andere kant. Er is al jaren sprake van een mismatch en dat heeft menig College voor dit College al benoemd, bevestigd, aangepakt in verschillende actieplannen. En daar kwam ik achter toen ik de overwegingen voor deze motie moest opzoeken, want ik kon ze copy-pasten uit meerdere inbrengen tot en met acht jaar geleden terug. Want hoewel de effort door het College wel geleverd is, er is inzet gepleegd om die mismatch tegen te gaan, zien we kleine stappen in de goede richting. Maar dat neemt niet weg dat de zorgen van een niet goede verdeling in de toekomst nog steeds blijven bestaan. En dit College bevestigt ook dat er aan gewerkt moet worden. En dat zien we ook terug in de uitgangpuntennotitie zoals we die reeds de afgelopen weken een keer besproken hebben in de commissie CS. Echter, er is te vaak gebleken dat die plannen die gemaakt worden net niet dat gewenste effect hebben en dat moet deze keer ook naar een volgende periode anders. En dat bleek ook uit de bijdragen van het CDA, van D66, van GroenLinks en van veel andere partijen in de afgelopen commissievergadering. En daarna is er overleg geweest wat dan de beste optie is naar een mening van deze partijen. En uiteindelijk is daar uitgekomen dat we kiezen voor een ondergrens van 25% over het volle pakket aan middelen en maatregelen die er zijn binnen deze notitie. Dus daarin blijft dan ook nog bewegingsruimte mogelijk voor het College in de uitvoering.
We willen die aanpassingen wel graag nog een keer bespreken. Dus het zou prettig zijn als we in januari, wat de laatste kans is voor de commissie CS, om daar met elkaar van gedachten te kunnen wisselen over

wat dan de implicaties van de uitvoering van deze motie zouden zijn. En wij begrijpen dat er juridisch haken en ogen zijn. Die werden ons ook nog recent goed uitgelegd. Maar we zien ook dat die belemmeringen niet definitieve belemmeringen hoeven zijn, maar dat daar juist wel ook nog kansen liggen om daar een oplossing te realiseren.
En tot slot zijn wij ervan overtuigd dat het mogelijk wat extra werk kost voor het College om dit geheel uit te werken, om dit resultaat te bewerkstelligen. Maar gezien het brede draagvlak voor deze motie is de overtuiging er dat u dit nog, in een goede paar maanden die u in deze periode nog heeft, tot uitvoering kunt brengen en anders, ook omdat het niet gaat over een hoeveelheid geld, maar juist over een verdeelsleutel, dat u ook de ruimte zult krijgen om eventueel op een later tijdstip dat nog tot een goed einde te brengen.
Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter, dank u wel. Laat ik allereerst zeggen dat ik het heel goed begrijp dat dit signaal wordt afgegeven. Want als ik de motie lees dan kan ik me daar eigenlijk voor een heel groot deel volledig bij aansluiten, want het is heel erg belangrijk dat we op een goede manier de middelen verdelen over de hele provincie omdat wij willen dat iedereen toegang heeft tot kunst en cultuur, juist omdat in onze provincie dat zo waardevol is.
En tegelijkertijd, voorzitter, vind ik het jammer dat ik deze motie toch echt moet ontraden en ik moet dat even goed aan u uitleggen. Het is namelijk in de eerste plaats zo dat je eigenlijk kunt kiezen tussen twee regelingen. Je kunt kijken naar kwaliteit, je kunt kijken naar wie het eerst komt wie het eerst maalt. Wij hebben in de Provincie Limburg niet gekozen voor wie het eerst komt wie het eerst maalt, maar wij hebben gekozen voor kwaliteit. En wij zorgen ervoor in de nieuwe regeling dat we zoveel mogelijk initiatieven helpen om ervoor te zorgen dat ze die kwaliteit kunnen tonen die er is. Er is niet minder kwaliteit in Midden- en Noord-Limburg. Maar als je de regeling helemaal op z'n kop zet door te zeggen eigenlijk gaat het ons er alleen maar om dat er is een soort deelplafond is, dan kan dat juridisch niet. Dus ook al zou ik het graag willen, voorzitter, het kan niet. Zo ik al met een hoop kunst- en vliegwerk misschien ergens een soort drempel in wil leggen, dan ben ik juist heel erg bang dat initiatieven die nieuwe talenten zijn, dat die altijd achteraan zullen komen omdat de gevestigde kunstinstellingen heel goed weten hoe ze een subsidieaanvraag moeten doen. Dus daar ben ik dan bevreesd voor, dat dat uiteindelijk niet lukt. Dus voorzitter … En bovendien, ik zeg het toch ook. Wij bespreken binnenkort ook een paar stukken die gaan over deze regeling. En wij zien dat we niet alleen steeds beter die verdeling maken, maar hij is ook meer dan 25%. Dus gelukkig werkt het ook. Dus eigenlijk vraagt een deel van de Staten mij een regeling te maken die juridisch niet kan, voor een probleem dat er niet is. En dat is heel jammer, voorzitter, dat ik dat moet zeggen. Dus ik wil natuurlijk heel graag in de komende periode kijken hoe ik ervoor kan zorgen dat we echt tot deze verdeling komen, omdat ik het ook wil. En ik het ook voor elkaar heb gekregen om het in die regelingen te krijgen. De vorige keer en het zal nu weer zo zijn. Maar voorzitter, ik moet een beetje tegengas geven omdat het juridisch niet kan en ook de facto niet het grote probleem is waar we op dit moment mee te kampen hebben.

De voorzitter: De heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Het is altijd een goed verdedigingsmechanisme van het bestuur als ze zeggen dat het juridisch niet mogelijk is. Maar dan moet dat wel 100% kloppen, dat het juridisch niet mogelijk is. En u weet ook dat subsidiedeelplafonds binnen deze regeling mogelijk zouden zijn om een verdeelsleutel te creëren. Dat kan en dat is juridisch houdbaar. Het enige verschil is dat het niet de voor u gewenste uitkomst zal opleveren. Maar dat is iets anders als juridisch niet houdbaar. Bent u het met mij eens dat subsidiedeelplafonds tot de mogelijkheden behoren in dit voorstel?

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter, niet in de regeling zoals wij die in een consultatie met uw Staten hebben besproken en later nog een keer hier in de hele Staten hebben doorgenomen. Dan moet die hele regeling op z'n kop. Dan moeten er een aantal budgetten uit. Eigenlijk moet je hem in tweeën splitsen. Dat gaat ook in tijd enorme problemen opleveren. Dan zullen we straks zien dat bepaalde subsidies niet meer kunnen worden aangevraagd. En dat het nog veel dramatischer wordt in onze provincie, voor een probleem, en ik weet dat dat lastig is en ik weet dat er een ruime meerderheid voor deze motie is. En daarom zal ik het toch moeten uitleggen, voor een probleem dat er de facto ten aanzien van die 25% niet is. Dus u vraagt mij iets te doen wat juridisch niet kan, met een hoop gegoochel misschien iets tot stand brengt, waardoor alles in de vertraging komt en niemand kan de garantie geven dat dit niet controversieel wordt straks en dan staan we voor een regeling, die kunnen we niet afmaken. Wat hebben we dan in deze Provincie…En dan ben ik bang, voorzitter, ik heb hier heel lang voor gestreden, ook toen ik in Den Haag bezig was met de verdeling over het land, dat we ineens zeggen dan moet het maar een regeling worden wie het eerst komt wie het eerst maalt. Nou, dan zijn we misschien wel het lachertje en worden we helemaal niet meer serieus genomen in de verdeling van de middelen. Dat zou mij helemaal angst aan jagen.

De voorzitter: De heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, voorzitter, ik kom toch even terug op de zin 'Het is juridisch niet houdbaar' en dan komma, en dan toch 'maar het zou wel kunnen als we de regeling aanpassen zoals we hem hier besproken hebben'. De vraag is juist om die notitie aan te passen. Om die in januari bij ons terug te brengen. Dus de stellingname die u inneemt dat het juridisch niet houdbaar is, die is incorrect. Ik snap dat het een fijn verdedigingsmechanisme is om die op te werpen, maar het zijn eigenlijk de vervolgargumenten die u wilt aandragen en daar gebruikt u het juridische argument bij. En dat vind ik onprettig, want er ligt wel degelijk een optie met subsidiedeelplafonds om binnen deze regeling tot een oplossing te komen.

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter, ik voel gewoon echt mijn intrinsieke motivatie om deze Staten te behoeden voor ongelukken. En die krijgen we als we dit straks doen. Deze hele regeling moet de facto van tafel. We moeten een nieuwe regeling maken, in een beperkte tijd, met verkiezingen die eraan komen. En ik begrijp het signaal zondermeer. Ik wil namelijk ook een goede verdeling. En daar heb ik de vorige keer voor geknokt en ik heb het bereikt. En dat zal in deze nieuwe regeling alleen maar meer worden want ik heb er meer punten ingebracht waardoor dit tot stand kan komen. Maar ik begrijp dat er een wens is…

De voorzitter: Mag ik heel even ingrijpen, mevrouw de Gedeputeerde. Meneer Kuntzelaers, ik vind het eigenlijk een beetje jammer dat u een vraag stelt en dat ik de indruk krijg dat u niet meer naar het antwoord luistert. Dat hebben we niet met elkaar afgesproken, dat zou doodzonde zijn. Ik snap enigszins dat het antwoord u niet bevalt, maar dan heb ik liever dat u dat in een debat doet dan niet meer naar de antwoorden luistert. Dus ik geef u graag even de gelegenheid.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter, de frustratie die u bij mij ziet en ervaart is dat ook wij ons hebben laten voorlichten over wat de mogelijkheden zijn van deze motie. Daarvan heb ik te horen gekregen dat er wel degelijk een oplossing mogelijk zou zijn. En als het eerste verweer van het College dan is dat iets juridisch niet mogelijk is, terwijl die optie er wel ligt, dan heb ik het gevoel dat er geprobeerd wordt om de Statenzaal te bespelen met juridische argumenten die niet iedereen kan duiden of begrijpen en dan is dus de vraag wie geloof je? En daar zit een frustratie in. Als ik na twee keer die stellingname ingenomen te hebben een derde keer te horen krijg dat het toch juridisch zo is, dan is de frustratie hoog en dan is inderdaad de wens om te luisteren naar het antwoord wat beperkter. En dat is wat u ervaren heeft, namelijk op het moment dat je van tevoren te horen hebt gekregen die mogelijkheden zijn er juridisch wel en het antwoord van het College is dat is niet zo, dan leidt dat tot enige vorm van frustratie aan deze microfoon.

De voorzitter: De Gedeputeerde

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter, de frustratie snap ik, omdat we natuurlijk ook vandaag de moeite hebben gedaan om uit te leggen waarom het niet kan. En dat was niet een fijn verhaal, dat snap ik, in de regeling zoals die voorligt. De heer Kuntzelaers vraagt een hele nieuwe regeling te maken. Dan kan ik een hele nieuwe regeling maken waarin inderdaad misschien wel ergens een deelplafond kan worden gelegd. Maar die nieuwe regeling zal ik nooit op tijd klaar hebben. Dat is mijn grote zorg. En dat we dan vervolgens in de situatie komen dat we hem niet meer kunnen afhechten met elkaar, voor een probleem dat er niet is. En dan staan we straks met al die instellingen, die zo fantastisch werk hebben geleverd, op een achterhoede gevecht. En ik wil u daarvoor waarschuwen. Dat is het enige dat ik wil. Ik wil namelijk bereiken wat ik tot nu toe bereikt heb, namelijk dat er een betere verdeling komt. Ik heb een regeling gemaakt die geconsulteerd is, twee keer. En uiteindelijk is gezegd van nou deze kant kunnen we opgaan. En dan vind ik het gewoon heel jammer dat ik probeer uit te leggen wat de risico's zijn van een uiteindelijk ofwel wie het eerst komt wie het eerst maalt, of een plafond ergens inleggen waardoor we alle andere instellingen die geweldige dingen doen gewoon niet meer kunnen geven wat ze nodig hebben, voor een probleem dat eigenlijk alleen gevoelsmatiger is, en dat deel ik, het is ook een heel belangrijk signaal. Alleen het probleem doet zich gelukkig niet voor. En daarom stribbel ik zo tegen voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Voorzitter, ik merk dat ik een iets ander beeld heb bij of het probleem zich voordoet, want de reden waarom we het de vorige keer hebben kunnen repareren is onder andere door de moties van de heer Kuntzelaers en door slim schuiven in de begroting hebben wij extra geld vrij kunnen maken om uiteindelijk een rechtvaardigere verdeling te krijgen. En dat is de afgelopen acht jaar telkens gebeurd. Dus waar ik naar zoek is, ik begrijp dat hier een klein dispuut ontstaat, maar volgens mij is die wens gedeeld en zit bij de Staten heel sterk de behoefte … Kijk als die regel straks loopt en die verdeling loopt weer helemaal scheef, wat best ook weer kan zijn om goede inhoudelijke argumenten, dan hebben we ook nog steeds geen middel, behalve weer opnieuw extra geld vrij maken en dingen aan de achterkant bijsturen. Dus wat kan er nu wel om iets meer garanties en zekerheid in te bouwen om te zorgen dat die verdeling eerlijker wordt, want tot dusver hebben we de afgelopen acht jaar gezien dat dat met alle regelingen nog heel vaak niet lukt.

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Ja, voorzitter, vanaf het moment dat we met elkaar dit gesprek aangaan, zoals de laatste ronde, hebben we ervoor gezorgd dat het wel een behoorlijke hoeveelheid was dat naar Midden en Noord ging. Vervolgens hebben we een regeling gemaakt waarin we nog meer knoppen hebben ingebouwd waar we aan kunnen draaien om ervoor te zorgen dat het alleen nog maar meer zal worden. En het is al boven de 25. Dus nu word ik gevraagd om: garandeer tenminste 25. Heb ik nu twee keer gedaan. Nu moet ik een hele regeling op z'n kop zetten, ofwel uit elkaar rukken, die ik niet meer op tijd klaar krijg voor een probleem dat we de afgelopen keren hebben weten te voorkomen. Bij de laatste ronde die we hebben gedaan en in het nieuwe stelsel dat ik aan u heb voorgelegd. Dus dat maakt dat wij uiteindelijk … Ik zou nog liever willen dat die motie wordt aangehouden. Dat we gaan kijken hoe we ervoor zorgen dat we misschien de middelen die we nog niet erin hebben gezet … Ik ben natuurlijk wel gaan kijken of we ergens nog wat middelen over hebben. Dat we dat kunnen bewaren voor een eventuele regeling, om te kijken of je dat aan zuiver Midden en Noord zou kunnen geven, indien nodig. Anders moet ik al het geld weer uit deze regeling halen. En dat zou ik gewoon jammer vinden.

De voorzitter: Mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Ja, voorzitter, waar ik nog even wel naar zoek is dat het de afgelopen keren ten dele gelukt is en ik ben enthousiast door de uitgangspuntennotitie omdat daar volgens mij een aantal hele goede uitgangspunten in zitten waarmee we hopelijk op die 25% komen. Maar tegelijkertijd kan het ook zo maar zijn van niet. Dus ik zoek nog wel heel even naar … Ik ben overtuigd van de goede bedoelingen van de uitgangspuntennotitie, maar het voelt nog niet helemaal comfortabel want het verleden heeft telkens anders uitgewezen. Dus hoe zouden we in die nieuwe verdeling in bijvoorbeeld talenten, lijnen en die tweede lijn en de derde lijn, wat zou er nu wel kunnen om deze Staten meer comfort te geven zonder die regeling op z'n kop te zetten, dat we niet straks weer maar 5 á 10% in Noord en Midden hebben?

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Ja, voorzitter, toch zegt mevrouw Jenneskens wat niet is gelukt. Het is wel gelukt. Dat is het eerste dat ik toch moet zeggen. Kijk naar de regelingen, we hebben gelukkig het hele staatje, hoeveel we hebben verdeeld de afgelopen keer. Daarvoor was dat niet zo. Vervolgens hebben we meer knoppen in werking gezet waardoor we het nog beter kunnen verdelen. Dat is nu het voorstel dat we ter bespreking hebben gegeven. Maar om een garantie erin te zetten, een keiharde garantie, zonder…Dan kan je dus niet meer naar kwaliteit kijken, want je moet een garantie geven. Ja, dan gaat die hele regeling op z'n kop. Daar heb ik ook nooit voor gestreden toen ik in Den Haag werkte en wilde dat middelen naar Limburg gingen. Om te zeggen, weet je, kwaliteit kan me niet schelen, doe maar alleen een hoeveelheid. Dat is ook niet wat u wilt. Ik weet zeker dat dit niet is wat u wilt. U wilt gewoon een goede verdeling. Die is in de laatste ronde geweest. In de regeling die voorligt zijn er nog meer knoppen om aan te draaien waardoor u dat bereikt. Ik kan er absoluut voor zorgen dat alle middelen die niet in die regeling zitten, apart worden gehouden om als het draconische gevolg zich zou voordoen, wat ik niet denk, dat ik altijd nog wat extra geld heb om dan toe te voegen aan initiatieven in Midden en Noord. En daar kan ik dan straks bij u op terugkomen als u de motie zou willen aanhouden. Want ik ben gewoon echt bezorgd dat als we dit doen dat we niet door kunnen en we straks niets hebben. En dat kunnen we al onze instellingen niet aandoen voor een beeld wat eigenlijk strikt genomen niet noodzakelijk is.

De voorzitter: Tot slot, mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Ja, voorzitter, volgens mij delen de Gedeputeerde en ik een heleboel dingen. Alleen het lastige is dus in deze hele systematiek, en ik waardeer de welwillendheid wel, dat we dan eigenlijk hetzelfde gaan doen als de afgelopen keren. Want dan zetten we de tank aan het werk en dan laten we iedereen kwalitatief beoordelen en dan zien we een gat en dan gaan we toch weer bijsturen. En ik had heel graag gewild dat daar andere instrumenten voor mogelijk waren, maar ik begrijp dat dat in deze regeling niet …

Gedeputeerde Van Toorenburg: Ja, voorzitter, mevrouw Jenneskens heeft een heel terecht punt. Daarom hebben we ook echt een andere regeling gemaakt. We hebben daarin ten aanzien van talentontwikkeling een aparte groep gemaakt. Een aparte groep gemaakt voor de BIS-instellingen. Dus de groep waarin die verdeling zit is ook heel anders. We hebben extra punten erin gezet voor Midden en Noord. We hebben juist iets met een soort kap erop waar niemand aan kan komen voor beginnend talent waar we extra stimuleren. En we gaan de boer op, ook juist in Midden en Noord, om ervoor te zorgen dat die uiteindelijk die middelen krijgen. Dus we doen er alles aan. Alleen u vraagt een garantie. En die garantie die kan ik zo in zo'n tenderregeling, die uiteindelijk over kwaliteit gaat met een gelijkheidsbeginsel juridisch … Hier spreekt een jurist. Weet je, ik ga niet nat op een regeling. Tenzij ik aan u zeg het kan juridisch niet en u zegt het moet toch. Dan heb ik niet een foute juridische regeling gemaakt. Maar die hebben we dan wel.

De voorzitter: De heer Driessen.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Voorzitter, ik kan het waarderen dat ik een tijd terug hier een mooi debat had met de fractievoorzitter van de PvdA over wat Thorbecke bedoelde met de overheid oordeelt niet over kunst en cultuur. En als ik nu met diezelfde fractievoorzitter van de PvdA hier samen sta te strijden voor een voorstel wat ook wij mede indienen. Want, voorzitter, wat ons betreft zou de overheid inderdaad niet moeten oordelen over kunst en cultuur en dat is wat met deze regeling dan zeker wel gebeurt. En geografisch iets teruggeven zou dan blind en dus ook eerlijk zijn. En ik wil de Gedeputeerde vragen of ze dat niet middels deelplafonds zou kunnen bewerkstelligen aan subsidiëring bijvoorbeeld. Want mijn tweede vraag aan de Gedeputeerde is of zij het met mij eens is dat de overheid … dat het helemaal niet de plek is van de overheid om te oordelen over de kwaliteit van kunst en cultuur? Dank u wel.

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter, daar heeft Forum volkomen gelijk in dat het niet aan de overheid is om te oordelen over de kwaliteit van kunst en cultuur. En daarom hebben we het in Limburg zo slim gedaan door de Cultuurtank te vragen het te doen. Dat doen wij dus als overheid niet, dat doen mensen die kennis van zaken hebben. En zij kijken naar kwaliteit. En we hebben ze gezegd en dat vonden ze, ik durf het best eerlijk te zeggen, niet echt heel erg handig. Ik heb ze gezegd kom niet met iets aan waarin we Midden en Noord niet bedienen. Ze moeten met elkaar kijken naar een structuur waarop we dat recht kunnen doen. We hebben zoveel mogelijk onderzocht hoe dat kan. En daarom zitten al die knoppen in de regeling die wij aan u voorleggen. En daarom kunnen we er dus ook voor zorgen dat uiteindelijk de verdeling rechtvaardig zal zijn, maar in een tenderregeling met een gelijkheidsbeginsel kan ik geen garantie geven. Of u moet tegen mij zeggen we willen geen tenderregeling, we willen wie het eerst komt wie het eerst maalt en dan weet ik wie daar wint. Zuid.

De voorzitter: De heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik wil toch even vragen aan de Gedeputeerde hoe de verdeling was bij de cultuurplaninstellingen tussen Noord- en Midden- en Zuid-Limburg?

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter, de exacte bedragen dat ligt een beetje aan het jaar waarin je kijkt. Het is ongeveer om en nabij de 67% naar het Zuiden en de rest naar Midden en Noord. En dat is iedere keer wat opgeschoven. We hebben natuurlijk te maken met het feit dat we grote instellingen hebben die gevestigd zijn in het zuiden. Denk aan Opera Zuid, denk aan philharmonie zuidnederland. Denk aan het Bonnefantenmuseum. Denk aan het museum in Kerkrade. Die zijn voor een deel ofwel in Zuid gevestigd of ze staan er. Wij hebben wel altijd het gesprek gehad met de grote instellingen die in Zuid zijn gevestigd. Kom niet bij ons aan met een werkplan waarin je alleen maar dingen doet in het zuiden. Je zult ook naar het midden en het noorden moeten. Dus het zit…Als we zeggen 25%, waar gaat u mij dan op afrekenen? Is dat dan ook op het feit dat philharmonie zuidnederland prachtige voorstellingen houdt in het midden en het noorden? Gaat u mij erop afrekenen als het Limburgs museum een geweldig pop-up museum ergens anders heeft? Of kijken we echt alleen maar naar de vestigingsplaats? Dat is een hele mooie perverse prikkel. Dan zeggen we gewoon voortaan we schuiven de vestigingsplaats op en opgelost. Ik begrijp dat de heer Kuntzelaers echt iets heel graag wil en dat het hem frustreert en ik snap dat. Alleen doe dat niet in zo'n regeling.

De voorzitter: De heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. En ik snap dat de Gedeputeerde te voet en te zwaard verdedigt dat zij bijvoorbeeld de vestigingsplaats geen toegevoegde waarde vindt hebben in het cultureel aanbod in de provincie Limburg en toch wordt er altijd gesproken over het vasthouden van makers,

over het vasthouden van producenten, ook in deze provincie. En dat geldt natuurlijk op regionale schaal net zo als dat het geldt op provinciale schaal. En uw stellingname, namelijk dat alle zware grote culturele instellingen hun vestigingsplaats in het zuiden hebben, is dat we daardoor dus ook die scheefgroei zien in de rest van de provincie. En dat we dus niet hoeven te stimuleren dat producenten of makers zich vestigen in andere delen, dat is waar het fout gaat. En daarom kunt u ook geen ondergrens accepteren. En dat is juist wat de Staten proberen te doorbreken. Wij willen juist stimuleren dat ook in Midden- en Noord-Limburg het aantrekkelijk is om je als maker te vestigen, om je als instelling positie te geven. Want als we die verandering kunnen initiëren, dan pas zal het naar de lange termijn succesvol zijn, die spreiding in Limburg.

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter, de heer Kuntzelaers vraagt mij niet om het te stimuleren. Hij vraagt mij om het te garanderen in een regeling die op kwaliteit is ingeregeld met een gelijkheidsbeginsel. En voorzitter, dat kan ik niet.

De voorzitter: De heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, tot slot dan. Met deelplafonds voor Noord en Zuid kan het wel en dat is ook de reden waarom ik de motie graag in stemming wil zien en dat we straks ook hopelijk een uitspraak van de Staten krijgen die die gelijke verdeling in een eerlijke manier gaat realiseren.

De voorzitter: Mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. Al een hele discussie vooraf geweest. Ik wil niet in herhaling raken. Maar het feit blijft dat de verdeling, ja dat er gewoon veel meer geld naar Zuid gaat. Dat is gewoon een feit. En u zegt dat u in het plan van aanpak wilt zien dat die instellingen, die in Zuid gevestigd zijn, bijvoorbeeld voorstellingen in Noord doen. Nou is de praktijk dat bijvoorbeeld Opera Zuid wel voorstellingen doet in Eindhoven, maar niet in Venlo, om maar eens iets te noemen. En ook het orkest dat u noemt, ja dat komt één of twee keer per jaar naar het noorden of naar het midden. Dus ik vind dat veel te weinig. Dus mijn vraag is of u dan in dat plan van aanpak bewerkstelligt dat dat sowieso veel meer wordt of kunt u daar dan een minimum aan vaststellen?

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter, dat is ook het gesprek dat ik voer. Want ik deel helemaal deze opvatting. Het kan niet zijn dat iemand bijna voor de vorm ergens even is. Dus daarom heb ik ook steeds het gesprek dat het substantieel moet zijn. Je moet echt ook in het midden en noorden volop kunnen genieten van de kwaliteiten van een instelling die toevallig nu eenmaal in het zuiden is gevestigd. Dus ja, dat gesprek voeren we continue en daar rekenen we ze ook op af.

De voorzitter: Mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. En dan nog een vervolgvraag. Ja, inderdaad, u heeft het de hele tijd over kwaliteit. Maar kwaliteit moet ook een kans krijgen. En dat moet groeien. En daarom ook die enorme frustratie over Midden en Noord dat die koek voor Midden en Zuid zo oneerlijk verdeeld is. En ik weet dat u in een vorige Statenvergadering zei dat de koek groter wordt. Ook vanuit landelijk wordt die groter. En daarom kunnen wij Zuid bedienen, hoeft die niet korter en kan Noord en Midden groter worden. Dat zien wij nu niet terug in dit voorstel.

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Ja, voorzitter, dat weten we natuurlijk nog niet, want we hebben een tenderregeling gemaakt die maakt dat mensen een subsidieaanvraag kunnen doen. En we hebben dat nu met gefixeerde bedragen gedaan, juist om ervoor te zorgen dat we nieuw talent kunnen stimuleren. Een speciale groep erin gebouwd waar je niet naar toe kan zakken als je aan mindere criteria voldoet omdat wij juist willen dat je daar beginnend talent, precies wat mevrouw Jetten aangeeft, kunt stimuleren. Dat zit precies in die regeling. Dus dat doen we al. Dat doen we in deze nieuwe regeling die nu voorligt.

De voorzitter: Tot slot, mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Laatste vraag, voorzitter. En vanuit landelijk, kunnen we daar nog wat extra verwachten? Dat zei u toen, dat u daar een sterke lobby naartoe doet.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Dat doen we zeker, voorzitter. Daar is ook een laatste toezegging op gedaan dat er meer middelen komen. Dus die lobby die blijft eindeloos gaan. Zo ook de lobby dat we willen dat het Bonnefantenmuseum om kwaliteit in de BIS komt, zodat we heel veel geld dat wij als Provincie naar Bonnefanten moeten doen in andere plekken kunnen steken. Want uiteindelijk voer ik het gesprek en de strijd op basis van kwaliteit en help ik kwaliteit te stimuleren daar waar het nodig is.

De voorzitter: Dank u wel. Meneer Van der Valk.

De heer Van der Valk (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. Misschien iets minder cultureel. Maar vroeger had je een feuilleton op televisie ‘North and South’, waarbij uiteindelijk de noordelingen wonnen met veel sympathie van de wereld en de zuiderlingen redelijk gefrustreerd achterbleven. Is dat risico hier ook aan de orde? Met andere woorden, zou een eerlijke verdeling, wat ik al arbitrair vind, want u noemt dat ook een juridische aspect van dat kan helemaal niet, dan leiden tot een verschraling van Zuid? En is die grens zo hard dan tussen Noord en Zuid? Want ik kan me ook voorstellen dat er heel veel mensen uit Noord- en Midden-Limburg ook gewoon naar de Zuid-Limburgse culturele aanbiedingen gaan. Of heb ik het dan mis?

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Mooi dat weer dat prachtige feuilleton wordt aangehaald. Want de geweldige actrice die daar een rol in speelde is net van de week overleden. Hoe erg was dat. En het is waar, want dat heb ik ook in gedachten. Kijk als ik al mijn geld eruit haal, uit die regeling … Ik kan dus bijvoorbeeld zeggen: we gaan veel minder geld in die regeling stoppen. Waardoor echt de toonaangevende instellingen van Limburg het misschien niet meer gaan redden. Ik vind het een angstbeeld maar stel je voor dat we dat doen. Dat we zeggen dat een groot gezelschap, dat twee ton nodig heeft om iets te kunnen, er nog maar één krijgt. Ik haal het gewoon weg en maak er een apart kasje voor en geef het aan Midden en Noord. Hebben we dan een winst? Dan gaat het uiteindelijk ten koste van Zuid. En misschien gaan dan wel de prachtige dingen waar onze hele provincie van geniet ten onder omdat we een probleem willen oplossen wat er tot slot niet is.

De voorzitter: Dank u wel. Wij stemmen aan het einde van de vijf moties. Want het is één agendapunt. Dus we gaan eerst alle vijf de moties doen en dan stemmen we over alle vijf de moties. Dat betekent dat ik nu aan de orde stel motie vreemd 2941 Jenneskens, Depondt, inzake internationale studentenstad en provincie. Ik geef daarvoor het woord aan mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Voorzitter, Limburg ligt ver van Den Haag. Maar in het hart van Europa. We zijn de meest internationale provincie van Nederland en we grenzen letterlijk met meer kilometers aan onze buurlanden dan aan de rest van Nederland. En hoewel het ditmaal niet per se ligt aan die mindere treinverbinding van Nijmegen naar Roermond, heeft Den Haag toch wat weinig oog voor hoe het in Limburg ligt. En daarmee helpt men ons niet om de kansen te verzilveren die onze ligging biedt.

Drie weken geleden werd er een motie aangenomen in de Tweede Kamer om de werving van internationale studenten te stoppen. En hoewel die vanwege problemen in de Randstad legitiem lijkt is het dat soort eenheidsworstbeleid dat voor Limburg funest is. Want de Limburgse onderwijsinstellingen verwelkomen meer dan waar dan ook in Nederland internationale studenten. En ook onze Limburgse studenten op MBO, HBO en WO gaan maar al te graag vaak de grens over omdat daar de dichtstbijzijnde of best passende opleiding is. En dan is dat niet alleen omdat we het willen, maar ook omdat we het niet anders kunnen, nodig dat we internationaal onderwijs blijven bieden. Want als de Limburgse instellingen niet meer internationaal kunnen handelen, staat breed en kwalitatief onderwijsaanbod voor de volgende generatie Limburgse studenten keihard onder druk. Dat vindt D66 dood en doodzonde. We hebben als Provincie te veel geïnvesteerd om dit zomaar te laten gebeuren. In het hoger onderwijs, in Venlo, in de campussen, in de samenwerking met de universiteiten, in onderzoek, in hoger onderwijs en op het MBO. We kunnen en willen niet zonder dat internationale denken en handelen. We liggen letterlijk aan die grens. Recent zijn de Limburgse onderwijsinstellingen, ondersteund door gemeenten, gestart met een pleidooi van maatwerk omdat onze situatie anders ligt dan in de Randstad. En hoewel wij als Provincie veel investeren in onze kennisinfrastructuur, is onze Provincie daarin vooralsnog publiekelijk geen partner. Daarom roepen wij het College op zich vierkant achter dit pleidooi te scharen en de wet zowel als partner van de instelling als in alle gesprekken en rollen die wij hebben richting Den Haag, luid en duidelijk te ondersteunen en versterken. Want onze campussen zonder internationale studenten zijn niet bright maar dof. En de komst van internationale studenten is geen onderdeel van het probleem, maar juist onderdeel van de oplossing. Onze Provincie en onderwijsinstellingen behandelen als alle anderen zou daarom grenzeloos dom zijn. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jenneskens. Dan geef ik het woord aan de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Dank u wel, meneer de voorzitter. Dank u wel, mevrouw Jenneskens voor de motie. Allereerst wil ik graag even kort stilstaan, ook voor de kijkers thuis, wat hier natuurlijk precies speelt, want dit gaat natuurlijk over maatwerkafspraken in de regio. Met name ook voor de onderwijsinstelling zoals mevrouw Jenneskens dat zojuist heeft gemeld, ten aanzien van de werving van internationale studenten. En omdat Limburg wordt gezien, en ik heb een hekel aan dat woord, als een krimpregio, mogen er natuurlijk afwijkingen en uitzonderingen gemaakt worden. Dat is ook de situatie die op dit moment van toepassing is als het gaat over die werving voor de Universiteit Maastricht . En er is inderdaad een motie ingediend die dit zal verhinderen, als ik het zo mag zeggen. En er is inderdaad een brief uitgegaan die mevrouw Jenneskens zojuist ook benoemde. En gelukkig lag er op 9 december al een reactie van de minister waarin hij feitelijk schetst, vooruitlopend op het debat dat waarschijnlijk in februari gaat plaatsvinden, dat deze maatwerkafspraken met de regio's in stand blijven. En dus verandert er op dit moment niets.
En Limburg ligt, zoals mevrouw Jenneskens zegt, best wel ver van Den Haag af, althans zo wordt dat soms door ons gevoeld. Maar Bonn ligt gelukkig een stukje dichter bij Maastricht. Dus we hebben op 13 december tijdens die vrij masculiene bijeenkomst… Ik kijk even naar mevrouw Palmen en mevrouw Jenneskens over de Einstein Telescope waar minister Dijkgraaf was. Daar heeft ondergetekende ook het gesprek gevoerd met die minister, juist om hetgeen u zojuist heeft aangegeven ook bij hem aan te geven dat wij daar belang aan hechten en hebben we hem ook gesproken over het feit of het nu nuttig en noodzakelijk was om naar aanloop van de discussie, die plaatsvindt in februari, nog een extra brief te sturen. En hij heeft heel duidelijk aangegeven dat hij de boodschap goed begrepen heeft. En dat wat hem betreft op dit moment geen verdere actie nodig is. Alleen dat ontslaat ons natuurlijk niet van die mogelijke verplichting van het blijven inzetten op de mogelijkheid voor maatwerkafspraken en daar ook waakzaam op te zijn. Dus als ik mij niet vergis is er deze week nog een procedurevergadering van OCW, waarin alle moties en reacties van het Kabinet worden besproken. We zullen dat dan ook nauwgezet volgen. En op basis daarvan ook met onze partners, het UM en ik heb overigens voor mevrouw Jenneskens…Nu hebben we ook meegenomen, laten we zeggen, de bewegingen van dit College en van ondergetekende, maar ook het aangaan van het gesprek met de minister zoals dat ook heeft plaatsgevonden. Wij doen dat in samenspraak met alle partners. Laten we vooral met elkaar afspreken dat we dit dossier goed met elkaar volgen. Dat ik de approbatie geef dat we deze motie oordeel Staten geven om toch met elkaar waakzaam te blijven dat de afspraken die er zijn, overeind blijven.

De voorzitter: Mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Ja, voorzitter, dank voor de reactie. Het zijn even twee dingen. Het eerste wat mij nogal stoorde in de brief van de minister is dat daar het woord 'vooralsnog' staat. En 'vooralsnog' betekent ook enige tijdelijkheid. Hij komt medio 2023 volgens mij met een integrale visie, daar zit heel veel in en dat is niet alleen voor Limburg relevant. Dat geldt ook voor de Brainport-regio. Juist daar heb je internationale … Dus ik zou toch wel heel graag iets meer, ja enthousiasme is misschien een raar woord, maar wel … Ik zou heel graag willen dat de Provincie zich wat pro actiever, ik zou niet willen zeggen activistischer toch wel aansluit om te zorgen dat die mogelijkheden niet alleen blijven, maar ook dat de toekomst en die verre horizon ook met de Einstein Telescope die we onder andere willen, dat u die wel mogelijk gaat maken.

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Ja, voorzitter, ik bespeur daarop dat ik na drie dagen debat in de Staten niet meer enthousiast genoeg ben. Nou, laat helder zijn dat wij, en dat heb ik ook geprobeerd duidelijk te maken, in de lijn zitten van de afspraken die er zijn. Die willen we ook zo laten bestaan. Alleen we hebben heel duidelijk met de minister afgesproken wat is nu instrumenteel naar elkaar? We kunnen natuurlijk altijd brieven sturen om brieven te sturen maar we willen gewoon effect hebben. Dat is ook wat u uiteindelijk vraagt. We zitten niet te wachten op allerlei dingen voor de bühne. We willen vooral met elkaar bewerkstelligen dat hetgeen er is dat dat blijft. Daarvan heb ik misschien te onenthousiast, als ik het zo mag zeggen, van aangegeven wat we vooral blijven doen. Dus we blijven nauw in contact met het ministerie, we blijven in nauw contact met de onderwijsinstellingen UM en de hoge scholen om ervoor te zorgen dat we deze koers met elkaar blijven varen. Dus we volgen gewoon met elkaar datgene wat er gebeurt in Den Haag, dat is inderdaad ver. En we spreken met elkaar af, dat wil ik hier ook toezeggen, maar feitelijk laat ik dat aan uw Staten over, dat we dit met elkaar gewoon blijven volgen en ook inzetten op hetgeen er nu is.
Alleen de minister komt met een brief in februari. En ik kan u niet voorspellen wat er in die brief staat, maar ik kan u wel vertellen, uit het overleg wat ik met hem op 13 december heb gehad, dat hij mij heeft laten weten dat het standpunt vanuit Limburg heel erg duidelijk is. En dat hij daar ook terdege rekening mee houdt met datgene wat hij in februari aan de Tweede Kamer zal laten weten. En meer dan dat heeft hij mij niet kunnen vertellen. Maar ik heb wel de werkafspraak met hem gemaakt dat als het nodig is dat wij ons standpunt nog eens een keer moeten verhelderen bij hem of bij zijn medewerkers, dat wij dat met veel plezier zullen doen.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee zijn wij aan het…Nog niet? De heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Ja, voorzitter, ik heb goed geluisterd naar de woorden van de Gedeputeerde. Ik moest er aan denken dat D66 enige tijd geleden nog een motie wilde indienen om overbodige moties te voorkomen. Maar als ik uw woorden goed beluister is dit eigenlijk een overbodige motie, want het wordt al uitgevoerd, als ik u goed begrijp. U bent er mee bezig en deze motie zal daar verder weinig aan veranderen. Klopt dat?

De voorzitter: Even voor de geschiedschrijving. Het was destijds een initiatief van GroenLinks, niet van D66. Maar die motie was er wel aangekondigd.

De heer Claassen (PVV): Dan bied ik mijn nederige excuses aan GroenLinks aan dat ik ze die voorwerping heb gedaan.

Gedeputeerde Satijn: Ja, voorzitter, volgens mij staan we hier allemaal voor dezelfde zaak en ik heb inderdaad toegelicht wat ik toegelicht heb. We zijn in gesprek met het ministerie. Daar blijven we ook mee in gesprek. Maar nogmaals ik snap ook het gebaar dat we met elkaar willen maken dat we voor dezelfde zaak

staan. Dus ik laat aan uw Staten over hoe ze daarmee omgaan. Maar we zijn er inderdaad mee bezig. Dat is de bevestiging op de vraag van de heer Claassen. Dus voorzitter, dat kan ik daarop zeggen.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee zijn we aan het eind van de bespreking van deze motie. En gaan we naar de derde motie vreemd. Dat is de inmiddels zesde gewijzigde motie vreemd 2942, gewijzigde motie over een kerstvoedselpakket voor iedere Limburger die dat nodig heeft. Ik geef daarvoor het woord aan de heer Wolters Gregório.

De heer Wolters Gregório (SP): Ja, voorzitter, dank u wel. De zes wijzigingen waren niet van tekstuele aard maar alleen maar steeds meer mensen die hem gelukkig mede wilden indienen.
Beste collega's, de energiecrisis en de inflatie eisen inmiddels hun tol. Maar dat is niet langer een probleem van de allerarmsten. Want sinds de verruiming van de regeling is het aantal gebruikers van de voedselbank in dit land met 30% gestegen. Het is beschamend dat de rijksoverheid faalt om de verzorgingsstaat in ons land overeind te houden. Maar prachtig om te zien hoe onze inwoners, verenigingen en bedrijven wel solidariteit tonen en massaal in actie komen. Onze wens, en die van inmiddels veel collega's in deze zaal, is om een incidenteel financieel gebaar te maken. En dit om de vele huishoudens jong en oud, alleenstaand of een groot gezin, rondkomend van een bestaansminimum of uit de vroegere middenklasse deze winter wat extra bestaanszekerheid te bieden. En de Gedeputeerde kennende zit zij met een zelfde gedachte. En ik hoop dat dit signaal ook unaniem zal worden gedeeld door Provinciale Staten. Alvast bedankt allemaal.

De voorzitter: Dank u wel. Ik geef het woord aan de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Voorzitter, dank. Ik ben blij dat ik na dat gesputter van net, ook weer in de kersgedachte weer heel dicht bij onze Staten kan komen, want het zijn veel zielen, steeds meer zielen en één gedachte. Want precies wat hier vandaag op instigatie van de SP voorligt is iets wat GS vorige week heeft besloten. Maar wat ik nog niet kon vertellen, want we hadden het zo snel besloten, dat we de aanvragen daartoe nog niet netjes binnen hadden. Dus dan kan je iets niet publiceren. Dus we zijn eigenlijk een beetje langs elkaar heen aan het zwemmen met hetzelfde doel. Maar ik moet eerlijk zeggen, wij hadden € 125.000 extra toegezegd aan de voedselbank en daarnaast extra geld aan de kledingbank en extra geld aan Humanitas. Maar we vonden het zo'n goede geste dat PS hier vandaag nog een keer mee komt. Ook al weten we dat er reserves zijn. Maar die zijn soms nodig om bijvoorbeeld nieuwe koelingen te kopen, dus wij geven ze daarin wat ruimte. Maar onze ambtenaren hebben in de kerstgedachte alle portemonnees leeg geschud. En we hebben toch nog € 25.000 gevonden. Dus dit is, hoe heet het ook alweer, een ondersteuning van beleid maar toch even oordeel Staten voor uw boodschap, maar ik kan u zeggen in het kader van de kerstgedachte dit hebben wij samen toch wel weer zo geregeld. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee komen we bij de vierde motie vreemd. De motie 2943 de heer Van Caldenberg inzake aanvraag huisvesting arbeidsmigranten.
De heer Van Caldenberg nu het woord.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, dank u wel. De huisvesting van arbeidsmigranten. We hebben het er al een aantal keren over gehad in deze zaal. En iedere keer constateren we dat we het met z'n allen eigenlijk best wel schandalig vinden hoe het geregeld is, of hoe het vooral ook niet geregeld is in onze provincie. Dat is niet de schuld van het College maar we moeten er wel een keer iets aan gaan doen. We constateren dat heel veel gemeenten met de handen in het haar zitten, er mee worstelen als het gaat over handhaving, vergunningverlening, alles wat er bijkomt. Grote loodsen die er komen, mensen die er worden gehuisvest. We zien de stukken in de kranten vol staan met massa is kassa. En nogal dubieuze huisvesters die de boel niet goed op orde hebben. We zien allerlei illegalen ondermijnende activiteiten die zich overal afspelen. En eigenlijk zou je een keer moeten zeggen nu is het even genoeg. We gaan eerst zorgen dat we de boel op orde maken en dan vervolgens, als we de boel op orde hebben, kunnen we eventuele nieuwe aanvragen overwegen. Het mooie is dat de gemeente Peel en Maas als gemeente in Limburg dit signaal al

een keer eerder heeft afgegeven tijdens de afgelopen algemene beschouwingen in die gemeente. En het zou een goed signaal zijn dat deze Provincie zegt tegen een gemeente, die het lef toont om een tijdelijke aanvraagstop van huisvesting in te dienen, zoiets ondersteunen wij, totdat het goed geregeld is. Totdat we het beleid wat we hebben evalueren en voor elkaar proberen te boksen. Dus vandaar dat we op dit moment die motie willen indienen. Dat is geenszins een oproep om het nooit meer te doen. Maar als we het dan doen dan kun je maar beter zorgen dat je het goed geregeld hebt en laten we ervoor zorgen dat voordat we het goed geregeld hebben niet nog mensen in erbarmelijke omstandigheden erbij <onverstaanbaar> in onze provincie. Dat is niet de bedoeling. Daarom deze motie.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Voorzitter, ik neem even de honneurs van collega Roefs waar die elders de Limburgse belangen behartigt. Allereerst, de misstanden moeten keihard worden aangepakt. Dat staat als een paal boven water. De SP vraagt in de motie om een inventarisatie te doen bij een Limburgse gemeente waar ze hulpregelgeving of ondersteuning nodig hebben, in de breedste zin met betrekking tot huisvesting van de arbeidsmigranten. Die inventarisatie die loopt al. De stuurgroep internationale werknemers, waarin alle Limburgse gemeenten vertegenwoordigd worden, waaronder ook door de gemeente Peel en Maas. Die heeft een kennisambassadeur aangesteld en die is precies met die opdracht, waar de SP nu om vraagt, al aan de gang. Hij gaat dat niet alleen inventariseren bij die gemeente. Hij gaat ook verder dan alleen bevragen en bij concrete knelpunten gaat deze persoon ook helpen. Hij is daarmee enkele maanden aan de slag en hij verwacht in september, dus iets na de zomer, met zijn resultaten te komen. En wij willen eigenlijk vragen aan de SP om dat even af te wachten.
Wat betreft de huisvesting van tijdelijke werknemers dat is ook, hoe moet ik het zo zeggen, met reden benoemd als een prioritaire doelgroep in de Limburgse agenda Wonen. En door een rem te zetten op het stimuleren van de bouw van fatsoenlijke huisvesting voor mensen die in Limburg werken, zullen mensen die er toch al zijn vaak via ‘verkamering’ gehuisvest moeten worden of op andere manieren. Daarmee verergeren we naar mening van het College het probleem en belemmeren we de doorstroming.
We zien ook dat het Rijk hier veel aandacht voor heeft. In het kader van het programma ‘Een thuis voor iedereen’ identificeert ook het Rijk internationale werknemers als één van de aandachtsgroepen die ook deel zullen gaan uitmaken van de woondeals die het Rijk sluit met de regio’s. En wij zitten nu in het traject met het Rijk om hier afspraken over te maken. Dus wat het College betreft is dit niet het moment om op de rem te gaan staan daar waar het de doorstroming van de woningmarkt betreft. En nogmaals stellen wij voor dat u de eindrapportage van de kennisambassadeur even afwacht tot de zomer. Hij zegt september, maar ik zie ook de behoefte van de SP-fractie om dat te versnellen. Dus wij kunnen ook bij die kennisambassadeur er op aandringen of hij daar nog iets in kan versnellen zodat dat inderdaad ook voor de zomer klaar kan zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even naar de indiener van de motie, hoe even hier mee om te gaan, hoe u erover denkt. De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja, ik was even een beetje aan het puzzelen over het reglement van orde. Of het nu weer de bedoeling is dat ik daar ga staan of niet, zeg maar.

De voorzitter: Ja, dat is altijd het gepuzzel met moties, want sommige mensen willen u ook een vraag stellen.

De heer Van Caldenberg (SP): Nee, daarom.

De voorzitter: Laten we het een beetje praktisch oplossen. Maar ga uw gang.

De heer Van Caldenberg (SP): Nou ja, kijk wij hebben hier voor de zomer ingezet, dat we dat willen organiseren. En dat is ook gewoon om echt een keer ook vooruit te komen en stappen te maken. Dat is van

belang. Kijk, het liefst voor de zomer. Dat vind ik op zich … Als we van september iets naar voren kunnen halen vind ik prima. Maar we moeten nu ook gewoon een keer het signaal geven van het is ons menens, het is serieus. En vandaar ook dat we nu gezegd hebben doe nou die tijdelijke stop er ook in. En ik begrijp dat het College dat niet overneemt. En dat vind ik eigenlijk wel jammer. Dat is even kort voor de boeg, dus. Ik weet niet of er mensen mij vragen willen stellen.

De voorzitter: Ja, dan is het praktisch even handig om te wisselen, want als er meer vragen aan de indieners zijn dan aan het College, dan kunnen we beter even andersom doen.
Mevrouw Jetten en,mevrouw Jenneskens had ik sowieso gezien. Mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, een tijdelijke stop, wat we er ook over vinden, we hebben arbeidsmigranten. Punt. En die hebben we ook nodig en die hebben we fatsoenlijk te huisvesten. En ik neem aan dat u bekend bent met het Aanjaagteam arbeidsmigranten. Ik weet wie de voorzitter van dat Aanjaagteam was en die aanbeveling … Je zou ook kunnen zeggen dat elke nieuwe huisvesting als eis heeft dat dat voldoet aan de aanbevelingen van dat Aanjaagteam. Volgens mij heb je dan dit probleem opgelost. Want die stop, ja, dat vind ik bijna onmenselijk, eerlijk gezegd. Dus ik vraag me af hoe de indiener van de motie daarover denkt.

De voorzitter: Even voor de helderheid, want normaal gesproken moet ik dat allebei daar laten doen. Ik heb even voor u gekozen om het hier te doen. Maar doe het wel in één termijn, want het is alleen maar een toelichtende vraag. Ja, meneer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Mevrouw Jenneskens, als het gaat over die aanbevelingen … Sorry, mevrouw Jetten, ja, ik was een beetje afgeleid door al dat glitter, zeg maar … Dus, ja precies. Als het gaat over die aanbevelingen van dat Aanjaagteam. Ja, bij onze partij nemen we die graag volmondig over. Dat hebben we ook al een keer eerder in deze zaal hier per motie ingediend. Mijn constatering was toen dat er geen meerderheid in deze zaal was om dat te doen. Dat vind ik heel jammer. Maar ik ben het volstrekt met mevrouw Jetten eens. Ja, we moeten de mensen huisvesten. Maar wat wij eigenlijk niet willen is dat we nog meer vergunningen gaan verlenen voor bedrijven die vervolgens arbeidsmigranten moeten gaan huisvesten en al helemaal niet mensen hier gaan huisvesten die dan vervolgens ergens anders weer moeten gaan werken of andersom over de grens. We zullen dat in die zin grensoverschrijdend moeten aanpakken, maar we kunnen dit niet ongebreideld maar door laten gaan.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Jenneskens, ook graag in één termijn.

Mevrouw Jenneskens (D66): Het is eigenlijk een verhelderende vraag, voorzitter. Er staat hier dat de Provincie geen nieuwe aanvraag en principeaanvraag meer in behandeling neemt. Maar volgens mij is huisvesting veelal, eigenlijk bijna in alle gevallen, een gemeentelijke aangelegenheid. Dus welke rol ziet de heer Van Caldenberg dan voor gemeenten en ik weet dat de heer Kuntzelaers daar zo ook nog naar vraagt. Deelt u onze opvatting dat op het moment dat arbeidsmigranten hier toch zijn, dat er een acute stop opleggen waarschijnlijk voor hun positie, die per definitie al heel erg kwetsbaar is, juist eigenlijk het tegenovergestelde van goed betekent. Dus één is wat moet dan de Provincie doen in relatie tot gemeenten? En ten tweede, hoewel ik zeg maar de overwegingen heel erg deel, is dit niet precies een verslechtering van de positie van de kwetsbare positie waar ze zich sowieso al in bevinden op de woningmarkt.

De voorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja, allereerst de vraag even concreet wat moet de Provincie dan doen? Want hier staat ook vergunningverlening. En veelal is dat een gemeentelijke taak. De Provincie zit daar natuurlijk ook wel eens mee. En we hebben hier Hessing Supervers gehad en daar deed de Provincie aan acquisitie en vervolgens moest er ook nog huisvesting bij gemeenten gerealiseerd worden. Nou, volgens mij

moeten we in ieder geval aan dat soort zaken niet meer actief meewerken en niet meer actief ondersteunen. En op het moment dat er planologisch vanuit de Provincie ondersteuning en medewerking wordt gevraagd bij het realiseren, dan zou dat best wel een keer een pas op de plaats kunnen zijn, vooralsnog. En wat daar ook belangrijk bij is, is dat wij gewoon communiceren naar de gemeenten dat als het aan ons ligt we dat even niet willen. Dat is het antwoord op de eerste vraag.
Als het gaat over de vraag waar mevrouw Jenneskens het over heeft van komen die mensen die hier dan al zijn in de problemen? Daarvan zeggen wij nu juist regel het nu eerst goed voor die mensen die er al zijn. Want dat moeten we doen. Maar voordat je er nog een heleboel nieuwe mensen naartoe gaat halen door eraan mee te werken. Dus regel eerst goed wat niet op orde is, voordat je nog meer problemen eraan toe gaat voegen. Dat is ons verhaal.

De voorzitter: De heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik maak me toch een beetje zorgen nadat ik het betoog hoor van de heer Van Caldenberg dat hij hier de oorzaak-gevolgrelatie door elkaar haalt. Want in de eerste plaats heeft u een idee hoeveel huisvestingsprojecten er op dit moment lopend zijn? En hoeveel mensen er op dit moment in de vergunningstrajecten zitten in de provincie Limburg?

De heer Van Caldenberg (SP): Dat zijn er best een boel, meneer Kuntzelaers. Daar hoeven we niet over te spreken. En exact weet ik dat niet. Maar het zijn er op dit moment velen. En het gaat ook over veel mensen. Een aantal projecten, net over de grens…De gemeente Venlo waar u zit, net over de grens in Horst aan de Maas, heb je het in bepaalde dorpskernen over 1.500/ 2.000 mensen. Venlo dezelfde getallen, misschien nog wel meer. Peel en Maas grote getallen. Daar gaat het over. Dus er lopen er nogal de nodigen. Maar punt is regel het eerst goed met de plaatsen waar het nu is. Want we zien op heel veel plaatsen dat het niet goed geregeld is. En ga dan verder met het toevoegen.

De voorzitter: Mevrouw Voncken.

Mevrouw Voncken-Janssen (CDA): Meneer Van Caldenberg. Wij hebben hier afgelopen donderdagavond gesproken over de Omgevingsverordening. En die hebben we vrijdagochtend afgetikt.

De heer Van Caldenberg (SP): Zeker.

Mevrouw Voncken-Janssen (CDA): In de wijziging van de Omgevingsverordening staan ook nieuwe strengere normen die per direct ingegaan zijn voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Ik begrijp niet goed dat we afgelopen vrijdag daar een klap op gegeven hebben en dat u hier nu vandaag zegt, in dezelfde vergadering, van ik wil per direct een stop. Waarom heeft u dat niet meteen donderdag gezegd.

De voorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): We hebben dat natuurlijk al een aantal keren gezegd. We hebben eerst een keer gezegd van laten we nu integraal die motie Aanjaagteam arbeidsmigranten integraal overnemen. Toen zei mevrouw Voncken van laten we er nog een keer over praten. Laten we dat nog een keer doen. Toen hebben we een motie ingediend één arbeidsmigrant op een kamer. Toen zei mevrouw Voncken laten we er nog een keer over gaan praten. Ik constateer ook dat mevrouw Voncken bij het vaststellen van die Omgevingsverordening daar niet over gepraat heeft. Nu grijpen wij dit moment weer aan. En ik hoop eigenlijk heel erg van harte dat mevrouw Voncken niet nu weer zegt laten we er nu nog een keer over gaan praten. Want dan heeft ze dat moment ook zelf niet genomen om dat te doen. En ik zou ook graag het College willen oproepen om dat een keer te doen.

De voorzitter: Dank u wel. Eén keer. Dat geldt ook voor u, mevrouw Voncken. Het spijt me zeer. In één keer. Ja, dat is bij moties vreemd, het zijn niet mijn regels. Ik heb ze niet bedacht.
Dan komen wij bij de vijfde motie, de gewijzigde motie vreemd 29…

Mevrouw Jenneskens (D66) : Voorzitter, ik weet niet precies. Ik heb een vraag over motie, met name over het laatste punt. Eigenlijk aan de indiener of die bereid is om dat te laten vallen. En misschien kan u daar … Ik denk dat de rest het daar wel over eens is, maar ik weet niet of dat … Het is gewoon ja of nee.

De voorzitter: Nou laten we het daar even bij houden. Helder wat er gevraagd wordt, meneer Van Caldenberg?

De heer Van Caldenberg (SP): Ja, of we die laatste kunnen laten vallen. Nou wat ons betreft laten we die in ieder geval staan. Kijk als mevrouw Jenneskens een suggestie heeft waarbij de intentie overeind blijft. En voor een partij als D66 aangenamer is om het aan te nemen, dan kunnen we het er over hebben. Maar in ieder geval de intentie is om wel ook een stop in te voeren.

Spreker: Wil je de motie aanpassen?

De voorzitter: Even voor uw helderheid. Mocht er nog een wijziging komen dan moet dat voor het stemmen. Dus dan hoor ik dat straks wel. Dan kan ik nu het woord geven aan de heer Bastiaans in het kader van de motie ‘Tot de kleine kern komen’. Meneer Bastiaans, aan u het woord.

De heer Bastiaans (VVD): Dank u wel, voorzitter. Ja, met de nadruk op de kleine kern. Ik hoef hier niet uit te leggen dat de VVD voor kerncentrales is, zelfs onze regering is voor kerncentrales, waar ook D66 deel van uitmaakt, maar die nog niet mee ondertekenen, maar wel hun steun hebben betuigd voor deze motie. Maar het gaat om het feit dat wij natuurlijk al ongeveer drie jaar pleiten met een aantal partijen voor een kerncentrale, op welke schaal dan ook hier in Limburg, om te kijken waar dat mogelijk is. Nou, er zijn onderzoeksrapporten gekomen. Gedeputeerde heeft ook gezegd dat hij daarmee aan de slag wil. Maar iets wat ons bevreesd is dat de alliantie waar de Gedeputeerde mee om tafel wil gaan zitten, dat die nog niet voldoende is aangekleed met de juiste partijen en daartoe roept eigenlijk deze motie op, om daar de juiste partijen aan tafel te krijgen om zo ook snelheid te krijgen in het proces. Want we merken met z’n allen, en dat werd net ook gezegd door ik weet even niet meer, over de motie van de voedselpakketten, dat we natuurlijk met energietoeslagen zitten. Met deze kerncentrales kunnen we natuurlijk ook weer een beetje baas in eigen huis worden wat betreft de energievoorzieningen in Nederland. En we hebben het gewoon snel nodig. Liefst zo snel mogelijk. En ik beloof u als u hiermee aan de slag gaat dat Gedeputeerde zal uitspreken dat 2030 hier de eerste kerncentrale Small Modular Reactor aan de gang is, althans dat hoop ik.

De voorzitter: Dank u wel, meneer Bastiaans. Ik geef het woord aan de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, de heer Bastiaans en de VVD fractie die pompen er zo op het einde van drie dagen debatteren nog wat energie in. En het College kan dat zeer waarderen. Voorzitter, we zijn naar aanleiding van de eerder aangenomen motie als College voortvarend aan de slag gegaan met het onderzoek, nou min of meer de technische kansrijkheid, van kleine kerncentrales, de Small Modular Reactors in Limburg, nou ja, of dat technisch kan. Inmiddels staan we aan de 3:17:23vooravond van een tweede fase onderzoek. Maar wij zien heel goed de wens van de VVD-fractie om dat eigenlijk te gaan versnellen. Weliswaar zorgvuldig, maar wel te gaan versnellen. Dat zien wij ook. En wij zien dus ook dat wij in Limburg niet alleen die ontwikkeling van de SMR volgen. We zien dat op meer plekken in het land gebeuren. Dus wij zien ook in dat die lijst, waar de motie onder andere toe oproept, benodigd perspectief kan bieden voor bijvoorbeeld ontwikkelaars en investeerders. Dus en ook de partijen voor die alliantievorming, daar gaan wij graag mee in gesprek. Inmiddels is er ook, kan ik mededelen, een externe coördinator aangesteld die ons gaat helpen om dit proces nog meer te versnellen. En met die

externe coördinator, die dus eigenlijk een push moet gaan geven aan die alliantievorming, hopen we tot snel resultaat te komen. 2030, dat heeft onderzoek aangetoond, dat zal helaas niet lukken, want er wordt verwacht dat dat wel iets meer tijd nodig gaat hebben. Tegelijkertijd, voorzitter, en dan sluit ik ook af, blijft het voor de rest wel van belang om een goede balans te vinden tussen enerzijds voortvarend aan de slag gaan, resultaatgericht te werk gaan en anderzijds ook de betrokkenheid van de Limburgers te waarborgen. Voorzitter, wij kunnen deze motie positief appreciëren.

De voorzitter: Dat betekent dus gewoon oordeel Staat. Om de juiste en zuivere lijn even vast te houden. In één termijn een toelichtende vraag van de heer Baneke.

De heer Baneke (GroenLinks): Een toelichtende vraag die uit twee delen bestaat. In de motie wordt geponeerd dat er € 5 miljard beschikbaar is op rijksniveau voor onderzoek, enzovoorts. Nou zijn er in Zeeland een aantal locaties aangewezen waar die € 5 miljard in mijn optiek voor beschikbaar is gesteld. Klopt dat is dan mijn vraag. En mijn tweede vraag is de onderzoeken die in Limburg zijn uitgevoerd over de SMR's hebben aangetoond dat het SMR an sich moeilijk wordt, maar dat er wel een plek is voor mini-SMR's En dat speelt in deze motie ook een beetje door elkaar. Dus ik zou graag van de Gedeputeerde daar enige reflectie op hebben.

De voorzitter: Dank u wel. Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Voorzitter, de eerste vraag over de grote kerncentrales waar het ministerie op inzet. De minister is ingegaan in zijn kamerbrief op de bouw van de grote kerncentrales. De drie plus voor de kern-fanatici onder ons. En hij is nog niet heel erg ingegaan op de kleine ofwel de mini-SMR's. We verwachten dat die daarover in het voorjaar met meer informatie gaat komen. En dan hopelijk ook concreet, nou ja, met misschien onze hulpvraag, hoe hij daarop kan inspelen. Dat zijn nog twee aparte zaken. Primair lag de focus in eerste instantie op die grote kerncentrales.
Het tweede punt, sorry meneer Baneke, dat is mij even ontschoten.

De heer Baneke (GroenLinks): Het ging over het feit dat er gedefinieerd werd in SMR's en mini- SMR's. En dat er volgens mij uit het rapport bleek dat SMR's in Limburg moeilijk worden maar dat mini- SMR's wel mogelijk zijn. Maar in de motie wordt alleen over SMR's gesproken.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Ja, wij interpreteren de motie als zowel SMR's als mini-SMR's. Ik denk dat dat ook de insteek is van de heer Bastiaans. Die knikt ook. Dus wij zullen allebei die opties gewoon meenemen in het vervolgonderzoek.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Wolters Gregório. Ook voor u een toelichtende vraag in één termijn.

De heer Wolters Gregório (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik zal drie toelichtende vragen in één termijn stellen.
In de motie staan bij verzoek het College een heel aantal punten opgenoemd en dan zegt de Gedeputeerde: daar staan wij positief tegenover. Mijn vraag is waarom zijn al die punten nog niet door het huidige Aanjaagteam al opgenomen? Want het lijken vrij standaard zaken, overleg met de netbeheerders etc. etc. Dus dat is mijn eerste vraag. De tweede is, er staat marktpartijen zijn geïnteresseerd in het bouwen van een SMR in Limburg of mini-SMR. Welke marktpartijen hebben zich al gemeld? Dat is mijn tweede vraag. En de derde is er staat ook bij na te gaan welke industriële grootverbruikers gebruik willen maken van elektriciteit of warmte uit kerncentrales. Maar gaan wij dan als Provincie wel middelen en kennis steken in kernreactoren bouwen voor industrieel gebruik, maar niet voor huishoudelijk gebruik? Want dat zou natuurlijk heel erg jammer zijn voor alle Limburgse huishoudens dat strakjes Chemelot wel op die energie mag draaien en zij niet. Dat zijn de drie vragen.

De voorzitter: Heldere vraag. De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Voorzitter, de reden dat wij nog niet tot al die stappen waartoe de motie oproept zijn overgegaan is omdat wij een heel zorgvuldig proces met uw Staten hebben afgesproken. Dat wij heel voortijdig van onderzoek naar onderzoek gaan in een stappenplan, zoals die alliantievorming waar we wel al mee begonnen zijn. Maar zo concreet, puntsgewijs nog niet. En het Aanjaagteam waar de heer Wolters Gregório naar verwijst. Ja, we hebben vandaag pas die externe coördinator ook echt de opdracht gegeven. Dus die gaat nu aan de slag.
Als het gaat over het identificeren van de energievraag. Dus er wordt gehint op grootgebruikers of industriële clusters. Dat is omdat wij gewoon zicht willen krijgen op welk type energie er behoefte is. Nou, dat kan op meerdere plekken. Dat kan in Noord-Limburg zijn, dan kan in Zuid-Limburg zijn, in Midden-Limburg. Dat is de reden dat we met al die partijen in gesprek gaan om die energievraag te identificeren.

De voorzitter: Dank u wel. Waren alle drie de vragen…?

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Bij mijn weten heb ik die proberen te vatten.

De heer Wolters Gregório (SP): Eigenlijk had ik gevraagd welke marktpartijen zich inmiddels hebben gemeld met interesse.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Er zijn nog geen marktpartijen die zeggen wij willen dat in Limburg gaan bouwen. Er is wel veel belangstelling van hoe staat het met het onderzoek, wanneer kunnen we iets verwachten. Dus er is wel degelijk interesse vanuit de markt, maar er heeft zich niemand gemeld om iets te bouwen, omdat we nog heel ver daar vandaan zijn.

De voorzitter: De heer Loomans had nog een toelichtende vraag in één termijn.

De heer Loomans (Partij voor de Dieren): Ja, u geeft aan dat u de motie niet wilt overnemen, maar een oordeel Staten. Ja. Er zijn steeds meer berichten dat er inmiddels in Europa zoveel projecten lopen voor het opwekken van duurzame energie. Zij het dan dat het nog enige tijd duurt omdat we nu in één keer versneld in zeg maar een energiearmoede terecht gekomen zijn. Dat we op termijn kernenergie helemaal niet meer nodig zouden hebben in Europa. Ik denk dat de energiebedrijven die wij in Nederland hebben daar best een mening over zouden kunnen geven. Bent u bereid om in die consultaties mee te nemen een gesprek met de energiebedrijven of zij op de langere termijn überhaupt de noodzaak van kernenergie in Europa zien?

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Gaans-Gijbels: Ja zeker, voorzitter. Wij gaan in het kader van die alliantievorming ook veel kennis ophalen. En wij zullen zeker ook met deze partijen in gesprek gaan. Het uitgangspunt van het College is dan ook, wat ik ook in de richting van de heer Loomans kan zeggen, primair erop gericht om in 2030 de klimaatdoelstelling te halen met wind en zon. Maar we weten ook dat de energievraag de komende jaren existentieel gaat groeien. En ik heb dat ook eerder getracht … Nou ja, we zoeken naar een passende energiemix. En we kunnen daartoe ook niets uitsluiten.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee zijn we aan het eind van de beraadslaging van agendapunt Moties vreemd aan de orde van de dag.
Gaan wij over tot stemmingen. Ik kijk even of wij in één keer tot stemmen over kunnen gaan. Dat is het geval. Ik kijk even een minuutje of we compleet zijn.

[SCHORSING]

De voorzitter: Je moet hier altijd scherp zijn. Iedereen zit op de juiste plek? Helemaal goed. Dan heropen ik nu de vergadering. Gaan we over tot stemming over de vijf moties vreemd aan de orde van de dag. Als eerste breng ik in stemming de gewijzigde motie vreemd 2940 Kuntzelaers cum suis inzake Eerlijk verdelen. De stemming is geopend. Ik mis nog één stem. Alle stemmen zijn uitgebracht. De stemming is gesloten. Deze motie is aangenomen met 24 voor en 16 tegen. Komen we de bij de gewijzigde motie vreemd 2941 Jenneskens cum suis inzake Internationale studentenstad en provincie. Er is een stemverklaring van de heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Ja voorzitter, gehoord ook de reactie van de Gedeputeerde vinden wij dit een overbodige motie. Om te voorkomen dat bij een volgende gelegenheid twee feestzalen vol zitten met linkse adepten die de Europese Unie steunen, want dat is het gevolg van het beleid van nog meer buitenlandse studenten naar Maastricht halen, dat gaat niet opschieten, om te voorkomen dat onze studenten nog slechter Nederlands spreken dan dat ze nu doen, laten we focussen op het Nederlandstalig onderwijs om te voorkomen dat dadelijk alle bachelors ook nog in het Engels worden aangeboden terwijl iedereen uit Margraten, Eijsden en omstreken komt, om dat hele verhaal te voorkomen, zullen wij tegen deze motie stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Geen andere stemverklaringen. Dan is de stemming nu geopend. Ik mis nog één stem. Even allemaal kijken of u uw stem heeft uitgebracht. Ja, dat is nu het geval. De stemming is gesloten. Deze motie is aangenomen met 25 voor en 15 tegen. Komen we bij de derde motie. Dat is de 6e gewijzigde motie vreemd 2942 Wolters Gregório cum suis inzake Een kerstvoedselpakket voor iedere Limburger die dat nodig heeft. Een stemverklaring van de heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Ja voorzitter, wij zullen voor deze motie stemmen, maar wij missen eigenlijk in het van mening zijnde dat de oorzaak van de ellende dat die wachtrijen zo ellendig lang zijn komt door het opgelegde beleid van de huidige regering. En de toekomst zal nog erger worden, omdat vandaag bekend is geworden dat de ongekozen volksvertegenwoordigers van de Europese Unie hebben besloten dat wij nog meer geld moeten gaan betalen voor ons energiegebruik. Het wordt alleen maar erger. De kerstgedachte is prachtig maar laten we alvast geld reserveveren voor volgend jaar, want dan zal het nog meer zijn. De rijen zullen alleen maar toenemen als het huidige beleid van de huidige regering doorgezet zal blijven worden.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee geen andere stemverklaringen. Is de stemming nu geopend. Er mist nog één stem. Ja, de stemming is gesloten. Deze motie is unaniem aangenomen. Komen we bij de gewijzigde motie vreemd 2943 Van Caldenberg inzake Aanvraagstop huisvesting arbeidsmigranten. Ik vermoed een paar stemverklaringen. De heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. De Partij van de Arbeid zal tegen deze motie stemmen omdat we ervan overtuigd zijn dat een stop op huisvesting de problemen voor de mensen die hier komen werken alleen maar gaat vergroten, de problemen in wijken alleen maar gaat vergroten, en de leefomstandigheden waaronder mensen hier worden gehuisvest er alleen maar slechter op zouden worden als we geen fatsoenlijke nieuwbouw doen. En ik hoop dat de SP toch nog tot inzicht komt en zelf ook tegen deze motie stemt.

De voorzitter: Mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ja, daar kan GroenLinks zich grotendeels bij aansluiten. De Gedeputeerde heeft ook gevraagd om deze motie aan te houden. GroenLinks is voor fatsoenlijke huisvesting, maar wij zijn heel erg bang dat door deze stop de positie van arbeiders en migranten verzwakt en verslechtert, dus daarom stemmen wij tegen.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Voorzitter, ik sluit me helemaal aan bij de vorige twee.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is de stemming nu geopend. De stemming is gesloten. Deze motie is verworpen met 8 stemmen voor en 32 tegen. Tot slot de 2e gewijzigde motie vreemd 2947 Bastiaans cum suis inzake Tot de (kleine) kern komen. Ook hier ... Mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Ja, voorzitter, D66 zal voor deze motie stemmen. Dat doen wij omdat we denken dat als we het klimaatprobleem serieus nemen, en ook de energierekening van alle Limburgers en de kosten die daarmee gemoeid zijn, we alle initiatieven moeten aangrijpen. Dat betekent niet dat we ook maar een staaltje minder energie verwachten in onze RES'sen, want ook daar, juist tot 2030, moeten we alles aan doen. Maar ook daarna ligt er een grote opgave, en daarom zijn wij voor om nu te doen wat niet kan wachten.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Meziani.

De heer Meziani (CDA): Ja voorzitter, wij willen een schorsing vragen voor vijf minuten.

De voorzitter: Een schorsing voor vijf … Mag ik even kijken, want de heer Wolters Gregório heeft nog een stemverklaring. Dan doe ik die nog eerst en dan schors ik even voor vijf minuten. De heer Wolters Gregório.

De heer Wolters Gregório (SP): Dank u wel voorzitter. Omdat wij van mening zijn dat dit huis zich als eerste sterk zou moeten maken voor een energietransitie voor onze Limburgse huishoudens, en op beleid waar nog geen vraag is vanuit de markt voor deze consultatie, zullen wij tegenstemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik schors de vergadering voor een paar minuten met het verzoek om allemaal in de zaal te blijven, want zodra het overleg is afgerond, gaan we meteen over tot stemming.

[SCHORSING]

De voorzitter: Dames en heren, mag ik u vragen uw plaatsen in te gaan nemen, dan gaan we stemmen over de laatste motie, van dit jaar zelfs. Dank u wel. Bijna iedereen zit. Ik kijk even of we wederom allemaal op de juiste plek zitten. Als de heer Claassen ook even zijn plaats gaat innemen, dan … Mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voorzitter, nog een stemverklaring dan namens de CDA-fractie. Wij twijfelden een beetje over de motie omdat wij aanvankelijk hebben gezegd: wij kiezen voor de lijn die het Rijk insteekt. We gaan samen met het Rijk, zoals ook in die mededeling portefeuillehouder staat. De Gedeputeerde zegt: de motie ondersteunt de lijn die we nu gaan uitvoeren, om in ieder geval niet alleen te gaan maar samen te gaan zoeken. Wat wij graag zouden willen, is dat in ieder geval in de eerste cyclus van het komend jaar deze fundamentele vragen opnieuw ter discussie worden gesteld, daar waar het gaat over wel of geen overheidshandelen c.q. laten we dit over aan marktpartijen of vinden we ten principale dat we deze energiestructuren ook in overheidshanden moeten houden, en een discussie over zoekgebieden versus locaties zoals ze in deze motie staan. Dan zullen wij voor deze motie stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee zijn we aan het einde gekomen. Gaan we nu stemmen over deze motie. Aan de orde, de 2e gewijzigde motie vreemd 2947 Bastiaans cum suis inzake Tot de (kleine) kern komen. De stemming is geopend. Er missen nog twee stemmen. De stemming is gesloten. Deze motie is aangenomen met 27 stemmen voor en 13 stemmen tegen.

16 Sluiting

Dames en heren, daarmee zijn wij aan het einde gekomen van de langste Statenvergadering die wij dit jaar hebben gehad, namelijk drie dagen. Misschien mag ik nog even van de gelegenheid gebruikmaken om nog een paar laatste stichtelijke woorden tot u te spreken. Ik zal het heel kort houden want het is al laat. Na een bewogen jaar sluit ik nu bijna de laatste bijeenkomst van het Limburgs parlement af, maar niet voordat ik me nog eventjes tot u richt voordat we samen de lampen uit gaan doen. We hebben het afgelopen jaar behoorlijk te stellen gehad met een heleboel zaken die buiten allemaal spelen, heel veel zorgen die mensen allemaal hebben, en waar we met z'n allen gepoogd hebben om zo veel mogelijk te doen wat in onze macht zit. Dat heeft ook heel veel van u allemaal gevraagd, en ik ben u daar zeer erkentelijk voor dat u dat met ongelofelijk veel enthousiasme, en ook heel veel passie en inzet, gedaan heeft. Een parlement en een organisatie die zich hebben laten zien, en die ook echt hebben laten zien dat ze elkaar nodig hebben. We hebben ook heel veel aan elkaar gehad. U heeft heel veel aan de organisatie gehad, en de organisatie ook aan de duidelijkheid die de Staten hebben meegeven. Soms was dat inderdaad in kleine adviezen. Soms ging het heel erg breed en uitgesproken zoals bijvoorbeeld bij het hele debat rondom, en de voorbereiding rondom, Maastricht Aachen Airport. Dus die wisselwerking heeft ons ook heel veel gebracht samen. Voor een aantal leden van uw Provinciale Staten is het de laatste kerst in deze zaal, tenminste als volksvertegenwoordiger. Weet dat uw inspanningen enorm gewaardeerd worden. U heeft ook niet stilgezeten. U heeft dit jaar 16 keer kunnen vergaderen. Er zijn 144 moties ingediend, 39 amendementen, en 110 sets van schriftelijke vragen. Dames en heren, de tijd vliegt. Het jaar is snel voorbijgegaan, maar het heeft ons allen gebracht waar we nu staan. En voordat ik de vergadering ga sluiten, wil ik van deze gelegenheid gebruikmaken om het gehele bodeteam ongelofelijk hartelijk te bedanken voor hun ondersteuning in het afgelopen jaar. We zijn ook regelmatig ongelofelijk op het laatste moment geholpen door de hele technische dienst, en door de helpdesk die ons het hele jaar door echt geholpen hebben om te komen waar wij elke keer wilden staan. Dus ook aan hen ongelofelijk dankjewel. En er zouden geen voorstellen in uw richting gekomen zijn, ook niet van dit College, als wij niet allemaal enorm ondersteund waren door een groot apparaat dat op alle mogelijke terreinen ons van de beste adviezen heeft voorzien, en gezorgd heeft dat alle voorstellen ook in uw richting gesteund konden worden en dat we er dagelijks mee wilden werken. Dus ook hen wil ik ongelofelijk bedanken voor hun ongelofelijke inzet dit jaar. En als we dan toch zo scherp zijn: er zou geen enkel voorstel in uw richting gekomen zijn zonder de Griffie. En ik ben ze zeer erkentelijk want ze hebben mij regelmatig enorm uit de brand geholpen met de juiste adviezen. Chapeau, dank jullie wel. En tot slot, ook de leden van het College en uw Staten ontzettend bedankt voor uw inzet het afgelopen jaar. Jullie zijn er nog niet. In maart zijn pas de verkiezingen, dus we zien elkaar in het nieuwe jaar in ieder geval terug. Maar ik wil u allen, en via u ook alle mensen thuis en alle mensen die het gesteund hebben, ook elke keer de enorme inzet van de pers, ontzettend bedanken. Maar ik wil u allen prachtige dagen toewensen en een heel mooi begin van het nieuwe jaar. Let op uw gezondheid. Ik hoop het nieuwe jaar allemaal in goede gezondheid. Let een beetje op elkaar en geniet van de dagen die komen gaan. Dank jullie wel. De vergadering is gesloten.

(Einde van de vergadering om 22.19 uur)

De notulen van de vergadering van 19 december 2022 zijn door Provinciale Staten goedgekeurd in hun vergadering van 9 februari 2023.

Dhr. mr. A.O.J. Pregled, griffier

Dhr. E.G.M. Roemer, voorzitter

Van: Statenlid, Berghorst, A <a.berghorst@prvlimburg.nl>
Verzonden: dinsdag 15 november 2022 15:43
Aan: _griffie <griffie@prvlimburg.nl>; Pregled, Alexander <aoj.pregled@prvlimburg.nl>; Bighelaar van den, Simon <sfp.van.den.bighelaar@prvlimburg.nl>
CC: Statenlid, IJpelaar, WAJ <waj.ijpelaar@prvlimburg.nl>; Statenlid, Caldenberg van, M <m.van.caldenberg@prvlimburg.nl>
Onderwerp: Verzoek tot interpellatie Maaslijn

Geachte Voorzitter,

Hierbij dien ik, mede namens het CDA en SP, een verzoek tot een interpellatiedebat in over de Maaslijn.

Hartelijke groet,

Aleida Berghorst
PvdA

Aan:
Voorzitter van Provinciale Staten
Provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Maastricht, 15 november 2022

Betreft: Verzoek tot interpellatie

Geachte Voorzitter van Provinciale Staten,

Via deze weg verzoeken wij om een interpellatiedebat als bedoeld in artikel 39 Reglement van Orde voor Provinciale Staten 2021 over de aanhoudende problemen op de Maaslijn.

Gisteren werd Provinciale Staten via een mededeling portefeuillehouder (DOC-00368515) geïnformeerd over de gevolgen van het stopzetten van de aanbesteding voor het project opwaardering van de Maaslijn. De mededeling portefeuillehouder roept vragen op en bevestigt de zorgen die onze partijen al geruime tijd over dit belangrijke project hebben.

In het interpellatiedebat stellen wij graag de volgende vragen aan de orde:

1. In uw brief schrijft u dat *"ProRail op 14 april in haar rol als aanbestedende dienst aan het ministerie van I&W en aan de provincie heeft gemeld dat zij volgens de regels van de aanbestedingswetgeving geen andere mogelijkheid zag dan de aanbestedingsprocedure voor de elektrificatie van de Maaslijn in te trekken en deze opnieuw vorm te geven."*
    a. Waren er zorgen over de aanbesteding van de Maaslijn vóór 14 april? Zo ja, welke zorgen waren er bij wie en wanneer bent u over die zorgen geïnformeerd?
    b. Wie heeft formeel besloten om de aanbesteding stop te zetten? Is het stopzetten van de aanbesteding gedaan in overleg met Gedeputeerde Staten of werd u voor een voldongen feit gesteld?
    c. Zijn er tussen Rijk, ProRail en de Provincies Limburg, Noord-Brabant en Gelderland afspraken gemaakt over het nemen van dit soort besluiten? Zo ja, Wat zijn die afspraken?
    d. Is het juridisch juist dat er volgens de aanbestedingswetgeving geen andere mogelijkheid was dan de aanbestedingsprocedure voor de elektrificatie van de Maaslijn in te trekken en deze opnieuw vorm te geven. Zo ja, kunt u het juridisch kader omschrijven waaruit dat blijkt? Zo nee, welke andere mogelijkheden waren er en hadden die mogelijkheden tot andere of betere uitkomsten geleid?

2. U schrijft dat u samen met de Maaslijn-partners drie scenario's hebt laten onderzoeken. Op basis van dat onderzoek bent u samen van oordeel dat nut en noodzaak van het project niet ter discussie staat en dat continuering van de bestaande projectscope het meest gunstige scenario oplevert. Kunt u per scenario een indicatie geven van de kosteninschatting en de indicatieve planning?

3. De nieuwe planning van ProRail rekent met een beoogde indienststellingsdatum van eind 2027. Realisatie van de Maaslijn loopt daarmee ten minste drie jaar vertraging op. Uit de mededeling maken wij op dat in die planning rekening wordt gehouden met de huidige onzekere marktsituatie als gevolg van de Oekraïne-crisis, met noodzakelijke langere levertijden van materialen, en met de 80-weekse buitendienststelling van het derde spoor in Duitsland (doortrekking Betuwelijn) die ertoe leidt dat de Maaslijn in 2025 en aanvang 2026 niet buiten gebruik kan worden gesteld voor het uitvoeren van werkzaamheden.
    a. Kunt u de planning van het Project Opwaardering Maaslijn weergeven in een tijdlijn startend vanaf besluit tot continuering van het project in oktober 2022 tot beoogde indienststellingsdatum eind 2027.
    b. Leidt de 80-weekse buitendienststelling ook daadwerkelijk tot 80 weken vertraging in de realisatie van het project Opwaardering Maaslijn? Zo nee, hoeveel vertraging in de realisatie wordt dan daadwerkelijk door deze 80-weekse veroorzaakt?
    c. Wie heeft de afspraken rond de 80-weekse buitendienststelling gemaakt? Wanneer zijn deze afspraken gemaakt? Met wie? En wat houden deze afspraken in?

4. In 2019 is het krediet voor de Opwaardering Maaslijn door Provinciale Staten bijgesteld naar € 212,6 miljoen. Kort daarna bleek dat de raming van ProRail voor tientallen miljoenen afweek van de ramingen tot dan toe. Uit Statenvoorstel G-21-023[1] blijkt dat de voornaamste oorzaak was dat het ontwerp uit 2018 onvolledig en kwalitatief onvoldoende was. En dat destijds uitgevoerde second opinion om te komen tot een bestuursovereenkomst heeft zich primair op de methodiek en opbouw van de kostenraming gericht, maar heeft de volledigheid en juistheid van het ontwerp niet getoetst.
    a. Wie heeft het ontwerp uit 2018 opgesteld?
    b. Wie was opdrachtgever van de second opinion?
    c. Wie heeft de second opinion uitgevoerd? En welke opdracht is aan deze uitvoerder verstrekt?
    d. Dat het Ontwerp 2018 onvolledig en kwalitatief onvoldoende was heeft tot vertraging geleid in de realisatie van het project. Kunt u inzichtelijk maken om hoeveel vertraging het precies gaat? Als deze vertraging niet had plaatsgevonden, wanneer was de aanbestedingsprocedure dan gestart? En wat was de beoogde datum van gunning?

5. Op 14 februari 2020 heeft Provinciale Staten ingestemd met een vergoeding aan Arriva voor vertraging in de realisatie van de Opwaardering Maaslijn van € 49 miljoen. Met Arriva is daarna afgesproken dat bij nog eens 2 jaar vertraging de kostenvergoeding van Arriva indicatief nog eens € 40 miljoen zal bedragen.[2] Met een beoogde indienststellingsdatum van eind 2027 loopt de realisatie van de Maaslijn loopt nu ten minste drie jaar vertraging op. Kunt u een indicatie geven van de kostenvergoeding die aan Arriva verschuldigd is bij een vertraging van minimaal 3 jaar? Graag ontvangen wij een specificatie van de opbouw van die kosten inclusief een indexatie naar huidig actueel prijspeil.

6. In Statenvoorstel G-21-023 beschrijft u dat toekomstige mee- en tegenvallers in het Maaslijnproject in de verhouding 50 – 50 gedeeld worden tussen Rijk en regio. Daarbij gaat het Rijk ook voor 50% participeren in het financiële risico voor de OV-concessie bij eventuele verdere vertraging van elektrificatie na 2024.
    a. Is dit de enige afspraak die gemaakt is over verdeling van de kosten? Zo nee, welke afspraken zijn er nog meer?
    b. Zijn er uitzonderingen op deze afspraken mogelijk? Zo ja, onder welke omstandigheden wordt van deze afspraken afgeweken?
    c. Graag ontvangen wij het volledige bestuursakkoord waarin afspraken over verdeling van de kosten gemaakt zijn.

Tevens verzoeken wij om een informerende brief van Gedeputeerde Staten, voorafgaande aan het interpellatiedebat, met daarin een antwoord op de in dit verzoek gestelde (feitelijke) vragen en een complete schets van het doorlopen proces en de gemaakte keuzes.

Wij hopen op een spoedig debat.

Hartelijke groet,

Aleida Berghorst – PvdA

Wouter IJpelaar – CDA

Marc van Caldenberg - SP

[1] https://portal.ibabs.eu/Agenda/View/eb5e4a59-2ffb-4e59-861f-7637dd72fbb5/0?returnUrl=%2FSearch%2F0#0b247231-be46-49db-b9e0-e053a7c2041c

[2] https://portal.ibabs.eu/Agenda/View/eb5e4a59-2ffb-4e59-861f-7637dd72fbb5/0?returnUrl=%2FSearch%2F0#0b247231-be46-49db-b9e0-e053a7c2041c

provincie limburg

Provinciale Staten
Van Limburg

Cluster	PP	**Behandeld**	R.M.M. Fasen
Ons kenmerk	DOC-00376984	**Telefoon**	+31 6 29 58 08 57
Uw kenmerk	-	**Maastricht**	6 december 2022
Bijlage(n)	4	**Verzonden**	6 december 2022

Onderwerp
Beantwoording vragen Maaslijn bij verzoek tot interpellatiedebat

Geachte Staten,

Op 15 november jl. hebben de fracties van PvdA, CDA en SP aan de voorzitter van Provinciale Staten verzocht om een interpellatiedebat over de Maaslijn. Daarbij hebben zij aan ons college verzocht om, voorafgaand aan het debat, een informerende brief van Gedeputeerde Staten te ontvangen met daarin een antwoord op de in het verzoek gestelde (feitelijke) vragen en een complete schets van het doorlopen proces en de gemaakte keuzes. Met deze brief geeft ons college invulling aan dit verzoek.

Vraag 1:
In uw brief schrijft u dat “ProRail op 14 april in haar rol als aanbestedende dienst aan het ministerie van I&W en aan de provincie heeft gemeld dat zij volgens de regels van de aanbestedingswetgeving geen andere mogelijkheid zag dan de aanbestedingsprocedure voor de elektrificatie van de Maaslijn in te trekken en deze opnieuw vorm te geven.”

a. Waren er zorgen over de aanbesteding van de Maaslijn vóór 14 april? Zo ja, welke zorgen waren er bij wie en wanneer bent u over die zorgen geïnformeerd?
b. Wie heeft formeel besloten om de aanbesteding stop te zetten? Is het stopzetten van de aanbesteding gedaan in overleg met Gedeputeerde Staten of werd u voor een voldongen feit gesteld?
c. Zijn er tussen Rijk, ProRail en de Provincies Limburg, Noord-Brabant en Gelderland afspraken gemaakt over het nemen van dit soort besluiten? Zo ja, Wat zijn die afspraken?
d. Is het juridisch juist dat er volgens de aanbestedingswetgeving geen andere mogelijkheid was dan de aanbestedingsprocedure voor de elektrificatie van de Maaslijn in te trekken en deze opnieuw vorm te geven. Zo ja, kunt u het juridisch kader omschrijven waaruit dat blijkt? Zo nee, welke andere mogelijkheden waren er en hadden die mogelijkheden tot andere of betere uitkomsten geleid?

Beantwoording vraag 1:

a. Voor de start van de aanbesteding was er sprake van zorgen over de planning van het project Maaslijn gericht op 2024. Die stond destijds zwaar onder druk. Conclusie van een verbeterplan met nadere uitwerking van ProRail was dat er geen buffers in de planning zaten en dat volgens de spoorbeheerder de kans op dat moment zeer klein was dat de planning overeind zou blijven. Hierover bent u onder meer via mededeling portefeuillehouder Projectbesluit Maaslijn (DOC-00212582) van 16 december 2021 geïnformeerd. Er waren op dat moment geen zorgen over de stap van het aanbestedingsproces. De aanbesteding is conform plan direct na het kerst- en nieuwjaarsreces in januari 2022 gestart. Er was sprake van voldoende interesse van marktpartijen. Alle aannemers in Nederland die gecertificeerd zijn voor dit type werk deden mee met de aanbesteding.
   Op 29 maart 2022 heeft ProRail in een persbericht aangegeven dat de oorlog in Oekraïne ook de spoorbouwsector raakt (https://www.prorail.nl/nieuws/oorlog-in-oekraine-raakt-spoorbouwsector). Daarin werd onder meer gesproken over gevolgen voor projecten welke in aanbesteding waren voor 2023 en 2024. Naar aanleiding daarvan zijn wij met ProRail en I&W in overleg getreden over de mogelijke impact van die ontwikkelingen op de Maaslijn.
b. ProRail heeft als aanbestedende dienst formeel de aanbesteding ingetrokken. ProRail heeft het Rijk en ons college voor het afbreken van de aanbesteding in een bestuurlijk overleg geïnformeerd over de situatie en de noodzaak tot intrekken van de aanbestedingsprocedure. In dit bestuurlijk overleg is afgesproken dat ProRail, naast haar eigen kennis over de aanbestedingswet, tevens een externe juridische toets diende te laten uitvoeren alvorens tot intrekken van de aanbesteding over te gaan. (zie ook 1d.)
c. ProRail is als Nederlandse spoorbeheerder de partij die zorg draagt voor alle werkzaamheden aan het spoor. Zij doet dat voor de Maaslijn in opdracht van de gezamenlijke opdrachtgevers I&W en Limburg (mede namens provincies Gelderland en Noord-Brabant). Bij de uitvoering van deze werkzaamheden functioneert ProRail als aanbestedende dienst richting uitvoerende marktpartijen.
d. ProRail heeft op ons verzoek juridisch advies bij een extern adviesbureau ingewonnen met de vraag of ProRail vanuit juridisch perspectief destijds de aanbestedingsprocedure (verder) kon pauzeren, en met een gewijzigde planning en/of budget kon voortzetten, of dat ProRail de aanbestedingsprocedure diende in te trekken. Uit het advies van bureau AKD volgde dat ProRail, gelet op het zorgvuldigheidsbeginsel waaraan zij is gebonden, was gehouden om de aanbesteding in te trekken. De planning zoals aangekondigd in de aanbestedingsstukken was niet langer haalbaar, zodat de opdracht niet binnen de gestelde kaders uitvoerbaar zou zijn.

Vraag 2:
U schrijft dat u samen met de Maaslijn-partners drie scenario's hebt laten onderzoeken. Op basis van dat onderzoek bent u samen van oordeel dat nut en noodzaak van het project niet ter discussie staat en dat continuering van de bestaande projectscope het meest gunstige scenario oplevert. Kunt u per scenario een indicatie geven van de kosteninschatting en de indicatieve planning?

Beantwoording vraag 2:
De afgelopen maanden hebben de diverse Maaslijn-partners (ministerie van I&W, provincies Limburg, Noord-Brabant en Gelderland), ProRail en Arriva zich in gezamenlijkheid met externe deskundigheid van AT-Osborne en TNO verdiept in diverse scenario's. Dit heeft geleid tot een onderzoeksrapport op quick-scan niveau.

De vergelijking tussen de huidige scope en de alternatieven kent qua detaillering een groot verschil. Waar de eerste gebaseerd is op een gedetailleerde uitwerking passend bij een Projectbeslissing, zijn de alternatieven verkend en globaal uitgewerkt op basis van kengetallen en beperkt beschikbaar materiaal over pilots en exploitatie. De kosteninformatie in dit rapport is vertrouwelijk verstrekt vanuit ProRail en Arriva. Daarom hebben wij uw Statencommissie voor Mobiliteit en Duurzaamheid hierover vertrouwelijk geïnformeerd.

Een samenvatting van het onderzoeksrapport zonder vertrouwelijke informatie voegen wij als bijlage 1 bij deze brief.

Vraag 3:
De nieuwe planning van ProRail rekent met een beoogde indienststellingsdatum van eind 2027. Realisatie van de Maaslijn loopt daarmee ten minste drie jaar vertraging op. Uit de mededeling maken wij op dat in die planning rekening wordt gehouden met de huidige onzekere marktsituatie als gevolg van de Oekraïne-crisis, met noodzakelijke langere levertijden van materialen, en met de 80-weekse buitendienststelling van het derde spoor in Duitsland (doortrekking Betuwelijn) die ertoe leidt dat de Maaslijn in 2025 en aanvang 2026 niet buiten gebruik kan worden gesteld voor het uitvoeren van werkzaamheden.

a. Kunt u de planning van het Project Opwaardering Maaslijn weergeven in een tijdlijn startend vanaf besluit tot continuering van het project in oktober 2022 tot beoogde indienststellingsdatum eind 2027.
b. Leidt de 80-weekse buitendienststelling ook daadwerkelijk tot 80 weken vertraging in de realisatie van het project Opwaardering Maaslijn? Zo nee, hoeveel vertraging in de realisatie wordt dan daadwerkelijk door deze 80-weekse veroorzaakt?
c. Wie heeft de afspraken rond de 80-weekse buitendienststelling gemaakt? Wanneer zijn deze afspraken gemaakt? Met wie? En wat houden deze afspraken in?

Beantwoording vraag 3:

a. De actuele planning is als bijlage 2 bij deze brief gevoegd.
b. Ter toelichting op de 80-weekse buitendienststelling het volgende. Vanaf november 2024 tot juni 2026 vindt in Duitsland een grote ombouw op het spoor plaats in het verlengde van de Nederlandse Betuweroute (derde spoor Emmerich - Oberhausen). Het betreft één van de vijf resterende spoorgedeelten die in Duitsland nog moeten worden aangepast. Gedurende de werkzaamheden in Duitsland zal de Nederlandse Betuweroute deels gestremd zijn, en zal goederenvervoer in die periode moeten worden omgeleid. Één van de omleidingen zal verlopen via de Brabantroute en Venlo naar Duitsland. Het is in die periode niet mogelijk om de zuidelijke Maaslijn te stremmen voor werkzaamheden aan het spoor omdat er op dat moment te weinig omleidingscapaciteit beschikbaar is voor het goederenvervoer van de Maaslijn. De Brabantroute wordt dan immers al intensiever gebruikt door het omgeleide goederenvervoer van de Betuweroute. Het bovenstaande heeft impact op de beschikbare werkperioden op de zuidelijke Maaslijn, en heeft daarmee invloed op de planning voor de ombouw van de Maaslijn.
   De werkzaamheden van de Maaslijn waren aanvankelijk gepland om gereed te zijn voor aanvang van de 80 weekse buitendienststelling. Door de vertraging van de Maaslijn is er thans wel sprake van beïnvloeding door de 80-weekse. Zonder een 80-weekse buitendienststelling zou elektrificatie van de Maaslijn mogelijk een half tot maximaal 1 jaar eerder gereed kunnen zijn.

Dat is mede afhankelijk van andere risico-factoren zoals een langere levertijden van materialen, en invloed van mogelijke onteigeningstrajecten. Een planning zonder 80-weekse buitendienststelling is niet in detail uitgewerkt.

c. Over deze periode van werkzaamheden zijn op internationaal niveau tussen de Nederlandse en Duitse overheden en spoorbeheerders afspraken gemaakt. Op 16 juli 2021 heeft de Staatssecretaris van I&W de Tweede Kamer geïnformeerd over een versnelde aanpak van de aansluiting van het Duitse spoornetwerk op de Betuweroute. Deze versnelde bouwmethode omvat een reeks aan buitendienststellingen, waaronder de langdurige enkelsporige buitendienststelling in de periode november 2024 – mei 2026 (80 weken). ProRail heeft, in afstemming met de 'Stuurgroep Derde Spoor' waarin ook ons college is vertegenwoordigd, een pakket van aanbevelingen opgesteld om de gevolgen van deze 80-weekse zoveel mogelijk te mitigeren. Deze aanbevelingen zijn aangeboden aan de Staatssecretaris van I&W die daarover zal besluiten.
   De inhoud van de afspraken over de 80-weekse is hiervoor bij beantwoording van vraag 3b toegelicht. In de beantwoording van de Statenvragen van mevrouw Berghorst inzake Overlast nachtelijk goederenvervoer per spoor van 5 juli 2022 (DOC-00294437) hebben wij u over de werkzaamheden Betuweroute en de 80-weekse buitendienststelling geïnformeerd.
   Voor de duidelijkheid merken wij op dat er geen omleiding van Betuweroute-treinen via de Maaslijn is voorzien, noch dat er binnen het project Maaslijn infrastructurele maatregelen worden getroffen om extra goederentreinen af te wikkelen.
   De planning voor werkzaamheden aan de noordelijke Maaslijn wordt niet beïnvloed door de 80-weekse buitendienststelling.
   De baanverzwaringsmaatregelen die onderdeel uitmaken van de projectscope Maaslijn zijn benodigd voor de aslasten en rijkarakteristieken van het nieuw in te zetten elektrisch personentreinmaterieel op de Maaslijn.

Vraag 4:
In 2019 is het krediet voor de Opwaardering Maaslijn door Provinciale Staten bijgesteld naar € 212,6 miljoen. Kort daarna bleek dat de raming van ProRail voor tientallen miljoenen afweek van de ramingen tot dan toe. Uit Statenvoorstel G-21-023 blijkt dat de voornaamste oorzaak was dat het ontwerp uit 2018 onvolledig en kwalitatief onvoldoende was. En dat destijds uitgevoerde second opinion om te komen tot een bestuursovereenkomst heeft zich primair op de methodiek en opbouw van de kostenraming gericht, maar heeft de volledigheid en juistheid van het ontwerp niet getoetst.

a. Wie heeft het ontwerp uit 2018 opgesteld?
b. Wie was opdrachtgever van de second opinion?
c. Wie heeft de second opinion uitgevoerd? En welke opdracht is aan deze uitvoerder verstrekt?
d. Dat het Ontwerp 2018 onvolledig en kwalitatief onvoldoende was heeft tot vertraging geleid in de realisatie van het project. Kunt u inzichtelijk maken om hoeveel vertraging het precies gaat? Als deze vertraging niet had plaatsgevonden, wanneer was de aanbestedingsprocedure dan gestart? En wat was de beoogde datum van gunning?

Beantwoording vraag 4:
Het eerste deel van deze vraag is tijdens de behandeling van het Gewijzigd Statenvoorstel Bestuurlijk akkoord en kredietbesluit Maaslijn 2021 (G-21-023) in uw commissie Mobiliteit en Duurzaamheid van 24 september 2021 aan de orde geweest. Naar aanleiding daarvan bent u met mededeling portefeuillehouder (DOC-00186477) van 29 september 2021 hierover geïnformeerd, waarbij ook onderliggende stukken zijn bijgevoegd.

a. Het ontwerp uit 2018 is in opdracht van ProRail en Provincie Limburg door ingenieursbureau Sweco opgesteld.
b. In 2019 is twee maal een second opinion uitgevoerd over de destijds voorliggende kostenraming en risicodossier. Eenmaal in opdracht van de provincie Limburg door bureau Kodos, en eenmaal in opdracht van I&W door bureau Horvat.
c. De opdracht van de provincie aan Kodos is verwoord in de offerte van Kodos die wij u bij bovengenoemde mededeling portefeuillehouder hebben toegestuurd. Deze luidde:
   - Het opstellen van een second opinion op de kostenraming van de Maaslijn;
   - Een analyse op de toegepaste SSK-systematiek;
   - Een analyse op de toegepaste eenheidsprijzen en (opslag-)percentages;
   - Een analyse van de toegepaste indexering

   Deze second opinion is u als bijlage bij Statenvoorstel G19-014 aangeboden waar PS op 21 juni 2019 mee hebben ingestemd.

   De opdracht van I&W aan bureau Horvat luidde:
   Het vaststellen of de raming een betrouwbaar beeld geeft van de te verwachten kosten en het risicoprofiel (gezien de complexiteit en fase) van het project, ter onderbouwing van besluitvorming over mogelijke herverdeling van financieringsrisico's van het project.
   Deze doelstelling is in de onderstaande onderzoeksvragen vertaald:
   1. Is de raming ordentelijk en helder opgesteld (bijvoorbeeld conform een overeengekomen ramingssystematiek zoals SSK)?
   2. Is de raming compleet; ontbreken er geen scope-onderdelen die redelijkerwijs opgenomen en begroot hadden kunnen worden?
   3. Is de raming realistisch en passend bij de fase en complexiteit van het project, voor wat betreft de gebruikte hoeveelheden, prijzen en percentages (zoals nader te detailleren, engineering en indexering)?
   4. Is voor het risico een redelijke en onderbouwde reservering opgenomen, passend bij fase en complexiteit van het project?
   5. Zijn er mogelijkheden voor versobering?
d. De door u aangehaalde constatering dat de kwaliteit van het ontwerp 2018 onvoldoende was is door ProRail naar voren gebracht toen in 2020 bleek dat er sprake was van oplopende kosten en als gevolg daarvan een financieel tekort. Volgens de vastgestelde planning Maaslijn van 16 november 2020 (gericht op oplevering Maaslijn in november 2024) was de aanbesteding destijds voorzien in de periode november 2021 – maart 2022, waarna in juni 2022 gunning van de werkzaamheden zou plaatsvinden. In werkelijkheid heeft de start van de aanbesteding in januari 2022 plaatsgevonden, met voorziene gunning van werkzaamheden eveneens in juni 2022: een vertraging van ca. 2 maanden op de start aanbesteding.

Vraag 5:
Op 14 februari 2020 heeft Provinciale Staten ingestemd met een vergoeding aan Arriva voor vertraging in de realisatie van de Opwaardering Maaslijn van € 49 miljoen. Met Arriva is daarna afgesproken dat bij nog eens 2 jaar vertraging de kostenvergoeding van Arriva indicatief nog eens € 40 miljoen zal bedragen. Met een beoogde indienststellingsdatum van eind 2027 loopt de realisatie van de Maaslijn nu ten minste drie jaar vertraging op. Kunt u een indicatie geven van de kostenvergoeding die aan Arriva verschuldigd is bij een vertraging van minimaal 3 jaar? Graag ontvangen wij een specificatie van de opbouw van die kosten inclusief een indexatie naar huidig actueel prijspeil.

Beantwoording vraag 5:
In Statenvoorstel G-21-023 (Bestuurlijk akkoord en kredietbesluit Opwaardering Maaslijn 2021) hebben wij op pagina 16 aangegeven dat de kosten van een eventuele vertraging van 2 jaren ca. € 40 mln. zouden bedragen. Dat was gebaseerd op een destijds door Arriva verstrekte indicatie. Thans is er sprake van een vertraging van 3 jaren en zijn de (brandstof)-kosten van de vervoerder verder toegenomen. Conform de regeling in artikel G.3.12 van de Financiële Bepalingen OV-concessie geldt het volgende: *"In het geval dat de elektrificatie eerder of later gereed is dan december 2020 zal de Concessiehouder een business case opstellen waarin de meer- en minderkosten van de gewijzigde planning in beeld worden gebracht. Op basis van de business case worden afspraken gemaakt tussen de Provincie en de Concessiehouder over verrekening van deze meer-en minderkosten, waarbij als uitgangspunt geldt dat de Concessiehouder er financieel niet slechter op wordt, maar ook niet beter (budgetneutraliteit). De afspraken daarover worden in redelijkheid, billijkheid en transparantie gemaakt. Alle partijen, waaronder ook de Concessiehouder, werken hierbij met een open boek-calculatie" .*

De komende maanden zal conform bovenstaande bepaling een zorgvuldig onderhandelproces tussen concessieverlener en concessiehouder gaan plaatsvinden. Vanwege de aard van deze gesprekken zullen wij hierover niet tussentijds naar buiten treden.

Vraag 6:
In Statenvoorstel G-21-023 beschrijft u dat toekomstige mee- en tegenvallers in het Maaslijnproject in de verhouding 50 – 50 gedeeld worden tussen Rijk en regio. Daarbij gaat het Rijk ook voor 50% participeren in het financiële risico voor de OV-concessie bij eventuele verdere vertraging van elektrificatie na 2024.

a. Is dit de enige afspraak die gemaakt is over verdeling van de kosten? Zo nee, welke afspraken zijn er nog meer?
b. Zijn er uitzonderingen op deze afspraken mogelijk? Zo ja, onder welke omstandigheden wordt van deze afspraken afgeweken?
c. Graag ontvangen wij het volledige bestuursakkoord waarin afspraken over verdeling van de kosten gemaakt zijn.

Beantwoording vraag 6:

a. De afspraak zoals vastgelegd in de Bestuursovereenkomst Maaslijn van 10 februari 2020, en het addendum op de Bestuursovereenkomst Maaslijn van 17 december 2021 is dat het Rijk en Provincie beiden garant staan voor 50% van de risico's van het project welke boven het beschikbare budget uitstijgen. Dit geldt zowel voor het project Maaslijn, als voor eventuele vertragingskosten in de OV-concessie.
   Het risico van een eventueel niet doorgang vinden van het project Onderdoorgang Vierpaardjes Venlo en de consequenties van alternatief benodigde maatregelen zijn voor risico en rekening van Limburg. Het project Vierpaardjes wordt met financiële steun van provincie en I&W gerealiseerd in opdracht van de gemeente Venlo, en verloopt volgens planning.
   Tot slot is in de Bestuursovereenkomst Maaslijn opgenomen dat indien als gevolg van de omvorming van ProRail tot een zbo een wijziging optreedt in de positie van ProRail met betrekking tot verplichtingen uit de Wet op de Omzetbelasting, en als gevolg daarvan de kosten voor de provincie Limburg stijgen, het Rijk deze kosten zal compenseren.
b. Volgens artikel 11, lid 1 uit de Bestuursovereenkomst treden partijen met elkaar in overleg indien zich onvoorziene omstandigheden voordoen, die van dien aard zijn dat naar de maatstaven van redelijkheid en billijkheid een ongewijzigde instandhouding van deze overeenkomst niet mag worden verwacht.

c. De Bestuursovereenkomst Maaslijn en het addendum op de Bestuursovereenkomst Maaslijn zijn als bijlage bij deze brief gevoegd.

Tot slot merken wij bij de beantwoording van deze vraag op dat in bovenstaande zakelijke risicoverdeling de reiziger niet wordt benoemd. De reiziger draagt geen financieel risico, maar wordt wel als eerste geconfronteerd met de beperkingen van het gebruik van de Maaslijn en met de gevolgen van een latere oplevering.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

Urban Matters,
People Matter

Quickscan

Scenario’s en perspectieven Maaslijn

25 november 2022 | Definitief | OPENBAAR

AT OSBORNE

Conclusies en advies

Inleiding

Provincie Limburg heeft, in samenspraak met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, aan AT Osborne gevraagd om provincie Limburg, provincie Noord-Brabant, provincie Gelderland en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (hierna ministerie) te begeleiden bij het uitwerken en beoordelen van scenario's voor het project Opwaardering Maaslijn. De vraag volgde op de bestuurlijke afspraak tussen ProRail, Limburg en het ministerie om tot een herziene marktbenadering te komen vanwege het intrekken van de aanbestedingsprocedure. Het intrekken was volgens ProRail noodzakelijk vanwege schaarste aan materialen door de Oekraïnecrisis waardoor het niet meer mogelijk was om het project binnen de budgettaire kaders en planning te realiseren.

Quickscan: perspectieven en alternatieve scenario's

In deze quickscan hebben wij op basis van informatie van ProRail, Arriva en TNO twee perspectieven en twee alternatieve scenario's uitgewerkt. Deze zijn tot stand gekomen op basis van verschillende expertsessies met de betrokken provincies (Limburg, Brabant, Gelderland), het Ministerie van IenW, ProRail en Arriva. Voorliggend document vormt de openbare samenvatting van deze quickscan (zonder bedrijfsvertrouwelijke informatie).

De perspectieven gaan uit van de oorspronkelijke projectscope conform de Projectbeslissing van december 2021. In de alternatieve scenario's is gekeken naar de impact van het stoppen van het project, de mogelijkheden tot de inzet van alternatief treinmaterieel (accu- of waterstoftreinen) en het gedeeltelijk uitvoeren van de infrastructurele scope. Een indicatieve planning van de uitgewerkte perspectieven en alternatieve scenario's hebben wij in onderstaande figuur opgenomen.

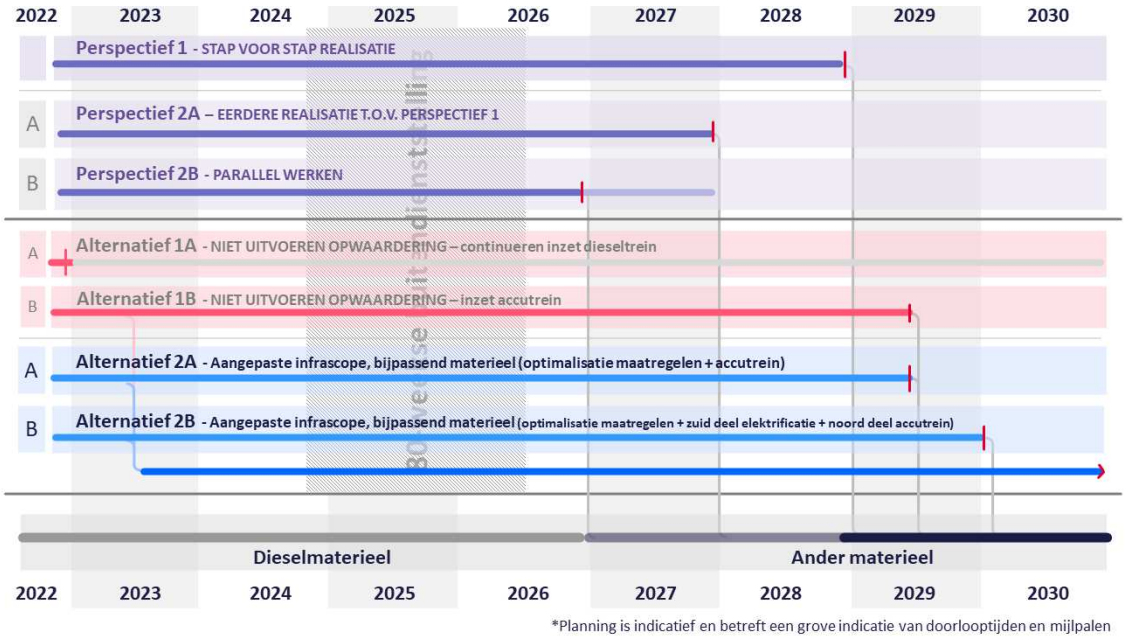

Figuur 1 indicatieve planning van perspectieven en alternatieve scenario's

Beschrijving perspectieven

In de perspectieven komt de realisatieplanning van ProRail uit op een bandbreedte tussen (eind) 2026 (perspectief 2B) en (eind) 2028 (perspectief 1). Deze realisatieplanning(en) kennen een hogere kostenraming dan de eerder vastgestelde kostenraming van 266 miljoen excl. btw prijspeil 2020.

De perspectieven hebben een verschillend risicoprofiel en doorlooptijd. Perspectief 1 gaat uit van de stap voor stap benadering die ProRail normaal gesproken in de projectportefeuille toegepast. Dit perspectief kent een normaal risicoprofiel, met een ingebruikname eind 2028. Perspectief 2 kenmerkt zich door de realisatie van het project ten opzichte van perspectief 1 te versnellen (licht verhoogd risicoprofiel) naar een ingebruikname in Q3/Q4 2027 (in perspectief 2A), danwel parallel te werken (fors verhoogd risicoprofiel) waardoor (gedeeltelijke) ingebruikname Q4 2026 plaatsvindt (in perspectief 2B). Dit resulteert in een spreiding van het benodigde budget voor deze perspectieven van circa € 20 miljoen.

De vertraging van de indienstelling in 2024 naar 2026/2028 wordt mede bepaald door het kader van een ander project. De verbetering van de aansluiting op de Betuweroute aan Duitse zijde gaat gepaard met een 80-weekse buitendienststelling. Deze staat gepland tussen november 2024 en juni 2026. In deze periode dient, conform de vigerende afspraken, de Maaslijn beschikbaar te zijn en kunnen beperkt buitendienststellingen plaatsvinden. Het verbeteren van de Maaslijn is echter zonder buitendienststellingen niet mogelijk.

Beschrijving alternatieve scenario’s

Tezamen met betrokken partijen hebben wij alternatieve scenario’s verkend. Daarbij hebben wij gekeken naar de impact van het stoppen van het project (alternatief 1A), de mogelijkheden tot de inzet van alternatief treinmaterieel (accu- of waterstoftreinen) (alternatief 1B) en het gedeeltelijk uitvoeren van de infrastructurele scope (alternatief 2A,2B). Bij inzet van accu- of waterstoftreinen, is een (volledige) elektrificatie van de Maaslijn niet langer nodig. ProRail geeft aan dat maatregelen voor de bestaande spoorinfrastructuur in deze scenario’s wel nodig blijven voor het nieuwe (veelal zwaarder) treinmaterieel. Daarnaast is het nodig om laad- of tankvoorzieningen voor dit alternatieve materieel te realiseren.

De alternatieve scenario’s betekenen dat het project naar verwachting teruggaat in het MIRT proces, waardoor zowel een nieuwe Voorkeursbeslissing als een nieuwe Projectbeslissing nodig is. Wij merken daarbij op dat de uitwerking van de alternatieve scenario’s in het kader van deze quickscan nog niet de diepgang en detaillering heeft van de door ProRail uitgewerkte perspectieven. Wel valt op basis van de uitkomsten van deze quickscan te concluderen of het opportuun is de alternatieve scenario's verder te verkennen.

Conclusie en advies

Afgaand op de door betrokken partijen aangeleverde informatie, concluderen wij dat de alternatieve scenario's op dit moment niet opportuun zijn. De scenario's zijn vanuit het oogpunt van tijd, geld en kwaliteit niet aantrekkelijker dan de perspectieven die uitgaan van realisatie van de huidige projectscope. Wij verwachten dat kiezen voor een alternatief scenario leidt tot (nog) hogere kosten en op een (nog) later moment voor de reiziger beschikbaar komen van een verbeterd (trein)product. Alle (onderzochte) alternatieve scenario's leiden tot fors hogere exploitatielasten tot na het einde van de Concessie Openbaar Vervoer Limburg 2016 - 2031. Verder zou stoppen met project Maaslijn niet betekenen dat daarmee ook de maatschappelijke behoefte aan een verbeterde Maaslijn verdwijnt.

Het voortzetten van het project vanuit de onderzochte perspectieven betekent dat partijen op relatief korte termijn door kunnen met de realisatiefase. Handhaving van de bestaande projectscope zorgt er tevens voor dat de nevendoelstellingen van één geëlektrificeerd spoornetwerk in Zuidoost Nederland en het zicht op een directe treinverbinding Maastricht – Nijmegen/Arnhem op lange termijn overeind blijven. In het geval van de alternatieve scenario's is eerst een diepgaande en tijdrovende uitwerking nodig voordat nieuwe voorkeurs- en projectbeslissingen kunnen worden genomen.

In aanloop naar de politiek-bestuurlijke besluitvorming adviseren wij de opdrachtgevers om aandacht te besteden aan de volgende punten:

- De informatie die door ProRail is aangeleverd biedt inzicht in de impact van de perspectieven op kosten, doorlooptijd en risico's. Het verleden van het project laat zien dat zorgvuldige en weloverwogen besluitvorming een belangrijk aandachtspunt vormt binnen het project. Wij adviseren partijen daarom om de aangeleverde informatie gezamenlijk voldoende diepgaand te doorleven alvorens een bestuurlijke keuze te maken voor een van de perspectieven en die keuze uit te werken in een bijgesteld realisatiebesluit.
- Betrek naast de specifieke projectrisico's ook de bredere samenhang met andere spoorse projecten in Zuid-Nederland. Zo is er in de projectplanning van de Maaslijn een sterke afhankelijkheid van de vastgestelde 80-weekse buitendienststelling voor de aansluiting van de Betuweroute op het derde spoor. De aanleg van de Maaslijn lijkt daarnaast voorwaardelijk voor de beoogde realisatie van de treindienst Eindhoven – Düsseldorf. Maak de precieze afhankelijkheden en raakvlakken voldoende concreet en voer hierover het gesprek.
- Houd in de projectsturing en in de marktbenadering oog voor een realistische risicoverdeling mede gelet op de voortdurende geopolitieke en economische onzekerheden.
- Verken als gezamenlijke opdrachtgevers de mogelijkheden voor financiering van aanvullend benodigd budget. Verken daarin ook de mogelijkheden voor externe financiële steun. Benut bijvoorbeeld de aanstaande opname van de Maaslijn in het Trans Europese Netwerk (TEN-T).

Argumentatie: meerwaarde alternatieve scenario's

Het Ministerie van IenW en de provincie Limburg hebben als opdrachtgevers van het project Maaslijn aangegeven dat alternatieve scenario's alleen interessant zijn, als deze ten opzichte van de perspectieven leiden tot:

1. Tijd: snellere realisatie of ingebruikname van de beoogde productstap (dan de nu in de verschillende perspectieven voorziene opleverdatum van het project Opwaardering Maaslijn), waardoor eerder afscheid kan worden genomen van de inzet van dieselmaterieel;
2. Geld: het beperken van aanvullende kosten/benodigd budget;
3. Kwaliteit: tot meer kwaliteit leiden voor de reiziger en/of vervoerders.

Deze voorwaarden vanuit de opdrachtgevers hebben voor deze quickscan de meetlat gevormd waarlangs de alternatieve scenario's zijn beoordeeld. Op basis van het feitenmateriaal hebben de volgende argumenten ons tot de conclusie gebracht dat het niet opportuun is om alternatieve scenario's verder te verkennen:

1. Het stopzetten van het project Opwaardering Maaslijn (alternatief 1A) leidt niet tot de maatschappelijk en politiek-bestuurlijk gewenste kwaliteitsverbeteringen voor reiziger, het rijk en de regio;
   - De aanpassingen aan de infrastructuur van de Maaslijn hebben tot doel om de kwaliteit van het vervoer per spoor te verbeteren om daarmee een robuuste dienstregeling voor de reiziger te faciliteren. Als het project Maaslijn wordt beëindigd, dan blijven de problemen op deze belangrijke noord-zuid verbinding in het spoornetwerk bestaan. De kans is reëel dat in de toekomst opnieuw maatschappelijke en politieke druk zal ontstaan om de Maaslijn te verbeteren.
   - Het stoppen van project Maaslijn heeft als consequentie dat er doorgereden moet worden met niet-duurzame dieseltreinen. Dit leidt tot blijvende uitstoot van verontreinigende en schadelijke emissies en geluidsoverlast voor reizigers. Dieselexploitatie is vanuit maatschappelijk en duurzaamheidsperspectief op termijn niet houdbaar. Op termijn zal ook geen dieselmaterieel meer leverbaar zijn, hetgeen op dat moment leidt tot de noodzaak om de infrastructuur alsnog geschikt te maken voor een alternatief.
   - Het stoppen van het project leidt tot langere exploitatie van de dieseltreinen (uit 2007). Het afwijken van de afspraken uit de Concessie Openbaar Vervoer Limburg 2016 - 2031 leidt naar verwachting tot een aanzienlijke kostenclaim door Arriva. Verlengde inzet van het huidige materieel brengt meerkosten met zich mee door de *mid life refurbishment*[11]. Ook zijn de exploitatiekosten van dieselmaterieel op de langere termijn (na 2030) hoger dan die van elektrificatie of het gebruiken van accutreinen. Tot slot moeten de treinen op de Maaslijn vanaf 2029 voorzien zijn van het nieuwe beveiligingssysteem ERTMS. Dit vraagt om aanpassing van- en investering in de huidige dieseltreinen.
   - Als het project Maaslijn nu wordt gestopt dan gaan alle investeringen in de voorbereiding en planvorming voor het project verloren. Verder zou bij stopzetting uitgezocht moeten worden welke gevolgen er zijn voor zogenaamde meeliftprojecten zoals overwegveiligheid en geluidsanering.

[11] Mid life refurbishment: het grootschalig onderhoud dat halverwege de levensduur van een trein moet worden uitgevoerd

2. Het één-op-één vervangen van dieselmaterieel door een zero-emissie materieel (alternatief 1b) is niet mogelijk met alleen aanpassingen ten aanzien van het materieel. Ook aanpassingen aan de infrastructuur zijn in dat geval nodig hetgeen extra geld en tijd kost:
   - Dieseltreinen zijn niet één-op-één te vervangen door accu- of waterstoftreinen. De rijkarakteristieken van dit materieel verschillen namelijk met die van dieselmaterieel. Dit kan onder andere betrekking hebben op aanzet (versnelling), de snelheid en de remweg. Dit kan een negatieve impact hebben op de rijtijden en de maakbaarheid van de dienstregeling of kan ertoe leiden dat meer of langer dubbelspoor nodig is en/of andere locaties van wissels, seinen en andere aanpassingen. Ook kan het alternatieve materieel gepaard gaan met hogere as-lasten hetgeen van invloed kan zijn op de baanstabiliteit.
   - Voorgenoemde punten zouden verder uitgezocht moeten worden. Dit betekent naar verwachting dat aanpassingen moeten worden gedaan aan het Functioneel Integraal systeemontwerp (FIS), het Rail Verkeer Technisch Ontwerp (RVTO) en het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) met consequenties voor doorlooptijden. Voor accutreinen zijn er overigens ook laadstations, infrastructuur voor laden onder de draad en extra opstelsporen nodig. Voor waterstoftreinen dient een tankinstallatie te worden gerealiseerd en dienen maatregelen te worden getroffen voor de distributie en levering van waterstof.

3. Ander materieel inzetten op de volledige Maaslijn is niet goedkoper en ook niet sneller te realiseren (alternatief 1B, alternatief 2A/2B);
   - De extra kosten in het alternatieve scenario die gepaard gaan met het nieuw te bestellen materieel zijn naar verwachting hoger dan de besparing in de infrastructuurkosten ten opzichte van de perspectieven. NB: dit zou anders uit kunnen pakken wanneer de investeringskosten voor de bovenleiding verder toenemen door grondstoffenschaarste.
   - De kosten van de benodigde infrastructuurmaatregelen die horen bij de scenario's waarbij alternatief materieel wordt ingezet ligt substantieel lager dan de door ProRail afgegeven bandbreedte voor de perspectieven voor elektrificatie en opwaardering infrastructuur. Deze besparing ontstaat door het niet-aanleggen van bovenleiding en draagconstructies.
   - Daartegenover staat dat in dit alternatieve scenario een grotere hoeveelheid treinstellen moet worden besteld om dezelfde bedieningskwaliteit te halen als in de oorspronkelijke scope[2]. Dit heeft te maken met de optimalisatie die Arriva binnen de materiele inzet binnen de concessie beoogt te realiseren. Daarmee is deze investering naar verwachting (ongeveer) drieënhalf keer hoger dan de reeds in bestelling zijnde elektrische treinen voor een geëlektrificeerde Maaslijn.
   - Het kiezen voor een ander materieeltype werkt kosten verhogend, omdat in het huidige materieelproject al kosten zijn gemaakt en verplichtingen zijn aangegaan voor de levering van nieuwe elektrische treinen. Arriva heeft bij de start van de OV-concessie elektrische (tweewagen-)treinstellen aangeschaft voor de inzet op de regionale treindiensten in Limburg, waaronder op de Maaslijn. Momenteel loopt een bestelling bij Stadler voor de levering van 12

[2] Het gaat om 24 nieuwe treinstellen in plaats van de 12 in bestelling zijnde treinstellen.

extra (driewagen-)treinstellen[3]. Met die aantallen kan Arriva de exploitatie van de Maaslijn uitvoeren. Daarvan zijn de eerste drie op dit moment in productie. Kiezen voor alternatief materieel leidt tot het noodzakelijk openbreken van- of bijsturen binnen het leveringscontract van de elektrische treinstellen en bijbehorende prijsonzekerheid richting Arriva.

- Het bestelproces van accutreinen neemt ten minste 36 maanden in beslag. Uitgaande van een optimistisch scenario zijn deze treinen niet voor eind 2026 geleverd. Omdat dit type materieel nog niet eerder regulier is ingezet in Nederland is de doorlooptijd van de materieeltoelating (indienststellingsvergunning) onzeker.
- Bij de inzet van ander materieel zijn alsnog infrastructurele aanpassingen nodig. Dit heeft een forse impact op de doorlooptijd. Daardoor komt de totaalplanning uit op een indienststelling in de periode 2029-2032 (zie punt 4). Bij perspectieven van ProRail wordt uitgegaan van een bandbreedte tussen (eind) 2026 en (eind) 2028.
- Bij de inzet van accutreinen vervalt naar verwachting de potentie om in Zuid-Nederland de inzet van materieel te optimaliseren (bijv. doorkoppeling, conform plan Maasexpres).
- Tot slot blijkt uit een TNO studie dat een exploitatie op basis van waterstofmaterieel momenteel, voor een tracé korter dan 100 km (met een relatief intensieve dienstregeling), economisch minder aantrekkelijk is dan exploitatie met accu- of bovenleidingtreinen. De Maaslijn is korter dan 100 km en er is sprake van een relatief intensieve dienstregeling.
- Kosten voor de bestelling van elektrisch materieel zijn reeds in de concessie opgenomen en zijn door Arriva al gemaakt. Indien zou worden gekozen voor een alternatief is sprake van een desinvestering.

4. De uitwerking van alternatieve scenario's (1B, 2A/2B) leidt tot een verdere vertraging van het project:
   - Het project Opwaardering Maaslijn bevindt zich in de Realisatiefase. Kiezen voor een alternatief scenario heeft als consequentie dat partijen af moeten stappen van de eerder genomen Projectbeslissing en terug moeten naar de Planuitwerking en de Verkenning. Dit is een ingrijpende stap terug in het MIRT-proces en de planologische procedures.
   - Een onderdeel van de planstudie is dat ProRail in samenspraak met Arriva moet verkennen welke infrastructurele maatregelen, al dan niet op een gedeelte van het tracé, nodig zijn om het spoor geschikt te maken voor een alternatief scenario.
   - Afgaande op de tijd die partijen tot nu nodig hebben gehad voor een planstudie (zie Reconstructie Maaslijn, 2021), schatten de betrokken partijen in dat ze hiervoor ten minste ruim zes jaar moeten rekenen (Bestaande uit 0,5 jaar toets of PIP gerealiseerd kan worden, 1,5-2 jaar voor aanpassen RVTO en doorlopen FIS, 1 jaar aanbesteden, 1 jaar voorbereiding/inkoop, 2 jaar realisatie). Uitgaande van een start van dit proces begin 2023 komt de planning uit op realisatie in de periode 2029-2032.

[3] Voor Arriva ontstaan met het beschikbaar komen van de driewagenstellen mogelijkheden om treinmaterieel gerichter in te zetten op het aantal reizigers dat gebruik maakt van een treinverbinding. Deze optimalisatiemogelijkheid ontstaat niet door het afbestellen (en/of vervangen door ander materieel) van het in bestelling zijnde elektrische materieel.

Urban Matters,
People Matter

AT OSBORNE

AT Osborne
Postbus 168
3740 AD Baarn
(035) 543 43 43

© 2022, AT Osborne

www.atosborne.nl

R-506000 Opwaardering en elektrificatie Maaslijn
Conceptplanning November '22
ProRail

ProRail

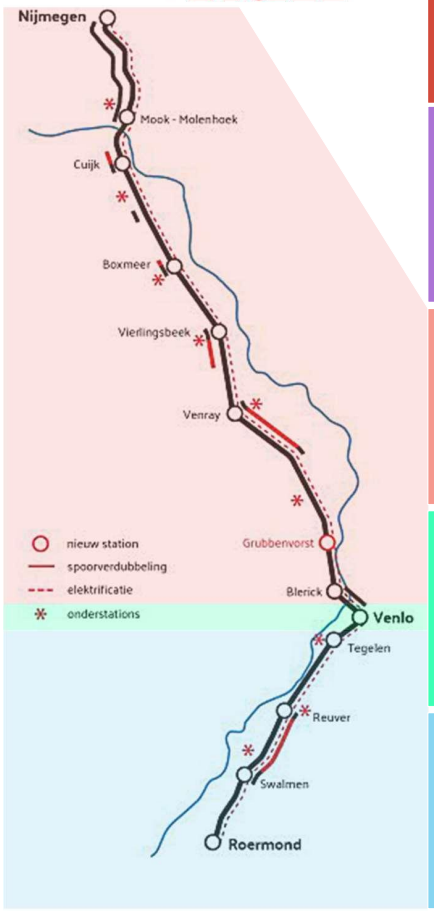

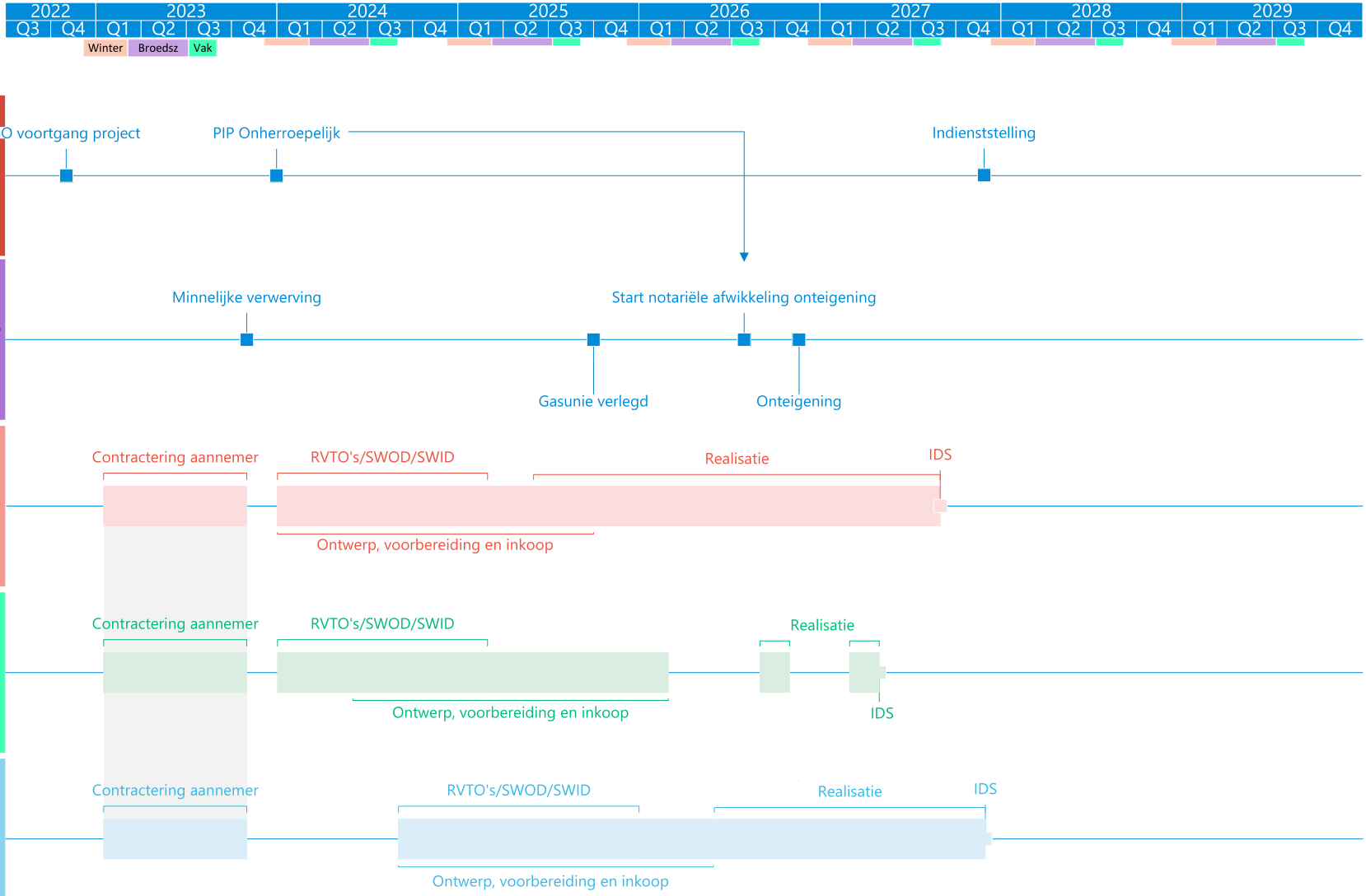

STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 10131
24 februari 2020

Bestuursovereenkomst Maaslijn

De ondergetekenden,

1. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat, handelend als bestuursorgaan en als rechtsgeldig vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, gezeteld te 's-Gravenhage, hierna te noemen: 'het Rijk';

2. Het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg, handelende ingevolge het besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg van 14 januari 2020, ter zake rechtsgeldig vertegenwoordigd door gedeputeerde H.J.H. Mackus, hierna te noemen: 'Provincie Limburg';

3. Het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Brabant, handelende ingevolge het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant van 14 januari 2020, ter zake rechtsgeldig vertegenwoordigd door gedeputeerde C.A. van der Maat, hierna te noemen: 'Provincie Noord-Brabant';

4. Het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland, handelende ingevolge het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van 21 januari 2020, ter zake rechtsgeldig vertegenwoordigd door de gedeputeerde J.W.M. van der Meer hierna te noemen: 'Provincie Gelderland';

Gezamenlijk hierna te noemen 'Partijen' en elk afzonderlijk 'Partij';

Partijen 2, 3 en 4, gezamenlijk hierna te noemen: 'Regio';

Overwegende dat:
1. De Provincies Gelderland en Limburg verantwoordelijk zijn voor het verlenen van de treinconcessie op de Maaslijn.
2. Het Rijk als eigenaar verantwoordelijk is voor de onderliggende infrastructuur van de Maaslijn die deel uitmaakt van de Hoofdspoorweginfrastructuur.
3. Vanuit die gedeelde verantwoordelijkheid en een ambitie voor verbetering en verduurzaming van het personenvervoer op de Maaslijn in de afgelopen jaren afspraken zijn gemaakt voor versnellingsmaatregelen en elektrificatie van de lijn.
4. In 2012 Rijk en de Provincie Limburg afspraken hebben gemaakt over de versnellingsmaatregelen van de Zuidelijke Maaslijn, zoals vastgelegd in de besluitenlijst die naar de Tweede Kamer is gezonden.
5. In 2014 Rijk en de Provincie Limburg afspraken hebben gemaakt over de Elektrificatie van de Zuidelijke Maaslijn zoals vastgelegd in de MIRT-Brief die naar de Tweede Kamer is gezonden.
6. In 2015 Rijk en de Provincie Limburg afspraken hebben gemaakt over de versnellingsmaatregelen van de Zuidelijke Maaslijn zoals vastgelegd in een ondertekende startbeslissing.
7. Rijk en regio in maart 2019 nadere afspraken hebben gemaakt over het budget dat zij beschikbaar stellen voor de uitvoering van de maatregelen op de Maaslijn en over de aansturing van het project.
8. De gemaakte afspraken over indexering door het Rijk bijdragen aan de in het project gereserveerde € 26 mln voor indexering.
9. Partijen het belang onderschrijven van de werkzaamheden aan de Maaslijn om een robuuste dienstregeling uit te kunnen voeren. Naast de verbetering van de robuustheid onderschrijven partijen het belang dat dit project ook bijdraagt aan verduurzaming.
10. Partijen bij het uitvoeren van de maatregelen doelmatige uitvoering en het verbeteren van de dienstverlening voor de reiziger vooropstellen.
11. Partijen gezamenlijk ernaar streven dat de maatregelen op de Maaslijn in 2023, doch uiterlijk in 2024 gereed zijn.
12. Partijen thans nadere afspraken wensen te maken over het project Maaslijn.

komen overeen:

HOOFDSTUK I ALGEMEEN

Artikel 1 Begrippenlijst

a) *CRS:* Client Requirements Specification dd 9 april 2018. Document waarin de klanteisen van Partijen zijn opgenomen.

b) *Exception Report:* document dat wordt opgesteld als het project buiten de scope/tijd/geld treedt.
c) *Planning:* de planning van de planuitwerkingsfase en realisatiefase van het Project, zoals opgenomen in artikel 4;
d) *Planuitwerkingsfase:* In de planuitwerkingsfase wordt de beslissing voorbereid die de realisatie van het voorgenomen Project wettelijk en financieel mogelijk moet maken. De Planuitwerking wordt afgerond met een Projectbeslissing.
e) *Taakstellend budget:* totale bijdrage van Financierende Partijen ten behoeve van de planuitwerking (inclusief voorfase en alternatievenstudiefase) en de realisatie van het Project;
f) *Scopewijziging:* wijziging van een van de maatregelen van het Project zoals omschreven in artikel 3.
g) *Aanvullende bestelling:* verzoek van een Partij of Partijen om een maatregel gelijktijdig met het Project uit te voeren.

Artikel 2 Doel van de overeenkomst

1. Het doel van deze overeenkomst is het maken van afspraken voor de samenwerking tussen en de financiering door Partijen mede op basis van ieders eigen verantwoordelijkheden en verplichtingen die nodig zijn voor de uitvoering van het Project, zoals beschreven in artikel 3, tijdens de Planuitwerkingsfase en Realisatiefase binnen het Taakstellend budget en overeenkomstig de Planning.

2. Vastleggen van de afspraken omtrent het opdrachtgeverschap in de Planuitwerkingsfase en Realisatiefase en de risicoverdeling binnen het Project, alsmede de kosten van beheer, onderhoud en vervanging.

HOOFDSTUK II PROJECT EN PLANNING

Artikel 3 Scope Project

De Scope van het Project betreft versnellingsmaatregelen en elektrificatie van de Maaslijn overeenkomstig de Baseline 3.0, vastgesteld in het Bestuurlijk Opdrachtgeversoverleg van 3 april 2019. In deze baseline zijn de CRS 3.0, planning, risicodossier en kostenraming opgenomen.

Artikel 4 Planning

1. Het Project valt uiteen in een planuitwerkingsfase (inclusief voorfase en alternatievenstudiefase) en een realisatiefase.

2. Partijen streven er naar de planuitwerking en de realisatie van het Project te hebben afgerond binnen de Planning van 3 september 2018 (versie 2.2, vastgesteld op 3 april 2019). Het streven van Partijen is dat de maatregelen op de Maaslijn in 2023, doch uiterlijk in 2024 gereed zijn.

3. Indien de Planning niet gehaald kan worden, zullen Partijen overeenkomstig artikel 11, in het Bestuurlijk Overleg een besluit nemen over aanpassing van de Planning.

HOOFDSTUK III FINANCIËN

Artikel 5 Budget en raming

1. De geraamde investeringskosten voor de realisatie van het Project bedragen € 186,7 mln. (exclusief BTW, prijspeil 2018);

2. Het Taakstellend budget bedraagt € 212,6 mln, dat als volgt is samengesteld:
   a. een totaal budget van het Rijk van € 59,6 mln, bestaande uit:
      - een oorspronkelijke bijdrage van het Rijk van € 49,6 mln;
      - een aanvullende bijdrage van het Rijk van € 10 mln, deels te financieren vanuit de vrijval rondom vervoersterminal Born;
   b. een totaal budget van de Regio van € 153 mln bestaande uit:
      - een oorspronkelijke bijdrage van de Regio van € 103,7 mln;
      - een aanvullende bijdrage van de Regio van € 23,3 mln;
      - een aanvullende reservering van de Regio van € 26 mln voor toekomstige indexering;
      - de bijdragen van de regio zijn inclusief eventuele BTW voor de Realisatiefase.

3. De bijdrage van de Provincie Noord-Brabant aan het budget van de Regio van € 153 mln bedraagt € 31,6 miljoen.

4. De bijdrage van de Provincie Gelderland aan het budget van de Regio van € 153 mln bedraagt € 21,5 miljoen.

5. De bijdrage van de Provincie Limburg aan het budget van de Regio van € 153 mln bedraagt € 99,9 miljoen.

6. Het Rijk draagt de kosten voor beheer, onderhoud en vervanging van de Maaslijn.

Artikel 6 Financiële Mutaties

1. Vanwege een aantal doorgevoerde wijzigingen in 2019, wordt de volgende financiële mutatie tussen de Provincie Limburg en het Rijk uitgevoerd: de Provincie maakt € 26,4 mln. over naar het Rijk. Dit bedrag staat zo snel als mogelijk op de rekening van het Rijk.

2. Rijk en Provincie maken gezamenlijk afspraken over het kasritme van de storting(en).

Artikel 7. Risico's en mee- en tegenvallers

1. Voor het project is, na aftrek van de Rijksindexering een indexeringsbedrag van € 18,7 mln. beschikbaar. Indexeringseffecten (op het regionale deel) van het Project worden allereerst uit dit indexeringsbedrag onttrokken.

2. Indexering van de middelen voor het project Maaslijn op de begroting van het Rijk wordt toegevoegd aan het project. Het Rijk laat transparant zien aan Provincie Limburg hoe deze indexering verloopt.

3. Rijk en Provincie Limburg staan ieder garant voor 50% van de risico's van het Project boven het taakstellend budget.

4. Uitzondering hierop betreft:
   a. het risico omtrent het niet of later realiseren van project onderdoorgang Vierpaardjes. Het risico van een eventueel niet doorgang vinden van project Onderdoorgang Vierpaardjes en de consequenties van alternatief benodigde maatregelen (breder dan alleen spoorwegveiligheid) in het project Maaslijn zijn voor risico en rekening van de Provincie Limburg.
   b. indien als gevolg van de omvorming van ProRail tot een zbo een wijziging optreedt in de positie van ProRail met betrekking tot de verplichtingen uit de Wet op de Omzetbelasting en als gevolg van deze wijziging de kosten van het Project voor de Provincie Limburg stijgen, zullen Partijen in overleg treden over de wijze waarop het Rijk deze kosten zal compenseren conform de toezegging van de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (Kamerbrief d.d. 19 oktober 2018, TK 2018–2019 25 268 en 29 984, nr. 172).

5. Meevallers worden 50/50 verdeeld tussen het Rijk en de Provincie Limburg.

Artikel 8. Kruisende voorzieningen en grondaankopen

Partijen maken vóór de start van de realisatiefase afspraken over grondaankopen en kruisende voorzieningen.

HOOFDSTUK IV WIJZIGINGEN

Artikel 9. Wederzijdse verantwoordelijkheden

Partijen informeren elkaar vooraf tijdig over alle zaken die van belang zijn voor de totstandkoming van het Project, in het bijzonder over die zaken die van invloed zijn op Scope, Planning of Taakstellend budget.

Artikel 10. Scopewijziging

1. Een Scopewijziging wordt door de Partij die de wijziging initieert, ingediend bij de Stuurgroep, voorzien van een advies van het Projectteam ten aanzien van de haalbaarheid en de consequenties van de wijziging uitgedrukt in tijd, geld en risico's.

2. De Hoogambtelijk Overleg besluit of een Scopewijziging kan worden goedgekeurd of dat escalatie naar het Bestuurlijk Overleg nodig is.

3. Een Scopewijziging waarbij de functionaliteit in stand blijft en die geen negatieve invloed heeft op

de bijdragen van Financierende Partijen en op de Planning, wordt in beginsel door het Hoogambtelijk Overleg goedgekeurd.

4. Voor Scopewijzigingen die leiden tot meerkosten, verhoogt de initiatiefnemer haar bijdrage met:
   - de realisatiekosten van de Scopewijziging;
   - de studiekosten en ontwerp ten behoeve van de haalbaarheid van de Scopewijziging;
   - de eventuele meerkosten van maatregelen als bedoeld in bijlage 1 die ontstaan als gevolg van de Scopewijziging; en
   - een verhoging van de Risicoreservering, indien nodig.

5. De realisatie van de Scopewijziging geschiedt geheel voor rekening en risico van de Partij(en)die de wijziging heeft (hebben) geïnitieerd.

6. De instemming van Partijen met de Scopewijziging wordt inclusief de daarmee gemoeide aanpassingen als bedoeld in het eerste lid, als annex aangehecht aan deze overeenkomst.

Artikel 11. Onvoorziene omstandigheden

1. Partijen treden met elkaar in overleg indien zich onvoorziene omstandigheden voordoen, die van dien aard zijn dat naar de maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van deze overeenkomst niet mag worden verwacht.

2. Het overleg vindt plaats binnen vier weken nadat een Partij daartoe mededeling heeft gedaan aan de andere Partijen. Partijen bezien in goed overleg of deze overeenkomst wijziging of (gedeeltelijke) beëindiging behoeft.

Artikel 12. Wijziging van de overeenkomst

1. Elke Partij kan de andere Partijen schriftelijk verzoeken deze overeenkomst te wijzigen. De wijziging behoeft de instemming van alle Partijen.

2. Partijen treden in overleg binnen vier weken nadat een Partij de wens daartoe aan de andere Partijen schriftelijk heeft meegedeeld.

3. De wijziging en de verklaring tot instemming worden als bijlage aan deze overeenkomst gehecht.

HOOFDSTUK V ORGANISATIE

Artikel 13. Organisatiestructuur

1. Partijen werken samen in de organisatiestructuur waarvan de taakverdeling is opgenomen in bijlage 1.

2. In bijlage 1 is per organisatieonderdeel opgenomen:
   a. welke taken het betreffende onderdeel uitoefent;
   b. wie aan het overleg van het onderdeel deelneemt; en
   c. hoe vaak het overleg bijeenkomt voor beraadslaging.

3. Binnen het Hoogambtelijk overleg en het Bestuurlijk overleg vindt de beraadslaging plaats over:
   - Wijzigingen van Scope, Planning of Taakstellend Budget;
   - Aanvullende bestellingen;
   - Overige wijzigingen van deze overeenkomst.

4. Na instemming van de Partijen, worden de in lid 3 bedoelde wijzigingen als bijlage aan deze overeenkomst gehecht.

Artikel 14. Besluitvorming

1. Binnen de Ambtelijke Regiegroep wordt beslist op basis van unanimiteit. Indien unanieme besluitvorming niet kan worden bereikt, besluit het Hoogambtelijk Overleg.

2. Het Hoogambtelijk overleg beslist op basis van unanimiteit van de stemgerechtigden en in aanwezigheid van alle stemgerechtigde leden. Indien unanieme besluitvorming niet kan worden bereikt, besluit het Bestuurlijk Overleg.

3. Het Bestuurlijk Overleg besluit op basis van unanimiteit van de stemgerechtigden en in aanwezig-

heid van alle stemgerechtigde leden. Indien unanieme besluitvorming niet kan worden bereikt, is er sprake van een geschil als bedoeld in artikel 21.

Artikel 15. Kwartaalrapportages

Het Projectteam stelt Kwartaalrapportages op over financiën, planning, risico's, organisatie en kwaliteit. Deze rapportages worden ter vaststelling voorgelegd aan het Hoogambtelijk Overleg en het Bestuurlijk Overleg.

Artikel 16. Rolverdeling bij uitvoering overeenkomst

1. De Provincie Limburg heeft op 13 december 2018 aan ProRail reeds opdracht verstrekt voor de Planuitwerkingsfase van het Project, vanuit haar rol als initiatiefnemer, concessieverlener en haar rol als bevoegd gezag voor het nemen van een besluit in het kader van het provinciaal inpassingsplan, waarbij het Rijk de dagelijkse aansturing van ProRail zal verzorgen. Provincie Limburg draagt zorg voor betaling van ProRail uit het budget, genoemd in artikel 5.

2. Voor de uitvoering van de realisatiefase wordt eveneens aan ProRail een opdracht verstrekt. De Provincie Limburg en het Rijk maken voorafgaand aan de realisatiefase nadere afspraken over het opdrachtgeverschap richting ProRail en de wijze waarop de financiële stromen dienen te worden vormgegeven.

HOOFDSTUK VI SLOTBEPALINGEN

Artikel 17. Communicatie en geheimhouding

1. De lead van de externe communicatie inzake het Project ligt bij het Rijk. Zij zal externe communicatie vooraf met de andere Partijen afstemmen.

2. Partijen verbinden zich over en weer de in het kader van de uitvoering van deze overeenkomst uitgewisselde dan wel uit te wisselen informatie geheim te houden en deze geheel noch gedeeltelijk aan enige derde bekend te maken, behoudens voor zover een verplichting tot openbaarmaking voortvloeit uit de wet, een rechterlijke uitspraak of deze overeenkomst.

3. Partijen voeren openbare communicatie die van belang kan zijn voor de aanbestedingsprocedure slechts na voorafgaande afstemming met en instemming van de andere Partijen en ProRail.

4. Het Rijk en de Provincie Limburg leggen de in het tweede lid van dit artikel genoemde geheimhoudingsplicht op aan door hen ingezette externe inhuur door middel van een separate overeenkomst.

Artikel 18. Positie van derden

1. Partijen zullen tijdens de looptijd van deze overeenkomst geen overeenkomsten met derden aangaan die het Project en/of die de belangen binnen het Project schaden van de in deze overeenkomst deelnemende Partijen.

2. Partijen informeren elkaar vooraf over mogelijke samenwerking met derden ter zake het Project.

Artikel 19. Rangorde documenten

1. De bij deze overeenkomst behorende bijlagen maken integraal onderdeel uit van deze overeenkomst mits gedateerd en geparafeerd door Partijen.

2. Bij strijdigheid tussen het bepaalde in een bijlage en deze overeenkomst, prevaleren de bepalingen van deze overeenkomst, tenzij Partijen de strijdigheid in de bijlage expliciet hebben benoemd, in welk geval de bijlage prevaleert.

3. In geval sprake is van tegenstrijdigheden tussen bijlagen bij deze Overeenkomst, prevaleert het gestelde in de bijlage met de meeste recente datum.

Artikel 20. Inwerkingtreding, looptijd en beëindiging

1. Deze overeenkomst treedt in werking na de laatste ondertekening en eindigt op het moment dat het Project gerealiseerd is en Partijen hun rechten en plichten zijn nagekomen.

2. Rechtsgevolgen die voortvloeien uit de overeenkomst en die naar hun aard geacht worden door te

werken of eventueel ontstaan na beëindiging van de Overeenkomst, worden afgehandeld overeenkomstig de geest van deze overeenkomst.

3. Eerdere beëindiging van de overeenkomst vindt slechts plaats:
   - met wederzijds goedvinden van de Partijen;
   - na schriftelijke opzegging van een van de Partijen, onder opgave van reden.

4. Bij een eventuele tussentijdse (gedeeltelijke) beëindiging van deze overeenkomst met wederzijds goedvinden, zullen Partijen na aftrek van de reeds gemaakte en niet meer te vermijden kosten, het restant naar rato van hun bijdrage terugontvangen.

5. Indien een Partij de overeenkomst wil opzeggen, treden Partijen daartoe in overleg en zullen de reeds gemaakte kosten voor rekening komen van de partij die deze overeenkomst opzegt.

6. Partijen zijn elkaar bij beëindiging van deze overeenkomst geen schadevergoeding verschuldigd.

7. De 'Samenwerkingsovereenkomst Maaslijn' van 20 februari 2018, gesloten door de Regio, komt met wederzijds goedvinden van de Regio bij inwerkingtreding van deze overeenkomst te vervallen.

Artikel 21. Toepasselijk recht en geschilbeslechting

1. Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

2. Er is sprake van een geschil indien een van de Partijen daarvan schriftelijk en gemotiveerd melding maakt aan de andere Partijen, waarna Partijen binnen vier weken na een zodanige melding eerst met elkaar in overleg treden om te bezien of in der minne een oplossing van het geschil kan worden gevonden.

3. Indien binnen twee maanden na melding van het geschil bedoeld in het tweede lid, Partijen geen overeenstemming hebben bereikt, starten zij mediation onder gezamenlijke benoeming van een mediator.

4. Als de mediation niet tot een door alle Partijen gedragen oplossing leidt, staat het ieder van de Partijen vrij het geschil voor te leggen aan de bevoegde rechter te Den Haag.

Artikel 22. Publiekrechtelijke positie

1. Partijen bevorderen zoveel mogelijk, met inachtneming van wettelijke procedures en de te betrachten zorgvuldigheid jegens derden, dat de procedures tot het nemen van publiekrechtelijke besluiten met voortvarendheid worden doorlopen.

2. Indien de in het eerste lid bedoelde procedures ertoe leiden dat uitvoering van deze overeenkomst niet of althans niet op de door Partijen bij het aangaan ervan voorgestane wijze kan worden uitgevoerd, bezien Partijen of deze overeenkomst wijziging of (gedeeltelijke) beëindiging behoeft. De artikelen 11 en 12 worden hierbij in acht genomen.

3. Kosten ontstaan door publiekrechtelijke besluiten die door Partijen zijn genomen ter verwezenlijking van het artikel 2 beschreven doel en die door de rechter geheel of gedeeltelijk worden vernietigd, geschorst of anderszins buitenwerking worden gesteld, komen ten laste van het Taakstellend Budget.

Artikel 23. Publicatie in de Staatscourant

Binnen tien werkdagen na ondertekening wordt de tekst van deze overeenkomst door het Rijk gepubliceerd in de Staatscourant.

Deze Bestuursovereenkomst is in viervoud opgesteld.

Het Rijk,
namens deze,
C. van Nieuwenhuizen Wijbenga

Getekend dd 12 februari 2020

De Provincie Limburg,
namens deze,
H. Mackus

Getekend dd 10 februari 2020

De Provincie Noord-Brabant,
namens deze,
C. van der Maat

Getekend dd 10 februari 2020

De Provincie Gelderland,
namens deze,
J. van der Meer

Getekend dd 10 februari 2020

BIJLAGE 1 ORGANISATIESTRUCTUUR MAASLIJN

Taken, bezetting en vergaderfrequentie van de organisatieonderdelen:

organisatieonderdeel	taken	deelnemers	frequentie
Projectteam	Feitelijke planuitwerking en realisatie van het Project. Verantwoordelijk voor de uitvoering van gebruikelijke activiteiten ten behoeve van de planuitwerking en de realisatie conform het Plan van Aanpak	Vertegenwoordigers van Rijk, Provincie Limburg en ProRail.	Zo vaak als nodig geacht.
Ambtelijke regiegroep	Bewaking van de Scope, het Taakstellend budget en Planning. Organisatie en agendering van het Hoogambtelijk Overleg.	Vertegenwoordigers van Rijk, Provincie Limburg en ProRail.	Ten minste 1 keer per maand bijeen of zoveel vaker als door een Partij nodig wordt geacht.
Hoogambtelijk overleg	Voorbereiding van onderwerpen die bestuurlijke goedkeuring vereisen.	Vertegenwoordigers van Partijen. De Provincies Noord-Brabant en Gelderland zijn agendalid en nemen deel als de agendering daarom vraagt. ProRail neemt deel aan de beraadslagingen en heeft een adviserende rol.	Ter voorbereiding op het Bestuurlijk Overleg, of als het nodig wordt geacht door de Ambtelijke Regiegroep.
Bestuurlijk Overleg	Voorbereiding van onderwerpen die bestuurlijke goedkeuring vereisen.	Vertegenwoordigers van Partijen. De Provincies Noord-Brabant en Gelderland zijn agendalid van het Bestuurlijk Overleg Maaslijn en nemen deel als de agenda daarom vraagt. ProRail neemt deel aan de beraadslagingen en heeft een adviserende rol.	Ten minste 1 maal per jaar.

STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 48349
27 december 2021

Addendum Bestuursovereenkomst Maaslijn

De ondertekenden,

1. De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, handelend als bestuursorgaan en als rechtsgeldig vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, gezeteld te 's-Gravenhage. Hierna te noemen: 'het Rijk';

2. Het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg, handelend ingevolge het besluit van gedeputeerde staten van Limburg van 14 december 2021, ter zake rechtsgeldig vertegenwoordigd door gedeputeerde M. van Gaans-Gijbels, hierna te noemen: 'Provincie Limburg';

3. Het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Brabant, handelend ingevolge het besluit van gedeputeerde staten van Noord-Brabant van 14 december 2021, ter zake rechtsgeldig vertegenwoordigd door gedeputeerde C.A. van der Maat, hierna te noemen: 'Provincie Noord-Brabant';

4. Het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland, handelend ingevolge het besluit van gedeputeerde staten van Gelderland van 14 december 2021, ter zake rechtsgeldig vertegenwoordigd door gedeputeerde J.W.M. van der Meer, hierna te noemen: 'Provincie Gelderland';

Gezamenlijk hierna te noemen 'Partijen' en elk afzonderlijk 'Partij';

Partijen 2,3 en 4, gezamenlijk hierna te noemen: 'Regio'.

Overwegende dat:

Partijen op 12 februari 2020 de Bestuursovereenkomst Maaslijn (Stcrt. 24 februari 2020, nr. 10131) hebben ondertekend waarin afspraken zijn gemaakt om te komen tot een opwaardering van de Maaslijn;

In artikel 16, lid 2 van de Bestuursovereenkomst Maaslijn is afgesproken dat het Rijk en de Provincie Limburg voorafgaand aan de Realisatiefase nadere afspraken maken over het opdrachtgeverschap richting ProRail en de wijze waarop de financiële stromen dienen te worden vormgegeven;

Voorzien is de Planuitwerkingsfase af te ronden met het nemen van de Projectbeslissing door het Rijk en het Project op dat moment overgaat naar de Realisatiefase;

ProRail een definitieve en gewijzigde kostenraming heeft geleverd. Naar aanleiding daarvan er aanvullende afspraken zijn gemaakt door Partijen;

Het Rijk en de Provincie Limburg in een bestuurlijk overleg van 30 juni 2021 aanvullende afspraken hebben gemaakt met betrekking tot een financieel arrangement (kostenraming, risico's en governance) in de Realisatiefase;

Het Rijk en de Regio daarbij willen toewerken naar een verdeling van de bijdrage Rijk en de bijdrage Provincies die meer in balans is;

Het Rijk en de Provincie Limburg daarbij hebben afgesproken een gezamenlijk opdrachtgeverschap voor het Project volgens het principe 'samen uit, samen thuis' leidend te laten zijn;

Partijen hebben afgesproken om nadere governance-afspraken te maken voor een eenduidige aansturing van het Project;

Partijen bij het uitvoeren van de maatregelen doelmatige uitvoering en het verbeteren van de dienstverlening voor de reiziger vooropstellen;

Partijen zich gezamenlijk maximaal inspannen om de maatregelen op de Maaslijn uiterlijk in december 2024 gereed te laten zijn en in gebruik te kunnen nemen.

De Bestuursovereenkomst Maaslijn (Staatscourant 2020, 10131) wordt als volgt gewijzigd:

ARTIKEL I

A

Aan artikel 1 worden na onderdeel g) de volgende begrippen toegevoegd, luidende:

h) *Projectbeslissing:* een projectbeslissing zoals bedoeld in de Spelregels van het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT), waarmee bij een positieve beslissing de start van de Realisatiefase wordt gemarkeerd;
i) *Mu-waarde:* het rekenkundig gemiddelde van de simulatie van de kostenraming conform de Monte Carlo systematiek;
j) *P-85 waarde:* investeringskosten met een kans van 15% op overschrijding;
k) *Realisatiefase:* de fase, die start nadat de Projectbeslissing in de planuitwerkingsfase is genomen, en waarin het project daadwerkelijk wordt uitgevoerd;
h) *Project:* de uit te voeren werkzaamheden aan de Maaslijn conform het bepaalde in artikel 3.

B

Artikel 3 komt te luiden:

Artikel 3. Scope Project

De scope van het project betreft versnellingsmaatregelen en elektrificatie van de Maaslijn overeenkomstig het Functioneel Integraal Systeemontwerp 'Opwaardering Maaslijn fase 1' versie 5.0 van 11 maart 2021 van ProRail dat is gebaseerd op de Client Requirements Specification 'Opwaardering Maaslijn fase 1' versie 3.0 van 9 april 2018 en de bij de Projectbeslissing behorende documenten zoals planning en kostenraming.

C

In artikel 4, tweede lid, eerste volzin wordt de 'Planning van 3 september 2018 (versie 2.2, vastgesteld op 3 april 2019)' vervangen door de 'planning zoals vast te stellen bij de Projectbeslissing'.
Artikel 4, tweede lid, tweede volzin komt te luiden:

Het streven van Partijen is om:
a. de Planuitwerkingsfase af te ronden met het nemen van de Projectbeslissing, waarna de realisatiefase start; en
b. de maatregelen op de Maaslijn uiterlijk in december 2024 gereed te hebben.

D

Artikelen 5, 6 en 7 komen te luiden:

Artikel 5. Budget en raming

1. Partijen zorgen voor het Taakstellend budget. Het Taakstellend budget is verbonden aan de gezamenlijk geaccordeerde scope van het Project. De kosten van de Planuitwerkingsfase en de Realisatiefase komen ten laste van het Taakstellend budget.
   Het Taakstellend budget is nader ingevuld. De aanvullende reservering van de Regio van € 26 miljoen voor toekomstige indexering vormt geen gefixeerd onderdeel meer van het Taakstellend budget. Over indexatie is afgesproken tussen het Rijk en de Provincie Limburg dat dit toehoort aan de eigen verantwoordelijkheid van Rijk en Provincie Limburg, zoals bedoeld in artikel 5, lid 9 en 10.

2. De raming van het Project op Mu-waarde en het bijbehorend Taakstellend budget bedraagt € 266 miljoen (exclusief btw, prijspeil 2020, raming met variatiecoëfficiënt 15%). Onderstaand zijn de bijdrage en de aanvullende bijdrage per Partij in miljoenen euro's inzichtelijk gemaakt

Bestuursovereenkomst Maaslijn d.d. 12 februari 2020

Bijdragen Rijk en Regio

Rijk	IenW		59,6
Regio			153
	Limburg	99,9	
	Noord-Brabant	31,6	
	Gelderland	21,5	
	waarvan reservering indexering	*26*	

Taakstellend budget			212,6
waarvan raming investeringskosten			**186,7**
waarvan Regio reservering indexering			*26*

Addendum Bestuursovereenkomst Maaslijn

Aanvullende bijdragen Rijk en Regio
(exclusief btw, prijspeil 2020)

Rijk	IenW		**59,5**
Regio			**19,8**
	Limburg	19,8	
	Noord-Brabant	0	
	Gelderland	0	
Taakstellend budget investeringskosten			**266**

3. De bijdrage van het Rijk aan het Taakstellend budget bedraagt € 119,1 miljoen exclusief btw, prijspeil 2020). Alle in de Planuitwerkingsfase door het Rijk betaalde bijdragen aan ProRail worden in mindering gebracht op deze bijdrage. Het Rijk zorgt voor voldoende dekking van het Taakstellend budget en aanvullende risicoreserveringen, zoals bedoeld in art. 6, eerste lid.

4. De bijdrage van de Regio aan het Taakstellend budget bedraagt € 146,8 miljoen (exclusief btw, prijspeil 2020). De Provincie Limburg verstrekt de Regiobijdrage aan ProRail.

5. De bijdrage van de Provincie Limburg aan het taakstellend budget bedraagt € 93,7 miljoen (exclusief btw, prijspeil 2020). De Provincie Limburg zorgt voor voldoende dekking van het Taakstellend budget en aanvullende risicoreserveringen, zoals bedoeld in art. 6, eerste lid. Alle tot en met de Planuitwerkingsfase door de Provincie Limburg betaalde bijdragen aan ProRail worden in mindering gebracht op deze bijdrage.

6. De bijdrage van de Provincie Noord-Brabant aan het taakstellend budget bedraagt € 31,6 miljoen, waarvan € 27,4 miljoen middels subsidie volgens een nader te bepalen kasritme aan Provincie Limburg wordt verstrekt. De Provincie Limburg draagt het verschil ad € 4,2 miljoen als btw-onbelaste bijdrage bij aan het Taakstellend budget in verband met verrekening van het exploitatievoordeel binnen de concessie door de elektrificatie. Mocht na afstemming met de Belastingdienst blijken dat deze bijdrage ad € 31,6 miljoen gezien wordt als een btw-belaste bijdrage, dan is deze bijdrage inclusief wettelijk verschuldigde btw. De Provincie Noord-Brabant zal dan onderzoeken of deze btw voor compensatie dan wel btw-vooraftrek in aanmerking komt. Mocht de btw niet voor compensatie of btw-vooraftrek in aanmerking kunnen komen, dan wordt de kostprijsverhogende btw conform artikel 6, derde en vierde lid tussen het Rijk en de Provincie Limburg verdeeld. De subsidie betreft een vaste bijdrage.

7. De bijdrage van de Provincie Gelderland aan het taakstellend budget bedraagt € 21,5 miljoen, waarvan € 18,45 miljoen middels subsidie volgens een nader te bepalen kasritme aan Provincie Limburg wordt verstrekt. De Provincie Limburg draagt het verschil ad € 3 miljoen als een btw-onbelaste bijdrage bij aan het Taakstellend budget in verband met verrekening van het exploitatievoordeel binnen de concessie door de elektrificatie. Mocht na afstemming met de Belastingdienst blijken dat deze bijdrage ad € 21,5 miljoen gezien wordt als een btw-belaste bijdrage, dan is deze bijdrage inclusief wettelijk verschuldigde btw. De Provincie Gelderland zal dan onderzoeken of deze btw voor compensatie dan wel btw-vooraftrek in aanmerking komt. Mocht de btw niet voor compensatie of btw-vooraftrek in aanmerking kunnen komen, dan wordt de kostprijsverhogende btw conform artikel 6, derde en vierde lid tussen het Rijk en de Provincie Limburg verdeeld. De subsidie betreft een vaste bijdrage.

8. Het Rijk en de Provincie Limburg maken in afstemming met ProRail, afspraken over het kasritme van hun stortingen. Deze worden vastgesteld in het Hoogambtelijk Overleg.

9. De Provincie Limburg is verantwoordelijk voor de jaarlijkse indexatie over de bijdragen van de Provincies aan het Taakstellend budget zoals bedoeld in het vijfde tot en met het zevende lid. De Provincie Limburg indexeert het budget conform de Index Bruto Overheidsinvesteringen, zoals jaarlijks (in april) bepaald door het Ministerie van Financiën.

10 Het Rijk is verantwoordelijk voor de jaarlijkse indexatie over haar bijdrage aan het Taakstellend budget, zoals bedoeld in het derde lid. Het Rijk indexeert het budget conform de Index Bruto Overheidsinvesteringen, zoals jaarlijks (in april) bepaald door het Ministerie van Financiën.

11. Na afronding van de maatregelen op de Maaslijn vindt een eindafrekening plaats.

12 De resultaten van het Project maken na oplevering onderdeel uit van de Hoofdspoorweginfrastructuur en worden vanaf dat moment door ProRail beheerd en onderhouden. Het Rijk is verantwoordelijk en opdrachtgever voor beheer en onderhoud en draagt de kosten voor beheer, onderhoud en vervanging van de Maaslijn.

13. De voor het Project af te geven subsidiebeschikkingen en opdrachten strijden niet met de afspraken in deze overeenkomst.

Artikel 6. Afspraken met betrekking tot financiële risico's en voortijdige beëindiging

1. Partijen bieden voldoende dekking voor het Taakstellend budget, bedoeld in artikel 5, en de aanvullende risicoreservering, bedoeld in het tweede en vierde lid van dit artikel. Bij dreigende overschrijding van het Taakstellend budget, bespreken Partijen met ProRail in het Hoogambtelijk Overleg de aard, herkomst en causaliteit van die extra kosten, om te beoordelen of en in hoeverre deze moeten worden aangevuld of dienen te worden gemitigeerd. Indien het Taakstellend budget en de aanvullende risicoreservering onvoldoende blijken te zijn, wordt in het Hoogambtelijk Overleg besloten over noodzakelijke beheersmaatregelen om binnen beschikbaar budget te blijven.

2. De Provincie Limburg en het Rijk leggen separaat, aanvullend op het Taakstellend budget, zoals bedoeld in artikel 5, tweede lid, een risicoreservering aan voor projectrisico's, van in totaal € 42 miljoen (exclusief btw, prijspeil 2020) in de verhouding 75/25. Dit betekent dat het Rijk € 31,5 miljoen voor haar rekening neemt en de Provincie Limburg € 10,5 miljoen. Het Rijk en de Provincie zijn zelf verantwoordelijk voor de jaarlijkse indexatie van die reservering conform de Index Bruto Overheidsinvesteringen, zoals jaarlijks (in april) bepaald door het Ministerie van Financiën.

3. Wanneer zich (financiële) risico's voordoen tijdens de uitvoering of bij de afronding van de vastgestelde projectscope, worden deze in de volgende volgorde opgevangen:
   a. binnen de risicoreserveringen in de Mu-waarde binnen het Taakstellend budget voor het gehele Project;
   b. binnen de aanvullende risicoreservering tot de P-85-waarde als bedoeld in het tweede lid.

4. Het Rijk en de Provincie Limburg staan ieder garant voor 50% van de risico's van het Project die het Taakstellend budget en de aanvullende risicoreservering, bedoeld in het tweede lid, overstijgen.

5. Het vierde lid van dit artikel is niet van toepassing op het btw-risico, bedoeld in artikel 7, eerste lid.

6. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op de eventuele vertragingskosten inzake elektrificatie in de OV-concessie tussen de Provincie Limburg en Arriva. De vergoeding van de eventuele vertragingskosten is gebaseerd op de concessie-afspraken die zijn betrokken bij het bestuurlijk overleg van 30 juni 2021. De vergoeding door het Rijk wordt verstrekt onder nadere afspraken en onder de voorwaarde dat het Rijk inzage heeft in de concessie-afspraken.

7. In afwijking van het vierde lid van dit artikel geldt het volgende:
   a. .het risico omtrent het niet of later realiseren van project onderdoorgang Vierpaardjes. Het risico van een eventueel niet doorgang vinden van project Onderdoorgang Vierpaardjes en de consequenties van alternatief benodigde maatregelen (breder dan alleen spoorwegveiligheid) in het Project zijn voor risico en rekening van de Provincie Limburg; en
   b. indien als gevolg van de omvorming van ProRail tot een zbo een wijziging optreedt in de positie van ProRail met betrekking tot de verplichtingen uit de Wet op de Omzetbelasting en als gevolg van deze wijziging de kosten van het Project voor de Provincie Limburg stijgen, zullen Partijen in overleg treden over de wijze waarop het Rijk deze kosten zal compenseren conform de toezegging van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (Kamerbrief d.d. 19 oktober 2018, TK 2018-2019 25 268 en 29 984, nr. 172 en Kamerbrief d.d. 18 februari 2020, kamerstuknummer 35 396, nr. 5 van de Minister van Wonen). Hierin is de toezegging opgenomen dat ProRail de hogere kosten als gevolg van een andere dan de huidige BTW-behandeling in voorkomende gevallen niet doorberekent aan derden.
   Met inachtneming van genoemde Kamerbrief spannen het Rijk en de Provincie Limburg zich maximaal in om conform de afspraken in het bestuurlijk overleg van 30 juni 2021, de fiscale en dus financiële gevolgen van deze omvorming, ook voor het Rijksdeel, door het Rijk te compenseren en niet ten laste van het Taakstellend budget en/of de risicoreserveringen zoals opgenomen in artikel 6, derde lid, te laten komen.

8. Meevallers worden naar rato van inbreng verdeeld tussen het Rijk en de Provincie Limburg.

Artikel 7. Btw

1. Mogelijk kostprijsverhogende btw behorende bij de ramingstegenvaller ad € 79 miljoen ten aanzien van de geraamde investeringskosten zoals opgenomen in deze Bestuursovereenkomst, komt in de verhouding 75%–25% voor rekening van het Rijk respectievelijk de Provincie Limburg.

2. Op het moment dat ProRail is omgevormd als bedoeld in artikel 6, zevende lid, onderdeel b, verrekenen het Rijk en de Provincie Limburg reeds de tot dat moment opgetreden kostprijsverhogende btw met elkaar.

3. Partijen spannen zich in om vanuit hun verantwoordelijkheid en rol de fiscale negatieve gevolgen (btw-risico's) zoveel mogelijk te mitigeren.

4. Als duidelijk is geworden wat de fiscale gevolgen zijn, kunnen eventuele kosten die voortvloeien uit de fiscale gevolgen worden gedekt conform de afspraak zoals genoemd onder artikel 6, derde en vierde lid en artikel 7, eerste lid.

E

Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

Partijen maken uiterlijk vóór aanvang van de daadwerkelijke realisatiewerkzaamheden afspraken met ProRail over grondaankopen om de kans op kostprijsverhogende belastingen te mitigeren.

F

Artikel 10 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

Een Scopewijziging wordt door de Partij die de wijziging initieert, ingediend bij het Hoogambtelijk overleg, voorzien van een advies van het Projectteam ten aanzien van de haalbaarheid en de consequenties van de wijziging uitgedrukt in tijd, geld en risico's.

2. In het vierde lid, derde bullit wordt 'als bedoeld in bijlage 1' geschrapt.

3. Aan het artikel worden twee leden toegevoegd, luidende:

7. Wijzigingen in de scope als gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving voortkomend uit besluiten van (één van de) Partijen worden behandeld als een Scopewijziging.

8. Indien extra kosten worden gemaakt die worden veroorzaakt door een externe Scopewijziging (zoals wijziging van wet- en regelgeving of beleid voortkomend uit besluiten anders dan van de Partijen), treden het Rijk en de Provincie Limburg in overleg over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan en dekking wordt gevonden voor de kostenstijging met als doel om binnen het Taakstellend budget te blijven.

G

In hoofdstuk V worden voor artikel 13 drie artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 12a. Opdrachtgeverschap

De Realisatiefase start na de Projectbeslissing (zie artikel 12b) en in die fase wordt het Project daadwerkelijk gerealiseerd inclusief alle bijbehorende besluitvormings- en aanbestedingsprocedures. Het Rijk en de Provincie Limburg treden ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid op als gezamenlijk opdrachtgever aan ProRail.

Artikel 12b. Projectbeslissing

1. De Planuitwerkingsfase wordt afgesloten en de Realisatiefase wordt gestart met een door het Rijk te nemen Projectbeslissing, nadat het provinciaal inpassingsplan (PIP) bij de Provincie Limburg en het PIP bij de Provincie Noord-Brabant zijn vastgesteld.

2. De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat neemt, in goede samenwerking met de Provincie Limburg, de Projectbeslissing.

Artikel 12c (Bevoegdheden en) Verantwoordelijkheden Partijen

1. Iedere Partij neemt de maatregelen die nodig zijn om het voor ieder van hen in deze overeenkomst bepaalde te verwezenlijken. Daartoe zal elke partij in elk geval met inachtneming van haar eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden, er voor zorg dragen dat de in het kader van deze samenwerking gemaakte afspraken door middel van formele besluitvorming tijdig worden bekrachtigd.

2. Iedere Partij zorgt voor het tijdig nemen van de noodzakelijke publiekrechtelijke besluiten en het tijdig geven van privaatrechtelijke toestemmingen die voortvloeien uit haar rol in het Project of uit haar rol als bevoegd gezag.

3. De Provincie Limburg en het Rijk handelen conform de besluiten van het Hoogambtelijk Overleg
en het Bestuurlijk Overleg binnen de vastgestelde scope, kaders en het Taakstellend budget.

H

Artikelen 13 en 14 komen te luiden:

Artikel 13. Organisatiestructuur

1. Teneinde optimaal te kunnen samenwerken, is een organisatiestructuur in het leven geroepen gericht op het invullen van de opdrachtgeversrol richting opdrachtnemer ProRail en bestaat uit een Projectteam, een Ambtelijke Regiegroep, een Hoogambtelijk Overleg en een Bestuurlijk Overleg.

2. Het Projectteam bestaat uit medewerkers van ProRail.

3. De Ambtelijke Regiegroep bestaat uit vertegenwoordigers van het Rijk, de Provincie Limburg en ProRail.

4. Het Hoogambtelijk Overleg bestaat uit vertegenwoordigers van het Rijk, de Provincie Limburg en ProRail. De Provincies Noord-Brabant en Gelderland zijn agenda-lid en ontvangen de agenda van de vergaderingen. Deze provincies nemen deel als de agenda daarom vraagt. ProRail neemt deel aan de beraadslagingen en heeft slechts een adviserende rol.

5. Het Bestuurlijk overleg bestaat uit de vertegenwoordigers van het Rijk, de Provincie Limburg en ProRail. De Provincies Noord-Brabant en Gelderland zijn agendalid en ontvangen de agenda van de vergaderingen. Deze provincies nemen deel als de agenda daarom vraagt. ProRail neemt deel aan de beraadslagingen en heeft slechts een adviserende rol.

6. Het Rijk en Provincie Limburg kunnen afspraken maken over aanvulling van het Hoogambtelijk Overleg en of Bestuurlijk overleg met een of meer betrokken vervoerders. Deze hebben alsdan slechts een adviserende rol.

Artikel 14. Taken en besluitvorming

1. Het Projectteam is verantwoordelijk voor de uitvoering van gebruikelijke activiteiten ten behoeve van de Planuitwerkingsfase en de Realisatiefase conform het Plan van aanpak realisatiefase. Hierbij wordt de MIRT-systematiek gehanteerd. Dit Plan van aanpak wordt in het Hoogambtelijk Overleg vastgesteld.

2. De Ambtelijke Regiegroep zorgt, samen met het Projectteam voor agendering en voorbereiding van het Hoogambtelijk Overleg.

3. Het Hoogambtelijk Overleg neemt beslissingen over scope, planning en budget binnen de kaders van deze bestuursovereenkomst. Het Hoogambtelijk Overleg besluit of en wanneer escalatie naar het Bestuurlijk Overleg nodig is.

4. Het Hoogambtelijk Overleg beslist op basis van unanimiteit van de stemgerechtigden. De stemgerechtigden zijn die leden die op basis van de agenda aanwezig zijn met uitzondering

van ProRail en vervoerders. Indien unanieme besluitvorming niet kan worden bereikt, besluit het Bestuurlijk Overleg.

5. Het Bestuurlijk Overleg beslist op basis van unanimiteit van de stemgerechtigden. De stemgerechtigden zijn die leden die op basis van de agenda aanwezig zijn met uitzondering van ProRail en vervoerders. Het Bestuurlijk Overleg vindt plaats als er sprake is van escalatie door het Hoogambtelijk Overleg. Het Bestuurlijk overleg zal een beslissing nemen over het door het Hoogambtelijk Overleg voorgelegde vraagstuk. Indien het Bestuurlijk Overleg niet tot unanieme besluitvorming kan komen, is er sprake van een geschil als bedoeld in artikel 21.

I

Artikel 15 komt te luiden:

Artikel 15. Rapportages

Het Projectteam stelt conform de geldende afspraken tussen IenW en ProRail rapportages op over onder meer financiën, Planning en risico's. In het Hoogambtelijk Overleg kunnen aanvullende afspraken worden gemaakt over het proces en de inhoud van deze rapportages. De rapportages worden ter goedkeuring aan het Hoogambtelijk Overleg voorgelegd zodat deze onder andere kunnen dienen als verantwoording van declaraties.

J

Artikel 16, lid 2, komt te luiden:

2. De Realisatiefase start na de Projectbeslissing en in die fase wordt het Project daadwerkelijk gerealiseerd inclusief alle bijbehorende besluitvormings- en aanbestedingsprocedures. Het Rijk en de Provincie Limburg zijn naar rato van hun financiële bijdrage van het Rijk en de Regio gezamenlijk opdrachtgever voor de realisatie van het Project, en zijn beiden risicodragend, met inachtneming van het bepaalde in artikel 6 en artikel 7. Gelet op dit gedeeld opdrachtgeverschap zijn het Rijk en de Provincie Limburg gezamenlijk opdrachtgever richting ProRail, waarbij het Rijk de dagelijkse aansturing van ProRail zal verzorgen. Dit vanwege enerzijds de verantwoordelijkheid van het Rijk voor aanleg, instandhouding en ontwikkeling van het spoornetwerk, en anderzijds de verantwoordelijkheid van de Provincie Limburg voor verbetering van het regionale openbaar vervoer op de Maaslijn in haar rol als concessieverlener. Dit komt samen in een gezamenlijke ambitie en prioriteit om de maatregelen op de Maaslijn te realiseren. Het Rijk en de Provincie Limburg dragen als gezamenlijk opdrachtgevers gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor alle go/no go beslismomenten in het Project.

K

In artikel 20 wordt, onder vernummering van het zevende lid tot het achtste lid, na het zesde lid een lid ingevoegd, dat luidt:

7. In afwijking van het vierde lid van dit artikel kan deze overeenkomst na gunning van de opdracht voor realisatie van het Project niet meer tussentijds worden opgezegd.

L

Aan artikel 21 wordt een lid toegevoegd, dat luidt:

5. De kosten van mediation komen ten laste van het Taakstellend budget. Bij een geding draagt iedere Partij de eigen kosten.

M

De bijlage bij deze bestuursovereenkomst komt te vervallen.

ARTIKEL II

1. Dit addendum treedt in werking zodra alle Partijen dit addendum bevoegdelijk hebben ondertekend.

2. Dit addendum maakt onderdeel uit van de Bestuursovereenkomst Maaslijn van 12 februari 2020.

3. Ingeval van strijdigheid tussen bepalingen in dit addendum en bepalingen in de Bestuursovereenkomst Maaslijn prevaleert het gestelde in dit addendum boven het gestelde in voorgenoemde bestuursovereenkomst.

Deze wijziging wordt in de Staatscourant geplaatst.

Dit addendum is in viervoud opgesteld.

Het Rijk,
namens deze,
S. van Weyenberg

Getekend d.d. 17 december 2021

De Provincie Limburg,
namens deze,
M. van Gaams

Getekend d.d. 14 december 2021

De Provincie Noord-Brabant,
namens deze,
C. van der Maat

Getekend d.d. 14 december 2021

De Provincie Gelderland,
namens deze,
J. van der Meer

Getekend d.d. 14december 2021

provincie limburg

Provinciale Staten
Van Limburg

Cluster	PP	**Behandeld**	F.R.E. Rasenberg - Laumen
Ons kenmerk	DOC-00377672	**Telefoon**	+31 6 50 21 40 35
Uw kenmerk	-	**Maastricht**	6 december 2022
Bijlage(n)	1	**Verzonden**	7 december 2022

Onderwerp
Gewijzigd Statenvoorstel Brightlands Campus Greenport Venlo

Geachte Staten,

Hierbij bieden wij u het gewijzigd Statenvoorstel ‘Brightlands Campus Greenport Venlo – visie en inzet tot 2030’ aan.

Gewijzigd en nieuw Statenvoorstel
Het Statenvoorstel ‘Brightlands Campus Greenport Venlo – visie en inzet tot 2030’ is gewijzigd naar aanleiding van de behandeling in de SC FEB van 18 november jl. Hierin is besproken dat het vierde besluitpunt rondom het beschikbaar te stellen van middelen voor de noodzakelijke bijdrage voor BV Campus Vastgoed Greenport Venlo uit het voorstel gehaald zal worden. Tevens heeft Gedeputeerde Staten het tweede besluitpunt, waarin de structurele bijdrage aan de BV Campus Vastgoed Greenport Venlo is opgenomen, aangepast. Voor besluitvorming over de vastgoed component zal een nieuw Statenvoorstel worden opgesteld. Op deze manier kunt u in het aankomende Statenvoorstel voor vastgoed in februari 2023 een integraal besluit hierover nemen.

Ter verduidelijking zijn de beslispunten 3 en 6 aangepast. In het gewijzigd Statenvoorstel is in paragraaf 6.5 is een tabel opgenomen waarin de gevraagde bedragen per besluitpunt zijn toegelicht. De in de tabel opgenomen bedragen sluiten aan met de bedragen zoals opgenomen in het voorstel onder de besluitpunten 3 en 6.

Inhoudelijke ontwikkeling BCGV
De aandeelhouders van de BV’s rondom de Brightlands Campus Greenport Venlo (Universiteit Maastricht, gemeente Venlo, provincie Limburg en BASF Vegetable Seeds) hebben samen een gedragen

visie opgesteld waarin de focus van BCGV is aangescherpt. Deze focus richt zich op hoogwaardige tuinbouw, plant gedreven innovaties op alle schakels in de waardeketen en innovaties voor gezondheid: gezonde voeding (voor de consument), een gezonde omgeving (met een zo minimale footprint) en een gezonde bedrijfsvoering (maximale opbrengst met minimale arbeid). Een van deze onderdelen betreft ook de eitwittransitie, waarbij een overgang van eiwitten van dierlijke oorsprong naar meer plantaardige eiwitten wordt bedoeld. Dit betekent dat op deze campus de plant centraal staat. We kunnen niet uitsluiten dat bedrijven ondersteund worden die wel met dierlijke producten werken.
BCGV is daarmee een belangrijk onderdeel in het Brightlands ecosysteem. Met de focus in Venlo op gezonde voeding zijn er directe relaties naar de anders Brightlands campussen. Met de Brightlands Maastricht Health Campus vindt samenwerking plaatsvind op het thema van preventie en gezondheid waarin voeding een belangrijke rol speelt. Met BSSC is samenwerking mogelijk op het gebied van Artificial Intellegence en data, waar BSSC de expertise en BCGV een concrete toepassingsketen levert (nl. de hoogwaardige tuinbouw en alle schakels binnen deze waardeketen). En in de samenwerking met BCC staat het thema verwaarding van reststromen en circulariteit centraal waar BCC de procesexpertise heeft en BCGV de grondstoffen levert.

Exit strategie
De toezegging 9203 ‘benoemen exit strategie’ vraagt de exit strategie voor BCGV te concretiseren. In het Statenvoorstel ‘Brightlands en de campussen – visie en inzet tot 2030’ (G-22-022) is hierover de volgende passage opgenomen:

‘*Voor Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) is, als jonge campus met veel regionaal verankerd MKB, de komende periode nog een forse bijdrage van de partners nodig om massa in kennisinstellingen, (R&D-)faciliteiten en bedrijvigheid op te bouwen. Daarmee kan een stabiele basis voor een vastgoed-verdienmodel ontstaan. Of die situatie al in 2030 is bereikt, is minder zeker’.*

De Provincie voorziet dat zij aandeelhouder blijft in ieder geval voor de periode tot 2030. Hoewel de rol van de Provincie Limburg de komende periode zal veranderen van initiator naar facilitator, willen wij betrokken blijven om deze campussen richting de volwassenfase te ondersteunen.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

GEWIJZIGD Statenvoorstel – 1 minuut versie
No: G-22-039

1 Onderwerp
Brightlands Campus Greenport Venlo – campus en vastgoed - visie en inzet tot 2030

2 Inleiding/aanleiding inclusief beoogd resultaat
De Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) is een groeimotor in Venlo met veel potentie om uit te groeien tot een open innovatie campus met impact op de regio, Limburg en de rest van Nederland. Om deze potentie te benutten hebben de partners, naast de provincie zijn dat Universiteit Maastricht, BASF Vegetable Seeds en gemeente Venlo, samen een visie op de ontwikkeling van de campus uitgewerkt, inclusief een duurzame aanpak van de vastgoed-casus. BCGV is een jonge campus met veel regionaal verankerd MKB. Het vraagt nog een lange adem en forse bijdragen van elke partij om de stappen naar de volwassen fase te zetten. Alle partners hebben hun commitment uitgesproken.

De campus in Venlo is vol perspectief maar ook jong en staat voor de opgave om te groeien, zowel in bedrijvigheid als in kennis. Er ligt nog een vraagstuk op het gebied van vastgoed dat nu om een aanpak vraagt. De ontwikkeling van de campus moet immers gedragen worden door een solide vastgoedbasis. Het Statenvoorstel beoogt om de Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) klaar te maken voor de volgende stap in de ontwikkeling tot een volwassen campus en daaraan, samen met de partners, bij te blijven dragen in de periode tot 2030, de periode tot volwassenheid.

BCGV vormt samen met de andere drie campussen Brightlands. Door samen te werken versterken ze elkaar. Met de focus in Venlo op gezonde voeding zijn er directe relaties naar de Brightlands Maastricht Health Campus. De verbinding naar de Brightlands Chemelot Campus loopt bijvoorbeeld via duurzame verpakkingen. Data en kunstmatige intelligentie (Brightlands Smart Services Campus) vormen een steeds belangrijker component in innovatie in de agro.

Het voorstel is om in de periode tot 2030 als provincie en samen met onze partners~~, de vastgoedsituatie structureel aan te pakken~~ en bij te dragen aan de verdere ontwikkeling en groei van de campus. We doen dat ook omdat duidelijk is dat er een publieke rol nodig blijft bij de ontwikkeling van een campus, zeker bij de instandhouding van de kennisinfrastructuur. Deze rol hoeft overigens niet alleen door de provincie vervuld te worden.
De inzet van het Statenvoorstel is om net als bij de andere campussen als provincie geleidelijk van rol te veranderen. Dat betekent dat de provincie zelf minder gaat bijdragen in geld en meer gaat werken als facilitator en verbinder op regionaal niveau en naar de Rijksoverheid en de EU, ook met als doel om meer in te spelen op nationale en Europese fondsen.

3 Bevoegdheid
Het betreft autonoom beleid. Uw Staten worden vanuit uw kaderstellende functie gevraagd in te stemmen met de visie in het voorstel en vanuit uw budgetrecht in te stemmen met het beschikbaar stellen van middelen voor de realisatie en uitvoering van het in de nota beschreven beleid.

4 Voorstel aan Provinciale Staten

1. In te stemmen met het Statenvoorstel 'Brightlands Campus Greenport Venlo - visie en inzet tot 2030';
2. € 300.000,00 ~~€ 1.000.000,00~~ per jaar beschikbaar te stellen als structurele begrotingspost ten laste van de stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead), als eerste in de begroting 2023 (categorie i). Voor de jaren 2023 en 2024 te salderen met de reeds opgenomen lasten van respectievelijk € 300.000 in 2023 en € 300.000 in 2024;
3. In de programmabegroting 2023 opgenomen stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead) ~~betreffende restant~~ € 1.642.857 per jaar ~~1.857.142~~ te bekrachtigen ten behoeve van R&D programma's en projecten (categorie iii);
4. ~~€ 8.500.000,00 beschikbaar te stellen voor noodzakelijke bijdrage aan BV CVGV ten laste van de immunisatie reserve (categorie ii);~~
5. € 2.913.020,00 beschikbaar te stellen voor de provinciale bijdrage aan het project Healthy Eating and Food Innovation' voor € 1.448.479,00 uit de beleidsintensivering 'Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt' en voor € 1.464.541,00 uit het beleidskader Limburgs landbouw en agrifoodsector 'Koers naar de Toekomst' lijn 1 missiegedreven innoveren; campus;
6. € 3.700.000,00 beschikbaar te stellen voor de provinciale bijdrage aan het Kennis As-project University College Venlo/bachelor onderwijs Venlo voor € 2.200.000,00 uit de beleidsintensivering 'Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt' en ~~voor~~ € 1.500.000,00 ~~uit~~ toevoegen aan~~uit~~ de stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead) en deze te bekrachtigen;
7. Bij een positief besluit van Provinciale Staten worden de financiële consequenties geëffectueerd in de 1e Afwijkingenrapportage 2023 betreffende de categorie i en ii en bijdragen kennisinstellingen.

Voor de voorstellen bij de punten 2, 3 en 6 geldt dat deze middelen reeds bij de besluitvorming over het Statenvoorstel 'Brightlands en de campussen – visie en inzet tot 2030', 24 juni 2022, voorlopig zijn gereserveerd als stelpost in de provinciale programmabegroting 2023. Dit vooruitlopende op het nu voorliggende Statenvoorstel. Middels voorliggend Statenvoorstel wordt gevraagd deze middelen beschikbaar te stellen.

5 Argumenten / toets duurzaamheidparagraaf

De inzet van provinciale instrumenten en middelen is gericht op het stimuleren van innovaties en het creëren van randvoorwaarden die ook de duurzaamheidstransitie versnellen. Binnen de visie van de UM en BASF is circulariteit een van de focusgebieden. Dat gebeurt op de Brightlands Campus Greenport Venlo via onder meer het verbinden van regionaal bedrijfsleven aan de kennis die op de campus wordt opgebouwd in instituten als het Brightlands Institute for Future Farming (BFFI), het Centre for Healthy Eating and Food Innovation en het Test and Taste Center én de opleiding van toekomstige medewerkers op universitair (UM), hbo (HAS, Fontys) en mbo-niveau (Yuverta, Gilde).
De voorgestelde bijdrage voor het realiseren van een stabiele vastgoedpropositie draagt ook bij aan het verduurzamen van de gebouwen op de campus.

6 Risico's

Aan de ontwikkeling van een campus zijn diverse soorten risico's verbonden. De provincie vervult een variëteit aan rollen en zet diverse instrumenten in. In generieke zin zijn de volgende risico's te onderscheiden:

- Overschrijding begroting / verlieslatende exploitatie (alleen bij een aandeelhoudersrelatie);
- Achterblijvende prestaties (bijv. resultaten, activiteiten of beoogde ontwikkeling);
- Niet nakomen van afspraken die gemaakt zijn in het kader van een provinciale bijdrage (bijv. monitoring, rapportage, aflossing of (rente)betaling);
- Onenigheid tussen partners in projecten of in het samenwerkingsverband;
- Onzekerheid over continuïteit na afloop provinciale betrokkenheid;
- Onvoorziene prijsverhogingen onder invloed van externe omstandigheden.

Bij de campus in Venlo is de huidige vastgoedsituatie een risico. Deze situatie vraagt een structurele oplossing om zo de ontwikkeling van de campus vanuit de visie van de initiatiefnemers (UM, BASF, Provincie en gemeente Venlo) mogelijk te maken. Dit risico is in het voorliggende Statenvoorstel geadresseerd.

Campussen opereren in een omgeving met veel verschillende partijen en met een grote dynamiek. Dat is een van de kernkwaliteiten van een campus. Dat brengt ook met zich mee dat er door de tijd heen tal van nu niet voorziene omstandigheden zijn die invloed hebben op de ontwikkeling van een campus.

De diversiteit aan risico's vraagt van de provincie strakke sturing op het niveau van de campus, en van Brightlands als geheel. Dat doen wij door verankering van onze positie in statuten en actief aandeelhouderschap, via subsidiebeschikkingen met concrete resultaatverplichtingen, via andere overeenkomsten en door monitoring op de voortgang en rapportage daarover, bijvoorbeeld via de Brightlands Rapportage en de provinciale planning en controlcyclus.

GEWIJZIGD Statenvoorstel
No: G-22-039

1 Onderwerp
Brightlands Campus Greenport Venlo – campus en vastgoed - visie en inzet tot 2030

2 Inleiding/aanleiding inclusief beoogd resultaat
De Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) is een groeimotor in Venlo met veel potentie om uit te groeien tot een open innovatie campus met impact op de regio, Limburg en de rest van Nederland. Om deze potentie te benutten hebben de partners, naast de provincie zijn dat Universiteit Maastricht, BASF Vegetable Seeds en gemeente Venlo, samen een visie op de ontwikkeling van de campus uitgewerkt, inclusief een duurzame aanpak van de vastgoed-casus. BCGV is ook een jonge campus met veel regionaal verankerd MKB. Het vraagt een lange adem en forse bijdragen van elke betrokken partij om de stappen naar de volwassen fase te zetten. De partners hebben hun commitment uitgesproken.

De campus in Venlo is vol perspectief maar ook jong en staat voor de opgave om te groeien, zowel in bedrijvigheid als in kennis. Er ligt nog een vraagstuk op het gebied van vastgoed dat nu om een aanpak vraagt. De ontwikkeling van de campus moet immers gedragen worden door een solide vastgoedbasis. Het Statenvoorstel beoogt om de Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) klaar te maken voor de volgende stap in de ontwikkeling tot een volwassen campus en daaraan, samen met de partners, bij te blijven dragen in de periode tot 2030

BCGV vormt samen met de andere drie campussen Brightlands. Door samen te werken versterken ze elkaar. Met de focus in Venlo op gezonde voeding zijn er directe relaties naar de Brightlands Maastricht Health Campus. De verbinding naar de Brightlands Chemelot Campus loopt bijvoorbeeld via duurzame verpakkingen. Data en kunstmatige intelligentie (Brightlands Smart Services Campus) vormen een steeds belangrijkere component in innovatie in de agro

In het Statenbesluit van 24 juni 2022 is ook de versterking van Brightlands als geheel opgenomen. Dat doen we met communicatie, lobby en public affairs. Deze activiteiten zijn gericht op ondersteuning van de werving van externe bronnen met een goede positionering en een sterk merk, een Brightlands-breed startup-programma en inzet op versterking van de samenwerking tussen de campussen. Dit versterkt de campus in Venlo als integraal onderdeel van Brightlands.

Het voorstel is om in de periode tot 2030 als provincie en samen met onze partners, Universiteit Maastricht (UM), BASF Vegetable Seeds / Nunhems en de gemeente Venlo~~, de vastgoedsituatie structureel aan te pakken en~~ bij te dragen aan de verdere ontwikkeling en groei van de campus. We doen dat ook omdat duidelijk is dat er een publieke rol nodig blijft bij de ontwikkeling van een campus, zeker bij de instandhouding van de kennisinfrastructuur. Deze rol zal overigens niet alleen door de provincie vervuld worden.

De inzet van het Statenvoorstel is om net als bij de andere campussen als provincie geleidelijk van rol te veranderen. Dat betekent dat de provincie zelf minder gaat bijdragen in geld en meer gaat werken als facilitator en verbinder op regionaal niveau en naar de Rijksoverheid en de EU, ook met als doel om meer in te spelen op nationale en Europese fondsen.

In het Statenvoorstel komt na de introductie met een korte terugblik eerst een schets van de context, opgevolgd door de visie op de ontwikkeling van BCGV. ~~Daarna wordt dieper ingegaan op het vastgoed.~~ Tenslotte vindt de vertaling plaats naar de rol en inzet van de provincie daarbij voor de periode tot 2030.

Bijlage 1b (Business case en appendix Groeiplan BCGV) ~~en bijlage 8 (Villa Flora Venlo – Onderhoudsstatus),~~ wordt voor uw Staten onder oplegging van geheimhouding ter inzage gelegd. Deze informatie ligt voor uw Staten ter inzage bij uw griffie, en wel vanaf 2 november 2022 tot en met 16 december 2022. Van deze geheime informatie mag u alleen kennisnemen.

Op de inzage door de leden van uw Staten is de procedure zoals beschreven in de brief aan uw Staten verzonden op 18 november 2015 van toepassing. Reden om voornoemde documenten onder oplegging van geheimhouding ter inzage te leggen, is de volgende. Artikel 25, tweede lid, Provinciewet bepaalt dat op grond van een belang, genoemd in artikel 5.1 van de Wet open overheid (Woo), geheimhouding kan worden opgelegd door Gedeputeerde Staten ten aanzien van stukken die aan Provinciale Staten en aan leden van Provinciale Staten overleggen. De bepalingen uit de Woo die ten aanzien van de informatie geheimhouding rechtvaardigen zijn de volgende. Artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder c, Woo bepaalt dat het verstrekken van informatie achterwege dient te blijven voor zover dit bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld. In de onderhavige documenten staan bedrijfsgegevens welke vertrouwelijk aan ons zijn verstrekt, waaronder financiële bedrijfsgegevens van Campus Vastgoed Greenport Venlo BV, welke inzicht geven in de financiële bedrijfsvoering. Uw Staten worden tevens geadviseerd om de oplegging van deze geheimhouding te bekrachtigen als bedoeld in artikel 25, derde lid, Provinciewet.

3 Bevoegdheid

Het betreft autonoom beleid. Uw Staten worden vanuit uw kaderstellende functie gevraagd in te stemmen met de visie in het voorstel en vanuit uw budgetrecht in te stemmen met het beschikbaar stellen van middelen voor de uitvoering.

4 Voorstel aan Provinciale Staten

1. in te stemmen met het Statenvoorstel ‘Brightlands Campus Greenport Venlo - visie en inzet tot 2030’;
2. € 300.000,00 ~~€ 1.100.000,00~~ per jaar beschikbaar te stellen als structurele begrotingspost ten laste van stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead), als eerste in de begroting 2023 (categorie i). Voor de jaren 2023 en 2024 te salderen met de reeds opgenomen lasten van respectievelijk € 300.000 in 2023 en € 300.000 in 2024;
3. De in de programmabegroting 2023 opgenomen stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead) betreffende restant van € 1.642.857 per jaar ~~1.857.142~~ te bekrachtigen ten behoeve van R&D programma’s en projecten (categorie iii);
4. ~~€ 8.500.000,00 beschikbaar te stellen voor noodzakelijke bijdrage aan BV CVGV ten laste van de immunisatie reserve (categorie ii);~~
5. € 2.913.020,00 beschikbaar te stellen voor de provinciale bijdrage aan het project Healthy Eating and Food Innovation’ voor € 1.448.479,00 uit de beleidsintensivering ‘Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt’ en voor € 1.464.541,00 uit het beleidskader Limburgs

landbouw en agrifoodsector ‘Koers naar de Toekomst’ lijn 1 missiegedreven innoveren; campus;

6. € 3.700.000,00 beschikbaar te stellen voor de provinciale bijdrage aan het Kennis As-project University College Venlo/bachelor onderwijs Venlo voor € 2.200.000,00 uit de beleidsintensivering ‘Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt’ en ~~voor~~ € 1.500.000,00 ~~uit~~ toevoegen aan de stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead) en deze te bekrachtigen;
7. Bij een positief besluit van Provinciale Staten worden de financiële consequenties geëffectueerd in de 1e Afwijkingenrapportage 2023 betreffende de categorie i en ii en bijdragen kennisinstellingen.

Voor de voorstellen bij de punten 2, 3 en 6 geldt dat deze middelen reeds bij de besluitvorming over het Statenvoorstel ‘Brightlands en de campussen – visie en inzet tot 2030’, 24 juni 2022, voorlopig zijn gereserveerd als stelpost in de provinciale programmabegroting 2023. Dit vooruitlopende op het nu voorliggende Statenvoorstel. Middels voorliggend Statenvoorstel wordt gevraagd deze middelen beschikbaar te stellen.

5 Risico’s

Aan de ontwikkeling van campussen zijn diverse soorten risico’s verbonden. De provincie vervult een variëteit aan rollen en zet diverse instrumenten in. In generieke zin zijn de volgende risico’s te onderscheiden:

- overschrijding begroting / verlieslatende exploitatie (alleen bij een aandeelhoudersrelatie)
- achterblijvende prestaties (bijv. resultaten, activiteiten of beoogde ontwikkeling)
- niet nakomen van afspraken die gemaakt zijn in het kader van een provinciale bijdrage (bijv. monitoring, rapportage, aflossing of (rente)betaling)
- onenigheid tussen partners in projecten of in het samenwerkingsverband
- onzekerheid over continuïteit na afloop provinciale betrokkenheid
- onvoorziene prijsverhogingen onder invloed van externe omstandigheden

Campussen opereren in een omgeving met veel verschillende partijen en met een grote dynamiek. Dat is een van de kernkwaliteiten van een campus. Dat brengt ook met zich mee dat er door de tijd heen tal van nu niet voorziene omstandigheden zijn die invloed hebben op de ontwikkeling van een campus.

Bij de campus in Venlo speelt daarnaast nadrukkelijk de vastgoed-casus als risico. De situatie van het vastgoed vraagt een structurele oplossing om zo de ontwikkeling van de campus vanuit de visie van de initiatiefnemers (UM, BASF, Provincie en gemeente Venlo) mogelijk te maken. Dit risico is in het voorliggende Statenvoorstel geadresseerd.

De diversiteit aan risico’s vraagt van de provincie strakke sturing op het niveau van de campus, en van Brightlands als geheel. Dat doen wij door verankering van onze positie in statuten, aandeelhoudersinstructies en actief aandeelhouderschap, via subsidiebeschikkingen met concrete resultaatverplichtingen, via andere overeenkomsten en door monitoring op de voortgang en rapportage daarover, bijvoorbeeld via de Brightlands Rapportage en de provinciale planning en control cyclus.

6 Toelichting / kernargumenten / onderbouwing

6.1 Brightlands Campus Greenport Venlo - doel, inrichting en opgaven

De Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) is een gezamenlijk initiatief van Universiteit Maastricht (UM) en de Provincie Limburg met als doel het realiseren van een open innovatie campus in Venlo met de focus op agrofood. Sinds 2017 is de campus in zijn huidige vorm actief. Per 1 januari 2020 is met de toetreding van BASF Vegetable Seeds als aandeelhouder van de campusorganisatie, de triple helix van ondernemers, onderzoek/onderwijs en overheid compleet.

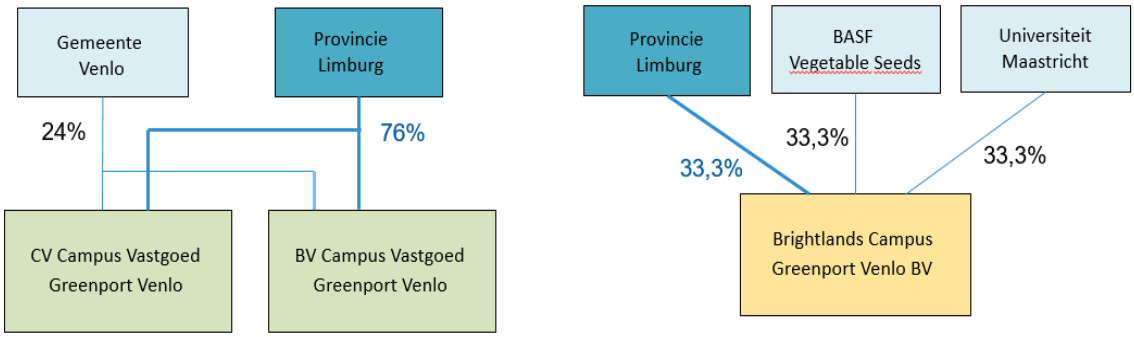

Organogram BCGV en CVGV (themasessie Vastgoed dd. 16 september 2022)

Door de gestage ontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo zit deze nu al in de overgang van de opstart- naar de groeifase. BCGV is een jonge campus met veel regionaal verankerd MKB. Zoals de roadmap van BCI aangeeft zijn de komende jaren nog forse bijdragen van alle partners nodig om massa in kennisinstellingen, (R&D-)faciliteiten en bedrijvigheid op te bouwen én de vastgoedpropositie te versterken. Op die manier kan de volwassen fase worden bereikt.

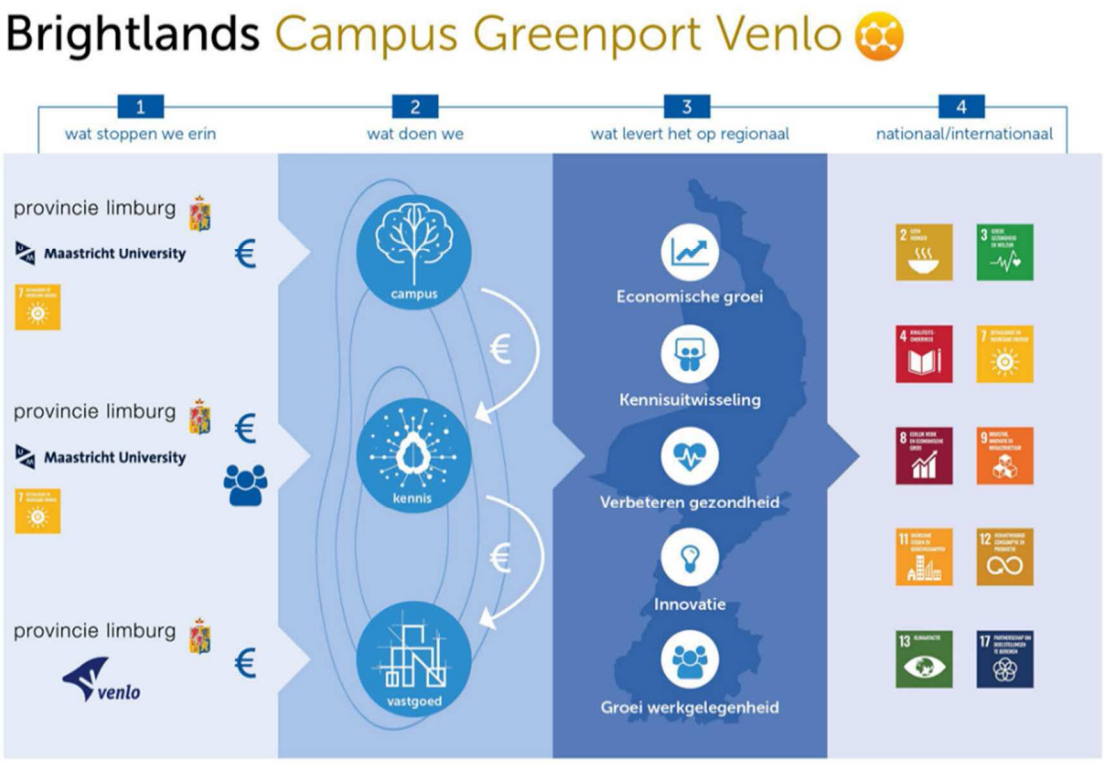

6.2 Visie op de ontwikkeling van de campus in de periode tot 2030

De aandeelhouders van de campus en het campusvastgoed - UM, BASF, Provincie Limburg én de gemeente Venlo - hebben naar elkaar uitgesproken dat zij de ontwikkeling van BCGV tot een volwassen campus willen ondersteunen. De noodzakelijke eerste stap in deze gezamenlijke ontwikkeling was het vormen van een gedragen visie waarin de focus van BCGV wordt aangescherpt. De aandeelhouders hebben een groeiplan opgesteld voor de ontwikkeling van BCGV (bijlage 1a). Daarmee is tevens opvolging gegeven aan het advies in de roadmap voor BCGV (bijlage 3), waarin BCI constateert dat een gedeelde visie op de campus nog ontbreekt. Het plan voor de campus voorziet in een aanscherping van de inhoudelijke focus naar:

- hoogwaardige tuinbouw;
- plant-gedreven innovaties: plant staat centraal, de ontwikkeling van de plant, groei, gebruik, inhoudsstoffen, consumptie, effect op de omgeving en de gezondheid;
- innovatie vindt plaats op alle schakels in de waardeketen;
- er wordt geïnnoveerd voor gezondheid: gezonde voeding (voor de consument), een gezonde omgeving (met een zo minimale footprint) en een gezonde bedrijfsvoering (maximale opbrengst met minimale arbeid)

Deze thema's raken op tal van onderdelen de agrofood-keten in de regio en de opgaven waarvoor ondernemers (van lokale boer tot supermarkt) staan. De activiteiten op en rond de campus zullen vanuit de inhoudelijke focusgebieden een bijdrage leveren aan actuele problemen in de agrofood. Op de campus zal perspectief gegeven worden aan agrarische ondernemers van nu en in de toekomst met zicht en visie op nieuwe mogelijkheden, innovaties, producten en verdienmodellen, door het tonen van de nieuwste trends en technologieën.

Met deze nieuwe alternatieven kunnen de grote transities en missies worden aangepakt en leiden tot een duurzame en toekomstgerichte manier van ondernemen ('future farming'). De campus kan hiermee een unieke propositie bieden aan bedrijven en kennisinstellingen en een vooruitstrevende rol spelen in de noodzakelijke vernieuwing van agrarisch ondernemen.

Om het aantal aan Brightlands Campus Greenport Venlo verbonden en gevestigde organisaties te vergroten, hetgeen nodig is om tot een succesvol ecosysteem te komen, moet er ingespeeld worden op de behoeften van deze organisaties. Door aanbod aan (gedeelde) onderzoeksfaciliteiten te realiseren worden er omstandigheden gecreëerd, waarmee de campus een unieke propositie kan bieden aan bedrijven en kennisinstellingen. Hierdoor wordt de campus een aantrekkelijke locatie voor bedrijven om zich te vestigen, ontwikkelen en samen te werken. De provincie Limburg en de regio kan hiermee een vooruitstrevende rol spelen in de noodzakelijke vernieuwing van agrarisch ondernemen, maar aan de andere kant ook perspectief geven aan agrariërs met zicht en visie op nieuwe mogelijkheden, innovaties, producten en verdienmodellen, door het tonen van de nieuwste trends en ontwikkelingen. met nieuwe duurzame bedrijvigheid de grote transities en missies aanpakken rondom een duurzame en toekomstgerichte manier van ondernemen ('future farming').

De focus van BCGV is complementair aan en versterkt de andere Brightlands campussen. Zo zal er met BMHC samenwerking plaatsvinden op het thema van preventie en gezondheid waarin voeding een belangrijke rol speelt. Met BSSC is samenwerking mogelijk op het gebied van Artificial Intellegence en data, waar BSSC de expertise en BCGV een concrete toepassingsketen levert (nl. de hoogwaardige tuinbouw en alle schakels binnen deze waardeketen). En in de samenwerking met BCC staat het thema verwaarding van reststromen en circulariteit centraal waar BCC de procesexpertise heeft en BCGV de grondstoffen levert.

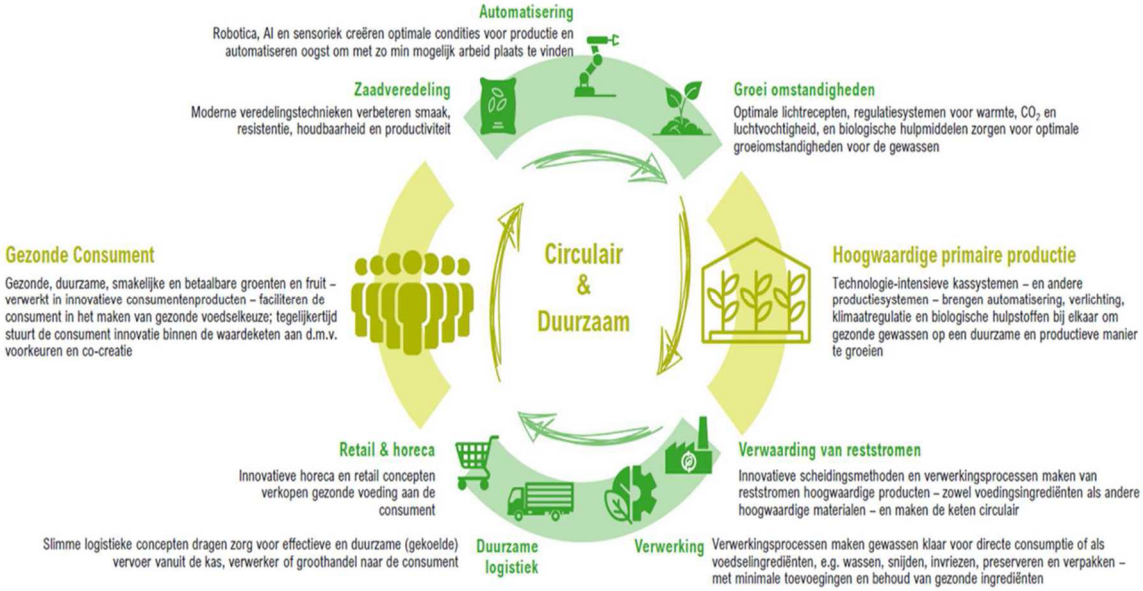

Figuur uit het groeiplan (bijlage 1a, p.8) en de toelichting 'Investeren in Campus Venlo' (themasessie 'Visie' 9 september 2022)

In het realiseren van het groeiplan heeft iedere partner zijn eigen rol. De rollen en bijdragen van de partners hebben zij ieder toegelicht in de themasessies 'Visie' (9 september jl.) en 'Vastgoed' (16 september jl.).

Waar UM en BASF een belangrijke rol spelen in de inhoudelijke ontwikkeling van de campus, leveren de Provincie Limburg en de gemeente Venlo een bijdrage aan de invulling van dragende randvoorwaarden voor campusontwikkeling, zoals een stabiele vastgoedpropositie, het versterken van de campusorganisatie en het aanhaken van onderwijs en MKB in de regio.

De onderwijs en onderzoeksactiviteiten van de UM voor BCGV zijn gericht op de onderwerpen duurzame voeding, biocirculaire economie, future farming en 'future earth' (ecologie, biodiversiteit, duurzaamheid). De resultaten van het onderzoek wil de UM valoriseren met behulp van de valorisatie centers aanwezig op de campus zoals het food claims center, test & taste center en de 'fieldlabs' en (vooral samen) met het regionale bedrijfsleven.
Onderzoek dat wordt uitgevoerd door onderzoekers in dienst van de UM en door studenten verbonden aan de bachelor en master opleidingen in de regio. Hierbij zoekt de UM ook samenwerking met regionaal hbo en mbo, zoals nu al gebeurt in de 'field labs'.

Belangrijk voor het realiseren van de ambities in het groeiplan is het in oprichting zijnde Brightlands Future Farming Institute. In dit kennisinstituut zal het onderzoek rondom de genoemde thematieken plaatsvinden in laboratoria, als ook in een, nog te bouwen, onderzoekskas. In het instituut gaat de UM samenwerken met de mede aandeelhouder BASF, maar ook met andere (markt)partijen. Het instituut komt tot stand met ondersteuning vanuit het Rijk, de provincie en de regio in het kader van de Regio Deal Noord Limburg.

Zoals opgenomen in het groeiplan ziet ook BASF voor zichzelf een rol in de inhoudelijke ontwikkeling van de campus. BASF heeft gekozen voor een positie als aandeelhouder, omdat zij daarmee de mogelijkheid heeft om mee te kunnen sturen in deze ontwikkeling. Tevens wilt zij met onderzoeksactiviteiten op de campus het innoverend vermogen van de campus vergroten / versterken. BASF benadrukt dat zij samen met anderen moeten innoveren om zo de beste resultaten voor hun uiteindelijke producten en dus voor de consument te kunnen realiseren. Daarom is werken binnen de netwerkomgeving van BCGV van belang voor de onderzoeksactiviteiten van BASF.

De rol en bijdrage van de Provincie Limburg is beschreven in paragraaf 6.3 (ontwikkeling campus) ~~en 6.4 (vastgoed). In deze laatste paragraaf komt ook de rol van de gemeente Venlo aan de orde.~~

Met de aangescherpte visie ligt er een gedegen plan dat de basis vormt voor de inzet en activiteiten van de campus- en van de vastgoed-organisatie. Zij moeten in samenwerking met de partners de visie vertalen in tactische en operationele plannen. De aandeelhouders dragen daaraan bij via financiële ondersteuning van de campus-organisatie, onderzoek, onderwijs en community building.

6.3 Ontwikkeling van de campus

6.3.1 Versterken van de campusorganisatie

De belangrijkste opgave van de campusorganisatie (op onderdelen samen met BV Campus Vastgoed Greenport Venlo) is om het groeiplan van de aandeelhouders te realiseren door:

- het aanjagen van het ecosysteem;
- het bieden van een aansprekende vestigingslocatie met de noodzakelijke faciliteiten (van catering- tot labfaciliteiten);
- het aantrekken van nieuwe bedrijven en instellingen;
- het opzetten van samenwerkingsverbanden en daarmee inspelen op programma's op nationaal en EU-niveau;
- het organiseren van ontmoetingen en het leggen van actieve verbindingen tussen partijen in de triple helix en het bouwen van een 'community'.

Wij dragen daarin jaarlijks niet renderend € 1.300.000,00 bij. Het voorstel is om deze bijdrage te continueren op hetzelfde niveau als de afgelopen periode. Ook onze partners leveren hun bijdragen aan de campusorganisatie om zo tot een robuuste organisatie te komen die de opgave heeft om de campus tot de volwassen fase te brengen met perspectief op zelfvoorzienendheid.

De provincie wil een extra impuls aan de groei-opgave geven, waarbij de campusorganisatie de opdracht krijgt om een ecosysteem te realiseren dat in volle verbinding met de regio staat. Voor de bijdragen aan ontwikkel- en valorisatieprogramma's voor bedrijven, aan gerichte acquisitie van nieuwe bedrijven en aan kennisinstellingen en community building op en rond de campus willen wij in de periode tot 2030 in totaal € 3,0 mln. beschikbaar stellen (€ 429.000,00 per jaar). Een van de programma's die de campusorganisatie hiervoor heeft is het startup-programma BL.INC. Dit programma kan een goede aanvulling zijn voor het Brightlands breed programma en deze verder te versterken. In het Statenbesluit van 24 juni 2022 is dit nader uitgewerkt (G-22-021).

6.3.2 Bijdragen kennisdragers en kennisinfrastructuur

De rol die wij als provincie vervullen in de ontwikkeling van deze campus is aanvullend aan de bijdragen die onze partners leveren. In het kader van de Kennis As Limburg[1] heeft de provincie eerder al bijdragen geleverd aan de ontwikkeling van de kennisinfrastructuur in Venlo. Een vervolgbijdrage aan twee van deze projecten is onderdeel van het Statenvoorstel. Het betreft in beide gevallen een vervolgbijdrage conform het oorspronkelijk plan en in lijn met voorafgaande besluitvorming door PS. Deze twee zijn integraal onderdeel van het voorstel aan uw Staten en zijn in de hierna volgende kaders toegelicht.

Kennis As-project Healthy Eating and Food Innovation (tweede tranche)

In het kader van de Kennis As Limburg zijn in 2015 (aanloopfase) en 2017 (1ste tranche) bijdragen verstrekt aan het project 'Healthy Eating and Food Innovation' (HEFI). Daarbij is ook een tweede tranche bijdrage voorzien. De UM heeft het voorstel daartoe ingediend. Het project HEFI is een dragend onderdeel van de BCGV en vanwege de integraliteit is het als element in het Statenvoorstel meegenomen.

[1] Mededeling portefeuillehouder 'Overzicht Kennis-As projecten, brief GS van 10-5-2021 (GS 2021-12060)

HEFI is een onderzoeksprogramma met vier inhoudelijke lijnen, gericht op onderzoek en valorisatie naar het bevorderen van gezond eten, het verkrijgen van kennis omtrent de gezondheidseffecten van voeding en de ontwikkeling van nieuwe voedingsproducten en de wettelijke aspecten rondom voedselveiligheid en gezondheidsclaims. De vier onderzoekslijnen passen zowel afzonderlijk, als zeker ook in samenhang, binnen de focus van de BCGV. In het groeiplan van de partners is HEFI een van de elementen in het onderzoek en met deze tweede tranche-bijdrage wordt de basis verstevigd. Na afloop van de provinciale bijdrage zal het onderzoeksinstituut onderdeel zijn van de universitaire structuur in Venlo en duurzaam gecontinueerd worden.

Het continueren van de HEFI onderzoekslijnen is onderdeel van het groeiplan dat voor BCGV is gedefinieerd in opdracht van de aandeelhouders. De focus op gezonde en duurzame voeding komt terug in de kern van de HEFI-onderzoekslijnen. Om van BCGV een echte kennismagneet te maken is de aanwezigheid van onderwijs en onderzoek noodzakelijk. HEFI is hierin een van de dragers. De komende periode voorziet een verdere (inhoudelijke) professionalisering van de onderzoekslijnen die aansluit op de inhoudelijke koers van de campus waarin met meer nadruk op valorisatie en samenwerking met bedrijfsleven wordt ingezet.
Een uitgebreide toelichting bij dit project is opgenomen als bijlage 4. Deze bevat naast de aanvraag en de projectbeschrijving van de UM, ook de externe evaluatie en de provinciale beoordeling van het project.

Voor de realisatie van HEFI stellen wij voor om € 2,9 mln. beschikbaar te stellen. Hiervan is € 1.448.479 afkomstig uit de beleidsintensivering Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt en is € 1.464.541 afkomstig uit het beleidskader landbouw en agrifoodsector ‘Koers naar de Toekomst’, lijn 1 ‘missiegedreven innoveren; campus’, die beiden bij aanvang van deze collegeperiode door Provinciale Staten beschikbaar zijn gesteld. Dit project vraagt geen aanvullende bijdrage in het kader van het voorliggend voorstel.

Kennis As-project bachelor onderwijs / University College Venlo (derde tranche)

Eveneens in het kader van de Kennis As zijn in 2015 en 2017 bijdragen verstrekt voor de ontwikkeling van bachelor onderwijs in Venlo. Bij de initiële besluitvorming over de ontwikkeling van het bachelor onderwijs is een derde tranche van de provinciale bijdrage voorzien. De UM heeft een voorstel hiervoor ingediend. Samen met de onderzoeksinstituten HEFI en Brightlands Future of Farming Institute (BFFI) en de masteropleidingen is dit een van de bouwstenen in de wetenschappelijke basis voor BCGV. Vanwege deze integraliteit is het als element in het Statenvoorstel van belang en dus, meegenomen.

Het bachelor onderwijs in Venlo is opgezet in de vorm van een ‘university college’ (UCV). UCV is op inhoud en door de studenten zeer goed beoordeeld. De breedte van het programma in samenhang met de prille ontwikkeling van Venlo als studentenstad zorgen ervoor dat het bachelor onderwijs in studenten-aantallen achter is gebleven bij de streefaantallen. In het voorstel van de UM voor de derde tranche provinciale bijdrage is met een aantal aanpassingen hierop ingespeeld. Met als voornaamste uitkomst dat de inhoud van het programma nadrukkelijk gaat aansluiten op de thema’s van de campus: gezonde voeding en biocirculair. Met deze focus speelt de UM ook in op de landelijk onder scholieren en studenten groeiende interesse voor biologie-georiënteerde opleidingen (zie ook blok 4).

In de visie voor BCGV is het opleiden van mensen een dragend element. Het is van belang dat studenten op BCGV hun thuisbasis vinden. De bachelor Sustainable Bioscience (nieuwe naam voor UCV) op BCGV draagt bij aan de kennisbasis die noodzakelijk is om ervoor te zorgen dat er voldoende goed opgeleide mensen beschikbaar komen en dat op de campus door studenten een bijdrage geleverd kan worden aan innovaties in samenwerking met bedrijven. BCGV biedt de mogelijkheid om aan de slag te gaan met challenge-based learning bij bedrijven die op de campus gevestigd zijn, dit zal een van de unieke aspecten zijn van het bachelor onderwijs in Venlo. Er vindt een wisselwerking plaats tussen deze studenten en ondernemers met toegevoegde waarde voor beiden. Op inhoud sluit de nieuwe thematische inkleuring van de bachelor Sustainable Bioscience naadloos aan op de koers die is ingeslagen met de totale visie Greenport Venlo. Een nadere toelichting bij dit project is opgenomen als bijlage 5. Deze bevat naast de aanvraag en de projectbeschrijving van de UM, ook de externe evaluatie en de provinciale beoordeling van het project.

UM heeft voor UCV een verzoek ingediend voor een provinciale bijdrage van € 5,187 mln. op een totale projectomvang van € 17,476 mln.. Voor de realisatie van dit project stellen wij voor in afwijking van de door UM ingediende businesscase, € 3,7 mln. beschikbaar te stellen.
Hiervan is € 2,2 mln. afkomstig uit de bestaande beleidsintensivering Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt, die bij aanvang van deze collegeperiode door Provinciale Staten beschikbaar is gesteld en voor € 1,5 mln. ten laste van de stelpost BCGV (programma 8. Financiën en overhead). De provinciale bijdrage is lager dan gevraagd vanwege achterblijvende studentenaantallen. Wel kan de UM met de provinciale bijdrage belangrijke stappen nemen in de realisatie naar de nieuwe vorm van bachelor onderwijs in Venlo.

6.3.3 Versterken verbinding tussen kennis en MKB

De BCGV is bij uitstek een campus voor het regionale MKB in Noord-Limburg en Zuid-Oost-Brabanten in de toekomst steeds meer ook voor de rest van Nederland. Als provincie gaan we bijdragen aan het versterken van de verbinding tussen MKB, onderzoek en onderwijs, waarbij CHILL op Brightlands Chemelot Campus als voorbeeld kan dienen. Voor inrichting en inhoudelijke uitwerking hiervan stellen wij in de periode tot 2030 € 1,5 mln. beschikbaar (€ 214.000,00 per jaar). Deze bijdrage zetten wij in op basis van een plan gedragen door de kennispartners (in ieder geval UM, HAS, Fontys en Yuverta en bedrijfsleven) dat voorziet in instandhouding ook wanneer de provinciale bijdrage geëindigd is.

blok 1 – provinciale bijdrage kennis infrastructuur BCGV
De provincie heeft tot dusver bijgedragen aan een aantal projecten ter versterking van de kennisbasis van BCGV. Dit betreft bijdragen aan de HAS Venlo, bacheloronderwijs (UCV), Center for Healthy Eating and Food Innovation, Brightlands Future of Farming Institute en 4 field labs (Yuverta, Gilde, HAS, Fontys en UM).
In het Statenvoorstel zijn provinciale bijdragen opgenomen voor het bacheloronderwijs (UCV) en het Center for Healthy Eating and Food Innovation. Dit betreft de afsluitende bijdragen in het kader van de Kennis As-afspraken die voor deze projecten zijn gemaakt. Conform deze afspraken zullen er geen vervolgbijdragen meer komen voor deze projecten. De continuïteit is door de UM gewaarborgd;. Daarnaast is een bijdrage opgenomen voor het versterken van de verbinding tussen MKB en kennis (naar analogie van CHILL).
De ambities voor kennisinfrastructuur in het visiedocument reiken verder. In het Statenvoorstel is nu geen provinciale bijdrage daarvoor voorzien. Eerst zullen vastgoed en campus in een stabiele fase moeten komen.

6.4 Campus Vastgoed Greenport Venlo: situatie en oplossing

Een stabiele vastgoedpropositie is een noodzakelijke randvoorwaarde voor de ontwikkeling van de campus, dat komt ook naar voren uit de roadmap van BCI (bijlage 3) en het BCGV – groeiplan (bijlage 1a). De BV Campus Vastgoed Greenport Venlo (CVGV) is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en het beheer van het vastgoed waarin de bewoners van de campus zijn gehuisvest. Vanaf eind 2020 (AvA 10 december 2020) is inzichtelijk dat CVGV haar exploitatie de komende jaren niet meer eigenstandig kan dekken. Zie bijlage 7 voor een meer uitgebreide beschrijving van de vastgoed situatie en de voorgestelde oplossing.

6.4.1 Actuele vastgoed situatie

De oorzaak van deze situatie voert terug naar de start van de campus. De campus is in 2017 begonnen met de inbreng van twee markante gebouwen: de Innovatoren en de Villa Flora. Twee gebouwen die initieel niet zijn ontworpen als kantoor- of campusgebouw. De gebouwen hebben met de 'vervlechting' wel deze functie toebedeeld gekregen. Voor de Villa Flora uit zich dit in hoge exploitatie- en onderhoudskosten.
Daarnaast heeft het gebouw te maken met achterstallig onderhoud vanwege jarenlange leegstand van het pand. Voor CVGV (en daarmee de campusontwikkeling) is het dagelijks exploiteren van de Villa Flora als ook het inhalen van achterstallig onderhoud van dit gebouw als 'oud zeer' te bestempelen.

De ambitie uit de vervlechting om het terrein uit te laten groeien tot campus, maakt dat er aan de poort selectief wordt gekeken naar potentiele huurders. Alleen die huurders die 'passen' op de campus, krijgen een huurcontract. Dit beleid brengt met zich mee dat het langer duurt voordat alle m^2 volledig zijn verhuurd. Omgekeerd moet er op voorhand worden geïnvesteerd in campusfaciliteiten om deze passende huurders aan te kunnen trekken.

Bij de start van de campus zijn er onvoldoende maatregelen getroffen om de (financiële) gevolgen van het exploiteren van de Villa Flora alsook de lange periode die campusontwikkeling vraagt, op te kunnen vangen. De hoge exploitatiekosten van de Villa Flora, het achterstallig onderhoud en de ambitie om een campus te ontwikkelen, komen tot uiting in de begroting 2021. Voor de periode 2022 - 2026Hierin wordt een niet voorziene kapitaalbehoefte zichtbaar als gevolg van:

- Hogere structurele en incidentele onderhoudskosten dan verwacht bij start van de BV. Dit betreft het 'oud zeer' van de Villa Flora als ook de hoge kosten voor het onderhoud van het campusterrein;
- Het niet op korte termijn kunnen doorbelasten van alle servicekosten aan huurders;
- Lagere huuropbrengsten dan aanvankelijk verwacht vanwege ingroei en leegstand.

Het is duidelijk dat het aantal te verhuren m^2 (aan een marktconforme huur) de komende jaren niet voldoende zal zijn om de exploitatiekosten van de BV te kunnen financieren.

Tot en met 2026 heeft de vennootschap een additionele kapitaalbehoefte van € 19,7 mln. De huidige vastgoedsituatie als uitgangspunt nemend resteert er naast deze additionele kapitaalbehoefte jaarlijks nog een exploitatieverlies.

6.4.2. Acties vanuit aandeelhouders

Naar aanleiding van de begroting 2021 hebben de aandeelhouders verschillende acties ondernomen gericht op het borgen van de liquiditeit van de organisatie en het doorgronden van de situatie binnen de entiteit, zijnde:

- Borgen liquiditeit korte termijn: de aandeelhouders Provincie Limburg en gemeente Venlo hebben een aantal financiële maatregelen getroffen waardoor de vennootschap t/m december 2022 aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen
- Rapport second-opinion: de CEO van de Brightlands Chemelot Campus heeft een second opinion uitgevoerd over de begroting 2021 van CVGV. In het rapport van bevindingen (bijlage 2) zijn aanbevelingen opgenomen op het gebied van de bedrijfsvoering, het parkmanagement, de financieringslasten van de BV en het achterstallig onderhoud ('oud zeer'), waarmee van CVGV een financierbare business case kan worden gemaakt;
- Financiële analyse huisvestingsopties: om de juiste keuze te kunnen maken over de inzet van het gebouw en de inzet van de overheidsmiddelen is een breed scala aan huisvestingopties in beeld gebracht, te weten status quo, groei, sloop Villa Flora, uitfasering Villa Flora, functiewijziging Villa Flora, verkoop gebouwen, verkoop gebouwen en terug huur én faillissement. Per optie is de financiële impact inzichtelijk gemaakt.

6.4.3. Actie vanuit de nieuwe directie

De nieuw aangetreden directie van CVGV heeft, mede gezien het verloop van de onderhoudskosten de afgelopen jaren, een externe partij gevraagd een bouwkundige inspectie uit te voeren naar de staat van de Villa Flora. Het rapport met bevindingen is begin oktober 2022 aangeboden aan de aandeelhouders (bijlage 8). In het rapport is onderscheid gemaakt in:

- Noodzakelijke investeringen;
- Verbeteringen aan het gebouw en installaties;
- Duurzaamheid.

De noodzakelijke investeringen zijn opgenomen binnen de additionele kapitaalbehoefte van de vennootschap. De verbeteringen en de duurzaamheidsinvesteringen worden geprioriteerd en in een latere fase uitgevoerd. Hiervoor zullen, indien mogelijk, middelen uit de exploitatie worden gereserveerd en/of wordt gezocht naar alternatieve financiering zoals bestaande subsidieregelingen van het Rijk, gericht op duurzaamheid.

6.4.4. Voorgestelde structurele oplossing

Provincie Limburg en gemeente Venlo: een gezamenlijke oplossing

De bij de campusontwikkeling betrokken aandeelhouders willen een rol spelen in en een bijdrage leveren aan het realiseren van het BCGV – groeiplan. Waar de UM en BASF actief participeren in het ecosysteem en daarmee betrokken zijn bij de inhoudelijke ontwikkeling van de campus, zijn de Provincie Limburg en de gemeente Venlo bereid een bijdrage te leveren waarmee een stabiele vastgoedpropositie voor de campus kan worden gerealiseerd.
Zoals de gemeente Venlo tijdens de themasessie 'Vastgoed' (16 september jl.) heeft toegelicht is de campus van grote waarde voor de regio. De campus is een innovatieversneller en leidt tot economische en maatschappelijke structuurversterking. Door interactie met de campus worden de bedrijven gevestigd op Greenport Venlo en in de regio versterkt, het gebied wordt aantrekkelijker voor nieuwe bedrijven en het is een plek waar talent kan worden opgeleid en behouden voor Noord-Limburg. Daarnaast leveren de onderwijs- en onderzoeksactiviteiten op de campus een bijdrage aan vraagstukken als klimaatverandering, gezondheid en het duurzaam voeden van een groeiende wereldbevolking.

De in de volgende paragraaf voorgestelde financiering voor CVGV is door de Provincie Limburg en de gemeente gezamenlijk gevormd en ieders inbreng is gebaseerd op de aandelenverhouding 76% - 24%. De gemeenteraad van Venlo heeft het raadvoorstel, waarin de additionele financiering van CVGV wordt gevraagd, vastgesteld op 30 juni 2022.

Vormgeven oplossing

In het vormen van een oplossing voor het vastgoed zijn de aanbevelingen uit het rapport second opinion leidend geweest. Verder is een keuze gemaakt voor een optie uit de analyse huisvestingsopties en zijn de bevindingen uit de bouwkundige inspectie betrokken.

De keuze voor een van de huisvestingsopties is gebaseerd op de financiële analyse. Daarnaast is ook een aantal kwalitatieve criteria meegewogen, zoals het perspectief voor campusontwikkeling (uitvoering provinciaal beleid), het partnerschap met mede aandeelhouders en andere stakeholders én de financiële mogelijkheden bij de aandeelhouders en de vennootschap.

Op basis van de financiële analyse en de kwalitatieve criteria komen wij tot de conclusie dat de optie 'status quo' de meest wenselijke huisvestingsoptie is. Deze optie houdt in dat:

- De Villa Flora in zijn huidige functie als centraal campusgebouw wordt doorgezet;
- Een aantal onderhoudsinvesteringen aan de Villa Flora moeten worden uitgevoerd, en;
- Op dit moment geen nieuwe gebouwen worden ontwikkeld.

Deze optie is door ons als vertrekpunt genomen in de uitwerking van het voorstel.

Genormaliseerde begroting CVGV

Om de impact van de vastgoed situatie en de voorgestelde oplossing op de begroting beter te kunnen duiden, is een zogenaamde genormaliseerde begroting opgesteld. Dit is een begroting met een rubricering die de campuseffecten apart zichtbaar maakt. De genormaliseerde begroting bestaat uit drie onderdelen:

1. Kosten en opbrengsten die voortvloeien uit een reguliere vastgoedbegroting;
2. Kosten die gerelateerd zijn aan de ontwikkeling van de campus;
3. Kosten die zijn gerelateerd aan (voor nu) suboptimale keuzes uit het verleden, het z.g. 'oud zeer'.

In onderstaande tabel is weergegeven welke impact het ontwikkelen van een campus op korte termijn (2022) en lange termijn (2029 / 2039) heeft op de begroting van CVGV.

Genormaliseerde begroting CVGV, zonder en mét maatregelen (x € 1000)

Huurexploitatie	2022	2023 (zonder maatregelen)	2023 (met maatregelen)	2029 (zonder maatregelen)	2029 (met maatregelen)	2039 (zonder maatregelen)	2039 (met maatregelen)*
Marge (huur, servicekosten, shared services)	1.311	1.474	1.474	1.779	1.779	1.881	1.881
Totaal huurmarge	**1.311**	**1.474**	**1.474**	**1.779**	**1.779**	**1.881**	**1.881**
Organisatiekosten	-1.160	-1.160	-1.160	-1.351	-1.351	-1.372	-1.372
Afschrijvingen	-395	-441	-441	-305	-305	-238	-238
Rentelasten	-1.030	-1.011	-792	-851	-680	-586	-494
Totaal kosten	**-2.585**	**-2.612**	**-2.393**	**-2.507**	**-2.336**	**-2.196**	**-2.104**
Operationeel resultaat reguliere huurexploitatie	**-1.274**	**-1.138**	**-919**	**-728**	**-557**	**-315**	**-223**
Campuskosten							
Kosten ontwikkeling ecosysteem							
Exploitatiekosten onverhuurde m2	-197	-178	-178	-68	-68	-11	-11
Onrendabele top shared services	-262	-197	-197	-53	-53	31	31
Subtotaal kosten ontwikkeling ecosysteem	**-458**	**-375**	**-375**	**-121**	**-121**	**20**	**20**
5% campus premium op huurprijs (opbrengst)	-	-	-	159	159	186	186
Totaal kosten ontwikkeling ecosysteem	**-458**	**-375**	**-375**	**38**	**38**	**206**	**206**
Oud zeer' voortkomend uit vervlechting							
Kosten voortvloeiend uit vervlechting							
Huur Innovatoren (dividend CV)	-213	-213	-	-213	-	-213	-
Parkmanagement	-360	-360	-	-360	-	-360	-
Totaal kosten voortvloeiend uit vervlechting	**-573**	**-573**	**-**	**-573**	**-**	**-573**	**-**
Resultaat	-2.306	-2.086	-1.294	-1.263	-519	-682	-17
Bijdrage Provincie Limburg	-		800		800		-
Resultaat voor belasting	**-2.306**	**-2.086**	**-494**	**-1.263**	**281**	**-682**	**-17**

*- de bijdrage provincie Limburg wordt in dit Statenvoorstel gevraagd tot 2030. De maatregelen 'verlagen van de rentelasten', de 'huur van de Innovatoren' en het parkmanagement worden daarop voor de gehele looptijd van de vennootschap.

Oud zeer' Villa Flora	2022 - 2026
Dak Villa Flora	5.800
WKO installatie	1.900
Investeringen bouwkundige inspectie	2.300
	10.000

provincie limburg

In onderstaande paragraaf is de voorgestelde oplossing toegelicht waarmee, op de lange termijn, toegewerkt kan worden naar een sluitende begroting voor de vennootschap.

Voorgestelde oplossing: incidentele en structurele maatregelen
CVGV heeft voor de periode 2022 – 2026 een additionele kapitaalbehoefte van € 19,7 mln. De huidige vastgoedsituatie als uitgangspunt nemend resteert er naast deze additionele kapitaalbehoefte, jaarlijks nog een exploitatieverlies. Om aan deze kapitaalbehoefte te kunnen voldoen is door de aandeelhouders een 'financiering voor de lange termijn' geformuleerd dat bestaat uit incidentele en structurele maatregelen. Doel van deze financiering is het stimuleren va de campusontwikkeling en het realiseren van een stabiele vastgoed situatie met een structureel sluitende begroting van CVGV.

Incidentele maatregel: additionele kapitaalstorting
Gezien de huidige staat van met name de Villa Flora, moeten er grote onderhoudsinvesteringen in het vastgoed plaatsvinden. Voor de Villa Flora gaat het o.a. om de vervanging van het dak, de reparatie van de Warmte Koude Opslag en vervanging van de leidingen als gevolg van corrosie. Gedurende de periode 2022 – 2026 vragen deze investeringen als ook de dekking van de reguliere exploitatie en verliezen uit het verleden, € 19,7 mln. aan additioneel kapitaal. Bij besluit van uw Staten op 24 juni 2022 (Statenvoorstel G-22-021) is door uw Staten inmiddels € 6,5 mln. hiervoor beschikbaar gesteld. Het restant provinciaal aandeel in deze kapitaalbehoefte bedraagt € 8,5 mln. De gemeente Venlo draagt als partner het overige deel. Geadviseerd wordt om € 8,5 mln. aan de immunisatiereserve te onttrekken ter dekking van de reguliere exploitatie van de BV en het noodzakelijke onderhoud aan de gebouwen.

Structurele maatregelen
Om een stabiele vastgoedsituatie te realiseren zijn er financiële maatregelen nodig waarmee een positief resultaat binnen CVGV kan worden gerealiseerd. De aanbevelingen uit het rapport second opinion in ogenschouw nemend wordt voorgesteld de volgende maatregelen te treffen:
Volledig afschrijven van een provinciale lening aan BV CVGV van € 4,5 mln.. De BV betaalt daarmee geen rente- en aflossing meer voor deze lening;
Dividenduitkering uit CV CVGV aan vennoten (huur Innovatoren) aanwenden als financiering voor een agiostorting in BV CVGV ter grootte van deze dividenduitkering;
Kosten parkmanagement worden door gemeente Venlo overgenomen;
Structurele jaarlijkse bijdrage van Provincie Limburg aan de BV ter grootte van € 800.000.

Met deze maatregelen is ook invulling gegeven aan de aanbevelingen uit het rapport second opinion. Uit de doorrekeningen van deze set maatregelen op de meerjarenraming blijkt dat hiermee een jaarlijkse verbetering van ca. € 1,5 mln. kan worden gerealiseerd. Dit is voldoende om tot een nagenoeg sluitende begroting te komen voor CVGV in 2029 en 2039 (zie voor nadere toelichting bijlage 7).

blok 2 – provinciale bijdragen omzetten in aandelen BV CVGV?
Het voorstel voor de aanpak van de vastgoed casus bestaat uit een aantal componenten. We vinden het wenselijk om de campus samen met belangrijke stakeholders in de regio en uit de sector te ontwikkelen. In deze situatie willen wij de campus ontwikkelen, mede in partnerschap met de gemeente Venlo. Zowel provincie als de gemeente Venlo leveren naar verhouding van hun belang in de vennootschap hun bijdrage. De provincie in de exploitatie en financiering van de vennootschap en de gemeente Venlo in exploitatie van de vennootschap o.a. door het

~~overnemen van het onderhoud van het park. Omdat beide partijen naar rato bijdragen, leidt dit niet tot een aanpassing van de eigendomsverhouding.~~

6.5 Samenvattend – het voorstel

Bijdrage partners

De partners in de campus- en in de vastgoedorganisatie ondersteunen de ontwikkeling van de BCGV volledig en leveren hun bijdragen daarin. De UM is bereid om fors te investeren in onderzoek en onderwijs op de campus[2]. Dat betekent nieuwe opleidingen (op bachelor- en master-niveau) die op de campus gegeven worden, meer onderzoek en onderzoekers, actieve verbindingen naar faculteiten en faciliteiten in Maastricht en andere campussen. Naar verwachting leidt dit tot een omzet van € 66 mln. die afhankelijk van het tempo van de ontwikkeling kan oplopen tot ca. € 300 mln. in de periode tot 2030. Ook mede-aandeelhouder BASF gaat meer van haar onderzoeksactiviteiten op de campus uitvoeren en wil daarbij vooral de verbinding maken met andere partijen in de keten. Het vooruitzicht is dat deze activiteiten in de toekomst nog verder worden uitgebreid. De gemeente Venlo levert volwaardig haar bijdrage als partner in de CVGV en is bereid te investeren in ontwikkeling van de campus via bijdragen in het campus-gebied en de programma's van de campus. Venlo is de eerste gemeente die hiermee een directe financiële betrokkenheid bij een campus heeft. De partners hebben hun bijdrage toegelicht in de themasessies "Visie" en "Vastgoed" op 9 september respectievelijk 16 september 2022.

blok 3 – achtergrond informatie bij de prognose van studentenaantallen

In het BCGV - groeiplan is de prognose voor studentenaantallen opgenomen. Deze prognose is gebaseerd op het meest recente sectorbeeld, waarin zowel de ontwikkeling van de onderwijsrichtingen voor biologie, als van de aard- en milieuwetenschappen (o.a. circulair, voedselvoorziening) is beschreven[3]. Het bacheloronderwijs in Venlo sluit op beide richtingen aan. Landelijk is de instroom voor biologie toegenomen met 27% en de prognose is dat ook de komende jaren de instroom met 20 à 30% toeneemt. Dat is hoger dan de prognose voor de groei van de totale instroom in het bacheloronderwijs die het Ministerie van Onderwijs Wetenschap en Cultuur voor de periode tot 2028/2029 op 7,9% inschat[4].

Beide onderwijsrichtingen (milieu- en aardwetenschappen en biologie) hebben versterking nodig, zo komt uit het sectorbeeld naar voren. De visie voor BCGV speelt daar nadrukkelijk op in met een bijgesteld inhoudelijk programma (biocircular) en nieuwe onderzoeksfaciliteiten (BFFI). Ook is BCGV de toegang tot Limburg. Voor beide onderwijsrichtingen is de verbinding naar data science en kunstmatige intelligentie een ontwikkelpunt. Daar zit nu juist een unieke sterkte voor zowel Brightlands (met de Brightlands Smart Services Campus) als de UM (onderdelen van de Faculty of Science and Engineering).

Het sectorbeeld signaleert verder groeiende mogelijkheden om in te spelen op Europese programma's als Horizon en GreenDeal. De onderwijs- en onderzoeksinitiatieven kunnen aldus de wervingskracht van Brightlands op nieuwe fondsen versterken.

[2] UM-Brightlands Campussen, e-mail van Universiteit Maastricht aan College GS Limburg van 29-4-2022 (PS DOC-00267156)

[3] 'sectorbeelden bètawetenschappen 2020 - Voor een sterker fundament' (2020)

[4] https://www.ocwincijfers.nl/sectoren/hoger-onderwijs/kengetallen-wetenschappelijk-onderwijs/studenten/prognose-aantal-studenten-wo (23 mei 2022;)

Bijdrage Provincie Limburg

Het voorstel is om bij te (blijven) dragen in de doorontwikkeling van BCGV via een jaarlijkse bijdrage aan de campusorganisatie voor ontwikkeling van de campus. Dit onder de voorwaarde dat de partners BASF, UM en gemeente Venlo eveneens bijdragen in de totale ontwikkeling van de campus.

Dit doen wij door bijdragen aan de Kennis As-projecten HEFI en bachelor onderwijs/UCV beschikbaar te stellen. ~~Ook wordt een structurele oplossing voor de vastgoedsituatie geboden, waarmee de ontwikkeling van de campus in Venlo door kan gaan.~~

Voor Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) is, als campus met veel regionaal verankerd MKB, de komende periode nog een forse bijdrage van de partners nodig om massa in kennisinstellingen, (R&D-)faciliteiten en bedrijvigheid op te bouwen en vastgoed op orde te brengen. Want vastgoed is uiteindelijk, zeker in de opzet van de campus in Venlo, een belangrijke motor. Het vormt de basis voor de campus als plek van ontmoeting, onderzoek en valorisatie, idealiter, met verdienvermogen voor de campus- én de vastgoedorganisatie. Voor de toekomst van de campus in Venlo is het dus noodzakelijk dit op orde te krijgen én op orde te houden.

Met het voorliggende Statenvoorstel wordt voor de periode tot 2030 een stabiele basis geboden voor zowel de campusorganisatie (BCGV BV) ~~als de vastgoedorganisatie (BV CVGV).~~ Op deze basis kan de Brightlands Campus Greenport Venlo groeien richting volwassenheid en een stabiele vastgoed situatie realiseren. Of deze situatie in 2030 is bereikt is mede afhankelijk van diverse externe factoren. Dit voorstel biedt de campus de mogelijkheid om verdere stappen te kunnen zetten in de ontwikkeling naar een volwassen campus.

		categorie	2022	2023 t/m 2029 (per jaar)
			6.613.020	**1.942.857**
	Besluitpunt 2			
6.3	campusorganisatie			300.000
	Besluitpunt 3			
6.3	R&D programma's / inrichten 'shared facilities'	iii		428.571
6.3	nieuwe initiatieven voor verbinding onderwijs-ondernemers (zoals CHILL)	iii		214.285
6.3	campusorganisatie	iii		.000.000
	Totaal			***.642.857***
	Besluitpunt 5			
6.3	HEFI (2de tranche Kennis As) [5]	(1.) beleidsint. EOA (2.) beleidsint. Landbouw	(1.) 1.448.479 (2.) 1.464.541	
	Totaal		***2.913.020***	

[5] dekking van deze bijdrage vindt volledig plaats via de beleidsintensiveringen 'Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt' en 'Landbouw'

	Besluitpunt 6			
6.3	bachelor onderwijs / UCV (3de tranche Kennis As) [6]	(1.) beleidsint. EOA (2.) iii	(1.) 2.200.000 (2.) 1.500.000	
	Totaal		***3.700.000***	

7. Afweging van alternatieven en motivering gemaakte keuze / toets duurzaamheidparagraaf

Doorgaan met het ondersteunen van Brightlands Campus Greenport Venlo en Brightlands is een autonome keuze van de provincie. Dat betekent dat er ook andere opties zijn: minder doen dan dit voorstel of helemaal niets meer doen in de verdere ontwikkeling van Brightlands Campus Greenport Venlo.

De analyse van BCI laat zien dat de campus in Venlo zich in de opbouwfase bevinden. Substantiële afbouw of zelfs stopzetten van ondersteuning vanuit de provincie voor BCGV (campusontwikkeling én vastgoed) lees: de scenario's 1 en 2 van BCI) leiden tot een status quo en zelfs afbouw van de campussen in Limburg. De andere partners zijn niet bereid (en in staat) de ontwikkeling dan in hun eentje te dragen. Daarvoor is BCGV nog niet robuust genoeg. Zij zullen hun inzet in de campussen gaan (her)overwegen en (naar verwachting) afbouwen. Het is ook niet te verwachten dat de rijksoverheid of gemeenten in het gat dat ontstaat, zullen springen.

Dit betekent dat minder bijdragen of niets bijdragen ertoe leidt dat het opgebouwde ecosysteem in Venlo, nog een prille en kwetsbare campus, ophoudt te bestaan. Vrijwel direct na een dergelijk besluit zal de campus stoppen en dan een alternatieve bestemming moeten krijgen. Ook dat vergt aanvullende bijdragen van de provincie. De aantrekkingskracht van noordelijk Limburg op nieuwe ondernemers, onderzoekers en andere talenten op alle niveaus zal naar verwachting door de tijd heen afbrokkelen.

In de afweging die wij maken zijn de scenario's zonder of met lagere bijdrage onaantrekkelijk. Zowel qua toekomstperspectief voor Limburg en de campus, als gegeven de al geïnvesteerde publieke middelen.
Daarbij wegen wij de realiteit mee dat de ontwikkeling van economische innovatie-ecosystemen en campussen en de versterking van het vestigingsklimaat, continue financiële bijdragen vergen van de overheid. Er is marktfalen, bijvoorbeeld bij gedeelde onderzoekinfrastructuur of andere open faciliteiten ('shared facilities'), bij (de eerste fasen van) valorisatie. bij het aanjagen van innovaties (business development) en bij netwerkvorming (community building). Daarom de inzet van GS op continuering van de betrokkenheid, het bieden van perspectief aan BCGV, ook als onderdeel van Brightlands als geheel. Daarbij gaan we wel toewerken naar een andere rol en betrokkenheid van de provincie binnen Brightlands als geheel.

De inzet van provinciale instrumenten en middelen is gericht op het stimuleren van innovaties en het creëren van randvoorwaarden die ook de duurzaamheidstransitie versnellen. Dat vindt plaats op de Brightlands Campus Greenport Venlo via samenwerking met de Brightlands Chemelot Campus op het gebied van de verwaarding van reststromen en via het gegeven onderwijs van de UM met opleidingen als Bachelor Circular Engineering, Master Health Food Innovation Management en Master Global

[6] dekking van deze bijdragen vindt voor € 2,2 mln. plaats via de beleidsintensivering 'Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt'

Supply Chain Management. Daarnaast is de ambitie om meer opleidingen, gericht op dit onderwerp, te ontwikkelen.

8. Relatie met Programmabegroting – financiële aspecten

8.1. Financieel advies

Met het aflopen van het huidig financieringsarrangement hebben Provinciale Staten behoefte aan een integraal overzicht van de prestaties van de Brightlands campussen en een vooruitblik met handelingsperspectieven richting de toekomst. De vooruitblik vanuit het beleid is opgepakt met het opstellen van roadmaps en scenario's door externe partij Buck Consultants International (BCI) en door afstemmen met de partners in de campussen. Daarnaast zijn er aanvullend voor specifieke onderdelen adviezen gevraagd. Gelijktijdig wordt de Provinciale begroting herschikt met het oog op een geheel nieuwe begrotings- en verantwoordingscyclus.

De voorjaarsnota schetst een enorme druk op de financiële ruimte voor de volgende Statenperiode. Dit levert een spanningsveld op met de behoefte van de campussen aan een robuust lange termijn perspectief, ten opzichte van de arrangementen tot nog toe die veelal incidenteel waren.
Ondanks langjarige betrokkenheid van de Provincie zijn de campussen op dit moment nog niet robuust genoeg. In de beleidsmatige onderbouwing in het Statenvoorstel wordt het perspectief geschetst van één campus die in 2030 volledig zelfvoorzienend zal zijn, één grotendeels en twee campussen niet. Dit vraagt een fundamentele afweging over de bereidheid om langjarig marktfalen op te vangen op niet-wettelijke taken. Deze afweging vraagt naast een beleidsinhoudelijke onderbouwing ook een transparante en reële financiële vertaling van een keuze voor voortzetting. Incidenteel financieren van deze ontwikkeling past niet bij de langjarige aard van de Provinciale betrokkenheid.

Deze vertaling is in dit hoofdstuk opgenomen. Het integraal beeld wordt geschetst in de voorjaarsnota cq programmabegroting 2023.
Onderstaande paragrafen beschrijven kort welke financiële vraagstukken acuut om een oplossing vragen, welke elementen in haar aard structureel zijn en welke elementen nog nadere uitwerking vragen of meer onderdeel uitmaken van een groeipad of ondersteuning van de campus. Concreet onderscheiden we de volgende componenten:

i. *Structureel ten behoeve van continuïteit lange termijn* - betreft kostenposten die nu al een wezenlijk onderdeel uitmaakten van de bedrijfsvoering van de campus organisatie, maar incidenteel gedekt of ondergefinancierd werden.
ii. *Incidenteel ten behoeve van continuïteit korte termijn* – betreft een onvoorziene kostenpost die niet opgevangen kan worden binnen de bestaande financiering
iii. *Doorgroei en ecosysteem* – betreft kostenposten die passen bij de doorontwikkeling en instandhouding van een campus, die óf nog geen onderdeel uitmaakte van de huidige bedrijfsvoering (ambitie) óf investeringen die nog nadere uitwerking of concretisering vragen.

Categorie i. wordt structureel als begrotingspost verwerkt en komt ten laste van stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead). Voor de jaren 2023 en 2024 te salderen met de reeds opgenomen lasten van respectievelijk € 300.000 in 2023 en € 300.000 in 2024. Categorie ii. wordt als incidentele last genomen ten laste van de immunisatiereserve.
Categorie iii. Is in de programmabegroting 2023 reeds verwerkt als stelpost.
Deze categorisering en bijbehorende verwerkingswijze sluiten aan bij de beoogde doorontwikkeling van de begroting. Waarbij er bijzonder waarde wordt gehecht aan het budgetrecht van de Staten.
Deze doorontwikkeling loopt nog, maar het langjarig karakter van dit besluit vraagt voorsortering op deze ontwikkeling. Provinciale Staten zoeken een passend detail en onderbouwingsniveau alvorens

middelen definitief ter beschikking worden gesteld. Categorie i. en ii. posten zijn evident onderdeel van de huidige bedrijfsvoering en moeten simpelweg langjarig financieel vertaald worden. Categorie iii. posten vragen nog nadere uitwerking en concretisering om tot dit onderbouwingsniveau te komen. Bij de laatste behandeling van het Statenvoorstel is de begroting van BCGV echter losgeknipt van de Brightlandsbrede begroting en is het beslag op de begroting reeds ingerekend middels een stelpost. De ervaring leert dat robuuste financiering van deze campussen op enig moment ook inzet van de categorie iii. posten vraagt. Daarmee wordt Provinciale Staten in staat gesteld haar controlerende taak en budgetrecht goed uit te oefenen, en gelijktijdig de reële begrotingsimpact van de keuze voor voortzetting van het campusbeleid geschetst.

Voor de ontwikkeling van de BCGV worden middelen gevraagd voor het versterken van de campusorganisatie, het ontwikkelen van kennisinfrastructuur en het realiseren van een stabiele vastgoed situatie.

Onderstaande opsomming beschrijft de verschillende vragen voor BCGV met bijbehorend financieel advies:

1. Vraag: Voorgesteld wordt om vanuit de drie aandeelhouders een gezamenlijke jaarlijkse bijdrage te doen van in totaal € 0,9 mln., Een gelijke verdeling tussen de resulteert in bedrag van € 300k per jaar door middel van agiostortingen.
   Advies: Deze bijdrage kwalificeert als een categorie i. post omdat deze onderdeel uitmaakt van de bestaande bedrijfsvoering van de campus en tot op heden incidenteel gefinancierd is.
2. Vraag: Naast het structureren van de agiostortingen wordt er gevraagd om een extra structurele bijdrage van € 1,0 mln. per jaar voor BCGV. De voornaamste reden om deze bijdrage als structureel aan te merken is het waarborgen van de continuïteit van de campus, zodat er een betere meerjarenplanning kan worden gemaakt en kennis voor de organisatie behouden blijft.
   Advies: Indien ingestemd wordt met het voorwaardelijk beschikbaar stellen van € 1,0 mln. aan structurele bijdrage voor de periode 2023 tot 2030 kwalificeert deze als categorie iii. post.
3. Vraag: Voor het continueren van de R&D-programma's en projecten en het verder ontwikkelen van shared facilities wordt er in totaal € 3,0 mln. gevraagd voor de periode 2023 tot 2030. Er zijn nog geen concrete proposities voorgelegd, derhalve dient gedacht te worden aan initiatieven zoals Brightlabs, Mifood, Bio Treat Centre, Bright Five, Glitch en Circulair Science Center.
   Advies: Er moet nog een uitgewerkt programma worden opgesteld, daarmee kwalificeert deze post als een categorie iii. post. Vooralsnog wordt uitgegaan van een gelijke verdeling over de jaren, ofwel € 428.571 per jaar.
4. Vraag: Voor het continueren van de ondersteuning van de kennisinstellingen op de campus wordt € 3,0 mln. gevraagd voor de periode van 2023 tot 2030. Er zijn behoudens UCV nog geen concrete proposities voorgelegd, derhalve dient gedacht te worden aan soortgelijke ondersteuning aan de kennisinstellingen zoals deze in de periode 2015-2022 heeft plaatsgevonden op de Brightlands Chemelot Campus in Sittard-Geleen (BCC).
   Advies: De projecten worden nader uitgewerkt middels een subsidiebeschikking middels een subsidiebeschikking (bevoegdheid GS). Daarmee kwalificeert deze post als een categorie iii. post. Vooralsnog wordt uitgegaan van een gelijke verdeling over de jaren, ofwel € 428.571 per jaar. Uitzondering hierop vormt het tekort op de bijdrage UCV die nu reeds ten laste van deze post gebracht wordt, op basis van de voorliggende besluitvorming en verdiepende toelichting.
5. ~~Vraag: De vastgoedcomponent van de BCGV wordt gekenmerkt door tegenvallers. Hierin speelt de oorsprong van de gebouwen in het voormalig Floriade terrein een rol. De gebouwen~~

~~zijn niet voor de functie als campusgebouw ontworpen. Om dit te adresseren wordt gevraagd om jaarlijkse financiering van de exploitatieverliezen door beide aandeelhouders én een incidentele bijdrage ten behoeve van de grootonderhoud kosten van Villa Flora.~~
~~Advies: Voorgesteld wordt om in 2022 te starten met € 800.000 per jaar onder categorie i. beschikbaar te stellen. Dit bedrag is hoger dat het geraamd verlies, het vormt dus een buffer voor verdere tegenvallers.~~

6. ~~Daarnaast vraagt de incidentele vastgoedsituatie van Villa Flora al in 2022 om een investering van € 15 mln. in categorie ii. Hiervan is reeds in juni 2022 een bedrag van € 6,5 mln. door uw Staten beschikbaar gesteld. Voorgesteld wordt om het resterende bedrag ter grootte van € 8,5 mln. beschikbaar te stellen voor de onderhoudsinvesteringen aan o.a. het dak van de Villa Flora, de WKO installatie als ook de reeds geleden verliezen in de vennootschap.~~

8.2. Voorjaarsnota en programmabegroting 2023
Wij verwijzen naar de voorjaarsnota 2022 (DOC-00265833) en programmabegroting 2023 (DOC-00341008) voor een totaalbeeld van de begrotingsruimte in relatie tot het voorliggende besluit en overige majeure dossiers.

In de begroting 2023 zijn als onderdeel van de stelpost Brightlands, de aanvullende lasten voor Greenport, die bij behandeling van PS voorstel Brightlands zijn losgeknipt, voorlopig gereserveerd als stelpost vooruitlopend op het hierover separaat te nemen besluit. Dit besluit ligt nu voor. Bij positief besluit zal de stelpost deels direct in de begroting landen (categorie i.) kosten, zijnde de regulier agio storting van € 300.000,- ~~en de aanvullende agiostorting van € 800.000 voor campus vastgoed. Een deel zal direct ten laste gebracht worden van de immunisatiereserve, zijnde de categorie ii. kosten voor achterstallig onderhoud zijnde € 15 mln. waarvan reeds € 6,5 mln. besloten.~~ Tot slot wordt een bedrag van ~~€ 1.857.142~~ 1.642.857 per jaar als stelpost opgenomen worden, ten behoeve van nader uit te werken en te concretiseren R&D programma's en bijdragen kennisinstellingen. De bijdragen kennisinstelling wordt nader uitgewerkt middels een subsidiebeschikking en is bevoegdheid GS.

Voor de immunisatiereserve worden in de Eindejaarsbijstelling (PS december 2022) de gecumuleerde effecten van alle PS besluiten zichtbaar gemaakt, inclusief het voorliggende besluit. Hierbij is de verwachting dat de omvang van de immunisatiereserve boven de € 900 mln. blijft.

8.3. Verwerking financiële consequenties Statenvoorstel BCGV
De financiële consequenties van het voorstel worden na besluitvorming door Provinciale Staten verwerkt in de 1e Afwijkingenrapportage 2023 betreffende de categorie i, ii en bijdragen kennisinstellingen.

9. Juridische aspecten – deregulering
Niet van toepassing

10. Verbindingslijnen en andere visies
Het Statenvoorstel stoelt op en geeft uitvoering aan het 'Missiegedreven Economisch Beleidskader' (G-20-023; PS, 29 juni 2020), het provinciaal beleidskader voor de Limburgse landbouw- en agrifoodsector 'Koers naar de toekomst' (G-20-012; PS, 29 juni 2020), het beleidskader 'Circulaire Economie Limburg 2.0' (G-20-055; PS, 5 oktober 2020) en 'Sturing in Samenwerking 3.0 het strategisch investeringsbeleid en uitvoeringskader' (G-20-082; PS 5 februari 2021);

11. Relatie met aanpak coronacrisis

Niet van toepassing.

12. Toets Referendumverordening

Niet van toepassing.

13. Effecten op CO_2 en stikstof emissies

Het doorzetten en verder versterken van de innovatie-ecosystemen van de Brightlands campussen draagt bij aan de energie- en de duurzaamheidstransities. Met de inzet van provinciale instrumenten en middelen worden innovaties gestimuleerd en randvoorwaarden gecreëerd die de energie- en de duurzaamheidstransities versnellen en daarmee ook een bijdrage leveren aan de reductie van CO2-emissies. Daarmee is deze inzet gericht op het stimuleren van innovaties en het creëren van randvoorwaarden die ook de duurzaamheidstransitie versnellen, zoals aangegeven in paragraaf 7.

14. Verdere planning, procedure en uitvoering

Uitvoering wordt na besluitvorming door uw Staten ter hand genomen door Gedeputeerde Staten, zoals beschreven in het Statenvoorstel. Realisatie vindt plaats in samenhang met het Statenvoorstel 'Brightlands en de campussen – visie en inzet tot 2030' (G-22-021; PS, 24 juni 2022), via inzet van diverse instrumenten, zoals aandeelhouderschap, subsidieverstrekking en financiering, maar ook lobby en public affairs activiteiten. Gedeputeerde Staten zullen daartoe afzonderlijke besluiten nemen.

15. Periodieke informatie/sturingsinformatie

- Via Jaarstukken en Begroting [X]
- Paragraaf Projecten [X]
- Paragraaf Financieringen [X]
- Paragraaf Verbonden Partijen [X]
- Paragraaf Bedrijfsvoering [O]
- Programmaverantwoording [O]
- Voortgangsrapportages Regeling grote Projecten [X – de Brightlands Rapportage]

16. Evaluatie

Het Statenvoorstel heeft een horizon tot 2030 en is opgesteld met de kennis van nu. De ontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo is dynamisch en de voortgang in de ontwikkeling staat onder invloed van veranderingen in de omgeving. Binnen de contouren van dit voorstel zal het college inspelen op de actualiteit en uw Staten daarover actief blijven informeren.

Vanwege de dynamiek zullen wij zoals ook is opgenomen in het Statenvoorstel 'Brightlands en de campussen – visie en inzet tot 2030' in 2026 een integrale tussenevaluatie uitvoeren en aan uw Staten aanbieden en daarbij ook de financiële inzet beschouwen. Eind 2028 of begin 2029 zullen wij een herijking van de visie opstellen, ter voorbereiding op de bepaling van de rol, positie en inzet van de provincie in Brightlands en de campussen voor de periode vanaf 2030.

Wij monitoren de voortgang continu en rapporteren hierover jaarlijks in de Brightlands Rapportage, waarin wij zichtbaar maken wat de toegevoegde waarde is voor Limburg.

17. Communicatie

Via de provinciale website en andere media verspreiden wij actief informatie over de campussen. In het Statenvoorstel is opgenomen om ook de communicatie vanuit de campussen (www.brightlands.com) te blijven ondersteunen.

Communicatie en daarmee communicatie over de resultaten en de bijdragen aan de maatschappelijke doelen, is een instrument dat in wordt ingezet, bijvoorbeeld bij vorming van ecosystemen en communities in het kader van Brightlands, in de proposities ten behoeve van acquisitie van nieuwe bedrijvigheid en aantrekkingskracht op talenten van binnen en buiten de regio.

18. Meegezonden bijlagen

1. a. rapport Roland Berger 'Brightlands Campus Greenport Venlo – Groeiplan'
   b. de onderdelen C 'business case' en E 'appendix' zijn vertrouwelijk ter inzage gelegd
2. ~~Second Opinion rapport Venlo (dhr. Bert Kip)~~
3. Roadmap Provinciale rol Brightlands Campus Greenport Venlo (BCI)
4. Subsidieverzoek HEFI tweede tranche: beoordeling, aanvraag, projectplan en externe evaluatie 1ste tranche
5. Subsidieverzoek bachelor onderwijs/UCV te Venlo derde tranche: beoordeling, aanvraag, projectplan en externe evaluatie 2de tranche
6. ~~Rapportage financiële analyse huisvestingsopties (Fakton)~~
7. ~~Vastgoed – BV CVGV~~
8. ~~Villa Flora Venlo – Onderhoudsstatus is vertrouwelijk ter inzage gelegd~~

GEWIJZIGD
ONTWERPBESLUIT
PROVINCIALE STATEN
VAN LIMBURG

No: G-22-039

Onderwerp:
'Brightlands Campus Greenport Venlo - visie en inzet tot 2030'

Provinciale Staten van Limburg;

gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten van Limburg van

besluiten:

1. in te stemmen met het Statenvoorstel 'Brightlands Campus Greenport Venlo - visie en inzet tot 2030';
2. € 300.000,00 ~~€ 1.100.000,00~~ per jaar beschikbaar te stellen als structurele begrotingspost ten laste van stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead), als eerste in de begroting 2023 (categorie i). Voor de jaren 2023 en 2024 te salderen met de reeds opgenomen lasten van respectievelijk € 300.000 in 2023 en € 300.000 in 2024 de programmabegroting 2023.;
3. De in de programmabegroting 2023 opgenomen stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead) betreffende restant € 1.642.857 per jaar ~~1.857.142~~ te bekrachtigen ten behoeve van R&D programma's en projecten (categorie iii);
4. ~~€ 8.500.000,00 beschikbaar te stellen voor noodzakelijke bijdrage aan BV CVGV ten laste van de immunisatie reserve (categorie ii);~~
5. € 2.913.020,00 beschikbaar te stellen voor de provinciale bijdrage aan het project Healthy Eating and Food Innovation' voor € 1.448.479,00 uit de beleidsintensivering 'Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt' en voor € 1.464.541,00 uit het beleidskader Limburgs landbouw en agrifoodsector 'Koers naar de Toekomst' lijn 1 missiegedreven innoveren; campus. ;
6. € 3.700.000,00 beschikbaar te stellen voor de provinciale bijdrage aan het Kennis As-project University College Venlo/bachelor onderwijs Venlo voor € 2.200.000,00 uit de beleidsintensivering 'Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt' en ~~voor~~ € 1.500.000,00 ~~uit~~ toevoegen aan de stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead) en deze te bekrachtigen;
7. Bij een positief besluit van Provinciale Staten worden de financiële consequenties geëffectueerd in de 1e Afwijkingenrapportage 2023 betreffende de categorie i en ii en bijdragen kennisinstellingen.

Aldus vastgesteld door Provinciale Staten van Limburg in hun vergadering van

De heer mr. A.O.J. Pregled, griffier

De heer E. Roemer, voorzitter

Bijlage 3a Groeiplan Brightlands Campus Greenport Venlo

1. Brightlands Campus Greenport Venlo - groeiplan

Gezien de 'groei-opgave' waar BCGV in totaliteit voor staat, de middelen die dit vraagt en het partnerschap dat de aandeelhouders in dit traject moeten tonen, hebben UM, BASF, gemeente Venlo en de Provincie Limburg gezamenlijk een groeiplan opgesteld voor de ontwikkeling van BCGV.
Bij alle vier de aandeelhouders bestaat het besef dat dit het momentum is om een gezamenlijke keuze te maken over de toekomst van de Brightlands Campus in Venlo. Elke aandeelhouders heeft een eigen rol in de doorontwikkeling van de Campus. De onderlinge samenhang en afhankelijkheid van elke rol per aandeelhouders ten opzichte van de andere aandeelhouders is groot. De keuze van één aandeelhouder om iets wel of juist niet te doen heeft een direct effect op de andere aandeelhouders
Het groeiplan schetst de gezamenlijke visie van de vier aandeelhouders. Het groeiplan bestaat uit de volgende inhoudelijke onderdelen:

- De gezamenlijke visie voor BCGV;
- Het ontwikkelpad, en;
- Business case op hoofdlijnen.

Uit het groeiplan BCGV zijn de onderdelen 'gezamenlijke visie' en 'ontwikkelpad' en de 'huidige situatie' in deze bijlage opgenomen. De business case en appendix zoals opgenomen in het groeiplan wordt voor uw Staten onder oplegging van geheimhouding ter inzage gelegd als bijlage 3b bij het Statenvoorstel. Deze informatie wordt onder oplegging van geheimhouding voor uw Staten ter inzage bij uw griffie, en wel vanaf 1 juni 2022 tot en met 24 juni 2022. Van deze geheime informatie mag u alleen kennis nemen. Op de inzage door de leden van uw Staten is de procedure zoals beschreven in de brief aan uw Staten verzonden op 18 november 2015 van toepassing. De bepalingen uit de Wob die ten aanzien van de informatie geheimhouding rechtvaardigen zijn de volgende. Artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, Wob bepaalt dat het verstrekken van informatie achterwege dient te blijven voor zover dit bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld. In de onderhavige documenten staan bedrijfsgegevens welke vertrouwelijk aan ons zijn verstrekt, waaronder financiële bedrijfsgegevens van Campus Vastgoed Greenport Venlo BV, welke inzicht geven in de financiële bedrijfsvoering. Uw Staten worden tevens geadviseerd om de oplegging van deze geheimhouding te bekrachtigen als bedoeld in artikel 25, derde lid, Provinciewet en te bepalen dat de geheimhouding zal voortduren.

2. Gezamenlijke visie

De gezamenlijke visie beschrijft:

- De inhoudelijk focus van de campus gericht op innovatie in de hoogwaardige tuinbouw keten voor gezondheid, duurzaamheid en bedrijvigheid;
- De specifieke faciliteiten voor onderzoekers, ondernemers en studenten als drie doelgroepen, die de locatie maken tot een aantrekkelijke vestigingslocatie;
- Een indicatief ontwikkelpad om deze ambitie te realiseren;
- Een globale inschatting van de investeringen die hiervoor nodig zijn, én;
- De rollen die de verschillende partners in de ontwikkeling van de campus kunnen invullen.

3. Ontwikkelpad

Het bij het groeiplan uitgewerkte ontwikkelpad voor de campus is opgesteld vanuit een perspectief van versnelde groei. Het ontwikkelpad beschrijft dit groeiscenario voor de toekomst, hoe daarnaartoe te bewegen, en een inschatting van benodigde investeringen op hoofdlijnen. Tevens is opgenomen

welke mogelijke rollen de vier aandeelhouders zouden kunnen hebben, met daaraan gekoppelde investeringen/activiteiten van die partners.

Het daadwerkelijke commitment van partners aan het groeiscenario, het bijbehorende ontwikkelpad en de werkelijke investeringen daarbinnen, is van invloed op hoe het ontwikkelpad uiteindelijk verloopt. Het ontwikkelpad zoals opgenomen in het groeiplan moet daarom worden beschouwd als een indicatief ontwikkelpad. Het in het groeiplan geschetste ontwikkelpad kan alleen worden bereikt als iedere partner de rol en bijdrage levert zoals in het ontwikkelpad als uitgangspunt wordt gehanteerd. Anders ontstaat er een ander, getemporiseerde ontwikkeling van BCGV.

4. Businesscase op hoofdlijnen

Op hoofdlijnen zijn een aantal businesscases uitgewerkt op het gebied van de in het groeiplan omschreven clusters “ondernemers, onderzoekers & ontwikkelaars en studenten”. De ketenbenadering van de campus vereist voor deze clusters een gelijktijdige en gelijkwaardige ontwikkeling.

De businesscases focussen zich op de benodigde investeringen voor en kosten van de activiteiten, mensen en infrastructuren, en de bekostiging daarvan.
De businesscases zijn hoog over inschattingen, op basis van beschikbare data van de partners en de campusorganisatie, en moeten worden beschouwd als ruwe schattingen. Ook hiervoor geldt: de investeringen zijn gebaseerd op een ontwikkelpad vanuit een perspectief van versnelde groei. Een ander (getemporiseerd) ontwikkelpad / groeiscenario leidt tot een andere investeringsbehoefte.

Brightlands Campus Greenport Venlo

Groeiplan

8 April 2022

Inhoud

A. Gezamenlijke visie 203X 3

B. Ontwikkelpad 41

C. Business case op hoofdlijnen 71

D. Huidige situatie 88

1. Op de campus 89

2. Omgeving van de campus 100

3. Trends 111

E. Appendix 122

In de periode van januari 2022 tot begin april 2022 hebben de vier partners van de Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) – Universiteit Maastricht, BASF Nunhems, Provincie Limburg en Gemeente Venlo – met ondersteuning van Roland Berger en in samenwerking met de campus organisatie een groeiplan opgesteld voor de BCGV. Dit groeiplan gaat uit van een scenario voor de campus van versnelde groei. Het groeiplan beschrijft de *gezamenlijke visie* van de partners op de toekomst van de campus, het *ontwikkelpad* om naar die visie te groeien vanuit de *huidige situatie*, en een inschatting van de benodigde investeringen voor het ontwikkelpad in een *business case op hoofdlijnen*.

Dit document bevat de hoofdstukken A, B en D van de uitgebreide versie van het groeiplan. In een separaat document zijn de hoofdstukken C en E gegeven. Ook is er een samenvatting van het groeiplan gegeven en zijn de documenten vertaald in het Engels.

This document shall be treated as confidential. It has been compiled for the exclusive internal use by our client and is not complete without the underlying detailed analyses and the oral presentation. It must not be passed on and/or must not be made available to third parties without prior written consent from Roland Berger.

© Roland Berger

A. Gezamenlijke visie 203*X*

A Gezamenlijke visie 203*X*

Brightlands Campus Greenport Venlo is in 203*X* een florerende en duurzame innovatiecampus in het groen

De duurzame innovatiecampus BCGV in 203*X*

Focus

- De Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) is een **unieke campus in het groen** waar ondernemers, onderzoekers & ontwikkelaars, studenten en bezoekers samen innoveren
- De campus focust op **innovatie** in de **hoogwaardige tuinbouw keten** voor **gezondheid**, **duurzaamheid** en **bedrijvigheid** – de campus is de plek waar de **tuinbouw ketens van de toekomst** worden vormgegeven
- Innovatie vindt plaatst op alle schakels in de waardeketen, met een sterke propositie voor **geïntegreerde vraagstellingen over de keten**, en over de **gehele Technology Readiness Level (TRL)-keten**
- De focus van BCGV is complementair aan en **versterkt de andere Brightlands campussen** en de **clusters van glastuinbouw, maakindustrie en logistiek in Greenport Venlo**

Ondernemers

- **Innovatieve ondernemers** met hun start-ups en spin-outs vanuit bedrijven en kennisinstellingen hebben hun **thuisbasis op de campus** – aangetrokken door talent, kennis, faciliteiten en ondersteuning op de campus. In de scale-up fase ontgroeien zij de huisvesting op de campus en vestigen hun operationele activiteiten elders in de regio, maar houden hun onderzoeksactiviteiten op de campus
- In **multi-tenant huisvestingsconcepten** als Brightworks en Brighthouse ontwikkelen deze ondernemers zich, en komen bij elkaar rondom de community vloer
- De campus heeft één **centraal aanspreekpunt** voor ondernemers om toegang te krijgen tot het campus netwerk, een **optimaal start-up ecosysteem**

Onderzoekers & ontwikkelaars

- Ongeveer 300 **onderzoekers van corporates en van kennisinstellingen** doen onderzoek op de campus
- **UM vormt een sterke kennisbasis** vanuit drie faculteiten – met 11 **onderzoeksgroepen van Faculty of Science & Engineering (FSE), School of Business and Economics (SBE) en Faculty of Health, Medicine & Life Sciences (FHML) fysiek op de campus** in verbinding met Maastricht en Maastricht Universitair Medisch Centrum + (MUMC+)
- Enkele **corporates huisvesten structurele onderzoekscapaciteit** op de campus, en vele anderen participeren in de onderzoeksprogramma's op de campus – BASF focust op het ontwikkelen van consument gedreven gezonde groente oplossingen
- De campus huisvest **unieke en gedeelde innovatie-infrastructuren**, die de **gehele waardeketen** beslaan – rondom die infrastructuren zijn **publiek-private programma's** waar onderzoekers bedrijven en kennisinstellingen met elkaar innoveren
- De campus innoveert **samen met ondernemers** uit de regio en test nieuwe innovaties uit in hun kas, productiefaciliteit of logistieke proces – **de regio is een fieldlab**

Studenten

- De campus huisvest een **doorlopende leerlijn**, met als zwaartepunt 1,300 studenten van de FSE, SBE en FHML faculteiten van de UM in een curriculum van 9 vooruitstrevende **opleidingen die de hele waardeketen beslaan**, geflankeerd door studenten van hogescholen, middelbaar beroepsonderwijs en een leven lang leren programma van SBE
- **Studenten** van MBO, HBO en WO werken met docenten en ondernemers samen aan **geïntegreerde innovatievraagstukken uit het bedrijfsleven**
- Studenten zijn veel en graag op de campus, brengen leven in de brouwerij en **400 studenten wonen ook op de campus** – in innovatieve, duurzame huisvesting die modulair is en ingebed in de groene omgeving op de campus en een living lab vormt voor duurzaamheid en gezondheid; een concept dat uniek is op internationaal niveau

Bezoekers

- **Bewoners uit de omgeving** zijn trots op de campus en komen er graag om gebruik te maken van de **buitenruimte**. Vanuit de bredere omgeving komt **publiek** om kennis te maken met de tuinbouwketen, duurzaamheid en gezondheid, en innovatie daarbinnen,
- De campus beschikt over een **experience center** waar partijen op de campus klanten, medewerkers en bezoekers de innovaties op de campus laten zien – **bezoekers participeren** als consument actief in onderzoek

De Brightlands Campus Greenport Venlo is een unieke campus in het groen

Indruk van BCGV in 203X

100 innovatieve start-ups en MKB'ers …

… 300 R&D-ers van kennisinstellingen en corporates …

…1,500 studenten …

… en vele bezoekers …

… werken, leven en genieten in een unieke groene omgeving …

… waar zij samen innoveren in de tuinbouw keten …

… voor gezondheid, duurzaamheid en bedrijvigheid

A Gezamenlijke visie 203*X*

Wereldwijde uitdagingen vragen om een integrale ketenbenadering die op een unieke en toegankelijke manier wordt vormgegeven op de BCGV

Wereldwijde uitdagingen …

Onze maatschappij staat voor steeds complexere en in elkaar vervlochten mondiale uitdagingen, zoals:

- Klimaatverandering
- Gezondheid
- Het duurzaam voeden van een groeiende wereldbevolking

… vragen om een integrale ketenbenadering …

Waarin er wordt samengewerkt door burgers, bedrijfsleven, beleidsmakers en kennisinstellingen over de grenzen van traditionele disciplines en sectoren heen

… die op een unieke en toegankelijke manier wordt vormgegeven op de BCGV

- De campus biedt een ketenbenadering met multidisciplinaire aanpak
- Die niet alleen toegankelijk is voor grote corporates, maar ook voor MKB uit de regio
- Waar ecologie, economie, gezondheid en technologie aanjagers zijn van systeemveranderingen

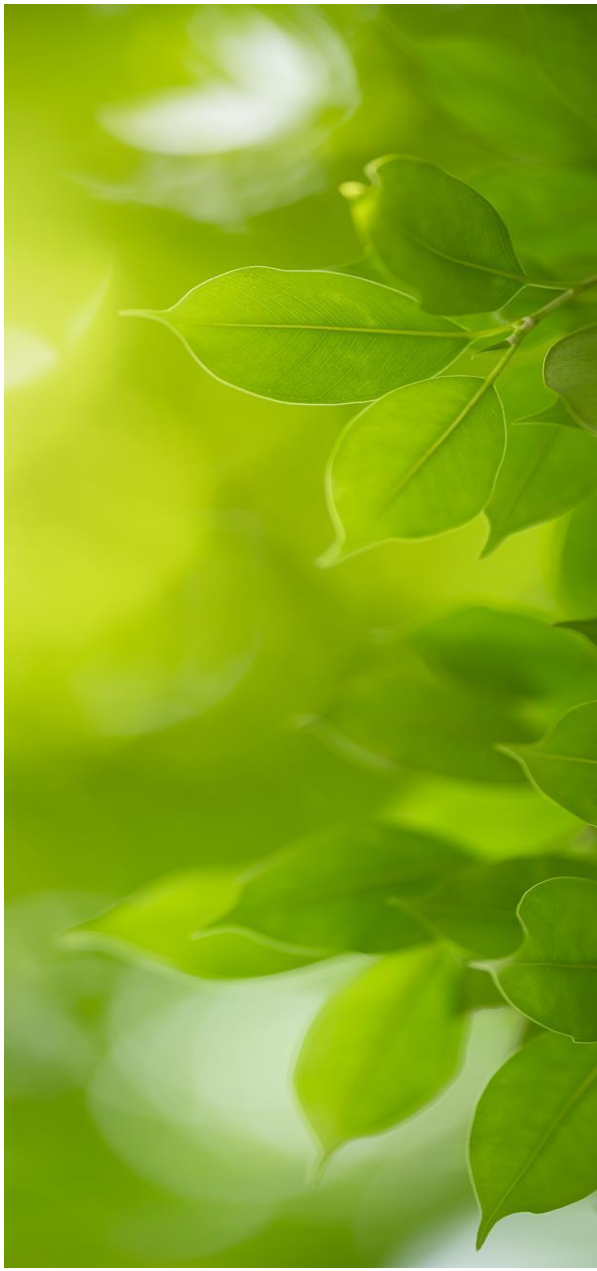

BCGV focust op innovatie in de hoogwaardige tuinbouw keten voor gezondheid, duurzaamheid en bedrijvigheid

Het gezond houden van de bevolking om de zorg te ontlasten, welzijn te vergroten en de economie van arbeid te voorzien

Het voeden van een groeiende wereldbevolking met beperkte resources en een minimale footprint

Het stimuleren van een internationaal competitieve tuinbouw keten die maximale opbrengst met minimale resources realiseert

- Op de campus wordt **geïnnoveerd voor gezondheid, duurzaamheid en bedrijvigheid**: er wordt gewerkt aan gezonde en duurzame voeding, een gezonde en duurzame omgeving, en een gezonde en duurzame bedrijfsvoering
- De campus focust op **hoogwaardige tuinbouw**: daar waar producten worden gemaakt die een hoge toegevoegde waarde per productie-oppervlak hebben, zoals in de glastuinbouw
- Het **begrip van de plant en de mens** is een middel om innovatie te stimuleren: bv. de ontwikkeling van de plant, groei, gebruik, inhoudsstoffen, menselijk gedrag, consumptie, smaak, metabolisme, effect op de omgeving en de gezondheid

A Gezamenlijke visie 203*X*

BCGV neemt een ketenbenadering: op de campus worden de tuinbouw ketens van de toekomst vormgegeven

Waardeketen van de toekomst

Automatisering

Robotica, AI en sensoriek creëren optimale condities voor productie en automatiseren oogst om met zo min mogelijk arbeid plaats te vinden

Zaadveredeling

Moderne veredelingstechnieken verbeteren smaak, resistentie, houdbaarheid en productiviteit

Groei omstandigheden

Optimale lichtrecepten, regulatiesystemen voor warmte, CO_2 en luchtvochtigheid, en biologische hulpmiddelen zorgen voor optimale groeiomstandigheden voor de gewassen

Gezonde Consument

Gezonde, duurzame, smakelijke en betaalbare groenten en fruit – verwerkt in innovatieve consumentenproducten – faciliteren de consument in het maken van gezonde voedselkeuze; tegelijkertijd stuurt de consument innovatie binnen de waardeketen aan d.m.v. voorkeuren en co-creatie

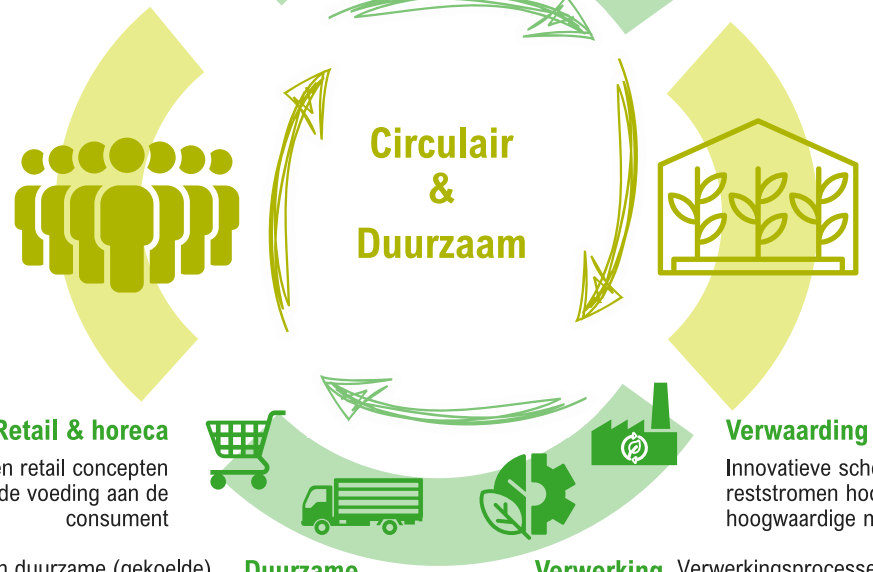

Hoogwaardige primaire productie

Technologie-intensieve kassystemen – en andere productiesystemen – brengen automatisering, verlichting, klimaatregulatie en biologische hulpstoffen bij elkaar om gezonde gewassen op een duurzame en productieve manier te groeien

Retail & horeca

Innovatieve horeca en retail concepten verkopen gezonde voeding aan de consument

Verwaarding van reststromen

Innovatieve scheidingsmethoden en verwerkingsprocessen maken van reststromen hoogwaardige producten – zowel voedingsingrediënten als andere hoogwaardige materialen – en maken de keten circulair

Slimme logistieke concepten dragen zorg voor effectieve en duurzame (gekoelde) vervoer vanuit de kas, verwerker of groothandel naar de consument

Duurzame logistiek

Verwerking

Verwerkingsprocessen maken gewassen klaar voor directe consumptie of als voedselingrediënten, e.g. wassen, snijden, invriezen, preserveren en verpakken – met minimale toevoegingen en behoud van gezonde ingrediënten

A Gezamenlijke visie 203*X*

Op de BCGV is de consument niet het eindpunt van de keten, maar juist een bron van nieuwe innovatie die de rest van de keten aanstuurt middels co-creatie

Innovatie gedreven vanuit de consument

Op de campus worden niet alleen de nieuw **ontwikkelde voedingsproducten** getest met de consument,
maar juist ook **nieuwe ideeën en voedingsconcepten** ontwikkeld middels **co-creatie** in samenwerking **met de consument**,
die zo ook mede de **nieuwe innovatie** binnen de keten **aanstuurt** richting de waardeketen van de toekomst

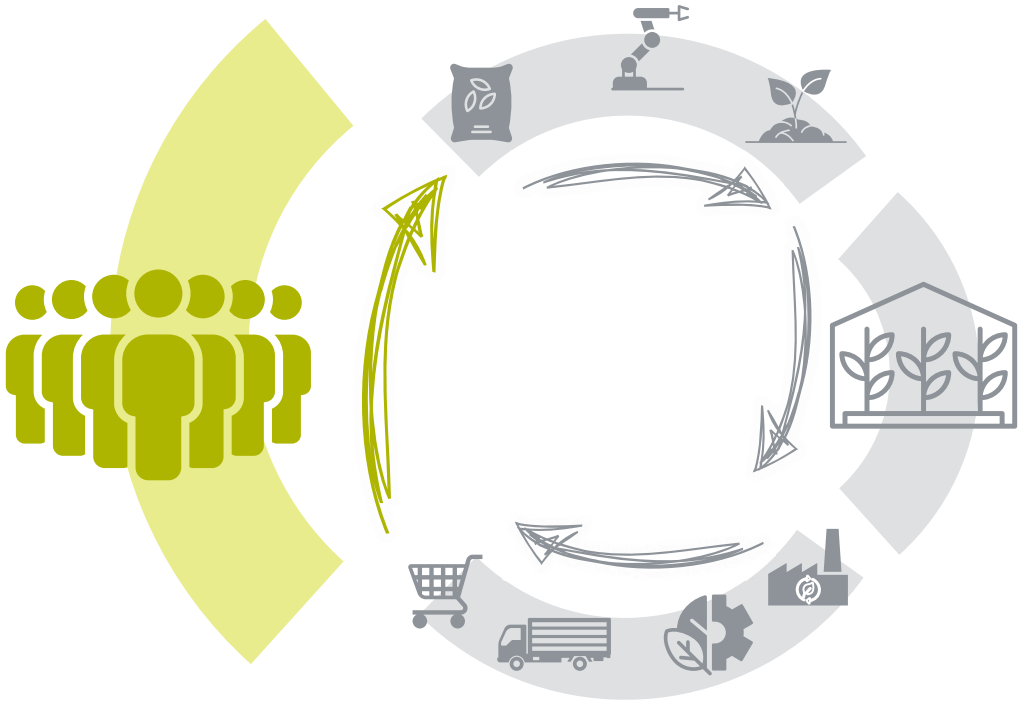

A Gezamenlijke visie 203*X*

Innovatie vindt plaatst op en tussen alle schakels in de waardeketen met focus op geïntegreerde vraagstellingen over de waardeketen, en over de gehele TRL-keten

Kennis & onderzoek over de gehele waardeketen, met focus op geïntegreerde vraagstukken

- Op de campus en in het netwerk van de campus kan men kennis vinden op elke schakel in de tuinbouw waardenketen
- Ondernemers, onderzoekers en studenten werken op de campus samen aan geïntegreerde onderzoeksvragen, waarbij kennis en onderzoeksfaciliteiten betrokken en nodig zijn van meerdere schakels in de keten
- Ook wordt de impact onderzocht van veranderingen binnen een bepaalde schakels op andere gedeeltes van de keten
- Er is een sterk kennisnetwerk met de overige Brightlands campussen en andere kennishouders in de omgeving

Van ontdekking tot product lancering

- Op de campus kan men innovaties op alle TRL niveaus ontwikkelen, van ontdekking tot uiteindelijke lancering
- Er zijn specialistische onderzoekersfaciliteiten aanwezig die ondernemers, onderzoekers en studenten hierin ondersteunen voor elke fase:
  - Ontdekking
  - Ontwikkeling
  - Demonstratie
  - Lancering

Innovaties die worden ontwikkeld op BCGV verbinden verschillende schakels in de waardeketen

Voorbeelden van innovaties die verschillende schakels in de keten verbinden

Gepersonaliseerde voeding

Het creëren van gepersonaliseerde voeding voor consumenten. Dit kan op individueel niveau en op groepsniveau Met behulp van markers in bloed en ontlasting, risicoprofielen en het gebruik van wearables, e.g. sporthorloges en apps, wordt **persoonlijk voedingsadvies** gegeven. Via persoonlijke recepten kan de consument vervolgens zijn inkopen hierop laten afstemmen. Veredelaars, telers en verwerkers gebruiken deze informatie om productinnovatie te informeren

Transparante waardeketen

Het creëren van een geheel **transparante en traceerbare waardeketen**. Consumenten kunnen met hun telefoon in de supermarkt een QR code scannen en daarmee precies zien wat de **ecologische footprint** en **voedingswaarde** is van het product. Van informatie over welk type zaad en teeltmethode tot vitamine gehalte

Venlokas 2040

Het creëren van een autonome glastuinbouwkas waarin computer gestuurde systemen geheel autonoom gewassen verbouwen en verwerken. Deze **kas van de toekomst** wordt verwezenlijkt door onderzoek en innovaties op het gebied van veredelingstechnieken, sensortechnologie, robotica en kunstmatige intelligentie

Vitamine Scanner

Het creëren van een **non-invasieve detectie methode** waardoor de **vitamine waardes** in groente direct gemeten kunnen worden. Deze Vitamine Scanner stelt zaadveredelaars in staan om preciezer en sneller onderzoeksresultaten binnen te krijgen, groeiers om te bepalen wat het **optimale oogstmoment** is, en de retail om te beslissen welke groente het beste ingekocht kunnen worden

De focus van BCGV is complementair aan en versterkt de andere Brightlands campussen en de clusters van glastuinbouw, maakindustrie en logistiek in Greenport Venlo

Aansluiting van focus met Brightlands en Greenport Venlo

Brightlands
Knowledge crossing borders

Greenport VENLO REGION

Brightlands Maastricht Health Campus
Samenwerking op thema **preventie en gezondheid**, waar de rol van voeding in de preventie en behandeling van ziekten op BMHC samenkomt met de wereld van gezonde voeding op BCGV

Brightlands Smart Services Campus
Samenwerking op thema **AI en data**, waar op BSSC expertise zit en op BCGV een concrete toepassingsketen

Brightlands Chemelot Campus
Samenwerking op thema **verwaarding van reststromen en circulariteit**, waar op BCC de proces expertise zit en op BCGV de feedstock

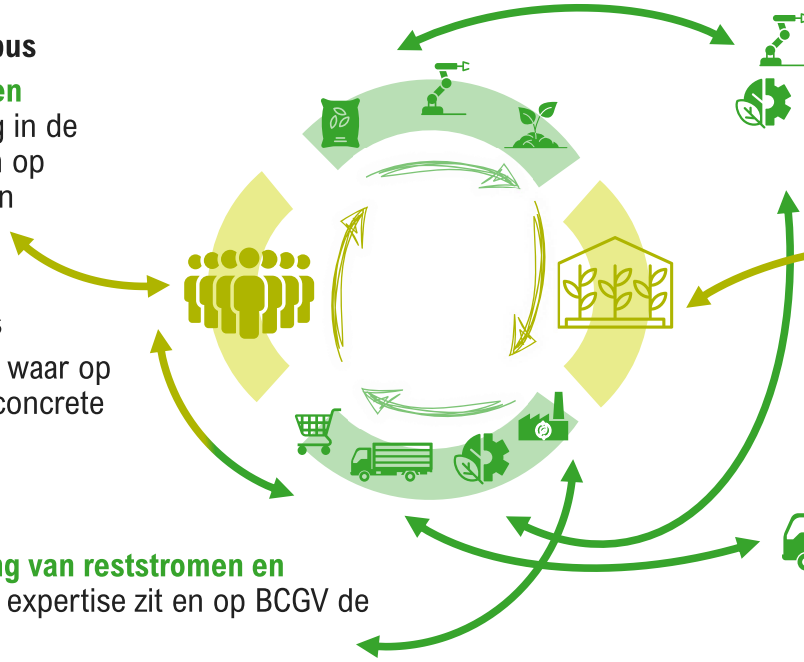

Maakindustrie cluster
Met de regionale maakindustrie wordt geïnnoveerd op **productie-concepten en apparatuur**

Glastuinbouw cluster
Met het regionale glastuinbouw-cluster wordt de **high-tech primaire productie** van de toekomst vormgegeven

Logistieke cluster
Met het regionale logistieke cluster worden **duurzame logistieke concepten** ontwikkeld

A Gezamenlijke visie 203*X*

BCGV is internationaal geprofileerd en is ook onderdeel van een internationaal netwerk

De campus heeft een **internationale uitstraling** en is ook **internationaal geprofileerd en erkend** op het gebied van hoogwaardige tuinbouw

De campus is onderdeel van een **internationaal glastuinbouw cluster** wat zich uitspreid over Noord-Brabant, Limburg en Noordrijn-Westfalen en een achterland voedt van **> 5 miljoen mensen**

De campus is onderdeel van een **internationaal netwerk van kennisinstellingen en bedrijven** op het gebied van hoogwaardige tuinbouw

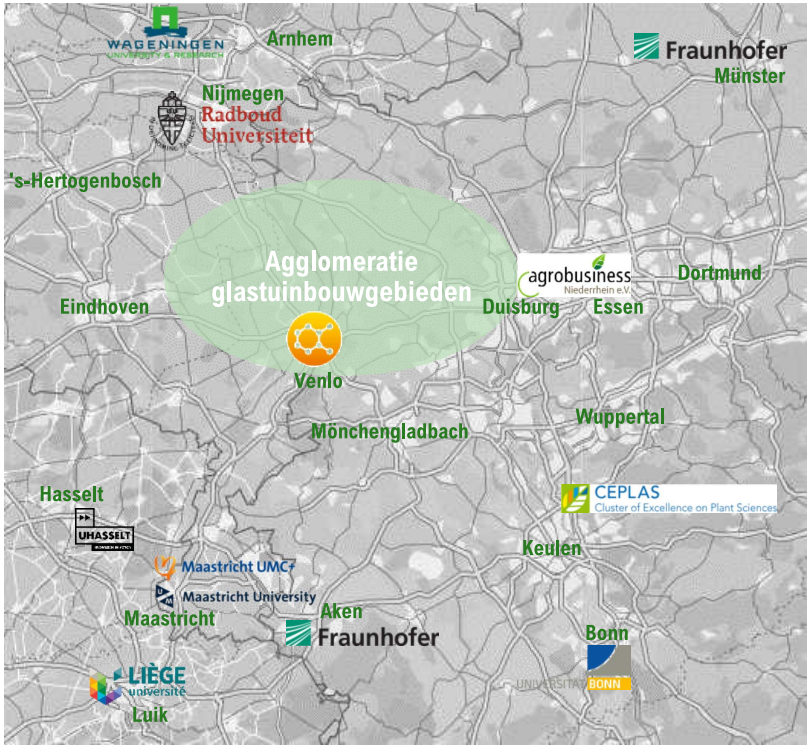

Het beeld op de campus wordt bepaald door vier clusters: ondernemers, onderzoekers, studenten en bezoekers die hun thuisbasis vinden op de campus

Ondernemers, onderzoekers, studenten en bezoekers

1 Ondernemers

- Ondernemers bouwen hun innovatieve bedrijf op de campus op en groeien deze hier verder uit
- Zij vinden daar huisvesting, bedrijfsondersteuning, unieke onderzoeksfaciliteiten, partners en talent
- Gericht op start-ups en spins-offs vanuit het onderzoek op de campus, studenten en bedrijven uit de regio

3 Studenten

- Studenten worden opgeleid in de AgroFood keten op de campus
- Zij vinden daar onderwijsinfrastructuur bestaande uit collegezalen en praktijkruimtes, uitdagende onderwijsprogramma's, inspirerende leraren en praktijkervaring/challenged-based learning bij bedrijven
- Een aantal studenten woont op de campus in self-sustainable huisvesting
- Gericht op kennis- en onderwijsinstellingen, e.g. Universiteit Maastricht, HAS, Fontys, Yuverta, Gilde opleidingen, …

2 Onderzoekers & ontwikkelaars

- Onderzoekers & ontwikkelaars doen onderzoek op de campus met en tussen elementen van de waardeketen – in hun eigen laboratoria en in publiek-private samenwerkingen
- Zij vinden gedeelde onderzoek infrastructuur met unieke faciliteiten op de campus, kennispartners en talent
- Gericht op R&D activiteiten/afdelingen van corporates en kennisinstellingen

4 Bezoekers

- Bezoekers komen op de campus en recreëren op de campus, en doen mee aan activiteiten en het onderzoek
- Zij vinden daar een publiek toegankelijk park, horeca en demonstratiecentra, en co-creatie mogelijkheden voor innovatie als de gezonde consument van de toekomst
- Gericht op inwoners van Venlo en omgeving, publieke stakeholders, expats en werknemers/bezoekers van bedrijven die op de campus aanwezig zijn

Op BCGV vervagen de grenzen tussen clusters – individuen opereren op de kruisvlakken tussen clusters

"Hoi, ik ben Willem. De campus is de ideale voedingsbodem voor mijn innovatieve agrofood venture 'Food Dynamics'. Academisch, praktisch en aanstormend talent is hier in overvloed aanwezig, en weten we via opleidingsplaatsen te binden aan het bedrijf. Momenteel spijker ik ook mijn eigen kennis bij op de campus in de leven-lang-leren programma's. Gezamenlijk maken we de ambities om voorloper te zijn en te blijven op het gebied van robotisering in de glastuinbouw waar."

"Hi, my name is Salil and I am from Syria. I am currently following the bachelor 'Sustainable Bioscience' at the Brightlands campus in Venlo. I have studied the impact of climate change on the availability of food resources and love the opportunity to actually contribute to the solution during my internship at 'Food Dynamics'. I am also happy I found a place to live right here on the campus in a sustainable housing complex within this green environment, where I can also grow my own vegetables and try out new ideas on a small scale."

"Mijn naam is Anja en vier jaar geleden ben ik op de campus mijn onderzoeksteam gestart met baanbrekend onderzoek op het gebied van DNA-sequencing van tomatensoorten. Daarnaast werk ik nu twee dagen per week als CTO van een spin-off uit mijn eigen onderzoek in samenwerking met 'Food Dynamics' om een geïntegreerde oplossing te ontwikkelen voor de voedselproblemen van morgen."

"Hallo daar, ik ben Maria; de Surinaamse kookgodin van Venlo. Goed eten is niet alleen goed voor je lichaam maar ook voor je geest en je ziel. Ik deel graag mijn kennis op de campus tijdens kookworkshops. Verder vind ik het onderzoek naar 'de ideale tomaat' fascinerend. Ik wist niet dat er zoveel smaken waren. Daarom heb ik mij ingeschreven voor een co-creatie consumentenpanel, waarin ik ook zelf een bijdrage kan leveren aan het onderzoek."

A 1 Ondernemers

Innovatieve ondernemers van start-ups en spin-offs vanuit het onderzoek van bedrijven en kennisinstellingen, hebben hun thuisbasis op de campus

De campus is een **fysieke landingsplek** voor **start-ups** en **spin-outs** van bedrijven, kennisinstellingen en onderzoek op de campus

Op de campus kunnen zij zich door ontwikkelen over **alle TRL niveau's** en **geïntegreerde vraagstellingen** over de gehele keten

Wanneer het tijd is om op te schalen, vliegen deze bedrijven weer uit en vinden een plek voor hun **productie in de regio** – De opgebouwde **R&D basis blijft behouden** en achter op de campus

In multi-tenant huisvestingsconcepten als BrightWorks en BrightHouse ontwikkelen deze ondernemers zich, en komen bij elkaar rondom de community vloer

Ondernemers en bedrijfshuisvesting op de campus

~40 Start-ups vanuit het start-up programma, VC fondsen en spin-offs vanuit het onderzoek/innovatief MKB in de regio,

~50 scale-ups/innovatief MKB aangetrokken vanuit de regio en doorgegroeid vanuit start-ups,

huisvesten zich in **4 BrightWorks** en **3 BrightHouse** gebouwen op de campus

samen met onderzoeksafdelingen[1)] van **~5 corporates** verdeeld over de hele waardeketen

Community vloer

Op de campus is een community vloer waar ondernemers elkaar, studenten en onderzoekers kunnen ontmoeten. Rondom deze community vloer bevinden zich kantoren, flexibele werkplekken, creatieve ruimtes, dienstverleners en het ondersteuningsdesk

1) Zie sectie A.2 – Onderzoekers & ontwikkelaars vanaf pagina 22

A 1 Ondernemers

Ondernemers creëren innovatieve concepten op en tussen verschillende schakels van de waardeketen

Innovatieve voedsel ingrediënten & concepten

Een consortia van innovatieve ondernemers in de aardbeien teelt heeft op de campus in een GRILL project door studenten laten vaststellen welke gezonde voedingsstoffen er allemaal in aardbeien zitten. Op basis van de uitkomsten hebben ze een start-up gecreëerd, die nieuwe voedselingrediënten en concepten ontwikkelt rondom aardbeien. Een aantal van de studenten werkt nu ook voor deze start-up op de campus en doet onderzoek samen met onderzoekers van de universiteit en BASF Nunhems.

Consument gedreven zaadveredeling

Vanouds is innovatie binnen zaadveredelaars gericht op incrementele verbeteringen, die voornamelijk gericht zijn op het verbeteren van de productie en daarmee omlaag brengen van de kosten voor de teler. Dit bedrijf richt zich met zijn innovatie juist op het verbeteren van het product voor de consument op het gebied van smaak, gezondheid en duurzaamheid. De consument herkent deze meerwaarde en is ook bereid hier een hogere prijs voor te betalen.

Gepersonaliseerde voeding

Deze innovatieve start-up is gebaseerd op evidencebased onderzoek en persoonlijke data, die wordt verzameld middels wearables, zoals de smartphone of smartwatch, aangevuld met markers in bloed en ontlasting, en ontwikkelt een gepersonaliseerd voedingsadvies voor de consument. Dit kan ook omgezet worden in specifieke recepten die de consument zelf kan maken. Zij hebben zich op de campus gevestigd om de verbinding te vinden met de benodigde kennis op het gebied van voeding en gezondheid.

Meest verse sla

Dit innovatieve sla verwerkings- en logistiek bedrijf levert aan alle grote supermarktenketens in Nederland. Op de campus doen zij onderzoek met andere bedrijven binnen de keten om ervoor te zorgen dat de sla die zij verwerken en leveren aan de consument zo vers mogelijk is door alle tussenliggende stappen zo kort mogelijk te houden en de sla onder de optimale condities te verwerken en vervoeren.

A 1 Ondernemers

Er is één centraal aanspreekpunt op de campus waar ondernemers terecht kunnen om toegang te krijgen tot het campus netwerk en ondersteunende faciliteiten

Faciliteiten - Ondernemers

Centraal fysiek en digitaal ondersteuningsdesk

- Fungeert als kristallisatiepunt op de campus waar alle vragen van ondernemers, onderzoekers, onderwijsinstellingen, ondersteunende partijen, etc. samenkomen
- Heeft een centraal overzicht van alle partijen, programma's en (onderzoek)faciliteiten op de campus én binnen het netwerk van de campus, en is in staat om deze partijen en faciliteiten met elkaar te verbinden
- Helpt ondernemers de ondersteuning te krijgen die ze nodig hebben door middel van contacten met onderzoekers, GRILL, of ondersteunende diensten op de campus én binnen het netwerk van de campus, e.g. onderzoekfaciliteiten op locatie bij innovatief MKB in de regio
- Op de campus worden verschillende ondersteunende diensten aangeboden voor ondernemers, zoals juridisch, financieel, toegang tot financiering
- De campus fungeert als een portaal naar de kennis en faciliteiten op de andere campussen en externe partners
- Mogelijke ondersteunende partners[1)] zijn:

Brightlands Venture Partners · LIOF · Greenport · CROSSROADS LIMBURG connecting innovation and ambition

1) Mogelijke partners gezien vanuit de visie, maar nog niet concreet met partijen besproken

A 1 Ondernemers

De campus heeft een optimaal start-up ecosysteem om ondernemers te ondersteunen en op weg te helpen

Start-up ecosysteem

Brightlands Start-up Programma

- Op de campus kunnen start-ups en spin-offs deelnemen aan het Brightlands Start-up programma
- Het programma wordt centraal verzorgd voor alle vier de Brightlands campussen met waar nodig specifieke onderdelen aansluitend bij het campus profiel
- Leerervaringen worden uitgewisseld tussen de campussen, en ook faciliteiten worden beschikbaar gesteld aan start-ups die op een andere campus gevestigd zijn
- De campussen bepalen samen de ideale landingsplek voor een nieuwe start-up en versterken zo het gehele ecosysteem
- Het programma is open voor start-ups van ondernemers, onderzoekers en studenten van alle onderwijsinstellingen in de regio
- Binnen het start-up programma krijgen de start-ups ook laagdrempelig toegang tot de (onderzoek)faciliteiten van de campus

(Pre-)Seed-fonds

- De campus geeft start-ups toegang tot het Brightlands Agrifood Fund, dat opereert als early investor op het (pre-) seed niveau
- Het Agrifood Fund verleent niet alleen financiële middelen, maar ook business development support aan de start-ups waarin het investeert
- Via het netwerk van de campus hebben scale-ups ook toegang tot grotere financieringsmaatschappijen als zij toe zijn aan hun volgende stap
- Het Limburg Startup Capital Fund (LSCF) biedt ondersteuning aan innovatieve ondernemers middels het Limburg Vroege Fase Fonds voor start-ups en het Seed Fonds Limburg voor scale-ups
- Het LIOF bevindt zich op de campus om de regionale ontwikkeling te stimuleren door middel van investeringen in het regionale innovatief MKB

Technology Transfer Office (TTO)

- Op de campus bevindt zich afdeling van de Technology Transfer Office (TTO) van de Universiteit Maastricht, in nauwe samenwerking met de Maastricht Health Campus
- Dit TTO ondersteunt studenten en onderzoekers van de universiteit op de campus met het valoriseren van hun onderzoek
- Het TTO biedt spin-offs diensten aan op het gebied van HR, administratie, financiën, patenten, juridisch, etc.

A 1 Ondernemers

De campus huisvest een expat center voor internationale kenniswerkers in de regio Noord-Limburg

Expat Centre Venlo Region

Internationale medewerkers, zowel kenniswerkers als arbeidsmigranten, zijn van **groot belang** voor de regio Noord-Limburg

Van de 75,000 internationale medewerkers in Limburg in 2018 werkte **~50% in Noord-Limburg**, waarvan **3,400 kenniswerkers**

8% van de arbeidsmigranten in Noord-Limburg in 2018 waren kenniswerkers, **30% van het totaal** in Limburg

Het Expat Centre Venlo Region op de campus **helpt internationale kenniswerkers** werk te vinden en zich te **vestigen** in de regio, en **helpt bedrijven** om over de grens **schaars personeel** te vinden

Bron: Decisio, LLTB, Roland Berger

Ongeveer 300 onderzoekers van corporates en van kennisinstellingen doen onderzoek op de campus

Overzicht onderzoek

C Vanuit bedrijven (in de regio) en kennispartners (andere locaties van UM, andere universitaire partners, HBO) participeren onderzoekers in publiek-private programma's op de campus en maken gebruik van gedeelde innovatie-infrastructuren op de campus – zij doen dit tijdelijk, gedurende de looptijd van een project, en veelal in samenwerking met onderzoekers van de UM en bedrijven die huisvesten op de campus

B Vijf corporates hebben structurele onderzoekcapaciteit gehuisvest op de campus, in totaal ongeveer 100 onderzoekers. Zij doen onderzoek voor het bedrijf en werken daarin veel samen met de UM, inclusief door gedeelde aanstellingen. Zij maken gebruik van gedeelde innovatie-infrastructuren en participeren in publiek-private programma's

A De Universiteit Maastricht heeft onderzoeksgroepen met in totaal ongeveer 120 onderzoekers die hun thuisbasis op de campus hebben. Zij vormen de kennisbasis van de campus. Zij doen eigenstandig onderzoek en werken samen met bedrijven in publiek-private projecten. Zij vormen een structurele basis voor innovatie-infrastructuren op de campus

UM vormt een sterke interdisciplinaire kennisbasis vanuit drie faculteiten – met onderzoeksgroepen fysiek op de campus in verbinding met Maastricht en MUMC+

Overzicht bredere onderzoek UM op en met de campus

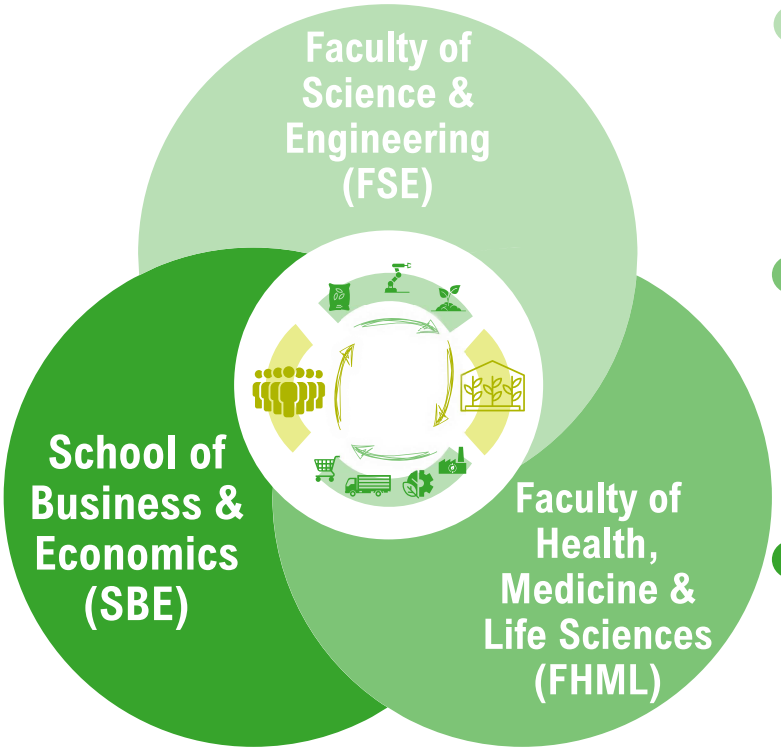

Faculty of Science & Engineering (FSE)

- 6 onderzoeksgroepen met een thuisbasis op de campus die onderzoek doen rondom de hele waardeketen op drie thema's: Future Farming, Future Earth en Sustainable Nutrition
- Inhoudelijke samenwerking met de artificial intelligence onderzoeksgroepen van FSE in Heerlen over slimme toepassingen en data over de keten
- Inhoudelijke samenwerking met AMIBM onderzoeksgroepen van de FSE in Chemelot over verwaarding van restromen

Faculty of Health, Medicine & Life Sciences (FHML)

- 2 onderzoeksgroepen met een thuisbasis op de campus die onderzoek doen op het gebied van Sustainable Nutrition
- Inhoudelijke samenwerking met NUTRIM experts op het gebied van personalised nutrition waarbij proof of concept en fundamenteel mechanistisch onderzoek in Maastricht en veldstudies in Venlo, en ter bepaling van gezondheidseffecten van plant-based foods, waarbij in vitro fermentatie en bio-availability studies in Venlo gecombineerd worden met gecontroleerde (complexe) interventiestudies in Maastricht
- Directe uitwisseling van kennis en faciliteiten met het Maastricht UMC+

School of Business & Economics (SBE)

- 3 onderzoeksgroepen met een thuisbasis op de campus die onderzoek doen op het gebied van Bio-Circular Economy
- Gezamenlijke onderzoeksprogramma's tussen onderzoekers van SBE vakgroepen op de campus en in Maastricht rondom de nieuwe economie en resilience, en samenwerking met het Brightlands Institute for Supply Chain Innovation (BISCI)
- Inzet van data visualisatie en design thinking concepten in samenwerking met partners van verschillende disciplines

UM huisvest elf onderzoeksgroepen van FSE, SBE en FHML op de campus rondom de hele waardeketen, die gezamenlijk werken aan interdisciplinaire vraagstukken

Overzicht onderzoeksgroepen UM

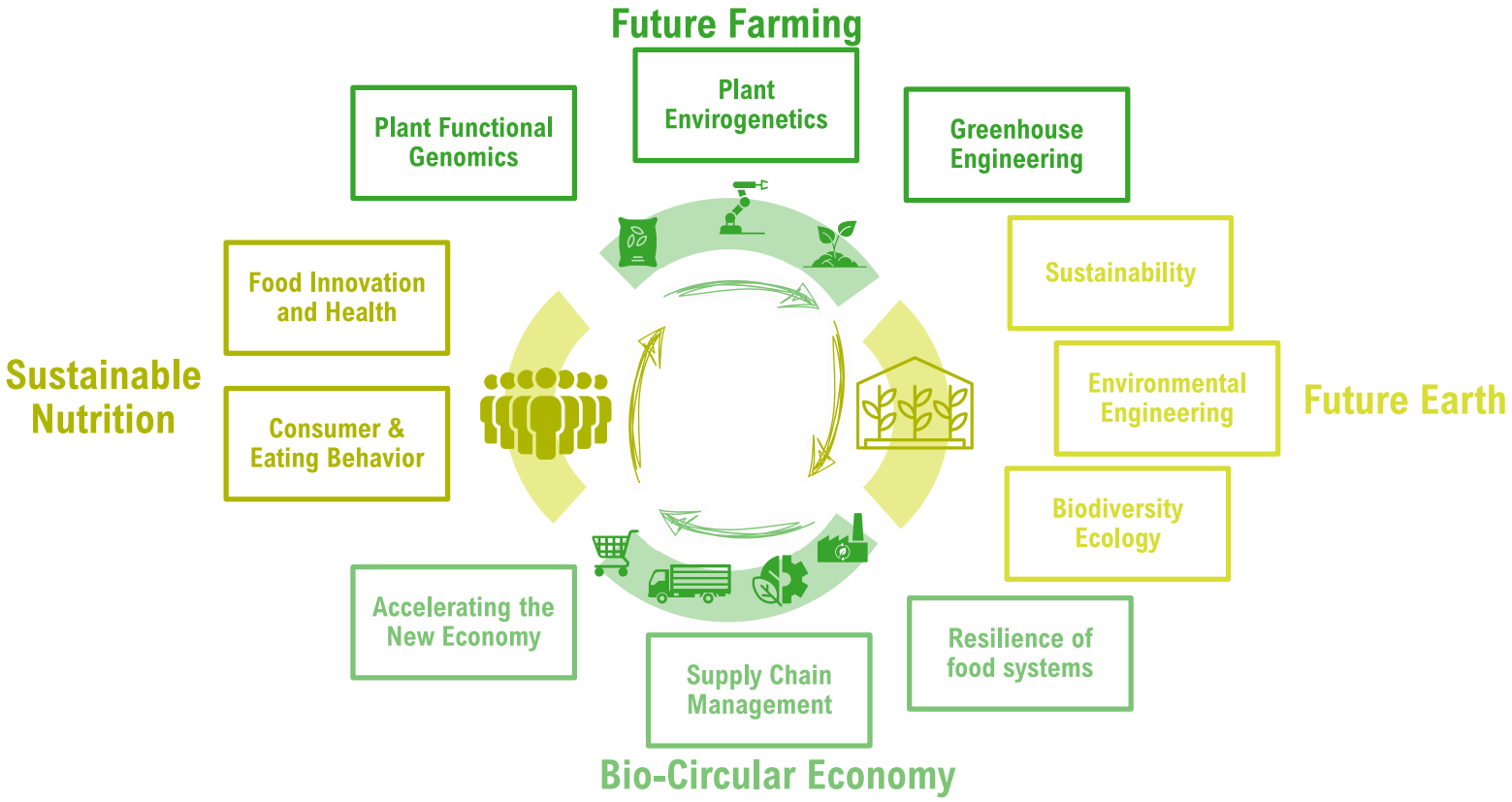

Maastricht University

De Faculty of Science and Engineering, de School of Business and Economics en de Faculty of Health Medicine en Life Sciences van de Universiteit Maastricht zijn actief in onderzoek over de gehele waardeketen. In totaal zijn er 120 onderzoekers van de UM – hoogleraren, UHD/UDs, post-docs en PhDs – aanwezig die hun thuisbasis hebben op de campus. Zij doen onderzoek naar: Future Farming, Future Earth, Bio-Circular Economy and Sustainable Nutrition. Per onderdeel zijn er 5 Principal Investigators (PI's) en 25 onderzoekers. Zij vormen een sterke kennisbasis op de campus en de basis die ook nodig is voor het ondersteunen van het onderwijs van de faculteit op de campus. Er wordt daarbij veelvuldig samengewerkt met bedrijven op en rond de campus in projecten en publiek-private programma's, en middels gedeelde aanstellingen. De onderzoekers van de UM creëren basiscapaciteit voor de innovatie-infrastructuren op de campus

A 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

Corporates huisvesten structurele onderzoekscapaciteit op de campus en/of participeren in onderzoeksprogramma's, waaronder BASF

Corporates doen op de campus onderzoek over de gehele waardeketen.

Een aantal van deze bedrijven heeft ook structureel onderzoekscapaciteit op de campus gevestigd, waarin het samen met de Universiteit en andere onderwijsinstellingen onderzoek doet en meedraait in onderzoeksprogramma's.

Zij vormen de industriële kennisbasis op hun schakel van de keten en participeren ook in het onderzoek en onderwijs van de Universiteit middels de aanstelling van industrieel hoogleraren.

Andere partijen participeren in de onderzoeksprogramma's op de campus of maken gebruik van de gedeelde onderzoeksfaciliteiten

BASF We create chemistry | nunhems

BASF Nunhems heeft meer dan 2,000 werknemers in 37 landen, waarvan 740 onderzoekers zijn. In twee onderzoekscentra wordt onderzoek gedaan naar 24 groenten. Het bedrijf heeft een uitgebreide kennis van zaadveredeling en innovatieve teelt methoden, zoals indoor farming en hydroponics.

Op de campus doen onderzoekers van BASF onderzoek met onderzoekers van de universiteit en andere partijen binnen de waardeketen naar het creëren van de beste consument gerichte groente oplossingen. Deze consument gerichte groente oplossingen maken het eten van groenten voor de consument aangenamer, duurzamer, makkelijker en gezonder. Een voorbeeld van zo'n consument gerichte groente oplossing is de Trio MIX, een combinatie van drie sla soorten met drie verschillende kleuren, die onder hydroponic condities met dezelfde snelheid groeien en daardoor samen geteeld en geoogst kunnen worden.

BASF ontplooit op de campus eigen activiteiten binnen unieke gedeelde onderzoeksfaciliteiten, zoals de tech-intensieve kas, de bio-tech unit, de post-harvest food quality facility, het indoor farming lab, etc. Ook ondersteunt BASF en neemt het deel aan onderzoeksprogramma's, zoals het Future Farming instituut. BASF heeft ook een bijzonder hoogleraar binnen het Future Farming instituut op het gebied van Plant Envirogenetics. BASF ondersteunt ook faciliteiten, zoals het customer experience center, en levert een in-kind bijdrage aan de ontwikkeling van R&D faciliteiten, zoals de tech-intensieve kas en indoor farming faciliteit, in de vorm van het aanleveren van specialistische kennis en projectmanagement

A 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

De campus huisvest unieke en gedeelde innovatie-infrastructuren, die de gehele waardeketen beslaan

Overzicht onderzoeksfaciliteiten (1/2)

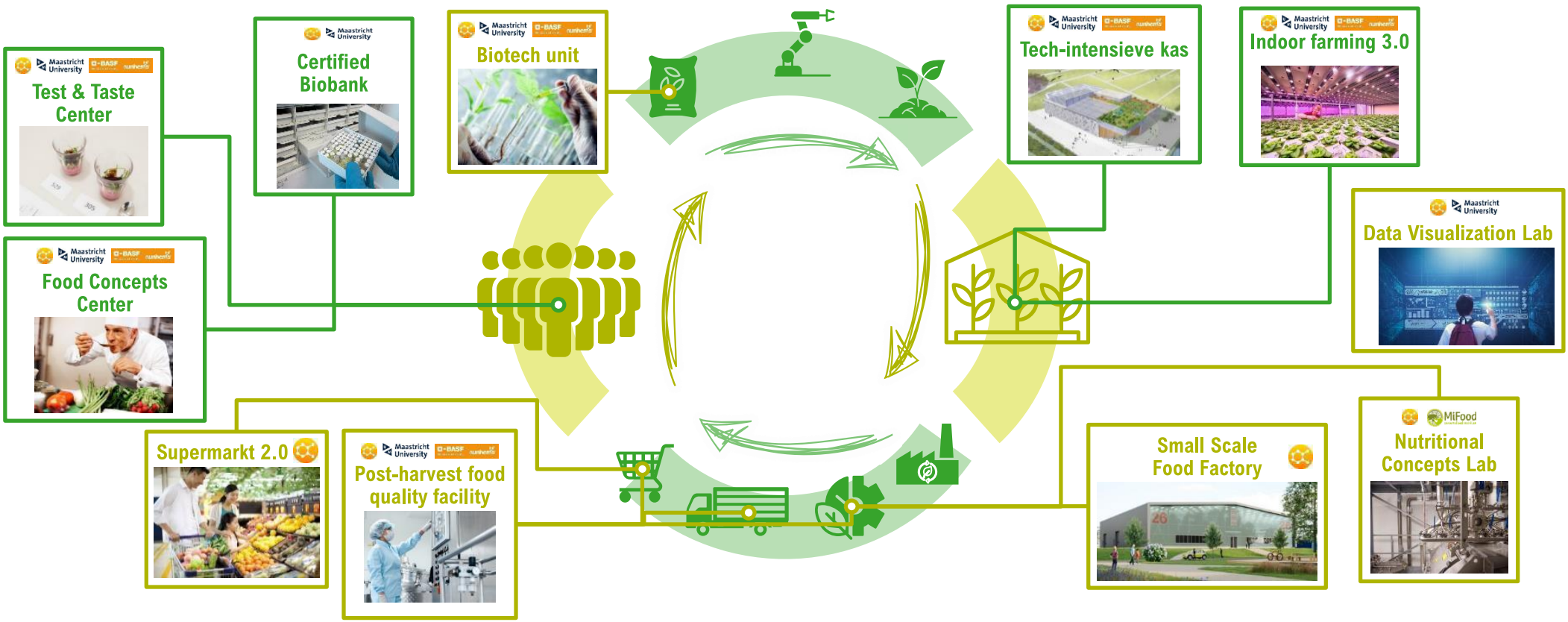

A 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

De campus huisvest unieke en gedeelde innovatie-infrastructuren, die de gehele waardeketen beslaan

Overzicht onderzoeksfaciliteiten (2/2)

Bio-tech unit

ML2-labfaciliteiten waar de nieuwe veredelingstechnieken kunnen worden toegepast, e.g. CRISPR-CAS, en expertises zoals genomics, cel biologie en bio-informatica worden ontwikkeld

Small Scale Food Factory

Opschalingsfaciliteit voor het batch gewijs produceren van succesvolle prototypes en lancering van innovatieve voedselproducten op de markt

Test and taste center

Ontwikkelingscentrum om de smaak van nieuwe voedselproducten of innovatieve voedselingrediënten te testen

Tech-intensieve kas

State-of-the-art kasfaciliteiten als shared facility voor opgaande gewassen, zacht fruit, opkweek en inperkingskassen. Met bezoekersruimte voor demonstraties

Post-harvest food quality

Onderzoeksfaciliteit met faciliteiten voor het bestuderen van de optimale bewaar en verpakkingstechnieken om kwaliteit beter te waarborgen

Data Visualization Lab

Onderzoeksfaciliteit die onderzoekers in staat stelt om complexe data inzichtelijk te maken en zo nieuwe inzichten te verkrijgen

Indoor farming 3.0

Faciliteiten voor multifactoriële experimenten voor het opkweken van zaden, plant groei, groente- en zaad productie

Supermarkt 2.0

Innovatieve supermarkt waar nieuwe concepten gelanceerd worden en innovatieve technieken toegepast om groenten langer te bewaren

Certified Biobank

Gedeelde onderzoeksfaciliteit die onderzoekers in staat stelt om bio samples op te slaan voor de middellange- tot lange termijn

Nutritional Concepts Lab

Volledig uitgeruste productielijn voor het creëren van prototypes en kleinschalig produceren van gecertificeerde producten

Food Concepts Center

Ontwikkelingscenter waar samen met de consument nieuwe voedselconcepten ontwikkeld kunnen worden

Rondom unieke innovatie infrastructuren zijn publiek-private programma's en initiatieven waar onderzoekers uit kennisinstellingen en bedrijven samenwerken

Voorbeelden van publiek-private programma's

Food Innovation & Health instituut (FIHI)

- Het FIHI doet onderzoek naar het effect van voedsel op de menselijke gezondheid, ontwikkelt innovatieve voedselproducten en promoot goede voedingsgewoonten
- Het onderzoek richt zich op bio beschikbaarheid, microbieel metabolisme, sensorische effecten en gezondheidseffecten
- Het FIHI kent drie onderzoeksthema's:
  - Consumer & Eating Behavior
  - Food Innovation and Health
  - Food Claims

Brightlands Future of Farming instituut (BFFI)

- Het BFFI doet onderzoek gericht op plantenbiologie en greenhouse- en indoorfarming engineering
- Het onderzoek richt zich op duurzaamheid van de sector met:
  - Gezonde planten
  - Duurzame productie
  - Optimale consument eigenschappen
- Dit wordt bereikt door innovatie op het raakvlak tussen plantenbiologie en greenhouse- en indoorfarming engineering

Brightlands Institute for Supply Chain Innovation (BISCI)

- Het BISCI doet onderzoek gericht op het ontwikkelen en realiseren van state-of-the-art slimme en duurzame supply chain-innovaties
- Het onderzoek richt zich op digitalisering en verduurzaming van supply chains binnen de ecosystemen logistiek, medtech, chemie, agrifood en maakindustrie
- Het BISCI is een samenwerking tussen de Universiteit Maastricht, Fontys en TNO

A 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

Gedeelde innovatie-infrastructuren worden gedragen door een kennisdrager op de campus en zijn toegankelijk via projectsamenwerkingen of direct gebruik

Model van gedeelde innovatie-infrastructuren

Kennisdrager verankert gedeelde innovatie-infrastructuur

- De innovatie-infrastructuren op de campus zijn uniek en kennisintensief – het zijn combinaties van kennis en faciliteiten; bijvoorbeeld de Tech-intensieve kas vraagt om kennis van o.a. de klimaatsystemen in de faciliteit
- Een innovatie-infrastructuur wordt operationeel beheerd en toegang wordt ondersteund door een kennisdrager – dit kan de UM zijn (zoals bij de Tech-intensieve kas), een bedrijf op de campus of een samenwerkingsverband/programma, zoals het Brightlands Future Farming Institute
- Deze kennisdrager vormt ook een basiscapaciteit voor het gebruik van de innovatie-infrastructuur en daarmee de continuïteit van de infrastructuur

Toegang door projectsamenwerking

- Partijen (op en buiten de campus) kunnen toegang krijgen tot de gedeelde innovatie-infrastructuur door te participeren in samenwerkingsprojecten met de kennisdrager
- Door samenwerkingsprojecten krijgen derden toegang tot zowel de faciliteiten als de benodigde kennis om de faciliteiten zinvol te gebruiken en projectresultaat te behalen

Toegang door direct gebruik

- Partijen (op en buiten de campus) kunnen voor bepaalde innovatie-infrastructuren toegang krijgen voor direct eigen gebruik, waarbij de eigen mensen zelfstandig werken aan interne projecten van de partij in de infrastructuur
- Dergelijke toegang gaat gepaard met de ondersteuning van de kennisdrager, die de infrastructuur verankert, in de opleiding van de mensen die toegang krijgen, en afspraken met de kennisdrager over het gebruik

A 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

De campus innoveert samen met ondernemers uit de regio en test nieuwe innovaties uit binnen hun ondernemingen

De regio als fieldlab

Onderzoekers op de campus werken samen met **ondernemers** binnen de waardeketen in de omliggende regio en **innoveren samen**

Nieuwe **innovaties** worden in samenwerking met ondernemers verder **doorontwikkeld** en **geïmplementeerd** in de **omliggende kassen**, **verwerkingsfabrieken** en **logistieke bedrijven** – de regio als **dynamisch fieldlab**

Er wordt een **jaarlijkse bijeenkomst** georganiseerd voor de ondernemers **uit de regio** om hen op de hoogte te stellen van de **nieuwste innovaties** en **ontwikkelingen**

De campus biedt een portaal naar onderzoeksgroepen in Maastricht en andere kennispartners in de omgeving binnen en buiten de nationale grens

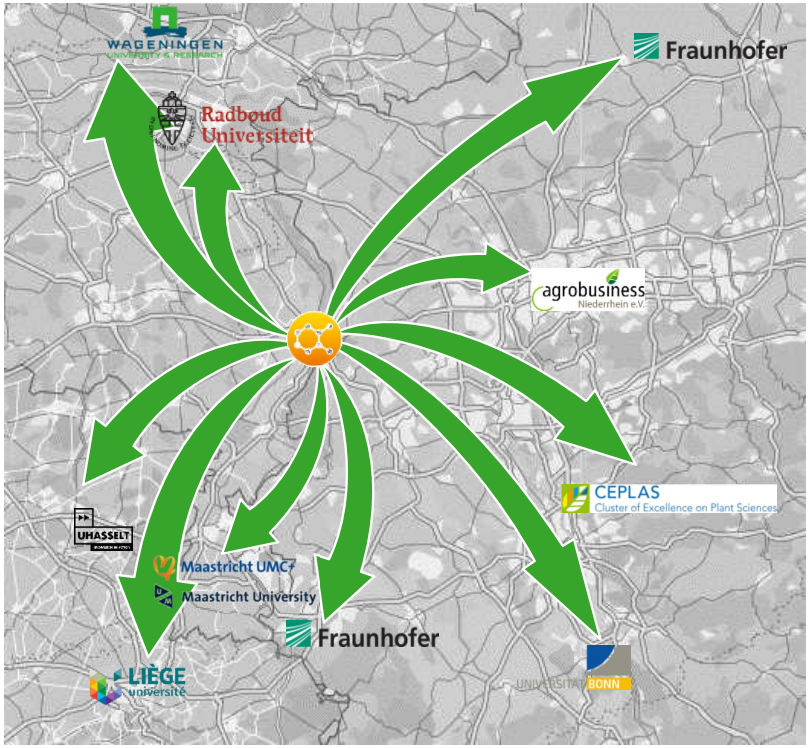

Nederland

- Er vindt een directe uitwisseling plaats van kennis en faciliteiten tussen onderzoeksgroepen van de Universiteit Maastricht in Maastricht en Venlo, en met het Maastricht UMC+
- Er wordt samengewerkt met andere Nederlandse universiteiten, zoals Wageningen en Nijmegen
- De campus is via de Greenport Venlo ook verbonden met de andere Greenports in Nederland, werkt met hen samen en wisselt informatie uit

Duitsland

- Kennisuitwisseling en samenwerking met Duitse instituten, zoals het Fraunhofer Institute en het Cluster of Excellence on Plant Science (CEPLAS)
- Er zijn sterke connecties met de tuinbouw regio net over de grens en Agrobusiness Niederrhein

België

- Er wordt samen onderzoek gedaan en vindt uitwisseling plaats met Belgische universiteiten, zoals de universiteiten van Hasselt, Luik, Gent en VIB

A 3 Studenten

De campus huisvest een doorlopende leerlijn, waarbij een stevige basis van studenten van de UM worden geflankeerd door HBO, MBO en leven lang leren

Talent

Universiteit Maastricht

- Vooruitstrevende opleidingen die de hele waardeketen beslaan vanuit FSE, SBE en FHML
- Verbinding en uitwisseling met de programma's met de andere Brightlands campussen en opleidingsprogramma's van de faculteiten
- Studenten nemen deel aan het Brightlands start-up programma op de campus

Leven Lang Leren

- Executive Programma vanuit SBE gericht op de ontwikkeling van manager en leiderschap kwaliteiten met deelnemers uit het bedrijfsleven, overheid en NGO's

Hogescholen

- Studenten van Hogescholen doen onderzoek samen met ondernemers, onderzoekers en studenten van de Universiteit binnen het GRILL concept
- Studenten van de Hogescholen nemen deel aan het Brightlands start-up programma op de campus en hebben hier binnen ook toegang tot de fysieke omgeving en makersspace

Middelbaar beroepsonderwijs

- Studenten van MBO scholen nemen deel aan projecten binnen GRILL, onderzoeken en werken samen met studenten van Hogescholen en Universiteit

A 3 Studenten

De UM heeft 1,300 studenten in 9 bachelor- en masteropleidingen van FSE, SBE en FHML op de campus waar studenten worden opgeleid over de gehele waardeketen

Opleidingen van de UM op de campus

Maastricht University

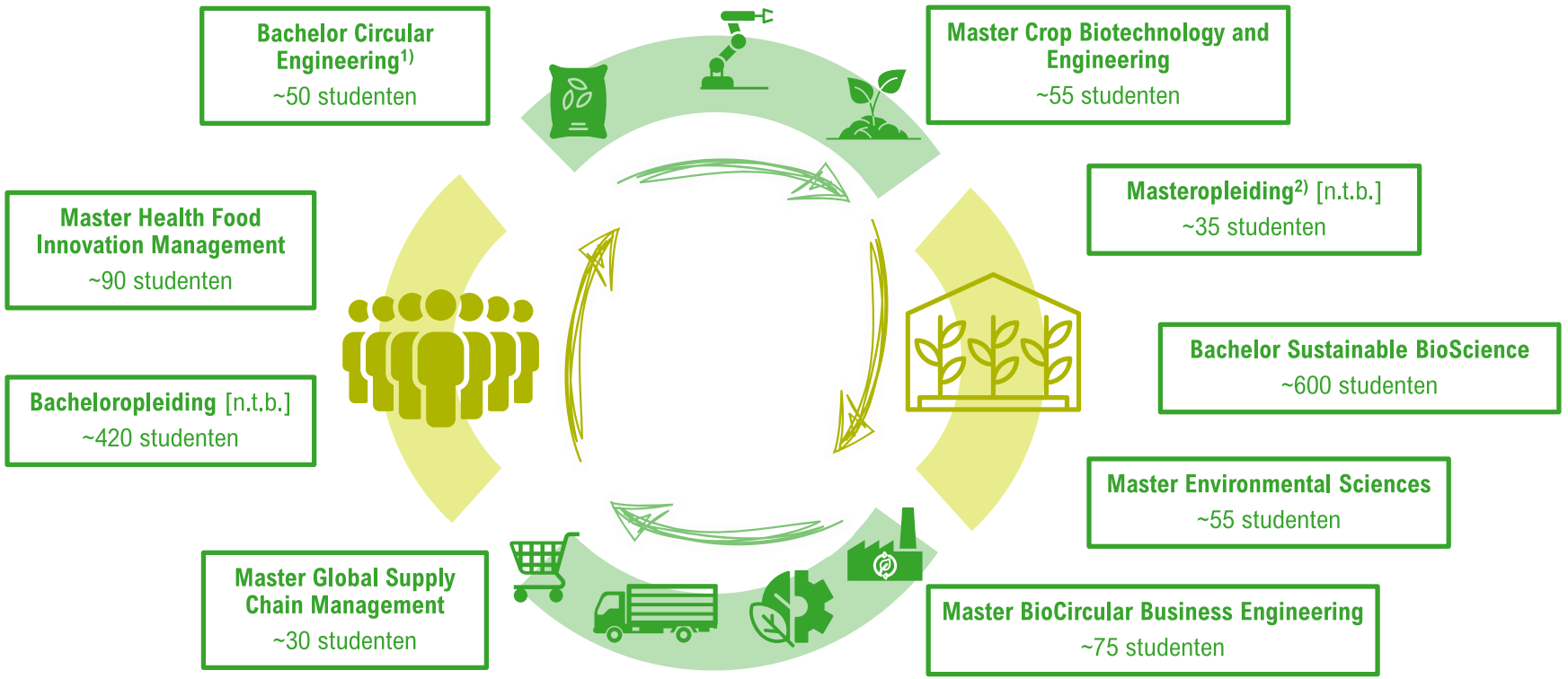

1) 3e jaar specialisatie; 2) In samenwerking met Ondernemend Venlo

A 3 Studenten

Studenten van MBO, HBO en WO werken met docenten en ondernemers samen aan geïntegreerde innovatievraagstukken uit het bedrijfsleven

Greenport Innovation and Learning Labs (GRILL)

- Het Greenport Innovation and Learning Labs[1] (GRILL) concept biedt onderwijsinstellingen uit de regio flexibele toegang tot de onderwijs- en onderzoeksfaciliteiten op de campus
- Binnen deze leeromgeving wordt met ondernemers gewerkt aan onderzoeksopdrachten – het behandelt 25 opdrachten per jaar met 250 studenten en onderzoekers binnen een doorlopende leerlijn
- Opdrachten worden aangeleverd door regionale bedrijven in de drie grote clusters in de regio, tuinbouw, maakindustrie en logistiek; en door start-ups, spin-offs, scale-ups en innovatief MKB binnen het netwerk van de campus, en zorgen zo voor een goede aansluiting van studenten met de arbeidsmarkt
- GRILL ondersteunt het regionale bedrijfsleven met het formuleren van de vraagstelling
- De huidige fieldlabs in de regio, zoals Future Farming, Voedsel & Gezondheid en Technological Innovation & Smart Logistics, en soortgelijke initiatieven van onderwijsinstellingen in de regio vinden binnen het GRILL concept laagdrempelig toegang tot een fysieke locatie om samen te komen, onderzoeksfaciliteiten en het netwerk van de campus
- Mogelijke partners[2] van de campus binnen het GRILL concept zijn:

gildeopleidingen · has hogeschool · Fontys · Yuverta · Maastricht University · TNO innovation for life

1) Werktitel; 2) Mogelijke partners gezien vanuit de visie, maar nog niet concreet met partijen besproken

A 3 Studenten

Studenten zijn veel en graag op campus, brengen leven in de brouwerij en 400 van hen wonen er in een uniek groen concept

Faciliteiten - Studentenhuisvesting

Unieke huisvesting in het groen op de campus voor studenten

- Innovatieve, duurzame huisvesting voor 400 HBO, bachelor, master en PhD studenten, die modulair is en ingebed in de groene omgeving op de campus
- Studenten wonen in het groen in een uniek concept dat zowel een showcase in voor duurzaamheid als voor een gezonde omgeving en op internationale schaal een uniek concept is
- Studenten hebben beschikking over een gezamenlijke moestuin, kas en community room
- Aansluitend faciliteiten op de campus op het gebied van horeca, sport en entertainment
- Studenten maken onderdeel uit van een living lab voor duurzaamheid en gezondheid op de campus en dragen zo nog eens extra bij aan het onderzoek

Inspiratie

Eden Hall Campus

Showcase van duurzame oplossingen op het gebied van energie, water en voedsel

The Green Village

Regelluw fieldlab voor duurzame innovatie in de stedelijke omgeving met studentenhuisvesting

BARBIZON

Innovatieve, duurzame en modulaire projectontwikkeling van AEMSEN

Bron: Bedrijfswebsites, Roland Berger

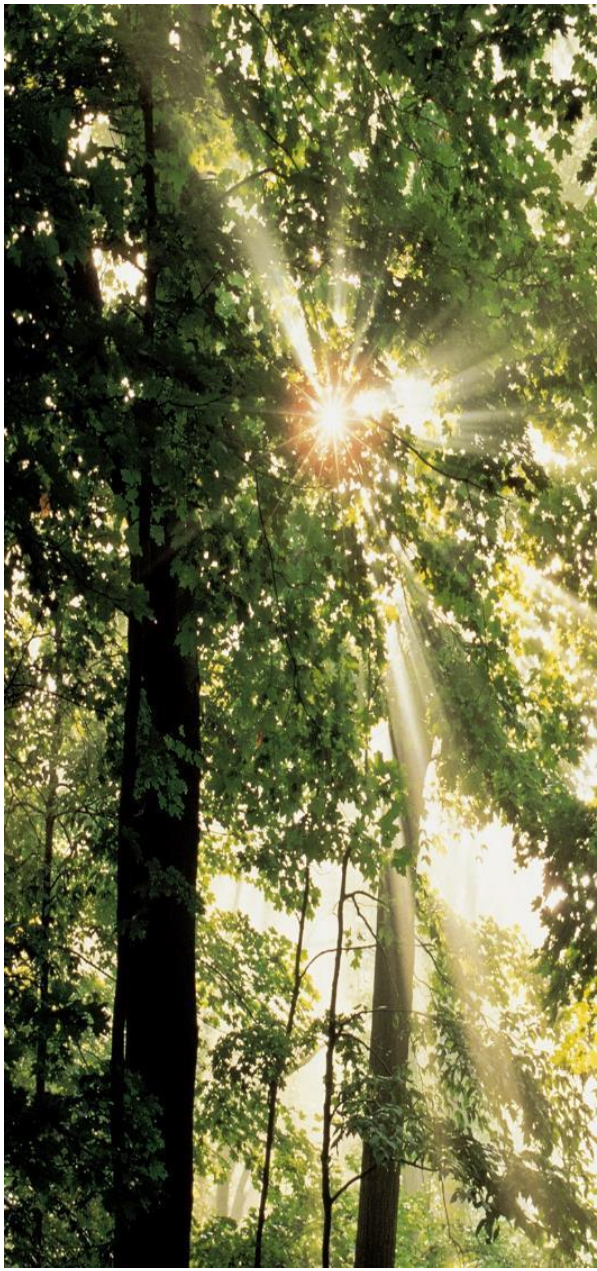

A 4 Bezoekers

Het park op de groene campus vervult een belangrijke publieke functie voor sport en plezier, en beschikt over kleinschalige horeca- en expositie faciliteiten

Sport

- Bewoners uit de omgeving komen naar het park om te sporten in een groene buiten omgeving
- Voorbeelden van sporten die in het park beoefent kunnen worden zijn: hardlopen, wielrennen, kanoën, kleine sportklasjes, etc.

Plezier

- Bezoekers komen met hun kinderen naar het park voor recreatie
- Er is een bosspeeltuin in het park voor kinderen

Horeca faciliteiten

- Bezoekers kunnen gebruik maken van de kleinschalige horeca en retail voorzieningen bv. in de vorm van buitenterrassen in het park
- De campus beschikt over betaalbare horeca faciliteiten voor studenten, onderzoekers en medewerkers
- In de horeca en retail faciliteiten op de campus worden lokale en innovatieve producten geserveerd

Expositie

- Bezoekers komen op de campus in aanraking met de tuinbouw keten van de toekomst in de vorm van expositie
- Er is een bezoekerscentrum waar bewoners kunnen zien en uitleg kunnen krijgen over het onderzoek dat op de keten en het onderzoek dat op de campus plaatsvindt

A 4 Bezoekers

Een wandeling over de campus is een innovatie-beleving door de waardeketen van de toekomst en een duurzame en gezonde leefwijze

Expositie

Venlo Kas 2040 waar op een duurzame en high-tech wijze gezonde voeding wordt gemaakt

State-of-the-art verwerkings pilot naar innovatieve producten voor de consumenten van de toekomst

Innovatieve supermarkt waar de innovaties van de campus zijn te proberen en gezondheid en duurzaamheid leidraad zijn

Campus als expositie –
De campus is een plek waar bezoekers langs de innovatie over de gehele waardeketen kunnen lopen in een gezonde en duurzame toekomst

A 4 Bezoekers

De campus beschikt over een experience center waar partijen op de campus klanten, medewerkers en bezoekers de innovaties op de campus laten zien

Experience Center

Immersive Sensorial Experience

Een multi-sensory ervaring met:
- Voedsel van de campus
- 360° film
- 4D
- VR

Campus tour & workshop

Een tour langs de faciliteiten van de campus gekoppeld aan workshops in het experience center

Auditorium

Een auditorium en kleinere presentatiezalen voor bijeenkomsten van groepen van verschillende groottes

Evenement ruimte

Een ruimte voor evenementen en recepties aansluitend aan conferenties, presentaties, bezoeken, etc.

A 4 Bezoekers

De campus is zowel met het OV, fiets en de auto goed bereikbaar voor alle vier de gebruikers clusters

Bereikbaarheid met het OV

- De campus is goed ontsloten door het OV
- Focus ligt op een goede verbinding met station Venlo voor studenten uit de regio

Bereikbaarheid met de fiets

- Er is een goed onderhouden en verlicht fietspad tussen het centrum van Venlo en de campus
- Er zijn ook voldoende OV fietsen beschikbaar op station Venlo voor studenten uit de omgeving
- Onderwijsinstellingen hebben deelfietsen beschikbaar voor studenten die naar de campus moeten

Bereikbaarheid met de auto

- De campus is goed bereikbaar voor onderzoekers, onderwijzers en ondernemers met de auto
- Er is voldoende parkeergelegenheid beschikbaar

A Gezamenlijke visie 203*X*

De Brightlands Campus Greenport Venlo is in 203X een levendige innovatiecampus

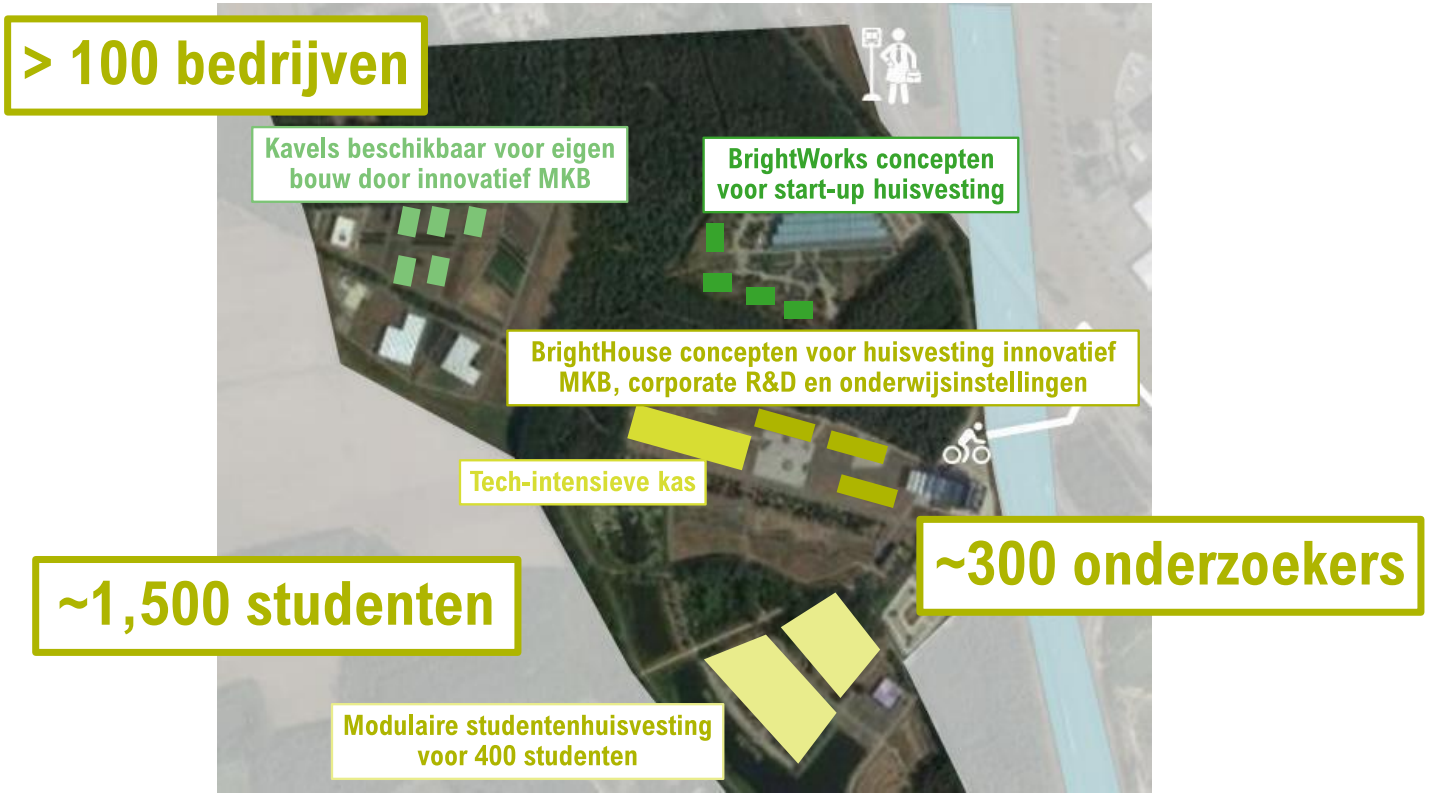

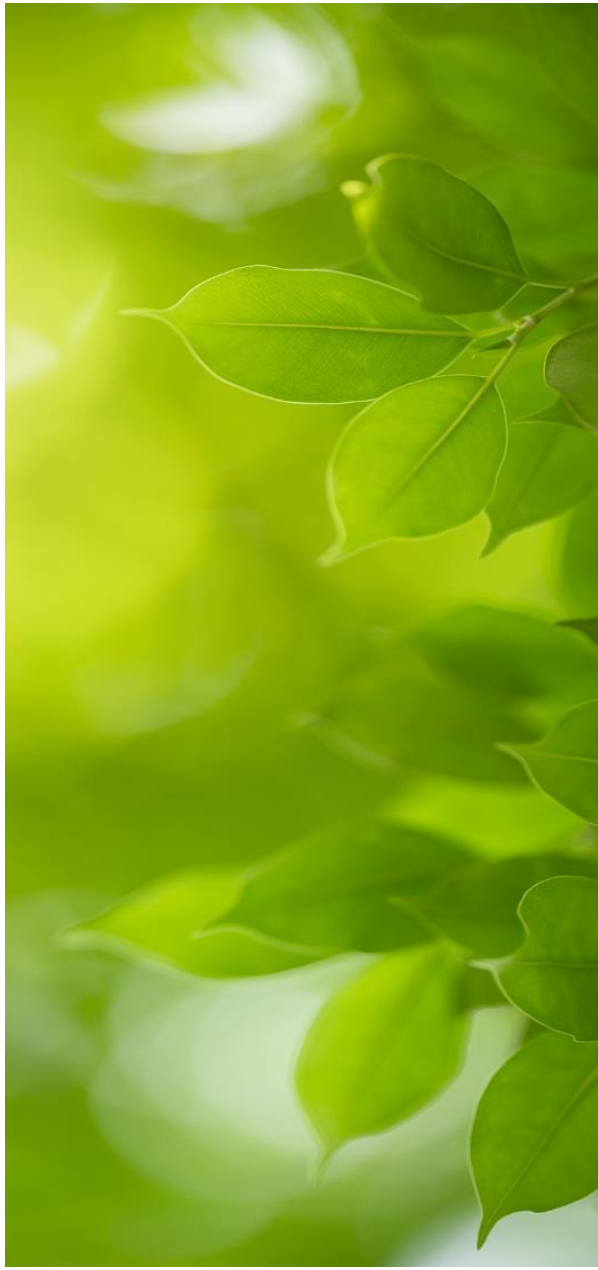

B. Ontwikkelpad

B Ontwikkelpad

Het ontwikkelpad bestaat uit drie fases – Eerst wordt een sterke fundering gelegd, waar een magneet werking vanuit gaat om uiteindelijk duurzaam te worden

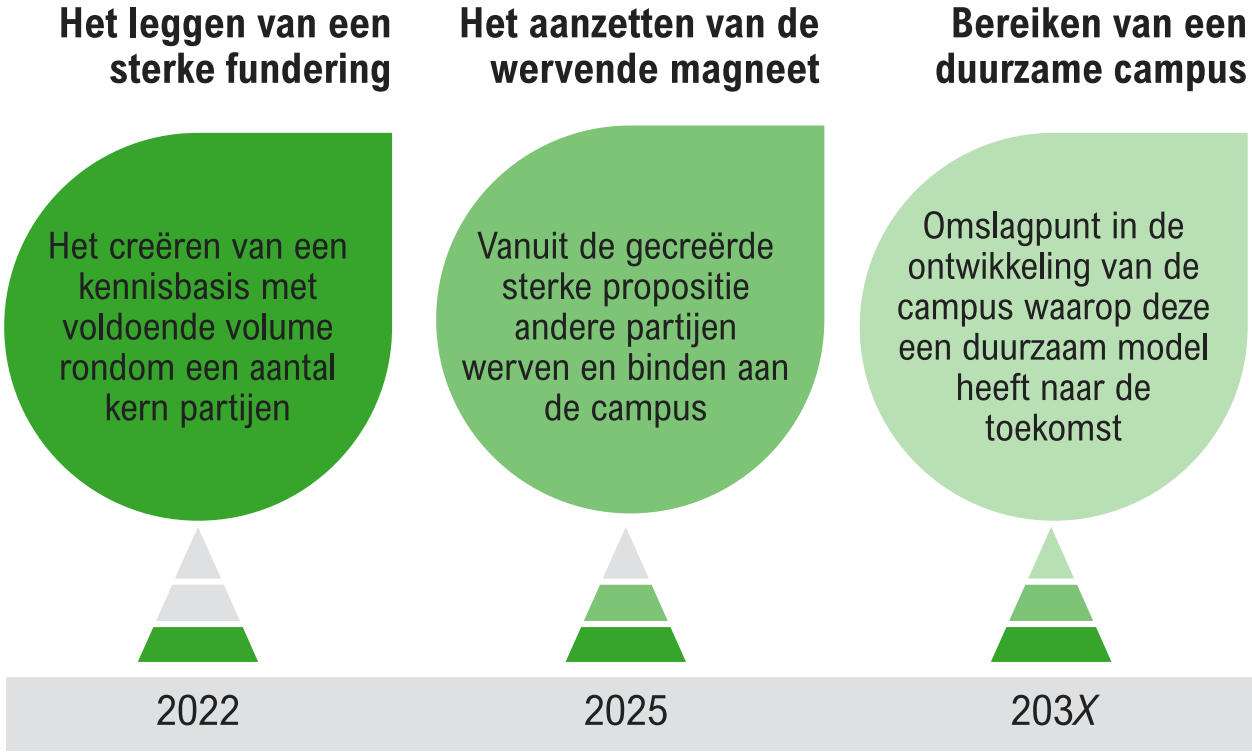

- In de eerste fase wordt een sterke fundering gelegd voor de campus, bestaande uit voldoende volume van een aantal kernpartijen, e.g. UM, BASF Nunhems, HAS, Fontys, …, wordt het huidige vastgoedprobleem opgelost, de benodigde unieke kern onderzoeksfaciliteiten neergezet met magneetwerking en de support propositie voor ondernemers vormgegeven
- In de tweede fase worden vanuit de sterke propositie van de campus studenten en nieuwe partijen aangetrokken en aan de campus gebonden, worden er grote nationale en internationale geldstromen aangesproken, zoals het Groeifonds, wordt de onderzoek infrastructuur verder uitgebouwd en gestart met de bouw van studentenhuisvesting
- In de derde fase bereikt de campus een dermate grote omvang, dat de vastgoedcase positief is. Daarnaast zijn er grote kern partijen aanwezig, e.g. UM en BASF Nunhems, die hun eigen significante ontwikkelingstrajecten op de campus uitvoeren, nieuwe onderzoeks faciliteiten ontwikkelen, innovatie programma's en derde geldstromen aantrekken, etc.

Binnen het ondernemers cluster ligt de focus in de 1e fase op het creëren van de juiste randvoorwaarden en vervolgens op het versnellen van de acquisitie

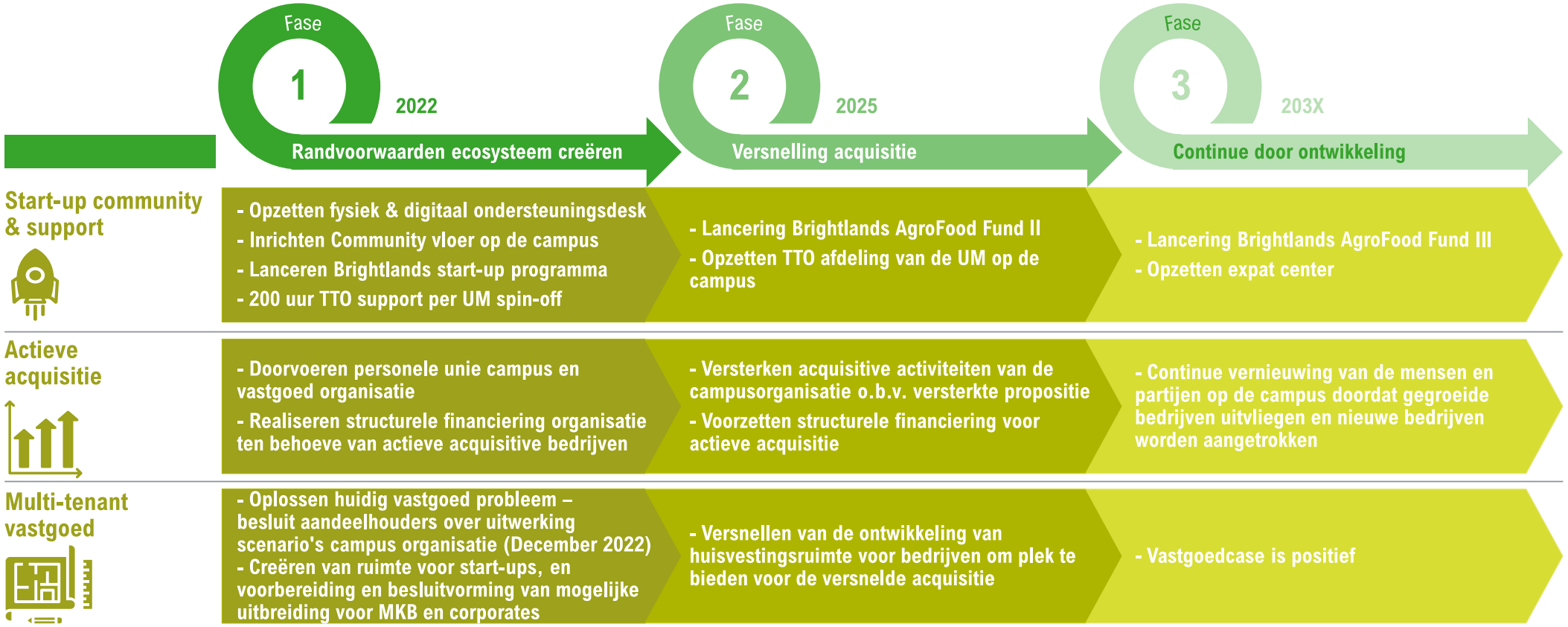

Het aantal ondernemers (start-ups en scale-ups/innovatief MKB) binnen de focus van de campus groeit de komende jaren door tot een kritische massa

Indicatief ontwikkelpad op de campus gevestigde ondernemers binnen het ecosysteem, 2022-2035 [#]

- Scale-ups/innovatief MKB en start-ups **binnen het thema en de focus** van de campus
- Ondersteunde partijen, e.g. LLTB, Next Venture Partners, Rooth-Invest, LIOF, etc. en overige partijen, e.g. Munckhof, Xerox, etc. zijn hierin niet meegenomen en er wordt ervan uitgegaan dat zowel ondersteunende als overige partijen gelijk blijven in omvang en gehuisvest in Villa Flora en Innovatoren

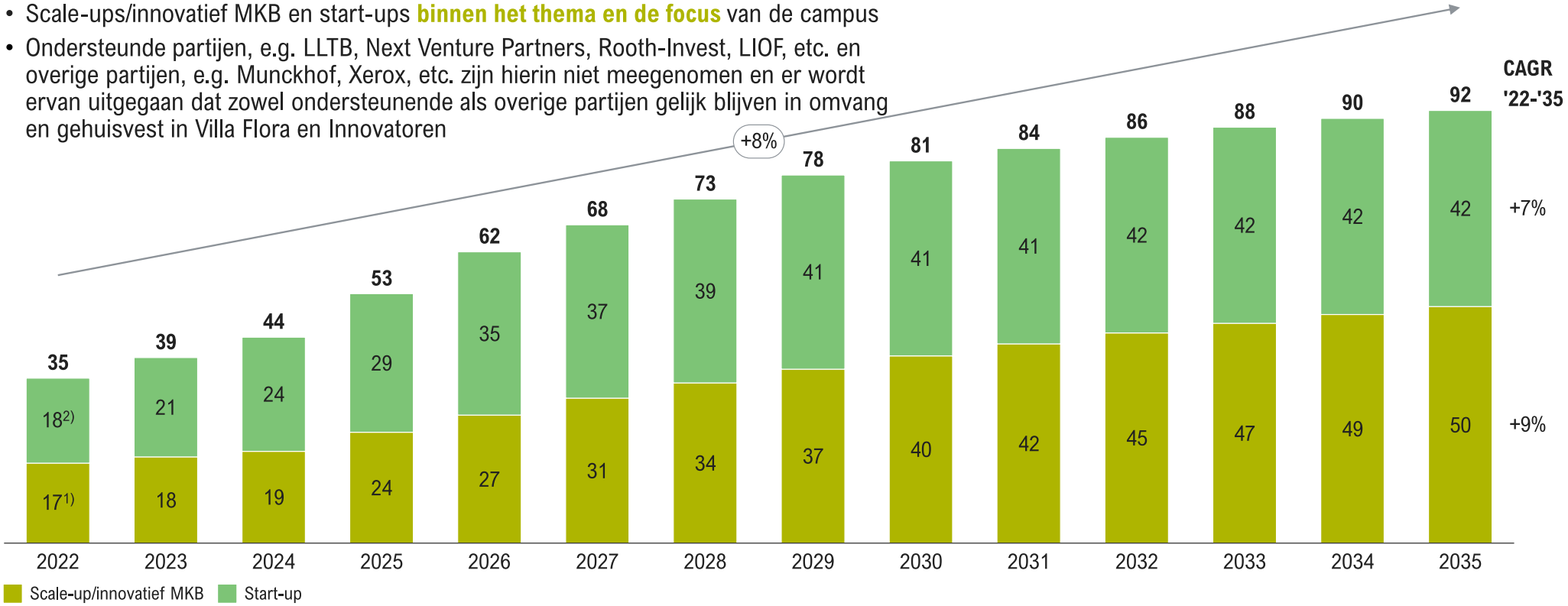

1) Arvalis, Bluehub, Brightlabs, Compas Agro, Fellowmind, FI&S, Frankort & Koning, Good Life International, Hermans Suikermais, Hendrix Fruit & Vegetables, Innoveins Seed Solutions, Qualitynow, Vitacress Real, Volantis, Cultus, Deltastar, Indocert;
2) AgroWizard, Bluehub/Innoveins, Boosting Alpha, Brita Solar Technologies, Genzai, Global Spice, Grassa, Innoveins Facilitair BV, Kipster, MiFood, Pharox, Pectof, Sudryso, Verdifood, Cannovex, Novioponics, Octinion Nederland, Greenhabit

Het aantal werknemers van start-ups en scale-ups/innovatief MKB groeit in lijn met het aantal gevestigde partijen

Indicatief ontwikkelpad op de campus gevestigde werknemers binnen het ecosysteem, 2022-2035 [# FTE]

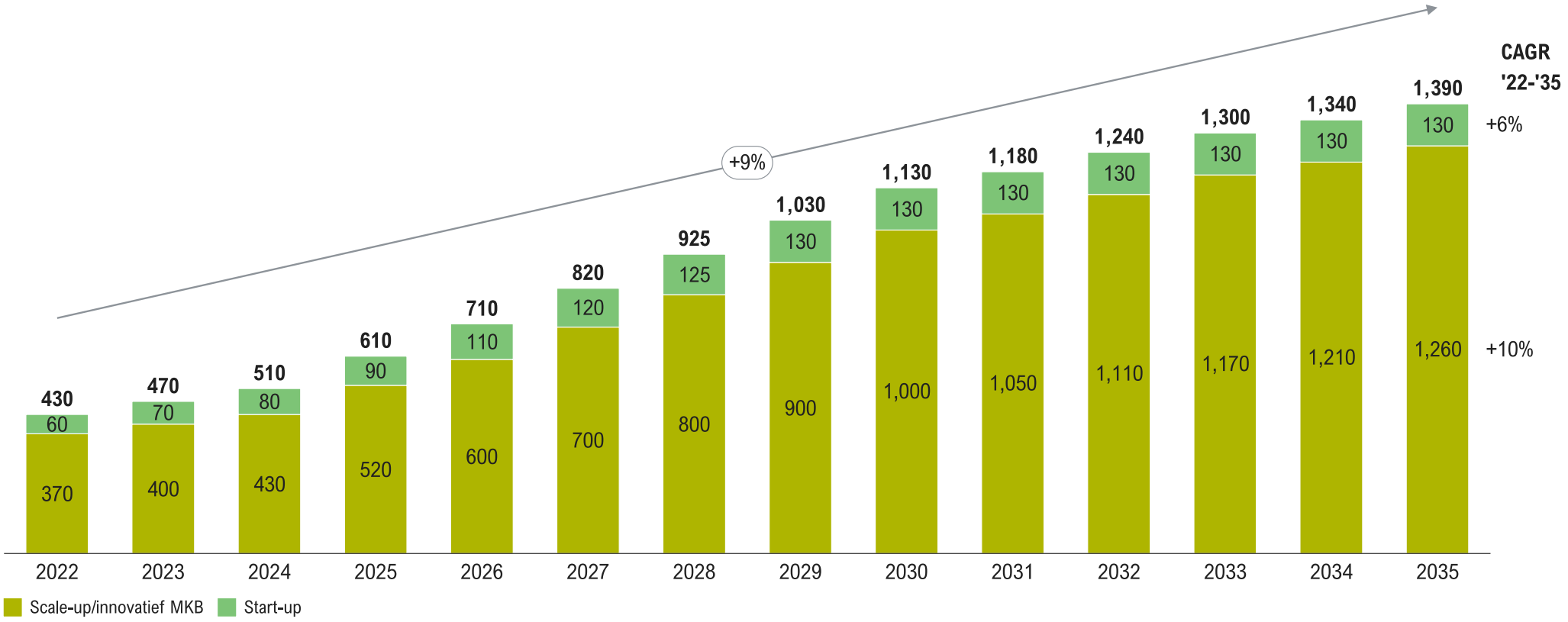

De groei in start-ups is gebaseerd op instroom vanuit 4 bronnen – Historische groei en aannames m.b.t. spin-offs zijn gebruikt om te komen tot een realistisch groeipad

Aannames ontwikkelpad Start-ups

Innovatief MKB regio

- Innovatief MKB uit de regio is in de ondernemende omgeving Noord-Limburg een belangrijke bron van start-ups en zal dit naar verwachting ook blijven:
  - In de afgelopen 5 jaar hebben zich 9 start-ups uit de regio op de campus gevestigd
  - Dit is gemiddeld ~1.8 start-up per jaar
  - In het ontwikkelpad wordt uitgegaan van **1 start-up per jaar** uit de regio

Start-up programma

- Vanuit het start-up programma hebben de afgelopen jaren zich start-ups op de campus gevestigd:
  - In de afgelopen jaren is 2 keer een start-up programma gedraaid
  - In totaal hebben zich 5 start-ups vanuit dit programma op de campus gevestigd
  - In het ontwikkelpad wordt uitgegaan van **2 start-ups per jaar** vanuit het jaarlijkse start-up programma

Start-up fondsen

- Het Brightlands AgriFood Fund heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in start-ups die zich vervolgens op de campus gevestigd hebben:
  - EUR 20 m huidige omvang
  - Van de 6 investeringen hebben er zich 4 op de campus gevestigd
  - Uitgaande van een gemiddelde investering van EUR 3 m, resulteert een investering van EUR 4.5 m in het fonds in 1 op de campus gevestigde start-up
  - In het ontwikkelpad wordt uitgegaan van het lanceren van een nieuw fonds in 2025 en 2030 met een omvang van EUR 45 m en duur van 5 jaar, resulterend in **2 start-ups per jaar**

Spin-offs

- In de toekomst zullen onderzoekers van de Universiteit ook een bron van start-ups vormen via spin-offs:
  - De Universiteit Maastricht had in 2020 5 spin-offs op de Brightlands Health Campus vanuit 1,200 PhD's (1 spin-off per 240 PhD's)
  - De Universiteit Wageningen had in 2020 4 spin-offs vanuit 2,000 PhD's (1 spin-off per 500 PhD's)
  - Op basis van de toegepaste focus en ondersteuning vanuit de ervaren TTO van de Maastricht Health Campus wordt er gerekend met **1 spin-off per 350 PhD's**

Overige aannames

- Startpunt:
  - Het startpunt voor het ontwikkelpad is **18 start-ups in 2022** binnen het ecosysteem op basis van de huidige gevestigde partijen
- Aantal FTE:
  - Er wordt gerekend met gemiddeld **3 FTE per start-up** op basis van de huidige samenstelling van start-ups binnen het ecosysteem
- Uitstroom:
  - In het ontwikkelpad wordt er uitgegaan dat alle start-ups uitstromen na 5 jaar – **10% stroomt door naar scale-up/innovatief MKB**
  - De overige 90% stopt in de huidige vorm, maar (een deel van) het talent zal behouden blijven voor de regio in nieuwe start-ups of als werknemer in nieuwe bedrijvigheid

Bron: BCGV, universiteit websites, Roland Berger

De groei in scale-ups en innovatief MKB is gebaseerd op historische groei, verwachtingen wat betreft de magneetwerking en doorstroom vanuit start-ups

Aannames ontwikkelpad scale-ups en innovatief MKB

Scale-ups

- Een gedeelte van de start-ups op de campus zal uitgroeien naar scale-ups/innovatief MKB:
  - Voorbeelden van partijen die op de campus doorgroeien zijn BrightLabs en Pharox
  - BrightLabs is doorgegroeid van een box in Villa Flora naar 2 units in BrightWorks
  - Pharox huurde ook eerst één box in Villa Flora en groeit nu door naar een unit in BrightWorks
  - Naar verwachting zal **jaarlijks 10% van de start-up uitstroom** doorstromen naar scale-up

Innovatief MKB regio

- Innovatief MKB uit de regio ziet de meerwaarde van de campus en een aantal hiervan vestigt zich hier ook:
  - In de afgelopen 5 jaar hebben zich 17 MKB'ers uit de regio op de campus gevestigd
  - Dit is gemiddeld ~3.4 MKB'ers per jaar
  - In het ontwikkelpad wordt uitgegaan van **3 innovatieve MKB'ers per jaar** uit de regio

Magneetwerking

- Nadat in de eerste fase de kennisbasis op de campus vergroot is en unieke kernfaciliteiten zijn gerealiseerd, vergroot dit ook de meerwaarde en magneetwerking van de campus op innovatief MKB:
  - In het ontwikkelpad wordt uitgegaan van een **toename van de instroom vanuit de regio** d.m.v. de magneetwerking van de campus **vanaf 2025** resulterend in een extra **2 innovatieve MKB'ers per jaar**

Uitwisseling Brightlands

- Het doel is om bedrijven te huisvesten binnen het Brightlands ecosysteem daar waar zij de beste aansluiting hebben met het thema en het beste passen binnen het ecosysteem
- Naar verwachting zullen sommige bedrijven tijdens hun ontwikkeling bepaalde strategische keuzes maken, waardoor zij uiteindelijk betere aansluiting vinden bij één van de andere Brightlands campussen
- Naar verwachting zal de uitwisseling die hierdoor ontstaat versnellen zodra de magneetwerking intreedt en leiden tot een instroom van **1 innovatieve MKB'er per jaar**

Overige aannames

- Startpunt:
  - Het startpunt voor het ontwikkelpad is **17 innovatieve MKB'ers in 2022** binnen het ecosysteem op basis van de huidige gevestigde partijen
- Aantal FTE:
  - Er wordt gerekend met een groei van gemiddeld **22 FTE per innovatief MKB** op basis van de huidige samenstelling van MKB'ers binnen het ecosysteem naar **25 FTE per innovatief MKB** in 2030 d.m.v. van een versnelling in groei in de tweede fase
- Uitstroom:
  - In het ontwikkelpad wordt er uitgegaan van een uitstroom van **10% per jaar** naar de regio of één van de andere Brightlands campussen

Bron: BCGV, Roland Berger

Om de nieuwe start-ups te kunnen vestigen op de campus worden er de komende jaren 3 additionele BrightWorks ontwikkeld om te voldoen aan de verwachtte vraag

Indicatief ontwikkelpad BrightWorks gebouwen, 2022-2035

- Voor nieuwe start-ups wordt ruimte geboden op de campus binnen nieuwe BrightWorks gebouwen
- Elk BrightWorks gebouw bestaat uit 10 units – Een start-up gebruikt 1 unit en een scale-up gebruikt 2 units
- Er wordt op voorraad gebouwd om te zorgen dat start-ups niet onnodig moeten uitwijken naar andere locaties

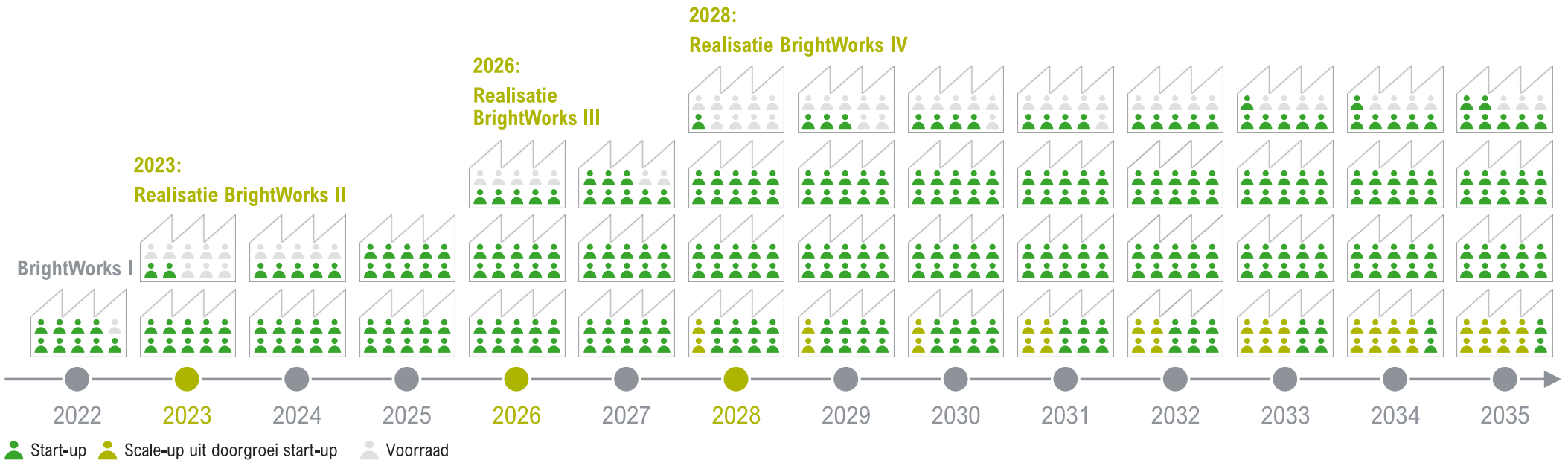

Het BrightHouse concept biedt ruimte aan de onderzoeksafdelingen van corporate, innovatief MKB uit de regio en kennisinstellingen

Indicatief ontwikkelpad innovatief MKB, corporate R&D en kennisinstellingen in BrightHouses, 2022-2035

- Voor corporate onderzoeksafdelingen, innovatief MKB uit de regio en kennisinstellingen is het BrightHouse concept beschikbaar
- Innovatieve MKB'ers gebruiken 12.5 VVO m^2 kantoor- en labruimte per medewerker op basis van huidig gebruik
- Corporate R&D gebruikt 12.5 VVO m^2 kantoor ruimte en 10 VVO m^2 labruimte per medewerker
- Er wordt op voorraad gebouwd om te zorgen dat er tijdig plek is om nieuwe partijen te vestigen
- Voor MKB dat zelfstandig wil bouwen, is er ruimte beschikbaar in de Boskamer op kavels te ontwikkelen
- Aanname is dat 7% van het innovatief MKB uit de regio zelf wil bouwen op basis van de huidige bij de campus organisatie bekende wensen[1)]

Er is de komende jaren naar verwachting voldoende ruimte in BrightHouse I – In de eerste fase is het noodzakelijk om alvast vooruit te plannen op basis van de daadwerkelijke instroom van BrightHouse I en de ontwikkeling van een duurzaam vastgoed model m.b.t. de besluitvorming, voorbereiding en bouw van het volgende BrightHouse

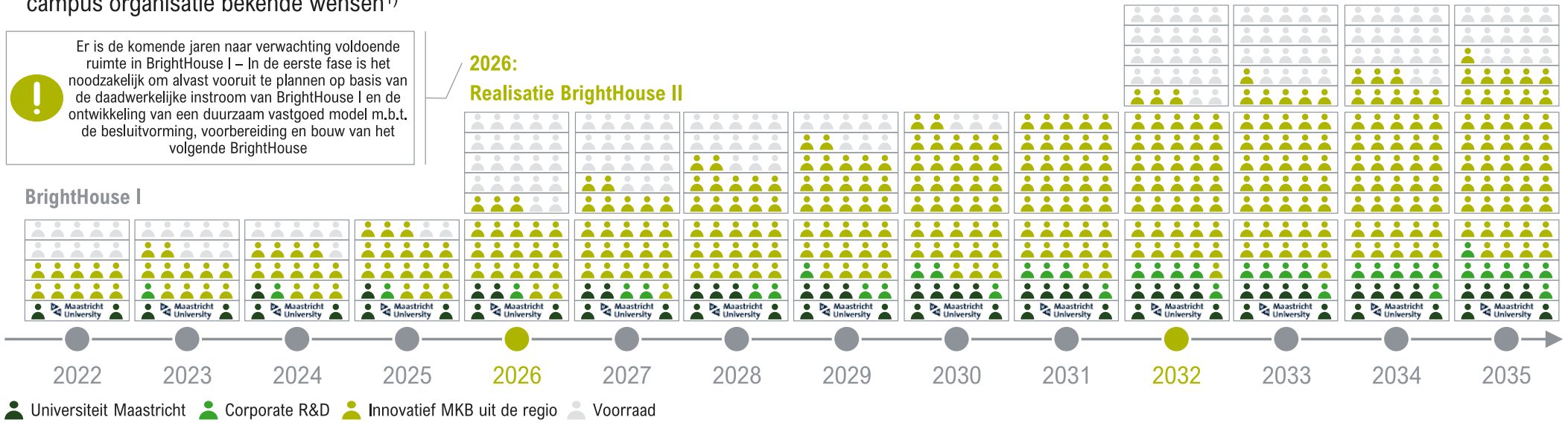

1) Resulterend in ~90 FTE en ~1,200 m^2 VVO in 2035 vanuit zelf bouwend innovatief MKB in de Boskamer

B 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

Binnen het onderzoekers cluster ligt de focus in de 1e fase op het ontwikkelen van een sterke kennisbasis van inhoudelijke partners en unieke onderzoeksfaciliteiten

	Fase 1 – 2022 – Ontwikkelen sterke kennisbasis	Fase 2 – 2025 – Magneetwerking corporate R&D	Fase 3 – 203X – Door ontwikkelen onderzoeksprogramma's
Kennisdragers	- UM zet een stevige basis van nieuwe onderzoeksgroepen neer en gekoppelde onderzoeksprogramma's - BASF groeit in aanwezigheid op de campus - Campus organisatie, UM & BASF werken samen om andere grote kennisdragers te identificeren en enthousiasmeren	- Onderzoeksgroepen UM groeien en nieuwe groepen worden opgezet - Industriële hoogleraren worden aangesteld in samenwerking met corporates die R&D capaciteit op de campus vestigen - Potentiële nieuwe kennisdragers worden aangetrokken om R&D capaciteit op de campus te ontwikkelen	- De campus wordt (inter)nationaal erkend als belangrijke speler op het gebied van gezonde voeding op basis van hoogwaardige tuinbouw, en trekt (inter)nationaal spelers aan om te participeren in het onderzoek
Publiek private samenwerkingen & onderzoekfaciliteiten	- BFFI wordt opgezet en de bijbehorende tech-intensieve kas en indoor farming faciliteiten worden gerealiseerd - Business-cases en financiering van faciliteiten binnen de regiodeal tranche II worden uitgewerkt en co-investeringen verkregen - High-end onderzoeksfaciliteiten bij innovatief MKB worden opgenomen in campus netwerk	- Nieuwe consortia worden opgebouwd met het bedrijfsleven gekoppeld aan programma's om nieuwe faciliteiten te ontwikkelen - Nationale en Europese middelen worden aangetrokken, bijvoorbeeld een Groeifonds aanvraag - Nieuwe onderzoeksfaciliteiten worden gerealiseerd	- Doorontwikkeling van huidige en nieuwe onderzoeksprogramma's - Aanvullende onderzoeksfaciliteiten worden ontwikkeld om de onderzoeksinfrastructuur te complementeren

B 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

Het aantal onderzoekers op de campus groeit eerst vanuit de aanwezige kennispartners en versnelt vervolgens vanuit additionele corporates en 3e partijen

Indicatief ontwikkelpad onderzoekers & ontwikkelaars, 2022-2035 [# FTE]

- Onderzoekers van derde partijen groeien in het ontwikkelpad in lijn met de groei van de onderzoekscapaciteit vanuit de inhoudelijke partners met een vertraging van 2 jaar

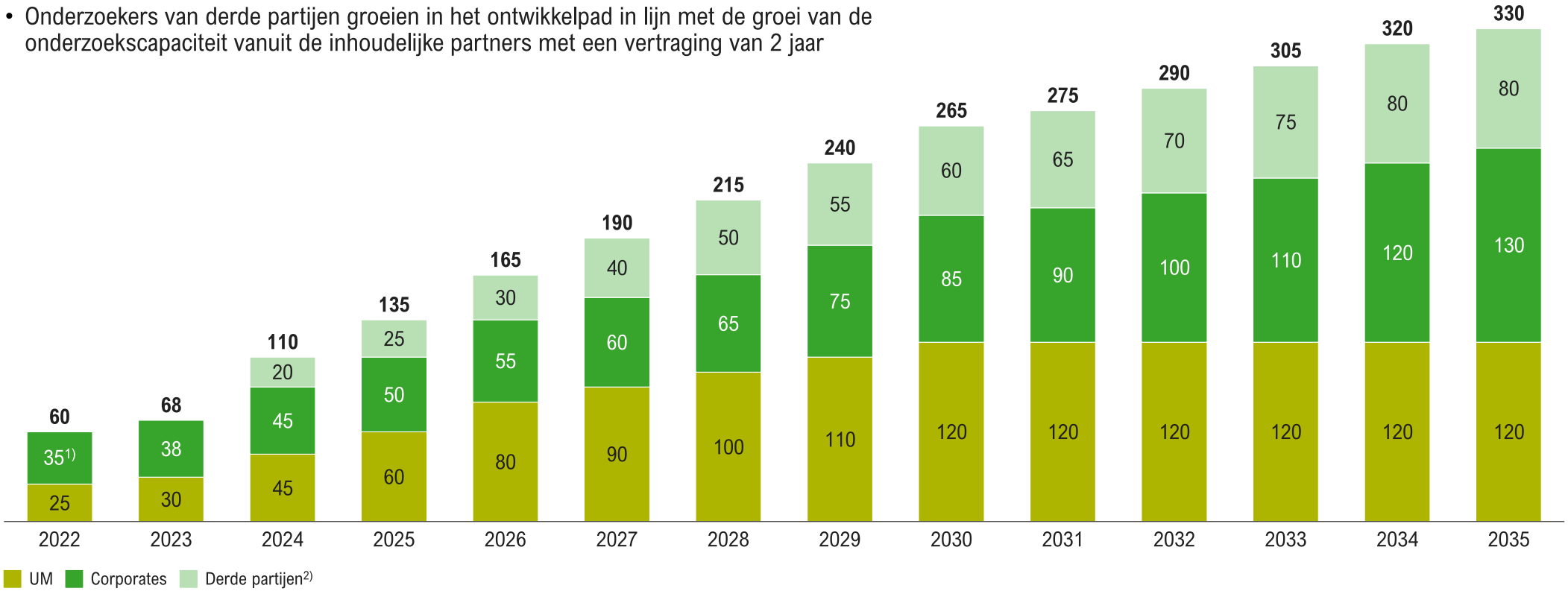

1) BASF Nunhems, BVB, Ramboll, Scelta; 2) Partijen die niet op de campus gevestigd zijn, maar deelnemen aan onderzoeksprojecten op die campus, zie pagina 22 voor verdere toelichting

Het aantal onderzoekers van de UM groeit tot ~120 binnen de 11 onderzoeks-groepen vooruitlopend op de groei in het aantal studenten

Indicatief ontwikkelpad onderzoekers UM, 2022-2035 [# FTE]

- De UM zal additioneel over tijd aanvullende docenten in dienst nemen om het volledige onderwijsprogramma op de campus te kunnen verzorgen

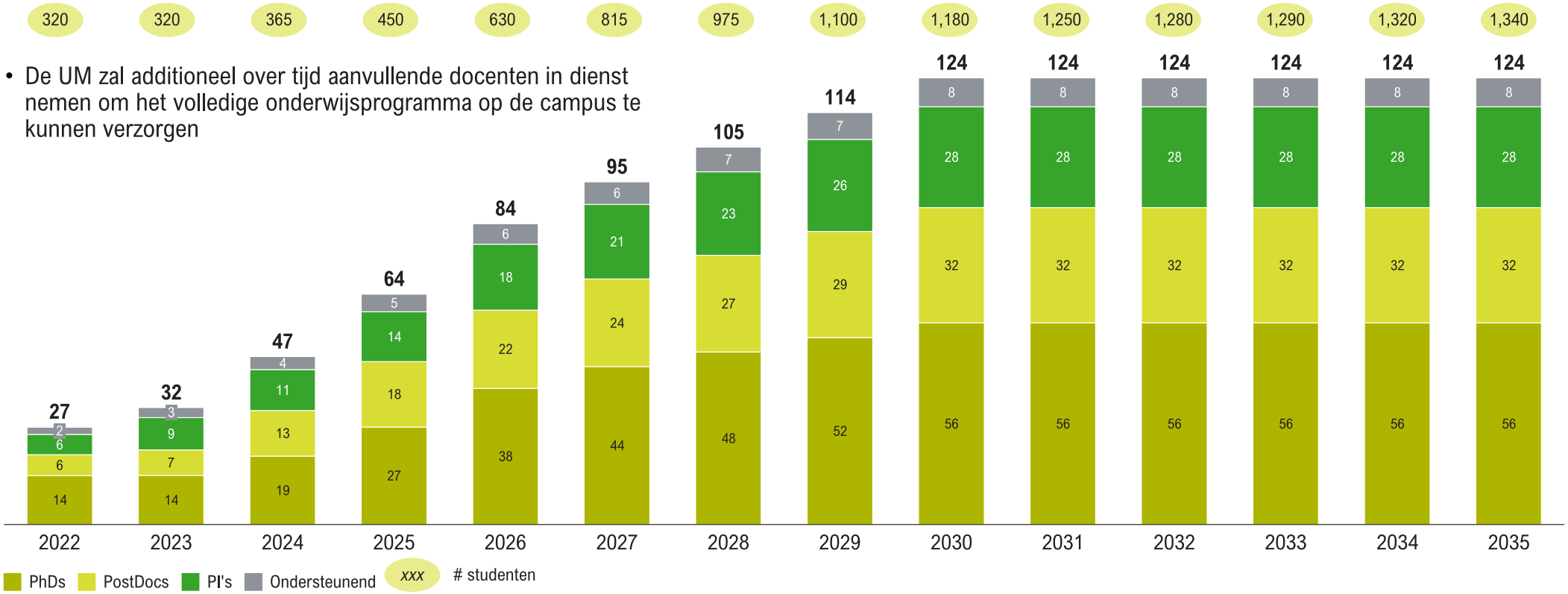

B 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

De groei in corporates is gebaseerd op gerichte actieve acquisitie van campus organisatie en inhoudelijke partners gezamenlijk om de waardeketen in te vullen

Aannames ontwikkelpad Corporate R&D

Ontbrekende schakels waardeketen

- Met BASF Nunhems als aandeelhouder heeft de campus een goede kennisbasis vanuit het bedrijfsleven op het gebied van zaadveredeling en de optimalisatie van groei omstandigheden en teelt methoden
- Belangrijke ontbrekende schakels binnen de waardeketen wat betreft Corporate R&D zijn:
  - Automatisering
  - Verwerking
  - Logistiek
  - Retail
  - Gezonde voeding
- Het doel is om in de **tweede fase** van het ontwikkelpad een corporate aan te trekken op deze en overige schakels om het ecosysteem te complementeren

Gerichte actieve acquisitie

- Om dit doel te verwezenlijken is gerichte acquisitie vanuit de campus organisatie in combinatie met de magneetwerking uitgaande van de unieke kernfaciliteiten en aanwezigheid van sterke kennispartijen noodzakelijk
- De campus organisatie wordt hierin gesteund door de inhoudelijke partners op de campus – UM en BASF – die ook zelf actief interessante corporates scouten en betrekken bij nieuwe onderzoeksprogramma's en het ontwikkelen van nieuwe onderzoek faciliteiten
- In het ontwikkelpad wordt uitgegaan van **4 additionele corporates** op de campus, die zich vestigen in de periode van 2025 tot 2030

Doorgroei R&D capaciteit

- Er wordt uitgegaan van een model waarin corporates hun R&D activiteiten op de campus over tijd organisch uitbreiden, omdat zij aan meer onderzoekprogramma's en activiteiten deelnemen samen met de inhoudelijke partners
- In het ontwikkelpad wordt uitgegaan van gemiddeld **2 FTE** in het eerste jaar uitgroeiend tot **20 FTE** in het 10e jaar dat een partij op de campus gevestigd is

Startpunt

- Het startpunt voor het ontwikkelpad is **4 corporates in 2022** binnen het ecosysteem op basis van de huidige gevestigde partijen
- In het ontwikkelpad wordt uitgegaan van een stabiele situatie voor de huidige gevestigde corporates

Bron: BCGV, Roland Berger

B 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

Inhoudelijke partners en de campus organisatie trekken samen op bij het ontwikkelen van programma's en infrastructuren op de campus

Inhoudelijke partners en campus organisatie trekken samen op

- UM en BASF als inhoudelijke ankers en aandeelhouders trekken schouder aan schouder op met de campus organisatie om:
  - Publiek-private innovatieprogramma's op de campus te definiëren, ontwikkelen en hiervoor financiering aan te trekken
  - Onderzoek infrastructuren te definiëren, ontwikkelen, consortia op te zetten, financiering aan te trekken, bouw te realiseren en exploitatie te organiseren
  - Andere partijen en potentiële kennisdragers te identificeren en benaderen om te participeren

Gezamenlijk ontwikkelteam vanuit campus organisatie, UM en BASF

- Eén ontwikkelteam wordt gevormd met één verantwoordelijke per partij
- Zij coördineren de ontwikkeling van de gezamenlijke programma's en infrastructuren op de campus, en zijn verantwoordelijk voor de acquisitie van specifieke toekomstige corporates op de campus en het betrekken van onderwijsinstellingen in de regio, zoals de HAS en Fontys, binnen deze programma's en faciliteiten
- Dit team spreekt elkaar dagdagelijks en ontmoet elkaar geregeld op de campus
- De verantwoordelijke van elke partij is verantwoordelijk voor het op lijnen van de interne organisatie, om gerichte teams te vormen voor ontwikkelen van specifieke programma's / infrastructuren

B 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

Het ontwikkelteam beheert de portfolio van initiatieven om nieuwe innovatieprogramma's en onderzoeksfaciliteiten te ontwikkelen op de campus

Fasering ontwikkeling initiatief

Fase 1 – Vorming inhoudelijke consortium

- Idee voor een nieuwe faciliteit ontstaat vanuit één of meerdere inhoudelijke partijen
- Een inhoudelijk consortium wordt gevormd om het idee verder te ontwikkelen en draagvlak te creëren, hierbij worden de onderwijsinstellingen in de regio, e.g. HAS en Fontys gezien als primaire partners
- Er wordt aansluiting gezocht met één van de bestaande onderzoeksprogramma's op de campus of een nieuw onderzoeksprogramma binnen de focus
- Duur: 0.5 – 1 jaar
- Voorbeelden:

Fase 2 – Concretisering businessplan

- Consortium wordt geformaliseerd
- Invulling, ontwerp en businessplan van de faciliteit worden geconcretiseerd door het consortium
- Financiering vanuit deelnemende partijen, onderzoeksprogramma's, subsidies, etc. wordt gemobiliseerd
- Omgevingsvergunning wordt aangevraagd
- Duur: 0.5 – 1 jaar
- Voorbeelden:

Fase 3 – Realisering bouw

- Omgevingsvergunning is goedgekeurd
- Er wordt gestart met de bouw
- Duur 1 jaar

Het ontwikkelteam maakt en beheert de roadmap van onderzoeksfaciliteiten – In 2022 maken zijn een lange termijn plan dat jaarlijks wordt geactualiseerd

Ontwikkelpad onderzoeksfaciliteiten

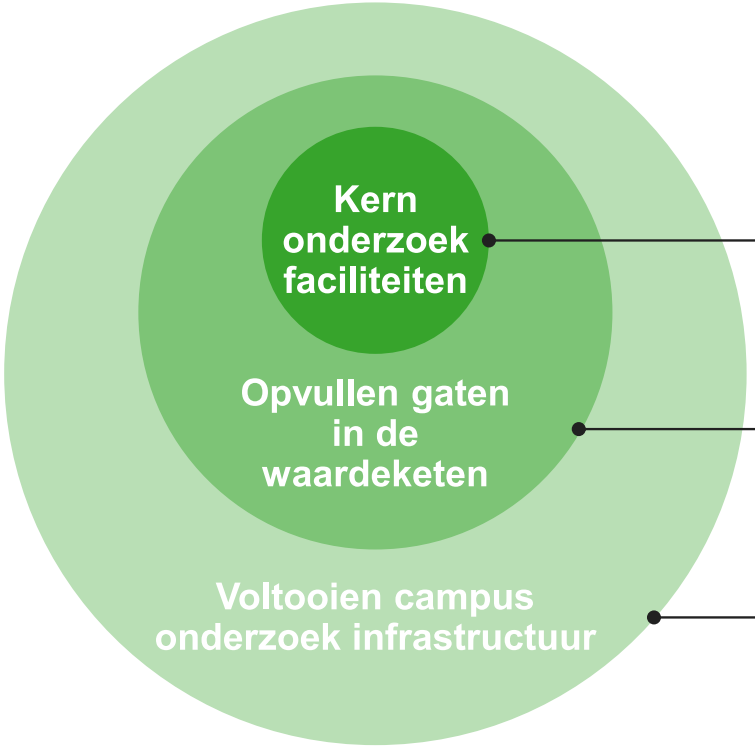

Wat zijn de kern onderzoeksfaciliteiten van de campus, waarvan een aantrekkende werking uitgaat naar onderzoekers en bedrijven?

Welke faciliteiten komen er in de 2e fase bij om de belangrijkste gaten in de waardeketen te dekken?

Welke faciliteiten zijn er in de laatste fase nog nodig om de campus onderzoek infrastructuur compleet te maken?

Portfolio potentiële onderzoeksfaciliteiten

Bio-tech unit

Nutritional Concepts Lab

Tech-intesieve kas

Small Scale Food Factory

Indoor farming 3.0

Post-harvest & food quality

Food Concepts Center

Supermarkt 2.0

Test and taste center

Data visualization lab

De onderzoek infrastructuur van de campus ontwikkelt zich vanuit de kernfaciliteiten naar een gehele dekking van de waardeketen

Indicatief ontwikkelpad onderzoeksfaciliteiten

- Indicatief ontwikkelpad op basis van reeds bestaande plannen en ambities van individuele partijen
- Het ontwikkelteam zal in 2022 de definitieve roadmap voor de onderzoek infrastructuur opstellen
- Tijdens de eerste fase ligt de focus op het uitwerken van de businesscases en financiering voor de realisatie en exploitatie van de onderzoeksfaciliteiten binnen de regiodeal tranche II en het verkrijgen van de benodigde co-investering

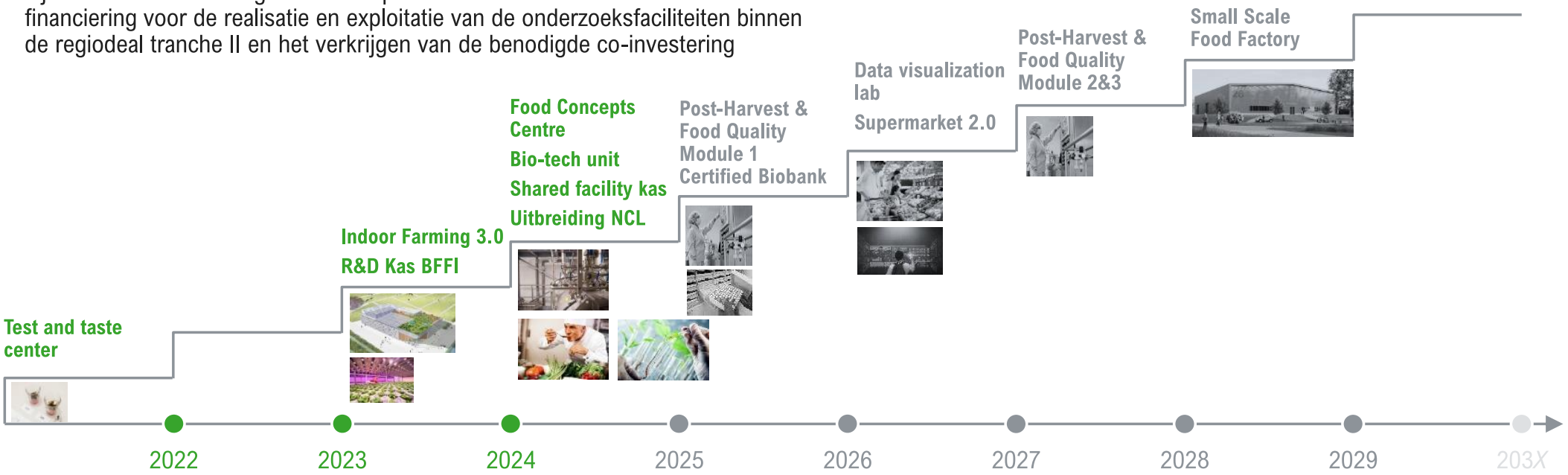

Binnen het studenten cluster ligt de focus in de eerste fase op het ontwikkelen van de onderwijsprogramma's van UM en het opzetten van GRILL

	Fase 1 – 2022 – Ontwikkelen onderwijsprogramma's	Fase 2 – 2025 – Versnelling instroom studenten	Fase 3 – 203X – Continue talentontwikkeling
Opleidingen	- Nieuwe opleidingen van de UM worden opgezet en geaccrediteerd - Hogescholen en MBO's in de regio worden actief betrokken en een gezamenlijke roadmap gecreëerd voor hun activiteiten op de campus	- Studenten worden geworven via (inter)nationale marketing - Activiteiten Hogescholen/MBO worden verder ontwikkeld op de campus	- Onderwijsprogramma's draaien op volle toeren en creeren een continue instroom van talenten
Onderwijs huisvesting	- Er wordt een plan uitgewerkt met betrekking tot de benodigde ruimte, onderliggende business case en mogelijke financiering voor de benodigde ruimte voor educatie vanuit de UM	- Realisatie en bouw van onderwijs gebouw UM om het groeiende aantal studenten op de campus te kunnen onderbrengen	- Langdurige afname van onderwijsruimten op de campus door de Universiteit Maastricht
Studenten huisvesting	- Planologisch-juridische procedure tot wijziging bestemming wordt doorlopen - Financier/risicodragende partij wordt aangetrokken	- Eerste fase modulaire huisvesting van 100 units wordt op de campus gerealiseerd - Er wordt een besluit genomen over uitbreiding modulaire studentenhuisvesting	- Tweede fase modulaire huisvesting voor studenten van 300 additionele units wordt gerealiseerd
GRILL	- Het GRILL concept wordt op korte termijn verder uitgewerkt door een kwartiermaker i.s.m. de onderwijs-instellingen uit de regio en in nauwe afstemming met bestaande intiatieven, en er wordt aansluiting gezocht met het Groeifonds[1)]	- Het GRILL concept wordt verder uitgebreid op de campus met aanvullende faciliteiten en professionals	- GRILL groeit uit tot een concept dat zichzelf in stand kan houden via de bijdragen van bedrijven voor projecten

1) Bestaande Groeifondsaanvraag voor opschaling van publiek-private samenwerking in het beroepsonderwijs

B 3 Studenten

Het aantal studenten van de UM en Hogescholen op de campus groeit over tijd binnen de nieuwe onderwijsprogramma's en projecten binnen GRILL

Indicatief ontwikkelpad studenten, 2022-2035 [# studenten]

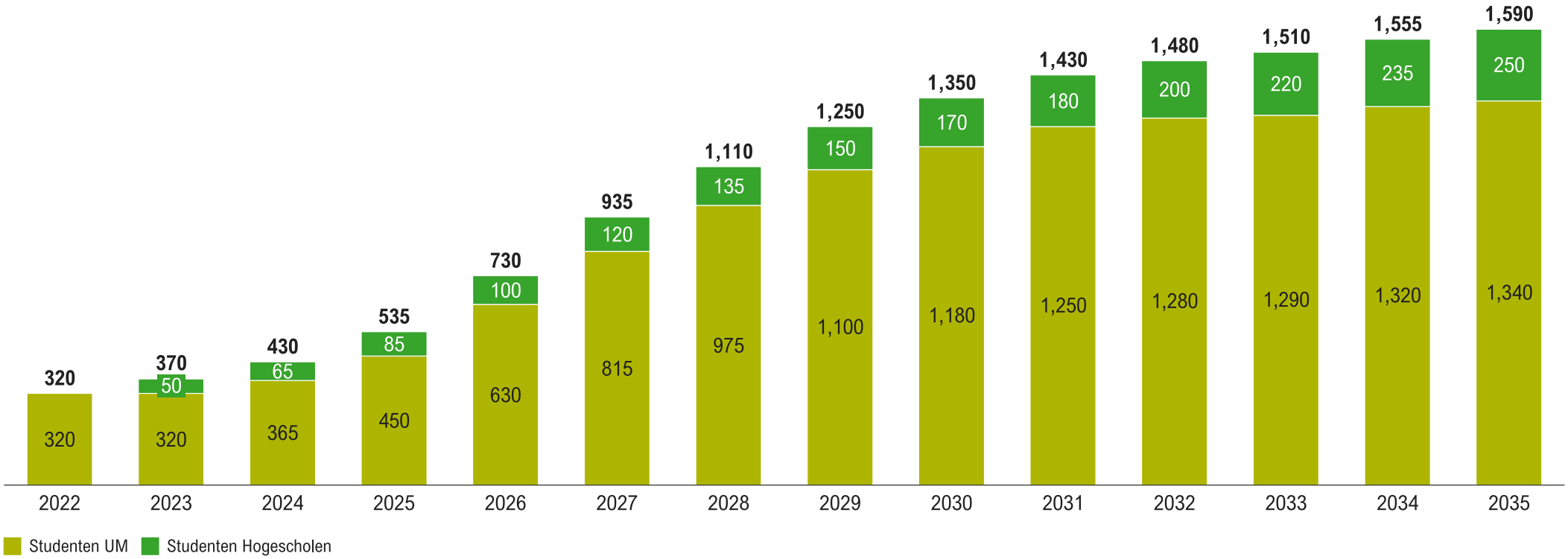

De UM ontwikkelt en lanceert de komende jaren 7 nieuwe onderwijsprogramma's

Indicatief ontwikkelpad opleidingen UM, 2022-203X [startjaar opleiding]

2022

Doelmatigheid studies

De doelmatigheid trajecten voor de nieuwe bachelor en master in 2024 worden uiterlijk Q2 2022 gestart om profijt te hebben van de huidige dynamiek van de nieuwe onderwijs sectorplannen

Eind 2022 moeten de eerste doelmatigheid studies afgerond zijn

2023

Bachelor Circular Engineering: 3e jaar specialisatie

Ingenieur opleiding met sterke technische basis in combinatie met natuurwetenschappen en wiskunde

September 2024

Bachelor Sustainable Bioscience

Brede bachelor met systeembenadering om de duurzame wereld van morgen vorm te geven vanuit het perspectief van de biologie met de uitstroomprofielen: Earth Systems, Agricultural Systems en Food Systems

September 2025

Bacheloropleiding

[n.t.b.]

Tijdslijn en realisering is afhankelijk van een positief advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) en toekenning accreditatie vanuit de Nederlands-Vlaams Accreditatieorganisatie (NVAO)

2022 — 203X

September 2024

Master Crop Biotech. & Engineering

Opleiding met als doel studenten op te leiden in het ontwikkelen en optimaliseren van de productie van duurzame plantaardige producten, die zowel als voeding en als circulaire grondstof voor de industrie kunnen worden ingezet gebruikmakend van de kennis en expertise van de Chemelot campus

September 2025

Master opleiding

[n.t.b. in samenwerking met Ondernemend Venlo]

September 2026

Master Environmental Sciences

Opleiding die studenten opleidt om de meest urgente milieuproblemen te kunnen begrijpen en aanpakken door de combinatie en integratie van verschillende vakgebieden, e.g. biologie, ecologie, scheikunde, data science en geologie

Master BioCircular Business Engineering

Opleiding die studenten opleidt op het kruisvlak tussen business en engineering. Sluit aan op het bestaande bachelor programma Business Engineering

B 3 Studenten

De UM voorziet in 2035 3 bacheloropleidingen en 6 masteropleidingen aan te bieden op de campus met in totaal ~1,300 studenten

Indicatief ontwikkelpad studenten UM, 2022-2035 [# studenten]

2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
2	2	3	4	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

- De UM blijft van het Raad van Arbeid gebouw gebruik maken voor hoorcolleges, etc. en huisvesting van de huidige opleidingen
- De nieuwe opleidingen hebben hun zwaartepunt op de campus, en studenten zullen daar naast praktisch onderwijs ook hoorcolleges volgens

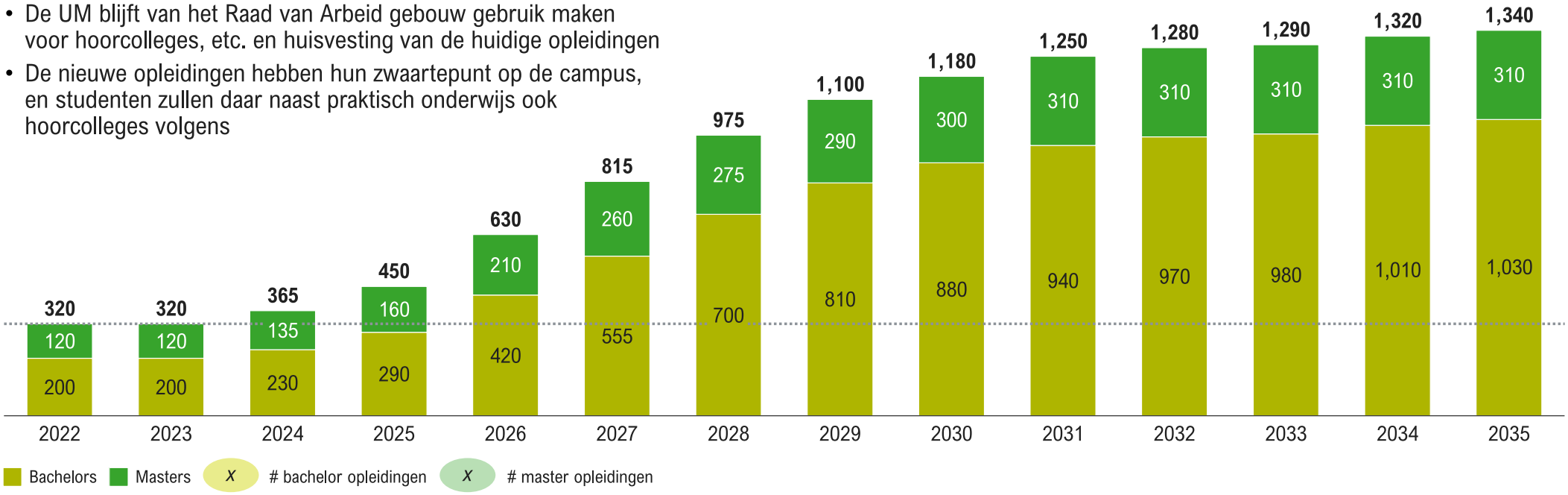

B 3 Studenten

De UM voorziet in de tweede fase extra ruimte nodig te hebben op de campus om te kunnen voorzien in de onderwijs behoefte

Indicatief ontwikkelpad benodigde onderwijsruimte, 2022-2035 [# '000 m²]

In lijn met het aantal studenten neemt de vraag naar onderwijs ruimte toe

Ontwikkeling vraag en aanbod onderwijsruimte, 2022-2035 [# '000 m²]

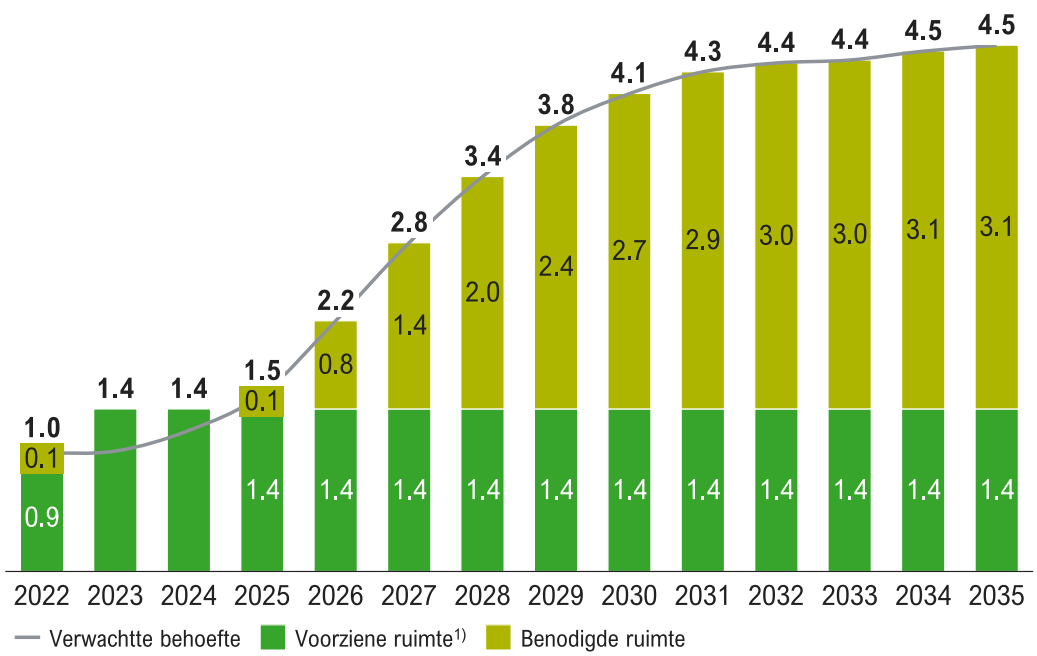

1) Voorziene ruimte in Raad van Arbeid, Villa Flora, BrightHouse en R&D kas voor onderwijs

Realisatie van nieuwe onderwijsruimte voor de UM in tweede fase

- In de eerste fase kan het onderwijs van de UM plaats vinden in de bestaande ruimten in de Raad van Arbeid en Villa Flora, en geplande ruimtes binnen het BrightHouse en de R&D kas
- In de tweede fase zal de vraag naar onderwijsruimte zich verder ontwikkelen tot een additionele benodigde behoefte van ~3,100 m² op de campus
- Tijdens de eerste fase wordt een plan gemaakt waarin de verwachtte behoefte aan onderwijs ruimte, de mogelijkheid om onderdelen van het onderwijs te huisvesten binnen de Villa Flora, de onderliggende business case, en de financieringsmogelijkheden verder worden uitgewerkt
- Tijdens de uitwerking van dit plan voor onderwijs huisvesting zal ook afstemming plaatsvinden met de Hogescholen en MBO instellingen in de regio
- In de tweede fase wordt gestart met de bouw van het onderwijs gebouw, zodat deze de toename in studenten op de campus kan huisvesten

B 3 Studenten

Door de toename van het aantal bachelor, master en PhD studenten op de campus, zal de vraag naar huisvesting over tijd toenemen tot > 600 kamers

Indicatief ontwikkelpad vraag studentenhuisvesting op/rond de campus, 2022-2035 [# studenten]

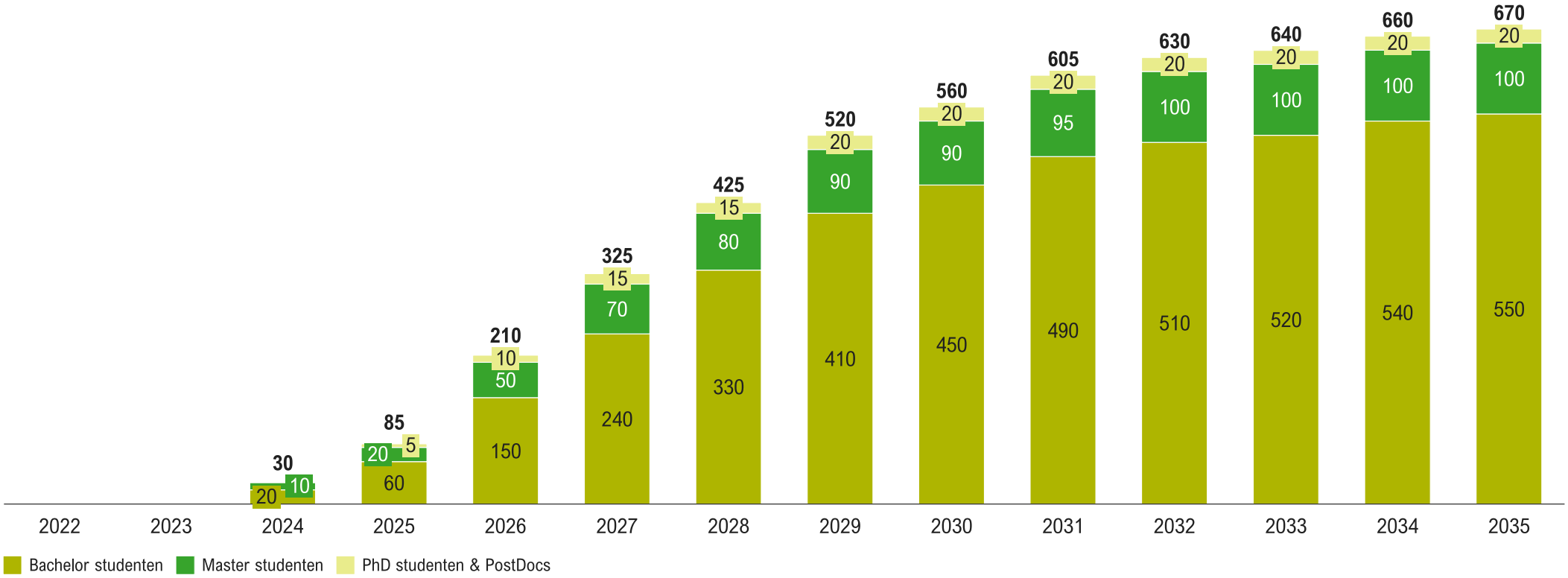

De aannames voor de additionele vraag naar huisvesting zijn gebaseerd op de huidige (internationale) instroom en bestaande tekort aan studentenkamers

Aannames ontwikkelpad vraag studentenhuisvesting op/rond de campus

Bachelor studenten

- De huidige instroom van bachelor studenten in Venlo komt voor 33% binnen een straal van 100 km
- De overige 66% bestaat voor een groot deel uit internationale studenten en wil zich in Venlo huisvesten
- In het ontwikkelpad wordt er uitgegaan van een vraag naar huisvesting vanuit bachelor studenten van **66%**

Master studenten

- De huidige instroom van de master bestaat voor 50% uit studenten buiten een straal van 100 km
- In het ontwikkelpad wordt er uitgegaan van een vraag naar huisvesting vanuit master studenten van **50%**

PhD studenten & PostDocs

- Van de academische werknemers aan de Universiteit Maastricht komt 40% uit het buitenland
- In het ontwikkelpad wordt er uitgegaan van een vraag naar huisvesting vanuit PhD studenten en PostDocs van **40%**

Huidige vraag & aanbod

- Huidige vraag:
  - Op basis van voorgaande aannames komt de huidige vraag naar huisvesting neer op **~200 studenten in 2022**, dit is exclusief de vraag vanuit Fontys en HAS studenten
- Huidige aanbod:
  - Voor studenten van de universiteit zijn er **28 studio's** beschikbaar in de Raad van Advies
  - Er zijn **> 400 studentenkamers** beschikbaar bij verschillende aanbieders verspreid over de stad, zoals Lebe City campus, Xior, Woonwenz en Student Housing Venlo voor alle studenten
  - Er is momenteel een **tekort aan kamers** in Venlo
- In het ontwikkelpad wordt uitgegaan van de **additionele vraag** naar huisvesting vanuit de studenten binnen de nieuwe onderwijsprogramma's op de campus

Bron: Universiteit Maastricht, jaarverslagen, DeLimburger, Roland Berger

Realisatie van studentenhuisvesting zal gefaseerd plaatsvinden

Indicatief ontwikkelpad traject realisatie studentenhuisvesting op de campus

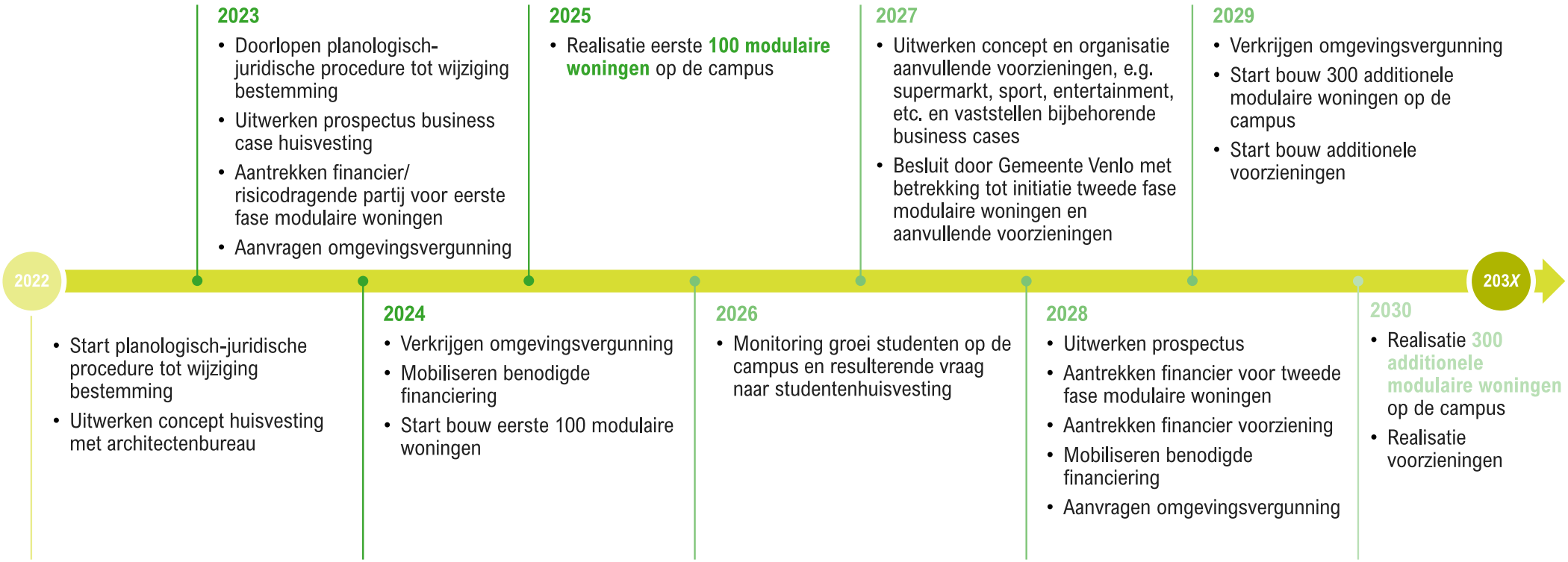

B 3 Studenten

Het GRILL initiatief wordt opgezet in Venlo en groeit over tijd uit in het aantal studenten binnen de doorlopende leerlijn, professionals, faciliteiten, etc.

Indicatief ontwikkelpad GRILL

- Bedrijven betalen een jaarlijks abonnement aan GRILL om projecten te kunnen opzetten
- Per GRILL project is er één professional vanuit GRILL, één coach vanuit de deelnemende onderwijsinstellingen, één onderzoeker vanuit het bedrijf en 5 studenten van de deelnemende onderwijsinstellingen verbonden
- Projecten kunnen in tijdsduur verschillen, maar studenten nemen voor één onderwijsperiode deel aan een project

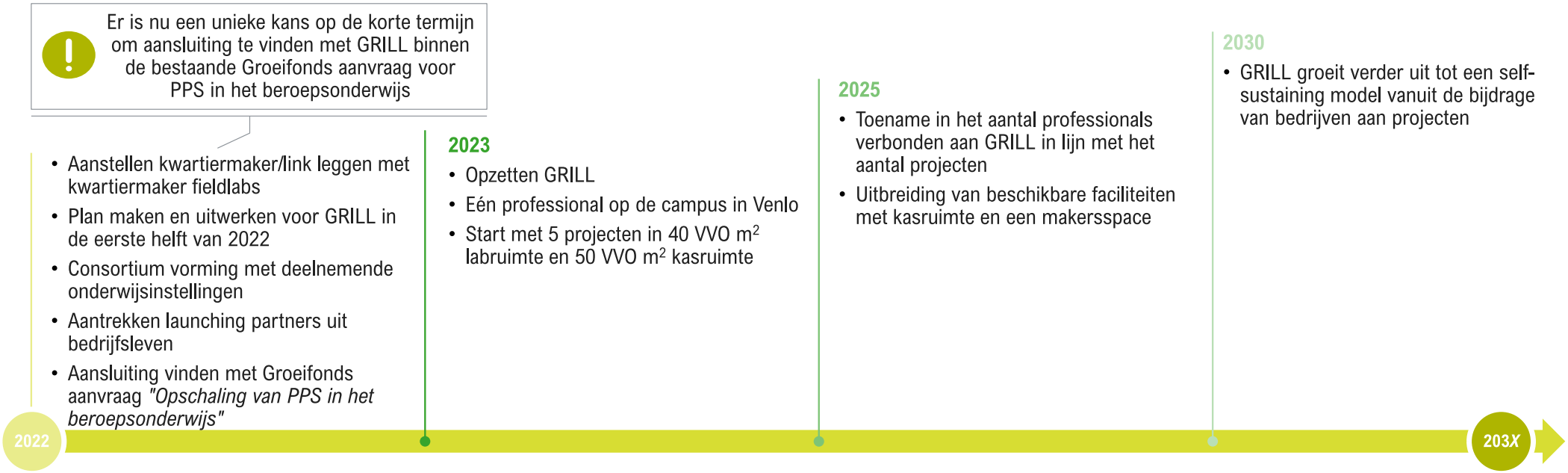

Bezoekerservaring en bereikbaarheid worden stapsgewijs verbeterd - gekoppeld aan de groei van de andere drie clusters op de campus

B Ontwikkelpad

Door de groei in het aantal ondernemers, onderzoekers & ontwikkelaars en studenten op de campus bereikt deze een kritische massa[1)]

Indicatief ontwikkelpad op de campus clusters, 2022-2035 [# FTE]

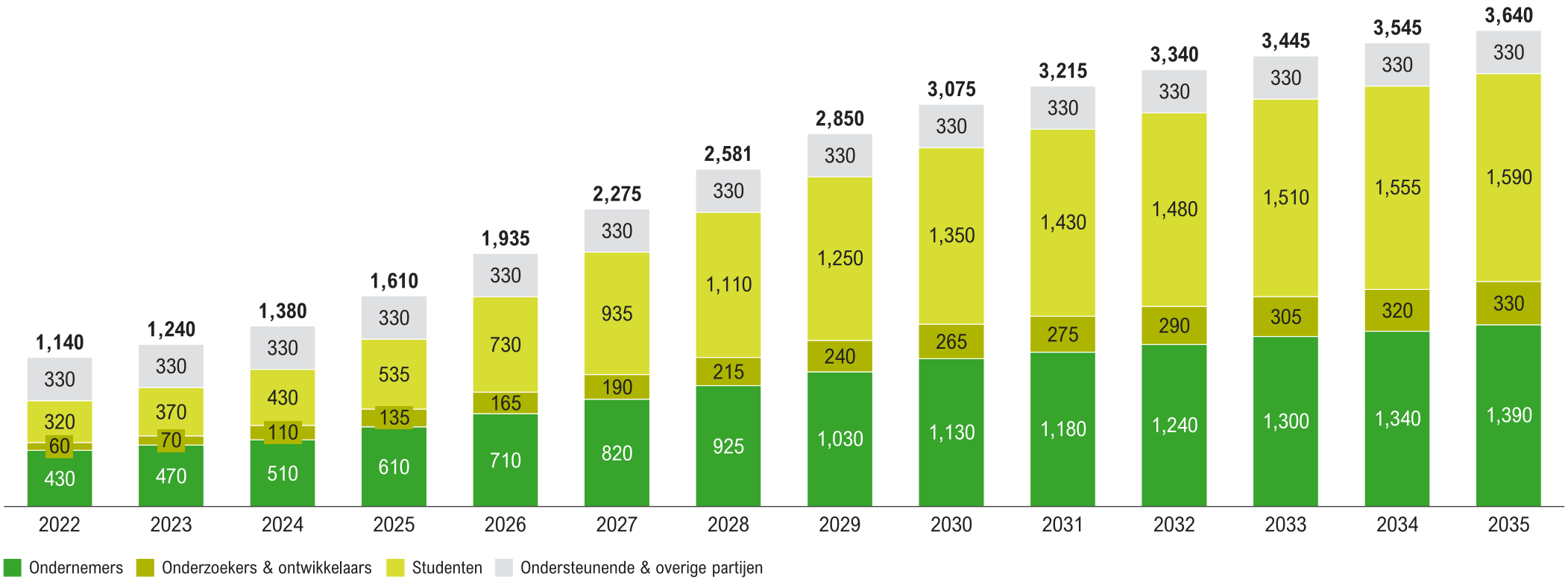

1) Volgens de BCI classificering is een campus volwassen wanneer het > 50 bedrijven huisvest, er > 3 organisaties gehuisvest zijn met > 50 FTE in innovatie en > 1,250 FTE werkgelegenheid bij bedrijven

Bron: Inventarisatie en meerwaarde van campussen in Nederland (BCI; 2018); Roland Berger

B Ontwikkelpad

De vorderingen binnen het ontwikkelpad worden bijgehouden en jaarlijks door de aandeelhouders besproken, indien nodig wordt de routekaart herijkt

Monitoring focus KPI's

De ontwikkeling van de campus wordt bijgehouden door middel van KPI's binnen de clusters en focus van de campus:

- Start-ups/innovatief MKB
  - # ondernemers op de campus
  - # werknemers
  - Herkomst, e.g. start-up programma, spin-off, innovatief MKB, etc.
  - # m^2 beschikbare ruimte
  - # per onderdeel van de keten
  - …
- Onderzoekers UM/Corporate R&D
  - # onderzoekers op de campus
  - # corporate R&D afdelingen op de campus
  - # corporate onderzoekers die deelnemen binnen onderzoeksprojecten
  - # per onderdeel van de keten
  - …
- Studenten UM/Hogescholen
  - # studenten op de campus
  - # opleidingen op de campus
  - # huisvestingsplekken op de campus
  - …
- Bezoekers
  - # bezoekers
  - …

Jaarlijkse herijking routekaart

- Jaarlijks vindt er een bijeenkomst van de 4 aandeelhouders plaats waarin de ontwikkeling van de KPI's wordt vergeleken met die in het ontwikkelpad
- Op basis van de bevindingen wordt indien nodig de routekaart herijkt

De visie en het ontwikkelpad bouwen voort op de geïdentificeerde sterktes, pakken de zwaktes aan en spelen in op de bredere trends

Er wordt voortgebouwd op de sterktes van de campus …

Binnen de visie wordt er vanuit het ontwikkelpad voortgebouwd op de **sterktes** van de campus door …

... het **commitment van de partners** aan het ontwikkelpad …

… het **unieke groene terrein** in te zetten als onderdeel van de unieke propositie van de campus …

… de groei van **agro-food kern** te versnellen …

… de focus en activiteiten aan te laten sluiten bij de scope van **innovatieve omliggende ondernemingen** binnen de Greenport en de bredere Brightlands regio

… terwijl de zwaktes worden aangepakt in het ontwikkelpad …

De geïdentificeerde zwaktes worden aangepakt door …

… **significante uitbreiding van de activiteiten** van de Universiteit Maastricht en BASF Nunhems op de campus als kennisdragers en ankers van de campus …

… het **oplossen van het vastgoed probleem** om ruimte voor een duurzame groei en model te creëren …

… het **creëren van massa** in bedrijvigheid, onderzoek en onderwijs

… activiteiten van partijen binnen het cluster te **verbinden** …

… een **duidelijke gezamenlijke focus** en propositie voor de campus

… en er ingespeeld wordt op bredere trends

Binnen het de focus wordt er ingespeeld op de bredere trends door innovatie voor **gezondheid**, **duurzaamheid** en **bedrijvigheid**

D. Huidige situatie

D.1 Op de campus

Brightlands Campus Greenport Venlo is een ontwikkelende campus op een aantrekkelijk terrein

Samenvatting "Op de campus"

- De huidige Brightlands Campus Greenport Venlo is gevestigd op het oude Floriade Venlo 2012 terrein
- De campus is ~60 hectare – Een grote, groene en aantrekkelijke ruimte met veel ruimte voor ontwikkeling dat met de auto goed bereikbaar is
- Vier triple helix partners – UM, BASF, Provincie Limburg en gemeente Venlo nemen verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de campus
- Een campusorganisatie drijft de dagdagelijkse ontwikkeling en is verdeeld over twee entiteiten: één voor het vastgoed en één voor de programmering waar momenteel een personele unie voor wordt gecreëerd
- BCGV heeft drie innovatiethema's met daaraan verbonden 13 onderzoeksfaciliteiten – Gezonde voeding is het grootste thema, de andere thema's starten op
- De campus is gegroeid naar > 70 bedrijven met > 600 FTE – Er zijn geen partijen aanwezig met significant volume
- De bedrijven huisvesten voornamelijk in twee iconische gebouwen die niet zijn ontworpen op multi-tenant gebruik – twee nieuwe gebouwen worden in gebruik genomen
- De Universiteit Maastricht heeft twee locaties in Venlo – In het centrum vindt het onderwijs plaats en op de campus het onderzoek en de practica
- De overige vier kennisinstellingen op de campus hebben gezamenlijk > 7,500 studenten in Venlo – Zij hebben weinig tot geen studenten op de campus

Sterktes

- **Commitment:**
  Vier sterke triple-helix partijen die gecommitteerd zijn aan de campus
- **Terrein:**
  Aantrekkelijk terrein met uitstraling, groen, iconische gebouwen en ruimte voor ontwikkeling, goed bereikbaar met de auto; mensen komen er graag
- **Bedrijvigheid:**
  Groeiende kern van bedrijvigheid rondom agro-food

Zwaktes

- **Drager/anker:**
  Er is geen grote partij die al fysieke significante aanwezigheid op de campus heeft waarmee het een basis vormt voor de campus en magneet voor andere partijen
- **Gebouwen:**
  Iconische gebouwen zijn niet ontworpen voor multi-tenant gebruik, hebben hoge onderhoudskosten en daardoor ook een negatief exploitatieresultaat
- **Massa:**
  Omvang van activiteiten (bedrijvigheid, onderzoek, onderwijs) in het focusgebied op de campus is nog beperkt – in lijn met de leeftijd van de campus

De huidige Brightlands Campus Greenport Venlo is gevestigd op het oude Floriade Venlo 2012 terrein

Historie

2012
- Floriade 2012 in Venlo
- > 2 m bezoekers
- Totale kosten: EUR ~100 m
- Investeringen: EUR 16.6 m

2017
Oprichting foodinnovatiecampus Brightlands Campus Greenport Venlo

2018
Opening Centre for Healthy Eating and Food Innovation (HEFI)

2019
Oprichting Brightlands Institute for Supply Chain Innovation (BISCI) door Universiteit Maastricht en Provincie Limburg

2020
BASF Nunhems toegetreden als aandeelhouder Brightlands Campus Greenport Venlo B.V.

2021
Opening BrightHouse (flexibele kantoren en laboratoria) en BrightWorks (dynamische werkplaatsen)

2012 — 2030

Bron: Nederlandse Tuinbouwraad, BCGV, Roland Berger

De campus is ~60 hectare – Een grote, groene en aantrekkelijke ruimte met veel ruimte voor ontwikkeling dat met de auto goed bereikbaar is

Overzicht campusterrein

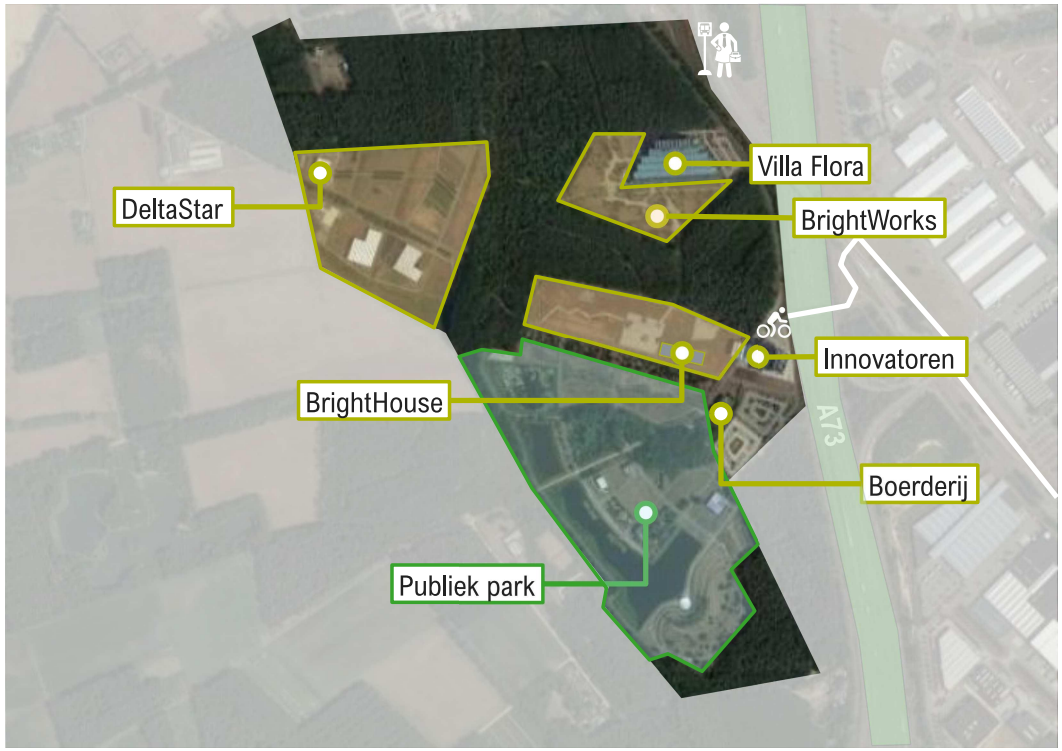

Ontwikkelgebieden Publiek park

Brightlands Campus Greenport Venlo terrein

- De campus beslaat in totaal 60 hectare grond:
  - 10 Hectare ontwikkelgebied
  - 20 Hectare park opengesteld voor het publiek
  - 30 Hectare bos onder beheer van Staatsbosbeheer
- Op het terrein bevinden zich 6 panden:
  - Villa Flora
  - Innovatoren
  - Boerderij
  - BrightWorks
  - BrightHouse
  - DeltaStar (eigen beheer)
- De campus is goed te bereiken:
  - Per auto via de A73
  - Via OV met buslijn 686[1)]
  - Met de fiets via de snelfietsweg

1) Gaat één keer per uur tussen 07.00 en 19.00

Bron: BCGV, Greenport Venlo, Roland Berger

Vier triple helix partners nemen verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de campus

Triple helix partners

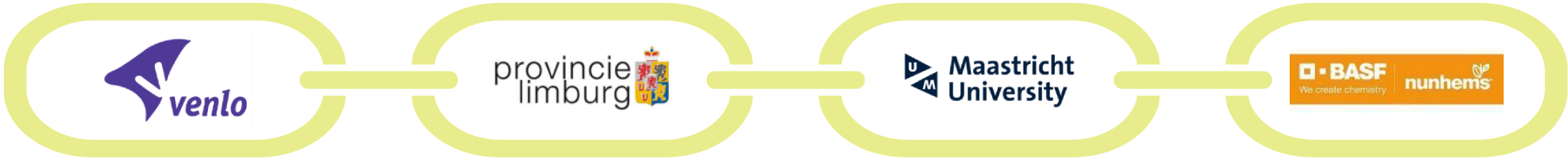

- 102,300 inwoners
- 47,877 woningen
- 1,000 medewerkers
- 4,3% werkloosheid

- 1.1 m inwoners
- 900 medewerkers
- 3,8% werkloosheid

- > 18,000 studenten
- 4,400 medewerkers
- 127e in de THE ranking overall
- 6e in de Young University Rankings

- BASF Nunhems
- Zaadveredelingsbedrijf
- > 2.000 medewerkers
- Actief in 42 landen
- 24 soorten groentes met in totaal 1,200 variëteiten onder de merknaam Nunhems
- Hoofdkantoor in Nunhem

Bron: BCGV, bedrijfswebsites, Roland Berger

Een campusorganisatie drijft de dagelijkse ontwikkeling en is verdeeld over twee entiteiten: één voor het vastgoed en één voor de programmering

Campusorganisatie

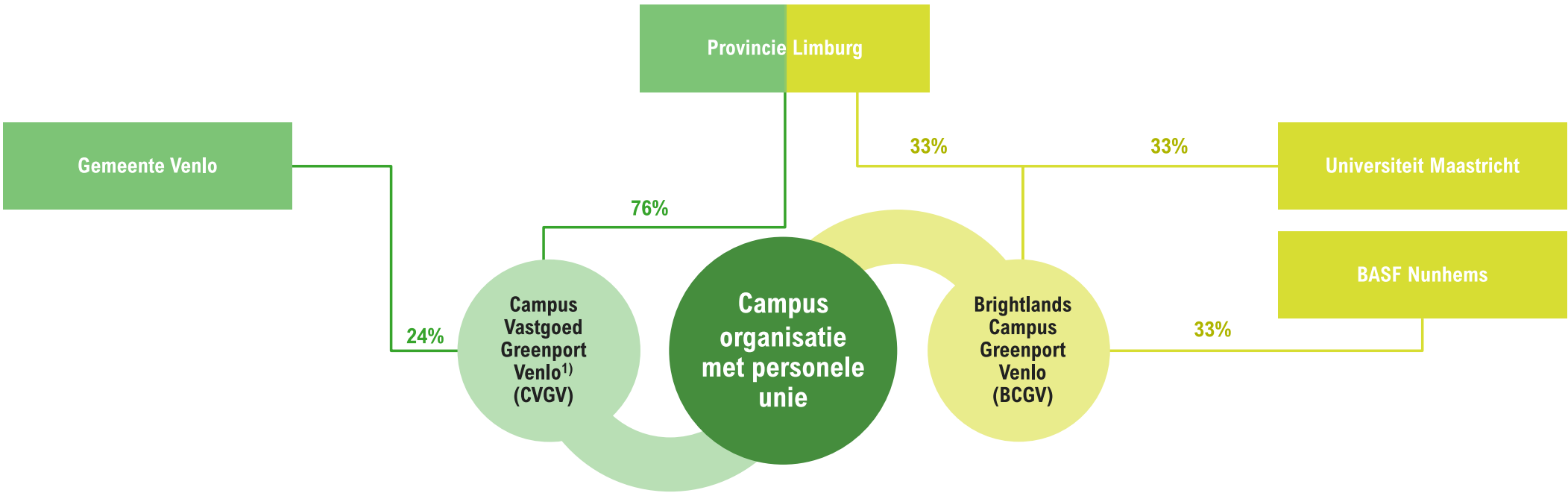

1) B.V. Campus Vastgoed en C.V. Campus Vastgoed

Bron: Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo, bedrijfswebsites, Roland Berger

BCGV heeft drie innovatiethema's met daaraan verbonden 13 onderzoeksfaciliteiten – Gezonde voeding is het grootste thema, de andere thema's starten op

Programmma's

Gezonde voeding

- Onderzoek naar gezonde, veilige en duurzame voeding
- **114 FTE** gerelateerd aan het thema
- Onderzoeksfaciliteiten:
  - Brightlabs - *Chemisch analytisch R&D laboratorium*
  - Centre for Healthy Eating and Food Innovation - *Onderzoek naar de bevordering van gezond eten*
  - Co-Creatielab – *Onderzoeksruimte voor voedingsvraagstukken*
  - Food Claims Centre Venlo – *Aantonen hoe veilig en gezond voedsel is*
  - Kokkerelli – *Voedseleducatie voor kinderen*
  - Nutritional Concepts Lab – *Foodlab voor groente & fruit verwerking*
  - Test, Taste en Concept Center – *Centrum voor smaak-, product en concepttesten*

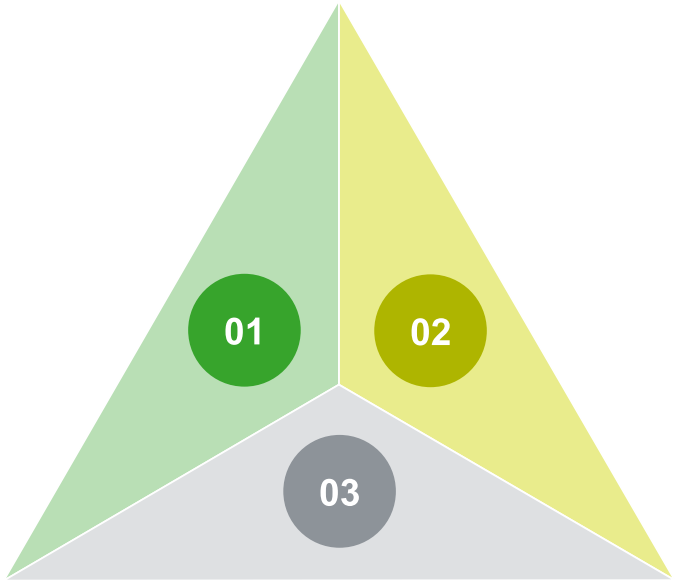

Future farming

- Onderzoek naar de verbetering van voedselproductie d.m.v. high-tech landbouw- en tuinbouwinnovatie
- **37 FTE** gerelateerd aan het thema
- Onderzoeksfaciliteiten:
  - BrightBox – Expertisecentrum high-tech tuinbouw
  - Compas Agro – Onderzoeks- en adviesbureau
  - Cultus Crop research – Onderzoek in diverse teelten
  - Urban Ponics – Verticale teeltsystemen

Biocirculaire economie

- Onderzoek naar nieuwe methodes om reststromen en biomassa in te zetten
- **10 FTE** gerelateerd aan het thema
- Onderzoeksfaciliteiten:
  - BTC lab – *Laboratorium voor biomassa toepassingen*
  - Feed Design Lab – *Praktijkonderzoek- en educatiecentrum diervoersector*

Bron: BCGV, Roland Berger

De campus is gegroeid naar > 70 bedrijven met > 600 FTE – Er zijn geen partijen binnen de waardeketen aanwezig met significant volume

Overzicht op de campus gevestigde partijen [Villa Flora & InnovaToren]

	Gezonde Voeding	Future Farming	Biocircular Economy	Kennisinstellingen	AgroFood	Ondersteunend	Overig
> 100 FTE							xerox
> 50 FTE							Volantis, Circular Design Group
> 25 FTE	BRIGHTLABS						handsonict, MUNCKHOF
> 10 FTE	arvalis, deltastar	Bluehub		Maastricht University, Fontys		LIOF, Greenport VENLO, GEZONDSTE REGIO 2025	LOGISTICS PROFESSIONALS
≤ 10 FTE	SCELTA, KIPSTER, greenhabit, MiFood, Fies, cultus, valley, VITACHI REAL	BASF, nunhems, BVB, RAMBOLL, yookr, AGROWIZARD, INNOVEINS, CANNOVEX, Brite	ECO makefoor, Grassa	has hogeschool, CITAVERDE COLLEGE	Frankort & Koning, PHAROX, THT NEWCOOL	Rabobank, CROSSROADS LIMBURG, lltb	Eijdems Internet, BoostingAlpha, weemen, Genzal, SPRING, inkoopassist
	114 FTE (18%)	37 FTE (6%)	10 FTE (2%)	73 FTE (11%)	12 FTE (2%)	97 FTE (15%)	293 FTE (46%)

Bron: BCGV, BCI rapport 2021, Roland Berger

Bedrijven huisvesten voornamelijk in twee iconische gebouwen die niet zijn ontworpen op multi-tenant gebruik – Nieuwe gebouwen worden in gebruik genomen

Campus vastgoed

BrightWorks (2021)
- Dynamische werkplaatsen
- Verhuurmodules van 111 m^2 tot 222 m^2 en 6 m hoog
- Totale oppervlakte 1.100 m^2
- Netto rendement 3.4%[1)]

Villa Flora (2012)
- Oorspronkelijk gebouwd voor de Floriade
- 'Groenste' kantoorgebouw van Nederland
- Totaal oppervlakte 11.765 m^2
- Netto rendement -11.3%[1)]

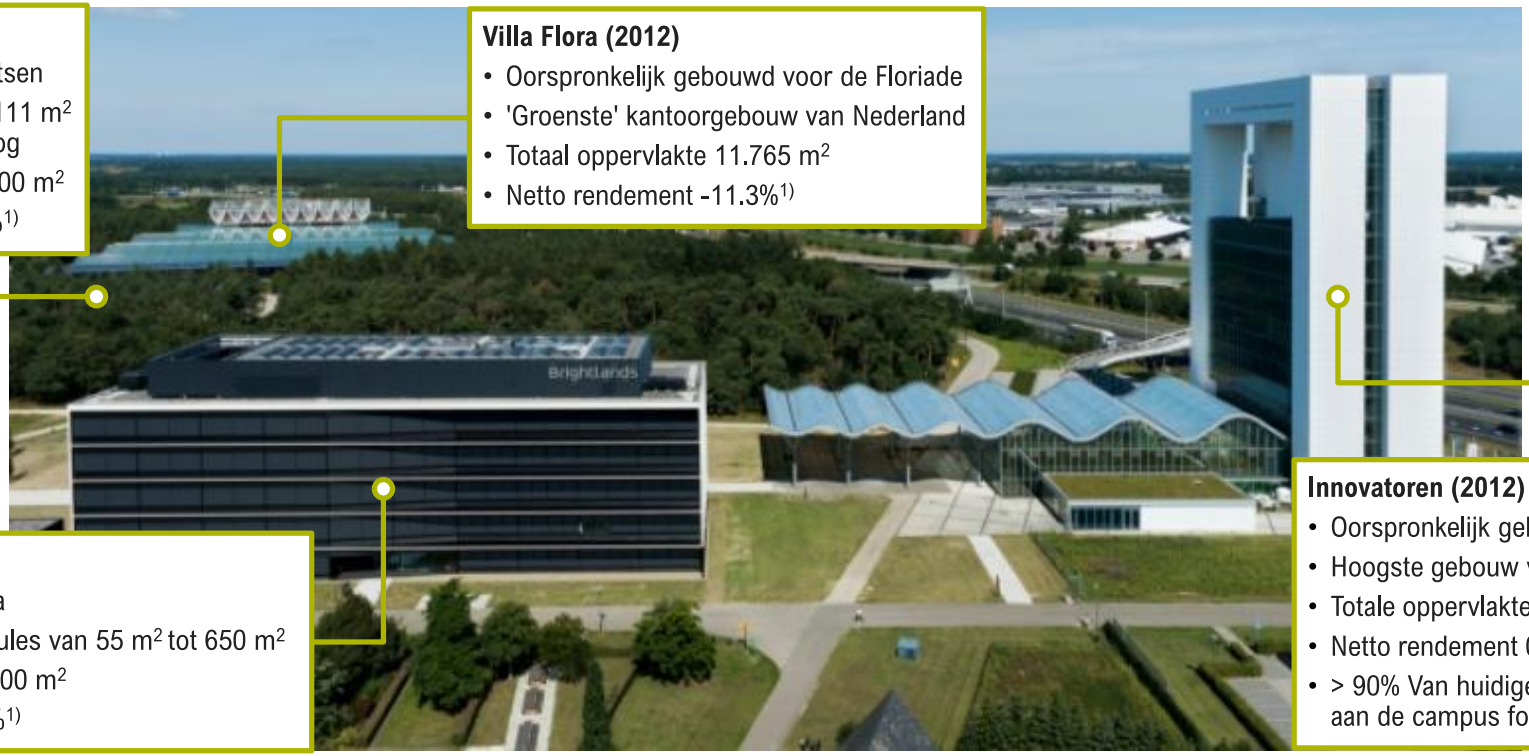

BrightHouse (2021)
- Kantoren & laboratoria
- Flexibele verhuurmodules van 55 m^2 tot 650 m^2
- Totale oppervlakte 7.500 m^2
- Netto rendement 2.4%[1)]

Innovatoren (2012)
- Oorspronkelijk gebouwd voor de Floriade
- Hoogste gebouw van Limburg met 70 m
- Totale oppervlakte 6.600 m^2
- Netto rendement 0.0%[1)2)]
- > 90% Van huidige FTE niet gerelateerd aan de campus focus

1) Op basis van jaarbegroting 2022 Campus vastgoed Greenport Venlo; 2) Huur t.b.v. C.V. Campus Vastgoed opgenomen als kosten Innovatoren

Bron: BCGV, Roland Berger

De Universiteit Maastricht heeft twee locaties in Venlo – In het centrum vindt het onderwijs plaats en op de campus het onderzoek en de practica

Overzicht Universiteit Maastricht in Venlo

Opleidingen

Herkomst en aantal studenten per opleiding, 2021

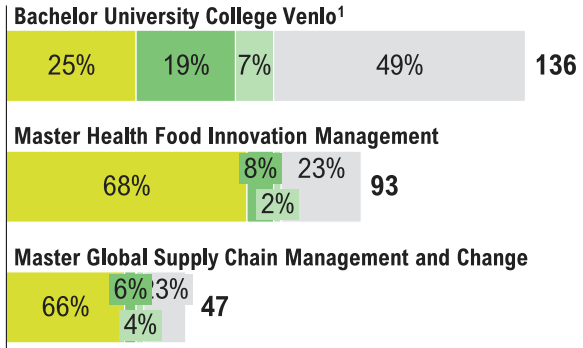

- De bachelor University College Venlo heeft een sterk internationaal karakter met ~75% van de studenten uit het buitenland, waarvan ~25% uit Duitsland en België
- De masters hebben een nationaler karakter met ~66% instroom uit Nederland
- In totaal werken er ~36 FTE medewerkers in Venlo

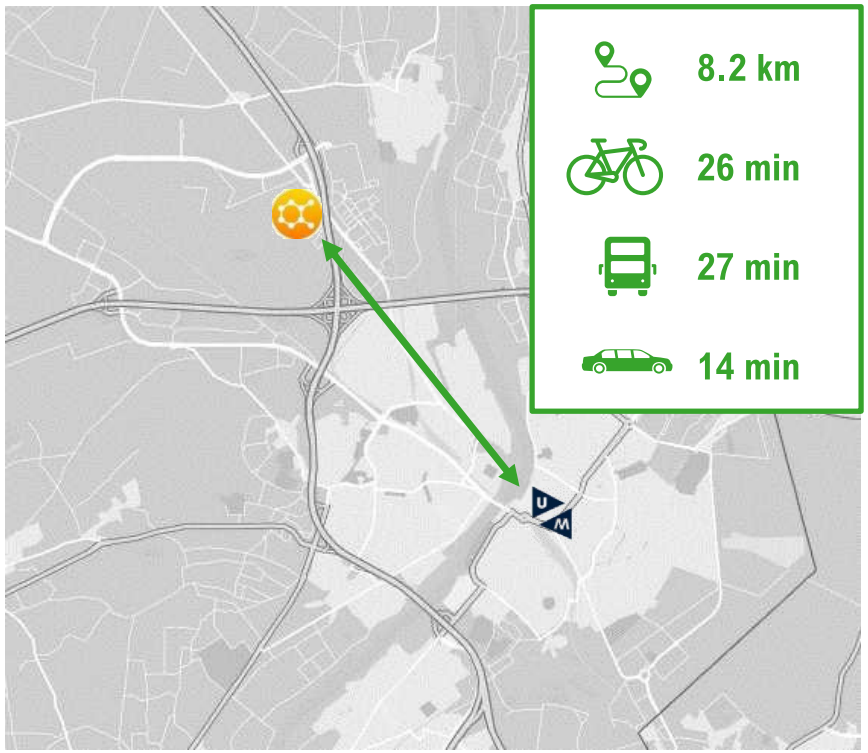

Onderzoekslijnen

De Venlo campus heeft drie onderzoekslijnen:

- Food Claims Centre Venlo
  - Hoofdonderzoeker: Ass. prof. Alie de Boer
  - 3 PhD's
- Centre for Healthy Eating & Food Innovation
  - Digestion of the gastrointestinal tract
    - Hoofdonderzoeker: Prof. dr. Koen Venema
    - 3 PhD's
  - Food innovation and health
    - Hoofdondezoeker: Ass. prof. Freddy Troost
    - 3 PhD's
  - Microbiology of the gastrointestinal tract
    - Hoofdonderzoeker: Prof. Dr. Remco Havermans
    - 1 PhD
- Brightlands Institute for Supply Chain Innovation
  - Scientific director: Prof. Dr. Ir. Bart Vos

1) Focus ligt op Health, Nutrition & Business

Bron: Universiteit Maastricht, Roland Berger

De overige vier kennisinstellingen op de campus hebben gezamenlijk > 7,500 studenten in Venlo – Zij hebben weinig tot geen studenten op de campus

Overzicht overig kennisinstellingen in Venlo

- HBO-opleidingscentrum
- 4,300 medewerkers
- 44,000 studenten, waarvan 3,823 studenten in Venlo
- De meerderheid van de studenten komt uit Duitsland
- Locaties in Eindhoven, Tilburg, Den Bosch, Sittard, Veghel, Nijmegen, Utrecht en Venlo
- 11 opleidingen in Venlo:
  - Opleiding tot leraar Basisonderwijs
  - Industrieel Product Ontwerpen
  - Finance & Control
  - Commerciële Economie
  - International Business
  - Informatica
  - Werktuigbouwkunde
  - Logistics Management
  - Logistics Engineering
  - Mechatronica
  - Gezondheid

- Vmbo, mbo en leven lang ontwikkelen
- 36 middelbare scholen
- 20 mbo-locaties
- Cursussen voor 1,000 professionals per jaar

- HBO-opleidingscentrum
- 450 medewerkers
- 3,700 studenten, waarvan 545 studenten in Venlo
- Momenteel voornamelijk Nederlandse studenten
- Locaties in Den Bosch en Venlo
- 6 opleidingen in Venlo:
  - Food Innovation
  - Healthy Living
  - Bedrijfskunde & Agribusiness
  - Bedrijfskunde & Foodbusiness
  - Hippische bedrijfskunde & pet business
  - Toegepaste biologie

- MBO-opleidingscentrum
- 1,025 medewerkers
- 9,566 studenten, waarvan 3,308 in Venlo
- Locaties in Roermond, Weert, Venray, Geleen, Horst, Nuth en Venlo

Bron: Bedrijfswebsites, Roland Berger

D.2 Omgeving van de campus

BCGV ligt in een sterk cluster van glastuinbouw waar de hele waardeketen aanwezig is

Samenvatting "Omgeving van de campus"

- BCGV is onderdeel van de Greenport Venlo dat ook twee business parken, twee glastuinbouwgebieden en Trade Port Noord omvat
- Greenport Venlo is 1 van de 7 Nederlandse greenports, en heeft een sterke focus op productie van glasgroenten
- Aan de overkant van BCGV van de A73 ligt tevens het Hines Fresh Park Venlo - Een Fresh & Food Hub die ~ 130 bedrijven huisvest
- Er is een sterke kennisbasis voor zaadveredeling in de regio, met BASF Vegetable Seeds gevestigd in Nunhem op ~25 min afstand van de campus
- De Greenport Venlo bevindt zich in een groter AgroFood ecosysteem in Zuid-Nederland met bedrijven verspreid over de gehele waardeketen
- Net over de grens bij Venlo ligt een sterk tuinbouwcluster in Duitsland naast een dichtbevolkt gebied met meer dan 5 miljoen monden om te voeden
- BCGV is verbonden met de andere drie Brightlands campussen in Limburg met kennis in biobased, procestechnologie, gezondheid en slimme diensten

Sterktes

- **Greenport Venlo:**
  BCGV ligt middenin de Greenport Venlo met vele ondernemingen in een straal van kilometers in glastuinbouw en logistiek
- **Bredere cluster:**
  Het gebied rondom de Greenport Venlo (Noord-Limburg, Noord-Brabant Oost, grensgebied van Duitsland) is een sterk tuinbouwcluster waar leidende spelers in de hele waardeketen en toeleveranciers zijn vertegenwoordigd

Zwaktes

- **Verbinding:**
  Omvang van activiteiten van partijen in het cluster op de campus is nog gering
- **Focus:**
  De campus heeft nog geen duidelijke focus en propositie voor de bedrijven uit de regio

BCGV is onderdeel van de Greenport Venlo dat ook twee business parken, twee glastuinbouwgebieden en Trade Port Noord omvat

Overzicht Greenport Venlo

1. Glastuinbouwgebied Californië

- > 200 hectare
- Drie aardwarmteprojecten

2. Agri Businesspark

- 40 hectare
- Gemeente Horst aan de Maas

3. Trade Port Noord

- 400 hectare
- Vestigingslocatie voor ondernemers in logistiek agrofood en de maakindustrie

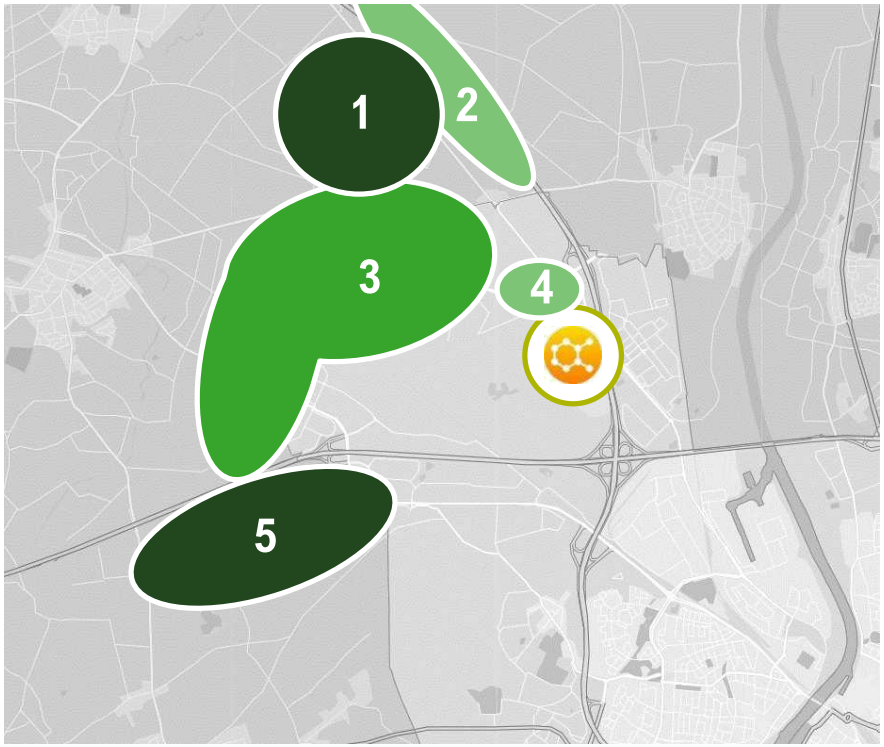

4. Greenport Business Park

- Kleinschalige kavels voor MKB

5. Glastuinbouwgebied Siberië

- Verhuurt kavels van 11 tot 42 ha voor glastuinbouw
- Beschikt over een eigen duurzaam energienetwerk

Bron: Bedrijfswebsites, Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo, Roland Berger

Greenport Venlo is 1 van de 7 Nederlandse greenports, en heeft een sterke focus op de productie van glasgroenten

Grondgebruik glastuinbouw, 2020 [are, % van totaal]

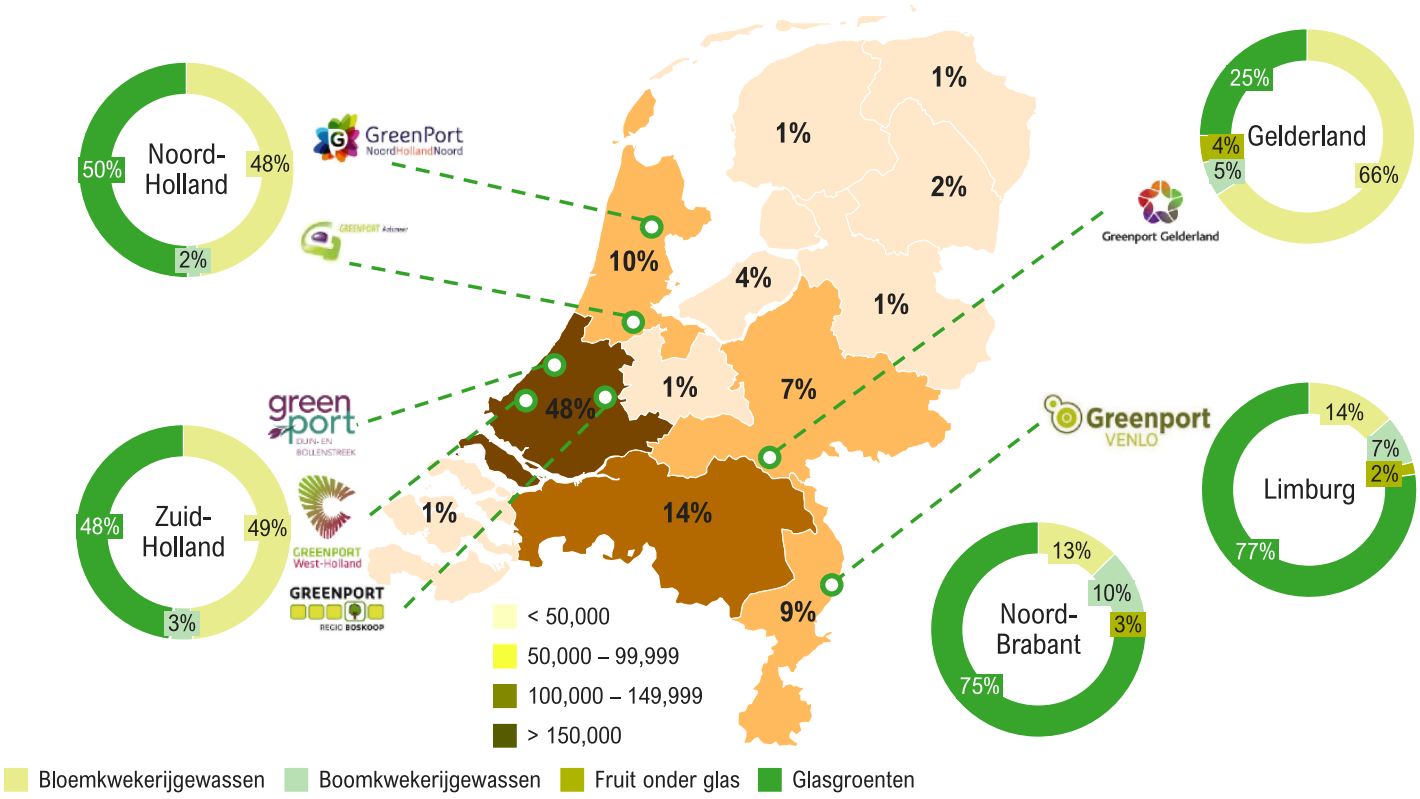

Bron: CBS, bedrijfswebsites, Roland Berger

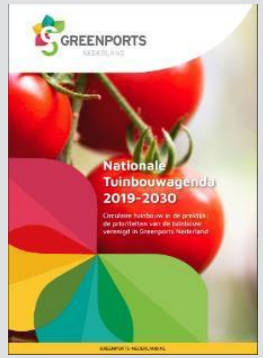

Thema's Nationale Tuinbouwagenda 2019-2030:

- Energie
- Ruimtelijke Inrichting
- Verslogistiek
- Gezonde planten
- Gezonde mensen
- Innovatie
- Arbeidsmarkt & Onderwijs
- Internationalisering

Aan de overkant van de A73 ligt tevens het Hines Fresh Park Venlo - Een Fresh & Food Hub die ~ 130 bedrijven huisvest

Overzicht Hines Fresh Park Venlo

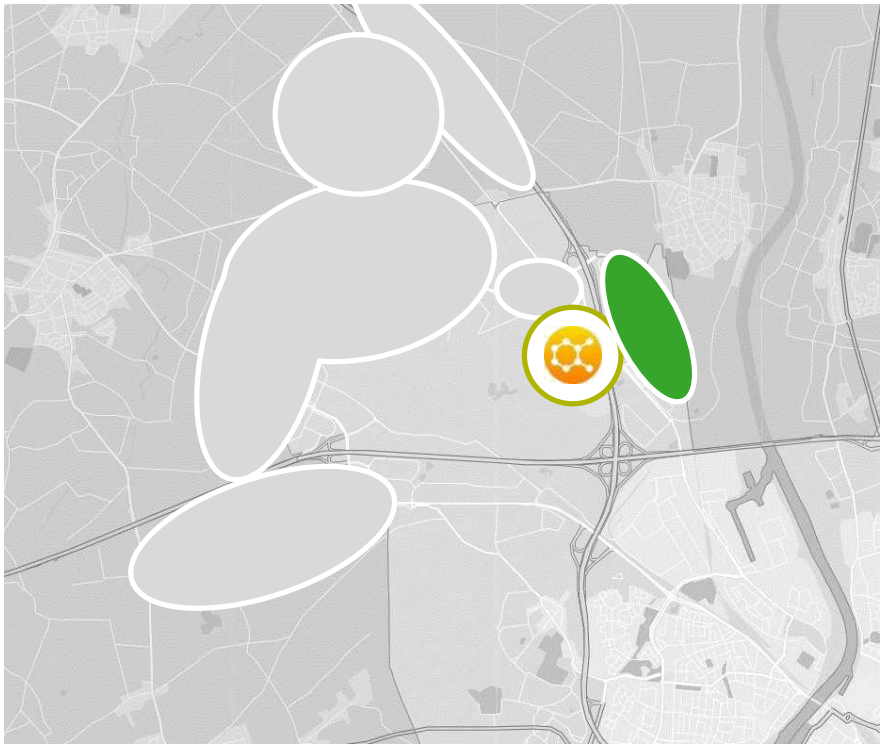

Hines Fresh Park Venlo

- In 2000 gelanceerd door Koninklijke Coöperatieve Telersvereniging Zuidoost Nederland (Royal ZON)
- Acquisitie in 2018 door de internationale Amerikaanse vastgoedontwikkelaar Hines
- 130 hectare grond en meer dan 25 hectare bedrijfsruimte
- Huisvest ~130 bedrijven in de fresh & food sector

Bron: Hines, Hines Fresh Park Venlo, Roland Berger

Rondom Venlo liggen nog 4 bedrijfsterreinen van in totaal ~1,300 hectare, die ~900 bedrijven en meer dan 20,000 werknemers

Overzicht overige bedrijfsterreinen

Tradepoort[1)]
- 943 hectare bedrijventerrein
- 520 bedrijven
- 14,000 werknemers

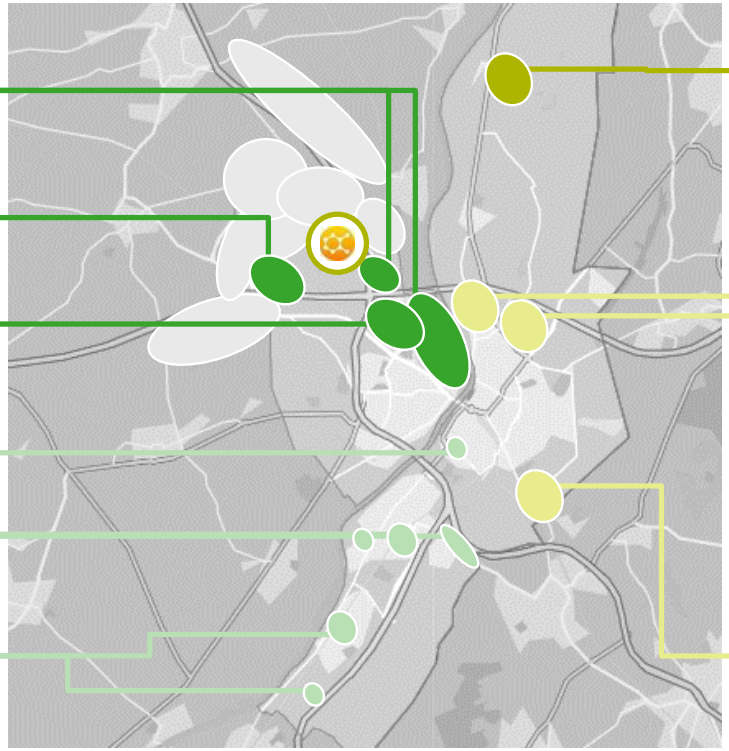

Spikweien
- 52 hectare bedrijventerrein
- 45 bedrijven

Tradeport Zuid
- 132 hectare bedrijventerrein
- 190 bedrijven
- 3,800 werknemers

Noorderpoort
- 200 hectare bedrijventerrein
- 170 bedrijven
- 6,100 werknemers

1) Inclusief Greenport en Tradeport Noord

Bron: Ondernemend Venlo, Roland Berger

Crossroads Limburg is de verbindende partij voor ondernemers binnen de agrofood, maakindustrie en logistiek in Noord-Limburg

Crossroads Limburg

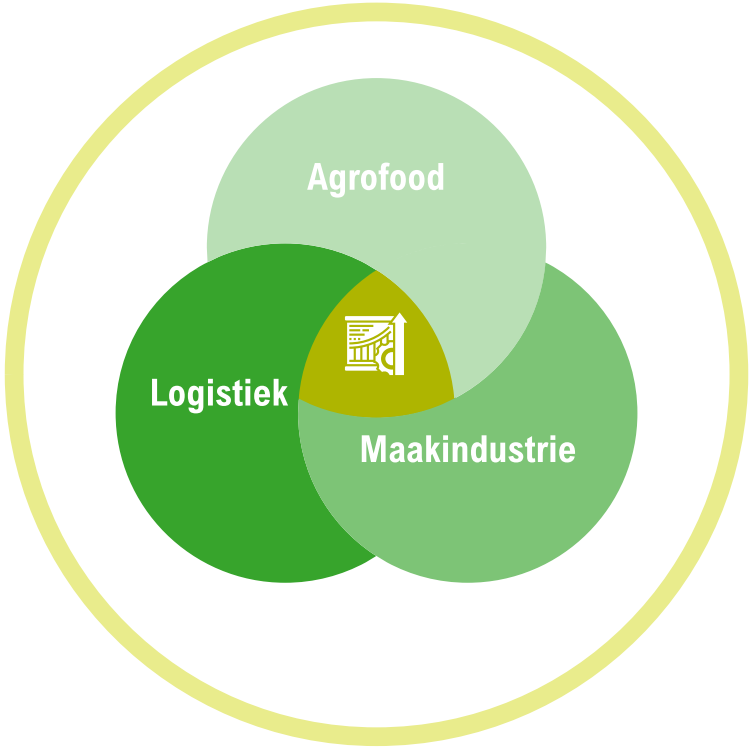

Crossroads Limburg werkt aan een **overkoepelende economische agenda** met ondernemers in **Noord-Limburg** binnen de **agrofood**, **maakindustrie** en **logistiek**

Bron: Crossroads Limburg, Roland Berger

Er is een sterke kennisbasis voor zaadveredeling in de regio, met BASF Vegetable Seeds gevestigd in Nunhem op ~25 min afstand van de campus

Overzicht BASF Vegetable Seeds

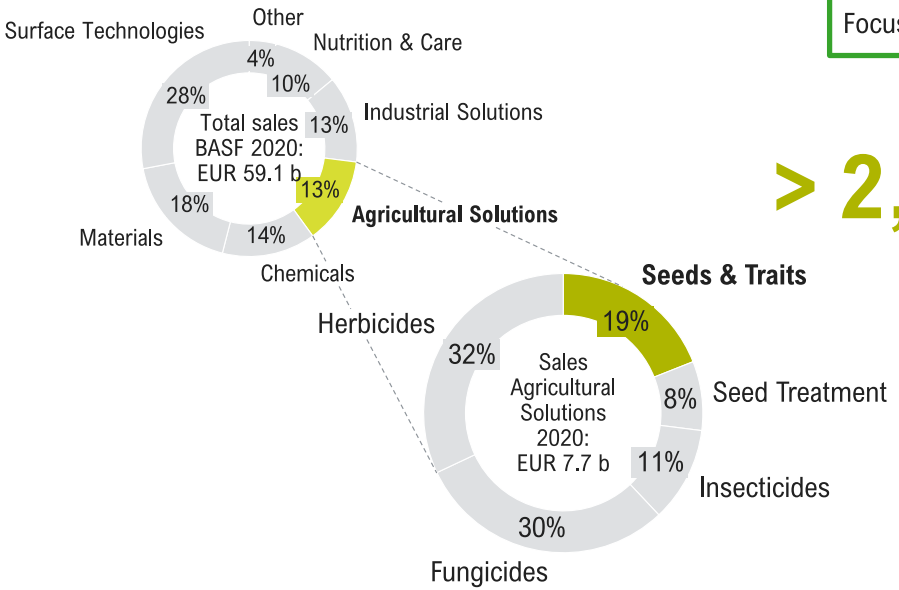

's-Gravenzande locatie
~30 FTE
Focus op hydroponics

> 2,000 werknemers wereldwijd

Actief in 42 landen

24 groenten

~1,200 variëteiten

Nunhem locatie
Hoofdkantoor BASF Vegetable Seeds
24 minuten van de campus
~600 FTE
Tuinbouw in open grond en onder glas
Focus op komkommer, sla en tomaat

Bron: Jaarrapport BASF, bedrijfswebsite, BASF Vegetable Seeds, Roland Berger

De Greenport Venlo bevindt zich in een groter AgroFood ecosysteem in Zuid-Nederland met bedrijven verspreid over de gehele waardeketen

AgroFood ecosysteem

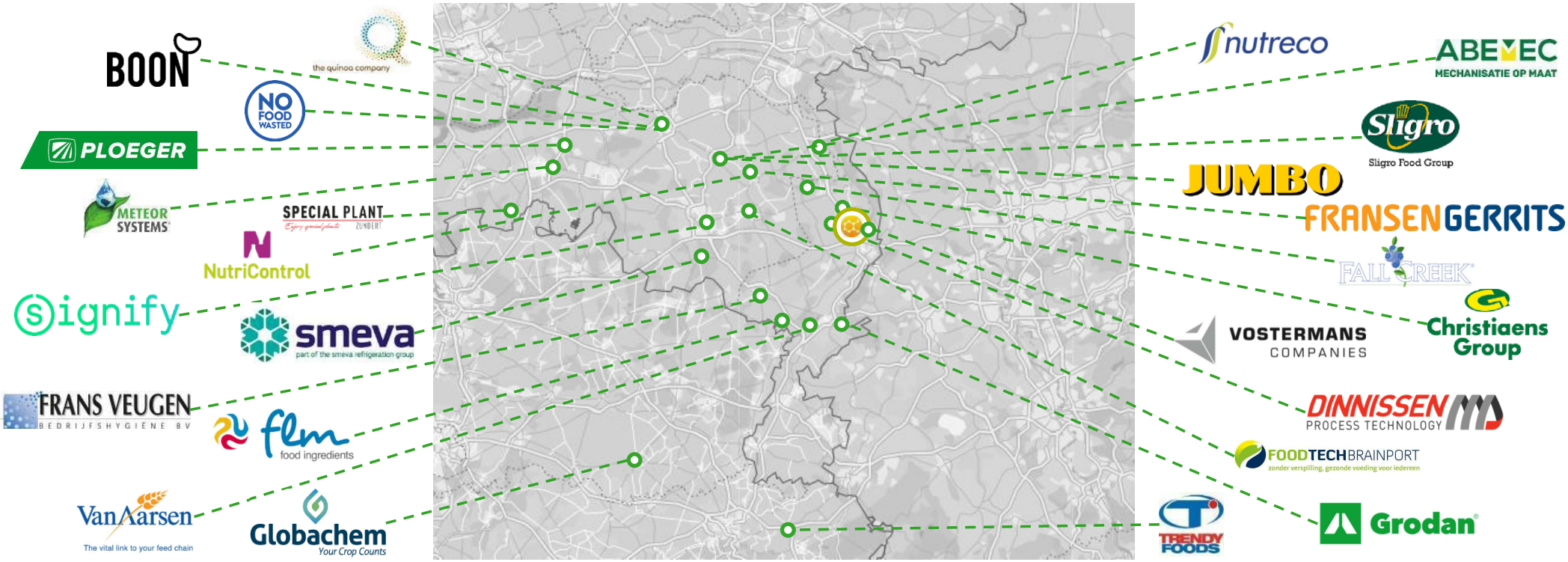

Bron: Bedrijfswebsites, Roland Berger

Net over de grens bij Venlo ligt een sterk tuinbouwcluster in Duitsland naast een dichtbevolkt gebied met meer dan 5 miljoen monden om te voeden

25%

van de landbouwexport gaat naar Duitsland

> 5 miljoen

mensen wonen in Duitsland binnen anderhalf uur rijden vanaf de campus in Venlo

Er bevindt zich een tuinbouw-cluster net over de grens met Venlo met

> 90 members

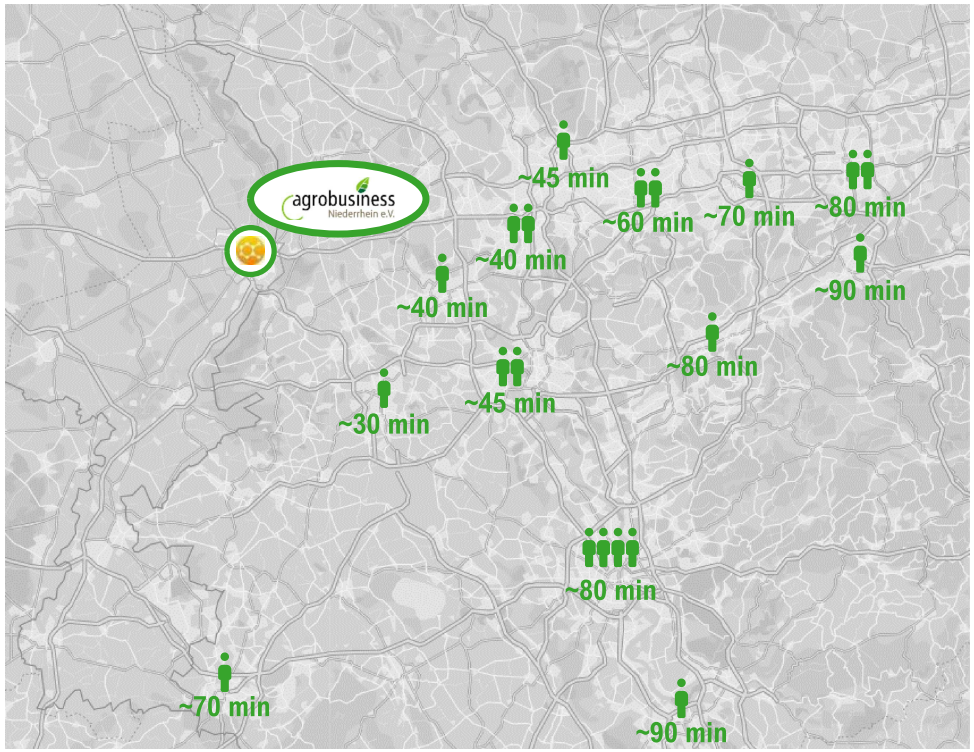

Bron: CBS, Google maps, Roland Berger

BCGV is verbonden met de andere drie Brightlands campussen in Limburg met kennis in biobased, procestechnologie, gezondheid en slimme diensten

Overzicht Brightlands campussen

Brightlands Chemelot Campus
- Focus: Slimme materialen en duurzame chemieproductie
- Locatie: Sittard-Geleen
- Startjaar: 2012
- 100 bedrijven
- 3,000 banen
- 1,207 studenten

Brightlands Maastricht Health Campus
- Focus: Regeneratieve- en precisiegeneeskunde, innovatieve diagnostiek
- Locatie: Maastricht
- Startjaar: 2013
- 120 bedrijven
- 10,765 banen
- 10,286 studenten

Brightlands Campus Greenport Venlo
- Focus: Gezonde en veilige voeding, future farming en bio-circular economy
- Locatie: Venlo
- Startjaar: 2017
- 74 bedrijven
- 666 banen
- 1,200 studenten in onderwijs binnen de focus in Venlo

Brightlands Smart Services Campus
- Focus: Data science en slimme digitale diensten
- Locatie: Heerlen
- Startjaar: 2016
- 80 bedrijven
- 900 banen
- 450 studenten

Bron: Brightlands website, Roland Berger

D.3 Trends

Verschillende trends stimuleren innovatie in de glastuinbouwketen

Samenvatting "Trends"

- Er is toenemende druk op landopbrengst door bevolkingsgroei, droogte en bodemerosie – Tech-intensieve glastuinbouw is nodig om productiviteit te vergroten
- Tech-intensieve glastuinbouw kan tegelijkertijd een rol spelen in het verbeteren van het watergebruik, vooral in landen met waterschaarste
- Krapte op de arbeidsmarkt drijft een trend van automatisering van de productie
- De consument – en daarmee de retailer – vragen steeds meer naar hogere kwaliteit voedsel in termen van gezondheid, smaak/presentatie, lokale productie en veiligheid, maar tegelijkertijd tegen een scherpe prijs
- De toestroom van privaat kapitaal in de AgriFood sector en lage rente, hebben projecten met hoge CAPEX om productie te maximaliseren mogelijk gemaakt
- Recent zijn er vele acquisities geweest binnen de glastuinbouw waardeketen
- Deze trends stimuleren innovatie in de glastuinbouwketen middels integratie op het gebied van productie, duurzaamheid, kwaliteit, prijs en smaak

Trends die innovatie vragen

Groeiende vraag …:
Voeden van een steeds groter wordende wereldbevolking vraagt om productieverhoging

… in te vullen op een duurzame manier…:
Noodzaak van verduurzaming van de keten en alle schakels daarbinnen – productie met minder inputs (water, energie, etc.), verwaarding van alle stromen en met minder landgebruik

… met minder mensen…:
Krapte op de arbeidsmarkt en productieverhoging nopen automatisering

… met meer eisen…:
Consument en maatschappij stellen steeds meer kwaliteitseisen rondom gezondheid, veiligheid, herkomst, productie van voeding

… tegen een scherpe prijs…:
Ondanks hogere eisen is de consument immer prijsgevoelig

… met business potentie:
Kans als bedrijf om te onderscheiden en toenemende beschikbaarheid van kapitaal daarvoor

Er is toenemende druk op landopbrengst door bevolkingsgroei, droogte en bodemerosie – Tech-intensieve glastuinbouw nodig

Wereldwijde ontwikkeling van cultiveerbare grond en bevolking, 1930-2030 [geïndexeerd: 1990=100]

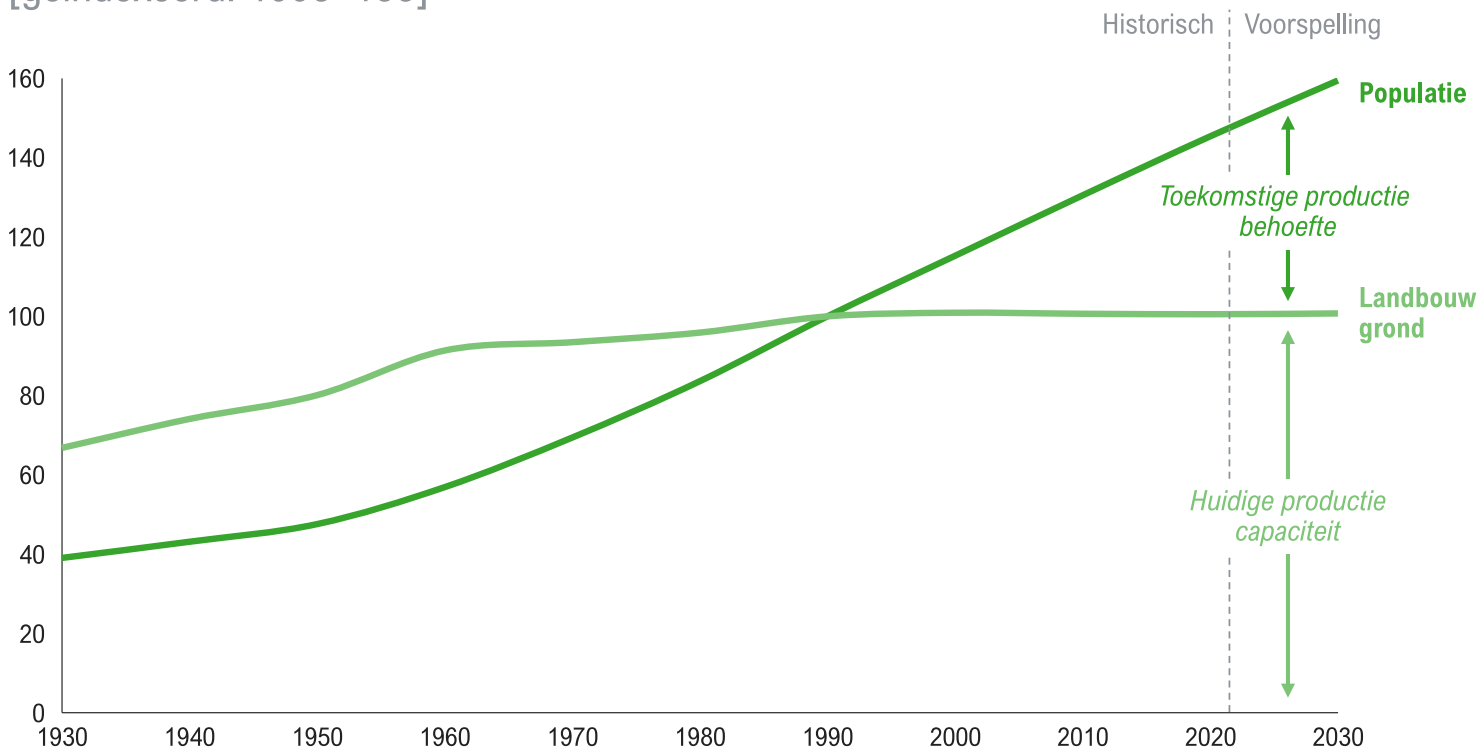

Tech-intensieve glastuinbouw is nodig voor productieverhoging:

- De verwachting is dat de totale wereldbevolking verder zal groeien, net zoals de totale vraag naar fruit en groenten
- De totale hoeveelheid cultiveerbare grond neemt af in ontwikkelde landen door verdere verstedelijking, droogte en bodemerosie
- De significant lagere ontwikkeling van extra cultiveerbare grond zal er naar verwachting niet in slagen om de groeiende vraag te beantwoorden bij de huidige landopbrengsten
- Hierdoor is er een noodzaak om over te stappen op meer productieve landbouwmethoden
  - Tech-intensieve glastuinbouw is een geschikte oplossing door de significante toename in landopbrengst

Bron: OECD-FAO Agricultural Outlook 2019, Roland Berger

Tech-intensieve glastuinbouw kan tegelijkertijd een rol spelen in het verbeteren van het watergebruik, vooral in landen met waterschaarste

Water schaarste en landbouw water gebruik

Water schaarste per regio[1], 2015

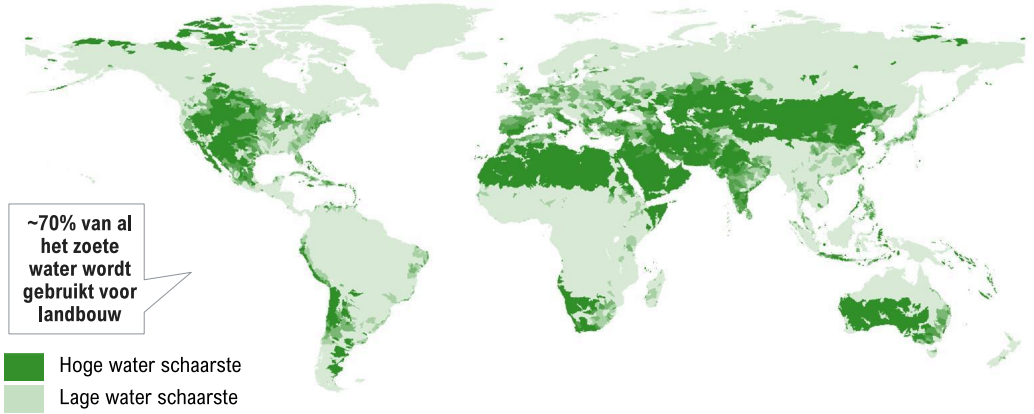

Opbrengst en water gebruik per landbouw methode

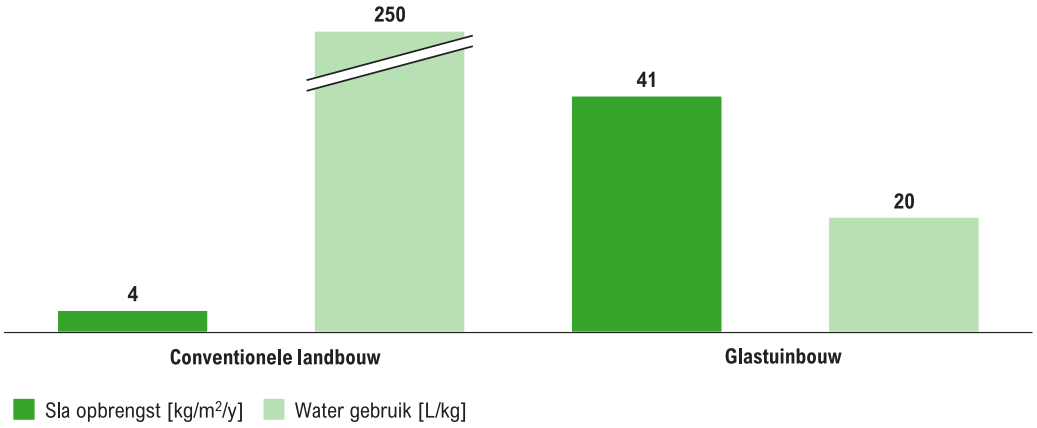

- De toenemende water schaarste is een wereldwijd probleem op de lange termijn en wordt verergerd door de impact van klimaatverandering
- Sinds 2000 is de algemene reactie op een toenemende water behoefte in gebieden met een beperkte capaciteit om de productie te verhogen:
  - Nieuwe waterbronnen ontwikkelen
  - Het bouwen van waterzuivering installaties
- Meer recent is de focus verzet naar het verbeteren van de water efficiency
- Tech-intensieve glastuinbouw zal naar verwachting een belangrijke rol spelen in het verminderen van de water schaarste, doordat er hogere opbrengsten behaald kunnen worden met minder water

1) Water schaarste is de mismatch tussen lokale behoefte en lokale water beschikbaarheid

Bron: Aqueduct, BDS, Worldbank, FAO, National Geographic, Roland Berger

Een duurzame energievoorziening draagt niet alleen bij aan een beter milieu, maar zorgt ook voor meer zekerheid

Gasprijs, 2021-2022 [EUR per MWh]

Bron: ICE, FD, Glastuinbouw Nederland, Roland Berger

Duurzame energievoorziening van de landbouw is nodig voor meer zekerheid:

- Het merendeel van de glastuinbouwers is nog steeds afhankelijk van gas, en de sector is verantwoordelijk voor 9% van het Nederlandse gasverbruik
- Sinds april 2021 is de gasprijs bijna vervijfvoudigd van EUR ~18 per MWh naar EUR ~105 per MWh als gevolg van de oorlog in Oekraïne
- Energiekosten vormen normaal 20-30% van de kosten van een glastuinbouwer, en door de hogere gasprijs zegt 40% van de glastuinbouwers nu tijdelijk of definitief te stoppen
- Een overgang naar duurzame energie zorgt niet alleen voor een beter milieu, maar draagt ook bij aan de leveringszekerheid van de benodigde energie

D 3 Trends

Krapte op de arbeidsmarkt drijft een trend van high-tech automatisering van de productie

Kosten van manuele arbeid[1] (EUR/uur)

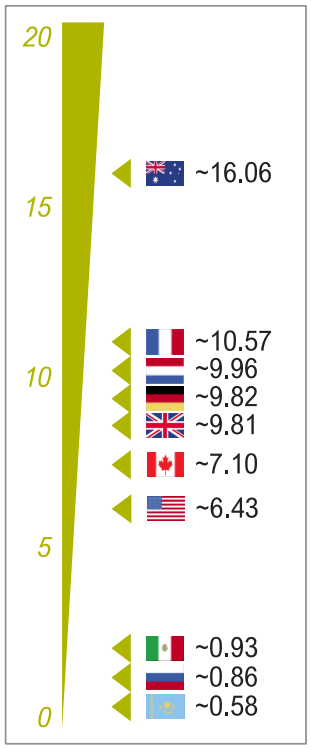

Australia

- Australië heeft grote moeite om genoeg arbeiders te vinden voor het manuele werk is de landbouw en biedt daarom werkvisa's aan voor buitenlanders om aan de vraag te voldoen

UK

- Recent werd alle manuele arbeid in de UK voornamelijk verricht door Oost-Europese migranten
- Sinds de Brexit zijn immigratie regels strenger en is de UK minder aantrekkelijk voor deze arbeiders, waardoor de prijzen stijgen

US

- Naar verwachting zullen strengere immigratie controles de prijs van manuele arbeid verder opdrijven

! Naar verwachting zullen de arbeidskosten per hectare niet veranderen door automatiseren, maar de opbrengst significant verbeteren

1) Voornamelijk gebaseerd op minimum loon en een 40-urige werkweek; in Australië is het minimum loon voor oogstwerkers gespecificeerd

Bron: Wageindicator, Xe, Roland Berger

Tegelijkertijd vraagt de consument – en daarmee de retailer – steeds meer naar hogere kwaliteit voedsel, maar tegelijkertijd tegen een scherpe prijs

Verandering in consumenten gedrag en voorkeuren

Gezonde leefstijl

- Algemene trend richting een gezondere leefstijl
- Mensen uit alle demografieën hechten meer waarde aan fysieke activiteit en een gebalanceerde voeding
- Vers voedsel, in het bijzonder groenten en fruit, spelen hierin een belangrijke rol

Lokale productie

- Consumenten zijn meer bezorgd over de herkomst van hun voedsel, doordat bevoorradingsketens meer globaal en minder transparant zijn geworden
- Lokaal voedsel initiatieven brengen voedsel producenten in contact met consumenten binnen dezelfde regio om zelfvoorzienende en robuuste voedsel netwerken te maken

Voedselveiligheid

- Naar aanleiding van recente voedselveiligheid schandalen en globale reguleringsverschillen in pesticiden, zijn consumenten ongerust geworden over de kwaliteit van hun voedsel
- Consumenten zijn bezorgd over voedsel veiligheid en willen er zeker van zijn dat hun voedsel op geen enkele manier verontreinigd is

Smaak & presentatie

- Consumenten eisen hogere kwaliteit ingrediënten met een betere smaak en presentatie
- Standaardisering in grootte en presentatie is standaard geworden en maakt het verschil in de aankoopbeslissing van een product
- Als de verfijning toeneemt, verschuiven consumenten van presentatie naar smaak

Concurrerende prijs

- Ondanks de hogere kwaliteit eisen, zijn consumenten nog steeds erg prijsgevoelig
- De keuzes van de consument in de supermarkt veranderen slechts geleidelijk en zijn sterk prijs gedreven

Tech-intensieve glastuinbouw profiteert van al deze trends, aangezien het een efficiënte lokale bron van fruit en groenten garandeert met tegelijkertijd de volledige controle over de omgeving waardoor verontreinigingen van elke soort worden voorkomen

Bron: Roland Berger

De verschuiving richting lokale productie wordt deels ingevuld door de opkomst van indoor farming bedrijven

Ontwikkeling wereldwijde indoor farming markt, 2022-2027 [miljard USD]

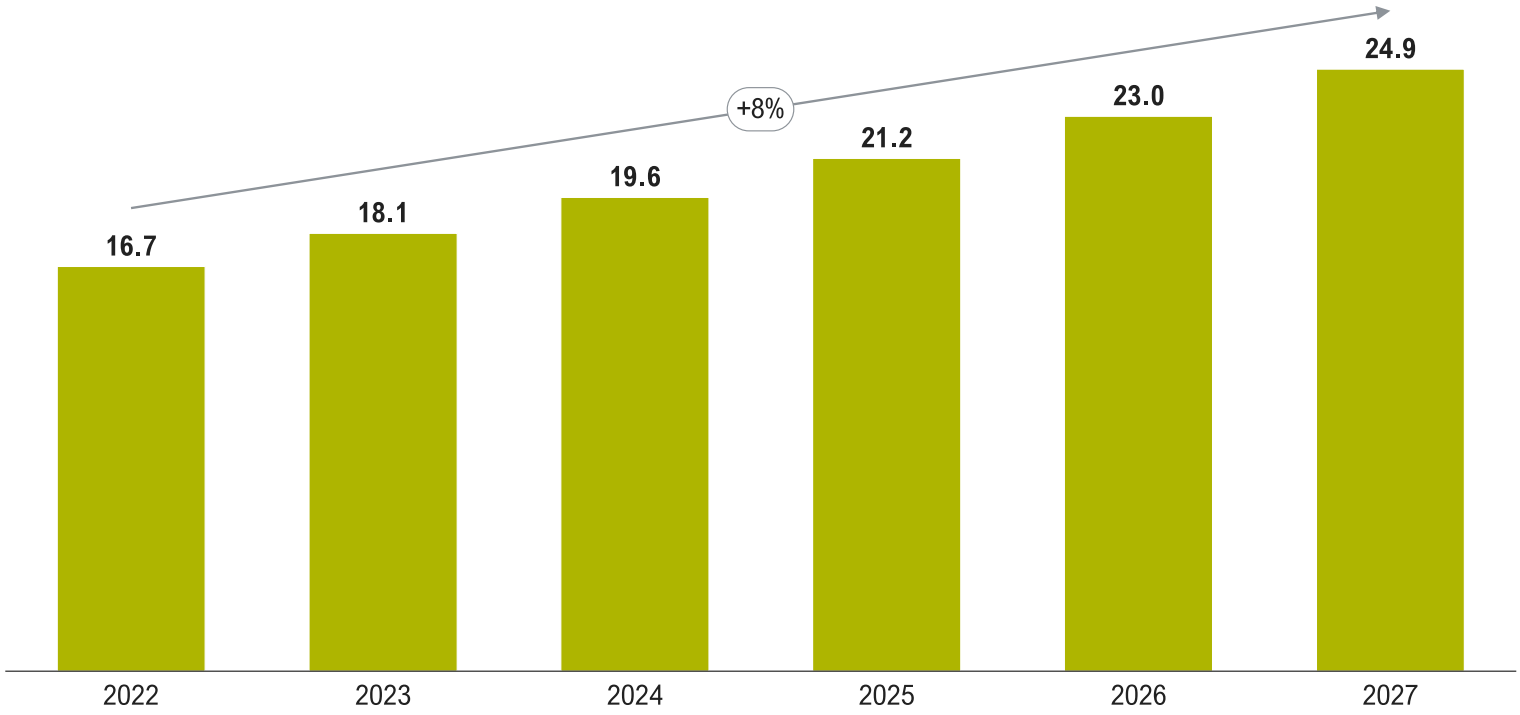

Indoor farming brengt de kas de stad in:

- Indoor farming verlaagt de benodigde hoeveelheid water en grond voor het verbouwen van producten en de te overbruggen afstand tot de consument, maar vergt hoge investeringen in infrastructuur
- De indoor farming markt zal de komende jaren naar verwachting met 8% per jaar groeien
- Infarm heeft in 2022 uitgebreid in Nederland door een samenwerking met Crisp en werkt al samen met Albert Heijn
- Selectie lokale en internationale indoor farming partijen:

Plenty, infarm, BOWERY, FRESH BOX FARMS, GLOW FARMS, AGRICOOL, AEROFARMS

Bron: Statista, bedrijfswebsites, Roland Berger

De toestroom van privaat kapitaal in de AgriFood sector en lage rente, hebben projecten met hoge CAPEX om productie te maximaliseren mogelijk gemaakt

Ontwikkelingen op de kapitaalmarkt

Ontwikkeling van investeringsfondsen in Agrofood, 2005-2017 [# fondsen]

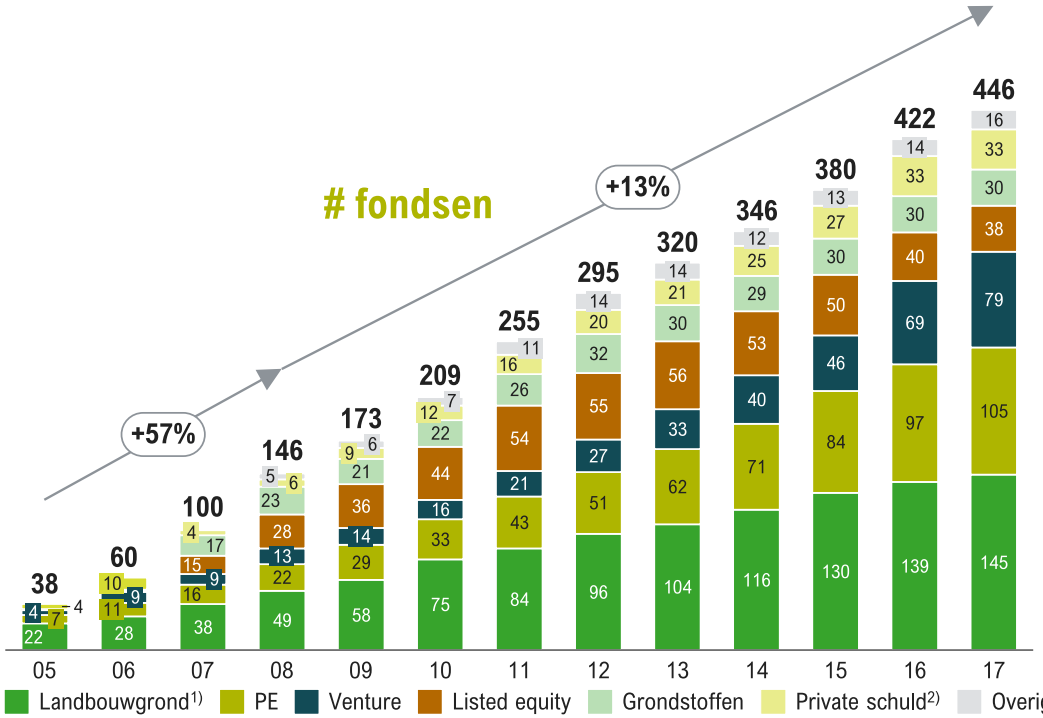

Ontwikkeling van de rente voor geselecteerde landen, 2015-2020[3)]

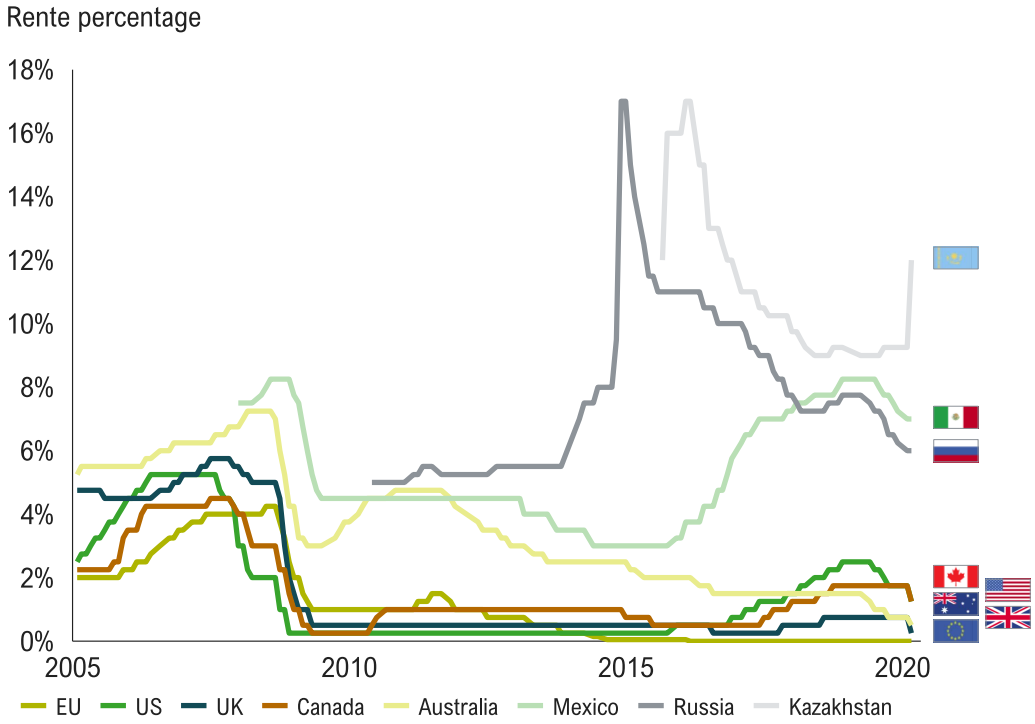

1) Fondsen gericht op het verkrijgen/leasen van landbouwgrond; 2) Fondsen die gestructureerde financiering voor handel en andere financieringsmiddelen ter beschikking stelling voor bedrijven in de sector; 3) Voor sommige landen is historische data slechts gedeeltelijk beschikbaar

Bron: Valoral Advisors, Roland Berger

Recent zijn er vele acquisities geweest binnen de glastuinbouw waardeketen

Glastuinbouw M&A activiteit in Nederland, 2018-2022 [illustratief]

Jaar	Type	Bedrijf	Koper	Verkoper	EBITDA [EUR m][1)]	Verkregen aandeel
2022	Zaadveredelaar	Koppert Cress	Rabo Investments	Rob Baan	1.0	Minderheids
2021	Componenten producent	Alumat Zeeman	BOAL Group	Ongespecificeerd	n.a.	Meerderheids
2021	Systeem designer	Priva	Viessman	Meiny, Reinder & Elly Prins	n.a.	Minderheids (~20%)
2021	Bouwer	Gakon Horticultural Projects	Netafim	Pieter van Berchum	1.1	Meerderheids
2021	Bouwer	KUBO	NPM Capital	Kuiper family	35[2)]	Minderheids
2020	Systeem designer	ViViTec	Viscon Group	Ongespecificeerd	n.a.	Meerderheids
2020	Systeem designer	Viscon Group	Synergia Capital	Ongespecificeerd	16	Minderheids
2020	Systeem designer	Cogas Climate Control	Maurice Kassenbouw	Jan Zantingh	n.a.	Meerderheids
2020	Systeem designer	Stolze	HAL Investments	Theo Stolze	14.3	Meerderheids (60%)
2020	Bouwer	Prins Group	HAL Investments	Van Veen family	n.a.	Minderheids
2020	Bouwer	Van der Hoeven Horticultural Projects	Arvesta	Ongespecificeerd	11	Minderheids
2020	Bouwer	Certhon	DENSO	Van der Sande family	13	Meerderheids (51%)
2020	Groeier	Alflora	Van Dillewijn Group	Horticoop	-2.4	Meerderheids
2019	Zaadveredelaar	Pop Vriend Seeds	KWS	Arwin Vriend & Lara Timmerman	16.7	Meerderheids
2019	Componenten producent	bGrid	Priva	Ongespecificeerd	n.a.	Minderheids
2019	Componenten producent	WNL	BOAL Group	Ongespecificeerd	n.a.	Meerderheids
2019	Systeem designer	Patron Agri Systems and Enthoven	Van der Hoeven Horticultural Projects	Ongespecificeerd	n.a.	Meerderheids
2019	Systeem designer	Besseling & ALL Techniek	MG Partners	Hans Stedehouder	n.a.	Meerderheids
2019	Systeem designer	Holland Groep Westland	BOAL Group	Ongespecificeerd	n.a.	Meerderheids
2019	Bouwer	Bom Group	Atrium Agri	Bram van der Kooy	5	Minderheids
2018	Zaadveredelaar	Nunhems Netherlands	BASF	Bayer	550	Meerderheids
2018	Componenten producent	Berg Hortimotive	Royal Brinkman	Ongespecificeerd	n.a.	Meerderheids
2018	Componenten producent	BOAL Group	Equistone	Ronald & Marinus Boers	16.7	Meerderheids
2018	Systeem designer	Codema Systems Group	Nordian Capital	Maarten de Jager	3.9	Meerderheids
2018	Systeem designer	PB techniek	Victus Participations	Paul Brabander	n.a.	Meerderheids

Zaadveredelaar · Componenten producent · Systeem designer · Bouwer · Groeier

1) EBITDA marge in het jaar voorafgaand aan de verkoop; 2) 2019 is het laatst beschikbare getal

Bron: Gain.Pro, bedrijfswebsites, jaarrapporten, Roland Berger

Deze trends stimuleren innovatie in de glastuinbouwketen middels integratie op het gebied van productie, duurzaamheid, kwaliteit, prijs en smaak

Glastuinbouw keten overzicht

Zaadveredeling
Het veredelen van groenten om de smaak, resistentie, houdbaarheid en productiviteit te verbeteren

Automatisering
Het monitoren van alle variabelen en aansturen van alle techniek voor een optimale oogst, en tevens het automatisch oogsten van producten

Verlichting
Verlichting is essentieel voor een optimale groei, zeker in donkere tijden, en optimale lichtrecepten stellen groeiers in staan om de oogst te maximaliseren

Kimaatregulatie
Controleert de warmte, CO_2 en luchtvochtigheid, en kan door middel van het creëren van overdruk in de kas insecten en verontreinigingen buiten houden

Biologische hulpstoffen
Biologische oplossingen die eraan bijdragen de opbrengst te verhogen of op een biologische wijze te beschermen

Het samenbrengen van alle technieken binnen de kas om zo te komen tot de meest optimale productie van groenten

Productie

Hergebruik van reststromen
Het creëren van een gesloten kringloop van grondstoffen en producten

Verwerking

Het verwerken van fruit en groenten voor directe consumptie of als voedselingrediënten, e.g. wassen, snijden, invriezen, preserveren en verpakken

Het (gekoeld) vervoeren van producten vanuit de kas, verwerker of groothandel naar de retailer of horeca

Vers logistiek

Retail & horeca

De verkoop aan horeca en de eind consument

Het gedrag van de consument m.b.t. voedsel en het effect van voedsel op de gezondheid

Consument

Roland
Berger

provincie limburg

Buck Consultants International

Roadmap Provinciale Rol Brightlands Campus Greenport Venlo 2030

Opgesteld in opdracht van:
Provincie Limburg

Nijmegen, juli 2021

Inhoudsopgave

Buck Consultants International

		Blz.
Samenvatting		2
1	Inleiding	8
2	Profiel Brightlands Campus Greenport Venlo	12
3	Sterkte-zwakte analyse	17
4	Beoordeling strategisch meerjarenplan ‘20-’30	29
5	Scenario’s doorontwikkeling BCGV	44
Bijlage 1	Uitgangsituatie BCGV maart 2021	65

© Buck Consultants International, 2021

Samenvatting

Buck Consultants International

A Achtergrond

- De Provincie Limburg heeft de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in de Brightlands-campussen als kristallisatiepunten voor economische structuurversterking en een toekomstbestendige arbeidsmarkt. De vier campussen vormen een belangrijk ‘instrument’ voor het behalen van provinciale doelen en de Provincie gaat dan ook uit van een langjarige betrokkenheid, waarbij haar rol wel verschuift in de loop van de tijd
- Provinciale Staten heeft behoefte aan een visie (roadmap) op de rol van de Provincie bij de doorontwikkeling van de campussen tot 2030 ten aanzien van
  - Ecosysteemontwikkeling
  - Vastgoed
  - Gebiedsontwikkeling
  - Organisatie en financiering
- Gestart wordt met een roadmap voor de provinciale rol bij Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV)

B Profiel BCGV

- De campus is een erfenis van de Floriade in 2012, waarvan nog een groot park en enkele markante gebouwen resteren
- In 2017 is besloten van het terrein een campus te maken met de focus op gezonde en veilige voeding, future farming en biocirculaire economie
- Het vastgoed en de faciliteiten zijn ondergebracht bij een Vastgoed BV/CV en de inhoudelijke activiteiten bij de campus organisatie, die zich richt op:
  - R&D-programma’s
  - Business development, inclusief valorisatie van kennis, stimulering van start-ups en aantrekken van bedrijven en talent
  - R&D-infrastructuur/faciliteiten voor open innovatie
  - Talent en community ontwikkeling
- Anno februari 2021 zijn er op de campus ruim 70 vestigingen van bedrijven en kennisinstellingen, met 658 arbeidsplaatsen, waarvan ca 350 in de bovengenoemde focusgebieden

© Buck Consultants International, 2021

Buck Consultants International

C Sterkten-zwakten BCGV

- Op basis van deskanalyse en interviews zijn de sterkten/kansen en zwakten/bedreigingen van de campus geanalyseerd aan de hand van de door BCI onderscheiden succes-factoren
- Op de nog jonge campus is de afgelopen 3,5 jaar al veel gebeurd, maar het geheel is nog fragiel

Sterkten / kansen

- Nog jonge campus, met beperkte massa en slagkracht
- Goed bereikbare (per auto) zichtlocatie met iconische gebouwen en nieuwe gebouwen die beschikbaar komen
- Sinds 2017 meer reuring, bedrijvigheid en studenten
- Toenemende kennisbasis, met hele keten van fundamenteel t/m toegepast
- Gedreven, enthousiast team met oog voor business development en regionaal ecosysteem
- Met toetreding BASF Vegetable Seeds triple helix aandeelhouders

Zwakten / bedreigingen

- Nog geen echte kennismagneet aanwezig
- Bedrijvigheid op campus vooral kleinschalig en voor deel (met circa helft werkgelegenheid) niet vallend binnen speerpuntthema's
- Onderwijs voor groot deel buiten campus (UM University College en HAS in centrum, Fontys, Citaverde en Gilde elders in stad), waardoor kansen gemist
- Naast BCGV nog andere tuinbouw proeftuinen, etc. in regio, met weinig binding met campus
- Afgelopen jaren nauwelijks ruimte voor bedrijvigheid meer beschikbaar
- Onderscheidende propositie voor partijen in regio, NL en buitenland (nog) niet helder en (h)erkend
- Matige OV-bereikbaarheid (belangrijk voor studenten) door stoppen buslijn die is vervangen door shuttle die 's ochtends 2 keer en 's avonds 2 keer rijdt
- Bestaand en nieuw vastgoed nog verre van rendabel/inkomensgenererend
- Door aparte organisaties nog geen integrale aansturing en synergie (wordt aan gewerkt)
- Focus en inzet van aandeelhouders in campusontwikkeling verschillend
- Deel provinciale bijdragen aan BCGV besteed buiten Campus (University College Venlo, HAS)

© Buck Consultants International, 2021

D Strategisch meerjarenplan 2030

- Het door BCGV en CVGV opgestelde Strategisch meerjarenplan 2020-2030 (waarvan de aandeelhouders alleen kennis hebben genomen) is beoordeeld aan de hand van 10 invalshoeken
- De gekozen focus is nog diffuus en beperkt onderscheidend en wordt niet door alle stakeholders in het ecosysteem onderschreven
- Het streven naar een volwassen campus in 2030, met substantiële magneet-werking en een zelfbedruipende opzet, lijkt weinig realistisch, omdat de financiële uitgangssituatie door hoge exploitatie-kosten van het ex-Floriade vastgoed en een optimistische groei van het aantal arbeidsplaatsen (15% per jaar)
- Bij de doorontwikkeling moeten verschillende 'business units' worden onderscheiden, waarvan vastgoed en faciliteiten marktconform moeten opereren, maar business development / ecosysteemontwikkeling geld blijven kosten (nog geen zicht op verdienmodel)

E Scenario's doorontwikkeling BCGV

- Een campus draagt bij aan economische clusterontwikkeling en fungeert als locatie voor stimuleren en aantrekken van kennis, innovatie, business, talent en investeringen
- Uitgangspunt bij de ontwikkeling van de scenario's is de huidige situatie ('status quo'), waarbij de Provincie haar lopende verplichtingen voldoet, maar niet verder meer investeert in de campus
- Als alternatief kan worden ingezet op verdere groei van de campus met steun van de Provincie, waarbij het ambitieniveau kan variëren tussen 'actieve doorgroei' resp. 'ambitieuze doorgroei'
- Indien de Provincie weinig financiële ruimte heeft om te blijven investeren in de campus, kan worden gekozen voor een scenario van 'clusteraanjager' zonder campus als gebundelde vestigingslocatie, dan wel 'volledige afbouw' van locatie/vastgoed en van clusterstimulering

© Buck Consultants International, 2021

Buck Consultants International

Uitgangspunten en effecten scenario's

Invalshoek	1 Afbouw	2 Cluster-aanjager	3 Status quo	4 Actieve doorgroei	5 Ambitieuze doorgroei
Uitgangspunten	• Afstoten vastgoed en faciliteiten • Afbouw organisatie en activiteiten	• Afstoten vastgoed en faciliteiten • Voortzetting cluster-activiteiten	• Consolidatie vastgoed • Voortzetting huidige organisatie en activiteiten	• Beperkt aanvullend vastgoed • Uitbouw campus- en clusteractiviteiten	• Substantieel aanvullend vastgoed • Forse uitbouw campus- en clusteractiviteiten
	• Vastgoed afgestoten (23.545 m^2 VVO)	• Vastgoed afgestoten (23.545 m^2 VVO)	• Vastgoed 23.545 m^2 VVO	• Vastgoed 29.000 m^2 VVO	• Vastgoed 45.000 m^2 VVO
Effecten cluster 2030					
• Werkgelegenheid (nu: ca 24.000 Nd-Limburg)	23.500 (-2%)	24.240 (+1%)	24.720 (+3%)	25.000 (+4%)	26.500 (+6%)
Effecten campus 2030					
• Vestigingen (nu: 70, wv ca 40 agrofood)	70	70	100	120	150
• Werkgelegenheid (nu: ca 350 agrofood en 300 overig)	450	450	900	1.300	1.750

© Buck Consultants International, 2021

Afweging scenario's

Buck Consultants International

Afwegingscriteria	1 Afbouw	2 Clusteraanjager	3 Status quo	4 Actieve doorgroei	5 Ambitieuze doorgroei
1 Nakomen gemaakte afspraken aandeelhouders, regio, Rijk	• Afspraken groten- deels niet nagekomen	• Afspraken grotendeels niet nagekomen	• Lopende afspraken nagekomen, maar geen nieuwe	• Afspraken nagekomen	• Afspraken nagekomen
2 Bijdrage aan provinciale beleidsdoelen / missies	• Niet	• Beperkt via uitbouw cluster	• Beperkt via campus en cluster	• Aanzienlijk via uitbouw campus en cluster	• Groot via uitbouw campus en cluster
3 Kosten: hoogte provinciale bijdrage 2021-2030	• 8 mln + BV	• 11,9 mln + BV	• 11,9 mln + BV	• 20,9 mln + BV + NV	• 30,5 mln + BV + NV
4 Baten, o.a. • Aanjagen innovatie / kennis valorisatie • Stimulering nieuwe bedrijvigheid/ diversificatie • Extra werkgelegenheid • Wervingskracht voor talent • Sterkere positie in nationale en EU-programma's • Verankering andere share- en stakeholders • Renderen gepleegde investeringen	• Stimulering, profilering en magneetwerking regio in agrofood verdwijnt, waardoor kennis, talent, bedrijvigheid, werkgelegenheid en innovaties verminderen • Kapitaal-vernietiging van gepleegde investeringen • Reputatieschade voor campussen Limburg	• Stimulering, profilering en ecosysteem regio in agrifood blijft deels op peil, maar kennisinfra, kristallisatiepunt en wervings-kracht lopen terug, waardoor minder bedrijven, talent, werkgelegenheid en externe fondsen • Kapitaal-vernietiging van gepleegde investeringen	• Optimalisatie gebruik bestaande vastgoed en faciliteiten, met toename bedrijven, werkgelegenheid, talent en innovaties • Wervingskracht naar externe bedrijven, talent en financiering beperkt	• Door uitbouw kennisinfra, business development en enig vastgoed toenemende magneetwerking naar bedrijven, werknemers, talent en externe financiering • Sterkere verankering share- en stakeholders	• Door forse uitbouw kennisinfra, business development en vastgoed sterk toenemende magneetwerking naar bedrijven, werknemers, talent relevante (inter)nationale netwerken en externe financiering

BV = Eventuele aanvullende Provinciale bijdrage aan tekort op Bestaand Vastgoed
NV = Eventuele aanvullende Provinciale bijdrage aan ontwikkeling Nieuw Vastgoed

© Buck Consultants International, 2021

Conclusies

- De Brightlands Greenport Venlo Campus heeft in relatief korte tijd een positie verworven als groeiend kristallisatiepunt in het ecosysteem van gezonde en veilige voeding, future farming en biocirculaire economie. Passend bij de levensfase (nog geen vier jaren) is de toekomst van deze campus – net als van andere campussen in deze levensfase – ongewis en worden overheden gezien als voorwaardenscheppend voor doorontwikkeling

- Een realistisch-ambitieuze groei is mogelijk, maar is sterk afhankelijk van drie factoren:
  - Oplossingen voor het verlieslijdende vastgoed (erfenis uit het verleden), omdat dit vraagstuk in financiële én in imago-zin de kansen voor verdere ontwikkeling van de campus sterk beïnvloedt
  - Steun van de overheden, waarbij de Provincie Limburg een belangrijke rol speelt. Gezien de gevormde basis in de afgelopen jaren ligt voortzetting van gerichte ondersteuning in de rede (met accent op ecosysteemontwikkeling), mits ook andere shareholders en stakeholders dezelfde ambitie delen en óók in financiële zin sterke pijlers onder BCGV voor de komende 10 jaren vormen
  - Verkenning van alternatieve aanwending van de mogelijk beoogde middelen voor BCGV ten behoeve van verdere versterking van de economische structuur en arbeidsmarkt in Noord-Limburg (waarbij vergelijkenderwijs wordt gekeken naar effectiviteit en efficiëntie), vormde geen onderdeel van deze studie

© Buck Consultants International, 2021

1 Inleiding

Achtergrond

- De Provincie Limburg heeft de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in de Brightlands-campussen als kristallisatiepunten voor economische structuurversterking en een toekomstbestendige arbeidsmarkt
- In het Collegeprogramma ‘Vernieuwend verbinden’ wordt het belang van de campussen als ‘instrument’ voor het bereiken van provinciale doelen en de continuering van de provinciale inzet om campussen volwassen te maken bevestigd
- De visie op Brightlands en de 4 campussen is vastgelegd in drie beleidskaders

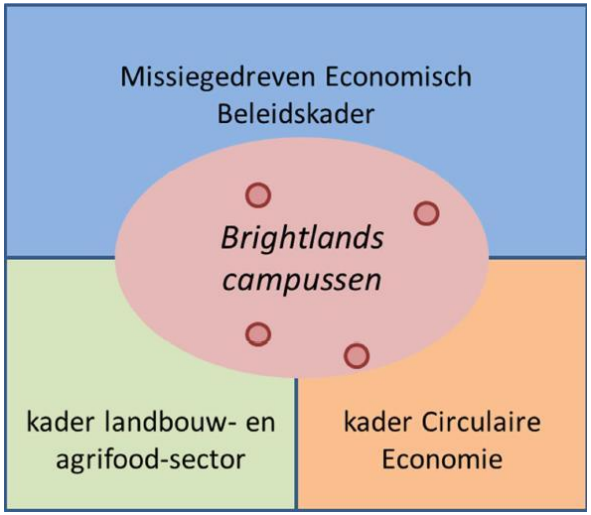

- Kennis-As Limburg, het partnerschap tussen provincie en een aantal Limburgse kennisinstellingen, slaat in belangrijke mate neer op de campussen

© Buck Consultants International, 2021

- De 4 campussen verkeren in verschillende stadia van ontwikkeling

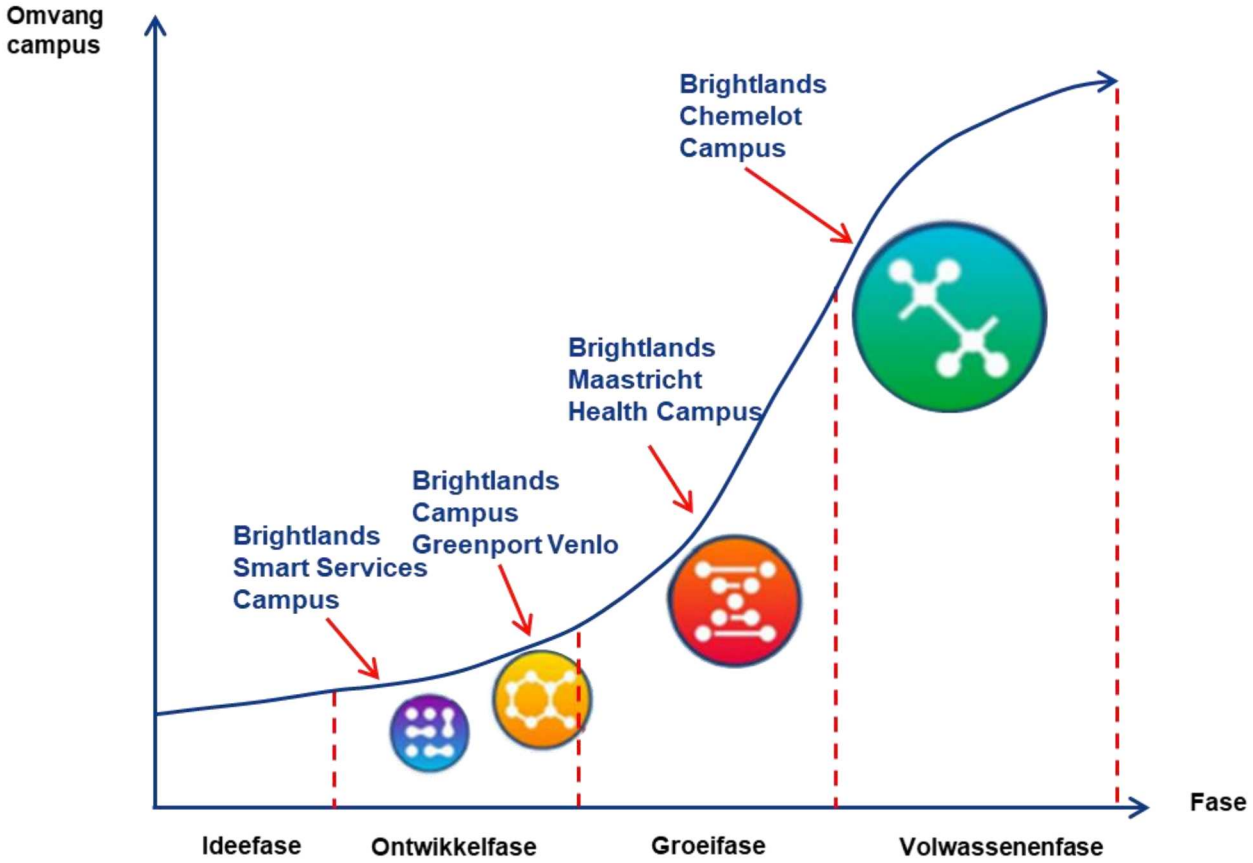

Bron: BCI 2021

- De ontwikkeling van een campus is een zaak van lange adem en de Provincie gaat dan ook uit van lange termijn betrokkenheid in de opbouw van de campussen en – afhankelijk van een adequaat verdienmodel en de provinciale opgaven - ook in latere fasen. Wel verschuift de rol van de Provincie in de loop van de tijd

© Buck Consultants International, 2021

Vraagstelling

- Provinciale Staten heeft behoefte aan een visie op de rol en positie van de Provincie Limburg m.b.t. de campussen in de toekomst ten aanzien van o.a.

  A Ecosysteemontwikkeling
  - Concretisering van doelen en daarvan afgeleide prestatie-indicatoren
  - Meerwaarde/spin-off van campus voor Limburg
  - Bedrijfscontinuïteit van voor de campus essentiële (kennis)instituten

  B Vastgoed
  - Provinciale rol t.a.v. vastgoed op de campus

  C Brede campus/gebiedsontwikkeling
  - Provinciale rol t.a.v. gebiedsontwikkeling/campus omgeving (inrichting, bereikbaarheid, etc.)

  D Organisatie en financiering
  - Lange termijn perspectief van de campus met bijbehorende marsroute en begroting, inclusief verdienmodel van de campusorganisatie
  - Revolverende inzet van provinciale middelen
  - Gewenste governance structuur op lange termijn, inclusief al dan niet blijvende rol van Provincie als aandeelhouder in campusorganisatie

- Om aan deze behoefte te voldoen, wordt per campus en voor Brightlands als geheel een roadmap met horizon tot 2030 opgesteld, met als doelen:
  - Bieden van houvast en overzicht voor de inbreng van de Provincie in de ontwikkeling van de vier campussen en Brigthlands in de tijd
  - Basis voor provinciale rol als aandeelhouder in de campusorganisaties
  - Basis voor de (financiële) bijdrage in de diverse elementen van de campus (BCI-raderen)

© Buck Consultants International, 2021

Projectaanpak

Stappen

1 Sterkten/zwakten succesfactoren campus
- Stand van zaken anno 2020
- Terugblik provinciale inzet
- Beeld volwassen campus 2030

2 Beoordeling strategisch plan BCGV 2030
- Toetsing strategisch plan campusorganisatie
- Discussie witte vlekken / prioritaire acties

3 Rol en positie Provincie bij BCGV
- Uitwerking provinciale rol in doorontwikkeling BCGV (behoeften, taakverdeling, fasering)

4 Roadmap provinciale rol BCGV 2030
- Inhoudelijk perspectief/mijlpalen
- Financieel perspectief/investeringen
- Rol Provincie in loop van tijd

Hoofdstuk 2 en 3

Hoofdstuk 4

Hoofstuk 5

© Buck Consultants International, 2021

2 Profiel Brightlands Campus Greenport Venlo

Buck Consultants International

Historie

- In 2012 vond in Venlo de Floriade plaats, de 10-jaarlijkse internationale tuinbouw tentoonstelling, die meer dan 2 miljoen bezoekers trok
- Het terrein omvat in totaal 66 hectare, waaronder 22 hectare bos, tweeënhalf hectare gebouwen en vier hectare water
- Na afloop van de Floriade bleven verschillende faciliteiten over
  - Villa Flora, een volledig energieneutraal gebouw als symbool voor duurzaamheid, innovatie en groene economie, waarin het Wereldpaviljoen was gevestigd
  - Innovatoren, een transparant gebouw van 70 meter hoog met 16 verdiepingen, dat na afloop als kantoorgebouw is gaan fungeren
  - Een boerderij, diverse kassen, paviljoens en kavels
- Op basis van discussies over de benutting van het terrein is in 2017 besloten er een campus van te maken met de focus op gezonde en veilige voeding, future farming en biocirculaire economie
- De organisatiestructuur bestaat uit meerdere eenheden
  - Terrein, vastgoed en services worden beheerd door het Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo, via de BV Campus Vastgoed Greenport Venlo (CVGV) en een aparte CV voor de Innovatoren, waarin de Provincie Limburg 76% en de Gemeente Venlo 24% van de aandelen heeft
  - Het management van de campus in de vorm van kennis-, ecosysteem- en businessontwikkeling is in handen van de Brightlands Campus Greenport Venlo BV (BCGV), waarin Provincie Limburg, Universiteit Maastricht en BASF Vegetable Seeds ieder 33,3% van de aandelen heeft

© Buck Consultants International, 2021

Programma's en vastgoed

Buck Consultants International

- Brightlands Campus Greenport Venlo maakt deel uit van een netwerk van vier Limburgse Brightlands Campussen, die zijn opgericht om de regionale economie te versterken door het stimuleren van innovatie, business en talent
- Sinds haar oprichting in 2017 werkt BCGV aan vier programma's/actielijnen
  - R&D-programma, onder meer door samenwerkingsverbanden op te zetten tussen bedrijfsleven en kennisinstellingen en onderzoeksprogramma's op en rond de campus te ontwikkelen
  - Business development, gericht op het valoriseren van kennis en kunde via het stimuleren van start-ups en het aantrekken van bedrijven en talent
  - R&D-infrastructuur, gericht op het ontwikkelen van voorzieningen voor open innovatie, zoals gebouwen, onderzoeksfaciliteiten (labs, proefvelden, onderzoekkassen) en technologieplatforms
  - Talent en community ontwikkeling, onder andere via events, nieuwsbrieven e.a. vormen van communicatie, stagebemiddeling, borrels, sport, etc.
- De afgelopen jaren is de beschikbare ruimte in Innovatoren, Villa Flora en boerderij (vrijwel) volledig verhuurd en is een start gemaakt met de ontwikkeling van twee nieuwe gebouwen
  - Brighthouse, vijf verdiepingen kantoren & laboratoria met een totale omvang van 7.500 m^2, dat medio 2021 op de markt komt
  - Brightworks, acht units van halve verdiepingsvloer werkplaatsen met een totale omvang van 1.110 m^2, dat vanaf maart 2021 beschikbaar is gekomen

© Buck Consultants International, 2021

Beschikbare faciliteiten

Buck Consultants International

- Publieke faciliteiten (beheerd door Campus Vastgoed)
  - Cocreation Lab (onderzoeksruimte voor voedingsvraagstukken)
  - Nutritional Concepts Lab (groente en fruit verwerkingsinstallatie voor productinnovatie)
  - SFI Fieldlab Food Health & Ingredients
  - Proefvelden en kassen
  - Ontmoetings- en vergaderruimtes
- Private faciliteiten (beheerd door private bedrijven en kennisinstellingen) o.a.
  - Brightlabs (chemisch-analytisch lab)
  - BrightBox (expertisecentrum high tuinbouw/indoor farming)
  - Centre for Healthy Eating and Food Innovation (HEFI, bevordering gezond eten)
  - Test & Taste Center (centrum voor smaak-, product- en concepttesten)
  - Food Claims Center Venlo (onderbouwing veiligheids- en gezondheidsclaims voeding)
  - Innoveins (innovatiecluster agro en techniek)
  - Blue Plasma (geurbestrijding veehouderij)
  - Kids University for Cooking (Kokkerelli)
  - Cultus Crop Research (onderzoek diverse teelten)
  - FI&S/FAT (Food Ingredients & Specialties / Food Analytical Technologies)

© Buck Consultants International, 2021

Gevestigde bedrijven en werkgelegenheid feb 2021

Buck Consultants International

Type activiteit	Aantal vestigingen	FTE
Gezonde en Veilige Voeding	17	116
Future Farming	11	33
Biocirculair Economie	4	10
High Tech	8	233
Logistiek	5	59
Financiële dienstverlening	3	9
Overige bedrijven en instellingen	18	145
Kennisinstellingen	4	53
Totaal	70	658

Bron: BCGV, bewerking Buck Consultants International

- Indien strikt wordt gekeken naar bedrijven in de drie speerpunten, met bijbehorende ondersteunende en netwerkorganisaties en kennisinstellingen, resp. overige bedrijven en instellingen dan blijkt dat circa 350 FTE betrekking heeft op bedrijven en instellingen binnen de focus van de campus en de rest op andere typen bedrijvigheid (zie ook bijlage 1)

© Buck Consultants International, 2021

Grootste bedrijven en instellingen feb 2021

Buck Consultants International

Instelling	Activiteiten	FTE
Xerox*	Dienstverlening printers	114
Volantis B.V.	Ingenieursbureau, incl. Circular Design Group	57
ITSN*	Dienstverlening ICT	47
Spirare Valley BV	Educatie o.a. hoogbegaafden	42
Munckhof Business Travel Venlo BV*	Dienstverlening mobiliteit	36
Brightlabs BV	Laboratoriumdiensten, incl. Mifood box	26
Deltastar	Voedings-supplementen	25
Universiteit Maastricht	Healthy Eating & Food Innovation labs	25
Fontys Hogescholen	Onderwijs	24
Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo	Ontwikkeling grond en vastgoed	24

Instelling	Activiteiten	FTE
Arvalis BV	Land- en tuinbouw adviseur	18
Bluehub BV	Dienstverlening Marketing	16
Regio Noord-Limburg – De Gezondste Regio	Overheid	16
Brightland Campus Greenport Venlo	Ontwikkeling, innovatie	14
NV LIOF	Ontwikkelings-maatschappij	12
VIA Recruitment BV*	Dienstverlening arbeidsmarkt	11
Klavier Holding BV	Kipster	10
Boosting Alpha / Genzai	AI, o.a. agrofood	10
Compas Agro BV	Agri R&D	8
BLINC	Incubator, Accelerator	8
Pharox BV	Sensoring in verslogistiek	7
Scelta	Food R&D	6
Rabobank Nederland	Financieel Food en Agri, Innovatie	6
Cultus Crop Research BV	Agri R&D	5
AgroWizard BV	Dataplatform voor agri	5

- Van de grootste bedrijven op de campus is een deel niet of nauwelijks speerpunt gerelateerd (rood gemarkeerd)

* = Huurder vóór start campus

© Buck Consultants International, 2021

3 Sterkte-zwakte analyse

Sterkten/zwakten succesfactoren BCGV

- Het succes van een campus is afhankelijk van een aantal factoren (zie onderstaande raderen), die allemaal soepel op elkaar in moeten werken om een vliegwieleffect te bereiken:

Bron: Buck Consultants International

- Door de Provincie worden nog de volgende aanvullingen gesuggereerd:
  - Relevante netwerken (lokaal/regionaal, grotendeels onderdeel van succesfactoren 1 en 3)
  - (Inter)nationale samenwerking (onderdeel diverse succesfactoren)
  - Ondersteuning van start-ups (onderdeel succesfactor 7)
  - Synergiemogelijkheden door samenwerking tussen de 4 campussen (diverse succesfactoren)

© Buck Consultants International, 2021

Toelichting succesfactoren campusontwikkeling

Buck Consultants International

#	Succesfactor	Toelichting
1	Aanwezigheid manifeste kennisdragers	Aanwezigheid van kennisdragers met aantrekkingskracht, onderverdeeld in de volgende categorieën: R&D centra van grote internationaal opererende bedrijven, universiteiten, universitaire medische centra, onderzoeksinstituten
2	Gedeelde onderzoeksfaciliteiten	Beschikbaarheid van onderzoeksfaciliteiten waar externe bedrijven en instellingen tegen aantrekkelijke voorwaarden gebruik van kunnen maken (shared facilities)
3	Ecosysteem open & shared innovatie	Goed functionerend ecosysteem met een community van bedrijven, kennisinstellingen en andere relevante spelers en een organisatie die zich actief bezighoudt met stimulering van samenwerking/netwerkvorming/ontmoetingen binnen en buiten de campus, kennisvalorisatie, kennistransfer en business development
4	Kritische massa + ‘place-to-be’	Aanwezigheid van omvangrijk cluster aan bedrijvigheid en kennis waardoor campus een place-to-be is voor spin-offs en bedrijven en talent van buitenaf)
5	Hoogwaardige vestigingslocatie	Aantrekkelijke uitstraling van locatie, gebouwen, openbare ruimte en omringend gebied
6	Talent	Aanwezigheid / toegang tot relevant onderwijs en talent pool met skills op diverse niveaus
7	Ondernemerschap & financiering	Programma voor bevordering van ondernemerschap en toegang tot financiering in verschillende fasen van ontwikkeling van bedrijf
8	Adequate huisvesting + services & voorzieningen	Beschikbaarheid van kantoor- en lab-ruimte en aanbod van services en voorzieningen in een goede prijs/kwaliteitverhouding
9	Marketing & acquisitie	Profilering van de campus en actieve acquisitie gericht op specifieke doelgroepen van bedrijven (en evt. talent) in Nederland, Europa en wereldwijd
10	Heldere visie met breed draagvlak	Breed gedragen (triple helix) visie en uitvoeringsprogramma t.b.v. de campusontwikkeling
11	Organisatie & Management	Stevige campusorganisatie verantwoordelijk voor beheer van locatie en faciliteiten, en uitbouw van het innovatie-ecosysteem en business development

© Buck Consultants International, 2021

Beoordeling succesfactoren

- De 11 succesfactoren moeten worden gezien als voorwaarden voor een optimaal werkend campus-ecosysteem
- Voor de beoordeling van BCGV op de succesfactoren is gekeken naar de stand van zaken van het campus-ecosysteem op dit moment op basis van
  - Deskanalyse van voortgangsrapportages
  - Website BCGV
  - Interviews met betrokken stakeholders (zie volgende pagina voor overzicht van gesprekspartners)
- De succesfactoren zijn beoordeeld op basis van de volgende categorieën
  - Goed op orde
  - Op orde
  - Matig op orde
  - Niet op orde
- Een matige beoordeling op een succesfactor betekent niet dat de campus niet functioneert, maar laat zien aan welke voorwaarden gewerkt moet worden om de ontwikkeling tot een succes te maken

© Buck Consultants International, 2021

Geïnterviewde stakeholders

Buck Consultants International

1 Interne stakeholders

- Provincie Limburg
  - Accounthouders BCGV: Paul Habets, Fleur Rasenberg, Anouk Wijnen
  - Medewerkers Agrofood: Joep Geenen, Sharon Lacroix
  - Medewerkers Financiën: Guy Vonken, Arjan van Engeland
- Campusorganisatie: Saskia Goetgeluk, Liesbeth Litjens
- Campus Vastgoed: Ruud van Heugten
- BASF: Jan van den Berg
- Kennisinstellingen
  - UM: Thomas Cleij, Bakir Bulic
  - HAS: Mariëlle Geelen
  - Fontys: Bram ten Kate
  - Citaverde: Marcel Creemers
- Gemeente Venlo: Ingrid Vermeer, Floor Arts

Externe stakeholders

- Vertegenwoordigers bedrijfsleven
  - Scelta Mushrooms: Jan Klerken
  - Botany/Innoveins: Peter Korsten
  - Blue Engineering: Jeroen Rondeel
  - Royal ZON Venlo: John Willems
  - Rabobank: Addy Lutgenau
  - AH (Topteam Agrifood): Anita Scholte op Reimer, Rob Heesen
- Vertegenwoordigers relevante buitenstaanders
  - Topteam Tuinbouw & Uitgangsmaterialen: Gert Stiekema
  - Topteam Agri & Food: Marcel de Groot
  - Topteam Life Sciences & Health: Nico van Meeteren
  - FoodvalleyNL: Marjolein Brasz
  - Food Tech Brainport/SFI/Topteam A&F: Jan van Rijsingen
  - WUR Plant Sciences: Ernst van den Ende
  - Brightlands Venture Partners Agrofood: Kim de Boer

© Buck Consultants International, 2021

Beoordeling succesfactoren

Buck Consultants International

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
1 Aanwezigheid manifeste kennisdragers	• UM Onderzoeksprogramma Healthy Eating and Food Innovation (HEFI) • Leerstoel annex masteropleiding Jeugd, Voeding en Gezondheid • UM/TNO/Fontys Brightlands Institute for Supply Chain Innovation (BISCI) i.o., met AgriFood als één van de vijf ecosystemen • UM/BASF Brightlands Future of Farming Institute (BFFI) i.o.	• Géén echte kennismagneet • Nog beperkte massa en bekendheid HEFI, met sterke focus op onderzoek en beperkte valorisatie • BFFI en BISCI nog in ontwikkeling, waarbij BISCI slechts via één van de vijf speerpunten betrekking heeft op kernthema's campus	

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
2 Gedeelde onderzoeks-faciliteiten	• Diverse publieke en private labs, w.o. Brightlabs, BTC Lab, Food Claims Centre Venlo, Nutritional Concepts Lab, Co-creation Lab, Test & Taste Center en Feed Design Lab • Bright5 Proefvelden en Kassen • Werkplekken voor onderzoekers • Gedeelde voorzieningen voor onderwijs, ontmoeting, vergaderen en evenementen • Aanvullende investeringen in laboratoria, klimaatcellen, kassen en open teelt R&D voorzieningen	• Versnipperd aanbod van faciliteiten en R&D-programma's, waarvan slechts deel echt open voor derden • Gebruik open faciliteiten beperkt, afgelopen jaar nog versterkt door coronacrisis • Relatieve onbekendheid van beschikbare faciliteiten bij (o.a. regionale) bedrijven en instellingen • Exploitatie van beschikbare faciliteiten verre van kostendekkend • Door versnippering van aanbieders niet altijd helder wie voortouw neemt c.q. investeert in de ontwikkeling van nieuwe faciliteiten	

© Buck Consultants International, 2021

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
3 Ecosysteem open & shared innovatie	• Community vorming op campus en in regio via evenementen, congressen, masterclasses, borrels, app, etc. • Actieve rol business developers, o.a. via Interregprojecten GLITCH, AgrEUfood, PROOF en Agropole • BCGV trekker van Sustainable Food Initiative (SFI), met Fieldlab inhouds-stoffen, voeding en gezondheid • In kader van Regio Deal diverse Fieldlabs op campus in ontwikkeling gericht op Future Farming, Voeding & Gezondheid (en evt. Technologische Innovatie & Smart Logistics resp. Grensoverschrijdend Ondernemerschap)	• Deel relevant bedrijfsleven in regio en elders weet niet wat campus te bieden heeft • Rond agrofood diverse andere proeftuinen, e.d. in regio, die beperkt verbonden zijn met activiteiten op campus • Corona belemmert fysieke evenementen t.b.v. community-vorming (deels vervangen door digitale) en komst onderzoekers, studenten en bedrijfsmedewerkers naar campus	

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
4 Kritische massa + 'place-to-be'	• Momenteel circa 70 bedrijven en instellingen met 700 arbeidsplaatsen • Kansen op aanvullende bedrijvigheid, o.a. door beschikbaar komen van nieuw vastgoed en initiatieven vanuit Regio Deal en Regionale Investeringsagenda	• Circa de helft van de arbeidsplaatsen heeft betrekking op speerpuntthema's Gezonde en Veilige Voeding, Future Farming en Biocirculair, terwijl rest beperkt gelieerd aan deze thema's • Nog beperkte kennisbasis, dus weinig spin-offs • Voornamelijk start-ups en MKB (BASF als corporate nog weinig fte op campus)	

© Buck Consultants International, 2021

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
5 Hoogwaardige vestigingslocatie	• Iconische gebouwen Innovatoren en Villa Flora • Zichtlocatie met goede bereikbaarheid per auto • Groene omgeving • Aanzienlijke uitbreidingsmogelijk-heden op terrein en in omgeving	• Diverse leads, maar nog relatief weinig concrete huurders voor nieuwe gebouwen BrightHouse en BrightWorks, waardoor risico dat toelatingsbeleid verwatert (vooralsnog echter strikt aan focus vastgehouden) • Park (>30 ha) kent aanzienlijke onderhoudskosten • Slechte OV-bereikbaarheid	

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
6 Talent	• Circa 700 werkzame personen op campus • Circa 50 studenten UM, HAS en Fontys en 100+ Citaverde (bedrijfsopleidingen) parttime actief op campus • Toename aantal studenten (WO, HBO en MBO) op campus via fieldlabs, projecten (o.a. BILL), masterclasses, e.d. • Uitbouw bedrijfsopleidingen • Start Brightlands AI Academy Venlo	• UM University College Venlo, Fontys, HAS, MBO grotendeels elders in Venlo gevestigd en beperkt aanwezig op BCGV • Slechte OV-bereikbaarheid nadelig voor studenten • Geen expliciete talent attraction strategie (bijv. gericht op aantrekken en vasthouden van o.a. buitenlandse studenten in regio)	

© Buck Consultants International, 2021

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
7 Ondernemer-schap & financiering	• Incubatie- en acceleratieprogramma BL.INC (sinds 2020 op initiatief Regio, LIOF, Rabobank en BCGV) • Toegang tot diverse stimulerings-instrumenten als Regio Deal, Regionale Investeringsagenda, OP-Zuid, INTERREG, etc. • Brightlands Venture Partners (BVP) als durfkapitaalfonds met focus op o.a. agrifood, life sciences en smart materials	• Jonge campus en beperkte massa, met nog weinig spin-offs van kennisinstellingen en vestiging van regionale c.q. (inter)nationale bedrijven en instellingen • Regionaal MKB beperkt betrokken in projecten • Brightlands Agrifood Fund nog weinig benut	

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
8 Adequate huisvesting	• Innovatoren en Villa Flora zitten grotendeels vol en er komen met BrightHouse en BrightWorks een 3e en 4e gebouw bij waar bedrijven zich kunnen vestigen • Bezettingsgraad > 98% voor het courante kantoren en R&D deel • Nog volop ruimte voor uitbreiding (inclusief single users?)	• Ex-Floriadegebouwen veel loze ruimte en hoge servicekosten, waardoor bedreiging voor financiële positie op lange termijn • Onderscheidende propositie campus nog onvoldoende voor premie op huur • Vertraagde dealflow en vertrek enkele bedrijven door onvoldoende ruimteaanbod • Ontbreken van grote, bekende partij(en) met aantrekkingskracht (zgn. anchor tenant(s)) • Scheiding acquisitie en vastgoed in twee aparte organisaties	

© Buck Consultants International, 2021

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
9 Marketing & acquisitie	• Voor corona volop events (620) en bezoekers (14.200) • Circa 3.000 abonnees nieuwsbrief • Volop aanwezig op sociale media • Business developers aanwezig in regionale netwerken • Toenemende landelijke bekendheid van concept Brightlands (27%), maar bekendheid BCGV niet gepeild	• Focus en daarmee ook doelgroepen niet scherp • Met UM/HAS/Fontys imago bij deel bedrijven dat campus meer gericht op hoger onderwijs en onderzoek dan op toepassingen en MBO • Beperkte menskracht voor acquisitie en organisatie overstijgende taak-verdeling tussen campusorganisatie (marketing en acquisitie) en Vastgoed BV (verhuur vastgoed)	

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
10 Heldere visie met breed draagvlak	• Integraal strategisch meerjarenplan 2020-2030 van BCGV en CVGV • In Regiovisie 2030, Regio Deal Noord-Limburg, Regionale Investeringsagenda en provinciale beleidskaders speelt Brightlands Campus belangrijke rol	• Strategisch meerjarenplan financieel niet sluitend en ontbeert concreet uitvoeringsplan • Gesprek tussen aandeelhouders over lange termijn visie heeft nog niet echt plaatsgevonden (overschaduwd door discussies over verliesgevend vastgoed) • Ondanks participatieproces voelen bedrijven en kennisinstellingen zich geen eigenaar van visie • Zie ook aandachtspunten in Hoofdstuk 4 Beoordeling Strategisch Meerjarenplan 2020-2030	 Zie volgende hoofdstuk

© Buck Consultants International, 2021

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
11 Organisatie & Management	• Actieve rol Campusorganisatie resp. Vastgoed, met integrale aandacht voor alle succesfactoren • Aandeelhouders initiatief genomen voor integrale aansturing Campus management en Vastgoed BV via één RvC en gezamenlijke directeur • Derde entiteit voor ontwikkeling en beheer van research faciliteiten voorgesteld	• Scheiding Campusorganisatie en Vastgoed BV, waardoor taken deels tussen wal en schip vallen • Focus en inzet van aandeelhouders in campus verschillend	

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
12 Rol in grotere ecosystemen	• Campusorganisatie expliciete opdracht voor aanjagen campus en regionale ecosysteem/cluster • BCGV (i.s.m. Provincie) recent initiatief genomen tot mobiliseren topsectoren T&U, AF en LS&H en Greenports NL • BCGV is onderdeel van FoodSwitch aanvraag in het kader van Nationaal Groeifonds • Samenwerking met andere Brightlands campussen rond praktische zaken, maar nog beperkt inhoudelijk	• Campusorganisatie lijkt beperkt actief in grensoverschrijdende c.q. Europese netwerken • Onderscheidend vermogen BCGV t.o.v. andere food campussen moet nog worden aangescherpt	

© Buck Consultants International, 2021

Beoordeling BCGV op de succesfactoren

Buck Consultants International

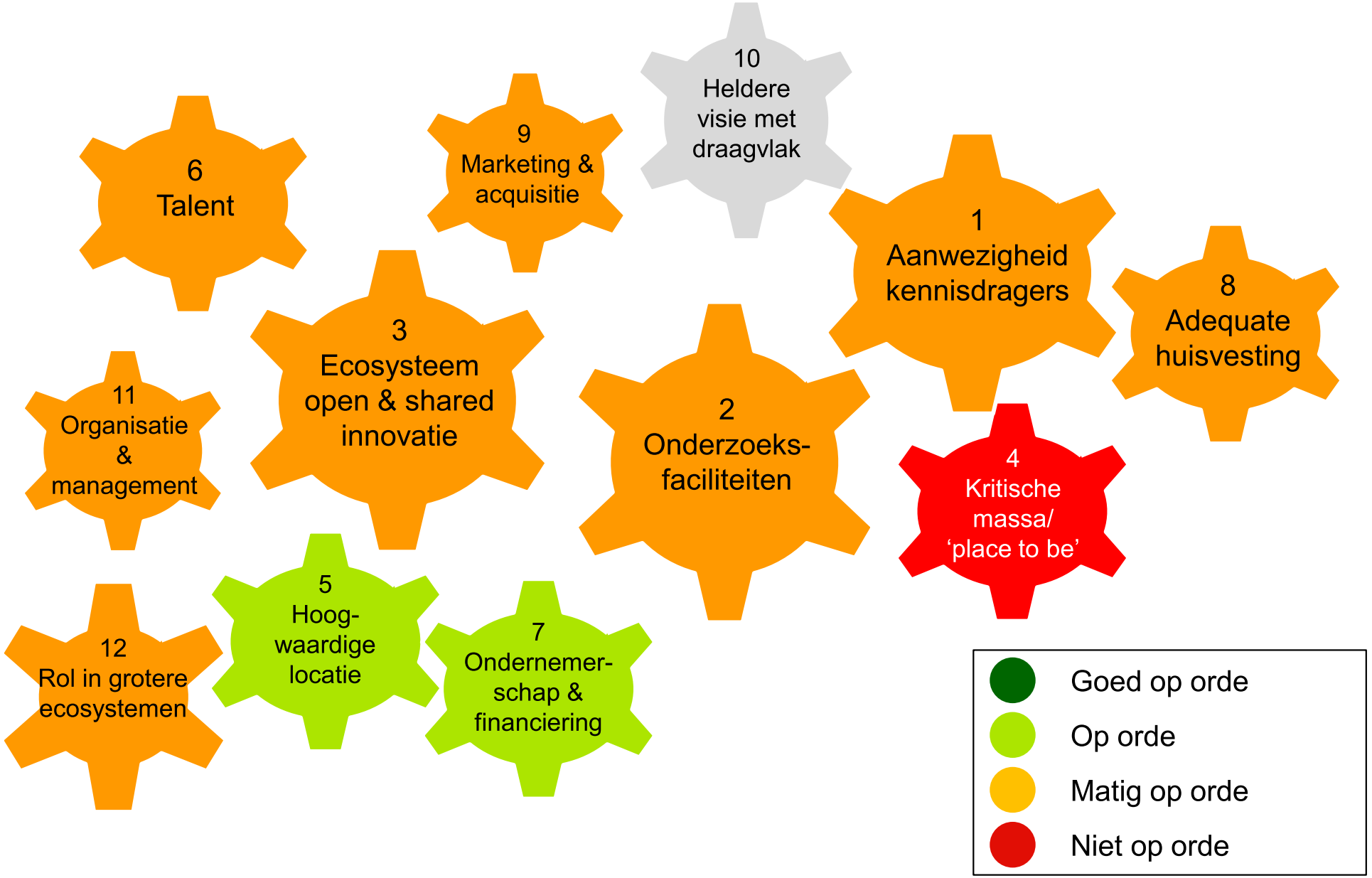

© Buck Consultants International, 2021

Conclusies

Buck Consultants International

Sterkten / kansen

- Nog jonge campus, met beperkte massa en slagkracht
- Goed bereikbare (per auto) zichtlocatie met iconische gebouwen en nieuwe gebouwen die beschikbaar komen
- Sinds 2017 meer reuring, bedrijvigheid en studenten
- Toenemende kennisbasis, met hele keten van fundamenteel t/m toegepast
- Gedreven, enthousiast team met oog voor business development en regionaal ecosysteem
- Met toetreding BASF Vegetable Seeds triple helix aandeelhouders

Zwakten / bedreigingen

- Nog geen echte kennismagneet aanwezig
- Bedrijvigheid op campus vooral kleinschalig en voor deel (met circa helft werkgelegenheid) niet vallend binnen speerpuntthema's
- Onderwijs voor groot deel buiten campus (UM University College en HAS in centrum, Fontys, Citaverde en Gilde elders in stad), waardoor kansen gemist
- Naast BCGV nog andere tuinbouw proeftuinen, etc. in regio, met weinig binding met campus
- Afgelopen jaren nauwelijks ruimte voor bedrijvigheid meer beschikbaar
- Onderscheidende propositie voor partijen in regio, NL en buitenland (nog) niet helder en (h)erkend
- Matige OV-bereikbaarheid (belangrijk voor studenten) door stoppen buslijn die is vervangen door shuttle die 's ochtends 2 keer en 's avonds 2 keer rijdt
- Bestaand en nieuw vastgoed nog verre van rendabel/inkomensgenererend
- Door aparte organisaties nog geen integrale aansturing en synergie (wordt aan gewerkt)
- Focus en inzet van aandeelhouders in campusontwikkeling verschillend
- Deel provinciale bijdragen aan BCGV besteed buiten Campus (University College, HAS)

© Buck Consultants International, 2021

4 Beoordeling Strategisch Meerjarenplan ‘20-’30

Buck Consultants International

Inleiding

Het door BCGV en CVGV (met steun van Brink) opgestelde Strategisch Meerjarenplan 2020-2030 d.d. 12 november 2020 (dat niet is vastgesteld door de aandeelhouders) is geanalyseerd aan de hand van de volgende 10 punten

1 Focus
2 Onderscheidend vermogen
3 Strategie
4 Doelgroep
5 Huisvesting/gebiedsontwikkeling
6 Organisatie
7 Samenwerking
8 Financiering
9 Impact
10 Ambitie

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI

1 Focus	• Gezonde en Veilige Voeding (vanuit perspectief consument) als hoofdthema (met programmalijnen analyse/echte waarde-bepaling (o.a. food claims center), jeugd, voeding en gezondheid (leerstoel) en personalized nutrition)
	• Versterkt met
	  ◦ Future Farming (met programmalijnen biosensoren, high tech agrosystemen en data-driven decision making) en
	  ◦ Circulaire Economie (met programma-lijnen groene grondstoffen, voedsel-verspilling en alternatieve eiwitten)
	• Inclusief crossovers met Maakindustrie en Logistiek
		• Focus door stakeholders (inclusief aandeelhouders) verschillend ingevuld
		  ◦ Campusorganisatie: gezonde en veilige voeding, versterkt met future farming en circulair
		  ◦ UM (aandeelhouder): combinatie van food en health in Venlo onderscheidend, met inhoudelijk enige nadruk op future farming, terwijl health vooral in Maastricht
		  ◦ BASF Vegetable Seeds (aandeelhouder): hele keten van zaden/plantgenetica t/m retail/bord gericht op gezonde en veilige voeding
		  ◦ HAS (stakeholder): focus op food innovatie en healthy living, inclusief rol van bodem (dus goed aansluitend bij focus campus)
		  ◦ Fontys (stakeholder): brede insteek (niet louter agrifood), met meer engineering, robotica, AI, logistiek en business
		• Gesprek tussen stakeholders over focus heeft nog niet echt plaatsgevonden, maar is nodig om gezamenlijk te bepalen waar op lange termijn naar wordt toegewerkt

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI
2 Onder-scheidend vermogen	• Positionering: Bright recipes for tomorrow's food • Why: we creëren waarde doordat alles is gericht op samen innoveren en ontwikkelen van nieuwe oplossingen voor een gezonde, duurzame samenleving en een groeiende economie • How: wij, kennisinstellingen, bedrijven en overheden, helpen jou groeien door innovatie-kracht en kennisontwikkeling te bundelen, door te inspireren, door samenwerking te stimuleren, door onverwachte verbindingen te creëren en door transities te versnellen op het gebied van gezondheid en duurzaamheid • What: wij leveren een actief, laagdrempelig, compleet ecosysteem met topkennisinstituten en bedrijfsleven en daardoor alles wat je nodig hebt om innovatie en de valorisatie van nieuwe kennis en producten te verwezenlijken rondom gezonde en veilige voeding, future farming en circulaire economie	• Thema's Gezonde en Veilige Voeding, Future Farming en Biocirculaire Economie zijn – al dan niet onder enigszins andere naam - ook speerpunten in andere regio's in Nederland (o.a. Wageningen/Food Valley, Amsterdam, Groningen en Westland), waarbij uniciteit van BCGV nader moet worden gespecificeerd (why, how en what blijven tamelijk algemeen) • Sommige stakeholders (o.a. campus organisatie, hbo) willen complementair zijn aan andere agrifood innovatie hotspots (o.a. Wageningen) door keuze voor specifieke niches binnen speerpunt-thema's en/of onderscheidende R&D faciliteiten • Andere stakeholders (o.a. UM en topsectoren) zien voldoende marktpotentieel voor meerdere breder gerichte innovatie hotspots en willen BCGV (concurrerend) profileren als tweede aanbieder voor degenen die een alternatief voor Wageningen zoeken

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI
3. Strategie	Vier samenhangende campusprogramma's 1 Knowledge/R&D programma: ● Drie roadmaps gepland voor Gezonde en Veilige Voeding, Future Farming resp. Circulaire Economie ● Uitbouw van samenhangende onderzoekslijnen van UM met versterking naar andere Brightlands campussen en internationale instituten	Omvattende strategie, met als kanttekeningen: ● Kennisbasis (HEFI, BFFI, BISCI) nog beperkt en voor Biocirculair ontbrekend ● Roadmaps geven inhoudelijke invulling, maar maken niet concreet welke kennispartners en bedrijven voor de campus geworven gaan worden ● UM ontwikkelt R&D-programma's zelf, ziet dit niet als taak van de campusorganisatie; in de praktijk echter verschil in focus: UM focus op lagere TRL-niveaus en BCGV actief in hogere TRL-niveaus (business development) ● Inhoudelijke relaties met andere Brightlands campussen nog mager ● Onbekend op welke andere (nationale en internationale) instituten BCGV zich richt
	2 Value/business development: valorisatie via matching onderzoeksvragen en kennisaanbod, werving van innovatieve bedrijven en initiatieven, incubator- en acceleratorprogramma (BL.INC), fieldlabs, strategisch account management, e.d.	● Financiering business development sterk afhankelijk van subsidies ● Invulling fieldlabs nog onduidelijk ● Twee eerste BL.INC programma's met 13 deelnemers uitgevoerd, maar door Covid 3e programma stil komen liggen en vanaf september 2021 hervat ● Acquisitiestrategie niet verder uitgewerkt (samenwerking met LIOF, Greenport Venlo, Freshpark en regiogemeenten, waarbij campus R&D-hub en productie & logistiek elders)

TRL = Technology Readiness Level, een internationaal gehanteerde 9-punts schaal voor stadium van innovatie, van basaal idee t/m implementatie

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI
3 Vervolg strategie	3 Product/R&D infrastructuur: ontwikkeling van geavanceerde en unieke R&D faciliteiten (o.a. open teelt voorzieningen, kassen, klimaatcellen, laboratoria, onderwijsruimtes, pilot plant en apparatuur)	• 15 publieke en (vooral) private faciliteiten in etalage en aanvullende infrastructuur in ontwikkeling • Bezettingsgraad huidige faciliteiten beperkt, nog versterkt door Covid • Vraag, verdienmodel en noodzakelijke bezettingsgraad voor huidige en toekomstige faciliteiten nog onduidelijk (zal worden onderzocht met middelen Regio Deal)
	4 People/Talent & Community ontwikkeling: ontwikkelen van levendige community en studie- en werkomgeving die talent en internationale boegbeelden aantrekken en binden	• Aanzienlijke community (800 MKB in netwerk), maar beperkt deel actief op campus • Nog geen specifiek talentprogramma, terwijl aantrekken en vasthouden van talent cruciaal voor campusontwikkeling • Geen eenduidige keuze van kennisinstellingen en gemeente voor concentratie van onderwijsactiviteiten op deze campus, maar voor funderend onderwijs vastgehouden aan huidige locaties HBO/MBO en stadscentrum / Kazerneterrein, terwijl op campus hybride leervormen (projectonderwijs, mede op basis van vragen van bedrijven); grotere groep studenten op campus is wenselijk • Gezien verschillende aard van programma's is het wellicht zinvol om Inzet op Talent resp. Community te scheiden (waarbij talentontwikkeling regio-breed moet worden opgepakt, met eenduidige trekker)

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI
4 Doelgroepen	Voor wie is campus relevant en waarom? ● MKB, MKB+ en industrie: toegankelijke topkennis en innovatieklimaat ● Kennisinstellingen: niveau onderzoek, valorisatie met bedrijfsleven ● Medewerkers en studenten: kennis delen en ontplooien (loopbaan perspectief) ● Overheden: kenniseconomie stimuleren, branding regio & versterking Nederland en Limburg ● Burgers: beschikbare banen (economie) en trots)	Nader onderscheid wenselijk ● Welke partijen wil men aantrekken op de campus • Bedrijven en kennisinstellingen specifiek gericht op speerpunten GVV, FF en Biocirculair of breder profiel? • Gewenste meer grootschalige anchor tenants? • Ondersteunend bedrijvigheid, bijvoorbeeld bepaalde zakelijke en financiële diensten? • Eventuele overige (innovatieve) bedrijvigheid, bijvoorbeeld high tech of logistiek? ● Op welk type partijen wil men zich richten bij het versterken van het regionaal ecosysteem • Met welke kern van bedrijven wil men structurele relaties aangegaan? • Hoe ziet men de taakverdeling c.q. samenwerking met andere campussen (bijv. andere Brightlands campussen, Food Tech Helmond)? ● Hoe wil men de campus positioneren in (inter)nationale gremia • Welke nationale en internationale doelgroepen wil men (meer) binden aan de campus?

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI
5 Huisvesting/ gebiedsont-wikkeling	• Campus omvat vijf deelgebieden, waarvan 4 (Villa Flora, Innova-strip, Innovata-tuinen en Waterfrond) in eigendom zijn van Campus Vastgoed Greenport Venlo (CVGV) • Boskamer nog geen eigendom van CVGV, maar biedt desgewenst wel ruimte voor uitbreiding van campus • Met beschikbare footprint van ruim 11 ha mogelijkheden om tot circa 150.000 m2 BVO te bouwen en circa 4.200 personen te huisvesten • Multi-tenant gebouwen worden in eigendom van de campus ontwikkeld en verhuurd • Voor single-tenant gebouwen bestaat mogelijkheid om grond in erfpacht uit te geven • Voor toekomstige ruimtevraag uitgegaan van vier scenario's, nl. worst case (geen groei), langzame groei (10%), gemiddelde groei (15%) en snelle groei (20%) van werkgelegenheid • Aanbod van voorzieningen mag groei niet belemmeren, dus gebouwd op voorraad • Onderscheid in verschillende huisvestings-concepten, o.a. Brighthouse (kantoren, labs, etc.), Brightworks (werkplaatsen, onderzoeks-faciliteiten, etc.), kassen, hallen voor proef-productie, mixed-use, proefvelden en kavels voor single-tenant • Bij gebiedsontwikkeling uitgegaan van compacte campus ingebed in groen, incl. parkeren, ontsluiting, uitstraling, en ontmoeting-, horeca-, sport- e.d. faciliteiten	• Omvattend gebieds- en vastgoedplan dat gefaseerd wordt ontwikkeld, afhankelijk van de vraag • Gehanteerde groeiscenario ('gemiddeld', ofwel 15%) is hoog en onduidelijk hoe gerealiseerd, zeker gezien lage uitgangssituatie (circa 350 fte in speerpuntthema's) • Ontwikkeling en exploitatie vastgoed nu nog verre van kostendekkend, mede door opzet / hoge beheer- en onderhoudskosten Innovatoren en Villa Flora en (nog) ontbreken van plus op huurkosten van jonge campus (met nog relatief beperkte kennisbasis en R&D-faciliteiten); deze restanten van de Floriade, aangevuld met hoge onderhoudskosten van een park >30 ha, vormen financieel een groot blok aan het been • Mede daardoor kan Campus Vastgoed zich niet permitteren om op voorraad te bouwen, is het moeilijk vreemd vermogen aan te trekken, en zijn nauwelijks faciliteiten e.d. te creëren die de wervingskracht van de campus vergroten, wat de ontwikkeling van de campus vertraagt • OV-bereikbaarheid Campus zorgpunt (o.a. van belang voor studenten en bezoekers, ook overdag)

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI

6 Organisatie	• Uitgegaan van triple helix samenwerking
	• Voor externe financiering of subsidiëring van elementen van campusontwikkeling duidelijke demarcatie van investeringen nodig
	  ◦ Campus Vastgoed Greenport Venlo (CVGV): belegger, eigenaar en beheerder van reguliere campus gebouwen en terrein
	  ◦ Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV): community building, business development, incubator programma, marketing en acquisitie, events, communicatie & PR
	  ◦ Nieuw: Brightlands Venlo Research Facilities (BVRF) i.o.: ontwikkeling en beheer van R&D-faciliteiten voor (gedeeld) gebruik door derden
	• Eenduidige aansturing van entiteiten gewenst, met gezamenlijke directeur en Raad van Commissarissen en vastlegging van taak- en rolverdeling via Service Level Agreements (SLA's) en van afspraken over inbreng van aandeelhouders via samenwerkings-overeenkomst (SOK)
		• Uitgangspunt van triple helix organisatie veronderstelt enigszins gelijkwaardige inbreng van aandeelhouders, maar in de praktijk wordt vooral naar de Provincie gekeken voor financiering
		• Vanwege onduidelijke taakverdeling in huidige governance opzet, goed dat momenteel wordt gewerkt aan eenheid van sturing door integratie van RvC's (signaal: gemeente niet vertegenwoordigd, terwijl wel in Vastgoed BV) en één directeur voor BCGV en CVGV
		• De campus organisatie wordt geacht een rol te spelen in bredere clusterversterking op regionaal (en zelfs nationaal en internationaal) niveau, maar de kpi's waarop wordt gestuurd en middelen die beschikbaar zijn, hebben vooral betrekking op de campus en zijn voor de bredere opdracht onvoldoende uitgewerkt

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI

7 Samen-werking	• Campus toegevoegde waarde door versterking van de economische structuur van de regio via kennis-, talent- en ecosysteemontwikkeling, alsmede bijdrage aan gezonde en duurzame samenleving (specifieke SDG's), maar samenwerking met relevante externe partijen in regio, grensoverschrijdend, Nederland en internationaal in meerjarenplan niet uitgewerkt
	• Campus management wel actief in o.a. Regio Deal, topsectoren (AF, T&U, LS&H), Sustainable Food Initiative (SFI), etc.
		• Nadere uitwerking van structurele externe samenwerkingsverbanden gewenst, op het vlak van o.a.
		  ◦ Promotie en acquisitie
		  ◦ R&D en innovatie
		  ◦ Talent ontwikkeling, -attractie en -behoud
		  ◦ Ecosysteemontwikkeling
		  ◦ Financiering van innovaties en nieuwe ventures (o.a. via LIOF)

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI

8 Financiering	• Ervan uitgaande dat tot 2030 een forse fysieke groei wordt gerealiseerd, wordt voorzien dat de integrale campusentiteit vanaf 2029 operationeel break-even draait op basis van:
	  ◦ Structurele inkomsten van huurders en andere klanten
	  ◦ Incidentele subsidies en overige inkomsten van aandeelhouders, overheid, etc.
	• De financieringsbehoefte voor de verschillende entiteiten t/m 2030 is als volgt
	  ◦ BCGV: 12,7 mln. (te financieren uit subsidies, extra opbrengsten, bijdrage van Campus Vastgoed en/of agio aandeelhouders)
	  ◦ CVGV: 180,6 mln. (te financieren uit huurinkomsten, hypotheken en subsidies voor onrendabele top)
	  ➢ Vreemd vermogen: 71,2 mln.
	  ➢ Agio/deelneming: 60,6 mln.
	  ➢ Subsidies: 48,8 mln.
	  ◦ BVRF: 35,5 mln. (te financieren uit opbrengsten, vreemd vermogen, agio en subsidies):
	  ➢ Vreemd vermogen: 4,7 mln.
	  ➢ Agio/deelneming: 4,6 mln.
	  ➢ Subsidies: 26,3 mln.
		• De afgelopen jaren is door de Provincie al fors geïnvesteerd in de kennisinfrastructuur, fysieke infrastructuur, een innovatiefonds, business development en campus organisatie (in totaal bijna 53 mln., waarvan ca 25% vóór de start van de Campus organisatie in 2017, naast 28,5 mln. voor University College Venlo en HAS elders in de stad, zie bijlage 1D)
		• Voor de komende jaren wordt een groot beroep gedaan op allerlei subsidies en inbreng van agio (als deelneming) van aandeelhouders
		• Aandeelhouders UM en BASF investeren vooral in R&D, maar beperkt in organisatie en niet in vastgoed voor derden
		• Second opinion wijst uit dat break-even in 2029 lastig haalbaar is, vanwege:
		  ◦ Blijvend hoge exploitatiekosten van Innovatoren en Villa Flora die niet kunnen worden gecompenseerd door hogere huur vanwege vestiging op een campus (‘campus premium’)
		  ◦ Blijvend hoge onderhoudskosten van het in verhouding tot het geëxploiteerde vastgoed zeer grote park (>30 ha)
		  ◦ Extra investeringen die nodig zijn om Campus organisatie bij volwassen campus behorende rol in regionale en (inter)nationale ecosystemen te geven
		  ◦ Huidige en toekomstige shared facilities zijn lastig winstgevend te exploiteren

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI
9 Impact	● Nagestreefde impact van verdere ontwikkeling van de campus beschreven via maatschappelijke waardenmodel met 7 dimensies (m.n. economische structuur en vestigingsklimaat), alsmede financieel-economische waarde van vastgoed en eigen vermogen in 2030	● Kpi's nauwelijks verder geconcretiseerd, behalve: • Groei in aantal arbeidsplaatsen tot 2.500 in 2030 • Marktwaarde vastgoed circa 150 mln. in 2030 • Restant eigen vermogen aandeelhouders circa 84 mln. ● Gewenste bijdrage aan regionale en (inter-) nationale ecosystemen, magneetwerking en maatschappelijke missies nog uit te werken

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI
10 Ambitie	• Mondiale ‘place to be’ op gebied van Gezonde en Veilige Voeding versterkt met Future Farming en Circulaire Economie • In 10 jaar uitgroeien tot volwassen campus die operationeel break-even draait omstreeks 2029 • Op en rond campus een compleet innovatiecluster samen met kennisinstellingen, ondernemers en overheden • Groeien met 15% per jaar naar 2.500 medewerkers in 2030 • Samen ontwikkelen van nieuwe oplossingen voor een gezonde, duurzame samenleving én een groeiende economie	• Mondiale ‘place to be’ vergt onderscheidend vermogen, grote massa en internationale profilering. In praktijk is nog lange weg te gaan en zijn acquisitie en profilering in Strategisch Meerjarenplan nog onderbelicht • Volwassen campus vergt volgens BCI/EZK-definitie substantieel aantal bedrijven (>50), werkgelegenheid (>1.250 bij bedrijven) en R&D/innovatie (>3 organisaties met elk >50 FTE), dus magneetwerking nodig. Gezien de huidige, sub-kritische uitgangssituatie is deze situatie nog ver weg en zou het streven gericht moeten zijn op het realiseren van een robuuste campus in 2030 (d.w.z. met de nodige massa en magneetwerking, maar niet persé voldoend aan alle criteria van een volwassen campus) • Een ‘volwassen’ campus vaak (impliciet) vertaald in zelfbedruipend, maar ambitie van break-even in 2029 zeer optimistisch • Volop gewerkt aan compleet innovatiecluster, waarbij expliciet aandacht nodig voor vraag wat op campus en wat elders in regio neerslaat • Doorgroei met 15% per jaar naar 2.500 medewerkers in 2030 is hoog t.o.v. andere campussen, zeker als wordt uitgegaan van lager startniveau van circa 350 FTE in speerpunten (zie volgende slide) • Meerjaren strategie speelt goed in op zowel grote maatschappelijke uitdagingen (SDG’s, maatschappelijke missies) als groei van verdienvermogen

© Buck Consultants International, 2021

Bijgestelde scenario's groei BCGV tot 2030

- In het Strategisch meerjarenplan 2020-2030 wordt uitgegaan van een groei van de werkgelegenheid met 15% per jaar, van circa 700 arbeidsplaatsen in 2020 tot 2.500 in 2030
- Reflectie
  - De groei van de werkgelegenheid op volwassen- en groeicampussen in Nederland bedroeg in de periode 2014-2018 gemiddeld 7,5% per jaar
  - Dit kan beschouwd worden als een **basisscenario** voor BCGV
  - Op basis van dit groeitempo bedraagt de werkgelegenheid op de campus in 2030
    - Bedrijven en instellingen in speerpuntthema's: van de huidige 350 naar ca 720 banen in 2030
    - Overige bedrijven en instellingen (o.b.v. Hoog WLO-scenario 3% per jaar): van huidige 310 naar ca 415 banen in 2030
    - Totale werkgelegenheid in dit basisscenario bedraagt: 720 + 415 = 1.135 banen in 2030
  - Het in het Strategisch Meerjarenplan gekozen 'Scenario gemiddeld', met een groeitempo van 15% per jaar - leidt uitgaande van een lagere uitgangssituatie van het aantal arbeidsplaatsen in de speerpuntthema's - tot de volgende werkgelegenheidsprognose in 2030
    - Bedrijven in instellingen in speerpuntthema's: van huidige 350 naar ca 1.450 banen
    - Overige bedrijven en instellingen (o.b.v. Hoog WLO-scenario van 3% per jaar): van huidige 310 naar ca 415 banen
    - Totale werkgelegenheid in aangepast gemiddeld meerjarenplanscenario:
      1.450 + 415 = 1.865 banen in 2030
  - **Conclusie: waar het Strategisch Meerjarenplan uitgaat van een groei tot 2.500 arbeidsplaatsen, is een bandbreedte van 1.135 tot 1.865 arbeidsplaatsen in 2030 meer waarschijnlijk**

© Buck Consultants International, 2021

Belangrijkste conclusies

Buck Consultants International

1 Sinds 2017 is een vliegende start gemaakt en is op de verschillende succesfactoren van een campus al het nodige bereikt

2 Tegelijkertijd is het geheel nog fragiel/subkritisch, omdat de kennisbasis, benutting van onderzoeksfaciliteiten, kritische massa en magneetwerking nog beperkt zijn

3 Campusontwikkeling vergt focus, maar de keuze voor gezonde en veilige voeding, versterkt met future farming en circulaire economie, met crossovers naar maakindustrie en logistiek, is nog diffuus en weinig onderscheidend als kennisbasis en wordt niet door alle belangrijke stakeholders onderschreven en ingevuld

4 Het streven naar een volwassen campus in 2030, met een substantiële kennisbasis met magneetwerking en een zelfbedruipende opzet, lijkt weinig realistisch en zou beter vervangen kunnen worden door te streven naar een robuuste campus in 2030

5 Door de erfenis van de Floriade in de vorm van twee iconische gebouwen en een groot park, die blijvend hoge kosten met zich meebrengen, is de financiële uitgangssituatie somber; dit ‘historisch vastgoedleed’ zal financieel gesaneerd moeten worden om richting een meer sluitende exploitatie van de campus te gaan

6 De in het strategisch meerjarenplan voorziene groei van het aantal arbeidsplaatsen met 15% per jaar is veel hoger dan de gemiddelde groei op volwassen- en groei-campussen in Nederland van 7,5% per jaar; een bandbreedte van 1.135-1.865 banen in 2030 is realistischer dan de in het meerjarenplan voorziene groei tot 2.500 banen

© Buck Consultants International, 2021

Buck Consultants International

7 De voor deze werkgelegenheidsgroei benodigde ontwikkeling van vastgoed is in het meerjarenplan te optimistisch en moeilijk door de markt te bekostigen

8 Bij de doorontwikkeling van de campus moeten verschillende business units met elk eigen business cases worden onderscheiden (in ieder geval voor vastgoed, open & shared research faciliteiten, resp. ecosysteemontwikkeling/business development), die wel als eenheid worden aangestuurd en gezamenlijk zoveel mogelijk zelfbedruipend moeten zijn. Vastgoed en faciliteiten zullen marktconform moeten opereren, met een premie vanwege de meerwaarde van de campus, maar ecosysteemontwikkeling & business development zijn vrijwel altijd verliesgevend

9 De Provincie heeft de afgelopen jaren van alle aandeelhouders verreweg het meest geïnvesteerd in de kennis- en fysieke infrastructuur, business- en ecosysteem ontwikkeling en campusorganisatie van BCGV en in de komende periode zullen ook andere aandeelhouders en partners substantieel meer in de campus moeten investeren om er een robuust geheel van te maken

10 Om de toekomstige rol van de Provincie bij de doorontwikkeling van BCGV te bepalen, is het zinvol een aantal scenario's op te stellen

© Buck Consultants International, 2021

5 Scenario's doorontwikkeling BCGV

Buck Consultants International

Mogelijke scenario's

- Als kristallisatiepunt voor economische structuurversterking en een toekomstbestendige arbeidsmarkt richt een campus zich op uitbouw van zowel een specifiek economisch cluster ('ecosysteemontwikkeling'), als van de betreffende locatie (inclusief bijbehorende vastgoed) als ontmoetingsplaats van bedrijvigheid, kennis, talent, financiers, etc., gericht op extra innovatie, business, profilering en magneetwerking
- Uitgangspunt bij de ontwikkeling van de scenario's is de huidige situatie ('status quo'), waarbij de Provincie haar lopende verplichtingen voldoet, maar niet verder meer investeert in de campus
- Als alternatief kan worden ingezet op verdere groei van de campus met steun van de Provincie, waarbij het ambitieniveau kan variëren tussen 'actieve doorgroei' resp. 'ambitieuze doorgroei'
- Indien de Provincie weinig financiële ruimte heeft om te blijven investeren in de campus, kan worden gekozen voor een scenario van 'clusteraanjager' zonder campus als vestigingslocatie, dan wel 'volledige afbouw' van locatie/vastgoed en van clusterstimulering
- In de rest van dit hoofdstuk worden de uitgangspunten en consequenties van de vijf onderscheiden scenario's beknopt beschreven

© Buck Consultants International, 2021

Kenmerken onderscheiden scenario's

Buck Consultants International

1 **Volledige afbouw**: vastgoed en faciliteiten worden afgestoten en campusorganisatie en programma's worden afgebouwd; de campus gaat verder als regulier gemengd bedrijvenpark

2 **Clusteraanjager**: vastgoed en faciliteiten worden afgestoten en de campus wordt niet langer beschouwd als fysieke innovatiehotspot, maar de campusorganisatie gaat als cluster aanjaagorganisatie verder met het stimuleren van open innovatie en ondernemerschap in de regio, het aantrekken van bedrijven en talent, en profilering van het regionale cluster in relevante netwerken

3 **Status quo**: de huidige kennisinfrastructuur, faciliteiten en vastgoed (4 gebouwen) worden zo optimaal mogelijk benut, maar niet verder uitgebreid, waarbij na afloop van de lopende verplichtingen de verantwoordelijkheid voor de voortzetting bij de betrokken organisaties ligt en de Provincie alleen nog bijdraagt aan de campusorganisatie en business development (inclusief cofinanciering R&D) en valorisatie

4 **Actieve doorgroei**: voortgaande investeringen van betrokken stakeholders (inclusief Provincie) in uitbouw van de kennisinfrastructuur met bijbehorende faciliteiten (1 instituut), open innovatie, ondernemerschap, talentontwikkeling en vastgoed (vraaggestuurd)

5 **Ambitieuze doorgroei**: forse uitbouw van de kennisinfrastructuur (2 instituten), open innovatie, talent ontwikkeling en vastgoed waardoor campus aantrekkelijker wordt voor relevante bedrijven, talent, (inter)nationale ecosystemen, financiers en vastgoedpartijen

© Buck Consultants International, 2021

Positionering scenario's

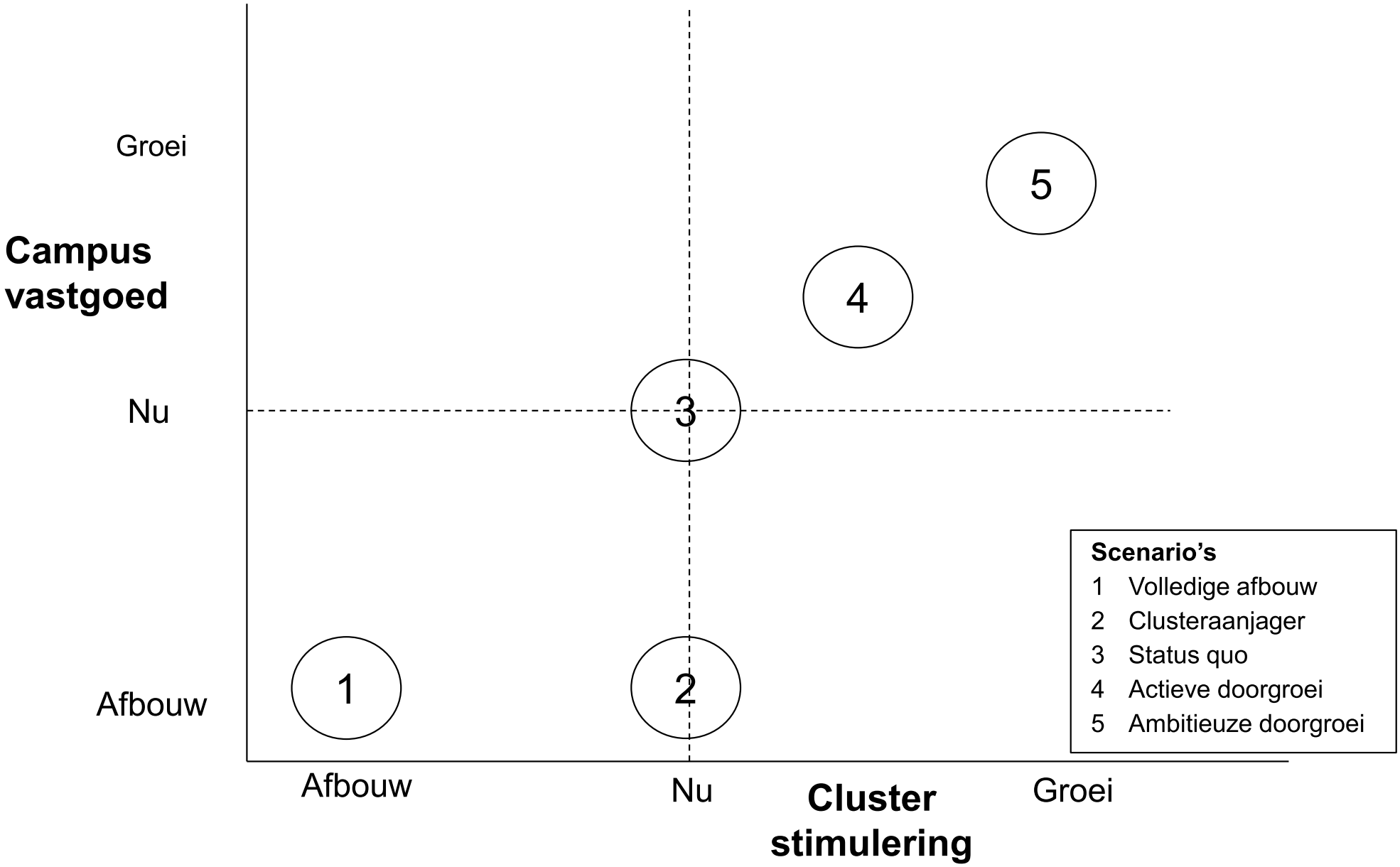

© Buck Consultants International, 2021

Aandachtspunten uitwerking scenario's

Buck Consultants International

A Uitgangsituatie
- Clusterstimulering
- Campusactiviteiten
- Vastgoedontwikkeling
- Campusorganisatie

B Voorwaarden / acties
- Kennisinfrastructuur
- Faciliteiten
- Business devt/innovatie
- Vastgoed m^2
- Organisatie

C Effecten cluster
- Bedrijven
- Werkgelegenheid
- Innovaties
- Profilering/magneetwerking

D Effecten campus
- Bedrijven
- Werkgelegenheid
- Talent

E Rol Provincie
- Ondersteuning
- Financieel

© Buck Consultants International, 2021

Uitwerking scenario's op hoofdlijnen

Buck Consultants International

Scenario	1 Volledige afbouw
A Uitgangspunten	● Afbouw cluster- en campusprogramma's ● Afstoten vastgoed, campus verder als regulier, gemengd bedrijvenpark ● Afbouw campusorganisatie
B Voorwaarden / acties	● Afronden lopende verplichtingen kennisinfra, faciliteiten en business development ● Verkoop vastgoed aan private partij(en) ● Afronden lopende verplichtingen campusorganisatie t/m 2024
C Effecten cluster	● Ecosysteem geleidelijk kleiner ● Afname werkgelegenheid agrofood ● Minder innovatieprojecten in de regio ● Regio Venlo minder aantrekkelijk voor bedrijven, talent en financiers van elders
D Effecten campus	● Kennisinfra en faciliteiten verdwijnen, waardoor aantal onderzoekers naar nul ● Terugloop aantal agrofood gerelateerde bedrijven tot 20 (nu 40) ● Terugloop agrofood gerelateerde werkgelegenheid tot 150 (nu 350) ● Geen onderwijs en talentontwikkeling meer op campus ● Eenmalige inkomsten uit verkoop grond (ad 6,3 mln. aanschafwaarde) en vastgoed (ad 36,9 mln. marktwaarde volgens second opinion Kip)
E Rol Provincie	● Agrofood en biocirculair gestimuleerd via generiek beleid ● Subsidiëring afbouw lopende verplichtingen campusprogramma's/kennisinfra ad ca 6,4 mln. euro en campusorganisatie ad 1,2 mln. euro t/m 2024 ● Wellicht afschrijving deel vastgoed leningen ad 17,7 mln. i.v.m. incourant vastgoed

© Buck Consultants International, 2021

Scenario	2 Clusteraanjager
A Uitgangspunten	• Afbouw campusactiviteiten (kennisinfra, faciliteiten, business development) • Afstoten vastgoed, campus verder als regulier, gemengd bedrijvenpark • Voortzetting organisatie gericht op aanjagen cluster, innovatie en profilering regio
B Voorwaarden / acties	• Kennisinfra en R&D-faciliteiten verdwijnen geleidelijk • Op gezonde en veilige voeding (incl. future farming en biocirculair) gefocuste aanjaag-activiteiten, gericht op kennisuitwisseling, innovatie en talent ontwikkeling • Verkoop vastgoed aan private partij(en) • Kosten clusterorganisatie/-activiteiten ca 1 mln. per jaar
C Effecten cluster	• Regionaal ecosysteem agrifood blijft min of meer op peil • Werkgelegenheid groeit licht • Teruglopend aantal innovaties • Profiel Venlo als agrifood hotspot blijft, maar bleker, waardoor minder bedrijven, talent en financiering van buitenaf aangetrokken
D Effecten campus	• Verdwijnen kennisinfra, faciliteiten en ontmoetingsplek van bedrijven, kennis en talent, waardoor minder R&D, innovaties, start-ups en praktijkgericht onderwijs • Terugloop aantal agrofood gerelateerde bedrijven tot 20 en arbeidsplaatsen tot 150 • Eenmalige inkomsten uit verkoop grond (ad 6,3 mln. aanschafwaarde) en vastgoed (ad 36,9 mln. marktwaarde volgens Second Opinion Rapport Brightlands Campus Greenport Venlo)
E Rol Provincie	• Subsidiëring lopende verplichtingen (33%) campusorganisatie ad 1,2 mln. euro t/m 2024 • Subsidiëring lopende verplichtingen campusprogramma's/kennisinfra (HEFI/FCC, BFFI en Business development/Compas Agro/Bright5) t/m 2024 ad ca 6,85 mln. • Subsidiëring 65% clusterorganisatie/-activiteiten ad 0,65 mln. per jaar na 2024 (resterende 35% uit service fees en programma's anderen en geen bijdrage van UM en BASF meer) • Wellicht afschrijving deel vastgoed leningen ad 17,7 mln. i.v.m. incourant vastgoed

© Buck Consultants International, 2021

Scenario	3 Status quo
A Uitgangspunten	● Voortzetting huidige activiteiten campusorganisatie gericht op cluster- en campusuitbouw ● Consolidatie vastgoed (29.000 m^2 VVO) en faciliteiten ● Consolidatie campusorganisatie
B Voorwaarden / acties	● Kennisinfra beperkt tot huidige, relatief kleine instituten (HEFI, BISCI, BFFI), waarvan continuïteit onzeker is ● Geen verdere uitbouw open & shared faciliteiten, wel toename bezettingsgraad ● Werving en uitvoering aantal R&D-programma's in speerpuntthema's, gefinancierd door bedrijven en Rijk/EU ● Afschrijving onrendabele top van Innovatoren en Villa Flora en afstoten deel park dat op lange termijn niet wordt benut ● Kosten campusorganisatie/-activiteiten ca 1 mln. per jaar
C Effecten cluster	● Toenemende rol campus in regionale ecosysteem, waardoor omvang ecosysteem, werkgelegenheid en innovaties geleidelijk toenemen ● Beperkte magneetwerking naar bedrijven, talent en financiering van elders ● Beperkte inbedding in nationale en internationale ecosystemen
D Effecten campus	● Beperkte doorgroei aantal gevestigde bedrijven (tot ca 100), waarbij niet-speerpunt bedrijven geleidelijk vervangen door meer passende bedrijven en instellingen ● Beperkte groei werkgelegenheid tot ca 900 ● Toename aantal studenten op MBO-/ HBO- / WO-niveau betrokken bij R&D, Fieldlabs en hybride leren (incl. LLO) ● Inkomsten uit verhuur vastgoed en afstoten deel grond
E Rol Provincie	● Continuering subsidiëring 33% campusorganisatie (ca 0,3 mln. euro per jaar) ● Cofinanciering aanvullende R&D-programma's en faciliteiten op basis concrete aanvragen / business cases ● Afschrijving deel vastgoedleningen ad 17,7 mln. i.v.m. incourant vastgoed ● Verbinding andere ecosystemen, OV-concessiehouder, Lobby/Public Affairs

© Buck Consultants International, 2021

Scenario	4 Actieve doorgroei
A Uitgangspunten	• Uitbouw huidige cluster- en campusactiviteiten, m.n. kennisinfra, R&D roadmaps, regionale en (inter)nationale ecosystemen en acquisitie • Vraaggestuurde realisatie aanvullend vastgoed
B Voorwaarden / acties	• Uitbouw en verankering kennisinfra o.b.v. commitment UM, HAS en Fontys, samenwerking met andere instellingen (o.a. RU, TU/e, WUR) en binnenhalen R&D-fondsen • Beperkte uitbouw open & shared faciliteiten, gefinancierd uit R&D en service fees en subsidies voor aanloopfase / onrendabele top • Op gezonde en veilige voeding (incl. future farming en biocirculair) gefocuste aanjaagactiviteiten, die kennisuitwisseling, innovatie en talent ontwikkeling stimuleren • Realisatie ca 5.500 m^2 VVO aanvullend vastgoed; afschrijving onrendabele top van Innovatoren en Villa Flora en afstoten deel park dat op lange termijn niet wordt benut • Kosten campusorganisatie ca 1,2 mln. per jaar
C Effecten cluster	• Groei regionaal agrifood cluster en werkgelegenheid • Toename aantal innovaties • Door toenemende naamsbekendheid grotere rol in (inter)nationale ecosystemen
D Effecten campus	• Toename aantal bedrijven tot ca 120 • Toename werkgelegenheid tot ca 1.300 • Toename aantal studenten op MBO-/ HBO- / WO-niveau betrokken bij R&D, Fieldlabs en hybride leren (incl. LLO) • Campus propositie nog te fragiel voor private investeerders en risico van leegstand en beperkte bezettingsgraad faciliteiten kan nog niet worden gecompenseerd door hogere huur of service fees
E Rol Provincie	• Subsidiëring 33% campusorganisatie (ca 0,4 mln./jaar) • Cofinanciering aanvullende R&D-programma's en faciliteiten op basis concrete aanvragen / business cases • Afschrijving deel vastgoedleningen ad 17,7 mln. i.v.m. incourant vastgoed • Verbinding andere ecosystemen, OV-concessiehouder, Lobby/Public Affairs

© Buck Consultants International, 2021

Scenario	5 Ambitieuze doorgroei
A Uitgangspunten	• Forse toename cluster- en campusactiviteiten • Aanbodgerichte toename vastgoed
B Voorwaarden / acties	• Uitbouw en verankering kennisinfra o.b.v. institutioneel, meerjarig commitment UM, HAS en Fontys en samenwerking met andere NL en buitenlandse instellingen • Onderscheidende positie in domeinen, op basis roadmaps met bedrijven en kennispartners en dedicated faciliteiten gefinancierd uit R&D, service fees en subsidies voor aanloopfase / onrendabele top • Realisatie ca 21.500 m2 VVO extra vastgoed; afschrijving onrendabele top van Innovatoren en Villa Flora en afstoten deel park dat op lange termijn niet wordt benut • Campus organisatie functie voor zowel uitbouw campus, als bovenregionaal cluster; kosten campusorganisatie ca 1,5 mln. per jaar
C Effecten cluster	• Erkend als 2e agrofood kennis- en innovatiemagneet naast Wageningen, met forse groei regionaal agrifood cluster, werkgelegenheid en innovaties • Toenemende rol in nationale en internationale ecosystemen
D Effecten campus	• Forse toename aantal onderzoekers (tenminste 2 instituten > 50 onderzoekers en 5 R&D-vestigingen >10 onderzoekers) • Toename aantal bedrijven tot ca 150 • Toename werkgelegenheid tot ca 1.750 • Aanbod ca 45.000 m^2 VVO vastgoed; risico van leegstand en beperkte bezettingsgraad faciliteiten deels gecompenseerd door hogere huur en service fees; campus propositie steeds interessanter voor private investeerders in vastgoed en faciliteiten, mits enige garanties
E Rol Provincie	• Subsidiëring 33% campusorganisatie (ca 0,5 mln./jaar) • Cofinanciering aanvullende R&D-programma's en faciliteiten op basis concrete aanvragen / business cases • Garanties voor private investeerders t.b.v. realisatie extra vastgoed? • Afschrijving deel vastgoedleningen ad 17,7 mln. i.v.m. incourant vastgoed • Verbinding andere ecosystemen, OV-concessiehouder, Lobby/Public Affairs

© Buck Consultants International, 2021

Kritieke succesfactoren per scenario

Buck Consultants International

Kritische succesfactor	1 Afbouw	2 Cluster-aanjager	3 Status quo	4 Actieve doorgroei	5 Ambitieuze doorgroei
1 Manifeste kennisdrager	X	X	+	+++	+++
2 Shared facilities	X	X	+	++	++
3 Ecosysteem open innovatie	X	++	++	++	+++
4 Kritische massa	X	+	+	+	++
5 Hoogwaardige locatie	X	X	+	+	+
6 Talent pool	X	+	+	++	+++
7 Ondernemerschap en financiering	X	+	+	++	++
8 Adequate huisvesting, services en voorzieningen	X	X	++	++	+++
9 Marketing & acquisitie	X	+	+	+	++
10 Heldere visie met breed draagvlak	X	+	+	+++	+++
11 Stevige organisatie en management	X	+	+	+++	+++
12 Actieve rol in (inter) nationale ecosystemen	X	+	+	++	+++

Legenda

X = Niet van toepassing
\+ = Van belang
++ = Groot belang
+++ = Cruciaal belang

© Buck Consultants International, 2021

Uitgangspunten en effecten scenario's

Buck Consultants International

Invalshoek	1 Afbouw	2 Clusteraanjager	3 Status quo	4 Actieve doorgroei	5 Ambitieuze doorgroei
Uitgangspunten	• Afstoten vastgoed en faciliteiten • Afbouw organisatie en activiteiten	• Afstoten vastgoed en faciliteiten • Voortzetting cluster-activiteiten	• Consolidatie vastgoed • Voortzetting huidige organisatie en activiteiten	• Beperkt aanvullend vastgoed • Uitbouw campus- en clusteractiviteiten	• Substantieel aanvullend vastgoed • Forse uitbouw campus- en clusteractiviteiten
	• Vastgoed afgestoten (23.545 m^2 VVO)	• Vastgoed afgestoten (23.545 m^2 VVO)	• Vastgoed 23.545 m^2 VVO	• Vastgoed 29.000 m^2 VVO	• Vastgoed 45.000 m^2 VVO
Effecten cluster 2030					
• Werkgelegenheid (nu: ca 24.000 Nd-Limburg)	23.500 (-2%)	24.240 (+1%)	24.720 (+3%)	25.000 (+4%)	26.500 (+6%)
Effecten campus 2030					
• Vestigingen (nu: 70, wv ca 40 agrofood)	70	70	100	120	150
• Werkgelegenheid (nu: ca 350 agrofood en 300 overig)	450	450	900	1.300	1.750

© Buck Consultants International, 2021

Provinciale bijdragen per scenario* (x 1 mln.)

Buck Consultants International

1 Volledige afbouw	2021-2024 (lopende verplichtingen)	2025-2030	2021-2030
1 Kennisinfrastructuur (inclusief open onderzoeksfaciliteiten)	6	X	6
2 Open innovatie / business development	0,85	X	0,85
3 Campusorganisatie	1,2	X	1,2
4 Bestaand vastgoed (BV)	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.	X	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.
5 Nieuw vastgoed (NV)	X	X	X
Totaal	**8 + BV**	**X**	**8 + BV**

Toelichting

- Lopende verplichtingen 2021-2024
  - Kennisinfrastructuur: HEFI/Food Claims Center 2,9 mln. + BFFI 3,175 mln. euro = ca 6 mln.
  - Business development: Business development BCGV 0,45 mln. + Compas Agro/Bright5: 0,395 mln. = ca 0,85 mln.
  - Campusorganisatie: 1,2 mln.
- Bestaand vastgoed (BV)
  - Vanwege exploitatietekorten door hoge onderhoudskosten van Innovatoren en Villa Flora is waarschijnlijk gedeeltelijke voorziening op de leningen nodig, maar hoogte ervan is nog onduidelijk

* Exclusief bijdrage aan talentontwikkeling via UM University Campus Venlo (UCV) en HAS Venlo, die buiten de campus zijn gevestigd

© Buck Consultants International, 2021

2	Clusteraanjager	2021-2024 (lopende verplichtingen)	2025-2030	2021-2030
1	Kennisinfrastructuur (inclusief open onderzoeksfaciliteiten)	6	X	6
2	Open innovatie / business development	0,85	X	0,85
3	Campus-/clusterorganisatie	1,2	3,9 (CL)	5,1
4	Bestaand vastgoed (BV)	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.	X	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.
5	Nieuw vastgoed (NV)	X	X	X
Totaal		**8 + BV**	**3,9**	**11,9 + BV**

Toelichting

- Lopende verplichtingen 2021-2024
  - Kennisinfrastructuur: HEFI/Food Claims Center 2,9 mln. + BFFI 3,175 mln. euro = ca 6 mln.
  - Business development: Business development BCGV 0,45 mln. + Compas Agro/Bright5: 0,395 mln. = ca 0,85 mln.
  - Campusorganisatie: 1,2 mln.
- Bestaand vastgoed (BV)
  - Vanwege exploitatietekorten door hoge onderhoudskosten van Innovatoren en Villa Flora is waarschijnlijk gedeeltelijke voorziening op de leningen nodig, maar hoogte ervan is nog onduidelijk
- Provinciale bijdrage 2025-2030
  - Ervan uitgaande dat andere aandeelhouders van de campusorganisatie niet gaan bijdragen aan de clusterorganisatie (CL) wordt verondersteld dat de Provincie twee derde deel van het jaarbudget van de clusterorganisatie betaalt (0,65 mln. per jaar, dus in totaal 3,9 mln. voor 6 jaar) en een derde deel afkomstig is van service fees en programma's van andere partijen

© Buck Consultants International, 2021

3	Status quo	2021-2024 (lopende verplichtingen)	2025-2030	2021-2030
1	Kennisinfrastructuur (inclusief open onderzoeksfaciliteiten)	6	X	6
2	Open innovatie / business development	0,85	2,1	2,95
3	Campusorganisatie	1,2	1,8	3
4	Bestaand vastgoed (BV)	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.
5	Nieuw vastgoed (NV)	X	X	X
Totaal		**8**	**3,9 + BV**	**11,9 + BV**

Toelichting

- Lopende verplichtingen 2021-2024
  - Kennisinfrastructuur: HEFI/Food Claims Center 2,9 mln. + BFFI 3,175 mln. euro = ca 6 mln.
  - Business development: Business development BCGV 0,45 mln. + Compas Agro/Bright5: 0,395 mln. = ca 0,85 mln.
  - Campusorganisatie: 1,2 mln.
- Bestaand vastgoed (BV)
  - Vanwege exploitatietekorten door hoge onderhoudskosten van Innovatoren en Villa Flora is waarschijnlijk gedeeltelijke voorziening op de leningen nodig, maar hoogte ervan is nog onduidelijk
- Provinciale bijdrage 2025-2030
  - Open innovatie / business development: cofinanciering van R&D-programma's ad circa 0,35 mln. per jaar, ofwel 2,1 mln. voor 6 jaar
  - Campusorganisatie: geïndexeerde voortzetting van de huidige bijdrage, d.w.z. een derde deel van ca 1 mln. per jaar, ofwel 1,8 mln. voor 6 jaar

© Buck Consultants International, 2021

4	Actieve doorgroei	2021-2024 (lopende verplichtingen)	2025-2030	2021-2030
1	Kennisinfrastructuur (inclusief open onderzoeksfaciliteiten)	6	7,5 (aanloopkosten 5 jr.)	13,5
2	Open innovatie / business development	0,85	3	3,85
3	Campusorganisatie	1,2	2,4	3,6
4	Bestaand vastgoed (BV)	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.
5	Nieuw vastgoed (NV)	X	?	?
Totaal		**8**	**12,9 + BV + NV**	**20,9 + BV + NV**

Toelichting

- Lopende verplichtingen 2021-2024
  - Kennisinfrastructuur: HEFI/Food Claims Center 2,9 mln. + BFFI 3,175 mln. euro = ca 6 mln.
  - Business development: Business development BCGV 0,45 mln. + Compas Agro/Bright5: 0,395 mln. = ca 0,85 mln.
  - Campusorganisatie: 1,2 mln.
- Bestaand vastgoed (BV)
  - Vanwege exploitatietekorten door hoge onderhoudskosten van Innovatoren en Villa Flora is waarschijnlijk gedeeltelijke voorziening op de leningen nodig, maar hoogte ervan is nog onduidelijk
- Provinciale bijdrage 2025-2030
  - Kennisinfrastructuur: aanloopkosten van onderzoeksinstituut en –faciliteiten, die worden geschat op 7,5 mln. voor 5 jaar
  - Open innovatie / business development: cofinanciering van R&D-programma's ad circa 0,5 mln. per jaar, ofwel 3 mln. voor 6 jaar
  - Campusorganisatie: lichte toename van het huidige budget, m.a.w. een derde deel van 1,2 mln. per jaar, ofwel 2,4 mln. voor 6 jaar
  - Nieuw vastgoed (NV): beperkt opgepakt

© Buck Consultants International, 2021

5	Ambitieuze doorgroei	2021-2024 (lopende verplichtingen)	2025-2030	2021-2030
1	Kennisinfrastructuur (inclusief open onderzoeksfaciliteiten)	6	15 (aanloopkosten 5 jr.)	21
2	Open innovatie / business development	0,85	4,5	5,35
3	Campusorganisatie	1,2	3	4,2
4	Bestaand vastgoed (BV)	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.
5	Nieuw vastgoed (NV)	X	?	?
Totaal		**8**	**22,5 + BV + NV**	**30,5 + BV + NV**

Toelichting

- Lopende verplichtingen 2021-2024
  - Kennisinfrastructuur: HEFI/Food Claims Center 2,9 mln. + BFFI 3,175 mln. euro = ca 6 mln.
  - Business development: Business development BCGV 0,45 mln. + Compas Agro/Bright5: 0,395 mln. = ca 0,85 mln.
  - Campusorganisatie: 1,2 mln.
- Bestaand vastgoed (BV)
  - Vanwege exploitatietekorten door hoge onderhoudskosten van Innovatoren en Villa Flora is waarschijnlijk gedeeltelijke voorziening op de leningen nodig, maar hoogte ervan is nog onduidelijk
- Provinciale bijdrage 2025-2030
  - Kennisinfrastructuur: aanloopkosten van 2 onderzoeksinstituten en –faciliteiten, die worden geschat op 2 keer 7,5 mln. voor 5 jaar
  - Open innovatie / business development: cofinanciering van R&D-programma's ad circa 0,75 mln. per jaar, ofwel 4,5 mln. voor 6 jaar
  - Campusorganisatie: verdere toename van het huidige budget, m.a.w. een derde deel van 1,5 mln. per jaar, ofwel 3 mln. voor 6 jaar
  - Nieuw vastgoed (NV): campus propositie steeds interessanter voor private investeerders in vastgoed en faciliteiten, mits enige garanties

© Buck Consultants International, 2021

Afweging keuze scenario's

Buck Consultants International

Afwegingscriteria	1 Afbouw	2 Clusteraanjager	3 Status quo	4 Actieve doorgroei	5 Ambitieuze doorgroei
1 Nakomen gemaakte afspraken aandeelhouders, regio, Rijk	• Afspraken grotendeels niet nagekomen	• Afspraken grotendeels niet nagekomen	• Lopende afspraken nagekomen, maar geen nieuwe	• Afspraken nagekomen	• Afspraken nagekomen
2 Bijdrage aan provinciale beleidsdoelen / missies	• Niet	• Beperkt via uitbouw cluster	• Beperkt via campus en cluster	• Aanzienlijk via uitbouw campus en cluster	• Groot via uitbouw campus en cluster
3 Kosten: hoogte provinciale bijdrage 2021-2030	• 8 mln. + BV	• 11,9 mln. + BV	• 11,9 mln. + BV	• 20,9 mln. + BV + NV	• 30,5 mln. + BV + NV
4 Baten, o.a. • Aanjagen innovatie / kennis valorisatie • Stimulering nieuwe bedrijvigheid/ diversificatie • Extra werkgelegenheid • Wervingskracht voor talent • Sterkere positie in nationale en EU-programma's • Verankering andere share- en stakeholders • Renderen gepleegde investeringen	• Stimulering, profilering en magneetwerking regio in agrofood verdwijnt, waardoor kennis, talent, bedrijvigheid, werkgelegenheid en innovaties verminderen • Kapitaal-vernietiging van gepleegde investeringen • Reputatieschade voor campussen Limburg	• Stimulering, profilering en ecosysteem regio in agrifood blijft deels op peil, maar kennisinfra, kristallisatiepunt en wervings-kracht lopen terug, waardoor minder bedrijven, talent, werkgelegenheid en externe fondsen • Kapitaal-vernietiging van gepleegde investeringen	• Optimalisatie gebruik bestaande vastgoed en faciliteiten, met toename bedrijven, werkgelegenheid, talent en innovaties • Wervingskracht naar externe bedrijven, talent en financiering beperkt	• Door uitbouw kennisinfra, business development en enig vastgoed toenemende magneetwerking naar bedrijven, werknemers, talent en externe financiering • Sterkere verankering share- en stakeholders	• Door forse uitbouw kennisinfra, business development en vastgoed sterk toenemende magneetwerking naar bedrijven, werknemers, talent relevante (inter)nationale netwerken en externe financiering

© Buck Consultants International, 2021

Conclusies

- De Brightlands Greenport Venlo Campus heeft in relatief korte tijd een positie verworven als groeiend kristallisatiepunt in het ecosysteem van gezonde en veilige voeding, future farming en biocirculaire economie. Passend bij de levensfase (nog geen vier jaren) is de toekomst van deze campus – net als van andere campussen in deze levensfase – ongewis en worden overheden gezien als voorwaardenscheppend voor doorontwikkeling
- Een realistisch-ambitieuze groei is mogelijk, maar is sterk afhankelijk van drie factoren:
  - Oplossingen voor het verlieslijdende vastgoed (erfenis uit het verleden), omdat dit vraagstuk in financiële én in imago-zin de kansen voor verdere ontwikkeling van de campus sterk beïnvloedt
  - Steun van de overheden, waarbij de Provincie Limburg een belangrijke rol speelt. Gezien de gevormde basis in de afgelopen jaren ligt voortzetting van gerichte ondersteuning in de rede (met accent op ecosysteemontwikkeling), ***mits*** ook andere shareholders en stakeholders dezelfde ambitie delen en óók in inhoudelijke (R&D, opleidingen, profilering, etc.) en financiële zin sterke pijlers onder BCGV voor de komende 10 jaren vormen
  - Verkenning van alternatieve aanwending van de mogelijk beoogde middelen voor BCGV ten behoeve van versterking van de economische structuur en arbeidsmarkt in Noord-Limburg (waarbij vergelijkenderwijs wordt gekeken naar effectiviteit en efficiëntie), vormde geen onderdeel van deze studie

© Buck Consultants International, 2021

Toolbox doorontwikkeling campus

Buck Consultants International

Afhankelijk van het gekozen scenario kunnen door de stakeholders verschillende tools worden ingezet

Succesfactor	Cluster	Campus	Instrumenten
1 **Manifeste kennisdrager**	Nee	Ja	● Dependance universiteit/UMC ● Interuniversitair onderzoeksinstituut ● R&D-afdeling Corporate ● Complementaire R&D MKB-bedrijven
2 **Open onderzoeks-faciliteiten**	Nee	Ja	● Prototyping-, test- en demolabs (vgl. Co-creatie Lab, Nutritional Concepts Lab) ● Nationaal Fieldlab (vgl. bijv. SFI Fieldlab Gezonde Voeding) ● Living lab (co-creatie met consument, retail, e.d.)
3 **Ecosysteem open innovatie**	Ja	Ja	● Community-/netwerkuitbouw via events en communicatie ● Roadmaps speerpuntdomeinen (>15 bedrijven en instellingen) ● R&D-programma's gefinancierd door deelnemers en Rijk/EU ● Actieve kennisvalorisatie/transfer (TTO) ● Relevant Center of Expertise HBO/Center Innovatief Vakmanschap MBO
4 **Kritische massa**	Nee	Ja	● Aantrekken meer anchor tenants ● Aantrekken (boven)regionaal MBK ● Stimuleren start-ups en scale-ups ● Meer onderwijsactiviteiten op campus
5 **Hoogwaardige vestigingslocatie**	Nee	Ja	● Hoogwaardig gebied/uitstraling (architectuur, groen, blauw) ● Goede bereikbaarheid per auto, OV, langzaam vervoer ● Volop interactiemogelijkheden (ontmoeting, park, events)

© Buck Consultants International, 2021

Succesfactor	Cluster	Campus	Instrumenten
6 Talent pool	Ja	Ja	• Toegespitst onderwijsaanbod WO, HBO, MBO • Toegespitst opleidingsaanbod bedrijfsmedewerkers (na- en bijscholing) • Transparant aanbod stage-, afstudeer- en praktijkmogelijkheden op en rond campus • Talent attraction programme, met werving, soft landing, (internationale) voorzieningen en carrièremogelijkheden voor partners • Matching tool voor koppeling vraag en aanbod
7 Ondernemer-schap & financiering	Ja	Ja	• Incubatorprogramma met begeleiding en coaching startende ondernemers • Laagdrempelige toegang tot betaalbare huisvesting en faciliteiten • Laagdrempelige toegang tot financieringsmogelijkheden voor verschillende stadia in innovatieketen • Ondersteuning bij internationaal zaken doen
8 Huisvesting, services & voorzieningen	Nee	Ja	• Variatie aan huisvestingsconcepten (gebouw-kavels, huur-koop, multi-single tenant) • Flexibel pakket met betaalbare services (beveiliging, catering/horeca, faciliteiten) • Laagdrempelige toegang tot gezamenlijke voorzieningen (receptie, vergader- en opleidingsfaciliteiten, ICT, etc.)
9 Marketing & acquisitie	Ja	Ja	• Actieve branding/profilering van campus richting relevante bedrijven, kennisinstellingen, samenwerkingspartners, overheden en burgers • Promotie merknaam, inclusief logo en landmark • Gerichte acquisitiestrategie om bedrijven, talent resp. financiers in domeinen aan te trekken • Structureel accountmanagement/Investor development program

© Buck Consultants International, 2021

Succesfactor	Cluster	Campus	Instrumenten
10 Gedeelde visie	Ja	Ja	• Door aandeelhouders en bewoners breed gedragen lange termijnvisie op campus in 2030 • Concreet actieplan volgende 3 jaar
11 Sterke organisatie en management	Ja	Ja	• Aandeelhouders met substantiële inbreng en commitment • Daadkrachtige campusorganisatie, met alle benodigde competenties
12 Rol in (inter)nationale ecosystemen	Ja	Ja	• Host/organisatie (inter)nationale conferenties en events • Trekker/penvoerder van (inter)nationaal consortium, fieldlab • Organisatie relevante inkomende en uitgaande buitenlandse handelsmissies • Proactieve lobby richting nationale en EU-beleidsmakers

© Buck Consultants International, 2021

Bijlage 1 Uitgangssituatie BCGV maart 2021

Buck Consultants International

A Gevestigde bedrijven en kennisinstellingen

B Lopende R&D-programma's

C Provinciale investeringen in BCGV 2011-2021

© Buck Consultants International, 2021

A Gevestigde bedrijven
Thema: Gezonde en Veilige Voeding (GVV) (1/2)

Buck Consultants International

Instelling	Omschrijving activiteiten	Type organisatie	FTE	Gebouw	m^2
Brightlabs B.V	Laboratoriumdiensten, incl. Mifood box	SME	26	Villa Flora	472,04
Arvalis B.V.	Land- en tuinbouw adviseur	SME	18	Villa Flora	305,14
Scelta BV	Food R&D	Corporate	6	Villa Flora	95,04
Compas Agro B.V.	Agri R&D	SME	8	Villa Flora	47,52
Klavier Holding BV	R&D Kipster	Startup	10	Villa Flora	71,28
Nunhems Netherlands BV	BASF	Corporate	4	Villa Flora	71,28
MiFood B.V.	Gepersonaliseerde Voeding	Startup	1	Villa Flora	83,24
FI & S BV	Voedingsanalyse en ingrediënten	SME	3	Villa Flora	23,76

© Buck Consultants International, 2021

A Gevestigde bedrijven
Thema: Gezonde en Veilige Voeding (GVV) (2/2)

Buck Consultants International

Instelling	Omschrijving activiteiten	Type organisatie	FTE	Gebouw	m^2
Global Spice BV	TruSpices, voedingsingrediënten	Startup	2	Villa Flora	47,52
Hermans Suikermaïs B.V.	R&D Suikermais en Herefords runderen	SME	1	Villa Flora	23,76
Mushroom4health BV	Onderzoek inzet champignon	Startup	2	Villa Flora	23,76
Vitacress Real B.V.	Kruidenproducent	SME	2	Villa Flora	23,76
Mushroom Valley	Consortium champignon keten	Startup	1	Flexplekken	
Novioponics B.V.	Additieven voor gewasbescherming	Startup	1	Flexplekken	
Greenhabit	Leefstijl interventie	Startup	1	Flexplekken	
Cultus Crop Research BV	Agri R&D	SME	5	Terrein + kas	1785,00
Deltastar (erfpacht?)	Voedingssupplementen	SME	25	Terrein	
Totaal FTE			116		

© Buck Consultants International, 2021

A Gevestigde bedrijven
Thema: Future Farming (FF)

Buck Consultants International

Instelling	Omschrijving activiteiten	Type organisatie	FTE	Gebouw	m^2
Bluehub B.V.	Dienstverlening Marketing	SME	16	Villa Flora	191,00
BVB Substrates B.V.	Substraten	Corporate	2	Villa Flora	23,76
Ramboll environ NL	Onderzoek Water	Corporate	1	Innovatoren	28,00
Yookr B.V.	Sensoring en data platform	SME	3	Villa Flora	23,76
AgroWizard BV	Data platform voor agri	Startup	5	Villa Flora	23,76
Brite Solar Technologies B.V.	Zonnepanelen in kas	Startup	1	Villa Flora	23,76
Innoveins Facilitair BV	Brightbox, met HAS en Signify	Startup	2	Innovatoren	388,00
Cannovex	Medicinale Cannabis	Startup	1	Flexplekken	
Octinion Nederland BV	Foodtech	Startup	1	Flexplekken	
Bluehub/Innoveins	Innoveins R&D bedrijven, bijv. blauwe bes, aardbei en andere clusters	Startup	1	Villa Flora	47,06
Innoveins Seed Solutions	Zaadcoating	SME		Brightworks	
Totaal FTE			33		

© Buck Consultants International, 2021

A Gevestigde bedrijven
Thema: Biocircular Economy (BIO)

Buck Consultants International

Instelling	Omschrijving activiteiten	Type organisatie	FTE	Gebouw	m^2
Grassa BV	Bioraffinage o.a. gras	Startup	4	Villa Flora	23,76
Voncken Project & Interim	Biocircular Advies	SME	1	Villa Flora	23,76
Eco-Makelaar	Biocircular Advies	Startup	5	Flexplekken	
De Eker B.V.	link aan Ecomakelaar	Startup	0	Kas	
Totaal FTE			10		

© Buck Consultants International, 2021

A Gevestigde bedrijven
Thema: High Tech

Buck Consultants International

Instelling	Omschrijving activiteiten	Type organisatie	FTE	Gebouw	m^2
Xerox	Dienstverlening printers	Corporate	114	Innovatoren	2283,00
Volantis B.V.	Ingenieursbureau, incl. Circular Design Group	SME	57	Villa Flora	1150,00
ITSN	Dienstverlening ICT	SME	47	Innovatoren	496,00
V.O.F. Eijdems	Dienstverlening ICT	SME	3	Innovatoren	56,00
Qualitynow / W4Q	Kwaliteitsmanagement-diensten	SME	1	Villa Flora	23,76
Boosting Alpha B.V.	AI for trades	Startup	5	Villa Flora	47,52
Genzai BV	Ook Verdify, Artificial Intelligence	Startup	5	Villa Flora	47,52
Indocert BV	Kwaliteitsmanagement-diensten	SME	1	Flexplekken	
Totaal FTE			233		

© Buck Consultants International, 2021

A Gevestigde bedrijven
Thema: Logistiek

Buck Consultants International

Instelling	Omschrijving activiteiten	Type organisatie	FTE	Gebouw	m^2
VIA Recruitment B.V.	Dienstverlening Arbeidsmarkt	SME	11	Innovatoren	336,00
Munckhof Business Travel Venlo BV	Dienstverlening Mobiliteit	SME	36	Innovatoren	454,00
Frankort & Koning B.V.	R&D Verslogistiek	SME	3	Villa Flora	47,52
THT BV	Verslogistiek	Startup	2	Innovatoren	56,00
Pharox BV	Sensoring in verslogistiek	Startup	7	Innovatoren	47,52
Beefulfilment				Flexplekken	
Totaal FTE			59		

© Buck Consultants International, 2021

A Gevestigde bedrijven
Thema: Financiële dienstverlening

Buck Consultants International

Instelling	Omschrijving activiteiten	Type organisatie	FTE	Gebouw	m^2
Rabobank Nederland	Food en Agri, Innovatie, Financieel	Corporate	6	Villa Flora	71,28
Brightlands Venture Partners B.V.	Risicokapitaal	SME	2	Villa Flora	23,76
Rooth-Invest B.V.	Risicokapitaal	SME	1	Villa Flora	23,76
Totaal FTE			9		

© Buck Consultants International, 2021

A Gevestigde bedrijven
Thema: Overig (1/2)

Buck Consultants International

Instelling	Omschrijving activiteiten	Type organisatie	FTE	Gebouw	m^2
Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo	Ontwikkeling gebied en vastgoed FTE excl. inhuur OSP - HEYDAY, Incl. Campus Vastgoed	SME	24	Villa Flora	430,07
Brightlands Campus Greenport Venlo	Ontwikkeling, Innovatie, huur incl. BLINC boxen	SME	14	Villa Flora	459,68
BLINC	Incubator, Accelerator	Startup	8	Villa Flora	71,28
Kids University for Cooking Foundation B.V.	Kokkerelli, voedingseducatie	Startup	2	Villa Flora	47,52
Regio Noord Limburg – De Gezondste Regio	Twee organisaties, overheid	Anders	16	Villa Flora	213,84
LLTB (Limburgse Land -en Tuinbouw Bond Belangenbehartiging)	Netwerk Agri en Food	Anders	2	Villa Flora	47,52
IKL	Plattelandscoöperatie, netwerk agri & food	Anders	4	Villa Flora	23,76
Stichting Platform Dumipro	Netwerk Agri en Food	Anders	1	Villa Flora	
Stichting Parkmanagement Venlo	Ondernemend Venlo	Anders	2	Innovatoren	32,00
Gemeente Venlo	Cross Roads, Economic Development Board	Anders	2	Villa Flora	23,76
NV LIOF	SINO Center, niet onderhuur Brightlands	Anders	12	Innovatoren	32,00

© Buck Consultants International, 2021

A Gevestigde bedrijven
Thema: Overig (2/2)

Buck Consultants International

Instelling	Omschrijving activiteiten	Type organisatie	FTE	Gebouw	m^2
Provincie Limburg	Overheid	Anders	3	Innovatoren	28,00
AZNL	Azerbadjan Hub	Anders	1	Innovatoren	28,00
Weemen Limburg BV	Dienstverlening Print	SME	4	Villa Flora	136,09
InkoopAssist V.O.F.	Dienstverlening Inkoop	SME	2	Villa Flora	23,76
Ploegmakers Cultuurtechniek BV	Geen huurder	Anders		Terrein beheer	
Spirare Valley BV	Educatie o.a. hoogbegaafden	Overig	42	Boerderij en afgeschreven paviljoens	1387,00
Profcore Noord-Limburg BV	Dienstverlening Arbeidsmarkt	SME	3	Innovatoren	32,00
Spring Bedrijfsopvolging	plus invent plus smart transactions	SME	3	Innovatoren	32,00
Reclassering Nederland	Geen huurder	Anders		Parkmanage-ment campus	
Totaal FTE			145		

© Buck Consultants International, 2021

A Kennisinstellingen

Instelling	Omschrijving activiteiten	Thema	FTE	Gebouw	m^2
Universiteit Maastricht	Healthy eating & Food Innovation labs	Gezonde en Veilige Voeding	25	Villa Flora	900,76
Stichting HAS Opleidingen	plus teeltkastje buiten	Gezonde en Veilige Voeding	2	Villa Flora	23,76
Fontys Hogescholen	Kennis en onderwijsinstelling	High Tech	24	Villa Flora	219,26
CITAVERDE Bedrijfsopleidingen	MBO groen	Gezonde en Veilige Voeding	2	Villa Flora	47,52
Totaal FTE			53		

© Buck Consultants International, 2021

B Lopende R&D programma's

Buck Consultants International

Naam	Omvang project
Business Development BCGV	€ 559,772.00
Waarden van Groenten en Fruit	€ 1,345,535.00
Leerstoel Jeugd Gezondheid en Voeding	€ 1,634,000.00
OPAV (PROOF)	€ 4,336,844.85
GLITCH	€ 4,309,906.00
AgrEUfood	€ 1,700,000.00
Agropole	€ 1,086,138.93
CIV Foodlab	€ 1,600,000.00
Circulair Bio-economie netwerk	€ 997,224.88
Bright 5	€ 1,050,000.00
Innovatie impuls	€ 18,619,421.66

Aanvullende programma's

- BL.INC 200K subsidie regio
- Limburgs Fruit 200K subsidie regio
- Regio Deal 15.2 mln. t.b.v. Brigthlands Future Farm Institute, Shared facilities en Doorontwikkeling Jeugd, Voeding en Gezondheid
- Regionale Investeringsagenda 10 mln., o.a. Datascience/AI en Blue Plasma Center

© Buck Consultants International, 2021

C Provinciale bijdragen BCGV 2011-2021

Buck Consultants International

Bijdrage	Subsidie	Lening	Participatie/agio	Subtotaal
1 Campusorganisatie				
• Plan van aanpak okt ‘14	500.000			
• Campusorganisatie nov ’15	750.000			
• Bijdrage 2021-2024			1.200.000	
Subtotaal campusorganisatie				2.450.000
2 Kennisinfrastructuur campus				
• Onderzoeks- en labfac nov ’15	1.450.000			
• Kennislandschap/BING (incl. ecosysteem) mei ’16	7.800.000			
• HEFI (Kennis As) feb ’16	2.947.500			
• HEFI 1-3 + FoodClaims (Kennis As) dec ’17	2.900.000			
• Logistiek onderzoek BISCI (Kennis As) jun ’18	500.000			
• BioTreatCenter (incl. business devt) feb ‘17/aangepast dec. ‘19	1.470.000			
• Innoveins apr ’20	403.000			
• BFFI (Kennis As) mrt ’21	3.175.000			
Subtotaal kennisinfrastructuur campus				20.645.500

© Buck Consultants International, 2021

C Provinciale bijdragen BCGV 2011-2021 (vervolg)

Buck Consultants International

Bijdrage	Subsidie	Lening	Participatie/agio	Subtotaal
3 Business development				
• Greenport Innovation Center 2011-2014 dec ’11	1.400.000			
• NV GIC vervolg sep ’14	350.000			
• Plan van Aanpak (transitiejaar) okt ’14	1.450.000			
• BCGV proceskosten en uitvoeringsprogramma (incl. ecosysteem) nov ’15	1.250.000			
• Compas Agro/Bright 5 (incl. kennisinfra) jun ’19	395.000			
• Business development BCGV 2021-2022	450.000			
Subtotaal business development				5.295.000
4 Innovatiefondsen				
• BVP/Agrifood Fund sep ’17			5.000.000	5.000.000
5 Fysieke infrastructuur campus				
• Campus Vastgoed BV lening dec ’18		4.500.000		
• Campus Vastgoed BV exploitatie dec ‘18			3.300.000	
• Nieuwbouw Bright House/Works okt ’19		13.200.000		
Subtotaal fysieke infrastructuur campus				21.000.000
Totale bijdragen aan campus	**27.190.500**	**17.700.000**	**9.500.000**	**54.390.500**

© Buck Consultants International, 2021

C Provinciale bijdragen UCV/HAS 2011-2021

Buck Consultants International

Bijdrage	Subsidie	Lening	Participatie/agio	Subtotaal
1 University College Venlo				
• Verbouwing Raad van Arbeid gebouw sep ’17	1.860.000			
• Aankoop RvA/lening CVGV sep ’17		1.100.000	1.600.000	
• Kennis en onderwijs infra jun ’18	5.000.000			
• Start UCV mei ’13	500.000			
• UCV (Kennis As) mrt ’15	1.975.000			
• UCV vervolg (Kennis As) nov ’15	7.627.000			
Subtotaal UCV				19.662.000
2 HAS Venlo				
• Kennisinfra mrt ’13	3.000.000			
• HAS Venlo 2e tranche dec ’17	1.950.000	2.500.000		
• HAS Venlo 3e tranche sep ’20	1.400.0000			
Subtotaal HAS Venlo				8.850.000
Totaal bijdragen buiten campus	**23.312.000**	**3.600.000**	**1.600.000**	**28.512.000**

© Buck Consultants International, 2021

Bijlage 4 - BCGV – HEFI: voorstel bijdrage Kennis As HEFI tweede tranche

In deze bijlage treft u de toelichting aan op het subsidieverzoek van de UM in het kader van het Kennis-As project Healthy Eating and Food Innovation (hierna: HEFI) (een uitgebreide leeswijzer vindt u onder punt 2. Leeswijzer).

1. Samenvatting en (financiële) vraag UM

De Kennis-As Limburg is een 10-jarig strategisch programma van de Kennis-As partners Universiteit Maastricht (hierna: UM), academisch ziekenhuis Maastricht (hierna: azM), Fontys en Zuyd Hogeschool. Het is een programma gericht op economische en maatschappelijke structuurversterking in Limburg waarbij steun en partnerschap worden gezocht bij de Provincie Limburg. Universiteit Maastricht, als initiatiefnemer van het Kennis-As project HEFI, heeft de Provincie Limburg verzocht mee te investeren in de tweede tranche van het project voor een subsidie van maximaal € 2.913.020,- voor een subsidietermijn van vijf jaren. De subsidietermijn loopt van 01-01-2022 tot en met 31-12-2026.

De doelstelling van het project HEFI is onderzoek te doen naar het bevorderen van gezond eten, het verkrijgen van kennis omtrent de gezondheidseffecten van voeding en de ontwikkeling van nieuwe voedingsproducten.

HEFI focust zich op drie dimensies, namelijk:
- Het voedsel zelf en de werking daarvan in het menselijk lichaam (microbiologisch);
- De consumerende individu (voedingsinnovatie en gezondheid);
- De omgeving waarin die individuen verkeren en de invloed daarvan op het consumptiegedrag.

HEFI is een eerste investering in fundamenteel onderzoek op de Brightlands Campus Greenport Venlo geweest. Daarmee werd een cruciale eerste stap gezet om fundamenteel onderzoek op de campus te realiseren en is een begin gemaakt met de ontwikkeling van het onderzoekdeel van het kennislandschap in de regio Venlo.

De totale projectperiode voor het HEFI onderzoeksprogramma is 2017 – 2026, het totale subsidiebedrag was voorzien op € 7.810.520,-. De periode HEFI microbiologisch (2015 - 2016) is als aanloopfase beschouwd. De eerste tranche HEFI had een projectperiode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2021, Provincie Limburg heeft aan de aanloopfase en de eerste tranche een subsidiabele bijdrage aan geleverd van € 4.897.500,-. Destijds was al een tweede tranche provinciale bijdrage beoogd van € 2.913.020,-. Dit is ook de financiële vraag die momenteel voorligt aan de Provincie Limburg ten aanzien van een bijdrage aan HEFI.

Bij positieve besluitvorming door PS in de vergadering van 24 juni 2022, waar het PS-voorstel over “de visie en inzet tot 2030 Brightlands Campussen”, is geagendeerd, zal via een separaat voorstel de beschikking van een subsidie met betrekking tot HEFI aan Gedeputeerde Staten worden voorgelegd. Hierin worden o.a. concrete verplichtingen opgenomen met betrekking tot de realisatie van de resultaten en inspanningen aan het einde van de projectperiode.

2. Leeswijzer

In deze bijlage gaan wij in op de voorgeschiedenis, duiden het belang van de kennisinfrastructuur voor de ontwikkeling van de BCGV en voor het provinciale beleid. Wij lichten toe dat het van UM ontvangen subsidieverzoek in voldoende mate aansluit bij het provinciale beleid en het PS-voorstel over “de visie en inzet tot 2030 Brightlands Campussen” op inhoud versterkt. Het subsidieverzoek HEFI is daarom onderdeel van dit voorstel.

Deze bijlage bij het PS-voorstel is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken:
1. Samenvatting
2. Leeswijzer
3. Terugblik eerdere tranches
4. Inhoud aanvraag
5. Resultaten na afloop van de subsidieperiode
6. Aansluiting beleid
7. Conclusie en voorstel
8. Bijlages

3. Terugblik eerdere tranches

Plan van Aanpak Programma Greenport Venlo (oktober 2014)

Op 31 oktober 2014 hebben Provinciale Staten ingestemd met het 'Plan van Aanpak Programma Greenport Venlo' dat de koers en ambities voor de ontwikkeling van Greenport beschrijft. Het plan van aanpak beschrijft drie programmalijnen die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en waar de komende tien jaar in geïnvesteerd zal worden. De programmalijnen betreffen:

1. wervend werklandschap;
2. kennislandschap; Onderwijs in de binnenstad (Fontys, HAS, UM), Onderzoek op de campus, Netwerk;
3. Infrastructuur en faciliteiten.

Het hoofddoel van programmalijn 2 'Kennislandschap', is de ontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo. Het onderzoeksinstituut HEFI is hier een belangrijk onderdeel van.

Terugblik aanloopfase HEFI (2015-2016)

Op 3 november 2015 heeft de Provincie Limburg een voorlopige subsidiebeschikking afgegeven voor het project 'Onderzoeksprogramma HEFI', zaaknummer SAS-2015-03717. Genoemd onderzoeksprogramma betrof de onderzoekslijn HEFI Microbiologisch. Het subsidiebedrag bedroeg € 969.000, gelijk aan het tekort van de projectjaren 2015 en 2016. Op 21 februari 2017 heeft de Provincie Limburg genoemde voorlopige subsidiebeschikking omgezet in een definitieve beschikking voor een incidentele subsidie van € 969.000 (tevens onder zaaknummer SAS 2015-03717).

Per brief van 5 april 2018 met als kenmerk 2018/21455 heeft het College van Gedeputeerde Staten de subsidie vastgesteld op € 350.000 en besloten het teveel ontvangen bedrag ad € 619.000 door te schuiven en te verrekenen met de uitbreiding van het onderzoeksprogramma waar Provinciale Staten op 14 december 2017 mee heeft ingestemd. De aanloopfase is lager vastgesteld omdat de infrastructuur van alle laboratoria niet binnen de gestelde projecttermijn was gerealiseerd.

Met behulp van de subsidie in de aanloopfase is UM is staat gesteld om te starten met de bouw en verbouw van de benodigde ruimte in de Villa Flora. Deze ruimte wordt door UM benut voor de vestiging van het microbiologisch laboratorium in het kader van HEFI en de eerste exploitatie van deze onderzoeksvoorzieningen. Met de subsidie in de aanloopfase is het nieuwe laboratorium in Villa Flora gerealiseerd, waarmee de ontmoeting tussen onderzoekers, studenten en bedrijven wordt gefaciliteerd. Daarnaast zijn langjarige onderzoekscontracten met bedrijven aangegaan en komen voorzieningen beschikbaar die studenten van het University College Venlo nodig hebben om hun studie succesvol te doorlopen.

Terugblik 1e tranche (2017-2021)

Op 4 oktober 2017 heeft Provincie Limburg de verzoeken van 2 oktober 2017 om een provinciale subsidie voor HEFI eerste tranche ontvangen. Doel hiervan was de reeds in opstartfase verkerende

onderzoekslijn HEFI 'microbiologisch' door te ontwikkelen tot een volledig onderzoeksprogramma op het gebied van gezonde voeding en gezondheid. Het volledige onderzoeksprogramma omvat naast HEFI 'microbiologisch' (HEFI 1) ook de onderzoekslijnen HEFI 'voedingsinnovatie en gezondheid' (HEFI 2), HEFI 'psychologie van het eten' (HEFI 3) en het Food Claims Centre Venlo (FCCV). Op 14 december 2017 hebben Provinciale Staten ingestemd met het project en besloten een provinciale bijdrage voor de eerste tranche toe te kennen ad € 4.897.500. In betreffend PS voorstel is aangegeven dat na evaluatie aan het eind van de 1e tranche aan PS een voorstel kan worden voorgelegd om middelen ter beschikking te stellen voor de 2e tranche. Dit voorstel voor de 2e tranche (inclusief de evaluatie van de eerste tranche in de bijlage) ligt nu voor.

Per brief van 24 september 2019 met als kenmerk 2019/69940 heeft het College van Gedeputeerde Staten een subsidie voor de eerste tranche beschikt van € 4.547.500,00.

Met de dóórontwikkeling van het HEFI onderzoeksprogramma is verdere invulling gegeven aan het kennislandschap Greenport Venlo dat onderdeel uitmaakt van de Brightlands Campus Greenport Venlo. De verschillende onderzoekslijnen van het HEFI onderzoeksprogramma passen in de thematiek en de inhoudelijke speerpunten van de campus en leggen daarbij de basis voor het fundamenteel en toegepast onderzoeksprogramma. De verschillende onderzoekslijnen bieden bedrijven - zowel multinationals alsook het MKB - de mogelijkheid voor verdere ontwikkeling en het vermarkten van hun producten. De aanwezigheid van een academische omgeving van zowel onderwijs én onderzoek, draagt bij aan de ontwikkeling van de regio die het aantrekkelijk maakt voor vestiging van kennisintensieve (startende) bedrijven en daarmee aan het kennislandschap binnen Greenport Venlo.

Wat heeft HEFI vanaf de start (in 2015) tot op heden (t/m 2021) gebracht?
Hieronder vindt u een kort overzicht van concrete deliverables van de HEFI onderzoekslijnen tot nu toe. Onderstaand overzicht is afkomstig uit de businesscase behorende bij de subsidieaanvraag t.b.v. HEFI tweede tranche:

- 20 fte. werkgelegenheid.
- 136 wetenschappelijke publicaties.
- Structuurversterking en verhogen van innovatiekracht door samenwerking met tal van regionale- en internationale bedrijven waaronder Lesaffre, Avebe, Seacon, Alpro, Bioactor en Nutricia.
- Werving van € 1,86 miljoen aan externe middelen.
- Een significante human capital bijdrage door het geven van onderwijs binnen de bachelor UCV alsook de Ms.c. Health Food Innovation Management.
- Het bieden van stagemogelijkheden aan meer dan 90 studenten van onder andere de HAS, HAN, Fontys, WUR en UM.
- Samenwerking met vooraanstaande onderzoeksinstellingen in binnen- en buitenland waaronder de WUR, TuE, Penn state University, Bonn University en Universiteit Hasselt. Daarnaast lopen er samenwerkingen met Fontys Venlo, VieCuri Medisch Centrum, LAREB (= het Nederlands meld- en kenniscentrum voor bijwerkingen van geneesmiddelen) en bijv. Team JumboVisma.
- Bijdrage aan acquisitie van hoog innovatief MKB naar de BGCV door het faciliteren van bedrijven acquisitiebezoeken en het uitvoeren van gezamenlijke onderzoeksprojecten alsook het beschikbaar stellen van kapitaalintensieve infrastructuur die voor MKB lastig te realiseren is (TIM-modellen / smaaktest faciliteit HEFI-3). Daarnaast vervullen onderzoekers van de HEFI/FCCV onderzoekslijnen een actieve rol in het geven van (wetenschappelijk) inhoudelijk advies, het verbinden van relevante partners en het terugkoppelen van relevante onderzoeksvragen en behoeftes met betrekking tot productinnovatie vanuit de maatschappij en kliniek richting bedrijfsleven. Dit draagt bij aan de ontwikkeling en vermarkting van producten door regionale partners.

- Valorisatie door toegepast voedings- en gezondheidsclaims onderzoek voor bedrijven en het oprichten een spin-off met lokale bedrijven (Innerbuddies).

4. Inhoud aanvraag

Aanvraag 2e tranche (2022-2026)

Uit de subsidieaanvraag tweede tranche HEFI blijkt dat UM de 4 onderzoekslijnen HEFI, zoals hieronder beschreven, verder wil uitbouwen. HEFI gaat hierbij nauw aansluiten op de koers die ingezet wordt met de totale visie Greenport Venlo, die is opgesteld in opdracht van de aandeelhouders BCGV. Dit doet de UM doordat HEFI evident is in de Sustainable Nutrition kwadrant. Uiteraard met een grote betrokkenheid en relevantie voor de andere kwadranten.

HEFI 1 Microbiologisch: Het micro biologisch onderzoek is vanaf de start gefocust op het in-vitro testen van de effecten van probiotica in de maag en dunne darm. Met behulp van allerlei voedingsingrediënten worden de samenstelling en activiteit van de darmflora bestudeerd.

HEFI 2 Voedingsinnovatie en Gezondheid: In de periode 2022-2026 zal het onderzoek binnen HEFI 2 verder inzetten op biologische beschikbaarheid, de effecten van verzadiging en gezondheidseffecten van nieuwe (plant-gebaseerde) voedingsproducten en -concepten. Met betrekking tot de gezondheidseffecten zal de nadruk liggen op de consument in relatie tot overgewicht en metabole aandoeningen, problemen gerelateerd aan het spijsverteringskanaal, veroudering en spierfunctie.

HEFI 3 Laboratory of behavioral Gastronomy: Bij de opstart heeft HEFI-3 zich vooral gericht op de ontwikkeling van een onderzoekslijn op het terrein van eetgedrag en smaakbeleving. Voor de tweede tranche wordt de focus licht aangescherpt naar Human Food Interaction (HFI). HFI is interdisciplinaire onderzoek dat zich nog steeds richt op smaakbeleving en eetgedrag maar meer specifiek op de vraag hoe nieuwe technologieën kunnen worden ingezet om eetgedrag en smaakbeleving te monitoren en te sturen.

HEFI 4 Food Claims Centre Venlo: FCCV zal zich verder gaan richten op multidisciplinair onderzoek naar het genereren en gebruiken van voedselinformatie.
Food Concepts Centre: HEFI 3 en het FCCV gaan samen met de BCGV een ‘Food Concepts Centre’ opzetten als een HEFI/FCCV spin-off die wetenschappelijk kennis valoriseert betreffende innovatievraagstukken t.a.v. productontwikkeling, smaaktesten, voedingsinformatie en -claims.

Bij het bepalen van de koers van de komende jaren voor de onderzoekslijnen van HEFI heeft UM de aanbevelingen uit de evaluatie overgenomen. Zo worden er acties gedefinieerd om aan de slag te gaan met de achterblijvende 2e en 3e geldstroomopbrengsten, zoals bleek uit de eerste tranche. De vergroting van deze opbrengstenstromen draagt tevens bij aan de continuïteit van de onderzoekslijnen na de subsidieperiode. Dit was een ander kritisch evaluatiepunt. Andere aandachtspunten die meegenomen zijn in de inhoud van de voorliggende subsidieaanvraag zijn het vergroten van de kritische massa van de onderzoekslijnen en het verder versterken van de profilering van deze onderzoekslijnen. Bovenstaande toelichting (in deze paragraaf) gaat in op deze profilering per onderzoekslijn. Er is extra aandacht voor het vergroten van de kritische massa door het versterken van onderlinge samenwerking en door onderzoekers in te bedden in grotere onderzoeksverbanden. Concreet betekent dit o.a. een inbedding in de onderzoeksschool NUTRIM. De onderzoekers zullen daarnaast worden ingebed bij een bestaande vakgroep (Humane Biologie) voor het borgen van voldoende kritische massa alsook optimale synergie en samenwerking met NUTRIM.

5. Resultaten na afloop van de subsidieperiode

Resultaten HEFI (periode 01-01-2022 t/m 31-12-2026)

Provinciale Staten hechten veel belang aan inzicht in de te bereiken resultaten en de afspraken over KPI's van de Kennis As projecten. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de KPI's in kwantitatief opzicht. Provincie Limburg zal via de reguliere voortgangsrapportages geïnformeerd worden over de voortgang in de behaalde resultaten.

Voorts zal de hieronder genoemde onderzoeksoutput als basis dienen voor de te realiseren resultaat- en
inspanningsverplichtingen die in de subsidiebeschikking als voorwaarden worden opgenomen.

Jaar Onderzoeksoutput (per jaar)	2022	2023	2024	2025	2026
Wetenschappelijke publicaties	40	42	44	46	48
Promoties	2	3	3	3	4
2e/3e geldstroom [1]	€ 387.516	€ 672.343	€ 1.006.000	€ 1.297.000	€ 1.411.000
Afstudeerscripties/ Stages	28	30	32	36	38
Onderwijsinzet	1000 uur	1000 uur	1000 uur	1000 uur	1000 uur
fte. (vaste kernstaf)	7,5	7,5	8,5	8,5	9,5
Maatschappelijke dienstverlening	21	25	28	30	33

Ten aanzien van de borging van de continuïteit is UM zich er van bewust dat de HEFI onderzoekslijnen na 31-12-2026 zonder subsidie van de Provincie Limburg moeten voortbestaan. Door de onderzoekslijnen in te bedden in de toekomstvisie van de BCGV wordt deze continuïteit (onder andere) geborgd. Verder zorgt het verder verankeren van de onderzoekslijnen in het onderwijs ervoor dat er funding onder het HEFI-onderzoek komt te liggen via Rijksbijdragen. Dit gebeurt doordat de vaste onderzoeksstaf na afloop van de subsidieperiode indalen in de vaste formatie van de UM. Daarbij zullen ze hun bijdrage moeten leveren aan het bestaande en nieuw te ontwikkelen onderwijs om Rijksbijdrage voor hun onderzoeksgroep te genereren. Wij zijn van mening dat op deze wijze via meerdere wegen de continuïteit van het onderzoek voldoende geborgd is. Tevens genereren de onderzoekslijnen steeds meer publiciteit waardoor ze, waarschijnlijk, steeds beter gevonden worden door het bedrijfsleven en op die wijze de derde geldstromen naar de toekomst toe zullen toenemen.

6. Aansluiting beleid

Beoordeling project en aansluiting provinciaal beleid

Onderstaande paragrafen geven inzicht in de wijze waarop HEFI bijdraagt aan de provinciale ambities die in onze beleidskaders geformuleerd zijn. Daarnaast laat UM (in de subsidieaanvraag) duidelijk blijken op welke manier HEFI een bijdrage levert aan de totale visie Greenport Venlo die is opgesteld in opdracht van de aandeelhouders. Zo is een van de belangrijkste toegevoegde waardes aan BCGV de versterking van de kennisbasis en de verdere benutting van de onderzoeksfaciliteiten.

Statenvoorstel: De visie en inzet tot 2030 Brightlands Campussen

Het subsidieverzoek HEFI tweede tranche is, zoals eerder benoemd, opgenomen als bijlage bij het voorliggende Statenvoorstel. De doelen en ambities van de HEFI onderzoekslijnen sluiten namelijk nauw aan op de ontwikkel ambitie/ visie die voor BCGV is gedefinieerd in opdracht van de

[1] Betreft een inspanningsverplichting (conform subsidiebeschikking eerste tranche)

aandeelhouders. Om van BCGV een echte kennismagneet te maken is de aanwezigheid van onderwijs en onderzoek noodzakelijk. HEFI is hierin van toegevoegde waarde. Verder sluit de verdere (inhoudelijke) professionalisering van de onderzoekslijnen aan bij de inhoudelijke koers die in de ontwikkelvisie wordt ingezet. Op de BCGV zal namelijk worden geïnnoveerd voor gezondheid, duurzaamheid en bedrijvigheid. Er zal verder worden gewerkt aan gezonde en duurzame voeding, een duurzame omgeving en een gezonde en duurzame bedrijfsvoering. Hierin staan de plant en de mens centraal om innovatie te stimuleren. Deze inhoudelijke lijn sluit naadloos aan op de activiteiten die binnen HEFI worden ontplooid.

Missiegedreven Economisch Beleidskader – MEB

Het belangrijkste argument om de Universiteit Maastricht (in financiële zin) te ondersteunen in het doorontwikkelen van het onderzoeksprogramma HEFI is gelegen in het besef dat de investering een duurzame impuls geeft aan de economische en sociale structuurversterking in de regio. Voor de bevordering van de kenniseconomie in de regio Venlo is het van cruciaal belang dat er sprake is van een academisering van de regio. Daarbij gaat het zowel om academisch onderwijs als onderzoek. Het HEFI onderzoeksprogramma sluit daarbij aan op het opleidingsaanbod in de regio.

Op inhoud dragen de onderzoekslijnen van HEFI bij aan hetgeen we willen bereiken met de missie “Limburg maakt gezond!” uit het Missiegedreven Economische Beleidskader. Zo zetten we in op het versterken van de kennis en kunde die we in Limburg hebben in de agrofood, de life sciences en de gezondheidssector. Verder speelt deze missie in op het krachtige agrofood complex in Noord-Limburg in verbinding met expertise op het gebied van gezondheid en voeding. De brug tussen het agrofood complex en de ontwikkelingen rondom gezondheid en voeding wordt binnen HEFI geslagen.

De Brightlands Campussen zijn fysieke locaties waar het open innovatie-ecosysteem in Limburg zichtbaar en tastbaar is. Daar ontstaat kennis en valorisatie. Doordat HEFI innovatie aanwakkert en stimuleert, mondt dit uit in nieuwe producten en diensten, welke hun plaats verder in de regio vinden. Door innovatie worden start-ups naar de regio getrokken waardoor talent geboeid wordt voor en gebonden wordt aan de regio. Verder geven onderzoekers colleges aan de studenten die onderwijs volgen bij UM in Venlo, op die wijze wordt geborgd dat jong talent vroegtijdig in aanraking komt met de onderzoeksresultaten en –lijnen van HEFI. Bovenstaande zijn ontwikkelingen waar we vanuit inhoudelijk beleid prioriteit aan geven en dienen dus als een belangrijk argument om UM in financiële zin te ondersteunen bij de doorontwikkeling van HEFI.

Landbouwbeleidskader – Koers naar de Toekomst

Middels de eerste investeringslijn uit Koers naar de Toekomst, missiegedreven innoveren, ondersteunen we het inzetten van hoogstaande kennis en kunde voor de duurzame ontwikkeling van de Limburgse agrifood sector. De doorontwikkeling en versterking van de Brightlands Campus Greenport Venlo staat hierbij onder andere centraal. HEFI is een van de onderzoeksinstituten op de BCGV dat bijdraagt aan deze doelstellingen vanuit Koers naar de Toekomst. Middels onderzoek èn valorisatie wordt ervoor gezorgd dat o.a. gezondere voedingsconcepten worden ontwikkeld. Zo zal de nadruk liggen op de consument met overgewicht en metabole aandoeningen en consumenten met problemen gerelateerd aan het spijsverteringskanaal, veroudering en spierfunctie.

Er wordt, door HEFI, bijgedragen aan de centrale ambitie van Koers naar de Toekomst door missiegedreven innovatie te faciliteren en verwaarding van wetenschappelijke kennis te genereren. Op die manier worden er kansen op nieuwe verdienmodellen (voor o.a. agrarische ondernemers) bekeken, in combinatie met oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. HEFI werkt toe naar een onderzoeksfaciliteit die, samen met het bedrijfsleven, de gezondheidseffecten van voeding beoordeelt, de inhoudsstoffen met een positief gezondheidseffect identificeert en daarmee input geeft

voor de verdere veredeling van groente en fruit door partijen in de markt. De nauwe samenwerking met telers en kwekers zal ervoor zorgen dat telers een hogere marge kunnen realiseren doordat hun producten aantoonbaar, wetenschappelijk onderbouwd, gezonder én duurzamer zijn en de voorkeur genieten van de consument. Op deze manier worden agrarische ondernemers ondersteund wanneer ze met innovatie aan de slag willen. Bovenstaande geeft invulling aan hetgeen belangrijk is vanuit het landbouwbeleid rondom BCGV: 'Wat heeft de agrarische ondernemer hieraan? Hoe kan deze zijn verdienmodel versterken?'
De ontwikkelingen binnen HEFI (inclusief de link naar Brightlands Future Farming Institute) zorgen ervoor dat we positief staan tegenover de subsidieaanvraag. In de doorontwikkeling van HEFI is het van essentieel belang de agrarische ondernemer te betrekken en te faciliteren om hem of haar te laten innoveren en valoriseren.

7. Conclusie en voorstel

Wij zijn van mening dat het subsidieverzoek voldoende aansluit bij het provinciale beleid om als onderdeel te fungeren PS-voorstel over "de visie en inzet tot 2030 Brightlands Campussen"
Wij hebben hierbij in overweging genomen dat:

- Het subsidie verzoek HEFI aansluit bij het provinciale beleid;
- Het subsidie verzoek HEFI op inhoud onlosmakelijk verbonden is met de totale visie Greenport Venlo;

Wij stellen dan ook voor dat u:

1. kennisneemt van de bovenstaande overwegingen en de inhoud van deze bijlage. Daarnaast verzoeken wij u vast te stellen dat het subsidievoorstel in voldoende mate aansluit bij provinciale beleid en de totale visie Greenport Venlo.
2. instemt met het voorstel om een provinciale bijdrage te leveren van € 2.913.020,- aan het Kennis As project HEFI.
3. portefeuillehouders machtigt om, zo nodig, wijzigingen aan te brengen van ondergeschikte aard.

8. Bijlages

a. Businesscase/ subsidieaanvraag HEFI tweede tranche (1-1-2022 / 31-12-2026)
b. Evaluatie eerste twee tranches HEFI

Maastricht University

College van Gedeputeerde Staten van Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

College van Bestuur

uw kenmerk	*ons kenmerk*	*doorkiesnummer*	*Maastricht*
	C22.001770-MvE	06-34381034	10 mei 2022

Betreft: Aanvraag Kennis-As financiering HEFI en UCV

Geacht college,

De Kennis-As initiatieven 'Healthy Eating and Food Innovation' (HEFI) en 'University College Venlo' (UCV) hebben de afgelopen jaren een belangrijke bijdrage geleverd aan de academische ontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo. Voor beide projecten geldt dat de Kennis-As financieringen afgelopen zijn en dat de laatste tranches nog aangevraagd kunnen worden.

Bijgaand treft u de aanvragen voor Kennis-As financiering voor zowel HEFI als UCV aan. Beide aanvragen passen binnen het ontwikkelpad van de BCGPV dat, in samenwerking met Roland Berger, door de actieve partners (Provincie Limburg, Gemeente Venlo, BASF en UM) is ontwikkeld. Daarnaast heeft de UM een eigen toekomstvisie geschreven waarin de verdere betrokkenheid van de UM (onderwijs- en onderzoeksactiviteiten) op de Brightlands Campus Greenport Venlo uiteengezet is.

'Towards a more sustainable & healthy world' is de overkoepelende toekomstvisie gericht op plantgedreven innovatie voor de gezondheid van de mens, omgeving en bedrijfsvoering middels een ketenbenadering vanuit vier kwadranten.

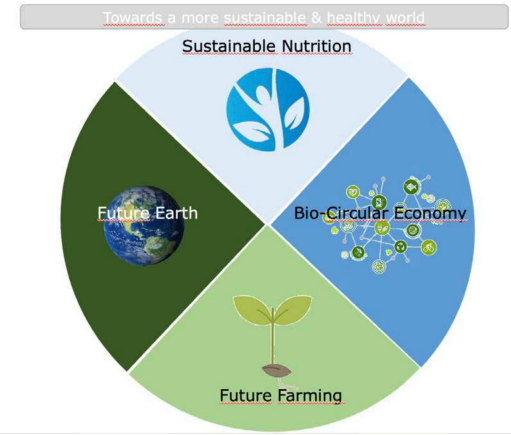

Bezoekadres
Minderbroedersberg 4-6
6211 LK Maastricht

Postadres
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Nederland

T +31 43 388 2222

Rekeningnr.: 065.76.18.705
IBAN: NL05 INGB 0657 6187 05
BIC: INGBNL2A
BTW identificatie EU
NL0034.75.268.B01

www.maastrichtuniversity.nl

KvK nr.: 50169181

De plek van het HEFI en FCCV is evident in het Sustainable Nutrition kwadrant. Uiteraard met een grote betrokkenheid en relevantie voor de andere kwadranten. In samenhang met deze andere drie onderzoeksthema's ontstaat een unieke en onderscheidende keten. Uniciteit vloeit voort uit de grote mate van integratie en doelgericht onderzoek. Moderne uitdagingen zoals klimaatproblematiek, volksgezondheid en duurzame ontwikkeling van onze agro-foodsector zijn gebaat bij deze interdisciplinariteit. Zo zal toegewerkt worden naar een ecosysteem waarin, samen met het bedrijfsleven, HEFI-onderzoek de gezondheidseffecten van voeding beoordeelt, de inhoudsstoffen met een positief gezondheidseffect identificeert en daarmee input geeft voor de verdere veredeling van groente en fruit door partijen in de markt.

Flankerend aan deze onderzoeksthema's positioneert de Universiteit Maastricht een stevig pakket aan bachelor- en masteronderwijs op de Brightlands Campus Greenport Venlo. De hoeksteen van dit fundament wordt gevormd door academisch bacheloronderwijs, de bachelor Sustainable Bioscience, dat voortborduurt op de basis die de afgelopen 5 jaar met UCV is gelegd.

HEFI
De begroting van HEFI voor de projectperiode 2022 t/m 2026 ziet er als volgt uit:

Afschrijvingen	€1.170.266
Personele lasten (zonder de opslag voor de indirecte kosten)	€2.968.154
Totale indirecte kosten	€2.503.613
Overige directe kosten	€650.000
Totaal	**€7.292.033**

Opbrengsten	
Co financiering PL	€2.913.020
Rijksbijdrage promoties	€784.000
2e en 3e geldstroom	€0
Eigen bijdrage	€3.595.012
TOTAAL	**€7.292.033**

Met deze brief wordt een Kennis-As financiering ad € 2.913.000 gevraagd bij een bedrag aan subsidiabele kosten van € 7.292.033. De gevraagde Kennis-As financiering sluit aan op het bedrag voor de tweede tranche zoals genoemd in de subsidiebeschikking van de eerste tranche HEFI (kenmerk: 2019/69940 d.d. 24 september 2019) waarbij staat vermeld dat Provinciale Staten beslissen over de tweede tranche op basis van de evaluatie over de eerste tranche. De evaluatie is aangeleverd op 16 december 2021 met kenmerk C21.005248-RG.

Maastricht University

UCV
De begroting van UCV voor de projectperiode 2021 t/m 2025 ziet er als volgt uit:

Bedragen in k€	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal
Opbrengsten						
Rijksbijdrage	699	978	1.316	1.533	1.839	6.365
Collegegelden	374	482	580	681	752	2.867
Bijdrage Provincie Limburg	1.500	1.275	1.150	1.100	162	5.187
Bijdrage Universiteit Maastricht	414	525	758	837	522	3.056
Totale opbrengsten	2.987	3.259	3.804	4.151	3.275	17.476
Kosten						
Ontwikkelkosten	58	0	261	636	230	1.185
Basiskosten programma	1.288	1.298	1.324	1.112	667	5.687
Studentafhankelijke kosten	1.641	1.962	2.219	2.403	2.378	10.603
Totale kosten	2.987	3.259	3.804	4.151	3.275	17.476
Resultaat	0	0	0	0	0	0

Bovenstaande begroting is gebaseerd op het door onze externe accountant gevalideerde onderwijsmodel. Met deze begroting wordt een Kennis-As bijdrage gevraagd van € 5.187.000 voor de projectperiode 2021 t/m 2025. Dit bedrag is gebaseerd op de originele begroting van het project UCV bij de start in 2014 en staat tevens genoemd als bedrag voor de laatste tranche Kennis-As financiering in de subsidiebeschikking van de tweede tranche (kenmerk: 2017/83259 d.d. 28 november 2017).

De subsidieperiode liep in de originele begroting van 1 januari 2014 t/m 31 december 2024. Gezien het feit dat de tweede tranche met een jaar is verlengd, start de derde tranche een jaar later dan gepland en zal deze dan ook een jaar later eindigen.

Mocht u vragen hebben over deze aanvragen voor Kennis-As financiering dan kunt u contact opnemen met de heer Bakir Bulic, directeur faculteit FSE (bakir.bulic@maastrichtuniversity.nl).

Hoogachtend,
namens het College van Bestuur
van de Universiteit Maastricht,

Prof.dr. R. Letschert
Voorzitter

Aanvraag tweede tranche HEFI
(1-1-2022 / 31-12-2026)

4 mei 2022

Inhoudsopgave

1. Inleiding ... 3

2. Evaluatie ... 7

Externe evaluatie ... 7

Interne evaluatie ... 8

Leerpunten evaluatie ... 9

3. Toekomstvisie 2021 - 2026 ... 10

Ambitie ... 10

Visie kwadranten: ... 11

Sustainable Nutrition ... 11

Bio-Circular Economy ... 11

Future Farming ... 11

Future Earth ... 12

HEFI in relatie tot het ontwikkelpad voor BCGV ... 13

4. HEFI in de komende vijf jaar ... 14

Verduurzaming en verankering conform evaluatie en visie ... 14

Inhoud van het onderzoek ... 15

HEFI 1, Microbiologisch ... 15

HEFI 2, Voedingsinnovatie en Gezondheid ... 16

HEFI 3, Laboratory of behavioral Gastronomy ... 16

Food Claims Centre Venlo ... 17

Food Concepts Centre ... 18

Plan van aanpak leerpunten evaluatie ... 18

Achterblijven externe geldstroomopbrengsten ... 19

Vergroten kritische massa ... 19

Borgen continuïteit onderzoek na afloop 2e tranche kennis-as subsidiemiddelen ... 20

Versterken profilering en samenwerking ... 20

Onderzoeksoutput 2022 - 2026 ... 21

5. Financiën ... 22

Toelichting op de "Subsidiabele kosten van de HEFI en FCCV-onderzoekslijnen" ... 23

Toelichting op de "Extern gefinancierd onderzoek (2de en 3de geldstroom)" ... 24

1. Inleiding

Op 22 juni 2017 heeft het College ven Bestuur van de Universiteit Maastricht de business cases van de Healthy Eating and Food Innovation (HEFI) en het Food Claims Centre Venlo (FCCV) onderzoeksprogramma's aangeboden aan het College van Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg. Hiermee werd de laatste steen gelegd voor de basis van een volwaardige academische omgeving te Venlo. Naast het HEFI-onderzoek bestaat de campus anno 2022 uit een drietal onderwijsprogramma's, University College Bachelor (Ba. UCV) en twee academische masterprogramma's die passen binnen de economische sterktes van de regio (M.sc. Health Food Innovation Management en M.sc. Global Supply Chain Management and Change).
Gehuisvest in de Villa Flora op de Brightlands Campus Greenport Venlo en de Raad van Arbeid in de binnenstad van Venlo biedt HEFI/FCCV een samenhangend onderzoekspakket van fysiologische, psychologische en juridische aspecten naar zowel de bevordering van gezond eten als naar de gezondheidseffecten van voeding en de ontwikkeling van nieuwe, gezonde voedingsproducten. Zo worden wetenschappelijk onderbouwde stappen gezet naar de ontwikkeling van nieuwe, gezonde voeding(smiddelen) en het bevorderen van gezonde voedingsinname.

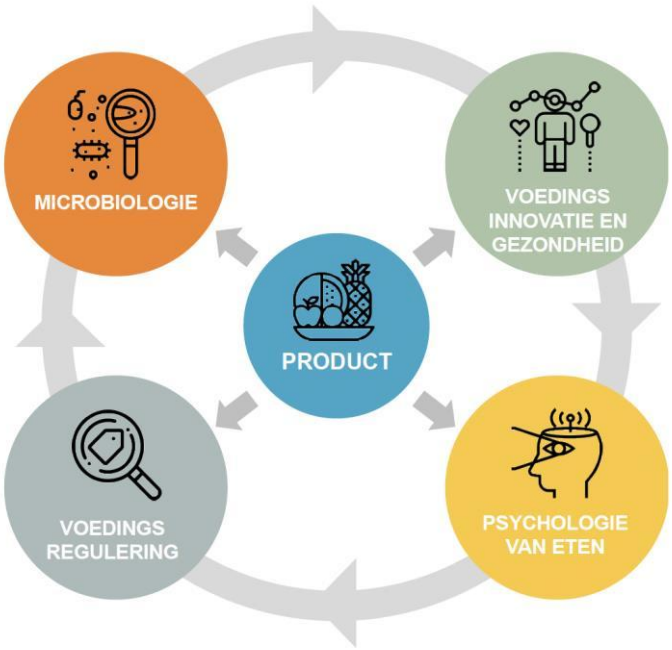

Figuur 1: Schematisch weergave van de interdisciplinariteit van het HEFI-onderzoek.

De focus van de vier HEFI-onderzoekslijnen ligt op innovatie van en met voeding en daarmee in het verlengde van de focus van de Brightlands campus Greenport Venlo. De vier onderzoekslijnen werken nauw samen en kunnen als volgt worden omschreven:

- HEFI 1, Microbiologie

  Binnen deze onderzoekslijn bestudeert het onderzoeksteam de centrale vraag hoe de darmflora (intestinale microbiota) en voeding op elkaar inspelen en wat de hiervan de gevolgen zijn voor ziekte en gezondheid. Naast bacteriën bevat de darmflora ook schimmels, gisten, virussen. Deze micro-organismen tezamen beïnvloeden de gezondheid van de

gastheer. Modulatie van de samenstelling en de activiteit van de darmflora wordt bestudeerd in de gevalideerde, dynamische, computergestuurde in vitro modellen van het maagdarmkanaal, ontwikkeld door TNO. In het model van de maag en dunne darm (TIM-1) wordt de overleving van probiotica onderzocht in (zuivel)drankjes, maar ook in capsules, tabletten en sachets. Daarnaast wordt er gekeken naar het effect van probiotica op digestie-processen, zoals dat van plantaardige eiwitten. In het model van de dikke darm (TIM-2) wordt met behulp van allerlei voedingsingrediënten de samenstelling en activiteit van de darmflora bestudeerd. Tevens worden bacteriofagen (virussen) in plaats van antibiotica ingezet om pathogene micro-organismen (ziekteverwekkers) te doden. De *in vitro* modellen worden gebruikt voor onderzoek in mens (in samenwerking met o.a. diverse onderzoekers op UM Campus Venlo en binnen UM-locatie Maastricht) en dier (varken en kip; de laatste ontwikkeld binnen HEFI-1).

- HEFI 2, Voedingsinnovatie en gezondheid

  In deze onderzoekslijn onderzoekt een team van wetenschappers nieuwe voedingsproducten en -concepten voor het verbeteren van gezondheid. Het wetenschappelijk onderzoek richt zich op de ontwikkeling en bestudering van voedingsconcepten die toepasbaar zijn in de dagelijkse praktijk; de focus ligt op voeding om gezondheid van specifieke doelgroepen te optimaliseren en aandoeningen te voorkomen. Op dit moment worden voedingsconcepten ontwikkeld die kunnen worden ingezet bij 1) de preventie en behandeling van mensen met overgewicht, 2) problemen die gerelateerd zijn aan het spijsverteringskanaal zoals overgevoeligheid voor gluten, 3) functieverlies bij veroudering en 4) spierfunctie bij sporters. Daarnaast wordt onderzoek verricht naar bijvoorbeeld de afbraak en opname van voedsel bij mensen. Waar dergelijk wetenschappelijk onderzoek zich meestal richt op bestudering van losse ingrediënten, ligt de focus binnen HEFI nadrukkelijk op toepassing in de praktijk; in dit voorbeeld betekent dit bestudering van de afbraak van volledige voedingsproducten, aangezien de mens geen losse ingrediënten tot zich neemt maar volledige en complexe voeding. De onderzoekslijn kenmerkt zich door het multidisciplinaire karakter, waar veelal wordt samengewerkt met partners uit de praktijk en wetenschappers van specifieke disciplines. Onderzoek vindt plaats op gespecialiseerde laboratoria binnen HEFI en met behulp van biosensoren en andere technieken in de thuissituatie, en in samenwerking met UM en MUMC+ te Maastricht en VieCuri te Venlo. Het onderzoek heeft geleid tot diverse publicaties, promoties en subsidieaanvragen maar heeft onder andere bijvoorbeeld ook bijgedragen aan het starten van een traject voor marktintroductie van een probioticum, nieuwe onderzoekssamenwerkingen met Universiteit Hasselt en innovaties in samenwerking met voedingsbedrijven. Daarnaast geven betrokken onderzoekers frequent advies met betrekking tot huidige kennis en wetenschappelijke onderbouwing voor de ontwikkeling van nieuwe voedingsproducten aan regionale bedrijven.

- HEFI 3, Laboratory of behavioral Gastronomy

  Hier bestuderen onderzoekers de centrale vraag waarom wij eten wat wij eten. Daarbij concentreert het team zich op eetgedrag (waaronder: voedselkeuzes, voedselgewoonten, portiegrootte) en smaakbeleving (waarneming en waardering) met als missie ‘beter leven

door beter eten'. Specifieke vraagstukken binnen deze missie zijn onder andere gerelateerd aan de impact van chemotherapie op smaakbeleving en smaakverandering bij patiënten met COPD. Door de onderzoekers wordt tevens onderzoek gedaan naar voedseleducatie; hoe kan kinderen geleerd worden een gezondere eetkeuze te maken en wat is acceptatie en efficiëntie van 'voedselnudges' (kleine gestuurde aanpassingen in eetpatronen). Voornoemde studies leveren behalve wetenschappelijke kennis ook direct maatschappelijk en economisch relevante 'opbrengsten' van de kennis op. Dit is kennis die direct kan worden gebruikt voor: voedselinnovatie, ondersteuning van de zorg in ziekenhuizen, ontwikkeling van efficiënte voedseleducatieprogramma's voor het basisonderwijs en implementatie van voedselbeleid om gezonde eetpatronen te stimuleren.

- Food Claims Centre Venlo

  Binnen de onderzoekslijn Food Claims Centre Venlo (FCCV) doet het team onderzoek naar hoe je *wetenschappelijk* kunt aantonen dat voeding *juridisch gezien* veilig, gezond en duurzaam is. Om een weloverwogen keuze te kunnen maken in de aankoop van een product, is het essentieel dat door de gehele voedselketen andere belanghebbenden – onder andere bedrijven en uiteindelijk de consument – deze informatie kunnen krijgen. Dergelijke informatie mag allereerst niet misleidend zijn, maar vaak worden er aanvullende eisen gesteld vanuit Europees levensmiddelenrecht, voor zowel informatie die verplicht moet worden gegeven door de keten (zoals veiligheidsaspecten) als informatie die vrijwillig wordt toegevoegd (zoals gezondheidsclaims gericht op mogelijke gezondheidseffecten). Het is echter lang niet altijd duidelijk hoe deze informatie gegenereerd kan worden, of hoe de informatie optimaal kan worden gedeeld. Daarnaast is het de vraag wat het effect is van het eisen en geven van zulke informatie aan verschillende belanghebbenden in de keten. Binnen het FCCV wordt daarom onderzoek gedaan op het snijvlak van voedingswetenschappen, beleid en levensmiddelenrecht naar: (a) de *eisen* die worden gesteld aan het bewijs dat kan aantonen of voeding veilig, gezond en duurzaam is; (b) de ontwikkeling en validatie van *methoden* om zulk bewijs te genereren; en (c) de effecten van voedingsbeleid op alle belanghebbenden.

Het samenspel van deze vier onderzoekslijnen op het snijvlak tussen fysiologische, psychosociale en juridische aspecten maakt dat deze interdisciplinaire onderzoeksgroep een unieke aanpak en aanbod biedt inzake het innoveren van gezonde voeding(smiddelen) en het bevorderen van gezonde voedingsinname. Hierbij is de sterke inzet op nieuwe voedingsproducten en –concepten, de multidisciplinaire samenwerking en de laagdrempeligheid van de toegang op de Greenport Campus Brightlands Venlo alsook de samenwerking met juist ook regionaal MKB een unieke propositie.

In de afgelopen vijf jaar hebben de onderzoekslijnen hun academische slagvaardigheid aangetoond. In kort tijdsbestek hebben de HEFI-onderzoekers wetenschappelijke artikelen gepubliceerd in vooraanstaande tijdschriften, zijn promotietrajecten succesvol afgerond, externe middelen verworven en is het onderzoek stevig ingebed in de regio. De opgebouwde infrastructuur, inclusief unieke *in*-vitro modelsystemen van het maagdarmkanaal, het Test, Taste & Concept centre' en humane onderzoeksruimtes is onderscheidend en faciliterend voor het uitvoeren van onderzoek met en voor diverse partners. Er wordt met een veelheid van commerciële en non-profit partners in Noord-Limburg samengewerkt, waaronder Scelta Mushrooms, Royal Zon, Nukamel, Grassa en Brightlabs.

Daarmee draagt HEFI bij aan de innovatiekracht van het Limburgse MKB en daarmee de economische structuurversterking van Noord-Limburg. HEFI heeft Limburg en de Brightlands Campus Greenport Venlo veel gebracht, waaronder:

1. 20 fte. werkgelegenheid (waarvan 7 fte kernstaf, 10 fte Promovendi en 3 fte extern gefinancierd)
2. 136 wetenschappelijke publicaties.
3. Structuurversterking en verhogen van innovatiekracht door samenwerking met tal van regionale- en internationale bedrijven waaronder Lesaffre, Avebe, Seacon, Alpro, Bioactor en Nutricia.
4. Werving van M€ 1,86 aan externe middelen.
5. Een significante human capital bijdrage door het geven van onderwijs binnen de bachelor UCV alsook de Ms.c. Health Food Innovation Management.
6. Het bieden van stagemogelijkheden aan meer dan 90 studenten van onder andere de HAS, HAN, Fontys, WUR en de Universiteit Maastricht.
7. Samenwerking met vooraanstaande onderzoeksinstellingen in binnen- en buitenland waaronder de WUR, TuE, Penn state University, Bonn University en Universiteit Hasselt. Daarnaast lopen er samenwerkingen met Fontys Venlo, VieCuri Medisch Centrum, LAREB en bijv. Team JumboVisma.
8. Bijdrage aan acquisitie van hoog innovatief MKB naar de BGCV door het faciliteren van bedrijven acquisitiebezoeken en het uitvoeren van gezamenlijke onderzoeksprojecten alsook het beschikbaar stellen van kapitaalintensieve infrastructuur die voor MKB lastig te realiseren is (TIM-modellen / smaaktest faciliteit HEFI-3). Daarnaast vervullen onderzoekers van de HEFI/FCCV onderzoekslijnen een actieve rol in het geven van (wetenschappelijk) inhoudelijk advies, het verbinden van relevante partners en het terugkoppelen van relevante onderzoeksvragen en behoeftes met betrekking tot productinnovatie vanuit de maatschappij en kliniek richting bedrijfsleven. Dit draagt bij aan de ontwikkeling en vermarkting van producten door regionale partners.
9. Valorisatie door toegepast voedings- en gezondheidsclaims onderzoek voor bedrijven en het oprichten een spin-off met lokale bedrijven. Eind 2021 is hiertoe een spin-off opgezet genaamd Innerbuddies.

Met bovengenoemde effecten hebben de HEFI-onderzoekslijnen voldaan aan alle in de subsidiebeschikking opgelegde resultaatverplichtingen. De resultaatverplichtingen in getal waren:

Resultaat-verplichtin-gen	Omschrijving indicator	Realisatie vs. planning									
		2017 Plan	2017 Realisatie	2018 Plan	2018 Realisatie	2019 Plan	2019 Realisatie	2020 Plan	2020 Realisatie	2021 plan	2021 Realisatie
1	Werkgelegenheid in fte.	7,4	9,4	7,4	11,4	7,4	17,1	7,4	21,4	7,4	20,0
2	Publicaties	17	15	21	7	27	36	29	38	35	40
3	Promoties	0	0	0	0	0	1	4	1	1	2
4	Stages	8	10	8	11	8	11	8	23	9	36
5.	Maatschappelijk dienstverlening	5	46	13	>>13	14	>>14	16	>>16	19	>>19

Figuur 2: overzicht resultaatverplichtingen 1e tranche HEFI-subsidie

De op 22 juni 2017 ingediende businesscase had een looptijd van 10 jaar verdeeld over twee tranches. De eerste tranche van het onderzoek, en de daarvoor afgegeven subsidie d.d. 26 september 2019 (met als kenmerk 2019/69940), is op 31 december 2021 afgelopen. De tweede financieringstranche handelt over de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026.

De nu voorliggende aanvraag, in aanvulling op de oorspronkelijke businesscases van HEFI en FCCV zoals aangeboden op 22 juni 2017 met als kenmerk 2017.10.1176-MB, dient ter onderbouwing van de financieringsvraag en de bijbehorende ambitie vanuit de Universiteit Maastricht voor de HEFI-onderzoekslijnen te Venlo over de periode 2022-2026. In de inleiding is een overzicht gegeven van de huidige stand van zaken. In hoofdstuk 2 wordt de evaluatie besproken. Hoofdstuk 3 handelt over de toekomstvisie. Hoofdstuk 4 bespreekt de plannen voor de tweede tranche van de subsidieperiode. De financiën worden inzichtelijk gemaakt in hoofdstuk 5 en hoofdstuk 6 biedt een samenvattende conclusie.

2. Evaluatie

Externe evaluatie

Alvorens de nieuwe fase van een project in te gaan, dient er, in overeenstemming met eerdergenoemde subsidiebeschikking, een evaluatie te worden verricht van de bestaande situatie. De Universiteit Maastricht heeft met instemming van de Provincie Limburg een externe commissie geselecteerd en gevraagd de HEFI-evaluatie uit te voeren. De commissie bestond uit twee personen welke beide waren geselecteerd omdat zij zowel ruime ervaring en -expertise hebben opgedaan in het bedrijfsleven en in de wetenschap en sterke affiniteit hebben met het thema Voeding en Gezondheid. De eerste persoon betrof dr.ir T. van Kempen. Het tweede commissielid was dr. W. Vriezen. Beide personen zijn werkzaam in het bedrijfsleven en beschikken over een rijke academische ervaring.

De opdracht voor de commissie was om een oordeel te geven over de vraag:

1. over de wijze waarop en de mate waarin de in deze beschikking opgenomen resultaatverplichtingen en inspanningsverplichtingen daadwerkelijk zijn gerealiseerd; en
2. of het project zelfstandig voortbestaan aan het einde van de looptijd van het project en zonder additionele provinciale financiering?

Onderstaand cursief weergegeven treft u de conclusie van de commissie aan.

“De evaluatiecommissie heeft op basis van de aangereikte stukken ter voorbereiding op deze evaluatie en met de inzichten opgedaan in de gesprekken met stakeholders een goed oordeel kunnen vormen over de inhoud van het onderzoek, de sterke punten alsook een aantal kritische noten. Naar het oordeel van de commissie zijn de gesprekken in open communicatie gevoerd en hebben partijen uitgebreid de kans gekregen en genomen om eigen standpunten naar voren te brengen.
De evaluatiecommissie ziet alle inspanningen die de HEFI-onderzoekers en de Universiteit Maastricht hebben gedaan om het HEFI-onderzoeksprogramma te starten in een nieuwe te bouwen academische omgeving. Een enorme onderneming maar met resultaat. Er staat inmiddels een onderzoeksgroep met onderzoekers en promovendi, een goed state-of-the-art laboratorium, publicaties in vooraanstaande

wetenschappelijke tijdschriften en legio samenwerkingen met zowel andere onderzoeksinstituten alsook (lokale) bedrijven. Niettegenstaande is het ook een zeer jonge onderzoeksgroep en op punten fragiel door, zoals door stakeholders aangehaald, de nu nog sterke afhankelijkheid van de vier hoofdonderzoekers en de beperkte kritische massa binnen de onderzoekslijnen.
In antwoord op de twee voorliggende vragen, a. 'geef een oordeel over de wijze waarop en de mate waarin de in deze beschikking opgenomen resultaatverplichtingen en inspanningsverplichtingen daadwerkelijk zijn gerealiseerd', en b. 'geeft antwoord op de vraag of het project zelfstandig voortbestaan aan het einde van de looptijd van het project en zonder additionele provinciale financiering?', oordeelt de evaluatiecommissie als volgt.
De evaluatiecommissie ziet een groeiende onderzoeksgroep die nagenoeg volledig heeft voldaan aan de gevraagde outputcriteria neergelegd in de resultaat- en inspanningsverplichtingen van de subsidiebeschikking. Het nagenoeg heeft betrekking op de achterblijvende 2e- en 3e-geldstroomopbrengst al is ook deze deels verklaard. De commissie ziet wel dat het de onderzoekers, allen hebben ook nog een substantiële onderwijsverplichting, veel moeite heeft gekost om alle ballen in de lucht te houden. Het is daarom naar het oordeel van de evaluatiecommissie niet vanzelfsprekend dat ook de toekomstige verplichtingen worden gehaald zonder verder uitbreiding van de personele staf en steun vanuit alle betrokken eenheden.
De vraag of het project zelfstandig kan voortbestaan aan het einde van de looptijd zonder additionele provinciale financiering acht de evaluatiecommissie nu nog erg moeilijk te beantwoorden. Op dit moment (einde 2021) kan het HEFI-onderzoeksprogramma zichzelf nog niet zelf in stand houden. Een verdere groei en ontwikkeling, in omvang (kritische massa), inbedding alsook toename van te verwerven 2e- en 3e geldstroomopbrengsten is hiertoe noodzakelijk.
De ingezette koers van de Universiteit Maastricht en meer in het bijzonder de visie voor de campus te Venlo biedt voor de evaluatiecommissie wel voldoende houvast om deze onderzoekslijnen op termijn te laten uitgroeien tot een duurzaam onderzoeksprogramma binnen de Brightlands Campus Greenport Venlo."[1]

De opgestelde HEFI-evaluatie sterkt de Universiteit in haar gedachte dat de reeds ingezette ontwikkelvisie ook door externe experts wordt onderschreven. De toekomstvisie beschrijft een groeiscenario van het onderzoeks-areaal van de Universiteit Maastricht op de Brightlands campus Greenport Venlo die de duurzame inbedding van de HEFI-onderzoekslijnen alsook de aanwezigheid van de Universiteit Maastricht te Venlo verankert.

Interne evaluatie

Bij het aflopen van de eerste tranche, hebben de decanen van de Faculty of Health Medicine and Life Sciences (FHML) en de Faculty of Science and Engineering (FSE) van de Universiteit Maastricht (UM) ook een interne commissie gevraagd de huidige situatie, knelpunten en kansen in kaart te brengen met betrekking tot het onderzoek op het thema Voeding en Gezondheid binnen UM Campus Venlo. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met relevante stakeholders, intern en extern. Het thema Voeding en Gezondheid heeft raakvlakken met alle UM-faculteiten en is belangrijk voor de regio. In lijn met de externe evaluatie kwam naar voren dat de huidige onderzoeksgroepen relatief klein zijn en een beperkte kritische massa hebben (dat behoeft versterking), de potentie van het multidisciplinaire

[1] De integrale externe evaluatie is bijgevoegd bij deze aanvraag als bijlage 2.

karakter nog beter benut kan worden en dat het belangrijk is in te zetten op een sterkere profilering en werving van nog meer externe middelen waarmee de investering van UM en PL een grotere hefboom krijgt. De focus op Innovatieve en gezonde voeding en de consument is onderscheidend en complementair aan onderzoek binnen UM Maastricht en biedt mogelijkheden voor het versterken van de samenwerking binnen Brightlands Campus Greenport Venlo, met de regio en met UM Maastricht. Een en ander is meegenomen in de toekomstvisie. Belangrijkste doelstelling binnen deze toekomstvisie is het bevorderen van de duurzaamheid van deze onderzoeksgroepen na de subsidieperiode.

Leerpunten evaluatie

In bovenstaande interne- en externe evaluatie zijn een aantal relevante aandachtpunten te identificeren. Zo geven beide commissies aan dat voor de duurzame (financiële) inbedding van de HEFI-onderzoekslijnen er gekeken moet worden naar:

- Het achterblijven van 2e en 3e geldstroomopbrengsten;
- Het vergroten van de kritische massa van de onderzoekslijnen;
- Het borgen van de continuïteit;
- Het versterken van de profilering van de onderzoekslijnen;

Genoemde aandachtspunten worden in de navolgende hoofdstukken geadresseerd.

3. Toekomstvisie 2021 - 2026

Ambitie

De Faculty of Sciences and Engineering (FSE) heeft als penvoerende faculteit van de onderwijs- en onderzoeksactiviteiten te Venlo het heft in handen genomen om in opdracht van het College van Bestuur en in samenwerking met de Faculty of Health Medicine, Life Sciences (FHML) en de Maastricht University School of Business and Economics (SBE) een toekomstvisie op te schrijven voor de verdere betrokkenheid van de UM (onderwijs- en onderzoeksactiviteiten) op de Brightlands Campus Greenport Venlo. Voor de voorliggende aanvraag van de tweede HEFI-tranche zal deze toekomstvisie kort worden beschreven opdat duidelijk wordt hoe de HEFI-onderzoekslijnen worden ingebed in de toekomstvisie en daarmee duurzame inbedding van de HEFI-onderzoekslijnen te Venlo.

De hierna beschreven visie geeft inzicht in de academische visie door de UM. Deze visie is onderdeel van het grotere ontwikkelpad van de Brightlands Campus Greenport Venlo waarin door alle betrokken campus-partners (aandeelhouders) en gemeente Venlo een ontwikkelpad wordt beschreven over de verdere doorontwikkeling van de gehele Brightlands Campus Greenport Venlo. Dit ontwikkelpad omvat een veel bredere (maatschappelijke) visie op de verdere ontwikkeling van de regio en de Brightlands Campus Greenport Venlo.

'Towards a more sustainable & healthy world' is de overkoepelende visie gericht op plant-gedreven innovatie voor de gezondheid van de mens, omgeving en bedrijfsvoering middels een ketenbenadering vanuit vier kwadranten.

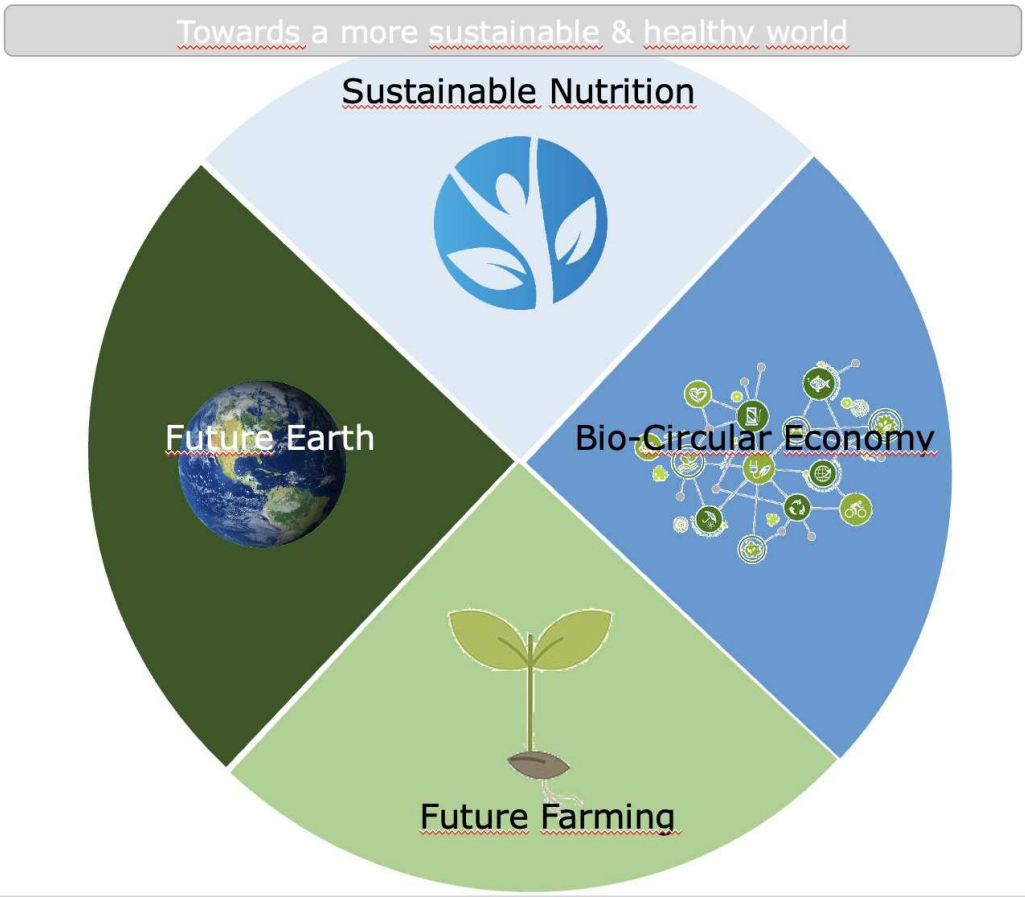

Figuur 3: Onderzoeksvisie van de UM voor de Brightlands campus Greenport Venlo

Visie kwadranten:

Sustainable Nutrition

Sustainable Nutrition borduurt voort op de bestaande HEFI en FCCV-onderzoeklijnen en heeft als doelstelling het bevorderen van een gezonde voedingsinname door de ontwikkeling, evaluatie en implementatie van nieuwe voedingsproducten en -concepten, samen met partners in de keten en met oog voor interindividuele verschillen, leefomgeving, duurzaamheid en betaalbaarheid. De focus ligt op de consument van jong tot oud en op 'personalised nutrition' als een belangrijke strategie om consumenten te bewegen richting een gezonder en duurzamer voedingspatroon. Het onderzoek zal zich enerzijds richten op fysiologische en gezondheidseffecten, inclusief het microbioom (HEFI1 en HEFI2) en anderzijds op psychosociale van invloed op eetgedrag (HEFI3). Daarnaast zal ook ingezet worden op de wetenschappelijke onderbouwing van gezondheidsinformatie zoals gezondheidsclaims, en de daarmee samenhangende juridische vraagstukken (FCCV).

Bio-Circular Economy

Een circulaire economie is een vorm van een economie, waar niet telkens nieuwe grondstoffen worden aangewend, maar grondstoffen worden verwerkt tot een product dat na een complete levenscyclus kan worden afgebroken en worden hergebruikt tot een nieuw gelijk of ander product. Echter, een circulaire economie is niet per definitie duurzaam. Een stap verder is de duurzame bio-circulaire economie, waar de focus vooral ligt op circulariteit, het gebruik en hergebruik, van natuurlijke grondstoffen (b.v. planten). Verder gaat een duurzame bio-economie verder dan het simpelweg omwisselen van fossiele hulpbronnen door hernieuwbare, biologische hulpbronnen. Het vereist koolstofarme energie-inputs, duurzame toeleveringsketens en technologieën voor de duurzame transformatie van hernieuwbare biobronnen naar hoogwaardige biogebaseerde producten, materialen en brandstoffen. Een duurzame bio-economie vereist het loslaten van het groei-paradigma en benadrukt het duurzame gebruik van hernieuwbare bronnen voor economische, ecologische en sociale voordelen.

Future Farming

Middels onderzoek in het nieuwe wetenschappelijk Brightlands Future of Farming Institute (BFFI) beoogt de UM bij te dragen aan een duurzame en circulaire agrifood sector. De focus van het instituut ligt met name op het terrein van gezonde groenten, optimale consumenteneigenschappen en duurzame productie. Naast de focus op moderne veredelingstechnieken, gebruik makend van 'plant functional genomics', vindt er R&D plaats op het gebied van productietechnologie, meer specifiek kastechnologie om het systeem in zijn geheel te beschouwen en te beïnvloeden. Dit zal gebeuren door inzet en uitbreiding van kennis op het gebied van o.a. A.I., sensor engineering en robotica. De interactie tussen de genetische opmaak van gewassen en het klimaat waarin ze groeien wordt optimaal bestudeerd om kwaliteit en consumenteneigenschappen zoals gemak, gezondheid en duurzaamheid te kunnen garanderen.

Future Earth

Het Future Earth werkt aan het versnellen van wereldwijde duurzaamheidstransformaties door middel van onderzoek en innovatie op het gebied van ecologie, biodiversiteit en environmental engineering. Een systeembenadering wordt ingezet om complexe 'earth systems' beter te begrijpen en beïnvloeden. Voorgestelde onderzoeksprogramma's zijn bijvoorbeeld: ecologie, klimaatverandering, verlies van biodiversiteit en de effecten daarvan op gezondheids- en voedselsysteem.

Naast de vier benoemde kwadranten wordt er ook voorzien in valorisatie centra waarin academisch onderzoek en zowel regionale als internationale vraagstukken elkaar vinden. De valorisatiecentra kunnen worden gezien als een spin-off van de HEFI-onderzoekslijnen; valoriserend op het meer toepasbare deel van het wetenschappelijk onderzoek. Deze valorisatiecentra zijn centra waarin toepassingsvragen van zowel MKB als multinationals op o.a. het gebied van smaaktesten, voedselveiligheid kunnen worden belegd. Dit zijn veelal vragen die voor de ondernemer heel relevant zijn en waar wetenschappelijke kennis kan worden ingezet. Voor wetenschappelijk onderzoek zijn sommige vragen individueel niet relevant genoeg doch gebundeld kunnen ze nieuwe inzichten bieden danwel data genereren voor wetenschappelijk onderzoek. Op deze wijze wordt wetenschappelijk kennis gevaloriseerd voor het midden- en kleinbedrijf en biedt de bundeling van data en vragen wellicht nieuwe wetenschappelijk inzichten.
De interdisciplinaire benadering van de visie leidt ertoe dat de samenwerking wordt bevorderd en de inbedding in een groter onderzoeksklimaat te Venlo wordt gegarandeerd. Met name dit laatste punt was ook een nadrukkelijk advies van de evaluatiecommissie. De inbedding in grotere onderzoeksgroepen en betrokkenheid van drie van de grootste universitaire faculteiten vergroot tevens de kritische massa en samenwerking en biedt een stevige en duurzame basis voor de toekomst!

Figuur 4: schematisch overzicht opbouw UM-onderzoekslijnen voor BCGV

De toekomstvisie voor de campus zoals verwoord is ambitieus en moet ertoe leiden dat de Brightlands campus Greenport Venlo een robuuste campus wordt die landelijk en internationaal gezien erkend wordt voor zijn expertise op het gebied van 'plant based health and sustainability' en bijdraagt aan de versterking van het agrofood-complex in Limburg. Onderwerpen die niet alleen naadloos aansluiten bij de reeds bestaande ambitie maar ook bij de signatuur van de regio Noord-Limburg en leiden tot synergie met onderzoek binnen de UM te Maastricht. De beschreven ambitie gaat hand in hand met de verdere ontwikkeling van onderwijs en onderzoek. Een ambitie die evenwel een investering vereist in middelen, onderzoekers en faciliteiten welke zal worden uitgewerkt in het ontwikkelpad voor de grotere campusvisie.

HEFI in relatie tot het ontwikkelpad voor BCGV

De plek van het HEFI en FCCV is evident in de Sustainable Nutrition kwadrant. Uiteraard met een grote betrokkenheid en relevantie voor de andere kwadranten. In samenhang met deze andere drie onderzoeksthema's ontstaat een unieke en onderscheidende keten. Uniciteit vloeit voort uit de grote mate van integratie en doelgericht onderzoek. Moderne uitdagingen zoals klimaatproblematiek, volksgezondheid en duurzame ontwikkeling van onze agro-foodsector zijn gebaat bij deze interdisciplinariteit. Zo zal toegewerkt worden naar een ecosysteem waarin, samen met het bedrijfsleven, HEFI-onderzoek de gezondheidseffecten van voeding beoordeelt, de inhoudsstoffen met een positief gezondheidseffect identificeert en daarmee input geeft voor de verdere veredeling van groente en fruit door partijen in de markt. De nauwe samenwerking met telers en kwekers zal ervoor zorgen dat Noord-Limburgse telers een hogere marge kunnen realiseren doordat hun producten aantoonbaar, wetenschappelijk onderbouwd, gezonder én duurzamer zijn en de voorkeur genieten van de consument.

4. HEFI in de komende vijf jaar

Verduurzaming en verankering conform evaluatie en visie

De HEFI-onderzoekslijnen zijn een cruciaal onderdeel voor de toekomstige duurzaamheid van de Universitaire campus te Venlo. De stevige ambitie die voortvloeit uit deze visie vraag echter om een breder perspectief. De HEFI-onderzoekslijnen zullen moeten groeien en beter verbonden raken met andere ontwikkelingen binnen de UM en de Brightlands Campus Greenport Venlo.

De HEFI-onderzoekslijnen waren vanaf het begin ingebed binnen de Faculty of Science and Engineering. Met de versterking van de natuurwetenschappen in deze faculteit en de uitbouw van engineering krijgt HEFI een geweldige interdisciplinaire boost. De komende jaren zullen in het teken staan van het optimaal in staat stellen van HEFI om van deze ontwikkeling te profiteren. Met name voor HEFI 1, HEFI 2 en HEFI 3 biedt dat kansen. De hoogtechnologische onderzoeksinfrastructuur van HEFI-1 zal floreren binnen de context van een faculteit die sterk is in o.a. sensortechnologie, artificial intelligence & data science en systeembiologie. HEFI-3 en FCCV zullen nauw verbonden worden met een interdisciplinaire benadering van duurzaamheid én het future farming instituut dat ontwikkeld wordt op de BGCV.

HEFI 2 zal versterkt gaan worden door een stevige verbinding met de onderzoeksschool voor Nutrition and Translational Research in Metabolism (NUTRIM) welke is ingebed bij de Faculty of Health Medicine & Life Sciences en zich samen met het ziekenhuis (Maastricht Universitair Medisch Centrum+, MUMC) richt op translationeel en (klinisch) toegepast onderzoek naar veel voorkomende chronische metabole en inflammatoire aandoeningen om te komen tot gepersonaliseerde interventies. Onderzoek richt zich op het hele spectrum van behoud van een gezonde levensstijl en ziektepreventie tot behandeling van ziekten, inclusief voorkomen van ziekte verergering en bevorderen van zelfredzaamheid. In het onderzoek staat voeding en metabolisme centraal middels een combinatie van fundamenteel onderzoek, (complexe) humane interventiestudies, studies in patiënten en goed gedefinieerde populatiecohorten, inclusief gezondheidsbevordering. Dit wordt ondersteund door diverse state-of-the art infrastructurele voorzieningen, waaronder de Metabole Research Unit Maastricht (MRUM), een metabole imaging unit, een beweeglab, een Clinical Research Unit (CRU), diverse dier-, cellijn- en organoïde- modellen en een uitgebreide analytische infrastructuur. Onderzoek in HEFI 2 zal zich (in samenwerking met HEFI 1) richten op het humane onderzoek van nieuw ontwikkelde producten en concepten door future farming en regionale partners en in samenwerking met HEFI 3 inzetten op duurzame gedragsverandering.

Binnen het onderzoekskwadrant ‘Sustainable Nutrition’ wordt bovengenoemde inbedding gebruikt om het onderzoeksgebied van de HEFI-onderzoekslijnen aan te scherpen met een focus op plantaardige voedingsproducten en –concepten voor de gezonde consument en inzetten op meer gepersonaliseerde benaderingen voor relevante doelgroepen met aandacht voor de rol van de leefomgeving. Dit zorgt voor optimale benutting van het unieke keten brede karakter op toekomstig Brightlands Campus Greenport Venlo en sterke samenhang met de domeinen Future Farming, Future Earth en Bio-circulaire Economie. Het betrekken van de leefomgeving is belangrijk om oog te hebben voor duurzame voedingsproducten enerzijds, waarbij ook gedacht kan worden aan het creëren van voedingswaarde uit restproducten, en het insteken op duurzame gedragsverandering anderzijds. In

aansluiting op het Future Farming domein (BFFI) met de teelt van nieuwe gezonde gewassen zal er ook sterker ingezet gaan worden op onderzoek naar de biologische beschikbaarheid van relevante ingrediënten, wat gefaciliteerd zal worden door een combinatie van in vitro en in vivo onderzoek (HEFI 1 en -2).
Concreet zal in de toekomst de consumentenfocus versterkt worden door het leven heen: van jong tot oud. Daarnaast zal een nieuwe onderzoekslijn opgezet gaan worden op het gebied van personalised nutrition en zal in het onderzoek sterk ingezet worden op duurzaamheid en de rol van de leefomgeving. Voldoende kritische massa zal geborgd worden door een duidelijke onderzoeksfocus met onderzoekers en infrastructuur op UM Campus Venlo en met sterke samenwerking met expertise en infrastructuur met UM-locatie Maastricht (inclusief MUMC+). Een en ander is verder uitgewerkt in de nieuwe toekomstvisie van BCGV.

Het meten van de effecten van (de) plant(aardige voeding) op gezondheid en de duurzame toekomst, zowel op het gebied van mens, dier, plant en wereld maken de inbedding binnen en samenwerking met de andere faculteiten te Venlo, Brightlands en andere regionale en internationale partners waaronder BASF maken van de campus een nieuwe internationaal erkende academische hot-spot.

Inhoud van het onderzoek

HEFI 1, Microbiologisch

Het microbiologisch onderzoek was bij de start vooral gefocust het in-vitro testen van de effecten van (digestie-processen van) probiotica in de maag en dunne-darm (TIM-1) en worden met behulp van allerlei voedingsingrediënten de samenstelling en activiteit van de darmflora bestudeerd (TIM-2).

Binnen de nieuwe visie van de campus zal de focus van het onderzoek beperkt wijzigen. Nog steeds blijven de *in vitro* modellen de basis van het HEFI 1 onderzoek. Het gebruik ervan zal meer worden gecentreerd rondom het effect van plantenvezels op het microbioom en op de in-vitro afbraak van innovatieve plantaardige producten. Zoals bekend heeft het microbioom, een verzameling van micro-organismen waaronder bacteriën, gisten en virussen, een belangrijke functie bij de bescherming tegen ziektes en het verwerken van vezels. Door het HEFI 1 onderzoek te intensiveren en specialiseren in de keten zoals benoemd in bovengenoemde visie, is het onderzoek van groot belang voor zowel de gezondheid van de mens alsook voor teelt en duurzaamheid van gewassen. Er zijn reeds diverse samenwerkingsprojecten op het gebied van gezondheid en ziekte waarbij de humane *in vitro modellen* gecombineerd worden met humane voedings-interventiestudies om inzicht te krijgen in de rol van de (individuele) microbiota bij gezondheid en ziekte. In de toekomst zal verder worden ingezet op dergelijke samenwerkingen met de andere HEFI-onderzoekslijnen en met onderzoekers binnen onder andere FHML/MUMC+ te Maastricht.

Naast de TIM modellen voor mens gecentreerd *in vitro* onderzoek zijn er de afgelopen periode door HEFI 1 ook diermodellen ontwikkeld. Deze diermodellen bieden veel kennis over het effect van- en de samenstelling van diervoeding op de gezondheid van het dier en daarmee gekoppeld ook naar de optimale plantaardige samenstelling daarvan. Dit type onderzoek is

ook van belang voor de menselijke gezondheid en omgeving doordat betere voeding leidt tot duurzamer dierenwelzijn en een vermindering van de uitstoot. Ook hier is een link naar de diverse andere schakels in de keten onmiskenbaar.

HEFI 2, Voedingsinnovatie en Gezondheid

In de periode 2022-2026 zal het onderzoek binnen HEFI 2 verder inzetten op biologische beschikbaarheid, de effecten op verzadiging en gezondheidseffecten van nieuwe (plant-gebaseerde) voedingsproducten en -concepten. Met betrekking tot de gezondheidseffecten zal de nadruk liggen op de consument in relatie tot overgewicht en metabole aandoeningen, problemen gerelateerd aan het spijsverteringskanaal, veroudering en spierfunctie.
De ambitie is het onderzoek op biologische beschikbaarheid verder te versterken in samenwerking met HEFI 1, mede ook met het oog op het in ontwikkeling zijnde Future of Farming institute op Brightlands Campus Greenport Venlo en de regionale partners. Daarnaast zien we ruimte om het verzadigingsonderzoek verder uit te bouwen (in samenwerking met HEFI 3) vanwege het belang van de strijd tegen overgewicht en daarmee gepaard gaande metabole ziekten. Tevens zullen we in de toekomst binnen HEFI 2 sterker gaan inzetten op gepersonaliseerde voeding. Dit jonge zich ontwikkelende onderzoeksgebied binnen de voedingsinnovatie leent zich uitermate om samen met de andere Venlose HEFI-onderzoekslijnen interdisciplinair onderzoek te verrichten. Laag-complexe studies naar gezondheidseffecten zullen worden uitgevoerd op UM Campus Venlo. Voor hoog-complex humane interventie en mechanistische studies zal worden samengewerkt met en (mede) gebruik gemaakt worden van beschikbare infrastructuur binnen NUTRIM, FHML en MUMC+ te Maastricht en VieCuri te Venlo.

Onderzoekers binnen HEFI 2 zullen een adviserende rol blijven vervullen en verder inzetten op samenwerking met regionale partners. Dit betreft ook de samenwerking met regionale kennisinstellingen via bijvoorbeeld Fieldlab projecten binnen de Regiodeal Noord-Limburg. Daarnaast hebben de onderzoekers een actieve rol binnen de master Health Food Innovation Management en zullen participeren in overig onderwijs op UM Campus Venlo, inclusief het aanbieden van stageprojecten en de begeleiding van studenten van diverse onderwijsinstellingen.

HEFI 3, Laboratory of behavioral Gastronomy

Bij de opstart heeft HEFI-3 zich vooral gericht op de ontwikkeling van een onderzoekslijn op het terrein van eetgedrag en smaakbeleving. Voor de tweede tranche, wordt de focus licht aangescherpt naar Human Food Interaction (HFI). HFI is interdisciplinaire onderzoek dat zich nog steeds richt op smaakbeleving en eetgedrag maar meer specifiek op de vraag hoe nieuwe technologieën kunnen worden ingezet om eetgedrag en smaakbeleving te monitoren en te sturen.

Het snelgroeiende Campus Venlo ecosysteem biedt inmiddels tal van unieke mogelijkheden voor de ontwikkeling van interfaces die een betekenisvolle bijdrage kunnen leveren aan een gezonde, duurzame food future. De binnen HEFI-3 verworven fundamentele kennis

aangaande eetlust en smaakperceptie leent zich voor vraag gestuurd onderzoek naar voedselontwerp en -productie, voedselverwerking en -bereiding, en voedselconsumptie. Denk aan onderzoek naar de ontwikkeling van een app voor het monitoren van voedingsbehoeften, of eenvoudige sensoren voor het in kaart brengen van eetgewoonten in de thuissituatie, of het inzetten van videotechnologie om de maaltijdbeleving te veraangenamen en gezonde keuzes te bevorderen. Binnen het EU Interreg-project PROOF, waar HEFI-3 ook bij betrokken is, is al ervaring opgedaan met de co-creatie van meerdere PPS-onderzoeksprojecten zoals hierboven beschreven.

Naast bovengenoemde activiteiten, is de hoofdonderzoeker van de HEFI 3 onderzoekslijn, prof.dr. R. Havermans, benoemd op de leerstoel Jeugd Voeding en Gezondheid. Deze leerstoel wordt door het lokale bedrijfsleven gefinancierd, vormt een belangrijke brug naar de Brightlands Campus Greenport Venlo maar biedt vooral een bijdrage aan de gezonde opvoeding en educatie van kinderen en adolescenten in de regio Noord-Limburg en de ambitie van Noord-Limburg als de gezondste regio 2025.

Ter valorisering van de wetenschappelijke kennis binnen HEFI 3 ambieert HEFI 3 om actief te participeren in de opzet van een valorisatie hub in samenwerking met het Food Claims Centre Venlo (FCCV) en de Brightlands Campus Greenport Venlo; het Food Concepts Centre. De uitwerking van genoemd centre volgt hierna.

Food Claims Centre Venlo

In de afgelopen periode heeft FCCV een herkenbare onderzoekslijn opgezet die zich focust op hoe je wetenschappelijk kunt aantonen dat voeding juridisch gezien veilig, gezond en duurzaam is. Inmiddels is er voldoende ervaring opgedaan om een volgende stap te zetten in de professionalisering en verduurzaming van deze onderzoekslijn. Dit gebeurt door het sterker onderscheiden van wetenschappelijk academische vraagstukken en de meer toegepaste vraagstukken vanuit het regionale en internationale bedrijfsleven.

In de tweede tranche van de subsidie zal FCCV zich verder gaan richten op multidisciplinair onderzoek naar het genereren en gebruiken van voedselinformatie. Bij het genereren van informatie draait het om het aantonen van veiligheid, gezondheid en duurzaamheid van voedsel. De afgelopen jaren is naast veiligheid en gezondheid namelijk ook duurzaamheid een alsmaar belangrijkere voorwaarde geworden voor consumenten bij het kopen van voedingsproducten. Naast het onderzoeken hoe deze informatie op de beste manier kan worden gegenereerd, blijft het FCCV zich toespitsen op het gebruik van dergelijke informatie: hoe moet en mag dergelijke informatie worden ingezet in de communicatie tussen belanghebbenden in de keten, en naar de uiteindelijke eindconsument?

Naast dit wetenschappelijk onderzoek zal het FCCV ook de toepassing van genoemde voedsel-informatie verder oppakken. In samenwerking met o.a. HEFI 3 en de Brightlands campus Greenport Venlo wordt een Food Concepts Centre opgericht waar regionale en internationale bedrijven terecht kunnen met vragen over voedselveiligheid, voedingsinformatie etc. Deze nieuwe opzet maakt het mogelijk om ondernemers toegang te geven tot de laatste

wetenschappelijk inzichten en om wetenschappelijk onderzoek te doen naar actuele ondernemersvraagstukken waardoor er weer meer wetenschappelijk voedingsinformatie voor handen komt.

Food Concepts Centre

Zoals hierboven vermeld gaan HEFI 3 en het FCCV samen met de Brightlands Campus Greenport Venlo een 'Food Concepts Centre' opzetten als een HEFI/FCCV spin-off die wetenschappelijk kennis valoriseert betreffende innovatievraagstukken t.a.v. productontwikkeling, smaaktesten, voedingsinformatie en -claims. Enerzijds geeft deze valorisatie spin-off middels een een-loket-functie invulling aan een behoefte die de afgelopen jaren bij ondernemers is geconstateerd met betrekking tot genoemde innovatievraagstukken. Anderzijds heeft het FCC ook een maatschappelijke functie door wetenschap te verbinden- en beschikbaar te maken voor de dagelijkse praktijk.

Door de positionering binnen de Brightlands Campus greenport Venlo ambieert het FCC vooral een fysieke en laagdrempelige plek te zijn met high-end faciliteiten waar bedrijven in de voedselketen, die bezig zijn met vernieuwende, gezonde(re) en/of duurzame(re) voedingsproducten, geholpen kunnen worden met genoemde innovatievraagstukken t.a.v. productontwikkeling, smaaktesten, voedingsinformatie en -claims. Het FCC past daarmee naadloos in de toekomstvisie van de campus waar vanuit alle vier de kwadranten van de keten gekeken wordt naar de wetenschappelijk en toepassingsvraagstukken

Er bestaat door de grote hoeveelheid aanvragen van bedrijven naar genoemde innovatievraagstukken nu momentum om het FCC op te richten. Hiermee wordt niet uitgesloten dat het FCC op enig moment kan 'opgaan' in een grotere een-loket-gedachte propositie voor ondernemers op de Brightlands Campus Greenport Venlo. FCC is daarmee een voorloper op een aantrekkelijke brugfunctie tussen campus, wetenschap en bedrijven en verhoogt daarmee de aantrekkingskracht en bekendheid van de campus. Voor het opzetten en exploiteren van het FCC zal géén financiering uit de HEFI-businesscase worden aangewend.

Plan van aanpak leerpunten evaluatie

Uit de in hoofdstuk 2 beschreven conclusies van de in- en externe evaluatie komt duidelijk naar voren dat de huidige onderzoeksgroepen nog een te beperkte kritische massa (kernstaf) hebben en dat het voor de werving van 2^{e} & 3^{e} geldstroommiddelen van groot belang is de onderzoeksgroepen duidelijk te profileren opdat er een hefboomwerking ontstaat op de geïnvesteerde- en binnen te halen middelen.

Met bovengenoemde beschrijving van het onderzoek in de periode 2022- 2026 is er een inhoudelijk plan gepresenteerd voor het academisch onderzoek in de komende periode. Dit plan kan alleen dan worden uitgevoerd als de aandachtspunten van de in-en externe evaluatie worden aangepakt. Het plan hiertoe kan als volgt worden omschreven:

Achterblijven externe geldstroomopbrengsten

De inspanningsverplichting met betrekking tot 2e- en 3e geldstroomopbrengsten is niet volledig behaald maar was ambitieus gezien de kleine groep 'Principle Investigators' (PI's; te weten 1 per onderzoekslijn). De algemene ervaring leert dat de succeskans van ingediende tweede en derde geldstroom projecten bij bijvoorbeeld de overheid (inclusief overheidsfinanciering voor publiek-private samenwerking), collectebusfondsen, stichtingen en de EU tussen de 1 en 10% ligt. Enerzijds zal daarom de ambitie voor de komende periode gebaseerd zijn op een voortzetting van het gerealiseerde opbrengstenniveau in de eerste tranche met daarin een ambitieuze doch realistische doorgroei naar het einde van de tweede tranche in 2026. Daarnaast zullen de betrokken PI's in de toekomst sterker worden ondersteund bij het doen van aanvragen en wordt er actiever gestuurd op het doen van grotere projectaanvragen binnen de publiek-private samenwerkingsinstrumentarium en consortiumaanvragen (NL en EU) waarbij het streven is waar mogelijk regionale partners te betrekken. De ambitie is per jaar per PI groep funding binnen te halen om tenminste 1 nieuwe promovendus aan te kunnen stellen.

Vergroten kritische massa

De kritische massa van de onderzoekslijnen wordt vergroot door a. de onderlinge samenwerking nog meer te stimuleren en b. door de onderzoekers in te bedden binnen grotere onderzoeksverbanden. Voor HEFI 2 betekent dit een inbedding binnen de onderzoeksschool NUTRIM. De onderzoekers zullen daarnaast worden ingebed bij een bestaande vakgroep (Humane Biologie) voor het borgen van voldoende kritische massa alsook optimale synergie en samenwerking met NUTRIM. De onderzoekers van HEFI 1,2, 3 en FCCV vormen samen een Venlose onderzoeksgroep en zullen nadrukkelijke thematische interactie krijgen met het Future Farming Institute en de onderzoeksgroepen als Sensor-engineering, Data Science te Maastricht en de leerstoel Jeugd, Voeding en Gezondheid.
Door onderzoekers deel te maken van grotere groepen wordt ook het aanvragen van fondsen kansrijker.

Borgen continuïteit onderzoek na afloop 2e tranche kennis-as subsidiemiddelen

Het uitgangspunt bij de HEFI-investeringen die de afgelopen jaren door de UM en Provincie Limburg zijn gedaan, is gericht op het duurzaam inbedden van de HEFI-onderzoekslijnen binnen onze organisatie alsook op de Brightlands Campus Greenport Venlo. Deze intentie blijkt eens te meer uit het ontwikkelpad van de Brightlands Campus Greenport Venlo, dat samen met Ronald Berger is ontwikkeld, waar de HEFI-onderzoekslijnen, ingebed binnen het onderzoekskwadrant 'Sustainable Nutrition', een van de vier pijlers zijn voor de verdere ontwikkeling van het onderzoek op de campus. De benodigde continuïteit van het onderzoek is daarmee gegeven.

Het onderbrengen van de HEFI-onderzoekslijnen binnen de hierboven genoemde onderzoeks-verbanden zal naast het vergroten van de kritische massa en de kansen op funding, ook bijdragen aan het borgen van de continuïteit. De PI's van de onderzoekslijnen zullen resultaatverantwoordelijk worden voor hun eigen onderzoekslijn, hetgeen een extra stimulans is om additionele middelen te genereren voor borging van continuïteit. We hebben de intentie om de huidige vaste onderzoeksstaf na afloop van de kennis-as subsidieperiode te laten indalen binnen de vaste formatie van de universiteit. Daarbij zullen de onderzoekers ook hun bijdrage moeten leveren aan het bestaande en nieuw te ontwikkelen onderwijs om Rijksbijdrage voor hun onderzoeksgroep te genereren. Hiermee wordt de inzet op lange termijn en daarmee het fundament van de onderzoeksgroepen geborgd. Het is common practice binnen en beleid van de betrokken faciliteiten om ook na afloop van de kennis-as subsidiemiddelen te blijven sturen op werving van onderzoeksgelden om zo het volume per PI groep constant te houden en waar mogelijk te doen groeien.

Versterken profilering en samenwerking

De profilering van het onderzoek op het gebied van Voeding en Gezondheid op UM Campus Venlo wordt aangescherpt zoals boven beschrijven en tevens worden uitgebreid in lijn met de nieuwe Brightlands Campus Greenport Venlo visie op het gebied van Voeding en Gezondheid alsook Future Farming. Om verder bij te dragen aan deze zichtbaarheid en profilering van het onderzoek op UM Campus Venlo zal de focus worden aangepast zoals in dit hoofdstuk beschreven.
Voor het toekomstige domein Sustainable Nutrition wordt een strategie geformuleerd, teneinde een duidelijke onderzoeksfocus te positioneren, de samenwerking met andere onderzoekslijnen te stimuleren, de verbinding te faciliteren met de regio en met Maastricht alsook met nationale en internationale kennisinstellingen en andere partners. Om het unieke ketenbrede karakter van BCGV optimaal te benutten is het tevens de ambitie dat tenminste de helft van de projecten gebaseerd dient te zijn op de samenwerking met andere BCGV-onderzoekslijnen en/of regionale partners.

Onderzoeksoutput 2022 - 2026

Gebaseerd op de in de eerste tranche van de subsidiebeschikking opgenomen outputcriteria, volgt hierna een overzicht van de onderzoeksoutput van de gezamenlijke HEFI-onderzoekslijnen voor de periode 2022 - 2026.

Jaar / Onderzoeksoutput	2022	2023	2024	2025	2026
Wetenschappelijke publicaties	40	42	44	46	48
Promoties	2	3	3	3	4
2e/3e geldstroom[2]	€ 387.516	€ 672.343	€ 1.006.000	€ 1.297.000	€ 1.411.000
Afstudeerscripties/ Stages	28	30	32	36	38
Onderwijsinzet	1000 uur	1000 uur	1000 uur	1000 uur	1000 uur
fte. (vaste kernstaf)	7,5	7,5	8,5	8,5	9,5
Maatschappelijke dienstverlening	21	25	28	30	33

Figuur 5: onderzoeksoutput HEFI-onderzoekslijnen

Voorts zal vooral worden ingezet op:

- de samenwerking met andere campussen en onderzoeksgroepen,
- het (binnen HEFI / FCCV) gezamenlijk indienen van onderzoeksvoorstellen, en
- maatschappelijke impact en samenwerking.

De genoemde verplichtingen zorgen voor een solide basis voor de HEFI-onderzoekslijnen en zal door het toenemen van de kritische massa en een toegenomen wervingskracht zorgdragen voor een duurzame inbedding van het HEFI-onderzoek te Venlo.

[2] Conform de subsidiebeschikking van de eerste tranche, is het verwerven van 2e/3e geldstroom een inspanningsverplichting.

5. Financiën

FSE heeft als penvoerende faculteit van de onderwijs- en onderzoeksactiviteiten te Venlo het heft in handen genomen om in opdracht van het College van Bestuur en in samenwerking met FHML en SBE een visie op te tekenen voor de verdere betrokkenheid van de Universiteit Maastricht op de Brightlands campus Greenport Venlo. De HEFI-onderzoekslijnen zullen ingebed worden in deze toekomstvisie en daarmee zal er een duurzame inbedding gerealiseerd worden van de HEFI-onderzoekslijnen in Venlo.

Tijdens de periode 2017 tot en met 2021 is gebouwd aan de basis van de HEFI-onderzoekslijnen. Tijdens deze eerste tranche is de kernstaf aangesteld en is de infrastructuur (verbouwing en inrichting laboratoria) gerealiseerd. In de periode 2022 tot en met 2026 ligt de nadruk op het verder verstevigen van deze basis om zo een duurzame inbedding van de HEFI-onderzoekslijnen in Venlo te garanderen.

De begroting bestaat uit 3 onderdelen:

- Totaal begroting van de HEFI en FCCV-onderzoekslijnen (figuur 6);
- Subsidiabele kosten van de HEFI en FCCV-onderzoekslijnen (figuur 7);
- Overzicht extern gefinancierd onderzoek (figuur 8).

De aan de Provincie Limburg gevraagde subsidie is uitsluitend bedoeld voor de “subsidiabele kosten van de HEFI en FCCV-onderzoekslijnen”.

Kosten	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
Afschrijvingen	€304.138	€291.749	€240.444	€221.399	€112.536	€1.170.266
Personele lasten (zonder de opslag voor de indirecte kosten)	€1.103.351	€1.139.570	€1.294.432	€1.398.032	€1.456.628	€6.392.013
Totale indirecte kosten	€807.663	€630.854	€496.479	€305.526	€263.092	€2.503.613
Overige directe kosten	€240.000	€330.000	€420.000	€490.000	€520.000	€2.000.000
TOTAAL	**€2.455.152**	**€2.392.172**	**€2.451.355**	**€2.414.956**	**€2.352.256**	**€12.065.891**

Opbrengsten						
Co financiering PL	€825.979	€687.037	€577.390	€446.601	€376.013	€2.913.020
Rijksbijdrage promoties	€56.000	€112.000	€196.000	€224.000	€196.000	€784.000
2e en 3e geldstroom	€387.516	€672.343	€1.006.000	€1.297.000	€1.411.000	€4.773.859
Eigen bijdrage	€1.185.657	€920.792	€671.965	€447.355	€369.243	€3.595.012
TOTAAL	**€2.455.152**	**€2.392.172**	**€2.451.355**	**€2.414.956**	**€2.352.256**	**€12.065.891**

Figuur 6: Totaal begroting van de HEFI en FCCV-onderzoekslijnen.

Kosten	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
Afschrijvingen	€304.138	€291.749	€240.444	€221.399	€112.536	€1.170.266
Personele lasten (zonder de opslag voor de indirecte kosten)	€825.835	€667.226	€578.432	€461.032	€435.628	€2.968.154
Totale indirecte kosten	€807.663	€630.854	€496.479	€305.526	€263.092	€2.503.613
Overige directe kosten	€130.000	€130.000	€130.000	€130.000	€130.000	€650.000
Totaal	**€2.067.637**	**€1.719.829**	**€1.445.355**	**€1.117.956**	**€941.256**	**€7.292.033**

Opbrengsten						
Co financiering PL	€825.979	€687.037	€577.390	€446.601	€376.013	€2.913.020
Rijksbijdrage promoties	€56.000	€112.000	€196.000	€224.000	€196.000	€784.000
2e en 3e geldstroom	€0	€0	€0	€0	€0	€0
Eigen bijdrage	€1.185.657	€920.792	€671.965	€447.355	€369.243	€3.595.012
TOTAAL	**€2.067.637**	**€1.719.829**	**€1.445.355**	**€1.117.956**	**€941.256**	**€7.292.033**

Figuur 7: Subsidiabele kosten van de HEFI en FCCV-onderzoekslijnen.

Kosten	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
Afschrijvingen	€0	€0	€0	€0	€0	€0
Personele lasten (zonder de opslag voor de indirecte kosten)	€277.516	€472.343	€716.000	€937.000	€1.021.000	€3.423.859
Overige directe kosten	€110.000	€200.000	€290.000	€360.000	€390.000	€1.350.000
TOTAAL	**€387.516**	**€672.343**	**€1.006.000**	**€1.297.000**	**€1.411.000**	**€4.773.859**

Opbrengsten						
Co financiering PL						€0
Rijksbijdrage promoties						€0
2e en 3e geldstroom	€387.516	€672.343	€1.006.000	€1.297.000	€1.411.000	€4.773.859
Eigen bijdrage						€0
TOTAAL	**€387.516**	**€672.343**	**€1.006.000**	**€1.297.000**	**€1.411.000**	**€4.773.859**

Figuur 8: Overzicht extern gefinancierd onderzoek (2e en 3e geldstroom)

Toelichting op de “Subsidiabele kosten van de HEFI en FCCV-onderzoekslijnen”

De begroting “Subsidiabele kosten van de HEFI en FCCV-onderzoekslijnen” (figuur 7) bedraagt voor de periode 2022 tot en met 2026 € 7.292.033. In de periode 2022 tot en met 2026 wordt de nadruk gelegd op het verder verstevigen van de gelegde basis tijdens de eerste tranche. Onderdeel hiervan betreffen de investeringen in infrastructuur waarvoor er in de komende periode geen vervangingsinvesteringen zijn opgenomen in de subsidiabele begroting. Indien er apparatuur vervangen moet worden in de komende periode dan wordt deze bekostigd uit “extern gefinancierd onderzoek (2de / 3de geldstroom)” of vanuit de eigen bijdrage van de Universiteit Maastricht. Hierdoor hebben de “Afschrijvingen” uitsluitend betrekking op de afschrijvingskosten van de verbouwingen en de huidige apparatuur en zijn deze lager ten opzichte van de initiële business case.

Echter om de inbedding van de HEFI-onderzoekslijnen in Venlo te verstevigen en te garanderen is een extra investering nodig in kernstaf (plus 2,0 fte.). Deze extra investering is bedoeld om het wervend vermogen (“extern gefinancierd onderzoek”) van de onderzoekslijnen te versterken. De “personele lasten” zullen hierdoor ten opzichte van de initiële business case stijgen. Echter, omdat de zittende

promovendi de komende jaren promoveren, uit dienst gaan en geen nieuwe promovendi worden aangesteld ten laste van de eerste geldstroom (maar budgetneutraal ten laste van de te verwerven 3e geldstroom) dalen de personele lasten in de komende jaren meer dan de stijging van de extra aan te stellen kernstaf. Hierdoor dalen de personele lasten per saldo van € 825.835 in 2022 naar € 435.628 in 2026.
Vanaf 2025 zullen de “personele lasten” uitsluitend betrekking hebben op de kernstaf. Verder is de begroting opgesteld conform de Kennis-As richtlijnen hetgeen betekent dat er gerekend wordt met een full-cost tarief per WP-uur. In de begroting is gerekend met een full-cost tarief van € 52,55 per uur. In de initiële business case werd gerekend met een full-cost tarief van € 45,17 per WP-uur. Hierdoor zijn de “Indirecte kosten” gestegen ten opzichte van de initiële business case. Deze extra kosten vertalen zich in een hogere eigen bijdrage van de Universiteit Maastricht. De “overige directe kosten” hebben betrekking op de aanschaf van grondstoffen, chemicaliën en kosten van onderhoud van apparatuur.

Voor de financiering van de voorliggende begroting wordt een bijdrage van € 2.913.020 van de Provincie Limburg gevraagd. Hetgeen gelijk is aan de raming van de tweede tranche zoals opgenomen in de initiële businesscase.

Toelichting op de “Extern gefinancierd onderzoek (2de en 3de geldstroom)”

De begroting extern gefinancierd onderzoek (figuur 8) is onderdeel van de totale begroting (figuur 6) en laat de ambitie externe contractbaten zien voor de tweede tranche. De aanname is dat de kosten gelijk zullen zijn aan de gerealiseerde contractbaten. Vanuit de te verwerven contracten worden nieuwe aanstellingen gerealiseerd die de gesubsidieerde basisbezetting zullen versterken. Dit vertaalt zich in personele lasten alsmede overige directe kosten. Daarbij kan worden gedacht aan kosten voor uitvoering van het onderzoek, kosten voor trainingen, congresbezoeken en aanschaf van grondstoffen en chemicaliën.

Evaluatie
Healthy Eating and Food Innovation
Onderzoekslijnen

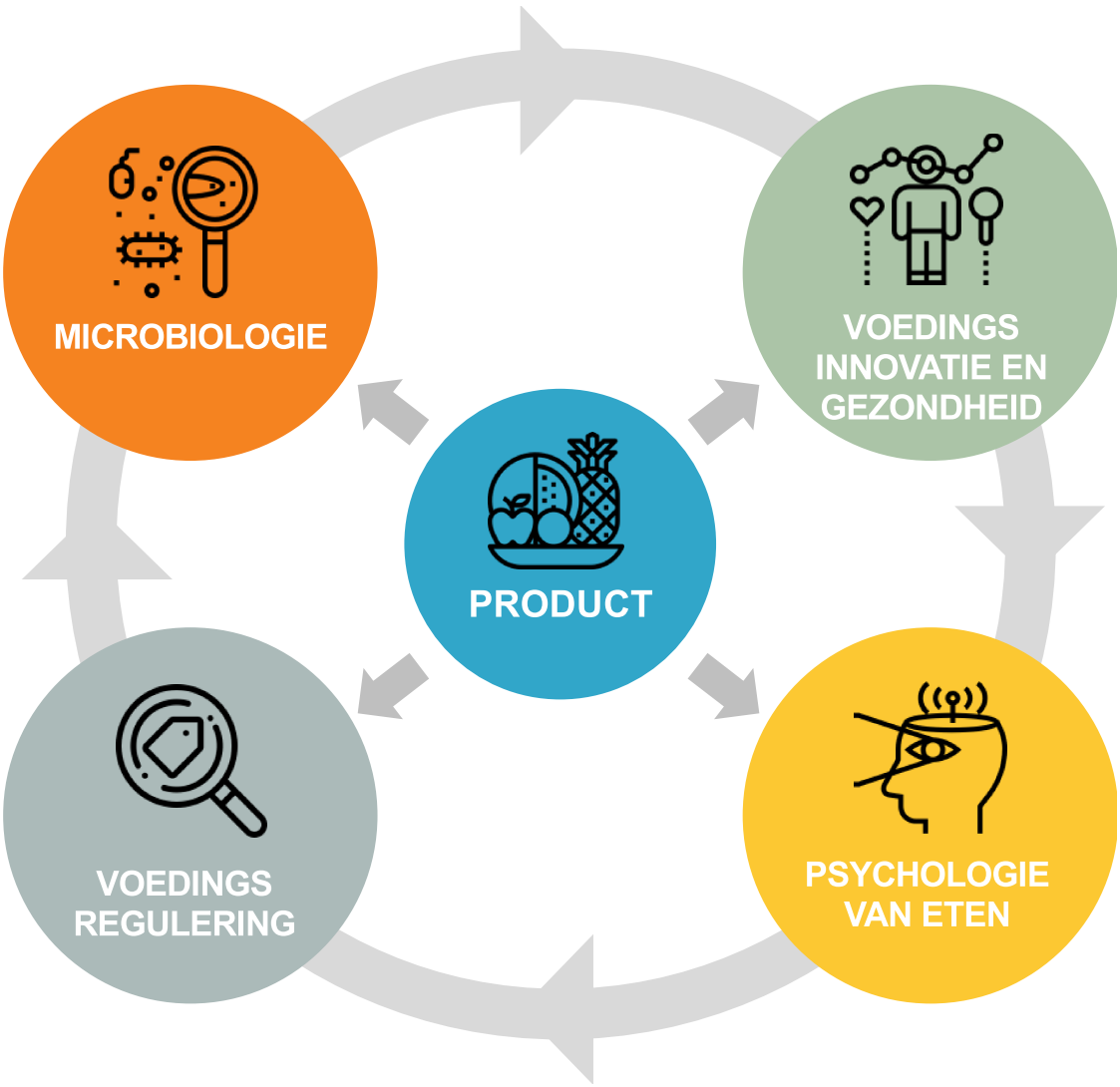

Door:
Prof. Dr. Ir. T. van Kempen, PhD
Dr. H.W. Vriezen

15 december 2021

Inhoudsopgave

Inleiding **3**

De HEFI onderzoekslijnen **3**

De microbiologische (HEFI 1) *3*

Voedingsinnovatie en gezondheid (HEFI 2) *4*

Psychologie van het eten (HEFI 3) *4*

Food Claims Centre Venlo (FCCV) *4*

De subsidiebeschikking **5**

Evaluatie: **5**

Evaluatie van overeengekomen verplichtingen *6*

Resultaatverplichtingen 6

Inspanningsverplichtingen 7

Uitkomsten van gesprekken 9

Toekomstvisie **11**

Conclusie **12**

Inleiding

Voor u ligt de evaluatie van het Health Eating and Food Innovation (HEFI) onderzoeksprogramma over de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2020.

Het HEFI-onderzoeksprogramma bestaat uit een viertal onderzoekslijnen, en microbiologische, een betreffende voedingsinnovatie en gezondheid, een inzake psychologie van het eten en één waarin voedingsinformatie en voedingswetenschappen worden bestudeerd (het Food Claims Centre Venlo (FCCV)). De eerste drie zijn gevestigd op de Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV). Het FCCV is nu gevestigd in de binnenstad campus van de Universiteit Maastricht te Venlo.

In 2009 is in samenwerking tussen de Provincie Limburg en de Universiteit Maastricht (UM) gestart met de bouw van een academische omgeving te Venlo. Gestart werd met twee masters, Msc. Health Food Innovation Management en de Msc. Global Supply Chain Management and Change welke inmiddels zijn uitgegroeid tot stabiele masterprogramma's met een goede instroom. In 2015 is te Venlo gestart met bachelor onderwijs; het University College Venlo (UCV). Deze bachelor heeft een zogenaamd open curriculum en biedt studenten daarmee de mogelijkheid zich klaar te stomen voor een veelheid aan masterprogramma's, waaronder die te Venlo.

De HEFI onderzoekslijnen zijn gestart in 2017. Door de start van deze onderzoekslijnen is er sprake van een volwaardige academische campus die naast bachelor- en masteronderwijs ook onderzoek aanbiedt. Een ideale voedingsbodem voor verdere groei van- en innovatie op de Brightlands Campus Greenport Venlo.

De HEFI onderzoekslijnen

Ondergebracht in vier onderzoekslijnen biedt HEFI een samenhangend onderzoekspakket dat middels een samenspel van medische, psychologische en juridische aspecten onderzoek verricht naar zowel de bevordering van gezond eten als naar de gezondheidseffecten van voeding en de ontwikkeling van nieuwe, gezonde voedingsproducten. Zo worden wetenschappelijk onderbouwde stappen gezet naar de ontwikkeling van nieuwe, gezonde voeding(smiddelen).

De microbiologische (HEFI 1)

Binnen deze onderzoekslijn bestudeert het team van prof. Koen Venema de centrale vraag hoe de darmflora en voeding op elkaar inspelen en wat de hiervan de gevolgen zijn voor ziekte en gezondheid. Naast bacteriën bevat de darmflora ook schimmels en gisten, en virussen, en deze micro-organismen tezamen beïnvloeden de gezondheid van de gastheer. Modulatie van de samenstelling en de activiteit van de darmflora wordt bestudeerd in de gevalideerde, dynamische, computergestuurde in vitro modellen van het maag-darm kanaal, ontwikkeld door TNO. In het model van de maag en dunne-darm (TIM-1) wordt de overleving van probiotica onderzocht in (zuivel)drankjes, maar ook in capsules, tabletten en sachets. Daarnaast wordt er gekeken naar het effect van probiotica op digestie-processen, zoals dat van plantaardige eiwitten. In het model van de dikke-darm (TIM-2) wordt m.b.v. allerlei voedingsingrediënten de samenstelling en activiteit van de darmflora bestudeerd. Tevens worden bacteriofagen ingezet om pathogene micro-organismen af te doden. De in vitro modellen worden gebruikt voor onderzoek in mens en dier (varken en kip; de laatste ontwikkeld binnen HEFI-1). Naast in vitro experimenten participeert het team ook in allerlei klinische trials en is er samenwerking met HEFI-2 (rol van microbioom bij prestaties van sporters) en HEFI-3 (rol van microbioom bij ontwikkeling van eetgewoonten en smaakvoorkeuren).

Voedingsinnovatie en gezondheid (HEFI 2)

Binnen de onderzoekslijn Food Innovation and Health ontwikkelt en onderzoekt het team van dr. Freddy Troost nieuwe voedingsconcepten voor het verbeteren van gezondheid. Het wetenschappelijk onderzoek richt zich op de ontwikkeling en bestudering van voedingsconcepten die toepasbaar zijn in de dagelijkse praktijk; de focus ligt op voeding om gezondheid van specifieke doelgroepen te optimaliseren en aandoeningen te voorkomen. Op dit moment worden voedingsconcepten ontwikkeld die kunnen worden ingezet bij de preventie en behandeling van mensen met overgewicht, problemen die gerelateerd zijn aan het spijsverteringskanaal zoals overgevoeligheid voor gluten, functieverlies door veroudering van spierfunctie bij sporters. Daarnaast wordt basaal wetenschappelijk onderzoek verricht naar bijvoorbeeld de vertering van voedsel in mensen. Waar dergelijk wetenschappelijk onderzoek zich meestal richt op bestudering van losse ingrediënten ligt de focus binnen HEFI nadrukkelijk op toepassing in de praktijk; in dit voorbeeld betekent dit bestudering van de afbraak van volledige voedingsproducten, aangezien de mens geen losse ingrediënten tot zich neemt maar volledige en complexe voeding. Onderzoek vindt plaats op gespecialiseerde laboratoria binnen HEFI en met behulp van biosensoren en andere technieken in de thuissituatie. Complexe medische interventies vinden plaats op, en in samenwerking met, medische centra (o.a. VieCuri te Venlo en MUMC+ te Maastricht).

Psychologie van het eten (HEFI 3)

Binnen de psychologie van het eten bestudeert prof. Remco Havermans samen met zijn onderzoekers de centrale vraag waarom wij eten wat wij eten. Daarbij concentreert het team zich op eetgedrag (voedselkeuze, gewoonten, inname) en smaakbeleving (waarneming en waardering) met als missie ‘beter leven door beter eten’. Specifieke vraagstukken binnen deze missie zijn onder andere naar de impact van chemotherapie op smaakbeleving en smaakverandering bij patiënten met COPD. Door de onderzoekers wordt tevens onderzoek gedaan naar voedseleducatie; hoe kan kinderen geleerd worden een gezondere eetkeuze te maken en wat is acceptatie en efficiëntie van ‘voedselnudges’. Voornoemde studies leveren behalve fundamentele kennis ook direct maatschappelijk en economisch relevante verwaarding van de kennis op. Dit is kennis die direct kan worden gebruikt voor: voedselinnovatie, professionalisering ondersteunende zorg in ziekenhuizen, ontwikkeling van efficiënte voedseleducatieprogramma’s voor het basisonderwijs, implementatie van voedselbeleid om gezonde eetpatronen te stimuleren en het opzetten van diensten zoals het Brightlands Test, Taste, and Concept Centre.

Food Claims Centre Venlo (FCCV)

Binnen de onderzoekslijn Food Claims Centre Venlo doet het team van dr. Alie de Boer onderzoek naar hoe je *wetenschappelijk* kunt aantonen dat voeding *juridisch gezien* veilig, gezond en duurzaam is. Om een weloverwogen keuze te kunnen maken in de aankoop van een product, is het essentieel dat door de gehele voedselketen andere belanghebbenden – onder andere bedrijven, en uiteindelijk de consument – deze informatie kunnen krijgen. Dergelijke informatie mag allereerst niet misleidend zijn, maar vaak worden er aanvullende eisen gesteld vanuit Europees levensmiddelenrecht, voor zowel informatie die verplicht moet worden gegeven door de keten (zoals veiligheidsaspecten) als informatie die vrijwillig wordt toegevoegd (zoals gezondheidsclaims, waarmee wordt verteld over gezondheidseffecten). Maar het is lang niet altijd duidelijk hoe deze informatie gegenereerd kan worden, of hoe de informatie optimaal kan worden gedeeld. Daarnaast is het de vraag wat het effect is van het eisen en geven van zulke informatie, op verschillende belanghebbenden in de keten. Binnen het FCCV wordt daarom onderzoek gedaan op het snijvlak van voedingswetenschappen, beleid en levensmiddelenrecht naar: (a) de *eisen* die worden gesteld aan het bewijs dat kan aantonen of voeding veilig, gezond en duurzaam is; (b) de ontwikkeling en validatie van *methoden* om zulk bewijs te genereren; en (c) de effecten van voedingsbeleid op alle belanghebbenden. Hierin zijn diverse (inter-)nationale samenwerkingen in aangegaan. Ook binnen HEFI wordt

samengewerkt, bijvoorbeeld in het onderzoeken van smaakbeleving en voedselinformatie over vleesalternatieven (HEFI-3).

De subsidiebeschikking

Het opzetten van de HEFI-onderzoekslijnen betreft een triple helix samenwerking tussen de Provincie Limburg, de Universiteit Maastricht en het bedrijfsleven en is vormgegeven middels een subsidieaanvraag, een subsidiebeschikking en een bijbehorende begroting. De susbidiebeschikking is gedateerd 26 september 2019 met als kenmerk: 2019/69940 en zaaknummer SAS-2017-04498.

De toegekende subsidie (met bovengenoemd kenmerk) handelt over de periode 2017-2026 waarbij de totale projectkosten k€ 24.049 bedragen verdeeld over twee tranches. De eerste tranche handelt over de periode 2017 tot en met 2021 waarbij de projectkosten zijn begroot op k€ 11.627. De tweede tranche gaat over de periode 2022 tot en met 2026 waarbij de projectkosten zijn begroot op k€ 12.422. De provinciale bijdrage hierin is begroot op k€ 2.913

In de subsidiebeschikking zijn tal van resultaat- en inspanningsverplichtingen opgenomen waaraan de voortgang van de onderzoekslijnen worden gemeten. Over deze verplichtingen is conform afspraak jaarlijks gerapporteerd middels jaarplannen (toekomstgericht) en voorgangsrapportages (terugkijkend). Alle plannen en rapportages over de periode 2017-2020 zijn inmiddels vastgesteld.

Onderdeel van de subsidie is een evaluatie.
De evaluatie handelt over de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2020 en:

- geeft een oordeel over de wijze waarop en de mate waarin de in deze beschikking opgenomen resultaatverplichtingen en inspanningsverplichtingen daadwerkelijk zijn gerealiseerd, en
- geeft antwoord op de vraag of het project zelfstandig kan voortbestaan aan het einde van de looptijd van het project en zonder additionele provinciale financiering?

Evaluatie:

De evaluatie van HEFI heeft plaatsgevonden in week 46 van 2021 en is verricht door een externe commissie van twee personen. Het eerste lid is prof.dr.ir. Theo van Kempen PhD. De heer Van Kempen is adjunct professor bij North Carolina State University en als Discovery Lead werkzaam voor Nutreco, een internationaal opererend Nederlands bedrijf in de productie van en handel in diervoeding en vlees.
Het tweede lid is dr. Wim Vriezen. De heer Vriezen werkt voor BASF's Vegetable Seed business (Nunhems Netherlands BV) als Expert Scientist. In zijn functie adviseert hij het management van BASF over ontwikkelingen op wetenschappelijk gebied en leidt hij een onderzoeksgroep plantengenomica. BASF is een wereldwijde speler in oplossingen voor aantrekkelijke en duurzame gezonde voeding.

Voor de evaluatie van de HEFI onderzoekslijnen is een aantal gesprekken gevoerd met de hoofdonderzoekers als ook andere stakeholders binnen en buiten de UM waaronder prof.dr. Cleij, decaan van de Faculty of Science and Engineering (FSE), prof.dr. D. Jonkers, wetenschappelijk directeur van de NUTRIM onderzoeksschool naar o.a. voeding en gezondheid, alsook ir. L. Litjens en dr. B. Teunissen (in opdracht van en vanwege afwezigheid van mw. S. Goetgeluk, directeur van de Brightlands Campus Greenport Venlo) als business developers en vertegenwoordigers van het lokale bedrijfsleven. Op basis van deze gesprekken en de vooraf doorgenomen stukken (zie bijlage 1) heeft de commissie het volgende geconstateerd en geëvalueerd.

Evaluatie van overeengekomen verplichtingen

In de subsidiebeschikking zijn in goed overleg tussen de Provincie Limburg en de Universiteit Maastricht, waaronder de huidige hoofdonderzoekers, een aantal resultaatverplichtingen opgesteld. Met betrekking tot deze resultaatverplichtingen is afgesproken dat deze niet per individuele onderzoekslijn worden beoordeeld maar per onderzoeksprogramma als geheel.

Resultaatverplichtingen

De evaluatiecommissie heeft ten aanzien van de navolgende resultaatverplichtingen het volgende vastgesteld. Voor een gedetailleerde onderbouwing wordt verwezen naar de eerder vastgestelde jaarplannen en voortgangsrapportages.

- Aantallen publicaties en promoties
  De commissie ziet dat de aantallen publicaties en promoties grotendeels zijn behaald (zie figuur 1).
  Het feit dat er ook al promoties hebben plaatsgevonden in de korte tijd nadat het onderzoek is gestart, geeft aan dat het onderzoek inhoudelijk op het goede wetenschappelijke spoor zit en de hoogste academische graad ook in Venlo met succes kan worden behaald.

- Aantal werkzame fte's per onderzoekslijn, waarbij de minimale fte's per onderzoekslijn genoemd in het projectplan worden behaald;
  De commissie stelt vast dat de beoogde werkgelegenheid binnen de onderzoekslijnen te Venlo is aangesteld conform afspraak (zie figuur 1).

- Iedere onderzoeksleider geeft minimaal één onderwijsblok of één blok practicumcollege (in het HEFI lab) per collegejaar binnen het University College Venlo, de master Health Food Innovation Management of de master Global Supply Chain Management and Change;
  Terzake stelt de commissie vast dat hieraan ruimschoots wordt voldaan, waaronder:
  - *Alie de Boer coördineert/ doceert jaarlijks de UCV vakken Modelling Nature (VCO1001), Presentation Skills (VSK2005), Food Safety (VSC3204), Leadership Skills (VSK2009), IInterviewing (VPR2005). Ook doceert zij in de Msc. HFIM in het vak Health Foods, Scientific and Regulator (HFV2001).*
  - *Freddy Troost coördineert/ doceert jaarlijks het HFIM vak Consumer Concerns, health Targets and Market Segments (HFV1001) en tevens de masteropleiding Health Food Innovation Management.*
  - *Remco Havermans coördineert/ doceert jaarlijks de UCV vakken Taste (VCS 3102), Psychology of Eating (VSS2101), Capstone (VCA3000) en Philosophy of Science (VCO1002). Remco participeert ook jaarlijks in de Msc. HFIM in het vak Consumer concerns (HFV1001).*
  - *Koen Venema coördineert/ doceert jaarlijks het UCV vak Gut Microbiology (VSC 3101)*

- Binnen het HEFI onderzoeksprogramma worden de volgende aantallen stageplekken gerealiseerd hierbij wordt aangegeven van welke onderwijsinstellingen studenten afkomstig zijn.
  De commissie heeft vastgesteld dat de afgesproken stageplekken zijn gerealiseerd (zie figuur 1).

- Het aanleveren van een notitie met de stand van zaken rondom de gecontracteerde externe opdrachten, de huidige acquisitieactiviteiten en plan van aanpak voor vervolg (doorgaan zoals nu/intensiveren/etc) voor 31 december 2019.

De notitie met stand van zaken is als onderdeel van de rapportages eerder aangeleverd. Aan de resultaatverplichting is daarmee voldaan.

- Het organiseren van een congres / summerschool / bijscholingstraject(en) voor professionals.
  Reeds in 2017 heeft het Food Claims Center Venlo een summerschool georganiseerd voor professionals genaamd 'Food, Toxicology and EU law'. In 2018 is vanuit het FCCV een kennistraject opgezet in samenwerking met het LIOF. De resultaatverplichting is daarmee ingelost.

- Samenwerkingsverbanden met andere Brightlandscampussen (twee stuks gerealiseerd voor 2022).
  De commissie leest in de voortgangsrapportages dat aan deze verplichting ruimschoots is voldaan.
  In de voortgangsrapportage van 2020 staan al drie samenwerkingen benoemd:
  - *de Brightlands Chemelot Campus; een Interreg-project met de onderzoeksgroep Sensor Engineering*
  - *de Brightlands Maastricht health Campus; a. een topsector project naar de waarde van Limburgs Fruit en b. een samenwerking met de faculteit FHML inzake een promotietraject.*

Figuur 1[1]: overzicht van de in de subsidiebeschikking opgenomen resultaatverplichtingen

Resultaat-verplichting	Omschrijving indicator	Realisatie/planning							
		2017 Plan	2017 Realisatie	2018 Plan	2018 Realisatie	2019 Plan	2019 Realisatie	2020 Plan	2020 Realisatie
1	Werkgelegenheid	7,4	9,4	7,4 fte	11,4 fte	7,4 fte	17,1 fte.	7,4 Fte.	21,4
2	Publicaties	17	15	21	7	27	36	29	38
3	Promoties	0	0	0	0	0	1	4	1
4	Stages	8	10	8	11	8	11	8	23

Inspanningsverplichtingen

Naast bovengenoemde resultaatverplichtingen, zijn in de subsidiebeschikking de navolgende inspannings-verplichtingen overeengekomen.

- Het samenwerken met partners rond thema's die aansluiten bij de Brightlands Campus Greenport Venlo;
  De evaluatiecommissie stelt op basis van de doorgenomen stukken vast dat er ruimschoots sprake is van samenwerkingsverbanden met zowel nationale en internationale partners rondom thema's die aansluiten bij de thematiek van de BCGV.

- Het leggen van verbindingen met andere kennispartners op de Campus voor het gezamenlijk ontwikkelen van onderzoekstrajecten;
  De evaluatiecommissie heeft vastgesteld dat er samenwerkingen plaatsvinden met Fontys Hogescholen te Venlo en Eindhoven alsook met HAS Venlo. Beiden houden kantoor op BCGV. Samenwerking vindt plaats via stages en gezamenlijke financieringsaanvragen.

- Het desgevraagd leveren van een actieve bijdrage aan het ontwikkelen van Interreg-samenwerkingen subsidietrajecten;
  De commissie heeft hiervan kennisgenomen en deze ook reeds bij de resultaatverplichtingen benoemd.

[1] *Voor de details van de hier geduide resultaat- en inspanningsverplichtingen verwijst de commissie naar de eerder door de projectleiding aangeleverde en inmiddels vastgestelde jaarplannen en voortgangsrapportages (bijlage 1).*

- 2e en 3e geldstroom (waaronder opdrachten) wordt gegenereerd zoals weergegeven in onderstaande tabel (figuur 2).
  De evaluatiecommissie stelt vast dat het binnenhalen van 2e en 3e geldstroommiddelen voor de HEFI-onderzoekers niet altijd even succesvol is geweest. Deels is dit verklaarbaar doordat de combinatie van het opbouwen van de vier onderzoekslijnen, het verrichten van wetenschappelijk onderzoek en het schrijven van publicaties niet altijd verenigbaar bleek te zijn met het binnenhalen van voldoende externe financiering. Al sinds 2018, mee door een toename van de aanwezige medewerkers, worden er meer fondsen binnengehaald. Naar verwachting zal het werven van externe middelen makkelijker worden naarmate de Brightlands campus groeit, de inbedding meer solide is en de output groeit.
  2020 is een weinig representatief jaar geweest. De Covid-19 pandemie enorme invloed gehad op het wervend vermogen; laboratoria zijn geruime tijd gesloten geweest en onderzoekers zaten in lockdown.

  De evaluatiecommissie stelt vast dat in vergelijking met grote onderzoeksinstituten relatief veel geld binnen HEFI wordt binnengehaald door 'kleinere' commerciële opdrachten. Een logisch gevolg van de inbedding van het onderzoek binnen BCGV en de benaderbaarheid voor het (lokale) midden- en klein bedrijf. Dit brengt ook een relatieve afhankelijkheid en kwetsbaarheid met zich mee. Het binnenhalen van een paar grote grants kan het wervend vermogen enorm boosten.

  Het management van de Universiteit Maastricht wordt geadviseerd sterker in te zetten op het werven van externe middelen. Dit kan o.a. door de onderzoekers te assisteren bij het vinden en aanvragen van additionele financiering in grote Europese subsidieprojecten en -onderzoeksbeurzen. Ook Inbedding in een grotere onderzoekssetting zou naar het oordeel van de commissie daarbij kunnen helpen.

Figuur 2: overzicht van de in de subsidiebeschikking opgenomen inspanningsverplichtingen

Inspannings verplichting	**Omschrijving indicator**	**Realisatie/planning**							
		2017 Plan	2017 Realisatie	2018 Plan	2018 Realisatie	2019 Plan	2019 Realisatie	2020 Plan	2020 Realisatie
1.	2e en 3e geldstroom*	K€ 319	K€ -	K€ 462	K€ 360	K€ 643	K€ 875	K€ 763	K€ 241

Op basis van de stukken die aan de commissie ter beschikking zijn gesteld, waaronder de vastgestelde jaarplannen en voortgangsrapportages, valt op te maken dat de hoofdonderzoekers nagenoeg volledig hebben voldaan aan de aan hun opgelegde resultaatverplichtingen en ook hun inspanningsverplichtingen. De eerste vraag van deze evaluatie 'geeft een oordeel over de wijze waarop en de mate waarin de in deze beschikking opgenomen resultaatverplichtingen en inspanningsverplichtingen daadwerkelijk zijn gerealiseerd' verdient naar het oordeel van de evaluatiecommissie een positief oordeel.

Uitkomsten van gesprekken

Naast de stukken die aan de commissie ter beschikking zijn gesteld, heeft de commissie gesprekken gevoerd met stakeholders die veel informatie hebben opgeleverd die de commissie als zeer waardevol acht voor het begrip van- alsook de toekomst van de HEFI-onderzoekslijnen.

Vooraleerst heeft de commissie uit de gesprekken kunnen opmaken dat er veel waardering is voor wat de hoofdonderzoekers hebben bereikt. De hoofdonderzoekers, bij de start allen in verschillende fases van hun carrière, hebben vier onderzoekslijnen opgezet in een omgeving waar dit (toen) niet gemakkelijk was. Er was géén onderzoeksklimaat te Venlo, er waren geen laboratoria beschikbaar en ook waren er geen directe collega's. De hoofdonderzoekers hebben wat er nu is grotendeels zelf opgebouwd. Uiteraard met steun en onder verantwoordelijkheid van de moederfaculteit(en) te Maastricht.

Het gerealiseerde onderzoekprogramma wordt door gesprekspartners op verschillende manieren getypeerd. Ten eerste als gedegen multidisciplinair wetenschappelijk onderzoek met publicaties in hoog aangeschreven journals die gebruikt worden voor promotieonderzoek ten behoeve van promovendi. Ten tweede wordt het onderzoek, veelal door de ligging op de Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) en de daardoor directe samenwerking met de daar gevestigde bedrijven, beschreven als zowel wetenschappelijk als toegepast-wetenschappelijk. Juist de locatie alsook de laagdrempeligheid waarmee bedrijven toegang hebben tot high-end onderzoeksfaciliteiten wordt als meerwaarde gezien en ook als een pré ten opzichte van andere onderzoeksgroepen te (bijvoorbeeld) Maastricht.

Ook kwam uit de gesprekken naar voren dat de aansluiting van de onderzoekslijnen bij de thematiek van BCGV een bewuste en goede keuze is geweest. De vestiging van de HEFI-onderzoekslijnen en de bijbehorende laboratoria in de Villa Flora hebben ertoe bijgedragen dat de signatuur van de campus werd versterkt en het voor bedrijven een aantrekkelijke locatie werd om zich te vestigen. Zonder alle credits aan de onderzoekslijnen te geven, was de campus evenwel nooit in deze vorm ontwikkeld zonder de aanwezigheid, de thematiek en toegankelijkheid van de HEFI-onderzoekslijnen.

De gesprekken hebben naast tal van verdiensten van het onderzoek en de onderzoekers ook een aantal kritische punten naar voren gebracht. Deze punten zijn indien niet geadresseerd wellicht serieuze bedreigingen voor het duurzaam voortbestaan van de individuele onderzoekslijnen en het HEFI-onderzoeksprogramma als geheel.

Het eerste punt is het (huidige) gebrek aan kritische massa. Alle vier de onderzoekslijnen zijn gebouwd rondom de betreffende hoofdonderzoeker en daarmee ook nog te sterk afhankelijk van de betreffende hoofdonderzoeker. Uiteraard zijn er tal van promovendi, stagiairs, analisten en postdocs actief. Na afloop van de businesscase eind 2026, en bij het uitblijven van structurele financiering, is de kritische massa klein.

Een ander daaraan gekoppeld punt is de huidige inbedding van het onderzoek en daarmee de onderzoekers te Venlo. De onderzoekers alsook de onderzoekslijnen zijn allen ingebed binnen FSE. Een sterk groeiende faculteit met een sterke focus op de bèta sciences. Alhoewel de inbedding historisch duidelijk verklaarbaar is en wellicht ook essentieel geweest voor het opzetten van de vier onderzoekslijnen, is voor de duurzame doorontwikkeling van de onderzoekslijnen inbedding binnen een meer gespecialiseerd instituut wenselijk. Voor de eerste drie HEFI-onderzoekslijnen, de Microbiologische, 'Voedingsinnovatie en gezondheid' alsook 'Psychologie van het eten' lijkt inbedding binnen de (inter)nationaal erkende onderzoeksschool op het gebied van voeding en gezondheid (NUTRIM) voor de hand liggend. Voor het FCCV zou aanhaking bij een grotere onderzoeksgroep met een multidisciplinair karakter een meer natuurlijke habitat zijn. Voor beiden geldt dat een specifiekere inbedding de samenwerking met collega-onderzoekers en het schrijven van grote projectaanvragen (b.v. grands voor consortia) gemakkelijker zal maken.

Een ander kritisch punt waar gesprekspartners aan refereerden is de overlap van een deel van het HEFI-onderzoek te Venlo met onderzoek dat in Maastricht binnen de onderzoeksschool NUTRIM wordt verricht. Alhoewel de focus van het onderzoek te Venlo vooral is gericht op (het gezond houden van) de gezonde mens en Maastricht meer de focus heeft liggen op de zieke patiënt/mens, is er op het gebied van voedingsinnovatie-onderzoek (applicatie van voeding) sprake van enige overlap tussen Venlo en Maastricht. Hierbij dient echter wel in ogenschouw te worden genomen dat het onderzoek in Venlo naast wetenschappelijk ook maatschappelijk relevant en toepassingsgericht is. Er wordt onderzoek verricht naar de effecten van daadwerkelijke voedingsproducten en voedingsinterventies, waar de focus binnen Maastricht sterk gefocust is op het bestuderen van de effecten van losse ingrediënten dan wel supplementen. De commissie is van oordeel dat de mogelijk andere inbedding van de onderzoekslijnen het hoofd biedt aan deze problematiek en zal leiden tot verdere specialisatie en groei van de HEFI-onderzoekslijnen

De uitkomsten van de gesprekken met stakeholders geven een gedegen inzicht in HEFI-onderzoeksprogramma en bieden ook veel aanknopingspunten voor het beantwoorden van de tweede vraag die voorligt in deze evaluatie: “geeft antwoord op de vraag of het project zelfstandig kan voortbestaan aan het einde van de looptijd van het project en zonder additionele provinciale financiering?”

Alvorens antwoord te geven op de tweede vraag, hecht de commissie eraan eerst het volgende mede te delen. Gekeken naar de startsituatie van het onderzoek, kun je met recht vaststellen dat het onderzoek soms echt pionieren was. Inmiddels is er door de hoofdonderzoekers, met steun van de Universiteit, een onderzoeksklimaat opgezet dat klaar is voor de volgende stap. Een van de gesprekspartners beschreef de komende fase van het onderzoek als volgt: ‘de puberteit breekt nu aan’.

In antwoord op de vraag of het HEFI-onderzoeksprogramma zelfstandig kan voortbestaan aan het einde van het project zonder additionele financiering, oordeelt de commissie dat dit mogelijk moet zijn. Belangrijker nog dan dit antwoord, heeft de commissie kennisgenomen van de toekomstplannen van de Universiteit Maastricht te Venlo. Deze plannen bieden een oplossing voor bovengenoemde kritische noten en bieden het HEFI-onderzoeksprogramma een bloeiend vooruitzicht.

Toekomstvisie

De afgelopen maanden is binnen de Universiteit Maastricht, voortbouwend op de reeds bestaande onderwijs- en onderzoeksactiviteiten te Venlo, hard gewerkt aan een visie voor de verdere doorontwikkeling van de universitaire activiteiten op de Brightlands campus te Venlo. De visie wordt inmiddels breed gedragen binnen de Universiteit Maastricht en is ook enthousiast ontvangen bij de Gemeente Venlo, de Provincie Limburg en BASF.

De toekomstvisie betreffende onderzoek voor Venlo is beschreven in vier onderzoekskwadranten. Ieder van de kwadranten heeft naast een onderzoekscomponent ook een bijbehorende onderwijscomponent via bachelor- en/of masteronderwijs.

Figuur 3; toekomstvisie Brightlands campus Greenport Venlo

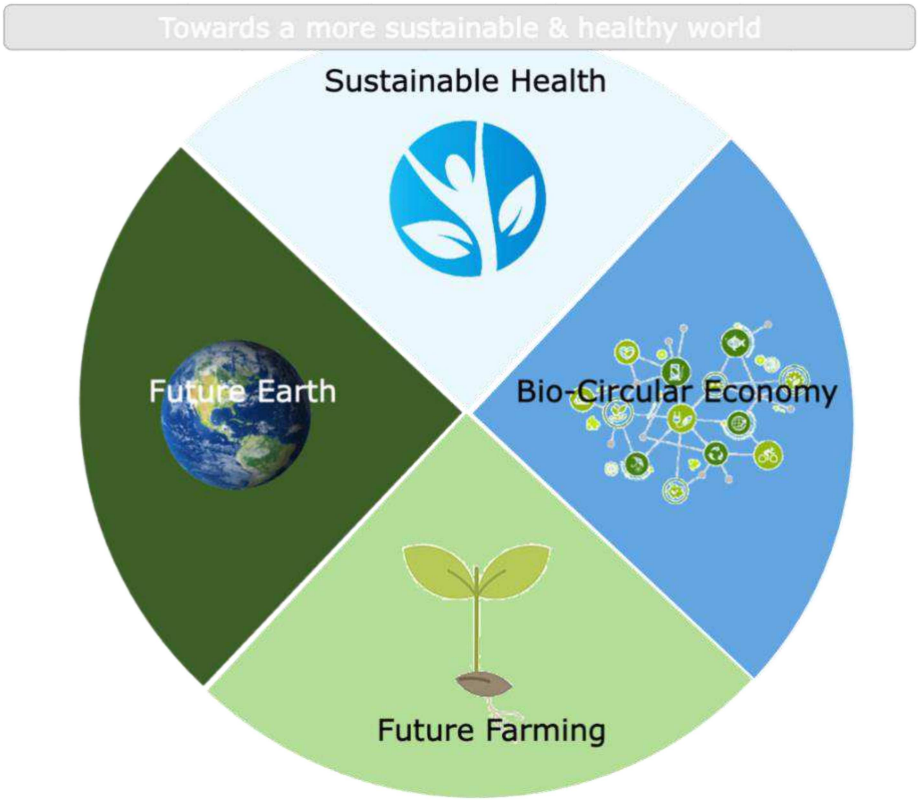

Alhoewel de visie aan de evaluatiecommissie is gepresenteerd, is het aan de Universiteit Maastricht zelf om deze (officieel) extern te presenteren. Waarom de evaluatiecommissie er toch aan refereert is dat deze visie en de uitleg daarbij een antwoord bieden op de kritische noten die in de gesprekken met stakeholders naar voren zijn gekomen.

Op geleide van bovenstaande visie beoogt de Universiteit Maastricht in triple helix verband, met lokale overheden en regionale bedrijven, substantieel te investeren in de BCGV en daarmee mede de kritische massa te vergroten.

Eveneens is bij de presentatie van de visie voorgesteld dat het onderzoekskwadrant ‘Sustainable Health’ (de HEFI 1,2 en 3 onderzoekslijnen) wordt ingebed binnen de FHML-onderzoeksschool NUTRIM, in nauwe samenwerking met de faculteiten FPN, SBE en FSE, om verder ontwikkeling beter te kunnen faciliteren. Het FCCV zal als multidisciplinair onderzoeksinstituut worden ingebed binnen FSE en uiteraard vanuit Venlo blijven doorwerken aan haar inmiddels opgebouwde reputatie op het gebied voedingsinformatie.

Conclusie

De evaluatiecommissie heeft op basis van de aangereikte stukken ter voorbereiding op deze evaluatie en met de inzichten opgedaan in de gesprekken met stakeholders een goed oordeel kunnen vormen over de inhoud van het onderzoek, de sterke punten alsook een aantal kritische noten. Naar het oordeel van de commissie zijn de gesprekken in open communicatie gevoerd en hebben partijen uitgebreid de kans gekregen en genomen om eigen standpunten naar voren te brengen.

De evaluatiecommissie ziet alle inspanningen die de HEFI-onderzoekers en de Universiteit Maastricht hebben gedaan om het HEFI-onderzoeksprogramma te starten in een nieuwe te bouwen academische omgeving. Een enorme onderneming maar met resultaat. Er staat inmiddels een onderzoeksgroep met onderzoekers en promovendi, een goed state-of-the-art laboratorium, publicaties in vooraanstaande wetenschappelijke tijdschriften en legio samenwerkingen met zowel andere onderzoeksinstituten alsook (lokale) bedrijven. Niettegenstaande is het ook een zeer jonge onderzoeksgroep en op punten fragiel door, zoals door stakeholders aangehaald, de nu nog sterke afhankelijkheid van de vier hoofdonderzoekers en de beperkte kritische massa binnen de onderzoekslijnen.

In antwoord op de twee voorliggende vragen, a. ‘geef een oordeel over de wijze waarop en de mate waarin de in deze beschikking opgenomen resultaatverplichtingen en inspanningsverplichtingen daadwerkelijk zijn gerealiseerd’, en b. ‘geeft antwoord op de vraag of het project zelfstandig voortbestaan aan het einde van de looptijd van het project en zonder additionele provinciale financiering?’, oordeelt de evaluatiecommissie als volgt.

De evaluatiecommissie ziet een groeiende onderzoeksgroep die nagenoeg volledig heeft voldaan aan de gevraagde outputcriteria neergelegd in de resultaat- en inspanningsverplichtingen van de subsidiebeschikking. Het nagenoeg heeft betrekking op de ‘achterblijvende’ 2e- en 3e- geldstroomopbrengst al is ook deze deels verklaard. De commissie ziet wel dat het de onderzoekers, allen hebben ook nog een substantiële onderwijsverplichting, veel moeite heeft gekost om alle ballen in de lucht te houden. Het is daarom naar het oordeel van de evaluatiecommissie niet vanzelfsprekend dat ook de toekomstige verplichtingen worden gehaald zonder verder uitbreiding van de personele staf en steun vanuit alle betrokken eenheden.

De vraag of het project zelfstandig kan voortbestaan aan het einde van de looptijd zonder additionele provinciale financiering acht de evaluatiecommissie nu nog erg moeilijk te beantwoorden. Op dit moment (einde 2021) kan het HEFI-onderzoeksprogramma zichzelf nog niet zelf in stand houden. Een verdere groei en ontwikkeling, in omvang (kritische massa), inbedding alsook toename van te verwerven 2e- en 3e geldstroomopbrengsten is hiertoe noodzakelijk.

De ingezette koers van de Universiteit Maastricht en meer in het bijzonder de visie voor de campus te Venlo biedt voor de evaluatiecommissie wel voldoende houvast om deze onderzoekslijnen op termijn te laten uitgroeien tot een duurzaam onderzoeksprogramma binnen de Brightlands Campus Greenport Venlo.

Bijlagen

De stukken waar voor deze evaluatie aan de commissie ter beschikking zijn gesteld zijn:

- Businesscase Microbiologisch onderzoek HEFI (d.d. 2017-06-22)
- Businesscase Onderzoek Venlo HEFI 2,3 en FCCV (d.d. 2017-06-22)
- Subsidiebeschikking HEFI-onderzoekslijnen (d.d. 2019-09-26)
- Vastgestelde voortgangsrapportages 2017/ 2018/ 2019/ 2020
- Vastgestelde jaarplannen 2018/ 2019/ 2020

-/-

Bijlage 5 - BCGV – UCV: voorstel bijdrage Kennis As project UCV derde tranche

In deze bijlage treft u de toelichting aan op het subsidieverzoek van de UM in het kader van het Kennis As project University College Venlo (hierna: UCV) (een uitgebreide leeswijzer vindt u onder punt 2. Leeswijzer).

1. Samenvatting en (financiële) vraag UM

De Kennis-As Limburg is een 10-jarig strategisch programma van de Kennis-As partners Universiteit Maastricht (UM), academisch ziekenhuis Maastricht (azM), Fontys en Zuyd Hogeschool. Het is een programma gericht op economische en maatschappelijke structuurversterking in Limburg waarbij steun en partnerschap worden gezocht bij de Provincie Limburg. Universiteit Maastricht (UM), als initiatiefnemer van het Kennis-As project UCV, heeft de Provincie Limburg verzocht mee te investeren in de derde tranche van het project voor een subsidie van € 5.272.000,- voor een subsidietermijn van vier jaren. De subsidietermijn loopt van 01-01-2021 tot en met 31-12-2024.

De totale projectperiode voor het UCV bachelor onderwijs te Venlo is 2014 - 2024. De eerste tranche UCV had een projectperiode van 1 januari 2014 tot en met 1 januari 2016, Provincie Limburg heeft aan deze tranche een subsidiabele bijdrage geleverd van €2.479.000,00,-. De tweede tranche UCV had een projectperiode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2020. Aan deze tranche heeft Provincie Limburg een subsidiabele bijdrage geleverd van €7.672.000,-. Destijds was een derde tranche provinciale bijdrage beoogd van € 5,2 mln. Deze is echter naar beneden bijgesteld, vanwege het achter blijven van de studentaantallen. In het Geregeld Overleg van oktober 2020 is dat bestuurlijk besproken. De beoogde provinciale bijdrage voor de derde tranche is € 3,7 mln.

De ambitie van het UCV/ bachelor onderwijs te Venlo is om binnen een termijn van ten hoogste tien jaren uit te groeien tot een duurzaam zelfstandig onderwijsprogramma te Venlo onafhankelijk van provinciale bijdragen.

Bij positieve besluitvorming door PS in de vergadering van 24 juni 2022, waar het PS- voorstel over “de visie en inzet tot 2030 Brightlands Campussen”, is geagendeerd. Zal via een separaat voorstel de beschikking van een subsidie aan Gedeputeerde Staten worden voorgelegd. Hierin worden o.a. concrete verplichtingen opgenomen met betrekking tot de realisatie van de resultaten en inspanningen aan het einde van de termijn.

In deze nota gaan wij in op de voorgeschiedenis, duiden het belang van de kennisinfrastructuur/ bachelor onderwijs voor de ontwikkeling van de BCGV en voor het provinciale beleid. Wij lichten toe dat het ontvangen subsidieverzoek in voldoende mate aansluit bij het provinciale beleid en PS- voorstel over “de visie en inzet tot 2030 Brightlands Campussen” op inhoud versterkt. Het subsidieverzoek UCV/ bachelor onderwijs te Venlo zal hiervan dan ook een onderdeel zijn.

2. Leeswijzer

In deze bijlage gaan wij in op de voorgeschiedenis, duiden het belang van de kennisinfrastructuur voor de ontwikkeling van de BCGV en voor het provinciale beleid. Wij lichten toe dat het ontvangen subsidieverzoek in voldoende mate aansluit bij het provinciale beleid en het PS-voorstel “de visie en inzet

tot 2030 Brightlands Campussen” op inhoud versterkt. Het subsidieverzoek UCV is daarom onderdeel van dit voorstel.

Deze bijlage bij het PS-voorstel is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken:
1. Samenvatting
2. Leeswijzer
3. Terugblik eerdere tranches
4. Inhoud aanvraag
5. Resultaten na afloop van de subsidieperiode
6. Aansluiting beleid
7. Conclusie en voorstel
8. Bijlages

3. Terugblik eerdere tranches

Plan van Aanpak Programma Greenport Venlo (oktober 2014)

Op 31 oktober 2014 hebben Provinciale Staten ingestemd met het ‘Plan van Aanpak Programma Greenport Venlo’ dat de koers en ambities voor de ontwikkeling van Greenport beschrijft . Het plan van aanpak beschrijft drie programmalijnen die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en waar de komende tien jaar in geïnvesteerd zal worden. De programmalijnen betreffen:

1. wervend werklandschap;
2. kennislandschap; Onderwijs in de binnenstad (Fontys, HAS, UM), Onderzoek op de campus, Netwerk
3. Infrastructuur en faciliteiten.

Het hoofddoel van programmalijn 2 ‘Kennislandschap’, is de ontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo. Het bachelor onderwijs in Venlo is hier een belangrijk onderdeel van.

Terugblik eerste tranche (2014-2016)

Op 17 maart 2015 hebben wij aan de Universiteit Maastricht in het kader van de Nadere subsidieregels ter bevordering van de economie en concurrentiekracht 2013 e.v. een subsidie verleend van maximaal € 1.979.000,00 voor de ontwikkeling en opstart van het project “Greenport Bachelor; University College Venlo" (UCV)”. Deze subsidie werd verleend in aanvulling op de reeds in 2013 verleende provinciale subsidie ad € 500.000,00 ten behoeve van de voorbereiding van het University College Venlo. Bij brief van 18 juni 2013 (2013/33929) werd namelijk reeds besloten om aan de Universiteit Maastricht, vooruitlopend op een te verwachten subsidieaanvraag, een voorlopige projectsubsidie te verlenen van maximaal € 500.000,00 voor de financiering van het project. Het totale verleende subsidiebedrag voor het project voor de periode van 1 januari 2014 tot 1 januari 2016 bedroeg derhalve € 2.479.000,00.

De doelstelling voor deze eerste periode was om van UCV een brede academische bachelor te maken en op te starten. Binnen deze bachelor wordt een inhoudelijk unieke combinatie van disciplines samengebracht rond Sociale - en Levenswetenschappen met accenten op 'voedsel, voeding en gezondheid' enerzijds en 'supply chain management en business' anderzijds . Daarnaast diende de UM samen met hogescholen (waaronder HAS en Fontys) activiteiten te ontplooien die het hoger onderwijs in de regio Venlo verder versterken en daarmee de regionale economie innovatiever en meer kennis gedreven maken. Hoewel de weg naar boven is ingezet blijft de instroom van studenten een punt van aandacht. De groei van de instroom blijft aanzienlijk achter bij de verwachtingen. Als oorzaken hiervan

geeft UM aan de relatieve onbekendheid van UCV en het feit dat Venlo nog geen imago heeft als aantrekkelijke studentenstad.

Terugblik tweede tranche (2017-2020)
Per brief van 28 november 2017 (2017/83259) heeft de Provincie Limburg een beschikking verleend met als onderwerp “Projectsubsidie structuurversterkende projecten Provincie Limburg. Project: University College Venlo”. In genoemde beschikking is besloten maximaal k€ 7.672 beschikbaar te stellen ten behoeve van UCV in het kader van de Kennis-As systematiek. De bijdrage is berekend op basis van het onderwijsmodel UCV voor de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2019. Gedurende de looptijd is gebleken dat de instroom achter blijft bij de verwachtingen. Een lagere instroom leidt tot een lager aantal ontwikkelde vakken, skillstrainingen en projecten. In het Jaarplan 2019 zijn de gerealiseerde instroomcijfers en aangepaste verwachtingen verwerkt in de financiële prognose. In de prognose werd inzichtelijk dat de totale kosten lager waren en dat de UM met de subsidie nog een jaar extra kon volstaan. Per schrijven van 11 februari 2019 met als kenmerk 19.10.0057-MB heeft de Universiteit Maastricht de Provincie Limburg verzocht de subsidietermijn van de eerste tranche te verlengen met een jaar, dat wil zeggen tot en met 31 december 2020. Het College van Gedeputeerde Staten heeft per brief van 16 april 2019 met als kenmerk 2019/28410 ingestemd met het verzoek en de nieuwe einddatum van de subsidie periode vastgesteld op 31 december 2020.

Het doel van UCV in de tweede tranche lag in het verlengde van de eerste tranche. Er bleek echter dat de groei van het aantal studenten achter bleef bij de geprognotiseerde groei. Hier liggen verschillende oorzaken aan ten grondslag. Zo staat Venlo nog niet bekend als aantrekkelijke studentenstad. Ook is het UCV nog redelijk onbekend. Dit gaf aanleiding voor partijen om zich in te spannen om de toestroom van studenten te bevorderen. Zo hebben UM en gemeente Venlo (en andere stakeholders) activiteiten gestimuleerd om ervoor te zorgen dat meer studenten voor het UCV gaan kiezen. Om Venlo aantrekkelijker te maken heeft de UM ook een versnelling aangebracht in de uitbouw van haar onderzoeksprogramma's en -activiteiten. Daarnaast is versneld gebouwd aan het netwerk van regionale bedrijven om voldoende opdrachten en partnerships te realiseren, hetgeen ook de aantrekkelijkheid verder verhoogt.

4. Inhoud aanvraag

Aanvraag 3e tranche (2021-2024)
De thematische inkleuring van het bachelor onderwijs te Venlo wordt verlegd naar de hoofdthema’s plant- en humane biologie en duurzaamheid. Deze inkleuring ligt in lijn met de toekomstvisie van de UM waarin duurzame gezondheid van de mens, natuur en economie een centrale rol hebben. Deze aanname wordt versterkt door de nationale sectorplannen Biologie en Aard- en Milieuwetenschappen die aangeven dat de vraag van aankomende studenten naar duurzame, biologisch-georiënteerde bachelorprogramma’s sterk gaat toenemen.

De UM gaat bachelor onderwijs in Venlo aanbieden dat:
1. beter aanhaakt bij de lange termijn visie en thematiek voor de Brightlands Campus Greenport Venlo;
2. aansluit bij de voorspellingen van de sectorplannen Biologie en Aard- en Milieuwetenschappen, en;
3. voortborduurt op de basis die door UCV te Venlo is gelegd, waaronder een groot deel van het reeds ontwikkelde curriculum, de faciliteiten, ondersteunende staf en het open curriculum.

De basis voor het bachelor onderwijs is dus reeds gelegd door UCV. De doorontwikkeling krijgt nu vorm met als werknaam ‘Sustainable Bioscience’; een bachelor programma dat aansluit bij bovengenoemde sectorplannen en de voorgestane ontwikkelingen van de Brightlands Campus Greenport Venlo.

Bij het bepalen van de koers van de komende jaren voor het bachelor onderwijs in Venlo heeft de UM de aanbevelingen uit de evaluatie overgenomen. De evaluatie heeft namelijk o.a. geleid tot een versnelde interne beschouwing van de UM op UCV. Een van de belangrijkste punten uit de evaluatie betreft het achterblijven van de studentaantallen ten opzichte van de prognoses. Daarmee is ook de financiële duurzaamheid van UCV een punt van aandacht. Door de inhoudelijke koerswijziging van het huidige UCV is de UM ervan overtuigt dat de studentaantallen naar de toekomst toe stijgen waardoor het UCV na afloop van deze subsidieperiode onafhankelijk van subsidiestromen kan voortbestaan.

5. Resultaten na afloop van de subsidieperiode

Resultaten UCV/ bachelor onderwijs Venlo (periode 01-01-2021 t/m 31-12-2024)

Provinciale Staten hechten veel belang aan inzicht in de te bereiken resultaten en de afspraken over KPI’s. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de KPI’s kwantitatief. Provincie Limburg zal via de reguliere voortgangsrapportages geïnformeerd worden over de voortgang in de behaalde resultaten.

Voorts zullen de hieronder genoemde resultaten als basis dienen voor de te realiseren resultaat- en inspanningsverplichtingen die in de subsidiebeschikking als voorwaarden worden opgenomen.

Academische jaren Resultaatverplichting	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025
	-	V	-	-
Studenteninstroom	-	90	120	140
Nieuw te ontwikkelen Courses, Skills en Projects	-	C: 20 S: 8 P: 4	C: 15 S: 6 P: 2	C: 9 S: 2 P: 0
Course evaluations > 3.5	-	-		

Aan het einde van de projectperiode is er in Venlo een dermate stevig bachelor programma opgebouwd dat, dankzij een robuuste studenteninstroom (200 jaarlijks), voldoende middelen genereert om zelfstandig te blijven voortbestaan. De thematiek van ‘Sustainable Bioscience’ bachelor onderwijs boort namelijk een nieuwe doelgroep van studenten aan die voorheen niet werd bediend in Venlo; de (plant)biologie-georiënteerde-student.

Met de aanpassing van het bachelor-onderwijs naar Sustainable Bioscience en de daarbij behorende studenteninstroom (200 in de steady state) heeft de UM daarmee te Venlo een bachelor programma dat financieel duurzaam verankerd is op de BCGV en daarmee kan blijven dienen als hoeksteen van de Venlose activiteiten.

6. Aansluiting beleid

Inhoudelijke beoordeling en aansluiting provinciaal beleid

Onderstaande paragraaf geeft inzicht aan de wijze waarop het bachelor onderwijs in Venlo bijdraagt aan de provinciale ambities die in onze beleidskaders geformuleerd zijn. Daarnaast laat de UM (in de subsidieaanvraag) duidelijk blijken op welke manier het nieuwe bachelor onderwijs een bijdrage levert aan de totale visie Greenport Venlo die is opgesteld door de aandeelhouders. Zo is deze vorm van onderwijs een van de belangrijkste toegevoegde waardes aan de versterking van de kennisbasis op BCGV.

Statenvoorstel: De visie en inzet tot 2030 Brightlands Campussen

Het subsidieverzoek van het bachelor onderwijs te Venlo derde tranche is, zoals eerder benoemd, opgenomen als bijlage bij het voorliggende Statenvoorstel. Uit de totale visie Greenport Venlo, opgesteld in opdracht van de aandeelhouders, blijkt dat het van belang is dat studenten op de BCGV hun thuisbasis vinden. De bachelor Sustainable Bioscience op BCGV draagt bij aan de kennisbasis die noodzakelijk is om ervoor te zorgen dat er op de campus door studenten een bijdrage geleverd kan worden aan innovaties. Met behulp van deze innovaties wordt een bijdrage geleverd aan maatschappelijke opgaven waarmee BCGV inhoudelijk aan de slag gaat. Studenten vinden op de BCGV de juiste onderwijsfaciliteiten om zichzelf te ontwikkelen. Tevens biedt de BCGV de mogelijkheid om aan de slag te gaan met challenge-based learning bij bedrijven die op de campus gevestigd zijn, dit kan een van de USP's worden van het bachelor onderwijs in Venlo. Op deze wijze vindt er een wisselwerking plaats tussen deze twee campusbewoners groepen waarbij er sprake is van toegevoegde waarde voor beiden. Op inhoud sluit de nieuwe thematische inkleuring van de bachelor Sustainable Bioscience naadloos aan op de koers die is ingeslagen met de totale visie Greenport Venlo.

Missiegedreven Economisch Beleidskader – MEB

Het belangrijkste argument om de UM te ondersteunen in het doorontwikkelen van het bachelor onderwijs in Venlo, is gelegen in het besef dat het voor de bevordering van de kenniseconomie in de regio van cruciaal belang is dat er sprake is van een academisering van de regio. Daarbij gaat het om zowel onderzoek als onderwijs. Zonder een voldoende brede basis van onderwijs is er geen fundament voor onderzoek. Bachelor onderwijs is (deels) rand voorwaardelijk, maar van essentieel belang om BCGV te versterken als een kennismagneet. Zonder bachelor onderwijs in Venlo is het lastig jong talent naar de omgeving te trekken. Wanneer er geen bachelor onderwijs in Venlo zou zijn, zou dit tevens gevolgen hebben voor de studenteninstroom richting de masters van de UM in Venlo. Wij vinden het daarom van groot belang dat er in Venlo universitair bachelor onderwijs aanwezig is, om de ontwikkelingen op de campus mede te versterken.

Vanuit provinciaal oogpunt vinden we het van groot belang dat de inhoud van het nieuwe bachelor onderwijs zich specifieker gaat richten op de inhoudelijke koers die door de aandeelhouders op BCGV wordt ingezet ("De plant staat centraal"). Uit deze subsidieaanvraag blijkt dat de UM met deze inhoudelijke koers aan de slag gaat. Op die manier draagt het bachelor onderwijs, meer dan tevoren, bij aan de ontwikkelrichting van BCGV. Tevens wordt het hierdoor beter realiseerbaar om onderwijs en onderzoek (o.a. via HEFI en het Brightlands Future Farming Institute) met elkaar te verbinden. Onderzoek gaat zich immers ook op deze inhoudelijke koers inzetten. Concreet vindt deze verbinding plaats doordat bv. HEFI-onderzoekers vakken aan de bachelor studenten doceren en worden studenten actief, via vakken, in contact gebracht met laboratoriumvaardigheden en werken binnen de bv. de HEFI

laboratoria. Hier hecht Provincie Limburg waarde aan, omdat we op deze wijze jong talent met state of art onderzoek in contact kunnen brengen. Dit versterkt de onderwijspositie van de Provincie. Dit maakt o.a. dat wij positief staan tegenover de ontwikkeling van het bachelor onderwijs.

Een ander argument om een positief advies af te geven ten aanzien van de ontwikkeling van het bachelor onderwijs te Venlo zit in het gegeven dat de UM via het bachelor onderwijs een versterking aan de samenwerking met de andere onderwijsinstellingen in de regio geeft. Zo begeleiden docenten van het (huidige) UCV stages van niet-UCV studenten, waaronder studenten van de HAS en de HAN. Op die manier kunnen deze HBO-studenten proeven aan de UM en wordt een bijdrage geleverd aan de doorlopende leerlijnen die Provincie Limburg van grote waarde schat voor de economische structuurversterking en het binden en boeien van talent voor de regio.

7. Conclusie en voorstel

Wij zijn van mening dat het subsidieverzoek voldoende aansluit bij het provinciale beleid om als onderdeel te fungeren PS-voorstel over “de visie en inzet tot 2030 Brightlands Campussen”
Wij hebben hierbij in overweging genomen dat:

- Het subsidie verzoek UCV/ bachelor onderwijs te Venlo aansluit bij het provinciale beleid;
- Het subsidie verzoek UCV/ bachelor onderwijs te Venlo op inhoud onlosmakelijk verbonden is met de totale visie Greenport Venlo.

Wij stellen dan ook voor dat u:

1. kennisneemt van de bovenstaande overwegingen en de inhoud van deze bijlage. Daarnaast verzoeken wij u vaststellen dat het subsidievoorstel in voldoende mate aansluit bij provinciale beleid en de totale visie Greenport Venlo.
2. instemt met het voorstel om een provinciale bijdrage te leveren van € 3.700.000,- aan het Kennis As project UCV.
3. portefeuillehouders machtigt om, zo nodig, wijzigingen aan te brengen van ondergeschikte aard.

8. Bijlages

a. Businesscase/ subsidieaanvraag UCV derde tranche met kenmerk
b. Evaluatie eerste twee tranches UCV

Maastricht University

College van Gedeputeerde Staten van Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

College van Bestuur

uw kenmerk	*ons kenmerk*	*doorkiesnummer*	*Maastricht*
	C22.001770-MvE	06-34381034	10 mei 2022

Betreft: Aanvraag Kennis-As financiering HEFI en UCV

Geacht college,

De Kennis-As initiatieven 'Healthy Eating and Food Innovation' (HEFI) en 'University College Venlo' (UCV) hebben de afgelopen jaren een belangrijke bijdrage geleverd aan de academische ontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo. Voor beide projecten geldt dat de Kennis-As financieringen afgelopen zijn en dat de laatste tranches nog aangevraagd kunnen worden.

Bijgaand treft u de aanvragen voor Kennis-As financiering voor zowel HEFI als UCV aan. Beide aanvragen passen binnen het ontwikkelpad van de BCGPV dat, in samenwerking met Roland Berger, door de actieve partners (Provincie Limburg, Gemeente Venlo, BASF en UM) is ontwikkeld. Daarnaast heeft de UM een eigen toekomstvisie geschreven waarin de verdere betrokkenheid van de UM (onderwijs- en onderzoeksactiviteiten) op de Brightlands Campus Greenport Venlo uiteengezet is.

'Towards a more sustainable & healthy world' is de overkoepelende toekomstvisie gericht op plantgedreven innovatie voor de gezondheid van de mens, omgeving en bedrijfsvoering middels een ketenbenadering vanuit vier kwadranten.

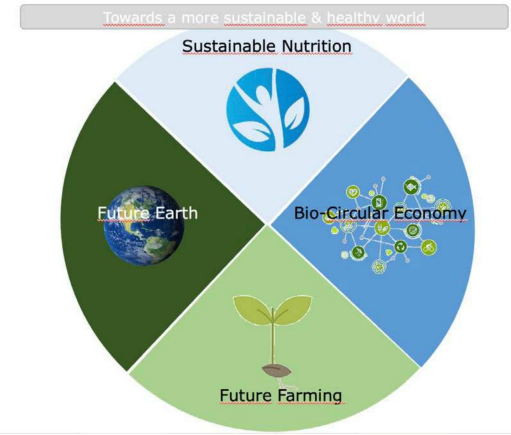

Bezoekadres
Minderbroedersberg 4-6
6211 LK Maastricht

Postadres
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Nederland

T +31 43 388 2222

Rekeningnr.: 065.76.18.705
IBAN: NL05 INGB 0657 6187 05
BIC: INGBNL2A
BTW identificatie EU
NL0034.75.268.B01

www.maastrichtuniversity.nl

KvK nr.: 50169181

De plek van het HEFI en FCCV is evident in het Sustainable Nutrition kwadrant. Uiteraard met een grote betrokkenheid en relevantie voor de andere kwadranten. In samenhang met deze andere drie onderzoeksthema's ontstaat een unieke en onderscheidende keten. Uniciteit vloeit voort uit de grote mate van integratie en doelgericht onderzoek. Moderne uitdagingen zoals klimaatproblematiek, volksgezondheid en duurzame ontwikkeling van onze agro-foodsector zijn gebaat bij deze interdisciplinariteit. Zo zal toegewerkt worden naar een ecosysteem waarin, samen met het bedrijfsleven, HEFI-onderzoek de gezondheidseffecten van voeding beoordeelt, de inhoudsstoffen met een positief gezondheidseffect identificeert en daarmee input geeft voor de verdere veredeling van groente en fruit door partijen in de markt.

Flankerend aan deze onderzoeksthema's positioneert de Universiteit Maastricht een stevig pakket aan bachelor- en masteronderwijs op de Brightlands Campus Greenport Venlo. De hoeksteen van dit fundament wordt gevormd door academisch bacheloronderwijs, de bachelor Sustainable Bioscience, dat voortborduurt op de basis die de afgelopen 5 jaar met UCV is gelegd.

HEFI
De begroting van HEFI voor de projectperiode 2022 t/m 2026 ziet er als volgt uit:

Afschrijvingen	€1.170.266
Personele lasten (zonder de opslag voor de indirecte kosten)	€2.968.154
Totale indirecte kosten	€2.503.613
Overige directe kosten	€650.000
Totaal	**€7.292.033**

Opbrengsten	
Co financiering PL	€2.913.020
Rijksbijdrage promoties	€784.000
2e en 3e geldstroom	€0
Eigen bijdrage	€3.595.012
TOTAAL	**€7.292.033**

Met deze brief wordt een Kennis-As financiering ad € 2.913.000 gevraagd bij een bedrag aan subsidiabele kosten van € 7.292.033. De gevraagde Kennis-As financiering sluit aan op het bedrag voor de tweede tranche zoals genoemd in de subsidiebeschikking van de eerste tranche HEFI (kenmerk: 2019/69940 d.d. 24 september 2019) waarbij staat vermeld dat Provinciale Staten beslissen over de tweede tranche op basis van de evaluatie over de eerste tranche. De evaluatie is aangeleverd op 16 december 2021 met kenmerk C21.005248-RG.

Maastricht University

UCV
De begroting van UCV voor de projectperiode 2021 t/m 2025 ziet er als volgt uit:

Bedragen in k€	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal
Opbrengsten						
Rijksbijdrage	699	978	1.316	1.533	1.839	6.365
Collegegelden	374	482	580	681	752	2.867
Bijdrage Provincie Limburg	1.500	1.275	1.150	1.100	162	5.187
Bijdrage Universiteit Maastricht	414	525	758	837	522	3.056
Totale opbrengsten	2.987	3.259	3.804	4.151	3.275	17.476
Kosten						
Ontwikkelkosten	58	0	261	636	230	1.185
Basiskosten programma	1.288	1.298	1.324	1.112	667	5.687
Studentafhankelijke kosten	1.641	1.962	2.219	2.403	2.378	10.603
Totale kosten	2.987	3.259	3.804	4.151	3.275	17.476
Resultaat	0	0	0	0	0	0

Bovenstaande begroting is gebaseerd op het door onze externe accountant gevalideerde onderwijsmodel. Met deze begroting wordt een Kennis-As bijdrage gevraagd van € 5.187.000 voor de projectperiode 2021 t/m 2025. Dit bedrag is gebaseerd op de originele begroting van het project UCV bij de start in 2014 en staat tevens genoemd als bedrag voor de laatste tranche Kennis-As financiering in de subsidiebeschikking van de tweede tranche (kenmerk: 2017/83259 d.d. 28 november 2017).

De subsidieperiode liep in de originele begroting van 1 januari 2014 t/m 31 december 2024. Gezien het feit dat de tweede tranche met een jaar is verlengd, start de derde tranche een jaar later dan gepland en zal deze dan ook een jaar later eindigen.

Mocht u vragen hebben over deze aanvragen voor Kennis-As financiering dan kunt u contact opnemen met de heer Bakir Bulic, directeur faculteit FSE (bakir.bulic@maastrichtuniversity.nl).

Hoogachtend,
namens het College van Bestuur
van de Universiteit Maastricht,

Prof.dr. R. Letschert
Voorzitter

Aanvraag laatste tranche UCV

Bestendiging Wetenschappelijk Bachelor onderwijs in Venlo

(1-1-2021 / 31-12-2025)

04 mei 2022

Inhoudsopgave

1. Samenvatting 3

2. Inleiding 5

3. Het University College Venlo 2015 - 2020 7

4. Evaluatie 10

5. Toekomstvisie 11

Verduurzaming van het academisch onderwijs en onderzoek 11

Bachelor onderwijs 12

Sustainable Bioscience 14

Studenteninstroom 16

Masteronderwijs 17

Masters 17

Onderwijsfilosofie 17

6. Financiën 18

1. Samenvatting

In 2015 kwam een lang gekoesterde droom om wetenschappelijk bachelor onderwijs in Venlo te vestigen uit door de start van University College Venlo (UCV). Nadat de Universiteit Maastricht door de Provincie Limburg was uitgedaagd om een bacheloropleiding in Venlo te vestigen is het een moeilijk proces geweest om het bacheloronderwijs in Venlo te realiseren. Landelijk was er weinig animo voor onderwijs in Venlo en enkele andere universiteiten waren bang voor een terugval van hun studenteninstroom omdat studenten voor een studie in Venlo zouden kiezen. Vanwege de taltijke bezwaren gaf het Ministerie van OC&W geen toestemming voor de start van een bacheloropleiding in Venlo. Echter, de wens voor een impuls in Noord-Limburg tot een meer kennis gedreven economie was dermate groot dat de UM, gebruikmakend van de accreditatie van een bestaande opleiding, een nevenvestiging van een bestaande opleiding voor Venlo heeft aangevraagd. De wens werd bewaarheid; een bacheloropleiding in Venlo ging in 2015 van start.

UCV heeft de UM en de regio veel gebracht. Het opende de geesten voor een bredere aanwezigheid van onderwijs buiten de directe straal van de hoofdvestiging van de UM in Maastricht. Het zorgde voor een aanwas van studenten in Noord-Limburg die er niet alleen studeren en wonen maar nu, al zijn de aantallen nog klein, ook beginnen te kiezen voor de Global Supply Chain Management and Change (GSCMaC) of Health Food Innovation Management (HFIM) en daarna blijven werken voor een van de bedrijven in de regio. De brede aanwezigheid van onderwijs van een universiteit heeft effecten die we ook elders zien: de dynamiek van een stad begint te veranderen, het brengt een versnelling van de transitie richting een hoogwaardige kenniseconomie.

De bovenstaande positieve effecten blijven niet ongemerkt. Grote internationale bedrijven, zoals BASF, Scelta en RoyalZon, en het lokale MKB voelen zich gesterkt door de nieuw ontstane dynamiek. Het heeft de geesten rijp gemaakt voor verdere stappen richting de transformatie van de Noord-Limburgse economie naar een kenniseconomie met hoge toegevoegde waarde. Het aanwezige bachelor-onderwijs en daaraan gekoppeld masteronderwijs en academisch onderzoek is daarbij een van de hoekstenen van de, mede hierdoor tot stand gekomen, Brightlands Campus Greenport Venlo.

De regio plukt nog steeds de vruchten van de inspanningen van de UM mede ook door de financiële steun van de Provincie Limburg. In 2021 zou de laatste tranche van de subsidie van de Provincie Limburg voor UCV ingaan. De UM nam de kans om samen met stakeholders in de regio te reflecteren op de behaalde resultaten tot nu toe en om de ambitie te heroriënteren. De conclusie van deze reflectie is dat er ontzettend veel werk is verzet en dat de doelen van de eerste twee tranches, met uitzondering van de volledige studenteninstroom, behaald zijn. Tegelijkertijd is er zowel in de wereld als in Noord-Limburg een nieuwe dynamiek ontstaan. De hernieuwde focus die de Brightlands Campus Greenport Venlo gekozen heeft past perfect in de huidige tijdsgeest en de behoefte van de maatschappij en het bedrijfsleven (Figuur 1). Hoe blijven we duurzaam de wereldbevolking voeden? Hoe doen we dat op een manier dat niet alleen de natuur daar wel bij vaart maar ook op een manier dat de bevolking er gezonder van wordt? Hoe zorgen we ervoor dat de bedrijven in Noord-Limburg met hun producten en oplossingen een aanjager worden van een positieve transitie richting een duurzaam en gezond voedselsysteem? De Brightlands Campus Greenport Venlo is perfect gepositioneerd om deze vragen in de komende jaren, vanuit een triple helix, te beantwoorden. Jonge mensen die voor een studiekeuze staan zijn ook bezig met deze vragen, het zijn niet alleen de bewuste consumenten van de toekomst maar ook de uitvinders én ondernemers van de toekomst. Dat

beseffen ze heel goed en zijn op zoek naar niet-traditionele opleidingen die ze, vanuit een multidisciplinair perspectief, klaarstomen om hun potentie te kunnen waarmaken.
De UM ziet het als haar plicht om optimaal op deze ontwikkeling in te spelen. UCV biedt een uitstekende basis om deze multidisciplinariteit te bieden.

Figuur 1 Onze maatschappij staat voor steeds complexere en in elkaar vervlochten mondiale uitdagingen, die vragen om een integrale ketenbenadering, waarin ecologie, economie, gezondheid en technologie aanjagers zijn van systeemveranderingen.[1]

De huidige opzet, als nevenvestiging, biedt echter onvoldoende vrijheidsgraden om bij de behoefte van de regio en in het bijzonder de Brightlands Campus Greenport Venlo aan te sluiten op een manier die grote getallen studenten trekt. Daarom heeft de UM besloten om een grotere herfoccusering in te zetten van een University College Venlo naar een brede opleiding Sustainable Bioscience.

Sustainable Bioscience sluit beter aan bij de visie van de Brightlands Campus Greenport Venlo (met een focus op duurzaamheid, plantbiologie en future of farming). De opleiding wordt aantrekkelijker voor een grote groep studenten die een algemenere duurzaamheids- en biologiefocus zoekt. De grotere studentaantallen die daarmee gepaard zullen gaan helpen de UM om een duurzaam financieel perspectief te krijgen voor haar activiteiten in Noord-Limburg.

Voor u ligt de aanvraag voor de laatste tranche van UCV. De samenwerking van PL en UM gaat met deze laatste tranche een fase tegemoet van transformatie, uitbreiding én bestendiging van de onderwijsactiviteiten. Deze aanvraag voor de 3e tranche bestaat financieel gezien uit 2 componenten; 1. het verzorgen van bachelor onderwijs te Venlo en 2. de kosten voor de doorontwikkeling van de bachelor (ontwikkelkosten, welke door de UM worden betaald).

[1] Groeiplan Brightlands Campus Greenport Venlo (Roland Berger April 2022)

Deze aanvraag kan niet los gezien worden van het grotere ontwikkelpad van de Brightlands Campus Greenport Venlo waarin door alle betrokken campus-partners (aandeelhouders) en gemeente Venlo een ontwikkelpad wordt beschreven over de verdere doorontwikkeling van de gehele Brightlands Campus Greenport Venlo. Dit ontwikkelpad[1] omvat een veel bredere (maatschappelijke) visie op de verdere ontwikkeling van de regio en de Brightlands Campus Greenport Venlo. Met het bachelorprogramma Sustainable Bioscience sorteert de UM al voor op een versnelde groei van de campus in de gehele waardeketen van AgroFood.

2. Inleiding

In hechte samenwerking met de Provincie Limburg is de Universiteit Maastricht gestart met het opzetten van een wetenschappelijke campus te Venlo. In 2009 zijn twee masterprogramma's opgezet die aansluiten bij de economische sterktes van de regio Noord-Limburg; de eenjarige master Global Supply Chain Management and Change (GSCMaC) en het tweejarige masterprogramma Health Food Innovation Management (HFIM). In september 2015 is het University College Venlo bachelor programma (UCV) gestart. Academisch onderzoek is ingebed binnen het Healthy Eating and Food Innovation (HEFI) cluster en het Food Claims Centre Venlo (FCCV), gestartin 2017. Het BISCI-onderzoek is gestart in 2020 en maakt de wetenschappelijke campus compleet. Een totaalpakket van bachelors, masters en onderzoek gekoppeld aan de Brightlands Campus Greenport Venlo komt de innovatiekracht van de regio Noord-Limburg ten goede.

Met bovengenoemde ontwikkeling is een goede onderwijs- en kennisbasis gelegd voor de verdere doorontwikkeling van de (academische) Brightlands Campus Greenport Venlo. Een ontwikkeling die, hoewel de campus een enorme groeispurt heeft doorgemaakt, nog lang niet klaar is. Essentieel voor de verdere ontwikkeling is en blijft de aanwezigheid van (minimaal) een sterk bachelor programma dat de verbindende factor is tussen onderwijs en onderzoek. Deze noodzaak wordt verder onderbouwd in de hierna beschreven toekomstvisie van academisch onderwijs en -onderzoek alsook in het ontwikkelpad van de Brightlands Campus Greenport Venlo

De bachelor UCV is als bachelor programma een van de hoekstenen van de campus. Georganiseerd als een college waarbij studenten en staf een gemeenschap vormen, biedt UCV een interdisciplinair doch thematisch (Engelstalig) bachelor programma aan met een focus op 'Health, Nutrition and Business'. Studenten die afstuderen hebben hun eigen curriculum kunnen samenstellen gebaseerd op hun interesses en ter optimale voorbereiding op hun mogelijke vervolgstudie. De keuzemogelijkheid, optimale voorbereiding op hun vervolgstudie alsook de kleinschalige community die UCV biedt, resulteert erin dat studenten UCV al vanaf de start van het programma het predikaat '*Top-Rated Programme*' geven in de Keuzegids Hoger Onderwijs.

Voor het opzetten van UCV is een businesscase opgesteld met een bijbehorende subsidieaanvraag. De subsidieaanvraag is verdeeld in drie tranches met een totale begroting van M€ 39 en een looptijd van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2025. De bijdrage van de Provincie Limburg in deze initiële businesscase was begroot op

M€ 15,268. De eerste twee tranches van de subsidie zijn inmiddels toegekend, volledig besteed en verantwoord.

De nu voorliggende aanvraag, in aanvulling op de twee eerdere aanvragen ingediend per brief van 22 juni 2017 met als kenmerk 2017.10.1176-MB, betreft de aanvraag voor de derde tranche van de subsidie en zal naast een algemeen beschrijving van de behaalde resultaten vooral ook aandacht vestigen op de verduurzaming van het academisch onderwijs te Venlo en de verbinding van onderwijs met de (nieuwe) onderzoeksambities. Deze derde en laatste tranche handelt over de periode 1 januari 2021 tot en met 31 december 2025.

In hoofdstuk twee worden de behaalde UCV-resultaten van de afgelopen jaren toegelicht. Alvorens in te gaan om te toekomstvisie en de daarbij behorende ontwikkelingen, is het van belang om ook stil te staan bij de aanleiding daartoe en de verrichte evaluatie. Deze wordt in hoofdstuk 3 nader toegelicht. Hoofdstuk vier beschrijft de toekomstvisie van de UM voor de campus te Venlo en meer specifiek voor het bachelor-onderwijs. Hoofdstuk vijf geeft inzicht in de begroting van het bachelor onderwijs alsook een liquiditeitsprognose. Hoofdstuk zes voorziet in een samenvattende conclusie.

3. Het University College Venlo 2015 - 2020

UCV is in september 2015 gestart in de toenmalige campus van de UM op de Deken van Oppensingel te Venlo en biedt studenten een driejarige bacheloropleiding met een open curriculum dat is opgebouwd langs drie wetenschappelijke disciplines 1. de sociale wetenschappen, 2. de levenswetenschappen en 3. de geesteswetenschappen. Iedere discipline bestaat uit een aantal vakken, vaardigheidstrainingen en projecten. De thematische focus van UCV en daarmee ook de focus van alle drie de wetenschappelijk disciplines is 'Health, Nutrition and Business'.

Het open curriculum, de verzameling van alle vakken, vaardigheidstrainingen en projecten binnen de drie disciplines, geeft de individuele student veel ruimte om zelf een curriculum samen te stellen op basis van zijn/haar eigen behoeftes en interesses. Een groot voordeel van deze onderwijsbenadering is dat er ruimte ontstaat om een vak (interesse) te 'proberen' en mocht dit niet geheel je interesse zijn verder te gaan zonder studievertraging op te lopen. Dit in tegenstelling tot andere regulier opgebouwde curricula waar je bij verkeerde keuzes al snel tegen studievertraging aanloopt. Daarnaast is een open curriculum bij uitstek geschikt om de studenten de interdisciplinaire kennis en vaardigheden te bieden die nodig zijn binnen de gekozen thematische focus. Het open curriculum wordt aangeboden middels de voor de Universiteit Maastricht kenmerkende Probleem Gestuurd Onderwijs (PGO-methode).

Sinds de start in 2015 is er veel gebeurd. De studenteninstroom stijgt gestaag van 15 in september 2015 naar 77 in academisch jaar 2021-2022. Studenten komen van alle hoeken van de wereld om onderwijs te volgen te Venlo.

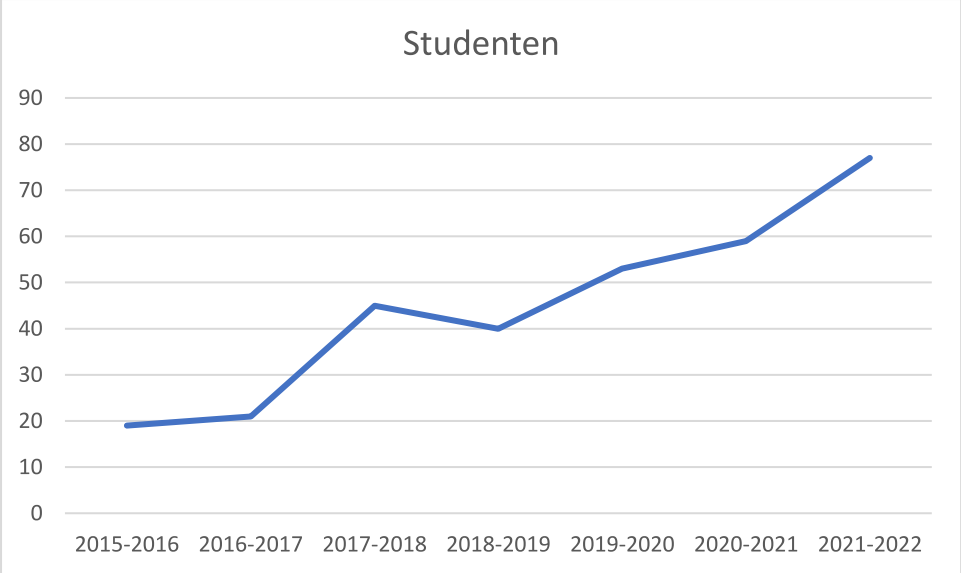

Figuur 4: studenteninstroom UCV

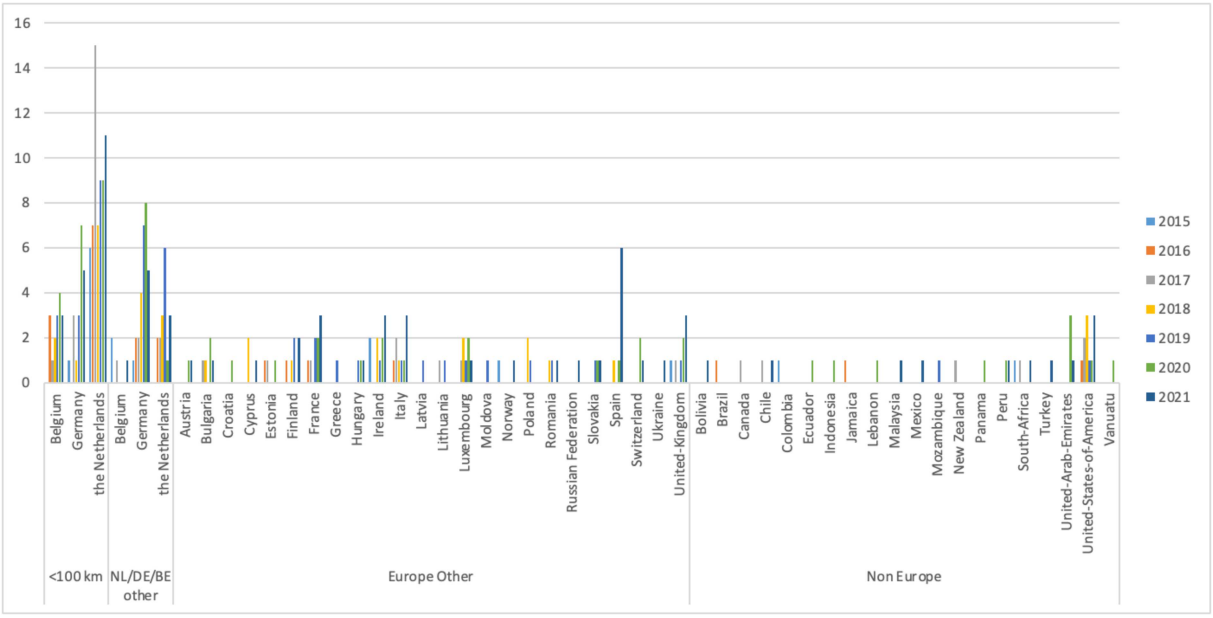

Figuur 5: herkomst studenten UCV

Met genoemde instroom en de verdere groeiambities werd het bestaande pand te klein en is het UCV (en de twee masters) verhuisd naar het pand Raad van Arbeid, een onderdeel van de Campus Vastgoed Greenport Venlo B.V. Een iconisch maar helaas ook vervallen pand in het stadscentrum van Venlo dat na een grondige verbouwing is omgevormd tot een echte binnenstadcampus met eigentijdse faciliteiten waaronder state-of-art onderwijsruimtes, een collegezaal, een studentenbibliotheek en een gedeelde commonroom waar studenten en staf samen verblijven. De commonroom is naast een verblijfsruimte ook een ruimte waar studenten studeren, gemeenschappelijke avonden organiseren en waar afstudeerceremonies plaatsvinden.

Voor UCV is een 'cursus catalogus' ontwikkeld verdeeld over de disciplines Health, Nutrition & Business waarin 59 vakken, 15 vaardigheidstrainingen en 9 projecten zijn opgenomen.[2] Studenten kiezen, begeleid door iemand van de wetenschappelijke staf, hieruit hun eigen vakken en geven daarmee handen en voeten aan hun curriculum en daarmee de invulling van hun verdere toekomst. Aan het einde van hun studie schrijven studenten een eindthesis genaamd Capstone waarna velen instromen naar een masterprogramma binnen of buiten de Universiteit Maastricht.

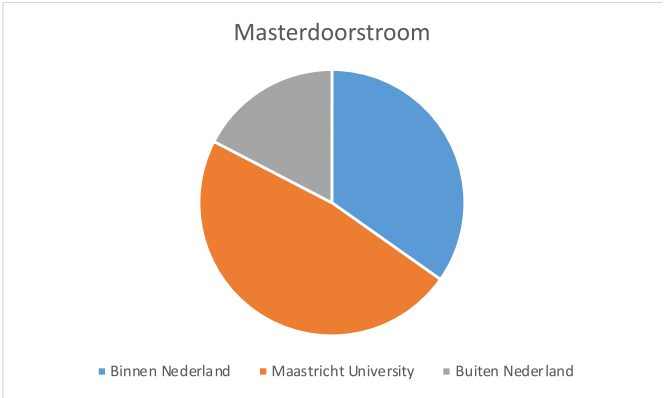

Figuur 6: doorstroom naar masterprogramma's

[2] Een overzicht van de aangeboden UCV cursussen (UCV Course catalogue) is bijgevoegd als bijlage 1.

Naast de '*Top-Rated Programme*' kwalificatie die studenten het UCV jaarlijks geven, is er in 2018 ook een accreditatie van het programma verricht door de Nederlands Vlaamse Accreditatie Commissie (NVAO). Het uitgangspunt hierbij is dat (publiek gefinancierde) Nederlandse opleiding iedere zes jaar door een panel van onafhankelijke deskundigen wordt beoordeeld. Deze beoordeling wordt gedaan door de opleiding te vergelijken met soortgelijke opleidingen in Nederland.

UCV is als onderdeel van de Maastricht School of Liberal Arts & Sciences (LAS) geaccrediteerd in november 2018. In haar rapport van 28 maart 2019 oordeelt de commissie dat de vier standaarden (1. Intended learning outcomes, 2. Teaching-learning environment, 3. Student assessment en 4. Achieved learning outcomes) als '*goed*' worden beoordeeld. Wel wordt er aandacht gevraagd voor de integratie van de drie bestaande LAS programma's (University College Maastricht (UCM), Maastricht Science Programme (MSP) en het University College Venlo (UCV)). Naast het feit dat dit oordeel de student-bekostiging garandeert voor de komende jaren, geeft het ook aan dat het programma een meerwaarde biedt in het Nederlandse Hoger Onderwijs klimaat en studenten opleidt tot gewilde afgestudeerden binnen en buiten de regio Venlo.

Bovengenoemde beschrijving van het UCV-bachelor programma toont aan dat er in vijf jaar tijd een academisch bachelor programma is gestart dat, alhoewel de studentenaantallen achterblijven ten opzichte van de eerste, wellicht te ambitieuze prognose, voldoet aan de in de subsidiebeschikking opgenomen resultaat- en inspanningsverplichtingen. Deze zijn voor de volledigheid hierna opgenomen.

Het langzamer dan verwacht ingroeien van de aantallen studenten is (waarschijnlijk) te wijten aan de nog relatieve onbekendheid van Venlo als studentenstad in combinatie met de ontbrekende schaalgrootte alsook het type gezochte student. De in het volgende hoofdstuk beschreven toekomstvisie biedt het hoofd aan deze vraagstukken.

Minimaal van even groot belang is dat de aanwezigheid van UCV de katalysator is geweest voor het opzetten van wetenschappelijk onderzoek, de HEFI/ FCCV onderzoekslijnen, en de verdere doorontwikkeling van de academische campus zoals die nu in de toekomstvisie is neergelegd alsook in het ontwikkelpad voor de Brightlands Campus Greenport Venlo.

Academische jaren Resultaatverplichting	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022
Accreditatie van Ba. University College Venlo	-	-	-	V	-	-	-
Studenteninstroom	19	21	45	40	53	59	77
Ontwikkelde Courses, Skills en Projects	C: 0 S: 0 P: 0	C: 22 S: 8 P: 4	C: 17 S: 3 P: 2	C: 4 S: 0 P: 1	C: 13 S: 4 P: 2	C: 3 S: 0 P: 0	C: 0 S: 0 P: 0
Course evaluations > 3.5	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	

Figuur 6: Gerealiseerde output 2015-2020

4. Evaluatie

Conform de subsidiebeschikking van 28 november 2017 (2017/83259) heeft er in 2020 een evaluatie plaatsgevonden van de eerste twee tranches van UCV. Genoemde evaluatie is verricht door driekoppige externe evaluatiecommissie. De evaluatie is op 4 november 2021 ter kennisgeving aangeboden aan de Provincie Limburg.

De evaluatie heeft helaas niet geresulteerd in een veelzijdige beoordeling van de overeengekomen resultaat- en inspanningsverplichtingen maar tot een welhaast academische discussie over het al dan niet terecht gebruik en invulling van het UCV-programma binnen de Liberal Arts & Sciences (LAS) CROHO-code. De evaluatie is daarmee voorbijgeschoten aan het vooropgezette doel van de evaluatie om te evalueren wat er is gerealiseerd. De evaluatie heeft evenwel geleid tot een (versnelde) interne kritische beschouwing van UCV. Bij het aanbieden van de evaluatie aan de Provincie Limburg heeft de Universiteit Maastricht ook een reflectie bijgevoegd die uitgebreid ingaat op de in de evaluatie opgenomen beschouwing.

Deze kritische beschouwing erkent dat de studenteninstroom, ondanks alle goede beoordelingen ten spijt, achterblijft bij eerdere prognoses. Daarmee is ook de financiële duurzaamheid van UCV een punt van aandacht. Echter, het UCV kan niet als alleenstaande ontwikkeling worden gezien. De toekomst(bestendigheid) van UCV dient gezien te worden in het licht van de reeds ingezette ontwikkelingen van de Faculty of Science and Engineering (FSE) en de plannen voor Brightlands Campus Greenport Venlo.

Binnen FSE is de laatste jaren sterk geïnvesteerd in het opzetten van een bèta en techniek georiënteerde faculteit. Daarnaast zijn er tal van samenwerkingen gesmeed met o.a. BASF en de Radboud Universiteit die de signatuur van de Venlose activiteiten wijzigen van humane- naar plant- & humane biologie. Deze wijziging (heeft inmiddels ge) leidt tot een aanpassing van de UM-activiteiten te Venlo. Een voorbeeld daarvan is het opzetten van een onderzoeksinstituut betreffende ‘Future Farming’. Dit is echter pas het begin.

Naast een UM eigen toekomstvisie voor het academisch deel van de campus te Venlo is er in samenwerking met de aandeelhouders en Ronald Berger gewerkt aan een ontwikkelpad voor de Brightlands Campus Greenport Venlo. Beide visies richten zich op plant-gedreven innovaties voor de gezondheid van de mens, omgeving en economie en worden in de navolgende hoofdstukken verder toegelicht.

5. Toekomstvisie

Verduurzaming van het academisch onderwijs en onderzoek

De afgelopen periode heeft de Universiteit Maastricht, mede gelet op de achterblijvende studentenaantallen van UCV en de in- en externe oriëntatie van de HEFI-onderzoekslijnen, gewerkt aan een plan dat de aanwezigheid van bachelor- en masteronderwijs en de Universiteit Maastricht als wetenschappelijk kennisinstituut in de regio Noord-Limburg moet verduurzamen. De focus voor het onderwijs ligt daarbij vooral op het vergroten van de studenteninstroom en de aansluiting van de thematische kleuring van het onderwijs bij het nieuwe ontwikkelpad voor de Brightlands Campus Greenport Venlo dat door de betrokken stakeholders is opgesteld (naast UM zijn dat BASF, gemeente Venlo en Provincie Limburg). De focus bij het onderzoek richt zich vooral op het vergroten van het wervend vermogen en de inbedding met onderwijs en de andere onderzoekslijnen op de campus.

De hierna beschreven toekomstvisie geeft inzicht in de academische visie van de UM. Deze visie is onderdeel van een groter plan waarin door alle betrokken campus-partners (aandeelhouders) een ontwikkelpad wordt beschreven voor de verdere doorontwikkeling van de gehele Brightlands Campus Greenport Venlo. Deze laatste omvat een bredere (maatschappelijke) visie op de verdere ontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo. De UCV-toekomstvisie zoals hieronder beschreven maakt onderdeel uit van- en wordt ingebed in het grotere campusplan.

De toekomstvisie wordt beschreven onder het overkoepelende thema ‘Educating tomorrow’s leaders for a more sustainable & healthy world’. Deze overkoepelende visie is gericht op plant-gedreven innovatie voor de gezondheid van de mens, omgeving en bedrijfsvoering middels een ketenbenadering vanuit vier kwadranten 1. Sustainable Nutrition, 2. Bio-circular Economy, 3. Future farming en 4. Future Earth.

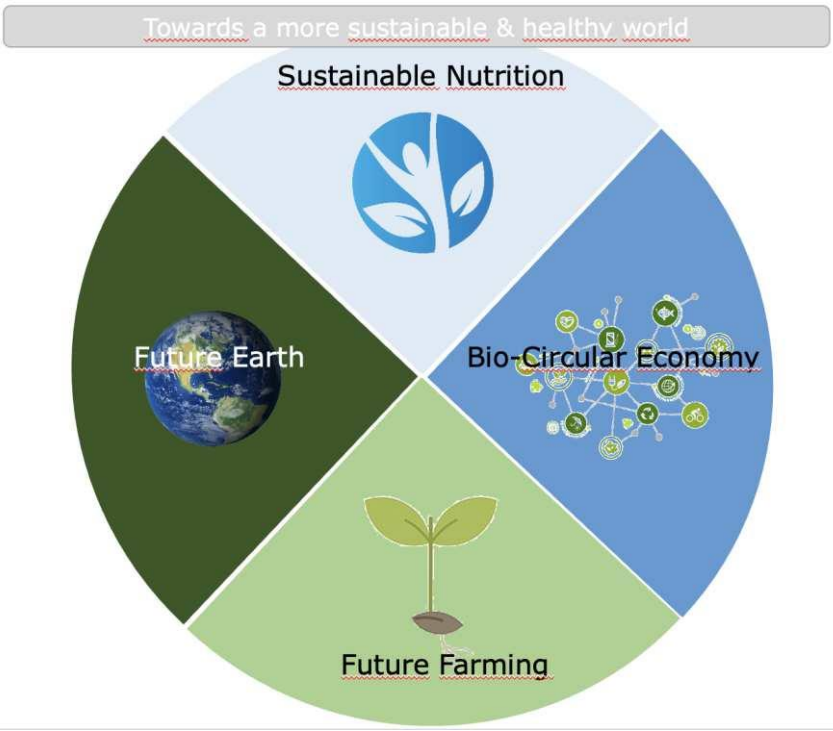

Figuur 7: Kwadranten van de toekomstvisie van de UM voor de Brightlands Campus Greenport Venlo

Flankerend aan deze onderzoeksthema's positioneert de Universiteit Maastricht een stevig pakket aan bachelor- en masteronderwijs op de Brightlands Campus Greenport Venlo. De hoeksteen van dit fundament wordt gevormd door academisch bacheloronderwijs, de bachelor Sustainable Bioscience, dat voortborduurt op de basis die de afgelopen 5 jaar met UCV is gelegd. Daarnaast worden vier wetenschappelijk masterprogramma's gepositioneerd die een academische doorlopende leerlijn creëren naar (de in Venlo aanwezige) onderzoeksprogramma's.

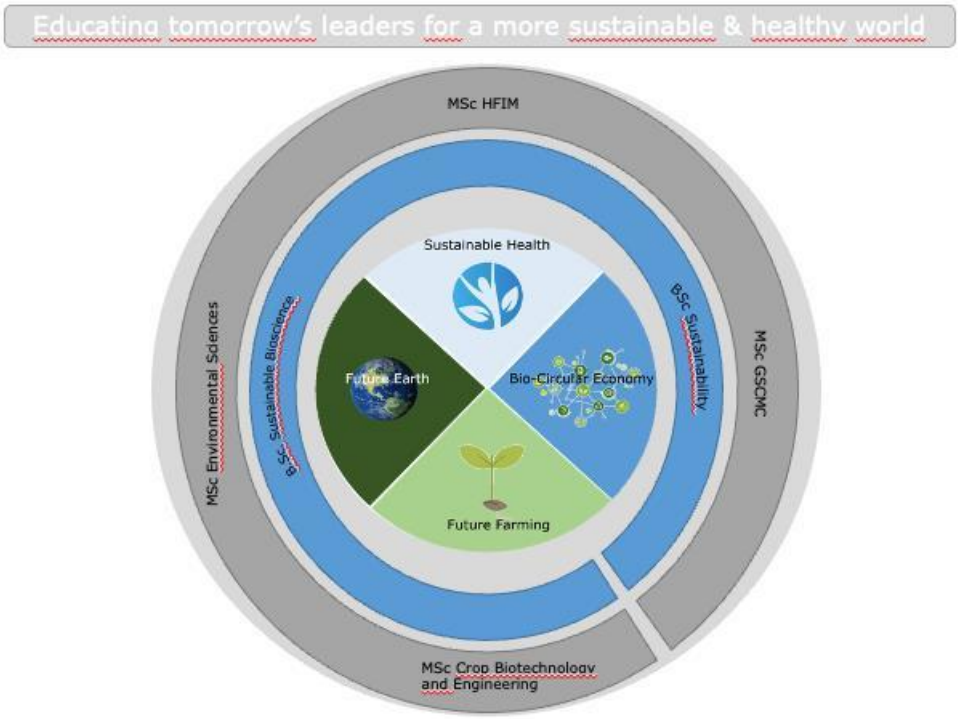

Figuur 8: schematische koppeling onderzoek en onderwijs

Bachelor onderwijs

Vanuit de hierboven beschreven toekomstvisie van de Universiteit Maastricht en de daarin centraal weggelegde rol voor een duurzame gezondheid van mens, natuur en economie, ligt het voor de hand de thematische inkleuring van het bacheloronderwijs te Venlo te verleggen naar de hoofdthema's plant- en humane biologie en duurzaamheid. Deze aanname wordt versterkt door zowel de nationale sectorplannen Biologie en Aard- en Milieuwetenschappen die aangeven dat de vraag van aankomende studenten naar duurzame, biologisch-georiënteerde bachelorprogramma's sterk gaat toenemen.

Dit houdt in dat de UM bacheloronderwijs te Venlo wenst aan te bieden dat:

1. beter aanhaakt bij de lange termijn visie en thematiek voor de Brightlands Campus Greenport Venlo;
2. aansluit bij de voorspellingen van de sectorplannen Biologie en Aard- en Milieuwetenschappen, en;
3. voortborduurt op de basis die door UCV te Venlo is gelegd, waaronder een groot deel van het reeds ontwikkelde curriculum, de faciliteiten, ondersteunende staf en het open curriculum.

De basis voor het bacheloronderwijs is zoals aangegeven reeds gelegd. De doorontwikkeling krijgt nu vorm met als werknaam ‘Sustainable Bioscience’; een bachelor programma dat niet alleen aansluit bij bovengenoemde sectorplannen en de ontwikkelingen van de Brightlands Campus Greenport Venlo maar vooral ook een logisch inbedding heeft in de Faculteit Sciences and Engineering met een focus op de versterking van de natuurwetenschappen in Nederland.

Het bachelor onderwijs, in de steady-state goed voor een studenteninstroom van ca. 200 studenten per jaar, biedt een brede basis van onderwijs(uren) voor docenten/onderzoekers waardoor een stevig fundament ontstaat dat naast een stabiele studenteninstroom voor Venlose masters mede kan zorgen voor een financiële basis van de onderzoeksgroepen door financiering van de onderwijsuren en inzet van studenten (en stagiairs) in onderzoeksopdrachten.

Sustainable Bioscience

De bachelor Sustainable Bioscience combineert en integreert natuurwetenschappelijke disciplines om de structuur en het gedrag van biologische- en aardsystemen, samen vastgelegd in de term 'Bioscience', te begrijpen en beïnvloeden. De belangrijkste uitdaging van onze tijd is het garanderen van een duurzame toekomst. Er zijn oplossingen nodig voor complexe, mondiale vraagstukken zoals klimaatverandering, bodemdegradatie, watertekorten, verlies van biodiversiteit, en de gevolgen daarvan voor o.a. gezondheids- en voedselsysteem. Het programma zal studenten toerusten om deze uitdagingen te beschouwen en aan te pakken met behulp van een interdisciplinaire benadering die is geworteld in de biologie. Daarmee is het gericht op de centrale uitdaging om gezonde oplossingen voor een duurzame aarde en duurzaam voedsel te ontwikkelen en te implementeren, door vragen te beantwoorden als:

1. Hoe kunnen we natuurlijke hulpbronnen gebruiken om aan maatschappelijke behoeften te voldoen, binnen planetaire grenzen?
2. Hoe kunnen we kennis over plantenbiologie en milieueisen en -beperkingen inzetten om duurzame voedselproductie te optimaliseren?
3. Hoe leveren we gezonde producten aan de wereld op een duurzame en veilige manier?

Antwoorden op deze vragen zijn van belang voor de toekomst van de aarde, landbouw, voeding en gezondheid, voor de energietransitie en voor duurzame ontwikkeling in de breedste zin van het woord.

Curriculum inhoud

De BSc Sustainable Bioscience leert studenten om op een systemisch niveau na te denken over en oplossingen te ontwikkelen voor wereldwijde uitdagingen, van het modelleren van klimaatsystemen tot functionele genomica en innovaties in een biomedische klinische setting. Alvorens zich te specialiseren in een van de drie uitstroomprofielen, ontwikkelen studenten een solide basis in biologie, aardwetenschappen, plantkunde, voeding, gedrag en duurzaamheid. Naast kennis en inzicht in de belangrijkste theoretische en toegepaste concepten, leren studenten hun kennis toe te passen op duurzaamheids-uitdagingen. Ze worden in staat gesteld over disciplinaire grenzen heen te kijken en verschillende vakgebieden en stakeholders te verbinden. In jaar drie specialiseren studenten zich binnen het programma in één van de drie concentrations:

1) Earth Systems
2) Agricultural Systems
3) Food Systems

Deze drie uitstroomprofielen vormen de basis voor de biologische, natuurwetenschappelijke transities die ten grondslag liggen aan de toekomst van een gezonde wereld.

Earth Systems

Binnen het uitstroomprofiel in aardsystemen richten studenten zich op complexe, mondiale vraagstukken zoals klimaatverandering en verlies aan biodiversiteit en de gevolgen daarvan voor o.a. voedselsystemen en gezondheid. Dit vraagt om een interdisciplinaire aanpak. Studenten combineren en integreren kennis, inzicht en vaardigheden in het natuurlijk functioneren van de biologische en fysieke componenten van de aarde met kennis over menselijke activiteiten die in wisselwerking staan

met deze componenten. Studenten worden getraind in de complexiteit en uitdagingen in aardsystemen, waarbij middels een systeembenadering wordt gekeken naar o.a. bio-geochemische cycli, ecosysteemdiensten in relatie tot planetaire gezondheid en de mens als een geologische kracht op planetaire schaal ('Antropoceen').

Agricultural Systems
Studenten richten zich binnen dit uitstroomprofiel op de biologie van planten in de context van landbouwsystemen en voedselproductie. Studenten ontwikkelen kennis, inzicht en vaardigheden in plantenwetenschappen, waaronder morfologie, fysiologie, biochemie, genetica en genomica, evenals plantenveredeling, bodem- en productiesystemen. Ze zetten deze concepten in om de uitdagingen en bedreigingen voor een stabiele en duurzame voedselproductie aan te pakken, gebruikmakend van hun kennis over klimaatverandering, bodemdegradatie, en watercycli.

Food Systems
De ontwikkeling, keuze voor en levering van gezond, duurzaam en veilig voedsel wereldwijd staat centraal in dit uitstroomprofiel. Studenten ontwikkelen kennis, inzicht en vaardigheden op het gebied van (moleculaire) voeding en gezondheid, met voedingsmiddelentechnologie en consumentengedrag. Studenten integreren kennis over de ontwikkeling, productie en marketing van gezonde en duurzame voedingsproducten om bij te dragen aan de toekomst van de voedingsindustrie.

Centrale thema's die in alle drie de uitstroomprofielen aan bod komen zijn duurzaamheid, gezondheid & voedselveiligheid, menselijk gedrag, en het optimaal inzetten van data & technologie. Naast het ontwikkelen van fundamentele kennis op deze gebieden wordt ruimschoots aandacht besteed aan de ontwikkeling van vaardigheden. Zo leren studenten milieu-uitdagingen te kwantificeren, om er vervolgens oplossingen voor te bedenken en te ontwikkelen. De systeembenadering in de drie interdisciplinaire uitstroomprofielen en de integratie van duurzaamheid in het gehele curriculum leveren de vereiste kennis, inzichten en vaardigheden om te kunnen werken aan huidige en toekomstige (inter)nationale en regionale uitdagingen binnen de biowetenschappen op het gebied van biodiversiteit, landbouw en voedselproductie en de daarbij behorende effecten op o.a. voeding en gezondheid. Vanuit de aangeboden concentrations bestaat er uiteraard een directe doorstroommogelijkheid naar de in Venlo aangeboden masterprogramma’s en de vier onderzoekskwadranten.

Hoewel deze bachelor nieuw is (wordt) kan voor de inhoud van het opencurriculum (jaar 2) en (in ieder geval) het uitstroomprofiel Food Systems in het derde jaar flink geput worden uit de al ontwikkelde vakken van het UCV-curriculum. Deze behoeven alsdan niet volledig nieuw ontwikkeld te worden maar kunnen met accent aanpassingen goed worden gebruikt voor de ontwikkeling van de Bachelor Sustainable Bioscience.

Academische jaren Resultaatverplichting	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025
Geaccrediteerde bacheloropleiding	-	V	-	-
Studenteninstroom	-	90	120	140
Nieuw te ontwikkelen Courses, Skills en Projects	-	C: 20 S: 8 P: 4	C: 15 S: 6 P: 2	C: 9 S: 2 P: 0
Course evaluations > 3.5	-	-		

Figuur 9: resultaatverplichtingen bachelor onderwijs campus Venlo

Studenteninstroom

De thematiek van 'Sustainable Bioscience' bacheloronderwijs boort een nieuwe doelgroep van studenten aan die voorheen nog niet wordt bediend in Venlo; de (plant)biologie-georiënteerde-student. Deze student is niet op zoek naar een grootstedelijke omgeving maar vooral op zoek naar een opleiding die de thematiek ademt in zowel onderwijs, locatie als faciliteiten en zich actief bezighoudt met een toekomstbestendige duurzame wereld. Gekoppeld aan de ambities en thematiek uit het ontwikkelpad van de Brightlands Campus Greenport Venlo biedt dit een pad voor een significante toename in studentenaantallen. Hierdoor zal ook de ontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo een nieuwe impuls krijgen doordat studenten de campus niet alleen zullen gebruiken als onderwijslocatie maar ook als woonlocatie voor studenten en als plek waar zij buiten hun studietijd verblijven, sporten en recreëren.

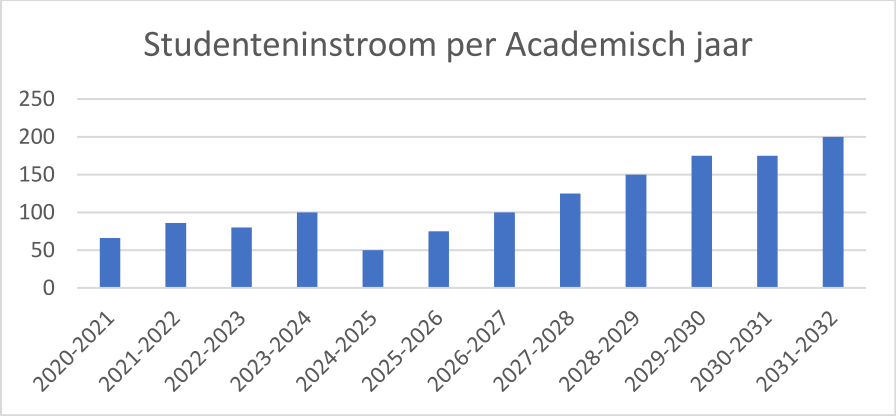

Figuur 10: tabel studenteninstroom bacheloronderwijs Venlo

Masteronderwijs

Masters

Van de beoogde vier 'Venlose' masters, zijn er reeds twee in 2009 gestart en inmiddels duurzaam ingebed binnen de campus te Venlo, de masters in Health Food Innovation Management (HFIM) en Global Supply Chain Management and Change (GSCMaC). De twee nieuwe masters betreffen masters gekoppeld aan de nieuw ontwikkelede onderzoekskwadranten Future Farming en Future Earth.

Crop Biotechnology and Engineering

Crop Biotechnology and Engineering is een samenwerking met de Radboud Universiteit en biedt een masterprogramma dat direct aansluit op de bachelor Sustainable Bioscience en een duidelijke verbinding maakt met het Brightlands Future Farming Institute. Vanuit de gedachte dat lokale, gezonde en milieuvriendelijke productie van voedsel en biomassa noodzakelijk is voor een verdere verbetering van de volksgezondheid en verduurzaming van het milieu, verbindt deze master kennis en expertise van beide universiteiten op het gebied van land- en tuinbouw, plantenfysiologie en –genetica, kas- en kweektechnologie, met als doel studenten op te leiden in het ontwikkelen en optimaliseren van de productie van duurzame plantaardige producten, die zowel als voeding en als circulaire grondstof voor de industrie kunnen worden ingezet.

Environmental Sciences

De beoogde master 'Environmental Sciences' is gericht op het begrijpen en analyseren van duurzaamheidsproblemen door probleemgerichte en integrale analyse, met aandacht voor lokale en globale interactie tussen mens en milieu. Deze M.Sc. doet onderzoek op het gebied van de duurzaamheidswetenschap en richt zich in het bijzonder op de rol van academische kennis op het snijvlak van wetenschap, samenleving en beleid. In deze master zullen duurzaamheidsproblemen vanuit een natuurwetenschappelijk perspectief bekeken worden, waarbij het sociale en politieke element niet vergeten wordt. Aandachtspunten in deze M.Sc. zijn o.a. klimaatverandering en biodiversiteitsverlies met als belangrijkste methodologieën de systeemanalyse, kunstmatige intelligentie en Big Data-analyse.

Om een zo optimaal mogelijke verbinding te maken te leggen tussen (master- en bachelor) onderwijs en onderzoek wordt naast een gedeelde overkoepelende visie ook gezamenlijk gebruik gemaakt van faciliteiten en het wetenschappelijk- en ondersteunend personeel. Onderzoekers worden ingezet binnen het onderwijs en het onderwijs levert studenten ondersteuning binnen het wetenschappelijk onderzoek.

Onderwijsfilosofie

Het onderwijs aan de UM wordt gekenmerkt door een integrale implementatie van Problem-Based Learning (PBL) en Research-Based Learning (RBL). Vier basisprincipes liggen ten grondslag aan deze onderwijsmethoden: Collaborative, Contextual, Constructive en Self-Directed Learning (in een

gezamenlijk proces, constructief leren in een relevante context waarbij zelfgestuurd leren centraal staat). De studentgerichte didactische aanpak en een kleinschalige opzet van het onderwijs bevordert de persoonlijke ontwikkeling en ontwikkeling van vaardigheden van studenten. De ervaring met PBL binnen de UM leert dat studenten zich binnen deze – en daaraan gerelateerde onderwijsvormen – ontwikkelen tot zelfstandige professionals die kritisch denken, doorlopend leren en hoogontwikkelde (inter-)persoonlijke vaardigheden bezitten. Nauwe samenwerking tussen studenten en docenten staat centraal en faciliteert de integratie van onderzoek in het onderwijsproces. Deze aanpak van kleinschalig en intensief onderwijs blijft ook kenmerkend voor alle Venlose onderwijsprogramma's.

Met de aanpassing van het bachelor-onderwijs naar Sustainable Bioscience en de daarbij behorende studenteninstroom (200 in de steady state) hebben we daarmee te Venlo een bachelor programma dat, gelet op onze ervaringen binnen andere vergelijkbare bachelor programma's, financieel duurzaam verankerd is op de campus en daarmee kan blijven dienen als hoeksteen van de Venlose activiteiten.

6. Financiën

Voor het opstellen van de begroting is gebruik gemaakt van het eerder aangereikte 'onderwijsmodel'. Onderstaande begrotingen bieden inzicht in

a. De totale kosten voor het bachelor onderwijs te Venlo;
b. de kosten voor het verzorgen van bachelor onderwijs op de campus te Venlo vanaf 1-1-2021 tot en met 31-12-2025 inclusief de ontwikkelkosten voor de verdere doorontwikkeling van de bestaande bachelor naar de bachelor Sustainable Bioscience; en
c. de kosten van het verzorgen van de bachelor Sustainable Bioscience van september 2024 tot en met december 2025

Bedragen in k€	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal
Opbrengsten						
Rijksbijdrage	699	978	1.316	1.533	1.839	6.365
Collegegelden	374	482	580	681	752	2.867
Bijdrage Provincie Limburg	1.500	1.275	1.150	1.100	162	5.187
Bijdrage Universiteit Maastricht	414	525	758	837	522	3.056
Totale opbrengsten	2.987	3.259	3.804	4.151	3.275	17.476
Kosten						
Ontwikkelkosten	58	0	261	636	230	1.185
Basiskosten programma	1.288	1.298	1.324	1.112	667	5.687
Studentafhankelijke kosten	1.641	1.962	2.219	2.403	2.378	10.603
Totale kosten	2.987	3.259	3.804	4.151	3.275	17.476
Resultaat	0	0	0	0	0	0

Figuur 11: overzicht begroting totaal

Bedragen in k€	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal
Opbrengsten						
Rijksbijdrage	699	978	1.316	1.533		4.526
Collegegelden	374	482	580	429		1.864
Bijdrage Provincie Limburg	1.500	1.275	1.150	432		4.357
Bijdrage Universiteit Maastricht	414	525	732	706	230	2.607
Totale opbrengsten	2.987	3.259	3.777	3.101	230	13.354
Kosten						
Ontwikkelkosten	58	0	261	636	230	1.185
Basiskosten programma	1.288	1.298	1.324	896		4.805
Studentafhankelijke kosten	1.641	1.962	2.192	1.569		7.364
Totale kosten	2.987	3.259	3.777	3.101	230	13.354
Resultaat	0	0	0	0	0	0

Figuur 12: Overzicht van begroting UCV incl. ontwikkelkosten nieuwe vakken

Bedragen in k€	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal
Opbrengsten						
Rijksbijdrage					1.839	1.839
Collegegelden				251	752	1.003
Bijdrage Provincie Limburg				583	247	830
Bijdrage Universiteit Maastricht			27	216	207	450
Totale opbrengsten	0	0	27	1.050	3.045	4.122
Kosten						
Ontwikkelkosten						0
Basiskosten programma				216	667	883
Studentafhankelijke kosten			27	834	2.378	3.239
Totale kosten	0	0	27	1.050	3.045	4.122
Resultaat	0	0	0	0	0	0

Figuur 13: Overzicht van begroting Sustainable Bioscience

De begrotingen uit figuren 11, 12 en 13 zijn tot stand gekomen via het Onderwijsmodel van de UM. De externe accountant heeft als waarborg voor de kwaliteit van het Onderwijsmodel een validatietoets uitgevoerd en de resultaten daarvan in de vorm van een Rapport van Feitelijke Bevindingen aangeboden aan de UM. De totale opbrengsten zijn in hoofdzaak afhankelijk van de instroom, doorstroom en het studierendement van studenten. Via de rijksoverheid wordt (met een vertraging van twee jaar; t-2 systematiek) inschrijfbekostiging en diplomabekostiging ontvangen en via de studenten collegegeldopbrengsten.
De onderwijskosten worden bepaald door de ontwikkeling en opzet van het onderwijsprogramma, het aantal studenten de benodigde inzet van wetenschappelijk en

ondersteunend personeel alsook overheadkosten. De totale opbrengsten gedurende de projectperiode bedragen k€ 9.232 en de totale kosten k€ 17.476. Het cumulatief tekort gedurende de projectperiode bedraagt k€ 8.243. De gevraagde bijdrage aan de Provincie Limburg bedraagt k€ 5.187. Dit bedrag is het verschil tussen de gevraagde bijdrage in de initiële business case ad. k€ 15.268 en de reeds tot en met 2020 gerealiseerde bijdrage ad k€ 9.996. Het dan nog te financieren bedrag betreft k€ 2.971 (waarvan k€ 1.185 betrekking heeft op de nieuw te ontwikkelen vakken) en zal gedekt worden door middel van een eigen bijdrage vanuit de Universiteit Maastricht.

Rapport van de evaluatiecommissie

Inleiding

Bij brief van 3 april 2020 heeft de voorzitter van het College van Bestuur van de Universiteit Maastricht (na overleg met de Provincie Limburg) een commissie ingesteld die t.b.v. het College van Bestuur (CvB) moest evalueren of het University College Venlo (UCV) kon voldoen aan de inspannings- en resultaatverplichtingen zoals die door de Provincie Limburg in zijn subsidiebeschikking van 2017 werden geformuleerd. Het resultaat van die evaluatie zou dan een rol spelen bij de vrijmaking van de derde en laatste tranche van het door de Provincie in 2014 toegezegde subsidie. De evaluatiecommissie bestond uit de volgende drie leden:

- Dhr. Jan Klerken CEO Scelta Mushrooms B.V
- Dr. Hein Schreuder o.a. Prof.(em.) UM, vml. vice-president corporate strategy DSM
- Dr. Hans Adriaansens o.a. Prof.(em.) UU, Founding Dean UCU en UCR

De commissie werd gevraagd zich te buigen over de volgende drie vragen:

- heeft het UCV-project betekenis gekregen voor regionale stakeholders en wordt met hen goed samengewerkt?
- heeft het UCV-project bijgedragen aan de realisatie van maatschappelijk regionale belangen?
- kan het UCV-project zelfstandig voortbestaan aan het einde van de looptijd zonder additionele provinciale financiering?

Voor een goed begrip: noch in de provinciale beschikking, noch in de opdracht aan de evaluatiecommissie werd een oordeel gevraagd over de academische kwaliteit van het UCV-project. De evaluatiecommissie zal zich daar dan ook niet aan wagen. Dat hoeft ook niet omdat daarin in 2019 is voorzien door de accreditatiecommissie van de NVAO.

Tegelijk werd vastgesteld dat de evaluatiecommissie binnen (minder dan) een maand moest rapporteren omdat het finale overleg van het CvB met de Provincie voor 1 mei

2020 diende plaats te vinden. Dat heeft ertoe geleid dat lang niet alles wat de evaluatiecommissie had willen – en misschien ook wel had moeten - onderzoeken ook feitelijk kon geschieden. Zo was er helaas geen gelegenheid om nader met het CvB van gedachten te wisselen. Ook de contacten met 'stakeholders' hebben in korte online sessies moeten plaatsvinden en ten gevolge van de coronacrisis was een bezoek op locatie niet mogelijk. Het overleg tussen de drie leden van de evaluatiecommissie heeft eveneens online moeten plaatsvinden.
Dat alles betekent dat deze evaluatie en advisering bepaald niet het laatste woord kan zijn en dat de commissie een zekere bescheidenheid past. Desondanks is de commissie van mening dat de hierna volgende opmerkingen de gedachtevorming bij CvB en Provincie kunnen aanscherpen.

Voor haar werkzaamheden heeft de commissie gebruik gemaakt van de volgende documenten: het business plan van 2014, de jaarverslagen van 2016 tot 2020, het accreditatierapport van het LAS-programma uit 2019, de subsidiebeschikking van 28 november 2017, het evaluatieformulier course, skill en project, de resultaten van de Keuzegids, de resultaten van Elsevier en het Inputdocument ter evaluatie van de projectsubsidie structuurversterkende projecten Provincie Limburg van het University College Venlo d.d. 26 maart 2020.

Daarnaast heeft de commissie zgn. stakeholders bijeenkomsten georganiseerd op 8 en 14 april met de volgende partijen: de Brightlands Campus Greenport Venlo, de onderzoeksleiders van de UM te Venlo, de Gemeente Venlo, de docenten van de UM die in Venlo werkzaam zijn, de alumni van het UCV, de studenten van het UCV en het Opleidingsmanagementteam. Een korte samenvatting van die gesprekken vindt U hieronder:

1. *De opdracht voor de online bijeenkomsten van 8 en 14 april: sonderen of en hoe het UCV zowel kwantitatief als kwalitatief aan de met de PL afgesproken resultaatverplichtingen voor de periode 2017-2019 heeft voldaan en hoe de toekomst van UCV er kan uitzien wanneer de laatste subsidietranche afloopt en op eigen benen moet worden gestaan. Daartoe zijn op zeer korte termijn (op initiatief van CvB en FSE) gesprekken met stakeholders belegd. Daarbij waren naast de commissieleden vertegenwoordigers van Brightlands, de Gemeente Venlo, de onderzoeksleiders van de Venlose onderzoekslijnen HEFI en FCCV, docenten van het UCV, de alumni, studenten en het management van UCV en FSE vertegenwoordigd.*

2. *Uit die gesprekken is (opnieuw) gebleken dat de kwaliteit van onderwijs en (undergraduate) onderzoek van het UCV boven elke twijfel verheven is. Studenten en alumni prijzen de persoonlijke en interactieve begeleiding, de kwaliteit van de cursussen en de multidisciplinaire liberal arts context waarin onderwijs en onderzoek worden gegeven. Tegelijk begrijpen ze dat die kwaliteit weliswaar positief wordt beïnvloed door het geringe aantal studenten, maar dat dit ook limieten stelt aan het aantal cursussen en op termijn zelfs een zeker risico op voortbestaan van UCV in zich bergt.*
3. *De gemeente acht het teleurstellend dat de oorspronkelijke en later bijgestelde aantallen niet worden gehaald, maar heeft er vertrouwen in dat ze in de loop van de tijd zullen toenemen; stelt verder vast dat een verhoopte groei van het UCV niet op gemeentelijke hindernissen zal stuiten: zowel voor de onderwijshuisvesting als voor de studentenhuisvesting worden geen problemen voorzien. Gemeentelijke bijdragen blijven idealiter tot dit soort huisvestingskwesties beperkt; over grote financiële ondersteuning is nimmer nagedacht en is bovendien onwaarschijnlijk.*
4. *Het bedrijfsleven zegt nog maar weinig van de aanwezigheid van UCV-studenten te hebben gemerkt, betwijfelt of voldoende aandacht naar de studentenmarketing is uitgegaan en ziet uit naar een hechtere samenwerking met UCV in vooral het (undergraduate) onderzoek.*
5. *Vanuit de voorlichtingskant van UM/FSE wordt gesteld dat juist voor UCV veel marketingactiviteit wordt ontplooid, maar dat de nog steeds bestaande onbekendheid met liberal arts in combinatie met de gekozen focus op Food en Health slecht te marketen valt. Niet alleen in de eigen regio, maar zeker ook in het Duitse grensgebied bestaat grote terughoudendheid (de 'rechte banaan').*
6. *Vanuit de FSE bestaat een grote voorkeur om het UCV uit de LAS-croho te verwijderen en om de aantrekkelijkheid voor potentiële studenten te vergroten in te zetten op een additionele agrobio lijn in het programma.*
7. *Bij alle partijen leeft de hoop dat het UCV niet alleen blijft bestaan, maar ook getalsmatig zal groeien en er wordt naarstig naar wegen gezocht om zulks te realiseren. Dat het gevoel van urgentie (bij alle gesprekspartners) minder groot is dan de commissie had verwacht, heeft er wellicht mee te maken dat studenten, staf en UCV-management niet meer kunnen doen dan wordt gedaan.Er zal meer moeten worden gedaan dan incrementele uitbreiding van het bestaande om de oorspronkelijke ambities qua studentenaantallen en impact op de regio waar te maken.*

Tenslotte: de evaluatiecommissie heeft op 8, 14, 21, 24 en 25 april vergaderd, online of schriftelijk. Op 26 april werd dit rapport in de concept-versie unaniem vastgesteld. De commissie heeft vervolgens de resultaten van haar onderzoek nader met het CvB en de verantwoordelijk decaan besproken, hetgeen tot enkele aanpassingen in het rapport heeft geleid.

Uitgangspunten

Begonnen wordt met een tweetal door de evaluatiecommissie gehanteerde uitgangspunten. Die vormen de basis voor de antwoorden die de commissie geeft op de hierboven gememoreerde vragen. Het eerste uitgangspunt betreft het volgende: dit rapport gaat over het UCV dat, zoals in 2014 werd beoogd, zowel academisch als getalsmatig een substantiële basis moest bieden aan de wetenschappelijke activiteiten die al eerder onder de vlag 'Campus Venlo' werden verricht en daarmee ook aan de

verdere kennisontwikkeling in Noord-Limburg. Het gaat dus niet over de Campus Venlo als geheel, ook al hebben de daar al bestaande master-programma's en de deels daarvan afgeleide onderzoekslijnen voor de ontwikkeling van het UCV grote betekenis gekregen. Maar het provinciale subsidie was nu eenmaal expliciet gericht op de ontwikkeling van een University College van – toen nog – 600 bij voorkeur residentiële studenten. Dat UCV was te zien als zustercollege van het inmiddels zeer succesvolle UCM, een (undergraduate) liberal arts college *pur sang*. Het was er niet op gericht om nieuwe master-programma's tot ontwikkeling te brengen.

De tweede verduidelijking gaat over de term Liberal Arts & Sciences, hierna kortweg LAS genoemd (overigens: liberal arts & sciences is eigenlijk een pleonasme, want in de oorspronkelijke betekenis omsloot liberal arts ook de sciences. Desondanks gebruiken we hier de in Nederland intussen ingeburgerde terminologie).

Het UCV behoort tot de University Colleges die op basis van een LAS-profiel zijn ingericht. Daardoor bekennen al die University Colleges (hierna: UC) zich tot een multidisciplinaire benadering van de werkelijkheid. Dat betekent dat disciplines van sociaalwetenschappelijke, natuurwetenschappelijke, levenswetenschappelijke en geesteswetenschappelijke snit onderdeel van het cursusaanbod vormen. Natuurlijk kunnen daarin per UC verschillende accenten worden gelegd, maar eigenlijk zijn ze in dit opzicht toch vooral aan elkaar gelijk. Dat er toch verschillen bestaan tussen de UC's heeft te maken met de uiteenlopende interesses en expertises van studenten en docenten die aan zo'n UC werkzaam zijn. Daardoor staan sommige UC's meer dan andere bekend staan om bepaalde pre-specialisaties, disciplinair of thematisch. Dat alles blijft weliswaar binnen de kaders van het LAS-profiel waarin het aan studenten is om onder begeleiding een eigen studiepad te kiezen. Het kan er desondanks toe leiden dat het ene UC bijvoorbeeld bekend staat vanwege zijn sterkere nadruk op 'science' en/of 'engineering', een ander op 'human rights', weer een ander op 'vrede en veiligheid', op 'international relations' of 'watermanagement', etc. Het principe blijft echter dat de student onder begeleiding zijn of haar eigen programma uit het brede cursusaanbod kan samenstellen, ook als dat programma zich buiten de genoemde accenten beweegt. *Het is juist dat principe dat voor de aankomende student de*

aantrekkelijkheid van een start op zo'n University College vergroot; wie op 17-jarige leeftijd nog teveel interesses heeft om zich op één studierichting vast te leggen, maar ook degene die voor zichzelf al een studiepad op het oog heeft, kan zich tot zo'n UC aangetrokken voelen.

De schuivende karakteristiek van UCV

Vanaf de oorsprong, d.w.z. in de startnotities van het UCV, heeft er geen misverstand bestaan over het LAS-profiel van deze nieuwe loot aan de stam van UMprogramma's. Het werd met zoveel woorden als zustercollege van UCM gepresenteerd. Tegelijkertijd werd in de oorspronkelijke notitie de verbinding gezocht met de regionale bedrijfsmatige activiteiten in de regio Venlo op het terrein van Food, Health, Nutrition en Business. Dat was niet verwonderlijk daar ook de in Venlo al bestaande master-programma's op die thematiek waren gericht; de deskundigheid was dus in redelijke mate voorhanden.

Maar geleidelijkis de focus op Food & Health de boventoon gaan voeren en kwam het LAS-karakter in de praktijk, maar zeker ook in de publiciteit, onder druk te staan. Voor de buitenwacht, voor potentiële studenten, en steeds meer ook voor de binnenwacht werd 'Venlo' een Health & Food programma, een traditionele studierichting van weliswaar hoge kwaliteit en multidisciplinaire snit, maar toch vooral een studierichting. Dat betekende een forse inperking van het profiel en het daarmee verbonden recruteringsveld: de breedte van het LAS-profiel, het brede instroomkanaal, en daarmee de aantrekkelijkheid voor potentiële studenten met uiteenlopende interesses vielen weg. Met de beweging naar een gefocuste thematische studierichting heeft het UCV zich steeds verder verwijderd van het LAS-profiel, zelfs in die mate dat ook de accrediteringscommissie in 2019 daarbij kritische kanttekeningen heeft geplaatst. Zoals een lid van de evaluatiecommissie opmerkte, is het UCV-programma zich tot het LAS-profiel gaan verhouden als een (van bovenaf gevulde) kolom tot een (van onderop gebouwde) piramide. De aanwezige masterprogramma's zijn voor het UCV-programma bepalend geweest waardoor een smal instroomkanaal is ontstaan ('je moet iets met Health en Food hebben op je 17e').

Het klassieke LAS-profiel beweegt zich echter vanuit de basisbreedte naar een (pre-) specialisatie of 'major' waardoor de overwegingen van de inkomende student anders kunnen luiden ('je wil nog van alles, je kunt ook van alles, maar misschien eindig je wel met een major in Health of Food, of wellicht een andere major'). Voor de studentenaantallen heeft dit betekend dat er weliswaar sprake is geweest van zeer geleidelijke groei, maar dat de totalen sterk zijn achtergebleven bij de oorspronkelijke ambitie. Vanuit de voorlichtings- en marketing kant van de UM kwam dan ook het bericht dat er weliswaar uitzonderlijk veel marketing activiteit t.b.v. UCV is ontplooid, maar dat de nog steeds bestaande onbekendheid met liberal arts in combinatie met de gekozen focus op Food en Health slecht te marketen valt. Niet alleen in de eigen regio, maar zeker ook in het
Duitse grensgebied bestaat op dat punt grote terughoudendheid. De verscherping van het feitelijke profiel valt nu eenmaal slecht te rijmen met de breedte van het etiket 'university college' en dat leidt tot een onduidelijke propositie in de markt..

Waarschijnlijk hebben ook andere overwegingen dan de aanwezigheid van de desbetreffende master-programma's een rol gespeeld in de keuze voor en de beperking tot de Health & Food focus. Een daarvan is de moeilijkheid om een LAS-profiel ondergebracht te zien in de in Nederland gebruikelijke indeling van studierichtingen en faculteiten. Al eerder is de UM daardoor in aanvaring gekomen met de zgn. 'doelmatigheidscommissie' (CDHO), toen binnen het LAS-profiel, zoals overigens overal in de wereld gebruikelijk is, een science-component werd geschoven.

Een LAS-profiel als studierichting betitelen is een *contradictio in terminis*. Eigenlijk is het de paraplu van studierichtingen. De krampachtige manier waarop in Nederland alles in studierichtingstermen moet worden vertaald, zet de universitaire bachelorfase onder druk. Dat leidt tot schimmige discussies over zgn. CROHO-registraties die dan weer een rol gaan spelen bij de vraag of een programma eigenlijk wel mag bestaan als er geen passende croho-registratie voor gevonden wordt. Dat de universitaire bachelorfase in Angelsaksische landen, vertaald naar het Nederlandse crohoregime, eigenlijk maar één croho-nummer kent en dat Oxford en Cambridge resp. 39 en 31

dezelfde ‘colleges’ in de undergraduate fase hebben, heeft de CDHO nog niet aan het denken gezet. Kortom, een LAS-college een studierichting noemen is oneigenlijk en maakt dat een tweede, of derde, zustercollege naast het zo succesvolle UCM wordt uitgesloten, tenzij het zich in vreemde bochten gaat wringen. Dat is waar de UM mee te maken heeft gekregen en dat is ook waarom de accreditatiecommissie daar vervolgens vragen bij stelt.

Dezelfde misfit tussen een LAS-college en de traditionele studierichtingsfilosofie vinden we ook terug bij de onderbrenging van een dergelijk ‘college’ bij een faculteit. Omdat de wet voorschrijft dat een studierichting onder een faculteit ressorteert, moet ook een LAS-college, als studierichting gedefinieerd, ergens worden ondergebracht. De oplossingen die daarvoor zijn gevonden verschillen per universitaire instelling en variëren van faculteiten zoals arts & humanities tot science & engineering. Alleen in Utrecht is men zo verstandig geweest om de beide UC’s (in Utrecht en Middelburg) buiten de facultaire indeling te houden en als zelfstandige onderwijsinstellingen te beschouwen. De bijzondere plaats die ze op die manier in de universitaire governancestructuur verkregen, heeft zeker bijgedragen aan de snelheid waarmee ze tot ontwikkeling konden komen. De evaluatiecommissie betreurt het dan ook dat het UCV die mate van relatieve onafhankelijkheid heeft moeten ontberen.

Naast dit externe ongemak bestaat bij de evaluatiecommissie de indruk dat wellicht ook de interne dynamiek binnen de UM heeft verhinderd dat het UCV als min of meer zelfstandig LAS-college een serieuze ontwikkelingskans heeft gekregen. De vaak geopperde gedachte dat Venlo nu eenmaal geen studentenstad is en dat dit de belangrijkste reden voor de dramatische instroom is geweest, houdt geen stand als Venlo bijvoorbeeld met Middelburg wordt vergeleken. De bevolkingsomvang van Venlo ligt bijna 50% hoger dan in Middelburg en er zijn, anders dan in Middelburg ook nog eens een kleine 5000 HBO-studenten. En trouwens, voor Maastricht was dat een paar decennia terug niet veel anders.

Dat het UCV in de loop van de tijd onder de faculteit Science en Engineering (FSE) terecht is gekomen, maakt het dan ook begrijpelijk dat het UCV exclusiever de Science & Engineering richting in wordt geduwd. Dat lijkt ook de richting te zijn die de huidige decaan van de FSE, gezien zijn voorstel om het agro-bio profiel toe te voegen zou willen opgaan. Vanuit facultaire optiek is dit een begrijpelijke keuze. In zijn voorstel zou dat logischerwijs gepaard moeten gaan met de verwijdering van het UCV uit het LAS-croho van de UM. Een belangrijk neveneffect daarvan zou zijn dat de negatieve druk op de waardering voor de twee andere LAS-instituten in zijn faculteit verdwijnt. De accreditatiecommissie liet daarover weinig misverstand bestaan en zag het UCV eigenlijk al niet meer als een LAS-college. Hoe begrijpelijk ook vanuit facultair gezichtspunt, de commissie heeft tot taak om de ontwikkeling van UCV breder af te meten, onder meer afgezet tegen de oorspronkelijke doelstellingen en ambities bij de subsidie-aanvrage.

De beantwoording van de drie vragen

Vanuit bovenstaande uitgangspunten en overwegingen heeft de commissie vervolgens naar de gestelde vragen gekeken:

- heeft het UCV-project betekenis gekregen voor regionale stakeholders en wordt met hen goed samengewerkt?
- heeft het UCV-project bijgedragen aan de realisatie van maatschappelijk regionale belangen?
- kan het UCV-project zelfstandig voortbestaan aan het einde van de looptijd zonder additionele provinciale financiering?

In het kader van de doelstelling van deze evaluatie (het vrijmaken van de derde subsidietranche) is de laatste van de drie vragen uiteraard het belangrijkste. Reden voor de evaluatiecommissie om daarmee te beginnen.

De vraag of het UCV na ommekomst van het provinciale subsidie zelfstandig kan voortbestaan is in sterke mate afhankelijk van de toename van het aantal studenten.

Voor een op zichzelf staand undergraduate 'onderwijsinstituut' zijn de studentaantallen en de daaraan gekoppelde rijksbijdragen voor onderwijs en onderzoek bepalend. Niet voor niets was het de oorspronkelijke gedachte dat het UCV 600 studenten zou omvatten. Op die basis kon een businessplan gemaakt worden dat die zelfstandigheid kon garanderen. De 15 miljoen van de provincie dekte in de praktijk de aanloop- en voorfinancieringskosten (t-2) die anders voor rekening van de UM zouden zijn gekomen. Met die ondersteuning in de project- en voorfinancieringslasten zou het instituut na ongeveer 5 jaar (dus na ommekomst van de derde subsidietranche) als onderwijsinstituut op eigen benen hebben kunnen staan, op voorwaarde dat in de loop van die periode de recrutering van nieuwe studenten succesvol zou zijn. Helaas zijn de studentaantallen sterk achtergebleven bij de eertijds beoogde omvang en ziet het er niet naar uit dat het UCV in de huidige constellatie enkele honderden studenten meer zou kunnen aantrekken dan in de afgelopen vijf jaar is gelukt. Na afloop van het provinciale subsidie zou het UCV dan voor een groot deel afhankelijk worden van de middelen die door de UM of de FSE moeten worden bijgepast. Dat is een voor alle partijen ongemakkelijk en weinig duurzaam perspectief.

In de opvatting van de evaluatiecommissie resten er, logisch gesproken, eigenlijk maar twee opties, de een ambitieuzer dan de andere. De eerste optie is om alsnog in te zetten op een niet versmald, maar juist breed LAS-profiel in een poging om de inhoudelijke en getalsmatige beloften richting provincie en stad alsnog te kunnen waarmaken; de tweede optie is om genoegen te nemen met een gespecialiseerde studierichting zoals door de decaan van de FSE verwoord, en daarbij additioneel in te zetten op een agro-bio-profiel.

Welke optie wordt gevolgd heeft gevolgen voor de argumentatie waarmee de derde tranche van het subsidie vrijgemaakt kan worden (dat was immers de vraag die aan de evaluatiecommissie is gesteld). Valt de keuze op optie 1 dan is de derde tranche hard nodig om de opgelopen achterstand in de ontwikkeling van het UCV deels goed te maken. Ook dan zal de UM aan die hersteloperatie zowel financieel als bestuurlijk moeten bijdragen en zullen bestuurlijke en facultaire hindernissen moeten worden

geruimd. Een centralere regie-rol voor het CvB als contractpartner van de Provincie ligt dan voor de hand. De benoeming van een gedelegeerd bestuurder van academische statuur, net als de erkenning dat er van een sterke regie tot op heden te weinig sprake is geweest, zou de Provincie over de brug kunnen helpen. De commissie heeft overigens tot haar genoegen geconstateerd dat de bereidheid van stakeholders zoals bedrijfsleven en gemeente nog steeds groot is om aan een dergelijk project mee te werken en dat zij het betreuren dat de daartoe bestaande ruimte nog niet is benut.

Valt de keuze op optie 2 dan zal de argumentatie voor het vrijmaken van de derde subsidietranche moeilijker zijn. Dan zal duidelijk gemaakt moeten worden dat er lopende de rit beleidswijzigingen zijn opgetreden en dat de reeds gevoteerde middelen gebruikt zijn voor een studierichting Health & Food. Een versterking daarvan richting een agro-bio-profiel kan dan wellicht geheel binnen de inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid van FSE/UM vallen. Naar de verwachting van de commissie zal het aantal aan Venlo gebonden studenten er niet dramatisch door toenemen, ook al gezien de concurrentie met Wageningen en de voornemens van Fontys om zich in Venlo op hetzelfde terrein te gaan begeven (naast hun specialisaties in business, logistics, informatics). Er zal naar het oordeel van de commissie meer moeten gebeuren om het vrijmaken van de derde tranche van het provinciaal subsidie te onderbouwen. Zo is de gedachte om meer bedrijfskundige studierichtingen (zoals agribusiness) in combinatie met de School of Business and Economics aan te bieden, meerder malen geopperd. Misschien zou de Provincie in dit geval te vermurwen zijn als de UM serieuze garanties biedt voor het behoud van deze studierichting(en) in de toekomst. Verder dient natuurlijk ook in deze optie de relatie met de omgeving versterkt te worden. En niet vergeten mag worden dat in dit geval een nieuw croho-nummer moet worden aangevraagd en dat is nooit een gelopen race (overigens zou een ‘major agro-bio’ zonder enig probleem in een breed LAS-college passen zonder dat daarvoor een gang naar de CDHO hoeft te worden gemaakt...).

Dan resten nog de beide andere vragen en het zal duidelijk zijn dat de beantwoording daarvan niet voorbij kan gaan aan de relatieve teleurstelling die door stakeholders van

buiten de universiteit is geuit. Over de samenwerking van het UCV met het regionale bedrijfsleven, het 'andere' hoger onderwijs of het al dan niet internationale vwo (bijvoorbeeld het United World College) vwo circuleren vooralsnog weinig opwekkende berichten. Op dat vlak is sowieso nog een lange weg te gaan.

En dan de tweede vraag: het verhoopte maatschappelijk belang voor Venlo en de regio zou gerealiseerd zijn als inderdaad 500 tot 600 residentiële studenten en ook nog eens 50 tot 60 docenten de bevolkingssamenstelling van de stad hadden verstevigd. Goed onderzoek (TNO en Universiteit Gent) heeft uitgewezen dat op die manier ongeveer M€15 aan de economie van stad en regio zou zijn toegevoegd. Dat zou niet alleen de ultieme rechtvaardiging zijn geweest van de omvang van het provinciale subsidie, maar vooral ook een nauwelijks op geld te schatten bijdrage aan de ontwikkeling van Noord-Limburg. Ondanks het feit dat er een kwalitatief hoogwaardig onderwijsaanbod is geschapen en dat er geleidelijke groei van de studentenaantallen is opgetreden, kan de commissie niet anders dan constateren dat de maatschappelijke impact tamelijk sterk is achtergebleven bij de oorspronkelijke doelstellingen en ambities.

De derde vraag ten slotte betreft het toekomstperspectief: kan het UCV-project zelfstandig voortbestaan aan het einde van de looptijd zonder additionele provinciale financiering? Het antwoord op deze vraag is uiteraard afhankelijk van de door het CvB gekozen optie. In het geval van optie 1 is het duidelijk dat er een aanzienlijke 'inhaalslag' nodig zal zijn om alsnog een breed profiel neer te zetten en de daarbij behorende studentenaantallen te werven. Dat is geen 'gelopen race', ook al niet in tijden zonder Corona-crisis. In het geval van optie 2 zal het naar het oordeel van de commissie nodig zijn om het onderwijsaanbod verder te verbreden dan alleen met agri-biotechnologie om in de richting te komen van de gewenste 'kritische massa'. In beide gevallen lijkt een herziene 'business case' op zijn plaats en is een gesprek over toezeggingen en verantwoordelijkheden na een eventuele derde subsidieperiode op zijn plaats.

Slot

In de (te) korte tijd dat de evaluatiecommissie zich over de gestelde vragen heeft kunnen buigen, is een gevoel van teleurstelling overheersend geworden. Dat gevoel contrasteert met de betrokkenheid en het enthousiasme waarmee de werkers in Venlo zich al die tijd - en nog steeds - van hun taak hebben gekweten. Het dient nogmaals te worden gezegd dat de kwaliteit van het gebodene allerminst het probleem is; de aantrekkingskracht van het smallere profiel is echter onvoldoende gebleken om de oorspronkelijk voorziene schaal en impact te bewerkstelligen. Het is nu aan het bestuur van de UM om keuzes te maken die perspectief bieden op het alsnog realiseren van deze doelstellingen. . Volgens de commissie kan dat nog.

provincie limburg

Provinciale Staten
Van Limburg

Cluster	PP	**Behandeld**	F.R.E. Rasenberg - Laumen
Ons kenmerk	DOC-00303044	**Telefoon**	+31 6 50214035
Uw kenmerk	-	**Maastricht**	1 november 2022
Bijlage(n)	8	**Verzonden**	2 november 2022

Onderwerp
Statenvoorstel ‘Brightlands Campus Greenport Venlo – visie en inzet tot 2030’

Geachte Staten,

Hierbij bieden wij u het Statenvoorstel ‘Brightlands Campus Greenport Venlo – visie en inzet tot 2030’ aan.

Met de vier Brightlands campussen heeft provincie Limburg samen met partners een impuls gegeven aan nieuwe bedrijvigheid, het innovatie- en vestigingsklimaat en langs die weg aan de maatschappelijke uitdagingen waar de regio voor staat. De Brightlands Campus Greenport Venlo is daarin met zijn focus op gezonde voeding een belangrijke schakel. Vanwege de fase waarin deze campus zicht bevindt, ook een schakel die de komende jaren nog stevige inzet van de partners vraagt.

In het voorliggend Statenvoorstel stellen wij het continueren van de provinciale bijdrage aan de ontwikkeling van de Brightlands campus in Venlo voor, samen met Universiteit Maastricht, BASF Vegetable Seeds en de gemeente Venlo. De financiële consequenties hiervan zijn verwerkt in het voorstel.

In de voorbereiding op dit Statenvoorstel hebben wij een tweetal themasessies georganiseerd voor uw Staten. Hierin zijn de componenten visie en vastgoed besproken en hebben de betrokken partners (UM en BASF, respectievelijk de gemeente Venlo) hun inzet en commitment naar de toekomst aan u toegelicht. Uw vragen en opmerkingen zijn voor zover mogelijk verwerkt in het Statenvoorstel.

Limburglaan 10
6229 GA Maastricht

Postbus 5700
6202 MA Maastricht

+ 31 43 389 99 99
www.limburg.nl

De Brightlands Campus Greenport Venlo vormt samen met de drie andere campussen Brightlands. Op 24 juni 2022 hebben uw Staten ingestemd met het 2de gewijzigd Statenvoorstel ‘Brightlands en de campussen – visie en inzet tot 2030’(G-22-021) waarmee de provinciale inzet voor drie campussen en Brightlands als geheel is bepaald. In de opbouw van de voorliggende nota sluiten wij aan op dit Statenvoorstel om zo de verbinding te houden met het geheel, waarvan Venlo integraal onderdeel is. De verdiepende bijlagen zijn te vinden via https://www.limburg.nl/bestuur/provinciale-staten/dossiers/brightlands-campussen/. De documenten die vertrouwelijk zijn, liggen voor uw ter inzage tot aan de bespreking van het voorstel in Provinciale Staten.

Met de in het Statenvoorstel voorgestelde bijdrage van de Provincie én het uitgesproken commitment van onze partners spreken wij ons vertrouwen uit in de doorontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo. Een vertrouwen dat wij delen met onze partners Universiteit Maastricht, BASF Vegetable Seeds en de gemeente Venlo.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

Statenvoorstel – 1 minuut versie
No: G-22-039

1 Onderwerp

Brightlands Campus Greenport Venlo – campus en vastgoed - visie en inzet tot 2030

2 Inleiding/aanleiding inclusief beoogd resultaat

De Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) is een groeimotor in Venlo met veel potentie om uit te groeien tot een open innovatie campus met impact op de regio, Limburg en de rest van Nederland. Om deze potentie te benutten hebben de partners, naast de provincie zijn dat Universiteit Maastricht, BASF Vegetable Seeds en gemeente Venlo, samen een visie op de ontwikkeling van de campus uitgewerkt, inclusief een duurzame aanpak van de vastgoed-casus. BCGV is een jonge campus met veel regionaal verankerd MKB. Het vraagt nog een lange adem en forse bijdragen van elke partij om de stappen naar de volwassen fase te zetten. Alle partners hebben hun commitment uitgesproken.

De campus in Venlo is vol perspectief maar ook jong en staat voor de opgave om te groeien, zowel in bedrijvigheid als in kennis. Er ligt nog een vraagstuk op het gebied van vastgoed dat nu om een aanpak vraagt. De ontwikkeling van de campus moet immers gedragen worden door een solide vastgoedbasis. Het Statenvoorstel beoogt om de Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) klaar te maken voor de volgende stap in de ontwikkeling tot een volwassen campus en daaraan, samen met de partners, bij te blijven dragen in de periode tot 2030, de periode tot volwassenheid.

BCGV vormt samen met de andere drie campussen Brightlands. Door samen te werken versterken ze elkaar. Met de focus in Venlo op gezonde voeding zijn er directe relaties naar de Brightlands Maastricht Health Campus. De verbinding naar de Brightlands Chemelot Campus loopt bijvoorbeeld via duurzame verpakkingen. Data en kunstmatige intelligentie (Brightlands Smart Services Campus) vormen een steeds belangrijker component in innovatie in de agro.

Het voorstel is om in de periode tot 2030 als provincie en samen met onze partners, de vastgoedsituatie structureel aan te pakken en bij te dragen aan de verdere ontwikkeling en groei van de campus. We doen dat ook omdat duidelijk is dat er een publieke rol nodig blijft bij de ontwikkeling van een campus, zeker bij de instandhouding van de kennisinfrastructuur. Deze rol hoeft overigens niet alleen door de provincie vervuld te worden.
De inzet van het Statenvoorstel is om net als bij de andere campussen als provincie geleidelijk van rol te veranderen. Dat betekent dat de provincie zelf minder gaat bijdragen in geld en meer gaat werken als facilitator en verbinder op regionaal niveau en naar de Rijksoverheid en de EU, ook met als doel om meer in te spelen op nationale en Europese fondsen.

3 Bevoegdheid

Het betreft autonoom beleid. Uw Staten worden vanuit uw kaderstellende functie gevraagd in te stemmen met de visie in het voorstel en vanuit uw budgetrecht in te stemmen met het beschikbaar stellen van middelen voor de realisatie en uitvoering van het in de nota beschreven beleid.

4 Voorstel aan Provinciale Staten

1. In te stemmen met het Statenvoorstel ‘Brightlands Campus Greenport Venlo - visie en inzet tot 2030’;
2. € 1.100.000,00 per jaar beschikbaar te stellen als structurele begrotingspost ten laste van de stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead), als eerste in de begroting 2023 (categorie i). Voor de jaren 2023 en 2024 te salderen met de reeds opgenomen lasten van respectievelijk € 300.000 in 2023 en € 300.000 in 2024;
3. In de programmabegroting 2023 opgenomen stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead) betreffende restant € 1.857.142 te bekrachtigen ten behoeve van R&D programma’s en projecten (categorie iii);
4. € 8.500.000,00 beschikbaar te stellen voor noodzakelijke bijdrage aan BV CVGV ten laste van de immunisatie reserve (categorie ii);
5. € 2.913.020,00 beschikbaar te stellen voor de provinciale bijdrage aan het project Healthy Eating and Food Innovation’ voor € 1.448.479,00 uit de beleidsintensivering ‘Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt’ en voor € 1.464.541,00 uit het beleidskader Limburgs landbouw en agrifoodsector ‘Koers naar de Toekomst’ lijn 1 missiegedreven innoveren; campus;
6. € 3.700.000,00 beschikbaar te stellen voor de provinciale bijdrage aan het Kennis As-project University College Venlo/bachelor onderwijs Venlo voor € 2.200.000,00 uit de beleidsintensivering ‘Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt’ en voor € 1.500.000,00 uit de stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead);
7. Bij een positief besluit van Provinciale Staten worden de financiële consequenties geëffectueerd in de 1e Afwijkingenrapportage 2023 betreffende de categorie i en ii en bijdragen kennisinstellingen.

Voor de voorstellen bij de punten 2, 3 en 6 geldt dat deze middelen reeds bij de besluitvorming over het Statenvoorstel ‘Brightlands en de campussen – visie en inzet tot 2030’, 24 juni 2022, voorlopig zijn gereserveerd als stelpost in de provinciale programmabegroting 2023. Dit vooruitlopende op het nu voorliggende Statenvoorstel. Middels voorliggend Statenvoorstel wordt gevraagd deze middelen beschikbaar te stellen.

5 Argumenten / toets duurzaamheidparagraaf

De inzet van provinciale instrumenten en middelen is gericht op het stimuleren van innovaties en het creëren van randvoorwaarden die ook de duurzaamheidstransitie versnellen. Binnen de visie van de UM en BASF is circulariteit een van de focusgebieden. Dat gebeurt op de Brightlands Campus Greenport Venlo via onder meer het verbinden van regionaal bedrijfsleven aan de kennis die op de campus wordt opgebouwd in instituten als het Brightlands Institute for Future Farming (BFFI), het Centre for Healthy Eating and Food Innovation en het Test and Taste Center én de opleiding van toekomstige medewerkers op universitair (UM), hbo (HAS, Fontys) en mbo-niveau (Yuverta, Gilde).
De voorgestelde bijdrage voor het realiseren van een stabiele vastgoedpropositie draagt ook bij aan het verduurzamen van de gebouwen op de campus.

6 Risico’s

Aan de ontwikkeling van een campus zijn diverse soorten risico’s verbonden. De provincie vervult een variëteit aan rollen en zet diverse instrumenten in. In generieke zin zijn de volgende risico’s te onderscheiden:

- Overschrijding begroting / verlieslatende exploitatie (alleen bij een aandeelhoudersrelatie);
- Achterblijvende prestaties (bijv. resultaten, activiteiten of beoogde ontwikkeling);
- Niet nakomen van afspraken die gemaakt zijn in het kader van een provinciale bijdrage (bijv. monitoring, rapportage, aflossing of (rente)betaling);
- Onenigheid tussen partners in projecten of in het samenwerkingsverband;
- Onzekerheid over continuïteit na afloop provinciale betrokkenheid;
- Onvoorziene prijsverhogingen onder invloed van externe omstandigheden.

Bij de campus in Venlo is de huidige vastgoedsituatie een risico. Deze situatie vraagt een structurele oplossing om zo de ontwikkeling van de campus vanuit de visie van de initiatiefnemers (UM, BASF, Provincie en gemeente Venlo) mogelijk te maken. Dit risico is in het voorliggende Statenvoorstel geadresseerd.

Campussen opereren in een omgeving met veel verschillende partijen en met een grote dynamiek. Dat is een van de kernkwaliteiten van een campus. Dat brengt ook met zich mee dat er door de tijd heen tal van nu niet voorziene omstandigheden zijn die invloed hebben op de ontwikkeling van een campus.

De diversiteit aan risico's vraagt van de provincie strakke sturing op het niveau van de campus, en van Brightlands als geheel. Dat doen wij door verankering van onze positie in statuten en actief aandeelhouderschap, via subsidiebeschikkingen met concrete resultaatverplichtingen, via andere overeenkomsten en door monitoring op de voortgang en rapportage daarover, bijvoorbeeld via de Brightlands Rapportage en de provinciale planning en control cyclus.

Statenvoorstel
No: G-22-039

1 Onderwerp

Brightlands Campus Greenport Venlo – campus en vastgoed - visie en inzet tot 2030

2 Inleiding/aanleiding inclusief beoogd resultaat

De Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) is een groeimotor in Venlo met veel potentie om uit te groeien tot een open innovatie campus met impact op de regio, Limburg en de rest van Nederland. Om deze potentie te benutten hebben de partners, naast de provincie zijn dat Universiteit Maastricht, BASF Vegetable Seeds en gemeente Venlo, samen een visie op de ontwikkeling van de campus uitgewerkt, inclusief een duurzame aanpak van de vastgoed-casus. BCGV is ook een jonge campus met veel regionaal verankerd MKB. Het vraagt een lange adem en forse bijdragen van elke betrokken partij om de stappen naar de volwassen fase te zetten. De partners hebben hun commitment uitgesproken.

De campus in Venlo is vol perspectief maar ook jong en staat voor de opgave om te groeien, zowel in bedrijvigheid als in kennis. Er ligt nog een vraagstuk op het gebied van vastgoed dat nu om een aanpak vraagt. De ontwikkeling van de campus moet immers gedragen worden door een solide vastgoedbasis. Het Statenvoorstel beoogt om de Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) klaar te maken voor de volgende stap in de ontwikkeling tot een volwassen campus en daaraan, samen met de partners, bij te blijven dragen in de periode tot 2030

BCGV vormt samen met de andere drie campussen Brightlands. Door samen te werken versterken ze elkaar. Met de focus in Venlo op gezonde voeding zijn er directe relaties naar de Brightlands Maastricht Health Campus. De verbinding naar de Brightlands Chemelot Campus loopt bijvoorbeeld via duurzame verpakkingen. Data en kunstmatige intelligentie (Brightlands Smart Services Campus) vormen een steeds belangrijkere component in innovatie in de agro

In het Statenbesluit van 24 juni 2022 is ook de versterking van Brightlands als geheel opgenomen. Dat doen we met communicatie, lobby en public affairs. Deze activiteiten zijn gericht op ondersteuning van de werving van externe bronnen met een goede positionering en een sterk merk, een Brightlands-breed startup-programma en inzet op versterking van de samenwerking tussen de campussen. Dit versterkt de campus in Venlo als integraal onderdeel van Brightlands.

Het voorstel is om in de periode tot 2030 als provincie en samen met onze partners, Universiteit Maastricht (UM), BASF Vegetable Seeds / Nunhems en de gemeente Venlo, de vastgoedsituatie structureel aan te pakken en bij te dragen aan de verdere ontwikkeling en groei van de campus. We doen dat ook omdat duidelijk is dat er een publieke rol nodig blijft bij de ontwikkeling van een campus, zeker bij de instandhouding van de kennisinfrastructuur. Deze rol zal overigens niet alleen door de provincie vervuld worden.

De inzet van het Statenvoorstel is om net als bij de andere campussen als provincie geleidelijk van rol te veranderen. Dat betekent dat de provincie zelf minder gaat bijdragen in geld en meer gaat werken als facilitator en verbinder op regionaal niveau en naar de Rijksoverheid en de EU, ook met als doel om meer in te spelen op nationale en Europese fondsen.

In het Statenvoorstel komt na de introductie met een korte terugblik eerst een schets van de context, opgevolgd door de visie op de ontwikkeling van BCGV. Daarna wordt dieper ingegaan op het vastgoed. Tenslotte vindt de vertaling plaats naar de rol en inzet van de provincie daarbij voor de periode tot 2030.

Bijlage 1b (Business case en appendix Groeiplan BCGV) en bijlage 8 (Villa Flora Venlo – Onderhoudsstatus), wordt voor uw Staten onder oplegging van geheimhouding ter inzage gelegd. Deze informatie ligt voor uw Staten ter inzage bij uw griffie, en wel vanaf 2 november 2022 tot en met 16 december 2022. Van deze geheime informatie mag u alleen kennis nemen.

Op de inzage door de leden van uw Staten is de procedure zoals beschreven in de brief aan uw Staten verzonden op 18 november 2015 van toepassing. Reden om voornoemde documenten onder oplegging van geheimhouding ter inzage te leggen, is de volgende. Artikel 25, tweede lid, Provinciewet bepaalt dat op grond van een belang, genoemd in artikel 5.1 van de Wet open overheid (Woo), geheimhouding kan worden opgelegd door Gedeputeerde Staten ten aanzien van stukken die aan Provinciale Staten en aan leden van Provinciale Staten overleggen. De bepalingen uit de Woo die ten aanzien van de informatie geheimhouding rechtvaardigen zijn de volgende. Artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder c, Woo bepaalt dat het verstrekken van informatie achterwege dient te blijven voor zover dit bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld. In de onderhavige documenten staan bedrijfsgegevens welke vertrouwelijk aan ons zijn verstrekt, waaronder financiële bedrijfsgegevens van Campus Vastgoed Greenport Venlo BV, welke inzicht geven in de financiële bedrijfsvoering. Uw Staten worden tevens geadviseerd om de oplegging van deze geheimhouding te bekrachtigen als bedoeld in artikel 25, derde lid, Provinciewet.

3 Bevoegdheid

Het betreft autonoom beleid. Uw Staten worden vanuit uw kaderstellende functie gevraagd in te stemmen met de visie in het voorstel en vanuit uw budgetrecht in te stemmen met het beschikbaar stellen van middelen voor de uitvoering.

4 Voorstel aan Provinciale Staten

1. in te stemmen met het Statenvoorstel ‘Brightlands Campus Greenport Venlo - visie en inzet tot 2030’;
2. € 1.100.000,00 per jaar beschikbaar te stellen als structurele begrotingspost ten laste van stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead), als eerste in de begroting 2023 (categorie i). Voor de jaren 2023 en 2024 te salderen met de reeds opgenomen lasten van respectievelijk € 300.000 in 2023 en € 300.000 in 2024;
3. De in de programmabegroting 2023 opgenomen stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead) betreffende restant van € 1.857.142 te bekrachtigen ten behoeve van R&D programma’s en projecten (categorie iii);
4. € 8.500.000,00 beschikbaar te stellen voor noodzakelijke bijdrage aan BV CVGV ten laste van de immunisatie reserve (categorie ii);

5. € 2.913.020,00 beschikbaar te stellen voor de provinciale bijdrage aan het project Healthy Eating and Food Innovation' voor € 1.448.479,00 uit de beleidsintensivering 'Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt' en voor € 1.464.541,00 uit het beleidskader Limburgs landbouw en agrifoodsector 'Koers naar de Toekomst' lijn 1 missiegedreven innoveren; campus;
6. € 3.700.000,00 beschikbaar te stellen voor de provinciale bijdrage aan het Kennis As-project University College Venlo/bachelor onderwijs Venlo voor € 2.200.000,00 uit de beleidsintensivering 'Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt' en voor € 1.500.000,00 uit de stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead);
7. Bij een positief besluit van Provinciale Staten worden de financiële consequenties geëffectueerd in de 1e Afwijkingenrapportage 2023 betreffende de categorie i en ii en bijdragen kennisinstellingen.

Voor de voorstellen bij de punten 2, 3 en 6 geldt dat deze middelen reeds bij de besluitvorming over het Statenvoorstel 'Brightlands en de campussen – visie en inzet tot 2030', 24 juni 2022, voorlopig zijn gereserveerd als stelpost in de provinciale programmabegroting 2023. Dit vooruitlopende op het nu voorliggende Statenvoorstel. Middels voorliggend Statenvoorstel wordt gevraagd deze middelen beschikbaar te stellen.

5 Risico's

Aan de ontwikkeling van campussen zijn diverse soorten risico's verbonden. De provincie vervult een variëteit aan rollen en zet diverse instrumenten in. In generieke zin zijn de volgende risico's te onderscheiden:

- overschrijding begroting / verlieslatende exploitatie (alleen bij een aandeelhoudersrelatie)
- achterblijvende prestaties (bijv. resultaten, activiteiten of beoogde ontwikkeling)
- niet nakomen van afspraken die gemaakt zijn in het kader van een provinciale bijdrage (bijv. monitoring, rapportage, aflossing of (rente)betaling)
- onenigheid tussen partners in projecten of in het samenwerkingsverband
- onzekerheid over continuïteit na afloop provinciale betrokkenheid
- onvoorziene prijsverhogingen onder invloed van externe omstandigheden

Campussen opereren in een omgeving met veel verschillende partijen en met een grote dynamiek. Dat is een van de kernkwaliteiten van een campus. Dat brengt ook met zich mee dat er door de tijd heen tal van nu niet voorziene omstandigheden zijn die invloed hebben op de ontwikkeling van een campus.

Bij de campus in Venlo speelt daarnaast nadrukkelijk de vastgoed-casus als risico. De situatie van het vastgoed vraagt een structurele oplossing om zo de ontwikkeling van de campus vanuit de visie van de initiatiefnemers (UM, BASF, Provincie en gemeente Venlo) mogelijk te maken. Dit risico is in het voorliggende Statenvoorstel geadresseerd.

De diversiteit aan risico's vraagt van de provincie strakke sturing op het niveau van de campus, en van Brightlands als geheel. Dat doen wij door verankering van onze positie in statuten, aandeelhoudersinstructies en actief aandeelhouderschap, via subsidiebeschikkingen met concrete resultaatverplichtingen, via andere overeenkomsten en door monitoring op de voortgang en rapportage daarover, bijvoorbeeld via de Brightlands Rapportage en de provinciale planning en control cyclus.

6 Toelichting / kernargumenten / onderbouwing

6.1 Brightlands Campus Greenport Venlo - doel, inrichting en opgaven

De Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) is een gezamenlijk initiatief van Universiteit Maastricht (UM) en de Provincie Limburg met als doel het realiseren van een open innovatie campus in Venlo met de focus op agrofood. Sinds 2017 is de campus in zijn huidige vorm actief. Per 1 januari 2020 is met de toetreding van BASF Vegetable Seeds als aandeelhouder van de campusorganisatie, de triple helix van ondernemers, onderzoek/onderwijs en overheid compleet.

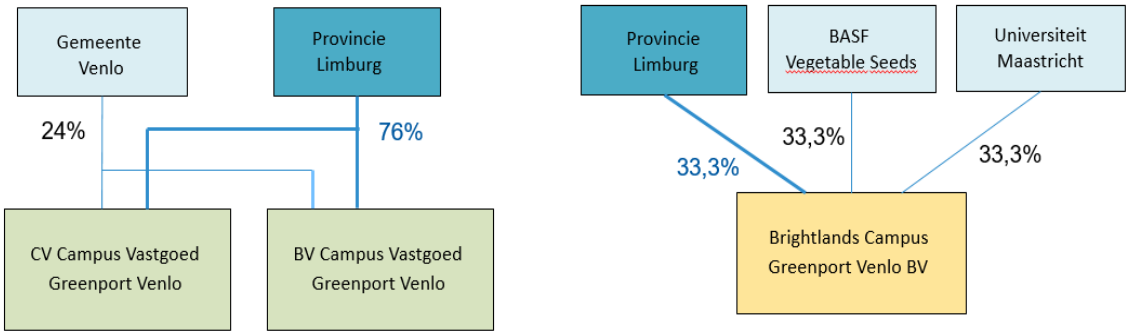

Organogram BCGV en CVGV (themasessie Vastgoed dd. 16 september 2022)

Door de gestage ontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo zit deze nu al in de overgang van de opstart- naar de groeifase. BCGV is een jonge campus met veel regionaal verankerd MKB. Zoals de roadmap van BCI aangeeft zijn de komende jaren nog forse bijdragen van alle partners nodig om massa in kennisinstellingen, (R&D-)faciliteiten en bedrijvigheid op te bouwen én de vastgoedpropositie te versterken. Op die manier kan de volwassen fase worden bereikt.

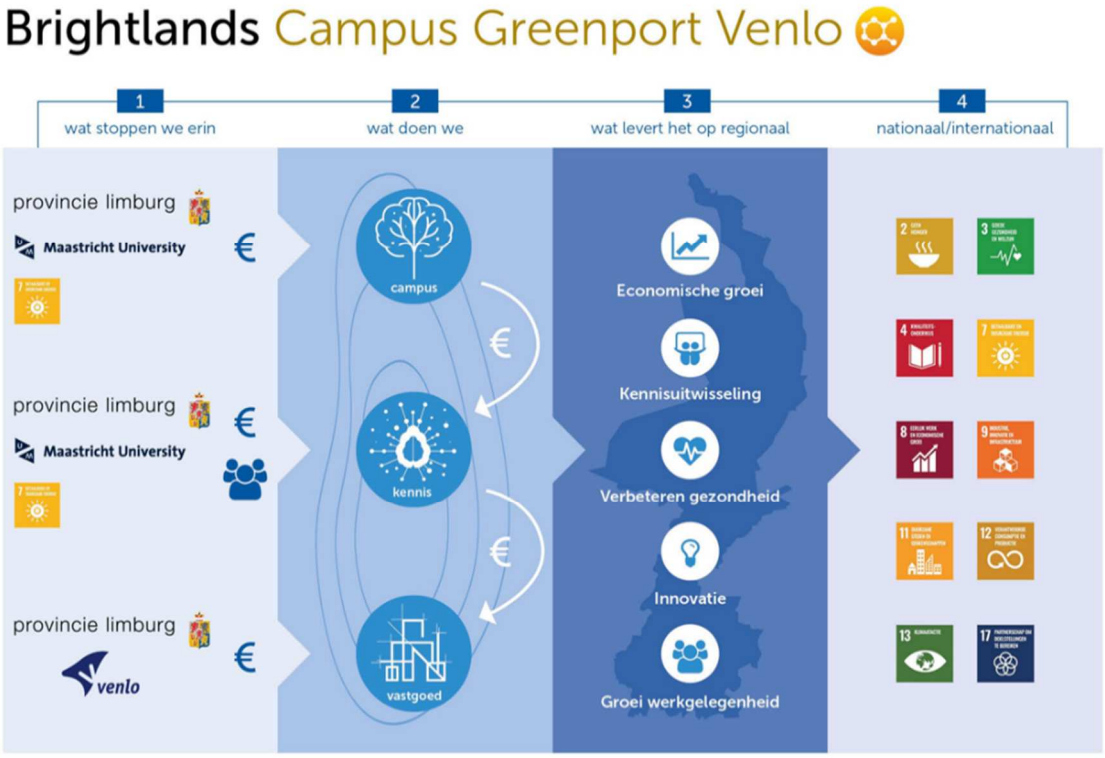

6.2 Visie op de ontwikkeling van de campus in de periode tot 2030

De aandeelhouders van de campus en het campusvastgoed - UM, BASF, Provincie Limburg én de gemeente Venlo - hebben naar elkaar uitgesproken dat zij de ontwikkeling van BCGV tot een volwassen campus willen ondersteunen. De noodzakelijke eerste stap in deze gezamenlijke ontwikkeling was het vormen van een gedragen visie waarin de focus van BCGV wordt aangescherpt. De aandeelhouders hebben een groeiplan opgesteld voor de ontwikkeling van BCGV (bijlage 1a). Daarmee is tevens opvolging gegeven aan het advies in de roadmap voor BCGV (bijlage 3), waarin BCI constateert dat een gedeelde visie op de campus nog ontbreekt. Het plan voor de campus voorziet in een aanscherping van de inhoudelijke focus naar:

- hoogwaardige tuinbouw;
- plant-gedreven innovaties: plant staat centraal, de ontwikkeling van de plant, groei, gebruik, inhoudsstoffen, consumptie, effect op de omgeving en de gezondheid;
- innovatie vindt plaats op alle schakels in de waardeketen;
- er wordt geïnnoveerd voor gezondheid: gezonde voeding (voor de consument), een gezonde omgeving (met een zo minimale footprint) en een gezonde bedrijfsvoering (maximale opbrengst met minimale arbeid)

Deze thema's raken op tal van onderdelen de agrofood-keten in de regio en de opgaven waarvoor ondernemers (van lokale boer tot supermarkt) staan. De activiteiten op en rond de campus zullen vanuit de inhoudelijke focusgebieden een bijdrage leveren aan actuele problemen in de agrofood. Op de campus zal perspectief gegeven worden aan agrarische ondernemers van nu en in de toekomst met zicht en visie op nieuwe mogelijkheden, innovaties, producten en verdienmodellen, door het tonen van de nieuwste trends en technologieën.

Met deze nieuwe alternatieven kunnen de grote transities en missies worden aangepakt en leiden tot een duurzame en toekomstgerichte manier van ondernemen (‘future farming’). De campus kan hiermee een unieke propositie bieden aan bedrijven en kennisinstellingen en een vooruitstrevende rol spelen in de noodzakelijke vernieuwing van agrarisch ondernemen.

Om het aantal aan Brightlands Campus Greenport Venlo verbonden en gevestigde organisaties te vergroten, hetgeen nodig is om tot een succesvol ecosysteem te komen, moet er ingespeeld worden op de behoeften van deze organisaties. Door aanbod aan (gedeelde) onderzoeksfaciliteiten te realiseren worden er omstandigheden gecreëerd, waarmee de campus een unieke propositie kan bieden aan bedrijven en kennisinstellingen. Hierdoor wordt de campus een aantrekkelijke locatie voor bedrijven om zich te vestigen, ontwikkelen en samen te werken. De provincie Limburg en de regio kan hiermee een vooruitstrevende rol spelen in de noodzakelijke vernieuwing van agrarisch ondernemen.
De provincie Limburg en de regio kan hiermee een vooruitstrevende rol spelen in de noodzakelijke vernieuwing van agrarisch ondernemen.

maar aan de andere kant ook perspectief geven aan agrariërs met zicht en visie op nieuwe mogelijkheden, innovaties, producten en verdienmodellen, door het tonen van de nieuwste trends en ontwikkelingen.
met nieuwe duurzame bedrijvigheid de grote transities en missies aanpakken rondom een duurzame en toekomstgerichte manier van ondernemen (‘future farming’).

De focus van BCGV is complementair aan en versterkt de andere Brightlands campussen. Zo zal er met BMHC samenwerking plaatsvinden op het thema van preventie en gezondheid waarin voeding een belangrijke rol speelt. Met BSSC is samenwerking mogelijk op het gebied van Artificial Intellegence en data, waar BSSC de expertise en BCGV een concrete toepassingsketen levert (nl. de hoogwaardige tuinbouw en alle schakels binnen deze waardeketen). En in de samenwerking met BCC staat het thema verwaarding van reststromen en circulariteit centraal waar BCC de procesexpertise heeft en BCGV de grondstoffen levert.

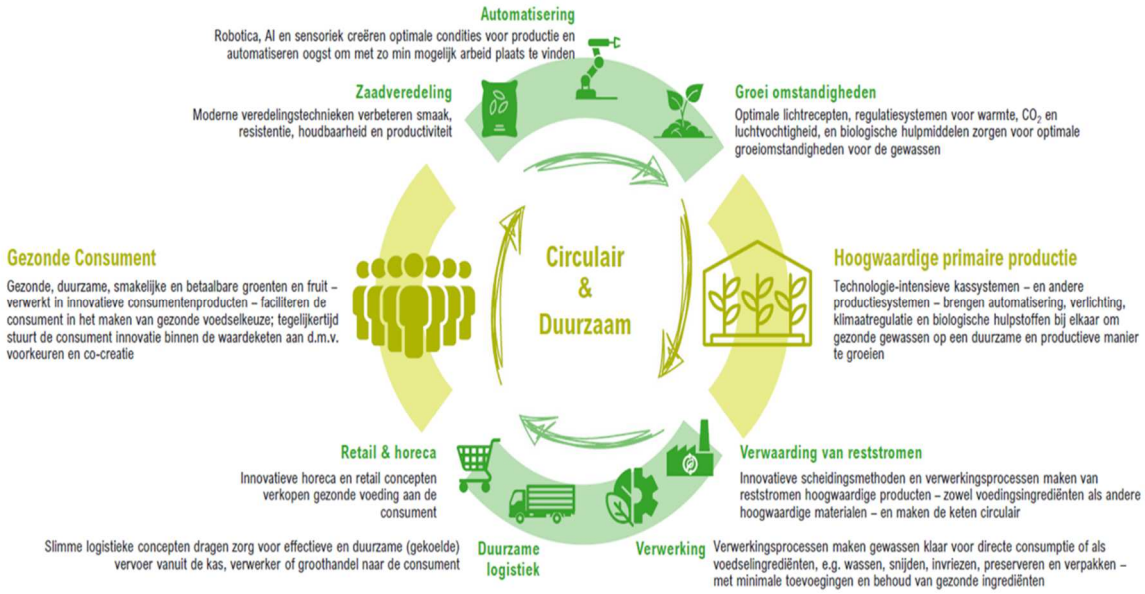

Figuur uit het groeiplan (bijlage 1a, p.8) en de toelichting 'Investeren in Campus Venlo' (themasessie 'Visie' 9 september 2022)

In het realiseren van het groeiplan heeft iedere partner zijn eigen rol. De rollen en bijdragen van de partners hebben zij ieder toegelicht in de themasessies 'Visie' (9 september jl.) en 'Vastgoed' (16 september jl.).

Waar UM en BASF een belangrijke rol spelen in de inhoudelijke ontwikkeling van de campus, leveren de Provincie Limburg en de gemeente Venlo een bijdrage aan de invulling van dragende randvoorwaarden voor campusontwikkeling, zoals een stabiele vastgoed propositie, het versterken van de campusorganisatie en het aanhaken van onderwijs en MKB in de regio.

De onderwijs en onderzoeksactiviteiten van de UM voor BCGV zijn gericht op de onderwerpen duurzame voeding, biocirculaire economie, future farming en 'future earth' (ecologie, biodiversiteit, duurzaamheid). De resultaten van het onderzoek wil de UM valoriseren met behulp van de valorisatie centers aanwezig op de campus zoals het food claims center, test & taste center en de 'fieldlabs' en (vooral samen) met het regionale bedrijfsleven.
Onderzoek dat wordt uitgevoerd door onderzoekers in dienst van de UM en door studenten verbonden aan de bachelor en master opleidingen in de regio. Hierbij zoekt de UM ook samenwerking met regionaal hbo en mbo, zoals nu al gebeurt in de 'field labs'.

Belangrijk voor het realiseren van de ambities in het groeiplan is het in oprichting zijnde Brightlands Future Farming Institute. In dit kennisinstituut zal het onderzoek rondom de genoemde thematieken plaatsvinden in laboratoria, als ook in een, nog te bouwen, onderzoekskas. In het instituut gaat de UM samenwerken met de mede aandeelhouder BASF, maar ook met andere (markt)partijen. Het instituut komt tot stand met ondersteuning vanuit het Rijk, de provincie en de regio in het kader van de Regio Deal Noord Limburg.

Zoals opgenomen in het groeiplan ziet ook BASF voor zichzelf een rol in de inhoudelijke ontwikkeling van de campus. BASF heeft gekozen voor een positie als aandeelhouder, omdat zij daarmee de mogelijkheid heeft om mee te kunnen sturen in deze ontwikkeling. Tevens wilt zij met onderzoeksactiviteiten op de campus het innoverend vermogen van de campus vergroten / versterken. BASF benadrukt dat zij samen met anderen moeten innoveren om zo de beste resultaten voor hun uiteindelijke producten en dus voor de consument te kunnen realiseren. Daarom is werken binnen de netwerkomgeving van BCGV van belang voor de onderzoeksactiviteiten van BASF.

De rol en bijdrage van de Provincie Limburg is beschreven in paragraaf 6.3 (ontwikkeling campus) en 6.4 (vastgoed). In deze laatste paragraaf komt ook de rol van de gemeente Venlo aan de orde.

Met de aangescherpte visie ligt er een gedegen plan dat de basis vormt voor de inzet en activiteiten van de campus- en van de vastgoed-organisatie. Zij moeten in samenwerking met de partners de visie vertalen in tactische en operationele plannen. De aandeelhouders dragen daaraan bij via financiële ondersteuning van de campus-organisatie, onderzoek, onderwijs en community building.

6.3 Ontwikkeling van de campus

6.3.1 Versterken van de campusorganisatie

De belangrijkste opgave van de campusorganisatie (op onderdelen samen met BV Campus Vastgoed Greenport Venlo) is om het groeiplan van de aandeelhouders te realiseren door:

- het aanjagen van het ecosysteem;
- het bieden van een aansprekende vestigingslocatie met de noodzakelijke faciliteiten (van catering- tot labfaciliteiten);
- het aantrekken van nieuwe bedrijven en instellingen;
- het opzetten van samenwerkingsverbanden en daarmee inspelen op programma's op nationaal en EU-niveau;
- het organiseren van ontmoetingen en het leggen van actieve verbindingen tussen partijen in de triple helix en het bouwen van een 'community'.

Wij dragen daarin jaarlijks niet renderend € 1.300.000,00 bij. Het voorstel is om deze bijdrage te continueren op hetzelfde niveau als de afgelopen periode. Ook onze partners leveren hun bijdragen aan de campusorganisatie om zo tot een robuuste organisatie te komen die de opgave heeft om de campus tot de volwassen fase te brengen met perspectief op zelfvoorzienendheid.

De provincie wil een extra impuls aan de groei-opgave geven, waarbij de campusorganisatie de opdracht krijgt om een ecosysteem te realiseren dat in volle verbinding met de regio staat. Voor de bijdragen aan ontwikkel- en valorisatieprogramma's voor bedrijven, aan gerichte acquisitie van nieuwe bedrijven en aan kennisinstellingen en community building op en rond de campus willen wij in de periode tot 2030 in totaal € 3,0 mln. beschikbaar stellen (€ 429.000,00 per jaar). Een van de programma's die de campusorganisatie hiervoor heeft is het startup-programma BL.INC. Dit programma kan een goede aanvulling zijn voor het Brightlands breed programma en deze verder te versterken. In het Statenbesluit van 24 juni 2022 is dit nader uitgewerkt (G-22-021).

6.3.2 Bijdragen kennisdragers en kennisinfrastructuur

De rol die wij als provincie vervullen in de ontwikkeling van deze campus is aanvullend aan de bijdragen die onze partners leveren. In het kader van de Kennis As Limburg[1] heeft de provincie eerder al bijdragen geleverd aan de ontwikkeling van de kennisinfrastructuur in Venlo. Een vervolgbijdrage aan twee van deze projecten is onderdeel van het Statenvoorstel. Het betreft in beide gevallen een vervolgbijdrage conform het oorspronkelijk plan en in lijn met voorafgaande besluitvorming door PS. Deze twee zijn integraal onderdeel van het voorstel aan uw Staten en zijn in de hierna volgende kaders toegelicht.

Kennis As-project Healthy Eating and Food Innovation (tweede tranche)

In het kader van de Kennis As Limburg zijn in 2015 (aanloopfase) en 2017 (1ste tranche) bijdragen verstrekt aan het project 'Healthy Eating and Food Innovation' (HEFI). Daarbij is ook een tweede tranche bijdrage voorzien. De UM heeft het voorstel daartoe ingediend. Het project HEFI is een dragend onderdeel van de BCGV en vanwege de integraliteit is het als element in het Statenvoorstel meegenomen.

[1] Mededeling portefeuillehouder 'Overzicht Kennis-As projecten, brief GS van 10-5-2021 (GS 2021-12060)

HEFI is een onderzoeksprogramma met vier inhoudelijke lijnen, gericht op onderzoek en valorisatie naar het bevorderen van gezond eten, het verkrijgen van kennis omtrent de gezondheidseffecten van voeding en de ontwikkeling van nieuwe voedingsproducten en de wettelijke aspecten rondom voedselveiligheid en gezondheidsclaims. De vier onderzoekslijnen passen zowel afzonderlijk, als zeker ook in samenhang, binnen de focus van de BCGV. In het groeiplan van de partners is HEFI een van de elementen in het onderzoek en met deze tweede tranche-bijdrage wordt de basis verstevigd. Na afloop van de provinciale bijdrage zal het onderzoeksinstituut onderdeel zijn van de universitaire structuur in Venlo en duurzaam gecontinueerd worden.

Het continueren van de HEFI onderzoekslijnen is onderdeel van het groeiplan dat voor BCGV is gedefinieerd in opdracht van de aandeelhouders. De focus op gezonde en duurzame voeding komt terug in de kern van de HEFI-onderzoekslijnen. Om van BCGV een echte kennismagneet te maken is de aanwezigheid van onderwijs en onderzoek noodzakelijk. HEFI is hierin een van de dragers. De komende periode voorziet een verdere (inhoudelijke) professionalisering van de onderzoekslijnen die aansluit op de inhoudelijke koers van de campus waarin met meer nadruk op valorisatie en samenwerking met bedrijfsleven wordt ingezet.
Een uitgebreide toelichting bij dit project is opgenomen als bijlage 4. Deze bevat naast de aanvraag en de projectbeschrijving van de UM, ook de externe evaluatie en de provinciale beoordeling van het project.

Voor de realisatie van HEFI stellen wij voor om € 2,9 mln. beschikbaar te stellen. Hiervan is € 1.448.479 afkomstig uit de beleidsintensivering Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt en is € 1.464.541 afkomstig uit het beleidskader landbouw en agrifoodsector ‘Koers naar de Toekomst’, lijn 1 ‘missiegedreven innoveren; campus’, die beiden bij aanvang van deze collegeperiode door Provinciale Staten beschikbaar zijn gesteld. Dit project vraagt geen aanvullende bijdrage in het kader van het voorliggend voorstel.

Kennis As-project bachelor onderwijs / University College Venlo (derde tranche)

Eveneens in het kader van de Kennis As zijn in 2015 en 2017 bijdragen verstrekt voor de ontwikkeling van bachelor onderwijs in Venlo. Bij de initiële besluitvorming over de ontwikkeling van het bachelor onderwijs is een derde tranche van de provinciale bijdrage voorzien. De UM heeft een voorstel hiervoor ingediend. Samen met de onderzoeksinstituten HEFI en Brightlands Future of Farming Institute (BFFI) en de masteropleidingen is dit een van de bouwstenen in de wetenschappelijke basis voor BCGV. Vanwege deze integraliteit is het als element in het Statenvoorstel van belang en dus, meegenomen.

Het bachelor onderwijs in Venlo is opgezet in de vorm van een ‘university college’ (UCV). UCV is op inhoud en door de studenten zeer goed beoordeeld. De breedte van het programma in samenhang met de prille ontwikkeling van Venlo als studentenstad zorgen ervoor dat het bachelor onderwijs in studenten-aantallen achter is gebleven bij de streefaantallen. In het voorstel van de UM voor de derde tranche provinciale bijdrage is met een aantal aanpassingen hierop ingespeeld. Met als voornaamste uitkomst dat de inhoud van het programma nadrukkelijk gaat aansluiten op de thema’s van de campus: gezonde voeding en biocirculair. Met deze focus speelt de UM ook in op de landelijk onder scholieren en studenten groeiende interesse voor biologie-georiënteerde opleidingen (zie ook blok 4).

In de visie voor BCGV is het opleiden van mensen een dragend element. Het is van belang dat studenten op BCGV hun thuisbasis vinden. De bachelor Sustainable Bioscience (nieuwe naam voor UCV) op BCGV draagt bij aan de kennisbasis die noodzakelijk is om ervoor te zorgen dat er voldoende goed opgeleide mensen beschikbaar komen en dat op de campus door studenten een bijdrage geleverd kan worden aan innovaties in samenwerking met bedrijven. BCGV biedt de mogelijkheid om aan de slag te gaan met challenge-based learning bij bedrijven die op de campus gevestigd zijn, dit zal een van de unieke aspecten zijn van het bachelor onderwijs in Venlo. Er vindt een wisselwerking plaats tussen deze studenten en ondernemers met toegevoegde waarde voor beiden. Op inhoud sluit de nieuwe thematische inkleuring van de bachelor Sustainable Bioscience naadloos aan op de koers die is ingeslagen met de totale visie Greenport Venlo. Een nadere toelichting bij dit project is opgenomen als bijlage 5. Deze bevat naast de aanvraag en de projectbeschrijving van de UM, ook de externe evaluatie en de provinciale beoordeling van het project.

UM heeft voor UCV een verzoek ingediend voor een provinciale bijdrage van € 5,187 mln. op een totale projectomvang van € 17,476 mln.. Voor de realisatie van dit project stellen wij voor in afwijking van de door UM ingediende businesscase, € 3,7 mln. beschikbaar te stellen. Hiervan is € 2,2 mln. afkomstig uit de bestaande beleidsintensivering Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt, die bij aanvang van deze collegeperiode door Provinciale Staten beschikbaar is gesteld en voor € 1,5 mln. ten laste van de stelpost BCGV (programma 8. Financiën en overhead). De provinciale bijdrage is lager dan gevraagd vanwege achterblijvende studentenaantallen. Wel kan de UM met de provinciale bijdrage belangrijke stappen nemen in de realisatie naar de nieuwe vorm van bachelor onderwijs in Venlo.

6.3.3 Versterken verbinding tussen kennis en MKB

De BCGV is bij uitstek een campus voor het regionale MKB in Noord-Limburg en Zuid-Oost-Brabanten in de toekomst steeds meer ook voor de rest van Nederland. Als provincie gaan we bijdragen aan het versterken van de verbinding tussen MKB, onderzoek en onderwijs, waarbij CHILL op Brightlands Chemelot Campus als voorbeeld kan dienen. Voor inrichting en inhoudelijke uitwerking hiervan stellen wij in de periode tot 2030 € 1,5 mln. beschikbaar (€ 214.000,00 per jaar). Deze bijdrage zetten wij in op basis van een plan gedragen door de kennispartners (in ieder geval UM, HAS, Fontys en Yuverta en bedrijfsleven) dat voorziet in instandhouding ook wanneer de provinciale bijdrage geëindigd is.

blok 1 – provinciale bijdrage kennis infrastructuur BCGV

De provincie heeft tot dusver bijgedragen aan een aantal projecten ter versterking van de kennisbasis van BCGV. Dit betreft bijdragen aan de HAS Venlo, bacheloronderwijs (UCV), Center for Healthy Eating and Food Innovation, Brightlands Future of Farming Institute en 4 field labs (Yuverta, Gilde, HAS, Fontys en UM).
In het Statenvoorstel zijn provinciale bijdragen opgenomen voor het bacheloronderwijs (UCV) en het Center for Healthy Eating and Food Innovation. Dit betreft de afsluitende bijdragen in het kader van de Kennis As-afspraken die voor deze projecten zijn gemaakt. Conform deze afspraken zullen er geen vervolgbijdragen meer komen voor deze projecten. De continuïteit is door de UM gewaarborgd;. Daarnaast is een bijdrage opgenomen voor het versterken van de verbinding tussen MKB en kennis (naar analogie van CHILL).
De ambities voor kennisinfrastructuur in het visiedocument reiken verder. In het Statenvoorstel is nu geen provinciale bijdrage daarvoor voorzien. Eerst zullen vastgoed en campus in een stabiele fase moeten komen.

6.4 Campus Vastgoed Greenport Venlo: situatie en oplossing

Een stabiele vastgoedpropositie is een noodzakelijke randvoorwaarde voor de ontwikkeling van de campus, dat komt ook naar voren uit de roadmap van BCI (bijlage 3) en het BCGV – groeiplan (bijlage 1a). De BV Campus Vastgoed Greenport Venlo (CVGV) is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en het beheer van het vastgoed waarin de bewoners van de campus zijn gehuisvest. Vanaf eind 2020 (AvA 10 december 2020) is inzichtelijk dat CVGV haar exploitatie de komende jaren niet meer eigenstandig kan dekken. Zie bijlage 7 voor een meer uitgebreide beschrijving van de vastgoed situatie en de voorgestelde oplossing.

6.4.1 Actuele vastgoed situatie

De oorzaak van deze situatie voert terug naar de start van de campus. De campus is in 2017 begonnen met de inbreng van twee markante gebouwen: de Innovatoren en de Villa Flora. Twee gebouwen die initieel niet zijn ontworpen als kantoor- of campusgebouw. De gebouwen hebben met de ‘vervlechting’ wel deze functie toebedeeld gekregen. Voor de Villa Flora uit zich dit in hoge exploitatie- en onderhoudskosten.
Daarnaast heeft het gebouw te maken met achterstallig onderhoud vanwege jarenlange leegstand van het pand. Voor CVGV (en daarmee de campusontwikkeling) is het dagelijks exploiteren van de Villa Flora als ook het inhalen van achterstallig onderhoud van dit gebouw als ‘oud zeer’ te bestempelen.

De ambitie uit de vervlechting om het terrein uit te laten groeien tot campus, maakt dat er aan de poort selectief wordt gekeken naar potentiele huurders. Alleen die huurders die ‘passen’ op de campus, krijgen een huurcontract. Dit beleid brengt met zich mee dat het langer duurt voordat alle m^2 volledig zijn verhuurd. Omgekeerd moet er op voorhand worden geïnvesteerd in campusfaciliteiten om deze passende huurders aan te kunnen trekken.

Bij de start van de campus zijn er onvoldoende maatregelen getroffen om de (financiële) gevolgen van het exploiteren van de Villa Flora alsook de lange periode die campusontwikkeling vraagt, op te kunnen vangen. De hoge exploitatiekosten van de Villa Flora, het achterstallig onderhoud en de ambitie om een campus te ontwikkelen, komen tot uiting in de begroting 2021. Voor de periode 2022 - 2026Hierin wordt een niet voorziene kapitaalbehoefte zichtbaar als gevolg van:

- Hogere structurele en incidentele onderhoudskosten dan verwacht bij start van de BV. Dit betreft het ‘oud zeer’ van de Villa Flora als ook de hoge kosten voor het onderhoud van het campusterrein;
- Het niet op korte termijn kunnen doorbelasten van alle servicekosten aan huurders;
- Lagere huuropbrengsten dan aanvankelijk verwacht vanwege ingroei en leegstand.

Het is duidelijk dat het aantal te verhuren m^2 (aan een marktconforme huur) de komende jaren niet voldoende zal zijn om de exploitatiekosten van de BV te kunnen financieren.

Tot en met 2026 heeft de vennootschap een additionele kapitaalbehoefte van € 19,7 mln. De huidige vastgoedsituatie als uitgangspunt nemend resteert er naast deze additionele kapitaalbehoefte jaarlijks nog een exploitatieverlies.

6.4.2. Acties vanuit aandeelhouders

Naar aanleiding van de begroting 2021 hebben de aandeelhouders verschillende acties ondernomen gericht op het borgen van de liquiditeit van de organisatie en het doorgronden van de situatie binnen de entiteit, zijnde:

- Borgen liquiditeit korte termijn: de aandeelhouders Provincie Limburg en gemeente Venlo hebben een aantal financiële maatregelen getroffen waardoor de vennootschap t/m december 2022 aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen
- Rapport second-opinion: de CEO van de Brightlands Chemelot Campus heeft een second opinion uitgevoerd over de begroting 2021 van CVGV. In het rapport van bevindingen (bijlage 2) zijn aanbevelingen opgenomen op het gebied van de bedrijfsvoering, het parkmanagement, de financieringslasten van de BV en het achterstallig onderhoud (‘oud zeer’), waarmee van CVGV een financierbare business case kan worden gemaakt;
- Financiële analyse huisvestingsopties: om de juiste keuze te kunnen maken over de inzet van het gebouw en de inzet van de overheidsmiddelen is een breed scala aan huisvestingopties in beeld gebracht, te weten status quo, groei, sloop Villa Flora, uitfasering Villa Flora, functiewijziging Villa Flora, verkoop gebouwen, verkoop gebouwen en terug huur én faillissement. Per optie is de financiële impact inzichtelijk gemaakt.

6.4.3. Actie vanuit de nieuwe directie

De nieuw aangetreden directie van CVGV heeft, mede gezien het verloop van de onderhoudskosten de afgelopen jaren, een externe partij gevraagd een bouwkundige inspectie uit te voeren naar de staat van de Villa Flora. Het rapport met bevindingen is begin oktober 2022 aangeboden aan de aandeelhouders (bijlage 8). In het rapport is onderscheid gemaakt in:

- Noodzakelijke investeringen;
- Verbeteringen aan het gebouw en installaties;
- Duurzaamheid.

De noodzakelijke investeringen zijn opgenomen binnen de additionele kapitaalbehoefte van de vennootschap. De verbeteringen en de duurzaamheidsinvesteringen worden geprioriteerd en in een latere fase uitgevoerd. Hiervoor zullen, indien mogelijk, middelen uit de exploitatie worden gereserveerd en/of wordt gezocht naar alternatieve financiering zoals bestaande subsidieregelingen van het Rijk, gericht op duurzaamheid.

6.4.4. Voorgestelde structurele oplossing

Provincie Limburg en gemeente Venlo: een gezamenlijke oplossing

De bij de campusontwikkeling betrokken aandeelhouders willen een rol spelen in en een bijdrage leveren aan het realiseren van het BCGV – groeiplan. Waar de UM en BASF actief participeren in het ecosysteem en daarmee betrokken zijn bij de inhoudelijke ontwikkeling van de campus, zijn de Provincie Limburg en de gemeente Venlo bereid een bijdrage te leveren waarmee een stabiele vastgoedpropositie voor de campus kan worden gerealiseerd.
Zoals de gemeente Venlo tijdens de themasessie ‘Vastgoed’ (16 september jl.) heeft toegelicht is de campus van grote waarde voor de regio. De campus is een innovatieversneller en leidt tot economische en maatschappelijke structuurversterking. Door interactie met de campus worden de bedrijven gevestigd op Greenport Venlo en in de regio versterkt, het gebied wordt aantrekkelijker voor nieuwe bedrijven en het is een plek waar talent kan worden opgeleid en behouden voor Noord-Limburg. Daarnaast leveren de onderwijs- en onderzoeksactiviteiten op de campus een bijdrage aan vraagstukken als klimaatverandering, gezondheid en het duurzaam voeden van een groeiende wereldbevolking.

De in de volgende paragraaf voorgestelde financiering voor CVGV is door de Provincie Limburg en de gemeente gezamenlijk gevormd en ieders inbreng is gebaseerd op de aandelenverhouding 76% - 24%. De gemeenteraad van Venlo heeft het raadvoorstel, waarin de additionele financiering van CVGV wordt gevraagd, vastgesteld op 30 juni 2022.

Vormgeven oplossing

In het vormen van een oplossing voor het vastgoed zijn de aanbevelingen uit het rapport second opinion leidend geweest. Verder is een keuze gemaakt voor een optie uit de analyse huisvestingsopties en zijn de bevindingen uit de bouwkundige inspectie betrokken.

De keuze voor een van de huisvestingsopties is gebaseerd op de financiële analyse. Daarnaast is ook een aantal kwalitatieve criteria meegewogen, zoals het perspectief voor campusontwikkeling (uitvoering provinciaal beleid), het partnerschap met mede aandeelhouders en andere stakeholders én de financiële mogelijkheden bij de aandeelhouders en de vennootschap.

Op basis van de financiële analyse en de kwalitatieve criteria komen wij tot de conclusie dat de optie ‘status quo’ de meest wenselijke huisvestingsoptie is. Deze optie houdt in dat:

- De Villa Flora in zijn huidige functie als centraal campusgebouw wordt doorgezet;
- Een aantal onderhoudsinvesteringen aan de Villa Flora moeten worden uitgevoerd, en;
- Op dit moment geen nieuwe gebouwen worden ontwikkeld.

Deze optie is door ons als vertrekpunt genomen in de uitwerking van het voorstel.

Genormaliseerde begroting CVGV

Om de impact van de vastgoed situatie en de voorgestelde oplossing op de begroting beter te kunnen duiden, is een zogenaamde genormaliseerde begroting opgesteld. Dit is een begroting met een rubricering die de campuseffecten apart zichtbaar maakt. De genormaliseerde begroting bestaat uit drie onderdelen:

1. Kosten en opbrengsten die voortvloeien uit een reguliere vastgoedbegroting;
2. Kosten die gerelateerd zijn aan de ontwikkeling van de campus;
3. Kosten die zijn gerelateerd aan (voor nu) suboptimale keuzes uit het verleden, het z.g. ‘oud zeer’.

In onderstaande tabel is weergegeven welke impact het ontwikkelen van een campus op korte termijn (2022) en lange termijn (2029 / 2039) heeft op de begroting van CVGV.

Genormaliseerde begroting CVGV, zonder en mét maatregelen (x € 1000)

Huurexploitatie	2022	2023 (zonder maatregelen)	2023 (met maatregelen)	2029 (zonder maatregelen)	2029 (met maatregelen)	2039 (zonder maatregelen)	2039 (met maatregelen)*
Marge (huur, servicekosten, shared services)	1.311	1.474	1.474	1.779	1.779	1.881	1.881
Totaal huurmarge	**1.311**	**1.474**	**1.474**	**1.779**	**1.779**	**1.881**	**1.881**
Organisatiekosten	-1.160	-1.160	-1.160	-1.351	-1.351	-1.372	-1.372
Afschrijvingen	-395	-441	-441	-305	-305	-238	-238
Rentelasten	-1.030	-1.011	-792	-851	-680	-586	-494
Totaal kosten	**-2.585**	**-2.612**	**-2.393**	**-2.507**	**-2.336**	**-2.196**	**-2.104**
Operationeel resultaat reguliere huurexploitatie	**-1.274**	**-1.138**	**-919**	**-728**	**-557**	**-315**	**-223**
Campuskosten							
Kosten ontwikkeling ecosysteem							
Exploitatiekosten onverhuurde m2	-197	-178	-178	-68	-68	-11	-11
Onrendabele top shared services	-262	-197	-197	-53	-53	31	31
Subtotaal kosten ontwikkeling ecosysteem	**-458**	**-375**	**-375**	**-121**	**-121**	**20**	**20**
5% campus premium op huurprijs (opbrengst)	-	-	-	159	159	186	186
Totaal kosten ontwikkeling ecosysteem	**-458**	**-375**	**-375**	**38**	**38**	**206**	**206**
Oud zeer' voortkomend uit vervlechting							
Kosten voortvloeiend uit vervlechting							
Huur Innovatoren (dividend CV)	-213	-213	-	-213	-	-213	-
Parkmanagement	-360	-360	-	-360	-	-360	-
Totaal kosten voortvloeiend uit vervlechting	**-573**	**-573**	**-**	**-573**	**-**	**-573**	**-**
Resultaat	-2.306	-2.086	-1.294	-1.263	-519	-682	-17
Bijdrage Provincie Limburg	-		800		800		-
Resultaat voor belasting	**-2.306**	**-2.086**	**-494**	**-1.263**	**281**	**-682**	**-17**

*- de bijdrage provincie Limburg wordt in dit Statenvoorstel gevraagd tot 2030. De maatregelen 'verlagen van de rentelasten', de 'huur van de Innovatoren' en het parkmanagement worden doorgevoerd voor de gehele looptijd van de vennootschap.

Oud zeer' Villa Flora	2022 - 2026
Dak Villa Flora	5.800
WKO installatie	1.900
Investeringen bouwkundige inspectie	2.300
	10.000

provincie limburg

In onderstaande paragraaf is de voorgestelde oplossing toegelicht waarmee, op de lange termijn, toegewerkt kan worden naar een sluitende begroting voor de vennootschap.

Voorgestelde oplossing: incidentele en structurele maatregelen

CVGV heeft voor de periode 2022 – 2026 een additionele kapitaalbehoefte van € 19,7 mln. De huidige vastgoedsituatie als uitgangspunt nemend resteert er naast deze additionele kapitaalbehoefte, jaarlijks nog een exploitatieverlies. Om aan deze kapitaalbehoefte te kunnen voldoen is door de aandeelhouders een 'financiering voor de lange termijn' geformuleerd dat bestaat uit incidentele en structurele maatregelen. Doel van deze financiering is het stimuleren va de campusontwikkeling en het realiseren van een stabiele vastgoed situatie met een structureel sluitende begroting van CVGV.

Incidentele maatregel: additionele kapitaalstorting

Gezien de huidige staat van met name de Villa Flora, moeten er grote onderhoudsinvesteringen in het vastgoed plaatsvinden. Voor de Villa Flora gaat het o.a. om de vervanging van het dak, de reparatie van de Warmte Koude Opslag en vervanging van de leidingen als gevolg van corrosie. Gedurende de periode 2022 – 2026 vragen deze investeringen als ook de dekking van de reguliere exploitatie en verliezen uit het verleden, € 19,7 mln. aan additioneel kapitaal. Bij besluit van uw Staten op 24 juni 2022 (Statenvoorstel G-22-021) is door uw Staten inmiddels € 6,5 mln. hiervoor beschikbaar gesteld. Het restant provinciaal aandeel in deze kapitaalbehoefte bedraagt € 8,5 mln. De gemeente Venlo draagt als partner het overige deel. Geadviseerd wordt om € 8,5 mln. aan de immunisatiereserve te onttrekken ter dekking van de reguliere exploitatie van de BV en het noodzakelijke onderhoud aan de gebouwen.

Structurele maatregelen

Om een stabiele vastgoedsituatie te realiseren zijn er financiële maatregelen nodig waarmee een positief resultaat binnen CVGV kan worden gerealiseerd. De aanbevelingen uit het rapport second opinion in ogenschouw nemend wordt voorgesteld de volgende maatregelen te treffen:

1. Volledig afschrijven van een provinciale lening aan BV CVGV van € 4,5 mln.. De BV betaalt daarmee geen rente- en aflossing meer voor deze lening;
2. Dividenduitkering uit CV CVGV aan vennoten (huur Innovatoren) aanwenden als financiering voor een agiostorting in BV CVGV ter grootte van deze dividenduitkering;
3. Kosten parkmanagement worden door gemeente Venlo overgenomen;
4. Structurele jaarlijkse bijdrage van Provincie Limburg aan de BV ter grootte van € 800.000.

Met deze maatregelen is ook invulling gegeven aan de aanbevelingen uit het rapport second opinion. Uit de doorrekeningen van deze set maatregelen op de meerjarenraming blijkt dat hiermee een jaarlijkse verbetering van ca. € 1,5 mln. kan worden gerealiseerd. Dit is voldoende om tot een nagenoeg sluitende begroting te komen voor CVGV in 2029 en 2039 (zie voor nadere toelichting bijlage 7).

blok 2 – provinciale bijdragen omzetten in aandelen BV CVGV?

Het voorstel voor de aanpak van de vastgoed-casus bestaat uit een aantal componenten. We vinden het wenselijk om de campus samen met belangrijke stakeholders in de regio en uit de sector te ontwikkelen. In deze situatie willen wij de campus ontwikkelen, mede in partnerschap met de gemeente Venlo. Zowel provincie als de gemeente Venlo leveren naar verhouding van hun belang in de vennootschap hun bijdrage. De provincie in de exploitatie en financiering van de vennootschap en de gemeente Venlo in exploitatie van de vennootschap o.a. door het

overnemen van het onderhoud van het park. Omdat beide partijen naar rato bijdragen, leidt dit niet tot een aanpassing van de eigendomsverhouding.

6.5 Samenvattend – het voorstel

Bijdrage partners

De partners in de campus- en in de vastgoedorganisatie ondersteunen de ontwikkeling van de BCGV volledig en leveren hun bijdragen daarin. De UM is bereid om fors te investeren in onderzoek en onderwijs op de campus[2]. Dat betekent nieuwe opleidingen (op bachelor- en master-niveau) die op de campus gegeven worden, meer onderzoek en onderzoekers, actieve verbindingen naar faculteiten en faciliteiten in Maastricht en andere campussen. Naar verwachting leidt dit tot een omzet van € 66 mln. die afhankelijk van het tempo van de ontwikkeling kan oplopen tot ca. € 300 mln. in de periode tot 2030. Ook mede-aandeelhouder BASF gaat meer van haar onderzoeksactiviteiten op de campus uitvoeren en wil daarbij vooral de verbinding maken met andere partijen in de keten. Het vooruitzicht is dat deze activiteiten in de toekomst nog verder worden uitgebreid. De gemeente Venlo levert volwaardig haar bijdrage als partner in de CVGV en is bereid te investeren in ontwikkeling van de campus via bijdragen in het campus-gebied en de programma's van de campus. Venlo is de eerste gemeente die hiermee een directe financiële betrokkenheid bij een campus heeft. De partners hebben hun bijdrage toegelicht in de themasessies "Visie" en "Vastgoed" op 9 september respectievelijk 16 september 2022.

blok 3 – achtergrond informatie bij de prognose van studentenaantallen

In het BCGV - groeiplan is de prognose voor studentenaantallen opgenomen. Deze prognose is gebaseerd op het meest recente sectorbeeld, waarin zowel de ontwikkeling van de onderwijsrichtingen voor biologie, als van de aard- en milieuwetenschappen (o.a. circulair, voedselvoorziening) is beschreven[3]. Het bacheloronderwijs in Venlo sluit op beide richtingen aan. Landelijk is de instroom voor biologie toegenomen met 27% en de prognose is dat ook de komende jaren de instroom met 20 à 30% toeneemt. Dat is hoger dan de prognose voor de groei van de totale instroom in het bacheloronderwijs die het Ministerie van Onderwijs Wetenschap en Cultuur voor de periode tot 2028/2029 op 7,9% inschat[4].

Beide onderwijsrichtingen (milieu- en aardwetenschappen en biologie) hebben versterking nodig, zo komt uit het sectorbeeld naar voren. De visie voor BCGV speelt daar nadrukkelijk op in met een bijgesteld inhoudelijk programma (biocirculair) en nieuwe onderzoeksfaciliteiten (BFFI). Ook is BCGV de toegang tot Limburg. Voor beide onderwijsrichtingen is de verbinding naar data science en kunstmatige intelligentie een ontwikkelpunt. Daar zit nu juist een unieke sterkte voor zowel Brightlands (met de Brightlands Smart Services Campus) als de UM (onderdelen van de Faculty of Science and Engineering).

Het sectorbeeld signaleert verder groeiende mogelijkheden om in te spelen op Europese programma's als Horizon en GreenDeal. De onderwijs- en onderzoeksinitiatieven kunnen aldus de wervingskracht van Brightlands op nieuwe fondsen versterken.

[2] UM-Brightlands Campussen, e-mail van Universiteit Maastricht aan College GS Limburg van 29-4-2022 (PS DOC-00267156)

[3] 'sectorbeelden bètawetenschappen 2020 - Voor een sterker fundament' (2020)

[4] https://www.ocwincijfers.nl/sectoren/hoger-onderwijs/kengetallen-wetenschappelijk-onderwijs/studenten/prognose-aantal-studenten-wo (23 mei 2022;)

Bijdrage Provincie Limburg

Het voorstel is om bij te (blijven) dragen in de doorontwikkeling van BCGV via een jaarlijkse bijdrage aan de campusorganisatie voor ontwikkeling van de campus. Dit onder de voorwaarde dat de partners BASF, UM en gemeente Venlo eveneens bijdragen in de totale ontwikkeling van de campus.

Dit doen wij door bijdragen aan de Kennis As-projecten HEFI en bachelor onderwijs/UCV beschikbaar te stellen. Ook wordt een structurele oplossing voor de vastgoedsituatie geboden, waarmee de ontwikkeling van de campus in Venlo door kan gaan.

Voor Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) is, als campus met veel regionaal verankerd MKB, de komende periode nog een forse bijdrage van de partners nodig om massa in kennisinstellingen, (R&D-)faciliteiten en bedrijvigheid op te bouwen en vastgoed op orde te brengen. Want vastgoed is uiteindelijk, zeker in de opzet van de campus in Venlo, een belangrijke motor. Het vormt de basis voor de campus als plek van ontmoeting, onderzoek en valorisatie, idealiter, met verdienvermogen voor de campus- én de vastgoedorganisatie. Voor de toekomst van de campus in Venlo is het dus noodzakelijk dit op orde te krijgen én op orde te houden.

Met het voorliggende Statenvoorstel wordt voor de periode tot 2030 een stabiele basis geboden voor zowel de campusorganisatie (BCGV BV) als de vastgoedorganisatie (BV CVGV). Op deze basis kan de Brightlands Campus Greenport Venlo groeien richting volwassenheid en een stabiele vastgoed situatie realiseren. Of deze situatie in 2030 is bereikt is mede afhankelijk van diverse externe factoren. Dit voorstel biedt de campus de mogelijkheid om verdere stappen te kunnen zetten in de ontwikkeling naar een volwassen campus.

7. Afweging van alternatieven en motivering gemaakte keuze / toets duurzaamheidparagraaf

Doorgaan met het ondersteunen van Brightlands Campus Greenport Venlo en Brightlands is een autonome keuze van de provincie. Dat betekent dat er ook andere opties zijn: minder doen dan dit voorstel of helemaal niets meer doen in de verdere ontwikkeling van Brightlands Campus Greenport Venlo.

De analyse van BCI laat zien dat de campus in Venlo zich in de opbouwfase bevinden. Substantiële afbouw of zelfs stopzetten van ondersteuning vanuit de provincie voor BCGV (campusontwikkeling én vastgoed) lees: de scenario's 1 en 2 van BCI) leiden tot een status quo en zelfs afbouw van de campussen in Limburg. De andere partners zijn niet bereid (en in staat) de ontwikkeling dan in hun eentje te dragen. Daarvoor is BCGV nog niet robuust genoeg. Zij zullen hun inzet in de campussen gaan (her)overwegen en (naar verwachting) afbouwen. Het is ook niet te verwachten dat de rijksoverheid of gemeenten in het gat dat ontstaat, zullen springen.

Dit betekent dat minder bijdragen of niets bijdragen ertoe leidt dat het opgebouwde ecosysteem in Venlo, nog een prille en kwetsbare campus, ophoudt te bestaan. Vrijwel direct na een dergelijk besluit zal de campus stoppen en dan een alternatieve bestemming moeten krijgen. Ook dat vergt aanvullende bijdragen van de provincie. De aantrekkingskracht van noordelijk Limburg op nieuwe ondernemers, onderzoekers en andere talenten op alle niveaus zal naar verwachting door de tijd heen afbrokkelen.

In de afweging die wij maken zijn de scenario's zonder of met lagere bijdrage onaantrekkelijk. Zowel qua toekomstperspectief voor Limburg en de campus, als gegeven de al geïnvesteerde publieke middelen.

Daarbij wegen wij de realiteit mee dat de ontwikkeling van economische innovatie-ecosystemen en campussen en de versterking van het vestigingsklimaat, continue financiële bijdragen vergen van de overheid. Er is marktfalen, bijvoorbeeld bij gedeelde onderzoekinfrastructuur of andere open faciliteiten ('shared facilities'), bij (de eerste fasen van) valorisatie. bij het aanjagen van innovaties (business development) en bij netwerkvorming (community building). Daarom de inzet van GS op continuering van de betrokkenheid, het bieden van perspectief aan BCGV, ook als onderdeel van Brightlands als geheel. Daarbij gaan we wel toewerken naar een andere rol en betrokkenheid van de provincie binnen Brightlands als geheel.

De inzet van provinciale instrumenten en middelen is gericht op het stimuleren van innovaties en het creëren van randvoorwaarden die ook de duurzaamheidstransitie versnellen. Dat vindt plaats op de Brightlands Campus Greenport Venlo via samenwerking met de Brightlands Chemelot Campus op het gebied van de verwaarding van reststromen en via het gegeven onderwijs van de UM met opleidingen als Bachelor Circular Engineering, Master Health Food Innovation Management en Master Global Supply Chain Management. Daarnaast is de ambitie om meer opleidingen, gericht op dit onderwerp, te ontwikkelen.

8. Relatie met Programmabegroting – financiële aspecten

8.1. Financieel advies

Met het aflopen van het huidig financieringsarrangement hebben Provinciale Staten behoefte aan een integraal overzicht van de prestaties van de Brightlands campussen en een vooruitblik met handelingsperspectieven richting de toekomst. De vooruitblik vanuit het beleid is opgepakt met het opstellen van roadmaps en scenario's door externe partij Buck Consultants International (BCI) en door afstemmen met de partners in de campussen. Daarnaast zijn er aanvullend voor specifieke onderdelen adviezen gevraagd. Gelijktijdig wordt de Provinciale begroting herschikt met het oog op een geheel nieuwe begrotings- en verantwoordingscyclus.

De voorjaarsnota schetst een enorme druk op de financiële ruimte voor de volgende Statenperiode. Dit levert een spanningsveld op met de behoefte van de campussen aan een robuust lange termijn perspectief, ten opzichte van de arrangementen tot nog toe die veelal incidenteel waren.
Ondanks langjarige betrokkenheid van de Provincie zijn de campussen op dit moment nog niet robuust genoeg. In de beleidsmatige onderbouwing in het Statenvoorstel wordt het perspectief geschetst van één campus die in 2030 volledig zelfvoorzienend zal zijn, één grotendeels en twee campussen niet. Dit vraagt een fundamentele afweging over de bereidheid om langjarig marktfalen op te vangen op niet-wettelijke taken. Deze afweging vraagt naast een beleidsinhoudelijke onderbouwing ook een transparante en reële financiële vertaling van een keuze voor voortzetting. Incidenteel financieren van deze ontwikkeling past niet bij de langjarige aard van de Provinciale betrokkenheid.

Deze vertaling is in dit hoofdstuk opgenomen. Het integraal beeld wordt geschetst in de voorjaarsnota cq programmabegroting 2023.
Onderstaande paragrafen beschrijven kort welke financiële vraagstukken acuut om een oplossing vragen, welke elementen in haar aard structureel zijn en welke elementen nog nadere uitwerking vragen of meer onderdeel uitmaken van een groeipad of ondersteuning van de campus. Concreet onderscheiden we de volgende componenten:

i. *Structureel ten behoeve van continuïteit lange termijn* - betreft kostenposten die nu al een wezenlijk onderdeel uitmaakten van de bedrijfsvoering van de campus organisatie, maar incidenteel gedekt of ondergefinancierd werden.

ii. *Incidenteel ten behoeve van continuïteit korte termijn* – betreft een onvoorziene kostenpost die niet opgevangen kan worden binnen de bestaande financiering
iii. *Doorgroei en ecosysteem* – betreft kostenposten die passen bij de doorontwikkeling en instandhouding van een campus, die óf nog geen onderdeel uitmaakte van de huidige bedrijfsvoering (ambitie) óf investeringen die nog nadere uitwerking of concretisering vragen.

Categorie i. wordt structureel als begrotingspost verwerkt en komt ten laste van stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead). Voor de jaren 2023 en 2024 te salderen met de reeds opgenomen lasten van respectievelijk € 300.000 in 2023 en € 300.000 in 2024. Categorie ii. wordt als incidentele last genomen ten laste van de immunisatiereserve.
Categorie iii. Is in de programmabegroting 2023 reeds verwerkt als stelpost.
Deze categorisering en bijbehorende verwerkingswijze sluiten aan bij de beoogde doorontwikkeling van de begroting. Waarbij er bijzonder waarde wordt gehecht aan het budgetrecht van de Staten. Deze doorontwikkeling loopt nog, maar het langjarig karakter van dit besluit vraagt voorsortering op deze ontwikkeling. Provinciale Staten zoeken een passend detail en onderbouwingsniveau alvorens middelen definitief ter beschikking worden gesteld. Categorie i. en ii. posten zijn evident onderdeel van de huidige bedrijfsvoering en moeten simpelweg langjarig financieel vertaald worden. Categorie iii. posten vragen nog nadere uitwerking en concretisering om tot dit onderbouwingsniveau te komen. Bij de laatste behandeling van het Statenvoorstel is de begroting van BCGV echter losgeknipt van de Brightlandsbrede begroting en is het beslag op de begroting reeds ingerekend middels een stelpost. De ervaring leert dat robuuste financiering van deze campussen op enig moment ook inzet van de categorie iii. posten vraagt. Daarmee wordt Provinciale Staten in staat gesteld haar controlerende taak en budgetrecht goed uit te oefenen, en gelijktijdig de reële begrotingsimpact van de keuze voor voortzetting van het campusbeleid geschetst.

Voor de ontwikkeling van de BCGV worden middelen gevraagd voor het versterken van de campusorganisatie, het ontwikkelen van kennisinfrastructuur en het realiseren van een stabiele vastgoed situatie.

Onderstaande opsomming beschrijft de verschillende vragen voor BCGV met bijbehorend financieel advies:

1. Vraag: Voorgesteld wordt om vanuit de drie aandeelhouders een gezamenlijke jaarlijkse bijdrage te doen van in totaal € 0,9 mln., Een gelijke verdeling tussen de resulteert in bedrag van € 300k per jaar door middel van agiostortingen.
   Advies: Deze bijdrage kwalificeert als een categorie i. post omdat deze onderdeel uitmaakt van de bestaande bedrijfsvoering van de campus en tot op heden incidenteel gefinancierd is.
2. Vraag: Naast het structureren van de agiostortingen wordt er gevraagd om een extra structurele bijdrage van € 1,0 mln. per jaar voor BCGV. De voornaamste reden om deze bijdrage als structureel aan te merken is het waarborgen van de continuïteit van de campus, zodat er een betere meerjarenplanning kan worden gemaakt en kennis voor de organisatie behouden blijft.
   Advies: Indien ingestemd wordt met het voorwaardelijk beschikbaar stellen van € 1,0 mln. aan structurele bijdrage voor de periode 2023 tot 2030 kwalificeert deze als categorie iii. post.

3. Vraag: Voor het continueren van de R&D-programma's en projecten en het verder ontwikkelen van shared facilities wordt er in totaal € 3,0 mln. gevraagd voor de periode 2023 tot 2030. Er zijn nog geen concrete proposities voorgelegd, derhalve dient gedacht te worden aan initiatieven zoals Brightlabs, Mifood, Bio Treat Centre, Bright Five, Glitch en Circulair Science Center.
4. Advies: Er moet nog een uitgewerkt programma worden opgesteld, daarmee kwalificeert deze post als een categorie iii. post. Vooralsnog wordt uitgegaan van een gelijke verdeling over de jaren, ofwel € 428.571 per jaar.
5. Vraag: Voor het continueren van de ondersteuning van de kennisinstellingen op de campus wordt € 3,0 mln. gevraagd voor de periode van 2023 tot 2030. Er zijn behoudens UCV nog geen concrete proposities voorgelegd, derhalve dient gedacht te worden aan soortgelijke ondersteuning aan de kennisinstellingen zoals deze in de periode 2015-2022 heeft plaatsgevonden op de Brightlands Chemelot Campus in Sittard-Geleen (BCC).
   Advies: De projecten worden nader uitgewerkt middels een subsidiebeschikking middels een subsidiebeschikking (bevoegdheid GS). Daarmee kwalificeert deze post als een categorie iii. post. Vooralsnog wordt uitgegaan van een gelijke verdeling over de jaren, ofwel € 428.571 per jaar. Uitzondering hierop vormt het tekort op de bijdrage UCV die nu reeds ten laste van deze post gebracht wordt, op basis van de voorliggende besluitvorming en verdiepende toelichting.
6. Vraag: De vastgoedcomponent van de BCGV wordt gekenmerkt door tegenvallers. Hierin speelt de oorsprong van de gebouwen in het voormalig Floriade terrein een rol. De gebouwen zijn niet voor de functie als campusgebouw ontworpen. Om dit te adresseren wordt gevraagd om jaarlijkse financiering van de exploitatieverliezen door beide aandeelhouders én een incidentele bijdrage ten behoeve van de grootonderhoud kosten van Villa Flora.
   Advies: Voorgesteld wordt om in 2022 te starten met € 800.000 per jaar onder categorie i. beschikbaar te stellen. Dit bedrag is hoger dat het geraamd verlies, het vormt dus een buffer voor verdere tegenvallers.
7. Daarnaast vraagt de incidentele vastgoedsituatie van Villa Flora al in 2022 om een investering van € 15 mln. in categorie ii. Hiervan is reeds in juni 2022 een bedrag van € 6,5 mln. door uw Staten beschikbaar gesteld. Voorgesteld wordt om het resterende bedrag ter grootte van € 8,5 mln. beschikbaar te stellen voor de onderhoudsinvesteringen aan o.a. het dak van de Villa Flora, de WKO installatie als ook de reeds geleden verliezen in de vennootschap.

8.2. Voorjaarsnota en programmabegroting 2023

Wij verwijzen naar de voorjaarsnota 2022 (DOC-00265833) en programmabegroting 2023 (DOC-00341008)voor een totaalbeeld van de begrotingsruimte in relatie tot het voorliggende besluit en overige majeure dossiers.

In de begroting 2023 zijn als onderdeel van de stelpost Brightlands, de aanvullende lasten voor Greenport, die bij behandeling van PS voorstel Brightlands zijn losgeknipt, voorlopig gereserveerd als stelpost vooruitlopend op het hierover separaat te nemen besluit. Dit besluit ligt nu voor. Bij positief besluit zal de stelpost deels direct in de begroting landen (categorie i.) kosten, zijnde de regulier agio storting van € 300.000,- en de aanvullende agiostorting van € 800.000 voor campus vastgoed. Een deel zal direct ten laste gebracht worden van de immunisatiereserve, zijnde de categorie ii. kosten voor achterstallig onderhoud zijnde € 15 mln. waarvan reeds € 6,5 mln. besloten. Tot slot wordt een bedrag van € 1.857.142 als stelpost opgenomen worden, ten behoeve van nader uit te werken en te concretiseren R&D programma's en bijdragen kennisinstellingen. De bijdragen kennisinstelling wordt nader uitgewerkt middels een subsidiebeschikking en is bevoegdheid GS.

Voor de immunisatiereserve worden in de Eindejaarsbijstelling (PS december 2022) de gecumuleerde effecten van alle PS besluiten zichtbaar gemaakt, inclusief het voorliggende besluit. Hierbij is de verwachting dat de omvang van de immunisatiereserve boven de € 900 mln. blijft.

8.3. Verwerking financiële consequenties Statenvoorstel BCGV
De financiële consequenties van het voorstel worden na besluitvorming door Provinciale Staten verwerkt in de 1e Afwijkingenrapportage 2023 betreffende de categorie i, ii en bijdragen kennisinstellingen.

9. Juridische aspecten – deregulering
Niet van toepassing

10. Verbindingslijnen en andere visies
Het Statenvoorstel stoelt op en geeft uitvoering aan het 'Missiegedreven Economisch Beleidskader' (G-20-023; PS, 29 juni 2020), het provinciaal beleidskader voor de Limburgse landbouw- en agrifoodsector 'Koers naar de toekomst' (G-20-012; PS, 29 juni 2020), het beleidskader 'Circulaire Economie Limburg 2.0' (G-20-055; PS, 5 oktober 2020) en 'Sturing in Samenwerking 3.0 het strategisch investeringsbeleid en uitvoeringskader' (G-20-082; PS 5 februari 2021);

11. Relatie met aanpak coronacrisis
Niet van toepassing.

12. Toets Referendumverordening
Niet van toepassing.

13. Effecten op CO_2 en stikstof emissies
Het doorzetten en verder versterken van de innovatie-ecosystemen van de Brightlands campussen draagt bij aan de energie- en de duurzaamheidstransities. Met de inzet van provinciale instrumenten en middelen worden innovaties gestimuleerd en randvoorwaarden gecreëerd die de energie- en de duurzaamheidstransities versnellen en daarmee ook een bijdrage leveren aan de reductie van CO2-emissies. Daarmee is deze inzet gericht op het stimuleren van innovaties en het creëren van randvoorwaarden die ook de duurzaamheidstransitie versnellen, zoals aangegeven in paragraaf 7.

14. Verdere planning, procedure en uitvoering
Uitvoering wordt na besluitvorming door uw Staten ter hand genomen door Gedeputeerde Staten, zoals beschreven in het Statenvoorstel. Realisatie vindt plaats in samenhang met het Statenvoorstel 'Brightlands en de campussen – visie en inzet tot 2030' (G-22-021; PS, 24 juni 2022), via inzet van diverse instrumenten, zoals aandeelhouderschap, subsidieverstrekking en financiering, maar ook lobby en public affairs activiteiten. Gedeputeerde Staten zullen daartoe afzonderlijke besluiten nemen.

15. Periodieke informatie/sturingsinformatie
- Via Jaarstukken en Begroting [X]
- Paragraaf Projecten [X]
- Paragraaf Financieringen [X]
- Paragraaf Verbonden Partijen [X]
- Paragraaf Bedrijfsvoering [O]
- Programmaverantwoording [O]
- Voortgangsrapportages Regeling grote Projecten [X – de Brightlands Rapportage]

16. Evaluatie

Het Statenvoorstel heeft een horizon tot 2030 en is opgesteld met de kennis van nu. De ontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo is dynamisch en de voortgang in de ontwikkeling staat onder invloed van veranderingen in de omgeving. Binnen de contouren van dit voorstel zal het college inspelen op de actualiteit en uw Staten daarover actief blijven informeren.

Vanwege de dynamiek zullen wij zoals ook is opgenomen in het Statenvoorstel 'Brightlands en de campussen – visie en inzet tot 2030' in 2026 een integrale tussenevaluatie uitvoeren en aan uw Staten aanbieden en daarbij ook de financiële inzet beschouwen. Eind 2028 of begin 2029 zullen wij een herijking van de visie opstellen, ter voorbereiding op de bepaling van de rol, positie en inzet van de provincie in Brightlands en de campussen voor de periode vanaf 2030.

Wij monitoren de voortgang continu en rapporteren hierover jaarlijks in de Brightlands Rapportage, waarin wij zichtbaar maken wat de toegevoegde waarde is voor Limburg.

17. Communicatie

Via de provinciale website en andere media verspreiden wij actief informatie over de campussen. In het Statenvoorstel is opgenomen om ook de communicatie vanuit de campussen (www.brightlands.com) te blijven ondersteunen.

Communicatie en daarmee communicatie over de resultaten en de bijdragen aan de maatschappelijke doelen, is een instrument dat in wordt ingezet, bijvoorbeeld bij vorming van ecosystemen en communities in het kader van Brightlands, in de proposities ten behoeve van acquisitie van nieuwe bedrijvigheid en aantrekkingskracht op talenten van binnen en buiten de regio.

18. Meegezonden bijlagen

1. a. rapport Roland Berger 'Brightlands Campus Greenport Venlo – Groeiplan'
   b. de onderdelen C 'business case' en E 'appendix' zijn vertrouwelijk ter inzage gelegd
2. Second Opinion rapport Venlo (dhr. Bert Kip)
3. Roadmap Provinciale rol Brightlands Campus Greenport Venlo (BCI)
4. Subsidieverzoek HEFI tweede tranche: beoordeling, aanvraag, projectplan en externe evaluatie 1ste tranche
5. Subsidieverzoek bachelor onderwijs/UCV te Venlo derde tranche: beoordeling, aanvraag, projectplar en externe evaluatie 2de tranche
6. Rapportage financiële analyse huisvestingsopties (Fakton)
7. Vastgoed – BV CVGV
8. Villa Flora Venlo – Onderhoudsstatus is vertrouwelijk ter inzage gelegd

ONTWERPBESLUIT
PROVINCIALE STATEN
VAN LIMBURG

No: G-22-039

Onderwerp:
'Brightlands Campus Greenport Venlo - visie en inzet tot 2030'

Provinciale Staten van Limburg;

gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten van Limburg van

besluiten:

1. in te stemmen met het Statenvoorstel 'Brightlands Campus Greenport Venlo - visie en inzet tot 2030';
2. € 1.100.000,00 per jaar beschikbaar te stellen als structurele begrotingspost ten laste van stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead), als eerste in de begroting 2023 (categorie i). Voor de jaren 2023 en 2024 te salderen met de reeds opgenomen lasten van respectievelijk € 300.000 in 2023 en € 300.000 in 2024 de programmabegroting 2023.;
3. De in de programmabegroting 2023 opgenomen stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead) betreffende restant € 1.857.142 te bekrachtigen ten behoeve van R&D programma's en projecten (categorie iii);
4. € 8.500.000,00 beschikbaar te stellen voor noodzakelijke bijdrage aan BV CVGV ten laste van de immunisatie reserve (categorie ii);
5. € 2.913.020,00 beschikbaar te stellen voor de provinciale bijdrage aan het project Healthy Eating and Food Innovation' voor € 1.448.479,00 uit de beleidsintensivering 'Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt' en voor € 1.464.541,00 uit het beleidskader Limburgs landbouw en agrifoodsector 'Koers naar de Toekomst' lijn 1 missiegedreven innoveren; campus. ;
6. € 3.700.000,00 beschikbaar te stellen voor de provinciale bijdrage aan het Kennis As-project University College Venlo/bachelor onderwijs Venlo voor € 2.200.000,00 uit de beleidsintensivering 'Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt' en voor € 1.500.000,00 uit de stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead);
7. Bij een positief besluit van Provinciale Staten worden de financiële consequenties geëffectueerd in de 1e Afwijkingenrapportage 2023 betreffende de categorie i en ii en bijdragen kennisinstellingen.

Aldus vastgesteld door Provinciale Staten van Limburg in hun vergadering van

De heer mr. A.O.J. Pregled, griffier

De heer E. Roemer, voorzitter

Bijlage 3a Groeiplan Brightlands Campus Greenport Venlo

1. Brightlands Campus Greenport Venlo - groeiplan

Gezien de 'groei-opgave' waar BCGV in totaliteit voor staat, de middelen die dit vraagt en het partnerschap dat de aandeelhouders in dit traject moeten tonen, hebben UM, BASF, gemeente Venlo en de Provincie Limburg gezamenlijk een groeiplan opgesteld voor de ontwikkeling van BCGV.
Bij alle vier de aandeelhouders bestaat het besef dat dit het momentum is om een gezamenlijke keuze te maken over de toekomst van de Brightlands Campus in Venlo. Elke aandeelhouders heeft een eigen rol in de doorontwikkeling van de Campus. De onderlinge samenhang en afhankelijkheid van elke rol per aandeelhouders ten opzichte van de andere aandeelhouders is groot. De keuze van één aandeelhouder om iets wel of juist niet te doen heeft een direct effect op de andere aandeelhouders
Het groeiplan schetst de gezamenlijke visie van de vier aandeelhouders. Het groeiplan bestaat uit de volgende inhoudelijke onderdelen:

- De gezamenlijke visie voor BCGV;
- Het ontwikkelpad, en;
- Business case op hoofdlijnen.

Uit het groeiplan BCGV zijn de onderdelen 'gezamenlijke visie' en 'ontwikkelpad' en de 'huidige situatie' in deze bijlage opgenomen. De business case en appendix zoals opgenomen in het groeiplan wordt voor uw Staten onder oplegging van geheimhouding ter inzage gelegd als bijlage 3b bij het Statenvoorstel. Deze informatie wordt onder oplegging van geheimhouding voor uw Staten ter inzage bij uw griffie, en wel vanaf 1 juni 2022 tot en met 24 juni 2022. Van deze geheime informatie mag u alleen kennis nemen. Op de inzage door de leden van uw Staten is de procedure zoals beschreven in de brief aan uw Staten verzonden op 18 november 2015 van toepassing. De bepalingen uit de Wob die ten aanzien van de informatie geheimhouding rechtvaardigen zijn de volgende. Artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, Wob bepaalt dat het verstrekken van informatie achterwege dient te blijven voor zover dit bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld. In de onderhavige documenten staan bedrijfsgegevens welke vertrouwelijk aan ons zijn verstrekt, waaronder financiële bedrijfsgegevens van Campus Vastgoed Greenport Venlo BV, welke inzicht geven in de financiële bedrijfsvoering. Uw Staten worden tevens geadviseerd om de oplegging van deze geheimhouding te bekrachtigen als bedoeld in artikel 25, derde lid, Provinciewet en te bepalen dat de geheimhouding zal voortduren.

2. Gezamenlijke visie

De gezamenlijke visie beschrijft:

- De inhoudelijk focus van de campus gericht op innovatie in de hoogwaardige tuinbouw keten voor gezondheid, duurzaamheid en bedrijvigheid;
- De specifieke faciliteiten voor onderzoekers, ondernemers en studenten als drie doelgroepen, die de locatie maken tot een aantrekkelijke vestigingslocatie;
- Een indicatief ontwikkelpad om deze ambitie te realiseren;
- Een globale inschatting van de investeringen die hiervoor nodig zijn, én;
- De rollen die de verschillende partners in de ontwikkeling van de campus kunnen invullen.

3. Ontwikkelpad

Het bij het groeiplan uitgewerkte ontwikkelpad voor de campus is opgesteld vanuit een perspectief van versnelde groei. Het ontwikkelpad beschrijft dit groeiscenario voor de toekomst, hoe daarnaartoe te bewegen, en een inschatting van benodigde investeringen op hoofdlijnen. Tevens is opgenomen

welke mogelijke rollen de vier aandeelhouders zouden kunnen hebben, met daaraan gekoppelde investeringen/activiteiten van die partners.

Het daadwerkelijke commitment van partners aan het groeiscenario, het bijbehorende ontwikkelpad en de werkelijke investeringen daarbinnen, is van invloed op hoe het ontwikkelpad uiteindelijk verloopt. Het ontwikkelpad zoals opgenomen in het groeiplan moet daarom worden beschouwd als een indicatief ontwikkelpad. Het in het groeiplan geschetste ontwikkelpad kan alleen worden bereikt als iedere partner de rol en bijdrage levert zoals in het ontwikkelpad als uitgangspunt wordt gehanteerd. Anders ontstaat er een ander, getemporiseerde ontwikkeling van BCGV.

4. Businesscase op hoofdlijnen

Op hoofdlijnen zijn een aantal businesscases uitgewerkt op het gebied van de in het groeiplan omschreven clusters “ondernemers, onderzoekers & ontwikkelaars en studenten”. De ketenbenadering van de campus vereist voor deze clusters een gelijktijdige en gelijkwaardige ontwikkeling.

De businesscases focussen zich op de benodigde investeringen voor en kosten van de activiteiten, mensen en infrastructuren, en de bekostiging daarvan.
De businesscases zijn hoog over inschattingen, op basis van beschikbare data van de partners en de campusorganisatie, en moeten worden beschouwd als ruwe schattingen. Ook hiervoor geldt: de investeringen zijn gebaseerd op een ontwikkelpad vanuit een perspectief van versnelde groei. Een ander (getemporiseerd) ontwikkelpad / groeiscenario leidt tot een andere investeringsbehoefte.

Brightlands Campus Greenport Venlo

Groeiplan

8 April 2022

Inhoud

A. Gezamenlijke visie 203X 3

B. Ontwikkelpad 41

C. Business case op hoofdlijnen 71

D. Huidige situatie 88

1. Op de campus 89
2. Omgeving van de campus 100
3. Trends 111

E. Appendix 122

In de periode van januari 2022 tot begin april 2022 hebben de vier partners van de Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) – Universiteit Maastricht, BASF Nunhems, Provincie Limburg en Gemeente Venlo – met ondersteuning van Roland Berger en in samenwerking met de campus organisatie een groeiplan opgesteld voor de BCGV. Dit groeiplan gaat uit van een scenario voor de campus van versnelde groei. Het groeiplan beschrijft de *gezamenlijke visie* van de partners op de toekomst van de campus, het *ontwikkelpad* om naar die visie te groeien vanuit de *huidige situatie*, en een inschatting van de benodigde investeringen voor het ontwikkelpad in een *business case op hoofdlijnen*.

Dit document bevat de hoofdstukken A, B en D van de uitgebreide versie van het groeiplan. In een separaat document zijn de hoofdstukken C en E gegeven. Ook is er een samenvatting van het groeiplan gegeven en zijn de documenten vertaald in het Engels.

This document shall be treated as confidential. It has been compiled for the exclusive internal use by our client and is not complete without the underlying detailed analyses and the oral presentation. It must not be passed on and/or must not be made available to third parties without prior written consent from Roland Berger.

© Roland Berger

A. Gezamenlijke visie 203*X*

A Gezamenlijke visie 203*X*

Brightlands Campus Greenport Venlo is in 203*X* een florerende en duurzame innovatiecampus in het groen

De duurzame innovatiecampus BCGV in 203*X*

Focus

- De Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) is een **unieke campus in het groen** waar ondernemers, onderzoekers & ontwikkelaars, studenten en bezoekers samen innoveren
- De campus focust op **innovatie** in de **hoogwaardige tuinbouw keten** voor **gezondheid**, **duurzaamheid** en **bedrijvigheid** – de campus is de plek waar de **tuinbouw ketens van de toekomst** worden vormgegeven
- Innovatie vindt plaatst op alle schakels in de waardeketen, met een sterke propositie voor **geïntegreerde vraagstellingen over de keten**, en over de **gehele Technology Readiness Level (TRL)-keten**
- De focus van BCGV is complementair aan en **versterkt de andere Brightlands campussen** en de **clusters van glastuinbouw, maakindustrie en logistiek in Greenport Venlo**

Ondernemers

- **Innovatieve ondernemers** met hun start-ups en spin-outs vanuit bedrijven en kennisinstellingen hebben hun **thuisbasis op de campus** – aangetrokken door talent, kennis, faciliteiten en ondersteuning op de campus. In de scale-up fase ontgroeien zij de huisvesting op de campus en vestigen hun operationele activiteiten elders in de regio, maar houden hun onderzoeksactiviteiten op de campus
- In **multi-tenant huisvestingsconcepten** als Brightworks en Brighthouse ontwikkelen deze ondernemers zich, en komen bij elkaar rondom de community vloer
- De campus heeft één **centraal aanspreekpunt** voor ondernemers om toegang te krijgen tot het campus netwerk, een **optimaal start-up ecosysteem**

Onderzoekers & ontwikkelaars

- Ongeveer 300 **onderzoekers van corporates en van kennisinstellingen** doen onderzoek op de campus
- **UM vormt een sterke kennisbasis** vanuit drie faculteiten – met 11 **onderzoeksgroepen van Faculty of Science & Engineering (FSE), School of Business and Economics (SBE) en Faculty of Health, Medicine & Life Sciences (FHML) fysiek op de campus** in verbinding met Maastricht en Maastricht Universitair Medisch Centrum + (MUMC+)
- Enkele **corporates huisvesten structurele onderzoekscapaciteit** op de campus, en vele anderen participeren in de onderzoeksprogramma's op de campus – BASF focust op het ontwikkelen van consument gedreven gezonde groente oplossingen
- De campus huisvest **unieke en gedeelde innovatie-infrastructuren**, die de **gehele waardeketen** beslaan – rondom die infrastructuren zijn **publiek-private programma's** waar onderzoekers bedrijven en kennisinstellingen met elkaar innoveren
- De campus innoveert **samen met ondernemers** uit de regio en test nieuwe innovaties uit in hun kas, productiefaciliteit of logistieke proces – **de regio is een fieldlab**

Studenten

- De campus huisvest een **doorlopende leerlijn**, met als zwaartepunt 1,300 studenten van de FSE, SBE en FHML faculteiten van de UM in een curriculum van 9 vooruitstrevende **opleidingen die de hele waardeketen beslaan**, geflankeerd door studenten van hogescholen, middelbaar beroepsonderwijs en een leven lang leren programma van SBE
- **Studenten** van MBO, HBO en WO werken met docenten en ondernemers samen aan **geïntegreerde innovatievraagstukken uit het bedrijfsleven**
- Studenten zijn veel en graag op de campus, brengen leven in de brouwerij en **400 studenten wonen ook op de campus** – in innovatieve, duurzame huisvesting die modulair is en ingebed in de groene omgeving op de campus en een living lab vormt voor duurzaamheid en gezondheid; een concept dat uniek is op internationaal niveau

Bezoekers

- **Bewoners uit de omgeving** zijn trots op de campus en komen er graag om gebruik te maken van de **buitenruimte**. Vanuit de bredere omgeving komt **publiek** om kennis te maken met de tuinbouwketen, duurzaamheid en gezondheid, en innovatie daarbinnen,
- De campus beschikt over een **experience center** waar partijen op de campus klanten, medewerkers en bezoekers de innovaties op de campus laten zien – **bezoekers participeren** als consument actief in onderzoek

De Brightlands Campus Greenport Venlo is een unieke campus in het groen

Indruk van BCGV in 203X

100 innovatieve start-ups en MKB'ers …

… 300 R&D-ers van kennisinstellingen en corporates …

…1,500 studenten …

… en vele bezoekers …

… werken, leven en genieten in een unieke groene omgeving …

… waar zij samen innoveren in de tuinbouw keten …

… voor gezondheid, duurzaamheid en bedrijvigheid

A Gezamenlijke visie 203*X*

Wereldwijde uitdagingen vragen om een integrale ketenbenadering die op een unieke en toegankelijke manier wordt vormgegeven op de BCGV

Wereldwijde uitdagingen …

Onze maatschappij staat voor steeds complexere en in elkaar vervlochten mondiale uitdagingen, zoals:

- Klimaatverandering
- Gezondheid
- Het duurzaam voeden van een groeiende wereldbevolking

… vragen om een integrale ketenbenadering …

Waarin er wordt samengewerkt door burgers, bedrijfsleven, beleidsmakers en kennisinstellingen over de grenzen van traditionele disciplines en sectoren heen

… die op een unieke en toegankelijke manier wordt vormgegeven op de BCGV

- De campus biedt een ketenbenadering met multidisciplinaire aanpak
- Die niet alleen toegankelijk is voor grote corporates, maar ook voor MKB uit de regio
- Waar ecologie, economie, gezondheid en technologie aanjagers zijn van systeemveranderingen

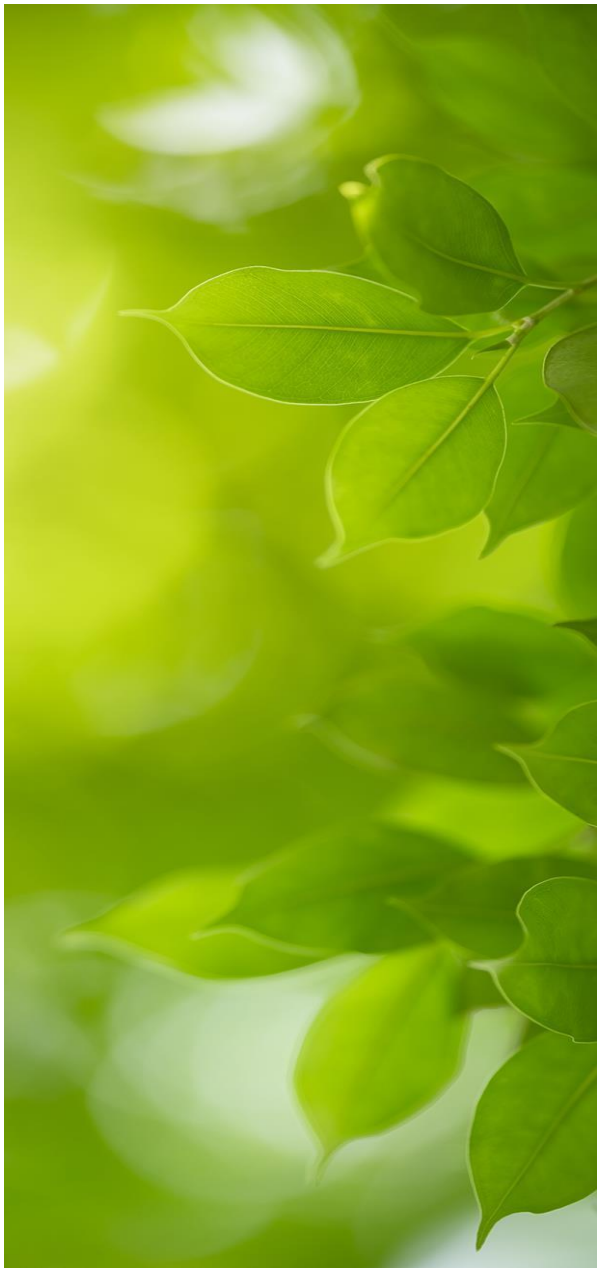

BCGV focust op innovatie in de hoogwaardige tuinbouw keten voor gezondheid, duurzaamheid en bedrijvigheid

Het gezond houden van de bevolking om de zorg te ontlasten, welzijn te vergroten en de economie van arbeid te voorzien

Het voeden van een groeiende wereldbevolking met beperkte resources en een minimale footprint

Het stimuleren van een internationaal competitieve tuinbouw keten die maximale opbrengst met minimale resources realiseert

- Op de campus wordt **geïnnoveerd voor gezondheid, duurzaamheid en bedrijvigheid**: er wordt gewerkt aan gezonde en duurzame voeding, een gezonde en duurzame omgeving, en een gezonde en duurzame bedrijfsvoering
- De campus focust op **hoogwaardige tuinbouw**: daar waar producten worden gemaakt die een hoge toegevoegde waarde per productie-oppervlak hebben, zoals in de glastuinbouw
- Het **begrip van de plant en de mens** is een middel om innovatie te stimuleren: bv. de ontwikkeling van de plant, groei, gebruik, inhoudsstoffen, menselijk gedrag, consumptie, smaak, metabolisme, effect op de omgeving en de gezondheid

BCGV neemt een ketenbenadering: op de campus worden de tuinbouw ketens van de toekomst vormgegeven

Waardeketen van de toekomst

Automatisering
Robotica, AI en sensoriek creëren optimale condities voor productie en automatiseren oogst om met zo min mogelijk arbeid plaats te vinden

Zaadveredeling
Moderne veredelingstechnieken verbeteren smaak, resistentie, houdbaarheid en productiviteit

Groei omstandigheden
Optimale lichtrecepten, regulatiesystemen voor warmte, CO_2 en luchtvochtigheid, en biologische hulpmiddelen zorgen voor optimale groeiomstandigheden voor de gewassen

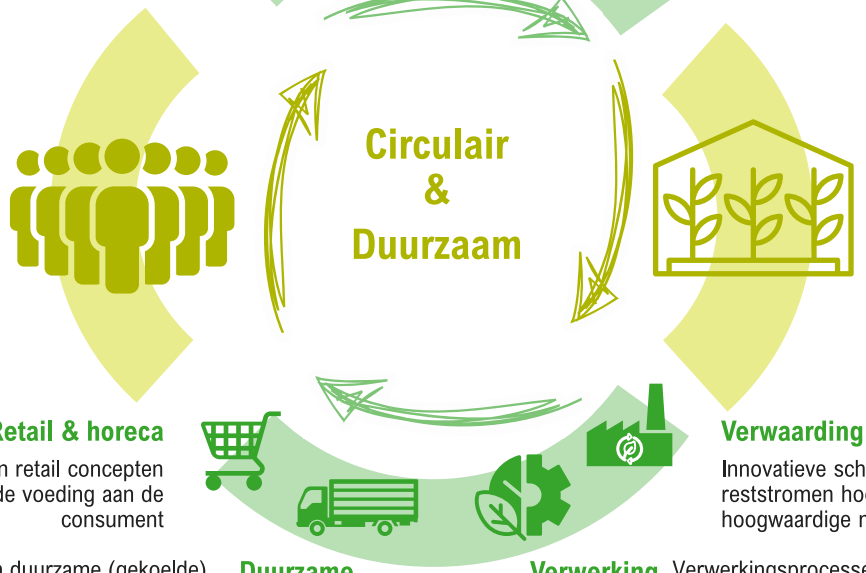

Gezonde Consument
Gezonde, duurzame, smakelijke en betaalbare groenten en fruit – verwerkt in innovatieve consumentenproducten – faciliteren de consument in het maken van gezonde voedselkeuze; tegelijkertijd stuurt de consument innovatie binnen de waardeketen aan d.m.v. voorkeuren en co-creatie

Hoogwaardige primaire productie
Technologie-intensieve kassystemen – en andere productiesystemen – brengen automatisering, verlichting, klimaatregulatie en biologische hulpstoffen bij elkaar om gezonde gewassen op een duurzame en productieve manier te groeien

Retail & horeca
Innovatieve horeca en retail concepten verkopen gezonde voeding aan de consument

Verwaarding van reststromen
Innovatieve scheidingsmethoden en verwerkingsprocessen maken van reststromen hoogwaardige producten – zowel voedingsingrediënten als andere hoogwaardige materialen – en maken de keten circulair

Duurzame logistiek
Slimme logistieke concepten dragen zorg voor effectieve en duurzame (gekoelde) vervoer vanuit de kas, verwerker of groothandel naar de consument

Verwerking
Verwerkingsprocessen maken gewassen klaar voor directe consumptie of als voedselingrediënten, e.g. wassen, snijden, invriezen, preserveren en verpakken – met minimale toevoegingen en behoud van gezonde ingrediënten

A Gezamenlijke visie 203*X*

Op de BCGV is de consument niet het eindpunt van de keten, maar juist een bron van nieuwe innovatie die de rest van de keten aanstuurt middels co-creatie

Innovatie gedreven vanuit de consument

Op de campus worden niet alleen de nieuw **ontwikkelde voedingsproducten** getest met de consument,
maar juist ook **nieuwe ideeën en voedingsconcepten** ontwikkeld middels **co-creatie** in samenwerking **met de consument**,
die zo ook mede de **nieuwe innovatie** binnen de keten **aanstuurt** richting de waardeketen van de toekomst

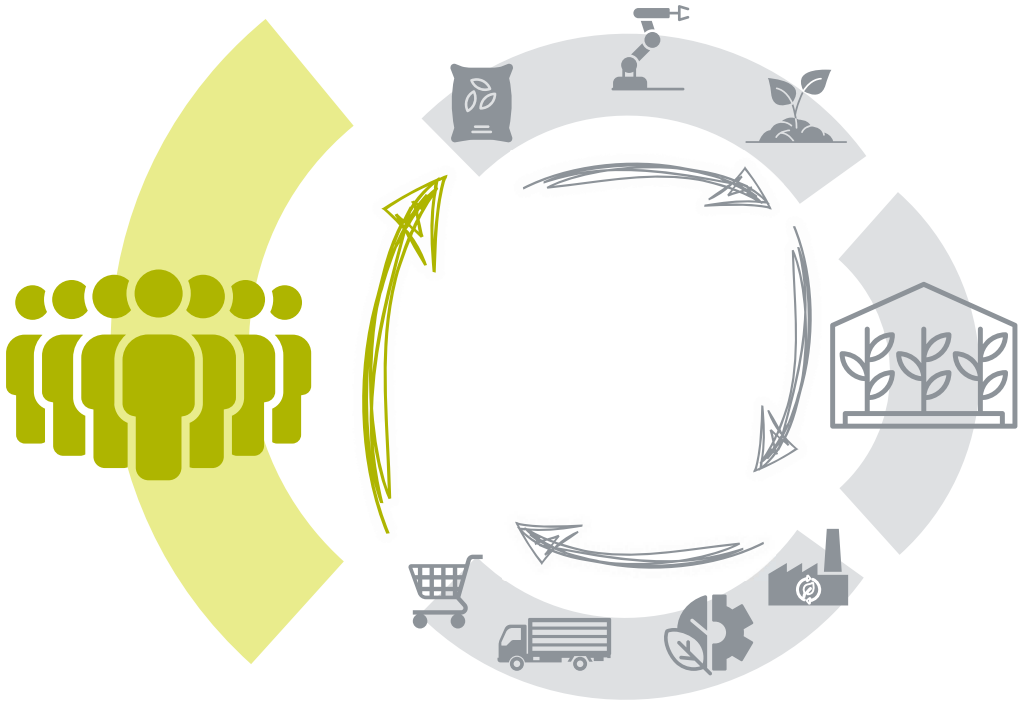

A Gezamenlijke visie 203*X*

Innovatie vindt plaatst op en tussen alle schakels in de waardeketen met focus op geïntegreerde vraagstellingen over de waardeketen, en over de gehele TRL-keten

Kennis & onderzoek over de gehele waardeketen, met focus op geïntegreerde vraagstukken

- Op de campus en in het netwerk van de campus kan men kennis vinden op elke schakel in de tuinbouw waardenketen
- Ondernemers, onderzoekers en studenten werken op de campus samen aan geïntegreerde onderzoeksvragen, waarbij kennis en onderzoeksfaciliteiten betrokken en nodig zijn van meerdere schakels in de keten
- Ook wordt de impact onderzocht van veranderingen binnen een bepaalde schakels op andere gedeeltes van de keten
- Er is een sterk kennisnetwerk met de overige Brightlands campussen en andere kennishouders in de omgeving

Van ontdekking tot product lancering

- Op de campus kan men innovaties op alle TRL niveaus ontwikkelen, van ontdekking tot uiteindelijke lancering
- Er zijn specialistische onderzoekersfaciliteiten aanwezig die ondernemers, onderzoekers en studenten hierin ondersteunen voor elke fase:
  - Ontdekking
  - Ontwikkeling
  - Demonstratie
  - Lancering

Innovaties die worden ontwikkeld op BCGV verbinden verschillende schakels in de waardeketen

Voorbeelden van innovaties die verschillende schakels in de keten verbinden

Gepersonaliseerde voeding

Het creëren van gepersonaliseerde voeding voor consumenten. Dit kan op individueel niveau en op groepsniveau Met behulp van markers in bloed en ontlasting, risicoprofielen en het gebruik van wearables, e.g. sporthorloges en apps, wordt **persoonlijk voedingsadvies** gegeven. Via persoonlijke recepten kan de consument vervolgens zijn inkopen hierop laten afstemmen. Veredelaars, telers en verwerkers gebruiken deze informatie om productinnovatie te informeren

Transparante waardeketen

Het creëren van een geheel **transparante en traceerbare waardeketen**. Consumenten kunnen met hun telefoon in de supermarkt een QR code scannen en daarmee precies zien wat de **ecologische footprint** en **voedingswaarde** is van het product. Van informatie over welk type zaad en teeltmethode tot vitamine gehalte

Venlokas 2040

Het creëren van een autonome glastuinbouwkas waarin computer gestuurde systemen geheel autonoom gewassen verbouwen en verwerken. Deze **kas van de toekomst** wordt verwezenlijkt door onderzoek en innovaties op het gebied van veredelingstechnieken, sensortechnologie, robotica en kunstmatige intelligentie

Vitamine Scanner

Het creëren van een **non-invasieve detectie methode** waardoor de **vitamine waardes** in groente direct gemeten kunnen worden. Deze Vitamine Scanner stelt zaadveredelaars in staan om preciezer en sneller onderzoeksresultaten binnen te krijgen, groeiers om te bepalen wat het **optimale oogstmoment** is, en de retail om te beslissen welke groente het beste ingekocht kunnen worden

A Gezamenlijke visie 203*X*

De focus van BCGV is complementair aan en versterkt de andere Brightlands campussen en de clusters van glastuinbouw, maakindustrie en logistiek in Greenport Venlo

Aansluiting van focus met Brightlands en Greenport Venlo

Brightlands
Knowledge crossing borders

Greenport VENLO REGION

Brightlands Maastricht Health Campus
Samenwerking op thema **preventie en gezondheid**, waar de rol van voeding in de preventie en behandeling van ziekten op BMHC samenkomt met de wereld van gezonde voeding op BCGV

Brightlands Smart Services Campus
Samenwerking op thema **AI en data**, waar op BSSC expertise zit en op BCGV een concrete toepassingsketen

Brightlands Chemelot Campus
Samenwerking op thema **verwaarding van reststromen en circulariteit**, waar op BCC de proces expertise zit en op BCGV de feedstock

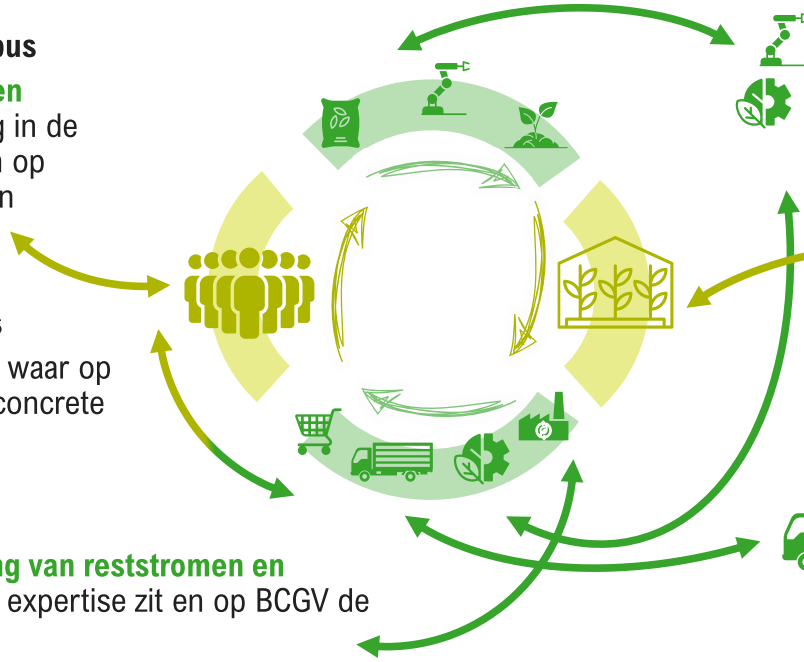

Maakindustrie cluster
Met de regionale maakindustrie wordt geïnnoveerd op **productie-concepten en apparatuur**

Glastuinbouw cluster
Met het regionale glastuinbouw-cluster wordt de **high-tech primaire productie** van de toekomst vormgegeven

Logistieke cluster
Met het regionale logistieke cluster worden **duurzame logistieke concepten** ontwikkeld

A Gezamenlijke visie 203*X*

BCGV is internationaal geprofileerd en is ook onderdeel van een internationaal netwerk

De campus heeft een **internationale uitstraling** en is ook **internationaal geprofileerd en erkend** op het gebied van hoogwaardige tuinbouw

De campus is onderdeel van een **internationaal glastuinbouw cluster** wat zich uitspreid over Noord-Brabant, Limburg en Noordrijn-Westfalen en een achterland voedt van **> 5 miljoen mensen**

De campus is onderdeel van een **internationaal netwerk van kennisinstellingen en bedrijven** op het gebied van hoogwaardige tuinbouw

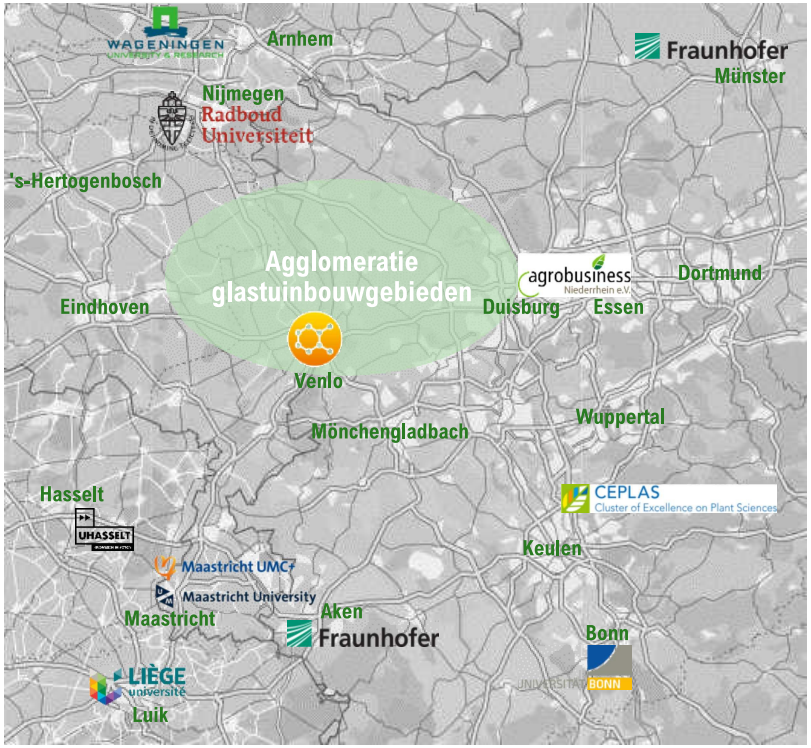

Het beeld op de campus wordt bepaald door vier clusters: ondernemers, onderzoekers, studenten en bezoekers die hun thuisbasis vinden op de campus

Ondernemers, onderzoekers, studenten en bezoekers

1 Ondernemers

- Ondernemers bouwen hun innovatieve bedrijf op de campus op en groeien deze hier verder uit
- Zij vinden daar huisvesting, bedrijfsondersteuning, unieke onderzoeksfaciliteiten, partners en talent
- Gericht op start-ups en spins-offs vanuit het onderzoek op de campus, studenten en bedrijven uit de regio

2 Onderzoekers & ontwikkelaars

- Onderzoekers & ontwikkelaars doen onderzoek op de campus met en tussen elementen van de waardeketen – in hun eigen laboratoria en in publiek-private samenwerkingen
- Zij vinden gedeelde onderzoek infrastructuur met unieke faciliteiten op de campus, kennispartners en talent
- Gericht op R&D activiteiten/afdelingen van corporates en kennisinstellingen

3 Studenten

- Studenten worden opgeleid in de AgroFood keten op de campus
- Zij vinden daar onderwijsinfrastructuur bestaande uit collegezalen en praktijkruimtes, uitdagende onderwijsprogramma's, inspirerende leraren en praktijkervaring/challenged-based learning bij bedrijven
- Een aantal studenten woont op de campus in self-sustainable huisvesting
- Gericht op kennis- en onderwijsinstellingen, e.g. Universiteit Maastricht, HAS, Fontys, Yuverta, Gilde opleidingen, …

4 Bezoekers

- Bezoekers komen op de campus en recreëren op de campus, en doen mee aan activiteiten en het onderzoek
- Zij vinden daar een publiek toegankelijk park, horeca en demonstratiecentra, en co-creatie mogelijkheden voor innovatie als de gezonde consument van de toekomst
- Gericht op inwoners van Venlo en omgeving, publieke stakeholders, expats en werknemers/bezoekers van bedrijven die op de campus aanwezig zijn

Op BCGV vervagen de grenzen tussen clusters – individuen opereren op de kruisvlakken tussen clusters

"Hoi, ik ben Willem. De campus is de ideale voedingsbodem voor mijn innovatieve agrofood venture 'Food Dynamics'. Academisch, praktisch en aanstormend talent is hier in overvloed aanwezig, en weten we via opleidingsplaatsen te binden aan het bedrijf. Momenteel spijker ik ook mijn eigen kennis bij op de campus in de leven-lang-leren programma's. Gezamenlijk maken we de ambities om voorloper te zijn en te blijven op het gebied van robotisering in de glastuinbouw waar."

"Hi, my name is Salil and I am from Syria. I am currently following the bachelor 'Sustainable Bioscience' at the Brightlands campus in Venlo. I have studied the impact of climate change on the availability of food resources and love the opportunity to actually contribute to the solution during my internship at 'Food Dynamics'. I am also happy I found a place to live right here on the campus in a sustainable housing complex within this green environment, where I can also grow my own vegetables and try out new ideas on a small scale."

"Mijn naam is Anja en vier jaar geleden ben ik op de campus mijn onderzoeksteam gestart met baanbrekend onderzoek op het gebied van DNA-sequencing van tomatensoorten. Daarnaast werk ik nu twee dagen per week als CTO van een spin-off uit mijn eigen onderzoek in samenwerking met 'Food Dynamics' om een geïntegreerde oplossing te ontwikkelen voor de voedselproblemen van morgen."

"Hallo daar, ik ben Maria; de Surinaamse kookgodin van Venlo. Goed eten is niet alleen goed voor je lichaam maar ook voor je geest en je ziel. Ik deel graag mijn kennis op de campus tijdens kookworkshops. Verder vind ik het onderzoek naar 'de ideale tomaat' fascinerend. Ik wist niet dat er zoveel smaken waren. Daarom heb ik mij ingeschreven voor een co-creatie consumentenpanel, waarin ik ook zelf een bijdrage kan leveren aan het onderzoek."

Innovatieve ondernemers van start-ups en spin-offs vanuit het onderzoek van bedrijven en kennisinstellingen, hebben hun thuisbasis op de campus

De campus is een **fysieke landingsplek** voor **start-ups** en **spin-outs** van bedrijven, kennisinstellingen en onderzoek op de campus

Op de campus kunnen zij zich door ontwikkelen over **alle TRL niveau's** en **geïntegreerde vraagstellingen** over de gehele keten

Wanneer het tijd is om op te schalen, vliegen deze bedrijven weer uit en vinden een plek voor hun **productie in de regio** – De opgebouwde **R&D basis blijft behouden** en achter op de campus

In multi-tenant huisvestingsconcepten als BrightWorks en BrightHouse ontwikkelen deze ondernemers zich, en komen bij elkaar rondom de community vloer

Ondernemers en bedrijfshuisvesting op de campus

~40 Start-ups vanuit het start-up programma, VC fondsen en spin-offs vanuit het onderzoek/innovatief MKB in de regio,

~50 scale-ups/innovatief MKB aangetrokken vanuit de regio en doorgegroeid vanuit start-ups,

huisvesten zich in **4 BrightWorks** en **3 BrightHouse** gebouwen op de campus

samen met onderzoeksafdelingen[1)] van **~5 corporates** verdeeld over de hele waardeketen

Community vloer

Op de campus is een community vloer waar ondernemers elkaar, studenten en onderzoekers kunnen ontmoeten. Rondom deze community vloer bevinden zich kantoren, flexibele werkplekken, creatieve ruimtes, dienstverleners en het ondersteuningsdesk

1) Zie sectie A.2 – Onderzoekers & ontwikkelaars vanaf pagina 22

A 1 Ondernemers

Ondernemers creëren innovatieve concepten op en tussen verschillende schakels van de waardeketen

Innovatieve voedsel ingrediënten & concepten

Een consortia van innovatieve ondernemers in de aardbeien teelt heeft op de campus in een GRILL project door studenten laten vaststellen welke gezonde voedingsstoffen er allemaal in aardbeien zitten. Op basis van de uitkomsten hebben ze een start-up gecreëerd, die nieuwe voedselingrediënten en concepten ontwikkelt rondom aardbeien. Een aantal van de studenten werkt nu ook voor deze start-up op de campus en doet onderzoek samen met onderzoekers van de universiteit en BASF Nunhems.

Gepersonaliseerde voeding

Deze innovatieve start-up is gebaseerd op evidencebased onderzoek en persoonlijke data, die wordt verzameld middels wearables, zoals de smartphone of smartwatch, aangevuld met markers in bloed en ontlasting, en ontwikkelt een gepersonaliseerd voedingsadvies voor de consument. Dit kan ook omgezet worden in specifieke recepten die de consument zelf kan maken. Zij hebben zich op de campus gevestigd om de verbinding te vinden met de benodigde kennis op het gebied van voeding en gezondheid.

Consument gedreven zaadveredeling

Vanouds is innovatie binnen zaadveredelaars gericht op incrementele verbeteringen, die voornamelijk gericht zijn op het verbeteren van de productie en daarmee omlaag brengen van de kosten voor de teler. Dit bedrijf richt zich met zijn innovatie juist op het verbeteren van het product voor de consument op het gebied van smaak, gezondheid en duurzaamheid. De consument herkent deze meerwaarde en is ook bereid hier een hogere prijs voor te betalen.

Meest verse sla

Dit innovatieve sla verwerkings- en logistiek bedrijf levert aan alle grote supermarktenketens in Nederland. Op de campus doen zij onderzoek met andere bedrijven binnen de keten om ervoor te zorgen dat de sla die zij verwerken en leveren aan de consument zo vers mogelijk is door alle tussenliggende stappen zo kort mogelijk te houden en de sla onder de optimale condities te verwerken en vervoeren.

A 1 Ondernemers

Er is één centraal aanspreekpunt op de campus waar ondernemers terecht kunnen om toegang te krijgen tot het campus netwerk en ondersteunende faciliteiten

Faciliteiten - Ondernemers

Centraal fysiek en digitaal ondersteuningsdesk

- Fungeert als kristallisatiepunt op de campus waar alle vragen van ondernemers, onderzoekers, onderwijsinstellingen, ondersteunende partijen, etc. samenkomen
- Heeft een centraal overzicht van alle partijen, programma's en (onderzoek)faciliteiten op de campus én binnen het netwerk van de campus, en is in staat om deze partijen en faciliteiten met elkaar te verbinden
- Helpt ondernemers de ondersteuning te krijgen die ze nodig hebben door middel van contacten met onderzoekers, GRILL, of ondersteunende diensten op de campus én binnen het netwerk van de campus, e.g. onderzoekfaciliteiten op locatie bij innovatief MKB in de regio
- Op de campus worden verschillende ondersteunende diensten aangeboden voor ondernemers, zoals juridisch, financieel, toegang tot financiering
- De campus fungeert als een portaal naar de kennis en faciliteiten op de andere campussen en externe partners
- Mogelijke ondersteunende partners[1)] zijn:

Brightlands Venture Partners · LIOF · Greenport · CROSSROADS LIMBURG connecting innovation and ambition

1) Mogelijke partners gezien vanuit de visie, maar nog niet concreet met partijen besproken

A 1 Ondernemers

De campus heeft een optimaal start-up ecosysteem om ondernemers te ondersteunen en op weg te helpen

Start-up ecosysteem

Brightlands Start-up Programma

- Op de campus kunnen start-ups en spin-offs deelnemen aan het Brightlands Start-up programma
- Het programma wordt centraal verzorgd voor alle vier de Brightlands campussen met waar nodig specifieke onderdelen aansluitend bij het campus profiel
- Leerervaringen worden uitgewisseld tussen de campussen, en ook faciliteiten worden beschikbaar gesteld aan start-ups die op een andere campus gevestigd zijn
- De campussen bepalen samen de ideale landingsplek voor een nieuwe start-up en versterken zo het gehele ecosysteem
- Het programma is open voor start-ups van ondernemers, onderzoekers en studenten van alle onderwijsinstellingen in de regio
- Binnen het start-up programma krijgen de start-ups ook laagdrempelig toegang tot de (onderzoek)faciliteiten van de campus

(Pre-)Seed-fonds

- De campus geeft start-ups toegang tot het Brightlands Agrifood Fund, dat opereert als early investor op het (pre-) seed niveau
- Het Agrifood Fund verleent niet alleen financiële middelen, maar ook business development support aan de start-ups waarin het investeert
- Via het netwerk van de campus hebben scale-ups ook toegang tot grotere financieringsmaatschappijen als zij toe zijn aan hun volgende stap
- Het Limburg Startup Capital Fund (LSCF) biedt ondersteuning aan innovatieve ondernemers middels het Limburg Vroege Fase Fonds voor start-ups en het Seed Fonds Limburg voor scale-ups
- Het LIOF bevindt zich op de campus om de regionale ontwikkeling te stimuleren door middel van investeringen in het regionale innovatief MKB

Technology Transfer Office (TTO)

- Op de campus bevindt zich afdeling van de Technology Transfer Office (TTO) van de Universiteit Maastricht, in nauwe samenwerking met de Maastricht Health Campus
- Dit TTO ondersteunt studenten en onderzoekers van de universiteit op de campus met het valoriseren van hun onderzoek
- Het TTO biedt spin-offs diensten aan op het gebied van HR, administratie, financiën, patenten, juridisch, etc.

A 1 Ondernemers

De campus huisvest een expat center voor internationale kenniswerkers in de regio Noord-Limburg

Expat Centre Venlo Region

Internationale medewerkers, zowel kenniswerkers als arbeidsmigranten, zijn van **groot belang** voor de regio Noord-Limburg

Van de 75,000 internationale medewerkers in Limburg in 2018 werkte **~50% in Noord-Limburg**, waarvan **3,400 kenniswerkers**

8% van de arbeidsmigranten in Noord-Limburg in 2018 waren kenniswerkers, **30% van het totaal** in Limburg

Het Expat Centre Venlo Region op de campus **helpt internationale kenniswerkers** werk te vinden en zich te **vestigen** in de regio, en **helpt bedrijven** om over de grens **schaars personeel** te vinden

Bron: Decisio, LLTB, Roland Berger

Ongeveer 300 onderzoekers van corporates en van kennisinstellingen doen onderzoek op de campus

Overzicht onderzoek

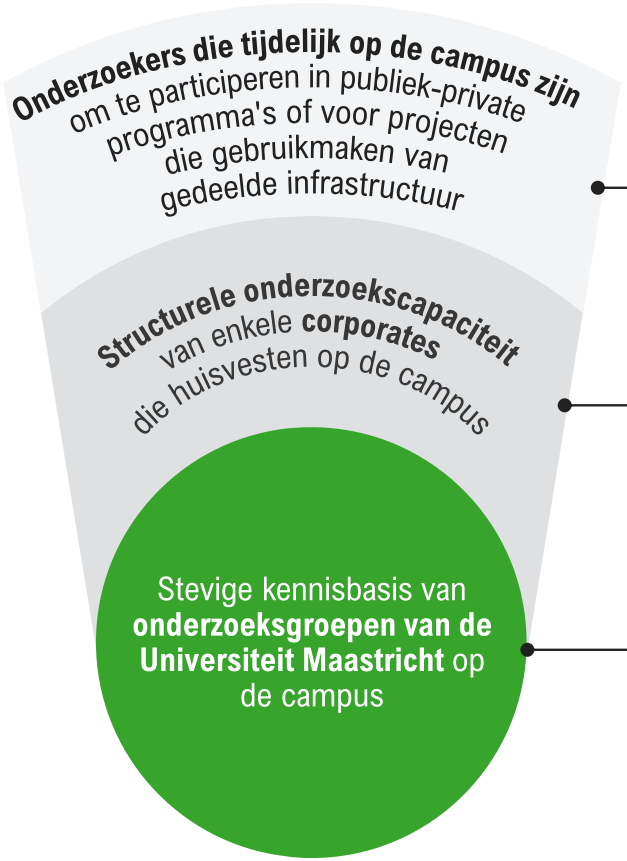

C Vanuit bedrijven (in de regio) en kennispartners (andere locaties van UM, andere universitaire partners, HBO) participeren onderzoekers in publiek-private programma's op de campus en maken gebruik van gedeelde innovatie-infrastructuren op de campus – zij doen dit tijdelijk, gedurende de looptijd van een project, en veelal in samenwerking met onderzoekers van de UM en bedrijven die huisvesten op de campus

B Vijf corporates hebben structurele onderzoekcapaciteit gehuisvest op de campus, in totaal ongeveer 100 onderzoekers. Zij doen onderzoek voor het bedrijf en werken daarin veel samen met de UM, inclusief door gedeelde aanstellingen. Zij maken gebruik van gedeelde innovatie-infrastructuren en participeren in publiek-private programma's

A De Universiteit Maastricht heeft onderzoeksgroepen met in totaal ongeveer 120 onderzoekers die hun thuisbasis op de campus hebben. Zij vormen de kennisbasis van de campus. Zij doen eigenstandig onderzoek en werken samen met bedrijven in publiek-private projecten. Zij vormen een structurele basis voor innovatie-infrastructuren op de campus

UM vormt een sterke interdisciplinaire kennisbasis vanuit drie faculteiten – met onderzoeksgroepen fysiek op de campus in verbinding met Maastricht en MUMC+

Overzicht bredere onderzoek UM op en met de campus

Maastricht University

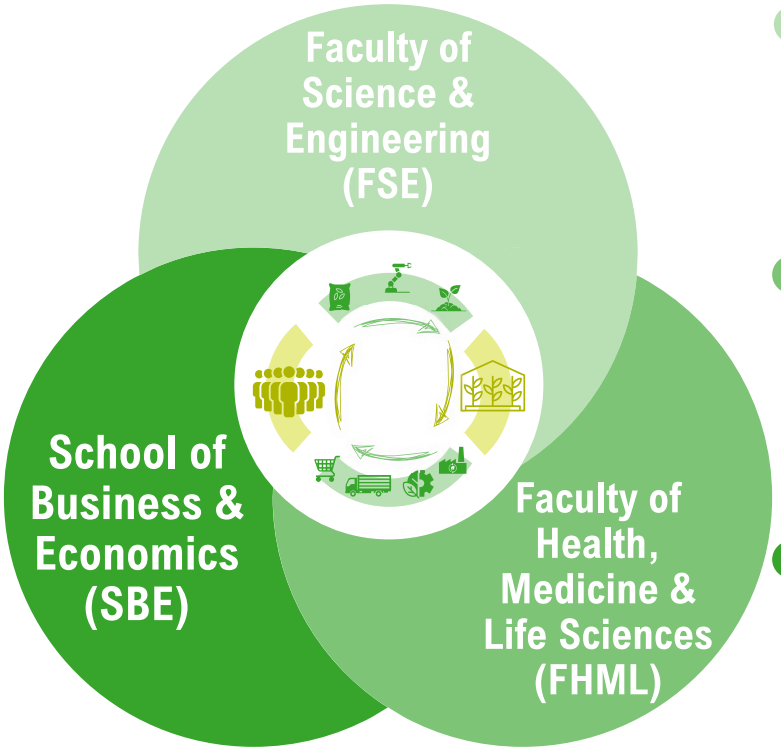

Faculty of Science & Engineering (FSE)

- 6 onderzoeksgroepen met een thuisbasis op de campus die onderzoek doen rondom de hele waardeketen op drie thema's: Future Farming, Future Earth en Sustainable Nutrition
- Inhoudelijke samenwerking met de artificial intelligence onderzoeksgroepen van FSE in Heerlen over slimme toepassingen en data over de keten
- Inhoudelijke samenwerking met AMIBM onderzoeksgroepen van de FSE in Chemelot over verwaarding van restromen

Faculty of Health, Medicine & Life Sciences (FHML)

- 2 onderzoeksgroepen met een thuisbasis op de campus die onderzoek doen op het gebied van Sustainable Nutrition
- Inhoudelijke samenwerking met NUTRIM experts op het gebied van personalised nutrition waarbij proof of concept en fundamenteel mechanistisch onderzoek in Maastricht en veldstudies in Venlo, en ter bepaling van gezondheidseffecten van plant-based foods, waarbij in vitro fermentatie en bio-availability studies in Venlo gecombineerd worden met gecontroleerde (complexe) interventiestudies in Maastricht
- Directe uitwisseling van kennis en faciliteiten met het Maastricht UMC+

School of Business & Economics (SBE)

- 3 onderzoeksgroepen met een thuisbasis op de campus die onderzoek doen op het gebied van Bio-Circular Economy
- Gezamenlijke onderzoeksprogramma's tussen onderzoekers van SBE vakgroepen op de campus en in Maastricht rondom de nieuwe economie en resilience, en samenwerking met het Brightlands Institute for Supply Chain Innovation (BISCI)
- Inzet van data visualisatie en design thinking concepten in samenwerking met partners van verschillende disciplines

UM huisvest elf onderzoeksgroepen van FSE, SBE en FHML op de campus rondom de hele waardeketen, die gezamenlijk werken aan interdisciplinaire vraagstukken

Overzicht onderzoeksgroepen UM

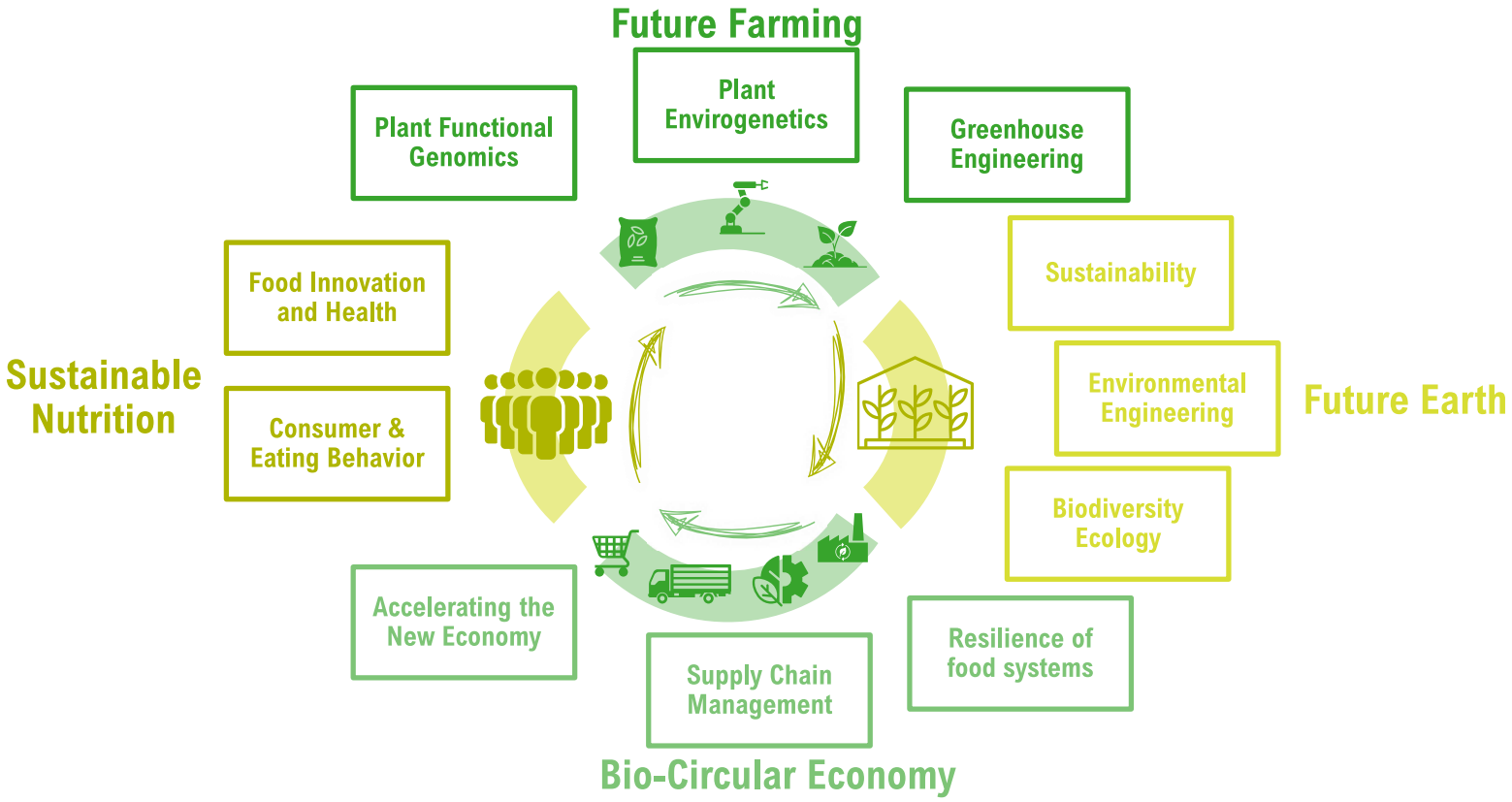

Maastricht University

De Faculty of Science and Engineering, de School of Business and Economics en de Faculty of Health Medicine en Life Sciences van de Universiteit Maastricht zijn actief in onderzoek over de gehele waardeketen. In totaal zijn er 120 onderzoekers van de UM – hoogleraren, UHD/UDs, post-docs en PhDs – aanwezig die hun thuisbasis hebben op de campus. Zij doen onderzoek naar: Future Farming, Future Earth, Bio-Circular Economy and Sustainable Nutrition. Per onderdeel zijn er 5 Principal Investigators (PI's) en 25 onderzoekers. Zij vormen een sterke kennisbasis op de campus en de basis die ook nodig is voor het ondersteunen van het onderwijs van de faculteit op de campus. Er wordt daarbij veelvuldig samengewerkt met bedrijven op en rond de campus in projecten en publiek-private programma's, en middels gedeelde aanstellingen. De onderzoekers van de UM creëren basiscapaciteit voor de innovatie-infrastructuren op de campus

A 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

Corporates huisvesten structurele onderzoekscapaciteit op de campus en/of participeren in onderzoeksprogramma's, waaronder BASF

Corporates doen op de campus onderzoek over de gehele waardeketen.

Een aantal van deze bedrijven heeft ook structureel onderzoekscapaciteit op de campus gevestigd, waarin het samen met de Universiteit en andere onderwijsinstellingen onderzoek doet en meedraait in onderzoeksprogramma's.

Zij vormen de industriële kennisbasis op hun schakel van de keten en participeren ook in het onderzoek en onderwijs van de Universiteit middels de aanstelling van industrieel hoogleraren.

Andere partijen participeren in de onderzoeksprogramma's op de campus of maken gebruik van de gedeelde onderzoeksfaciliteiten

BASF We create chemistry | nunhems

BASF Nunhems heeft meer dan 2,000 werknemers in 37 landen, waarvan 740 onderzoekers zijn. In twee onderzoekscentra wordt onderzoek gedaan naar 24 groenten. Het bedrijf heeft een uitgebreide kennis van zaadveredeling en innovatieve teelt methoden, zoals indoor farming en hydroponics.

Op de campus doen onderzoekers van BASF onderzoek met onderzoekers van de universiteit en andere partijen binnen de waardeketen naar het creëren van de beste consument gerichte groente oplossingen. Deze consument gerichte groente oplossingen maken het eten van groenten voor de consument aangenamer, duurzamer, makkelijker en gezonder. Een voorbeeld van zo'n consument gerichte groente oplossing is de Trio MIX, een combinatie van drie sla soorten met drie verschillende kleuren, die onder hydroponic condities met dezelfde snelheid groeien en daardoor samen geteeld en geoogst kunnen worden.

BASF ontplooit op de campus eigen activiteiten binnen unieke gedeelde onderzoeksfaciliteiten, zoals de tech-intensieve kas, de bio-tech unit, de post-harvest food quality facility, het indoor farming lab, etc. Ook ondersteunt BASF en neemt het deel aan onderzoeksprogramma's, zoals het Future Farming instituut. BASF heeft ook een bijzonder hoogleraar binnen het Future Farming instituut op het gebied van Plant Envirogenetics. BASF ondersteunt ook faciliteiten, zoals het customer experience center, en levert een in-kind bijdrage aan de ontwikkeling van R&D faciliteiten, zoals de tech-intensieve kas en indoor farming faciliteit, in de vorm van het aanleveren van specialistische kennis en projectmanagement

A 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

De campus huisvest unieke en gedeelde innovatie-infrastructuren, die de gehele waardeketen beslaan

Overzicht onderzoeksfaciliteiten (1/2)

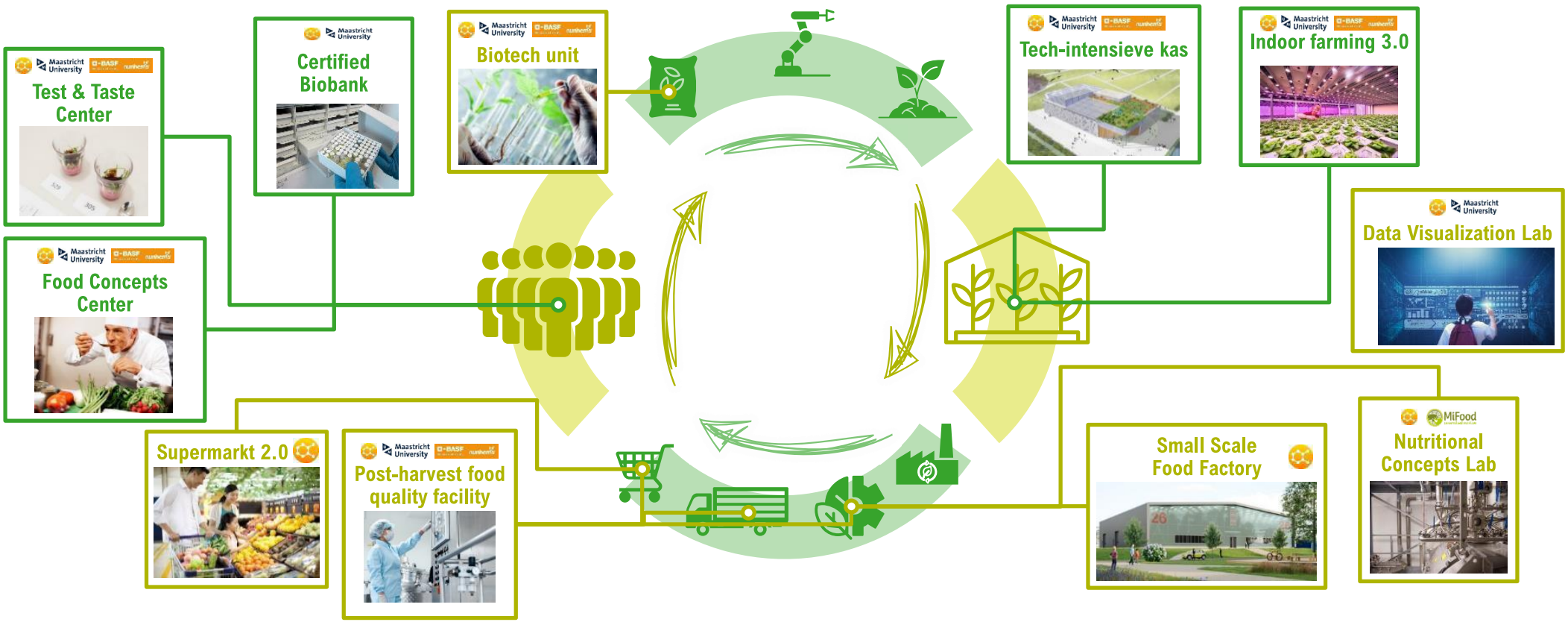

De campus huisvest unieke en gedeelde innovatie-infrastructuren, die de gehele waardeketen beslaan

Overzicht onderzoeksfaciliteiten (2/2)

Bio-tech unit

ML2-labfaciliteiten waar de nieuwe veredelingstechnieken kunnen worden toegepast, e.g. CRISPR-CAS, en expertises zoals genomics, cel biologie en bio-informatica worden ontwikkeld

Small Scale Food Factory

Opschalingsfaciliteit voor het batch gewijs produceren van succesvolle prototypes en lancering van innovatieve voedselproducten op de markt

Test and taste center

Ontwikkelingscentrum om de smaak van nieuwe voedselproducten of innovatieve voedselingrediënten te testen

Tech-intensieve kas

State-of-the-art kasfaciliteiten als shared facility voor opgaande gewassen, zacht fruit, opkweek en inperkingskassen. Met bezoekersruimte voor demonstraties

Post-harvest food quality

Onderzoeksfaciliteit met faciliteiten voor het bestuderen van de optimale bewaar en verpakkingstechnieken om kwaliteit beter te waarborgen

Data Visualization Lab

Onderzoeksfaciliteit die onderzoekers in staat stelt om complexe data inzichtelijk te maken en zo nieuwe inzichten te verkrijgen

Indoor farming 3.0

Faciliteiten voor multifactoriële experimenten voor het opkweken van zaden, plant groei, groente- en zaad productie

Supermarkt 2.0

Innovatieve supermarkt waar nieuwe concepten gelanceerd worden en innovatieve technieken toegepast om groenten langer te bewaren

Certified Biobank

Gedeelde onderzoeksfaciliteit die onderzoekers in staat stelt om bio samples op te slaan voor de middellange- tot lange termijn

Nutritional Concepts Lab

Volledig uitgeruste productielijn voor het creëren van prototypes en kleinschalig produceren van gecertificeerde producten

Food Concepts Center

Ontwikkelingscenter waar samen met de consument nieuwe voedselconcepten ontwikkeld kunnen worden

A 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

Rondom unieke innovatie infrastructuren zijn publiek-private programma's en initiatieven waar onderzoekers uit kennisinstellingen en bedrijven samenwerken

Voorbeelden van publiek-private programma's

Food Innovation & Health instituut (FIHI)

- Het FIHI doet onderzoek naar het effect van voedsel op de menselijke gezondheid, ontwikkelt innovatieve voedselproducten en promoot goede voedingsgewoonten
- Het onderzoek richt zich op bio beschikbaarheid, microbieel metabolisme, sensorische effecten en gezondheidseffecten
- Het FIHI kent drie onderzoeksthema's:
  - Consumer & Eating Behavior
  - Food Innovation and Health
  - Food Claims

Brightlands Future of Farming instituut (BFFI)

- Het BFFI doet onderzoek gericht op plantenbiologie en greenhouse- en indoorfarming engineering
- Het onderzoek richt zich op duurzaamheid van de sector met:
  - Gezonde planten
  - Duurzame productie
  - Optimale consument eigenschappen
- Dit wordt bereikt door innovatie op het raakvlak tussen plantenbiologie en greenhouse- en indoorfarming engineering

Brightlands Institute for Supply Chain Innovation (BISCI)

- Het BISCI doet onderzoek gericht op het ontwikkelen en realiseren van state-of-the-art slimme en duurzame supply chain-innovaties
- Het onderzoek richt zich op digitalisering en verduurzaming van supply chains binnen de ecosystemen logistiek, medtech, chemie, agrifood en maakindustrie
- Het BISCI is een samenwerking tussen de Universiteit Maastricht, Fontys en TNO

A 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

Gedeelde innovatie-infrastructuren worden gedragen door een kennisdrager op de campus en zijn toegankelijk via projectsamenwerkingen of direct gebruik

Model van gedeelde innovatie-infrastructuren

Kennisdrager verankert gedeelde innovatie-infrastructuur

- De innovatie-infrastructuren op de campus zijn uniek en kennisintensief – het zijn combinaties van kennis en faciliteiten; bijvoorbeeld de Tech-intensieve kas vraagt om kennis van o.a. de klimaatsystemen in de faciliteit
- Een innovatie-infrastructuur wordt operationeel beheerd en toegang wordt ondersteund door een kennisdrager – dit kan de UM zijn (zoals bij de Tech-intensieve kas), een bedrijf op de campus of een samenwerkingsverband/programma, zoals het Brightlands Future Farming Institute
- Deze kennisdrager vormt ook een basiscapaciteit voor het gebruik van de innovatie-infrastructuur en daarmee de continuïteit van de infrastructuur

Toegang door projectsamenwerking

- Partijen (op en buiten de campus) kunnen toegang krijgen tot de gedeelde innovatie-infrastructuur door te participeren in samenwerkingsprojecten met de kennisdrager
- Door samenwerkingsprojecten krijgen derden toegang tot zowel de faciliteiten als de benodigde kennis om de faciliteiten zinvol te gebruiken en projectresultaat te behalen

Toegang door direct gebruik

- Partijen (op en buiten de campus) kunnen voor bepaalde innovatie-infrastructuren toegang krijgen voor direct eigen gebruik, waarbij de eigen mensen zelfstandig werken aan interne projecten van de partij in de infrastructuur
- Dergelijke toegang gaat gepaard met de ondersteuning van de kennisdrager, die de infrastructuur verankert, in de opleiding van de mensen die toegang krijgen, en afspraken met de kennisdrager over het gebruik

A 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

De campus innoveert samen met ondernemers uit de regio en test nieuwe innovaties uit binnen hun ondernemingen

De regio als fieldlab

Onderzoekers op de campus werken samen met **ondernemers** binnen de waardeketen in de omliggende regio en **innoveren samen**

Nieuwe **innovaties** worden in samenwerking met ondernemers verder **doorontwikkeld** en **geïmplementeerd** in de **omliggende kassen**, **verwerkingsfabrieken** en **logistieke bedrijven** – de regio als **dynamisch fieldlab**

Er wordt een **jaarlijkse bijeenkomst** georganiseerd voor de ondernemers **uit de regio** om hen op de hoogte te stellen van de **nieuwste innovaties** en **ontwikkelingen**

De campus biedt een portaal naar onderzoeksgroepen in Maastricht en andere kennispartners in de omgeving binnen en buiten de nationale grens

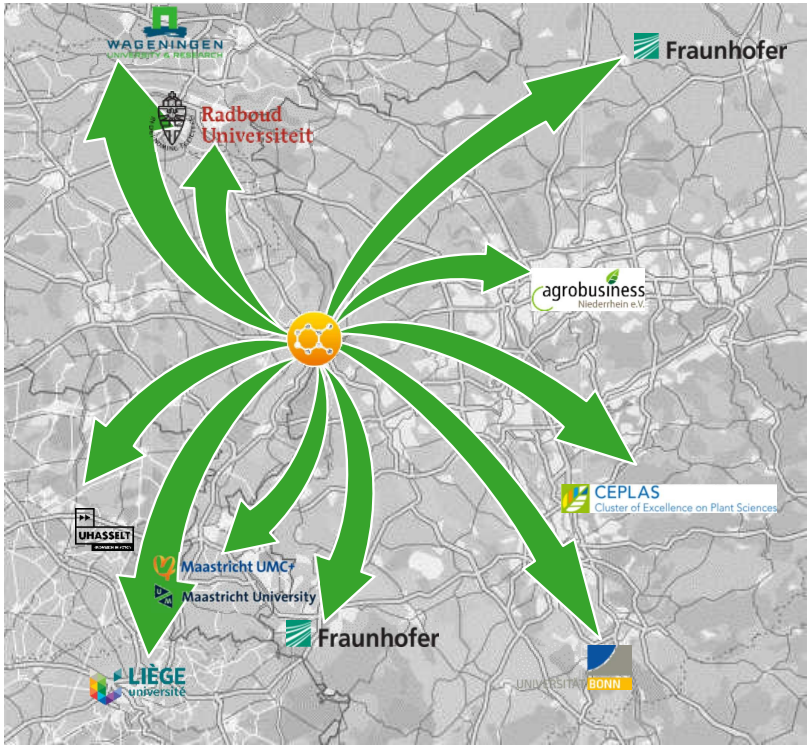

Nederland

- Er vindt een directe uitwisseling plaats van kennis en faciliteiten tussen onderzoeksgroepen van de Universiteit Maastricht in Maastricht en Venlo, en met het Maastricht UMC+
- Er wordt samengewerkt met andere Nederlandse universiteiten, zoals Wageningen en Nijmegen
- De campus is via de Greenport Venlo ook verbonden met de andere Greenports in Nederland, werkt met hen samen en wisselt informatie uit

Duitsland

- Kennisuitwisseling en samenwerking met Duitse instituten, zoals het Fraunhofer Institute en het Cluster of Excellence on Plant Science (CEPLAS)
- Er zijn sterke connecties met de tuinbouw regio net over de grens en Agrobusiness Niederrhein

België

- Er wordt samen onderzoek gedaan en vindt uitwisseling plaats met Belgische universiteiten, zoals de universiteiten van Hasselt, Luik, Gent en VIB

A 3 Studenten

De campus huisvest een doorlopende leerlijn, waarbij een stevige basis van studenten van de UM worden geflankeerd door HBO, MBO en leven lang leren

Talent

Universiteit Maastricht

- Vooruitstrevende opleidingen die de hele waardeketen beslaan vanuit FSE, SBE en FHML
- Verbinding en uitwisseling met de programma's met de andere Brightlands campussen en opleidingsprogramma's van de faculteiten
- Studenten nemen deel aan het Brightlands start-up programma op de campus

Leven Lang Leren

- Executive Programma vanuit SBE gericht op de ontwikkeling van manager en leiderschap kwaliteiten met deelnemers uit het bedrijfsleven, overheid en NGO's

Hogescholen

- Studenten van Hogescholen doen onderzoek samen met ondernemers, onderzoekers en studenten van de Universiteit binnen het GRILL concept
- Studenten van de Hogescholen nemen deel aan het Brightlands start-up programma op de campus en hebben hier binnen ook toegang tot de fysieke omgeving en makersspace

Middelbaar beroepsonderwijs

- Studenten van MBO scholen nemen deel aan projecten binnen GRILL, onderzoeken en werken samen met studenten van Hogescholen en Universiteit

A 3 Studenten

De UM heeft 1,300 studenten in 9 bachelor- en masteropleidingen van FSE, SBE en FHML op de campus waar studenten worden opgeleid over de gehele waardeketen

Opleidingen van de UM op de campus

Maastricht University

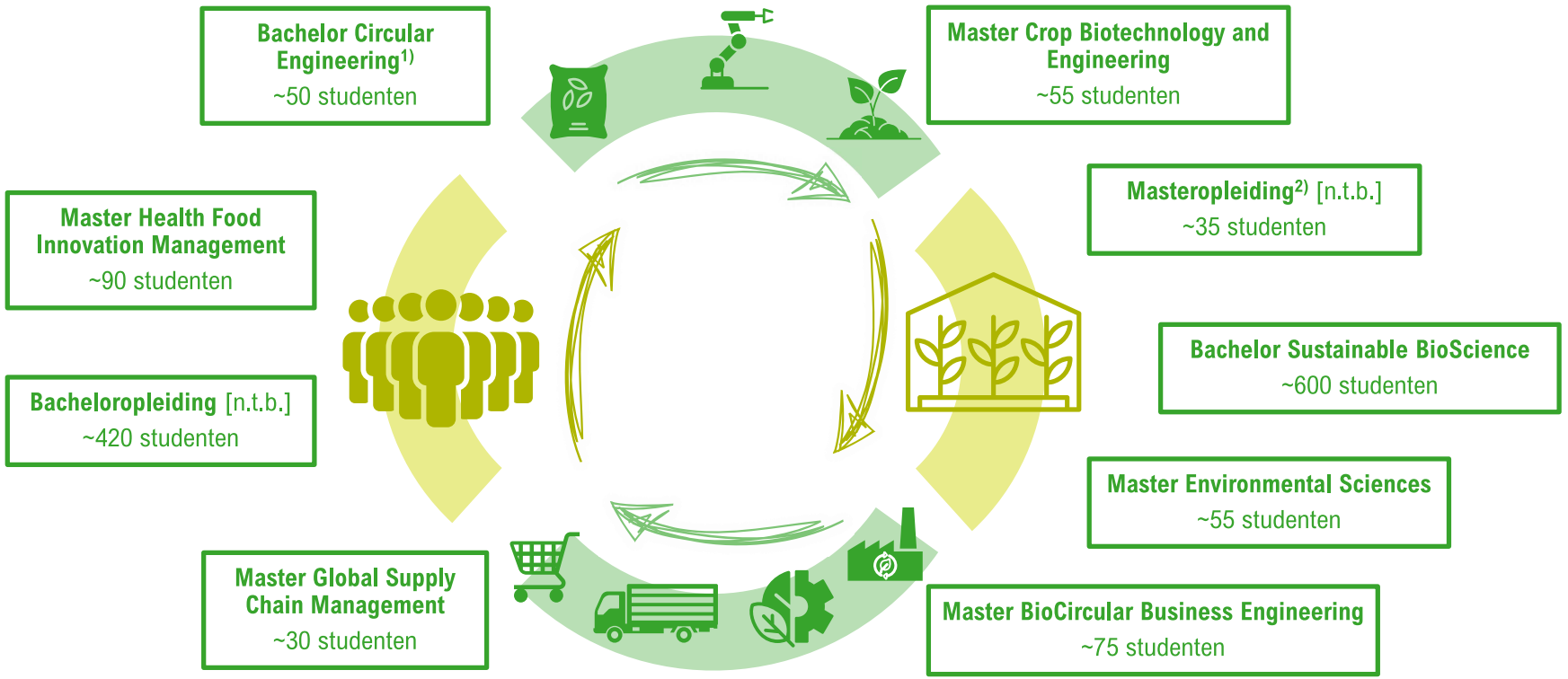

1) 3e jaar specialisatie; 2) In samenwerking met Ondernemend Venlo

A 3 Studenten

Studenten van MBO, HBO en WO werken met docenten en ondernemers samen aan geïntegreerde innovatievraagstukken uit het bedrijfsleven

Greenport Innovation and Learning Labs (GRILL)

- Het Greenport Innovation and Learning Labs[1] (GRILL) concept biedt onderwijsinstellingen uit de regio flexibele toegang tot de onderwijs- en onderzoeksfaciliteiten op de campus
- Binnen deze leeromgeving wordt met ondernemers gewerkt aan onderzoeksopdrachten – het behandelt 25 opdrachten per jaar met 250 studenten en onderzoekers binnen een doorlopende leerlijn
- Opdrachten worden aangeleverd door regionale bedrijven in de drie grote clusters in de regio, tuinbouw, maakindustrie en logistiek; en door start-ups, spin-offs, scale-ups en innovatief MKB binnen het netwerk van de campus, en zorgen zo voor een goede aansluiting van studenten met de arbeidsmarkt
- GRILL ondersteunt het regionale bedrijfsleven met het formuleren van de vraagstelling
- De huidige fieldlabs in de regio, zoals Future Farming, Voedsel & Gezondheid en Technological Innovation & Smart Logistics, en soortgelijke initiatieven van onderwijsinstellingen in de regio vinden binnen het GRILL concept laagdrempelig toegang tot een fysieke locatie om samen te komen, onderzoeksfaciliteiten en het netwerk van de campus
- Mogelijke partners[2] van de campus binnen het GRILL concept zijn:

gildeopleidingen · has hogeschool · Fontys · Yuverta · Maastricht University · TNO innovation for life

1) Werktitel; 2) Mogelijke partners gezien vanuit de visie, maar nog niet concreet met partijen besproken

A 3 Studenten

Studenten zijn veel en graag op campus, brengen leven in de brouwerij en 400 van hen wonen er in een uniek groen concept

Faciliteiten - Studentenhuisvesting

Unieke huisvesting in het groen op de campus voor studenten

- Innovatieve, duurzame huisvesting voor 400 HBO, bachelor, master en PhD studenten, die modulair is en ingebed in de groene omgeving op de campus
- Studenten wonen in het groen in een uniek concept dat zowel een showcase in voor duurzaamheid als voor een gezonde omgeving en op internationale schaal een uniek concept is
- Studenten hebben beschikking over een gezamenlijke moestuin, kas en community room
- Aansluitend faciliteiten op de campus op het gebied van horeca, sport en entertainment
- Studenten maken onderdeel uit van een living lab voor duurzaamheid en gezondheid op de campus en dragen zo nog eens extra bij aan het onderzoek

Inspiratie

Eden Hall Campus

Showcase van duurzame oplossingen op het gebied van energie, water en voedsel

The Green Village

Regelluw fieldlab voor duurzame innovatie in de stedelijke omgeving met studentenhuisvesting

BARBIZON

Innovatieve, duurzame en modulaire projectontwikkeling van AEMSEN

Bron: Bedrijfswebsites, Roland Berger

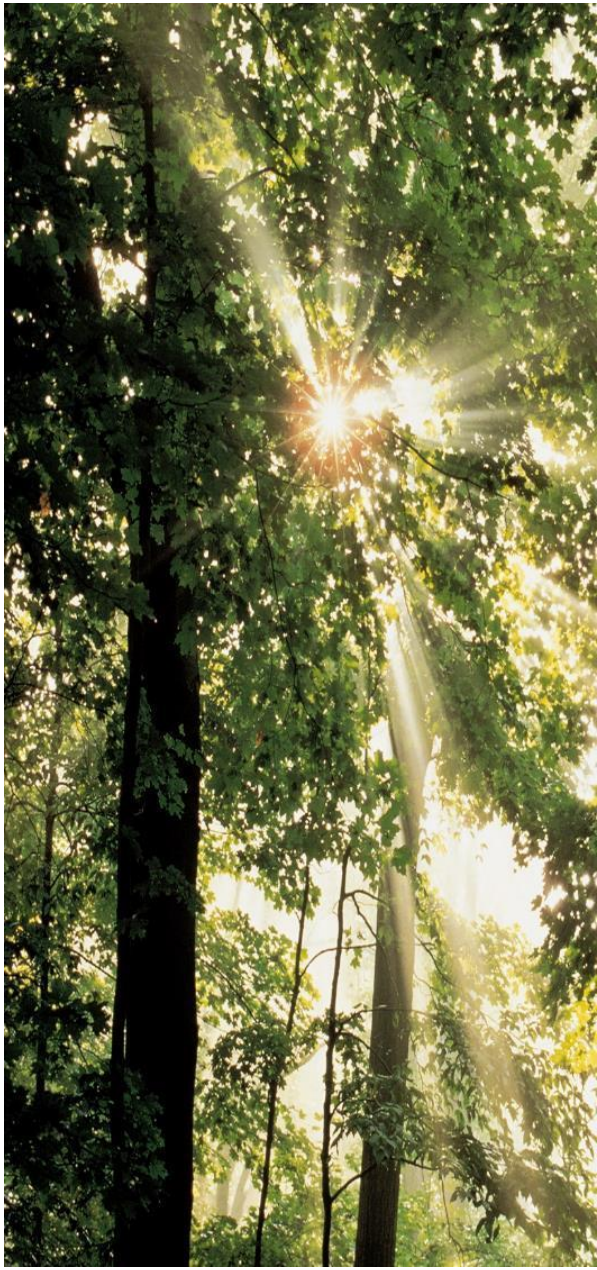

Het park op de groene campus vervult een belangrijke publieke functie voor sport en plezier, en beschikt over kleinschalige horeca- en expositie faciliteiten

Sport

- Bewoners uit de omgeving komen naar het park om te sporten in een groene buiten omgeving
- Voorbeelden van sporten die in het park beoefent kunnen worden zijn: hardlopen, wielrennen, kanoën, kleine sportklasjes, etc.

Plezier

- Bezoekers komen met hun kinderen naar het park voor recreatie
- Er is een bosspeeltuin in het park voor kinderen

Horeca faciliteiten

- Bezoekers kunnen gebruik maken van de kleinschalige horeca en retail voorzieningen bv. in de vorm van buitenterrassen in het park
- De campus beschikt over betaalbare horeca faciliteiten voor studenten, onderzoekers en medewerkers
- In de horeca en retail faciliteiten op de campus worden lokale en innovatieve producten geserveerd

Expositie

- Bezoekers komen op de campus in aanraking met de tuinbouw keten van de toekomst in de vorm van expositie
- Er is een bezoekerscentrum waar bewoners kunnen zien en uitleg kunnen krijgen over het onderzoek dat op de keten en het onderzoek dat op de campus plaatsvindt

A 4 Bezoekers

Een wandeling over de campus is een innovatie-beleving door de waardeketen van de toekomst en een duurzame en gezonde leefwijze

Expositie

Venlo Kas 2040 waar op een duurzame en high-tech wijze gezonde voeding wordt gemaakt

State-of-the-art verwerkings pilot naar innovatieve producten voor de consumenten van de toekomst

Innovatieve supermarkt waar de innovaties van de campus zijn te proberen en gezondheid en duurzaamheid leidraad zijn

Campus als expositie –
De campus is een plek waar bezoekers langs de innovatie over de gehele waardeketen kunnen lopen in een gezonde en duurzame toekomst

A 4 Bezoekers

De campus beschikt over een experience center waar partijen op de campus klanten, medewerkers en bezoekers de innovaties op de campus laten zien

Experience Center

Immersive Sensorial Experience

Een multi-sensory ervaring met:
- Voedsel van de campus
- 360° film
- 4D
- VR

Campus tour & workshop

Een tour langs de faciliteiten van de campus gekoppeld aan workshops in het experience center

Auditorium

Een auditorium en kleinere presentatiezalen voor bijeenkomsten van groepen van verschillende groottes

Evenement ruimte

Een ruimte voor evenementen en recepties aansluitend aan conferenties, presentaties, bezoeken, etc.

A 4 Bezoekers

De campus is zowel met het OV, fiets en de auto goed bereikbaar voor alle vier de gebruikers clusters

Bereikbaarheid met het OV

- De campus is goed ontsloten door het OV
- Focus ligt op een goede verbinding met station Venlo voor studenten uit de regio

Bereikbaarheid met de fiets

- Er is een goed onderhouden en verlicht fietspad tussen het centrum van Venlo en de campus
- Er zijn ook voldoende OV fietsen beschikbaar op station Venlo voor studenten uit de omgeving
- Onderwijsinstellingen hebben deelfietsen beschikbaar voor studenten die naar de campus moeten

Bereikbaarheid met de auto

- De campus is goed bereikbaar voor onderzoekers, onderwijzers en ondernemers met de auto
- Er is voldoende parkeergelegenheid beschikbaar

A Gezamenlijke visie 203*X*

De Brightlands Campus Greenport Venlo is in 203X een levendige innovatiecampus

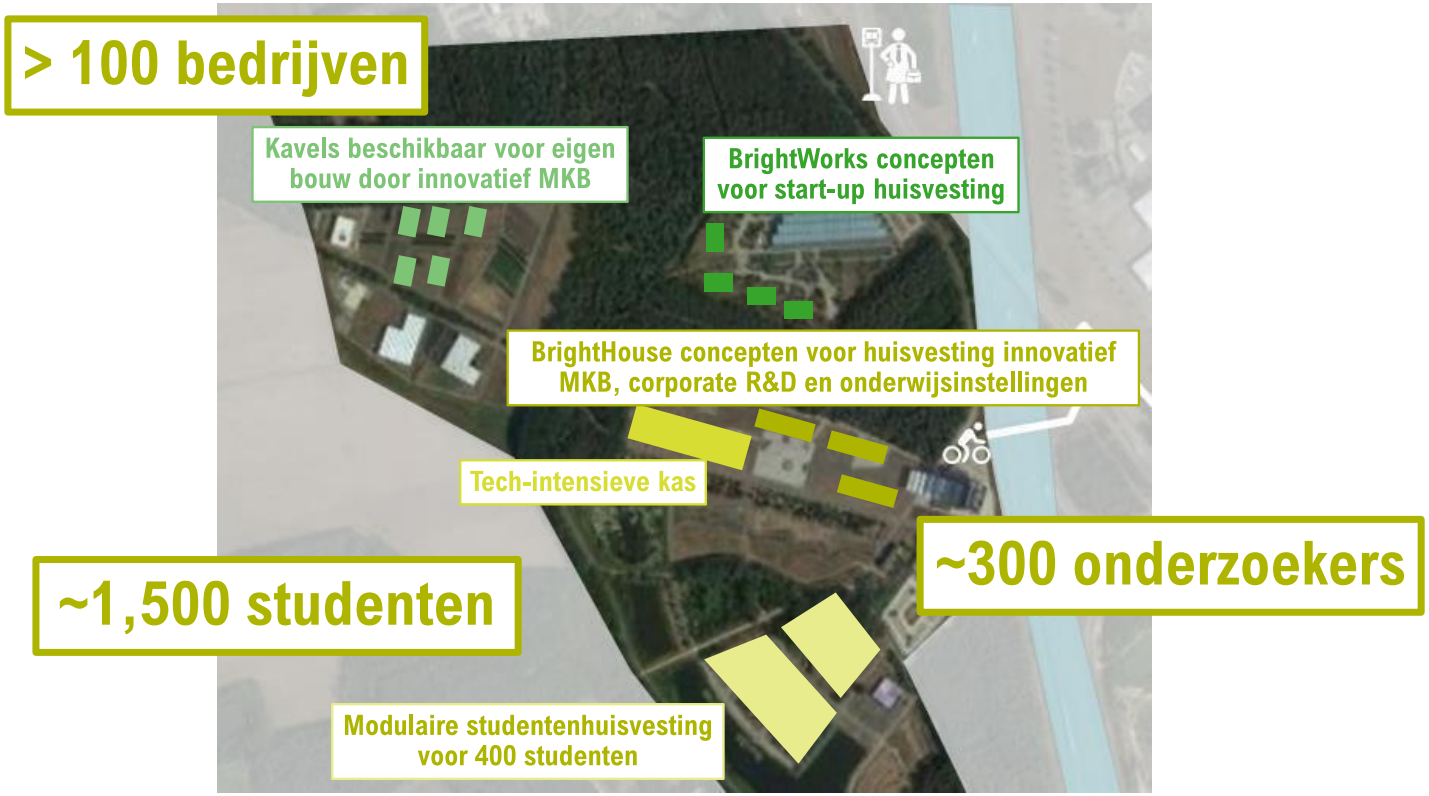

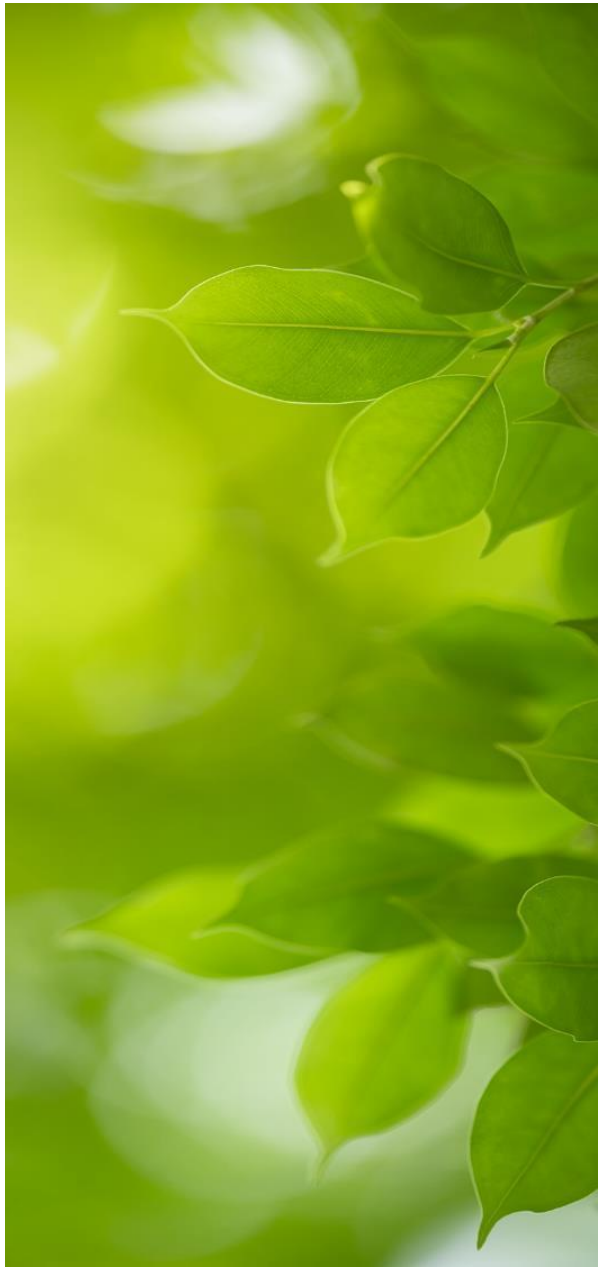

B. Ontwikkelpad

B Ontwikkelpad

Het ontwikkelpad bestaat uit drie fases – Eerst wordt een sterke fundering gelegd, waar een magneet werking vanuit gaat om uiteindelijk duurzaam te worden

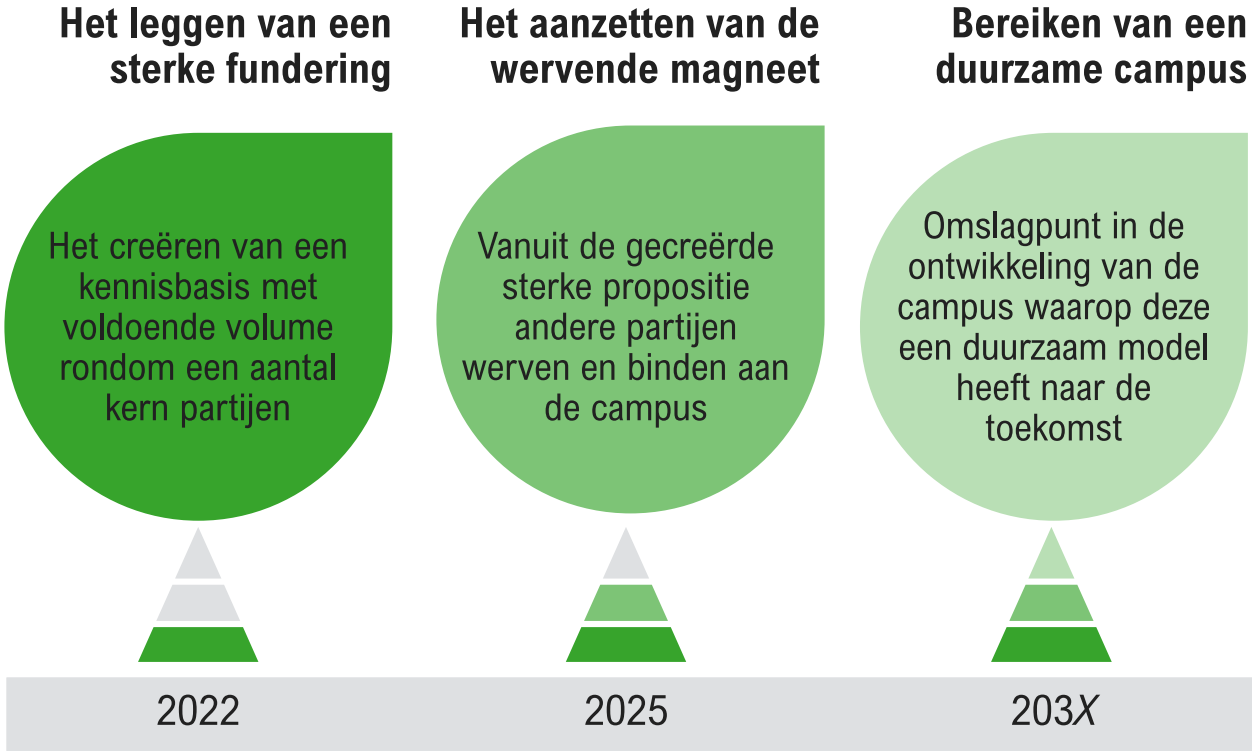

- In de eerste fase wordt een sterke fundering gelegd voor de campus, bestaande uit voldoende volume van een aantal kernpartijen, e.g. UM, BASF Nunhems, HAS, Fontys, …, wordt het huidige vastgoedprobleem opgelost, de benodigde unieke kern onderzoeksfaciliteiten neergezet met magneetwerking en de support propositie voor ondernemers vormgegeven
- In de tweede fase worden vanuit de sterke propositie van de campus studenten en nieuwe partijen aangetrokken en aan de campus gebonden, worden er grote nationale en internationale geldstromen aangesproken, zoals het Groeifonds, wordt de onderzoek infrastructuur verder uitgebouwd en gestart met de bouw van studentenhuisvesting
- In de derde fase bereikt de campus een dermate grote omvang, dat de vastgoedcase positief is. Daarnaast zijn er grote kern partijen aanwezig, e.g. UM en BASF Nunhems, die hun eigen significante ontwikkelingstrajecten op de campus uitvoeren, nieuwe onderzoeks faciliteiten ontwikkelen, innovatie programma's en derde geldstromen aantrekken, etc.

Binnen het ondernemers cluster ligt de focus in de 1e fase op het creëren van de juiste randvoorwaarden en vervolgens op het versnellen van de acquisitie

	Fase 1 – 2022 Randvoorwaarden ecosysteem creëren	Fase 2 – 2025 Versnelling acquisitie	Fase 3 – 203X Continue door ontwikkeling
Start-up community & support	- Opzetten fysiek & digitaal ondersteuningsdesk - Inrichten Community vloer op de campus - Lanceren Brightlands start-up programma - 200 uur TTO support per UM spin-off	- Lancering Brightlands AgroFood Fund II - Opzetten TTO afdeling van de UM op de campus	- Lancering Brightlands AgroFood Fund III - Opzetten expat center
Actieve acquisitie	- Doorvoeren personele unie campus en vastgoed organisatie - Realiseren structurele financiering organisatie ten behoeve van actieve acquisitive bedrijven	- Versterken acquisitive activiteiten van de campusorganisatie o.b.v. versterkte propositie - Voorzetten structurele financiering voor actieve acquisitie	- Continue vernieuwing van de mensen en partijen op de campus doordat gegroeide bedrijven uitvliegen en nieuwe bedrijven worden aangetrokken
Multi-tenant vastgoed	- Oplossen huidig vastgoed probleem – besluit aandeelhouders over uitwerking scenario's campus organisatie (December 2022) - Creëren van ruimte voor start-ups, en voorbereiding en besluitvorming van mogelijke uitbreiding voor MKB en corporates	- Versnellen van de ontwikkeling van huisvestingsruimte voor bedrijven om plek te bieden voor de versnelde acquisitie	- Vastgoedcase is positief

Het aantal ondernemers (start-ups en scale-ups/innovatief MKB) binnen de focus van de campus groeit de komende jaren door tot een kritische massa

Indicatief ontwikkelpad op de campus gevestigde ondernemers binnen het ecosysteem, 2022-2035 [#]

- Scale-ups/innovatief MKB en start-ups **binnen het thema en de focus** van de campus
- Ondersteunde partijen, e.g. LLTB, Next Venture Partners, Rooth-Invest, LIOF, etc. en overige partijen, e.g. Munckhof, Xerox, etc. zijn hierin niet meegenomen en er wordt ervan uitgegaan dat zowel ondersteunende als overige partijen gelijk blijven in omvang en gehuisvest in Villa Flora en Innovatoren

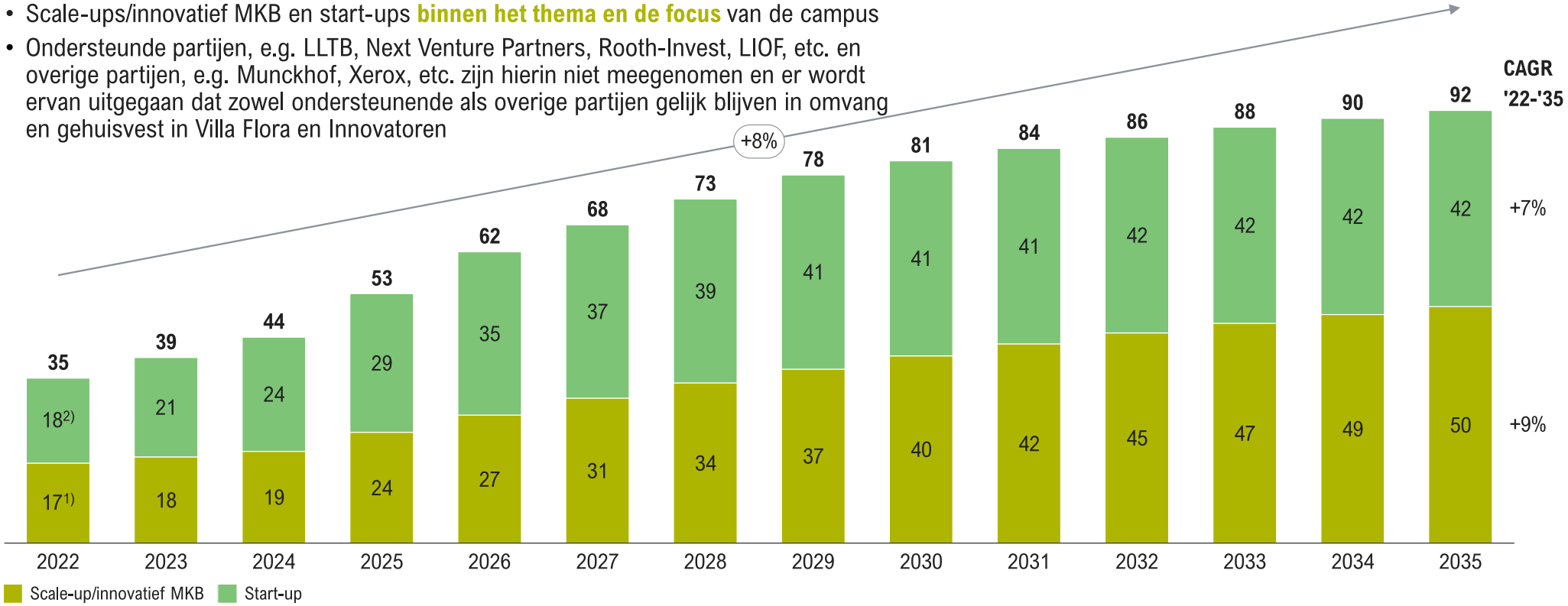

1) Arvalis, Bluehub, Brightlabs, Compas Agro, Fellowmind, FI&S, Frankort & Koning, Good Life International, Hermans Suikermais, Hendrix Fruit & Vegetables, Innoveins Seed Solutions, Qualitynow, Vitacress Real, Volantis, Cultus, Deltastar, Indocert;
2) AgroWizard, Bluehub/Innoveins, Boosting Alpha, Brita Solar Technologies, Genzai, Global Spice, Grassa, Innoveins Facilitair BV, Kipster, MiFood, Pharox, Pectof, Sudryso, Verdifood, Cannovex, Novioponics, Octinion Nederland, Greenhabit

Het aantal werknemers van start-ups en scale-ups/innovatief MKB groeit in lijn met het aantal gevestigde partijen

Indicatief ontwikkelpad op de campus gevestigde werknemers binnen het ecosysteem, 2022-2035 [# FTE]

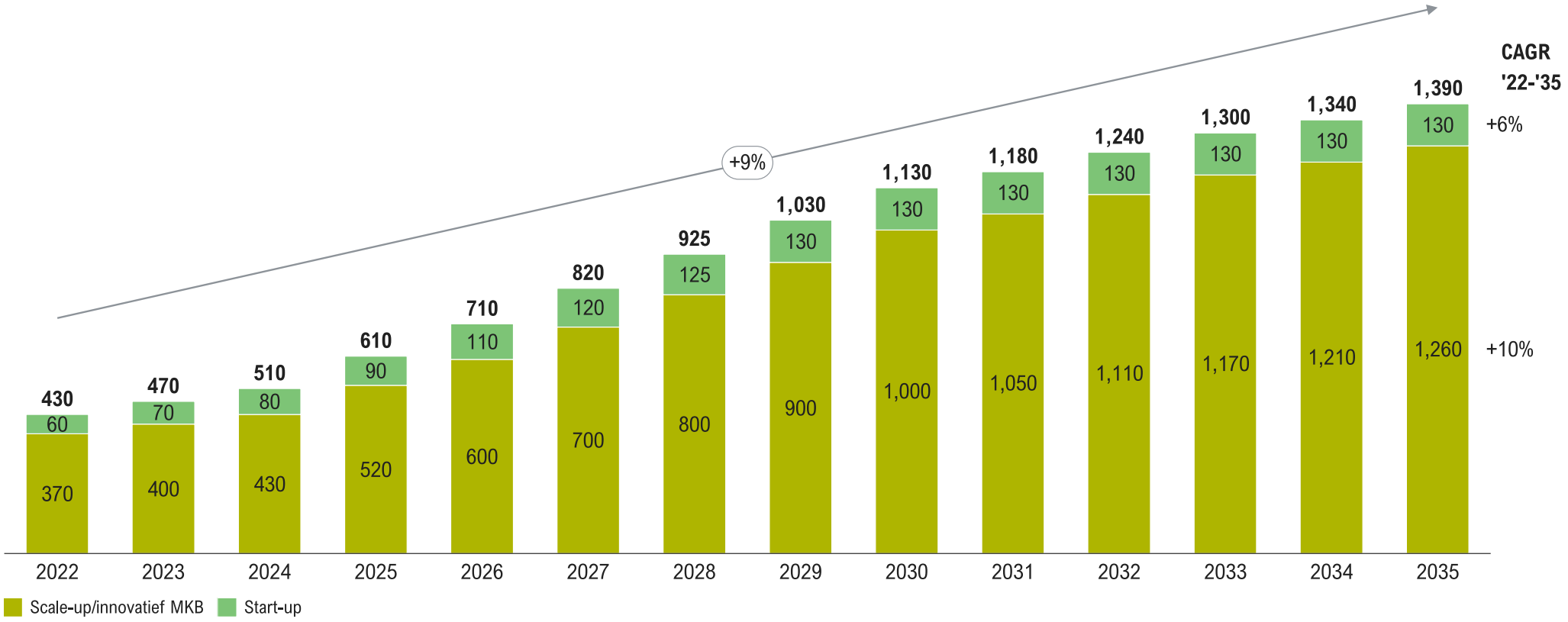

De groei in start-ups is gebaseerd op instroom vanuit 4 bronnen – Historische groei en aannames m.b.t. spin-offs zijn gebruikt om te komen tot een realistisch groeipad

Aannames ontwikkelpad Start-ups

Innovatief MKB regio

- Innovatief MKB uit de regio is in de ondernemende omgeving Noord-Limburg een belangrijke bron van start-ups en zal dit naar verwachting ook blijven:
  - In de afgelopen 5 jaar hebben zich 9 start-ups uit de regio op de campus gevestigd
  - Dit is gemiddeld ~1.8 start-up per jaar
  - In het ontwikkelpad wordt uitgegaan van **1 start-up per jaar** uit de regio

Start-up programma

- Vanuit het start-up programma hebben de afgelopen jaren zich start-ups op de campus gevestigd:
  - In de afgelopen jaren is 2 keer een start-up programma gedraaid
  - In totaal hebben zich 5 start-ups vanuit dit programma op de campus gevestigd
  - In het ontwikkelpad wordt uitgegaan van **2 start-ups per jaar** vanuit het jaarlijkse start-up programma

Start-up fondsen

- Het Brightlands AgriFood Fund heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in start-ups die zich vervolgens op de campus gevestigd hebben:
  - EUR 20 m huidige omvang
  - Van de 6 investeringen hebben er zich 4 op de campus gevestigd
  - Uitgaande van een gemiddelde investering van EUR 3 m, resulteert een investering van EUR 4.5 m in het fonds in 1 op de campus gevestigde start-up
  - In het ontwikkelpad wordt uitgegaan van het lanceren van een nieuw fonds in 2025 en 2030 met een omvang van EUR 45 m en duur van 5 jaar, resulterend in **2 start-ups per jaar**

Spin-offs

- In de toekomst zullen onderzoekers van de Universiteit ook een bron van start-ups vormen via spin-offs:
  - De Universiteit Maastricht had in 2020 5 spin-offs op de Brightlands Health Campus vanuit 1,200 PhD's (1 spin-off per 240 PhD's)
  - De Universiteit Wageningen had in 2020 4 spin-offs vanuit 2,000 PhD's (1 spin-off per 500 PhD's)
  - Op basis van de toegepaste focus en ondersteuning vanuit de ervaren TTO van de Maastricht Health Campus wordt er gerekend met **1 spin-off per 350 PhD's**

Overige aannames

- Startpunt:
  - Het startpunt voor het ontwikkelpad is **18 start-ups in 2022** binnen het ecosysteem op basis van de huidige gevestigde partijen
- Aantal FTE:
  - Er wordt gerekend met gemiddeld **3 FTE per start-up** op basis van de huidige samenstelling van start-ups binnen het ecosysteem
- Uitstroom:
  - In het ontwikkelpad wordt er uitgegaan dat alle start-ups uitstromen na 5 jaar – **10% stroomt door naar scale-up/innovatief MKB**
  - De overige 90% stopt in de huidige vorm, maar (een deel van) het talent zal behouden blijven voor de regio in nieuwe start-ups of als werknemer in nieuwe bedrijvigheid

Bron: BCGV, universiteit websites, Roland Berger

De groei in scale-ups en innovatief MKB is gebaseerd op historische groei, verwachtingen wat betreft de magneetwerking en doorstroom vanuit start-ups

Aannames ontwikkelpad scale-ups en innovatief MKB

Scale-ups

- Een gedeelte van de start-ups op de campus zal uitgroeien naar scale-ups/innovatief MKB:
  - Voorbeelden van partijen die op de campus doorgroeien zijn BrightLabs en Pharox
  - BrightLabs is doorgegroeid van een box in Villa Flora naar 2 units in BrightWorks
  - Pharox huurde ook eerst één box in Villa Flora en groeit nu door naar een unit in BrightWorks
  - Naar verwachting zal **jaarlijks 10% van de start-up uitstroom** doorstromen naar scale-up

Innovatief MKB regio

- Innovatief MKB uit de regio ziet de meerwaarde van de campus en een aantal hiervan vestigt zich hier ook:
  - In de afgelopen 5 jaar hebben zich 17 MKB'ers uit de regio op de campus gevestigd
  - Dit is gemiddeld ~3.4 MKB'ers per jaar
  - In het ontwikkelpad wordt uitgegaan van **3 innovatieve MKB'ers per jaar** uit de regio

Magneetwerking

- Nadat in de eerste fase de kennisbasis op de campus vergroot is en unieke kernfaciliteiten zijn gerealiseerd, vergroot dit ook de meerwaarde en magneetwerking van de campus op innovatief MKB:
  - In het ontwikkelpad wordt uitgegaan van een **toename van de instroom vanuit de regio** d.m.v. de magneetwerking van de campus **vanaf 2025** resulterend in een extra **2 innovatieve MKB'ers per jaar**

Uitwisseling Brightlands

- Het doel is om bedrijven te huisvesten binnen het Brightlands ecosysteem daar waar zij de beste aansluiting hebben met het thema en het beste passen binnen het ecosysteem
- Naar verwachting zullen sommige bedrijven tijdens hun ontwikkeling bepaalde strategische keuzes maken, waardoor zij uiteindelijk betere aansluiting vinden bij één van de andere Brightlands campussen
- Naar verwachting zal de uitwisseling die hierdoor ontstaat versnellen zodra de magneetwerking intreedt en leiden tot een instroom van **1 innovatieve MKB'er per jaar**

Overige aannames

- Startpunt:
  - Het startpunt voor het ontwikkelpad is **17 innovatieve MKB'ers in 2022** binnen het ecosysteem op basis van de huidige gevestigde partijen
- Aantal FTE:
  - Er wordt gerekend met een groei van gemiddeld **22 FTE per innovatief MKB** op basis van de huidige samenstelling van MKB'ers binnen het ecosysteem naar **25 FTE per innovatief MKB** in 2030 d.m.v. van een versnelling in groei in de tweede fase
- Uitstroom:
  - In het ontwikkelpad wordt er uitgegaan van een uitstroom van **10% per jaar** naar de regio of één van de andere Brightlands campussen

Bron: BCGV, Roland Berger

Om de nieuwe start-ups te kunnen vestigen op de campus worden er de komende jaren 3 additionele BrightWorks ontwikkeld om te voldoen aan de verwachtte vraag

Indicatief ontwikkelpad BrightWorks gebouwen, 2022-2035

- Voor nieuwe start-ups wordt ruimte geboden op de campus binnen nieuwe BrightWorks gebouwen
- Elk BrightWorks gebouw bestaat uit 10 units – Een start-up gebruikt 1 unit en een scale-up gebruikt 2 units
- Er wordt op voorraad gebouwd om te zorgen dat start-ups niet onnodig moeten uitwijken naar andere locaties

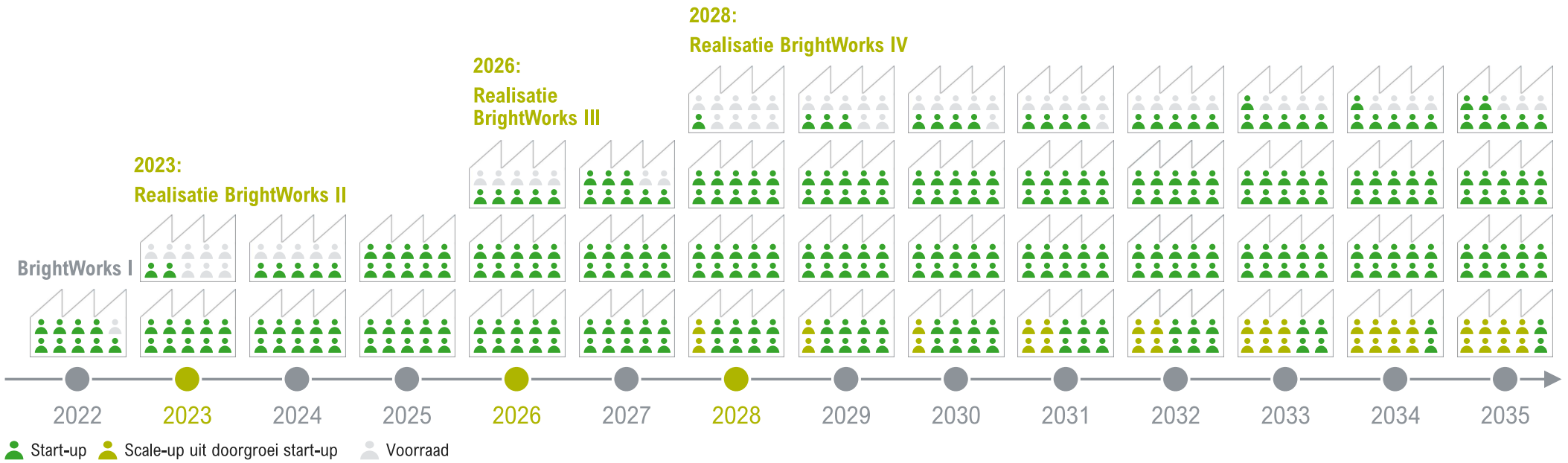

Het BrightHouse concept biedt ruimte aan de onderzoeksafdelingen van corporate, innovatief MKB uit de regio en kennisinstellingen

Indicatief ontwikkelpad innovatief MKB, corporate R&D en kennisinstellingen in BrightHouses, 2022-2035

- Voor corporate onderzoeksafdelingen, innovatief MKB uit de regio en kennisinstellingen is het BrightHouse concept beschikbaar
- Innovatieve MKB'ers gebruiken 12.5 VVO m^2 kantoor- en labruimte per medewerker op basis van huidig gebruik
- Corporate R&D gebruikt 12.5 VVO m^2 kantoor ruimte en 10 VVO m^2 labruimte per medewerker
- Er wordt op voorraad gebouwd om te zorgen dat er tijdig plek is om nieuwe partijen te vestigen
- Voor MKB dat zelfstandig wil bouwen, is er ruimte beschikbaar in de Boskamer op kavels te ontwikkelen
- Aanname is dat 7% van het innovatief MKB uit de regio zelf wil bouwen op basis van de huidige bij de campus organisatie bekende wensen[1)]

Er is de komende jaren naar verwachting voldoende ruimte in BrightHouse I – In de eerste fase is het noodzakelijk om alvast vooruit te plannen op basis van de daadwerkelijke instroom van BrightHouse I en de ontwikkeling van een duurzaam vastgoed model m.b.t. de besluitvorming, voorbereiding en bouw van het volgende BrightHouse

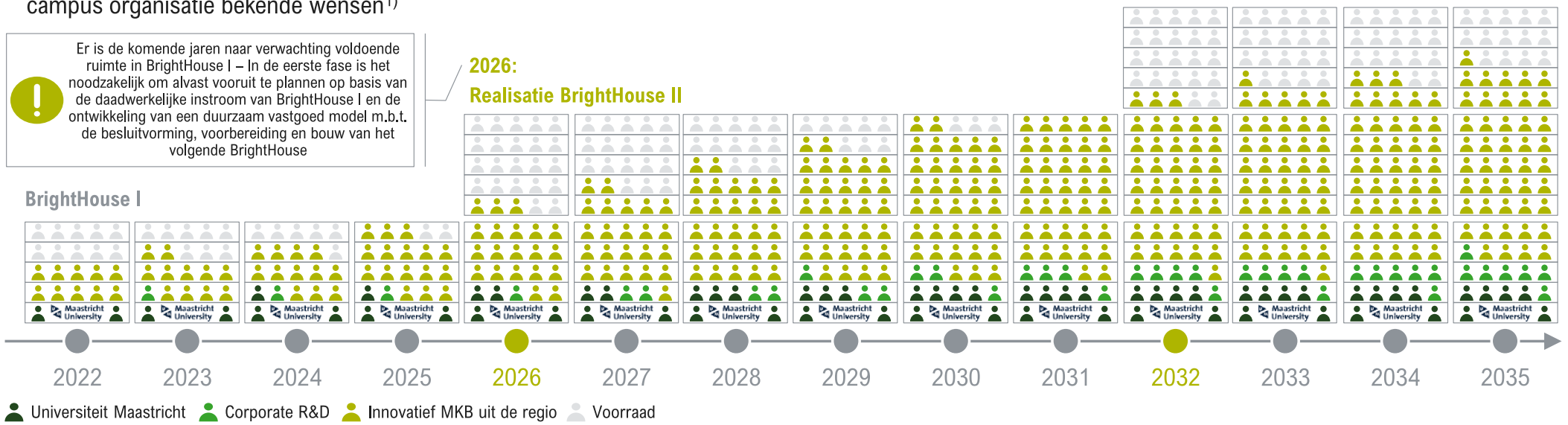

1) Resulterend in ~90 FTE en ~1,200 m^2 VVO in 2035 vanuit zelf bouwend innovatief MKB in de Boskamer

Binnen het onderzoekers cluster ligt de focus in de 1e fase op het ontwikkelen van een sterke kennisbasis van inhoudelijke partners en unieke onderzoeksfaciliteiten

	Fase 1 – 2022 – Ontwikkelen sterke kennisbasis	Fase 2 – 2025 – Magneetwerking corporate R&D	Fase 3 – 203X – Door ontwikkelen onderzoeksprogramma's
Kennisdragers	- UM zet een stevige basis van nieuwe onderzoeksgroepen neer en gekoppelde onderzoeksprogramma's - BASF groeit in aanwezigheid op de campus - Campus organisatie, UM & BASF werken samen om andere grote kennisdragers te identificeren en enthousiasmeren	- Onderzoeksgroepen UM groeien en nieuwe groepen worden opgezet - Industriële hoogleraren worden aangesteld in samenwerking met corporates die R&D capaciteit op de campus vestigen - Potentiële nieuwe kennisdragers worden aangetrokken om R&D capaciteit op de campus te ontwikkelen	- De campus wordt (inter)nationaal erkend als belangrijke speler op het gebied van gezonde voeding op basis van hoogwaardige tuinbouw, en trekt (inter)nationaal spelers aan om te participeren in het onderzoek
Publiek private samenwerkingen & onderzoekfaciliteiten	- BFFI wordt opgezet en de bijbehorende tech-intensieve kas en indoor farming faciliteiten worden gerealiseerd - Business-cases en financiering van faciliteiten binnen de regiodeal tranche II worden uitgewerkt en co-investeringen verkregen - High-end onderzoeksfaciliteiten bij innovatief MKB worden opgenomen in campus netwerk	- Nieuwe consortia worden opgebouwd met het bedrijfsleven gekoppeld aan programma's om nieuwe faciliteiten te ontwikkelen - Nationale en Europese middelen worden aangetrokken, bijvoorbeeld een Groeifonds aanvraag - Nieuwe onderzoeksfaciliteiten worden gerealiseerd	- Doorontwikkeling van huidige en nieuwe onderzoeksprogramma's - Aanvullende onderzoeksfaciliteiten worden ontwikkeld om de onderzoeksinfrastructuur te complementeren

B 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

Het aantal onderzoekers op de campus groeit eerst vanuit de aanwezige kennispartners en versnelt vervolgens vanuit additionele corporates en 3e partijen

Indicatief ontwikkelpad onderzoekers & ontwikkelaars, 2022-2035 [# FTE]

- Onderzoekers van derde partijen groeien in het ontwikkelpad in lijn met de groei van de onderzoekscapaciteit vanuit de inhoudelijke partners met een vertraging van 2 jaar

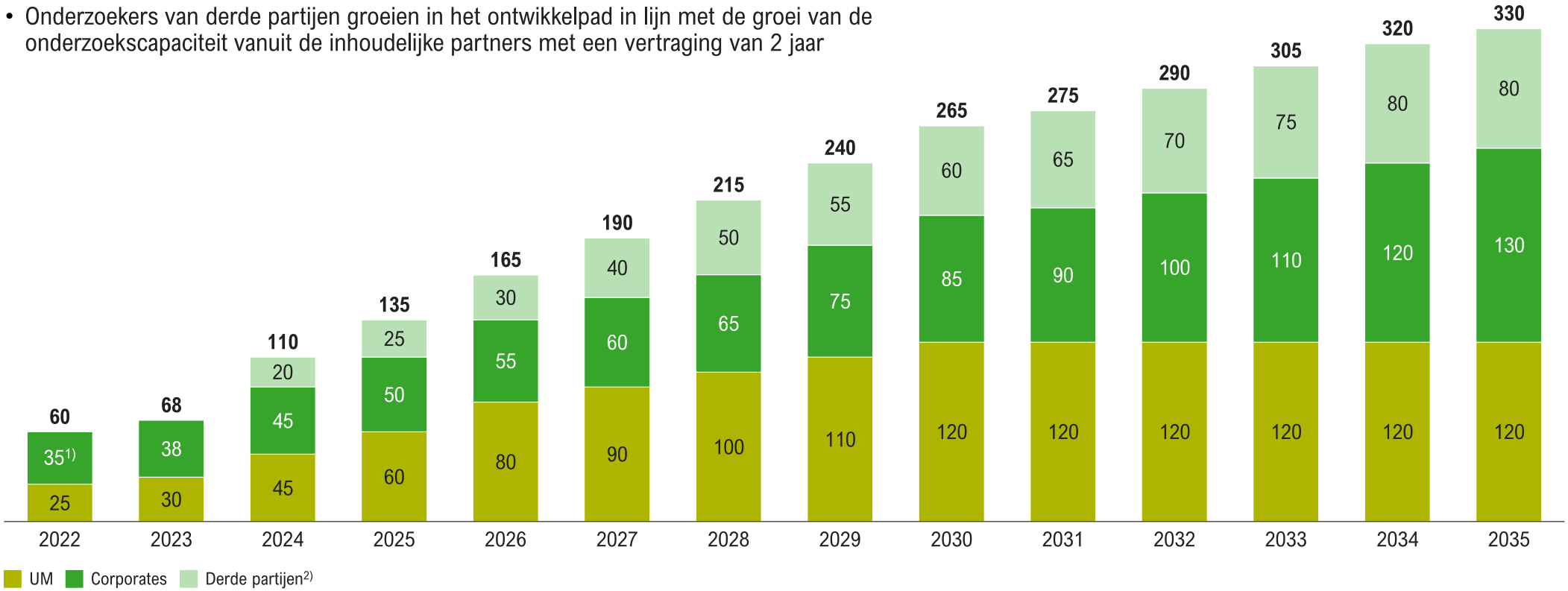

1) BASF Nunhems, BVB, Ramboll, Scelta; 2) Partijen die niet op de campus gevestigd zijn, maar deelnemen aan onderzoeksprojecten op die campus, zie pagina 22 voor verdere toelichting

Het aantal onderzoekers van de UM groeit tot ~120 binnen de 11 onderzoeks-groepen vooruitlopend op de groei in het aantal studenten

Indicatief ontwikkelpad onderzoekers UM, 2022-2035 [# FTE]

- De UM zal additioneel over tijd aanvullende docenten in dienst nemen om het volledige onderwijsprogramma op de campus te kunnen verzorgen

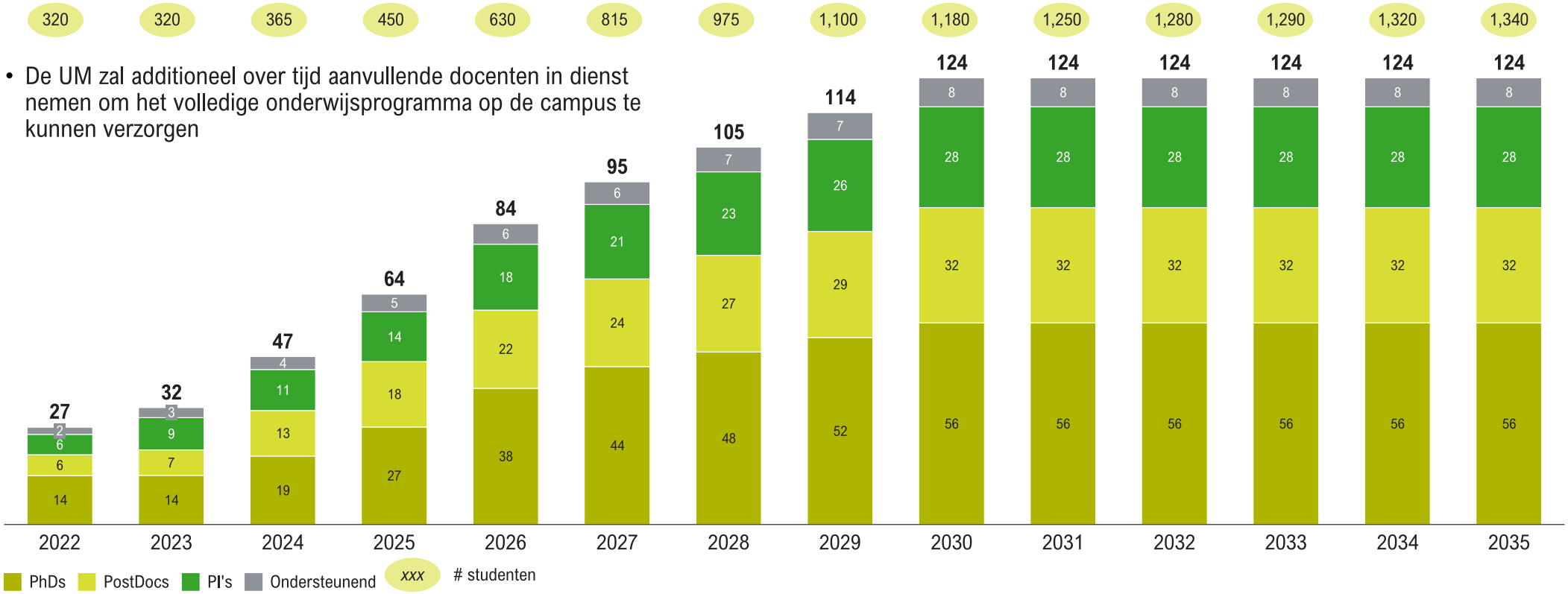

B 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

De groei in corporates is gebaseerd op gerichte actieve acquisitie van campus organisatie en inhoudelijke partners gezamenlijk om de waardeketen in te vullen

Aannames ontwikkelpad Corporate R&D

Ontbrekende schakels waardeketen

- Met BASF Nunhems als aandeelhouder heeft de campus een goede kennisbasis vanuit het bedrijfsleven op het gebied van zaadveredeling en de optimalisatie van groei omstandigheden en teelt methoden
- Belangrijke ontbrekende schakels binnen de waardeketen wat betreft Corporate R&D zijn:
  - Automatisering
  - Verwerking
  - Logistiek
  - Retail
  - Gezonde voeding
- Het doel is om in de **tweede fase** van het ontwikkelpad een corporate aan te trekken op deze en overige schakels om het ecosysteem te complementeren

Gerichte actieve acquisitie

- Om dit doel te verwezenlijken is gerichte acquisitie vanuit de campus organisatie in combinatie met de magneetwerking uitgaande van de unieke kernfaciliteiten en aanwezigheid van sterke kennispartijen noodzakelijk
- De campus organisatie wordt hierin gesteund door de inhoudelijke partners op de campus – UM en BASF – die ook zelf actief interessante corporates scouten en betrekken bij nieuwe onderzoeksprogramma's en het ontwikkelen van nieuwe onderzoek faciliteiten
- In het ontwikkelpad wordt uitgegaan van **4 additionele corporates** op de campus, die zich vestigen in de periode van 2025 tot 2030

Doorgroei R&D capaciteit

- Er wordt uitgegaan van een model waarin corporates hun R&D activiteiten op de campus over tijd organisch uitbreiden, omdat zij aan meer onderzoekprogramma's en activiteiten deelnemen samen met de inhoudelijke partners
- In het ontwikkelpad wordt uitgegaan van gemiddeld **2 FTE** in het eerste jaar uitgroeiend tot **20 FTE** in het 10e jaar dat een partij op de campus gevestigd is

Startpunt

- Het startpunt voor het ontwikkelpad is **4 corporates in 2022** binnen het ecosysteem op basis van de huidige gevestigde partijen
- In het ontwikkelpad wordt uitgegaan van een stabiele situatie voor de huidige gevestigde corporates

Bron: BCGV, Roland Berger

B 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

Inhoudelijke partners en de campus organisatie trekken samen op bij het ontwikkelen van programma's en infrastructuren op de campus

Inhoudelijke partners en campus organisatie trekken samen op

- UM en BASF als inhoudelijke ankers en aandeelhouders trekken schouder aan schouder op met de campus organisatie om:
  - Publiek-private innovatieprogramma's op de campus te definiëren, ontwikkelen en hiervoor financiering aan te trekken
  - Onderzoek infrastructuren te definiëren, ontwikkelen, consortia op te zetten, financiering aan te trekken, bouw te realiseren en exploitatie te organiseren
  - Andere partijen en potentiële kennisdragers te identificeren en benaderen om te participeren

Gezamenlijk ontwikkelteam vanuit campus organisatie, UM en BASF

- Eén ontwikkelteam wordt gevormd met één verantwoordelijke per partij
- Zij coördineren de ontwikkeling van de gezamenlijke programma's en infrastructuren op de campus, en zijn verantwoordelijk voor de acquisitie van specifieke toekomstige corporates op de campus en het betrekken van onderwijsinstellingen in de regio, zoals de HAS en Fontys, binnen deze programma's en faciliteiten
- Dit team spreekt elkaar dagdagelijks en ontmoet elkaar geregeld op de campus
- De verantwoordelijke van elke partij is verantwoordelijk voor het op lijnen van de interne organisatie, om gerichte teams te vormen voor ontwikkelen van specifieke programma's / infrastructuren

B 2 Onderzoekers & ontwikkelaars

Het ontwikkelteam beheert de portfolio van initiatieven om nieuwe innovatieprogramma's en onderzoeksfaciliteiten te ontwikkelen op de campus

Fasering ontwikkeling initiatief

Fase 1 – Vorming inhoudelijke consortium

- Idee voor een nieuwe faciliteit ontstaat vanuit één of meerdere inhoudelijke partijen
- Een inhoudelijk consortium wordt gevormd om het idee verder te ontwikkelen en draagvlak te creëren, hierbij worden de onderwijsinstellingen in de regio, e.g. HAS en Fontys gezien als primaire partners
- Er wordt aansluiting gezocht met één van de bestaande onderzoeksprogramma's op de campus of een nieuw onderzoeksprogramma binnen de focus
- Duur: 0.5 – 1 jaar
- Voorbeelden:

Fase 2 – Concretisering businessplan

- Consortium wordt geformaliseerd
- Invulling, ontwerp en businessplan van de faciliteit worden geconcretiseerd door het consortium
- Financiering vanuit deelnemende partijen, onderzoeksprogramma's, subsidies, etc. wordt gemobiliseerd
- Omgevingsvergunning wordt aangevraagd
- Duur: 0.5 – 1 jaar
- Voorbeelden:

Fase 3 – Realisering bouw

- Omgevingsvergunning is goedgekeurd
- Er wordt gestart met de bouw
- Duur 1 jaar

Het ontwikkelteam maakt en beheert de roadmap van onderzoeksfaciliteiten – In 2022 maken zijn een lange termijn plan dat jaarlijks wordt geactualiseerd

Ontwikkelpad onderzoeksfaciliteiten

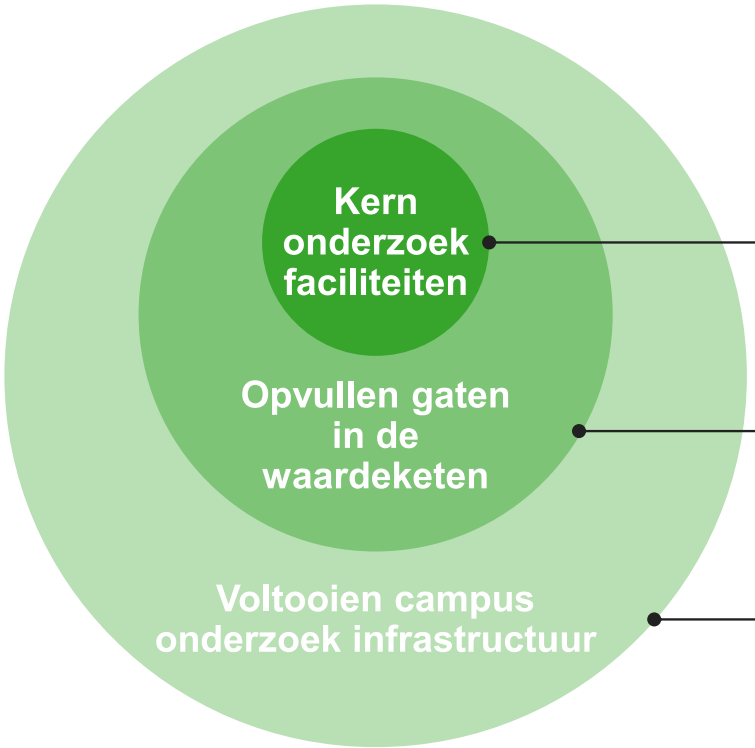

- Wat zijn de kern onderzoeksfaciliteiten van de campus, waarvan een aantrekkende werking uitgaat naar onderzoekers en bedrijven?
- Welke faciliteiten komen er in de 2e fase bij om de belangrijkste gaten in de waardeketen te dekken?
- Welke faciliteiten zijn er in de laatste fase nog nodig om de campus onderzoek infrastructuur compleet te maken?

Portfolio potentiële onderzoeksfaciliteiten

Bio-tech unit

Nutritional Concepts Lab

Tech-intesieve kas

Small Scale Food Factory

Indoor farming 3.0

Post-harvest & food quality

Food Concepts Center

Supermarkt 2.0

Test and taste center

Data visualization lab

De onderzoek infrastructuur van de campus ontwikkelt zich vanuit de kernfaciliteiten naar een gehele dekking van de waardeketen

Indicatief ontwikkelpad onderzoeksfaciliteiten

- Indicatief ontwikkelpad op basis van reeds bestaande plannen en ambities van individuele partijen
- Het ontwikkelteam zal in 2022 de definitieve roadmap voor de onderzoek infrastructuur opstellen
- Tijdens de eerste fase ligt de focus op het uitwerken van de businesscases en financiering voor de realisatie en exploitatie van de onderzoeksfaciliteiten binnen de regiodeal tranche II en het verkrijgen van de benodigde co-investering

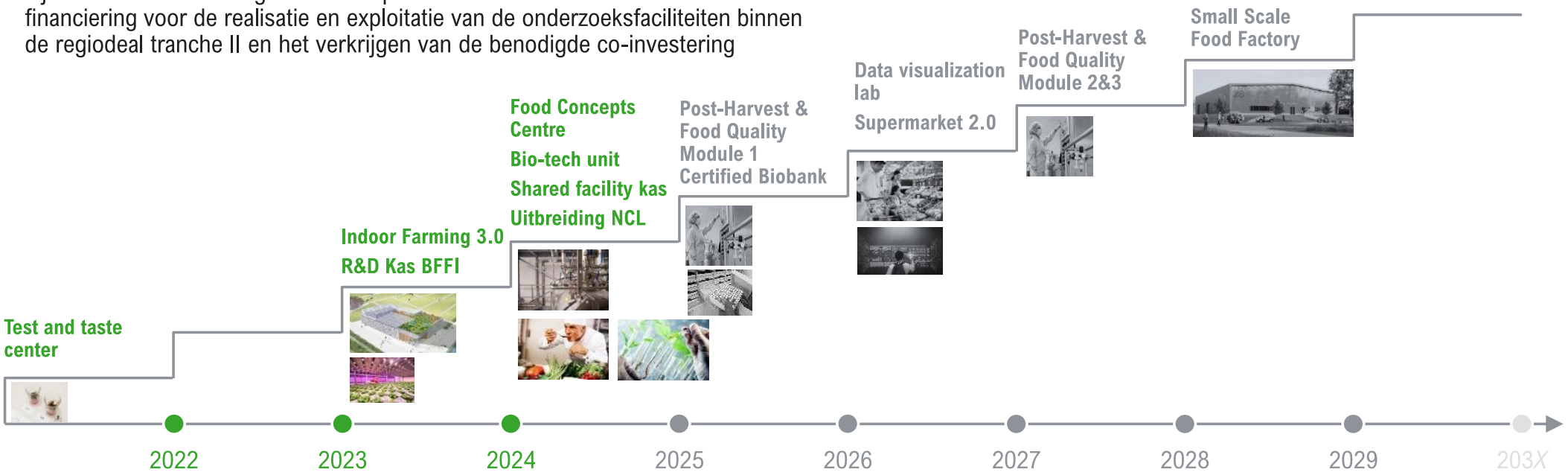

Binnen het studenten cluster ligt de focus in de eerste fase op het ontwikkelen van de onderwijsprogramma's van UM en het opzetten van GRILL

	Fase 1 – 2022 – Ontwikkelen onderwijsprogramma's	Fase 2 – 2025 – Versnelling instroom studenten	Fase 3 – 203X – Continue talentontwikkeling
Opleidingen	- Nieuwe opleidingen van de UM worden opgezet en geaccrediteerd - Hogescholen en MBO's in de regio worden actief betrokken en een gezamenlijke roadmap gecreëerd voor hun activiteiten op de campus	- Studenten worden geworven via (inter)nationale marketing - Activiteiten Hogescholen/MBO worden verder ontwikkeld op de campus	- Onderwijsprogramma's draaien op volle toeren en creeren een continue instroom van talenten
Onderwijs huisvesting	- Er wordt een plan uitgewerkt met betrekking tot de benodigde ruimte, onderliggende business case en mogelijke financiering voor de benodigde ruimte voor educatie vanuit de UM	- Realisatie en bouw van onderwijs gebouw UM om het groeiende aantal studenten op de campus te kunnen onderbrengen	- Langdurige afname van onderwijsruimten op de campus door de Universiteit Maastricht
Studenten huisvesting	- Planologisch-juridische procedure tot wijziging bestemming wordt doorlopen - Financier/risicodragende partij wordt aangetrokken	- Eerste fase modulaire huisvesting van 100 units wordt op de campus gerealiseerd - Er wordt een besluit genomen over uitbreiding modulaire studentenhuisvesting	- Tweede fase modulaire huisvesting voor studenten van 300 additionele units wordt gerealiseerd
GRILL	- Het GRILL concept wordt op korte termijn verder uitgewerkt door een kwartiermaker i.s.m. de onderwijs-instellingen uit de regio en in nauwe afstemming met bestaande intiatieven, en er wordt aansluiting gezocht met het Groeifonds[1)]	- Het GRILL concept wordt verder uitgebreid op de campus met aanvullende faciliteiten en professionals	- GRILL groeit uit tot een concept dat zichzelf in stand kan houden via de bijdragen van bedrijven voor projecten

1) Bestaande Groeifondsaanvraag voor opschaling van publiek-private samenwerking in het beroepsonderwijs

B 3 Studenten

Het aantal studenten van de UM en Hogescholen op de campus groeit over tijd binnen de nieuwe onderwijsprogramma's en projecten binnen GRILL

Indicatief ontwikkelpad studenten, 2022-2035 [# studenten]

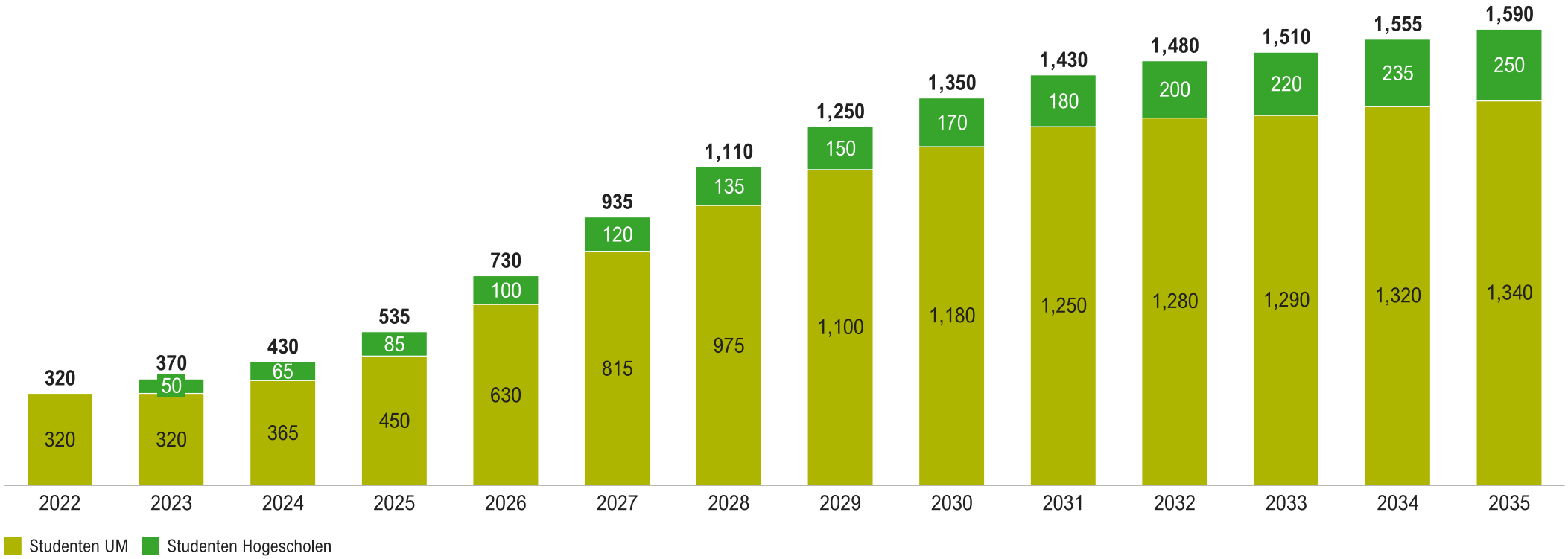

De UM ontwikkelt en lanceert de komende jaren 7 nieuwe onderwijsprogramma's

Indicatief ontwikkelpad opleidingen UM, 2022-203X [startjaar opleiding]

2022

Doelmatigheid studies

De doelmatigheid trajecten voor de nieuwe bachelor en master in 2024 worden uiterlijk Q2 2022 gestart om profijt te hebben van de huidige dynamiek van de nieuwe onderwijs sectorplannen

Eind 2022 moeten de eerste doelmatigheid studies afgerond zijn

2023

Bachelor Circular Engineering: 3e jaar specialisatie

Ingenieur opleiding met sterke technische basis in combinatie met natuurwetenschappen en wiskunde

September 2024

Bachelor Sustainable Bioscience

Brede bachelor met systeembenadering om de duurzame wereld van morgen vorm te geven vanuit het perspectief van de biologie met de uitstroomprofielen: Earth Systems, Agricultural Systems en Food Systems

September 2025

Bacheloropleiding

[n.t.b.]

Tijdslijn en realisering is afhankelijk van een positief advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) en toekenning accreditatie vanuit de Nederlands-Vlaams Accreditatieorganisatie (NVAO)

2022 — 203X

September 2024

Master Crop Biotech. & Engineering

Opleiding met als doel studenten op te leiden in het ontwikkelen en optimaliseren van de productie van duurzame plantaardige producten, die zowel als voeding en als circulaire grondstof voor de industrie kunnen worden ingezet gebruikmakend van de kennis en expertise van de Chemelot campus

September 2025

Master opleiding

[n.t.b. in samenwerking met Ondernemend Venlo]

September 2026

Master Environmental Sciences

Opleiding die studenten opleidt om de meest urgente milieuproblemen te kunnen begrijpen en aanpakken door de combinatie en integratie van verschillende vakgebieden, e.g. biologie, ecologie, scheikunde, data science en geologie

Master BioCircular Business Engineering

Opleiding die studenten opleidt op het kruisvlak tussen business en engineering. Sluit aan op het bestaande bachelor programma Business Engineering

B 3 Studenten

De UM voorziet in 2035 3 bacheloropleidingen en 6 masteropleidingen aan te bieden op de campus met in totaal ~1,300 studenten

Indicatief ontwikkelpad studenten UM, 2022-2035 [# studenten]

2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
2	2	3	4	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

- De UM blijft van het Raad van Arbeid gebouw gebruik maken voor hoorcolleges, etc. en huisvesting van de huidige opleidingen
- De nieuwe opleidingen hebben hun zwaartepunt op de campus, en studenten zullen daar naast praktisch onderwijs ook hoorcolleges volgens

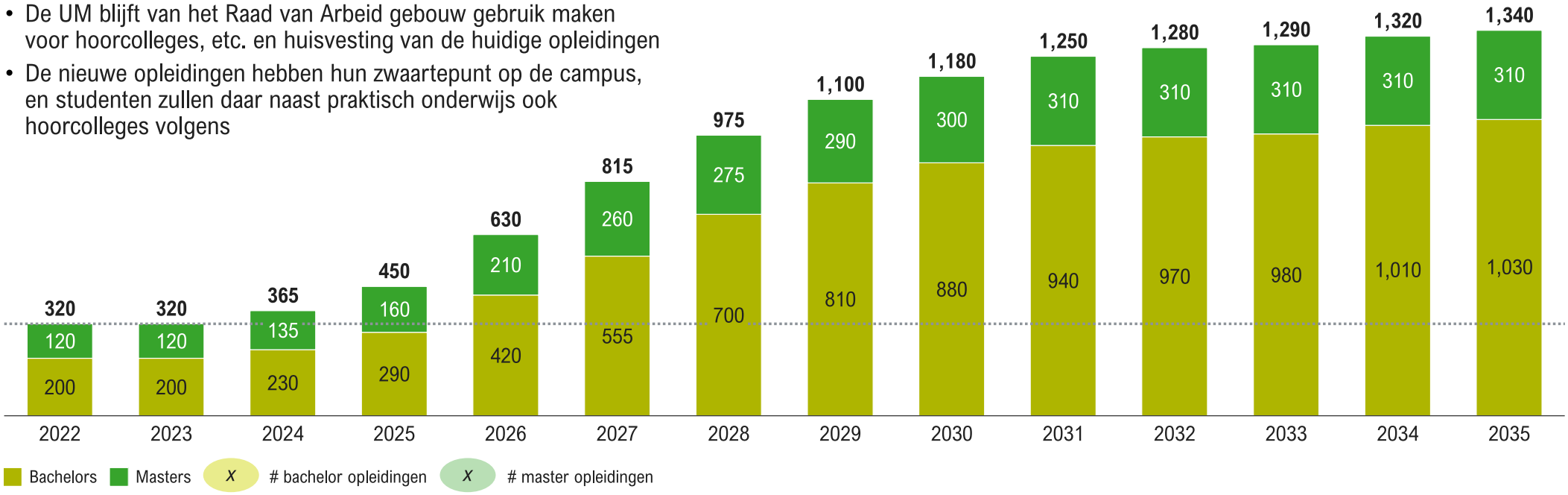

B 3 Studenten

De UM voorziet in de tweede fase extra ruimte nodig te hebben op de campus om te kunnen voorzien in de onderwijs behoefte

Indicatief ontwikkelpad benodigde onderwijsruimte, 2022-2035 [# '000 m²]

In lijn met het aantal studenten neemt de vraag naar onderwijs ruimte toe

Ontwikkeling vraag en aanbod onderwijsruimte, 2022-2035 [# '000 m²]

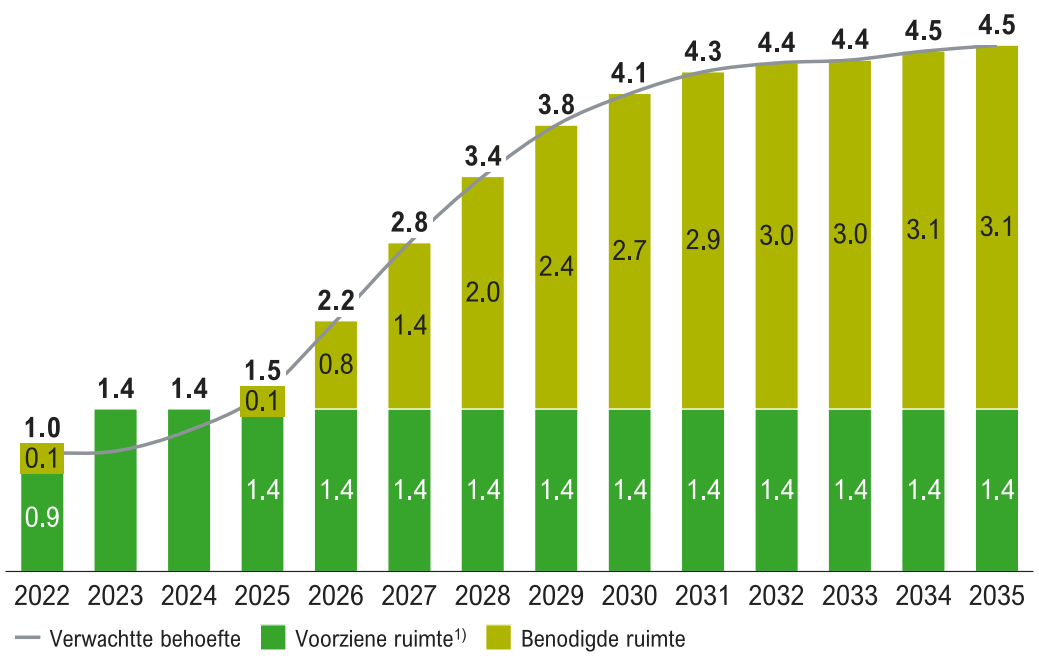

1) Voorziene ruimte in Raad van Arbeid, Villa Flora, BrightHouse en R&D kas voor onderwijs

Realisatie van nieuwe onderwijsruimte voor de UM in tweede fase

- In de eerste fase kan het onderwijs van de UM plaats vinden in de bestaande ruimten in de Raad van Arbeid en Villa Flora, en geplande ruimtes binnen het BrightHouse en de R&D kas
- In de tweede fase zal de vraag naar onderwijsruimte zich verder ontwikkelen tot een additionele benodigde behoefte van ~3,100 m² op de campus
- Tijdens de eerste fase wordt een plan gemaakt waarin de verwachtte behoefte aan onderwijs ruimte, de mogelijkheid om onderdelen van het onderwijs te huisvesten binnen de Villa Flora, de onderliggende business case, en de financieringsmogelijkheden verder worden uitgewerkt
- Tijdens de uitwerking van dit plan voor onderwijs huisvesting zal ook afstemming plaatsvinden met de Hogescholen en MBO instellingen in de regio
- In de tweede fase wordt gestart met de bouw van het onderwijs gebouw, zodat deze de toename in studenten op de campus kan huisvesten

B 3 Studenten

Door de toename van het aantal bachelor, master en PhD studenten op de campus, zal de vraag naar huisvesting over tijd toenemen tot > 600 kamers

Indicatief ontwikkelpad vraag studentenhuisvesting op/rond de campus, 2022-2035 [# studenten]

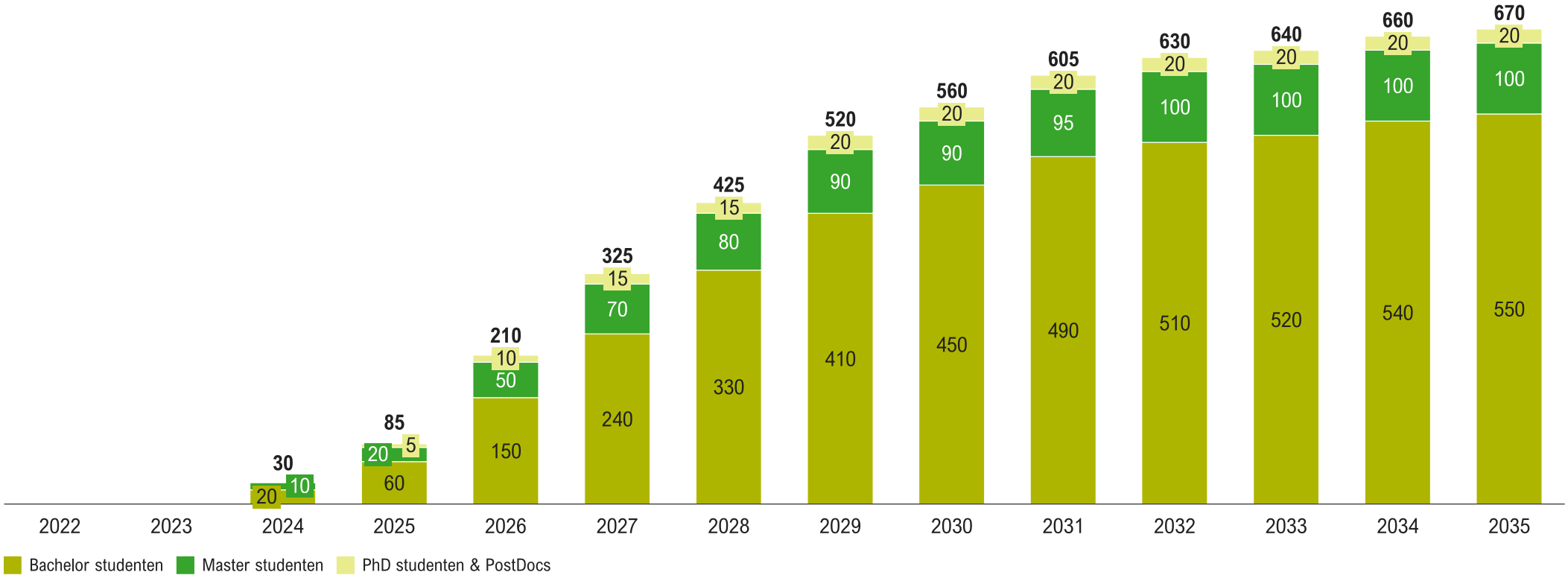

De aannames voor de additionele vraag naar huisvesting zijn gebaseerd op de huidige (internationale) instroom en bestaande tekort aan studentenkamers

Aannames ontwikkelpad vraag studentenhuisvesting op/rond de campus

Bachelor studenten

- De huidige instroom van bachelor studenten in Venlo komt voor 33% binnen een straal van 100 km
- De overige 66% bestaat voor een groot deel uit internationale studenten en wil zich in Venlo huisvesten
- In het ontwikkelpad wordt er uitgegaan van een vraag naar huisvesting vanuit bachelor studenten van **66%**

Master studenten

- De huidige instroom van de master bestaat voor 50% uit studenten buiten een straal van 100 km
- In het ontwikkelpad wordt er uitgegaan van een vraag naar huisvesting vanuit master studenten van **50%**

PhD studenten & PostDocs

- Van de academische werknemers aan de Universiteit Maastricht komt 40% uit het buitenland
- In het ontwikkelpad wordt er uitgegaan van een vraag naar huisvesting vanuit PhD studenten en PostDocs van **40%**

Huidige vraag & aanbod

- Huidige vraag:
  - Op basis van voorgaande aannames komt de huidige vraag naar huisvesting neer op **~200 studenten in 2022**, dit is exclusief de vraag vanuit Fontys en HAS studenten
- Huidige aanbod:
  - Voor studenten van de universiteit zijn er **28 studio's** beschikbaar in de Raad van Advies
  - Er zijn **> 400 studentenkamers** beschikbaar bij verschillende aanbieders verspreid over de stad, zoals Lebe City campus, Xior, Woonwenz en Student Housing Venlo voor alle studenten
  - Er is momenteel een **tekort aan kamers** in Venlo
- In het ontwikkelpad wordt uitgegaan van de **additionele vraag** naar huisvesting vanuit de studenten binnen de nieuwe onderwijsprogramma's op de campus

Bron: Universiteit Maastricht, jaarverslagen, DeLimburger, Roland Berger

Realisatie van studentenhuisvesting zal gefaseerd plaatsvinden

Indicatief ontwikkelpad traject realisatie studentenhuisvesting op de campus

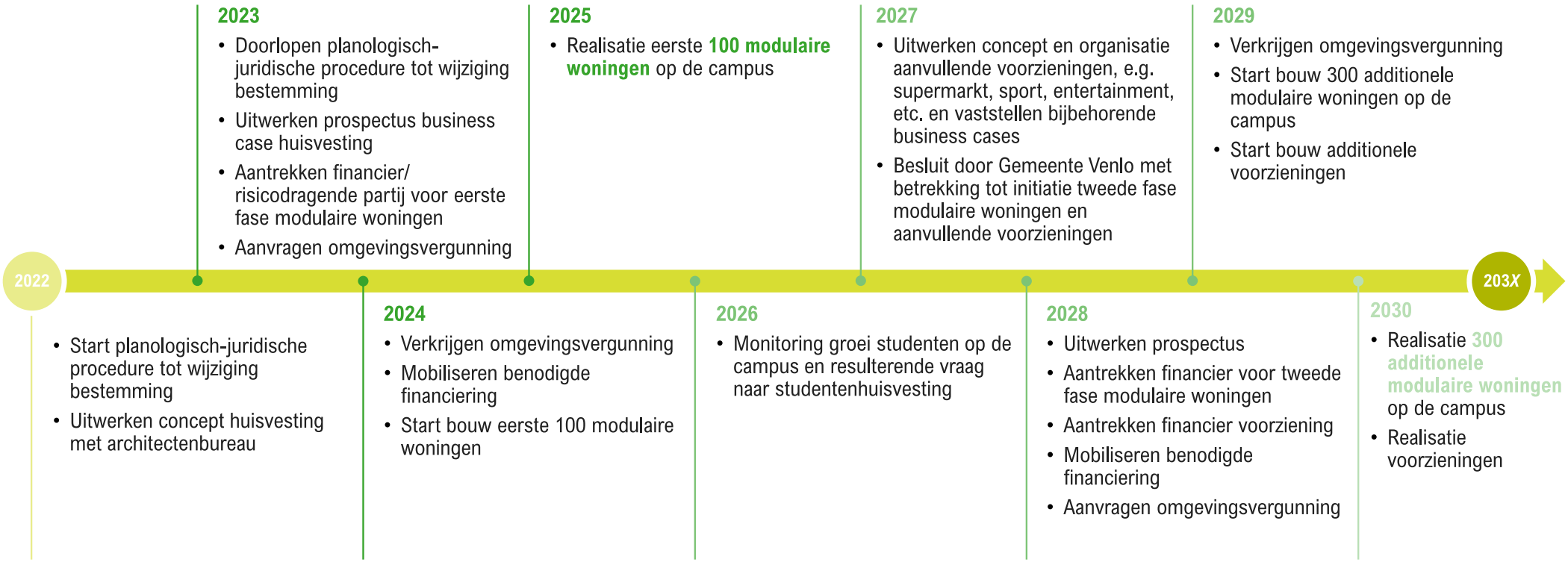

B 3 Studenten

Het GRILL initiatief wordt opgezet in Venlo en groeit over tijd uit in het aantal studenten binnen de doorlopende leerlijn, professionals, faciliteiten, etc.

Indicatief ontwikkelpad GRILL

- Bedrijven betalen een jaarlijks abonnement aan GRILL om projecten te kunnen opzetten
- Per GRILL project is er één professional vanuit GRILL, één coach vanuit de deelnemende onderwijsinstellingen, één onderzoeker vanuit het bedrijf en 5 studenten van de deelnemende onderwijsinstellingen verbonden
- Projecten kunnen in tijdsduur verschillen, maar studenten nemen voor één onderwijsperiode deel aan een project

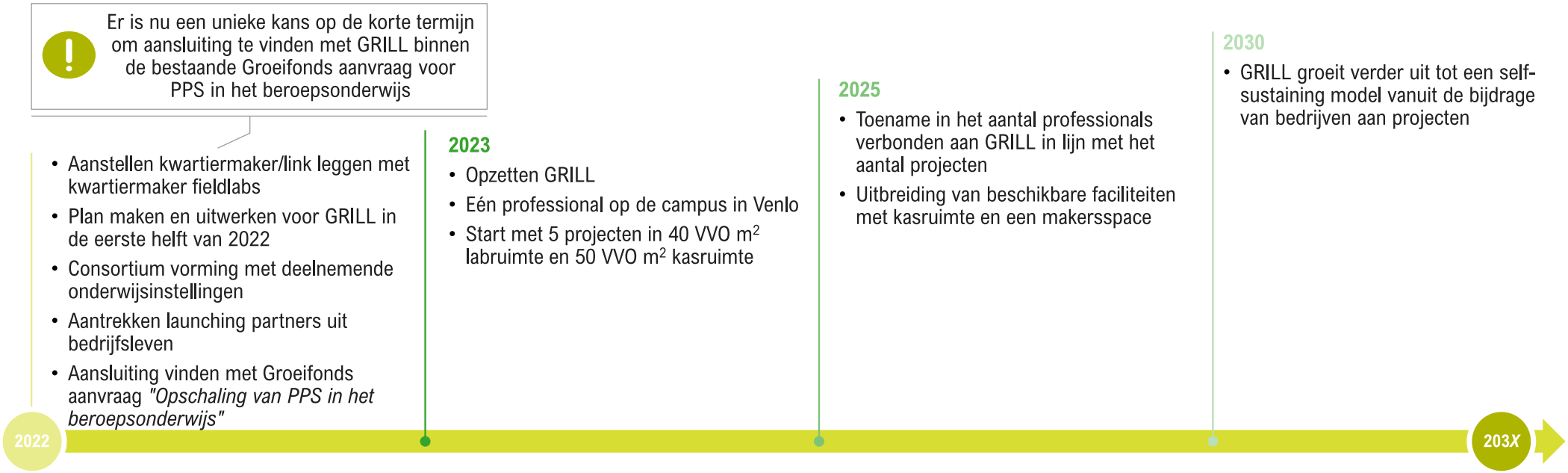

Bezoekerservaring en bereikbaarheid worden stapsgewijs verbeterd - gekoppeld aan de groei van de andere drie clusters op de campus

B Ontwikkelpad

Door de groei in het aantal ondernemers, onderzoekers & ontwikkelaars en studenten op de campus bereikt deze een kritische massa[1)]

Indicatief ontwikkelpad op de campus clusters, 2022-2035 [# FTE]

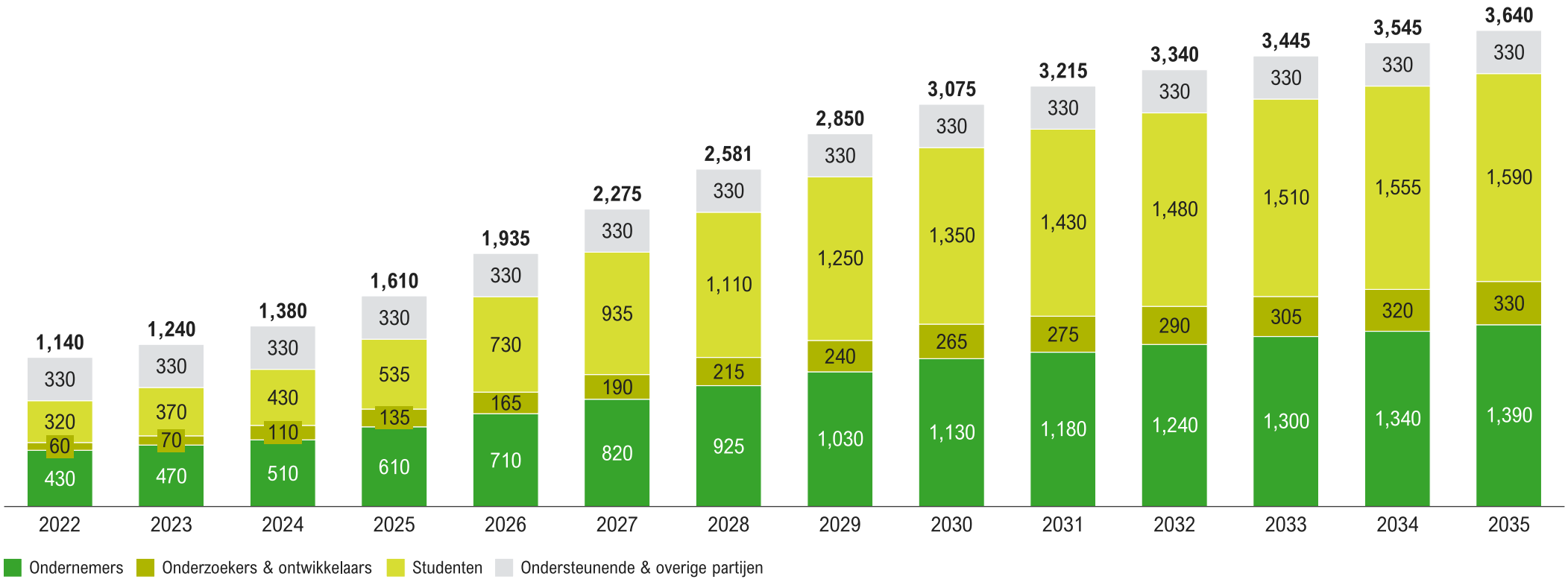

1) Volgens de BCI classificering is een campus volwassen wanneer het > 50 bedrijven huisvest, er > 3 organisaties gehuisvest zijn met > 50 FTE in innovatie en > 1,250 FTE werkgelegenheid bij bedrijven

Bron: Inventarisatie en meerwaarde van campussen in Nederland (BCI; 2018); Roland Berger

B Ontwikkelpad

De vorderingen binnen het ontwikkelpad worden bijgehouden en jaarlijks door de aandeelhouders besproken, indien nodig wordt de routekaart herijkt

Monitoring focus KPI's

De ontwikkeling van de campus wordt bijgehouden door middel van KPI's binnen de clusters en focus van de campus:

- Start-ups/innovatief MKB
  - # ondernemers op de campus
  - # werknemers
  - Herkomst, e.g. start-up programma, spin-off, innovatief MKB, etc.
  - # m^2 beschikbare ruimte
  - # per onderdeel van de keten
  - …
- Onderzoekers UM/Corporate R&D
  - # onderzoekers op de campus
  - # corporate R&D afdelingen op de campus
  - # corporate onderzoekers die deelnemen binnen onderzoeksprojecten
  - # per onderdeel van de keten
  - …
- Studenten UM/Hogescholen
  - # studenten op de campus
  - # opleidingen op de campus
  - # huisvestingsplekken op de campus
  - …
- Bezoekers
  - # bezoekers
  - …

Jaarlijkse herijking routekaart

- Jaarlijks vindt er een bijeenkomst van de 4 aandeelhouders plaats waarin de ontwikkeling van de KPI's wordt vergeleken met die in het ontwikkelpad
- Op basis van de bevindingen wordt indien nodig de routekaart herijkt

De visie en het ontwikkelpad bouwen voort op de geïdentificeerde sterktes, pakken de zwaktes aan en spelen in op de bredere trends

Er wordt voortgebouwd op de sterktes van de campus …

Binnen de visie wordt er vanuit het ontwikkelpad voortgebouwd op de **sterktes** van de campus door …

… het **commitment van de partners** aan het ontwikkelpad …

… het **unieke groene terrein** in te zetten als onderdeel van de unieke propositie van de campus …

… de groei van **agro-food kern** te versnellen …

… de focus en activiteiten aan te laten sluiten bij de scope van **innovatieve omliggende ondernemingen** binnen de Greenport en de bredere Brightlands regio

… terwijl de zwaktes worden aangepakt in het ontwikkelpad …

De geïdentificeerde zwaktes worden aangepakt door …

… **significante uitbreiding van de activiteiten** van de Universiteit Maastricht en BASF Nunhems op de campus als kennisdragers en ankers van de campus …

… het **oplossen van het vastgoed probleem** om ruimte voor een duurzame groei en model te creëren …

… het **creëren van massa** in bedrijvigheid, onderzoek en onderwijs

… activiteiten van partijen binnen het cluster te **verbinden** …

… een **duidelijke gezamenlijke focus** en propositie voor de campus

… en er ingespeeld wordt op bredere trends

Binnen het de focus wordt er ingespeeld op de bredere trends door innovatie voor **gezondheid**, **duurzaamheid** en **bedrijvigheid**

D. Huidige situatie

D.1 Op de campus

Brightlands Campus Greenport Venlo is een ontwikkelende campus op een aantrekkelijk terrein

Samenvatting "Op de campus"

- De huidige Brightlands Campus Greenport Venlo is gevestigd op het oude Floriade Venlo 2012 terrein
- De campus is ~60 hectare – Een grote, groene en aantrekkelijke ruimte met veel ruimte voor ontwikkeling dat met de auto goed bereikbaar is
- Vier triple helix partners – UM, BASF, Provincie Limburg en gemeente Venlo nemen verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de campus
- Een campusorganisatie drijft de dagdagelijkse ontwikkeling en is verdeeld over twee entiteiten: één voor het vastgoed en één voor de programmering waar momenteel een personele unie voor wordt gecreëerd
- BCGV heeft drie innovatiethema's met daaraan verbonden 13 onderzoeksfaciliteiten – Gezonde voeding is het grootste thema, de andere thema's starten op
- De campus is gegroeid naar > 70 bedrijven met > 600 FTE – Er zijn geen partijen aanwezig met significant volume
- De bedrijven huisvesten voornamelijk in twee iconische gebouwen die niet zijn ontworpen op multi-tenant gebruik – twee nieuwe gebouwen worden in gebruik genomen
- De Universiteit Maastricht heeft twee locaties in Venlo – In het centrum vindt het onderwijs plaats en op de campus het onderzoek en de practica
- De overige vier kennisinstellingen op de campus hebben gezamenlijk > 7,500 studenten in Venlo – Zij hebben weinig tot geen studenten op de campus

Sterktes

- **Commitment:**
  Vier sterke triple-helix partijen die gecommitteerd zijn aan de campus
- **Terrein:**
  Aantrekkelijk terrein met uitstraling, groen, iconische gebouwen en ruimte voor ontwikkeling, goed bereikbaar met de auto; mensen komen er graag
- **Bedrijvigheid:**
  Groeiende kern van bedrijvigheid rondom agro-food

Zwaktes

- **Drager/anker:**
  Er is geen grote partij die al fysieke significante aanwezigheid op de campus heeft waarmee het een basis vormt voor de campus en magneet voor andere partijen
- **Gebouwen:**
  Iconische gebouwen zijn niet ontworpen voor multi-tenant gebruik, hebben hoge onderhoudskosten en daardoor ook een negatief exploitatieresultaat
- **Massa:**
  Omvang van activiteiten (bedrijvigheid, onderzoek, onderwijs) in het focusgebied op de campus is nog beperkt – in lijn met de leeftijd van de campus

De huidige Brightlands Campus Greenport Venlo is gevestigd op het oude Floriade Venlo 2012 terrein

Historie

2012
- Floriade 2012 in Venlo
- > 2 m bezoekers
- Totale kosten: EUR ~100 m
- Investeringen: EUR 16.6 m

2017
Oprichting foodinnovatiecampus Brightlands Campus Greenport Venlo

2018
Opening Centre for Healthy Eating and Food Innovation (HEFI)

2019
Oprichting Brightlands Institute for Supply Chain Innovation (BISCI) door Universiteit Maastricht en Provincie Limburg

2020
BASF Nunhems toegetreden als aandeelhouder Brightlands Campus Greenport Venlo B.V.

2021
Opening BrightHouse (flexibele kantoren en laboratoria) en BrightWorks (dynamische werkplaatsen)

2012 — 2030

Bron: Nederlandse Tuinbouwraad, BCGV, Roland Berger

De campus is ~60 hectare – Een grote, groene en aantrekkelijke ruimte met veel ruimte voor ontwikkeling dat met de auto goed bereikbaar is

Overzicht campusterrein

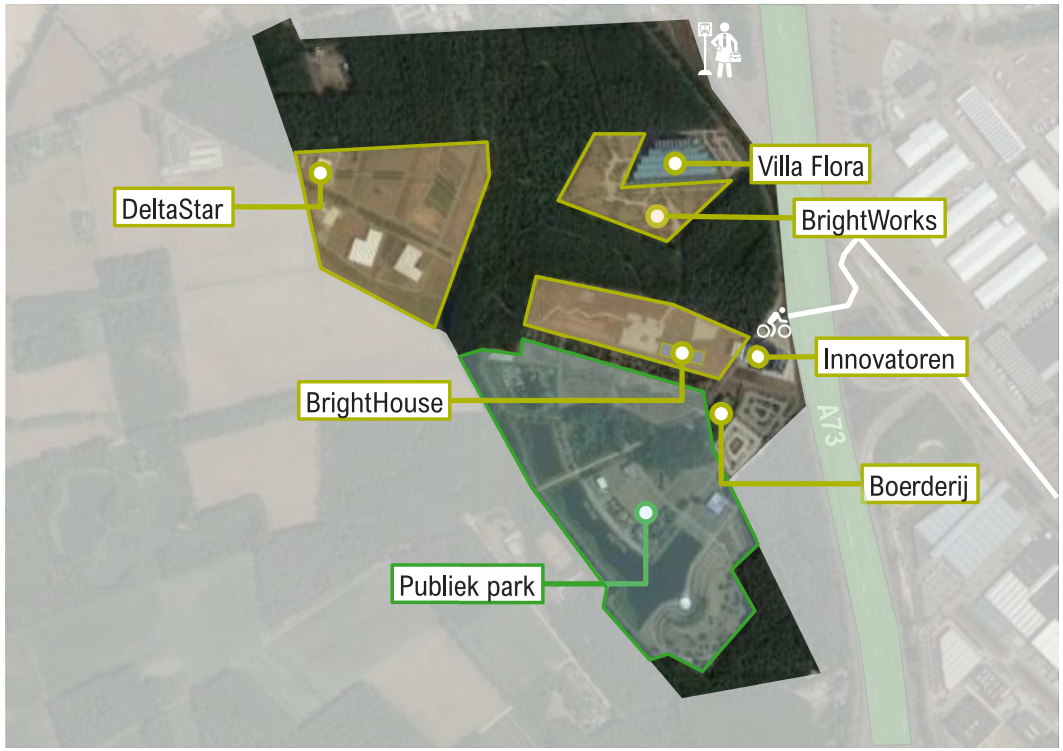

Ontwikkelgebieden Publiek park

Brightlands Campus Greenport Venlo terrein

- De campus beslaat in totaal 60 hectare grond:
  - 10 Hectare ontwikkelgebied
  - 20 Hectare park opengesteld voor het publiek
  - 30 Hectare bos onder beheer van Staatsbosbeheer
- Op het terrein bevinden zich 6 panden:
  - Villa Flora
  - Innovatoren
  - Boerderij
  - BrightWorks
  - BrightHouse
  - DeltaStar (eigen beheer)
- De campus is goed te bereiken:
  - Per auto via de A73
  - Via OV met buslijn 686[1)]
  - Met de fiets via de snelfietsweg

1) Gaat één keer per uur tussen 07.00 en 19.00

Bron: BCGV, Greenport Venlo, Roland Berger

Vier triple helix partners nemen verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de campus

Triple helix partners

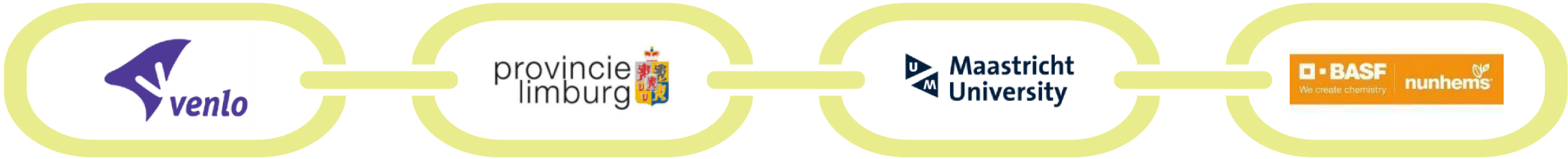

- 102,300 inwoners
- 47,877 woningen
- 1,000 medewerkers
- 4,3% werkloosheid

- 1.1 m inwoners
- 900 medewerkers
- 3,8% werkloosheid

- > 18,000 studenten
- 4,400 medewerkers
- 127e in de THE ranking overall
- 6e in de Young University Rankings

- BASF Nunhems
- Zaadveredelingsbedrijf
- > 2.000 medewerkers
- Actief in 42 landen
- 24 soorten groentes met in totaal 1,200 variëteiten onder de merknaam Nunhems
- Hoofdkantoor in Nunhem

Bron: BCGV, bedrijfswebsites, Roland Berger

Een campusorganisatie drijft de dagelijkse ontwikkeling en is verdeeld over twee entiteiten: één voor het vastgoed en één voor de programmering

Campusorganisatie

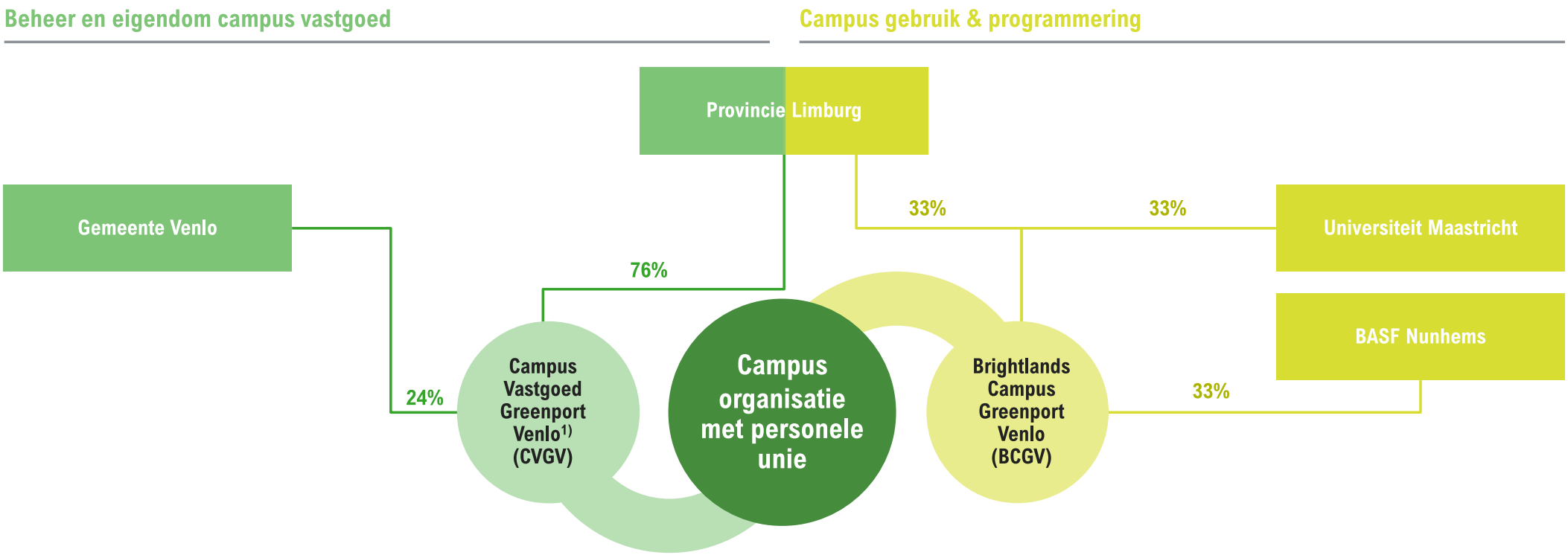

1) B.V. Campus Vastgoed en C.V. Campus Vastgoed

Bron: Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo, bedrijfswebsites, Roland Berger

BCGV heeft drie innovatiethema's met daaraan verbonden 13 onderzoeksfaciliteiten – Gezonde voeding is het grootste thema, de andere thema's starten op

Programmma's

Gezonde voeding

- Onderzoek naar gezonde, veilige en duurzame voeding
- **114 FTE** gerelateerd aan het thema
- Onderzoeksfaciliteiten:
  - Brightlabs - *Chemisch analytisch R&D laboratorium*
  - Centre for Healthy Eating and Food Innovation - *Onderzoek naar de bevordering van gezond eten*
  - Co-Creatielab – *Onderzoeksruimte voor voedingsvraagstukken*
  - Food Claims Centre Venlo – *Aantonen hoe veilig en gezond voedsel is*
  - Kokkerelli – *Voedseleducatie voor kinderen*
  - Nutritional Concepts Lab – *Foodlab voor groente & fruit verwerking*
  - Test, Taste en Concept Center – *Centrum voor smaak-, product en concepttesten*

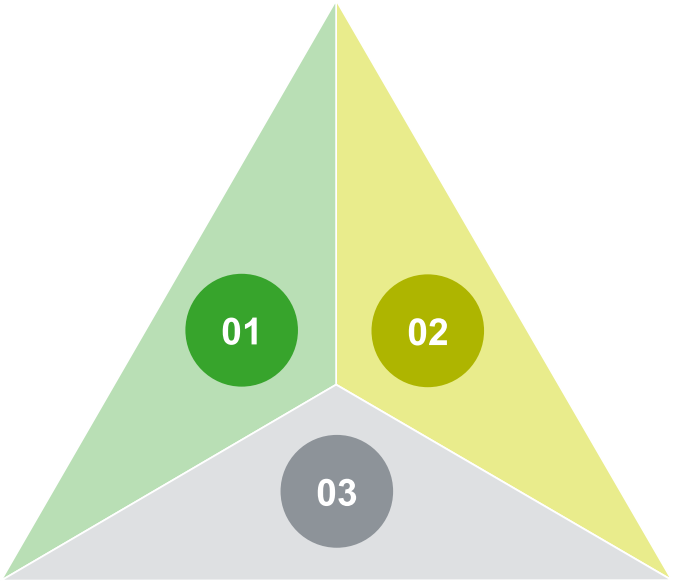

Future farming

- Onderzoek naar de verbetering van voedselproductie d.m.v. high-tech landbouw- en tuinbouwinnovatie
- **37 FTE** gerelateerd aan het thema
- Onderzoeksfaciliteiten:
  - BrightBox – Expertisecentrum high-tech tuinbouw
  - Compas Agro – Onderzoeks- en adviesbureau
  - Cultus Crop research – Onderzoek in diverse teelten
  - Urban Ponics – Verticale teeltsystemen

Biocirculaire economie

- Onderzoek naar nieuwe methodes om reststromen en biomassa in te zetten
- **10 FTE** gerelateerd aan het thema
- Onderzoeksfaciliteiten:
  - BTC lab – *Laboratorium voor biomassa toepassingen*
  - Feed Design Lab – *Praktijkonderzoek- en educatiecentrum diervoersector*

Bron: BCGV, Roland Berger

De campus is gegroeid naar > 70 bedrijven met > 600 FTE – Er zijn geen partijen binnen de waardeketen aanwezig met significant volume

Overzicht op de campus gevestigde partijen [Villa Flora & InnovaToren]

	Gezonde Voeding	Future Farming	Biocircular Economy	Kennisinstellingen	AgroFood	Ondersteunend	Overig
> 100 FTE							xerox
> 50 FTE							Volantis, Circular Design Group
> 25 FTE	BRIGHTLABS						handsonict, MUNCKHOF
> 10 FTE	arvalis, deltastar	Bluehub		Maastricht University, Fontys		LIOF, Greenport VENLO, Gezondste Regio 2025	VLA Logistics Professionals
≤ 10 FTE	SCELTA, KIPSTER, greenhabit, MiFood, FIAS, cultus, valley, Vitacur Real, novia	BASF, nunhems, BVB, RAMBOLL, yookr, AGROWIZARD, INNOVEINS, CANNOVEX, Brite	ECO makefoor, Grassa	has hogeschool, CITAVERDE COLLEGE	Frankort & Koning, PHAROX, THT NEWCOOL	Rabobank, CROSSROADS LIMBURG, lltb	Eijdems Internet, BoostingAlpha, weemen, Genzal, SPRING, inkoopassist
	114 FTE (18%)	37 FTE (6%)	10 FTE (2%)	73 FTE (11%)	12 FTE (2%)	97 FTE (15%)	293 FTE (46%)

Bron: BCGV, BCI rapport 2021, Roland Berger

Bedrijven huisvesten voornamelijk in twee iconische gebouwen die niet zijn ontworpen op multi-tenant gebruik – Nieuwe gebouwen worden in gebruik genomen

Campus vastgoed

BrightWorks (2021)
- Dynamische werkplaatsen
- Verhuurmodules van 111 m^2 tot 222 m^2 en 6 m hoog
- Totale oppervlakte 1.100 m^2
- Netto rendement 3.4%[1)]

Villa Flora (2012)
- Oorspronkelijk gebouwd voor de Floriade
- 'Groenste' kantoorgebouw van Nederland
- Totaal oppervlakte 11.765 m^2
- Netto rendement -11.3%[1)]

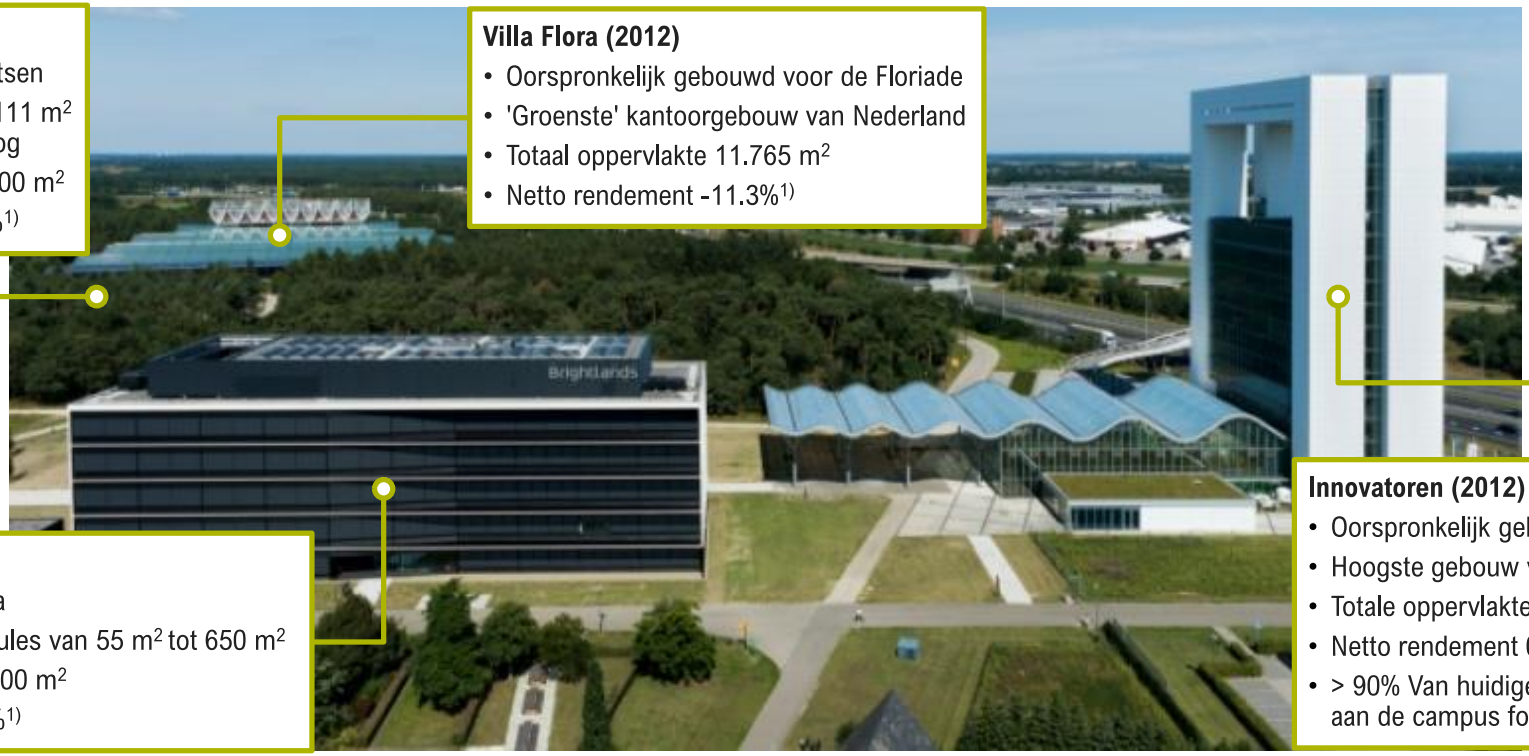

BrightHouse (2021)
- Kantoren & laboratoria
- Flexibele verhuurmodules van 55 m^2 tot 650 m^2
- Totale oppervlakte 7.500 m^2
- Netto rendement 2.4%[1)]

Innovatoren (2012)
- Oorspronkelijk gebouwd voor de Floriade
- Hoogste gebouw van Limburg met 70 m
- Totale oppervlakte 6.600 m^2
- Netto rendement 0.0%[1)2)]
- > 90% Van huidige FTE niet gerelateerd aan de campus focus

1) Op basis van jaarbegroting 2022 Campus vastgoed Greenport Venlo; 2) Huur t.b.v. C.V. Campus Vastgoed opgenomen als kosten Innovatoren

Bron: BCGV, Roland Berger

De Universiteit Maastricht heeft twee locaties in Venlo – In het centrum vindt het onderwijs plaats en op de campus het onderzoek en de practica

Overzicht Universiteit Maastricht in Venlo

Opleidingen

Herkomst en aantal studenten per opleiding, 2021

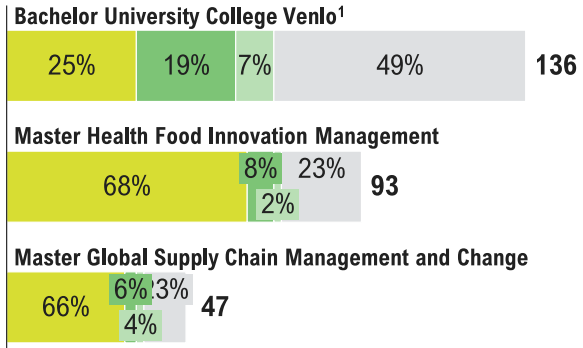

- De bachelor University College Venlo heeft een sterk internationaal karakter met ~75% van de studenten uit het buitenland, waarvan ~25% uit Duitsland en België
- De masters hebben een nationaler karakter met ~66% instroom uit Nederland
- In totaal werken er ~36 FTE medewerkers in Venlo

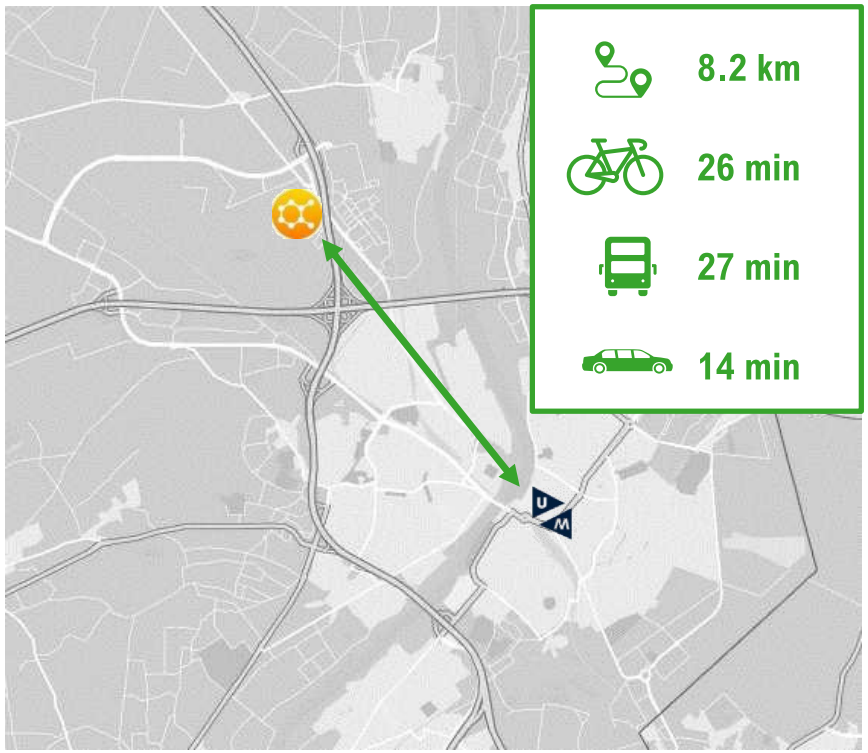

Onderzoekslijnen

De Venlo campus heeft drie onderzoekslijnen:

- Food Claims Centre Venlo
  - Hoofdonderzoeker: Ass. prof. Alie de Boer
  - 3 PhD's
- Centre for Healthy Eating & Food Innovation
  - Digestion of the gastrointestinal tract
    - Hoofdonderzoeker: Prof. dr. Koen Venema
    - 3 PhD's
  - Food innovation and health
    - Hoofdondezoeker: Ass. prof. Freddy Troost
    - 3 PhD's
  - Microbiology of the gastrointestinal tract
    - Hoofdonderzoeker: Prof. Dr. Remco Havermans
    - 1 PhD
- Brightlands Institute for Supply Chain Innovation
  - Scientific director: Prof. Dr. Ir. Bart Vos

1) Focus ligt op Health, Nutrition & Business

Bron: Universiteit Maastricht, Roland Berger

De overige vier kennisinstellingen op de campus hebben gezamenlijk > 7,500 studenten in Venlo – Zij hebben weinig tot geen studenten op de campus

Overzicht overig kennisinstellingen in Venlo

- HBO-opleidingscentrum
- 4,300 medewerkers
- 44,000 studenten, waarvan 3,823 studenten in Venlo
- De meerderheid van de studenten komt uit Duitsland
- Locaties in Eindhoven, Tilburg, Den Bosch, Sittard, Veghel, Nijmegen, Utrecht en Venlo
- 11 opleidingen in Venlo:
  - Opleiding tot leraar Basisonderwijs
  - Industrieel Product Ontwerpen
  - Finance & Control
  - Commerciële Economie
  - International Business
  - Informatica
  - Werktuigbouwkunde
  - Logistics Management
  - Logistics Engineering
  - Mechatronica
  - Gezondheid

- Vmbo, mbo en leven lang ontwikkelen
- 36 middelbare scholen
- 20 mbo-locaties
- Cursussen voor 1,000 professionals per jaar

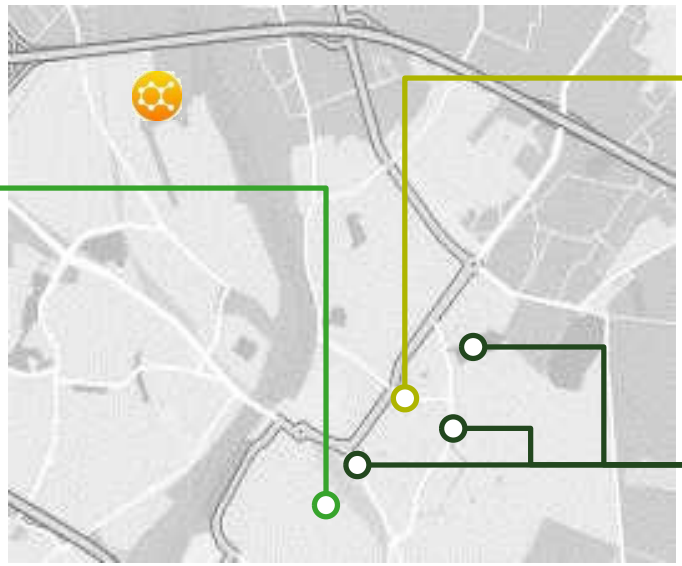

- HBO-opleidingscentrum
- 450 medewerkers
- 3,700 studenten, waarvan 545 studenten in Venlo
- Momenteel voornamelijk Nederlandse studenten
- Locaties in Den Bosch en Venlo
- 6 opleidingen in Venlo:
  - Food Innovation
  - Healthy Living
  - Bedrijfskunde & Agribusiness
  - Bedrijfskunde & Foodbusiness
  - Hippische bedrijfskunde & pet business
  - Toegepaste biologie

- MBO-opleidingscentrum
- 1,025 medewerkers
- 9,566 studenten, waarvan 3,308 in Venlo
- Locaties in Roermond, Weert, Venray, Geleen, Horst, Nuth en Venlo

Bron: Bedrijfswebsites, Roland Berger

D.2 Omgeving van de campus

BCGV ligt in een sterk cluster van glastuinbouw waar de hele waardeketen aanwezig is

Samenvatting "Omgeving van de campus"

- BCGV is onderdeel van de Greenport Venlo dat ook twee business parken, twee glastuinbouwgebieden en Trade Port Noord omvat
- Greenport Venlo is 1 van de 7 Nederlandse greenports, en heeft een sterke focus op productie van glasgroenten
- Aan de overkant van BCGV van de A73 ligt tevens het Hines Fresh Park Venlo - Een Fresh & Food Hub die ~ 130 bedrijven huisvest
- Er is een sterke kennisbasis voor zaadveredeling in de regio, met BASF Vegetable Seeds gevestigd in Nunhem op ~25 min afstand van de campus
- De Greenport Venlo bevindt zich in een groter AgroFood ecosysteem in Zuid-Nederland met bedrijven verspreid over de gehele waardeketen
- Net over de grens bij Venlo ligt een sterk tuinbouwcluster in Duitsland naast een dichtbevolkt gebied met meer dan 5 miljoen monden om te voeden
- BCGV is verbonden met de andere drie Brightlands campussen in Limburg met kennis in biobased, procestechnologie, gezondheid en slimme diensten

Sterktes

- **Greenport Venlo:**
  BCGV ligt middenin de Greenport Venlo met vele ondernemingen in een straal van kilometers in glastuinbouw en logistiek
- **Bredere cluster:**
  Het gebied rondom de Greenport Venlo (Noord-Limburg, Noord-Brabant Oost, grensgebied van Duitsland) is een sterk tuinbouwcluster waar leidende spelers in de hele waardeketen en toeleveranciers zijn vertegenwoordigd

Zwaktes

- **Verbinding:**
  Omvang van activiteiten van partijen in het cluster op de campus is nog gering
- **Focus:**
  De campus heeft nog geen duidelijke focus en propositie voor de bedrijven uit de regio

BCGV is onderdeel van de Greenport Venlo dat ook twee business parken, twee glastuinbouwgebieden en Trade Port Noord omvat

Overzicht Greenport Venlo

1. Glastuinbouwgebied Californië

- > 200 hectare
- Drie aardwarmteprojecten

2. Agri Businesspark

- 40 hectare
- Gemeente Horst aan de Maas

3. Trade Port Noord

- 400 hectare
- Vestigingslocatie voor ondernemers in logistiek agrofood en de maakindustrie

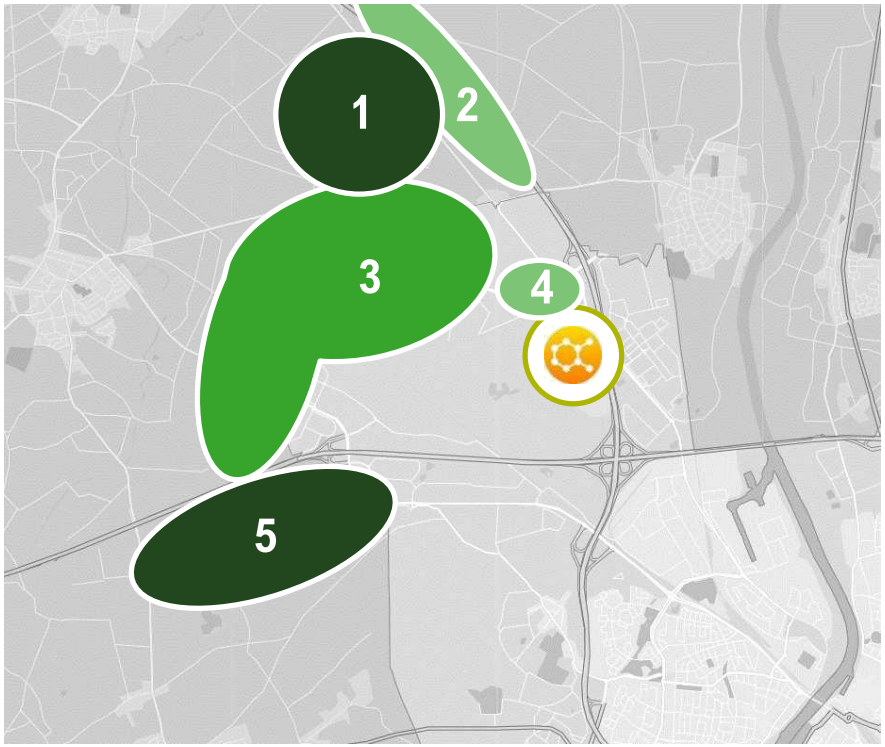

4. Greenport Business Park

- Kleinschalige kavels voor MKB

5. Glastuinbouwgebied Siberië

- Verhuurt kavels van 11 tot 42 ha voor glastuinbouw
- Beschikt over een eigen duurzaam energienetwerk

Bron: Bedrijfswebsites, Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo, Roland Berger

Greenport Venlo is 1 van de 7 Nederlandse greenports, en heeft een sterke focus op de productie van glasgroenten

Grondgebruik glastuinbouw, 2020 [are, % van totaal]

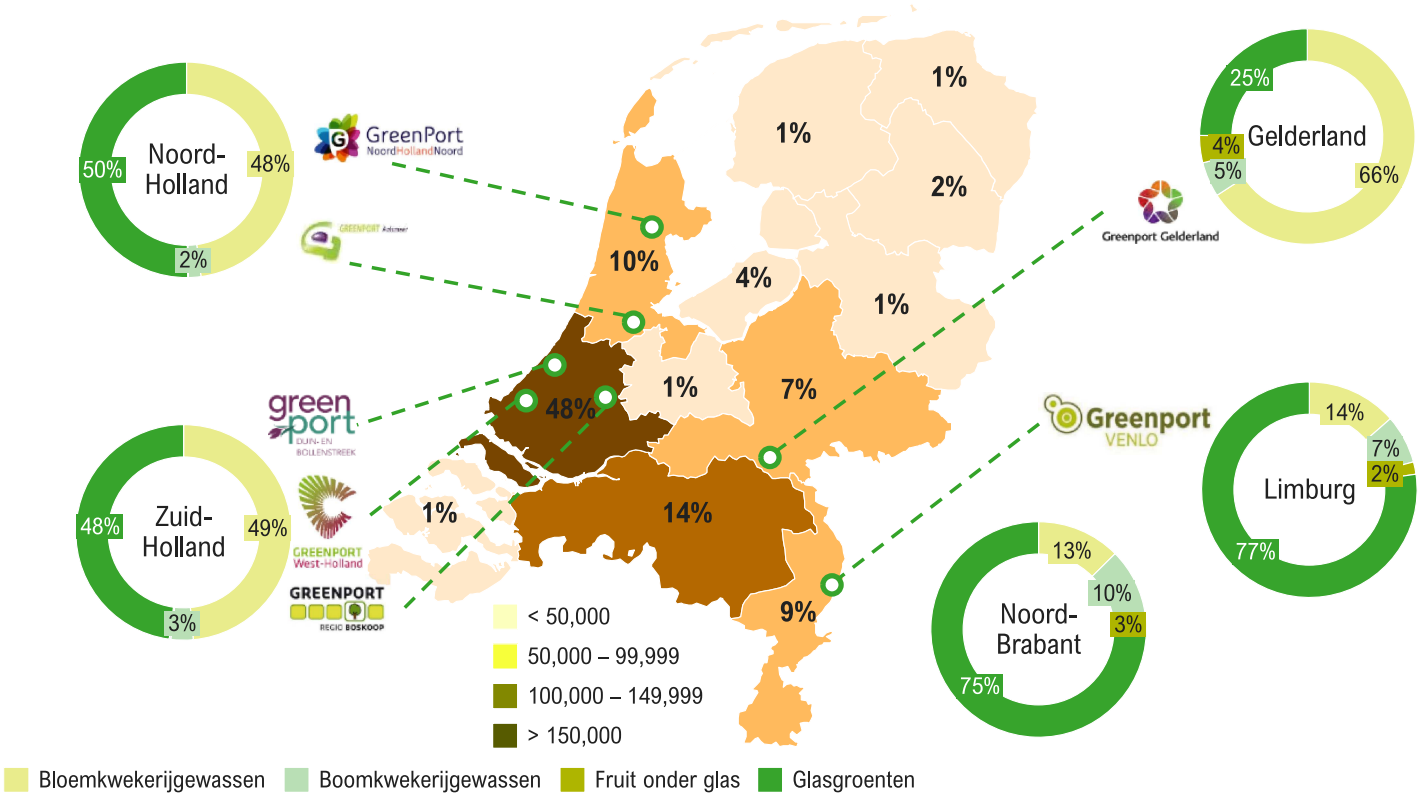

Bron: CBS, bedrijfswebsites, Roland Berger

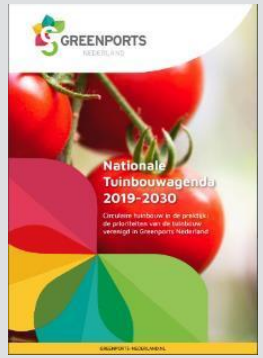

Thema's Nationale Tuinbouwagenda 2019-2030:

- Energie
- Ruimtelijke Inrichting
- Verslogistiek
- Gezonde planten
- Gezonde mensen
- Innovatie
- Arbeidsmarkt & Onderwijs
- Internationalisering

Aan de overkant van de A73 ligt tevens het Hines Fresh Park Venlo - Een Fresh & Food Hub die ~ 130 bedrijven huisvest

Overzicht Hines Fresh Park Venlo

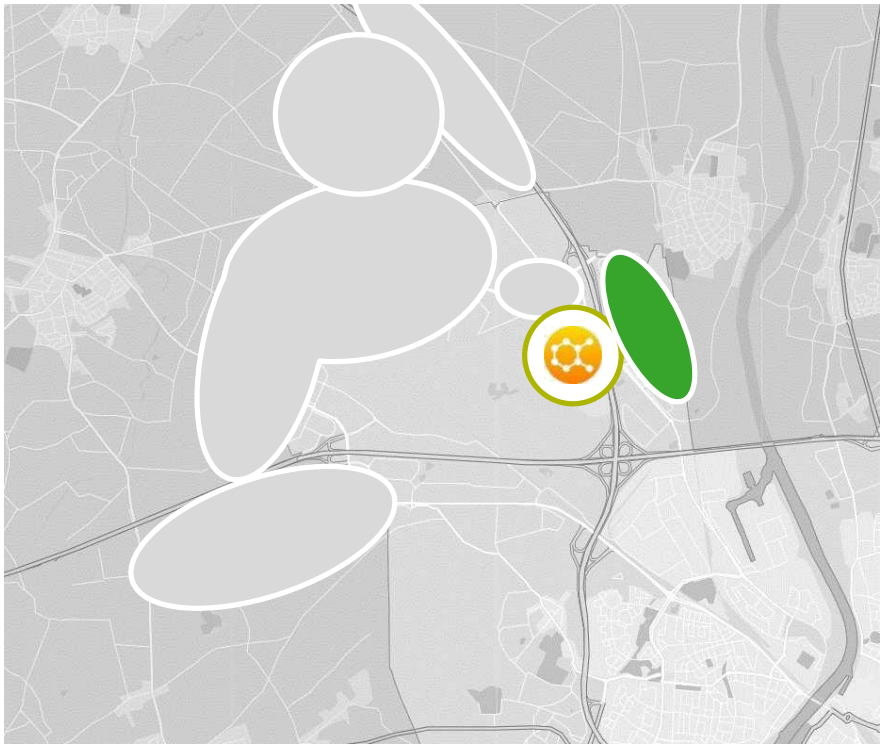

Hines Fresh Park Venlo

- In 2000 gelanceerd door Koninklijke Coöperatieve Telersvereniging Zuidoost Nederland (Royal ZON)
- Acquisitie in 2018 door de internationale Amerikaanse vastgoedontwikkelaar Hines
- 130 hectare grond en meer dan 25 hectare bedrijfsruimte
- Huisvest ~130 bedrijven in de fresh & food sector

Bron: Hines, Hines Fresh Park Venlo, Roland Berger

Rondom Venlo liggen nog 4 bedrijfsterreinen van in totaal ~1,300 hectare, die ~900 bedrijven en meer dan 20,000 werknemers

Overzicht overige bedrijfsterreinen

Tradepoort[1)]
- 943 hectare bedrijventerrein
- 520 bedrijven
- 14,000 werknemers

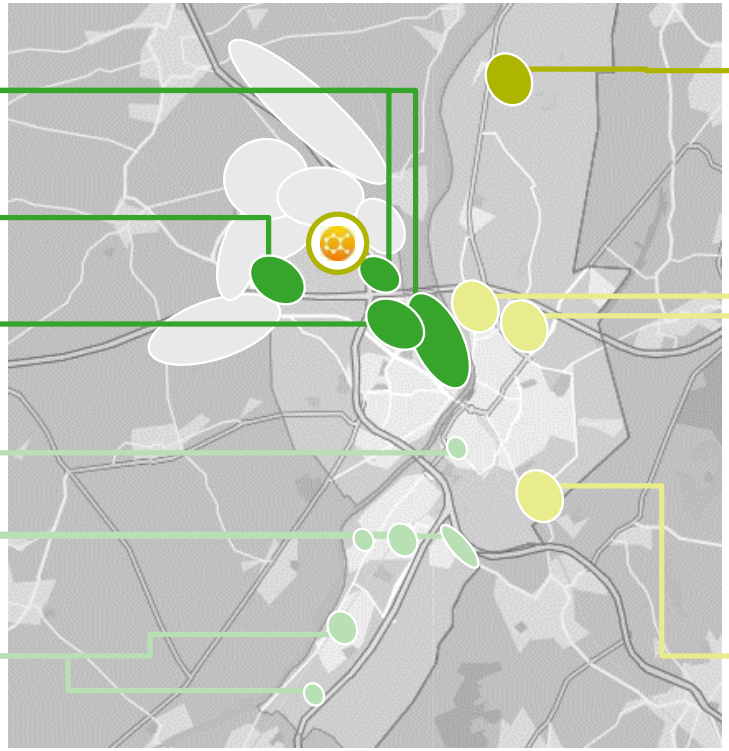

Spikweien
- 52 hectare bedrijventerrein
- 45 bedrijven

Tradeport Zuid
- 132 hectare bedrijventerrein
- 190 bedrijven
- 3,800 werknemers

Noorderpoort
- 200 hectare bedrijventerrein
- 170 bedrijven
- 6,100 werknemers

1) Inclusief Greenport en Tradeport Noord

Bron: Ondernemend Venlo, Roland Berger

Crossroads Limburg is de verbindende partij voor ondernemers binnen de agrofood, maakindustrie en logistiek in Noord-Limburg

Crossroads Limburg

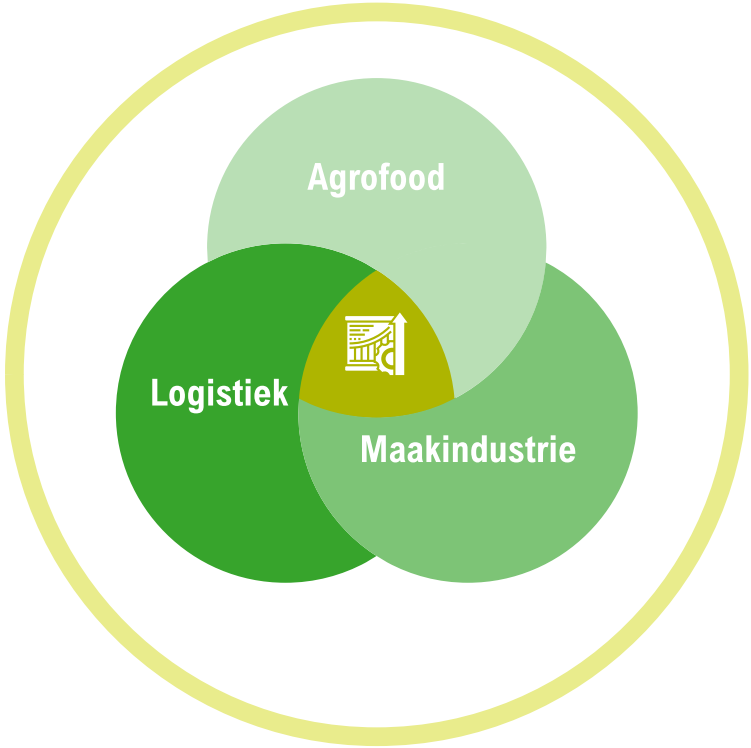

Crossroads Limburg werkt aan een **overkoepelende economische agenda** met ondernemers in **Noord-Limburg** binnen de **agrofood**, **maakindustrie** en **logistiek**

Bron: Crossroads Limburg, Roland Berger

Er is een sterke kennisbasis voor zaadveredeling in de regio, met BASF Vegetable Seeds gevestigd in Nunhem op ~25 min afstand van de campus

Overzicht BASF Vegetable Seeds

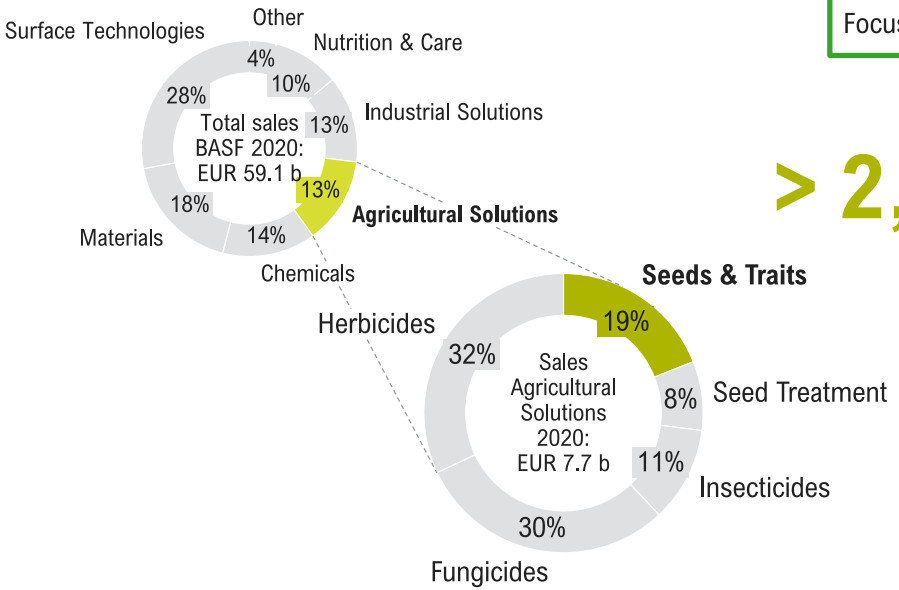

's-Gravenzande locatie
~30 FTE
Focus op hydroponics

> 2,000 werknemers wereldwijd

Actief in 42 landen

24 groenten

~1,200 variëteiten

Nunhem locatie
Hoofdkantoor BASF Vegetable Seeds
24 minuten van de campus
~600 FTE
Tuinbouw in open grond en onder glas
Focus op komkommer, sla en tomaat

Bron: Jaarrapport BASF, bedrijfswebsite, BASF Vegetable Seeds, Roland Berger

De Greenport Venlo bevindt zich in een groter AgroFood ecosysteem in Zuid-Nederland met bedrijven verspreid over de gehele waardeketen

AgroFood ecosysteem

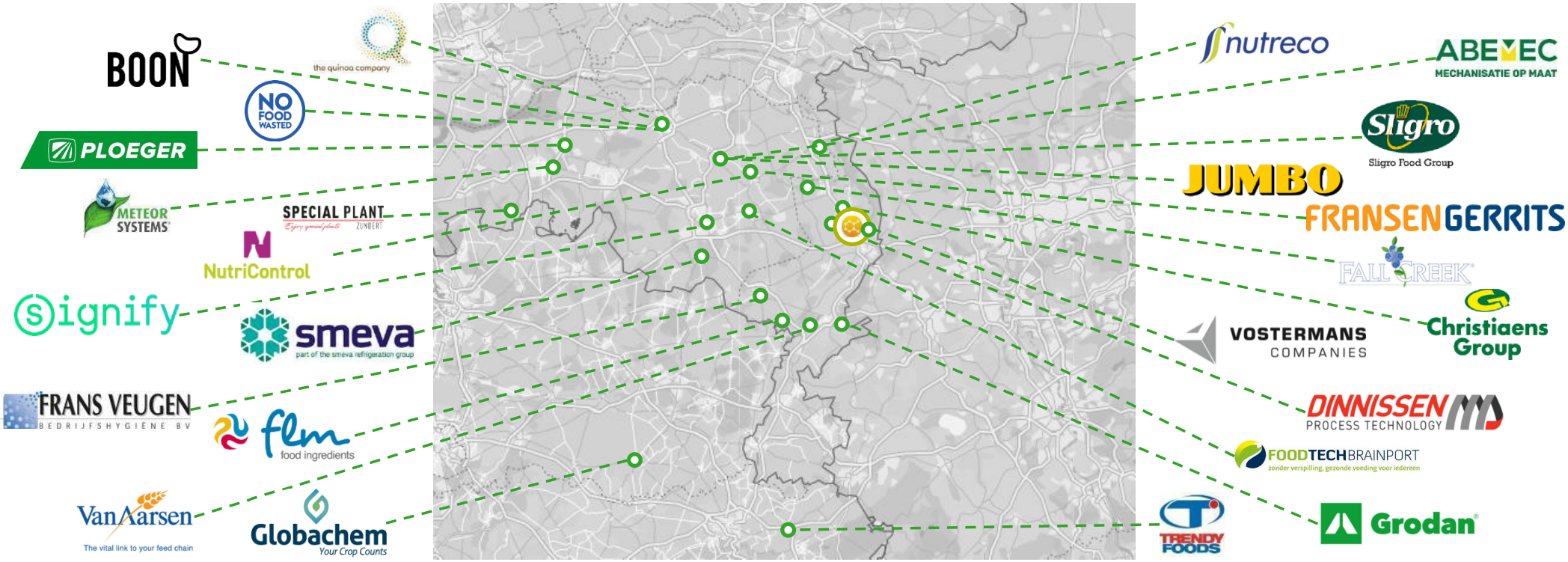

Bron: Bedrijfswebsites, Roland Berger

Net over de grens bij Venlo ligt een sterk tuinbouwcluster in Duitsland naast een dichtbevolkt gebied met meer dan 5 miljoen monden om te voeden

25%

van de landbouwexport gaat naar Duitsland

> 5 miljoen

mensen wonen in Duitsland binnen anderhalf uur rijden vanaf de campus in Venlo

Er bevindt zich een tuinbouw-cluster net over de grens met Venlo met

> 90 members

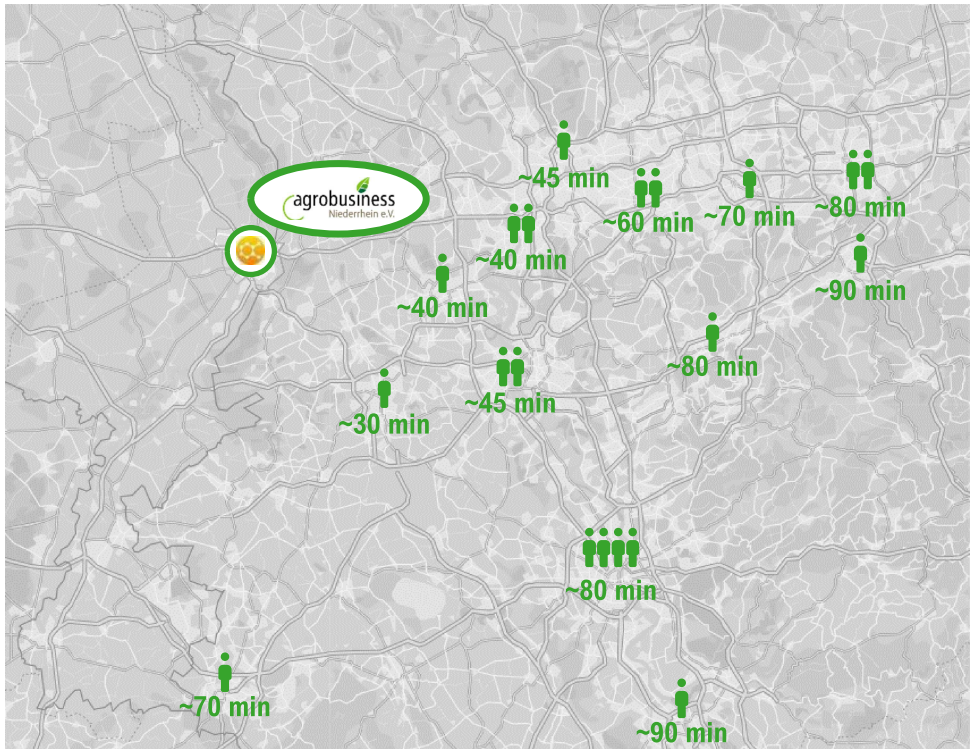

Bron: CBS, Google maps, Roland Berger

BCGV is verbonden met de andere drie Brightlands campussen in Limburg met kennis in biobased, procestechnologie, gezondheid en slimme diensten

Overzicht Brightlands campussen

Brightlands Chemelot Campus
- Focus: Slimme materialen en duurzame chemieproductie
- Locatie: Sittard-Geleen
- Startjaar: 2012
- 100 bedrijven
- 3,000 banen
- 1,207 studenten

Brightlands Maastricht Health Campus
- Focus: Regeneratieve- en precisiegeneeskunde, innovatieve diagnostiek
- Locatie: Maastricht
- Startjaar: 2013
- 120 bedrijven
- 10,765 banen
- 10,286 studenten

Brightlands Campus Greenport Venlo
- Focus: Gezonde en veilige voeding, future farming en bio-circular economy
- Locatie: Venlo
- Startjaar: 2017
- 74 bedrijven
- 666 banen
- 1,200 studenten in onderwijs binnen de focus in Venlo

Brightlands Smart Services Campus
- Focus: Data science en slimme digitale diensten
- Locatie: Heerlen
- Startjaar: 2016
- 80 bedrijven
- 900 banen
- 450 studenten

Bron: Brightlands website, Roland Berger

D.3 Trends

Verschillende trends stimuleren innovatie in de glastuinbouwketen

Samenvatting "Trends"

- Er is toenemende druk op landopbrengst door bevolkingsgroei, droogte en bodemerosie – Tech-intensieve glastuinbouw is nodig om productiviteit te vergroten
- Tech-intensieve glastuinbouw kan tegelijkertijd een rol spelen in het verbeteren van het watergebruik, vooral in landen met waterschaarste
- Krapte op de arbeidsmarkt drijft een trend van automatisering van de productie
- De consument – en daarmee de retailer – vragen steeds meer naar hogere kwaliteit voedsel in termen van gezondheid, smaak/presentatie, lokale productie en veiligheid, maar tegelijkertijd tegen een scherpe prijs
- De toestroom van privaat kapitaal in de AgriFood sector en lage rente, hebben projecten met hoge CAPEX om productie te maximaliseren mogelijk gemaakt
- Recent zijn er vele acquisities geweest binnen de glastuinbouw waardeketen
- Deze trends stimuleren innovatie in de glastuinbouwketen middels integratie op het gebied van productie, duurzaamheid, kwaliteit, prijs en smaak

Trends die innovatie vragen

Groeiende vraag …:
Voeden van een steeds groter wordende wereldbevolking vraagt om productieverhoging

… in te vullen op een duurzame manier…:
Noodzaak van verduurzaming van de keten en alle schakels daarbinnen – productie met minder inputs (water, energie, etc.), verwaarding van alle stromen en met minder landgebruik

… met minder mensen…:
Krapte op de arbeidsmarkt en productieverhoging nopen automatisering

… met meer eisen…:
Consument en maatschappij stellen steeds meer kwaliteitseisen rondom gezondheid, veiligheid, herkomst, productie van voeding

… tegen een scherpe prijs…:
Ondanks hogere eisen is de consument immer prijsgevoelig

… met business potentie:
Kans als bedrijf om te onderscheiden en toenemende beschikbaarheid van kapitaal daarvoor

Er is toenemende druk op landopbrengst door bevolkingsgroei, droogte en bodemerosie – Tech-intensieve glastuinbouw nodig

Wereldwijde ontwikkeling van cultiveerbare grond en bevolking, 1930-2030 [geïndexeerd: 1990=100]

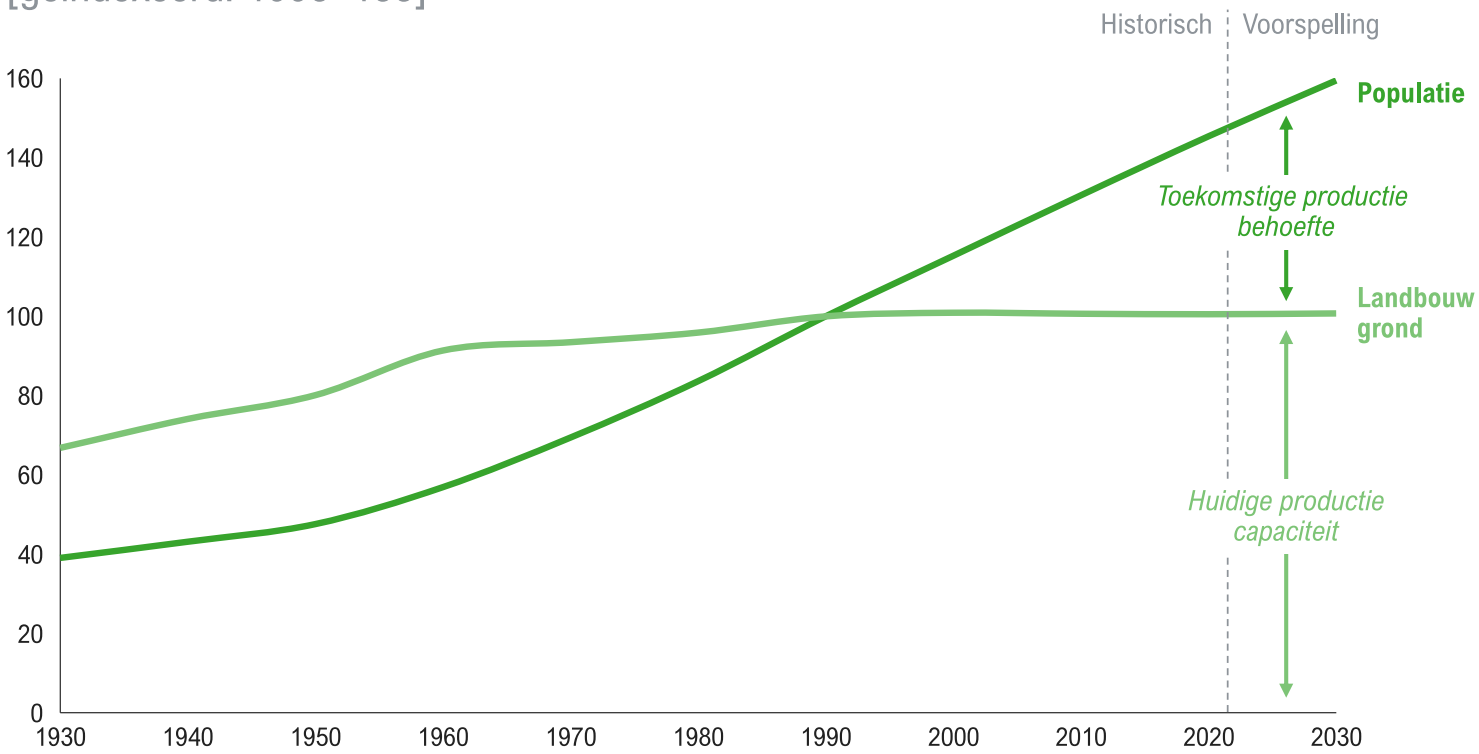

Tech-intensieve glastuinbouw is nodig voor productieverhoging:

- De verwachting is dat de totale wereldbevolking verder zal groeien, net zoals de totale vraag naar fruit en groenten
- De totale hoeveelheid cultiveerbare grond neemt af in ontwikkelde landen door verdere verstedelijking, droogte en bodemerosie
- De significant lagere ontwikkeling van extra cultiveerbare grond zal er naar verwachting niet in slagen om de groeiende vraag te beantwoorden bij de huidige landopbrengsten
- Hierdoor is er een noodzaak om over te stappen op meer productieve landbouwmethoden
  - Tech-intensieve glastuinbouw is een geschikte oplossing door de significante toename in landopbrengst

Bron: OECD-FAO Agricultural Outlook 2019, Roland Berger

Tech-intensieve glastuinbouw kan tegelijkertijd een rol spelen in het verbeteren van het watergebruik, vooral in landen met waterschaarste

Water schaarste en landbouw water gebruik

Water schaarste per regio[1], 2015

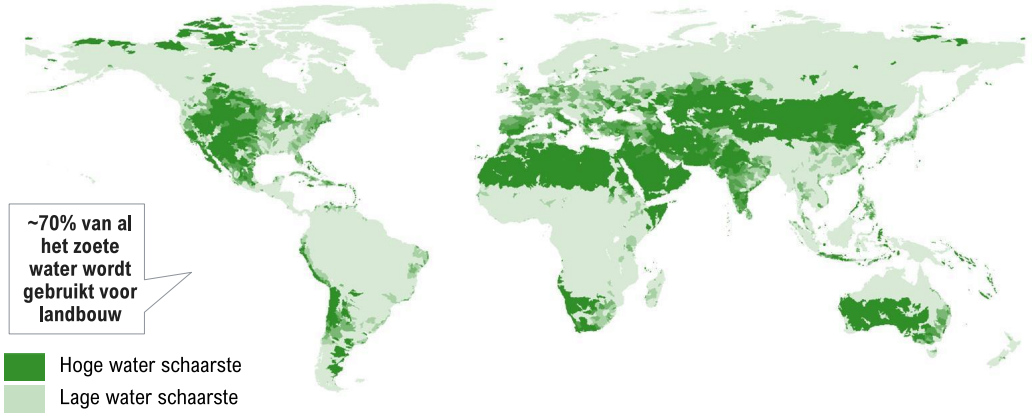

Opbrengst en water gebruik per landbouw methode

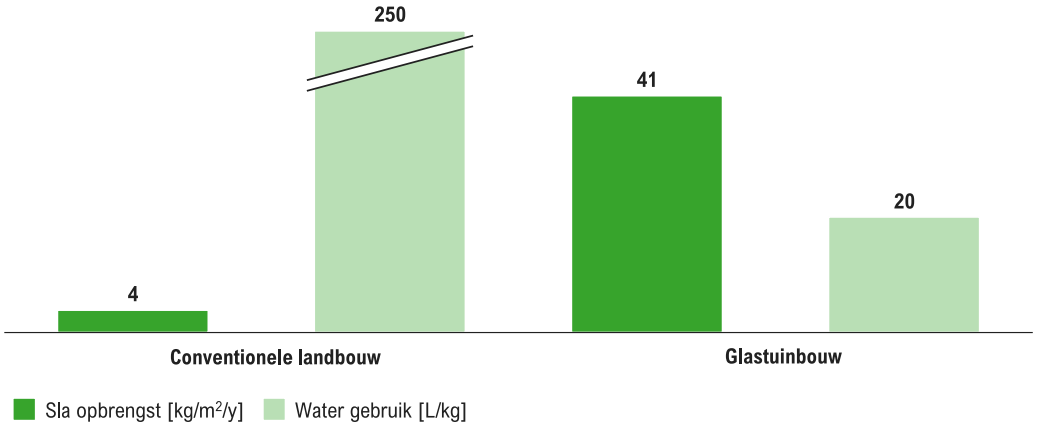

- De toenemende water schaarste is een wereldwijd probleem op de lange termijn en wordt verergerd door de impact van klimaatverandering
- Sinds 2000 is de algemene reactie op een toenemende water behoefte in gebieden met een beperkte capaciteit om de productie te verhogen:
  - Nieuwe waterbronnen ontwikkelen
  - Het bouwen van waterzuivering installaties
- Meer recent is de focus verzet naar het verbeteren van de water efficiency
- Tech-intensieve glastuinbouw zal naar verwachting een belangrijke rol spelen in het verminderen van de water schaarste, doordat er hogere opbrengsten behaald kunnen worden met minder water

1) Water schaarste is de mismatch tussen lokale behoefte en lokale water beschikbaarheid

Bron: Aqueduct, BDS, Worldbank, FAO, National Geographic, Roland Berger

Een duurzame energievoorziening draagt niet alleen bij aan een beter milieu, maar zorgt ook voor meer zekerheid

Gasprijs, 2021-2022 [EUR per MWh]

Duurzame energievoorziening van de landbouw is nodig voor meer zekerheid:

- Het merendeel van de glastuinbouwers is nog steeds afhankelijk van gas, en de sector is verantwoordelijk voor 9% van het Nederlandse gasverbruik
- Sinds april 2021 is de gasprijs bijna vervijfvoudigd van EUR ~18 per MWh naar EUR ~105 per MWh als gevolg van de oorlog in Oekraïne
- Energiekosten vormen normaal 20-30% van de kosten van een glastuinbouwer, en door de hogere gasprijs zegt 40% van de glastuinbouwers nu tijdelijk of definitief te stoppen
- Een overgang naar duurzame energie zorgt niet alleen voor een beter milieu, maar draagt ook bij aan de leveringszekerheid van de benodigde energie

Bron: ICE, FD, Glastuinbouw Nederland, Roland Berger

Krapte op de arbeidsmarkt drijft een trend van high-tech automatisering van de productie

Kosten van manuele arbeid[1] (EUR/uur)

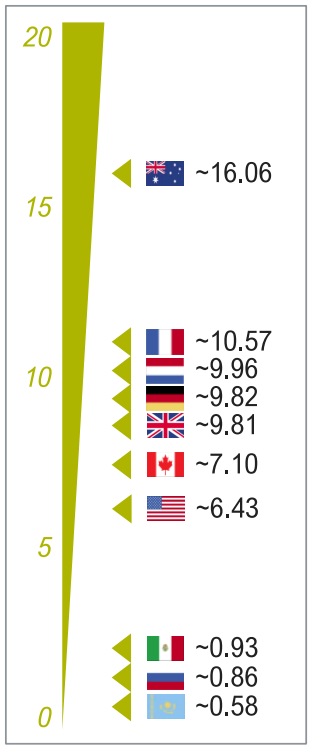

Australia

- Australië heeft grote moeite om genoeg arbeiders te vinden voor het manuele werk is de landbouw en biedt daarom werkvisa's aan voor buitenlanders om aan de vraag te voldoen

UK

- Recent werd alle manuele arbeid in de UK voornamelijk verricht door Oost-Europese migranten
- Sinds de Brexit zijn immigratie regels strenger en is de UK minder aantrekkelijk voor deze arbeiders, waardoor de prijzen stijgen

US

- Naar verwachting zullen strengere immigratie controles de prijs van manuele arbeid verder opdrijven

! Naar verwachting zullen de arbeidskosten per hectare niet veranderen door automatiseren, maar de opbrengst significant verbeteren

1) Voornamelijk gebaseerd op minimum loon en een 40-urige werkweek; in Australië is het minimum loon voor oogstwerkers gespecificeerd

Bron: Wageindicator, Xe, Roland Berger

Tegelijkertijd vraagt de consument – en daarmee de retailer – steeds meer naar hogere kwaliteit voedsel, maar tegelijkertijd tegen een scherpe prijs

Verandering in consumenten gedrag en voorkeuren

Gezonde leefstijl

- Algemene trend richting een gezondere leefstijl
- Mensen uit alle demografieën hechten meer waarde aan fysieke activiteit en een gebalanceerde voeding
- Vers voedsel, in het bijzonder groenten en fruit, spelen hierin een belangrijke rol

Lokale productie

- Consumenten zijn meer bezorgd over de herkomst van hun voedsel, doordat bevoorradingsketens meer globaal en minder transparant zijn geworden
- Lokaal voedsel initiatieven brengen voedsel producenten in contact met consumenten binnen dezelfde regio om zelfvoorzienende en robuuste voedsel netwerken te maken

Voedselveiligheid

- Naar aanleiding van recente voedselveiligheid schandalen en globale reguleringsverschillen in pesticiden, zijn consumenten ongerust geworden over de kwaliteit van hun voedsel
- Consumenten zijn bezorgd over voedsel veiligheid en willen er zeker van zijn dat hun voedsel op geen enkele manier verontreinigd is

Smaak & presentatie

- Consumenten eisen hogere kwaliteit ingrediënten met een betere smaak en presentatie
- Standaardisering in grootte en presentatie is standaard geworden en maakt het verschil in de aankoopbeslissing van een product
- Als de verfijning toeneemt, verschuiven consumenten van presentatie naar smaak

Concurrerende prijs

- Ondanks de hogere kwaliteit eisen, zijn consumenten nog steeds erg prijsgevoelig
- De keuzes van de consument in de supermarkt veranderen slechts geleidelijk en zijn sterk prijs gedreven

Tech-intensieve glastuinbouw profiteert van al deze trends, aangezien het een efficiënte lokale bron van fruit en groenten garandeert met tegelijkertijd de volledige controle over de omgeving waardoor verontreinigingen van elke soort worden voorkomen

Bron: Roland Berger

De verschuiving richting lokale productie wordt deels ingevuld door de opkomst van indoor farming bedrijven

Ontwikkeling wereldwijde indoor farming markt, 2022-2027 [miljard USD]

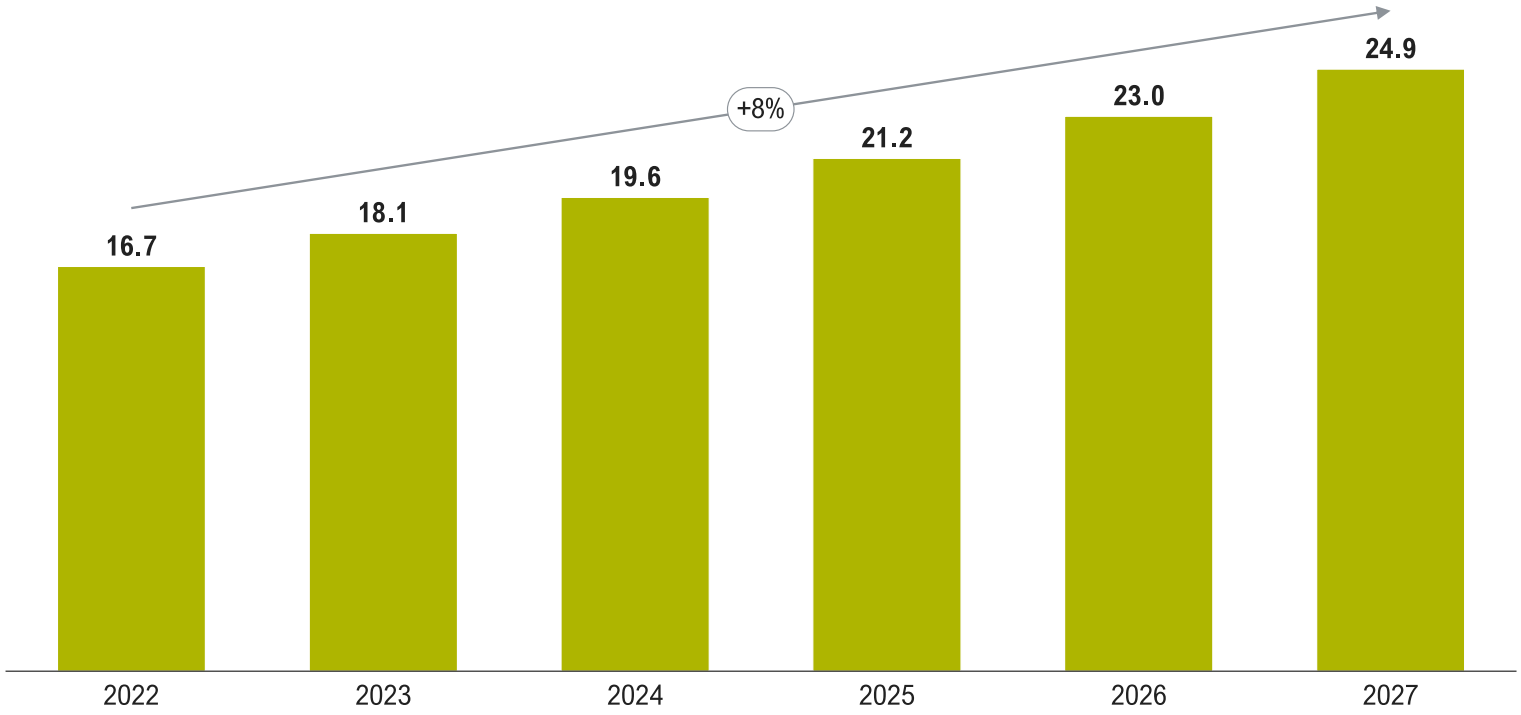

Indoor farming brengt de kas de stad in:

- Indoor farming verlaagt de benodigde hoeveelheid water en grond voor het verbouwen van producten en de te overbruggen afstand tot de consument, maar vergt hoge investeringen in infrastructuur
- De indoor farming markt zal de komende jaren naar verwachting met 8% per jaar groeien
- Infarm heeft in 2022 uitgebreid in Nederland door een samenwerking met Crisp en werkt al samen met Albert Heijn
- Selectie lokale en internationale indoor farming partijen:

Plenty, infarm, FRESH BOX FARMS, BOWERY, AGRICOOL, GLOW FARMS, AEROFARMS

Bron: Statista, bedrijfswebsites, Roland Berger

De toestroom van privaat kapitaal in de AgriFood sector en lage rente, hebben projecten met hoge CAPEX om productie te maximaliseren mogelijk gemaakt

Ontwikkelingen op de kapitaalmarkt

Ontwikkeling van investeringsfondsen in Agrofood, 2005-2017 [# fondsen]

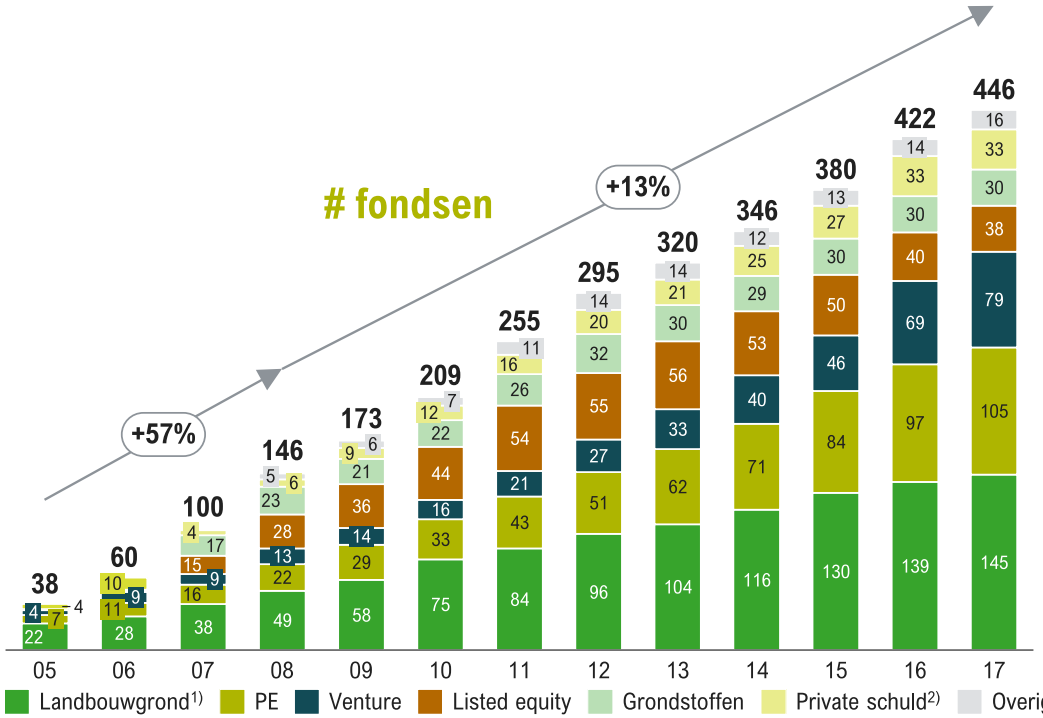

Ontwikkeling van de rente voor geselecteerde landen, 2015-2020[3)]

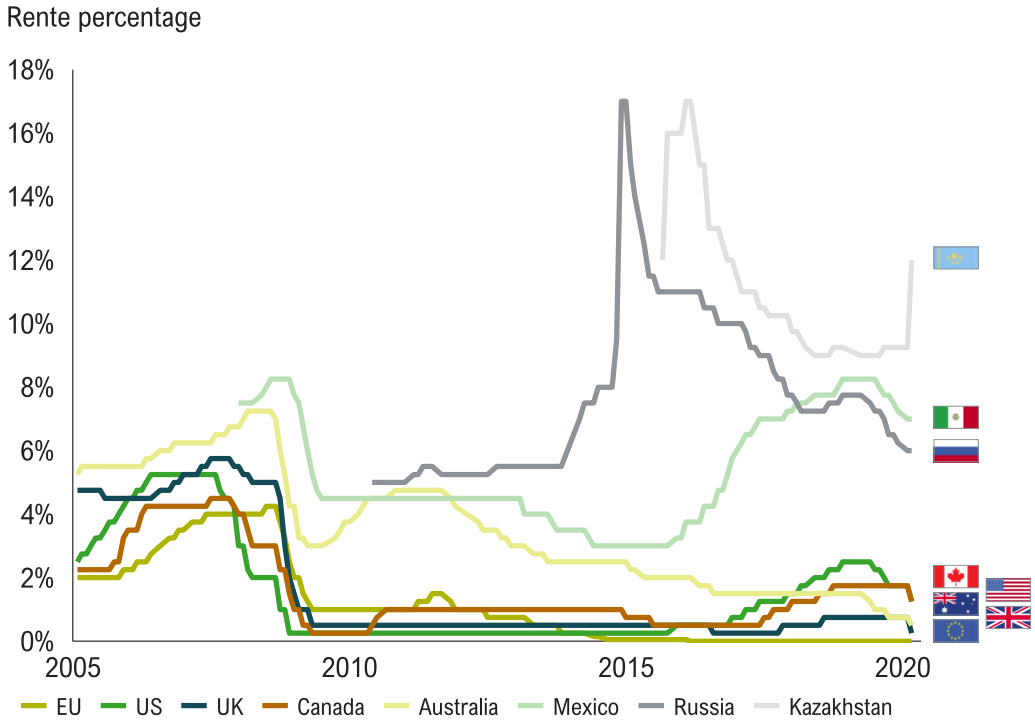

1) Fondsen gericht op het verkrijgen/leasen van landbouwgrond; 2) Fondsen die gestructureerde financiering voor handel en andere financieringsmiddelen ter beschikking stelling voor bedrijven in de sector; 3) Voor sommige landen is historische data slechts gedeeltelijk beschikbaar

Bron: Valoral Advisors, Roland Berger

Recent zijn er vele acquisities geweest binnen de glastuinbouw waardeketen

Glastuinbouw M&A activiteit in Nederland, 2018-2022 [illustratief]

Jaar	Type	Bedrijf	Koper	Verkoper	EBITDA [EUR m][1)]	Verkregen aandeel
2022	Zaadveredelaar	Koppert Cress	Rabo Investments	Rob Baan	1.0	Minderheids
2021	Componenten producent	Alumat Zeeman	BOAL Group	Ongespecificeerd	n.a.	Meerderheids
2021	Systeem designer	Priva	Viessman	Meiny, Reinder & Elly Prins	n.a.	Minderheids (~20%)
2021	Bouwer	Gakon Horticultural Projects	Netafim	Pieter van Berchum	1.1	Meerderheids
2021	Bouwer	KUBO	NPM Capital	Kuiper family	35[2)]	Minderheids
2020	Systeem designer	ViViTec	Viscon Group	Ongespecificeerd	n.a.	Meerderheids
2020	Systeem designer	Viscon Group	Synergia Capital	Ongespecificeerd	16	Minderheids
2020	Systeem designer	Cogas Climate Control	Maurice Kassenbouw	Jan Zantingh	n.a.	Meerderheids
2020	Systeem designer	Stolze	HAL Investments	Theo Stolze	14.3	Meerderheids (60%)
2020	Bouwer	Prins Group	HAL Investments	Van Veen family	n.a.	Minderheids
2020	Bouwer	Van der Hoeven Horticultural Projects	Arvesta	Ongespecificeerd	11	Minderheids
2020	Bouwer	Certhon	DENSO	Van der Sande family	13	Meerderheids (51%)
2020	Groeier	Alflora	Van Dillewijn Group	Horticoop	-2.4	Meerderheids

Jaar	Type	Bedrijf	Koper	Verkoper	EBITDA [EUR m][1)]	Verkregen aandeel
2019	Zaadveredelaar	Pop Vriend Seeds	KWS	Arwin Vriend & Lara Timmerman	16.7	Meerderheids
2019	Componenten producent	bGrid	Priva	Ongespecificeerd	n.a.	Minderheids
2019	Componenten producent	WNL	BOAL Group	Ongespecificeerd	n.a.	Meerderheids
2019	Systeem designer	Patron Agri Systems and Enthoven	Van der Hoeven Horticultural Projects	Ongespecificeerd	n.a.	Meerderheids
2019	Systeem designer	Besseling & ALL Techniek	MG Partners	Hans Stedehouder	n.a.	Meerderheids
2019	Systeem designer	Holland Groep Westland	BOAL Group	Ongespecificeerd	n.a.	Meerderheids
2019	Bouwer	Bom Group	Atrium Agri	Bram van der Kooy	5	Minderheids
2018	Zaadveredelaar	Nunhems Netherlands	BASF	Bayer	550	Meerderheids
2018	Componenten producent	Berg Hortimotive	Royal Brinkman	Ongespecificeerd	n.a.	Meerderheids
2018	Componenten producent	BOAL Group	Equistone	Ronald & Marinus Boers	16.7	Meerderheids
2018	Systeem designer	Codema Systems Group	Nordian Capital	Maarten de Jager	3.9	Meerderheids
2018	Systeem designer	PB techniek	Victus Participations	Paul Brabander	n.a.	Meerderheids

Zaadveredelaar · Componenten producent · Systeem designer · Bouwer · Groeier

1) EBITDA marge in het jaar voorafgaand aan de verkoop; 2) 2019 is het laatst beschikbare getal

Bron: Gain.Pro, bedrijfswebsites, jaarrapporten, Roland Berger

Deze trends stimuleren innovatie in de glastuinbouwketen middels integratie op het gebied van productie, duurzaamheid, kwaliteit, prijs en smaak

Glastuinbouw keten overzicht

Zaadveredeling
Het veredelen van groenten om de smaak, resistentie, houdbaarheid en productiviteit te verbeteren

Automatisering
Het monitoren van alle variabelen en aansturen van alle techniek voor een optimale oogst, en tevens het automatisch oogsten van producten

Verlichting
Verlichting is essentieel voor een optimale groei, zeker in donkere tijden, en optimale lichtrecepten stellen groeiers in staan om de oogst te maximaliseren

Kimaatregulatie
Controleert de warmte, CO_2 en luchtvochtigheid, en kan door middel van het creëren van overdruk in de kas insecten en verontreinigingen buiten houden

Biologische hulpstoffen
Biologische oplossingen die eraan bijdragen de opbrengst te verhogen of op een biologische wijze te beschermen

Het samenbrengen van alle technieken binnen de kas om zo te komen tot de meest optimale productie van groenten

Productie

Hergebruik van reststromen
Het creëren van een gesloten kringloop van grondstoffen en producten

Verwerking

Het verwerken van fruit en groenten voor directe consumptie of als voedselingrediënten, e.g. wassen, snijden, invriezen, preserveren en verpakken

Het (gekoeld) vervoeren van producten vanuit de kas, verwerker of groothandel naar de retailer of horeca

Vers logistiek

Retail & horeca

De verkoop aan horeca en de eind consument

Het gedrag van de consument m.b.t. voedsel en het effect van voedsel op de gezondheid

Consument

Roland
Berger

Brightlands
Chemelot Campus

Knowledge crossing borders

***** Vertrouwelijk *****

Second Opinion Rapport

Brightlands Campus Greenport Venlo

'Het glas is halfvol. Er is ontzettend veel werk verzet in de afgelopen drie jaren. Maar er is ook nog heel veel te doen, de campus is nog kwetsbaar. De hoogste tijd om nu de juiste keuzen te maken om op de basis die er is een ontwikkelingstraject in te gaan op weg naar een volwassen en op termijn zelfdragende campus. Dat vraagt om moedige beslissingen vanuit de aandeelhouders en een sterk geïntegreerd team dat aan de slag gaat. We wensen jullie daar veel succes bij.
Dank voor de bijdragen van alle geïnterviewden, we hebben met veel plezier gewerkt aan deze opdracht en hopen dat het een steentje bij kan dragen aan de succesvolle ontwikkeling van de Brightlands Greenport Campus Venlo.'

Bert Kip, Jurgen van de Rijke, Luuk Bongaerts en René Bijlmakers

Aan : Provincie Limburg (opdrachtgever)
Van : Brightlands Chemelot Campus
Datum : 10 mei 2021

1. Management Samenvatting

De Brightlands Campus Greenport Venlo in haar huidige organisatievorm bestaat sinds 2017 en heeft reeds indrukwekkende resultaten opgeleverd. Dit rapport is tot stand gekomen in opdracht van de provincie Limburg (in samenspraak met de gemeente Venlo), en is uitgevoerd door een team van de Brightlands Chemelot Campus onder leiding van Bert Kip. Hieronder worden op hoofdlijnen de bevindingen weergegeven die het resultaat zijn van een financiële analyse van de begrotingsstukken van de betrokken BV's, het in december 2020 opgeleverde strategisch plan en van 17 interviews die hebben plaatsgevonden in de periode februari en maart 2021. In bijlage A is een overzicht opgenomen van de gehouden (digitale) interviews.

Er is veel gebeurd in de afgelopen jaren maar het is nog subkritisch
In de afgelopen drie jaren is er veel gebeurd. Inhoudelijk is er gekozen voor Gezonde en Veilige Voeding met een aantal ondersteunende lijnen. De campus is gegroeid en er hebben zich een flink aantal partijen gevestigd op de campus. Faciliteiten zijn gerealiseerd. Aan alle elementen van een evenwichtige opbouw van een campusecosysteem is aandacht besteed en voortgang gemaakt. Ook aan de Vastgoed kant is er voortgang gemaakt – het eerste Brighthouse wordt dit voorjaar opgeleverd en in het eerste Brightworks gebouw trekken momenteel de eerste huurders in. Het spreekwoordelijke glas is halfvol. Er is een goede basis gelegd voor een succesvolle campusontwikkeling. De twee organisaties, Brightlands Campus Greenport Venlo bv (BCGV) en Campus Vastgoed Greenport Venlo bv (CVGV) hebben ieder met succes aan hun eigen doelstellingen gewerkt.
Toch is er nog altijd sprake van een subkritisch ecosysteem, de ontwikkeling is nog kwetsbaar. Op de Vastgoed case worden nog grote verliezen geleden, er leven nog grote verschillen van inzicht in de concrete stappen die nu nog nodig zijn om de succesvolle groei te realiseren en er zijn grote verschillen in beelden over wat het team en wat de aandeelhouders te doen staat.

Realistische groei
Momenteel heeft de campus in Venlo geen financierbare vastgoed business case. Door veel betrokken partijen wordt groei als dé oplossing gezien. Dat blijkt ook uit het gepresenteerde strategisch plan waar uit wordt gegaan van een scenario met een jaarlijkse groei van 15%. Voor die groei treffen we echter weinig onderbouwing aan in het strategisch plan, noch in de gevoerde gesprekken. Ook is geen alternatief scenario voorhanden waarmee sturing richting de toekomst risicovol is. Op een tien-jaren termijn (2030) presenteert het strategisch plan een 'volwassen' renderende campus. Die termijn achten wij echter op basis van de bevindingen als té kort. En daarvoor zijn op zijn minst keuzes nodig die nu nog niet zijn gemaakt.

Strategische ontwikkelkoers van de Brightlands Campus Greenport Venlo
Een aantal geïnterviewde partijen geeft aan dat behoefte is aan aanscherping van de ontwikkelrichting van de campus-identiteit en dat het gesprek met de stakeholders over de strategische koers niet wordt gevoerd of gefaciliteerd. Daarbij worden verschillende uitleggen waargenomen van de in het strategisch plan aangeduide hoofdthema's Gezonde en Veilige Voeding, Future Farming en Circulaire Economie. Het is zaak om het gesprek hierover te organiseren en inhoudelijke focus aan te brengen met de belangrijkste partners. Daarbij dient ook helderheid te komen of nu op een lokaal campus ecosysteem wordt gekoerst, of een regionaal ecosysteem. Daarnaast is het van belang om te kiezen voor de belangrijkste groeirichtingen op dit moment, bijvoorbeeld richting onderzoek/onderwijs als belangrijkste primaire route.

Het strategisch plan
Het strategisch plan is opgesteld door CVGV en BCGV, maar er is meer afstemming nodig over de strategische koers, over de richting waarin de campus zich dient te ontwikkelen. Tot op het aandeelhouders niveau. Ecosysteemontwikkeling en Vastgoed (waarde) ontwikkeling gaan hand in hand. Integratie van aansturing (Directie en RvC) en uitvoering (teams) zijn daarbij cruciaal voor succes. Ofschoon het strategisch plan wel de risico's in kaart brengt ontbreekt het aan de 'hoe?'-vraag. Een tactisch plan ontbreekt in onze optiek. Ons onderzoek brengt een aantal randvoorwaarden in kaart die behulpzaam kunnen zijn bij de opzet van een dergelijk plan.
De doorgroei naar een volwassen campus vraagt om concrete stappen en commitment van de aandeelhouders. Met name de bereidheid om langjarig de campusontwikkeling te financieren en de eis tot uitbetaling van rente en aflossing binnen de CVGV over de eerste 15 jaren van ontwikkeling los te laten, kan in onze ogen een faire kans bieden aan een campus ontwikkeling in Venlo, waarvan de oorsprong nu eenmaal niet is gebaseerd op de aanwezigheid van één grote spelbepaler (universiteit of een sterk onderzoekscentrum). Daarvoor is het tevens van belang dat BASF en Universiteit Maastricht (UM) hun aanwezigheid op de campus in de komende jaren sterk weten te vergroten. Onderwijspartijen en gemeente Venlo zijn onmisbaar om de onderwijsinspanningen op de campus significant te kunnen vergroten. En voor de verdere doorgroei van CVGV, en daarmee het cruciale verdienmodel, is ondernemerschap cruciaal waarbij ook strak aan de wind moet worden gevaren met betrekking tot kostenbeheersing (services en diensten) en doorontwikkeling van het verdienmodel (klanten een faire prijs laten betalen voor de diensten die geleverd worden).

De financiële vastgoed-case
Een vergelijking van de begrotingen 2021 en 2025 laat zien dat, hoewel de situatie verbetert, CVGV BV in 2025 nog niet in staat is om vanuit haar operationele cashflow aan haar rente- en aflossingsverplichtingen te voldoen. Dat leidt tot een additionele vraag aan agiostortingen van haar aandeelhouders. Gezien de afspraken in bestaande financieringsarrangementen vormt dit een groot risico voor de liquiditeit maar ook voor het aantrekken van nieuw eigen- of vreemd vermogen van derden. Zo komen we op de financierbaarheid van de vastgoedportefeuille die als problematisch wordt

gezien maar tegelijkertijd als kardinale voorwaarde om uiteindelijk tot een structureel renderende business case uit te groeien. Er heerst grote twijfel over de geschiktheid van de bestaande gebouwen (Innovatoren en Villa Flora) die leiden tot zeer hoge onderhoudskosten binnen de directe exploitatielasten. Daarbij is het aanwezige park (>30 ha) ten opzichte van de omvang en clustering van de geëxploiteerde gebouwen zeer groot en vervult in de praktijk een publieke functie. In de huidige opzet en met de groeiambitie conform begroting is dit onderdeel zelfs op lange termijn nog fors verlieslatend. Deze laatste twee aspecten bestempelen we als 'historisch leed' dat een renderende business case in de weg staat. In paragraaf 7 worden in dit rapport ook voorstellen gedaan ter verbetering van het rendement op vastgoed. Ook een kleinere campus moet gebaseerd zijn op renderend vastgoed. Dat is de belangrijkste mitigatie mocht groei onverhoopt niet zo snel gaan als in het strategisch plan voorgesteld. Er zal daarom binnen CVGV veel scherper aan de wind moeten worden gezeild – een combinatie van maatregelen om de omzet te vergroten bij bestaande huurders en de kosten (significant) te verlagen is nodig om met het huidig vastgoed in een aantal jaren te komen tot een goed renderende businesscase. We hebben daarvoor aanbevelingen opgenomen. Vanuit die situatie is financiering bij derden aan te trekken waarmee dan een verdere groei kan worden geaccommodeerd. Deze verdere groei zorgt dan voor verdere kostenverdunning en rendementsverbetering.

De exploitatie van de shared facilities (Cocreatielab, Nutricial concepts lab) zijn nu opgenomen binnen de exploitatie van het vastgoedbedrijf en drukken daarmee op het vastgoed resultaat en beïnvloeden daarmee de toekomstige financierbaarheid van het vastgoedbedrijf in negatieve zin. Aan de opbrengstenkant groeit de omzet van CVGV met 66% (van 2021 naar 2025) hoewel de organisatiekosten in dit tijdbestek slechts stijgen met 4%. Dit rapport plaatst kanttekeningen of die groei met de bestaande bemensing behaald kan worden. Er wordt geen financieel commitment (van aandeelhouders) ervaren ten aanzien van de benodigde investeringen in de toekomst. Dit aspect wordt ook expliciet in het strategisch plan als risico benoemd.

Aanbevelingen
Dit rapport bevat aanbevelingen ten aanzien van bovenstaande bevindingen aan de betrokken partijen. Deze aanbevelingen staan steeds aan het eind van elke paragraaf uitgebreider benoemd en luiden op hoofdlijnen als volgt:

- Richting de aandeelhouders: Geef langjarig commitment zodat gebouwd kan worden aan het gewenste campus-ecosysteem, zie voorlopig af van rendementseisen (aandeelhouders CVGV en Innovatoren CV), vergroot de eigen activiteiten op de campus als anchor tenant (UM en BASF) en gebruik je invloed om de onderwijsactiviteiten op de campus significant te vergroten (UM, gemeenten Venlo, Provincie Limburg).
- Richting BCGV en CVGV: Werk aan een tactisch plan samen met de belangrijkste partners, waarin duidelijk wordt waar prioritair op wordt ingezet bij de groei van de campus. Maak daarnaast de vastgoed business case financierbaar door stapsgewijze toe te groeien naar faciliterende campusvoorzieningen waarmee (ook stapsgewijs) aan de huurders hogere tarieven kunnen worden doorberekend en diensten kostendekkend kunnen worden aangeboden. Daarbij hoort ook een uitspraak over hoe om te gaan met het origineel aanwezige vastgoed op de campus.
- Daarnaast dienen in de governance en samenwerking verbeteringen te worden doorgevoerd. Maak daarom BCGV bestuurder van CVGV en werk met 1 Raad van Commissarissen van BCGV die toeziet op het geheel. Maar ook op team niveau is een verdere integratie nodig: integreer de teams BCGV en CVGV en stel 1 directie aan voor het geheel.

2. Inhoudsopgave

1. Management samenvatting pg 1
2. Inhoudsopgave pg 4
3. Vraagstelling en onderzoeksteam pg 5
4. Bevindingen en aanbevelingen op hoofdlijnen pg 7
5. Beoordeling governance en samenwerking pg 13
6. Beoordeling Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) pg 15
7. Beoordeling Campus Vastgoed Greenport Venlo (CVGV) inclusief business case pg 19
8. Bijlagen:
    a. Lijst van geïnterviewden pg 39
    b. Analyse vastgoed 2021 pg 40
    c. Diverse exploitatielasten ten opzichte van maximale verhuurpotentie pg 41
    d. Analyse Services 2021 pg 42

3. Vraagstelling en Onderzoeksteam

3.1 Vraagstelling

Dit rapport is opgesteld aan de hand van de opdrachtbeschrijving van de provincie Limburg waarbij gevraagd wordt om een beoordeling van de 'Strategie campusontwikkeling en begroting 2021/ meerjarenraming 2022 – 2025 CVGV' (Campus Vastgoed Greenport Venlo).

Aanleiding tot dit rapport
In de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022 – 2025 is zichtbaar geworden dat CVGV de komende jaren haar exploitatie niet eigenstandig zal kunnen financieren. In de begrotingen en meerjarenramingen opgesteld in 2017, 2018 en 2019 was opgenomen dat vanaf 2024 'zwarte cijfers' zouden worden geschreven. In de huidige begroting 2021/ meerjarenraming wordt zichtbaar dat op de lange termijn geen positief resultaat zal worden gerealiseerd.

Gevraagd wordt in de beoordeling van de begroting en meerjarenraming van CVGV de volgende elementen te betrekken:

- Wat is (nog) nodig om de campus in Venlo te ontwikkelen tot een volwassen campus?
- Is het Strategisch plan, zoals dat is opgesteld door CVGV en BCGV (Brightlands Campus Greenport Venlo), een goede aanpak voor de ontwikkeling van de campus?
- Sluit de huidige strategie zoals CVGV, als facilitator van het vastgoed in de campusontwikkeling die hanteert, aan bij de mogelijkheden voor een goede campusontwikkeling?
- Zijn in de huidige begroting 2021 CVGV en de meerjarenraming 2022 – 2025, de juiste uitgangspunten opgenomen voor de ontwikkeling van een campus en het beheer van het huidige vastgoed?
- Sluiten de uitgangspunten opgenomen in de huidige begroting aan bij het Strategisch plan? (bijv. tav wijze van beheer en onderhoud gebouwen/park, dienstverlening)
- Welke elementen/uitgangspunten in de huidige begroting moeten eventueel worden aangepast?

In de beoordeling van de in de begroting 2021/ meerjarenraming 2022-2025 CVGV gehanteerde uitgangspunten worden onder meer de volgende onderdelen betrokken: marktconformiteit doorbelaste huren/servicekosten, het onderhoudsniveau en het toereikend zijn van onderhoud van vastgoed. Ook het kwaliteitsniveau van de ICT en het realiteitsgehalte van bezettingsgraden van de verschillende ruimtes komt aan bod. En de nut- en noodzaak van geraamde investeringen. Bij de beoordeling van de uitgangspunten zal worden uitgegaan van een situatie zonder de gevolgen van de corona crisis. Dit omdat deze voor aandeelhouders afzonderlijk inzichtelijk moeten worden gemaakt door CVGV.

Tegelijkertijd is door de provincie aan Buck Consultants International (BCI) gevraagd een strategische visie (financieel en organisatorisch) op te stellen voor de periode tot 2030. Dit om vorm te geven aan de betrokkenheid en rol van de Provincie Limburg bij de ontwikkeling van de Brightlands campussen voor nu en op termijn. Daarbij wordt gestart met een roadmap voor de campus in Venlo. Deze roadmap biedt een uitwerking van de rol van Provincie Limburg bij de doorontwikkeling van Brightlands Campus Greenport Venlo. Omdat ook in de opdracht rondom de begroting CVGV het Strategisch plan een rol speelt, is bij de totstandkoming van dit rapport afstemming onderhouden met BCI over dit onderdeel. De twee opdrachten benaderen en beoordelen het strategisch plan vanuit verschillende perspectieven.

Leeswijzer
Dit rapport start met een beknopte management samenvatting. In paragraaf 4 worden de bevindingen en aanbevelingen op hoofdlijnen gepresenteerd. Daarna vindt uitwerking plaats met achtereenvolgens een beoordeling van de governance en samenwerking tussen de bestaande entiteiten (par. 5), daarna van de campusorganisatie BCGV (par. 6) en de vastgoedorganisatie CVGV (par. 7). In deze laatstgenoemde paragraaf wordt ook de vastgoed business case financieel geanalyseerd waarbij voor de meer gedetailleerde informatie wordt verwezen naar de bijlagen. Aan het eind van elke paragraaf staan de aanbevelingen opgenomen.

De conceptversie van deze rapportage is besproken met Saskia Goetgeluk en Ruud van Heugten op 30, respectievelijk 31 maart 2021. De rapportage is onafhankelijk tot stand gekomen en geeft de bevindingen weer van het onderzoeksteam.

3.2 Onderzoeksteam

Het onderzoeksteam onder leiding van Bert Kip bestaat verder uit Jurgen vd Rijke, Luuk Bongaerts van BCC (Brightlands Chemelot Campus) en René Bijlmakers (provincie Limburg). Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de maanden februari en maart 2021.

4. Bevindingen en aanbevelingen op hoofdlijnen

De Brightlands campusontwikkeling in Venlo in haar huidige organisatievorm bestaat sinds 2017 en heeft reeds indrukwekkende resultaten opgeleverd. Op alle elf onderdelen van de integrale campus-kenmerken van het Buck-model (verwijzen) is groei doorgemaakt. Hiermee ontwikkelt de campus zich in lijn met de visie op de Brightlands Campussen en het plan van aanpak Greenport Venlo zoals deze bij aanvang van de campus door de provincie zijn uitgewerkt.

Wat ging er aan vooraf?
De campus is ontwikkeld om het vestigingsklimaat in de regio (Noord-)Limburg te verbeteren, het bedrijfsleven (met name MKB) te faciliteren en de economische structuur van de regio te versterken. Concreet betekent dit dat de campusorganisatie is ontwikkeld als innovatieversneller welke bestaande (MKB-)bedrijven versterkt met kennisontwikkeling en nieuwe bedrijven (en werkgelegenheid) aantrekt. De campus fungeert daarbij als schakel die de afstand tussen productie en productontwikkeling en kennisontwikkeling en -verspreiding moet verkleinen.

In het prille bestaan van deze Brightlands Campus is al een forse bijdrage aan de oorspronkelijke doelstelling geleverd. Om ook in de toekomst diezelfde ontwikkeling door te kunnen maken en de forse bijdrage te kunnen blijven leveren aan de gestelde ambitie rondom groei in innovatie, aantallen bedrijven en werkgelegenheid is het nodig om naar het businessmodel van de vastgoedentiteit en de entiteit van de campusorganisatie te kijken.

De campus bevindt zich in de overgang van opstart naar doorgroei. In deze overgangsfase lijkt het erop dat op heel veel fronten is ingezet. Het komt nu aan op het maken van keuzes die cruciaal zijn voor de toekomst. Bij aanvang van de campus is geconstateerd dat de Brightlands campus in Venlo een andere uitgangspositie heeft en dus niet zal worden ingericht zoals een traditionele (onderwijs)campus zoals bij universiteiten, Chemelot of Eindhoven het geval is. Vanuit die gedachte zou deze Brightlands Campus kunnen uitgroeien tot een ontmoetingsplaats met een sterk innovatienetwerk in de regio bestaande uit gevestigde kennisinstellingen en (MKB)bedrijfsleven. Gedacht werd aan een netwerkorganisatie welke op diverse plekken in de regio uitvoering geeft aan campusactiviteiten zoals onderwijs, toegepast onderzoek en valorisatie. Het moment is aangebroken om keuzes te maken die zorgen dat de campus ook naar de toekomst toe kan doorgroeien tot een volwassen campus zonder daarbij de oorspronkelijke ambitie en bijbehorende doelstellingen en verwachtingen rondom rendement uit het oog te verliezen.

Duurzame financiering als cruciale voorwaarde
Hieronder worden op hoofdlijnen de bevindingen weergegeven die het resultaat zijn van een financiële analyse van de begrotingsstukken van de Campus Vastgoed Greenport Venlo BV, het strategisch plan en van 17 interviews die hebben plaatsgevonden in de periode februari en maart 2021. In bijlage A is een overzicht opgenomen van de gehouden (digitale) interviews.

De vraag ligt voor wat nodig is om de campus in Venlo te ontwikkelen tot een volwassen campus. Dat is een brede vraag, zeker als we de campus zojuist hebben getypeerd in de overgangsfase na de startfase. Daarom leiden we het antwoord op die vraag in door te stellen dat een duurzame financiering een cruciale voorwaarde vormt voor een volwassen campus. Deze voorwaarde kan op 3 manieren worden bereikt:

- De campus is gebouwd rond een universiteit of sterk (publiek gefinancierd) onderzoekscentrum. Campusontwikkeling is ondergebracht bij een afdeling van de universiteit of het onderzoekscentrum.

- De campusorganisatie heeft een stevig verdienmodel (op basis van bijvoorbeeld een vastgoed verdienmodel en/of op basis van een IP-valorisatie model) waar marge wordt gemaakt om de campus ecosysteemontwikkeling te kunnen betalen.
- De campusorganisatie heeft een maatschappelijke functie die duurzaam gefinancierd wordt door overheid en/of aandeelhouders (bijv. via equity stortingen of subsidies).

Van de huidige 10 volwassen campussen in Nederland behoren er 8 tot de eerste optie (Leiden, Delft, Amsterdam, Utrecht, Groningen, Wageningen, Twente en Universiteitscampus Eindhoven) en 2 tot de tweede optie (High Tech Campus Eindhoven en Brightlands Chemelot Campus, beiden op basis van een vastgoed verdienmodel). Wel is bijvoorbeeld bij Brightlands Chemelot Campus tijdelijk door de aandeelhouders gefinancierd (optie 3) om uiteindelijk tot een selfsupporting campus te komen via optie 2/Vastgoed. Het verdienmodel van de Brightlands Maastricht Health Campus is gebaseerd op een IP-verdienmodel: deze campusorganisatie valoriseert de IP die vanuit de Universiteit Maastricht wordt voorgebracht op basis van eigenaarschap van de IP.

De Brightlands Campus Greenport Venlo is nu vrijwel volledig gefinancierd via optie 3. Dat is een kwetsbaar en onvoorspelbaar model (publieke aandeelhouders zijn onderdeel van een politieke realiteit die in de loop van de jaren sterk kan veranderen). De campus zelf zet daarnaast in op het brokermodel (marge op kennisconsortia die tot stand komen). Ook dit is een weinig duurzaam en kwetsbaar model. Aandeelhouders hebben aangegeven dat uiteindelijk de campus op eigen benen moet staan.

Belangrijk is om nu te kiezen via welk model de Venlo campus moet gaan groeien:

Ad 1.
Er is in Venlo geen sprake van een brede universiteit of een sterk onderzoekscentrum dat genoeg massa heeft om de kosten van de ecosysteemontwikkeling te betalen. Wel is er de mogelijkheid om te kiezen voor een Onderwijscampus (UM, Fontys, HAS). Door hier volume te realiseren zouden middelen kunnen worden vrijgespeeld om de ecosysteem ontwikkeling te financieren.

Ad 2.
Het meest voor de hand liggende model is de ontwikkeling van het vastgoed verdienmodel (naar voorbeeld van High Tech Campus Eindhoven en Brightlands Chemelot Campus), al dan niet in combinatie met optie 1. Hiervoor is een winstgevende en stevige vastgoed portfolio nodig dat hand in hand loopt met de ecosysteem ontwikkeling. Hiermee worden op termijn revenuen gerealiseerd welke ingezet kunnen worden voor de ecosysteemontwikkelingsactiviteiten. Hiervoor is het nodig dat het vastgoed model winstgevende groei kan realiseren.

Ad 3.
Totdat de combinatie van 1. en/of 2. voldoende is gerealiseerd is het nodig dat de aandeelhouders de ecosysteemontwikkeling financieren. Het huidig niveau van financiering is te laag en voorziet alleen in de financiering van een handjevol mensen. Er is meer capaciteit nodig en meer financiële middelen voor de doorgroei naar een volwassen campus. (Referenties: Brightlands Maastricht Health Campus: 2 M€/jaar, Brightlands Chemelot Campus: 4,5 M€/jaar).

Realistische groei als uitgangspunt
De campus in Venlo is gestart zonder bestaand aanwezig ecosysteem en dus eigenlijk 'uit het niets' opgebouwd. In de laatste 3 jaren is uit dit niets een flinke start gemaakt en zijn zowel het aantal aanwezige FTE's als ook het aantal partijen flink gegroeid. Dat wordt ook breed herkend in de interviews.

Momenteel heeft de campus, lees Campus Vastgoed, echter geen financierbare business case. Door veel betrokken partijen wordt groei als dé oplossing gezien. Dat blijkt ook uit het gepresenteerde strategisch plan waarin wordt uitgegaan van een scenario met jaarlijkse groei van 15%. Voor die groei treffen we echter weinig onderbouwing aan in het strategisch plan, noch in de gevoerde gesprekken. De groeikern van de campus (die partijen die gekoppeld zijn aan de gekozen inhoudelijke lijn) is ca. 350 FTE (en niet het totaal aantal van ca. 700 FTE). Vanuit die kern moet de groei ingezet worden. De procentuele groei van de kern zou dus ca. 30% per jaar moeten zijn, dat achten wij in de komende jaren onwaarschijnlijk.
Ook is geen alternatief scenario voorhanden waarmee sturing richting de toekomst risicovol is. De in deze notitie aangepaste begroting voor de middellange termijn (2025) laat een sluitende exploitatie zien, maar die is enkel haalbaar na forse bijsturing en levert onvoldoende cashflow op om aan de volledige financieringsverplichtingen (rente en aflossingen) te kunnen voldoen, laat staan nieuwe investeringen te verrichten. Dat heeft gevolgen voor de rendementseisen van de kant van de aandeelhouders. En op een tien-jaren termijn (2030) presenteert het strategisch plan een 'volwassen' campus. Die termijn achten wij echter op basis van de bevindingen als té kort, daarvoor zijn op zijn minst keuzes nodig die nu nog niet zijn gemaakt.

Strategische ontwikkelkoers van de Brightlands Campus Greenport Venlo
Op basis van de gesprekken ontstaat een beeld dat in essentie zich eigenlijk niemand verantwoordelijk voelt voor de strategische ontwikkelkoers van de campus waarbij de gekozen constructie met gescheiden verantwoordelijkheden voor ecosysteemontwikkeling en campusvastgoed het complex maakt en de samenwerking lastiger. De twee organisaties BCGV en CVGV opereren vanuit hun eigen doelstellingen gestuurd door eigen aandeelhouders en vanuit hun eigen historie – heel begrijpelijk vanuit de eigen context maar niet goed voor de toekomst van de campus. Een aantal geïnterviewde partijen geeft ook aan dat het gesprek met de stakeholders over de strategische koers niet wordt gevoerd of gefaciliteerd. Tegelijkertijd geven partijen wel aan dat er een behoefte is aan aanscherping van de ontwikkelrichting van de campus-identiteit. Daarbij worden verschillende uitleggen waargenomen van de in het strategisch plan aangeduide thema's Gezonde en Veilige Voeding, Future Farming en Circulaire Economie. Zo wordt bijvoorbeeld het begrip Smart Farming opgeworpen. Maar ook wat betreft het gewenste campustype bestaat nog onduidelijkheid. Het strategisch plan stelt dat de campus onderdeel uitmaakt van de regionale economische ontwikkeling, maar niet altijd is duidelijk of wordt toegewerkt naar een ecosysteem met de campus als het centrum, of dat wordt gemikt op een 'regionaal eco-systeem' waarbij bedrijven die buiten de campus gevestigd zijn ook tot de campus worden gerekend. Daarnaast leven bij de betrokken partijen ook ontwikkelambities die uitgaan van een onderzoekscampus met faciliteiten of een studentencampus met (studenten)huisvestingsfaciliteiten.

Bevindingen ten aanzien van het strategisch plan
Het strategisch plan is in gezamenlijkheid door BCGV en CVGV opgesteld. Het uitgangspunt voor de CVGV als facilitator van het vastgoed in de campusontwikkeling om betaalbare huur ter beschikking te stellen, staat onder flinke druk omdat de exploitatiekosten van de bestaande gebouwen hoog liggen en de terugverdienmogelijkheid via huurtarieven beperkt is. Ook van een gebruikelijke campuspremium op de huurprijs is momenteel geen sprake. De exploitatielasten zijn zonder meer hoog te noemen en de opbrengsten en de huuropbrengsten dekken deze niet. Ook in de overlegde meerjarenbegroting blijven de exploitaties per gebouw (met name de Innovatoren en Villa Flora) negatief. Opvallend is dat er aanzienlijke en structurele verliezen geleden worden op Services en Diensten. Hieronder volgen enkele noties op hoofdlijnen over het strategisch plan:

1. Het strategisch plan schetst een scenario in plaats van een plan. Onduidelijk is welke fundamentele keuzes worden gemaakt. In onze ogen is het vastgoed verdienmodel een belangrijk fundament om op de lange termijn volledig selfsupporting te kunnen worden.

2. Het strategisch plan is opgesteld door BCGV en CVGV, maar er is meer afstemming nodig over de strategische koers over de richting waarin de campus zich dient te ontwikkelen. Tot op het aandeelhouders niveau.
3. Ecosysteemontwikkeling en Vastgoed (waarde) ontwikkeling gaan hand in hand. Integratie van aansturing (Directie en RvC) en uitvoering (teams) zijn cruciaal voor succes.
4. Ofschoon het strategisch plan wel de risico's in kaart brengt ontbreekt het aan de 'hoe?'-vraag. Een tactisch plan ontbreekt in onze optiek. Ons onderzoek brengt een aantal randvoorwaarden in kaart die behulpzaam kunnen zijn bij de opzet van een dergelijk plan.
5. Een belangrijke voorwaarde is dat de vastgoed businesscase financierbaar moet zijn en niet enkel afhankelijk is van subsidie die via de politieke /publieke weg verstrekt wordt. We zien dat als een essentiële voorwaarde om ook in de groeifase van de campus de noodzakelijke ontwikkelingen en investeringen mogelijk te maken.
6. De doorgroei naar een volwassen campus vraagt om concrete stappen en commitment van de aandeelhouders:
    - Bereidheid om langjarig (minimaal 15 jaren) de campusontwikkeling te financieren.
    - Bereidheid om equity te storten in Campus Vastgoed zonder rendementseis over de eerste 15 jaren.
    - BASF en UM om hun aanwezigheid op de campus in de komende 1-3 jaren sterk te vergroten (naar onderzoeksgroepen van minimaal 50-100 FTE).
    - Onderwijspartijen en gemeente Venlo om de onderwijsinspanningen op de campus significant te vergroten.
7. Voor de verdere doorgroei van het Campus Vastgoed en daarmee het cruciale verdienmodel is ondernemerschap cruciaal. De marge op vastgoed moet significant omhoog door enerzijds (stapsgewijze) toe te groeien naar tarieven passend bij een campus (campus premium en services en diensten minimaal leveren tegen kostprijs) en anderzijds scherp aan de wind te varen m.b.t. kosten. Historisch leed (het parkbeheer en het onderhoud van de bestaande gebouwen) moet worden opgelost. Door deze stappen wordt Campus Vastgoed bv financierbaar en daarmee schaalbaar zodat dit uiteindelijk een verdienmodel voor de ecosysteemontwikkeling oplevert.
8. VillaFlora en de Innovatoren zullen qua rendement nooit de hoofdprijs verdienen vanwege de hoge onderhoudskosten. Naar de toekomst belemmeren ze daarmee een winstgevende vastgoedportefeuille (zie paragraaf 7).
9. Tot slot willen we het belang benadrukken van onderzoeksfaciliteiten. Hiermee realiseer je een unieke plek. De verantwoordelijkheid hiervoor is nu niet belegd. Niemand 'is er van'. Hiervoor is een aparte entiteit nodig naar het voorbeeld van Chemelot Research Facilities BV waarbij rekening gehouden wordt met een onrendabele top (onderbrengen binnen Campus Vastgoed leidt tot 'vervuiling' en daarmee een barrière voor financierbaarheid van het Vastgoed deel).

Bevindingen ten aanzien van de financiële vastgoed-case
De financiële analyse in paragraaf 6 start met een beschrijving van de situatie bij aanvang (begrotingsjaar 2021) en bij einde van de meerjarenraming (begrotingsjaar 2025). Hierbij wordt een onderscheid gemaakt naar drie verdienmodelgroepen:

- Vastgoed ("kale huur");
- Servicekosten (levering services & utilities voor rekening van huurders);
- Diensten (diverse aanvullende dienstverlening passend bij het karakter van de campus (onder meer horeca, events, ICT, parkeren, parkmanagement, Cocreatielab).

In het begrotingsjaar 2021 wordt voor alle verdienmodelgroepen een negatieve brutomarge en een negatief operationeel resultaat behaald waardoor vanuit de operationele cashflow geen ruimte aanwezig is om de kosten van het vastgoed team te dekken en aan rente- en aflossingsverplichtingen te voldoen, laat staan om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het ecosysteem. In het

begrotingsjaar 2025 is dat slechts gedeeltelijk het geval. Voor de verdienmodelgroepen Vastgoed en Diensten geldt dan een positieve brutomarge. Voor servicekosten is die negatief. Het totaal resultaat 2025 is aanzienlijk beter dan 2021 maar nog steeds volstrekt onvoldoende om de kosten van het vastgoed team te dekken en aan de rente- en aflossingsverplichtingen te voldoen.

Onderstaande bevindingen vloeien voort uit de financiële analyse:

1. De financierbaarheid van de vastgoedportefeuille wordt als problematisch gezien waarbij getwijfeld wordt aan de geschiktheid van de bestaande gebouwen (Innovatoren en Villa Flora).
2. Onderhoud vormt de grootste kostenpost binnen de directe exploitatielasten en vereist heldere keuzes ten behoeve van een toekomstbestendig vastgoedbedrijf.
3. Het park (>30 ha) is ten opzichte van de omvang en clustering van de geëxploiteerde gebouwen zeer groot en vervult ook een publieke functie. In de huidige opzet en met de groeiambitie conform begroting is dit product zelfs op lange termijn nog fors verlieslatend.
4. De exploitatie van de shared facilities (bijvoorbeeld Nutritional concepts lab) zijn nu opgenomen binnen de exploitatie van het vastgoedbedrijf en drukken daarmee op het resultaat en de toekomstige financierbaarheid van het vastgoedbedrijf.
5. Ten aanzien van de servicekosten wordt momenteel geen frictieleegstand doorberekend en maar een klein deel van de organisatiekosten.
6. Aan de opbrengstenkant groeit de omzet van CVGV met 66% (van 2021 naar 2025) hoewel de organisatiekosten in dit tijdbestek slechts stijgen met 4%. Er is een kanttekening te plaatsen of die groei met de bestaande bemensing behaald kan worden.
7. Er wordt geen financieel commitment (van aandeelhouders) ervaren ten aanzien van de benodigde investeringen in de toekomst. Dit aspect wordt ook expliciet in het strategisch plan als risico benoemd. Extern financiering ophalen (equity en/of bancaire leverage) is voorlopig niet aan de orde vanwege de verliesgevende situatie.
8. De vastgoed BV betaalt huur aan de commanditaire vennootschap voor de Innovatoren. Deze CV keert vervolgens deze huur als rendement uit aan de aandeelhouders. Dit is een onwenselijke situatie omdat feitelijk de vastgoed BV deze getrapte rendementsuitkering niet kan opbrengen bij gebrek aan gerealiseerd rendement, en op deze wijze geld wordt rondgepompt op het moment dat de aandeelhouders extra agio dienen te storten. Deze constructie helpt bovendien niet in het hierboven gesignaleerde gevoel rond financieel commitment.
9. Geconstateerd wordt dat de publieke aandeelhouders twee rollen hebben die wij typeren als een ‘dienende’ (de subsidieverstrekker ter ondersteuning van de regionale economie als maatschappelijke opgave) en een ‘verdienende’ rol (de financier die revolverend investeert en rendement op geïnvesteerd vermogen wil behalen). Dit kwam in de interviews ook wel terug als ‘de twee loketten’ van de overheid. Hoe logisch die rollen zich ook laten uitleggen, in de verhoudingen leidt het regelmatig tot onduidelijkheid en zelfs verwarring. In de huidige fase is het niet realistisch en niet reëel om een verdienende rol te spelen.

Aanbevelingen

Vanuit bovenstaande bevindingen geven we hieronder een overzicht van de aanbevelingen. Deze aanbevelingen komen terug in de afzonderlijke paragrafen en zijn daar meer detail beschreven:

Ten aanzien van de governance en samenwerking:

1. Maak BCGV bestuurder van CVGV
2. Werk met 1 RvC van BCGV die toeziet op het geheel (het zijn nu formeel 2 RvC’s met zelfde bezetting). Voorkom dubbelfuncties (aandeelhouder en RvC lid). Versterk RvC met iemand met ervaring in het bouwen van campusecosystemen en financiën

3. Benoem een directieteam BCGV (en dus ook verantwoordelijk voor Campus Vastgoed) met een CEO/boegbeeld (inhoudelijk) en een CFO/COO (vastgoed)
4. Integreer het ontwikkelteam (BCGV-team) en het vastgoed team (CVGV) in één team ondergebracht bij BCGV en rapporterend aan het directieteam
5. Research faciliteiten: richt een separate entiteit op voor de Research Faciliteiten (conform intentie strategisch plan)

Ten aanzien van de strategische ontwikkelkoers voor Brightlands Campus Greenport Venlo
1. Groei langs de drie hoofdthema's is te verkiezen boven groei enkel gericht op massa
2. Kies met overtuiging voor een combinatie van groei via anchor tenants, onderwijs en specifieke faciliteiten waarbij de aandeelhouders de ontwikkeling van het ecosysteem financieren
3. Maak een keuze tussen een lokaal of regionaal campus ecosysteem en zet in op duidelijke concrete ontwikkellijnen (onderzoek, faciliteiten, onderwijs) waarbij de aandeelhouders dit ondersteunen door te financieren maar ook het eigen handelen zonder verwachtingen ten aanzien van financieel rendement
4. Kies inhoudelijke focus mét de belangrijkste partners en organiseer het gesprek
5. Positioneer de Campus Venlo ten opzichte van de campus Wageningen, maar ook ten opzichte van de Brightlands Maastricht Health Campus
6. Scherp het strategisch scenario aan naar een strategisch plan waarbij ook de tactische lijnen (de 'hoe- en wat-vraag') voor de komende drie jaren expliciet worden gemaakt

Ten aanzien van de Campus Vastgoed Greenport Venlo
1. Zet primair in op de winstgevendheid van de huidige business case zodat de case financierbaar wordt en voeg van daaruit winstgevende groei toe
2. Ga uit van een realistisch groeipercentage dat gebaseerd is op de gewenste 'campus-core' in plaats van op het huidige totaal aan campusbewoners en onderbouw dit met de concrete stappen die in deze groei moeten resulteren
3. Zet in op verhogen financierbaarheid van de business case door de marge op vastgoed te verhogen:
    a. Groei (stapsgewijze) toe naar passende campustarieven (campus premium)
    b. Onderzoek haalbaarheid van verrekening servicekosten
    c. Vaar scherp aan de wind met betrekking tot kostenbeheersing (services en diensten) en zet in op doorbelasting naar huurders waar dat mogelijk (en fair) is
    d. Los historisch leed op zodat de vastgoed business case een faire kans krijgt om toe te groeien naar rendement door het parkbeheer over te dragen.
    e. Vergroot het financieel commitment en zie voorlopig af van financieel rendement naar de aandeelhouders en aflossing van leningen van aandeelhouders. Dat geldt ook voor de uitkering die via de Innovatoren commanditaire vennootschap plaatsvindt naar de aandeelhouders.

5. Beoordeling Governance en samenwerking

De campus wordt aangestuurd en beheerd door twee entiteiten, de Campus Vastgoed Greenport Venlo (vanaf nu CVGV) en de Brightlands Campus Greenport Venlo BV (vanaf nu BCGV). De aandeelhouders en de structuur worden in onderstaand schema inzichtelijk gemaakt.

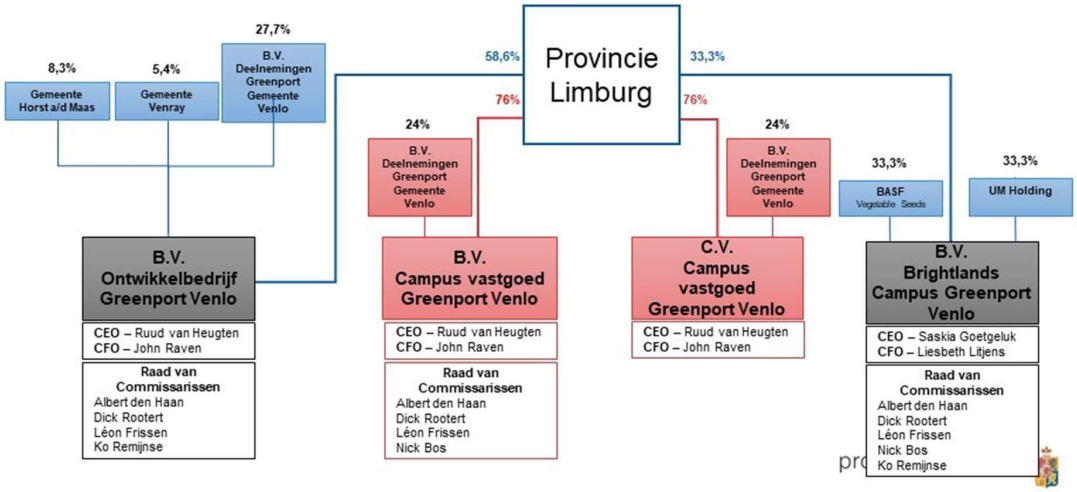

Figuur 1. Overzicht governance Greenport Venlo

De CVGV fungeert als eigenaar, verhuurder en beheerder van de aanwezige gebouwen op de campus (en een gebouw in het centrum van Venlo). De BV heeft geen personeel in dienst maar betrekt directie en personeel van de B.V. Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo. De BCGV is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en functioneren van het brede campus ecosysteem en heeft wel personeel in dienst. In de gevoerde gesprekken ontstaat het beeld dat weliswaar sprake is van overleg tussen beide entiteiten, maar dat geen hechte samenwerking bestaat op cruciale thema's. BCGV voelt zich verantwoordelijk voor het regionale ecosysteem en CVGV zet met name in op de realisatie van multi-tenant research gebouwen. Maar de vraag blijft voor ons wie zich nu echt verantwoordelijk voelt voor de campusontwikkeling? Zo is er bijvoorbeeld twijfel of voldoende overleg plaatsvindt omtrent de afbakening van verantwoordelijkheid in het acquisitie/sales proces tot en met de fase dat de deal wordt gesloten. De rolonduidelijkheid wordt niet weggenomen door een eenduidig inzicht (of opdracht vanuit de aandeelhouders) ten aanzien van de rollen in en richting van de campusgroei.

De CVGV focust primair op het in eigen beheer ontwikkelen van multi-tenant gebouwen. En niet op single-tenant gebouwen (dat moeten partijen maar zelf doen). Daarvoor bestaat wel de mogelijkheid om grond via erfpacht uit te geven. Ook lijkt nauwelijks inzet gepleegd te worden op onderwijs en faciliteiten. Aan de andere kant zet de BCGV in op een brede ontwikkeling met bijhorende faciliteiten. Door dit verschil in aanpak ontstaat het risico dat kansen tussen wal en schip dreigen te raken en er geen, of late escalatie plaatsvindt naar directeuren en/of Raad van Commissarissen (RvC) en aandeelhouders. We denken hierbij aan cruciale leads, onderwijspartijen, afweging van extra units in het Villa Flora gebouw of de kas-faciliteit voor het Future Farming Institute. Het niveau van de RvC lijkt daarmee de enige tafel waar de belangenafweging tussen de campus en vastgoed momenteel gemaakt kan worden.

Het onderzoek heeft ons echter ook de indruk gegeven dat de RvC redelijk ver afstaat van de operatie en de concrete problematiek waarmee de directeuren worstelen, met name bij het verder opbouwen van een campus ecosysteem. Het is te overwegen om de RvC te versterken met specifieke kennis op dit gebied. Tevens zou daarmee de RvC in haar bestuurlijke rol in een onafhankelijkere positie tegenover de aandeelhouders kunnen worden gebracht.
Verder wordt een verschil in interpretatie waargenomen van een tijdige en heldere communicatie richting de aandeelhoudersvergadering inzake de verslechterende financiële vooruitzichten. Die communicatie vergt aandacht.

Integratiestap nodig
Er zijn eerste stappen gezet om de governance in elkaar te schuiven door een personele unie te maken tussen de RvC van BCGV en CVGV. Deze ontwikkeling verdient het om verder door te zetten om tot een integrale aanpak te komen. Een voorbeeld waar integratie tot verbetering kan leiden betreft de research faciliteiten. Die opgave is nu niet goed belegd en georganiseerd maar is wel uiterst belangrijk voor de volgende fase van de campusontwikkeling.
BCGV heeft daar wel beelden bij, ziet het belang, maar ontbreekt het aan de middelen en komt niet met uitgewerkte business cases. CVGV 'is er niet van' en wil haar bestaande business case zuiver houden om in de toekomst financiers te vinden voor de vastgoedportefeuille. Een constructie om faciliteiten te ontwikkelen met een businessmodel eronder wordt als essentieel gezien.

Aanbevelingen
Voeg de bestaande organisaties samen in 1 organisatorische eenheid met eenduidige leiding. Voor een integrale campusontwikkeling is namelijk een integrale governance en organisatie nodig met daarbij aandacht voor de volgende stappen ten aanzien van deze governance:

- Maak BCGV bestuurder van Campus Vastgoed
- Werk met 1 RvC van BCGV die toeziet op het geheel (het zijn nu formeel 2 RvC's met zelfde bezetting)
- Voorkom dubbelfuncties (aandeelhouder en RvC lid). Versterk RvC met iemand met ervaring in het bouwen van campusecosystemen
- Benoem een directieteam BCGV (en dus ook verantwoordelijk voor Campus Vastgoed) met een CEO (inhoudelijk/boegbeeld profiel, essentieel is dat de CEO inhoudelijk het veld overziet en de juiste keuzes maakt), en een CFO die het zakelijk deel (vastgoed/financiën) voor zijn rekening neemt
- Integreer het ontwikkelteam (BCGV-team) en het vastgoed team (CV) in één team ondergebracht bij BCGV en rapporterend aan het directieteam
- Research faciliteiten: richt een separate entiteit op voor de Research Faciliteiten (conform intentie strategisch plan)

6. Beoordeling Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV)

Als we inzoomen op de Brightlands Campus organisatie stellen we vast dat ondanks een bescheiden structurele bezetting de eerste drie jaren enorm veel bereikt is via projecten en extra project funding. In onderstaand figuur maken we dat inzichtelijk langs de cruciale elementen voor een evenwichtige en integrale campusontwikkeling zoals Buck die onderkent.
Op alle fronten is er voortgang geboekt, er is sprake van een breed opgezette campus en aan alle elementen van de 'radertjes van Buck' is aandacht besteed en resultaat geboekt door het relatief kleine BCGV-team.

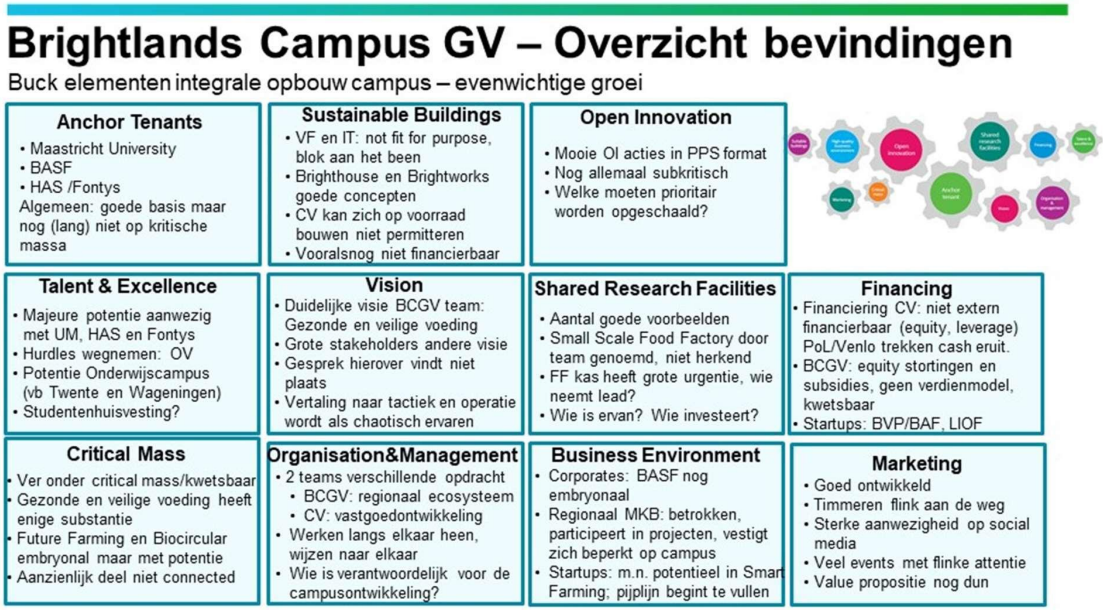

Figuur 2: overzicht bevindingen uitgedrukt in de 11 succesfactoren van campusontwikkeling (Buck)

Het team
De kern van het BCGV-team bestaat (slechts) uit 5 FTE dat enorm veel voor elkaar heeft gekregen in korte tijd. Dat is indrukwekkend. Qua omvang is het team heel klein voor de aansturing van een campusontwikkeling wat al iets zegt over het commitment van het team, ze gaan voor de campus. De organisatie wordt bekostigd uit agio en heeft tot op heden geen eigen verdienmodel. In relatie tot de gestelde doelen worden vraagtekens gesteld bij de tactische sterkte van het team met name waar het gaat om het kunnen vertalen van de strategie (via tactiek) naar de operatie. Het team wordt weliswaar aangevuld met de capaciteit van ca. 5 FTE Business Development die via projecten worden gefinancierd door o.a. de provincie Limburg. Dat laatste betekent dat zij dus niet vrij inzetbaar zijn maar projectdoelen moeten realiseren, waarbij het de vraag is of die prioritair zijn in de campusontwikkeling (bijvoorbeeld grensoverschrijdende doelen).

Ontwikkelstadium en focus campus
Bij de in de tabel geschetste brede ontwikkelingen horen ook enkele aantekeningen. Op al deze onderdelen is de campus, juist door de hoeveelheid van ontwikkelingen tegelijkertijd, ook heel kwetsbaar en is de ontwikkelfase van de campus als geheel te typeren als subkritisch. In deze fase

waarin het lijkt dat op heel veel richtingen is ingezet komt het nu aan op het maken van keuzes die cruciaal zijn voor de toekomst. Op het maken van keuzes die zorgen dat de campus boven het niveau van sub kritisch uitstijgt. In de interviews komt het beeld terug via veel stakeholders van een wat chaotisch proces. Stakeholders hebben geen scherp beeld van de koers.

Het strategisch plan benoemt Gezonde en Veilige Voeding als overkoepelend focusgebied met de Future Farming en Circulaire Economie als ondersteunende thema's. Het ontbreekt echter aan een gerichte agenda ten aanzien van benodigde kennis, faciliteiten en groei. We doelen hierbij op een meer expliciete strategie voor de komende jaren, de tactische stappen en een operationele uitwerking. De gevoerde gesprekken over de focusgebieden leverde een strategische discussie op die in de beleving van de stakeholders verder nergens expliciet gevoerd wordt. In de perceptie van de stakeholders lijkt de hoeveelheid aan initiatieven op een gebrek aan focus. Ze ervaren het als chaotisch. De focus en prioritering wordt dringend gewenst. Wellicht mede door het ontbreken van de discussie constateren we ook grote verschillen in gewenste inhoudelijke focus (of zelfs verbreding) bij de stakeholders. Sommigen gaan voor Gezonde en Veilige Voeding, anderen zeggen dat het vooral gaat over Future Farming, anderen hebben het weer over Smart Farming.

Behalve de inhoudelijke focus is het van belang ook eenduidigheid te verkrijgen over het te ontwikkelen type campus. De gesprekken leverden een wisselend beeld op van ideeën over een researchcampus met faciliteiten, een onderwijscampus (naar voorbeeld van Twente), of een bedrijvencampus. En de derde keuze ten aanzien van de campus heeft te maken met eenduidigheid of de campus zich primair richt op het ontwikkelen van een lokaal ecosysteem (op de campus zelf) of op de ontwikkeling van een regionaal systeem. Daarbij is de positionering van de campus tegenover de bestaande campus in Wageningen van belang. Sommigen benadrukken dat het anders moet zijn dan Wageningen (niches kiezen die Wageningen niet heeft zoals Gezonde Voeding), anderen zeggen dat dat helemaal niet hoeft met als argument dat meerdere aanbieders van hetzelfde juist goed is omdat de markt daar ruimte voor biedt. Ook een scherpere positionering wat op het gebied van Gezonde Voeding nu tot de Health Campus in Maastricht behoort, en wat tot de Campus in Venlo verdient aandacht om verwarring te voorkomen.

Het valt verder op dat veel stakeholders heel positief zijn over de potentie van de campus, ze spreken uit dat ze 'iets' met de campus willen en bereid zijn daar ook commitment aan te verbinden. De soms zoekende en wat afwachtende houding totdat 'de campus' (wie daar dan ook mee wordt bedoeld) de lead neemt, leidt zo al snel tot een kip/ei situatie. En tussen BCGV en CVGV is zelfs sprake van een 'wij/zij'-houding. De eerstgenoemde, verantwoordelijk voor acquisitie en lead-generatie, draagt ideeën aan die het risico lopen niet te passen binnen de vastgoed-focus of het ontbreekt aan mensen en middelen om nieuwe research-facilities tot stand te brengen.

Groeipotentie campus
In dit deel van de analyse focussen we op de ontwikkelmogelijkheden aan de inkomstenkant. Het strategisch plan gaat uit van 15% groei per jaar, uitgedrukt in aantallen FTE en gerekend met een gebruik van aantal m2 VVO (Verhuurbare Vloer Oppervlak). We zetten dit in het perspectief van de drie hoofdthema's van de campus (Gezonde en Veilige Voeding, Future Farming en Bio-Circulaire Economie). Maar naast deze drie thema's vinden ook logistieke en hightech activiteiten plaats, naast nog enkele activiteiten in de categorie 'overig'. Deze laatste categorie beslaan overigens wel degelijk een significant volume van het huidige totaalbeeld. Voor zover Logistiek en High Tech verbonden zijn aan Gezonde en Veilige Voeding is er inhoudelijke binding met de drie hoofdthema's. Van de categorie 'overig' is dat veel lastiger te beweren. Onderstaande tabel geeft inzicht in de verdeling over de thema's. De drie hoofdthema's zijn samen goed voor ruim 40% van de totaalomzet, 43% VVO en 38% aandeel in de aantallen FTE.

	Gezonde & Veilige Voeding		Future Farming		Bio Circular		Logistiek		High Tech		Anders		Totaal	
		%		%		%		%		%		%		%
#partijen	**28**	38	**14**	19	**4**	5	**5**	7	**7**	10	**15**	21	**73**	
#FTE's	**194**	29	**44**	7	**10**	2	**59**	9	**247**	38	**104**	16	**658**	
#m2 VVO	**4.774**	36	**868**	7	**47**	0.4	**941**	7	**4.228**	32	**2.446**	18	**13.304**	
Omzet kale huur	**630**	36	**72**	4	**11**	0.6	**120**	7	**632**	36	**268**	15	**1.733**	

	Gezonde & Veilige Voeding	Future Farming	Bio Circular	Logistiek	High Tech	Anders	Totaal
#m2/FTE	24.6	19.7	4.7	15.9	17.1	23.5	20.2
#€/FTE	3.247	1.636	1.100	2.034	2.559	2.577	2.634
#€/m2	132	83	234	128	149	110	130

Tabel 1: Aandeel in campus per thema

De groei van 15% uit het Strategisch Plan
In het strategisch plan wordt uitgegaan van een groei van 15% per jaar in het aantal FTE's, deze groei wordt met een aantal m2 VVO omgerekend naar een groei in aantal verhuurde m2 VVO. De vraag die zich aandient is of het realistisch is om de groei van 15% over het totaal aantal mensen te rekenen (15% over ca. 700 FTE is meer dan 100 FTE/jaar). De groeikern van de campus start niet op 660 FTE maar op ca. 250 FTE in de drie kernonderwerpen van de campus aangevuld met een aantal mensen vanuit High Tech en Logistiek – we schatten ca. 350 FTE. Vanuit die inhoudelijk kern moet er verder doorgegroeid worden. Een groei van 100 FTE/jaar betekent een groei in de kern van 30% per jaar. Dat lijkt niet realistisch, zeker ook gezien de ervaringen van andere campussen (info Buck Consulting).
Het is raadzaam om te werken aan een verdere onderbouwingen van deze groeicijfers. We hebben begrepen dat de campusorganisaties dit inmiddels hebben aangezet.

Groei via Anchor Tenants
Uit de gehouden interviews ontstond het beeld dat de groeipotentie van de Campus in Venlo sterk afhankelijk is van de aanwezigheid (en groei-ambitie) van zogenaamde 'anchor-tenants', sleutel partijen die de toekomst van de campus mee bepalen door hun aanwezigheid en aantrekkingskracht. In de Campus Venlo zijn dat primair Universiteit Maastricht en BASF. In die zin hebben de beide aandeelhouders Universiteit Maastricht en BASF de sleutel voor deze route zelf in handen.

Groei via onderwijsactiviteiten
Maar ook andere onderwijspartijen dan Universiteit Maastricht, zoals Fontys en HAS kunnen bepalend zijn in de ontwikkelrichting, zeker wanneer meer accent zou komen te liggen op een onderwijscampus. Een idee dat naar onze inschatting op ondersteuning kan rekenen bij de betrokken partijen, mits daarbij wel aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Zo heeft tot nu toe de gemeente Venlo met haar beleid met name erop ingezet om studenten richting Venlo-centrum te trekken. Het is om die reden dat het University College in de binnenstad is gesitueerd (Raad van Arbeid-gebouw). Momenteel heeft de

Universiteit Maastricht 350 studenten in Venlo, maar met de ambities rond het Brightlands Future Farming Institute zou dat over drie jaar moeten groeien naar 600 studenten die in ieder geval hun praktisch werk op de campus zouden moeten uitvoeren. De HAS met momenteel 530 studenten in Venlo, voorziet een groei naar 800 studenten en zou delen daarvan op de Brightlands campus praktisch werk willen laten uitvoeren. Fontys zou met haar GreenTechLab kunnen doorgroeien naar 120 studenten en overweegt die ook op de Campus Greenport onder te brengen. Fontys heroverweegt namelijk momenteel haar huisvesting op haar eigen Fontys campus. Indien deze (deels) ondergebracht zou worden op de Brightlands campus dan zou dit een enorme boost aan de ontwikkelingen aldaar geven.

Aanbevelingen

- Groei langs de drie hoofdthema's is te verkiezen boven een groei enkel gericht op massa
- Kies met overtuiging voor een combinatie van groei via anchor tenants (lees met name UM en BASF), onderwijs en specifieke faciliteiten waarbij de aandeelhouders de ontwikkeling van het ecosysteem financieren
- Maak een keuze tussen een lokaal of een regionaal campus ecosysteem en zet in op duidelijke concrete ontwikkellijnen (onderzoek, faciliteiten, onderwijs) waarbij de aandeelhouders dit ondersteunen door te financieren maar ook door eigen handelen zonder verwachtingen ten aanzien van financieel rendement op korte termijn.
- Kies inhoudelijke focus mét de belangrijkste partners en organiseer het gesprek daarover
- Positioneer de Campus Venlo ten opzichte van de campus Wageningen, maar ook ten opzichte van de Brightlands Campus Maastricht
- Scherp het strategisch scenario aan naar een strategisch plan waarbij ook de tactische lijnen (de ‘hoe- en wat-vragen’) voor de komende 3 jaren expliciet worden gemaakt

8. Bijlagen

A. Lijst van geïnterviewden

Brightlands campus Venlo

- Saskia Goetgeluk (CEO BCGV)
- Liesbeth Litjens (manager strategy & finance, BCGV)
- Ruud van Heugten (CEO CVGV)
- John Raven (CFO CVGV)

- Albert den Haan, Ko Remijnse, Nick Bos (RVC)
- Jan van de Berg (BASF)
- Andreas Sewing (BASF)

Onderwijs

- Thomas Cleij (UM, decaan fac. Science & Engineering)
- Rogier Gerardu (UM fac. Science & Engineering)
- Bram ten Kate (Fontys)
- Marc Pruijssers (HAS)

Overheid

- Jos vd Heijden Gemeente Venlo
- Carola vd Weijden, Fleur Rasenberg, Tom Schulpen, Arjan van Engeland (Provincie Limburg)

Overige betrokkenen

- Kim de Boer (Brightlands Venture Partners)
- Berry Roelofs (BCI)
- Tys van Elk (LIOF)

provincie limburg

Buck Consultants International

Roadmap Provinciale Rol Brightlands Campus Greenport Venlo 2030

Opgesteld in opdracht van:
Provincie Limburg

Nijmegen, juli 2021

Inhoudsopgave

Buck Consultants International

		Blz.
Samenvatting		2
1	Inleiding	8
2	Profiel Brightlands Campus Greenport Venlo	12
3	Sterkte-zwakte analyse	17
4	Beoordeling strategisch meerjarenplan ‘20-’30	29
5	Scenario’s doorontwikkeling BCGV	44
Bijlage 1	Uitgangsituatie BCGV maart 2021	65

© Buck Consultants International, 2021

Samenvatting

Buck Consultants International

A Achtergrond

- De Provincie Limburg heeft de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in de Brightlands-campussen als kristallisatiepunten voor economische structuurversterking en een toekomstbestendige arbeidsmarkt. De vier campussen vormen een belangrijk ‘instrument’ voor het behalen van provinciale doelen en de Provincie gaat dan ook uit van een langjarige betrokkenheid, waarbij haar rol wel verschuift in de loop van de tijd
- Provinciale Staten heeft behoefte aan een visie (roadmap) op de rol van de Provincie bij de doorontwikkeling van de campussen tot 2030 ten aanzien van
  - Ecosysteemontwikkeling
  - Vastgoed
  - Gebiedsontwikkeling
  - Organisatie en financiering
- Gestart wordt met een roadmap voor de provinciale rol bij Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV)

B Profiel BCGV

- De campus is een erfenis van de Floriade in 2012, waarvan nog een groot park en enkele markante gebouwen resteren
- In 2017 is besloten van het terrein een campus te maken met de focus op gezonde en veilige voeding, future farming en biocirculaire economie
- Het vastgoed en de faciliteiten zijn ondergebracht bij een Vastgoed BV/CV en de inhoudelijke activiteiten bij de campus organisatie, die zich richt op:
  - R&D-programma’s
  - Business development, inclusief valorisatie van kennis, stimulering van start-ups en aantrekken van bedrijven en talent
  - R&D-infrastructuur/faciliteiten voor open innovatie
  - Talent en community ontwikkeling
- Anno februari 2021 zijn er op de campus ruim 70 vestigingen van bedrijven en kennisinstellingen, met 658 arbeidsplaatsen, waarvan ca 350 in de bovengenoemde focusgebieden

© Buck Consultants International, 2021

Buck Consultants International

C Sterkten-zwakten BCGV

- Op basis van deskanalyse en interviews zijn de sterkten/kansen en zwakten/bedreigingen van de campus geanalyseerd aan de hand van de door BCI onderscheiden succes-factoren
- Op de nog jonge campus is de afgelopen 3,5 jaar al veel gebeurd, maar het geheel is nog fragiel

Sterkten / kansen

- Nog jonge campus, met beperkte massa en slagkracht
- Goed bereikbare (per auto) zichtlocatie met iconische gebouwen en nieuwe gebouwen die beschikbaar komen
- Sinds 2017 meer reuring, bedrijvigheid en studenten
- Toenemende kennisbasis, met hele keten van fundamenteel t/m toegepast
- Gedreven, enthousiast team met oog voor business development en regionaal ecosysteem
- Met toetreding BASF Vegetable Seeds triple helix aandeelhouders

Zwakten / bedreigingen

- Nog geen echte kennismagneet aanwezig
- Bedrijvigheid op campus vooral kleinschalig en voor deel (met circa helft werkgelegenheid) niet vallend binnen speerpuntthema's
- Onderwijs voor groot deel buiten campus (UM University College en HAS in centrum, Fontys, Citaverde en Gilde elders in stad), waardoor kansen gemist
- Naast BCGV nog andere tuinbouw proeftuinen, etc. in regio, met weinig binding met campus
- Afgelopen jaren nauwelijks ruimte voor bedrijvigheid meer beschikbaar
- Onderscheidende propositie voor partijen in regio, NL en buitenland (nog) niet helder en (h)erkend
- Matige OV-bereikbaarheid (belangrijk voor studenten) door stoppen buslijn die is vervangen door shuttle die 's ochtends 2 keer en 's avonds 2 keer rijdt
- Bestaand en nieuw vastgoed nog verre van rendabel/inkomensgenererend
- Door aparte organisaties nog geen integrale aansturing en synergie (wordt aan gewerkt)
- Focus en inzet van aandeelhouders in campusontwikkeling verschillend
- Deel provinciale bijdragen aan BCGV besteed buiten Campus (University College Venlo, HAS)

© Buck Consultants International, 2021

D Strategisch meerjarenplan 2030

- Het door BCGV en CVGV opgestelde Strategisch meerjarenplan 2020-2030 (waarvan de aandeelhouders alleen kennis hebben genomen) is beoordeeld aan de hand van 10 invalshoeken
- De gekozen focus is nog diffuus en beperkt onderscheidend en wordt niet door alle stakeholders in het ecosysteem onderschreven
- Het streven naar een volwassen campus in 2030, met substantiële magneet-werking en een zelfbedruipende opzet, lijkt weinig realistisch, omdat de financiële uitgangssituatie door hoge exploitatie-kosten van het ex-Floriade vastgoed en een optimistische groei van het aantal arbeidsplaatsen (15% per jaar)
- Bij de doorontwikkeling moeten verschillende 'business units' worden onderscheiden, waarvan vastgoed en faciliteiten marktconform moeten opereren, maar business development / ecosysteemontwikkeling geld blijven kosten (nog geen zicht op verdienmodel)

E Scenario's doorontwikkeling BCGV

- Een campus draagt bij aan economische clusterontwikkeling en fungeert als locatie voor stimuleren en aantrekken van kennis, innovatie, business, talent en investeringen
- Uitgangspunt bij de ontwikkeling van de scenario's is de huidige situatie ('status quo'), waarbij de Provincie haar lopende verplichtingen voldoet, maar niet verder meer investeert in de campus
- Als alternatief kan worden ingezet op verdere groei van de campus met steun van de Provincie, waarbij het ambitieniveau kan variëren tussen 'actieve doorgroei' resp. 'ambitieuze doorgroei'
- Indien de Provincie weinig financiële ruimte heeft om te blijven investeren in de campus, kan worden gekozen voor een scenario van 'clusteraanjager' zonder campus als gebundelde vestigingslocatie, dan wel 'volledige afbouw' van locatie/vastgoed en van clusterstimulering

© Buck Consultants International, 2021

Buck Consultants International

Uitgangspunten en effecten scenario's

Invalshoek	1 Afbouw	2 Cluster-aanjager	3 Status quo	4 Actieve doorgroei	5 Ambitieuze doorgroei
Uitgangspunten	• Afstoten vastgoed en faciliteiten • Afbouw organisatie en activiteiten	• Afstoten vastgoed en faciliteiten • Voortzetting cluster-activiteiten	• Consolidatie vastgoed • Voortzetting huidige organisatie en activiteiten	• Beperkt aanvullend vastgoed • Uitbouw campus- en clusteractiviteiten	• Substantieel aanvullend vastgoed • Forse uitbouw campus- en clusteractiviteiten
	• Vastgoed afgestoten (23.545 m^2 VVO)	• Vastgoed afgestoten (23.545 m^2 VVO)	• Vastgoed 23.545 m^2 VVO	• Vastgoed 29.000 m^2 VVO	• Vastgoed 45.000 m^2 VVO
Effecten cluster 2030					
• Werkgelegenheid (nu: ca 24.000 Nd-Limburg)	23.500 (-2%)	24.240 (+1%)	24.720 (+3%)	25.000 (+4%)	26.500 (+6%)
Effecten campus 2030					
• Vestigingen (nu: 70, wv ca 40 agrofood)	70	70	100	120	150
• Werkgelegenheid (nu: ca 350 agrofood en 300 overig)	450	450	900	1.300	1.750

© Buck Consultants International, 2021

Afweging scenario's

Buck Consultants International

Afwegingscriteria	1 Afbouw	2 Clusteraanjager	3 Status quo	4 Actieve doorgroei	5 Ambitieuze doorgroei
1 Nakomen gemaakte afspraken aandeelhouders, regio, Rijk	• Afspraken groten- deels niet nagekomen	• Afspraken grotendeels niet nagekomen	• Lopende afspraken nagekomen, maar geen nieuwe	• Afspraken nagekomen	• Afspraken nagekomen
2 Bijdrage aan provinciale beleidsdoelen / missies	• Niet	• Beperkt via uitbouw cluster	• Beperkt via campus en cluster	• Aanzienlijk via uitbouw campus en cluster	• Groot via uitbouw campus en cluster
3 Kosten: hoogte provinciale bijdrage 2021-2030	• 8 mln + BV	• 11,9 mln + BV	• 11,9 mln + BV	• 20,9 mln + BV + NV	• 30,5 mln + BV + NV
4 Baten, o.a. • Aanjagen innovatie / kennis valorisatie • Stimulering nieuwe bedrijvigheid/ diversificatie • Extra werkgelegenheid • Wervingskracht voor talent • Sterkere positie in nationale en EU-programma's • Verankering andere share- en stakeholders • Renderen gepleegde investeringen	• Stimulering, profilering en magneetwerking regio in agrofood verdwijnt, waardoor kennis, talent, bedrijvigheid, werkgelegenheid en innovaties verminderen • Kapitaal-vernietiging van gepleegde investeringen • Reputatieschade voor campussen Limburg	• Stimulering, profilering en ecosysteem regio in agrifood blijft deels op peil, maar kennisinfra, kristallisatiepunt en wervings-kracht lopen terug, waardoor minder bedrijven, talent, werkgelegenheid en externe fondsen • Kapitaal-vernietiging van gepleegde investeringen	• Optimalisatie gebruik bestaande vastgoed en faciliteiten, met toename bedrijven, werkgelegenheid, talent en innovaties • Wervingskracht naar externe bedrijven, talent en financiering beperkt	• Door uitbouw kennisinfra, business development en enig vastgoed toenemende magneetwerking naar bedrijven, werknemers, talent en externe financiering • Sterkere verankering share- en stakeholders	• Door forse uitbouw kennisinfra, business development en vastgoed sterk toenemende magneetwerking naar bedrijven, werknemers, talent relevante (inter)nationale netwerken en externe financiering

BV = Eventuele aanvullende Provinciale bijdrage aan tekort op Bestaand Vastgoed
NV = Eventuele aanvullende Provinciale bijdrage aan ontwikkeling Nieuw Vastgoed

© Buck Consultants International, 2021

Conclusies

- De Brightlands Greenport Venlo Campus heeft in relatief korte tijd een positie verworven als groeiend kristallisatiepunt in het ecosysteem van gezonde en veilige voeding, future farming en biocirculaire economie. Passend bij de levensfase (nog geen vier jaren) is de toekomst van deze campus – net als van andere campussen in deze levensfase – ongewis en worden overheden gezien als voorwaardenscheppend voor doorontwikkeling

- Een realistisch-ambitieuze groei is mogelijk, maar is sterk afhankelijk van drie factoren:
  - Oplossingen voor het verlieslijdende vastgoed (erfenis uit het verleden), omdat dit vraagstuk in financiële én in imago-zin de kansen voor verdere ontwikkeling van de campus sterk beïnvloedt
  - Steun van de overheden, waarbij de Provincie Limburg een belangrijke rol speelt. Gezien de gevormde basis in de afgelopen jaren ligt voortzetting van gerichte ondersteuning in de rede (met accent op ecosysteemontwikkeling), mits ook andere shareholders en stakeholders dezelfde ambitie delen en óók in financiële zin sterke pijlers onder BCGV voor de komende 10 jaren vormen
  - Verkenning van alternatieve aanwending van de mogelijk beoogde middelen voor BCGV ten behoeve van verdere versterking van de economische structuur en arbeidsmarkt in Noord-Limburg (waarbij vergelijkenderwijs wordt gekeken naar effectiviteit en efficiëntie), vormde geen onderdeel van deze studie

© Buck Consultants International, 2021

1 Inleiding

Achtergrond

- De Provincie Limburg heeft de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in de Brightlands-campussen als kristallisatiepunten voor economische structuurversterking en een toekomstbestendige arbeidsmarkt
- In het Collegeprogramma ‘Vernieuwend verbinden’ wordt het belang van de campussen als ‘instrument’ voor het bereiken van provinciale doelen en de continuering van de provinciale inzet om campussen volwassen te maken bevestigd
- De visie op Brightlands en de 4 campussen is vastgelegd in drie beleidskaders

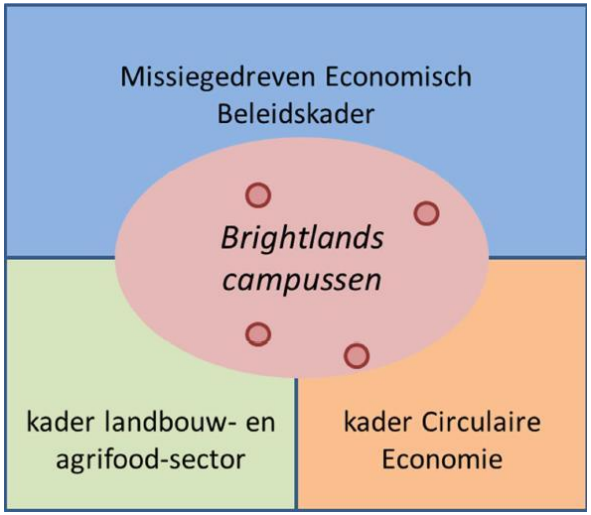

- Kennis-As Limburg, het partnerschap tussen provincie en een aantal Limburgse kennisinstellingen, slaat in belangrijke mate neer op de campussen

© Buck Consultants International, 2021

- De 4 campussen verkeren in verschillende stadia van ontwikkeling

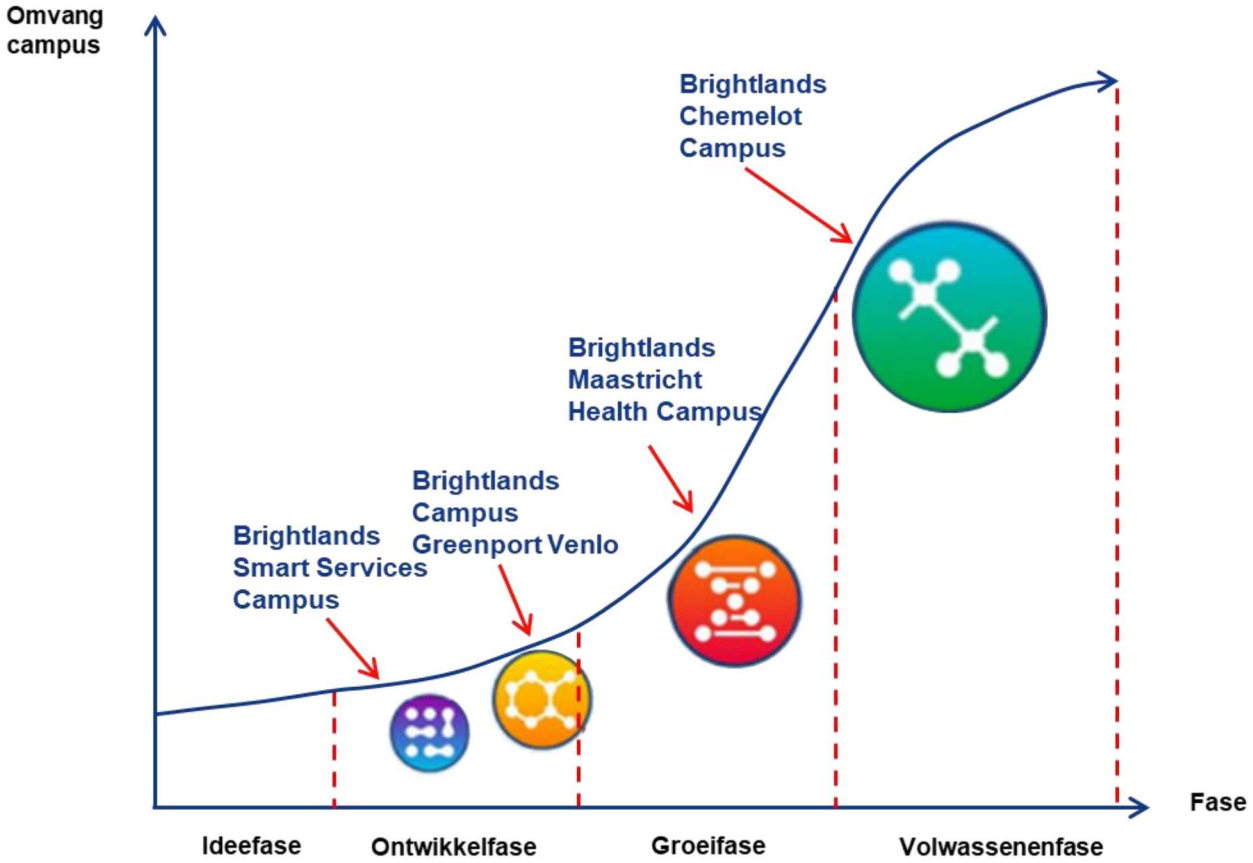

Bron: BCI 2021

- De ontwikkeling van een campus is een zaak van lange adem en de Provincie gaat dan ook uit van lange termijn betrokkenheid in de opbouw van de campussen en – afhankelijk van een adequaat verdienmodel en de provinciale opgaven - ook in latere fasen. Wel verschuift de rol van de Provincie in de loop van de tijd

© Buck Consultants International, 2021

Vraagstelling

- Provinciale Staten heeft behoefte aan een visie op de rol en positie van de Provincie Limburg m.b.t. de campussen in de toekomst ten aanzien van o.a.

  A Ecosysteemontwikkeling
  - Concretisering van doelen en daarvan afgeleide prestatie-indicatoren
  - Meerwaarde/spin-off van campus voor Limburg
  - Bedrijfscontinuïteit van voor de campus essentiële (kennis)instituten

  B Vastgoed
  - Provinciale rol t.a.v. vastgoed op de campus

  C Brede campus/gebiedsontwikkeling
  - Provinciale rol t.a.v. gebiedsontwikkeling/campus omgeving (inrichting, bereikbaarheid, etc.)

  D Organisatie en financiering
  - Lange termijn perspectief van de campus met bijbehorende marsroute en begroting, inclusief verdienmodel van de campusorganisatie
  - Revolverende inzet van provinciale middelen
  - Gewenste governance structuur op lange termijn, inclusief al dan niet blijvende rol van Provincie als aandeelhouder in campusorganisatie

- Om aan deze behoefte te voldoen, wordt per campus en voor Brightlands als geheel een roadmap met horizon tot 2030 opgesteld, met als doelen:
  - Bieden van houvast en overzicht voor de inbreng van de Provincie in de ontwikkeling van de vier campussen en Brigthlands in de tijd
  - Basis voor provinciale rol als aandeelhouder in de campusorganisaties
  - Basis voor de (financiële) bijdrage in de diverse elementen van de campus (BCI-raderen)

© Buck Consultants International, 2021

Projectaanpak

Stappen

1 Sterkten/zwakten succesfactoren campus
- Stand van zaken anno 2020
- Terugblik provinciale inzet
- Beeld volwassen campus 2030

2 Beoordeling strategisch plan BCGV 2030
- Toetsing strategisch plan campusorganisatie
- Discussie witte vlekken / prioritaire acties

3 Rol en positie Provincie bij BCGV
- Uitwerking provinciale rol in doorontwikkeling BCGV (behoeften, taakverdeling, fasering)

4 Roadmap provinciale rol BCGV 2030
- Inhoudelijk perspectief/mijlpalen
- Financieel perspectief/investeringen
- Rol Provincie in loop van tijd

Hoofdstuk 2 en 3

Hoofdstuk 4

Hoofstuk 5

© Buck Consultants International, 2021

2 Profiel Brightlands Campus Greenport Venlo

Buck Consultants International

Historie

- In 2012 vond in Venlo de Floriade plaats, de 10-jaarlijkse internationale tuinbouw tentoonstelling, die meer dan 2 miljoen bezoekers trok
- Het terrein omvat in totaal 66 hectare, waaronder 22 hectare bos, tweeënhalf hectare gebouwen en vier hectare water
- Na afloop van de Floriade bleven verschillende faciliteiten over
  - Villa Flora, een volledig energieneutraal gebouw als symbool voor duurzaamheid, innovatie en groene economie, waarin het Wereldpaviljoen was gevestigd
  - Innovatoren, een transparant gebouw van 70 meter hoog met 16 verdiepingen, dat na afloop als kantoorgebouw is gaan fungeren
  - Een boerderij, diverse kassen, paviljoens en kavels
- Op basis van discussies over de benutting van het terrein is in 2017 besloten er een campus van te maken met de focus op gezonde en veilige voeding, future farming en biocirculaire economie
- De organisatiestructuur bestaat uit meerdere eenheden
  - Terrein, vastgoed en services worden beheerd door het Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo, via de BV Campus Vastgoed Greenport Venlo (CVGV) en een aparte CV voor de Innovatoren, waarin de Provincie Limburg 76% en de Gemeente Venlo 24% van de aandelen heeft
  - Het management van de campus in de vorm van kennis-, ecosysteem- en businessontwikkeling is in handen van de Brightlands Campus Greenport Venlo BV (BCGV), waarin Provincie Limburg, Universiteit Maastricht en BASF Vegetable Seeds ieder 33,3% van de aandelen heeft

© Buck Consultants International, 2021

Programma's en vastgoed

Buck Consultants International

- Brightlands Campus Greenport Venlo maakt deel uit van een netwerk van vier Limburgse Brightlands Campussen, die zijn opgericht om de regionale economie te versterken door het stimuleren van innovatie, business en talent
- Sinds haar oprichting in 2017 werkt BCGV aan vier programma's/actielijnen
  - R&D-programma, onder meer door samenwerkingsverbanden op te zetten tussen bedrijfsleven en kennisinstellingen en onderzoeksprogramma's op en rond de campus te ontwikkelen
  - Business development, gericht op het valoriseren van kennis en kunde via het stimuleren van start-ups en het aantrekken van bedrijven en talent
  - R&D-infrastructuur, gericht op het ontwikkelen van voorzieningen voor open innovatie, zoals gebouwen, onderzoeksfaciliteiten (labs, proefvelden, onderzoekkassen) en technologieplatforms
  - Talent en community ontwikkeling, onder andere via events, nieuwsbrieven e.a. vormen van communicatie, stagebemiddeling, borrels, sport, etc.
- De afgelopen jaren is de beschikbare ruimte in Innovatoren, Villa Flora en boerderij (vrijwel) volledig verhuurd en is een start gemaakt met de ontwikkeling van twee nieuwe gebouwen
  - Brighthouse, vijf verdiepingen kantoren & laboratoria met een totale omvang van 7.500 m^2, dat medio 2021 op de markt komt
  - Brightworks, acht units van halve verdiepingsvloer werkplaatsen met een totale omvang van 1.110 m^2, dat vanaf maart 2021 beschikbaar is gekomen

© Buck Consultants International, 2021

Beschikbare faciliteiten

Buck Consultants International

- Publieke faciliteiten (beheerd door Campus Vastgoed)
  - Cocreation Lab (onderzoeksruimte voor voedingsvraagstukken)
  - Nutritional Concepts Lab (groente en fruit verwerkingsinstallatie voor productinnovatie)
  - SFI Fieldlab Food Health & Ingredients
  - Proefvelden en kassen
  - Ontmoetings- en vergaderruimtes
- Private faciliteiten (beheerd door private bedrijven en kennisinstellingen) o.a.
  - Brightlabs (chemisch-analytisch lab)
  - BrightBox (expertisecentrum high tuinbouw/indoor farming)
  - Centre for Healthy Eating and Food Innovation (HEFI, bevordering gezond eten)
  - Test & Taste Center (centrum voor smaak-, product- en concepttesten)
  - Food Claims Center Venlo (onderbouwing veiligheids- en gezondheidsclaims voeding)
  - Innoveins (innovatiecluster agro en techniek)
  - Blue Plasma (geurbestrijding veehouderij)
  - Kids University for Cooking (Kokkerelli)
  - Cultus Crop Research (onderzoek diverse teelten)
  - FI&S/FAT (Food Ingredients & Specialties / Food Analytical Technologies)

© Buck Consultants International, 2021

Gevestigde bedrijven en werkgelegenheid feb 2021

Buck Consultants International

Type activiteit	Aantal vestigingen	FTE
Gezonde en Veilige Voeding	17	116
Future Farming	11	33
Biocirculair Economie	4	10
High Tech	8	233
Logistiek	5	59
Financiële dienstverlening	3	9
Overige bedrijven en instellingen	18	145
Kennisinstellingen	4	53
Totaal	70	658

Bron: BCGV, bewerking Buck Consultants International

- Indien strikt wordt gekeken naar bedrijven in de drie speerpunten, met bijbehorende ondersteunende en netwerkorganisaties en kennisinstellingen, resp. overige bedrijven en instellingen dan blijkt dat circa 350 FTE betrekking heeft op bedrijven en instellingen binnen de focus van de campus en de rest op andere typen bedrijvigheid (zie ook bijlage 1)

© Buck Consultants International, 2021

Grootste bedrijven en instellingen feb 2021

Buck Consultants International

Instelling	Activiteiten	FTE
Xerox*	Dienstverlening printers	114
Volantis B.V.	Ingenieursbureau, incl. Circular Design Group	57
ITSN*	Dienstverlening ICT	47
Spirare Valley BV	Educatie o.a. hoogbegaafden	42
Munckhof Business Travel Venlo BV*	Dienstverlening mobiliteit	36
Brightlabs BV	Laboratoriumdiensten, incl. Mifood box	26
Deltastar	Voedings-supplementen	25
Universiteit Maastricht	Healthy Eating & Food Innovation labs	25
Fontys Hogescholen	Onderwijs	24
Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo	Ontwikkeling grond en vastgoed	24

Instelling	Activiteiten	FTE
Arvalis BV	Land- en tuinbouw adviseur	18
Bluehub BV	Dienstverlening Marketing	16
Regio Noord-Limburg – De Gezondste Regio	Overheid	16
Brightland Campus Greenport Venlo	Ontwikkeling, innovatie	14
NV LIOF	Ontwikkelings-maatschappij	12
VIA Recruitment BV*	Dienstverlening arbeidsmarkt	11
Klavier Holding BV	Kipster	10
Boosting Alpha / Genzai	AI, o.a. agrofood	10
Compas Agro BV	Agri R&D	8
BLINC	Incubator, Accelerator	8
Pharox BV	Sensoring in verslogistiek	7
Scelta	Food R&D	6
Rabobank Nederland	Financieel Food en Agri, Innovatie	6
Cultus Crop Research BV	Agri R&D	5
AgroWizard BV	Dataplatform voor agri	5

- Van de grootste bedrijven op de campus is een deel niet of nauwelijks speerpunt gerelateerd (rood gemarkeerd)

* = Huurder vóór start campus

© Buck Consultants International, 2021

3 Sterkte-zwakte analyse

Sterkten/zwakten succesfactoren BCGV

- Het succes van een campus is afhankelijk van een aantal factoren (zie onderstaande raderen), die allemaal soepel op elkaar in moeten werken om een vliegwieleffect te bereiken:

Bron: Buck Consultants International

- Door de Provincie worden nog de volgende aanvullingen gesuggereerd:
  - Relevante netwerken (lokaal/regionaal, grotendeels onderdeel van succesfactoren 1 en 3)
  - (Inter)nationale samenwerking (onderdeel diverse succesfactoren)
  - Ondersteuning van start-ups (onderdeel succesfactor 7)
  - Synergiemogelijkheden door samenwerking tussen de 4 campussen (diverse succesfactoren)

© Buck Consultants International, 2021

Toelichting succesfactoren campusontwikkeling

Buck Consultants International

#	Succesfactor	Toelichting
1	Aanwezigheid manifeste kennisdragers	Aanwezigheid van kennisdragers met aantrekkingskracht, onderverdeeld in de volgende categorieën: R&D centra van grote internationaal opererende bedrijven, universiteiten, universitaire medische centra, onderzoeksinstituten
2	Gedeelde onderzoeksfaciliteiten	Beschikbaarheid van onderzoeksfaciliteiten waar externe bedrijven en instellingen tegen aantrekkelijke voorwaarden gebruik van kunnen maken (shared facilities)
3	Ecosysteem open & shared innovatie	Goed functionerend ecosysteem met een community van bedrijven, kennisinstellingen en andere relevante spelers en een organisatie die zich actief bezighoudt met stimulering van samenwerking/netwerkvorming/ontmoetingen binnen en buiten de campus, kennisvalorisatie, kennistransfer en business development
4	Kritische massa + ‘place-to-be’	Aanwezigheid van omvangrijk cluster aan bedrijvigheid en kennis waardoor campus een place-to-be is voor spin-offs en bedrijven en talent van buitenaf)
5	Hoogwaardige vestigingslocatie	Aantrekkelijke uitstraling van locatie, gebouwen, openbare ruimte en omringend gebied
6	Talent	Aanwezigheid / toegang tot relevant onderwijs en talent pool met skills op diverse niveaus
7	Ondernemerschap & financiering	Programma voor bevordering van ondernemerschap en toegang tot financiering in verschillende fasen van ontwikkeling van bedrijf
8	Adequate huisvesting + services & voorzieningen	Beschikbaarheid van kantoor- en lab-ruimte en aanbod van services en voorzieningen in een goede prijs/kwaliteitverhouding
9	Marketing & acquisitie	Profilering van de campus en actieve acquisitie gericht op specifieke doelgroepen van bedrijven (en evt. talent) in Nederland, Europa en wereldwijd
10	Heldere visie met breed draagvlak	Breed gedragen (triple helix) visie en uitvoeringsprogramma t.b.v. de campusontwikkeling
11	Organisatie & Management	Stevige campusorganisatie verantwoordelijk voor beheer van locatie en faciliteiten, en uitbouw van het innovatie-ecosysteem en business development

© Buck Consultants International, 2021

Beoordeling succesfactoren

- De 11 succesfactoren moeten worden gezien als voorwaarden voor een optimaal werkend campus-ecosysteem
- Voor de beoordeling van BCGV op de succesfactoren is gekeken naar de stand van zaken van het campus-ecosysteem op dit moment op basis van
  - Deskanalyse van voortgangsrapportages
  - Website BCGV
  - Interviews met betrokken stakeholders (zie volgende pagina voor overzicht van gesprekspartners)
- De succesfactoren zijn beoordeeld op basis van de volgende categorieën
  - Goed op orde
  - Op orde
  - Matig op orde
  - Niet op orde
- Een matige beoordeling op een succesfactor betekent niet dat de campus niet functioneert, maar laat zien aan welke voorwaarden gewerkt moet worden om de ontwikkeling tot een succes te maken

© Buck Consultants International, 2021

Geïnterviewde stakeholders

Buck Consultants International

1 Interne stakeholders

- Provincie Limburg
  - Accounthouders BCGV: Paul Habets, Fleur Rasenberg, Anouk Wijnen
  - Medewerkers Agrofood: Joep Geenen, Sharon Lacroix
  - Medewerkers Financiën: Guy Vonken, Arjan van Engeland
- Campusorganisatie: Saskia Goetgeluk, Liesbeth Litjens
- Campus Vastgoed: Ruud van Heugten
- BASF: Jan van den Berg
- Kennisinstellingen
  - UM: Thomas Cleij, Bakir Bulic
  - HAS: Mariëlle Geelen
  - Fontys: Bram ten Kate
  - Citaverde: Marcel Creemers
- Gemeente Venlo: Ingrid Vermeer, Floor Arts

Externe stakeholders

- Vertegenwoordigers bedrijfsleven
  - Scelta Mushrooms: Jan Klerken
  - Botany/Innoveins: Peter Korsten
  - Blue Engineering: Jeroen Rondeel
  - Royal ZON Venlo: John Willems
  - Rabobank: Addy Lutgenau
  - AH (Topteam Agrifood): Anita Scholte op Reimer, Rob Heesen
- Vertegenwoordigers relevante buitenstaanders
  - Topteam Tuinbouw & Uitgangsmaterialen: Gert Stiekema
  - Topteam Agri & Food: Marcel de Groot
  - Topteam Life Sciences & Health: Nico van Meeteren
  - FoodvalleyNL: Marjolein Brasz
  - Food Tech Brainport/SFI/Topteam A&F: Jan van Rijsingen
  - WUR Plant Sciences: Ernst van den Ende
  - Brightlands Venture Partners Agrofood: Kim de Boer

© Buck Consultants International, 2021

Beoordeling succesfactoren

Buck Consultants International

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
1 Aanwezigheid manifeste kennisdragers	• UM Onderzoeksprogramma Healthy Eating and Food Innovation (HEFI) • Leerstoel annex masteropleiding Jeugd, Voeding en Gezondheid • UM/TNO/Fontys Brightlands Institute for Supply Chain Innovation (BISCI) i.o., met AgriFood als één van de vijf ecosystemen • UM/BASF Brightlands Future of Farming Institute (BFFI) i.o.	• Géén echte kennismagneet • Nog beperkte massa en bekendheid HEFI, met sterke focus op onderzoek en beperkte valorisatie • BFFI en BISCI nog in ontwikkeling, waarbij BISCI slechts via één van de vijf speerpunten betrekking heeft op kernthema's campus	

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
2 Gedeelde onderzoeks-faciliteiten	• Diverse publieke en private labs, w.o. Brightlabs, BTC Lab, Food Claims Centre Venlo, Nutritional Concepts Lab, Co-creation Lab, Test & Taste Center en Feed Design Lab • Bright5 Proefvelden en Kassen • Werkplekken voor onderzoekers • Gedeelde voorzieningen voor onderwijs, ontmoeting, vergaderen en evenementen • Aanvullende investeringen in laboratoria, klimaatcellen, kassen en open teelt R&D voorzieningen	• Versnipperd aanbod van faciliteiten en R&D-programma's, waarvan slechts deel echt open voor derden • Gebruik open faciliteiten beperkt, afgelopen jaar nog versterkt door coronacrisis • Relatieve onbekendheid van beschikbare faciliteiten bij (o.a. regionale) bedrijven en instellingen • Exploitatie van beschikbare faciliteiten verre van kostendekkend • Door versnippering van aanbieders niet altijd helder wie voortouw neemt c.q. investeert in de ontwikkeling van nieuwe faciliteiten	

© Buck Consultants International, 2021

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
3 Ecosysteem open & shared innovatie	• Community vorming op campus en in regio via evenementen, congressen, masterclasses, borrels, app, etc. • Actieve rol business developers, o.a. via Interregprojecten GLITCH, AgrEUfood, PROOF en Agropole • BCGV trekker van Sustainable Food Initiative (SFI), met Fieldlab inhouds-stoffen, voeding en gezondheid • In kader van Regio Deal diverse Fieldlabs op campus in ontwikkeling gericht op Future Farming, Voeding & Gezondheid (en evt. Technologische Innovatie & Smart Logistics resp. Grensoverschrijdend Ondernemerschap)	• Deel relevant bedrijfsleven in regio en elders weet niet wat campus te bieden heeft • Rond agrofood diverse andere proeftuinen, e.d. in regio, die beperkt verbonden zijn met activiteiten op campus • Corona belemmert fysieke evenementen t.b.v. community-vorming (deels vervangen door digitale) en komst onderzoekers, studenten en bedrijfsmedewerkers naar campus	

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
4 Kritische massa + 'place-to-be'	• Momenteel circa 70 bedrijven en instellingen met 700 arbeidsplaatsen • Kansen op aanvullende bedrijvigheid, o.a. door beschikbaar komen van nieuw vastgoed en initiatieven vanuit Regio Deal en Regionale Investeringsagenda	• Circa de helft van de arbeidsplaatsen heeft betrekking op speerpuntthema's Gezonde en Veilige Voeding, Future Farming en Biocirculair, terwijl rest beperkt gelieerd aan deze thema's • Nog beperkte kennisbasis, dus weinig spin-offs • Voornamelijk start-ups en MKB (BASF als corporate nog weinig fte op campus)	

© Buck Consultants International, 2021

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
5 Hoogwaardige vestigingslocatie	• Iconische gebouwen Innovatoren en Villa Flora • Zichtlocatie met goede bereikbaarheid per auto • Groene omgeving • Aanzienlijke uitbreidingsmogelijk-heden op terrein en in omgeving	• Diverse leads, maar nog relatief weinig concrete huurders voor nieuwe gebouwen BrightHouse en BrightWorks, waardoor risico dat toelatingsbeleid verwatert (vooralsnog echter strikt aan focus vastgehouden) • Park (>30 ha) kent aanzienlijke onderhoudskosten • Slechte OV-bereikbaarheid	

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
6 Talent	• Circa 700 werkzame personen op campus • Circa 50 studenten UM, HAS en Fontys en 100+ Citaverde (bedrijfsopleidingen) parttime actief op campus • Toename aantal studenten (WO, HBO en MBO) op campus via fieldlabs, projecten (o.a. BILL), masterclasses, e.d. • Uitbouw bedrijfsopleidingen • Start Brightlands AI Academy Venlo	• UM University College Venlo, Fontys, HAS, MBO grotendeels elders in Venlo gevestigd en beperkt aanwezig op BCGV • Slechte OV-bereikbaarheid nadelig voor studenten • Geen expliciete talent attraction strategie (bijv. gericht op aantrekken en vasthouden van o.a. buitenlandse studenten in regio)	

© Buck Consultants International, 2021

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
7 Ondernemer-schap & financiering	• Incubatie- en acceleratieprogramma BL.INC (sinds 2020 op initiatief Regio, LIOF, Rabobank en BCGV) • Toegang tot diverse stimulerings-instrumenten als Regio Deal, Regionale Investeringsagenda, OP-Zuid, INTERREG, etc. • Brightlands Venture Partners (BVP) als durfkapitaalfonds met focus op o.a. agrifood, life sciences en smart materials	• Jonge campus en beperkte massa, met nog weinig spin-offs van kennisinstellingen en vestiging van regionale c.q. (inter)nationale bedrijven en instellingen • Regionaal MKB beperkt betrokken in projecten • Brightlands Agrifood Fund nog weinig benut	

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
8 Adequate huisvesting	• Innovatoren en Villa Flora zitten grotendeels vol en er komen met BrightHouse en BrightWorks een 3e en 4e gebouw bij waar bedrijven zich kunnen vestigen • Bezettingsgraad > 98% voor het courante kantoren en R&D deel • Nog volop ruimte voor uitbreiding (inclusief single users?)	• Ex-Floriadegebouwen veel loze ruimte en hoge servicekosten, waardoor bedreiging voor financiële positie op lange termijn • Onderscheidende propositie campus nog onvoldoende voor premie op huur • Vertraagde dealflow en vertrek enkele bedrijven door onvoldoende ruimteaanbod • Ontbreken van grote, bekende partij(en) met aantrekkingskracht (zgn. anchor tenant(s)) • Scheiding acquisitie en vastgoed in twee aparte organisaties	

© Buck Consultants International, 2021

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
9 Marketing & acquisitie	• Voor corona volop events (620) en bezoekers (14.200) • Circa 3.000 abonnees nieuwsbrief • Volop aanwezig op sociale media • Business developers aanwezig in regionale netwerken • Toenemende landelijke bekendheid van concept Brightlands (27%), maar bekendheid BCGV niet gepeild	• Focus en daarmee ook doelgroepen niet scherp • Met UM/HAS/Fontys imago bij deel bedrijven dat campus meer gericht op hoger onderwijs en onderzoek dan op toepassingen en MBO • Beperkte menskracht voor acquisitie en organisatie overstijgende taak-verdeling tussen campusorganisatie (marketing en acquisitie) en Vastgoed BV (verhuur vastgoed)	

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
10 Heldere visie met breed draagvlak	• Integraal strategisch meerjarenplan 2020-2030 van BCGV en CVGV • In Regiovisie 2030, Regio Deal Noord-Limburg, Regionale Investeringsagenda en provinciale beleidskaders speelt Brightlands Campus belangrijke rol	• Strategisch meerjarenplan financieel niet sluitend en ontbeert concreet uitvoeringsplan • Gesprek tussen aandeelhouders over lange termijn visie heeft nog niet echt plaatsgevonden (overschaduwd door discussies over verliesgevend vastgoed) • Ondanks participatieproces voelen bedrijven en kennisinstellingen zich geen eigenaar van visie • Zie ook aandachtspunten in Hoofdstuk 4 Beoordeling Strategisch Meerjarenplan 2020-2030	 Zie volgende hoofdstuk

© Buck Consultants International, 2021

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
11 Organisatie & Management	• Actieve rol Campusorganisatie resp. Vastgoed, met integrale aandacht voor alle succesfactoren • Aandeelhouders initiatief genomen voor integrale aansturing Campus management en Vastgoed BV via één RvC en gezamenlijke directeur • Derde entiteit voor ontwikkeling en beheer van research faciliteiten voorgesteld	• Scheiding Campusorganisatie en Vastgoed BV, waardoor taken deels tussen wal en schip vallen • Focus en inzet van aandeelhouders in campus verschillend	

Succesfactor	Sterkten / kansen	Zwakten / bedreigingen	Beoordeling
12 Rol in grotere ecosystemen	• Campusorganisatie expliciete opdracht voor aanjagen campus en regionale ecosysteem/cluster • BCGV (i.s.m. Provincie) recent initiatief genomen tot mobiliseren topsectoren T&U, AF en LS&H en Greenports NL • BCGV is onderdeel van FoodSwitch aanvraag in het kader van Nationaal Groeifonds • Samenwerking met andere Brightlands campussen rond praktische zaken, maar nog beperkt inhoudelijk	• Campusorganisatie lijkt beperkt actief in grensoverschrijdende c.q. Europese netwerken • Onderscheidend vermogen BCGV t.o.v. andere food campussen moet nog worden aangescherpt	

© Buck Consultants International, 2021

Beoordeling BCGV op de succesfactoren

Buck Consultants International

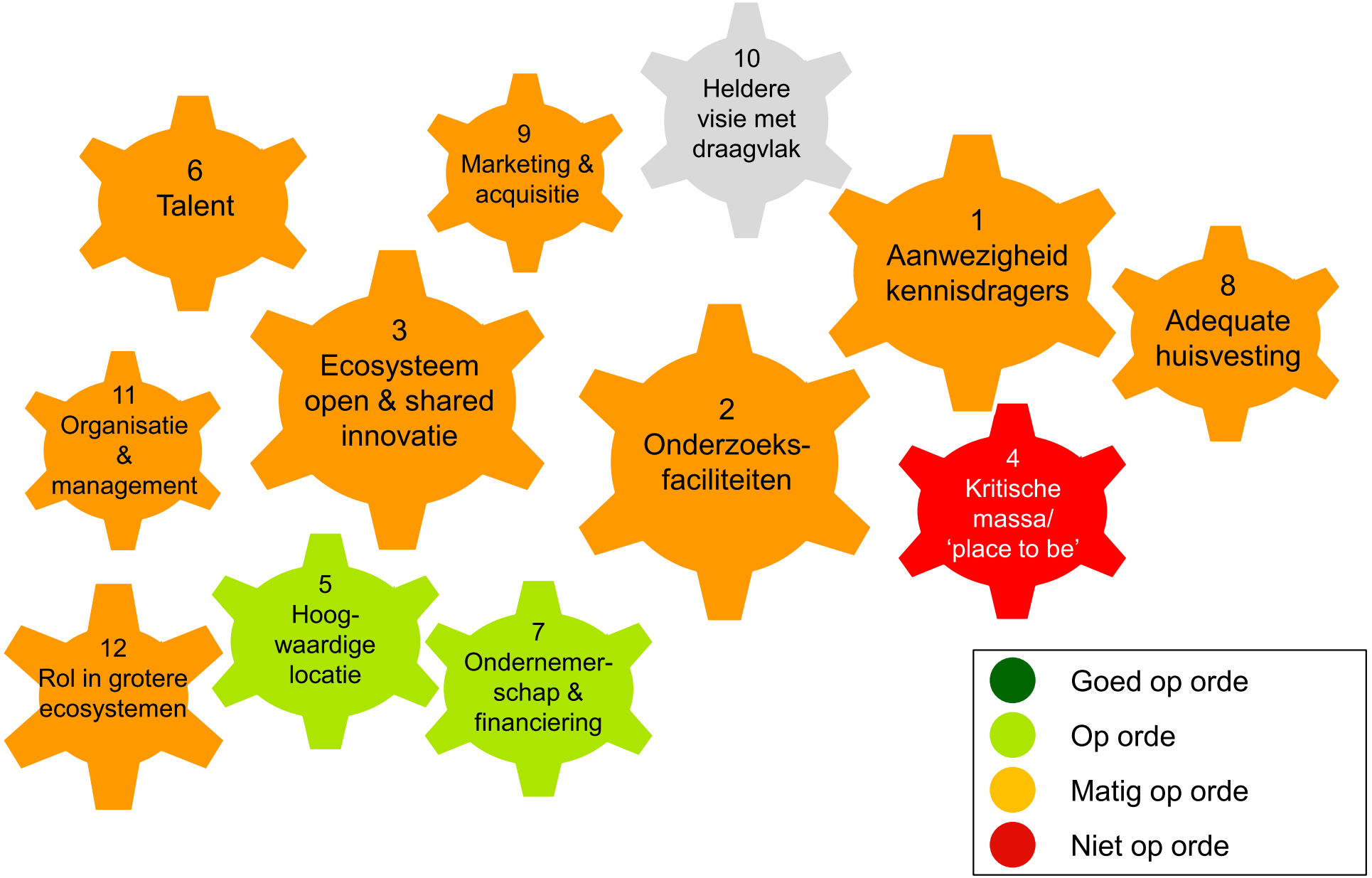

© Buck Consultants International, 2021

Conclusies

Buck Consultants International

Sterkten / kansen

- Nog jonge campus, met beperkte massa en slagkracht
- Goed bereikbare (per auto) zichtlocatie met iconische gebouwen en nieuwe gebouwen die beschikbaar komen
- Sinds 2017 meer reuring, bedrijvigheid en studenten
- Toenemende kennisbasis, met hele keten van fundamenteel t/m toegepast
- Gedreven, enthousiast team met oog voor business development en regionaal ecosysteem
- Met toetreding BASF Vegetable Seeds triple helix aandeelhouders

Zwakten / bedreigingen

- Nog geen echte kennismagneet aanwezig
- Bedrijvigheid op campus vooral kleinschalig en voor deel (met circa helft werkgelegenheid) niet vallend binnen speerpuntthema's
- Onderwijs voor groot deel buiten campus (UM University College en HAS in centrum, Fontys, Citaverde en Gilde elders in stad), waardoor kansen gemist
- Naast BCGV nog andere tuinbouw proeftuinen, etc. in regio, met weinig binding met campus
- Afgelopen jaren nauwelijks ruimte voor bedrijvigheid meer beschikbaar
- Onderscheidende propositie voor partijen in regio, NL en buitenland (nog) niet helder en (h)erkend
- Matige OV-bereikbaarheid (belangrijk voor studenten) door stoppen buslijn die is vervangen door shuttle die 's ochtends 2 keer en 's avonds 2 keer rijdt
- Bestaand en nieuw vastgoed nog verre van rendabel/inkomensgenererend
- Door aparte organisaties nog geen integrale aansturing en synergie (wordt aan gewerkt)
- Focus en inzet van aandeelhouders in campusontwikkeling verschillend
- Deel provinciale bijdragen aan BCGV besteed buiten Campus (University College, HAS)

© Buck Consultants International, 2021

4 Beoordeling Strategisch Meerjarenplan ‘20-’30

Buck Consultants International

Inleiding

Het door BCGV en CVGV (met steun van Brink) opgestelde Strategisch Meerjarenplan 2020-2030 d.d. 12 november 2020 (dat niet is vastgesteld door de aandeelhouders) is geanalyseerd aan de hand van de volgende 10 punten

1 Focus
2 Onderscheidend vermogen
3 Strategie
4 Doelgroep
5 Huisvesting/gebiedsontwikkeling
6 Organisatie
7 Samenwerking
8 Financiering
9 Impact
10 Ambitie

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI

1 Focus	• Gezonde en Veilige Voeding (vanuit perspectief consument) als hoofdthema (met programmalijnen analyse/echte waarde-bepaling (o.a. food claims center), jeugd, voeding en gezondheid (leerstoel) en personalized nutrition)
	• Versterkt met
	  ◦ Future Farming (met programmalijnen biosensoren, high tech agrosystemen en data-driven decision making) en
	  ◦ Circulaire Economie (met programma-lijnen groene grondstoffen, voedsel-verspilling en alternatieve eiwitten)
	• Inclusief crossovers met Maakindustrie en Logistiek
		• Focus door stakeholders (inclusief aandeelhouders) verschillend ingevuld
		  ◦ Campusorganisatie: gezonde en veilige voeding, versterkt met future farming en circulair
		  ◦ UM (aandeelhouder): combinatie van food en health in Venlo onderscheidend, met inhoudelijk enige nadruk op future farming, terwijl health vooral in Maastricht
		  ◦ BASF Vegetable Seeds (aandeelhouder): hele keten van zaden/plantgenetica t/m retail/bord gericht op gezonde en veilige voeding
		  ◦ HAS (stakeholder): focus op food innovatie en healthy living, inclusief rol van bodem (dus goed aansluitend bij focus campus)
		  ◦ Fontys (stakeholder): brede insteek (niet louter agrifood), met meer engineering, robotica, AI, logistiek en business
		• Gesprek tussen stakeholders over focus heeft nog niet echt plaatsgevonden, maar is nodig om gezamenlijk te bepalen waar op lange termijn naar wordt toegewerkt

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI
2 Onder-scheidend vermogen	• Positionering: Bright recipes for tomorrow's food • Why: we creëren waarde doordat alles is gericht op samen innoveren en ontwikkelen van nieuwe oplossingen voor een gezonde, duurzame samenleving en een groeiende economie • How: wij, kennisinstellingen, bedrijven en overheden, helpen jou groeien door innovatie-kracht en kennisontwikkeling te bundelen, door te inspireren, door samenwerking te stimuleren, door onverwachte verbindingen te creëren en door transities te versnellen op het gebied van gezondheid en duurzaamheid • What: wij leveren een actief, laagdrempelig, compleet ecosysteem met topkennisinstituten en bedrijfsleven en daardoor alles wat je nodig hebt om innovatie en de valorisatie van nieuwe kennis en producten te verwezenlijken rondom gezonde en veilige voeding, future farming en circulaire economie	• Thema's Gezonde en Veilige Voeding, Future Farming en Biocirculaire Economie zijn – al dan niet onder enigszins andere naam - ook speerpunten in andere regio's in Nederland (o.a. Wageningen/Food Valley, Amsterdam, Groningen en Westland), waarbij uniciteit van BCGV nader moet worden gespecificeerd (why, how en what blijven tamelijk algemeen) • Sommige stakeholders (o.a. campus organisatie, hbo) willen complementair zijn aan andere agrifood innovatie hotspots (o.a. Wageningen) door keuze voor specifieke niches binnen speerpunt-thema's en/of onderscheidende R&D faciliteiten • Andere stakeholders (o.a. UM en topsectoren) zien voldoende marktpotentieel voor meerdere breder gerichte innovatie hotspots en willen BCGV (concurrerend) profileren als tweede aanbieder voor degenen die een alternatief voor Wageningen zoeken

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI
3. Strategie	Vier samenhangende campusprogramma's 1 Knowledge/R&D programma: ● Drie roadmaps gepland voor Gezonde en Veilige Voeding, Future Farming resp. Circulaire Economie ● Uitbouw van samenhangende onderzoekslijnen van UM met versterking naar andere Brightlands campussen en internationale instituten	Omvattende strategie, met als kanttekeningen: ● Kennisbasis (HEFI, BFFI, BISCI) nog beperkt en voor Biocirculair ontbrekend ● Roadmaps geven inhoudelijke invulling, maar maken niet concreet welke kennispartners en bedrijven voor de campus geworven gaan worden ● UM ontwikkelt R&D-programma's zelf, ziet dit niet als taak van de campusorganisatie; in de praktijk echter verschil in focus: UM focus op lagere TRL-niveaus en BCGV actief in hogere TRL-niveaus (business development) ● Inhoudelijke relaties met andere Brightlands campussen nog mager ● Onbekend op welke andere (nationale en internationale) instituten BCGV zich richt
	2 Value/business development: valorisatie via matching onderzoeksvragen en kennisaanbod, werving van innovatieve bedrijven en initiatieven, incubator- en acceleratorprogramma (BL.INC), fieldlabs, strategisch account management, e.d.	● Financiering business development sterk afhankelijk van subsidies ● Invulling fieldlabs nog onduidelijk ● Twee eerste BL.INC programma's met 13 deelnemers uitgevoerd, maar door Covid 3e programma stil komen liggen en vanaf september 2021 hervat ● Acquisitiestrategie niet verder uitgewerkt (samenwerking met LIOF, Greenport Venlo, Freshpark en regiogemeenten, waarbij campus R&D-hub en productie & logistiek elders)

TRL = Technology Readiness Level, een internationaal gehanteerde 9-punts schaal voor stadium van innovatie, van basaal idee t/m implementatie

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI
3 Vervolg strategie	3 Product/R&D infrastructuur: ontwikkeling van geavanceerde en unieke R&D faciliteiten (o.a. open teelt voorzieningen, kassen, klimaatcellen, laboratoria, onderwijsruimtes, pilot plant en apparatuur)	• 15 publieke en (vooral) private faciliteiten in etalage en aanvullende infrastructuur in ontwikkeling • Bezettingsgraad huidige faciliteiten beperkt, nog versterkt door Covid • Vraag, verdienmodel en noodzakelijke bezettingsgraad voor huidige en toekomstige faciliteiten nog onduidelijk (zal worden onderzocht met middelen Regio Deal)
	4 People/Talent & Community ontwikkeling: ontwikkelen van levendige community en studie- en werkomgeving die talent en internationale boegbeelden aantrekken en binden	• Aanzienlijke community (800 MKB in netwerk), maar beperkt deel actief op campus • Nog geen specifiek talentprogramma, terwijl aantrekken en vasthouden van talent cruciaal voor campusontwikkeling • Geen eenduidige keuze van kennisinstellingen en gemeente voor concentratie van onderwijsactiviteiten op deze campus, maar voor funderend onderwijs vastgehouden aan huidige locaties HBO/MBO en stadscentrum / Kazerneterrein, terwijl op campus hybride leervormen (projectonderwijs, mede op basis van vragen van bedrijven); grotere groep studenten op campus is wenselijk • Gezien verschillende aard van programma's is het wellicht zinvol om Inzet op Talent resp. Community te scheiden (waarbij talentontwikkeling regio-breed moet worden opgepakt, met eenduidige trekker)

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI
4 Doelgroepen	Voor wie is campus relevant en waarom? ● MKB, MKB+ en industrie: toegankelijke topkennis en innovatieklimaat ● Kennisinstellingen: niveau onderzoek, valorisatie met bedrijfsleven ● Medewerkers en studenten: kennis delen en ontplooien (loopbaan perspectief) ● Overheden: kenniseconomie stimuleren, branding regio & versterking Nederland en Limburg ● Burgers: beschikbare banen (economie) en trots)	Nader onderscheid wenselijk ● Welke partijen wil men aantrekken op de campus • Bedrijven en kennisinstellingen specifiek gericht op speerpunten GVV, FF en Biocirculair of breder profiel? • Gewenste meer grootschalige anchor tenants? • Ondersteunend bedrijvigheid, bijvoorbeeld bepaalde zakelijke en financiële diensten? • Eventuele overige (innovatieve) bedrijvigheid, bijvoorbeeld high tech of logistiek? ● Op welk type partijen wil men zich richten bij het versterken van het regionaal ecosysteem • Met welke kern van bedrijven wil men structurele relaties aangegaan? • Hoe ziet men de taakverdeling c.q. samenwerking met andere campussen (bijv. andere Brightlands campussen, Food Tech Helmond)? ● Hoe wil men de campus positioneren in (inter)nationale gremia • Welke nationale en internationale doelgroepen wil men (meer) binden aan de campus?

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI
5 Huisvesting/ gebiedsont-wikkeling	• Campus omvat vijf deelgebieden, waarvan 4 (Villa Flora, Innova-strip, Innovata-tuinen en Waterfrond) in eigendom zijn van Campus Vastgoed Greenport Venlo (CVGV) • Boskamer nog geen eigendom van CVGV, maar biedt desgewenst wel ruimte voor uitbreiding van campus • Met beschikbare footprint van ruim 11 ha mogelijkheden om tot circa 150.000 m2 BVO te bouwen en circa 4.200 personen te huisvesten • Multi-tenant gebouwen worden in eigendom van de campus ontwikkeld en verhuurd • Voor single-tenant gebouwen bestaat mogelijkheid om grond in erfpacht uit te geven • Voor toekomstige ruimtevraag uitgegaan van vier scenario's, nl. worst case (geen groei), langzame groei (10%), gemiddelde groei (15%) en snelle groei (20%) van werkgelegenheid • Aanbod van voorzieningen mag groei niet belemmeren, dus gebouwd op voorraad • Onderscheid in verschillende huisvestings-concepten, o.a. Brighthouse (kantoren, labs, etc.), Brightworks (werkplaatsen, onderzoeks-faciliteiten, etc.), kassen, hallen voor proef-productie, mixed-use, proefvelden en kavels voor single-tenant • Bij gebiedsontwikkeling uitgegaan van compacte campus ingebed in groen, incl. parkeren, ontsluiting, uitstraling, en ontmoeting-, horeca-, sport- e.d. faciliteiten	• Omvattend gebieds- en vastgoedplan dat gefaseerd wordt ontwikkeld, afhankelijk van de vraag • Gehanteerde groeiscenario ('gemiddeld', ofwel 15%) is hoog en onduidelijk hoe gerealiseerd, zeker gezien lage uitgangssituatie (circa 350 fte in speerpuntthema's) • Ontwikkeling en exploitatie vastgoed nu nog verre van kostendekkend, mede door opzet / hoge beheer- en onderhoudskosten Innovatoren en Villa Flora en (nog) ontbreken van plus op huurkosten van jonge campus (met nog relatief beperkte kennisbasis en R&D-faciliteiten); deze restanten van de Floriade, aangevuld met hoge onderhoudskosten van een park >30 ha, vormen financieel een groot blok aan het been • Mede daardoor kan Campus Vastgoed zich niet permitteren om op voorraad te bouwen, is het moeilijk vreemd vermogen aan te trekken, en zijn nauwelijks faciliteiten e.d. te creëren die de wervingskracht van de campus vergroten, wat de ontwikkeling van de campus vertraagt • OV-bereikbaarheid Campus zorgpunt (o.a. van belang voor studenten en bezoekers, ook overdag)

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI

6 Organisatie	• Uitgegaan van triple helix samenwerking
	• Voor externe financiering of subsidiëring van elementen van campusontwikkeling duidelijke demarcatie van investeringen nodig
	  ◦ Campus Vastgoed Greenport Venlo (CVGV): belegger, eigenaar en beheerder van reguliere campus gebouwen en terrein
	  ◦ Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV): community building, business development, incubator programma, marketing en acquisitie, events, communicatie & PR
	  ◦ Nieuw: Brightlands Venlo Research Facilities (BVRF) i.o.: ontwikkeling en beheer van R&D-faciliteiten voor (gedeeld) gebruik door derden
	• Eenduidige aansturing van entiteiten gewenst, met gezamenlijke directeur en Raad van Commissarissen en vastlegging van taak- en rolverdeling via Service Level Agreements (SLA's) en van afspraken over inbreng van aandeelhouders via samenwerkings-overeenkomst (SOK)
		• Uitgangspunt van triple helix organisatie veronderstelt enigszins gelijkwaardige inbreng van aandeelhouders, maar in de praktijk wordt vooral naar de Provincie gekeken voor financiering
		• Vanwege onduidelijke taakverdeling in huidige governance opzet, goed dat momenteel wordt gewerkt aan eenheid van sturing door integratie van RvC's (signaal: gemeente niet vertegenwoordigd, terwijl wel in Vastgoed BV) en één directeur voor BCGV en CVGV
		• De campus organisatie wordt geacht een rol te spelen in bredere clusterversterking op regionaal (en zelfs nationaal en internationaal) niveau, maar de kpi's waarop wordt gestuurd en middelen die beschikbaar zijn, hebben vooral betrekking op de campus en zijn voor de bredere opdracht onvoldoende uitgewerkt

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI

7 Samen-werking	• Campus toegevoegde waarde door versterking van de economische structuur van de regio via kennis-, talent- en ecosysteemontwikkeling, alsmede bijdrage aan gezonde en duurzame samenleving (specifieke SDG's), maar samenwerking met relevante externe partijen in regio, grensoverschrijdend, Nederland en internationaal in meerjarenplan niet uitgewerkt
	• Campus management wel actief in o.a. Regio Deal, topsectoren (AF, T&U, LS&H), Sustainable Food Initiative (SFI), etc.
		• Nadere uitwerking van structurele externe samenwerkingsverbanden gewenst, op het vlak van o.a.
		  ◦ Promotie en acquisitie
		  ◦ R&D en innovatie
		  ◦ Talent ontwikkeling, -attractie en -behoud
		  ◦ Ecosysteemontwikkeling
		  ◦ Financiering van innovaties en nieuwe ventures (o.a. via LIOF)

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI

8 Financiering	• Ervan uitgaande dat tot 2030 een forse fysieke groei wordt gerealiseerd, wordt voorzien dat de integrale campusentiteit vanaf 2029 operationeel break-even draait op basis van:
	  ◦ Structurele inkomsten van huurders en andere klanten
	  ◦ Incidentele subsidies en overige inkomsten van aandeelhouders, overheid, etc.
	• De financieringsbehoefte voor de verschillende entiteiten t/m 2030 is als volgt
	  ◦ BCGV: 12,7 mln. (te financieren uit subsidies, extra opbrengsten, bijdrage van Campus Vastgoed en/of agio aandeelhouders)
	  ◦ CVGV: 180,6 mln. (te financieren uit huurinkomsten, hypotheken en subsidies voor onrendabele top)
	  ➢ Vreemd vermogen: 71,2 mln.
	  ➢ Agio/deelneming: 60,6 mln.
	  ➢ Subsidies: 48,8 mln.
	  ◦ BVRF: 35,5 mln. (te financieren uit opbrengsten, vreemd vermogen, agio en subsidies):
	  ➢ Vreemd vermogen: 4,7 mln.
	  ➢ Agio/deelneming: 4,6 mln.
	  ➢ Subsidies: 26,3 mln.
		• De afgelopen jaren is door de Provincie al fors geïnvesteerd in de kennisinfrastructuur, fysieke infrastructuur, een innovatiefonds, business development en campus organisatie (in totaal bijna 53 mln., waarvan ca 25% vóór de start van de Campus organisatie in 2017, naast 28,5 mln. voor University College Venlo en HAS elders in de stad, zie bijlage 1D)
		• Voor de komende jaren wordt een groot beroep gedaan op allerlei subsidies en inbreng van agio (als deelneming) van aandeelhouders
		• Aandeelhouders UM en BASF investeren vooral in R&D, maar beperkt in organisatie en niet in vastgoed voor derden
		• Second opinion wijst uit dat break-even in 2029 lastig haalbaar is, vanwege:
		  ◦ Blijvend hoge exploitatiekosten van Innovatoren en Villa Flora die niet kunnen worden gecompenseerd door hogere huur vanwege vestiging op een campus (‘campus premium’)
		  ◦ Blijvend hoge onderhoudskosten van het in verhouding tot het geëxploiteerde vastgoed zeer grote park (>30 ha)
		  ◦ Extra investeringen die nodig zijn om Campus organisatie bij volwassen campus behorende rol in regionale en (inter)nationale ecosystemen te geven
		  ◦ Huidige en toekomstige shared facilities zijn lastig winstgevend te exploiteren

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI
9 Impact	● Nagestreefde impact van verdere ontwikkeling van de campus beschreven via maatschappelijke waardenmodel met 7 dimensies (m.n. economische structuur en vestigingsklimaat), alsmede financieel-economische waarde van vastgoed en eigen vermogen in 2030	● Kpi's nauwelijks verder geconcretiseerd, behalve: • Groei in aantal arbeidsplaatsen tot 2.500 in 2030 • Marktwaarde vastgoed circa 150 mln. in 2030 • Restant eigen vermogen aandeelhouders circa 84 mln. ● Gewenste bijdrage aan regionale en (inter-) nationale ecosystemen, magneetwerking en maatschappelijke missies nog uit te werken

© Buck Consultants International, 2021

Invalshoek	Strategisch meerjarenplan	Oordeel BCI
10 Ambitie	• Mondiale ‘place to be’ op gebied van Gezonde en Veilige Voeding versterkt met Future Farming en Circulaire Economie • In 10 jaar uitgroeien tot volwassen campus die operationeel break-even draait omstreeks 2029 • Op en rond campus een compleet innovatiecluster samen met kennisinstellingen, ondernemers en overheden • Groeien met 15% per jaar naar 2.500 medewerkers in 2030 • Samen ontwikkelen van nieuwe oplossingen voor een gezonde, duurzame samenleving én een groeiende economie	• Mondiale ‘place to be’ vergt onderscheidend vermogen, grote massa en internationale profilering. In praktijk is nog lange weg te gaan en zijn acquisitie en profilering in Strategisch Meerjarenplan nog onderbelicht • Volwassen campus vergt volgens BCI/EZK-definitie substantieel aantal bedrijven (>50), werkgelegenheid (>1.250 bij bedrijven) en R&D/innovatie (>3 organisaties met elk >50 FTE), dus magneetwerking nodig. Gezien de huidige, sub-kritische uitgangssituatie is deze situatie nog ver weg en zou het streven gericht moeten zijn op het realiseren van een robuuste campus in 2030 (d.w.z. met de nodige massa en magneetwerking, maar niet persé voldoend aan alle criteria van een volwassen campus) • Een ‘volwassen’ campus vaak (impliciet) vertaald in zelfbedruipend, maar ambitie van break-even in 2029 zeer optimistisch • Volop gewerkt aan compleet innovatiecluster, waarbij expliciet aandacht nodig voor vraag wat op campus en wat elders in regio neerslaat • Doorgroei met 15% per jaar naar 2.500 medewerkers in 2030 is hoog t.o.v. andere campussen, zeker als wordt uitgegaan van lager startniveau van circa 350 FTE in speerpunten (zie volgende slide) • Meerjaren strategie speelt goed in op zowel grote maatschappelijke uitdagingen (SDG’s, maatschappelijke missies) als groei van verdienvermogen

© Buck Consultants International, 2021

Bijgestelde scenario's groei BCGV tot 2030

- In het Strategisch meerjarenplan 2020-2030 wordt uitgegaan van een groei van de werkgelegenheid met 15% per jaar, van circa 700 arbeidsplaatsen in 2020 tot 2.500 in 2030
- Reflectie
  - De groei van de werkgelegenheid op volwassen- en groeicampussen in Nederland bedroeg in de periode 2014-2018 gemiddeld 7,5% per jaar
  - Dit kan beschouwd worden als een **basisscenario** voor BCGV
  - Op basis van dit groeitempo bedraagt de werkgelegenheid op de campus in 2030
    - Bedrijven en instellingen in speerpuntthema's: van de huidige 350 naar ca 720 banen in 2030
    - Overige bedrijven en instellingen (o.b.v. Hoog WLO-scenario 3% per jaar): van huidige 310 naar ca 415 banen in 2030
    - Totale werkgelegenheid in dit basisscenario bedraagt: 720 + 415 = 1.135 banen in 2030
  - Het in het Strategisch Meerjarenplan gekozen 'Scenario gemiddeld', met een groeitempo van 15% per jaar - leidt uitgaande van een lagere uitgangssituatie van het aantal arbeidsplaatsen in de speerpuntthema's - tot de volgende werkgelegenheidsprognose in 2030
    - Bedrijven in instellingen in speerpuntthema's: van huidige 350 naar ca 1.450 banen
    - Overige bedrijven en instellingen (o.b.v. Hoog WLO-scenario van 3% per jaar): van huidige 310 naar ca 415 banen
    - Totale werkgelegenheid in aangepast gemiddeld meerjarenplanscenario:
      1.450 + 415 = 1.865 banen in 2030
  - **Conclusie: waar het Strategisch Meerjarenplan uitgaat van een groei tot 2.500 arbeidsplaatsen, is een bandbreedte van 1.135 tot 1.865 arbeidsplaatsen in 2030 meer waarschijnlijk**

© Buck Consultants International, 2021

Belangrijkste conclusies

Buck Consultants International

1 Sinds 2017 is een vliegende start gemaakt en is op de verschillende succesfactoren van een campus al het nodige bereikt

2 Tegelijkertijd is het geheel nog fragiel/subkritisch, omdat de kennisbasis, benutting van onderzoeksfaciliteiten, kritische massa en magneetwerking nog beperkt zijn

3 Campusontwikkeling vergt focus, maar de keuze voor gezonde en veilige voeding, versterkt met future farming en circulaire economie, met crossovers naar maakindustrie en logistiek, is nog diffuus en weinig onderscheidend als kennisbasis en wordt niet door alle belangrijke stakeholders onderschreven en ingevuld

4 Het streven naar een volwassen campus in 2030, met een substantiële kennisbasis met magneetwerking en een zelfbedruipende opzet, lijkt weinig realistisch en zou beter vervangen kunnen worden door te streven naar een robuuste campus in 2030

5 Door de erfenis van de Floriade in de vorm van twee iconische gebouwen en een groot park, die blijvend hoge kosten met zich meebrengen, is de financiële uitgangssituatie somber; dit ‘historisch vastgoedleed’ zal financieel gesaneerd moeten worden om richting een meer sluitende exploitatie van de campus te gaan

6 De in het strategisch meerjarenplan voorziene groei van het aantal arbeidsplaatsen met 15% per jaar is veel hoger dan de gemiddelde groei op volwassen- en groei-campussen in Nederland van 7,5% per jaar; een bandbreedte van 1.135-1.865 banen in 2030 is realistischer dan de in het meerjarenplan voorziene groei tot 2.500 banen

© Buck Consultants International, 2021

Buck Consultants International

7 De voor deze werkgelegenheidsgroei benodigde ontwikkeling van vastgoed is in het meerjarenplan te optimistisch en moeilijk door de markt te bekostigen

8 Bij de doorontwikkeling van de campus moeten verschillende business units met elk eigen business cases worden onderscheiden (in ieder geval voor vastgoed, open & shared research faciliteiten, resp. ecosysteemontwikkeling/business development), die wel als eenheid worden aangestuurd en gezamenlijk zoveel mogelijk zelfbedruipend moeten zijn. Vastgoed en faciliteiten zullen marktconform moeten opereren, met een premie vanwege de meerwaarde van de campus, maar ecosysteemontwikkeling & business development zijn vrijwel altijd verliesgevend

9 De Provincie heeft de afgelopen jaren van alle aandeelhouders verreweg het meest geïnvesteerd in de kennis- en fysieke infrastructuur, business- en ecosysteem ontwikkeling en campusorganisatie van BCGV en in de komende periode zullen ook andere aandeelhouders en partners substantieel meer in de campus moeten investeren om er een robuust geheel van te maken

10 Om de toekomstige rol van de Provincie bij de doorontwikkeling van BCGV te bepalen, is het zinvol een aantal scenario's op te stellen

© Buck Consultants International, 2021

5 Scenario's doorontwikkeling BCGV

Buck Consultants International

Mogelijke scenario's

- Als kristallisatiepunt voor economische structuurversterking en een toekomstbestendige arbeidsmarkt richt een campus zich op uitbouw van zowel een specifiek economisch cluster ('ecosysteemontwikkeling'), als van de betreffende locatie (inclusief bijbehorende vastgoed) als ontmoetingsplaats van bedrijvigheid, kennis, talent, financiers, etc., gericht op extra innovatie, business, profilering en magneetwerking
- Uitgangspunt bij de ontwikkeling van de scenario's is de huidige situatie ('status quo'), waarbij de Provincie haar lopende verplichtingen voldoet, maar niet verder meer investeert in de campus
- Als alternatief kan worden ingezet op verdere groei van de campus met steun van de Provincie, waarbij het ambitieniveau kan variëren tussen 'actieve doorgroei' resp. 'ambitieuze doorgroei'
- Indien de Provincie weinig financiële ruimte heeft om te blijven investeren in de campus, kan worden gekozen voor een scenario van 'clusteraanjager' zonder campus als vestigingslocatie, dan wel 'volledige afbouw' van locatie/vastgoed en van clusterstimulering
- In de rest van dit hoofdstuk worden de uitgangspunten en consequenties van de vijf onderscheiden scenario's beknopt beschreven

© Buck Consultants International, 2021

Kenmerken onderscheiden scenario's

Buck Consultants International

1 **Volledige afbouw**: vastgoed en faciliteiten worden afgestoten en campusorganisatie en programma's worden afgebouwd; de campus gaat verder als regulier gemengd bedrijvenpark

2 **Clusteraanjager**: vastgoed en faciliteiten worden afgestoten en de campus wordt niet langer beschouwd als fysieke innovatiehotspot, maar de campusorganisatie gaat als cluster aanjaagorganisatie verder met het stimuleren van open innovatie en ondernemerschap in de regio, het aantrekken van bedrijven en talent, en profilering van het regionale cluster in relevante netwerken

3 **Status quo**: de huidige kennisinfrastructuur, faciliteiten en vastgoed (4 gebouwen) worden zo optimaal mogelijk benut, maar niet verder uitgebreid, waarbij na afloop van de lopende verplichtingen de verantwoordelijkheid voor de voortzetting bij de betrokken organisaties ligt en de Provincie alleen nog bijdraagt aan de campusorganisatie en business development (inclusief cofinanciering R&D) en valorisatie

4 **Actieve doorgroei**: voortgaande investeringen van betrokken stakeholders (inclusief Provincie) in uitbouw van de kennisinfrastructuur met bijbehorende faciliteiten (1 instituut), open innovatie, ondernemerschap, talentontwikkeling en vastgoed (vraaggestuurd)

5 **Ambitieuze doorgroei**: forse uitbouw van de kennisinfrastructuur (2 instituten), open innovatie, talent ontwikkeling en vastgoed waardoor campus aantrekkelijker wordt voor relevante bedrijven, talent, (inter)nationale ecosystemen, financiers en vastgoedpartijen

© Buck Consultants International, 2021

Positionering scenario's

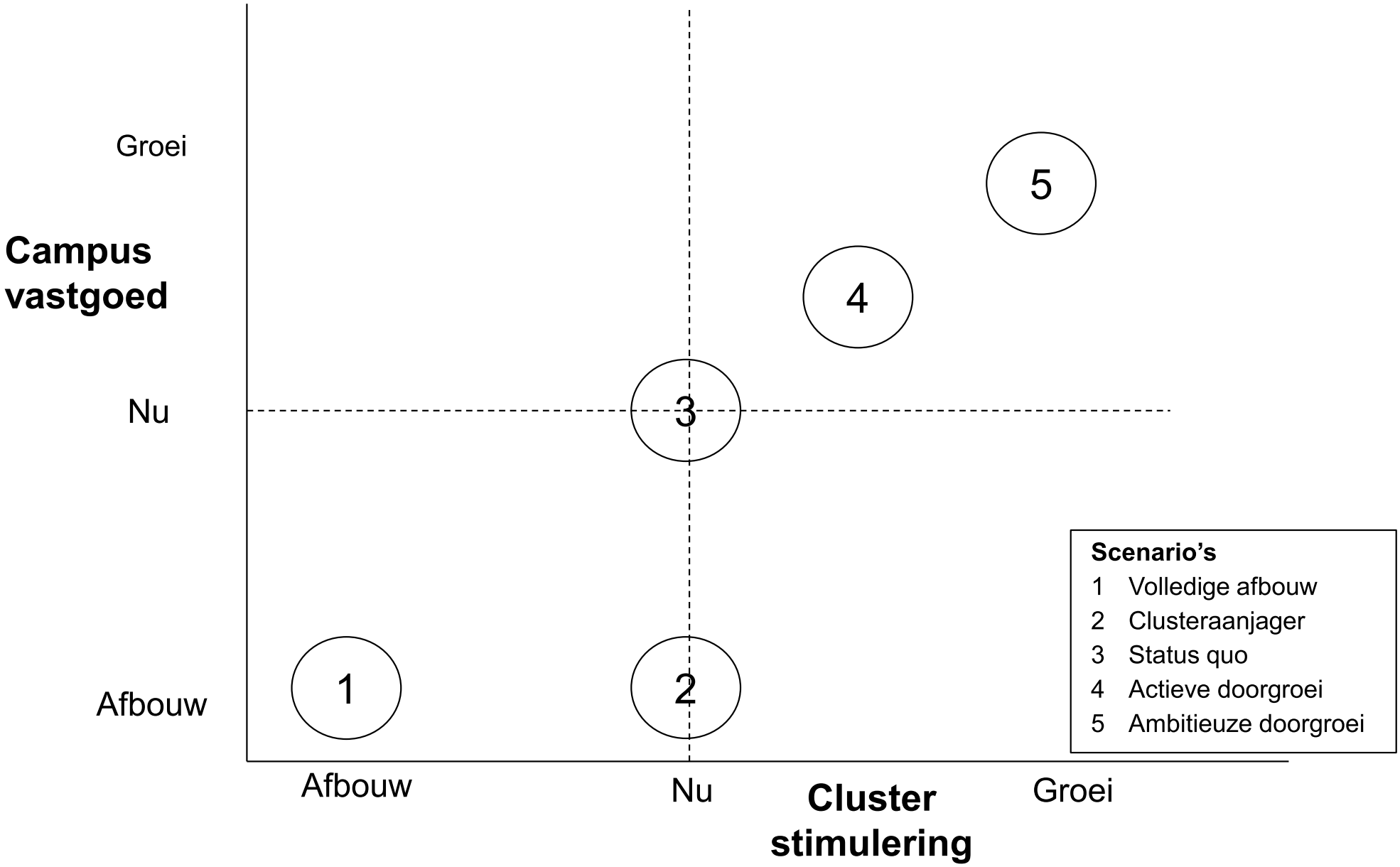

© Buck Consultants International, 2021

Aandachtspunten uitwerking scenario's

Buck Consultants International

A Uitgangsituatie
- Clusterstimulering
- Campusactiviteiten
- Vastgoedontwikkeling
- Campusorganisatie

B Voorwaarden / acties
- Kennisinfrastructuur
- Faciliteiten
- Business devt/innovatie
- Vastgoed m^2
- Organisatie

C Effecten cluster
- Bedrijven
- Werkgelegenheid
- Innovaties
- Profilering/magneetwerking

D Effecten campus
- Bedrijven
- Werkgelegenheid
- Talent

E Rol Provincie
- Ondersteuning
- Financieel

© Buck Consultants International, 2021

Uitwerking scenario's op hoofdlijnen

Buck Consultants International

Scenario	1 Volledige afbouw
A Uitgangspunten	● Afbouw cluster- en campusprogramma's ● Afstoten vastgoed, campus verder als regulier, gemengd bedrijvenpark ● Afbouw campusorganisatie
B Voorwaarden / acties	● Afronden lopende verplichtingen kennisinfra, faciliteiten en business development ● Verkoop vastgoed aan private partij(en) ● Afronden lopende verplichtingen campusorganisatie t/m 2024
C Effecten cluster	● Ecosysteem geleidelijk kleiner ● Afname werkgelegenheid agrofood ● Minder innovatieprojecten in de regio ● Regio Venlo minder aantrekkelijk voor bedrijven, talent en financiers van elders
D Effecten campus	● Kennisinfra en faciliteiten verdwijnen, waardoor aantal onderzoekers naar nul ● Terugloop aantal agrofood gerelateerde bedrijven tot 20 (nu 40) ● Terugloop agrofood gerelateerde werkgelegenheid tot 150 (nu 350) ● Geen onderwijs en talentontwikkeling meer op campus ● Eenmalige inkomsten uit verkoop grond (ad 6,3 mln. aanschafwaarde) en vastgoed (ad 36,9 mln. marktwaarde volgens second opinion Kip)
E Rol Provincie	● Agrofood en biocirculair gestimuleerd via generiek beleid ● Subsidiëring afbouw lopende verplichtingen campusprogramma's/kennisinfra ad ca 6,4 mln. euro en campusorganisatie ad 1,2 mln. euro t/m 2024 ● Wellicht afschrijving deel vastgoed leningen ad 17,7 mln. i.v.m. incourant vastgoed

© Buck Consultants International, 2021

Scenario	2 Clusteraanjager
A Uitgangspunten	• Afbouw campusactiviteiten (kennisinfra, faciliteiten, business development) • Afstoten vastgoed, campus verder als regulier, gemengd bedrijvenpark • Voortzetting organisatie gericht op aanjagen cluster, innovatie en profilering regio
B Voorwaarden / acties	• Kennisinfra en R&D-faciliteiten verdwijnen geleidelijk • Op gezonde en veilige voeding (incl. future farming en biocirculair) gefocuste aanjaag-activiteiten, gericht op kennisuitwisseling, innovatie en talent ontwikkeling • Verkoop vastgoed aan private partij(en) • Kosten clusterorganisatie/-activiteiten ca 1 mln. per jaar
C Effecten cluster	• Regionaal ecosysteem agrifood blijft min of meer op peil • Werkgelegenheid groeit licht • Teruglopend aantal innovaties • Profiel Venlo als agrifood hotspot blijft, maar bleker, waardoor minder bedrijven, talent en financiering van buitenaf aangetrokken
D Effecten campus	• Verdwijnen kennisinfra, faciliteiten en ontmoetingsplek van bedrijven, kennis en talent, waardoor minder R&D, innovaties, start-ups en praktijkgericht onderwijs • Terugloop aantal agrofood gerelateerde bedrijven tot 20 en arbeidsplaatsen tot 150 • Eenmalige inkomsten uit verkoop grond (ad 6,3 mln. aanschafwaarde) en vastgoed (ad 36,9 mln. marktwaarde volgens Second Opinion Rapport Brightlands Campus Greenport Venlo)
E Rol Provincie	• Subsidiëring lopende verplichtingen (33%) campusorganisatie ad 1,2 mln. euro t/m 2024 • Subsidiëring lopende verplichtingen campusprogramma's/kennisinfra (HEFI/FCC, BFFI en Business development/Compas Agro/Bright5) t/m 2024 ad ca 6,85 mln. • Subsidiëring 65% clusterorganisatie/-activiteiten ad 0,65 mln. per jaar na 2024 (resterende 35% uit service fees en programma's anderen en geen bijdrage van UM en BASF meer) • Wellicht afschrijving deel vastgoed leningen ad 17,7 mln. i.v.m. incourant vastgoed

© Buck Consultants International, 2021

Scenario	3 Status quo
A Uitgangspunten	● Voortzetting huidige activiteiten campusorganisatie gericht op cluster- en campusuitbouw ● Consolidatie vastgoed (29.000 m^2 VVO) en faciliteiten ● Consolidatie campusorganisatie
B Voorwaarden / acties	● Kennisinfra beperkt tot huidige, relatief kleine instituten (HEFI, BISCI, BFFI), waarvan continuïteit onzeker is ● Geen verdere uitbouw open & shared faciliteiten, wel toename bezettingsgraad ● Werving en uitvoering aantal R&D-programma's in speerpuntthema's, gefinancierd door bedrijven en Rijk/EU ● Afschrijving onrendabele top van Innovatoren en Villa Flora en afstoten deel park dat op lange termijn niet wordt benut ● Kosten campusorganisatie/-activiteiten ca 1 mln. per jaar
C Effecten cluster	● Toenemende rol campus in regionale ecosysteem, waardoor omvang ecosysteem, werkgelegenheid en innovaties geleidelijk toenemen ● Beperkte magneetwerking naar bedrijven, talent en financiering van elders ● Beperkte inbedding in nationale en internationale ecosystemen
D Effecten campus	● Beperkte doorgroei aantal gevestigde bedrijven (tot ca 100), waarbij niet-speerpunt bedrijven geleidelijk vervangen door meer passende bedrijven en instellingen ● Beperkte groei werkgelegenheid tot ca 900 ● Toename aantal studenten op MBO-/ HBO- / WO-niveau betrokken bij R&D, Fieldlabs en hybride leren (incl. LLO) ● Inkomsten uit verhuur vastgoed en afstoten deel grond
E Rol Provincie	● Continuering subsidiëring 33% campusorganisatie (ca 0,3 mln. euro per jaar) ● Cofinanciering aanvullende R&D-programma's en faciliteiten op basis concrete aanvragen / business cases ● Afschrijving deel vastgoedleningen ad 17,7 mln. i.v.m. incourant vastgoed ● Verbinding andere ecosystemen, OV-concessiehouder, Lobby/Public Affairs

© Buck Consultants International, 2021

Scenario	4 Actieve doorgroei
A Uitgangspunten	• Uitbouw huidige cluster- en campusactiviteiten, m.n. kennisinfra, R&D roadmaps, regionale en (inter)nationale ecosystemen en acquisitie • Vraaggestuurde realisatie aanvullend vastgoed
B Voorwaarden / acties	• Uitbouw en verankering kennisinfra o.b.v. commitment UM, HAS en Fontys, samenwerking met andere instellingen (o.a. RU, TU/e, WUR) en binnenhalen R&D-fondsen • Beperkte uitbouw open & shared faciliteiten, gefinancierd uit R&D en service fees en subsidies voor aanloopfase / onrendabele top • Op gezonde en veilige voeding (incl. future farming en biocirculair) gefocuste aanjaagactiviteiten, die kennisuitwisseling, innovatie en talent ontwikkeling stimuleren • Realisatie ca 5.500 m^2 VVO aanvullend vastgoed; afschrijving onrendabele top van Innovatoren en Villa Flora en afstoten deel park dat op lange termijn niet wordt benut • Kosten campusorganisatie ca 1,2 mln. per jaar
C Effecten cluster	• Groei regionaal agrifood cluster en werkgelegenheid • Toename aantal innovaties • Door toenemende naamsbekendheid grotere rol in (inter)nationale ecosystemen
D Effecten campus	• Toename aantal bedrijven tot ca 120 • Toename werkgelegenheid tot ca 1.300 • Toename aantal studenten op MBO-/ HBO- / WO-niveau betrokken bij R&D, Fieldlabs en hybride leren (incl. LLO) • Campus propositie nog te fragiel voor private investeerders en risico van leegstand en beperkte bezettingsgraad faciliteiten kan nog niet worden gecompenseerd door hogere huur of service fees
E Rol Provincie	• Subsidiëring 33% campusorganisatie (ca 0,4 mln./jaar) • Cofinanciering aanvullende R&D-programma's en faciliteiten op basis concrete aanvragen / business cases • Afschrijving deel vastgoedleningen ad 17,7 mln. i.v.m. incourant vastgoed • Verbinding andere ecosystemen, OV-concessiehouder, Lobby/Public Affairs

© Buck Consultants International, 2021

Scenario	5 Ambitieuze doorgroei
A Uitgangspunten	• Forse toename cluster- en campusactiviteiten • Aanbodgerichte toename vastgoed
B Voorwaarden / acties	• Uitbouw en verankering kennisinfra o.b.v. institutioneel, meerjarig commitment UM, HAS en Fontys en samenwerking met andere NL en buitenlandse instellingen • Onderscheidende positie in domeinen, op basis roadmaps met bedrijven en kennispartners en dedicated faciliteiten gefinancierd uit R&D, service fees en subsidies voor aanloopfase / onrendabele top • Realisatie ca 21.500 m2 VVO extra vastgoed; afschrijving onrendabele top van Innovatoren en Villa Flora en afstoten deel park dat op lange termijn niet wordt benut • Campus organisatie functie voor zowel uitbouw campus, als bovenregionaal cluster; kosten campusorganisatie ca 1,5 mln. per jaar
C Effecten cluster	• Erkend als 2e agrofood kennis- en innovatiemagneet naast Wageningen, met forse groei regionaal agrifood cluster, werkgelegenheid en innovaties • Toenemende rol in nationale en internationale ecosystemen
D Effecten campus	• Forse toename aantal onderzoekers (tenminste 2 instituten > 50 onderzoekers en 5 R&D-vestigingen >10 onderzoekers) • Toename aantal bedrijven tot ca 150 • Toename werkgelegenheid tot ca 1.750 • Aanbod ca 45.000 m^2 VVO vastgoed; risico van leegstand en beperkte bezettingsgraad faciliteiten deels gecompenseerd door hogere huur en service fees; campus propositie steeds interessanter voor private investeerders in vastgoed en faciliteiten, mits enige garanties
E Rol Provincie	• Subsidiëring 33% campusorganisatie (ca 0,5 mln./jaar) • Cofinanciering aanvullende R&D-programma's en faciliteiten op basis concrete aanvragen / business cases • Garanties voor private investeerders t.b.v. realisatie extra vastgoed? • Afschrijving deel vastgoedleningen ad 17,7 mln. i.v.m. incourant vastgoed • Verbinding andere ecosystemen, OV-concessiehouder, Lobby/Public Affairs

© Buck Consultants International, 2021

Kritieke succesfactoren per scenario

Buck Consultants International

Kritische succesfactor	1 Afbouw	2 Cluster-aanjager	3 Status quo	4 Actieve doorgroei	5 Ambitieuze doorgroei
1 Manifeste kennisdrager	X	X	+	+++	+++
2 Shared facilities	X	X	+	++	++
3 Ecosysteem open innovatie	X	++	++	++	+++
4 Kritische massa	X	+	+	+	++
5 Hoogwaardige locatie	X	X	+	+	+
6 Talent pool	X	+	+	++	+++
7 Ondernemerschap en financiering	X	+	+	++	++
8 Adequate huisvesting, services en voorzieningen	X	X	++	++	+++
9 Marketing & acquisitie	X	+	+	+	++
10 Heldere visie met breed draagvlak	X	+	+	+++	+++
11 Stevige organisatie en management	X	+	+	+++	+++
12 Actieve rol in (inter) nationale ecosystemen	X	+	+	++	+++

Legenda

X = Niet van toepassing
\+ = Van belang
++ = Groot belang
+++ = Cruciaal belang

© Buck Consultants International, 2021

Uitgangspunten en effecten scenario's

Buck Consultants International

Invalshoek	1 Afbouw	2 Clusteraanjager	3 Status quo	4 Actieve doorgroei	5 Ambitieuze doorgroei
Uitgangspunten	• Afstoten vastgoed en faciliteiten • Afbouw organisatie en activiteiten	• Afstoten vastgoed en faciliteiten • Voortzetting cluster-activiteiten	• Consolidatie vastgoed • Voortzetting huidige organisatie en activiteiten	• Beperkt aanvullend vastgoed • Uitbouw campus- en clusteractiviteiten	• Substantieel aanvullend vastgoed • Forse uitbouw campus- en clusteractiviteiten
	• Vastgoed afgestoten (23.545 m^2 VVO)	• Vastgoed afgestoten (23.545 m^2 VVO)	• Vastgoed 23.545 m^2 VVO	• Vastgoed 29.000 m^2 VVO	• Vastgoed 45.000 m^2 VVO
Effecten cluster 2030					
• Werkgelegenheid (nu: ca 24.000 Nd-Limburg)	23.500 (-2%)	24.240 (+1%)	24.720 (+3%)	25.000 (+4%)	26.500 (+6%)
Effecten campus 2030					
• Vestigingen (nu: 70, wv ca 40 agrofood)	70	70	100	120	150
• Werkgelegenheid (nu: ca 350 agrofood en 300 overig)	450	450	900	1.300	1.750

© Buck Consultants International, 2021

Provinciale bijdragen per scenario* (x 1 mln.)

Buck Consultants International

1 Volledige afbouw	2021-2024 (lopende verplichtingen)	2025-2030	2021-2030
1 Kennisinfrastructuur (inclusief open onderzoeksfaciliteiten)	6	X	6
2 Open innovatie / business development	0,85	X	0,85
3 Campusorganisatie	1,2	X	1,2
4 Bestaand vastgoed (BV)	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.	X	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.
5 Nieuw vastgoed (NV)	X	X	X
Totaal	**8 + BV**	**X**	**8 + BV**

Toelichting

- Lopende verplichtingen 2021-2024
  - Kennisinfrastructuur: HEFI/Food Claims Center 2,9 mln. + BFFI 3,175 mln. euro = ca 6 mln.
  - Business development: Business development BCGV 0,45 mln. + Compas Agro/Bright5: 0,395 mln. = ca 0,85 mln.
  - Campusorganisatie: 1,2 mln.
- Bestaand vastgoed (BV)
  - Vanwege exploitatietekorten door hoge onderhoudskosten van Innovatoren en Villa Flora is waarschijnlijk gedeeltelijke voorziening op de leningen nodig, maar hoogte ervan is nog onduidelijk

* Exclusief bijdrage aan talentontwikkeling via UM University Campus Venlo (UCV) en HAS Venlo, die buiten de campus zijn gevestigd

© Buck Consultants International, 2021

2	Clusteraanjager	2021-2024 (lopende verplichtingen)	2025-2030	2021-2030
1	Kennisinfrastructuur (inclusief open onderzoeksfaciliteiten)	6	X	6
2	Open innovatie / business development	0,85	X	0,85
3	Campus-/clusterorganisatie	1,2	3,9 (CL)	5,1
4	Bestaand vastgoed (BV)	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.	X	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.
5	Nieuw vastgoed (NV)	X	X	X
Totaal		**8 + BV**	**3,9**	**11,9 + BV**

Toelichting

- Lopende verplichtingen 2021-2024
  - Kennisinfrastructuur: HEFI/Food Claims Center 2,9 mln. + BFFI 3,175 mln. euro = ca 6 mln.
  - Business development: Business development BCGV 0,45 mln. + Compas Agro/Bright5: 0,395 mln. = ca 0,85 mln.
  - Campusorganisatie: 1,2 mln.
- Bestaand vastgoed (BV)
  - Vanwege exploitatietekorten door hoge onderhoudskosten van Innovatoren en Villa Flora is waarschijnlijk gedeeltelijke voorziening op de leningen nodig, maar hoogte ervan is nog onduidelijk
- Provinciale bijdrage 2025-2030
  - Ervan uitgaande dat andere aandeelhouders van de campusorganisatie niet gaan bijdragen aan de clusterorganisatie (CL) wordt verondersteld dat de Provincie twee derde deel van het jaarbudget van de clusterorganisatie betaalt (0,65 mln. per jaar, dus in totaal 3,9 mln. voor 6 jaar) en een derde deel afkomstig is van service fees en programma's van andere partijen

© Buck Consultants International, 2021

3	Status quo	2021-2024 (lopende verplichtingen)	2025-2030	2021-2030
1	Kennisinfrastructuur (inclusief open onderzoeksfaciliteiten)	6	X	6
2	Open innovatie / business development	0,85	2,1	2,95
3	Campusorganisatie	1,2	1,8	3
4	Bestaand vastgoed (BV)	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.
5	Nieuw vastgoed (NV)	X	X	X
Totaal		**8**	**3,9 + BV**	**11,9 + BV**

Toelichting

- Lopende verplichtingen 2021-2024
  - Kennisinfrastructuur: HEFI/Food Claims Center 2,9 mln. + BFFI 3,175 mln. euro = ca 6 mln.
  - Business development: Business development BCGV 0,45 mln. + Compas Agro/Bright5: 0,395 mln. = ca 0,85 mln.
  - Campusorganisatie: 1,2 mln.
- Bestaand vastgoed (BV)
  - Vanwege exploitatietekorten door hoge onderhoudskosten van Innovatoren en Villa Flora is waarschijnlijk gedeeltelijke voorziening op de leningen nodig, maar hoogte ervan is nog onduidelijk
- Provinciale bijdrage 2025-2030
  - Open innovatie / business development: cofinanciering van R&D-programma's ad circa 0,35 mln. per jaar, ofwel 2,1 mln. voor 6 jaar
  - Campusorganisatie: geïndexeerde voortzetting van de huidige bijdrage, d.w.z. een derde deel van ca 1 mln. per jaar, ofwel 1,8 mln. voor 6 jaar

© Buck Consultants International, 2021

4	Actieve doorgroei	2021-2024 (lopende verplichtingen)	2025-2030	2021-2030
1	Kennisinfrastructuur (inclusief open onderzoeksfaciliteiten)	6	7,5 (aanloopkosten 5 jr.)	13,5
2	Open innovatie / business development	0,85	3	3,85
3	Campusorganisatie	1,2	2,4	3,6
4	Bestaand vastgoed (BV)	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.
5	Nieuw vastgoed (NV)	X	?	?
Totaal		**8**	**12,9 + BV + NV**	**20,9 + BV + NV**

Toelichting

- Lopende verplichtingen 2021-2024
  - Kennisinfrastructuur: HEFI/Food Claims Center 2,9 mln. + BFFI 3,175 mln. euro = ca 6 mln.
  - Business development: Business development BCGV 0,45 mln. + Compas Agro/Bright5: 0,395 mln. = ca 0,85 mln.
  - Campusorganisatie: 1,2 mln.
- Bestaand vastgoed (BV)
  - Vanwege exploitatietekorten door hoge onderhoudskosten van Innovatoren en Villa Flora is waarschijnlijk gedeeltelijke voorziening op de leningen nodig, maar hoogte ervan is nog onduidelijk
- Provinciale bijdrage 2025-2030
  - Kennisinfrastructuur: aanloopkosten van onderzoeksinstituut en –faciliteiten, die worden geschat op 7,5 mln. voor 5 jaar
  - Open innovatie / business development: cofinanciering van R&D-programma's ad circa 0,5 mln. per jaar, ofwel 3 mln. voor 6 jaar
  - Campusorganisatie: lichte toename van het huidige budget, m.a.w. een derde deel van 1,2 mln. per jaar, ofwel 2,4 mln. voor 6 jaar
  - Nieuw vastgoed (NV): beperkt opgepakt

© Buck Consultants International, 2021

5	Ambitieuze doorgroei	2021-2024 (lopende verplichtingen)	2025-2030	2021-2030
1	Kennisinfrastructuur (inclusief open onderzoeksfaciliteiten)	6	15 (aanloopkosten 5 jr.)	21
2	Open innovatie / business development	0,85	4,5	5,35
3	Campusorganisatie	1,2	3	4,2
4	Bestaand vastgoed (BV)	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.	Wellicht afschrijving deel lening 17,7 mln.
5	Nieuw vastgoed (NV)	X	?	?
Totaal		**8**	**22,5 + BV + NV**	**30,5 + BV + NV**

Toelichting

- Lopende verplichtingen 2021-2024
  - Kennisinfrastructuur: HEFI/Food Claims Center 2,9 mln. + BFFI 3,175 mln. euro = ca 6 mln.
  - Business development: Business development BCGV 0,45 mln. + Compas Agro/Bright5: 0,395 mln. = ca 0,85 mln.
  - Campusorganisatie: 1,2 mln.
- Bestaand vastgoed (BV)
  - Vanwege exploitatietekorten door hoge onderhoudskosten van Innovatoren en Villa Flora is waarschijnlijk gedeeltelijke voorziening op de leningen nodig, maar hoogte ervan is nog onduidelijk
- Provinciale bijdrage 2025-2030
  - Kennisinfrastructuur: aanloopkosten van 2 onderzoeksinstituten en –faciliteiten, die worden geschat op 2 keer 7,5 mln. voor 5 jaar
  - Open innovatie / business development: cofinanciering van R&D-programma's ad circa 0,75 mln. per jaar, ofwel 4,5 mln. voor 6 jaar
  - Campusorganisatie: verdere toename van het huidige budget, m.a.w. een derde deel van 1,5 mln. per jaar, ofwel 3 mln. voor 6 jaar
  - Nieuw vastgoed (NV): campus propositie steeds interessanter voor private investeerders in vastgoed en faciliteiten, mits enige garanties

© Buck Consultants International, 2021

Afweging keuze scenario's

Buck Consultants International

Afwegingscriteria	1 Afbouw	2 Clusteraanjager	3 Status quo	4 Actieve doorgroei	5 Ambitieuze doorgroei
1 Nakomen gemaakte afspraken aandeelhouders, regio, Rijk	• Afspraken grotendeels niet nagekomen	• Afspraken grotendeels niet nagekomen	• Lopende afspraken nagekomen, maar geen nieuwe	• Afspraken nagekomen	• Afspraken nagekomen
2 Bijdrage aan provinciale beleidsdoelen / missies	• Niet	• Beperkt via uitbouw cluster	• Beperkt via campus en cluster	• Aanzienlijk via uitbouw campus en cluster	• Groot via uitbouw campus en cluster
3 Kosten: hoogte provinciale bijdrage 2021-2030	• 8 mln. + BV	• 11,9 mln. + BV	• 11,9 mln. + BV	• 20,9 mln. + BV + NV	• 30,5 mln. + BV + NV
4 Baten, o.a. • Aanjagen innovatie / kennis valorisatie • Stimulering nieuwe bedrijvigheid/ diversificatie • Extra werkgelegenheid • Wervingskracht voor talent • Sterkere positie in nationale en EU-programma's • Verankering andere share- en stakeholders • Renderen gepleegde investeringen	• Stimulering, profilering en magneetwerking regio in agrofood verdwijnt, waardoor kennis, talent, bedrijvigheid, werkgelegenheid en innovaties verminderen • Kapitaal-vernietiging van gepleegde investeringen • Reputatieschade voor campussen Limburg	• Stimulering, profilering en ecosysteem regio in agrifood blijft deels op peil, maar kennisinfra, kristallisatiepunt en wervings-kracht lopen terug, waardoor minder bedrijven, talent, werkgelegenheid en externe fondsen • Kapitaal-vernietiging van gepleegde investeringen	• Optimalisatie gebruik bestaande vastgoed en faciliteiten, met toename bedrijven, werkgelegenheid, talent en innovaties • Wervingskracht naar externe bedrijven, talent en financiering beperkt	• Door uitbouw kennisinfra, business development en enig vastgoed toenemende magneetwerking naar bedrijven, werknemers, talent en externe financiering • Sterkere verankering share- en stakeholders	• Door forse uitbouw kennisinfra, business development en vastgoed sterk toenemende magneetwerking naar bedrijven, werknemers, talent relevante (inter)nationale netwerken en externe financiering

© Buck Consultants International, 2021

Conclusies

- De Brightlands Greenport Venlo Campus heeft in relatief korte tijd een positie verworven als groeiend kristallisatiepunt in het ecosysteem van gezonde en veilige voeding, future farming en biocirculaire economie. Passend bij de levensfase (nog geen vier jaren) is de toekomst van deze campus – net als van andere campussen in deze levensfase – ongewis en worden overheden gezien als voorwaardenscheppend voor doorontwikkeling
- Een realistisch-ambitieuze groei is mogelijk, maar is sterk afhankelijk van drie factoren:
  - Oplossingen voor het verlieslijdende vastgoed (erfenis uit het verleden), omdat dit vraagstuk in financiële én in imago-zin de kansen voor verdere ontwikkeling van de campus sterk beïnvloedt
  - Steun van de overheden, waarbij de Provincie Limburg een belangrijke rol speelt. Gezien de gevormde basis in de afgelopen jaren ligt voortzetting van gerichte ondersteuning in de rede (met accent op ecosysteemontwikkeling), ***mits*** ook andere shareholders en stakeholders dezelfde ambitie delen en óók in inhoudelijke (R&D, opleidingen, profilering, etc.) en financiële zin sterke pijlers onder BCGV voor de komende 10 jaren vormen
  - Verkenning van alternatieve aanwending van de mogelijk beoogde middelen voor BCGV ten behoeve van versterking van de economische structuur en arbeidsmarkt in Noord-Limburg (waarbij vergelijkenderwijs wordt gekeken naar effectiviteit en efficiëntie), vormde geen onderdeel van deze studie

© Buck Consultants International, 2021

Toolbox doorontwikkeling campus

Buck Consultants International

Afhankelijk van het gekozen scenario kunnen door de stakeholders verschillende tools worden ingezet

Succesfactor	Cluster	Campus	Instrumenten
1 **Manifeste kennisdrager**	Nee	Ja	● Dependance universiteit/UMC ● Interuniversitair onderzoeksinstituut ● R&D-afdeling Corporate ● Complementaire R&D MKB-bedrijven
2 **Open onderzoeks-faciliteiten**	Nee	Ja	● Prototyping-, test- en demolabs (vgl. Co-creatie Lab, Nutritional Concepts Lab) ● Nationaal Fieldlab (vgl. bijv. SFI Fieldlab Gezonde Voeding) ● Living lab (co-creatie met consument, retail, e.d.)
3 **Ecosysteem open innovatie**	Ja	Ja	● Community-/netwerkuitbouw via events en communicatie ● Roadmaps speerpuntdomeinen (>15 bedrijven en instellingen) ● R&D-programma's gefinancierd door deelnemers en Rijk/EU ● Actieve kennisvalorisatie/transfer (TTO) ● Relevant Center of Expertise HBO/Center Innovatief Vakmanschap MBO
4 **Kritische massa**	Nee	Ja	● Aantrekken meer anchor tenants ● Aantrekken (boven)regionaal MBK ● Stimuleren start-ups en scale-ups ● Meer onderwijsactiviteiten op campus
5 **Hoogwaardige vestigingslocatie**	Nee	Ja	● Hoogwaardig gebied/uitstraling (architectuur, groen, blauw) ● Goede bereikbaarheid per auto, OV, langzaam vervoer ● Volop interactiemogelijkheden (ontmoeting, park, events)

© Buck Consultants International, 2021

Succesfactor	Cluster	Campus	Instrumenten
6 Talent pool	Ja	Ja	• Toegespitst onderwijsaanbod WO, HBO, MBO • Toegespitst opleidingsaanbod bedrijfsmedewerkers (na- en bijscholing) • Transparant aanbod stage-, afstudeer- en praktijkmogelijkheden op en rond campus • Talent attraction programme, met werving, soft landing, (internationale) voorzieningen en carrièremogelijkheden voor partners • Matching tool voor koppeling vraag en aanbod
7 Ondernemer-schap & financiering	Ja	Ja	• Incubatorprogramma met begeleiding en coaching startende ondernemers • Laagdrempelige toegang tot betaalbare huisvesting en faciliteiten • Laagdrempelige toegang tot financieringsmogelijkheden voor verschillende stadia in innovatieketen • Ondersteuning bij internationaal zaken doen
8 Huisvesting, services & voorzieningen	Nee	Ja	• Variatie aan huisvestingsconcepten (gebouw-kavels, huur-koop, multi-single tenant) • Flexibel pakket met betaalbare services (beveiliging, catering/horeca, faciliteiten) • Laagdrempelige toegang tot gezamenlijke voorzieningen (receptie, vergader- en opleidingsfaciliteiten, ICT, etc.)
9 Marketing & acquisitie	Ja	Ja	• Actieve branding/profilering van campus richting relevante bedrijven, kennisinstellingen, samenwerkingspartners, overheden en burgers • Promotie merknaam, inclusief logo en landmark • Gerichte acquisitiestrategie om bedrijven, talent resp. financiers in domeinen aan te trekken • Structureel accountmanagement/Investor development program

© Buck Consultants International, 2021

Succesfactor	Cluster	Campus	Instrumenten
10 Gedeelde visie	Ja	Ja	• Door aandeelhouders en bewoners breed gedragen lange termijnvisie op campus in 2030 • Concreet actieplan volgende 3 jaar
11 Sterke organisatie en management	Ja	Ja	• Aandeelhouders met substantiële inbreng en commitment • Daadkrachtige campusorganisatie, met alle benodigde competenties
12 Rol in (inter)nationale ecosystemen	Ja	Ja	• Host/organisatie (inter)nationale conferenties en events • Trekker/penvoerder van (inter)nationaal consortium, fieldlab • Organisatie relevante inkomende en uitgaande buitenlandse handelsmissies • Proactieve lobby richting nationale en EU-beleidsmakers

© Buck Consultants International, 2021

Bijlage 1 Uitgangssituatie BCGV maart 2021

Buck Consultants International

A Gevestigde bedrijven en kennisinstellingen

B Lopende R&D-programma's

C Provinciale investeringen in BCGV 2011-2021

© Buck Consultants International, 2021

A Gevestigde bedrijven
Thema: Gezonde en Veilige Voeding (GVV) (1/2)

Buck Consultants International

Instelling	Omschrijving activiteiten	Type organisatie	FTE	Gebouw	m^2
Brightlabs B.V	Laboratoriumdiensten, incl. Mifood box	SME	26	Villa Flora	472,04
Arvalis B.V.	Land- en tuinbouw adviseur	SME	18	Villa Flora	305,14
Scelta BV	Food R&D	Corporate	6	Villa Flora	95,04
Compas Agro B.V.	Agri R&D	SME	8	Villa Flora	47,52
Klavier Holding BV	R&D Kipster	Startup	10	Villa Flora	71,28
Nunhems Netherlands BV	BASF	Corporate	4	Villa Flora	71,28
MiFood B.V.	Gepersonaliseerde Voeding	Startup	1	Villa Flora	83,24
FI & S BV	Voedingsanalyse en ingrediënten	SME	3	Villa Flora	23,76

© Buck Consultants International, 2021

A Gevestigde bedrijven
Thema: Gezonde en Veilige Voeding (GVV) (2/2)

Buck Consultants International

Instelling	Omschrijving activiteiten	Type organisatie	FTE	Gebouw	m^2
Global Spice BV	TruSpices, voedingsingrediënten	Startup	2	Villa Flora	47,52
Hermans Suikermaïs B.V.	R&D Suikermais en Herefords runderen	SME	1	Villa Flora	23,76
Mushroom4health BV	Onderzoek inzet champignon	Startup	2	Villa Flora	23,76
Vitacress Real B.V.	Kruidenproducent	SME	2	Villa Flora	23,76
Mushroom Valley	Consortium champignon keten	Startup	1	Flexplekken	
Novioponics B.V.	Additieven voor gewasbescherming	Startup	1	Flexplekken	
Greenhabit	Leefstijl interventie	Startup	1	Flexplekken	
Cultus Crop Research BV	Agri R&D	SME	5	Terrein + kas	1785,00
Deltastar (erfpacht?)	Voedingssupplementen	SME	25	Terrein	
Totaal FTE			116		

© Buck Consultants International, 2021

A Gevestigde bedrijven
Thema: Future Farming (FF)

Buck Consultants International

Instelling	Omschrijving activiteiten	Type organisatie	FTE	Gebouw	m^2
Bluehub B.V.	Dienstverlening Marketing	SME	16	Villa Flora	191,00
BVB Substrates B.V.	Substraten	Corporate	2	Villa Flora	23,76
Ramboll environ NL	Onderzoek Water	Corporate	1	Innovatoren	28,00
Yookr B.V.	Sensoring en data platform	SME	3	Villa Flora	23,76
AgroWizard BV	Data platform voor agri	Startup	5	Villa Flora	23,76
Brite Solar Technologies B.V.	Zonnepanelen in kas	Startup	1	Villa Flora	23,76
Innoveins Facilitair BV	Brightbox, met HAS en Signify	Startup	2	Innovatoren	388,00
Cannovex	Medicinale Cannabis	Startup	1	Flexplekken	
Octinion Nederland BV	Foodtech	Startup	1	Flexplekken	
Bluehub/Innoveins	Innoveins R&D bedrijven, bijv. blauwe bes, aardbei en andere clusters	Startup	1	Villa Flora	47,06
Innoveins Seed Solutions	Zaadcoating	SME		Brightworks	
Totaal FTE			33		

© Buck Consultants International, 2021

A Gevestigde bedrijven
Thema: Biocircular Economy (BIO)

Buck Consultants International

Instelling	Omschrijving activiteiten	Type organisatie	FTE	Gebouw	m^2
Grassa BV	Bioraffinage o.a. gras	Startup	4	Villa Flora	23,76
Voncken Project & Interim	Biocircular Advies	SME	1	Villa Flora	23,76
Eco-Makelaar	Biocircular Advies	Startup	5	Flexplekken	
De Eker B.V.	link aan Ecomakelaar	Startup	0	Kas	
Totaal FTE			10		

© Buck Consultants International, 2021

A Gevestigde bedrijven
Thema: High Tech

Buck Consultants International

Instelling	Omschrijving activiteiten	Type organisatie	FTE	Gebouw	m^2
Xerox	Dienstverlening printers	Corporate	114	Innovatoren	2283,00
Volantis B.V.	Ingenieursbureau, incl. Circular Design Group	SME	57	Villa Flora	1150,00
ITSN	Dienstverlening ICT	SME	47	Innovatoren	496,00
V.O.F. Eijdems	Dienstverlening ICT	SME	3	Innovatoren	56,00
Qualitynow / W4Q	Kwaliteitsmanagement-diensten	SME	1	Villa Flora	23,76
Boosting Alpha B.V.	AI for trades	Startup	5	Villa Flora	47,52
Genzai BV	Ook Verdify, Artificial Intelligence	Startup	5	Villa Flora	47,52
Indocert BV	Kwaliteitsmanagement-diensten	SME	1	Flexplekken	
Totaal FTE			233		

© Buck Consultants International, 2021

A Gevestigde bedrijven
Thema: Logistiek

Buck Consultants International

Instelling	Omschrijving activiteiten	Type organisatie	FTE	Gebouw	m^2
VIA Recruitment B.V.	Dienstverlening Arbeidsmarkt	SME	11	Innovatoren	336,00
Munckhof Business Travel Venlo BV	Dienstverlening Mobiliteit	SME	36	Innovatoren	454,00
Frankort & Koning B.V.	R&D Verslogistiek	SME	3	Villa Flora	47,52
THT BV	Verslogistiek	Startup	2	Innovatoren	56,00
Pharox BV	Sensoring in verslogistiek	Startup	7	Innovatoren	47,52
Beefulfilment				Flexplekken	
Totaal FTE			59		

© Buck Consultants International, 2021

A Gevestigde bedrijven
Thema: Financiële dienstverlening

Buck Consultants International

Instelling	Omschrijving activiteiten	Type organisatie	FTE	Gebouw	m^2
Rabobank Nederland	Food en Agri, Innovatie, Financieel	Corporate	6	Villa Flora	71,28
Brightlands Venture Partners B.V.	Risicokapitaal	SME	2	Villa Flora	23,76
Rooth-Invest B.V.	Risicokapitaal	SME	1	Villa Flora	23,76
Totaal FTE			9		

© Buck Consultants International, 2021

A Gevestigde bedrijven
Thema: Overig (1/2)

Buck Consultants International

Instelling	Omschrijving activiteiten	Type organisatie	FTE	Gebouw	m^2
Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo	Ontwikkeling gebied en vastgoed FTE excl. inhuur OSP - HEYDAY, Incl. Campus Vastgoed	SME	24	Villa Flora	430,07
Brightlands Campus Greenport Venlo	Ontwikkeling, Innovatie, huur incl. BLINC boxen	SME	14	Villa Flora	459,68
BLINC	Incubator, Accelerator	Startup	8	Villa Flora	71,28
Kids University for Cooking Foundation B.V.	Kokkerelli, voedingseducatie	Startup	2	Villa Flora	47,52
Regio Noord Limburg – De Gezondste Regio	Twee organisaties, overheid	Anders	16	Villa Flora	213,84
LLTB (Limburgse Land -en Tuinbouw Bond Belangenbehartiging)	Netwerk Agri en Food	Anders	2	Villa Flora	47,52
IKL	Plattelandscoöperatie, netwerk agri & food	Anders	4	Villa Flora	23,76
Stichting Platform Dumipro	Netwerk Agri en Food	Anders	1	Villa Flora	
Stichting Parkmanagement Venlo	Ondernemend Venlo	Anders	2	Innovatoren	32,00
Gemeente Venlo	Cross Roads, Economic Development Board	Anders	2	Villa Flora	23,76
NV LIOF	SINO Center, niet onderhuur Brightlands	Anders	12	Innovatoren	32,00

© Buck Consultants International, 2021

A Gevestigde bedrijven
Thema: Overig (2/2)

Buck Consultants International

Instelling	Omschrijving activiteiten	Type organisatie	FTE	Gebouw	m^2
Provincie Limburg	Overheid	Anders	3	Innovatoren	28,00
AZNL	Azerbadjan Hub	Anders	1	Innovatoren	28,00
Weemen Limburg BV	Dienstverlening Print	SME	4	Villa Flora	136,09
InkoopAssist V.O.F.	Dienstverlening Inkoop	SME	2	Villa Flora	23,76
Ploegmakers Cultuurtechniek BV	Geen huurder	Anders		Terrein beheer	
Spirare Valley BV	Educatie o.a. hoogbegaafden	Overig	42	Boerderij en afgeschreven paviljoens	1387,00
Profcore Noord-Limburg BV	Dienstverlening Arbeidsmarkt	SME	3	Innovatoren	32,00
Spring Bedrijfsopvolging	plus invent plus smart transactions	SME	3	Innovatoren	32,00
Reclassering Nederland	Geen huurder	Anders		Parkmanage-ment campus	
Totaal FTE			145		

© Buck Consultants International, 2021

A Kennisinstellingen

Instelling	Omschrijving activiteiten	Thema	FTE	Gebouw	m^2
Universiteit Maastricht	Healthy eating & Food Innovation labs	Gezonde en Veilige Voeding	25	Villa Flora	900,76
Stichting HAS Opleidingen	plus teeltkastje buiten	Gezonde en Veilige Voeding	2	Villa Flora	23,76
Fontys Hogescholen	Kennis en onderwijsinstelling	High Tech	24	Villa Flora	219,26
CITAVERDE Bedrijfsopleidingen	MBO groen	Gezonde en Veilige Voeding	2	Villa Flora	47,52
Totaal FTE			53		

© Buck Consultants International, 2021

B Lopende R&D programma's

Buck Consultants International

Naam	Omvang project
Business Development BCGV	€ 559,772.00
Waarden van Groenten en Fruit	€ 1,345,535.00
Leerstoel Jeugd Gezondheid en Voeding	€ 1,634,000.00
OPAV (PROOF)	€ 4,336,844.85
GLITCH	€ 4,309,906.00
AgrEUfood	€ 1,700,000.00
Agropole	€ 1,086,138.93
CIV Foodlab	€ 1,600,000.00
Circulair Bio-economie netwerk	€ 997,224.88
Bright 5	€ 1,050,000.00
Innovatie impuls	€ 18,619,421.66

Aanvullende programma's

- BL.INC 200K subsidie regio
- Limburgs Fruit 200K subsidie regio
- Regio Deal 15.2 mln. t.b.v. Brigthlands Future Farm Institute, Shared facilities en Doorontwikkeling Jeugd, Voeding en Gezondheid
- Regionale Investeringsagenda 10 mln., o.a. Datascience/AI en Blue Plasma Center

© Buck Consultants International, 2021

C Provinciale bijdragen BCGV 2011-2021

Buck Consultants International

Bijdrage	Subsidie	Lening	Participatie/agio	Subtotaal
1 Campusorganisatie				
• Plan van aanpak okt ‘14	500.000			
• Campusorganisatie nov ’15	750.000			
• Bijdrage 2021-2024			1.200.000	
Subtotaal campusorganisatie				2.450.000
2 Kennisinfrastructuur campus				
• Onderzoeks- en labfac nov ’15	1.450.000			
• Kennislandschap/BING (incl. ecosysteem) mei ’16	7.800.000			
• HEFI (Kennis As) feb ’16	2.947.500			
• HEFI 1-3 + FoodClaims (Kennis As) dec ’17	2.900.000			
• Logistiek onderzoek BISCI (Kennis As) jun ’18	500.000			
• BioTreatCenter (incl. business devt) feb ‘17/aangepast dec. ‘19	1.470.000			
• Innoveins apr ’20	403.000			
• BFFI (Kennis As) mrt ’21	3.175.000			
Subtotaal kennisinfrastructuur campus				20.645.500

© Buck Consultants International, 2021

C Provinciale bijdragen BCGV 2011-2021 (vervolg)

Buck Consultants International

Bijdrage	Subsidie	Lening	Participatie/agio	Subtotaal
3 Business development				
• Greenport Innovation Center 2011-2014 dec ’11	1.400.000			
• NV GIC vervolg sep ’14	350.000			
• Plan van Aanpak (transitiejaar) okt ’14	1.450.000			
• BCGV proceskosten en uitvoeringsprogramma (incl. ecosysteem) nov ’15	1.250.000			
• Compas Agro/Bright 5 (incl. kennisinfra) jun ’19	395.000			
• Business development BCGV 2021-2022	450.000			
Subtotaal business development				5.295.000
4 Innovatiefondsen				
• BVP/Agrifood Fund sep ’17			5.000.000	5.000.000
5 Fysieke infrastructuur campus				
• Campus Vastgoed BV lening dec ’18		4.500.000		
• Campus Vastgoed BV exploitatie dec ‘18			3.300.000	
• Nieuwbouw Bright House/Works okt ’19		13.200.000		
Subtotaal fysieke infrastructuur campus				21.000.000
Totale bijdragen aan campus	**27.190.500**	**17.700.000**	**9.500.000**	**54.390.500**

© Buck Consultants International, 2021

C Provinciale bijdragen UCV/HAS 2011-2021

Buck Consultants International

Bijdrage	Subsidie	Lening	Participatie/agio	Subtotaal
1 University College Venlo				
• Verbouwing Raad van Arbeid gebouw sep ’17	1.860.000			
• Aankoop RvA/lening CVGV sep ’17		1.100.000	1.600.000	
• Kennis en onderwijs infra jun ’18	5.000.000			
• Start UCV mei ’13	500.000			
• UCV (Kennis As) mrt ’15	1.975.000			
• UCV vervolg (Kennis As) nov ’15	7.627.000			
Subtotaal UCV				19.662.000
2 HAS Venlo				
• Kennisinfra mrt ’13	3.000.000			
• HAS Venlo 2e tranche dec ’17	1.950.000	2.500.000		
• HAS Venlo 3e tranche sep ’20	1.400.0000			
Subtotaal HAS Venlo				8.850.000
Totaal bijdragen buiten campus	**23.312.000**	**3.600.000**	**1.600.000**	**28.512.000**

© Buck Consultants International, 2021

Bijlage 4 - BCGV – HEFI: voorstel bijdrage Kennis As HEFI tweede tranche

In deze bijlage treft u de toelichting aan op het subsidieverzoek van de UM in het kader van het Kennis-As project Healthy Eating and Food Innovation (hierna: HEFI) (een uitgebreide leeswijzer vindt u onder punt 2. Leeswijzer).

1. Samenvatting en (financiële) vraag UM

De Kennis-As Limburg is een 10-jarig strategisch programma van de Kennis-As partners Universiteit Maastricht (hierna: UM), academisch ziekenhuis Maastricht (hierna: azM), Fontys en Zuyd Hogeschool. Het is een programma gericht op economische en maatschappelijke structuurversterking in Limburg waarbij steun en partnerschap worden gezocht bij de Provincie Limburg. Universiteit Maastricht, als initiatiefnemer van het Kennis-As project HEFI, heeft de Provincie Limburg verzocht mee te investeren in de tweede tranche van het project voor een subsidie van maximaal € 2.913.020,- voor een subsidietermijn van vijf jaren. De subsidietermijn loopt van 01-01-2022 tot en met 31-12-2026.

De doelstelling van het project HEFI is onderzoek te doen naar het bevorderen van gezond eten, het verkrijgen van kennis omtrent de gezondheidseffecten van voeding en de ontwikkeling van nieuwe voedingsproducten.

HEFI focust zich op drie dimensies, namelijk:
- Het voedsel zelf en de werking daarvan in het menselijk lichaam (microbiologisch);
- De consumerende individu (voedingsinnovatie en gezondheid);
- De omgeving waarin die individuen verkeren en de invloed daarvan op het consumptiegedrag.

HEFI is een eerste investering in fundamenteel onderzoek op de Brightlands Campus Greenport Venlo geweest. Daarmee werd een cruciale eerste stap gezet om fundamenteel onderzoek op de campus te realiseren en is een begin gemaakt met de ontwikkeling van het onderzoekdeel van het kennislandschap in de regio Venlo.

De totale projectperiode voor het HEFI onderzoeksprogramma is 2017 – 2026, het totale subsidiebedrag was voorzien op € 7.810.520,-. De periode HEFI microbiologisch (2015 - 2016) is als aanloopfase beschouwd. De eerste tranche HEFI had een projectperiode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2021, Provincie Limburg heeft aan de aanloopfase en de eerste tranche een subsidiabele bijdrage aan geleverd van € 4.897.500,-. Destijds was al een tweede tranche provinciale bijdrage beoogd van € 2.913.020,-. Dit is ook de financiële vraag die momenteel voorligt aan de Provincie Limburg ten aanzien van een bijdrage aan HEFI.

Bij positieve besluitvorming door PS in de vergadering van 24 juni 2022, waar het PS-voorstel over “de visie en inzet tot 2030 Brightlands Campussen”, is geagendeerd, zal via een separaat voorstel de beschikking van een subsidie met betrekking tot HEFI aan Gedeputeerde Staten worden voorgelegd. Hierin worden o.a. concrete verplichtingen opgenomen met betrekking tot de realisatie van de resultaten en inspanningen aan het einde van de projectperiode.

2. Leeswijzer

In deze bijlage gaan wij in op de voorgeschiedenis, duiden het belang van de kennisinfrastructuur voor de ontwikkeling van de BCGV en voor het provinciale beleid. Wij lichten toe dat het van UM ontvangen subsidieverzoek in voldoende mate aansluit bij het provinciale beleid en het PS-voorstel over “de visie en inzet tot 2030 Brightlands Campussen” op inhoud versterkt. Het subsidieverzoek HEFI is daarom onderdeel van dit voorstel.

Deze bijlage bij het PS-voorstel is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken:
1. Samenvatting
2. Leeswijzer
3. Terugblik eerdere tranches
4. Inhoud aanvraag
5. Resultaten na afloop van de subsidieperiode
6. Aansluiting beleid
7. Conclusie en voorstel
8. Bijlages

3. Terugblik eerdere tranches

Plan van Aanpak Programma Greenport Venlo (oktober 2014)

Op 31 oktober 2014 hebben Provinciale Staten ingestemd met het 'Plan van Aanpak Programma Greenport Venlo' dat de koers en ambities voor de ontwikkeling van Greenport beschrijft. Het plan van aanpak beschrijft drie programmalijnen die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en waar de komende tien jaar in geïnvesteerd zal worden. De programmalijnen betreffen:

1. wervend werklandschap;
2. kennislandschap; Onderwijs in de binnenstad (Fontys, HAS, UM), Onderzoek op de campus, Netwerk;
3. Infrastructuur en faciliteiten.

Het hoofddoel van programmalijn 2 'Kennislandschap', is de ontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo. Het onderzoeksinstituut HEFI is hier een belangrijk onderdeel van.

Terugblik aanloopfase HEFI (2015-2016)

Op 3 november 2015 heeft de Provincie Limburg een voorlopige subsidiebeschikking afgegeven voor het project 'Onderzoeksprogramma HEFI', zaaknummer SAS-2015-03717. Genoemd onderzoeksprogramma betrof de onderzoekslijn HEFI Microbiologisch. Het subsidiebedrag bedroeg € 969.000, gelijk aan het tekort van de projectjaren 2015 en 2016. Op 21 februari 2017 heeft de Provincie Limburg genoemde voorlopige subsidiebeschikking omgezet in een definitieve beschikking voor een incidentele subsidie van € 969.000 (tevens onder zaaknummer SAS 2015-03717).

Per brief van 5 april 2018 met als kenmerk 2018/21455 heeft het College van Gedeputeerde Staten de subsidie vastgesteld op € 350.000 en besloten het teveel ontvangen bedrag ad € 619.000 door te schuiven en te verrekenen met de uitbreiding van het onderzoeksprogramma waar Provinciale Staten op 14 december 2017 mee heeft ingestemd. De aanloopfase is lager vastgesteld omdat de infrastructuur van alle laboratoria niet binnen de gestelde projecttermijn was gerealiseerd.

Met behulp van de subsidie in de aanloopfase is UM is staat gesteld om te starten met de bouw en verbouw van de benodigde ruimte in de Villa Flora. Deze ruimte wordt door UM benut voor de vestiging van het microbiologisch laboratorium in het kader van HEFI en de eerste exploitatie van deze onderzoeksvoorzieningen. Met de subsidie in de aanloopfase is het nieuwe laboratorium in Villa Flora gerealiseerd, waarmee de ontmoeting tussen onderzoekers, studenten en bedrijven wordt gefaciliteerd. Daarnaast zijn langjarige onderzoekscontracten met bedrijven aangegaan en komen voorzieningen beschikbaar die studenten van het University College Venlo nodig hebben om hun studie succesvol te doorlopen.

Terugblik 1e tranche (2017-2021)

Op 4 oktober 2017 heeft Provincie Limburg de verzoeken van 2 oktober 2017 om een provinciale subsidie voor HEFI eerste tranche ontvangen. Doel hiervan was de reeds in opstartfase verkerende

onderzoekslijn HEFI 'microbiologisch' door te ontwikkelen tot een volledig onderzoeksprogramma op het gebied van gezonde voeding en gezondheid. Het volledige onderzoeksprogramma omvat naast HEFI 'microbiologisch' (HEFI 1) ook de onderzoekslijnen HEFI 'voedingsinnovatie en gezondheid' (HEFI 2), HEFI 'psychologie van het eten' (HEFI 3) en het Food Claims Centre Venlo (FCCV). Op 14 december 2017 hebben Provinciale Staten ingestemd met het project en besloten een provinciale bijdrage voor de eerste tranche toe te kennen ad € 4.897.500. In betreffend PS voorstel is aangegeven dat na evaluatie aan het eind van de 1e tranche aan PS een voorstel kan worden voorgelegd om middelen ter beschikking te stellen voor de 2e tranche. Dit voorstel voor de 2e tranche (inclusief de evaluatie van de eerste tranche in de bijlage) ligt nu voor.

Per brief van 24 september 2019 met als kenmerk 2019/69940 heeft het College van Gedeputeerde Staten een subsidie voor de eerste tranche beschikt van € 4.547.500,00.

Met de dóórontwikkeling van het HEFI onderzoeksprogramma is verdere invulling gegeven aan het kennislandschap Greenport Venlo dat onderdeel uitmaakt van de Brightlands Campus Greenport Venlo. De verschillende onderzoekslijnen van het HEFI onderzoeksprogramma passen in de thematiek en de inhoudelijke speerpunten van de campus en leggen daarbij de basis voor het fundamenteel en toegepast onderzoeksprogramma. De verschillende onderzoekslijnen bieden bedrijven - zowel multinationals alsook het MKB - de mogelijkheid voor verdere ontwikkeling en het vermarkten van hun producten. De aanwezigheid van een academische omgeving van zowel onderwijs én onderzoek, draagt bij aan de ontwikkeling van de regio die het aantrekkelijk maakt voor vestiging van kennisintensieve (startende) bedrijven en daarmee aan het kennislandschap binnen Greenport Venlo.

Wat heeft HEFI vanaf de start (in 2015) tot op heden (t/m 2021) gebracht?
Hieronder vindt u een kort overzicht van concrete deliverables van de HEFI onderzoekslijnen tot nu toe. Onderstaand overzicht is afkomstig uit de businesscase behorende bij de subsidieaanvraag t.b.v. HEFI tweede tranche:

- 20 fte. werkgelegenheid.
- 136 wetenschappelijke publicaties.
- Structuurversterking en verhogen van innovatiekracht door samenwerking met tal van regionale- en internationale bedrijven waaronder Lesaffre, Avebe, Seacon, Alpro, Bioactor en Nutricia.
- Werving van € 1,86 miljoen aan externe middelen.
- Een significante human capital bijdrage door het geven van onderwijs binnen de bachelor UCV alsook de Ms.c. Health Food Innovation Management.
- Het bieden van stagemogelijkheden aan meer dan 90 studenten van onder andere de HAS, HAN, Fontys, WUR en UM.
- Samenwerking met vooraanstaande onderzoeksinstellingen in binnen- en buitenland waaronder de WUR, TuE, Penn state University, Bonn University en Universiteit Hasselt. Daarnaast lopen er samenwerkingen met Fontys Venlo, VieCuri Medisch Centrum, LAREB (= het Nederlands meld- en kenniscentrum voor bijwerkingen van geneesmiddelen) en bijv. Team JumboVisma.
- Bijdrage aan acquisitie van hoog innovatief MKB naar de BGCV door het faciliteren van bedrijven acquisitiebezoeken en het uitvoeren van gezamenlijke onderzoeksprojecten alsook het beschikbaar stellen van kapitaalintensieve infrastructuur die voor MKB lastig te realiseren is (TIM-modellen / smaaktest faciliteit HEFI-3). Daarnaast vervullen onderzoekers van de HEFI/FCCV onderzoekslijnen een actieve rol in het geven van (wetenschappelijk) inhoudelijk advies, het verbinden van relevante partners en het terugkoppelen van relevante onderzoeksvragen en behoeftes met betrekking tot productinnovatie vanuit de maatschappij en kliniek richting bedrijfsleven. Dit draagt bij aan de ontwikkeling en vermarkting van producten door regionale partners.

- Valorisatie door toegepast voedings- en gezondheidsclaims onderzoek voor bedrijven en het oprichten een spin-off met lokale bedrijven (Innerbuddies).

4. Inhoud aanvraag

Aanvraag 2e tranche (2022-2026)

Uit de subsidieaanvraag tweede tranche HEFI blijkt dat UM de 4 onderzoekslijnen HEFI, zoals hieronder beschreven, verder wil uitbouwen. HEFI gaat hierbij nauw aansluiten op de koers die ingezet wordt met de totale visie Greenport Venlo, die is opgesteld in opdracht van de aandeelhouders BCGV. Dit doet de UM doordat HEFI evident is in de Sustainable Nutrition kwadrant. Uiteraard met een grote betrokkenheid en relevantie voor de andere kwadranten.

HEFI 1 Microbiologisch: Het micro biologisch onderzoek is vanaf de start gefocust op het in-vitro testen van de effecten van probiotica in de maag en dunne darm. Met behulp van allerlei voedingsingrediënten worden de samenstelling en activiteit van de darmflora bestudeerd.

HEFI 2 Voedingsinnovatie en Gezondheid: In de periode 2022-2026 zal het onderzoek binnen HEFI 2 verder inzetten op biologische beschikbaarheid, de effecten van verzadiging en gezondheidseffecten van nieuwe (plant-gebaseerde) voedingsproducten en -concepten. Met betrekking tot de gezondheidseffecten zal de nadruk liggen op de consument in relatie tot overgewicht en metabole aandoeningen, problemen gerelateerd aan het spijsverteringskanaal, veroudering en spierfunctie.

HEFI 3 Laboratory of behavioral Gastronomy: Bij de opstart heeft HEFI-3 zich vooral gericht op de ontwikkeling van een onderzoekslijn op het terrein van eetgedrag en smaakbeleving. Voor de tweede tranche wordt de focus licht aangescherpt naar Human Food Interaction (HFI). HFI is interdisciplinaire onderzoek dat zich nog steeds richt op smaakbeleving en eetgedrag maar meer specifiek op de vraag hoe nieuwe technologieën kunnen worden ingezet om eetgedrag en smaakbeleving te monitoren en te sturen.

HEFI 4 Food Claims Centre Venlo: FCCV zal zich verder gaan richten op multidisciplinair onderzoek naar het genereren en gebruiken van voedselinformatie.
Food Concepts Centre: HEFI 3 en het FCCV gaan samen met de BCGV een ‘Food Concepts Centre’ opzetten als een HEFI/FCCV spin-off die wetenschappelijk kennis valoriseert betreffende innovatievraagstukken t.a.v. productontwikkeling, smaaktesten, voedingsinformatie en -claims.

Bij het bepalen van de koers van de komende jaren voor de onderzoekslijnen van HEFI heeft UM de aanbevelingen uit de evaluatie overgenomen. Zo worden er acties gedefinieerd om aan de slag te gaan met de achterblijvende 2e en 3e geldstroomopbrengsten, zoals bleek uit de eerste tranche. De vergroting van deze opbrengstenstromen draagt tevens bij aan de continuïteit van de onderzoekslijnen na de subsidieperiode. Dit was een ander kritisch evaluatiepunt. Andere aandachtspunten die meegenomen zijn in de inhoud van de voorliggende subsidieaanvraag zijn het vergroten van de kritische massa van de onderzoekslijnen en het verder versterken van de profilering van deze onderzoekslijnen. Bovenstaande toelichting (in deze paragraaf) gaat in op deze profilering per onderzoekslijn. Er is extra aandacht voor het vergroten van de kritische massa door het versterken van onderlinge samenwerking en door onderzoekers in te bedden in grotere onderzoeksverbanden. Concreet betekent dit o.a. een inbedding in de onderzoeksschool NUTRIM. De onderzoekers zullen daarnaast worden ingebed bij een bestaande vakgroep (Humane Biologie) voor het borgen van voldoende kritische massa alsook optimale synergie en samenwerking met NUTRIM.

5. Resultaten na afloop van de subsidieperiode

Resultaten HEFI (periode 01-01-2022 t/m 31-12-2026)

Provinciale Staten hechten veel belang aan inzicht in de te bereiken resultaten en de afspraken over KPI's van de Kennis As projecten. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de KPI's in kwantitatief opzicht. Provincie Limburg zal via de reguliere voortgangsrapportages geïnformeerd worden over de voortgang in de behaalde resultaten.

Voorts zal de hieronder genoemde onderzoeksoutput als basis dienen voor de te realiseren resultaat- en
inspanningsverplichtingen die in de subsidiebeschikking als voorwaarden worden opgenomen.

Jaar Onderzoeksoutput (per jaar)	2022	2023	2024	2025	2026
Wetenschappelijke publicaties	40	42	44	46	48
Promoties	2	3	3	3	4
2e/3e geldstroom [1]	€ 387.516	€ 672.343	€ 1.006.000	€ 1.297.000	€ 1.411.000
Afstudeerscripties/ Stages	28	30	32	36	38
Onderwijsinzet	1000 uur	1000 uur	1000 uur	1000 uur	1000 uur
fte. (vaste kernstaf)	7,5	7,5	8,5	8,5	9,5
Maatschappelijke dienstverlening	21	25	28	30	33

Ten aanzien van de borging van de continuïteit is UM zich er van bewust dat de HEFI onderzoekslijnen na 31-12-2026 zonder subsidie van de Provincie Limburg moeten voortbestaan. Door de onderzoekslijnen in te bedden in de toekomstvisie van de BCGV wordt deze continuïteit (onder andere) geborgd. Verder zorgt het verder verankeren van de onderzoekslijnen in het onderwijs ervoor dat er funding onder het HEFI-onderzoek komt te liggen via Rijksbijdragen. Dit gebeurt doordat de vaste onderzoeksstaf na afloop van de subsidieperiode indalen in de vaste formatie van de UM. Daarbij zullen ze hun bijdrage moeten leveren aan het bestaande en nieuw te ontwikkelen onderwijs om Rijksbijdrage voor hun onderzoeksgroep te genereren. Wij zijn van mening dat op deze wijze via meerdere wegen de continuïteit van het onderzoek voldoende geborgd is. Tevens genereren de onderzoekslijnen steeds meer publiciteit waardoor ze, waarschijnlijk, steeds beter gevonden worden door het bedrijfsleven en op die wijze de derde geldstromen naar de toekomst toe zullen toenemen.

6. Aansluiting beleid

Beoordeling project en aansluiting provinciaal beleid

Onderstaande paragrafen geven inzicht in de wijze waarop HEFI bijdraagt aan de provinciale ambities die in onze beleidskaders geformuleerd zijn. Daarnaast laat UM (in de subsidieaanvraag) duidelijk blijken op welke manier HEFI een bijdrage levert aan de totale visie Greenport Venlo die is opgesteld in opdracht van de aandeelhouders. Zo is een van de belangrijkste toegevoegde waardes aan BCGV de versterking van de kennisbasis en de verdere benutting van de onderzoeksfaciliteiten.

Statenvoorstel: De visie en inzet tot 2030 Brightlands Campussen

Het subsidieverzoek HEFI tweede tranche is, zoals eerder benoemd, opgenomen als bijlage bij het voorliggende Statenvoorstel. De doelen en ambities van de HEFI onderzoekslijnen sluiten namelijk nauw aan op de ontwikkel ambitie/ visie die voor BCGV is gedefinieerd in opdracht van de

[1] Betreft een inspanningsverplichting (conform subsidiebeschikking eerste tranche)

aandeelhouders. Om van BCGV een echte kennismagneet te maken is de aanwezigheid van onderwijs en onderzoek noodzakelijk. HEFI is hierin van toegevoegde waarde. Verder sluit de verdere (inhoudelijke) professionalisering van de onderzoekslijnen aan bij de inhoudelijke koers die in de ontwikkelvisie wordt ingezet. Op de BCGV zal namelijk worden geïnnoveerd voor gezondheid, duurzaamheid en bedrijvigheid. Er zal verder worden gewerkt aan gezonde en duurzame voeding, een duurzame omgeving en een gezonde en duurzame bedrijfsvoering. Hierin staan de plant en de mens centraal om innovatie te stimuleren. Deze inhoudelijke lijn sluit naadloos aan op de activiteiten die binnen HEFI worden ontplooid.

Missiegedreven Economisch Beleidskader – MEB

Het belangrijkste argument om de Universiteit Maastricht (in financiële zin) te ondersteunen in het doorontwikkelen van het onderzoeksprogramma HEFI is gelegen in het besef dat de investering een duurzame impuls geeft aan de economische en sociale structuurversterking in de regio. Voor de bevordering van de kenniseconomie in de regio Venlo is het van cruciaal belang dat er sprake is van een academisering van de regio. Daarbij gaat het zowel om academisch onderwijs als onderzoek. Het HEFI onderzoeksprogramma sluit daarbij aan op het opleidingsaanbod in de regio.

Op inhoud dragen de onderzoekslijnen van HEFI bij aan hetgeen we willen bereiken met de missie “Limburg maakt gezond!” uit het Missiegedreven Economische Beleidskader. Zo zetten we in op het versterken van de kennis en kunde die we in Limburg hebben in de agrofood, de life sciences en de gezondheidssector. Verder speelt deze missie in op het krachtige agrofood complex in Noord-Limburg in verbinding met expertise op het gebied van gezondheid en voeding. De brug tussen het agrofood complex en de ontwikkelingen rondom gezondheid en voeding wordt binnen HEFI geslagen.

De Brightlands Campussen zijn fysieke locaties waar het open innovatie-ecosysteem in Limburg zichtbaar en tastbaar is. Daar ontstaat kennis en valorisatie. Doordat HEFI innovatie aanwakkert en stimuleert, mondt dit uit in nieuwe producten en diensten, welke hun plaats verder in de regio vinden. Door innovatie worden start-ups naar de regio getrokken waardoor talent geboeid wordt voor en gebonden wordt aan de regio. Verder geven onderzoekers colleges aan de studenten die onderwijs volgen bij UM in Venlo, op die wijze wordt geborgd dat jong talent vroegtijdig in aanraking komt met de onderzoeksresultaten en –lijnen van HEFI. Bovenstaande zijn ontwikkelingen waar we vanuit inhoudelijk beleid prioriteit aan geven en dienen dus als een belangrijk argument om UM in financiële zin te ondersteunen bij de doorontwikkeling van HEFI.

Landbouwbeleidskader – Koers naar de Toekomst

Middels de eerste investeringslijn uit Koers naar de Toekomst, missiegedreven innoveren, ondersteunen we het inzetten van hoogstaande kennis en kunde voor de duurzame ontwikkeling van de Limburgse agrifood sector. De doorontwikkeling en versterking van de Brightlands Campus Greenport Venlo staat hierbij onder andere centraal. HEFI is een van de onderzoeksinstituten op de BCGV dat bijdraagt aan deze doelstellingen vanuit Koers naar de Toekomst. Middels onderzoek èn valorisatie wordt ervoor gezorgd dat o.a. gezondere voedingsconcepten worden ontwikkeld. Zo zal de nadruk liggen op de consument met overgewicht en metabole aandoeningen en consumenten met problemen gerelateerd aan het spijsverteringskanaal, veroudering en spierfunctie.

Er wordt, door HEFI, bijgedragen aan de centrale ambitie van Koers naar de Toekomst door missiegedreven innovatie te faciliteren en verwaarding van wetenschappelijke kennis te genereren. Op die manier worden er kansen op nieuwe verdienmodellen (voor o.a. agrarische ondernemers) bekeken, in combinatie met oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. HEFI werkt toe naar een onderzoeksfaciliteit die, samen met het bedrijfsleven, de gezondheidseffecten van voeding beoordeelt, de inhoudsstoffen met een positief gezondheidseffect identificeert en daarmee input geeft

voor de verdere veredeling van groente en fruit door partijen in de markt. De nauwe samenwerking met telers en kwekers zal ervoor zorgen dat telers een hogere marge kunnen realiseren doordat hun producten aantoonbaar, wetenschappelijk onderbouwd, gezonder én duurzamer zijn en de voorkeur genieten van de consument. Op deze manier worden agrarische ondernemers ondersteund wanneer ze met innovatie aan de slag willen. Bovenstaande geeft invulling aan hetgeen belangrijk is vanuit het landbouwbeleid rondom BCGV: 'Wat heeft de agrarische ondernemer hieraan? Hoe kan deze zijn verdienmodel versterken?'
De ontwikkelingen binnen HEFI (inclusief de link naar Brightlands Future Farming Institute) zorgen ervoor dat we positief staan tegenover de subsidieaanvraag. In de doorontwikkeling van HEFI is het van essentieel belang de agrarische ondernemer te betrekken en te faciliteren om hem of haar te laten innoveren en valoriseren.

7. Conclusie en voorstel

Wij zijn van mening dat het subsidieverzoek voldoende aansluit bij het provinciale beleid om als onderdeel te fungeren PS-voorstel over "de visie en inzet tot 2030 Brightlands Campussen"
Wij hebben hierbij in overweging genomen dat:

- Het subsidie verzoek HEFI aansluit bij het provinciale beleid;
- Het subsidie verzoek HEFI op inhoud onlosmakelijk verbonden is met de totale visie Greenport Venlo;

Wij stellen dan ook voor dat u:

1. kennisneemt van de bovenstaande overwegingen en de inhoud van deze bijlage. Daarnaast verzoeken wij u vast te stellen dat het subsidievoorstel in voldoende mate aansluit bij provinciale beleid en de totale visie Greenport Venlo.
2. instemt met het voorstel om een provinciale bijdrage te leveren van € 2.913.020,- aan het Kennis As project HEFI.
3. portefeuillehouders machtigt om, zo nodig, wijzigingen aan te brengen van ondergeschikte aard.

8. Bijlages

a. Businesscase/ subsidieaanvraag HEFI tweede tranche (1-1-2022 / 31-12-2026)
b. Evaluatie eerste twee tranches HEFI

Maastricht University

College van Gedeputeerde Staten van Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

College van Bestuur

uw kenmerk	*ons kenmerk*	*doorkiesnummer*	*Maastricht*
	C22.001770-MvE	06-34381034	10 mei 2022

Betreft: Aanvraag Kennis-As financiering HEFI en UCV

Geacht college,

De Kennis-As initiatieven 'Healthy Eating and Food Innovation' (HEFI) en 'University College Venlo' (UCV) hebben de afgelopen jaren een belangrijke bijdrage geleverd aan de academische ontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo. Voor beide projecten geldt dat de Kennis-As financieringen afgelopen zijn en dat de laatste tranches nog aangevraagd kunnen worden.

Bijgaand treft u de aanvragen voor Kennis-As financiering voor zowel HEFI als UCV aan. Beide aanvragen passen binnen het ontwikkelpad van de BCGPV dat, in samenwerking met Roland Berger, door de actieve partners (Provincie Limburg, Gemeente Venlo, BASF en UM) is ontwikkeld. Daarnaast heeft de UM een eigen toekomstvisie geschreven waarin de verdere betrokkenheid van de UM (onderwijs- en onderzoeksactiviteiten) op de Brightlands Campus Greenport Venlo uiteengezet is.

'Towards a more sustainable & healthy world' is de overkoepelende toekomstvisie gericht op plantgedreven innovatie voor de gezondheid van de mens, omgeving en bedrijfsvoering middels een ketenbenadering vanuit vier kwadranten.

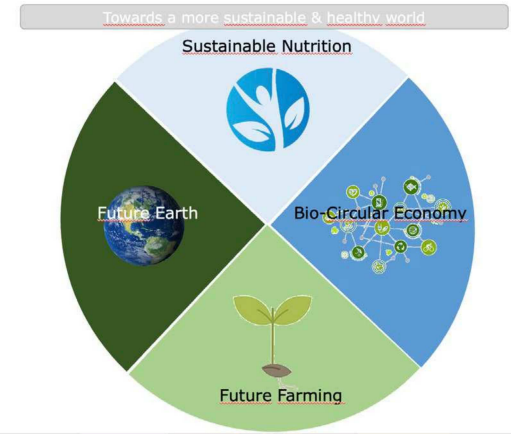

Bezoekadres
Minderbroedersberg 4-6
6211 LK Maastricht

Postadres
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Nederland

T +31 43 388 2222

Rekeningnr.: 065.76.18.705
IBAN: NL05 INGB 0657 6187 05
BIC: INGBNL2A
BTW identificatie EU
NL0034.75.268.B01

www.maastrichtuniversity.nl

KvK nr.: 50169181

De plek van het HEFI en FCCV is evident in het Sustainable Nutrition kwadrant. Uiteraard met een grote betrokkenheid en relevantie voor de andere kwadranten. In samenhang met deze andere drie onderzoeksthema's ontstaat een unieke en onderscheidende keten. Uniciteit vloeit voort uit de grote mate van integratie en doelgericht onderzoek. Moderne uitdagingen zoals klimaatproblematiek, volksgezondheid en duurzame ontwikkeling van onze agro-foodsector zijn gebaat bij deze interdisciplinariteit. Zo zal toegewerkt worden naar een ecosysteem waarin, samen met het bedrijfsleven, HEFI-onderzoek de gezondheidseffecten van voeding beoordeelt, de inhoudsstoffen met een positief gezondheidseffect identificeert en daarmee input geeft voor de verdere veredeling van groente en fruit door partijen in de markt.

Flankerend aan deze onderzoeksthema's positioneert de Universiteit Maastricht een stevig pakket aan bachelor- en masteronderwijs op de Brightlands Campus Greenport Venlo. De hoeksteen van dit fundament wordt gevormd door academisch bacheloronderwijs, de bachelor Sustainable Bioscience, dat voortborduurt op de basis die de afgelopen 5 jaar met UCV is gelegd.

HEFI
De begroting van HEFI voor de projectperiode 2022 t/m 2026 ziet er als volgt uit:

Afschrijvingen	€1.170.266
Personele lasten (zonder de opslag voor de indirecte kosten)	€2.968.154
Totale indirecte kosten	€2.503.613
Overige directe kosten	€650.000
Totaal	**€7.292.033**

Opbrengsten	
Co financiering PL	€2.913.020
Rijksbijdrage promoties	€784.000
2e en 3e geldstroom	€0
Eigen bijdrage	€3.595.012
TOTAAL	**€7.292.033**

Met deze brief wordt een Kennis-As financiering ad € 2.913.000 gevraagd bij een bedrag aan subsidiabele kosten van € 7.292.033. De gevraagde Kennis-As financiering sluit aan op het bedrag voor de tweede tranche zoals genoemd in de subsidiebeschikking van de eerste tranche HEFI (kenmerk: 2019/69940 d.d. 24 september 2019) waarbij staat vermeld dat Provinciale Staten beslissen over de tweede tranche op basis van de evaluatie over de eerste tranche. De evaluatie is aangeleverd op 16 december 2021 met kenmerk C21.005248-RG.

Maastricht University

UCV
De begroting van UCV voor de projectperiode 2021 t/m 2025 ziet er als volgt uit:

Bedragen in k€	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal
Opbrengsten						
Rijksbijdrage	699	978	1.316	1.533	1.839	6.365
Collegegelden	374	482	580	681	752	2.867
Bijdrage Provincie Limburg	1.500	1.275	1.150	1.100	162	5.187
Bijdrage Universiteit Maastricht	414	525	758	837	522	3.056
Totale opbrengsten	2.987	3.259	3.804	4.151	3.275	17.476
Kosten						
Ontwikkelkosten	58	0	261	636	230	1.185
Basiskosten programma	1.288	1.298	1.324	1.112	667	5.687
Studentafhankelijke kosten	1.641	1.962	2.219	2.403	2.378	10.603
Totale kosten	2.987	3.259	3.804	4.151	3.275	17.476
Resultaat	0	0	0	0	0	0

Bovenstaande begroting is gebaseerd op het door onze externe accountant gevalideerde onderwijsmodel. Met deze begroting wordt een Kennis-As bijdrage gevraagd van € 5.187.000 voor de projectperiode 2021 t/m 2025. Dit bedrag is gebaseerd op de originele begroting van het project UCV bij de start in 2014 en staat tevens genoemd als bedrag voor de laatste tranche Kennis-As financiering in de subsidiebeschikking van de tweede tranche (kenmerk: 2017/83259 d.d. 28 november 2017).

De subsidieperiode liep in de originele begroting van 1 januari 2014 t/m 31 december 2024. Gezien het feit dat de tweede tranche met een jaar is verlengd, start de derde tranche een jaar later dan gepland en zal deze dan ook een jaar later eindigen.

Mocht u vragen hebben over deze aanvragen voor Kennis-As financiering dan kunt u contact opnemen met de heer Bakir Bulic, directeur faculteit FSE (bakir.bulic@maastrichtuniversity.nl).

Hoogachtend,
namens het College van Bestuur
van de Universiteit Maastricht,

Prof.dr. R. Letschert
Voorzitter

Aanvraag tweede tranche HEFI
(1-1-2022 / 31-12-2026)

4 mei 2022

Inhoudsopgave

1. Inleiding ... 3

2. Evaluatie ... 7

Externe evaluatie ... 7

Interne evaluatie ... 8

Leerpunten evaluatie ... 9

3. Toekomstvisie 2021 - 2026 ... 10

Ambitie ... 10

Visie kwadranten: ... 11

Sustainable Nutrition ... 11

Bio-Circular Economy ... 11

Future Farming ... 11

Future Earth ... 12

HEFI in relatie tot het ontwikkelpad voor BCGV ... 13

4. HEFI in de komende vijf jaar ... 14

Verduurzaming en verankering conform evaluatie en visie ... 14

Inhoud van het onderzoek ... 15

HEFI 1, Microbiologisch ... 15

HEFI 2, Voedingsinnovatie en Gezondheid ... 16

HEFI 3, Laboratory of behavioral Gastronomy ... 16

Food Claims Centre Venlo ... 17

Food Concepts Centre ... 18

Plan van aanpak leerpunten evaluatie ... 18

Achterblijven externe geldstroomopbrengsten ... 19

Vergroten kritische massa ... 19

Borgen continuïteit onderzoek na afloop 2e tranche kennis-as subsidiemiddelen ... 20

Versterken profilering en samenwerking ... 20

Onderzoeksoutput 2022 - 2026 ... 21

5. Financiën ... 22

Toelichting op de "Subsidiabele kosten van de HEFI en FCCV-onderzoekslijnen" ... 23

Toelichting op de "Extern gefinancierd onderzoek (2de en 3de geldstroom)" ... 24

1. Inleiding

Op 22 juni 2017 heeft het College ven Bestuur van de Universiteit Maastricht de business cases van de Healthy Eating and Food Innovation (HEFI) en het Food Claims Centre Venlo (FCCV) onderzoeksprogramma's aangeboden aan het College van Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg. Hiermee werd de laatste steen gelegd voor de basis van een volwaardige academische omgeving te Venlo. Naast het HEFI-onderzoek bestaat de campus anno 2022 uit een drietal onderwijsprogramma's, University College Bachelor (Ba. UCV) en twee academische masterprogramma's die passen binnen de economische sterktes van de regio (M.sc. Health Food Innovation Management en M.sc. Global Supply Chain Management and Change).
Gehuisvest in de Villa Flora op de Brightlands Campus Greenport Venlo en de Raad van Arbeid in de binnenstad van Venlo biedt HEFI/FCCV een samenhangend onderzoekspakket van fysiologische, psychologische en juridische aspecten naar zowel de bevordering van gezond eten als naar de gezondheidseffecten van voeding en de ontwikkeling van nieuwe, gezonde voedingsproducten. Zo worden wetenschappelijk onderbouwde stappen gezet naar de ontwikkeling van nieuwe, gezonde voeding(smiddelen) en het bevorderen van gezonde voedingsinname.

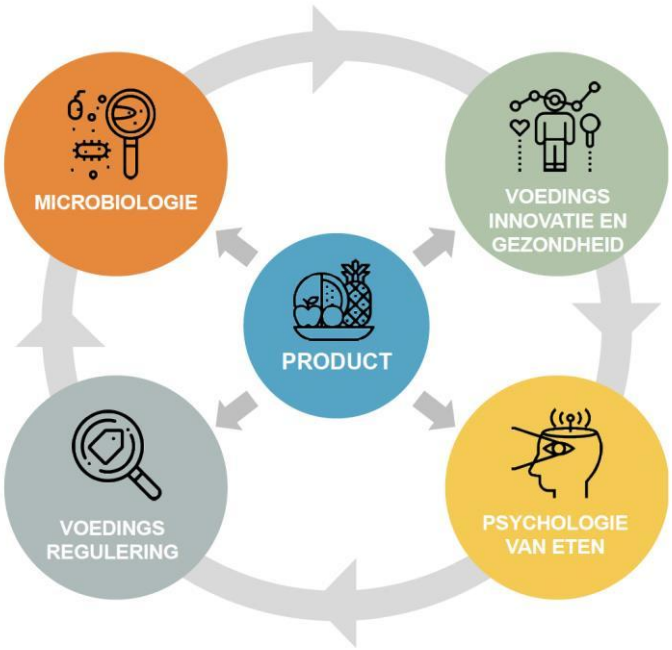

Figuur 1: Schematisch weergave van de interdisciplinariteit van het HEFI-onderzoek.

De focus van de vier HEFI-onderzoekslijnen ligt op innovatie van en met voeding en daarmee in het verlengde van de focus van de Brightlands campus Greenport Venlo. De vier onderzoekslijnen werken nauw samen en kunnen als volgt worden omschreven:

- HEFI 1, Microbiologie

  Binnen deze onderzoekslijn bestudeert het onderzoeksteam de centrale vraag hoe de darmflora (intestinale microbiota) en voeding op elkaar inspelen en wat de hiervan de gevolgen zijn voor ziekte en gezondheid. Naast bacteriën bevat de darmflora ook schimmels, gisten, virussen. Deze micro-organismen tezamen beïnvloeden de gezondheid van de

gastheer. Modulatie van de samenstelling en de activiteit van de darmflora wordt bestudeerd in de gevalideerde, dynamische, computergestuurde in vitro modellen van het maagdarmkanaal, ontwikkeld door TNO. In het model van de maag en dunne darm (TIM-1) wordt de overleving van probiotica onderzocht in (zuivel)drankjes, maar ook in capsules, tabletten en sachets. Daarnaast wordt er gekeken naar het effect van probiotica op digestie-processen, zoals dat van plantaardige eiwitten. In het model van de dikke darm (TIM-2) wordt met behulp van allerlei voedingsingrediënten de samenstelling en activiteit van de darmflora bestudeerd. Tevens worden bacteriofagen (virussen) in plaats van antibiotica ingezet om pathogene micro-organismen (ziekteverwekkers) te doden. De *in vitro* modellen worden gebruikt voor onderzoek in mens (in samenwerking met o.a. diverse onderzoekers op UM Campus Venlo en binnen UM-locatie Maastricht) en dier (varken en kip; de laatste ontwikkeld binnen HEFI-1).

- HEFI 2, Voedingsinnovatie en gezondheid

  In deze onderzoekslijn onderzoekt een team van wetenschappers nieuwe voedingsproducten en -concepten voor het verbeteren van gezondheid. Het wetenschappelijk onderzoek richt zich op de ontwikkeling en bestudering van voedingsconcepten die toepasbaar zijn in de dagelijkse praktijk; de focus ligt op voeding om gezondheid van specifieke doelgroepen te optimaliseren en aandoeningen te voorkomen. Op dit moment worden voedingsconcepten ontwikkeld die kunnen worden ingezet bij 1) de preventie en behandeling van mensen met overgewicht, 2) problemen die gerelateerd zijn aan het spijsverteringskanaal zoals overgevoeligheid voor gluten, 3) functieverlies bij veroudering en 4) spierfunctie bij sporters. Daarnaast wordt onderzoek verricht naar bijvoorbeeld de afbraak en opname van voedsel bij mensen. Waar dergelijk wetenschappelijk onderzoek zich meestal richt op bestudering van losse ingrediënten, ligt de focus binnen HEFI nadrukkelijk op toepassing in de praktijk; in dit voorbeeld betekent dit bestudering van de afbraak van volledige voedingsproducten, aangezien de mens geen losse ingrediënten tot zich neemt maar volledige en complexe voeding. De onderzoekslijn kenmerkt zich door het multidisciplinaire karakter, waar veelal wordt samengewerkt met partners uit de praktijk en wetenschappers van specifieke disciplines. Onderzoek vindt plaats op gespecialiseerde laboratoria binnen HEFI en met behulp van biosensoren en andere technieken in de thuissituatie, en in samenwerking met UM en MUMC+ te Maastricht en VieCuri te Venlo. Het onderzoek heeft geleid tot diverse publicaties, promoties en subsidieaanvragen maar heeft onder andere bijvoorbeeld ook bijgedragen aan het starten van een traject voor marktintroductie van een probioticum, nieuwe onderzoekssamenwerkingen met Universiteit Hasselt en innovaties in samenwerking met voedingsbedrijven. Daarnaast geven betrokken onderzoekers frequent advies met betrekking tot huidige kennis en wetenschappelijke onderbouwing voor de ontwikkeling van nieuwe voedingsproducten aan regionale bedrijven.

- HEFI 3, Laboratory of behavioral Gastronomy

  Hier bestuderen onderzoekers de centrale vraag waarom wij eten wat wij eten. Daarbij concentreert het team zich op eetgedrag (waaronder: voedselkeuzes, voedselgewoonten, portiegrootte) en smaakbeleving (waarneming en waardering) met als missie ‘beter leven

door beter eten'. Specifieke vraagstukken binnen deze missie zijn onder andere gerelateerd aan de impact van chemotherapie op smaakbeleving en smaakverandering bij patiënten met COPD. Door de onderzoekers wordt tevens onderzoek gedaan naar voedseleducatie; hoe kan kinderen geleerd worden een gezondere eetkeuze te maken en wat is acceptatie en efficiëntie van 'voedselnudges' (kleine gestuurde aanpassingen in eetpatronen). Voornoemde studies leveren behalve wetenschappelijke kennis ook direct maatschappelijk en economisch relevante 'opbrengsten' van de kennis op. Dit is kennis die direct kan worden gebruikt voor: voedselinnovatie, ondersteuning van de zorg in ziekenhuizen, ontwikkeling van efficiënte voedseleducatieprogramma's voor het basisonderwijs en implementatie van voedselbeleid om gezonde eetpatronen te stimuleren.

- Food Claims Centre Venlo

  Binnen de onderzoekslijn Food Claims Centre Venlo (FCCV) doet het team onderzoek naar hoe je *wetenschappelijk* kunt aantonen dat voeding *juridisch gezien* veilig, gezond en duurzaam is. Om een weloverwogen keuze te kunnen maken in de aankoop van een product, is het essentieel dat door de gehele voedselketen andere belanghebbenden – onder andere bedrijven en uiteindelijk de consument – deze informatie kunnen krijgen. Dergelijke informatie mag allereerst niet misleidend zijn, maar vaak worden er aanvullende eisen gesteld vanuit Europees levensmiddelenrecht, voor zowel informatie die verplicht moet worden gegeven door de keten (zoals veiligheidsaspecten) als informatie die vrijwillig wordt toegevoegd (zoals gezondheidsclaims gericht op mogelijke gezondheidseffecten). Het is echter lang niet altijd duidelijk hoe deze informatie gegenereerd kan worden, of hoe de informatie optimaal kan worden gedeeld. Daarnaast is het de vraag wat het effect is van het eisen en geven van zulke informatie aan verschillende belanghebbenden in de keten. Binnen het FCCV wordt daarom onderzoek gedaan op het snijvlak van voedingswetenschappen, beleid en levensmiddelenrecht naar: (a) de *eisen* die worden gesteld aan het bewijs dat kan aantonen of voeding veilig, gezond en duurzaam is; (b) de ontwikkeling en validatie van *methoden* om zulk bewijs te genereren; en (c) de effecten van voedingsbeleid op alle belanghebbenden.

Het samenspel van deze vier onderzoekslijnen op het snijvlak tussen fysiologische, psychosociale en juridische aspecten maakt dat deze interdisciplinaire onderzoeksgroep een unieke aanpak en aanbod biedt inzake het innoveren van gezonde voeding(smiddelen) en het bevorderen van gezonde voedingsinname. Hierbij is de sterke inzet op nieuwe voedingsproducten en –concepten, de multidisciplinaire samenwerking en de laagdrempeligheid van de toegang op de Greenport Campus Brightlands Venlo alsook de samenwerking met juist ook regionaal MKB een unieke propositie.

In de afgelopen vijf jaar hebben de onderzoekslijnen hun academische slagvaardigheid aangetoond. In kort tijdsbestek hebben de HEFI-onderzoekers wetenschappelijke artikelen gepubliceerd in vooraanstaande tijdschriften, zijn promotietrajecten succesvol afgerond, externe middelen verworven en is het onderzoek stevig ingebed in de regio. De opgebouwde infrastructuur, inclusief unieke *in*-vitro modelsystemen van het maagdarmkanaal, het Test, Taste & Concept centre' en humane onderzoeksruimtes is onderscheidend en faciliterend voor het uitvoeren van onderzoek met en voor diverse partners. Er wordt met een veelheid van commerciële en non-profit partners in Noord-Limburg samengewerkt, waaronder Scelta Mushrooms, Royal Zon, Nukamel, Grassa en Brightlabs.

Daarmee draagt HEFI bij aan de innovatiekracht van het Limburgse MKB en daarmee de economische structuurversterking van Noord-Limburg. HEFI heeft Limburg en de Brightlands Campus Greenport Venlo veel gebracht, waaronder:

1. 20 fte. werkgelegenheid (waarvan 7 fte kernstaf, 10 fte Promovendi en 3 fte extern gefinancierd)
2. 136 wetenschappelijke publicaties.
3. Structuurversterking en verhogen van innovatiekracht door samenwerking met tal van regionale- en internationale bedrijven waaronder Lesaffre, Avebe, Seacon, Alpro, Bioactor en Nutricia.
4. Werving van M€ 1,86 aan externe middelen.
5. Een significante human capital bijdrage door het geven van onderwijs binnen de bachelor UCV alsook de Ms.c. Health Food Innovation Management.
6. Het bieden van stagemogelijkheden aan meer dan 90 studenten van onder andere de HAS, HAN, Fontys, WUR en de Universiteit Maastricht.
7. Samenwerking met vooraanstaande onderzoeksinstellingen in binnen- en buitenland waaronder de WUR, TuE, Penn state University, Bonn University en Universiteit Hasselt. Daarnaast lopen er samenwerkingen met Fontys Venlo, VieCuri Medisch Centrum, LAREB en bijv. Team JumboVisma.
8. Bijdrage aan acquisitie van hoog innovatief MKB naar de BGCV door het faciliteren van bedrijven acquisitiebezoeken en het uitvoeren van gezamenlijke onderzoeksprojecten alsook het beschikbaar stellen van kapitaalintensieve infrastructuur die voor MKB lastig te realiseren is (TIM-modellen / smaaktest faciliteit HEFI-3). Daarnaast vervullen onderzoekers van de HEFI/FCCV onderzoekslijnen een actieve rol in het geven van (wetenschappelijk) inhoudelijk advies, het verbinden van relevante partners en het terugkoppelen van relevante onderzoeksvragen en behoeftes met betrekking tot productinnovatie vanuit de maatschappij en kliniek richting bedrijfsleven. Dit draagt bij aan de ontwikkeling en vermarkting van producten door regionale partners.
9. Valorisatie door toegepast voedings- en gezondheidsclaims onderzoek voor bedrijven en het oprichten een spin-off met lokale bedrijven. Eind 2021 is hiertoe een spin-off opgezet genaamd Innerbuddies.

Met bovengenoemde effecten hebben de HEFI-onderzoekslijnen voldaan aan alle in de subsidiebeschikking opgelegde resultaatverplichtingen. De resultaatverplichtingen in getal waren:

Resultaat-verplichtin-gen	Omschrijving indicator	Realisatie vs. planning									
		2017 Plan	2017 Realisatie	2018 Plan	2018 Realisatie	2019 Plan	2019 Realisatie	2020 Plan	2020 Realisatie	2021 plan	2021 Realisatie
1	Werkgelegenheid in fte.	7,4	9,4	7,4	11,4	7,4	17,1	7,4	21,4	7,4	20,0
2	Publicaties	17	15	21	7	27	36	29	38	35	40
3	Promoties	0	0	0	0	0	1	4	1	1	2
4	Stages	8	10	8	11	8	11	8	23	9	36
5.	Maatschappelijk dienstverlening	5	46	13	>>13	14	>>14	16	>>16	19	>>19

Figuur 2: overzicht resultaatverplichtingen 1e tranche HEFI-subsidie

De op 22 juni 2017 ingediende businesscase had een looptijd van 10 jaar verdeeld over twee tranches. De eerste tranche van het onderzoek, en de daarvoor afgegeven subsidie d.d. 26 september 2019 (met als kenmerk 2019/69940), is op 31 december 2021 afgelopen. De tweede financieringstranche handelt over de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026.

De nu voorliggende aanvraag, in aanvulling op de oorspronkelijke businesscases van HEFI en FCCV zoals aangeboden op 22 juni 2017 met als kenmerk 2017.10.1176-MB, dient ter onderbouwing van de financieringsvraag en de bijbehorende ambitie vanuit de Universiteit Maastricht voor de HEFI-onderzoekslijnen te Venlo over de periode 2022-2026. In de inleiding is een overzicht gegeven van de huidige stand van zaken. In hoofdstuk 2 wordt de evaluatie besproken. Hoofdstuk 3 handelt over de toekomstvisie. Hoofdstuk 4 bespreekt de plannen voor de tweede tranche van de subsidieperiode. De financiën worden inzichtelijk gemaakt in hoofdstuk 5 en hoofdstuk 6 biedt een samenvattende conclusie.

2. Evaluatie

Externe evaluatie

Alvorens de nieuwe fase van een project in te gaan, dient er, in overeenstemming met eerdergenoemde subsidiebeschikking, een evaluatie te worden verricht van de bestaande situatie. De Universiteit Maastricht heeft met instemming van de Provincie Limburg een externe commissie geselecteerd en gevraagd de HEFI-evaluatie uit te voeren. De commissie bestond uit twee personen welke beide waren geselecteerd omdat zij zowel ruime ervaring en -expertise hebben opgedaan in het bedrijfsleven en in de wetenschap en sterke affiniteit hebben met het thema Voeding en Gezondheid. De eerste persoon betrof dr.ir T. van Kempen. Het tweede commissielid was dr. W. Vriezen. Beide personen zijn werkzaam in het bedrijfsleven en beschikken over een rijke academische ervaring.

De opdracht voor de commissie was om een oordeel te geven over de vraag:

1. over de wijze waarop en de mate waarin de in deze beschikking opgenomen resultaatverplichtingen en inspanningsverplichtingen daadwerkelijk zijn gerealiseerd; en
2. of het project zelfstandig voortbestaan aan het einde van de looptijd van het project en zonder additionele provinciale financiering?

Onderstaand cursief weergegeven treft u de conclusie van de commissie aan.

“De evaluatiecommissie heeft op basis van de aangereikte stukken ter voorbereiding op deze evaluatie en met de inzichten opgedaan in de gesprekken met stakeholders een goed oordeel kunnen vormen over de inhoud van het onderzoek, de sterke punten alsook een aantal kritische noten. Naar het oordeel van de commissie zijn de gesprekken in open communicatie gevoerd en hebben partijen uitgebreid de kans gekregen en genomen om eigen standpunten naar voren te brengen.
De evaluatiecommissie ziet alle inspanningen die de HEFI-onderzoekers en de Universiteit Maastricht hebben gedaan om het HEFI-onderzoeksprogramma te starten in een nieuwe te bouwen academische omgeving. Een enorme onderneming maar met resultaat. Er staat inmiddels een onderzoeksgroep met onderzoekers en promovendi, een goed state-of-the-art laboratorium, publicaties in vooraanstaande

wetenschappelijke tijdschriften en legio samenwerkingen met zowel andere onderzoeksinstituten alsook (lokale) bedrijven. Niettegenstaande is het ook een zeer jonge onderzoeksgroep en op punten fragiel door, zoals door stakeholders aangehaald, de nu nog sterke afhankelijkheid van de vier hoofdonderzoekers en de beperkte kritische massa binnen de onderzoekslijnen.
In antwoord op de twee voorliggende vragen, a. 'geef een oordeel over de wijze waarop en de mate waarin de in deze beschikking opgenomen resultaatverplichtingen en inspanningsverplichtingen daadwerkelijk zijn gerealiseerd', en b. 'geeft antwoord op de vraag of het project zelfstandig voortbestaan aan het einde van de looptijd van het project en zonder additionele provinciale financiering?', oordeelt de evaluatiecommissie als volgt.
De evaluatiecommissie ziet een groeiende onderzoeksgroep die nagenoeg volledig heeft voldaan aan de gevraagde outputcriteria neergelegd in de resultaat- en inspanningsverplichtingen van de subsidiebeschikking. Het nagenoeg heeft betrekking op de achterblijvende 2e- en 3e-geldstroomopbrengst al is ook deze deels verklaard. De commissie ziet wel dat het de onderzoekers, allen hebben ook nog een substantiële onderwijsverplichting, veel moeite heeft gekost om alle ballen in de lucht te houden. Het is daarom naar het oordeel van de evaluatiecommissie niet vanzelfsprekend dat ook de toekomstige verplichtingen worden gehaald zonder verder uitbreiding van de personele staf en steun vanuit alle betrokken eenheden.
De vraag of het project zelfstandig kan voortbestaan aan het einde van de looptijd zonder additionele provinciale financiering acht de evaluatiecommissie nu nog erg moeilijk te beantwoorden. Op dit moment (einde 2021) kan het HEFI-onderzoeksprogramma zichzelf nog niet zelf in stand houden. Een verdere groei en ontwikkeling, in omvang (kritische massa), inbedding alsook toename van te verwerven 2e- en 3e geldstroomopbrengsten is hiertoe noodzakelijk.
De ingezette koers van de Universiteit Maastricht en meer in het bijzonder de visie voor de campus te Venlo biedt voor de evaluatiecommissie wel voldoende houvast om deze onderzoekslijnen op termijn te laten uitgroeien tot een duurzaam onderzoeksprogramma binnen de Brightlands Campus Greenport Venlo."[1]

De opgestelde HEFI-evaluatie sterkt de Universiteit in haar gedachte dat de reeds ingezette ontwikkelvisie ook door externe experts wordt onderschreven. De toekomstvisie beschrijft een groeiscenario van het onderzoeks-areaal van de Universiteit Maastricht op de Brightlands campus Greenport Venlo die de duurzame inbedding van de HEFI-onderzoekslijnen alsook de aanwezigheid van de Universiteit Maastricht te Venlo verankert.

Interne evaluatie

Bij het aflopen van de eerste tranche, hebben de decanen van de Faculty of Health Medicine and Life Sciences (FHML) en de Faculty of Science and Engineering (FSE) van de Universiteit Maastricht (UM) ook een interne commissie gevraagd de huidige situatie, knelpunten en kansen in kaart te brengen met betrekking tot het onderzoek op het thema Voeding en Gezondheid binnen UM Campus Venlo. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met relevante stakeholders, intern en extern. Het thema Voeding en Gezondheid heeft raakvlakken met alle UM-faculteiten en is belangrijk voor de regio. In lijn met de externe evaluatie kwam naar voren dat de huidige onderzoeksgroepen relatief klein zijn en een beperkte kritische massa hebben (dat behoeft versterking), de potentie van het multidisciplinaire

[1] De integrale externe evaluatie is bijgevoegd bij deze aanvraag als bijlage 2.

karakter nog beter benut kan worden en dat het belangrijk is in te zetten op een sterkere profilering en werving van nog meer externe middelen waarmee de investering van UM en PL een grotere hefboom krijgt. De focus op Innovatieve en gezonde voeding en de consument is onderscheidend en complementair aan onderzoek binnen UM Maastricht en biedt mogelijkheden voor het versterken van de samenwerking binnen Brightlands Campus Greenport Venlo, met de regio en met UM Maastricht. Een en ander is meegenomen in de toekomstvisie. Belangrijkste doelstelling binnen deze toekomstvisie is het bevorderen van de duurzaamheid van deze onderzoeksgroepen na de subsidieperiode.

Leerpunten evaluatie

In bovenstaande interne- en externe evaluatie zijn een aantal relevante aandachtpunten te identificeren. Zo geven beide commissies aan dat voor de duurzame (financiële) inbedding van de HEFI-onderzoekslijnen er gekeken moet worden naar:

- Het achterblijven van 2e en 3e geldstroomopbrengsten;
- Het vergroten van de kritische massa van de onderzoekslijnen;
- Het borgen van de continuïteit;
- Het versterken van de profilering van de onderzoekslijnen;

Genoemde aandachtspunten worden in de navolgende hoofdstukken geadresseerd.

3. Toekomstvisie 2021 - 2026

Ambitie

De Faculty of Sciences and Engineering (FSE) heeft als penvoerende faculteit van de onderwijs- en onderzoeksactiviteiten te Venlo het heft in handen genomen om in opdracht van het College van Bestuur en in samenwerking met de Faculty of Health Medicine, Life Sciences (FHML) en de Maastricht University School of Business and Economics (SBE) een toekomstvisie op te schrijven voor de verdere betrokkenheid van de UM (onderwijs- en onderzoeksactiviteiten) op de Brightlands Campus Greenport Venlo. Voor de voorliggende aanvraag van de tweede HEFI-tranche zal deze toekomstvisie kort worden beschreven opdat duidelijk wordt hoe de HEFI-onderzoekslijnen worden ingebed in de toekomstvisie en daarmee duurzame inbedding van de HEFI-onderzoekslijnen te Venlo.

De hierna beschreven visie geeft inzicht in de academische visie door de UM. Deze visie is onderdeel van het grotere ontwikkelpad van de Brightlands Campus Greenport Venlo waarin door alle betrokken campus-partners (aandeelhouders) en gemeente Venlo een ontwikkelpad wordt beschreven over de verdere doorontwikkeling van de gehele Brightlands Campus Greenport Venlo. Dit ontwikkelpad omvat een veel bredere (maatschappelijke) visie op de verdere ontwikkeling van de regio en de Brightlands Campus Greenport Venlo.

'Towards a more sustainable & healthy world' is de overkoepelende visie gericht op plant-gedreven innovatie voor de gezondheid van de mens, omgeving en bedrijfsvoering middels een ketenbenadering vanuit vier kwadranten.

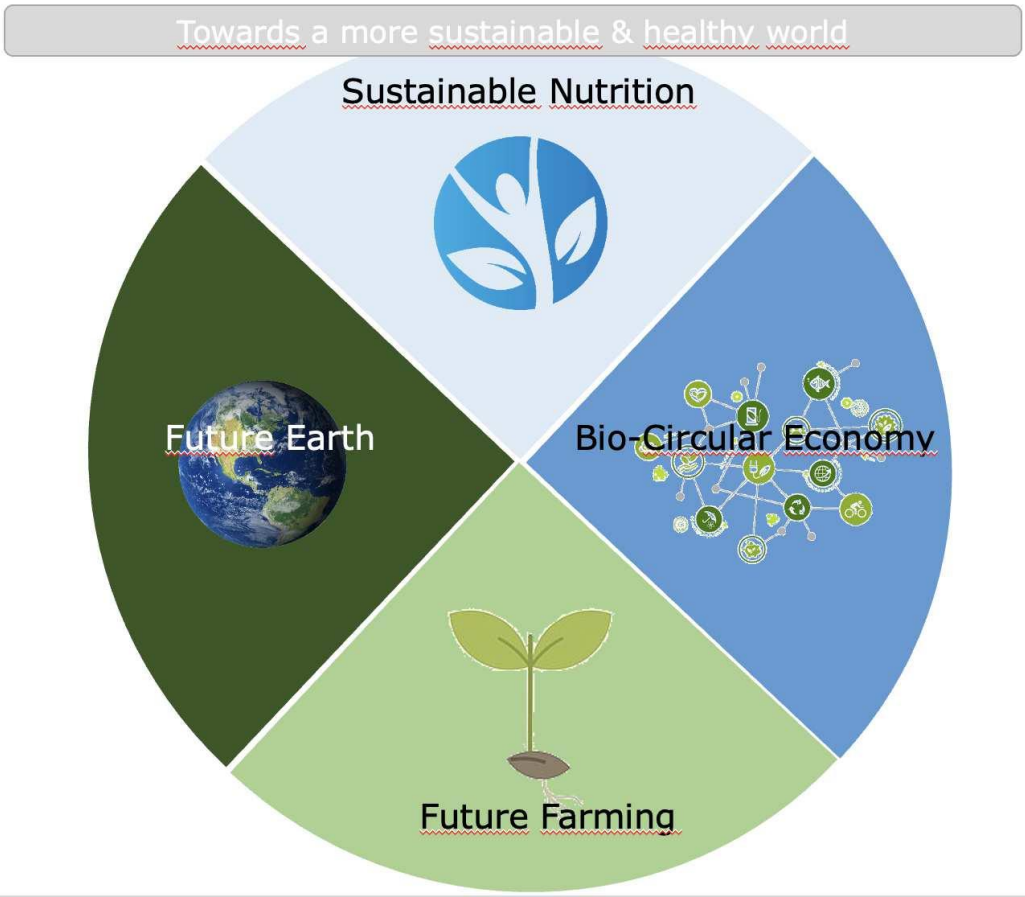

Figuur 3: Onderzoeksvisie van de UM voor de Brightlands campus Greenport Venlo

Visie kwadranten:

Sustainable Nutrition

Sustainable Nutrition borduurt voort op de bestaande HEFI en FCCV-onderzoeklijnen en heeft als doelstelling het bevorderen van een gezonde voedingsinname door de ontwikkeling, evaluatie en implementatie van nieuwe voedingsproducten en -concepten, samen met partners in de keten en met oog voor interindividuele verschillen, leefomgeving, duurzaamheid en betaalbaarheid. De focus ligt op de consument van jong tot oud en op 'personalised nutrition' als een belangrijke strategie om consumenten te bewegen richting een gezonder en duurzamer voedingspatroon. Het onderzoek zal zich enerzijds richten op fysiologische en gezondheidseffecten, inclusief het microbioom (HEFI1 en HEFI2) en anderzijds op psychosociale van invloed op eetgedrag (HEFI3). Daarnaast zal ook ingezet worden op de wetenschappelijke onderbouwing van gezondheidsinformatie zoals gezondheidsclaims, en de daarmee samenhangende juridische vraagstukken (FCCV).

Bio-Circular Economy

Een circulaire economie is een vorm van een economie, waar niet telkens nieuwe grondstoffen worden aangewend, maar grondstoffen worden verwerkt tot een product dat na een complete levenscyclus kan worden afgebroken en worden hergebruikt tot een nieuw gelijk of ander product. Echter, een circulaire economie is niet per definitie duurzaam. Een stap verder is de duurzame bio-circulaire economie, waar de focus vooral ligt op circulariteit, het gebruik en hergebruik, van natuurlijke grondstoffen (b.v. planten). Verder gaat een duurzame bio-economie verder dan het simpelweg omwisselen van fossiele hulpbronnen door hernieuwbare, biologische hulpbronnen. Het vereist koolstofarme energie-inputs, duurzame toeleveringsketens en technologieën voor de duurzame transformatie van hernieuwbare biobronnen naar hoogwaardige biogebaseerde producten, materialen en brandstoffen. Een duurzame bio-economie vereist het loslaten van het groei-paradigma en benadrukt het duurzame gebruik van hernieuwbare bronnen voor economische, ecologische en sociale voordelen.

Future Farming

Middels onderzoek in het nieuwe wetenschappelijk Brightlands Future of Farming Institute (BFFI) beoogt de UM bij te dragen aan een duurzame en circulaire agrifood sector. De focus van het instituut ligt met name op het terrein van gezonde groenten, optimale consumenteneigenschappen en duurzame productie. Naast de focus op moderne veredelingstechnieken, gebruik makend van 'plant functional genomics', vindt er R&D plaats op het gebied van productietechnologie, meer specifiek kastechnologie om het systeem in zijn geheel te beschouwen en te beïnvloeden. Dit zal gebeuren door inzet en uitbreiding van kennis op het gebied van o.a. A.I., sensor engineering en robotica. De interactie tussen de genetische opmaak van gewassen en het klimaat waarin ze groeien wordt optimaal bestudeerd om kwaliteit en consumenteneigenschappen zoals gemak, gezondheid en duurzaamheid te kunnen garanderen.

Future Earth

Het Future Earth werkt aan het versnellen van wereldwijde duurzaamheidstransformaties door middel van onderzoek en innovatie op het gebied van ecologie, biodiversiteit en environmental engineering. Een systeembenadering wordt ingezet om complexe 'earth systems' beter te begrijpen en beïnvloeden. Voorgestelde onderzoeksprogramma's zijn bijvoorbeeld: ecologie, klimaatverandering, verlies van biodiversiteit en de effecten daarvan op gezondheids- en voedselsysteem.

Naast de vier benoemde kwadranten wordt er ook voorzien in valorisatie centra waarin academisch onderzoek en zowel regionale als internationale vraagstukken elkaar vinden. De valorisatiecentra kunnen worden gezien als een spin-off van de HEFI-onderzoekslijnen; valoriserend op het meer toepasbare deel van het wetenschappelijk onderzoek. Deze valorisatiecentra zijn centra waarin toepassingsvragen van zowel MKB als multinationals op o.a. het gebied van smaaktesten, voedselveiligheid kunnen worden belegd. Dit zijn veelal vragen die voor de ondernemer heel relevant zijn en waar wetenschappelijke kennis kan worden ingezet. Voor wetenschappelijk onderzoek zijn sommige vragen individueel niet relevant genoeg doch gebundeld kunnen ze nieuwe inzichten bieden danwel data genereren voor wetenschappelijk onderzoek. Op deze wijze wordt wetenschappelijk kennis gevaloriseerd voor het midden- en kleinbedrijf en biedt de bundeling van data en vragen wellicht nieuwe wetenschappelijk inzichten.
De interdisciplinaire benadering van de visie leidt ertoe dat de samenwerking wordt bevorderd en de inbedding in een groter onderzoeksklimaat te Venlo wordt gegarandeerd. Met name dit laatste punt was ook een nadrukkelijk advies van de evaluatiecommissie. De inbedding in grotere onderzoeksgroepen en betrokkenheid van drie van de grootste universitaire faculteiten vergroot tevens de kritische massa en samenwerking en biedt een stevige en duurzame basis voor de toekomst!

Figuur 4: schematisch overzicht opbouw UM-onderzoekslijnen voor BCGV

De toekomstvisie voor de campus zoals verwoord is ambitieus en moet ertoe leiden dat de Brightlands campus Greenport Venlo een robuuste campus wordt die landelijk en internationaal gezien erkend wordt voor zijn expertise op het gebied van 'plant based health and sustainability' en bijdraagt aan de versterking van het agrofood-complex in Limburg. Onderwerpen die niet alleen naadloos aansluiten bij de reeds bestaande ambitie maar ook bij de signatuur van de regio Noord-Limburg en leiden tot synergie met onderzoek binnen de UM te Maastricht. De beschreven ambitie gaat hand in hand met de verdere ontwikkeling van onderwijs en onderzoek. Een ambitie die evenwel een investering vereist in middelen, onderzoekers en faciliteiten welke zal worden uitgewerkt in het ontwikkelpad voor de grotere campusvisie.

HEFI in relatie tot het ontwikkelpad voor BCGV

De plek van het HEFI en FCCV is evident in de Sustainable Nutrition kwadrant. Uiteraard met een grote betrokkenheid en relevantie voor de andere kwadranten. In samenhang met deze andere drie onderzoeksthema's ontstaat een unieke en onderscheidende keten. Uniciteit vloeit voort uit de grote mate van integratie en doelgericht onderzoek. Moderne uitdagingen zoals klimaatproblematiek, volksgezondheid en duurzame ontwikkeling van onze agro-foodsector zijn gebaat bij deze interdisciplinariteit. Zo zal toegewerkt worden naar een ecosysteem waarin, samen met het bedrijfsleven, HEFI-onderzoek de gezondheidseffecten van voeding beoordeelt, de inhoudsstoffen met een positief gezondheidseffect identificeert en daarmee input geeft voor de verdere veredeling van groente en fruit door partijen in de markt. De nauwe samenwerking met telers en kwekers zal ervoor zorgen dat Noord-Limburgse telers een hogere marge kunnen realiseren doordat hun producten aantoonbaar, wetenschappelijk onderbouwd, gezonder én duurzamer zijn en de voorkeur genieten van de consument.

4. HEFI in de komende vijf jaar

Verduurzaming en verankering conform evaluatie en visie

De HEFI-onderzoekslijnen zijn een cruciaal onderdeel voor de toekomstige duurzaamheid van de Universitaire campus te Venlo. De stevige ambitie die voortvloeit uit deze visie vraag echter om een breder perspectief. De HEFI-onderzoekslijnen zullen moeten groeien en beter verbonden raken met andere ontwikkelingen binnen de UM en de Brightlands Campus Greenport Venlo.

De HEFI-onderzoekslijnen waren vanaf het begin ingebed binnen de Faculty of Science and Engineering. Met de versterking van de natuurwetenschappen in deze faculteit en de uitbouw van engineering krijgt HEFI een geweldige interdisciplinaire boost. De komende jaren zullen in het teken staan van het optimaal in staat stellen van HEFI om van deze ontwikkeling te profiteren. Met name voor HEFI 1, HEFI 2 en HEFI 3 biedt dat kansen. De hoogtechnologische onderzoeksinfrastructuur van HEFI-1 zal floreren binnen de context van een faculteit die sterk is in o.a. sensortechnologie, artificial intelligence & data science en systeembiologie. HEFI-3 en FCCV zullen nauw verbonden worden met een interdisciplinaire benadering van duurzaamheid én het future farming instituut dat ontwikkeld wordt op de BGCV.

HEFI 2 zal versterkt gaan worden door een stevige verbinding met de onderzoeksschool voor Nutrition and Translational Research in Metabolism (NUTRIM) welke is ingebed bij de Faculty of Health Medicine & Life Sciences en zich samen met het ziekenhuis (Maastricht Universitair Medisch Centrum+, MUMC) richt op translationeel en (klinisch) toegepast onderzoek naar veel voorkomende chronische metabole en inflammatoire aandoeningen om te komen tot gepersonaliseerde interventies. Onderzoek richt zich op het hele spectrum van behoud van een gezonde levensstijl en ziektepreventie tot behandeling van ziekten, inclusief voorkomen van ziekte verergering en bevorderen van zelfredzaamheid. In het onderzoek staat voeding en metabolisme centraal middels een combinatie van fundamenteel onderzoek, (complexe) humane interventiestudies, studies in patiënten en goed gedefinieerde populatiecohorten, inclusief gezondheidsbevordering. Dit wordt ondersteund door diverse state-of-the art infrastructurele voorzieningen, waaronder de Metabole Research Unit Maastricht (MRUM), een metabole imaging unit, een beweeglab, een Clinical Research Unit (CRU), diverse dier-, cellijn- en organoïde- modellen en een uitgebreide analytische infrastructuur. Onderzoek in HEFI 2 zal zich (in samenwerking met HEFI 1) richten op het humane onderzoek van nieuw ontwikkelde producten en concepten door future farming en regionale partners en in samenwerking met HEFI 3 inzetten op duurzame gedragsverandering.

Binnen het onderzoekskwadrant ‘Sustainable Nutrition’ wordt bovengenoemde inbedding gebruikt om het onderzoeksgebied van de HEFI-onderzoekslijnen aan te scherpen met een focus op plantaardige voedingsproducten en –concepten voor de gezonde consument en inzetten op meer gepersonaliseerde benaderingen voor relevante doelgroepen met aandacht voor de rol van de leefomgeving. Dit zorgt voor optimale benutting van het unieke keten brede karakter op toekomstig Brightlands Campus Greenport Venlo en sterke samenhang met de domeinen Future Farming, Future Earth en Bio-circulaire Economie. Het betrekken van de leefomgeving is belangrijk om oog te hebben voor duurzame voedingsproducten enerzijds, waarbij ook gedacht kan worden aan het creëren van voedingswaarde uit restproducten, en het insteken op duurzame gedragsverandering anderzijds. In

aansluiting op het Future Farming domein (BFFI) met de teelt van nieuwe gezonde gewassen zal er ook sterker ingezet gaan worden op onderzoek naar de biologische beschikbaarheid van relevante ingrediënten, wat gefaciliteerd zal worden door een combinatie van in vitro en in vivo onderzoek (HEFI 1 en -2).
Concreet zal in de toekomst de consumentenfocus versterkt worden door het leven heen: van jong tot oud. Daarnaast zal een nieuwe onderzoekslijn opgezet gaan worden op het gebied van personalised nutrition en zal in het onderzoek sterk ingezet worden op duurzaamheid en de rol van de leefomgeving. Voldoende kritische massa zal geborgd worden door een duidelijke onderzoeksfocus met onderzoekers en infrastructuur op UM Campus Venlo en met sterke samenwerking met expertise en infrastructuur met UM-locatie Maastricht (inclusief MUMC+). Een en ander is verder uitgewerkt in de nieuwe toekomstvisie van BCGV.

Het meten van de effecten van (de) plant(aardige voeding) op gezondheid en de duurzame toekomst, zowel op het gebied van mens, dier, plant en wereld maken de inbedding binnen en samenwerking met de andere faculteiten te Venlo, Brightlands en andere regionale en internationale partners waaronder BASF maken van de campus een nieuwe internationaal erkende academische hot-spot.

Inhoud van het onderzoek

HEFI 1, Microbiologisch

Het microbiologisch onderzoek was bij de start vooral gefocust het in-vitro testen van de effecten van (digestie-processen van) probiotica in de maag en dunne-darm (TIM-1) en worden met behulp van allerlei voedingsingrediënten de samenstelling en activiteit van de darmflora bestudeerd (TIM-2).

Binnen de nieuwe visie van de campus zal de focus van het onderzoek beperkt wijzigen. Nog steeds blijven de *in vitro* modellen de basis van het HEFI 1 onderzoek. Het gebruik ervan zal meer worden gecentreerd rondom het effect van plantenvezels op het microbioom en op de in-vitro afbraak van innovatieve plantaardige producten. Zoals bekend heeft het microbioom, een verzameling van micro-organismen waaronder bacteriën, gisten en virussen, een belangrijke functie bij de bescherming tegen ziektes en het verwerken van vezels. Door het HEFI 1 onderzoek te intensiveren en specialiseren in de keten zoals benoemd in bovengenoemde visie, is het onderzoek van groot belang voor zowel de gezondheid van de mens alsook voor teelt en duurzaamheid van gewassen. Er zijn reeds diverse samenwerkingsprojecten op het gebied van gezondheid en ziekte waarbij de humane *in vitro modellen* gecombineerd worden met humane voedings-interventiestudies om inzicht te krijgen in de rol van de (individuele) microbiota bij gezondheid en ziekte. In de toekomst zal verder worden ingezet op dergelijke samenwerkingen met de andere HEFI-onderzoekslijnen en met onderzoekers binnen onder andere FHML/MUMC+ te Maastricht.

Naast de TIM modellen voor mens gecentreerd *in vitro* onderzoek zijn er de afgelopen periode door HEFI 1 ook diermodellen ontwikkeld. Deze diermodellen bieden veel kennis over het effect van- en de samenstelling van diervoeding op de gezondheid van het dier en daarmee gekoppeld ook naar de optimale plantaardige samenstelling daarvan. Dit type onderzoek is

ook van belang voor de menselijke gezondheid en omgeving doordat betere voeding leidt tot duurzamer dierenwelzijn en een vermindering van de uitstoot. Ook hier is een link naar de diverse andere schakels in de keten onmiskenbaar.

HEFI 2, Voedingsinnovatie en Gezondheid

In de periode 2022-2026 zal het onderzoek binnen HEFI 2 verder inzetten op biologische beschikbaarheid, de effecten op verzadiging en gezondheidseffecten van nieuwe (plant-gebaseerde) voedingsproducten en -concepten. Met betrekking tot de gezondheidseffecten zal de nadruk liggen op de consument in relatie tot overgewicht en metabole aandoeningen, problemen gerelateerd aan het spijsverteringskanaal, veroudering en spierfunctie.
De ambitie is het onderzoek op biologische beschikbaarheid verder te versterken in samenwerking met HEFI 1, mede ook met het oog op het in ontwikkeling zijnde Future of Farming institute op Brightlands Campus Greenport Venlo en de regionale partners. Daarnaast zien we ruimte om het verzadigingsonderzoek verder uit te bouwen (in samenwerking met HEFI 3) vanwege het belang van de strijd tegen overgewicht en daarmee gepaard gaande metabole ziekten. Tevens zullen we in de toekomst binnen HEFI 2 sterker gaan inzetten op gepersonaliseerde voeding. Dit jonge zich ontwikkelende onderzoeksgebied binnen de voedingsinnovatie leent zich uitermate om samen met de andere Venlose HEFI-onderzoekslijnen interdisciplinair onderzoek te verrichten. Laag-complexe studies naar gezondheidseffecten zullen worden uitgevoerd op UM Campus Venlo. Voor hoog-complex humane interventie en mechanistische studies zal worden samengewerkt met en (mede) gebruik gemaakt worden van beschikbare infrastructuur binnen NUTRIM, FHML en MUMC+ te Maastricht en VieCuri te Venlo.

Onderzoekers binnen HEFI 2 zullen een adviserende rol blijven vervullen en verder inzetten op samenwerking met regionale partners. Dit betreft ook de samenwerking met regionale kennisinstellingen via bijvoorbeeld Fieldlab projecten binnen de Regiodeal Noord-Limburg. Daarnaast hebben de onderzoekers een actieve rol binnen de master Health Food Innovation Management en zullen participeren in overig onderwijs op UM Campus Venlo, inclusief het aanbieden van stageprojecten en de begeleiding van studenten van diverse onderwijsinstellingen.

HEFI 3, Laboratory of behavioral Gastronomy

Bij de opstart heeft HEFI-3 zich vooral gericht op de ontwikkeling van een onderzoekslijn op het terrein van eetgedrag en smaakbeleving. Voor de tweede tranche, wordt de focus licht aangescherpt naar Human Food Interaction (HFI). HFI is interdisciplinaire onderzoek dat zich nog steeds richt op smaakbeleving en eetgedrag maar meer specifiek op de vraag hoe nieuwe technologieën kunnen worden ingezet om eetgedrag en smaakbeleving te monitoren en te sturen.

Het snelgroeiende Campus Venlo ecosysteem biedt inmiddels tal van unieke mogelijkheden voor de ontwikkeling van interfaces die een betekenisvolle bijdrage kunnen leveren aan een gezonde, duurzame food future. De binnen HEFI-3 verworven fundamentele kennis

aangaande eetlust en smaakperceptie leent zich voor vraag gestuurd onderzoek naar voedselontwerp en -productie, voedselverwerking en -bereiding, en voedselconsumptie. Denk aan onderzoek naar de ontwikkeling van een app voor het monitoren van voedingsbehoeften, of eenvoudige sensoren voor het in kaart brengen van eetgewoonten in de thuissituatie, of het inzetten van videotechnologie om de maaltijdbeleving te veraangenamen en gezonde keuzes te bevorderen. Binnen het EU Interreg-project PROOF, waar HEFI-3 ook bij betrokken is, is al ervaring opgedaan met de co-creatie van meerdere PPS-onderzoeksprojecten zoals hierboven beschreven.

Naast bovengenoemde activiteiten, is de hoofdonderzoeker van de HEFI 3 onderzoekslijn, prof.dr. R. Havermans, benoemd op de leerstoel Jeugd Voeding en Gezondheid. Deze leerstoel wordt door het lokale bedrijfsleven gefinancierd, vormt een belangrijke brug naar de Brightlands Campus Greenport Venlo maar biedt vooral een bijdrage aan de gezonde opvoeding en educatie van kinderen en adolescenten in de regio Noord-Limburg en de ambitie van Noord-Limburg als de gezondste regio 2025.

Ter valorisering van de wetenschappelijke kennis binnen HEFI 3 ambieert HEFI 3 om actief te participeren in de opzet van een valorisatie hub in samenwerking met het Food Claims Centre Venlo (FCCV) en de Brightlands Campus Greenport Venlo; het Food Concepts Centre. De uitwerking van genoemd centre volgt hierna.

Food Claims Centre Venlo

In de afgelopen periode heeft FCCV een herkenbare onderzoekslijn opgezet die zich focust op hoe je wetenschappelijk kunt aantonen dat voeding juridisch gezien veilig, gezond en duurzaam is. Inmiddels is er voldoende ervaring opgedaan om een volgende stap te zetten in de professionalisering en verduurzaming van deze onderzoekslijn. Dit gebeurt door het sterker onderscheiden van wetenschappelijk academische vraagstukken en de meer toegepaste vraagstukken vanuit het regionale en internationale bedrijfsleven.

In de tweede tranche van de subsidie zal FCCV zich verder gaan richten op multidisciplinair onderzoek naar het genereren en gebruiken van voedselinformatie. Bij het genereren van informatie draait het om het aantonen van veiligheid, gezondheid en duurzaamheid van voedsel. De afgelopen jaren is naast veiligheid en gezondheid namelijk ook duurzaamheid een alsmaar belangrijkere voorwaarde geworden voor consumenten bij het kopen van voedingsproducten. Naast het onderzoeken hoe deze informatie op de beste manier kan worden gegenereerd, blijft het FCCV zich toespitsen op het gebruik van dergelijke informatie: hoe moet en mag dergelijke informatie worden ingezet in de communicatie tussen belanghebbenden in de keten, en naar de uiteindelijke eindconsument?

Naast dit wetenschappelijk onderzoek zal het FCCV ook de toepassing van genoemde voedsel-informatie verder oppakken. In samenwerking met o.a. HEFI 3 en de Brightlands campus Greenport Venlo wordt een Food Concepts Centre opgericht waar regionale en internationale bedrijven terecht kunnen met vragen over voedselveiligheid, voedingsinformatie etc. Deze nieuwe opzet maakt het mogelijk om ondernemers toegang te geven tot de laatste

wetenschappelijk inzichten en om wetenschappelijk onderzoek te doen naar actuele ondernemersvraagstukken waardoor er weer meer wetenschappelijk voedingsinformatie voor handen komt.

Food Concepts Centre

Zoals hierboven vermeld gaan HEFI 3 en het FCCV samen met de Brightlands Campus Greenport Venlo een 'Food Concepts Centre' opzetten als een HEFI/FCCV spin-off die wetenschappelijk kennis valoriseert betreffende innovatievraagstukken t.a.v. productontwikkeling, smaaktesten, voedingsinformatie en -claims. Enerzijds geeft deze valorisatie spin-off middels een een-loket-functie invulling aan een behoefte die de afgelopen jaren bij ondernemers is geconstateerd met betrekking tot genoemde innovatievraagstukken. Anderzijds heeft het FCC ook een maatschappelijke functie door wetenschap te verbinden- en beschikbaar te maken voor de dagelijkse praktijk.

Door de positionering binnen de Brightlands Campus greenport Venlo ambieert het FCC vooral een fysieke en laagdrempelige plek te zijn met high-end faciliteiten waar bedrijven in de voedselketen, die bezig zijn met vernieuwende, gezonde(re) en/of duurzame(re) voedingsproducten, geholpen kunnen worden met genoemde innovatievraagstukken t.a.v. productontwikkeling, smaaktesten, voedingsinformatie en -claims. Het FCC past daarmee naadloos in de toekomstvisie van de campus waar vanuit alle vier de kwadranten van de keten gekeken wordt naar de wetenschappelijk en toepassingsvraagstukken

Er bestaat door de grote hoeveelheid aanvragen van bedrijven naar genoemde innovatievraagstukken nu momentum om het FCC op te richten. Hiermee wordt niet uitgesloten dat het FCC op enig moment kan 'opgaan' in een grotere een-loket-gedachte propositie voor ondernemers op de Brightlands Campus Greenport Venlo. FCC is daarmee een voorloper op een aantrekkelijke brugfunctie tussen campus, wetenschap en bedrijven en verhoogt daarmee de aantrekkingskracht en bekendheid van de campus. Voor het opzetten en exploiteren van het FCC zal géén financiering uit de HEFI-businesscase worden aangewend.

Plan van aanpak leerpunten evaluatie

Uit de in hoofdstuk 2 beschreven conclusies van de in- en externe evaluatie komt duidelijk naar voren dat de huidige onderzoeksgroepen nog een te beperkte kritische massa (kernstaf) hebben en dat het voor de werving van 2^{e} & 3^{e} geldstroommiddelen van groot belang is de onderzoeksgroepen duidelijk te profileren opdat er een hefboomwerking ontstaat op de geïnvesteerde- en binnen te halen middelen.

Met bovengenoemde beschrijving van het onderzoek in de periode 2022- 2026 is er een inhoudelijk plan gepresenteerd voor het academisch onderzoek in de komende periode. Dit plan kan alleen dan worden uitgevoerd als de aandachtspunten van de in-en externe evaluatie worden aangepakt. Het plan hiertoe kan als volgt worden omschreven:

Achterblijven externe geldstroomopbrengsten

De inspanningsverplichting met betrekking tot 2e- en 3e geldstroomopbrengsten is niet volledig behaald maar was ambitieus gezien de kleine groep 'Principle Investigators' (PI's; te weten 1 per onderzoekslijn). De algemene ervaring leert dat de succeskans van ingediende tweede en derde geldstroom projecten bij bijvoorbeeld de overheid (inclusief overheidsfinanciering voor publiek-private samenwerking), collectebusfondsen, stichtingen en de EU tussen de 1 en 10% ligt. Enerzijds zal daarom de ambitie voor de komende periode gebaseerd zijn op een voortzetting van het gerealiseerde opbrengstenniveau in de eerste tranche met daarin een ambitieuze doch realistische doorgroei naar het einde van de tweede tranche in 2026. Daarnaast zullen de betrokken PI's in de toekomst sterker worden ondersteund bij het doen van aanvragen en wordt er actiever gestuurd op het doen van grotere projectaanvragen binnen de publiek-private samenwerkingsinstrumentarium en consortiumaanvragen (NL en EU) waarbij het streven is waar mogelijk regionale partners te betrekken. De ambitie is per jaar per PI groep funding binnen te halen om tenminste 1 nieuwe promovendus aan te kunnen stellen.

Vergroten kritische massa

De kritische massa van de onderzoekslijnen wordt vergroot door a. de onderlinge samenwerking nog meer te stimuleren en b. door de onderzoekers in te bedden binnen grotere onderzoeksverbanden. Voor HEFI 2 betekent dit een inbedding binnen de onderzoeksschool NUTRIM. De onderzoekers zullen daarnaast worden ingebed bij een bestaande vakgroep (Humane Biologie) voor het borgen van voldoende kritische massa alsook optimale synergie en samenwerking met NUTRIM. De onderzoekers van HEFI 1,2, 3 en FCCV vormen samen een Venlose onderzoeksgroep en zullen nadrukkelijke thematische interactie krijgen met het Future Farming Institute en de onderzoeksgroepen als Sensor-engineering, Data Science te Maastricht en de leerstoel Jeugd, Voeding en Gezondheid.
Door onderzoekers deel te maken van grotere groepen wordt ook het aanvragen van fondsen kansrijker.

Borgen continuïteit onderzoek na afloop 2e tranche kennis-as subsidiemiddelen

Het uitgangspunt bij de HEFI-investeringen die de afgelopen jaren door de UM en Provincie Limburg zijn gedaan, is gericht op het duurzaam inbedden van de HEFI-onderzoekslijnen binnen onze organisatie alsook op de Brightlands Campus Greenport Venlo. Deze intentie blijkt eens te meer uit het ontwikkelpad van de Brightlands Campus Greenport Venlo, dat samen met Ronald Berger is ontwikkeld, waar de HEFI-onderzoekslijnen, ingebed binnen het onderzoekskwadrant 'Sustainable Nutrition', een van de vier pijlers zijn voor de verdere ontwikkeling van het onderzoek op de campus. De benodigde continuïteit van het onderzoek is daarmee gegeven.

Het onderbrengen van de HEFI-onderzoekslijnen binnen de hierboven genoemde onderzoeks-verbanden zal naast het vergroten van de kritische massa en de kansen op funding, ook bijdragen aan het borgen van de continuïteit. De PI's van de onderzoekslijnen zullen resultaatverantwoordelijk worden voor hun eigen onderzoekslijn, hetgeen een extra stimulans is om additionele middelen te genereren voor borging van continuïteit. We hebben de intentie om de huidige vaste onderzoeksstaf na afloop van de kennis-as subsidieperiode te laten indalen binnen de vaste formatie van de universiteit. Daarbij zullen de onderzoekers ook hun bijdrage moeten leveren aan het bestaande en nieuw te ontwikkelen onderwijs om Rijksbijdrage voor hun onderzoeksgroep te genereren. Hiermee wordt de inzet op lange termijn en daarmee het fundament van de onderzoeksgroepen geborgd. Het is common practice binnen en beleid van de betrokken faciliteiten om ook na afloop van de kennis-as subsidiemiddelen te blijven sturen op werving van onderzoeksgelden om zo het volume per PI groep constant te houden en waar mogelijk te doen groeien.

Versterken profilering en samenwerking

De profilering van het onderzoek op het gebied van Voeding en Gezondheid op UM Campus Venlo wordt aangescherpt zoals boven beschrijven en tevens worden uitgebreid in lijn met de nieuwe Brightlands Campus Greenport Venlo visie op het gebied van Voeding en Gezondheid alsook Future Farming. Om verder bij te dragen aan deze zichtbaarheid en profilering van het onderzoek op UM Campus Venlo zal de focus worden aangepast zoals in dit hoofdstuk beschreven.
Voor het toekomstige domein Sustainable Nutrition wordt een strategie geformuleerd, teneinde een duidelijke onderzoeksfocus te positioneren, de samenwerking met andere onderzoekslijnen te stimuleren, de verbinding te faciliteren met de regio en met Maastricht alsook met nationale en internationale kennisinstellingen en andere partners. Om het unieke ketenbrede karakter van BCGV optimaal te benutten is het tevens de ambitie dat tenminste de helft van de projecten gebaseerd dient te zijn op de samenwerking met andere BCGV-onderzoekslijnen en/of regionale partners.

Onderzoeksoutput 2022 - 2026

Gebaseerd op de in de eerste tranche van de subsidiebeschikking opgenomen outputcriteria, volgt hierna een overzicht van de onderzoeksoutput van de gezamenlijke HEFI-onderzoekslijnen voor de periode 2022 - 2026.

Jaar / Onderzoeksoutput	2022	2023	2024	2025	2026
Wetenschappelijke publicaties	40	42	44	46	48
Promoties	2	3	3	3	4
2e/3e geldstroom[2]	€ 387.516	€ 672.343	€ 1.006.000	€ 1.297.000	€ 1.411.000
Afstudeerscripties/ Stages	28	30	32	36	38
Onderwijsinzet	1000 uur	1000 uur	1000 uur	1000 uur	1000 uur
fte. (vaste kernstaf)	7,5	7,5	8,5	8,5	9,5
Maatschappelijke dienstverlening	21	25	28	30	33

Figuur 5: onderzoeksoutput HEFI-onderzoekslijnen

Voorts zal vooral worden ingezet op:

- de samenwerking met andere campussen en onderzoeksgroepen,
- het (binnen HEFI / FCCV) gezamenlijk indienen van onderzoeksvoorstellen, en
- maatschappelijke impact en samenwerking.

De genoemde verplichtingen zorgen voor een solide basis voor de HEFI-onderzoekslijnen en zal door het toenemen van de kritische massa en een toegenomen wervingskracht zorgdragen voor een duurzame inbedding van het HEFI-onderzoek te Venlo.

[2] Conform de subsidiebeschikking van de eerste tranche, is het verwerven van 2e/3e geldstroom een inspanningsverplichting.

5. Financiën

FSE heeft als penvoerende faculteit van de onderwijs- en onderzoeksactiviteiten te Venlo het heft in handen genomen om in opdracht van het College van Bestuur en in samenwerking met FHML en SBE een visie op te tekenen voor de verdere betrokkenheid van de Universiteit Maastricht op de Brightlands campus Greenport Venlo. De HEFI-onderzoekslijnen zullen ingebed worden in deze toekomstvisie en daarmee zal er een duurzame inbedding gerealiseerd worden van de HEFI-onderzoekslijnen in Venlo.

Tijdens de periode 2017 tot en met 2021 is gebouwd aan de basis van de HEFI-onderzoekslijnen. Tijdens deze eerste tranche is de kernstaf aangesteld en is de infrastructuur (verbouwing en inrichting laboratoria) gerealiseerd. In de periode 2022 tot en met 2026 ligt de nadruk op het verder verstevigen van deze basis om zo een duurzame inbedding van de HEFI-onderzoekslijnen in Venlo te garanderen.

De begroting bestaat uit 3 onderdelen:

- Totaal begroting van de HEFI en FCCV-onderzoekslijnen (figuur 6);
- Subsidiabele kosten van de HEFI en FCCV-onderzoekslijnen (figuur 7);
- Overzicht extern gefinancierd onderzoek (figuur 8).

De aan de Provincie Limburg gevraagde subsidie is uitsluitend bedoeld voor de “subsidiabele kosten van de HEFI en FCCV-onderzoekslijnen”.

Kosten	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
Afschrijvingen	€304.138	€291.749	€240.444	€221.399	€112.536	€1.170.266
Personele lasten (zonder de opslag voor de indirecte kosten)	€1.103.351	€1.139.570	€1.294.432	€1.398.032	€1.456.628	€6.392.013
Totale indirecte kosten	€807.663	€630.854	€496.479	€305.526	€263.092	€2.503.613
Overige directe kosten	€240.000	€330.000	€420.000	€490.000	€520.000	€2.000.000
TOTAAL	**€2.455.152**	**€2.392.172**	**€2.451.355**	**€2.414.956**	**€2.352.256**	**€12.065.891**

Opbrengsten						
Co financiering PL	€825.979	€687.037	€577.390	€446.601	€376.013	€2.913.020
Rijksbijdrage promoties	€56.000	€112.000	€196.000	€224.000	€196.000	€784.000
2e en 3e geldstroom	€387.516	€672.343	€1.006.000	€1.297.000	€1.411.000	€4.773.859
Eigen bijdrage	€1.185.657	€920.792	€671.965	€447.355	€369.243	€3.595.012
TOTAAL	**€2.455.152**	**€2.392.172**	**€2.451.355**	**€2.414.956**	**€2.352.256**	**€12.065.891**

Figuur 6: Totaal begroting van de HEFI en FCCV-onderzoekslijnen.

Kosten	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
Afschrijvingen	€304.138	€291.749	€240.444	€221.399	€112.536	€1.170.266
Personele lasten (zonder de opslag voor de indirecte kosten)	€825.835	€667.226	€578.432	€461.032	€435.628	€2.968.154
Totale indirecte kosten	€807.663	€630.854	€496.479	€305.526	€263.092	€2.503.613
Overige directe kosten	€130.000	€130.000	€130.000	€130.000	€130.000	€650.000
Totaal	**€2.067.637**	**€1.719.829**	**€1.445.355**	**€1.117.956**	**€941.256**	**€7.292.033**

Opbrengsten						
Co financiering PL	€825.979	€687.037	€577.390	€446.601	€376.013	€2.913.020
Rijksbijdrage promoties	€56.000	€112.000	€196.000	€224.000	€196.000	€784.000
2e en 3e geldstroom	€0	€0	€0	€0	€0	€0
Eigen bijdrage	€1.185.657	€920.792	€671.965	€447.355	€369.243	€3.595.012
TOTAAL	**€2.067.637**	**€1.719.829**	**€1.445.355**	**€1.117.956**	**€941.256**	**€7.292.033**

Figuur 7: Subsidiabele kosten van de HEFI en FCCV-onderzoekslijnen.

Kosten	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
Afschrijvingen	€0	€0	€0	€0	€0	€0
Personele lasten (zonder de opslag voor de indirecte kosten)	€277.516	€472.343	€716.000	€937.000	€1.021.000	€3.423.859
Overige directe kosten	€110.000	€200.000	€290.000	€360.000	€390.000	€1.350.000
TOTAAL	**€387.516**	**€672.343**	**€1.006.000**	**€1.297.000**	**€1.411.000**	**€4.773.859**

Opbrengsten						
Co financiering PL						€0
Rijksbijdrage promoties						€0
2e en 3e geldstroom	€387.516	€672.343	€1.006.000	€1.297.000	€1.411.000	€4.773.859
Eigen bijdrage						€0
TOTAAL	**€387.516**	**€672.343**	**€1.006.000**	**€1.297.000**	**€1.411.000**	**€4.773.859**

Figuur 8: Overzicht extern gefinancierd onderzoek (2e en 3e geldstroom)

Toelichting op de “Subsidiabele kosten van de HEFI en FCCV-onderzoekslijnen”

De begroting “Subsidiabele kosten van de HEFI en FCCV-onderzoekslijnen” (figuur 7) bedraagt voor de periode 2022 tot en met 2026 € 7.292.033. In de periode 2022 tot en met 2026 wordt de nadruk gelegd op het verder verstevigen van de gelegde basis tijdens de eerste tranche. Onderdeel hiervan betreffen de investeringen in infrastructuur waarvoor er in de komende periode geen vervangingsinvesteringen zijn opgenomen in de subsidiabele begroting. Indien er apparatuur vervangen moet worden in de komende periode dan wordt deze bekostigd uit “extern gefinancierd onderzoek (2de / 3de geldstroom)” of vanuit de eigen bijdrage van de Universiteit Maastricht. Hierdoor hebben de “Afschrijvingen” uitsluitend betrekking op de afschrijvingskosten van de verbouwingen en de huidige apparatuur en zijn deze lager ten opzichte van de initiële business case.

Echter om de inbedding van de HEFI-onderzoekslijnen in Venlo te verstevigen en te garanderen is een extra investering nodig in kernstaf (plus 2,0 fte.). Deze extra investering is bedoeld om het wervend vermogen (“extern gefinancierd onderzoek”) van de onderzoekslijnen te versterken. De “personele lasten” zullen hierdoor ten opzichte van de initiële business case stijgen. Echter, omdat de zittende

promovendi de komende jaren promoveren, uit dienst gaan en geen nieuwe promovendi worden aangesteld ten laste van de eerste geldstroom (maar budgetneutraal ten laste van de te verwerven 3e geldstroom) dalen de personele lasten in de komende jaren meer dan de stijging van de extra aan te stellen kernstaf. Hierdoor dalen de personele lasten per saldo van € 825.835 in 2022 naar € 435.628 in 2026.
Vanaf 2025 zullen de “personele lasten” uitsluitend betrekking hebben op de kernstaf. Verder is de begroting opgesteld conform de Kennis-As richtlijnen hetgeen betekent dat er gerekend wordt met een full-cost tarief per WP-uur. In de begroting is gerekend met een full-cost tarief van € 52,55 per uur. In de initiële business case werd gerekend met een full-cost tarief van € 45,17 per WP-uur. Hierdoor zijn de “Indirecte kosten” gestegen ten opzichte van de initiële business case. Deze extra kosten vertalen zich in een hogere eigen bijdrage van de Universiteit Maastricht. De “overige directe kosten” hebben betrekking op de aanschaf van grondstoffen, chemicaliën en kosten van onderhoud van apparatuur.

Voor de financiering van de voorliggende begroting wordt een bijdrage van € 2.913.020 van de Provincie Limburg gevraagd. Hetgeen gelijk is aan de raming van de tweede tranche zoals opgenomen in de initiële businesscase.

Toelichting op de “Extern gefinancierd onderzoek (2de en 3de geldstroom)”

De begroting extern gefinancierd onderzoek (figuur 8) is onderdeel van de totale begroting (figuur 6) en laat de ambitie externe contractbaten zien voor de tweede tranche. De aanname is dat de kosten gelijk zullen zijn aan de gerealiseerde contractbaten. Vanuit de te verwerven contracten worden nieuwe aanstellingen gerealiseerd die de gesubsidieerde basisbezetting zullen versterken. Dit vertaalt zich in personele lasten alsmede overige directe kosten. Daarbij kan worden gedacht aan kosten voor uitvoering van het onderzoek, kosten voor trainingen, congresbezoeken en aanschaf van grondstoffen en chemicaliën.

Evaluatie
Healthy Eating and Food Innovation
Onderzoekslijnen

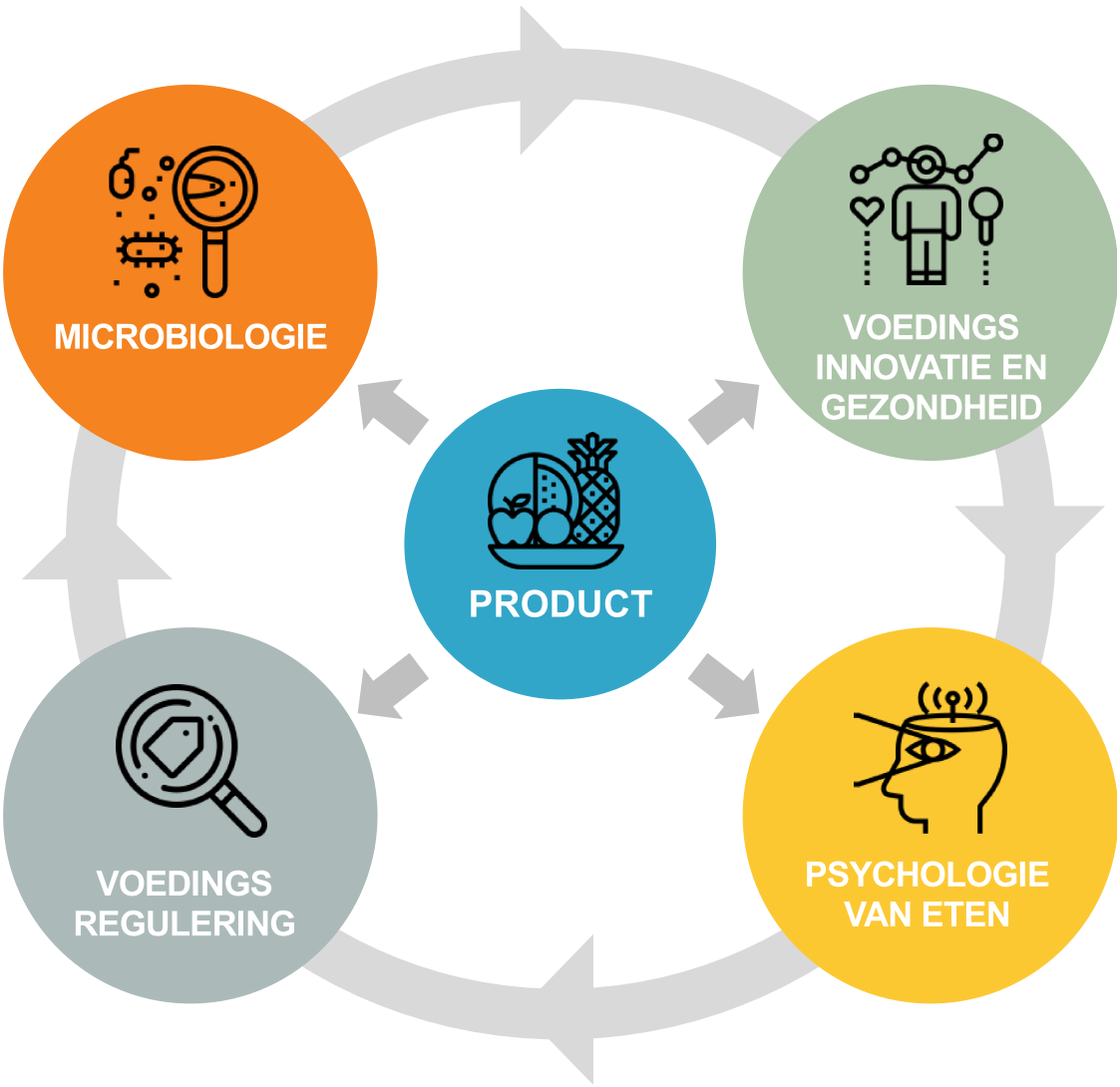

Door:
Prof. Dr. Ir. T. van Kempen, PhD
Dr. H.W. Vriezen

15 december 2021

Inhoudsopgave

Inleiding **3**

De HEFI onderzoekslijnen **3**

De microbiologische (HEFI 1) *3*

Voedingsinnovatie en gezondheid (HEFI 2) *4*

Psychologie van het eten (HEFI 3) *4*

Food Claims Centre Venlo (FCCV) *4*

De subsidiebeschikking **5**

Evaluatie: **5**

Evaluatie van overeengekomen verplichtingen *6*

Resultaatverplichtingen 6

Inspanningsverplichtingen 7

Uitkomsten van gesprekken 9

Toekomstvisie **11**

Conclusie **12**

Inleiding

Voor u ligt de evaluatie van het Health Eating and Food Innovation (HEFI) onderzoeksprogramma over de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2020.

Het HEFI-onderzoeksprogramma bestaat uit een viertal onderzoekslijnen, en microbiologische, een betreffende voedingsinnovatie en gezondheid, een inzake psychologie van het eten en één waarin voedingsinformatie en voedingswetenschappen worden bestudeerd (het Food Claims Centre Venlo (FCCV)). De eerste drie zijn gevestigd op de Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV). Het FCCV is nu gevestigd in de binnenstad campus van de Universiteit Maastricht te Venlo.

In 2009 is in samenwerking tussen de Provincie Limburg en de Universiteit Maastricht (UM) gestart met de bouw van een academische omgeving te Venlo. Gestart werd met twee masters, Msc. Health Food Innovation Management en de Msc. Global Supply Chain Management and Change welke inmiddels zijn uitgegroeid tot stabiele masterprogramma's met een goede instroom. In 2015 is te Venlo gestart met bachelor onderwijs; het University College Venlo (UCV). Deze bachelor heeft een zogenaamd open curriculum en biedt studenten daarmee de mogelijkheid zich klaar te stomen voor een veelheid aan masterprogramma's, waaronder die te Venlo.

De HEFI onderzoekslijnen zijn gestart in 2017. Door de start van deze onderzoekslijnen is er sprake van een volwaardige academische campus die naast bachelor- en masteronderwijs ook onderzoek aanbiedt. Een ideale voedingsbodem voor verdere groei van- en innovatie op de Brightlands Campus Greenport Venlo.

De HEFI onderzoekslijnen

Ondergebracht in vier onderzoekslijnen biedt HEFI een samenhangend onderzoekspakket dat middels een samenspel van medische, psychologische en juridische aspecten onderzoek verricht naar zowel de bevordering van gezond eten als naar de gezondheidseffecten van voeding en de ontwikkeling van nieuwe, gezonde voedingsproducten. Zo worden wetenschappelijk onderbouwde stappen gezet naar de ontwikkeling van nieuwe, gezonde voeding(smiddelen).

De microbiologische (HEFI 1)

Binnen deze onderzoekslijn bestudeert het team van prof. Koen Venema de centrale vraag hoe de darmflora en voeding op elkaar inspelen en wat de hiervan de gevolgen zijn voor ziekte en gezondheid. Naast bacteriën bevat de darmflora ook schimmels en gisten, en virussen, en deze micro-organismen tezamen beïnvloeden de gezondheid van de gastheer. Modulatie van de samenstelling en de activiteit van de darmflora wordt bestudeerd in de gevalideerde, dynamische, computergestuurde in vitro modellen van het maag-darm kanaal, ontwikkeld door TNO. In het model van de maag en dunne-darm (TIM-1) wordt de overleving van probiotica onderzocht in (zuivel)drankjes, maar ook in capsules, tabletten en sachets. Daarnaast wordt er gekeken naar het effect van probiotica op digestie-processen, zoals dat van plantaardige eiwitten. In het model van de dikke-darm (TIM-2) wordt m.b.v. allerlei voedingsingrediënten de samenstelling en activiteit van de darmflora bestudeerd. Tevens worden bacteriofagen ingezet om pathogene micro-organismen af te doden. De in vitro modellen worden gebruikt voor onderzoek in mens en dier (varken en kip; de laatste ontwikkeld binnen HEFI-1). Naast in vitro experimenten participeert het team ook in allerlei klinische trials en is er samenwerking met HEFI-2 (rol van microbioom bij prestaties van sporters) en HEFI-3 (rol van microbioom bij ontwikkeling van eetgewoonten en smaakvoorkeuren).

Voedingsinnovatie en gezondheid (HEFI 2)

Binnen de onderzoekslijn Food Innovation and Health ontwikkelt en onderzoekt het team van dr. Freddy Troost nieuwe voedingsconcepten voor het verbeteren van gezondheid. Het wetenschappelijk onderzoek richt zich op de ontwikkeling en bestudering van voedingsconcepten die toepasbaar zijn in de dagelijkse praktijk; de focus ligt op voeding om gezondheid van specifieke doelgroepen te optimaliseren en aandoeningen te voorkomen. Op dit moment worden voedingsconcepten ontwikkeld die kunnen worden ingezet bij de preventie en behandeling van mensen met overgewicht, problemen die gerelateerd zijn aan het spijsverteringskanaal zoals overgevoeligheid voor gluten, functieverlies door veroudering van spierfunctie bij sporters. Daarnaast wordt basaal wetenschappelijk onderzoek verricht naar bijvoorbeeld de vertering van voedsel in mensen. Waar dergelijk wetenschappelijk onderzoek zich meestal richt op bestudering van losse ingrediënten ligt de focus binnen HEFI nadrukkelijk op toepassing in de praktijk; in dit voorbeeld betekent dit bestudering van de afbraak van volledige voedingsproducten, aangezien de mens geen losse ingrediënten tot zich neemt maar volledige en complexe voeding. Onderzoek vindt plaats op gespecialiseerde laboratoria binnen HEFI en met behulp van biosensoren en andere technieken in de thuissituatie. Complexe medische interventies vinden plaats op, en in samenwerking met, medische centra (o.a. VieCuri te Venlo en MUMC+ te Maastricht).

Psychologie van het eten (HEFI 3)

Binnen de psychologie van het eten bestudeert prof. Remco Havermans samen met zijn onderzoekers de centrale vraag waarom wij eten wat wij eten. Daarbij concentreert het team zich op eetgedrag (voedselkeuze, gewoonten, inname) en smaakbeleving (waarneming en waardering) met als missie ‘beter leven door beter eten’. Specifieke vraagstukken binnen deze missie zijn onder andere naar de impact van chemotherapie op smaakbeleving en smaakverandering bij patiënten met COPD. Door de onderzoekers wordt tevens onderzoek gedaan naar voedseleducatie; hoe kan kinderen geleerd worden een gezondere eetkeuze te maken en wat is acceptatie en efficiëntie van ‘voedselnudges’. Voornoemde studies leveren behalve fundamentele kennis ook direct maatschappelijk en economisch relevante verwaarding van de kennis op. Dit is kennis die direct kan worden gebruikt voor: voedselinnovatie, professionalisering ondersteunende zorg in ziekenhuizen, ontwikkeling van efficiënte voedseleducatieprogramma’s voor het basisonderwijs, implementatie van voedselbeleid om gezonde eetpatronen te stimuleren en het opzetten van diensten zoals het Brightlands Test, Taste, and Concept Centre.

Food Claims Centre Venlo (FCCV)

Binnen de onderzoekslijn Food Claims Centre Venlo doet het team van dr. Alie de Boer onderzoek naar hoe je *wetenschappelijk* kunt aantonen dat voeding *juridisch gezien* veilig, gezond en duurzaam is. Om een weloverwogen keuze te kunnen maken in de aankoop van een product, is het essentieel dat door de gehele voedselketen andere belanghebbenden – onder andere bedrijven, en uiteindelijk de consument – deze informatie kunnen krijgen. Dergelijke informatie mag allereerst niet misleidend zijn, maar vaak worden er aanvullende eisen gesteld vanuit Europees levensmiddelenrecht, voor zowel informatie die verplicht moet worden gegeven door de keten (zoals veiligheidsaspecten) als informatie die vrijwillig wordt toegevoegd (zoals gezondheidsclaims, waarmee wordt verteld over gezondheidseffecten). Maar het is lang niet altijd duidelijk hoe deze informatie gegenereerd kan worden, of hoe de informatie optimaal kan worden gedeeld. Daarnaast is het de vraag wat het effect is van het eisen en geven van zulke informatie, op verschillende belanghebbenden in de keten. Binnen het FCCV wordt daarom onderzoek gedaan op het snijvlak van voedingswetenschappen, beleid en levensmiddelenrecht naar: (a) de *eisen* die worden gesteld aan het bewijs dat kan aantonen of voeding veilig, gezond en duurzaam is; (b) de ontwikkeling en validatie van *methoden* om zulk bewijs te genereren; en (c) de effecten van voedingsbeleid op alle belanghebbenden. Hierin zijn diverse (inter-)nationale samenwerkingen in aangegaan. Ook binnen HEFI wordt

samengewerkt, bijvoorbeeld in het onderzoeken van smaakbeleving en voedselinformatie over vleesalternatieven (HEFI-3).

De subsidiebeschikking

Het opzetten van de HEFI-onderzoekslijnen betreft een triple helix samenwerking tussen de Provincie Limburg, de Universiteit Maastricht en het bedrijfsleven en is vormgegeven middels een subsidieaanvraag, een subsidiebeschikking en een bijbehorende begroting. De susbidiebeschikking is gedateerd 26 september 2019 met als kenmerk: 2019/69940 en zaaknummer SAS-2017-04498.

De toegekende subsidie (met bovengenoemd kenmerk) handelt over de periode 2017-2026 waarbij de totale projectkosten k€ 24.049 bedragen verdeeld over twee tranches. De eerste tranche handelt over de periode 2017 tot en met 2021 waarbij de projectkosten zijn begroot op k€ 11.627. De tweede tranche gaat over de periode 2022 tot en met 2026 waarbij de projectkosten zijn begroot op k€ 12.422. De provinciale bijdrage hierin is begroot op k€ 2.913

In de subsidiebeschikking zijn tal van resultaat- en inspanningsverplichtingen opgenomen waaraan de voortgang van de onderzoekslijnen worden gemeten. Over deze verplichtingen is conform afspraak jaarlijks gerapporteerd middels jaarplannen (toekomstgericht) en voorgangsrapportages (terugkijkend). Alle plannen en rapportages over de periode 2017-2020 zijn inmiddels vastgesteld.

Onderdeel van de subsidie is een evaluatie.
De evaluatie handelt over de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2020 en:

- geeft een oordeel over de wijze waarop en de mate waarin de in deze beschikking opgenomen resultaatverplichtingen en inspanningsverplichtingen daadwerkelijk zijn gerealiseerd, en
- geeft antwoord op de vraag of het project zelfstandig kan voortbestaan aan het einde van de looptijd van het project en zonder additionele provinciale financiering?

Evaluatie:

De evaluatie van HEFI heeft plaatsgevonden in week 46 van 2021 en is verricht door een externe commissie van twee personen. Het eerste lid is prof.dr.ir. Theo van Kempen PhD. De heer Van Kempen is adjunct professor bij North Carolina State University en als Discovery Lead werkzaam voor Nutreco, een internationaal opererend Nederlands bedrijf in de productie van en handel in diervoeding en vlees.
Het tweede lid is dr. Wim Vriezen. De heer Vriezen werkt voor BASF's Vegetable Seed business (Nunhems Netherlands BV) als Expert Scientist. In zijn functie adviseert hij het management van BASF over ontwikkelingen op wetenschappelijk gebied en leidt hij een onderzoeksgroep plantengenomica. BASF is een wereldwijde speler in oplossingen voor aantrekkelijke en duurzame gezonde voeding.

Voor de evaluatie van de HEFI onderzoekslijnen is een aantal gesprekken gevoerd met de hoofdonderzoekers als ook andere stakeholders binnen en buiten de UM waaronder prof.dr. Cleij, decaan van de Faculty of Science and Engineering (FSE), prof.dr. D. Jonkers, wetenschappelijk directeur van de NUTRIM onderzoeksschool naar o.a. voeding en gezondheid, alsook ir. L. Litjens en dr. B. Teunissen (in opdracht van en vanwege afwezigheid van mw. S. Goetgeluk, directeur van de Brightlands Campus Greenport Venlo) als business developers en vertegenwoordigers van het lokale bedrijfsleven. Op basis van deze gesprekken en de vooraf doorgenomen stukken (zie bijlage 1) heeft de commissie het volgende geconstateerd en geëvalueerd.

Evaluatie van overeengekomen verplichtingen

In de subsidiebeschikking zijn in goed overleg tussen de Provincie Limburg en de Universiteit Maastricht, waaronder de huidige hoofdonderzoekers, een aantal resultaatverplichtingen opgesteld. Met betrekking tot deze resultaatverplichtingen is afgesproken dat deze niet per individuele onderzoekslijn worden beoordeeld maar per onderzoeksprogramma als geheel.

Resultaatverplichtingen

De evaluatiecommissie heeft ten aanzien van de navolgende resultaatverplichtingen het volgende vastgesteld. Voor een gedetailleerde onderbouwing wordt verwezen naar de eerder vastgestelde jaarplannen en voortgangsrapportages.

- Aantallen publicaties en promoties
  De commissie ziet dat de aantallen publicaties en promoties grotendeels zijn behaald (zie figuur 1).
  Het feit dat er ook al promoties hebben plaatsgevonden in de korte tijd nadat het onderzoek is gestart, geeft aan dat het onderzoek inhoudelijk op het goede wetenschappelijke spoor zit en de hoogste academische graad ook in Venlo met succes kan worden behaald.

- Aantal werkzame fte's per onderzoekslijn, waarbij de minimale fte's per onderzoekslijn genoemd in het projectplan worden behaald;
  De commissie stelt vast dat de beoogde werkgelegenheid binnen de onderzoekslijnen te Venlo is aangesteld conform afspraak (zie figuur 1).

- Iedere onderzoeksleider geeft minimaal één onderwijsblok of één blok practicumcollege (in het HEFI lab) per collegejaar binnen het University College Venlo, de master Health Food Innovation Management of de master Global Supply Chain Management and Change;
  Terzake stelt de commissie vast dat hieraan ruimschoots wordt voldaan, waaronder:
  - *Alie de Boer coördineert/ doceert jaarlijks de UCV vakken Modelling Nature (VCO1001), Presentation Skills (VSK2005), Food Safety (VSC3204), Leadership Skills (VSK2009), IInterviewing (VPR2005). Ook doceert zij in de Msc. HFIM in het vak Health Foods, Scientific and Regulator (HFV2001).*
  - *Freddy Troost coördineert/ doceert jaarlijks het HFIM vak Consumer Concerns, health Targets and Market Segments (HFV1001) en tevens de masteropleiding Health Food Innovation Management.*
  - *Remco Havermans coördineert/ doceert jaarlijks de UCV vakken Taste (VCS 3102), Psychology of Eating (VSS2101), Capstone (VCA3000) en Philosophy of Science (VCO1002). Remco participeert ook jaarlijks in de Msc. HFIM in het vak Consumer concerns (HFV1001).*
  - *Koen Venema coördineert/ doceert jaarlijks het UCV vak Gut Microbiology (VSC 3101)*

- Binnen het HEFI onderzoeksprogramma worden de volgende aantallen stageplekken gerealiseerd hierbij wordt aangegeven van welke onderwijsinstellingen studenten afkomstig zijn.
  De commissie heeft vastgesteld dat de afgesproken stageplekken zijn gerealiseerd (zie figuur 1).

- Het aanleveren van een notitie met de stand van zaken rondom de gecontracteerde externe opdrachten, de huidige acquisitieactiviteiten en plan van aanpak voor vervolg (doorgaan zoals nu/intensiveren/etc) voor 31 december 2019.

De notitie met stand van zaken is als onderdeel van de rapportages eerder aangeleverd. Aan de resultaatverplichting is daarmee voldaan.

- Het organiseren van een congres / summerschool / bijscholingstraject(en) voor professionals.
  Reeds in 2017 heeft het Food Claims Center Venlo een summerschool georganiseerd voor professionals genaamd 'Food, Toxicology and EU law'. In 2018 is vanuit het FCCV een kennistraject opgezet in samenwerking met het LIOF. De resultaatverplichting is daarmee ingelost.

- Samenwerkingsverbanden met andere Brightlandscampussen (twee stuks gerealiseerd voor 2022).
  De commissie leest in de voortgangsrapportages dat aan deze verplichting ruimschoots is voldaan.
  In de voortgangsrapportage van 2020 staan al drie samenwerkingen benoemd:
  - *de Brightlands Chemelot Campus; een Interreg-project met de onderzoeksgroep Sensor Engineering*
  - *de Brightlands Maastricht health Campus; a. een topsector project naar de waarde van Limburgs Fruit en b. een samenwerking met de faculteit FHML inzake een promotietraject.*

Figuur 1[1]: overzicht van de in de subsidiebeschikking opgenomen resultaatverplichtingen

Resultaat-verplichting	Omschrijving indicator	Realisatie/planning							
		2017 Plan	2017 Realisatie	2018 Plan	2018 Realisatie	2019 Plan	2019 Realisatie	2020 Plan	2020 Realisatie
1	Werkgelegenheid	7,4	9,4	7,4 fte	11,4 fte	7,4 fte	17,1 fte.	7,4 Fte.	21,4
2	Publicaties	17	15	21	7	27	36	29	38
3	Promoties	0	0	0	0	0	1	4	1
4	Stages	8	10	8	11	8	11	8	23

Inspanningsverplichtingen

Naast bovengenoemde resultaatverplichtingen, zijn in de subsidiebeschikking de navolgende inspannings-verplichtingen overeengekomen.

- Het samenwerken met partners rond thema's die aansluiten bij de Brightlands Campus Greenport Venlo;
  De evaluatiecommissie stelt op basis van de doorgenomen stukken vast dat er ruimschoots sprake is van samenwerkingsverbanden met zowel nationale en internationale partners rondom thema's die aansluiten bij de thematiek van de BCGV.

- Het leggen van verbindingen met andere kennispartners op de Campus voor het gezamenlijk ontwikkelen van onderzoekstrajecten;
  De evaluatiecommissie heeft vastgesteld dat er samenwerkingen plaatsvinden met Fontys Hogescholen te Venlo en Eindhoven alsook met HAS Venlo. Beiden houden kantoor op BCGV. Samenwerking vindt plaats via stages en gezamenlijke financieringsaanvragen.

- Het desgevraagd leveren van een actieve bijdrage aan het ontwikkelen van Interreg-samenwerkingen subsidietrajecten;
  De commissie heeft hiervan kennisgenomen en deze ook reeds bij de resultaatverplichtingen benoemd.

[1] *Voor de details van de hier geduide resultaat- en inspanningsverplichtingen verwijst de commissie naar de eerder door de projectleiding aangeleverde en inmiddels vastgestelde jaarplannen en voortgangsrapportages (bijlage 1).*

- 2e en 3e geldstroom (waaronder opdrachten) wordt gegenereerd zoals weergegeven in onderstaande tabel (figuur 2).
  De evaluatiecommissie stelt vast dat het binnenhalen van 2e en 3e geldstroommiddelen voor de HEFI-onderzoekers niet altijd even succesvol is geweest. Deels is dit verklaarbaar doordat de combinatie van het opbouwen van de vier onderzoekslijnen, het verrichten van wetenschappelijk onderzoek en het schrijven van publicaties niet altijd verenigbaar bleek te zijn met het binnenhalen van voldoende externe financiering. Al sinds 2018, mee door een toename van de aanwezige medewerkers, worden er meer fondsen binnengehaald. Naar verwachting zal het werven van externe middelen makkelijker worden naarmate de Brightlands campus groeit, de inbedding meer solide is en de output groeit.
  2020 is een weinig representatief jaar geweest. De Covid-19 pandemie enorme invloed gehad op het wervend vermogen; laboratoria zijn geruime tijd gesloten geweest en onderzoekers zaten in lockdown.

  De evaluatiecommissie stelt vast dat in vergelijking met grote onderzoeksinstituten relatief veel geld binnen HEFI wordt binnengehaald door 'kleinere' commerciële opdrachten. Een logisch gevolg van de inbedding van het onderzoek binnen BCGV en de benaderbaarheid voor het (lokale) midden- en klein bedrijf. Dit brengt ook een relatieve afhankelijkheid en kwetsbaarheid met zich mee. Het binnenhalen van een paar grote grants kan het wervend vermogen enorm boosten.

  Het management van de Universiteit Maastricht wordt geadviseerd sterker in te zetten op het werven van externe middelen. Dit kan o.a. door de onderzoekers te assisteren bij het vinden en aanvragen van additionele financiering in grote Europese subsidieprojecten en -onderzoeksbeurzen. Ook Inbedding in een grotere onderzoekssetting zou naar het oordeel van de commissie daarbij kunnen helpen.

Figuur 2: overzicht van de in de subsidiebeschikking opgenomen inspanningsverplichtingen

Inspannings verplichting	**Omschrijving indicator**	**Realisatie/planning**							
		2017 Plan	2017 Realisatie	2018 Plan	2018 Realisatie	2019 Plan	2019 Realisatie	2020 Plan	2020 Realisatie
1.	2e en 3e geldstroom*	K€ 319	K€ -	K€ 462	K€ 360	K€ 643	K€ 875	K€ 763	K€ 241

Op basis van de stukken die aan de commissie ter beschikking zijn gesteld, waaronder de vastgestelde jaarplannen en voortgangsrapportages, valt op te maken dat de hoofdonderzoekers nagenoeg volledig hebben voldaan aan de aan hun opgelegde resultaatverplichtingen en ook hun inspanningsverplichtingen. De eerste vraag van deze evaluatie 'geeft een oordeel over de wijze waarop en de mate waarin de in deze beschikking opgenomen resultaatverplichtingen en inspanningsverplichtingen daadwerkelijk zijn gerealiseerd' verdient naar het oordeel van de evaluatiecommissie een positief oordeel.

Uitkomsten van gesprekken

Naast de stukken die aan de commissie ter beschikking zijn gesteld, heeft de commissie gesprekken gevoerd met stakeholders die veel informatie hebben opgeleverd die de commissie als zeer waardevol acht voor het begrip van- alsook de toekomst van de HEFI-onderzoekslijnen.

Vooraleerst heeft de commissie uit de gesprekken kunnen opmaken dat er veel waardering is voor wat de hoofdonderzoekers hebben bereikt. De hoofdonderzoekers, bij de start allen in verschillende fases van hun carrière, hebben vier onderzoekslijnen opgezet in een omgeving waar dit (toen) niet gemakkelijk was. Er was géén onderzoeksklimaat te Venlo, er waren geen laboratoria beschikbaar en ook waren er geen directe collega's. De hoofdonderzoekers hebben wat er nu is grotendeels zelf opgebouwd. Uiteraard met steun en onder verantwoordelijkheid van de moederfaculteit(en) te Maastricht.

Het gerealiseerde onderzoekprogramma wordt door gesprekspartners op verschillende manieren getypeerd. Ten eerste als gedegen multidisciplinair wetenschappelijk onderzoek met publicaties in hoog aangeschreven journals die gebruikt worden voor promotieonderzoek ten behoeve van promovendi. Ten tweede wordt het onderzoek, veelal door de ligging op de Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) en de daardoor directe samenwerking met de daar gevestigde bedrijven, beschreven als zowel wetenschappelijk als toegepast-wetenschappelijk. Juist de locatie alsook de laagdrempeligheid waarmee bedrijven toegang hebben tot high-end onderzoeksfaciliteiten wordt als meerwaarde gezien en ook als een pré ten opzichte van andere onderzoeksgroepen te (bijvoorbeeld) Maastricht.

Ook kwam uit de gesprekken naar voren dat de aansluiting van de onderzoekslijnen bij de thematiek van BCGV een bewuste en goede keuze is geweest. De vestiging van de HEFI-onderzoekslijnen en de bijbehorende laboratoria in de Villa Flora hebben ertoe bijgedragen dat de signatuur van de campus werd versterkt en het voor bedrijven een aantrekkelijke locatie werd om zich te vestigen. Zonder alle credits aan de onderzoekslijnen te geven, was de campus evenwel nooit in deze vorm ontwikkeld zonder de aanwezigheid, de thematiek en toegankelijkheid van de HEFI-onderzoekslijnen.

De gesprekken hebben naast tal van verdiensten van het onderzoek en de onderzoekers ook een aantal kritische punten naar voren gebracht. Deze punten zijn indien niet geadresseerd wellicht serieuze bedreigingen voor het duurzaam voortbestaan van de individuele onderzoekslijnen en het HEFI-onderzoeksprogramma als geheel.

Het eerste punt is het (huidige) gebrek aan kritische massa. Alle vier de onderzoekslijnen zijn gebouwd rondom de betreffende hoofdonderzoeker en daarmee ook nog te sterk afhankelijk van de betreffende hoofdonderzoeker. Uiteraard zijn er tal van promovendi, stagiairs, analisten en postdocs actief. Na afloop van de businesscase eind 2026, en bij het uitblijven van structurele financiering, is de kritische massa klein.

Een ander daaraan gekoppeld punt is de huidige inbedding van het onderzoek en daarmee de onderzoekers te Venlo. De onderzoekers alsook de onderzoekslijnen zijn allen ingebed binnen FSE. Een sterk groeiende faculteit met een sterke focus op de bèta sciences. Alhoewel de inbedding historisch duidelijk verklaarbaar is en wellicht ook essentieel geweest voor het opzetten van de vier onderzoekslijnen, is voor de duurzame doorontwikkeling van de onderzoekslijnen inbedding binnen een meer gespecialiseerd instituut wenselijk. Voor de eerste drie HEFI-onderzoekslijnen, de Microbiologische, 'Voedingsinnovatie en gezondheid' alsook 'Psychologie van het eten' lijkt inbedding binnen de (inter)nationaal erkende onderzoeksschool op het gebied van voeding en gezondheid (NUTRIM) voor de hand liggend. Voor het FCCV zou aanhaking bij een grotere onderzoeksgroep met een multidisciplinair karakter een meer natuurlijke habitat zijn. Voor beiden geldt dat een specifiekere inbedding de samenwerking met collega-onderzoekers en het schrijven van grote projectaanvragen (b.v. grands voor consortia) gemakkelijker zal maken.

Een ander kritisch punt waar gesprekspartners aan refereerden is de overlap van een deel van het HEFI-onderzoek te Venlo met onderzoek dat in Maastricht binnen de onderzoeksschool NUTRIM wordt verricht. Alhoewel de focus van het onderzoek te Venlo vooral is gericht op (het gezond houden van) de gezonde mens en Maastricht meer de focus heeft liggen op de zieke patiënt/mens, is er op het gebied van voedingsinnovatie-onderzoek (applicatie van voeding) sprake van enige overlap tussen Venlo en Maastricht. Hierbij dient echter wel in ogenschouw te worden genomen dat het onderzoek in Venlo naast wetenschappelijk ook maatschappelijk relevant en toepassingsgericht is. Er wordt onderzoek verricht naar de effecten van daadwerkelijke voedingsproducten en voedingsinterventies, waar de focus binnen Maastricht sterk gefocust is op het bestuderen van de effecten van losse ingrediënten dan wel supplementen. De commissie is van oordeel dat de mogelijk andere inbedding van de onderzoekslijnen het hoofd biedt aan deze problematiek en zal leiden tot verdere specialisatie en groei van de HEFI-onderzoekslijnen

De uitkomsten van de gesprekken met stakeholders geven een gedegen inzicht in HEFI-onderzoeksprogramma en bieden ook veel aanknopingspunten voor het beantwoorden van de tweede vraag die voorligt in deze evaluatie: “geeft antwoord op de vraag of het project zelfstandig kan voortbestaan aan het einde van de looptijd van het project en zonder additionele provinciale financiering?”

Alvorens antwoord te geven op de tweede vraag, hecht de commissie eraan eerst het volgende mede te delen. Gekeken naar de startsituatie van het onderzoek, kun je met recht vaststellen dat het onderzoek soms echt pionieren was. Inmiddels is er door de hoofdonderzoekers, met steun van de Universiteit, een onderzoeksklimaat opgezet dat klaar is voor de volgende stap. Een van de gesprekspartners beschreef de komende fase van het onderzoek als volgt: ‘de puberteit breekt nu aan’.

In antwoord op de vraag of het HEFI-onderzoeksprogramma zelfstandig kan voortbestaan aan het einde van het project zonder additionele financiering, oordeelt de commissie dat dit mogelijk moet zijn. Belangrijker nog dan dit antwoord, heeft de commissie kennisgenomen van de toekomstplannen van de Universiteit Maastricht te Venlo. Deze plannen bieden een oplossing voor bovengenoemde kritische noten en bieden het HEFI-onderzoeksprogramma een bloeiend vooruitzicht.

Toekomstvisie

De afgelopen maanden is binnen de Universiteit Maastricht, voortbouwend op de reeds bestaande onderwijs- en onderzoeksactiviteiten te Venlo, hard gewerkt aan een visie voor de verdere doorontwikkeling van de universitaire activiteiten op de Brightlands campus te Venlo. De visie wordt inmiddels breed gedragen binnen de Universiteit Maastricht en is ook enthousiast ontvangen bij de Gemeente Venlo, de Provincie Limburg en BASF.

De toekomstvisie betreffende onderzoek voor Venlo is beschreven in vier onderzoekskwadranten. Ieder van de kwadranten heeft naast een onderzoekscomponent ook een bijbehorende onderwijscomponent via bachelor- en/of masteronderwijs.

Figuur 3; toekomstvisie Brightlands campus Greenport Venlo

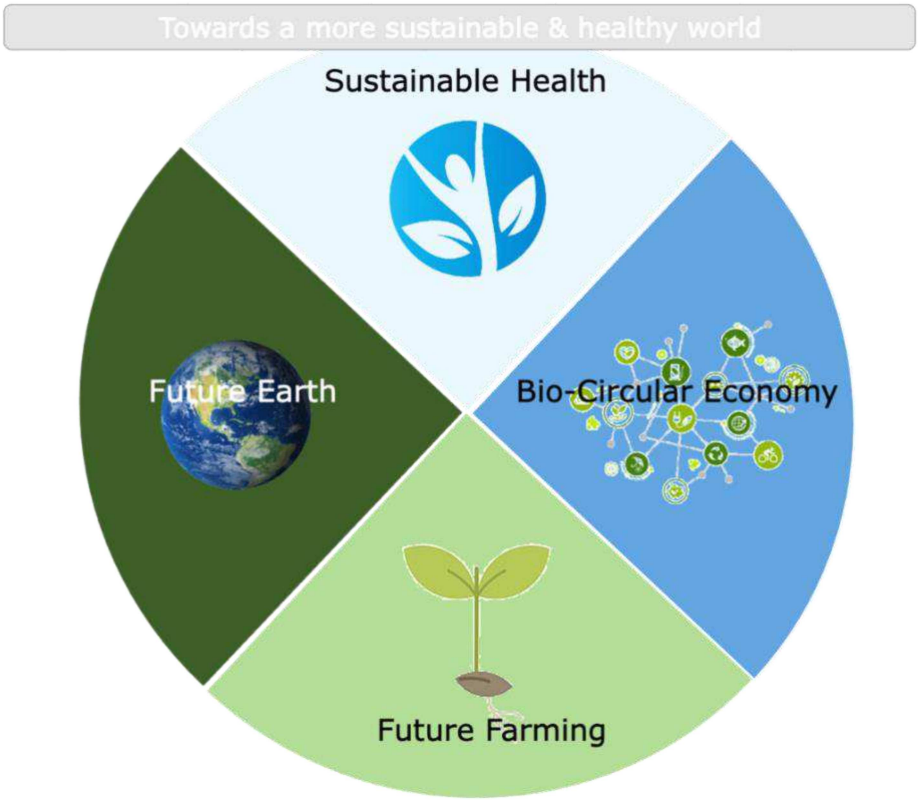

Alhoewel de visie aan de evaluatiecommissie is gepresenteerd, is het aan de Universiteit Maastricht zelf om deze (officieel) extern te presenteren. Waarom de evaluatiecommissie er toch aan refereert is dat deze visie en de uitleg daarbij een antwoord bieden op de kritische noten die in de gesprekken met stakeholders naar voren zijn gekomen.

Op geleide van bovenstaande visie beoogt de Universiteit Maastricht in triple helix verband, met lokale overheden en regionale bedrijven, substantieel te investeren in de BCGV en daarmee mede de kritische massa te vergroten.

Eveneens is bij de presentatie van de visie voorgesteld dat het onderzoekskwadrant ‘Sustainable Health’ (de HEFI 1,2 en 3 onderzoekslijnen) wordt ingebed binnen de FHML-onderzoeksschool NUTRIM, in nauwe samenwerking met de faculteiten FPN, SBE en FSE, om verder ontwikkeling beter te kunnen faciliteren. Het FCCV zal als multidisciplinair onderzoeksinstituut worden ingebed binnen FSE en uiteraard vanuit Venlo blijven doorwerken aan haar inmiddels opgebouwde reputatie op het gebied voedingsinformatie.

Conclusie

De evaluatiecommissie heeft op basis van de aangereikte stukken ter voorbereiding op deze evaluatie en met de inzichten opgedaan in de gesprekken met stakeholders een goed oordeel kunnen vormen over de inhoud van het onderzoek, de sterke punten alsook een aantal kritische noten. Naar het oordeel van de commissie zijn de gesprekken in open communicatie gevoerd en hebben partijen uitgebreid de kans gekregen en genomen om eigen standpunten naar voren te brengen.

De evaluatiecommissie ziet alle inspanningen die de HEFI-onderzoekers en de Universiteit Maastricht hebben gedaan om het HEFI-onderzoeksprogramma te starten in een nieuwe te bouwen academische omgeving. Een enorme onderneming maar met resultaat. Er staat inmiddels een onderzoeksgroep met onderzoekers en promovendi, een goed state-of-the-art laboratorium, publicaties in vooraanstaande wetenschappelijke tijdschriften en legio samenwerkingen met zowel andere onderzoeksinstituten alsook (lokale) bedrijven. Niettegenstaande is het ook een zeer jonge onderzoeksgroep en op punten fragiel door, zoals door stakeholders aangehaald, de nu nog sterke afhankelijkheid van de vier hoofdonderzoekers en de beperkte kritische massa binnen de onderzoekslijnen.

In antwoord op de twee voorliggende vragen, a. ‘geef een oordeel over de wijze waarop en de mate waarin de in deze beschikking opgenomen resultaatverplichtingen en inspanningsverplichtingen daadwerkelijk zijn gerealiseerd’, en b. ‘geeft antwoord op de vraag of het project zelfstandig voortbestaan aan het einde van de looptijd van het project en zonder additionele provinciale financiering?’, oordeelt de evaluatiecommissie als volgt.

De evaluatiecommissie ziet een groeiende onderzoeksgroep die nagenoeg volledig heeft voldaan aan de gevraagde outputcriteria neergelegd in de resultaat- en inspanningsverplichtingen van de subsidiebeschikking. Het nagenoeg heeft betrekking op de ‘achterblijvende’ 2e- en 3e- geldstroomopbrengst al is ook deze deels verklaard. De commissie ziet wel dat het de onderzoekers, allen hebben ook nog een substantiële onderwijsverplichting, veel moeite heeft gekost om alle ballen in de lucht te houden. Het is daarom naar het oordeel van de evaluatiecommissie niet vanzelfsprekend dat ook de toekomstige verplichtingen worden gehaald zonder verder uitbreiding van de personele staf en steun vanuit alle betrokken eenheden.

De vraag of het project zelfstandig kan voortbestaan aan het einde van de looptijd zonder additionele provinciale financiering acht de evaluatiecommissie nu nog erg moeilijk te beantwoorden. Op dit moment (einde 2021) kan het HEFI-onderzoeksprogramma zichzelf nog niet zelf in stand houden. Een verdere groei en ontwikkeling, in omvang (kritische massa), inbedding alsook toename van te verwerven 2e- en 3e geldstroomopbrengsten is hiertoe noodzakelijk.

De ingezette koers van de Universiteit Maastricht en meer in het bijzonder de visie voor de campus te Venlo biedt voor de evaluatiecommissie wel voldoende houvast om deze onderzoekslijnen op termijn te laten uitgroeien tot een duurzaam onderzoeksprogramma binnen de Brightlands Campus Greenport Venlo.

Bijlagen

De stukken waar voor deze evaluatie aan de commissie ter beschikking zijn gesteld zijn:

- Businesscase Microbiologisch onderzoek HEFI (d.d. 2017-06-22)
- Businesscase Onderzoek Venlo HEFI 2,3 en FCCV (d.d. 2017-06-22)
- Subsidiebeschikking HEFI-onderzoekslijnen (d.d. 2019-09-26)
- Vastgestelde voortgangsrapportages 2017/ 2018/ 2019/ 2020
- Vastgestelde jaarplannen 2018/ 2019/ 2020

-/-

Bijlage 5 - BCGV – UCV: voorstel bijdrage Kennis As project UCV derde tranche

In deze bijlage treft u de toelichting aan op het subsidieverzoek van de UM in het kader van het Kennis As project University College Venlo (hierna: UCV) (een uitgebreide leeswijzer vindt u onder punt 2. Leeswijzer).

1. Samenvatting en (financiële) vraag UM

De Kennis-As Limburg is een 10-jarig strategisch programma van de Kennis-As partners Universiteit Maastricht (UM), academisch ziekenhuis Maastricht (azM), Fontys en Zuyd Hogeschool. Het is een programma gericht op economische en maatschappelijke structuurversterking in Limburg waarbij steun en partnerschap worden gezocht bij de Provincie Limburg. Universiteit Maastricht (UM), als initiatiefnemer van het Kennis-As project UCV, heeft de Provincie Limburg verzocht mee te investeren in de derde tranche van het project voor een subsidie van € 5.272.000,- voor een subsidietermijn van vier jaren. De subsidietermijn loopt van 01-01-2021 tot en met 31-12-2024.

De totale projectperiode voor het UCV bachelor onderwijs te Venlo is 2014 - 2024. De eerste tranche UCV had een projectperiode van 1 januari 2014 tot en met 1 januari 2016, Provincie Limburg heeft aan deze tranche een subsidiabele bijdrage geleverd van €2.479.000,00,-. De tweede tranche UCV had een projectperiode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2020. Aan deze tranche heeft Provincie Limburg een subsidiabele bijdrage geleverd van €7.672.000,-. Destijds was een derde tranche provinciale bijdrage beoogd van € 5,2 mln. Deze is echter naar beneden bijgesteld, vanwege het achter blijven van de studentaantallen. In het Geregeld Overleg van oktober 2020 is dat bestuurlijk besproken. De beoogde provinciale bijdrage voor de derde tranche is € 3,7 mln.

De ambitie van het UCV/ bachelor onderwijs te Venlo is om binnen een termijn van ten hoogste tien jaren uit te groeien tot een duurzaam zelfstandig onderwijsprogramma te Venlo onafhankelijk van provinciale bijdragen.

Bij positieve besluitvorming door PS in de vergadering van 24 juni 2022, waar het PS- voorstel over “de visie en inzet tot 2030 Brightlands Campussen”, is geagendeerd. Zal via een separaat voorstel de beschikking van een subsidie aan Gedeputeerde Staten worden voorgelegd. Hierin worden o.a. concrete verplichtingen opgenomen met betrekking tot de realisatie van de resultaten en inspanningen aan het einde van de termijn.

In deze nota gaan wij in op de voorgeschiedenis, duiden het belang van de kennisinfrastructuur/ bachelor onderwijs voor de ontwikkeling van de BCGV en voor het provinciale beleid. Wij lichten toe dat het ontvangen subsidieverzoek in voldoende mate aansluit bij het provinciale beleid en PS- voorstel over “de visie en inzet tot 2030 Brightlands Campussen” op inhoud versterkt. Het subsidieverzoek UCV/ bachelor onderwijs te Venlo zal hiervan dan ook een onderdeel zijn.

2. Leeswijzer

In deze bijlage gaan wij in op de voorgeschiedenis, duiden het belang van de kennisinfrastructuur voor de ontwikkeling van de BCGV en voor het provinciale beleid. Wij lichten toe dat het ontvangen subsidieverzoek in voldoende mate aansluit bij het provinciale beleid en het PS-voorstel “de visie en inzet

tot 2030 Brightlands Campussen” op inhoud versterkt. Het subsidieverzoek UCV is daarom onderdeel van dit voorstel.

Deze bijlage bij het PS-voorstel is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken:
1. Samenvatting
2. Leeswijzer
3. Terugblik eerdere tranches
4. Inhoud aanvraag
5. Resultaten na afloop van de subsidieperiode
6. Aansluiting beleid
7. Conclusie en voorstel
8. Bijlages

3. Terugblik eerdere tranches

Plan van Aanpak Programma Greenport Venlo (oktober 2014)

Op 31 oktober 2014 hebben Provinciale Staten ingestemd met het ‘Plan van Aanpak Programma Greenport Venlo’ dat de koers en ambities voor de ontwikkeling van Greenport beschrijft . Het plan van aanpak beschrijft drie programmalijnen die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en waar de komende tien jaar in geïnvesteerd zal worden. De programmalijnen betreffen:

1. wervend werklandschap;
2. kennislandschap; Onderwijs in de binnenstad (Fontys, HAS, UM), Onderzoek op de campus, Netwerk
3. Infrastructuur en faciliteiten.

Het hoofddoel van programmalijn 2 ‘Kennislandschap’, is de ontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo. Het bachelor onderwijs in Venlo is hier een belangrijk onderdeel van.

Terugblik eerste tranche (2014-2016)

Op 17 maart 2015 hebben wij aan de Universiteit Maastricht in het kader van de Nadere subsidieregels ter bevordering van de economie en concurrentiekracht 2013 e.v. een subsidie verleend van maximaal € 1.979.000,00 voor de ontwikkeling en opstart van het project “Greenport Bachelor; University College Venlo" (UCV)”. Deze subsidie werd verleend in aanvulling op de reeds in 2013 verleende provinciale subsidie ad € 500.000,00 ten behoeve van de voorbereiding van het University College Venlo. Bij brief van 18 juni 2013 (2013/33929) werd namelijk reeds besloten om aan de Universiteit Maastricht, vooruitlopend op een te verwachten subsidieaanvraag, een voorlopige projectsubsidie te verlenen van maximaal € 500.000,00 voor de financiering van het project. Het totale verleende subsidiebedrag voor het project voor de periode van 1 januari 2014 tot 1 januari 2016 bedroeg derhalve € 2.479.000,00.

De doelstelling voor deze eerste periode was om van UCV een brede academische bachelor te maken en op te starten. Binnen deze bachelor wordt een inhoudelijk unieke combinatie van disciplines samengebracht rond Sociale - en Levenswetenschappen met accenten op 'voedsel, voeding en gezondheid' enerzijds en 'supply chain management en business' anderzijds . Daarnaast diende de UM samen met hogescholen (waaronder HAS en Fontys) activiteiten te ontplooien die het hoger onderwijs in de regio Venlo verder versterken en daarmee de regionale economie innovatiever en meer kennis gedreven maken. Hoewel de weg naar boven is ingezet blijft de instroom van studenten een punt van aandacht. De groei van de instroom blijft aanzienlijk achter bij de verwachtingen. Als oorzaken hiervan

geeft UM aan de relatieve onbekendheid van UCV en het feit dat Venlo nog geen imago heeft als aantrekkelijke studentenstad.

Terugblik tweede tranche (2017-2020)
Per brief van 28 november 2017 (2017/83259) heeft de Provincie Limburg een beschikking verleend met als onderwerp “Projectsubsidie structuurversterkende projecten Provincie Limburg. Project: University College Venlo”. In genoemde beschikking is besloten maximaal k€ 7.672 beschikbaar te stellen ten behoeve van UCV in het kader van de Kennis-As systematiek. De bijdrage is berekend op basis van het onderwijsmodel UCV voor de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2019. Gedurende de looptijd is gebleken dat de instroom achter blijft bij de verwachtingen. Een lagere instroom leidt tot een lager aantal ontwikkelde vakken, skillstrainingen en projecten. In het Jaarplan 2019 zijn de gerealiseerde instroomcijfers en aangepaste verwachtingen verwerkt in de financiële prognose. In de prognose werd inzichtelijk dat de totale kosten lager waren en dat de UM met de subsidie nog een jaar extra kon volstaan. Per schrijven van 11 februari 2019 met als kenmerk 19.10.0057-MB heeft de Universiteit Maastricht de Provincie Limburg verzocht de subsidietermijn van de eerste tranche te verlengen met een jaar, dat wil zeggen tot en met 31 december 2020. Het College van Gedeputeerde Staten heeft per brief van 16 april 2019 met als kenmerk 2019/28410 ingestemd met het verzoek en de nieuwe einddatum van de subsidie periode vastgesteld op 31 december 2020.

Het doel van UCV in de tweede tranche lag in het verlengde van de eerste tranche. Er bleek echter dat de groei van het aantal studenten achter bleef bij de geprognotiseerde groei. Hier liggen verschillende oorzaken aan ten grondslag. Zo staat Venlo nog niet bekend als aantrekkelijke studentenstad. Ook is het UCV nog redelijk onbekend. Dit gaf aanleiding voor partijen om zich in te spannen om de toestroom van studenten te bevorderen. Zo hebben UM en gemeente Venlo (en andere stakeholders) activiteiten gestimuleerd om ervoor te zorgen dat meer studenten voor het UCV gaan kiezen. Om Venlo aantrekkelijker te maken heeft de UM ook een versnelling aangebracht in de uitbouw van haar onderzoeksprogramma's en -activiteiten. Daarnaast is versneld gebouwd aan het netwerk van regionale bedrijven om voldoende opdrachten en partnerships te realiseren, hetgeen ook de aantrekkelijkheid verder verhoogt.

4. Inhoud aanvraag

Aanvraag 3e tranche (2021-2024)
De thematische inkleuring van het bachelor onderwijs te Venlo wordt verlegd naar de hoofdthema’s plant- en humane biologie en duurzaamheid. Deze inkleuring ligt in lijn met de toekomstvisie van de UM waarin duurzame gezondheid van de mens, natuur en economie een centrale rol hebben. Deze aanname wordt versterkt door de nationale sectorplannen Biologie en Aard- en Milieuwetenschappen die aangeven dat de vraag van aankomende studenten naar duurzame, biologisch-georiënteerde bachelorprogramma’s sterk gaat toenemen.

De UM gaat bachelor onderwijs in Venlo aanbieden dat:
1. beter aanhaakt bij de lange termijn visie en thematiek voor de Brightlands Campus Greenport Venlo;
2. aansluit bij de voorspellingen van de sectorplannen Biologie en Aard- en Milieuwetenschappen, en;
3. voortborduurt op de basis die door UCV te Venlo is gelegd, waaronder een groot deel van het reeds ontwikkelde curriculum, de faciliteiten, ondersteunende staf en het open curriculum.

De basis voor het bachelor onderwijs is dus reeds gelegd door UCV. De doorontwikkeling krijgt nu vorm met als werknaam ‘Sustainable Bioscience’; een bachelor programma dat aansluit bij bovengenoemde sectorplannen en de voorgestane ontwikkelingen van de Brightlands Campus Greenport Venlo.

Bij het bepalen van de koers van de komende jaren voor het bachelor onderwijs in Venlo heeft de UM de aanbevelingen uit de evaluatie overgenomen. De evaluatie heeft namelijk o.a. geleid tot een versnelde interne beschouwing van de UM op UCV. Een van de belangrijkste punten uit de evaluatie betreft het achterblijven van de studentaantallen ten opzichte van de prognoses. Daarmee is ook de financiële duurzaamheid van UCV een punt van aandacht. Door de inhoudelijke koerswijziging van het huidige UCV is de UM ervan overtuigt dat de studentaantallen naar de toekomst toe stijgen waardoor het UCV na afloop van deze subsidieperiode onafhankelijk van subsidiestromen kan voortbestaan.

5. Resultaten na afloop van de subsidieperiode

Resultaten UCV/ bachelor onderwijs Venlo (periode 01-01-2021 t/m 31-12-2024)

Provinciale Staten hechten veel belang aan inzicht in de te bereiken resultaten en de afspraken over KPI’s. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de KPI’s kwantitatief. Provincie Limburg zal via de reguliere voortgangsrapportages geïnformeerd worden over de voortgang in de behaalde resultaten.

Voorts zullen de hieronder genoemde resultaten als basis dienen voor de te realiseren resultaat- en inspanningsverplichtingen die in de subsidiebeschikking als voorwaarden worden opgenomen.

Academische jaren Resultaatverplichting	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025
	-	V	-	-
Studenteninstroom	-	90	120	140
Nieuw te ontwikkelen Courses, Skills en Projects	-	C: 20 S: 8 P: 4	C: 15 S: 6 P: 2	C: 9 S: 2 P: 0
Course evaluations > 3.5	-	-		

Aan het einde van de projectperiode is er in Venlo een dermate stevig bachelor programma opgebouwd dat, dankzij een robuuste studenteninstroom (200 jaarlijks), voldoende middelen genereert om zelfstandig te blijven voortbestaan. De thematiek van ‘Sustainable Bioscience’ bachelor onderwijs boort namelijk een nieuwe doelgroep van studenten aan die voorheen niet werd bediend in Venlo; de (plant)biologie-georiënteerde-student.

Met de aanpassing van het bachelor-onderwijs naar Sustainable Bioscience en de daarbij behorende studenteninstroom (200 in de steady state) heeft de UM daarmee te Venlo een bachelor programma dat financieel duurzaam verankerd is op de BCGV en daarmee kan blijven dienen als hoeksteen van de Venlose activiteiten.

6. Aansluiting beleid

Inhoudelijke beoordeling en aansluiting provinciaal beleid

Onderstaande paragraaf geeft inzicht aan de wijze waarop het bachelor onderwijs in Venlo bijdraagt aan de provinciale ambities die in onze beleidskaders geformuleerd zijn. Daarnaast laat de UM (in de subsidieaanvraag) duidelijk blijken op welke manier het nieuwe bachelor onderwijs een bijdrage levert aan de totale visie Greenport Venlo die is opgesteld door de aandeelhouders. Zo is deze vorm van onderwijs een van de belangrijkste toegevoegde waardes aan de versterking van de kennisbasis op BCGV.

Statenvoorstel: De visie en inzet tot 2030 Brightlands Campussen

Het subsidieverzoek van het bachelor onderwijs te Venlo derde tranche is, zoals eerder benoemd, opgenomen als bijlage bij het voorliggende Statenvoorstel. Uit de totale visie Greenport Venlo, opgesteld in opdracht van de aandeelhouders, blijkt dat het van belang is dat studenten op de BCGV hun thuisbasis vinden. De bachelor Sustainable Bioscience op BCGV draagt bij aan de kennisbasis die noodzakelijk is om ervoor te zorgen dat er op de campus door studenten een bijdrage geleverd kan worden aan innovaties. Met behulp van deze innovaties wordt een bijdrage geleverd aan maatschappelijke opgaven waarmee BCGV inhoudelijk aan de slag gaat. Studenten vinden op de BCGV de juiste onderwijsfaciliteiten om zichzelf te ontwikkelen. Tevens biedt de BCGV de mogelijkheid om aan de slag te gaan met challenge-based learning bij bedrijven die op de campus gevestigd zijn, dit kan een van de USP's worden van het bachelor onderwijs in Venlo. Op deze wijze vindt er een wisselwerking plaats tussen deze twee campusbewoners groepen waarbij er sprake is van toegevoegde waarde voor beiden. Op inhoud sluit de nieuwe thematische inkleuring van de bachelor Sustainable Bioscience naadloos aan op de koers die is ingeslagen met de totale visie Greenport Venlo.

Missiegedreven Economisch Beleidskader – MEB

Het belangrijkste argument om de UM te ondersteunen in het doorontwikkelen van het bachelor onderwijs in Venlo, is gelegen in het besef dat het voor de bevordering van de kenniseconomie in de regio van cruciaal belang is dat er sprake is van een academisering van de regio. Daarbij gaat het om zowel onderzoek als onderwijs. Zonder een voldoende brede basis van onderwijs is er geen fundament voor onderzoek. Bachelor onderwijs is (deels) rand voorwaardelijk, maar van essentieel belang om BCGV te versterken als een kennismagneet. Zonder bachelor onderwijs in Venlo is het lastig jong talent naar de omgeving te trekken. Wanneer er geen bachelor onderwijs in Venlo zou zijn, zou dit tevens gevolgen hebben voor de studenteninstroom richting de masters van de UM in Venlo. Wij vinden het daarom van groot belang dat er in Venlo universitair bachelor onderwijs aanwezig is, om de ontwikkelingen op de campus mede te versterken.

Vanuit provinciaal oogpunt vinden we het van groot belang dat de inhoud van het nieuwe bachelor onderwijs zich specifieker gaat richten op de inhoudelijke koers die door de aandeelhouders op BCGV wordt ingezet ("De plant staat centraal"). Uit deze subsidieaanvraag blijkt dat de UM met deze inhoudelijke koers aan de slag gaat. Op die manier draagt het bachelor onderwijs, meer dan tevoren, bij aan de ontwikkelrichting van BCGV. Tevens wordt het hierdoor beter realiseerbaar om onderwijs en onderzoek (o.a. via HEFI en het Brightlands Future Farming Institute) met elkaar te verbinden. Onderzoek gaat zich immers ook op deze inhoudelijke koers inzetten. Concreet vindt deze verbinding plaats doordat bv. HEFI-onderzoekers vakken aan de bachelor studenten doceren en worden studenten actief, via vakken, in contact gebracht met laboratoriumvaardigheden en werken binnen de bv. de HEFI

laboratoria. Hier hecht Provincie Limburg waarde aan, omdat we op deze wijze jong talent met state of art onderzoek in contact kunnen brengen. Dit versterkt de onderwijspositie van de Provincie. Dit maakt o.a. dat wij positief staan tegenover de ontwikkeling van het bachelor onderwijs.

Een ander argument om een positief advies af te geven ten aanzien van de ontwikkeling van het bachelor onderwijs te Venlo zit in het gegeven dat de UM via het bachelor onderwijs een versterking aan de samenwerking met de andere onderwijsinstellingen in de regio geeft. Zo begeleiden docenten van het (huidige) UCV stages van niet-UCV studenten, waaronder studenten van de HAS en de HAN. Op die manier kunnen deze HBO-studenten proeven aan de UM en wordt een bijdrage geleverd aan de doorlopende leerlijnen die Provincie Limburg van grote waarde schat voor de economische structuurversterking en het binden en boeien van talent voor de regio.

7. Conclusie en voorstel

Wij zijn van mening dat het subsidieverzoek voldoende aansluit bij het provinciale beleid om als onderdeel te fungeren PS-voorstel over “de visie en inzet tot 2030 Brightlands Campussen”
Wij hebben hierbij in overweging genomen dat:

- Het subsidie verzoek UCV/ bachelor onderwijs te Venlo aansluit bij het provinciale beleid;
- Het subsidie verzoek UCV/ bachelor onderwijs te Venlo op inhoud onlosmakelijk verbonden is met de totale visie Greenport Venlo.

Wij stellen dan ook voor dat u:

1. kennisneemt van de bovenstaande overwegingen en de inhoud van deze bijlage. Daarnaast verzoeken wij u vaststellen dat het subsidievoorstel in voldoende mate aansluit bij provinciale beleid en de totale visie Greenport Venlo.
2. instemt met het voorstel om een provinciale bijdrage te leveren van € 3.700.000,- aan het Kennis As project UCV.
3. portefeuillehouders machtigt om, zo nodig, wijzigingen aan te brengen van ondergeschikte aard.

8. Bijlages

a. Businesscase/ subsidieaanvraag UCV derde tranche met kenmerk
b. Evaluatie eerste twee tranches UCV

Maastricht University

College van Gedeputeerde Staten van Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

College van Bestuur

uw kenmerk	*ons kenmerk*	*doorkiesnummer*	*Maastricht*
	C22.001770-MvE	06-34381034	10 mei 2022

Betreft: Aanvraag Kennis-As financiering HEFI en UCV

Geacht college,

De Kennis-As initiatieven 'Healthy Eating and Food Innovation' (HEFI) en 'University College Venlo' (UCV) hebben de afgelopen jaren een belangrijke bijdrage geleverd aan de academische ontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo. Voor beide projecten geldt dat de Kennis-As financieringen afgelopen zijn en dat de laatste tranches nog aangevraagd kunnen worden.

Bijgaand treft u de aanvragen voor Kennis-As financiering voor zowel HEFI als UCV aan. Beide aanvragen passen binnen het ontwikkelpad van de BCGPV dat, in samenwerking met Roland Berger, door de actieve partners (Provincie Limburg, Gemeente Venlo, BASF en UM) is ontwikkeld. Daarnaast heeft de UM een eigen toekomstvisie geschreven waarin de verdere betrokkenheid van de UM (onderwijs- en onderzoeksactiviteiten) op de Brightlands Campus Greenport Venlo uiteengezet is.

'Towards a more sustainable & healthy world' is de overkoepelende toekomstvisie gericht op plantgedreven innovatie voor de gezondheid van de mens, omgeving en bedrijfsvoering middels een ketenbenadering vanuit vier kwadranten.

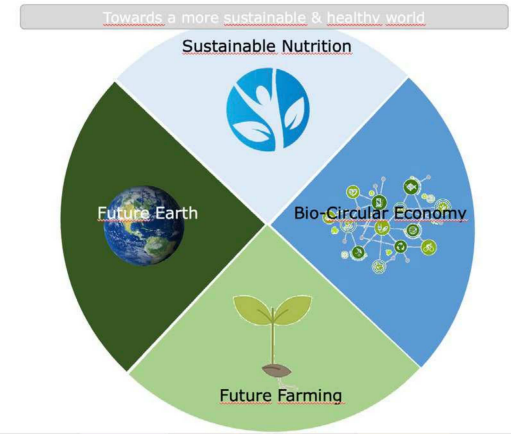

Bezoekadres
Minderbroedersberg 4-6
6211 LK Maastricht

Postadres
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Nederland

T +31 43 388 2222

Rekeningnr.: 065.76.18.705
IBAN: NL05 INGB 0657 6187 05
BIC: INGBNL2A
BTW identificatie EU
NL0034.75.268.B01

www.maastrichtuniversity.nl

KvK nr.: 50169181

De plek van het HEFI en FCCV is evident in het Sustainable Nutrition kwadrant. Uiteraard met een grote betrokkenheid en relevantie voor de andere kwadranten. In samenhang met deze andere drie onderzoeksthema's ontstaat een unieke en onderscheidende keten. Uniciteit vloeit voort uit de grote mate van integratie en doelgericht onderzoek. Moderne uitdagingen zoals klimaatproblematiek, volksgezondheid en duurzame ontwikkeling van onze agro-foodsector zijn gebaat bij deze interdisciplinariteit. Zo zal toegewerkt worden naar een ecosysteem waarin, samen met het bedrijfsleven, HEFI-onderzoek de gezondheidseffecten van voeding beoordeelt, de inhoudsstoffen met een positief gezondheidseffect identificeert en daarmee input geeft voor de verdere veredeling van groente en fruit door partijen in de markt.

Flankerend aan deze onderzoeksthema's positioneert de Universiteit Maastricht een stevig pakket aan bachelor- en masteronderwijs op de Brightlands Campus Greenport Venlo. De hoeksteen van dit fundament wordt gevormd door academisch bacheloronderwijs, de bachelor Sustainable Bioscience, dat voortborduurt op de basis die de afgelopen 5 jaar met UCV is gelegd.

HEFI
De begroting van HEFI voor de projectperiode 2022 t/m 2026 ziet er als volgt uit:

Afschrijvingen	€1.170.266
Personele lasten (zonder de opslag voor de indirecte kosten)	€2.968.154
Totale indirecte kosten	€2.503.613
Overige directe kosten	€650.000
Totaal	**€7.292.033**

Opbrengsten	
Co financiering PL	€2.913.020
Rijksbijdrage promoties	€784.000
2e en 3e geldstroom	€0
Eigen bijdrage	€3.595.012
TOTAAL	**€7.292.033**

Met deze brief wordt een Kennis-As financiering ad € 2.913.000 gevraagd bij een bedrag aan subsidiabele kosten van € 7.292.033. De gevraagde Kennis-As financiering sluit aan op het bedrag voor de tweede tranche zoals genoemd in de subsidiebeschikking van de eerste tranche HEFI (kenmerk: 2019/69940 d.d. 24 september 2019) waarbij staat vermeld dat Provinciale Staten beslissen over de tweede tranche op basis van de evaluatie over de eerste tranche. De evaluatie is aangeleverd op 16 december 2021 met kenmerk C21.005248-RG.

Maastricht University

UCV
De begroting van UCV voor de projectperiode 2021 t/m 2025 ziet er als volgt uit:

Bedragen in k€	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal
Opbrengsten						
Rijksbijdrage	699	978	1.316	1.533	1.839	6.365
Collegegelden	374	482	580	681	752	2.867
Bijdrage Provincie Limburg	1.500	1.275	1.150	1.100	162	5.187
Bijdrage Universiteit Maastricht	414	525	758	837	522	3.056
Totale opbrengsten	2.987	3.259	3.804	4.151	3.275	17.476
Kosten						
Ontwikkelkosten	58	0	261	636	230	1.185
Basiskosten programma	1.288	1.298	1.324	1.112	667	5.687
Studentafhankelijke kosten	1.641	1.962	2.219	2.403	2.378	10.603
Totale kosten	2.987	3.259	3.804	4.151	3.275	17.476
Resultaat	0	0	0	0	0	0

Bovenstaande begroting is gebaseerd op het door onze externe accountant gevalideerde onderwijsmodel. Met deze begroting wordt een Kennis-As bijdrage gevraagd van € 5.187.000 voor de projectperiode 2021 t/m 2025. Dit bedrag is gebaseerd op de originele begroting van het project UCV bij de start in 2014 en staat tevens genoemd als bedrag voor de laatste tranche Kennis-As financiering in de subsidiebeschikking van de tweede tranche (kenmerk: 2017/83259 d.d. 28 november 2017).

De subsidieperiode liep in de originele begroting van 1 januari 2014 t/m 31 december 2024. Gezien het feit dat de tweede tranche met een jaar is verlengd, start de derde tranche een jaar later dan gepland en zal deze dan ook een jaar later eindigen.

Mocht u vragen hebben over deze aanvragen voor Kennis-As financiering dan kunt u contact opnemen met de heer Bakir Bulic, directeur faculteit FSE (bakir.bulic@maastrichtuniversity.nl).

Hoogachtend,
namens het College van Bestuur
van de Universiteit Maastricht,

Prof.dr. R. Letschert
Voorzitter

Aanvraag laatste tranche UCV

Bestendiging Wetenschappelijk Bachelor onderwijs in Venlo

(1-1-2021 / 31-12-2025)

04 mei 2022

Inhoudsopgave

1. Samenvatting 3

2. Inleiding 5

3. Het University College Venlo 2015 - 2020 7

4. Evaluatie 10

5. Toekomstvisie 11

Verduurzaming van het academisch onderwijs en onderzoek 11

Bachelor onderwijs 12

Sustainable Bioscience 14

Studenteninstroom 16

Masteronderwijs 17

Masters 17

Onderwijsfilosofie 17

6. Financiën 18

1. Samenvatting

In 2015 kwam een lang gekoesterde droom om wetenschappelijk bachelor onderwijs in Venlo te vestigen uit door de start van University College Venlo (UCV). Nadat de Universiteit Maastricht door de Provincie Limburg was uitgedaagd om een bacheloropleiding in Venlo te vestigen is het een moeilijk proces geweest om het bacheloronderwijs in Venlo te realiseren. Landelijk was er weinig animo voor onderwijs in Venlo en enkele andere universiteiten waren bang voor een terugval van hun studenteninstroom omdat studenten voor een studie in Venlo zouden kiezen. Vanwege de taltijke bezwaren gaf het Ministerie van OC&W geen toestemming voor de start van een bacheloropleiding in Venlo. Echter, de wens voor een impuls in Noord-Limburg tot een meer kennis gedreven economie was dermate groot dat de UM, gebruikmakend van de accreditatie van een bestaande opleiding, een nevenvestiging van een bestaande opleiding voor Venlo heeft aangevraagd. De wens werd bewaarheid; een bacheloropleiding in Venlo ging in 2015 van start.

UCV heeft de UM en de regio veel gebracht. Het opende de geesten voor een bredere aanwezigheid van onderwijs buiten de directe straal van de hoofdvestiging van de UM in Maastricht. Het zorgde voor een aanwas van studenten in Noord-Limburg die er niet alleen studeren en wonen maar nu, al zijn de aantallen nog klein, ook beginnen te kiezen voor de Global Supply Chain Management and Change (GSCMaC) of Health Food Innovation Management (HFIM) en daarna blijven werken voor een van de bedrijven in de regio. De brede aanwezigheid van onderwijs van een universiteit heeft effecten die we ook elders zien: de dynamiek van een stad begint te veranderen, het brengt een versnelling van de transitie richting een hoogwaardige kenniseconomie.

De bovenstaande positieve effecten blijven niet ongemerkt. Grote internationale bedrijven, zoals BASF, Scelta en RoyalZon, en het lokale MKB voelen zich gesterkt door de nieuw ontstane dynamiek. Het heeft de geesten rijp gemaakt voor verdere stappen richting de transformatie van de Noord-Limburgse economie naar een kenniseconomie met hoge toegevoegde waarde. Het aanwezige bachelor-onderwijs en daaraan gekoppeld masteronderwijs en academisch onderzoek is daarbij een van de hoekstenen van de, mede hierdoor tot stand gekomen, Brightlands Campus Greenport Venlo.

De regio plukt nog steeds de vruchten van de inspanningen van de UM mede ook door de financiële steun van de Provincie Limburg. In 2021 zou de laatste tranche van de subsidie van de Provincie Limburg voor UCV ingaan. De UM nam de kans om samen met stakeholders in de regio te reflecteren op de behaalde resultaten tot nu toe en om de ambitie te heroriënteren. De conclusie van deze reflectie is dat er ontzettend veel werk is verzet en dat de doelen van de eerste twee tranches, met uitzondering van de volledige studenteninstroom, behaald zijn. Tegelijkertijd is er zowel in de wereld als in Noord-Limburg een nieuwe dynamiek ontstaan. De hernieuwde focus die de Brightlands Campus Greenport Venlo gekozen heeft past perfect in de huidige tijdsgeest en de behoefte van de maatschappij en het bedrijfsleven (Figuur 1). Hoe blijven we duurzaam de wereldbevolking voeden? Hoe doen we dat op een manier dat niet alleen de natuur daar wel bij vaart maar ook op een manier dat de bevolking er gezonder van wordt? Hoe zorgen we ervoor dat de bedrijven in Noord-Limburg met hun producten en oplossingen een aanjager worden van een positieve transitie richting een duurzaam en gezond voedselsysteem? De Brightlands Campus Greenport Venlo is perfect gepositioneerd om deze vragen in de komende jaren, vanuit een triple helix, te beantwoorden. Jonge mensen die voor een studiekeuze staan zijn ook bezig met deze vragen, het zijn niet alleen de bewuste consumenten van de toekomst maar ook de uitvinders én ondernemers van de toekomst. Dat

beseffen ze heel goed en zijn op zoek naar niet-traditionele opleidingen die ze, vanuit een multidisciplinair perspectief, klaarstomen om hun potentie te kunnen waarmaken.
De UM ziet het als haar plicht om optimaal op deze ontwikkeling in te spelen. UCV biedt een uitstekende basis om deze multidisciplinariteit te bieden.

Figuur 1 Onze maatschappij staat voor steeds complexere en in elkaar vervlochten mondiale uitdagingen, die vragen om een integrale ketenbenadering, waarin ecologie, economie, gezondheid en technologie aanjagers zijn van systeemveranderingen.[1]

De huidige opzet, als nevenvestiging, biedt echter onvoldoende vrijheidsgraden om bij de behoefte van de regio en in het bijzonder de Brightlands Campus Greenport Venlo aan te sluiten op een manier die grote getallen studenten trekt. Daarom heeft de UM besloten om een grotere herfoccusering in te zetten van een University College Venlo naar een brede opleiding Sustainable Bioscience.

Sustainable Bioscience sluit beter aan bij de visie van de Brightlands Campus Greenport Venlo (met een focus op duurzaamheid, plantbiologie en future of farming). De opleiding wordt aantrekkelijker voor een grote groep studenten die een algemenere duurzaamheids- en biologiefocus zoekt. De grotere studentaantallen die daarmee gepaard zullen gaan helpen de UM om een duurzaam financieel perspectief te krijgen voor haar activiteiten in Noord-Limburg.

Voor u ligt de aanvraag voor de laatste tranche van UCV. De samenwerking van PL en UM gaat met deze laatste tranche een fase tegemoet van transformatie, uitbreiding én bestendiging van de onderwijsactiviteiten. Deze aanvraag voor de 3e tranche bestaat financieel gezien uit 2 componenten; 1. het verzorgen van bachelor onderwijs te Venlo en 2. de kosten voor de doorontwikkeling van de bachelor (ontwikkelkosten, welke door de UM worden betaald).

[1] Groeiplan Brightlands Campus Greenport Venlo (Roland Berger April 2022)

Deze aanvraag kan niet los gezien worden van het grotere ontwikkelpad van de Brightlands Campus Greenport Venlo waarin door alle betrokken campus-partners (aandeelhouders) en gemeente Venlo een ontwikkelpad wordt beschreven over de verdere doorontwikkeling van de gehele Brightlands Campus Greenport Venlo. Dit ontwikkelpad[1] omvat een veel bredere (maatschappelijke) visie op de verdere ontwikkeling van de regio en de Brightlands Campus Greenport Venlo. Met het bachelorprogramma Sustainable Bioscience sorteert de UM al voor op een versnelde groei van de campus in de gehele waardeketen van AgroFood.

2. Inleiding

In hechte samenwerking met de Provincie Limburg is de Universiteit Maastricht gestart met het opzetten van een wetenschappelijke campus te Venlo. In 2009 zijn twee masterprogramma's opgezet die aansluiten bij de economische sterktes van de regio Noord-Limburg; de eenjarige master Global Supply Chain Management and Change (GSCMaC) en het tweejarige masterprogramma Health Food Innovation Management (HFIM). In september 2015 is het University College Venlo bachelor programma (UCV) gestart. Academisch onderzoek is ingebed binnen het Healthy Eating and Food Innovation (HEFI) cluster en het Food Claims Centre Venlo (FCCV), gestartin 2017. Het BISCI-onderzoek is gestart in 2020 en maakt de wetenschappelijke campus compleet. Een totaalpakket van bachelors, masters en onderzoek gekoppeld aan de Brightlands Campus Greenport Venlo komt de innovatiekracht van de regio Noord-Limburg ten goede.

Met bovengenoemde ontwikkeling is een goede onderwijs- en kennisbasis gelegd voor de verdere doorontwikkeling van de (academische) Brightlands Campus Greenport Venlo. Een ontwikkeling die, hoewel de campus een enorme groeispurt heeft doorgemaakt, nog lang niet klaar is. Essentieel voor de verdere ontwikkeling is en blijft de aanwezigheid van (minimaal) een sterk bachelor programma dat de verbindende factor is tussen onderwijs en onderzoek. Deze noodzaak wordt verder onderbouwd in de hierna beschreven toekomstvisie van academisch onderwijs en -onderzoek alsook in het ontwikkelpad van de Brightlands Campus Greenport Venlo

De bachelor UCV is als bachelor programma een van de hoekstenen van de campus. Georganiseerd als een college waarbij studenten en staf een gemeenschap vormen, biedt UCV een interdisciplinair doch thematisch (Engelstalig) bachelor programma aan met een focus op 'Health, Nutrition and Business'. Studenten die afstuderen hebben hun eigen curriculum kunnen samenstellen gebaseerd op hun interesses en ter optimale voorbereiding op hun mogelijke vervolgstudie. De keuzemogelijkheid, optimale voorbereiding op hun vervolgstudie alsook de kleinschalige community die UCV biedt, resulteert erin dat studenten UCV al vanaf de start van het programma het predikaat '*Top-Rated Programme*' geven in de Keuzegids Hoger Onderwijs.

Voor het opzetten van UCV is een businesscase opgesteld met een bijbehorende subsidieaanvraag. De subsidieaanvraag is verdeeld in drie tranches met een totale begroting van M€ 39 en een looptijd van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2025. De bijdrage van de Provincie Limburg in deze initiële businesscase was begroot op

M€ 15,268. De eerste twee tranches van de subsidie zijn inmiddels toegekend, volledig besteed en verantwoord.

De nu voorliggende aanvraag, in aanvulling op de twee eerdere aanvragen ingediend per brief van 22 juni 2017 met als kenmerk 2017.10.1176-MB, betreft de aanvraag voor de derde tranche van de subsidie en zal naast een algemeen beschrijving van de behaalde resultaten vooral ook aandacht vestigen op de verduurzaming van het academisch onderwijs te Venlo en de verbinding van onderwijs met de (nieuwe) onderzoeksambities. Deze derde en laatste tranche handelt over de periode 1 januari 2021 tot en met 31 december 2025.

In hoofdstuk twee worden de behaalde UCV-resultaten van de afgelopen jaren toegelicht. Alvorens in te gaan om te toekomstvisie en de daarbij behorende ontwikkelingen, is het van belang om ook stil te staan bij de aanleiding daartoe en de verrichte evaluatie. Deze wordt in hoofdstuk 3 nader toegelicht. Hoofdstuk vier beschrijft de toekomstvisie van de UM voor de campus te Venlo en meer specifiek voor het bachelor-onderwijs. Hoofdstuk vijf geeft inzicht in de begroting van het bachelor onderwijs alsook een liquiditeitsprognose. Hoofdstuk zes voorziet in een samenvattende conclusie.

3. Het University College Venlo 2015 - 2020

UCV is in september 2015 gestart in de toenmalige campus van de UM op de Deken van Oppensingel te Venlo en biedt studenten een driejarige bacheloropleiding met een open curriculum dat is opgebouwd langs drie wetenschappelijke disciplines 1. de sociale wetenschappen, 2. de levenswetenschappen en 3. de geesteswetenschappen. Iedere discipline bestaat uit een aantal vakken, vaardigheidstrainingen en projecten. De thematische focus van UCV en daarmee ook de focus van alle drie de wetenschappelijk disciplines is 'Health, Nutrition and Business'.

Het open curriculum, de verzameling van alle vakken, vaardigheidstrainingen en projecten binnen de drie disciplines, geeft de individuele student veel ruimte om zelf een curriculum samen te stellen op basis van zijn/haar eigen behoeftes en interesses. Een groot voordeel van deze onderwijsbenadering is dat er ruimte ontstaat om een vak (interesse) te 'proberen' en mocht dit niet geheel je interesse zijn verder te gaan zonder studievertraging op te lopen. Dit in tegenstelling tot andere regulier opgebouwde curricula waar je bij verkeerde keuzes al snel tegen studievertraging aanloopt. Daarnaast is een open curriculum bij uitstek geschikt om de studenten de interdisciplinaire kennis en vaardigheden te bieden die nodig zijn binnen de gekozen thematische focus. Het open curriculum wordt aangeboden middels de voor de Universiteit Maastricht kenmerkende Probleem Gestuurd Onderwijs (PGO-methode).

Sinds de start in 2015 is er veel gebeurd. De studenteninstroom stijgt gestaag van 15 in september 2015 naar 77 in academisch jaar 2021-2022. Studenten komen van alle hoeken van de wereld om onderwijs te volgen te Venlo.

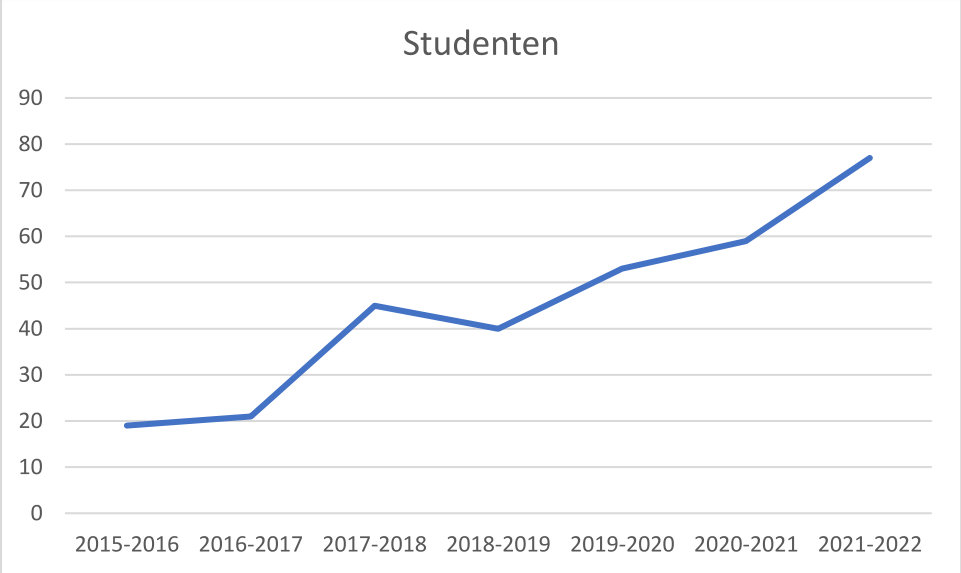

Figuur 4: studenteninstroom UCV

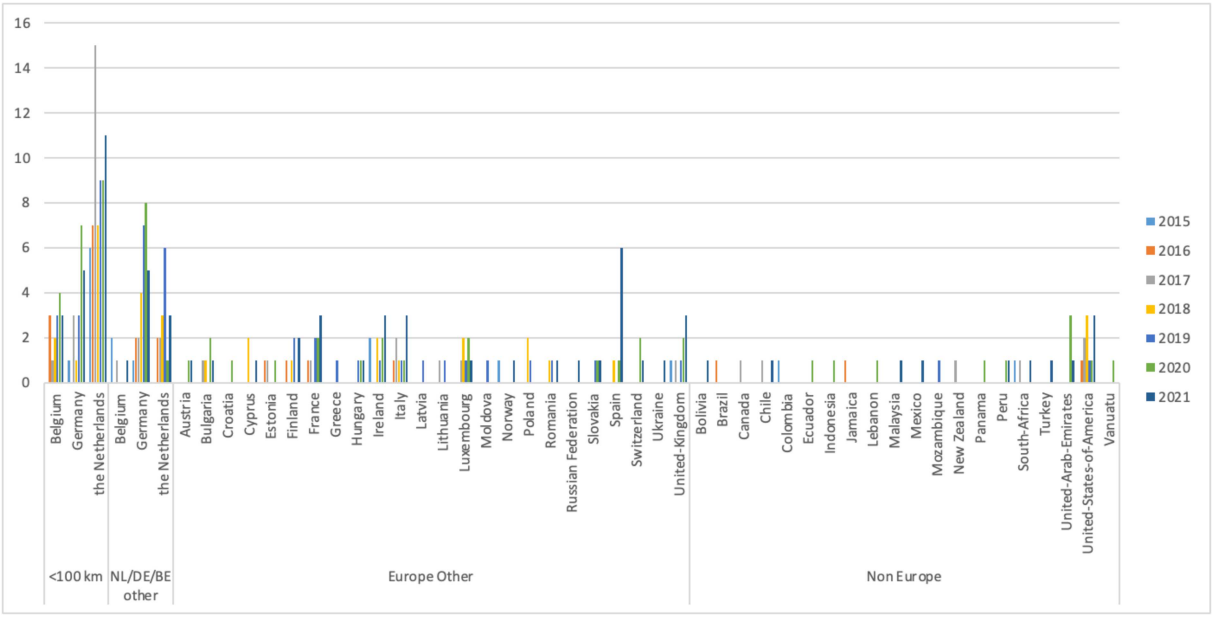

Figuur 5: herkomst studenten UCV

Met genoemde instroom en de verdere groeiambities werd het bestaande pand te klein en is het UCV (en de twee masters) verhuisd naar het pand Raad van Arbeid, een onderdeel van de Campus Vastgoed Greenport Venlo B.V. Een iconisch maar helaas ook vervallen pand in het stadscentrum van Venlo dat na een grondige verbouwing is omgevormd tot een echte binnenstadcampus met eigentijdse faciliteiten waaronder state-of-art onderwijsruimtes, een collegezaal, een studentenbibliotheek en een gedeelde commonroom waar studenten en staf samen verblijven. De commonroom is naast een verblijfsruimte ook een ruimte waar studenten studeren, gemeenschappelijke avonden organiseren en waar afstudeerceremonies plaatsvinden.

Voor UCV is een 'cursus catalogus' ontwikkeld verdeeld over de disciplines Health, Nutrition & Business waarin 59 vakken, 15 vaardigheidstrainingen en 9 projecten zijn opgenomen.[2] Studenten kiezen, begeleid door iemand van de wetenschappelijke staf, hieruit hun eigen vakken en geven daarmee handen en voeten aan hun curriculum en daarmee de invulling van hun verdere toekomst. Aan het einde van hun studie schrijven studenten een eindthesis genaamd Capstone waarna velen instromen naar een masterprogramma binnen of buiten de Universiteit Maastricht.

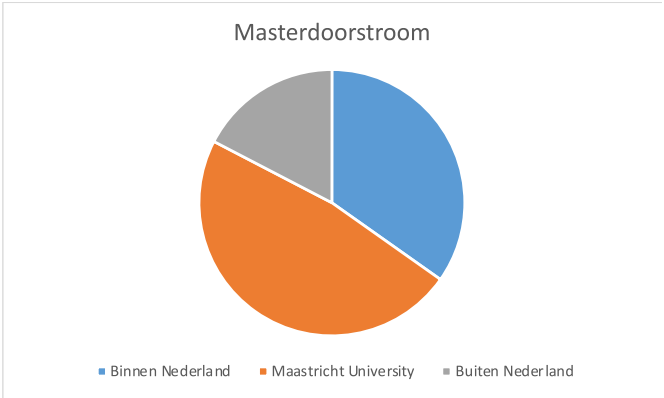

Figuur 6: doorstroom naar masterprogramma's

[2] Een overzicht van de aangeboden UCV cursussen (UCV Course catalogue) is bijgevoegd als bijlage 1.

Naast de '*Top-Rated Programme*' kwalificatie die studenten het UCV jaarlijks geven, is er in 2018 ook een accreditatie van het programma verricht door de Nederlands Vlaamse Accreditatie Commissie (NVAO). Het uitgangspunt hierbij is dat (publiek gefinancierde) Nederlandse opleiding iedere zes jaar door een panel van onafhankelijke deskundigen wordt beoordeeld. Deze beoordeling wordt gedaan door de opleiding te vergelijken met soortgelijke opleidingen in Nederland.

UCV is als onderdeel van de Maastricht School of Liberal Arts & Sciences (LAS) geaccrediteerd in november 2018. In haar rapport van 28 maart 2019 oordeelt de commissie dat de vier standaarden (1. Intended learning outcomes, 2. Teaching-learning environment, 3. Student assessment en 4. Achieved learning outcomes) als '*goed*' worden beoordeeld. Wel wordt er aandacht gevraagd voor de integratie van de drie bestaande LAS programma's (University College Maastricht (UCM), Maastricht Science Programme (MSP) en het University College Venlo (UCV)). Naast het feit dat dit oordeel de student-bekostiging garandeert voor de komende jaren, geeft het ook aan dat het programma een meerwaarde biedt in het Nederlandse Hoger Onderwijs klimaat en studenten opleidt tot gewilde afgestudeerden binnen en buiten de regio Venlo.

Bovengenoemde beschrijving van het UCV-bachelor programma toont aan dat er in vijf jaar tijd een academisch bachelor programma is gestart dat, alhoewel de studentenaantallen achterblijven ten opzichte van de eerste, wellicht te ambitieuze prognose, voldoet aan de in de subsidiebeschikking opgenomen resultaat- en inspanningsverplichtingen. Deze zijn voor de volledigheid hierna opgenomen.

Het langzamer dan verwacht ingroeien van de aantallen studenten is (waarschijnlijk) te wijten aan de nog relatieve onbekendheid van Venlo als studentenstad in combinatie met de ontbrekende schaalgrootte alsook het type gezochte student. De in het volgende hoofdstuk beschreven toekomstvisie biedt het hoofd aan deze vraagstukken.

Minimaal van even groot belang is dat de aanwezigheid van UCV de katalysator is geweest voor het opzetten van wetenschappelijk onderzoek, de HEFI/ FCCV onderzoekslijnen, en de verdere doorontwikkeling van de academische campus zoals die nu in de toekomstvisie is neergelegd alsook in het ontwikkelpad voor de Brightlands Campus Greenport Venlo.

Academische jaren Resultaatverplichting	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022
Accreditatie van Ba. University College Venlo	-	-	-	V	-	-	-
Studenteninstroom	19	21	45	40	53	59	77
Ontwikkelde Courses, Skills en Projects	C: 0 S: 0 P: 0	C: 22 S: 8 P: 4	C: 17 S: 3 P: 2	C: 4 S: 0 P: 1	C: 13 S: 4 P: 2	C: 3 S: 0 P: 0	C: 0 S: 0 P: 0
Course evaluations > 3.5	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	

Figuur 6: Gerealiseerde output 2015-2020

4. Evaluatie

Conform de subsidiebeschikking van 28 november 2017 (2017/83259) heeft er in 2020 een evaluatie plaatsgevonden van de eerste twee tranches van UCV. Genoemde evaluatie is verricht door driekoppige externe evaluatiecommissie. De evaluatie is op 4 november 2021 ter kennisgeving aangeboden aan de Provincie Limburg.

De evaluatie heeft helaas niet geresulteerd in een veelzijdige beoordeling van de overeengekomen resultaat- en inspanningsverplichtingen maar tot een welhaast academische discussie over het al dan niet terecht gebruik en invulling van het UCV-programma binnen de Liberal Arts & Sciences (LAS) CROHO-code. De evaluatie is daarmee voorbijgeschoten aan het vooropgezette doel van de evaluatie om te evalueren wat er is gerealiseerd. De evaluatie heeft evenwel geleid tot een (versnelde) interne kritische beschouwing van UCV. Bij het aanbieden van de evaluatie aan de Provincie Limburg heeft de Universiteit Maastricht ook een reflectie bijgevoegd die uitgebreid ingaat op de in de evaluatie opgenomen beschouwing.

Deze kritische beschouwing erkent dat de studenteninstroom, ondanks alle goede beoordelingen ten spijt, achterblijft bij eerdere prognoses. Daarmee is ook de financiële duurzaamheid van UCV een punt van aandacht. Echter, het UCV kan niet als alleenstaande ontwikkeling worden gezien. De toekomst(bestendigheid) van UCV dient gezien te worden in het licht van de reeds ingezette ontwikkelingen van de Faculty of Science and Engineering (FSE) en de plannen voor Brightlands Campus Greenport Venlo.

Binnen FSE is de laatste jaren sterk geïnvesteerd in het opzetten van een bèta en techniek georiënteerde faculteit. Daarnaast zijn er tal van samenwerkingen gesmeed met o.a. BASF en de Radboud Universiteit die de signatuur van de Venlose activiteiten wijzigen van humane- naar plant- & humane biologie. Deze wijziging (heeft inmiddels ge) leidt tot een aanpassing van de UM-activiteiten te Venlo. Een voorbeeld daarvan is het opzetten van een onderzoeksinstituut betreffende ‘Future Farming’. Dit is echter pas het begin.

Naast een UM eigen toekomstvisie voor het academisch deel van de campus te Venlo is er in samenwerking met de aandeelhouders en Ronald Berger gewerkt aan een ontwikkelpad voor de Brightlands Campus Greenport Venlo. Beide visies richten zich op plant-gedreven innovaties voor de gezondheid van de mens, omgeving en economie en worden in de navolgende hoofdstukken verder toegelicht.

5. Toekomstvisie

Verduurzaming van het academisch onderwijs en onderzoek

De afgelopen periode heeft de Universiteit Maastricht, mede gelet op de achterblijvende studentenaantallen van UCV en de in- en externe oriëntatie van de HEFI-onderzoekslijnen, gewerkt aan een plan dat de aanwezigheid van bachelor- en masteronderwijs en de Universiteit Maastricht als wetenschappelijk kennisinstituut in de regio Noord-Limburg moet verduurzamen. De focus voor het onderwijs ligt daarbij vooral op het vergroten van de studenteninstroom en de aansluiting van de thematische kleuring van het onderwijs bij het nieuwe ontwikkelpad voor de Brightlands Campus Greenport Venlo dat door de betrokken stakeholders is opgesteld (naast UM zijn dat BASF, gemeente Venlo en Provincie Limburg). De focus bij het onderzoek richt zich vooral op het vergroten van het wervend vermogen en de inbedding met onderwijs en de andere onderzoekslijnen op de campus.

De hierna beschreven toekomstvisie geeft inzicht in de academische visie van de UM. Deze visie is onderdeel van een groter plan waarin door alle betrokken campus-partners (aandeelhouders) een ontwikkelpad wordt beschreven voor de verdere doorontwikkeling van de gehele Brightlands Campus Greenport Venlo. Deze laatste omvat een bredere (maatschappelijke) visie op de verdere ontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo. De UCV-toekomstvisie zoals hieronder beschreven maakt onderdeel uit van- en wordt ingebed in het grotere campusplan.

De toekomstvisie wordt beschreven onder het overkoepelende thema ‘Educating tomorrow’s leaders for a more sustainable & healthy world’. Deze overkoepelende visie is gericht op plant-gedreven innovatie voor de gezondheid van de mens, omgeving en bedrijfsvoering middels een ketenbenadering vanuit vier kwadranten 1. Sustainable Nutrition, 2. Bio-circular Economy, 3. Future farming en 4. Future Earth.

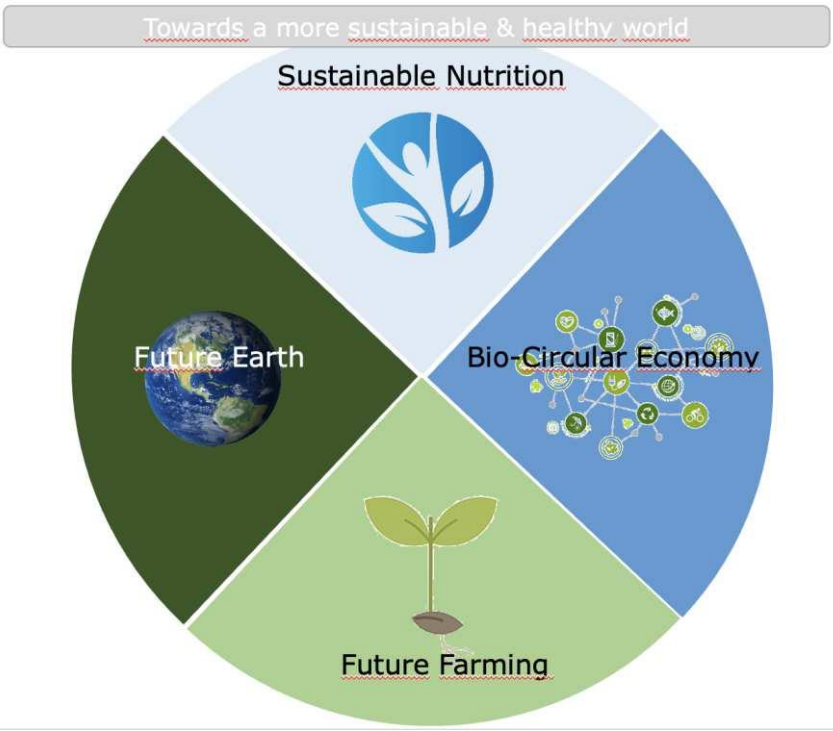

Figuur 7: Kwadranten van de toekomstvisie van de UM voor de Brightlands Campus Greenport Venlo

Flankerend aan deze onderzoeksthema's positioneert de Universiteit Maastricht een stevig pakket aan bachelor- en masteronderwijs op de Brightlands Campus Greenport Venlo. De hoeksteen van dit fundament wordt gevormd door academisch bacheloronderwijs, de bachelor Sustainable Bioscience, dat voortborduurt op de basis die de afgelopen 5 jaar met UCV is gelegd. Daarnaast worden vier wetenschappelijk masterprogramma's gepositioneerd die een academische doorlopende leerlijn creëren naar (de in Venlo aanwezige) onderzoeksprogramma's.

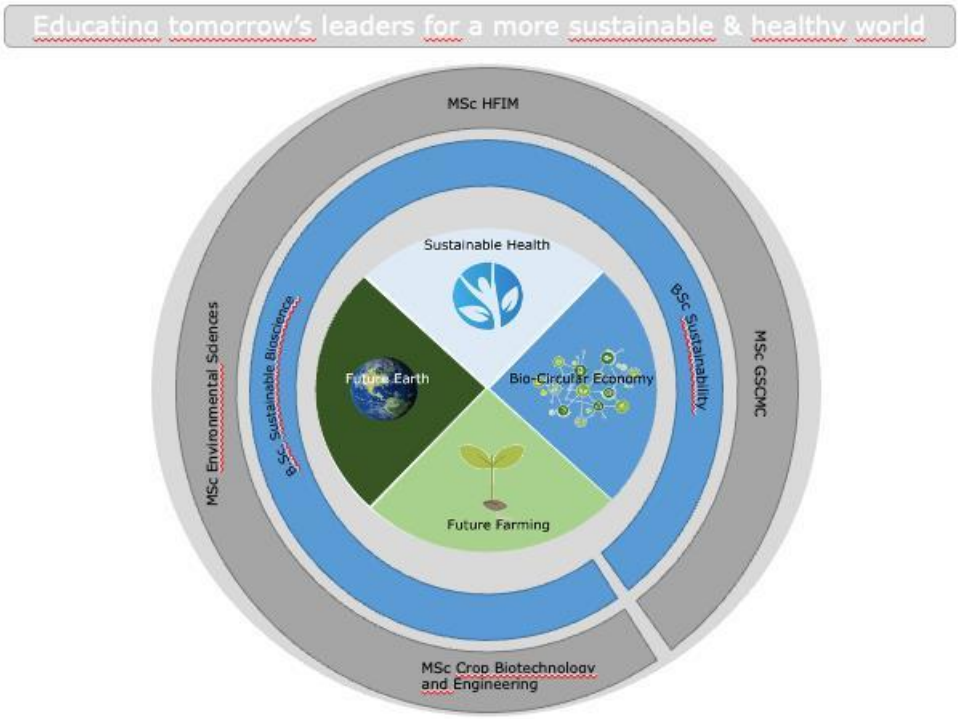

Figuur 8: schematische koppeling onderzoek en onderwijs

Bachelor onderwijs

Vanuit de hierboven beschreven toekomstvisie van de Universiteit Maastricht en de daarin centraal weggelegde rol voor een duurzame gezondheid van mens, natuur en economie, ligt het voor de hand de thematische inkleuring van het bacheloronderwijs te Venlo te verleggen naar de hoofdthema's plant- en humane biologie en duurzaamheid. Deze aanname wordt versterkt door zowel de nationale sectorplannen Biologie en Aard- en Milieuwetenschappen die aangeven dat de vraag van aankomende studenten naar duurzame, biologisch-georiënteerde bachelorprogramma's sterk gaat toenemen.

Dit houdt in dat de UM bacheloronderwijs te Venlo wenst aan te bieden dat:

1. beter aanhaakt bij de lange termijn visie en thematiek voor de Brightlands Campus Greenport Venlo;
2. aansluit bij de voorspellingen van de sectorplannen Biologie en Aard- en Milieuwetenschappen, en;
3. voortborduurt op de basis die door UCV te Venlo is gelegd, waaronder een groot deel van het reeds ontwikkelde curriculum, de faciliteiten, ondersteunende staf en het open curriculum.

De basis voor het bacheloronderwijs is zoals aangegeven reeds gelegd. De doorontwikkeling krijgt nu vorm met als werknaam ‘Sustainable Bioscience’; een bachelor programma dat niet alleen aansluit bij bovengenoemde sectorplannen en de ontwikkelingen van de Brightlands Campus Greenport Venlo maar vooral ook een logisch inbedding heeft in de Faculteit Sciences and Engineering met een focus op de versterking van de natuurwetenschappen in Nederland.

Het bachelor onderwijs, in de steady-state goed voor een studenteninstroom van ca. 200 studenten per jaar, biedt een brede basis van onderwijs(uren) voor docenten/onderzoekers waardoor een stevig fundament ontstaat dat naast een stabiele studenteninstroom voor Venlose masters mede kan zorgen voor een financiële basis van de onderzoeksgroepen door financiering van de onderwijsuren en inzet van studenten (en stagiairs) in onderzoeksopdrachten.

Sustainable Bioscience

De bachelor Sustainable Bioscience combineert en integreert natuurwetenschappelijke disciplines om de structuur en het gedrag van biologische- en aardsystemen, samen vastgelegd in de term 'Bioscience', te begrijpen en beïnvloeden. De belangrijkste uitdaging van onze tijd is het garanderen van een duurzame toekomst. Er zijn oplossingen nodig voor complexe, mondiale vraagstukken zoals klimaatverandering, bodemdegradatie, watertekorten, verlies van biodiversiteit, en de gevolgen daarvan voor o.a. gezondheids- en voedselsysteem. Het programma zal studenten toerusten om deze uitdagingen te beschouwen en aan te pakken met behulp van een interdisciplinaire benadering die is geworteld in de biologie. Daarmee is het gericht op de centrale uitdaging om gezonde oplossingen voor een duurzame aarde en duurzaam voedsel te ontwikkelen en te implementeren, door vragen te beantwoorden als:

1. Hoe kunnen we natuurlijke hulpbronnen gebruiken om aan maatschappelijke behoeften te voldoen, binnen planetaire grenzen?
2. Hoe kunnen we kennis over plantenbiologie en milieueisen en -beperkingen inzetten om duurzame voedselproductie te optimaliseren?
3. Hoe leveren we gezonde producten aan de wereld op een duurzame en veilige manier?

Antwoorden op deze vragen zijn van belang voor de toekomst van de aarde, landbouw, voeding en gezondheid, voor de energietransitie en voor duurzame ontwikkeling in de breedste zin van het woord.

Curriculum inhoud

De BSc Sustainable Bioscience leert studenten om op een systemisch niveau na te denken over en oplossingen te ontwikkelen voor wereldwijde uitdagingen, van het modelleren van klimaatsystemen tot functionele genomica en innovaties in een biomedische klinische setting. Alvorens zich te specialiseren in een van de drie uitstroomprofielen, ontwikkelen studenten een solide basis in biologie, aardwetenschappen, plantkunde, voeding, gedrag en duurzaamheid. Naast kennis en inzicht in de belangrijkste theoretische en toegepaste concepten, leren studenten hun kennis toe te passen op duurzaamheids-uitdagingen. Ze worden in staat gesteld over disciplinaire grenzen heen te kijken en verschillende vakgebieden en stakeholders te verbinden. In jaar drie specialiseren studenten zich binnen het programma in één van de drie concentrations:

1) Earth Systems
2) Agricultural Systems
3) Food Systems

Deze drie uitstroomprofielen vormen de basis voor de biologische, natuurwetenschappelijke transities die ten grondslag liggen aan de toekomst van een gezonde wereld.

Earth Systems

Binnen het uitstroomprofiel in aardsystemen richten studenten zich op complexe, mondiale vraagstukken zoals klimaatverandering en verlies aan biodiversiteit en de gevolgen daarvan voor o.a. voedselsystemen en gezondheid. Dit vraagt om een interdisciplinaire aanpak. Studenten combineren en integreren kennis, inzicht en vaardigheden in het natuurlijk functioneren van de biologische en fysieke componenten van de aarde met kennis over menselijke activiteiten die in wisselwerking staan

met deze componenten. Studenten worden getraind in de complexiteit en uitdagingen in aardsystemen, waarbij middels een systeembenadering wordt gekeken naar o.a. bio-geochemische cycli, ecosysteemdiensten in relatie tot planetaire gezondheid en de mens als een geologische kracht op planetaire schaal ('Antropoceen').

Agricultural Systems
Studenten richten zich binnen dit uitstroomprofiel op de biologie van planten in de context van landbouwsystemen en voedselproductie. Studenten ontwikkelen kennis, inzicht en vaardigheden in plantenwetenschappen, waaronder morfologie, fysiologie, biochemie, genetica en genomica, evenals plantenveredeling, bodem- en productiesystemen. Ze zetten deze concepten in om de uitdagingen en bedreigingen voor een stabiele en duurzame voedselproductie aan te pakken, gebruikmakend van hun kennis over klimaatverandering, bodemdegradatie, en watercycli.

Food Systems
De ontwikkeling, keuze voor en levering van gezond, duurzaam en veilig voedsel wereldwijd staat centraal in dit uitstroomprofiel. Studenten ontwikkelen kennis, inzicht en vaardigheden op het gebied van (moleculaire) voeding en gezondheid, met voedingsmiddelentechnologie en consumentengedrag. Studenten integreren kennis over de ontwikkeling, productie en marketing van gezonde en duurzame voedingsproducten om bij te dragen aan de toekomst van de voedingsindustrie.

Centrale thema's die in alle drie de uitstroomprofielen aan bod komen zijn duurzaamheid, gezondheid & voedselveiligheid, menselijk gedrag, en het optimaal inzetten van data & technologie. Naast het ontwikkelen van fundamentele kennis op deze gebieden wordt ruimschoots aandacht besteed aan de ontwikkeling van vaardigheden. Zo leren studenten milieu-uitdagingen te kwantificeren, om er vervolgens oplossingen voor te bedenken en te ontwikkelen. De systeembenadering in de drie interdisciplinaire uitstroomprofielen en de integratie van duurzaamheid in het gehele curriculum leveren de vereiste kennis, inzichten en vaardigheden om te kunnen werken aan huidige en toekomstige (inter)nationale en regionale uitdagingen binnen de biowetenschappen op het gebied van biodiversiteit, landbouw en voedselproductie en de daarbij behorende effecten op o.a. voeding en gezondheid. Vanuit de aangeboden concentrations bestaat er uiteraard een directe doorstroommogelijkheid naar de in Venlo aangeboden masterprogramma’s en de vier onderzoekskwadranten.

Hoewel deze bachelor nieuw is (wordt) kan voor de inhoud van het opencurriculum (jaar 2) en (in ieder geval) het uitstroomprofiel Food Systems in het derde jaar flink geput worden uit de al ontwikkelde vakken van het UCV-curriculum. Deze behoeven alsdan niet volledig nieuw ontwikkeld te worden maar kunnen met accent aanpassingen goed worden gebruikt voor de ontwikkeling van de Bachelor Sustainable Bioscience.

Academische jaren Resultaatverplichting	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025
Geaccrediteerde bacheloropleiding	-	V	-	-
Studenteninstroom	-	90	120	140
Nieuw te ontwikkelen Courses, Skills en Projects	-	C: 20 S: 8 P: 4	C: 15 S: 6 P: 2	C: 9 S: 2 P: 0
Course evaluations > 3.5	-	-		

Figuur 9: resultaatverplichtingen bachelor onderwijs campus Venlo

Studenteninstroom

De thematiek van 'Sustainable Bioscience' bacheloronderwijs boort een nieuwe doelgroep van studenten aan die voorheen nog niet wordt bediend in Venlo; de (plant)biologie-georiënteerde-student. Deze student is niet op zoek naar een grootstedelijke omgeving maar vooral op zoek naar een opleiding die de thematiek ademt in zowel onderwijs, locatie als faciliteiten en zich actief bezighoudt met een toekomstbestendige duurzame wereld. Gekoppeld aan de ambities en thematiek uit het ontwikkelpad van de Brightlands Campus Greenport Venlo biedt dit een pad voor een significante toename in studentenaantallen. Hierdoor zal ook de ontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo een nieuwe impuls krijgen doordat studenten de campus niet alleen zullen gebruiken als onderwijslocatie maar ook als woonlocatie voor studenten en als plek waar zij buiten hun studietijd verblijven, sporten en recreëren.

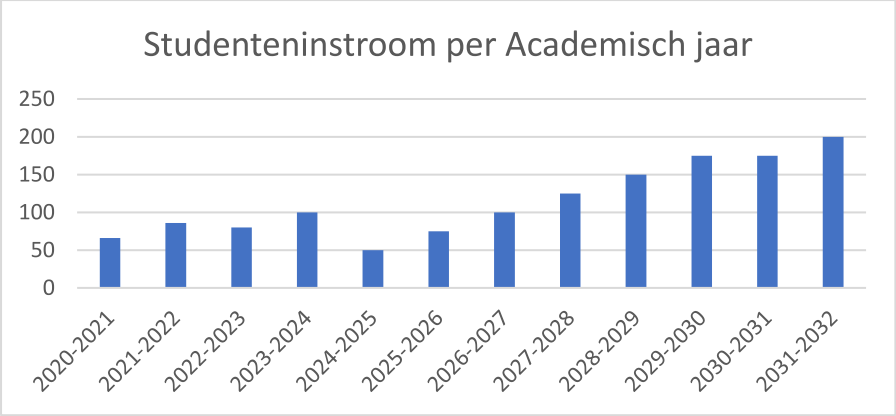

Figuur 10: tabel studenteninstroom bacheloronderwijs Venlo

Masteronderwijs

Masters

Van de beoogde vier 'Venlose' masters, zijn er reeds twee in 2009 gestart en inmiddels duurzaam ingebed binnen de campus te Venlo, de masters in Health Food Innovation Management (HFIM) en Global Supply Chain Management and Change (GSCMaC). De twee nieuwe masters betreffen masters gekoppeld aan de nieuw ontwikkelede onderzoekskwadranten Future Farming en Future Earth.

Crop Biotechnology and Engineering

Crop Biotechnology and Engineering is een samenwerking met de Radboud Universiteit en biedt een masterprogramma dat direct aansluit op de bachelor Sustainable Bioscience en een duidelijke verbinding maakt met het Brightlands Future Farming Institute. Vanuit de gedachte dat lokale, gezonde en milieuvriendelijke productie van voedsel en biomassa noodzakelijk is voor een verdere verbetering van de volksgezondheid en verduurzaming van het milieu, verbindt deze master kennis en expertise van beide universiteiten op het gebied van land- en tuinbouw, plantenfysiologie en –genetica, kas- en kweektechnologie, met als doel studenten op te leiden in het ontwikkelen en optimaliseren van de productie van duurzame plantaardige producten, die zowel als voeding en als circulaire grondstof voor de industrie kunnen worden ingezet.

Environmental Sciences

De beoogde master 'Environmental Sciences' is gericht op het begrijpen en analyseren van duurzaamheidsproblemen door probleemgerichte en integrale analyse, met aandacht voor lokale en globale interactie tussen mens en milieu. Deze M.Sc. doet onderzoek op het gebied van de duurzaamheidswetenschap en richt zich in het bijzonder op de rol van academische kennis op het snijvlak van wetenschap, samenleving en beleid. In deze master zullen duurzaamheidsproblemen vanuit een natuurwetenschappelijk perspectief bekeken worden, waarbij het sociale en politieke element niet vergeten wordt. Aandachtspunten in deze M.Sc. zijn o.a. klimaatverandering en biodiversiteitsverlies met als belangrijkste methodologieën de systeemanalyse, kunstmatige intelligentie en Big Data-analyse.

Om een zo optimaal mogelijke verbinding te maken te leggen tussen (master- en bachelor) onderwijs en onderzoek wordt naast een gedeelde overkoepelende visie ook gezamenlijk gebruik gemaakt van faciliteiten en het wetenschappelijk- en ondersteunend personeel. Onderzoekers worden ingezet binnen het onderwijs en het onderwijs levert studenten ondersteuning binnen het wetenschappelijk onderzoek.

Onderwijsfilosofie

Het onderwijs aan de UM wordt gekenmerkt door een integrale implementatie van Problem-Based Learning (PBL) en Research-Based Learning (RBL). Vier basisprincipes liggen ten grondslag aan deze onderwijsmethoden: Collaborative, Contextual, Constructive en Self-Directed Learning (in een

gezamenlijk proces, constructief leren in een relevante context waarbij zelfgestuurd leren centraal staat). De studentgerichte didactische aanpak en een kleinschalige opzet van het onderwijs bevordert de persoonlijke ontwikkeling en ontwikkeling van vaardigheden van studenten. De ervaring met PBL binnen de UM leert dat studenten zich binnen deze – en daaraan gerelateerde onderwijsvormen – ontwikkelen tot zelfstandige professionals die kritisch denken, doorlopend leren en hoogontwikkelde (inter-)persoonlijke vaardigheden bezitten. Nauwe samenwerking tussen studenten en docenten staat centraal en faciliteert de integratie van onderzoek in het onderwijsproces. Deze aanpak van kleinschalig en intensief onderwijs blijft ook kenmerkend voor alle Venlose onderwijsprogramma's.

Met de aanpassing van het bachelor-onderwijs naar Sustainable Bioscience en de daarbij behorende studenteninstroom (200 in de steady state) hebben we daarmee te Venlo een bachelor programma dat, gelet op onze ervaringen binnen andere vergelijkbare bachelor programma's, financieel duurzaam verankerd is op de campus en daarmee kan blijven dienen als hoeksteen van de Venlose activiteiten.

6. Financiën

Voor het opstellen van de begroting is gebruik gemaakt van het eerder aangereikte 'onderwijsmodel'. Onderstaande begrotingen bieden inzicht in

a. De totale kosten voor het bachelor onderwijs te Venlo;
b. de kosten voor het verzorgen van bachelor onderwijs op de campus te Venlo vanaf 1-1-2021 tot en met 31-12-2025 inclusief de ontwikkelkosten voor de verdere doorontwikkeling van de bestaande bachelor naar de bachelor Sustainable Bioscience; en
c. de kosten van het verzorgen van de bachelor Sustainable Bioscience van september 2024 tot en met december 2025

Bedragen in k€	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal
Opbrengsten						
Rijksbijdrage	699	978	1.316	1.533	1.839	6.365
Collegegelden	374	482	580	681	752	2.867
Bijdrage Provincie Limburg	1.500	1.275	1.150	1.100	162	5.187
Bijdrage Universiteit Maastricht	414	525	758	837	522	3.056
Totale opbrengsten	2.987	3.259	3.804	4.151	3.275	17.476
Kosten						
Ontwikkelkosten	58	0	261	636	230	1.185
Basiskosten programma	1.288	1.298	1.324	1.112	667	5.687
Studentafhankelijke kosten	1.641	1.962	2.219	2.403	2.378	10.603
Totale kosten	2.987	3.259	3.804	4.151	3.275	17.476
Resultaat	0	0	0	0	0	0

Figuur 11: overzicht begroting totaal

Bedragen in k€	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal
Opbrengsten						
Rijksbijdrage	699	978	1.316	1.533		4.526
Collegegelden	374	482	580	429		1.864
Bijdrage Provincie Limburg	1.500	1.275	1.150	432		4.357
Bijdrage Universiteit Maastricht	414	525	732	706	230	2.607
Totale opbrengsten	2.987	3.259	3.777	3.101	230	13.354
Kosten						
Ontwikkelkosten	58	0	261	636	230	1.185
Basiskosten programma	1.288	1.298	1.324	896		4.805
Studentafhankelijke kosten	1.641	1.962	2.192	1.569		7.364
Totale kosten	2.987	3.259	3.777	3.101	230	13.354
Resultaat	0	0	0	0	0	0

Figuur 12: Overzicht van begroting UCV incl. ontwikkelkosten nieuwe vakken

Bedragen in k€	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal
Opbrengsten						
Rijksbijdrage					1.839	1.839
Collegegelden				251	752	1.003
Bijdrage Provincie Limburg				583	247	830
Bijdrage Universiteit Maastricht			27	216	207	450
Totale opbrengsten	0	0	27	1.050	3.045	4.122
Kosten						
Ontwikkelkosten						0
Basiskosten programma				216	667	883
Studentafhankelijke kosten			27	834	2.378	3.239
Totale kosten	0	0	27	1.050	3.045	4.122
Resultaat	0	0	0	0	0	0

Figuur 13: Overzicht van begroting Sustainable Bioscience

De begrotingen uit figuren 11, 12 en 13 zijn tot stand gekomen via het Onderwijsmodel van de UM. De externe accountant heeft als waarborg voor de kwaliteit van het Onderwijsmodel een validatietoets uitgevoerd en de resultaten daarvan in de vorm van een Rapport van Feitelijke Bevindingen aangeboden aan de UM. De totale opbrengsten zijn in hoofdzaak afhankelijk van de instroom, doorstroom en het studierendement van studenten. Via de rijksoverheid wordt (met een vertraging van twee jaar; t-2 systematiek) inschrijfbekostiging en diplomabekostiging ontvangen en via de studenten collegegeldopbrengsten.
De onderwijskosten worden bepaald door de ontwikkeling en opzet van het onderwijsprogramma, het aantal studenten de benodigde inzet van wetenschappelijk en

ondersteunend personeel alsook overheadkosten. De totale opbrengsten gedurende de projectperiode bedragen k€ 9.232 en de totale kosten k€ 17.476. Het cumulatief tekort gedurende de projectperiode bedraagt k€ 8.243. De gevraagde bijdrage aan de Provincie Limburg bedraagt k€ 5.187. Dit bedrag is het verschil tussen de gevraagde bijdrage in de initiële business case ad. k€ 15.268 en de reeds tot en met 2020 gerealiseerde bijdrage ad k€ 9.996. Het dan nog te financieren bedrag betreft k€ 2.971 (waarvan k€ 1.185 betrekking heeft op de nieuw te ontwikkelen vakken) en zal gedekt worden door middel van een eigen bijdrage vanuit de Universiteit Maastricht.

Rapport van de evaluatiecommissie

Inleiding

Bij brief van 3 april 2020 heeft de voorzitter van het College van Bestuur van de Universiteit Maastricht (na overleg met de Provincie Limburg) een commissie ingesteld die t.b.v. het College van Bestuur (CvB) moest evalueren of het University College Venlo (UCV) kon voldoen aan de inspannings- en resultaatverplichtingen zoals die door de Provincie Limburg in zijn subsidiebeschikking van 2017 werden geformuleerd. Het resultaat van die evaluatie zou dan een rol spelen bij de vrijmaking van de derde en laatste tranche van het door de Provincie in 2014 toegezegde subsidie. De evaluatiecommissie bestond uit de volgende drie leden:

- Dhr. Jan Klerken CEO Scelta Mushrooms B.V
- Dr. Hein Schreuder o.a. Prof.(em.) UM, vml. vice-president corporate strategy DSM
- Dr. Hans Adriaansens o.a. Prof.(em.) UU, Founding Dean UCU en UCR

De commissie werd gevraagd zich te buigen over de volgende drie vragen:

- heeft het UCV-project betekenis gekregen voor regionale stakeholders en wordt met hen goed samengewerkt?
- heeft het UCV-project bijgedragen aan de realisatie van maatschappelijk regionale belangen?
- kan het UCV-project zelfstandig voortbestaan aan het einde van de looptijd zonder additionele provinciale financiering?

Voor een goed begrip: noch in de provinciale beschikking, noch in de opdracht aan de evaluatiecommissie werd een oordeel gevraagd over de academische kwaliteit van het UCV-project. De evaluatiecommissie zal zich daar dan ook niet aan wagen. Dat hoeft ook niet omdat daarin in 2019 is voorzien door de accreditatiecommissie van de NVAO.

Tegelijk werd vastgesteld dat de evaluatiecommissie binnen (minder dan) een maand moest rapporteren omdat het finale overleg van het CvB met de Provincie voor 1 mei

2020 diende plaats te vinden. Dat heeft ertoe geleid dat lang niet alles wat de evaluatiecommissie had willen – en misschien ook wel had moeten - onderzoeken ook feitelijk kon geschieden. Zo was er helaas geen gelegenheid om nader met het CvB van gedachten te wisselen. Ook de contacten met 'stakeholders' hebben in korte online sessies moeten plaatsvinden en ten gevolge van de coronacrisis was een bezoek op locatie niet mogelijk. Het overleg tussen de drie leden van de evaluatiecommissie heeft eveneens online moeten plaatsvinden.
Dat alles betekent dat deze evaluatie en advisering bepaald niet het laatste woord kan zijn en dat de commissie een zekere bescheidenheid past. Desondanks is de commissie van mening dat de hierna volgende opmerkingen de gedachtevorming bij CvB en Provincie kunnen aanscherpen.

Voor haar werkzaamheden heeft de commissie gebruik gemaakt van de volgende documenten: het business plan van 2014, de jaarverslagen van 2016 tot 2020, het accreditatierapport van het LAS-programma uit 2019, de subsidiebeschikking van 28 november 2017, het evaluatieformulier course, skill en project, de resultaten van de Keuzegids, de resultaten van Elsevier en het Inputdocument ter evaluatie van de projectsubsidie structuurversterkende projecten Provincie Limburg van het University College Venlo d.d. 26 maart 2020.

Daarnaast heeft de commissie zgn. stakeholders bijeenkomsten georganiseerd op 8 en 14 april met de volgende partijen: de Brightlands Campus Greenport Venlo, de onderzoeksleiders van de UM te Venlo, de Gemeente Venlo, de docenten van de UM die in Venlo werkzaam zijn, de alumni van het UCV, de studenten van het UCV en het Opleidingsmanagementteam. Een korte samenvatting van die gesprekken vindt U hieronder:

1. *De opdracht voor de online bijeenkomsten van 8 en 14 april: sonderen of en hoe het UCV zowel kwantitatief als kwalitatief aan de met de PL afgesproken resultaatverplichtingen voor de periode 2017-2019 heeft voldaan en hoe de toekomst van UCV er kan uitzien wanneer de laatste subsidietranche afloopt en op eigen benen moet worden gestaan. Daartoe zijn op zeer korte termijn (op initiatief van CvB en FSE) gesprekken met stakeholders belegd. Daarbij waren naast de commissieleden vertegenwoordigers van Brightlands, de Gemeente Venlo, de onderzoeksleiders van de Venlose onderzoekslijnen HEFI en FCCV, docenten van het UCV, de alumni, studenten en het management van UCV en FSE vertegenwoordigd.*

2. *Uit die gesprekken is (opnieuw) gebleken dat de kwaliteit van onderwijs en (undergraduate) onderzoek van het UCV boven elke twijfel verheven is. Studenten en alumni prijzen de persoonlijke en interactieve begeleiding, de kwaliteit van de cursussen en de multidisciplinaire liberal arts context waarin onderwijs en onderzoek worden gegeven. Tegelijk begrijpen ze dat die kwaliteit weliswaar positief wordt beïnvloed door het geringe aantal studenten, maar dat dit ook limieten stelt aan het aantal cursussen en op termijn zelfs een zeker risico op voortbestaan van UCV in zich bergt.*
3. *De gemeente acht het teleurstellend dat de oorspronkelijke en later bijgestelde aantallen niet worden gehaald, maar heeft er vertrouwen in dat ze in de loop van de tijd zullen toenemen; stelt verder vast dat een verhoopte groei van het UCV niet op gemeentelijke hindernissen zal stuiten: zowel voor de onderwijshuisvesting als voor de studentenhuisvesting worden geen problemen voorzien. Gemeentelijke bijdragen blijven idealiter tot dit soort huisvestingskwesties beperkt; over grote financiële ondersteuning is nimmer nagedacht en is bovendien onwaarschijnlijk.*
4. *Het bedrijfsleven zegt nog maar weinig van de aanwezigheid van UCV-studenten te hebben gemerkt, betwijfelt of voldoende aandacht naar de studentenmarketing is uitgegaan en ziet uit naar een hechtere samenwerking met UCV in vooral het (undergraduate) onderzoek.*
5. *Vanuit de voorlichtingskant van UM/FSE wordt gesteld dat juist voor UCV veel marketingactiviteit wordt ontplooid, maar dat de nog steeds bestaande onbekendheid met liberal arts in combinatie met de gekozen focus op Food en Health slecht te marketen valt. Niet alleen in de eigen regio, maar zeker ook in het Duitse grensgebied bestaat grote terughoudendheid (de 'rechte banaan').*
6. *Vanuit de FSE bestaat een grote voorkeur om het UCV uit de LAS-croho te verwijderen en om de aantrekkelijkheid voor potentiële studenten te vergroten in te zetten op een additionele agrobio lijn in het programma.*
7. *Bij alle partijen leeft de hoop dat het UCV niet alleen blijft bestaan, maar ook getalsmatig zal groeien en er wordt naarstig naar wegen gezocht om zulks te realiseren. Dat het gevoel van urgentie (bij alle gesprekspartners) minder groot is dan de commissie had verwacht, heeft er wellicht mee te maken dat studenten, staf en UCV-management niet meer kunnen doen dan wordt gedaan.Er zal meer moeten worden gedaan dan incrementele uitbreiding van het bestaande om de oorspronkelijke ambities qua studentenaantallen en impact op de regio waar te maken.*

Tenslotte: de evaluatiecommissie heeft op 8, 14, 21, 24 en 25 april vergaderd, online of schriftelijk. Op 26 april werd dit rapport in de concept-versie unaniem vastgesteld. De commissie heeft vervolgens de resultaten van haar onderzoek nader met het CvB en de verantwoordelijk decaan besproken, hetgeen tot enkele aanpassingen in het rapport heeft geleid.

Uitgangspunten

Begonnen wordt met een tweetal door de evaluatiecommissie gehanteerde uitgangspunten. Die vormen de basis voor de antwoorden die de commissie geeft op de hierboven gememoreerde vragen. Het eerste uitgangspunt betreft het volgende: dit rapport gaat over het UCV dat, zoals in 2014 werd beoogd, zowel academisch als getalsmatig een substantiële basis moest bieden aan de wetenschappelijke activiteiten die al eerder onder de vlag 'Campus Venlo' werden verricht en daarmee ook aan de

verdere kennisontwikkeling in Noord-Limburg. Het gaat dus niet over de Campus Venlo als geheel, ook al hebben de daar al bestaande master-programma's en de deels daarvan afgeleide onderzoekslijnen voor de ontwikkeling van het UCV grote betekenis gekregen. Maar het provinciale subsidie was nu eenmaal expliciet gericht op de ontwikkeling van een University College van – toen nog – 600 bij voorkeur residentiële studenten. Dat UCV was te zien als zustercollege van het inmiddels zeer succesvolle UCM, een (undergraduate) liberal arts college *pur sang*. Het was er niet op gericht om nieuwe master-programma's tot ontwikkeling te brengen.

De tweede verduidelijking gaat over de term Liberal Arts & Sciences, hierna kortweg LAS genoemd (overigens: liberal arts & sciences is eigenlijk een pleonasme, want in de oorspronkelijke betekenis omsloot liberal arts ook de sciences. Desondanks gebruiken we hier de in Nederland intussen ingeburgerde terminologie).

Het UCV behoort tot de University Colleges die op basis van een LAS-profiel zijn ingericht. Daardoor bekennen al die University Colleges (hierna: UC) zich tot een multidisciplinaire benadering van de werkelijkheid. Dat betekent dat disciplines van sociaalwetenschappelijke, natuurwetenschappelijke, levenswetenschappelijke en geesteswetenschappelijke snit onderdeel van het cursusaanbod vormen. Natuurlijk kunnen daarin per UC verschillende accenten worden gelegd, maar eigenlijk zijn ze in dit opzicht toch vooral aan elkaar gelijk. Dat er toch verschillen bestaan tussen de UC's heeft te maken met de uiteenlopende interesses en expertises van studenten en docenten die aan zo'n UC werkzaam zijn. Daardoor staan sommige UC's meer dan andere bekend staan om bepaalde pre-specialisaties, disciplinair of thematisch. Dat alles blijft weliswaar binnen de kaders van het LAS-profiel waarin het aan studenten is om onder begeleiding een eigen studiepad te kiezen. Het kan er desondanks toe leiden dat het ene UC bijvoorbeeld bekend staat vanwege zijn sterkere nadruk op 'science' en/of 'engineering', een ander op 'human rights', weer een ander op 'vrede en veiligheid', op 'international relations' of 'watermanagement', etc. Het principe blijft echter dat de student onder begeleiding zijn of haar eigen programma uit het brede cursusaanbod kan samenstellen, ook als dat programma zich buiten de genoemde accenten beweegt. *Het is juist dat principe dat voor de aankomende student de*

aantrekkelijkheid van een start op zo'n University College vergroot; wie op 17-jarige leeftijd nog teveel interesses heeft om zich op één studierichting vast te leggen, maar ook degene die voor zichzelf al een studiepad op het oog heeft, kan zich tot zo'n UC aangetrokken voelen.

De schuivende karakteristiek van UCV

Vanaf de oorsprong, d.w.z. in de startnotities van het UCV, heeft er geen misverstand bestaan over het LAS-profiel van deze nieuwe loot aan de stam van UMprogramma's. Het werd met zoveel woorden als zustercollege van UCM gepresenteerd. Tegelijkertijd werd in de oorspronkelijke notitie de verbinding gezocht met de regionale bedrijfsmatige activiteiten in de regio Venlo op het terrein van Food, Health, Nutrition en Business. Dat was niet verwonderlijk daar ook de in Venlo al bestaande master-programma's op die thematiek waren gericht; de deskundigheid was dus in redelijke mate voorhanden.

Maar geleidelijkis de focus op Food & Health de boventoon gaan voeren en kwam het LAS-karakter in de praktijk, maar zeker ook in de publiciteit, onder druk te staan. Voor de buitenwacht, voor potentiële studenten, en steeds meer ook voor de binnenwacht werd 'Venlo' een Health & Food programma, een traditionele studierichting van weliswaar hoge kwaliteit en multidisciplinaire snit, maar toch vooral een studierichting. Dat betekende een forse inperking van het profiel en het daarmee verbonden recruteringsveld: de breedte van het LAS-profiel, het brede instroomkanaal, en daarmee de aantrekkelijkheid voor potentiële studenten met uiteenlopende interesses vielen weg. Met de beweging naar een gefocuste thematische studierichting heeft het UCV zich steeds verder verwijderd van het LAS-profiel, zelfs in die mate dat ook de accrediteringscommissie in 2019 daarbij kritische kanttekeningen heeft geplaatst. Zoals een lid van de evaluatiecommissie opmerkte, is het UCV-programma zich tot het LAS-profiel gaan verhouden als een (van bovenaf gevulde) kolom tot een (van onderop gebouwde) piramide. De aanwezige masterprogramma's zijn voor het UCV-programma bepalend geweest waardoor een smal instroomkanaal is ontstaan ('je moet iets met Health en Food hebben op je 17e').

Het klassieke LAS-profiel beweegt zich echter vanuit de basisbreedte naar een (pre-) specialisatie of 'major' waardoor de overwegingen van de inkomende student anders kunnen luiden ('je wil nog van alles, je kunt ook van alles, maar misschien eindig je wel met een major in Health of Food, of wellicht een andere major'). Voor de studentenaantallen heeft dit betekend dat er weliswaar sprake is geweest van zeer geleidelijke groei, maar dat de totalen sterk zijn achtergebleven bij de oorspronkelijke ambitie. Vanuit de voorlichtings- en marketing kant van de UM kwam dan ook het bericht dat er weliswaar uitzonderlijk veel marketing activiteit t.b.v. UCV is ontplooid, maar dat de nog steeds bestaande onbekendheid met liberal arts in combinatie met de gekozen focus op Food en Health slecht te marketen valt. Niet alleen in de eigen regio, maar zeker ook in het
Duitse grensgebied bestaat op dat punt grote terughoudendheid. De verscherping van het feitelijke profiel valt nu eenmaal slecht te rijmen met de breedte van het etiket 'university college' en dat leidt tot een onduidelijke propositie in de markt..

Waarschijnlijk hebben ook andere overwegingen dan de aanwezigheid van de desbetreffende master-programma's een rol gespeeld in de keuze voor en de beperking tot de Health & Food focus. Een daarvan is de moeilijkheid om een LAS-profiel ondergebracht te zien in de in Nederland gebruikelijke indeling van studierichtingen en faculteiten. Al eerder is de UM daardoor in aanvaring gekomen met de zgn. 'doelmatigheidscommissie' (CDHO), toen binnen het LAS-profiel, zoals overigens overal in de wereld gebruikelijk is, een science-component werd geschoven.

Een LAS-profiel als studierichting betitelen is een *contradictio in terminis*. Eigenlijk is het de paraplu van studierichtingen. De krampachtige manier waarop in Nederland alles in studierichtingstermen moet worden vertaald, zet de universitaire bachelorfase onder druk. Dat leidt tot schimmige discussies over zgn. CROHO-registraties die dan weer een rol gaan spelen bij de vraag of een programma eigenlijk wel mag bestaan als er geen passende croho-registratie voor gevonden wordt. Dat de universitaire bachelorfase in Angelsaksische landen, vertaald naar het Nederlandse crohoregime, eigenlijk maar één croho-nummer kent en dat Oxford en Cambridge resp. 39 en 31

dezelfde ‘colleges’ in de undergraduate fase hebben, heeft de CDHO nog niet aan het denken gezet. Kortom, een LAS-college een studierichting noemen is oneigenlijk en maakt dat een tweede, of derde, zustercollege naast het zo succesvolle UCM wordt uitgesloten, tenzij het zich in vreemde bochten gaat wringen. Dat is waar de UM mee te maken heeft gekregen en dat is ook waarom de accreditatiecommissie daar vervolgens vragen bij stelt.

Dezelfde misfit tussen een LAS-college en de traditionele studierichtingsfilosofie vinden we ook terug bij de onderbrenging van een dergelijk ‘college’ bij een faculteit. Omdat de wet voorschrijft dat een studierichting onder een faculteit ressorteert, moet ook een LAS-college, als studierichting gedefinieerd, ergens worden ondergebracht. De oplossingen die daarvoor zijn gevonden verschillen per universitaire instelling en variëren van faculteiten zoals arts & humanities tot science & engineering. Alleen in Utrecht is men zo verstandig geweest om de beide UC’s (in Utrecht en Middelburg) buiten de facultaire indeling te houden en als zelfstandige onderwijsinstellingen te beschouwen. De bijzondere plaats die ze op die manier in de universitaire governancestructuur verkregen, heeft zeker bijgedragen aan de snelheid waarmee ze tot ontwikkeling konden komen. De evaluatiecommissie betreurt het dan ook dat het UCV die mate van relatieve onafhankelijkheid heeft moeten ontberen.

Naast dit externe ongemak bestaat bij de evaluatiecommissie de indruk dat wellicht ook de interne dynamiek binnen de UM heeft verhinderd dat het UCV als min of meer zelfstandig LAS-college een serieuze ontwikkelingskans heeft gekregen. De vaak geopperde gedachte dat Venlo nu eenmaal geen studentenstad is en dat dit de belangrijkste reden voor de dramatische instroom is geweest, houdt geen stand als Venlo bijvoorbeeld met Middelburg wordt vergeleken. De bevolkingsomvang van Venlo ligt bijna 50% hoger dan in Middelburg en er zijn, anders dan in Middelburg ook nog eens een kleine 5000 HBO-studenten. En trouwens, voor Maastricht was dat een paar decennia terug niet veel anders.

Dat het UCV in de loop van de tijd onder de faculteit Science en Engineering (FSE) terecht is gekomen, maakt het dan ook begrijpelijk dat het UCV exclusiever de Science & Engineering richting in wordt geduwd. Dat lijkt ook de richting te zijn die de huidige decaan van de FSE, gezien zijn voorstel om het agro-bio profiel toe te voegen zou willen opgaan. Vanuit facultaire optiek is dit een begrijpelijke keuze. In zijn voorstel zou dat logischerwijs gepaard moeten gaan met de verwijdering van het UCV uit het LAS-croho van de UM. Een belangrijk neveneffect daarvan zou zijn dat de negatieve druk op de waardering voor de twee andere LAS-instituten in zijn faculteit verdwijnt. De accreditatiecommissie liet daarover weinig misverstand bestaan en zag het UCV eigenlijk al niet meer als een LAS-college. Hoe begrijpelijk ook vanuit facultair gezichtspunt, de commissie heeft tot taak om de ontwikkeling van UCV breder af te meten, onder meer afgezet tegen de oorspronkelijke doelstellingen en ambities bij de subsidie-aanvrage.

De beantwoording van de drie vragen

Vanuit bovenstaande uitgangspunten en overwegingen heeft de commissie vervolgens naar de gestelde vragen gekeken:

- heeft het UCV-project betekenis gekregen voor regionale stakeholders en wordt met hen goed samengewerkt?
- heeft het UCV-project bijgedragen aan de realisatie van maatschappelijk regionale belangen?
- kan het UCV-project zelfstandig voortbestaan aan het einde van de looptijd zonder additionele provinciale financiering?

In het kader van de doelstelling van deze evaluatie (het vrijmaken van de derde subsidietranche) is de laatste van de drie vragen uiteraard het belangrijkste. Reden voor de evaluatiecommissie om daarmee te beginnen.

De vraag of het UCV na ommekomst van het provinciale subsidie zelfstandig kan voortbestaan is in sterke mate afhankelijk van de toename van het aantal studenten.

Voor een op zichzelf staand undergraduate 'onderwijsinstituut' zijn de studentaantallen en de daaraan gekoppelde rijksbijdragen voor onderwijs en onderzoek bepalend. Niet voor niets was het de oorspronkelijke gedachte dat het UCV 600 studenten zou omvatten. Op die basis kon een businessplan gemaakt worden dat die zelfstandigheid kon garanderen. De 15 miljoen van de provincie dekte in de praktijk de aanloop- en voorfinancieringskosten (t-2) die anders voor rekening van de UM zouden zijn gekomen. Met die ondersteuning in de project- en voorfinancieringslasten zou het instituut na ongeveer 5 jaar (dus na ommekomst van de derde subsidietranche) als onderwijsinstituut op eigen benen hebben kunnen staan, op voorwaarde dat in de loop van die periode de recrutering van nieuwe studenten succesvol zou zijn. Helaas zijn de studentaantallen sterk achtergebleven bij de eertijds beoogde omvang en ziet het er niet naar uit dat het UCV in de huidige constellatie enkele honderden studenten meer zou kunnen aantrekken dan in de afgelopen vijf jaar is gelukt. Na afloop van het provinciale subsidie zou het UCV dan voor een groot deel afhankelijk worden van de middelen die door de UM of de FSE moeten worden bijgepast. Dat is een voor alle partijen ongemakkelijk en weinig duurzaam perspectief.

In de opvatting van de evaluatiecommissie resten er, logisch gesproken, eigenlijk maar twee opties, de een ambitieuzer dan de andere. De eerste optie is om alsnog in te zetten op een niet versmald, maar juist breed LAS-profiel in een poging om de inhoudelijke en getalsmatige beloften richting provincie en stad alsnog te kunnen waarmaken; de tweede optie is om genoegen te nemen met een gespecialiseerde studierichting zoals door de decaan van de FSE verwoord, en daarbij additioneel in te zetten op een agro-bio-profiel.

Welke optie wordt gevolgd heeft gevolgen voor de argumentatie waarmee de derde tranche van het subsidie vrijgemaakt kan worden (dat was immers de vraag die aan de evaluatiecommissie is gesteld). Valt de keuze op optie 1 dan is de derde tranche hard nodig om de opgelopen achterstand in de ontwikkeling van het UCV deels goed te maken. Ook dan zal de UM aan die hersteloperatie zowel financieel als bestuurlijk moeten bijdragen en zullen bestuurlijke en facultaire hindernissen moeten worden

geruimd. Een centralere regie-rol voor het CvB als contractpartner van de Provincie ligt dan voor de hand. De benoeming van een gedelegeerd bestuurder van academische statuur, net als de erkenning dat er van een sterke regie tot op heden te weinig sprake is geweest, zou de Provincie over de brug kunnen helpen. De commissie heeft overigens tot haar genoegen geconstateerd dat de bereidheid van stakeholders zoals bedrijfsleven en gemeente nog steeds groot is om aan een dergelijk project mee te werken en dat zij het betreuren dat de daartoe bestaande ruimte nog niet is benut.

Valt de keuze op optie 2 dan zal de argumentatie voor het vrijmaken van de derde subsidietranche moeilijker zijn. Dan zal duidelijk gemaakt moeten worden dat er lopende de rit beleidswijzigingen zijn opgetreden en dat de reeds gevoteerde middelen gebruikt zijn voor een studierichting Health & Food. Een versterking daarvan richting een agro-bio-profiel kan dan wellicht geheel binnen de inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid van FSE/UM vallen. Naar de verwachting van de commissie zal het aantal aan Venlo gebonden studenten er niet dramatisch door toenemen, ook al gezien de concurrentie met Wageningen en de voornemens van Fontys om zich in Venlo op hetzelfde terrein te gaan begeven (naast hun specialisaties in business, logistics, informatics). Er zal naar het oordeel van de commissie meer moeten gebeuren om het vrijmaken van de derde tranche van het provinciaal subsidie te onderbouwen. Zo is de gedachte om meer bedrijfskundige studierichtingen (zoals agribusiness) in combinatie met de School of Business and Economics aan te bieden, meerder malen geopperd. Misschien zou de Provincie in dit geval te vermurwen zijn als de UM serieuze garanties biedt voor het behoud van deze studierichting(en) in de toekomst. Verder dient natuurlijk ook in deze optie de relatie met de omgeving versterkt te worden. En niet vergeten mag worden dat in dit geval een nieuw croho-nummer moet worden aangevraagd en dat is nooit een gelopen race (overigens zou een ‘major agro-bio’ zonder enig probleem in een breed LAS-college passen zonder dat daarvoor een gang naar de CDHO hoeft te worden gemaakt...).

Dan resten nog de beide andere vragen en het zal duidelijk zijn dat de beantwoording daarvan niet voorbij kan gaan aan de relatieve teleurstelling die door stakeholders van

buiten de universiteit is geuit. Over de samenwerking van het UCV met het regionale bedrijfsleven, het 'andere' hoger onderwijs of het al dan niet internationale vwo (bijvoorbeeld het United World College) vwo circuleren vooralsnog weinig opwekkende berichten. Op dat vlak is sowieso nog een lange weg te gaan.

En dan de tweede vraag: het verhoopte maatschappelijk belang voor Venlo en de regio zou gerealiseerd zijn als inderdaad 500 tot 600 residentiële studenten en ook nog eens 50 tot 60 docenten de bevolkingssamenstelling van de stad hadden verstevigd. Goed onderzoek (TNO en Universiteit Gent) heeft uitgewezen dat op die manier ongeveer M€15 aan de economie van stad en regio zou zijn toegevoegd. Dat zou niet alleen de ultieme rechtvaardiging zijn geweest van de omvang van het provinciale subsidie, maar vooral ook een nauwelijks op geld te schatten bijdrage aan de ontwikkeling van Noord-Limburg. Ondanks het feit dat er een kwalitatief hoogwaardig onderwijsaanbod is geschapen en dat er geleidelijke groei van de studentenaantallen is opgetreden, kan de commissie niet anders dan constateren dat de maatschappelijke impact tamelijk sterk is achtergebleven bij de oorspronkelijke doelstellingen en ambities.

De derde vraag ten slotte betreft het toekomstperspectief: kan het UCV-project zelfstandig voortbestaan aan het einde van de looptijd zonder additionele provinciale financiering? Het antwoord op deze vraag is uiteraard afhankelijk van de door het CvB gekozen optie. In het geval van optie 1 is het duidelijk dat er een aanzienlijke 'inhaalslag' nodig zal zijn om alsnog een breed profiel neer te zetten en de daarbij behorende studentenaantallen te werven. Dat is geen 'gelopen race', ook al niet in tijden zonder Corona-crisis. In het geval van optie 2 zal het naar het oordeel van de commissie nodig zijn om het onderwijsaanbod verder te verbreden dan alleen met agri-biotechnologie om in de richting te komen van de gewenste 'kritische massa'. In beide gevallen lijkt een herziene 'business case' op zijn plaats en is een gesprek over toezeggingen en verantwoordelijkheden na een eventuele derde subsidieperiode op zijn plaats.

Slot

In de (te) korte tijd dat de evaluatiecommissie zich over de gestelde vragen heeft kunnen buigen, is een gevoel van teleurstelling overheersend geworden. Dat gevoel contrasteert met de betrokkenheid en het enthousiasme waarmee de werkers in Venlo zich al die tijd - en nog steeds - van hun taak hebben gekweten. Het dient nogmaals te worden gezegd dat de kwaliteit van het gebodene allerminst het probleem is; de aantrekkingskracht van het smallere profiel is echter onvoldoende gebleken om de oorspronkelijk voorziene schaal en impact te bewerkstelligen. Het is nu aan het bestuur van de UM om keuzes te maken die perspectief bieden op het alsnog realiseren van deze doelstellingen. . Volgens de commissie kan dat nog.

Financiële analyse huisvestingsopties Brightlands Campus Greenport Venlo

Definitieve rapportage

2 augustus 2022

FAKTON CONSULTANCY

Brightlands

Inleiding

Rapportage met beslisinformatie voor strategische keuze in toekomstige huisvesting BCGV

Situatiebeschrijving

De BCGV is een campus met als doel het realiseren van een open ecosysteem voor excellerende mensen, bedrijven en instellingen. Een mondiale 'place to be' op het gebied van gezonde en veilige voeding in een economisch robuuste innovatie regio.

De realisatie van de Brigthlands Campus Greenport Venlo is vormgegeven door de oprichting van twee besloten vennootschappen en een commanditaire vennootschap:

- Brightlands Campus Greenport Venlo BV (BCGV): de entiteit waarin de campusorganisatie is opgenomen, welke een faciliterende rol binnen de campusontwikkeling en verantwoordelijk is voor het realiseren van het open innovatie ecosysteem.
- BV Campus Vastgoed Greenport Venlo (CVGV): treedt op en acteert als eigenaar, facilitator en beheerder van campus gebouwen en het daarbij behorende terrein.

Als gevolg van onverwacht hogere onderhoudskosten, niet door te belasten servicekosten en lagere huuropbrengsten heeft CVGV een kapitaalbehoefte voor de jaren 2023 – 2026 van circa € 13,4 mln. Om tot een financierbare businesscase te komen, zijn verschillende huisvestingsopties gedefinieerd voor de toekomstige ontwikkeling van de campus. Eind Q2 2022 wordt een voorstel aan Provinciale Staten opgesteld over de ontwikkeling van de campus en de rol van de Provincie daarin. Met dit voorstel worden de Staten gevraagd middelen beschikbaar te stellen voor de campusontwikkeling. Met het oog op deze ontwikkelingen heeft CVGV behoefte naar een analyse om dit strategisch huisvestingsvraagstuk te beantwoorden.

In de optie-afweging zijn naast de financieel-economische aspecten, ook kwalitatieve aspecten van het campusconcept van belang. De wens is om een strategische keuze te maken op basis van een integraal totaalbeeld.

Vraagstelling

Wij werken aan een analyse waarin we uw vraagstelling als volgt formuleren:

"Werk de beslisinformatie ten aanzien van de huisvestingsopties uit waardoor CVGV op basis van een integraal totaalbeeld een strategische keuze kan maken in het toekomstige huisvestingsvraagstuk van BCGV".

In de analyse behandelen we de volgende deelvragen:

a. Breng de haalbaarheid van de financiële business case (investeringen én exploitatie) per optie in beeld, vergelijk deze met elkaar op KPI's als netto contante waarde (NCW), total cost of ownership (TCO) en internal rate of return (IRR);

b. Beschrijf welke optimalisatiemogelijkheden er zijn en kwantificeer deze waar mogelijk;

c. Beschrijf de kwalitatieve voor- en nadelen per optie ten aanzien van onder meer de marktontwikkelingen;

d. Beschrijf eventuele aanvullende bijzonderheden of aandachtspunten.

Doel van de analyse is om de bestuurders van BCGV en CVGV inzicht te geven in de reële opties van de toekomstige huisvesting en hen te faciliteren in het maken van een keuze voor een voorkeursoptie.

Inhoudsopgave

1. Huidige situatie
   1.1 Organisatie
   Nauwe samenwerking tussen BCGV en CVGV
   1.2 Campus Venlo
   Gebouwen op de Campus in Venlo

2. Huisvestingopties
   2.1 Vaststellen huisvestingsopties
   Acht huisvestingsopties om door te rekenen in een business case
   2.2 Toelichting huisvestingsopties

3. Uitgangspunten business case
   3.1 Methodiek
   Meerjarenbegroting vormt basis voor jaarlijkse exploitatiekosten en -opbrengsten
   3.2 Methodiek
   Methodische toelichting op berekeningen
   3.3 Algemene uitgangspunten
   Marktconforme uitgangspunten als basis voor de businesscase

4. Optie-specifieke uitgangspunten
   4.1 Uitgangspunten huisvestingsoptie 1
   4.2 Uitgangspunten huisvestingsoptie 2
   4.3 Uitgangspunten huisvestingsoptie 3
   4.4 Uitgangspunten huisvestingsoptie 4
   4.5 Uitgangspunten huisvestingsoptie 5
   4.6 Uitgangspunten huisvestingsoptie 6
   4.7 Uitgangspunten huisvestingsoptie 7
   4.8 Uitgangspunten huisvestingsoptie 8

5. Financiële haalbaarheid van huisvestingsoptie
   5.1 Resultaten op NCW-niveau
   Optie 'Verkoop' het meest positief
   5.2 Resultaten op TCO-niveau
   Groeioptie geeft de laagste jaarlijkse lasten in 2030
   5.3 Financieringsverplichtingen
   Leningen einde looptijd

6. Beslisinformatie
   6.1 Integraal overzicht met beslisinformatie
   Afweging op diverse criteria geeft integrale beslisinformatie weer voor acht huisvestingsopties
   6.2 Draaiknoppen
   Sturen op een positievere businesscase

- Bijlagen

1

Huidige situatie

1.1 Organisatie
1.2 Campus Venlo

1.1 Organisatie

Nauwe samenwerking tussen BCGV en CVGV

De Brightlands Campus Greenport Venlo (hierna: BCGV) bestaat organisatorisch uit twee besloten venootschappen en een commanditaire vennootschap. Unieke en aansprekende gebouwen op de campus, zoals de Innovatoren en Villa Flora, zijn gerealiseerd ten behoeve van de Floriade van 2012 in Venlo.

1. **Brightlands Campus Greenport Venlo BV (BCGV)** de entiteit waarin de campusorganisatie is opgenomen, welke een faciliterende rol binnen de campusontwikkeling heeft en verantwoordelijk is voor het realiseren van het open innovatie ecosysteem.

   Aandeelhouders van deze BV zijn Universiteit Maastricht, BASF en Provincie Limburg (ieder 33,3%).

2. **BV Campus Vastgoed Greenport Venlo (CVGV)** treedt op en acteert als eigenaar, facilitator en beheerder van campus gebouwen en het daarbij behorende terrein. Ook heeft zij de rol van accountmanager (inclusief contractbeheer) richting de huurders en is zij verantwoordelijk voor de uitvoering van de vastgoed- en infraprojecten. Dus behalve als eigenaar acteert CVGV ook als serviceprovider richting Brightlands Campus Greenport Venlo en de huurders. Vanuit CVGV wordt het masterplan voor de vastgoed- en gebiedsontwikkeling van de campus bewaakt.

   Aandeelhouders in deze vennootschap zijn de gemeente Venlo (24%) en de Provincie Limburg (76%);

3. **CV Campus Vastgoed Greenport Venlo** hierin is de Innovatoren opgenomen.

   Vennoten zijn de gemeente Venlo (24%) en de Provincie Limburg (76%);

BCGV is onderdeel van de Brightlands; een open innovatie community in Limburg met bijna 29.000 innovatieve ondernemers, onderzoekers en studenten. Er bestaat geen overkoepelend organisatorisch lichaam voor de diverse campussen. Wel is er bestuurlijk overleg tussen de campussen.

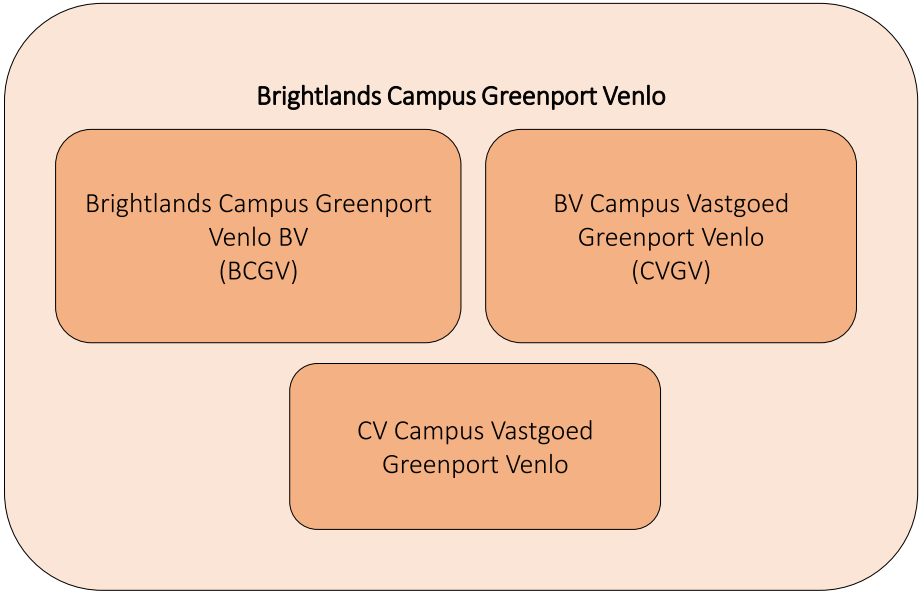

Reflectie op organisatie
De organisatie van Brigthlands Campus Greenport Venlo is functioneel opgebouwd. Het is organisatorisch, juridisch en strategisch handig om de management BV te scheiden van de BV waarin het vastgoed is ondergebracht.

In onze opdracht verzamelen we beslisinformatie ten aanzien van toekomstige huisvestingsopties voor BV CVGV waardoor BCGV en CVGV op basis van een integraal totaalbeeld een strategische keuze kunnen maken in het toekomstige huisvestingsvraagstuk van de campus in Venlo.

1.2 Campus Venlo

Gebouwen op de campus

Foto: Villa Flora

Foto: Brighthouse

Foto: Brightworks

Foto: Innovatoren

2

Huisvestingsopties

2.1 Vaststellen huisvestingsopties
2.2 Toelichting op de huisvestingsopties

2.1 Overzicht huisvestingsopties

Acht huisvestingsopties om door te rekenen in een business case

In het voorgaande hoofdstuk introduceerden wij de campus en de gebouwen die op de campus in Venlo gesitueerd zijn. Onder andere als gevolg van onverwacht hogere onderhoudskosten in met name Villa Flora hebben de verschillende aandeelhouders gezamenlijk enkele huisvestingsopties opgesteld in de zoektocht tot een financierbare businesscase te komen.

Onderstaand een compacte beschrijving van de acht huisvestingsopties die in beeld zijn:

1. **Status quo.** Meerjarenbegroting van de campus is het uitgangspunt van deze optie.
2. **Groei.** Optie 1 met daaraan toegevoegd een tweede Brighthouse en een Brightworks.
3. **Sloop Villa Flora.** Villa Flora wordt gesloopt. Een nieuw pand (Brighthouse+) wordt gebouwd ter vervanging.
4. **Uitfasering Villa Flora.** Villa Flora wordt op termijn gesloopt, een geleidelijke uitgroei wordt geaccommodeerd. Een nieuw pand (Brighthouse+) wordt gebouwd ter vervanging.
5. **Functiewijziging.** De kas van Villa Flora wordt gestript van de box-in-box ruimte en krijgt haar oorspronkelijke functie van expositieruimte terug. Een vervangend pand (klein Brighthouse+) wordt ontwikkeld om de functies in de kas een plek op de campus te bieden.
6. **Verkoop.** De Brightlands campus in Venlo wordt in zijn geheel in huidige vorm verkocht.
7. **Verkoop en terug-huur.** Het vastgoed van CVGV wordt verkocht aan een derde en teruggehuurd voor de exploitatie van de campus.
8. **Faillissement.** De entiteit van CVGV wordt failliet verklaard.

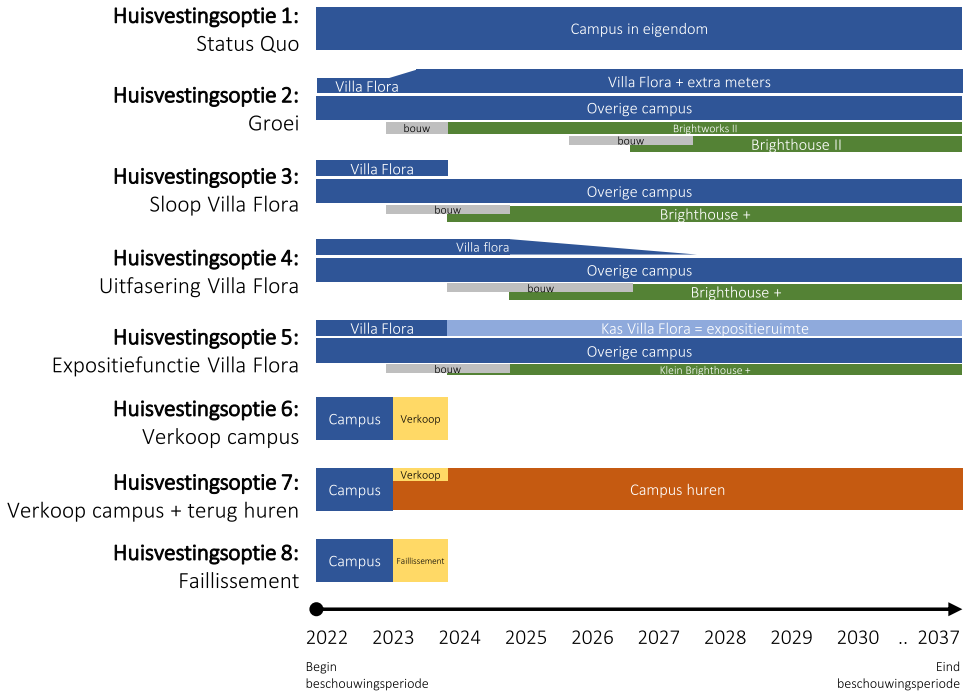

2.2 Nadere toelichting op de huisvestingsopties

Voor de huisvestingsopties die op voorgaande slides beknopt zijn geïntroduceerd, drukken wij de netto contante waarde van een optie uit op basis van toekomstige kasstromen (kosten en opbrengsten). Onderstaand is een nadere toelichting op de opties 1 t/m 4 beschreven.

1. **Status quo.** De Meerjarenbegroting vormt de basis van deze optie. De huisvestingsoptie bestaat uit kasstromen (kosten en opbrengsten) die overeen komen met de begroting.

2. **Groei.** Deze optie is in grote lijn gelijk aan huisvestingsoptie 1 'Status quo'. In aanvulling op Huisvestingsoptie 1 is in deze optie rekening gehouden met groei van de campus. Deze groei bestaat uit de ontwikkeling van een tweede Brighthouse en een tweede Brightworks.

   De investering voor de ontwikkeling van een tweede Brighthouse en Brightworks leiden wij af van de investeringen uit het verleden en de hedendaagse marktconforme bouwkosten.

3. **Sloop Villa Flora.** Villa Flora wordt gesloopt. Ter vervanging van Villa Flora wordt een nieuw pand ontwikkeld (Brighthouse+) waarin de huidige functies en faciliteiten van Villa Flora terugkeren. In deze huisvestingsoptie wordt het Villa Flora gesloopt ondanks doorlopende contracten, resulterend in vergoedingskosten.

   De investering voor de ontwikkeling van een Brighthouse+ bepalen wij aan de hand van recente investering voor de realisatie van Brighthouse I en de hedendaagse marktconforme bouwkosten.

4. **Uitfasering Villa Flora.** Villa Flora wordt uitgefaseerd. Dat wil zeggen dat een nieuw pand (Brighthouse+) geleidelijk wordt gevuld. De fasering van de uitfasering is afhankelijk van de huidige contracten van de huurders in Villa Flora. Hierdoor zijn de vergoedingskosten voor de huidige contracten van huurders beperkt.

   De investering voor de ontwikkeling van een Brighthouse+ bepalen wij aan de hand van recente investering voor de realisatie van Brighthouse I en de hedendaagse marktconforme bouwkosten.

2.2 Nadere toelichting op de huisvestingsopties

Voor de huisvestingsopties die op voorgaande slides beknopt zijn geïntroduceerd, drukken wij de netto contante waarde van een optie uit op basis van toekomstige kasstromen (kosten en opbrengsten). Onderstaand is een nadere toelichting op de opties 5 t/m 8 beschreven.

5. **Functiewijziging.** De kas van Villa Flora wordt gestript van de box-in-box ruimte en krijgt haar oorspronkelijke functie van expositieruimte terug. Ter vervanging van de functionele meters in de kas van Villa Flora wordt een nieuw pand ontwikkeld met gelijke functionaliteiten (klein Brighthouse+). Het huidige kantoor-gedeelte van Villa Flora blijft intact.

   De investering voor de ontwikkeling van een nieuw pand met gelijke functionaliteiten bepalen wij aan de hand van recente investering voor de realisatie van Brighthouse I en de hedendaagse marktconforme bouwkosten.

6. **Verkoop.** De Brightlands campus in Venlo wordt in zijn geheel in huidige vorm verkocht. De verkoop van de panden en de grond leiden wij af van een taxatierapport voor de marktwaarde van de panden en een globale inschatting van de waarde van de grond met vigerende bestemming.

7. **Verkoop en terug-huur.** Het vastgoed van CVGV wordt verkocht aan een derde en teruggehuurd voor de exploitatie van de campus. Wij bepalen de kostprijsdekkende huur op basis van de businesscase van de kopende derde en nemen deze kostprijsdekkende huur als kostenpost mee in het kasstroomschema voor CVGV.

8. **Faillissement.** De entiteit van CVGV wordt failliet verklaard. Na failissement treden er geen kasstromen op. In de kwalitatieve duiding beschouwen wij deze optie.

3

Uitgangspunten business case

3.1 Methodiek NCW
3.2 Methodiek TCO
3.3 Algemene uitgangspunten

3.1 Meerjarenbegroting als basis

Meerjarenbegroting vormt basis voor jaarlijkse exploitatiekosten en -opbrengsten

Voor het berekenen van de netto contante waarde van de kasstromen voor de huisvestingsopties vormt de **Meerjarenbegroting** voor de campus de basis. In de begroting zijn kosten en opbrengsten opgenomen die te koppelen zijn aan specifieke gebouwen op de campus, maar ook zijn er posten (kosten en opbrengsten) in de begroting van de campus die niet specifiek aan een gebouw worden gekoppeld. Bij veranderingen in het aantal verhuurde meters op de campus geldt dat een deel van de posten in de begroting gelijk blijven (vast). Voor een ander deel geldt dat deze posten (mee)groeien of (mee)krimpen (variabel).

Voor de variabele posten in de begroting hebben wij een onderverdeling gemaakt naar de gebouwen. Dit wil zeggen dat wij gebouw-specifieke kosten en opbrengsten 1-op-1 hebben 'toegerekend' aan een gebouw op de campus en dat algemene variabele kosten naar rato van verhuurbare meters (m^2 VVO) zijn verdeeld over de vastgoedobjecten.

Om de Meerjarenbegroting bruikbaar te maken voor het doorrekenen van de huisvestingsopties hebben wij de volgende aanpassingen doorgevoerd op de Meerjarenbegroting:

- Verwijderen van de indexen in de kasstromen (levert ongeïndexeerde kasstromen).
- Bepalen welke posten vast en variabel zijn.
- Variabele algemene posten verdeeld over de vastgoedobjecten (vaak verdeeld op basis van de oppervlakten van de verhuurbare meters).

De kasstromen in de meerjarenbegroting lopen tot 2031. In ons rekenmodel beschouwen wij een looptijd van 15 jaar. Voor veel posten geldt dat deze binnen de begroting na enkele jaren stabiliseren. Waar dat niet zo is doen wij een aanname, bijvoorbeeld een gemiddelde, over de manier waarop deze posten zich in de toekomst ontwikkelen.

In de huisvestingsopties worden er ingrepen gedaan aan het vastgoedobject Villa Flora, wordt er nieuw vastgoed gebouwd en/of wordt de gehele campus verkocht of failliet verklaard. Voor het overig bestaande vastgoed op de campus (alles behalve Villa Flora) geldt dat er geen onderscheid is binnen de huisvestingsopties 1 t/m 5 gelijk. In het opstellen van het rekenmodel hebben wij de businesscase voor de campus opgedeeld in drie delen:

- Villa Flora
- Overige bestaande vastgoedobjecten
- Nieuw te ontwikkelen vastgoed

3.1 Methodiek

Vertaling van Meerjarenbegroting naar groei en sloop van Campus-vastgoed

- De Meerjarenbegroting dient als basis voor de huisvestingsopties in de opgestelde businesscase. In de status quo optie houden we dan ook de begroting aan voor de kosten en opbrengstenposten. In de overige opties groeit, krimpt of verandert (het vastgoed op) de campus anderszins. Dit heeft logischerwijs een effect op de kasstromen in de begroting. Hoe deze kasstromen binnen een optie aanpassen is per kasstroom en per huisvestingsoptie verschillend.
  - Er zijn posten die meegroeien en –krimpen met de aanpassing van het aantal vierkante meters verhuurbaar oppervlakte.
  - Er zijn posten die afhankelijk zijn van bezetting van de gebouwen
  - Omdat bouwkosten en opbrengsten in de tijd anders groeien passen we per post een passende index toe.
- In de bijlage is een overzicht te vinden met de uitgangspunten per post in de begroting. Op navolgende slides lichten wij per optie verder toe.

3.2 Methodiek

Methodische toelichting op berekeningen

Methodiek voor business case (NCW)

In de voorliggende financiële analyse voor de huisvestingsopties van de Brightlands-campus in Venlo maken wij de financiële impact voor uiteenlopende huisvestingsopties inzichtelijk om een (financiële) afweging te maken.

De basis van onze financiële benadering betreft het inzichtelijk maken van toekomstige kosten en opbrengsten in de verschillende huisvestingsopties. De netto contante waarde wordt vervolgens berekend aan de hand van deze toekomstige kasstromen.

De afbeelding visualiseert een versimpelde versie van de rekenmethodiek van een (netto) contante waarde van een kasstroom.

Het bepalen van de netto contante waarde doen wij aan de hand van:

- Uitgebreide uiteenzetting van toekomstige kasstromen (kosten en opbrengsten) in de tijd.
- Zoals eerder vermeld houden wij hiervoor de posten in de begroting aan op tot een inschatting van toekomstige kasstromen te komen voor de huisvestingsopties.
  - Huur en restwaarde als opbrengsten
  - Exploitatiekosten en investeringen als kosten.
- Alle kasstromen contant maken naar prijspeil heden tegen een rendement (disconteringsvoet).
- Resultante: contante waarde op prijspeil heden.

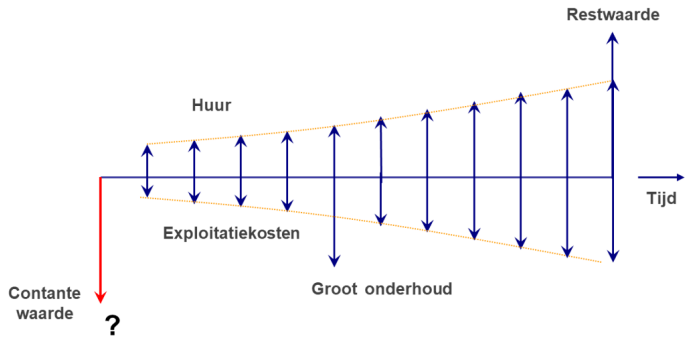

Contante waarde(t) = kasstroom / (1 + rendement)^t

3.2 Methodiek

Methodische toelichting op berekeningen

Methodiek voor Total Cost of Ownership (TCO)

Aanvullend op de netto contante waarde van een huisvestingsoptie brengen wij de Total Cost of Ownership (TCO) per jaar voor iedere optie in beeld. Dit maakt de boekhoudkundige benadering van het eigendom inzichtelijk. De TCO maken wij inzichtelijk aan de hand van de jaarlijkse kosten en opbrengsten uit de kasstromen. Voor de (des)investeringen uit de kasstromen geldt dat deze niet worden meegenomen voor de TCO.

Investeringen worden in TCO niet tot uitdrukking als cash-out op moment van investering, maar worden uitgedrukt in jaarlijkse afschrijvingen in de jaren na investering. De TCO redeneert vanuit het project en gaat dus niet over de vermogensstructuur van de verschillende vormen van eigen en vreemd vermogen. Voor een lening (vreemd vermogen) geldt daarom dat de aflossing geen onderdeel is van de TCO maar wel de rente-kosten. Dit zijn immers kosten voor het project.

TCO-berekening	
	Netto kasstroom (geïndexeerd)
-	Correctie netto kasstroom tbv investeringen
=	**Resultaat voor belastingen, rente en afschrijving (EBITDA)**
-	Afschrijving inrichting
-	Afschrijving groot onderhoud VF
-	Afschrijving stichtingskosten
-	Afschrijvingen MVA
-	Afschrijvingen ICT
=	**Resultaat voor belastingen en rente (EBIT)**
-	Rente bestaande lening
-	Rentekosten nieuwe lening
=	**Resultaat voor belastingen (EBT)**

3.2 Methodiek

Uitgangspunten van totstandkoming TCO per huisvestingsoptie

- In de begroting geplande afschrijvingen en rente worden aangehouden.
- Voor nieuwe investeringen wordt op basis van afschrijvingstermijn een jaarlijkse afschrijving meegenomen.
- We gaan er van uit dat stichtingskosten voor 50% gefinancierd worden met vreemd vermogen. Hiervoor gaan we uit van een annuïtaire lening met een looptijd van 30 jaar tegen een rente van 2,5%.
- In het geval van verkoop en sloop worden investeringen versneld afgeschreven en landt het restant van uitstaande boekwaarde in het desbetreffende jaar. In het geval van sloop betreft dit boekwaarden die zijn toe te wijzen aan het te slopen gebouw.
- Wij kennen de voorwaarden van de leningen niet en hebben daarom geen ‘compensatie’ voor versneld aflossen opgenomen. In de praktijk verwachten wij dat hier wel sprake van zal zijn in het geval van vroegtijdige aflossing bij verkoop.
- Uitgangspunten afschrijving
  - Stichtingskosten 40 jaar
  - Inrichting 15 jaar
- Uitgangspunten financiering
  - LTV 50% (annuïtaire lening)
  - Looptijd lening 30 jaar
  - Rente 2,5%
- De volgende posten worden afgeschreven:
  - Stichtingskosten nieuw vastgoed in 40 jaar;
  - Waarde verhogende onderhoudsposten zoals dak en WKO in 40 jaar;
  - Investeringen tbv verhuizing en overige inrichting in 15 jaar;
  - Investeringen MVA zoals begroting;
  - Investeringen ICT zoals begroting.
- Voor bovenstaande investering wordt voor het berekenen van de TCO de netto kasstroom uit de kasstroomoverzichten gecorrigeerd.
- Wij hanteren een afschrijftermijn voor nieuw vastgoed van 40 jaar. Deze benadering sluit niet helemaal aan op de methode uit de meerjarenbegroting. In plaats van het afschrijven van stichtingskosten laat CVGV het opstal jaarlijks taxeren.
- Het totale saldo van de bestaande leningen bedraagt in 2022 zo’n € 23,7 mln. De rente die CVGV hiervoor dient te betalen bedraagt circa € 1 mln. Deze rente-kosten worden meegenomen in de TCO.
- Wij hebben de aanname gedaan dat voor stichtingskosten voor nieuw vastgoed een nieuwe lening aangetrokken. De rentekosten die voortkomen uit deze lening worden meegenomen in de berekening van de TCO.

3.3 Algemene uitgangspunten

Marktconforme uitgangspunten als basis voor de businesscase

Tijdskenmerken

In de business case nemen we de volgende tijdskenmerken mee:

- Startjaar model 2022
- Start uitvoering huisvesttingsopties 2023
- Looptijd model 15 jaar
- Disconteringsvoet 3,00%
  Aanname is hier: 50% vreemd vermogen tegen 4% en 50% eigen vermogen tegen inflatie (2%).
- Indices (zie onderstaande tabel)

Indices	2.022	2.023	2.024	2.025	2.026	>2026
Inflatie	4,40%	1,90%	1,90%	1,90%	1,90%	1,90%
Bouwkosten	4,00%	2,50%	1,70%	1,80%	1,90%	1,90%
Opbrengstenontwikkeling	4,00%	2,50%	2,00%	1,90%	1,90%	1,90%

Overig

- De correctie voor kosten koper bij de restwaarde-bepaling bedraagt 8,5%.
- We hanteren een oninbare huur van 0,2%, gelijk aan de meerjarenbegroting.

3.3 Algemene uitgangspunten

Uitgangspunten bij nieuw te ontwikkelen vastgoed

Op de campus, en specifiek in de uiteenlopende vastgoedobjecten, onderscheiden wij een aantal vastgoedfuncties:

- Functie kantoor
- Functie box-in-box | betreft een kale box-functie. De inrichting wordt door de huurder gefaciliteerd.
- Functie lab | betreft een kale lab-functie. De inrichting wordt door de huurder gefaciliteerd.
- Functie gemeenschappelijke ruimte

Aan de hand van de huidige bouwkosten (en opslagen) hanteren wij de volgende investeringskosten per m² BVO:

	Kantoor traditionele kant	**Boxen** Kale box functies	**Lab** lab-functies	**Gemeenschappelijk** (niet ingerichte) Shared services en
Bouwkosten (per m² BVO)	€ 1.600	€ 1.650	€ 1.850	€ 1.500
Bijkomende kosten	15,5%	15,5%	15,5%	15,5%
Algemene kosten	3,5%	3,5%	3,5%	3,5%
W&R	5,0%	5,0%	5,0%	5,0%

Bouwkosten	€ 1.600	€ 1.650	€ 1.850	€ 1.500
Bijkomende kosten	€ 248	€ 256	€ 287	€ 233
Algemene kosten	€ 65	€ 67	€ 75	€ 61
W&R	€ 96	€ 99	€ 111	€ 90
Investerings (per m² BVO)	**€ 2.008**	**€ 2.071**	**€ 2.322**	**€ 1.883**

Per huisvestingsoptie tonen wij de totstandkoming van het investeringsbedrag van nieuw vastgoed

Voor het realiseren van een Brighthouse II en Brightworks II hanteren wij de geïndexeerde waarde van de historische aankoopprijs.

4

Optie-specifieke uitgangspunten

4.1 Uitgangspunten huisvestingsoptie 1
4.2 Uitgangspunten huisvestingsoptie 2
4.3 Uitgangspunten huisvestingsoptie 3
4.4 Uitgangspunten huisvestingsoptie 4
4.5 Uitgangspunten huisvestingsoptie 5
4.6 Uitgangspunten huisvestingsoptie 6
4.7 Uitgangspunten huisvestingsoptie 7
4.8 Uitgangspunten huisvestingsoptie 8

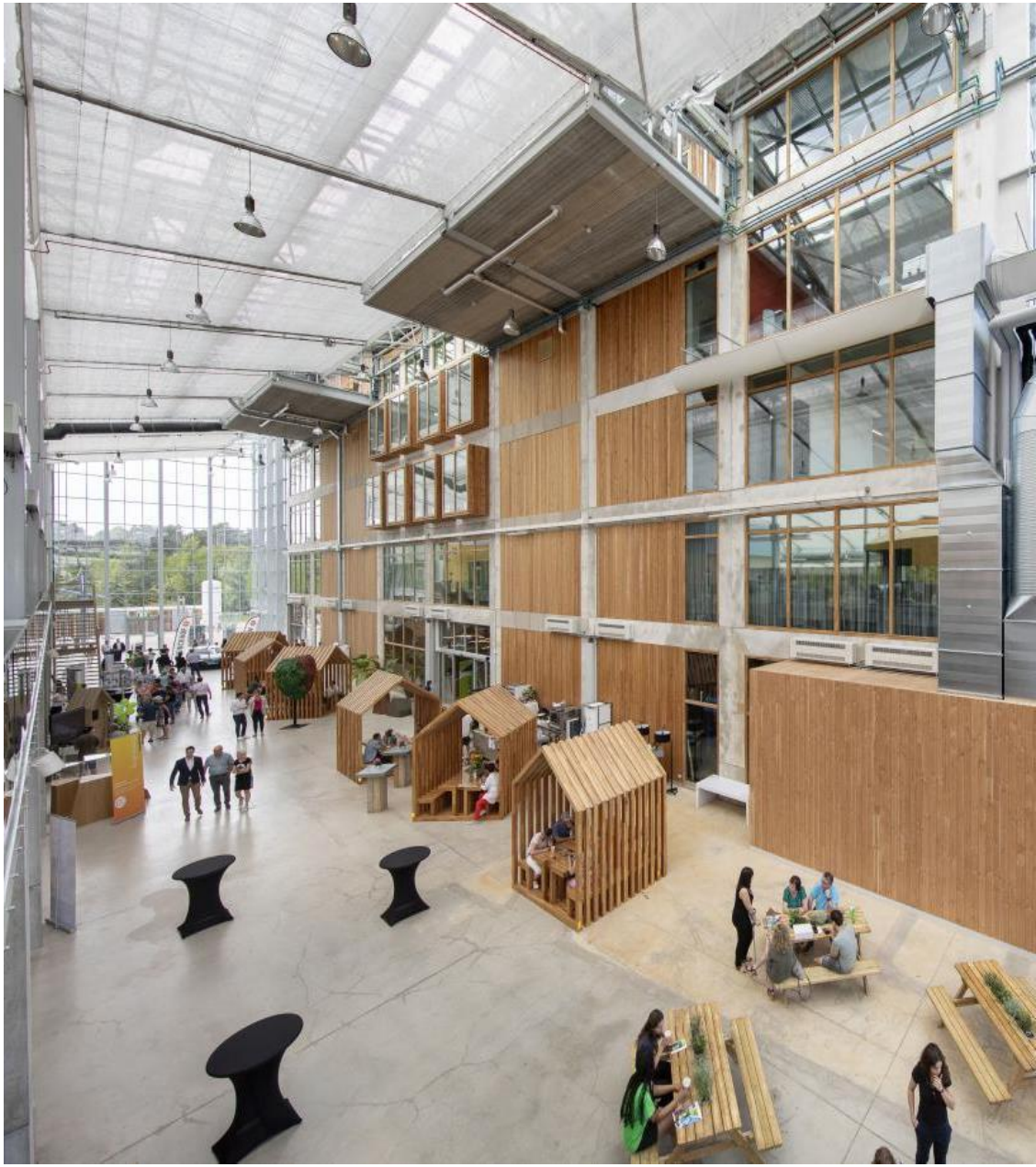

4.1 Optie-specifieke uitgangspunten

Huisvestingsoptie 1 – Status quo

- De Meerjarenbegroting (2021 t/m 2031) is de basis van deze optie.
- Na 2031 zijn de kasstromen doorgetrokken tot een looptijd van 15 jaar.
- Na 15 jaar is rekening gehouden met een restwaarde van het vastgoed. Hierbij is uitgegaan van een exit yield van 8,50% voor Villa Flora en van een gemiddelde exit yield van 7,75% voor het overig vastgoed op de campus.

4.2 Optie-specifieke uitgangspunten

Huisvestingsoptie 2 – Groei

- De groei zit hem in drie onderdelen
  - De afbouw van extra verhuurbare meters in Villa Flora;
  - De aanbouw van Brighthouse II;
  - De aanbouw van Brightworks II.

Afbouw

- Voor de Afbouw van Villa Flora zijn wij uitgegaan van de kosten en opbrengsten die in de mini-businesscase zijn opgenomen in de begroting (Bron: "Begroting 2022 2026 Campus Vastgoed Venlo")
  - De afbouw van de extra 1.246 m² VVO vindt plaats in 2023. We gaan uit van een bezettingsingroeiperiode van de extra meters in Villa Flora van vier jaar.
  - Hierbij wordt een investering aangegeven van € 2,4 mln. Dit komt voort uit de stichtingskosten van € 2.071 per m² BVO voor labs met een vormfactor van 85% voor de vertaling naar VVO. Hier pasten we een correctie van 20% voor op toe vanwege het bouwen in een bestaand gebouw waardoor een dure gevel niet nodig is.
  - We rekenen verder met een huuropbrengst van € 95 per m² VVO en servicekosten van € 40 per m² VVO. Vanwege het toenemend aantal VVO wordt gerekend met opslag van exploitatiekosten van 2% n.a.v. de begroting. Zie de bijlage voor een volledig overzicht van de exploitatiekosten.

Brightworks II

- Voor de aanbouw van Brightworks II is uitgegaan van de kasstromen voor Brightworks I. Dat wil zeggen dat na ingroei de kasstromen voor Brightworks II gelijk zijn aan de kasstromen van Brightworks I in de begroting.
  - De bouw vindt plaats in 2023. We gaan uit van een ingroeiperiode van Brightworks II van twee jaar vanaf 2024.
  - De investering voor de realisatie van Brightworks II is gebaseerd op de € 1,6 mln. investering in 2020 voor Brightworks I (bron: John Raven). Deze investering is geïndexeerd naar prijspeil heden.
  - De opbrengsten en kosten die in de begroting zijn opgenomen als posten die samenhangen met gebouw Brightworks I zijn voor Brightworks II tevens opgenomen.

Brighthouse II

- Voor de aanbouw van Brighthouse II is uitgegaan van de kasstromen voor Brighthouse I. Dat wil zeggen dat na ingroei de kasstromen voor Brighthouse II gelijk zijn aan de kasstromen van Brighthouse I in de begroting.
  - De bouw vindt plaats in 2026 en 2027. We gaan uit van een ingroeiperiode van Brighthouse II van vier jaar vanaf 2027.
  - De investering voor de realisatie van Brighthouse II is gebaseerd op de € 16 mln. investering in 2019 voor Brighthouse I (bron: John Raven). Deze investering is geïndexeerd naar prijspeil heden.
  - De opbrengsten en kosten die in de begroting zijn opgenomen als posten die samenhangen met gebouw Brighthouse I zijn voor Brighthouse II tevens opgenomen.

Na 15 jaar is rekening gehouden met een restwaarde van het vastgoed. Hierbij is uitgegaan van een exit yield van 8,50% voor Villa Flora en van een gemiddelde exit yield van 7,75% voor het overig vastgoed op de campus. Voor Brighthouse II en Brightworks II is een exit yield van 6,75% gehanteerd.

4.3 Optie-specifieke uitgangspunten

Huisvestingsoptie 3 – Sloop (1/2)

- In deze optie wordt Villa Flora gesloopt en komt in plaats daarvan een nieuw vastgoed-object dat de functies van Villa Flora bevat.

Sloop Villa Flora

- De sloop van Villa Flora wordt in 2024 uitgevoerd.
- Voor de sloopkosten hanteren wij het uitgangspunt dat dit € 25,- per m² BVO bedraagt. Dit leidt bij een oppervlakte van ruim 12.000 m² BVO tot een kostenpost van circa € 300.000,-.
- De sloop van Villa Flora en het verhuizen van huurders naar een nieuwe pand brengt ook andere kosten met zich mee.
  - Zo moeten (her)investeringen worden gedaan voor de shared service (cooking land, nutritional concept lab en horeca). Hierbij nemen wij aan dat het volledige originele bedrag voor realisatie moet worden herinvesteerd. In overleg met campus hebben wij hiervoor de inschatting gedaan van in totaal € 2,3 mln.
  - Huurders Brightlabs en UM hebben in het huidige Villa Flora de gehuurde boxen zelf ook gebouwd. Bij sloop van Villa Flora vergoed CVGV de huurders Brightlabs en UM voor de oorspronkelijke investering die de partijen hebben gedaan in Villa Flora. Wellicht dat dit juridisch niet per se hoeft maar campus wenst ook behoud van (deze) klanten te stimuleren. De kosten hiervoor hebben wij in overleg met campus ingeschat op € 2 mln. totaal.
  - Tot slot wordt de investering van reguliere huurders met een doorlopend contract vergoed door de campus bij een verhuizing. Wij hanteren hierbij het uitgangspunt dat een huurder circa € 100,- per m² VVO vergoed krijgt. In totaal zijn nu circa 6.100 m² VVO verhuurd. Rekeninghoudend met een verhuizing in 2024 en het feit dat een deel van de huidige contracten dan zijn afgelopen (circa 45% in Villa Flora), hanteren wij het uitgangspunt dat de verhuiskosten circa € 300.000,- bedragen.
- De onderhoudsinvesteringen van Villa Flora zijn voor de optie Sloop afgeschaald. De geplande investeringen in de eerste twee jaar van de begroting bedragen circa € 8,5 mln. Aangezien het gebouw een jaar later wordt gesloopt, hanteren wij het uitgangspunt dat 25% van de advieskosten en 25% van het onderhoud aan het gebouw en installaties wordt uitgevoerd. In deze optie gaan we uit van 100% afslag op de onderhoudskosten van het dak. Een uitzondering is de aanpassing van de WKO, een andere grote kostenpost. Deze is namelijk ook nodig in het geval van sloop van Villa Flora. Zie de bijlage voor een volledig overzicht.

Brighthouse+

- Bij sloop van Villa Flora wordt een nieuwe vastgoed-object gerealiseerd om de functies en functionaliteiten een plek op de campus te geven. Wij gaan er van uit dat dit nieuwe gebouw wat betreft opzet gelijkenissen vertoond met Brighthouse I; maar wel de gemeenschappelijke functies van het huidige Villa Flora huisvest.
- De bouw van Brighthouse+ duurt van 2023 tot 2024. Het gebouw wordt (deels) verhuurd vanaf 2024. Wij nemen aan dat 70% van de huurders meegaan bij de verhuizing van Villa Flora naar Brighthouse+. Na de verhuizing groeit de bezetting in vier jaar terug naar de lange termijn bezetting van Villa Flora in de huidige begroting.
- De stichtingskosten van Brighthouse+ bedragen € 20,3 mln. Op navolgende pagina is toegelicht hoe dit investeringsbedrag tot stand is gekomen.
- Wij hanteren een gelijk huurniveau als in Villa Flora is gehanteerd. Ook de meeste overige posten blijven gelijk aan het niveau in Villa Flora, op een aantal gebouwafhankelijke posten na. Deze relateren we naar verhouding van meters aan Brighthouse I. Dit betreft de opbrengsten uit zonnepanelen, stikstoftank en kosten uit organisatie, inhuur, gassen, servicekosten, ICT en exploitatiekosten.

Na 15 jaar is rekening gehouden met een restwaarde van het vastgoed. Hierbij is uitgegaan van een exit yield van 7,75% voor het reeds bestaande vastgoed op de campus. Voor Brighthouse+ is een exit yield van 6,75% gehanteerd.

4.3 Optie-specifieke uitgangspunten

Huisvestingsoptie 3 – Sloop (2/2)

Ontwikkeling nieuw vastgoed | Brighthouse+

Het huidige Villa Flora heeft een oppervlakte van 12.191 m² BVO en 10.298 m² VVO.
De invulling van het kan worden ingedeeld in de volgende functies:

- Functie kantoor: 4.100 m² VVO
- Functie boxen 2.343 m² VVO
- Functie lab 1.661 m² VVO
- Functie gemeenschappelijk 948 m² VVO

BVO	NVO	NO		FNO		VVO
Bruto vloer-opper-vlakte	Netto vloer-opper-vlakte	Nuttig vloer-opper-vlakte	Afdeling vloer-oppervlakte	Vloeroppervlakten van werkplekken, inclusief circulatieruimte	50% *)	Ver-huur-baar vloer-opper-vlakte 85% *)
				Supplementaire afdelingsruimte	5% *)	
			Speciale ruimten, kantine, archief, vergaderruimte, repro		15% *)	
			Sanitaire ruimten, werkkasten, garderobe			
		Verkeersruimte (gangen, trappenhuizen, liften, entree, hallen)			20% *)	
		Technische installatieruimten				
	Constructieoppervlakte (wanden, kolommen)				10% *)	

*) De in de rechterkolommen gegeven waarden zijn indicatief

Voor een vervangend Brighthouse+ geldt dat dezelfde functies terug moeten komen. Dat wil zeggen dat de gelijke m² afdeling vloeroppervlakten terug moeten komen en aanvullend daarop ruimten aanwezig moeten zijn voor 'speciale ruimten, kantine, archief, vergaderruimte en repro', 'sanitaire ruimten, werkkasten, garderobe' en 'verkeersruimte (gangen, trappenhuizen, liften, entree, hallen)'.

In de bijgevoegde tabel zien wij dat de oppervlakte afdeling vloeroppervlakte 50% van de oppervlakten BVO betreft en de oppervlakten VVO 85% van de BVO. Wij gaan ervan uit dat de m² afdeling vloeroppervlakte gelijk blijft als in Villa Flora. Vervolgens achten wij het bij het realiseren van een nieuw efficiënter gebouw mogelijk de vormfactor naar m² VVO te verlagen. Wij rekenen de oppervlakten aan m² VVO (85% m² VVO → 50% m² afdeling vloeroppervlakte → 80% m² VVO).

Om vervolgens te bepalen wat de oppervlakten in m² BVO is hanteren wij een vormfactor van 85%.

	m² VVO origineel	m² afdeling vloeropp. Origineel	m² VVO nieuw	m² BVO nieuw	Stichtingskosten per m² BVO	Stichtingskosten
Kantoor	4.100	2.653	3.859	4.540	€ 1.883	€ 8.547.886
Boxen	2.343	1.516	2.205	2.590	€ 2.071	€ 5.364.081
Lab	1.661	1.075	1.563	1.840	€ 2.322	€ 4.272.688
Gemeenschappelijk	948	613	892	1.050	€ 2.008	€ 2.108.730
Totaal	**9.052**	**5.857**	**8.520**	**10.020**	**€**	**€ 20.293.385**

4.4 Optie-specifieke uitgangspunten

Huisvestingsoptie 4 – Uitfaseren

- In deze optie wordt Villa Flora de komende jaren doorgeëxploiteerd en in 2028 gesloopt. In plaats van het bestaande Villa Flora wordt een Brighthouse+ ontwikkeld. De optie is daarmee in veel opzichten gelijk aan huisvestingsoptie 3.

Uitfaseren en sloop

- Vanaf 2025 gaan de eerste huurders, waarvan het contract is afgerond, over naar het nieuwe object; Brighthouse+. De overige huurders verhuizen wanneer hun contract afloopt naar Brighthouse+. De laatste huurcontracten lopen af in 2028 en wij gaan er van uit dat Villa Flora in dat jaar wordt gesloopt. De sloopkosten zijn gelijk aan huisvestingsoptie 3.
- In de huisvestingsoptie uitfaseren van Villa Flora zijn de kosten die gemoeid gaan met het verhuizen van huurders lager dan in de vorige optie.
  - Er worden (her)investeringen gedaan voor de shared service (cooking land, nutritional concept lab en horeca). Hierbij nemen wij aan dat het volledige originele bedrag moet worden herinvesteerd. In overleg met campus hebben wij hiervoor de inschatting gedaan van in totaal € 2,3 mln.
  - Huurders Brightlabs en UM hebben in het huidige Villa Flora de gehuurde boxen zelf ook gebouwd. Bij sloop van het Villa Flora (ook na 'uitfaseren' van huurcontract) vergoed CVGV de huurders Brightlabs en UM. Wellicht dat dit juridisch niet per se hoeft maar campus wenst ook behoud van (deze) klanten te stimuleren. Wij nemen 75% van de initiële investering (inschatting van € 2 mln.) aan als vergoeding voor de twee huurders gezamenlijk als uitgangspunt, dit komt neer op € 1,5 mln.
  - Voor de overige huurders van Villa Flora geldt dat bij het aflopen van het contract (en het aangaan van een nieuw contract) de verhuizing plaatsvindt. Dit betekent dat hier geen extra kosten voor CVGV mee gemoeid gaan.
- Vanwege de langere exploitatie van Villa Flora worden de onderhoudslasten van Villa Flora aan dak en installaties in deze optie uitgevoerd. Aangezien het pand in 2028 wordt gesloopt worden de onderhoudskosten uitgevoerd om het vastgoed verhuurbaar te maken. In de laatste drie jaar (2025 t/m 2027) wordt jaarlijks een correctie van 50% op de onderhoudslasten toegepast en worden de kosten voor preventief onderhoud niet meer uitgevoerd. Dit komt neer op een jaarlijkse correctie van circa € 230.000 tot € 320.000. Zie de bijlage voor een volledig overzicht van de correctie per post.

Brighthouse+

- De bouw van Brighthouse+ start in 2024 en wordt afgerond in 2026. Vanaf 2025 zijn de eerste onderdelen verhuurd. Wij nemen aan dat 85% van de huurders meegaan bij de verhuizing van Villa Flora naar Brighthouse+. Na de verhuizing groeit de bezetting terug naar de lange termijn bezetting van Villa Flora in de huidige begroting. Wij hanteren een gelijk huurniveau als in Villa Flora gehanteerd.
- De stichtingskosten en jaarlijkse posten zijn gelijk aan optie 3.

Na 15 jaar is rekening gehouden met een restwaarde van het vastgoed. Hierbij is uitgegaan van een exit yield van 7,75% voor het reeds bestaande vastgoed op de campus. Voor Brighthouse+ is een exit yield van 6,75% gehanteerd.

4.5 Optie-specifieke uitgangspunten

Huisvestingsoptie 5 – Functiewijziging (1/3)

- In deze optie blijft Villa Flora bestaan maar wordt de het kas-gedeelte van Villa Flora anders ingericht; namelijk als expositieruimte. De huurders in de kas worden verhuisd naar een nieuw te bouwen pand op de campus; klein Brighthouse+. Dit nieuwe pand bevat dezelfde functionaliteiten als Villa Flora, behalve de kantoorfunctie. De kantoren blijven in het huidige Villa Flora, ook na functiewijziging van het kas-gedeelte.

Klein Brighthouse+

- De bouw van dit nieuwe vastgoed-object start in 2023 en wordt verhuurd vanaf 2024. De sloop van Villa Flora wordt in 2024 uitgevoerd. De stichtingskosten van Brighthouse+ bedragen € 11,7 mln. Zie de volgende pagina's voor een uitwerking van de stichtingskosten.
- Wij nemen aan dat 70% van de huurders meegaan bij de verhuizing van Villa Flora naar klein Brighthouse+. Na de verhuizing groeit de bezetting in 4 jaar terug naar de lange termijn bezetting van Villa Flora in de huidige begroting.
- Het verhuizen van huurders naar een nieuwe pand brengt kosten met zich mee.
  - Zo moeten (her)investeringen worden gedaan voor de shared service (cooking land, nutritional concept lab en horeca). Hierbij nemen wij aan dat het volledige originele bedrag moet worden herinvesteerd. In overleg met campus hebben wij hiervoor de inschatting gedaan van in totaal € 2,3 mln.
  - Huurders Brightlabs en UM hebben in het huidige Villa Flora de gehuurde boxen zelf ook gebouwd. Bij sloop van het Villa Flora vergoed CVGV de huurders Brightlabs en UM. Wellicht dat dit juridisch niet per se hoeft maar campus wenst ook behoud van (deze) klanten te stimuleren. De kosten hiervoor hebben wij in overleg met opdrachtgever ingeschat op € 2 mln. totaal.
  - Tot slot wordt de investering van reguliere huurders in de kas met een doorlopend contract vergoed door de campus bij een verhuizing. Wij hanteren hierbij het uitgangspunt dat een huurder circa € 100,- per m^2 VVO vergoed krijgt. In totaal zijn in de kas nu 4.100 m^2 VVO verhuurd. Rekeninghoudend met een verhuizing in 2024 en het feit dat een deel van de huidige contracten dan zijn afgelopen (circa 45% in Villa Flora), hanteren wij het uitgangspunt dat de verhuiskosten circa € 80.000,- bedragen.
- Wij hanteren een huurniveau gelijk aan de huurinkomsten uit het kas-gedeelte van Villa Flora. De post met betrekking tot het Co-Creation Lab, Nutricial Concepts Lab en flexplekken verhuizen mee naar het Brighthouse+ klein.
- De overige posten relateren we naar verhouding van meters aan Brighthouse I. Dit betekent dat enkele posten in totaal groter worden, zoals opbrengsten uit zonnepanelen, maar ook de organisatiekosten en onderhoudskosten vanwege het exploiteren van twee gebouwen voor een periode van een aantal jaren.

4.5 Optie-specifieke uitgangspunten

Huisvestingsoptie 5 – Functiewijziging (2/3)

Villa Flora - expo ruimte

- Voor de interne sloopkosten van de kas (verwijderen box-in-box units) hanteren wij het uitgangspunt dat dit € 30,- per m² BVO bedraagt. Dit leidt bij een oppervlakte van circa 4.700 m² BVO tot een kostenpost van circa € 140.000,-.
- Functiewijziging van de kas vraagt om sloop van de huidige inrichting en een investering voor zaken als podia, licht- en geluidsinstallatie en investeringen die het mogelijk maken de grote ruimte op te delen in kleinere ruimten. In overleg met campus schatten wij de investering die het exploiteren van een expositieruimte mogelijk maakt in op bedrag van € 500.000,-.
- De exploitatie van de expositieruimten is een opbrengstenpost waar een grote mate van onzekerheid omheen hangt. Een expo is sterk afhankelijk van de locatie en er is op deze locatie geen ervaring met een commerciële exploitatie van een expositie. Wij rekenden met een extra opbrengstenpost van € 100.000,- per jaar. Hierbij gaan we uit van een omzet van € 500.000,- tot € 1.000.000,- en een marge van 10-20%. Deze omzet is dan 2,5 tot 5x hoger dan de gerealiseerde omzet van events op de campus in 2020. In de begroting wordt structureel verlies gemaakt op de ‘Events’. Door de aanname van een forse marge wordt winst gemaakt op events.
- Omdat het gebouw Villa Flora intact blijft, blijven de meeste kostenposten in deze optie gelijk aan de status quo optie.
- Uitzondering zijn de onderhoudslasten van Villa Flora. Het dak en installaties worden in deze optie uitgevoerd aangezien het gehele pand blijft bestaan en enkel een andere functie krijgt. Voor wat betreft het overige onderhoud uit de begroting hanteren wij een afslag van 20%. Dit omdat wij de inschatting maken dat de jaarlijkse onderhoudskosten lager zijn in het geval van een expositieruimte dan voor een met boxen gevulde ruimte. Zie de bijlage voor een volledig overzicht van de correctie per post.

Na 15 jaar is rekening gehouden met een restwaarde van het vastgoed. Hierbij is uitgegaan van een exit yield van 7,75% voor het reeds bestaande vastgoed op de campus. Voor Brighthouse+ is een exit yield van 6,75% gehanteerd. Voor de restwaarde van het kantoor deel van Villa Flora hanteren wij een exit yield van 8,5% en voor het expositie-gedeelte hanteren wij een restwaarde van € 450,- per m² BVO.

4.5 Optie-specifieke uitgangspunten

Huisvestingsoptie 5 – Functiewijziging (3/3)

Ontwikkeling nieuw vastgoed | klein Brighthouse+

Het huidige Villa Flora heeft een oppervlakte van 12.191 m² BVO en 10.298 m² VVO.
De invulling van het kan worden ingedeeld in de volgende functies:

- Functie kantoor: 4.100 m² VVO
- Functie boxen 2.343 m² VVO
- Functie lab 1.661 m² VVO
- Functie gemeenschappelijk 948 m² VVO

BVO	NVO	NO		FNO		VVO
Bruto vloer-opper-vlakte	Netto vloer-opper-vlakte	Nuttig vloer-opper-vlakte	Afdeling vloer-oppervlakte	Vloeroppervlakten van werkplekken, inclusief circulatieruimte	50% *)	Ver-huur-baar vloer-opper-vlakte 85% *)
				Supplementaire afdelingsruimte	5% *)	
			Speciale ruimten, kantine, archief, vergaderruimte, repro		15% *)	
			Sanitaire ruimten, werkkasten, garderobe			
		Verkeersruimte (gangen, trappenhuizen, liften, entree, hallen)			20% *)	
		Technische installatieruimten				
	Constructieoppervlakte (wanden, kolommen)				10% *)	

*) De in de rechterkolommen gegeven waarden zijn indicatief

In de huisvestingsoptie van functiewijziging wordt nieuw vastgoed gerealiseerd ten behoeve van de functies in de kas van Villa Flora. De functies in het kantoor-gedeelte van het pand blijven in Villa Flora. Dat wil zeggen dat de gelijke m² afdeling vloeroppervlakten in de kas terug moeten komen en aanvullend daarop ruimten aanwezig moeten zijn voor 'speciale ruimten, kantine, archief, vergaderruimte en repro', 'sanitaire ruimten, werkkasten, garderobe' en 'verkeersruimte (gangen, trappenhuizen, liften, entree, hallen)'.

In de tabel bijgevoegde tabel zijn wij dat de oppervlakte afdeling vloeroppervlakte 50% van de oppervlakten BVO betreft en de oppervlakten VVO 85% van de BVO. Wij gaan ervan uit dat de m² afdeling vloeroppervlakte gelijk blijft als in Villa Flora. Vervolgens achten wij het mogelijk de vormfactor naar m² VVO te verlagen. Wij rekenen de oppervlakten aan m² VVO (85% m² VVO → 50% m² afdeling vloeroppervlakte → 80% m² VVO).

Om vervolgens te bepalen wat de oppervlakten in m² BVO is hanteren wij een vormfactor van 85%.

	m² VVO origineel	m² afdeling vloeropp. Origineel	m² VVO nieuw	m² BVO nieuw	Stichtingskosten per m² BVO	Stichtingskosten
Kantoor	4.100	-	-	-	€ 1.883	€ -
Boxen	2.343	1.516	2.205	2.590	€ 2.071	€ 5.364.081
Lab	1.661	1.075	1.563	1.840	€ 2.322	€ 4.272.688
Gemeenschappelijk	948	613	892	1.050	€ 2.008	€ 2.108.730
Totaal	**9.052**	**3.204**	**4.661**	**5.480**		**€ 11.745.499**

4.6 Optie-specifieke uitgangspunten

Huisvestingsoptie 6 – Verkoop

- In de optie verkoop gaan wij uit van verkoop van het vastgoed en de gronden door CVGV in 2023.
- Voor het bepalen van de verkoopwaarde hebben wij de volgende tweedeling toegepast:
  - De verkoopwaarde van het vastgoed op basis van een recente taxatie van het vastgoed door CVGV;

  (Herwaarderingsreserve waardebepaling gebouwen | ultimo 2021)
  - De waarde van gronden op de Campus in eigendom van CVGV.

Gebouwen
De taxatie ultimo 2021 komt tot een marktwaarde van het vastgoed op de campus van in totaal circa **€ 44 mln.** (rechts een uitsnede van de taxatiewaarde per pand). Wij hebben de taxatie niet ingezien maar hebben het uitgangspunt gehanteerd dat de waardering rekening houdt (corrigeert) met de voorziene onderhoudskosten aan dak en installaties

Gronden
Voor de waarden van de gronden op de campus in eigendom van CVGV hebben wij het huidige bestemmingsplan geraadpleegd. In dit bestemmingsplan staan de maximaal toegestane oppervlakten aan m² BVO per bouwvlak weergegeven met de bestemming bedrijfsmatig vastgoed. Tevens zijn delen van de campus aangegeven waar de bestemming natuur geldt. Voor de campus-onderdelen waar de bestemming bedrijfsmatig geldt constateren wij dat in totaal circa 170.000 m² BVO is toegestaan. De huidige gebouwen tezamen tellen op tot een oppervlakte van circa 30.000 m² BVO (incl. gebouwen op kavel Boskamer). Dit betekent dat er volgens de vigerende bestemming circa 140.000 m² BVO aan bedrijfsmatig vastgoed mag worden toegevoegd.

Rekening houdend met de gebouwen die reeds op de campus zijn gesitueerd, achten wij het realistisch om 100.000 m² BVO (70% van wat extra gebouwd mag worden) aan bedrijfsmatig vastgoed toe te voegen. Wij rekenen voor deze toe te voegen m² BVO een grondwaarde van € 120,-, waarbij wij reeds rekening hebben gehouden met GREX-exploitatiekosten die dienen te worden uitgevoerd om realisatie mogelijk te maken. Een fasering waarbij de gronden in 5 jaar worden uitgegeven vanaf 2023 leidt tot een netto contante waarde van circa **€ 11,3 mln.**

In totaal komt de indicatieve inschatting van de verkoopwaarde van het vastgoed én de gronden uit op **€ 55,3 mln.** Een correctie voor kostenkoper (8,5%) levert een waarde van **€ 51 mln.** op.

Dit betreft nadrukkelijk een indicatieve waarde-inschatting. Voor een specifieke waarde-bepaling ofwel taxatie adviseren wij dit separaat uit te laten voeren.

In het geval van verkoop van de campus geldt dat een versnelde aflossing van uitstaande leningen plaatsvindt. Wanneer dit in 2023 gebeurd, komt dit neer op een bedrag van **€ 23,1 mln**. Zoals eerder genoemd betreft dit het totale bedrag aan uitstaande leningen dat op dat moment uitstaat en hebben wij geen rekening gehouden met eventuele meerkosten vanwege versneld afbetalen (wij kennen de leningsvoorwaarden niet). De kosten voor het versneld aflossen van de leningen is geen onderdeel van de toekomstige kasstromen die leiden tot een NCW, en tevens niet opgenomen in de TCO van de opties.

Taxatie campus	Taxatiewaarde ultimo 2021
Villa Flora	€ 11.532.069
Raad van Arbeid	€ 5.980.000
Boerderij	€ 608.000
Brighthouse	€ 14.670.000
Brightworks	€ 1.420.000
Parkeren VF1	€ -
Parkeren VF2	€ 325.862
Parkeren IT 2	€ 931.034
Innovatoren	€ 8.501.034
Totaal	43.968.000

4.7 Optie-specifieke uitgangspunten

Huisvestingsoptie 7 – Verkoop en terug-huur

Deze optie sluit in grote lijnen aan op optie 6 waarbij het vastgoed en de gronden van de campus worden verkocht. In deze optie voegen wij daaraan toe dat na verkoop CVGC de panden huurt van de kopende partij. Uitgangspunt is dat de kopende partij het vastgoed koopt voor taxatiewaarde.

Om de kosten en opbrengsten voor CVGV in beeld te brengen na verkoop van het vastgoed hebben wij de kosten- en opbrengstenposten van de optie status quo toegerekend als kosten voor eigenaar (koper) en huurder (CVGV). CVGV verhuurt het vastgoed vervolgens onder aan de hurende partijen in de gebouwen. Hierbij is aangehouden dat het concept van de campusgebouwen intact blijft en gelijke kasstromen optreden als in status quo.

De nieuwe eigenaar neemt na de koop een aantal opbrengsten en kostenposten over van CVGV. Dit betreft de opbrengsten uit zonnepanelen, makelaars- en acquisitiekosten, exploitatiekosten. Uiteraard komt ook een restwaarde toe aan de nieuwe eigenaar. In de bijlage is een overzicht opgenomen van de toerekening van kosten en opbrengsten aan de twee partijen (eigenaar vs. CVGV).

Aan de hand van de businesscase van de kopende partij (aankoopwaarde volgens taxatie en bekende kosten en restwaarde einde looptijd in exploitatie volgens status quo) hebben wij de huur bepaald waarvoor de koper zijn rendement haalt. Oftewel, wij hebben de kostprijs dekkende huur berekend. Hierbij gaan wij uit van een rendement van 5,75% voor de koper. Zie de bijlage voor een uitwerking van deze berekening.

Op basis van deze methodiek hebben wij berekend dat de koper een huur van circa **€ 3,7 mln.** per jaar rekent.

Zoals gezegd sluiten wij in deze optie aan op optie 6 verkoop. Wij voegen vervolgens de kasstromen toe die gemoeid gaan met het terughuren van het vastgoed. Dit betreft de huuropbrengsten van de onderhuurders gelijk aan optie status quo, de kosten uit de reguliere exploitatie die toekomen aan CVGV bij deze constructie (zie bijlage) en de kostprijsdekkende huur.

Optie-specifieke uitgangspunten

Huisvestingsoptie 8 – Faillissement

- CVGV gaat in juli 2022 failliet;

Opmerking

Voor deze optie geldt een netto contante waarde van 0.

Voor het financieel vergelijk van de opties constateren wij dat de netto contante waarde van deze optie 0 is. Wij kijken hierbij naar de financiële situatie van CVGV, zoals wij dit ook voor de andere opties doen.

In hoofdstuk 6 beschrijven wij de consequenties van de aandeelhouders van CVGV in het geval van faillissement.

5

Financiële haalbaarheid van huisvestingsopties

5.1 Resultaten op NCW-niveau
5.2 Resultaten op TCO-niveau
5.3 Financieringsverplichtingen

5.1 Resultaten op NCW-niveau

Optie Verkoop op NCW-niveau het meest positief (1/2)

In het voorgaande hoofdstuk beschreven we de uitgangspunten voor de business case per huisvestingsoptie. Onderstaand presenteren wij de resulterende netto contante waarde die voortkomt uit de toekomstige kasstromen van de huisvestingsopties. Zoals eerder genoemd rekenen wij de kasstromen contant naar prijspeil 2022 tegen een disconteringsvoet van 3,0%.

Optie 8 is niet in het overzicht opgenomen, zoals beschreven in de optie uitgangspunten geldt hier een NCW van 0.

- De getoonde resultaten betreffen de netto contante waarden van de kasstromen van kosten en opbrengsten voor 15 jaar per huisvestingsoptie. Dit leidt tot een Netto Contante Waarde (NCW) op prijspeil 2022. In de NCW wordt geen rekening gehouden met gedane investeringen in het verleden en kasstromen na de 15 jaar.
- Naast de netto contante waarde maken wij tevens de Total Cost of Ownership (TCO) voor de verschillende huisvestingsopties inzichtelijk. Hierin worden de rente van uitstaande leningen en afschrijvingen van gedane investeringen meegenomen.

VERGELIJKING OPTIES							
Huisvestingsopties	1	2	3	4	5	6	7
Netto contante waarde (discontovoet 3,0%)	Status quo	Groei	Sloop	Uitfaseren	Functie wijziging	Verkoop	Verkoop & leaseback

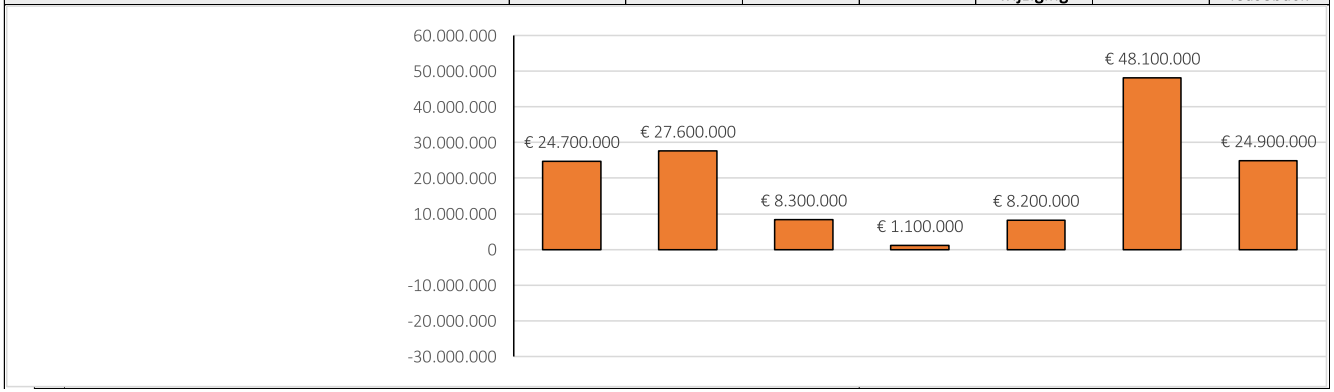

Reflectie op vergelijking huisvestingsopties

- De resultaten tonen aan dat Verkoop (6) de meest voordelige huisvestingsoptie is.
- Daarna volgt huisvestingsoptie Groei (2), Verkoop en terug-huren (7) en daarna Status Quo (1).
- Als minst voordelig blijken de huisvestinsgopties Sloop (3), Functie wijziging (5) en Uitfaseren (4). Dit zijn allen opties met een hoge investering voor nieuw vastgoed, zonder dat daar een passende huur voor terug komt.

Let op: de NCW houdt geen rekening met financieringslasten. De aflossing van de leningen komt dus niet terug in dit overzicht.

5.1 Resultaten op NCW-niveau

Optie Verkoop op NCW-niveau het meest positief (2/2)

Onderstaande overzicht geeft een uitsplitsing weer van de totale bedragen per post per huisvestingsoptie op NCW-niveau.

VERGELIJKING OPTIES							
Huisvestingsopties	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
Netto contante waarde (discontovoet 3,0%)	**Status quo**	**Groei**	**Sloop**	**Uitfaseren**	**Functie wijziging**	**Verkoop**	**Verkoop & leaseback**
Totalen (NCW)							
- Totale investering tbv verhuizing	-	-	(4.640.000)	(3.770.000)	(4.100.000)	-	-
- Totale stichtingskosten	-	(21.130.000)	(20.470.000)	(20.250.000)	(12.350.000)	-	-
- Totale sloopkosten	-	-	(310.000)	(290.000)	(140.000)	-	-
+ Totale huuropbrengst	43.430.000	55.010.000	42.930.000	42.990.000	43.150.000	2.410.000	43.430.000
+ Totale opbrengst dienstverlening	33.440.000	40.920.000	32.140.000	32.400.000	33.470.000	1.970.000	33.440.000
+ Totale overige opbrengsten	2.224.000	2.418.000	1.344.000	1.640.000	3.346.000	107.000	1.046.000
- Totale huur	-	-	-	-	-	-	(48.720.000)
- Totale investeringen ICT & MVA	(3.000.000)	(3.000.000)	(2.980.000)	(2.980.000)	(3.000.000)	(680.000)	(680.000)
- Totale organisatiekosten	(14.250.000)	(17.320.000)	(13.900.000)	(15.030.000)	(14.400.000)	(1.160.000)	(13.930.000)
- Totale exploitatiekosten	(31.510.000)	(34.540.000)	(21.590.000)	(28.200.000)	(32.120.000)	(3.280.000)	(3.280.000)
- Totale kosten dienstverlening	(37.920.000)	(43.750.000)	(38.400.000)	(39.560.000)	(41.060.000)	(2.780.000)	(37.920.000)
+ Totale restwaarde	32.260.000	48.940.000	34.190.000	34.190.000	35.410.000	51.500.000	51.500.000
= Netto contante waarde (NCW)	**24.680.000**	**27.560.000**	**8.310.000**	**1.140.000**	**8.210.000**	**48.100.000**	**24.880.000**
= Netto kasstroom (geïndexeerd)	41.730.000	53.540.000	26.090.000	17.450.000	25.500.000	49.640.000	20.760.000
Internal rate of return (IRR) (totaal)	13,6%	9,3%	5,1%	3,3%	5,1%	-	-
Internal rate of return (IRR) (vanaf 2023)	17,9%	10,7%	5,9%	4,2%	6,3%	-	-

Opmerking

De NCW houdt geen rekening met financieringslasten. De aflossing van de leningen komt dus niet terug in dit overzicht. Anno 2022 geldt voor ieder van de opties eenzelfde uitstaand bedrag aan leningen. In de opties 1 t/m 5 wordt dit deels in de beschouwde 15 jaar afgelost. In opties 6 en 7 geldt dat de lening versneld wordt afgelost. Naast de bestaande leningen worden in de opties 2 t/m 5 ook nieuwe leningen aangetrokken voor de investering in nieuw vastgoed.

In opties 1 t/m 5 bedraagt het totaal saldo van de bestaande leningen op het eind van de looptijd nog **€ 14,0 mln**. In het jaar van verkoop in opties 6 en 7 (2023) bedraagt het totaal saldo van de nog **€ 23,1 mln**.

5.2 Resultaten op TCO-niveau

Optie Groei geeft de laagste jaarlijkse lasten in 2030

Onderstaand presenteren wij de total costs of ownership (TCO) in 2030 voor de zeven huisvestingsopties, een moment in de tijd wanneer de kasstromen stabiel geworden zijn. Net als voor NCW is de TCO van optie 8 buiten het overzicht gelaten, aangezien er bij faillissement geen sprake is van een TCO. In het overzicht is te zien dat verkoop van de campus (huisvestingsoptie 6) ook geen TCO oplevert in 2030.

WINST- EN VERLIESREKENING IN 2030							
Huisvestingsoptie	1	2	3	4	5	6	7
Netto kasstroom (geïndexeerd)	180.000	1.272.000	585.000	528.000	(11.000)	-	(1.984.000)
Correctie netto kasstroom tbv investeringen	201.000	201.000	201.000	201.000	201.000	-	-
Resultaat voor belastingen, rente en afschrijving (EBITDA)	**381.000**	**1.473.000**	**786.000**	**729.000**	**190.000**	**-**	**(1.984.000)**
Afschrijving inrichting	-	(168.000)	(163.000)	(166.000)	(184.000)	-	-
Afschrijving groot onderhoud VF	(170.000)	(170.000)	-	-	(170.000)	-	-
Afschrijving stichtingskosten	-	(524.000)	(530.000)	(546.000)	(307.000)	-	-
Afschrijvingen MVA	(149.000)	(149.000)	(112.000)	(112.000)	(149.000)	-	(85.000)
Afschrijvingen ICT	(173.000)	(173.000)	(173.000)	(173.000)	(173.000)	-	(16.000)
Resultaat voor belastingen en rente (EBIT) / TCO	**(111.000)**	**289.000**	**(192.000)**	**(268.000)**	**(793.000)**	**-**	**(2.085.000)**
Rente bestaande lening	(824.000)	(824.000)	(824.000)	(824.000)	(824.000)	-	-
Rentekosten nieuwe lening	-	(240.000)	(226.000)	(242.000)	(131.000)	-	-
Resultaat voor belastingen (EBT)	**(935.000)**	**(775.000)**	**(1.242.000)**	**(1.334.000)**	**(1.748.000)**	**-**	**(2.085.000)**
Resultaat voor belastingen (EBT) excl. afschrijving stichtingskosten	**(935.000)**	**(251.000)**	**(712.000)**	**(788.000)**	**(1.441.000)**	**-**	**(2.085.000)**

Opmerking

De TCO in 2030 houdt geen rekening met de versnelde aflossing van de bestaande leningen. In opties 1 t/m 5 bedraagt het totaal saldo van de bestaande leningen in 2030 **€ 18,2 mln.** We lichten dit verder toe op de volgende pagina.

De laatste regel van deze tabel geeft de TCO in 2030 aan exclusief afschrijving voor stichtingskosten van nieuw vastgoed. Dit is meer in lijn met de huidige gang van zaken, waarbij wordt gewerkt met een jaarlijkse taxatie van de opstallen.

Voor de kasstromen in de tijd per huisvestingsoptie verwijzen we de bijlage.

5.3 Financieringsverplichtingen

Leningen einde looptijd

In de berekening van de NCW en TCO is de aflossing van de openstaande leningen geen onderdeel. Op verzoek van u maken wij de effecten van de verschillende huisvestingsopties op de lening-portefeuille inzichtelijk.

In optie 1, 6, 7 en 8 is er enkel sprake van bestaande leningen. In de overige opties wordt ook een nieuwe financiering aangegaan voor het te ontwikkelen van vastgoed. In ieder van de opties wordt op de bestaande leningen jaarlijks afgelost. Dit gebeurt deels in de beschouwde periode van 15 jaar. In het overzicht rechts is te zien dat na 15 jaar nog altijd openstaande leningen resteren. In optie 6 en 7 worden de bestaande leningen versneld afbetaald.

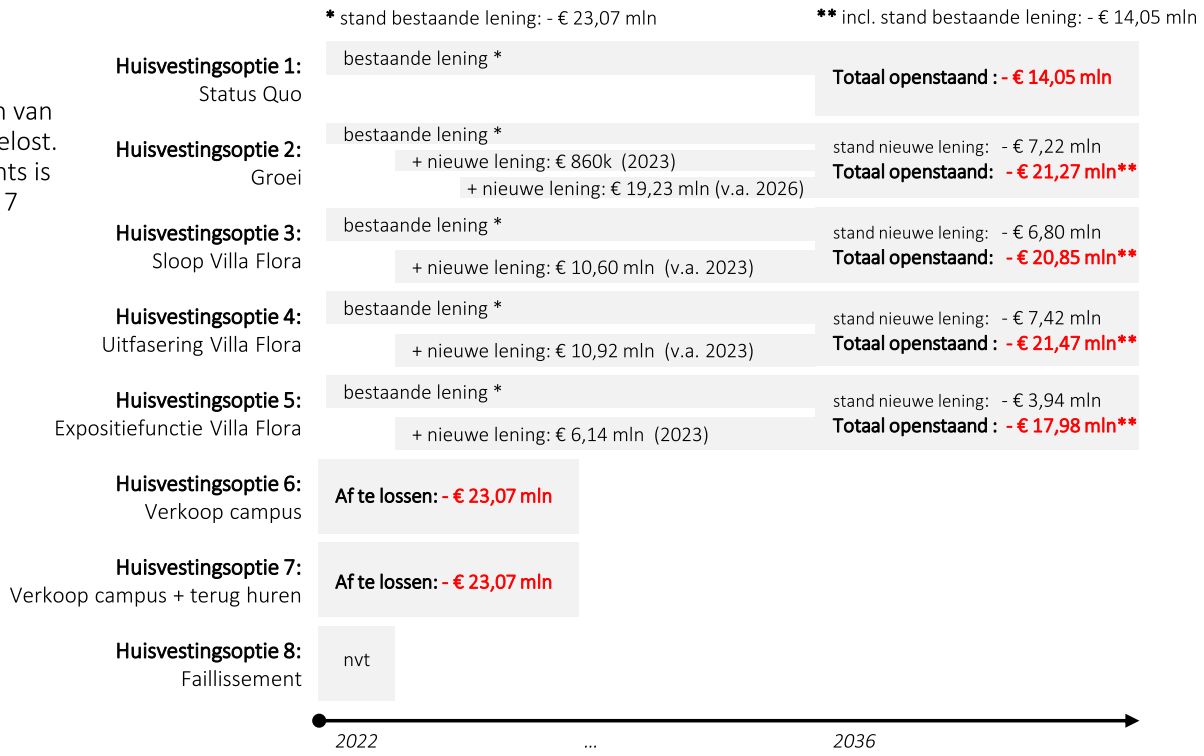

6

Beslisinformatie

6.1 Integraal overzicht met beslisinformatie

6.1 Integraal overzicht met beslisinformatie

Afweging op diverse criteria geeft integrale beslisinformatie weer voor acht huisvestingsopties

Op basis van de kwalitatieve en kwantitatieve analyse uit voorgaande hoofdstuk volgt hieronder een samenvatting van de belangrijkste beslisinformatie op diverse criteria.

Beslisinformatie	Optie 1: Status quo	Optie 2: Groei	Optie 3: Sloop VF	Optie 4: Uitfaseren VF	Optie 5: Functiewijziging	Optie 6: Verkoop	Optie 7: Verkoop en terug-huren	Optie 8: Faillissement
Financiële impact (NCW)	€ 24,7 mln NCW	€ 27,6 mln NCW	€ 8,3 mln NCW	€ 1,1 mln NCW	€ 8,2 mln NCW	€ 48,1 mln NCW	€ 24,9 mln NCW	€ 0,- NCW
Financiële impact (TCO 2030)	- € 935K	- € 775K	- € 1,2 mln	- € 1,3 mln	- € 1,7 mln	-	- € 2,1 mln	-
TCO 2030 excl. afschrijving stichtingskosten	- € 935K	- € 251K	- € 710K	- € 790K	- € 1,4 mln	-	- € 2,1 mln	-
Financieel risico vastgoed CVGV	i) Risico op onderhoudskosten VF in toekomst.	i) Risico op onderhoudskosten VF in toekomst. ii) Rendement op nieuw vastgoed; hoge stichtings-kosten vs. huurniveau huidige huurders.	i) Rendement op nieuw vastgoed; hoge stichtings-kosten vs. huurniveau huidige huurders. ii) Abrupte verhuizing huurder-verhuurder relatie bedreigen.	i) Risico onderhoudskosten VF in toekomst. ii) Rendement op nieuw vastgoed; hoge stichtings-kosten vs. huurniveau huidige huurders. iii) Exploitatie van twee gebouwen heeft negatieve financiële impact.	i) Risico onderhoudskosten VF in toekomst. ii) Abrupte verhuizing huurder-verhuurder relatie bedreigen. iii) Winstgevende exploitatie van expo-functie is hoogst onzeker.	i) Geen vastgoed in bezit.	i) Geen vastgoed in bezit. ii) De kostprijs dekkende huur die de campus zou moeten betalen is flink hoger dan de huidige huuropbrengsten van CVGV.	-
Kwalitatieve duiding	- De begroting laat zien dat de financiële businesscase van de Campus in huidige staat onder druk staat.	- Groei van de campus kan leiden tot een financiële extra inkomst wanneer gericht functies worden toegevoegd waar vraag naar is.	- Met sloop VF verliest de campus een iconisch gebouw, wat de aantrekkelijkheid ten nadele komt. Daarnaast kan de abrupte verhuizing huurder-verhuurder relatie bedreigen. - Hoge stichtingskosten nieuw vastgoed wegen niet op tegen de baten.	- Met sloop VF verliest de campus een iconisch gebouw, wat de aantrekkelijkheid ten nadele komt. - Hoge stichtingskosten nieuw vastgoed wegen niet op tegen de baten.	- Hoge stichtingskosten nieuw vastgoed wegen niet op tegen de baten. - De markt voor expositieruimten in Venlo lijkt niet groot genoeg om een kasstroom te realiseren die de kosten voor VF dekt.	- Een verkoop betekent een einde van het campusconcept zoals dat nu bestaat.	- Als huurder van de campus ben je afhankelijk van een nieuwe eigenaar. Dat heeft een effect op de kwaliteit van het campus concept. - Sturing op de invulling van de overige gronden van de campus is verleden tijd. Daarmee kan dit effect hebben op uitstraling en continuïteit van de campus.	- Een faillissement betekent een einde van de campus. Voor de aandeelhouders van CVGV geldt hierbij dat de waarde van de aandelen verloren gaat. - Voor eventuele uitstaande leningen aan CVGV valt nog te bezien of terugbetaling hiervan mogelijk is. Een curator zal hieraan te pas komen.

6.2 Draaiknoppen

Sturen op een positievere businesscase

Uit de financiële analyse van de huisvestingopties blijkt dat een aantal strategische keuzes tot een positief financieel effect kunnen leiden.

Knoppen:

- Huur optimalisatie in Villa Flora:
  - In de analyse zien wij dat het verplaatsen van de huurders uit Villa Flora naar een nieuw te ontwikkelen pand financieel niet positief bijdraagt. Dit heeft enerzijds te maken met hoge stichtingskosten, maar tevens met het uitgangspunt dat we het huurniveau van Villa Flora behouden.
  - Wij zien dat in recent ontwikkeld vastgoed (Brighthouse I) een hoger huurniveau wordt gehanteerd. Bij een eventuele verplaatsing van de huurders van Villa Flora naar nieuw vastgoed (Brighthouse+) wordt de business case interessanter wanneer de huur ook naar dit hogere niveau groeit.
  - In het geval de noodzakelijk investeringen in Villa Flora worden uitgevoerd , en daarmee sprake is van courant vastgoed, geldt tevens dat de huur van huidige huurders van het pand wellicht verhoogd kan worden. Op dit moment constateren wij dat de huur te laag is om de exploitatie van Villa Flora rendabel te maken. De partijen die de laagste huur betalen zijn gevestigd in het pand met de hoogste kosten.

- Ontwikkeling nieuw vastgoed:
  - Brightworks I en Brighthouse I hebben een positief financieel effect op de algehele begroting. Hiermee wordt aangetoond dat toevoeging van renderende nieuwe vastgoedobjecten de financiële situatie van de campus ten goede komt.
  - Het ontwikkelen van nieuw vastgoed is enkel aantrekkelijk bij een gezonde bezetting. Het risico op leegstand is afhankelijk van de aantrekkelijkheid van de campus. De campus heeft een erg specifiek karakter. Het is de vraag of binnen dit concept *'markt'* is voor nieuw vastgoed.
  - Bij de ontwikkeling van nieuw vastgoed is aan de voorkant een grote investering nodig. CVGV is hiervoor sterk afhankelijk van haar aandeelhouders.
  - Brightworks II: Uit gesprekken met CVGV blijkt dat er een grote belangstelling is voor huisvesting in een nieuw Brightworks. De stichtingskosten zijn relatief laag voor de huuropbrengsten die er tegenover staan.
  - Brighthouse II: Ook zou er genoeg belangstelling zijn van potentiële huurders voor de ontwikkeling van een Brighthouse II. De stichtingskosten zijn circa 10 maal groter dan een Brightworks II, wat een groter risico met zich meebrengt.
  - De belangstelling van huurders op lange en korte termijn is hierbij cruciaal. Bij een goede bezetting en zonder financiële tegenvallers kan de ontwikkeling van nieuw vastgoed een positief effect hebben op de business case van de campus.
  - In theorie lijkt het mogelijk om met meer nieuw vastgoed een renderende campus te realiseren. Wij schatten in dat de praktijk anders is; hoe meer nieuw vastgoed, des te positiever de businesscase. Wij verwachten echter dat de groeimogelijkheden een grens kennen. Wanneer de campus meer vastgoed blijft bouwen om te sturen op een beter resultaat zal dit:
    - De investeringen voor nieuw vastgoed zijn hoog en niet zonder risico;
    - Met het specifieke campus-concept lijkt het voor de hand te liggen dat op deze locatie een grens zit aan het aantal bedrijven dat zich gaat vestigen.

- Gronduitgifte:
  - Het huidige bestemmingsplan geeft veel ruimte voor nieuwe ontwikkelingen op de grond van de campus. Hiermee heeft de CVGV veel waarde in handen. Uitgifte aan externe partijen kan voor een directe cash-in zorgen. Een belangrijke voorwaarde is dat het geen effect heeft op de aantrekkelijkheid van de campus voor de huurders.

Contact

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het volgende team:

ROTTERDAM

World Trade Center
22ste etage
Beursplein 37
3011 AA Rotterdam
T +31 10 300 6000
E info@fakton.com

Postbus 30188
3001 DD Rotterdam

Tim van der Zaan
Senior Consultant (contactpersoon)

- E: t.v.d.zaan@fakton.com
- M: 06 11 83 21 98

Jeroen de Koning
Associate Consultant

- E: j.d.koning@fakton.com
- M: 06 53 94 53 30

Léon van der Wal
Director

- E: l.v.d.wal@fakton.com
- M: 06 25 63 93 56

Bijlage 7 – Vastgoed – BV CVGV

0. Inleiding

De BV Campus Vastgoed Greenport Venlo (CVGV) is opgericht in 2017. CVGV is één van de twee vennootschappen opgericht voor het realiseren van de campus en is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en het beheer van het vastgoed waarin de bewoners van de campus zijn gehuisvest. Aandeelhouders van deze entiteit zijn de gemeente Venlo (24%) en Provincie Limburg (76%).

Een stabiele vastgoedpropositie is een noodzakelijke randvoorwaarde voor de ontwikkeling van de campus, dat komt ook naar voren uit de roadmap van BCI (bijlage 3) en het BCGV – groeiplan (bijlage 1a). Vanaf eind 2020 (AvA 10 december 2020) is inzichtelijk dat CVGV haar exploitatie de komende jaren niet meer eigenstandig kan dekken.

Om een inzicht te geven wat er in de periode december 2020 tot op heden is gebeurd wordt in deze bijlage de ontwikkelingen die vanaf 2020 hebben gespeeld binnen CVGV, de acties ondernomen door de aandeelhouders en de resultaten van de acties, volgtijdelijk weergegeven.

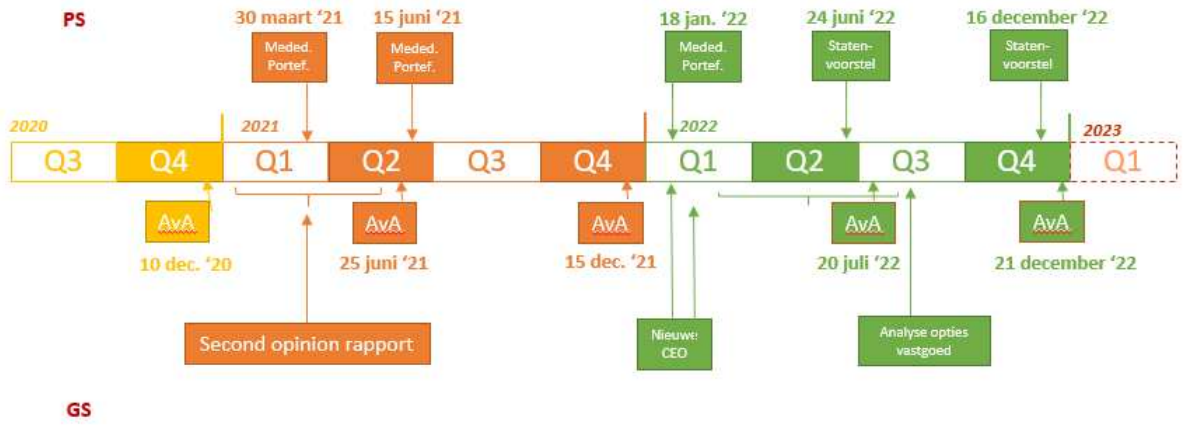

1. Actuele vastgoed situatie

De oorzaak van deze situatie voert terug naar de start van de campus. De campus is in 2017 begonnen met een erfenis van twee markante gebouwen: de Innovatoren en de Villa Flora. Twee gebouwen die initieel niet zijn ontworpen als kantoor- of campusgebouw. Bovendien stonden de gebouwen al enkele jaren leeg, waarbij nauwelijks is geïnvesteerd in onderhoud.

De ambitie uit de vervlechting om het terrein uit te laten groeien tot campus, maakt dat er aan de poort selectief wordt gekeken naar potentiele huurders. Alleen die huurders die 'passen' op de campus, krijgen een huurcontract. Dit beleid brengt met zich mee dat het langer duurt voordat alle m^2 volledig zijn verhuurd. Omgekeerd moet er op voorhand worden geïnvesteerd in campusfaciliteiten om deze passende huurders aan te kunnen trekken.

Bij de start van de campus zijn er onvoldoende voorzieningen dan wel maatregelen getroffen om de (financiële) gevolgen van de 'erfenis van de gebouwen' alsook de lange periode die campusontwikkeling vraagt, op te kunnen vangen. Het resultaat van de 'erfenis', het achterstallig onderhoud en de ambitie om een campus te ontwikkelen, komt tot uiting in de begroting 2021. Hierin wordt een niet voorziene kapitaalbehoefte zichtbaar als gevolg van:

- Hogere structurele en incidentele onderhoudskosten dan verwacht bij start van de BV. Dit betreft het onderhoud aan met name de Villa Flora als ook de hoge kosten voor het onderhoud van het campusterrein;
- Het niet op korte termijn kunnen doorbelasten van alle servicekosten aan huurders;
- Lagere huuropbrengsten dan aanvankelijk verwacht vanwege ingroei en leegstand.

Het is duidelijk dat het aantal te verhuren m^2 (aan een marktconforme huur) de komende jaren niet voldoende zal zijn om de exploitatiekosten van de BV te kunnen financieren.

2. Acties vanuit aandeelhouders

Naar aanleiding van de begroting 2021 hebben de aandeelhouders verschillende acties ondernomen gericht op het borgen van de liquiditeit van de organisatie en het doorgronden van de situatie binnen de entiteit.

2.1. Borgen liquiditeit korte termijn

Om de liquiditeit van de organisatie op de korte termijn te borgen hebben de aandeelhouders Provincie Limburg en gemeente Venlo begin 2021 een aantal financiële maatregelen getroffen waardoor de vennootschap t/m juli 2022 aan haar betalingsverplichtingen kon voldoen. Hiermee is er tevens voor de aandeelhouders de mogelijkheid gecreëerd om de situatie binnen de vennootschap verder te analyserenen en te werken aan een duurzame oplossing.

Eind juni 2022 hebben uw Staten een bedrag van € 6,5 mln. ter beschikking gesteld aan CVGV waarmee de liquiditeit van de vennootschap geborgd is t/m eind december 2022.

2.2. Rapport second-opinion

Naar aanleiding van de aandeelhoudersvergadering van 10 december 2020 hebben de aandeelhouders de CEO van de Brightlands Chemelot Campus (dhr. B. Kip), gevraagd een second opinion uit te voeren m.b.t. de begroting 2021 van CVGV. In zijn rapport van bevindingen (bijlage 2) heeft dhr. Kip een aantal aanbevelingen opgenomen waarmee van CVGV een financierbare business case kan worden gemaakt (zie ook mededeling portefeuillehouder inzake ‘Campus Vastgoed Greenport Venlo’ 2021/14844, 15 juni 2021). Deze aanbevelingen zien toe op 4 elementen (bedrijfsvoering, parkmanagement, financiering en ‘oud zeer’).

Bedrijfsvoering

De aandeelhouders hebben op basis van het advies acties ondernomen die achtereenvolgens worden toegelicht.

De volgende aanbevelingen zijn opgenomen in het rapport:

- Vergroot winstgevendheid door passende campustarieven;
- Onderzoek haalbaarheid verrekening servicekosten en zet in op doorbelasting aan huurders;
- Stuur op lagere kosten.

Door de directie van CVGV is er een kadernota[1] opgesteld waarin alle opbrengsten en kostensoorten worden beschreven, welke wijzigingen hierin kunnen worden aangebracht en welke keuze hierin, inclusief onderbouwing, is gemaakt.

Tevens is er, conform de aanbeveling in het rapport, eenheid van sturing gerealiseerd voor Brightlands Campus Greenport Venlo BV en de BV Campus Vastgoed Greenport Venlo. De RvC heeft

[1] Kadernota begroting 2022, 12 augustus 2021, als onderdeel van de begroting 2022 aangeboden aan aandeelhouders tijdens aandeelhoudersvergadering 15 december 2021.

een nieuwe CEO aangesteld die bestuurder is van BCGV BV én van BV CVGV. De CEO is per 1 februari 2022 gestart.

Park onderhoud en overname

Aanbevolen wordt om het parkbeheer of de kosten ervan over te dragen aan de gemeente Venlo. De gemeente heeft hier gehoor aan gegeven. De overname van de kosten parkmanagement is een onderdeel van de 'financiering voor de lange termijn', zoals die is toegelicht in paragraaf 6.4.5. van dit Statenvoorstel. Deze maatregel is door de gemeente Venlo opgenomen in haar Raadsvoorstel dat 30 juni 2022 door de gemeenteraad is vastgesteld.

Afspraken financieringslasten

De aanbevelingen zien op:

- Het verlagen van de rentelasten en de aflossingsverplichtingen;
- Het niet meer vanuit de CV in rekening brengen van huur voor de Innovatoren dat vervolgens als dividend aan de vennoten wordt uitgekeerd. De volgende werkzaamheden zijn door de provincie uitgevoerd:

De Provincie Limburg zal een provinciale lening van € 4,5 mln. volledig afschrijven. Daarmee vervallen voor CVGV de betreffende rente- en aflossingsverplichting. Het verlagen van de financieringslasten is een onderdeel van de 'financiering voor de lange termijn', zoals die is toegelicht in paragraaf XXXX van dit Statenvoorstel.

'Oud zeer'- achterstallig onderhoud Villa Flora

In het rapport second opinion wordt geadviseerd om de vennootschap te verlossen van de last van het achterstallig onderhoud van met name de Villa Flora. Dat zorgt voor een schone lei zodat de CVGV een constructieve bijdrage kan gaan leveren aan de ontwikkeling van de Brightlands campus in Venlo. In dat verband is opdracht gegeven voor het analyseren van verschillende huisvestingsopties. Het resultaat van de analyse wordt in de volgende paragraaf beschreven.

2.3. Financiële analyse huisvestingsopties

Om de juiste keuze te kunnen maken over de inzet van het gebouw en de inzet van de overheidsmiddelen is opdracht gegeven aan een extern adviesbureau (Fakton) om een breed scala aan huisvestingopties in beeld te brengen. Daarbij zijn de volgende opties onderzocht: status quo, groei, sloop Villa Flora, uitfasering Villa Flora, functiewijziging Villa Flora, verkoop gebouwen, verkoop gebouwen en terughuur én faillissement. Per optie is de financiële impact inzichtelijk gemaakt. De rapportage van Fakton alsmede een samenvatting is aan uw Staten gezonden[2] en aan de orde gesteld in de themasessie van 16 september 2022.

De keuze voor een van de opties is niet alleen gebaseerd op de financiële analyse. Wij en ook de gemeente Venlo hebben daarnaast ook een aantal meer kwalitatieve criteria meegewogen die toezien op de rol van vastgoed in de ontwikkeling van de campus:

- Perspectief voor campusontwikkeling (uitvoering provinciaal beleid?);
- Partnerschap mede aandeelhouders en andere stakeholders;
- Financiële mogelijkheden aandeelhouders en vennootschap.

Op basis van de analyse van de huisvestingsopties van Fakton, met daarbij de hiervoor genoemde kwalitatieve criteria komen wij tot de conclusie dat de optie 'status quo' de meest wenselijke optie is. Deze optie houdt in dat:

[2] Mededeling portefeuillehouder inzake aanbieden stukken en themasessies Brightlands Campus Greenport Venlo, brief gedeputeerde Satijn van 6-9-2022 (GS DOC-00311631)

- De Villa Flora in zijn huidige functie als centraal campusgebouw wordt doorgezet;
- Een aantal onderhoudsinvesteringen aan de Villa Flora moeten worden uitgevoerd, en;
- Op dit moment geen nieuwe gebouwen worden ontwikkeld.

Deze optie is door ons als vertrekpunt genomen in de uitwerking van het voorstel.

2.4. Rapport bouwkundige inspectie

De nieuw aangetreden directie van CVGV heeft, mede gezien het verloop van de onderhoudskosten de afgelopen jaren, een externe partij gevraagd een bouwkundige inspectie uit te voeren naar de staat van de Villa Flora. Het rapport met bevindingen is begin oktober 2022 aangeboden aan de aandeelhouders (bijlage 8). In het rapport is onderscheid gemaakt in:

- Noodzakelijke investeringen;
- Verbeteringen aan het gebouw en installaties;
- Duurzaamheid.

De noodzakelijke investeringen zijn geraamd op € 2,3 mln. en zullen, op advies van de nieuwe directie en de RvC, worden bekostigd uit het additioneel gevraagde kapitaal. De verbeteringen en de duurzaamheidsinvesteringen worden geprioriteerd en in een latere fase uitgevoerd. Hiervoor zullen, indien mogelijk, middelen uit de exploitatie worden gereserveerd en/of wordt gezocht naar alternatieve financiering zoals bestaande subsidieregelingen gericht op duurzaamheid.

3. Voorgestelde structurele oplossing

De keuze voor een van de opties is niet alleen gebaseerd op de financiële analyse. Wij en ook de gemeente Venlo hebben daarnaast ook een aantal meer kwalitatieve criteria meegewogen die toezien op de rol van vastgoed in de ontwikkeling van de campus:

- Perspectief voor campusontwikkeling (uitvoering provinciaal beleid?);
- Partnerschap mede aandeelhouders en andere stakeholders;
- Financiële mogelijkheden aandeelhouders en vennootschap.

Op basis van de analyse van de huisvestingsopties van Fakton, met daarbij de hiervoor genoemde kwalitatieve criteria komen wij tot de conclusie dat de optie ‘status quo’ de meest wenselijke optie is. Deze optie houdt in dat:

- De Villa Flora in zijn huidige functie als centraal campusgebouw wordt doorgezet;
- Een aantal onderhoudsinvesteringen aan de Villa Flora moeten worden uitgevoerd, en;
- Op dit moment geen nieuwe gebouwen worden ontwikkeld.

Deze optie is door ons als vertrekpunt genomen in de uitwerking van het voorstel.

3.1. Genormaliseerde begroting CVGV

Om de impact van de vastgoed situatie en de voorgestelde oplossing op de begroting beter te kunnen duiden, is een zogenaamde genormaliseerde begroting opgesteld. Dit is een begroting met een rubricering die de campuseffecten apart zichtbaar maakt. De genormaliseerde begroting bestaat uit drie onderdelen:

1. Kosten en opbrengsten die voortvloeien uit een reguliere vastgoedbegroting;
2. Kosten die gerelateerd zijn aan de ontwikkeling van de campus;
3. Kosten die zijn gerelateerd aan (voor nu) suboptimale keuzes uit het verleden, het z.g. ‘oud zeer’.

In onderstaande tabel is weergegeven welke impact het ontwikkelen van een campus op korte termijn (2022) en lange termijn (2029) heeft op de begroting van CVGV.

Genormaliseerde begroting CVGV, zonder en mét maatregelen (x € 1000)

Huurexploitatie	2022	2023 (zonder maatregelen)	2023 (met maatregelen)	2029 (zonder maatregelen)	2029 (met maatregelen)	2039 (zonder maatregelen)	2039 (met maatregelen)*
Marge (huur, servicekosten, shared services)	1.311	1.474	1.474	1.779	1.779	1.881	1.881
Totaal huurmarge	**1.311**	**1.474**	**1.474**	**1.779**	**1.779**	**1.881**	**1.881**
Organisatiekosten	-1.160	-1.160	-1.160	-1.351	-1.351	-1.372	-1.372
Afschrijvingen	-395	-441	-441	-305	-305	-238	-238
Rentelasten	-1.030	-1.011	-792	-851	-680	-586	-494
Totaal kosten	**-2.585**	**-2.612**	**-2.393**	**-2.507**	**-2.336**	**-2.196**	**-2.104**
Operationeel resultaat reguliere huurexploitatie	**-1.274**	**-1.138**	**-919**	**-728**	**-557**	**-315**	**-223**
Campuskosten							
Kosten ontwikkeling ecosysteem							
Exploitatiekosten onverhuurde m2	-197	-178	-178	-68	-68	-11	-11
Onrendabele top shared services	-262	-197	-197	-53	-53	31	31
Subtotaal kosten ontwikkeling ecosysteem	**-458**	**-375**	**-375**	**-121**	**-121**	**20**	**20**
5% campus premium op huurprijs (opbrengst)	-	-	-	159	159	186	186
Totaal kosten ontwikkeling ecosysteem	**-458**	**-375**	**-375**	**38**	**38**	**206**	**206**
Oud zeer' voortkomend uit vervlechting							
Kosten voortvloeiend uit vervlechting							
Huur Innovatoren (dividend CV)	-213	-213	-	-213	-	-213	-
Parkmanagement	-360	-360	-	-360	-	-360	-
Totaal kosten voortvloeiend uit vervlechting	**-573**	**-573**	**-**	**-573**	**-**	**-573**	**-**
Resultaat	-2.306	-2.086	-1.294	-1.263	-519	-682	-17
Bijdrage Provincie Limburg	-		800		800		-
Resultaat voor belasting	**-2.306**	**-2.086**	**-494**	**-1.263**	**281**	**-682**	**-17**

*. de bijdrage provincie Limburg wordt in dit Statenvoorstel gevraagd tot 2030. De maatregelen 'verlagen van de rentelasten', de 'huur van de Innovatoren' en het parkmanagement worden doorgevoerd voor de gehele looptijd van de vennootschap.

Oud zeer' Villa Flora	2022 - 2026
Dak Villa Flora	5.800
WKO installatie	1.900
Investeringen bouwkundige inspectie	2.300
	10.000

In onderstaande paragraaf is de voorgestelde oplossing toegelicht waarmee, op de lange termijn, toegewerkt kan worden naar een sluitende begroting voor de vennootschap.

3.2. Voorgestelde oplossing: incidentele en structurele maatregelen

CVGV heeft voor de periode 2022 – 2026 een additionele kapitaalbehoefte van € 19,7 mln. De huidige vastgoedsituatie als uitgangspunt nemend resteert er naast deze additionele kapitaalbehoefte, jaarlijks nog een exploitatieverlies. Om aan deze kapitaalbehoefte te kunnen voldoen is door de aandeelhouders een 'financiering voor de lange termijn' geformuleerd dat bestaat uit incidentele en structurele maatregelen. Doel van deze financiering is het stimuleren van de campusontwikkeling en het realiseren van een stabiele vastgoed situatie met een structureel sluitende begroting van CVGV.

Incidentele maatregel: additionele kapitaalstorting

Gezien de huidige staat van met name de Villa Flora, moeten er grote onderhoudsinvesteringen in het vastgoed plaatsvinden. Voor de Villa Flora gaat het o.a. om de vervanging van het dak, de reparatie van de Warmte Koude Opslag en vervanging van de leidingen als gevolg van corrosie. Gedurende de periode 2023 – 2026 vragen deze investeringen als ook de dekking van de reguliere exploitatie en verliezen uit het verleden, € 19,7 mln. aan additioneel kapitaal. Bij besluit van uw Staten op 24 juni 2022 (Statenvoorstel G-22-021) is door uw Staten inmiddels € 6,5 mln. hiervoor beschikbaar gesteld. Het restant provinciaal aandeel in deze kapitaalbehoefte bedraagt € 8,5 mln. De gemeente Venlo draagt als partner het overige deel.
Geadviseerd wordt om € 8,5 mln. aan de immunisatiereserve te onttrekken ter dekking van de reguliere exploitatie van de BV en het noodzakelijke onderhoud aan de gebouwen.

Structurele maatregelen

Om een stabiele vastgoedsituatie te realiseren zijn er financiële maatregelen nodig waarmee een positief resultaat binnen CVGV kan worden gerealiseerd. De aanbevelingen uit het rapport second opinion in ogenschouw nemend wordt voorgesteld de volgende maatregelen te treffen:

1. Volledig afschrijven van een provinciale lening aan BV CVGV van € 4,5 mln.. De BV betaalt daarmee geen rente- en aflossing meer voor deze lening;
2. Dividenduitkering uit CV CVGV aan vennoten (huur Innovatoren) aanwenden als financiering voor een agiostorting in BV CVGV ter grootte van deze dividenduitkering;
3. Kosten parkmanagement worden door gemeente Venlo overgenomen;
4. Structurele jaarlijkse bijdrage van Provincie Limburg aan de BV ter grootte van € 800.000.

Met deze maatregelen is ook invulling gegeven aan de aanbevelingen uit het rapport second opinion. Uit de doorrekeningen van deze set maatregelen op de meerjarenraming blijkt dat hiermee een jaarlijkse verbetering van ca. € 1,5 mln. kan worden gerealiseerd. Dit is voldoende om tot een (nagenoeg) sluitende begroting te komen voor CVGV in 2029 en 2039.

In de tabel wordt zichtbaar dat de 'huurexploitatie' van CVGV een negatief resultaat laat zien in 2029 en 2039. Een van de verklaringen hiervoor is dat de post 'organisatiekosten' volledig aan de huurexploitatie van CVGV is toegerekend. Dit is niet terecht, omdat een deel van deze kosten is toe te wijzen aan campusontwikkeling. Echter de administratie van de vennootschap is niet zo ingericht dat er een onderverdeling kan worden gemaakt in 'organisatiekosten verbonden aan de reguliere huurexploitatie' en 'organisatiekosten gerelateerd aan campusontwikkeling'. Wij hebben er voor gekozen om niet eigenstandig een (geschatte) onderverdeling te maken, maar hebben de organisatiekosten in totaal opgenomen in de huurexploitatie van de campus.
Een tweede verklaring is dat de verwachte huurmarge en de campuspremium opgenomen in de tabel zijn berekend op basis van conservatieve uitgangspunten. De groei in huuromzet is beperkt en het percentage campus premium is bewust laag ingeschat. Op basis van deze conservatieve

uitgangspunten wordt zichtbaar dat met de maatregelen die de aandeelhouders bieden de organisatie kan werken naar een nagenoeg sluitende begroting in 2039 en daarmee naar een stabiele vastgoedpropositie.

Binnen de set van maatregelen is de inzet van Provincie Limburg en de gemeente Venlo gebaseerd op de onderlinge aandelenverhouding 76% - 24%.

Provincie Limburg		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Verlaging rentelasten		218.625	210.675	202.725	194.775	186.825	178.875	170.925
Verlaging aflossing lening	*	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
Dividend CV terug als agio		161.880	161.880	161.880	161.880	161.880	161.880	161.880
Structureel PL		800.000	800.000	800.000	800.000	800.000	800.000	800.000
Totaal PL		1.330.505	1.322.555	1.314.605	1.306.655	1.298.705	1.290.755	1.282.805

Gemeente Venlo	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Overname parkmanagement	360.000	360.000	360.000	360.000	360.000	360.000	360.000
Dividend CV terug als agio	53.500	53.500	53.500	53.500	53.500	53.500	53.500
Totaal Venlo	413.500	413.500	413.500	413.500	413.500	413.500	413.500

* = deze maatregel heeft geen effect op de exploitatie / het resultaat van CVGV en is daarom niet zichtbaar in de tabel 'genormaliseerde begroting'.

Van: Ard Schilder <ASchilder@zuidelijkerekenkamer.nl>
Verzonden: vrijdag 15 juli 2022 16:55
Aan: Pregled, Alexander <aoj.pregled@prvlimburg.nl>
CC: Steinbusch, Guido <ghmj.steinbusch@prvlimburg.nl>; Birgelen van-Droog, Leonie <lgm.droog@prvlimburg.nl>
Onderwerp: Rekenkamerbrief Greenport Venlo

Geachte heer Pregled, beste Alexander,

De Zuidelijke Rekenkamer heeft een brief opgesteld voor PS Limburg over Greenport Venlo, zie bijgevoegde bestand met bijlage. De brief kent als aanleiding de recente ontwikkelingen rond Greenport Venlo en het onderzoek dat de rekenkamer in 2020 heeft uitgevoerd met Greenport Venlo als casus. Wij hopen dat de inhoud van de brief verder voor zich spreekt.

Wij willen u vragen bijgevoegde brief en bijlage ter informatie te doen toekomen aan PS via de daarvoor geëigende kanalen en te laten agenderen voor de momenten dat Greenport Venlo in de commissie FEB en/of PS aan bod komen.

Met vriendelijke groet,

Dr. N.A.C. (Ard) Schilder
Directeur-secretaris

John F. Kennedylaan 2
5612 AB Eindhoven
T 040 244 1874
M 06 1059 2602

ZUIDELIJKE REKENKAMER

Provinciale Staten van Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Datum	15 juli 2022
Referentienummer	20210705/022
Onderwerp	Ontw kkelingen Greenport Venlo

Geachte leden van Provinciale Staten,

In de commissie Financiën, Economie en Bestuur (cie FEB) van 10 juni jl. heeft u vragen gesteld over de stand van zaken en ontwikkelingen met betrekking tot de Brightlands Campus Greenport Venlo. Dit naar aanleiding van gebleken vastgoed problematiek en de financiële tegenvaller die dit voor de provincie Limburg met zich mee zal brengen. In reactie op uw vragen heeft de portefeuillehouder op 16 juni een procesvoorstel gedaan voor het voorbereiden en behandelen van een Statenvoorstel over dit onderwerp in de tweede helft van 2022.

Bovengenoemde ontwikkelingen raken aan het verkennend onderzoek “Kaders tellen” dat de Zuidelijke Rekenkamer in 2020 heeft uitgevoerd, met als casus Greenport Venlo. Dit heeft geleid tot een handreiking en achtergronddocument. De handreiking is als bijlage bij deze brief gevoegd, het achtergrond document is te vinden op onze website[1]. Wij denken dat de uitkomsten van ons verkennend onderzoek nog steeds actueel zijn en brengen deze daarom graag opnieuw onder uw aandacht, gelet op de huidige ontwikkelingen. Wij hopen hiermee Provinciale Staten (PS) handvatten te bieden voor de inhoudelijke en financiële kaderstelling ten aanzien van de Brightlands Campus Greenport Venlo in de komende maanden.

Inhoudelijke kaders en publiek belang

Een eerste vereiste om goed te kunnen sturen als PS op de uitgaven en investeringen die worden gedaan in Greenport Venlo is een helder beeld te hebben van het publiek belang en de geldende inhoudelijke kaders. Omdat de kaders voor Greenport Venlo langere tijd terug zijn vastgesteld en in de loop van de tijd nader zijn uitgewerkt, is het uit het oogpunt van effectiviteit belangrijk het inhoudelijk kader opnieuw helder in beeld te

[1] zie https://zuidelijkerekenkamer.nl/kaders_tellen_limburg-2/.

Zuidelijke Rekenkamer
John F. Kennedylaan 2
5612 AB Eindhoven
T: 040-244 18 74
info@zuidelijkerekenkamer.nl

krijgen als mogelijke nieuwe uitgaven en/of investeringen aan de orde zijn. Bijbehorende kernvragen zijn: wat is het maatschappelijk/publiek belang voor Limburg en is goed te verantwoorden waarom hier (extra) provinciale middelen voor worden ingezet?

De handreiking en het achtergronddocument van de rekenkamer geven een overzicht van de ontwikkelingen in de kaders rond Greenport Venlo[2]. Het achtergronddocument beschrijft de verschillende onderdelen van de Brightlands Campus, die onderling verweven zijn[3]. Voor een goed begrip van de stand van zaken en toekomstige ontwikkelingen is een beschouwing van het geheel van deze onderdelen van belang. De BV Greenport Venlo Campus Vastgoed betreft alleen de gebouwen en de grond van het zogenaamde 'kennislandschap', de 'hardware'. Daarnaast is er de Brightlands Campus Greenport Venlo BV, de organisatie die voor het kennislandschap innovatie stimuleert, bedrijven trekt en dergelijke. Het kennislandschap wordt omringd door het zogenaamde "werklandschap". Het werklandschap bestaat uit de BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo. Het Ontwikkelbedrijf heeft terreinen van 400 ha. Daarnaast is er een landschapsplan van ook circa 400 ha. Verder koopt het Ontwikkelbedrijf agrarisch land en verkoopt het als bedrijventerrein, voor tuinbouw of als landschap.

Naast het belang om bovengenoemde organisatie onderdelen in samenhang te bezien, is het van belang het inhoudelijk kader dat geldt voor het geheel van de Brightlands Campus Greenport Venlo scherp te hebben. In het verkennend onderzoek merkt de rekenkamer daarover op dat er een duidelijke visie ligt (behorend bij het programma kennis-as), maar dat dit nog vraagt om concretisering in een plan voor de middellange termijn. Zonder zo'n plan is het moeilijk sturen en controleren als PS. Ten tijde van het verkennend onderzoek door de rekenkamer was sprake van een strategisch plan dat in 2020 zou worden opgesteld voor de komende 10 jaar[4]. Dit zou dan het inhoudelijk kader vormen voor lopende en eventuele extra uitgaven en investeringen. Navraag door de rekenkamer leert dat er in 2020 inderdaad een strategisch meerjarenplan 2020 – 2030 is opgesteld[5]. Voor zover de rekenkamer heeft kunnen nagaan is dit (nog) niet gedeeld en besproken met PS.

Een goed beeld van het publiek belang en de kaders die daarvoor in het verleden zijn opgesteld, zijn handvatten voor PS om te bezien of extra uitgaven en/of investeringen van de provincie goed kunnen worden verantwoord. Hoe verhouden deze extra uitgaven zich tot de oorspronkelijke doelen? Het kan ook zijn dat PS aanvullende kaders willen stellen voor extra uitgaven en/of investeringen. Daarbij kan aandacht worden besteed aan basale vragen als: Is het ook een optie om nee te zeggen tegen extra provinciale uitgaven en/of investeringen? Welke ontwikkelingen komen er nog meer aan? Welke scenario's zijn denkbaar?

---

[2] Zie figuur 1 blz.3 van de handreiking voor een overzicht, startend met de voorbereidingen in 2003 van de Floriade die in 2012 heeft plaatsgevonden.
[3] Zie paragraaf 2.3.1 van het achtergronddocument.
[4] Zie paragraaf 3.1.4 van het achtergronddocument.
[5] Versie van 12 november 2020, opgesteld door Brightlands Campus Greenport Venlo BV en de BV Campus Vastgoed BV.

Overzicht van financiële betrokkenheid provincie

De provincie Limburg is via verschillende instrumenten financieel betrokken bij Greenport Venlo. De provincie is:

- oprichter en mede-eigenaar van de twee besloten vennootschappen (BV's) waar het kennislandschap uit bestaat;
- verstrekker van leningen voor vastgoed;
- verstrekker van subsidies voor diverse beleidsinhoudelijke doelen.

Passend bij deze rollen heeft de provincie al de nodige financiële middelen ingezet in Greenport Venlo, variërend van exploitatiebijdragen, leningen, stortingen in de risicoreserve, omzetting van aandelen tot agiostortingen. In het achtergronddocument is te zien om welke bedragen het gaat[6]. Daarnaast verstrekt de provincie nog subsidies aan organisaties die specifieke activiteiten op de campus organiseren[7].

Op grond van het verkennend onderzoek dat de rekenkamer heeft uitgevoerd, worden PS aanbevolen voorafgaand aan het nemen van belangrijke besluiten – zoals die komende maanden aan de orde zijn – te zorgen voor een goed financieel overzicht en inzicht. Dit is niet vanzelfsprekend, omdat verschillende instrumenten op verschillende plekken in de begroting zijn ondergebracht[8]. Voor Greenport Venlo heeft de rekenkamer al een overzicht gemaakt van ingezette financiële middelen van de provincie Limburg voor de periode tot en met 2019. PS kunnen GS vragen om dit aan te vullen voor de periode tot en met 2022.

Verder is relevant dat bij de verschillende financiële instrumenten die de provincie heeft ingezet en mogelijk nog wil inzetten, verschillende kaders (kunnen) horen. Zo geldt in Limburg voor leningen boven een bepaald bedrag een wensen en bedenkingen procedure. Het is belangrijk dat PS inzicht hebben in de geldende wettelijke en provinciale bepalingen (SiS 3.0, financiële verordening) voor de mogelijke inzet van financiële instrumenten.

Andere financiële onderwerpen die van belang zijn betreffen die risico's per financieel instrument en de invloed van het ene instrument op het andere: zo leidt een lening van de provincie tot een lager risico van de BV's, waarvan de provincie voor een belangrijk deel ook eigenaar is. Tegelijk vergroot dit het risico van de totale betrokkenheid van de provincie en kan leiden tot 'lock-in': de provincie geeft steeds meer geld uit aan een onderneming waar ze zelf grotendeels ook eigenaar van is, wat een overweging tot stopzetting steeds moeilijker maakt.

---

[6] Zie tabel 2 op blz.20 van het achtergronddocument voor een kwantitatief overzicht
[7] Een recent voorbeeld is de verstrekking van een subsidie aan Hessing BV in februari 2022 voor opleidingen, zie https://www.limburg.nl/actueel/kennisgevingen/kennisgevingen/steunverlening-hessing-project/
[8] Zie figuur 2 op blz.6 van de handre king

Rollen van de provincie

Hierboven is al gerefereerd aan de verschillende rollen die de provincie Limburg speelt bij Greenport Venlo. Het is belangrijk de betekenis en omvang van die rollen scherp te hebben. In geval van meer dan één rol – wat hier van toepassing is – is het ook belangrijk de invloed van de ene rol (bijvoorbeeld leninggever) op de andere rol (bijvoorbeeld eigenaar) te doorgronden.

In geval van financiële bijdragen aan externe partijen zoals de BV's van Greenport Venlo, zijn de volgende vragen relevant:

- In hoeverre is het een taak van de overheid?
- In hoeverre is mogelijk sprake van marktverstoring?
- Wat is de horizon van de betrokkenheid van de provinciale overheid en is er een exit strategie?
- Hoe verhouden maatschappelijk en financieel rendement zich tot elkaar?
- Hoe verhoudt de rol van de provinciale overheid zich tot die van andere deelnemende partijen?
- Hoe is de verdeling van kosten en baten en risico's in de relatie met de verschillende partners?

Het is van belang dit soort vragen over de taak en verantwoordelijkheid van de provinciale overheid te stellen, zodat de besluitvorming in PS over een mogelijke uitbreiding van de provinciale rol niet alleen gaat over financiële techniek en bedragen, maar in breder perspectief wordt benaderd.

Informatievoorziening aan PS

Bij uitgaven en investeringen van de provincie die een lange doorlooptijd hebben en waar verschillende andere partijen bij betrokken zijn, is kaderstelling en controle complex. Dit was de aanleiding voor de rekenkamer om in 2020 verkennend onderzoek te doen, met Greenport Venlo als casus. Nu deze casus weer actueel is, zijn ook de aandachtspunten en aanbevelingen die de rekenkamer toen heeft gegeven aan PS weer actueel.

Zoals genoemd in de aanvang van deze rekenkamerbrief, heeft de portefeuillehouder een procesvoorstel gedaan voor de verdere behandeling van vragen van PS over Greenport Venlo. Dit voorstel bestaat uit twee themasessies in september en het opstellen, aanbieden en bespreken van een Statenvoorstel. De opmerkingen en vragen die de rekenkamer in het verkennend onderzoek in 2020 heeft opgesteld en in deze brief heeft herhaald, kunnen in de themasessies en het Statenvoorstel aan de orde worden gesteld. PS kunnen daar zelf invloed op uitoefenen, door hun voorkeur over het proces en hun vragen voorafgaand kenbaar te maken. Voor het overzicht zijn de belangrijkste vragen die nu weer actueel zijn in tabel 1 hieronder samengevat, gevolgd door een aantal bijbehorende suggesties.

Tabel 1 Vragen over ontwikkelingen Greenport Venlo

Inhoudelijke kaders en publiek belang	-	Wat zijn de geldende inhoudelijke kaders voor GreenPort Venlo?
	-	Wat is het publiek belang voor de provincie?
	-	Wat is de tijdshorizon voor provinciale betrokkenheid?
	-	In hoeverre draagt een uitbreiding van provinciale betrokkenheid bij aan het maatschappelijk/publiek belang?
	-	Is het een optie om de provinciale betrokkenheid niet uit te breiden?
	-	Welke ontwikkelingen verwacht de provincie nog meer?
Overzicht financiële betrokkenheid provincie	-	Wat is de laatste stand van zaken m.b.t. de financiële betrokkenheid van de provincie in totaliteit?
	-	Om welke bedragen gaat het en welke financiële instrumenten zijn tot nu toe ingezet?
	-	Welke financiële kaders gelden daarvoor, zowel qua omvang als type instrument?
	-	Welke uitgaven en/of investeringen wil de provincie uitbreiden en in welke vorm?
	-	Wat zijn de bijbehorende risico's voor de provincie?
	-	Hoe verhoudt een uitbreiding van financiële betrokkenheid zich tot de oorspronkelijke doelen?
Rollen provincie	-	Welke rol wil de provincie eventueel uitbreiden?
	-	Hoe verhoudt zich dat tot de taak en rol die de provincie tot nu toe heeft gespeeld?
	-	Wat is de horizon van de betrokkenheid van de provinciale overheid?
	-	Hoe verhouden maatschappelijk en financieel rendement zich tot elkaar?
	-	Hoe verhoudt de rol van de provinciale overheid zich tot die van andere deelnemende partijen?
	-	Hoe verhouden kosten, baten en risico's zich tot die van andere betrokken partijen (gemeente Venlo, Universiteit Maastricht, bedrijfsleven)?

Bovenstaande vragen kunnen PS benutten ter voorbereiding van nadere besluitvorming in de tweede helft van 2022 over de inhoudelijke en financiële betrokkenheid van de provincie. Daarnaast verdient het aanbeveling dat PS alvast nadenken over de informatie die zij komende tijd over Greenport Venlo wil ontvangen en in welke vorm. Nu zich tegenvallers voordoen, is te overwegen de informatievoorziening over Greenport Venlo te heroverwegen. In het verkennend onderzoek heeft de rekenkamer het volgende geconstateerd[9]:

- Veel deelnemingen van de provincie zijn 'een groot project'. Greenport Venlo is dat niet. Beperking van administratieve lasten voor de BV's en het gegeven dat deze 'op afstand' staan waren daarvoor de reden;
- Om een overzicht van de financiële bijdragen te krijgen zijn er andere mogelijkheden, zoals een bijlage in de begroting. Dit gebeurde bij de begroting 2012 tot en met de begroting 2016, daarna niet meer.
- Sinds 2017 worden wel kwartaalrapportages gemaakt voor het Ontwikkelbedrijf en voor de Campus Vastgoed. De Brightlands Campus Greenport Venlo valt niet onder de afspraken; deze bv rapporteert wel, maar alleen aan de aandeelhouders;

[9] Zie paragraaf 4.3 van het achtergronddocument.

- Voor de kwartaalrapportages die worden gemaakt geldt dat deze regelmatig vertraagd of niet beschikbaar kwamen in de afgelopen jaren.

Op basis van navraag constateert de rekenkamer dat in geen van de kwartaalrapportages voor de BV Campus Vastgoed die zijn aangeboden aan PS na het onderzoek van de rekenkamer in 2020, melding is gemaakt van financiële problemen.

Concrete suggesties die de rekenkamer op basis van bovenstaande vragen en ontwikkelingen graag in overweging wil geven aan PS zijn:

- Vraag een sonderende nota aan GS over Greenport Venlo, waarin de vragen genoemd in tabel 1 hierboven aan bod komen;
- Denk na over de informatie die PS komende tijd over Greenport Venlo wil ontvangen en in welke vorm en frequentie;
- Middels het één-op-één doorgeleiden van de kwartaalrapportages van de BV's worden PS nu geïnformeerd. Vraag GS om deze voortaan met een oplegnotitie nader te duiden en in 'provinciaal (ook meerjarig) perspectief' te plaatsen;
- Overweeg om de status 'groot project' toe te kennen aan alle Greenport-BV's en laat periodiek rapporteren;
- Weeg af of komende jaren een afzonderlijke rapportage voor Greenport Venlo voorlopig de voorkeur heeft boven een rapportage voor alle vier Brightlands campussen tezamen.

Tot slot

De besluitvorming die in het najaar van 2022 wordt voorbereid voor de invulling van de toekomstige betrokkenheid van de provincie bij Greenport Venlo, is een moment bij uitstek om de kaderstellende en controlerende rol van PS invulling te geven. Het gaat om het beoordelen of bestaande kaders hebben gewerkt en welke eventueel aanvullende kaderstelling door PS nodig is. Deze kaderstelling hoeft zich niet te beperken tot de inhoud, maar kan ook gaan over de wijze waarop PS willen worden geïnformeerd. Wij hopen dat deze brief en de eerder gepubliceerde rapporten van de rekenkamer PS helpen bij het afwegingsproces.

Hoogachtend,

[redacted]

Prof.dr. M.J.M. (Marc) Vermeulen
Voorzitter

[redacted]

Dr. N.A.C. (Ard) Schilder
Directeur-secretaris

Handreiking PS
Kaders tellen Limburg

ZUIDELIJKE REKENKAMER

Provincies werken steeds vaker samen in netwerken met andere publieke en private partners om maatschappelijke opgaven aan te pakken. Deze samenwerkingen kennen vaak een lange doorlooptijd. Maar wat betekent dit voor de rol van Provinciale Staten (PS)? Hebben zij nog het overzicht? Staan zij nog wel aan het roer? Hoe hebben ze de mogelijkheid om (bij) te sturen?

Om antwoord te geven op zulke vragen heeft de Zuidelijke Rekenkamer een verkenning gedaan (zie het achtergronddocument Kaders tellen provincie Limburg). Deze handreiking geeft op basis van het verkennend onderzoek aanbevelingen aan Statenleden hoe zij hun kaderstellende en controlerende rol in de praktijk kunnen versterken.

Casus kennislandschap Greenport Venlo

Om het verkennend onderzoek concreet te maken heeft de Zuidelijke Rekenkamer de casus 'kennislandschap Greenport Venlo' onderzocht. Het kennislandschap bestaat uit de Brightlands Campus Greenport Venlo BV (de software) en de Campus Vastgoed BV (de hardware). Het kennislandschap is één van de vier Brightlands Campussen in de provincie Limburg. De rekenkamer heeft deze casus gekozen, omdat het om een langlopende samenwerking gaat, vallend binnen het programma Innovatiekracht.

Opzet handreiking

De handreiking gaat in op de volgende drie thema's:

1. **Inhoudelijke beleidskaders en doorvertaling in de tijd**
2. **Totaalbeeld van de provinciale bijdrage bij financiële besluiten**
3. **De betekenis van rollen gaat verder dan financiële techniek**

Op de volgende pagina staan de aanbevelingen voor PS samengevat. De handreiking geeft daarna per thema een toelichting op de belangrijkste vraagstukken, geeft een korte illustratie aan de hand van de casus kennislandschap Greenport Venlo en sluit af met aandachtspunten en aanbevelingen voor PS.

Aanbevelingen voor PS

1

Blijf alert op mogelijkheden tot bijsturen

- Als er een lange termijn visie is wordt deze vaak bekend verondersteld. Een visie ontwikkelt zich echter vaak in de loop van de tijd. Vraag daarom als (nieuw) Statenlid naar explicitering van het publieke belang.
- Vraag bij besluiten ook om de ruimte die er is. Is het een optie om nee te zeggen? Of betekent dat bijvoorbeeld grote desinvesteringen? Vraag ook naar de toekomstige ontwikkelingen. Wat komt er nog meer aan? En hoe verhoudt zich dit tot het oorspronkelijke inhoudelijke doel?
- Vraag proactief om sonderende nota's voor complexe casussen; vooral als bekend is dat er ontwikkelingen aankomen, zoals een strategisch plan of investeringen.

2

Vraag bij financiële besluiten om een totaaloverzicht van de provinciale bijdragen

- Vraag bij het nemen van financiële besluiten om een overzicht van de totale financiële betrokkenheid van de provincie: Welke leningen zijn al verstrekt? Wat is in het verleden aan bijdragen gegeven? En wat is afgesproken? Wat mat het kosten? Wat zijn de risico's?
- Vraag ook om een dergelijk overzicht in de begroting als dit overzicht er niet is, bijvoorbeeld omdat er geen sprake is van een 'groot project'. Een bijlage in de begroting kan ook inzicht bieden.
- Neem jaarlijks de tijd voor een analyse van de risico's en financiële positie van de provincie, inclusief de deelnemingen en leningen. Vraag om een weergave van de relatie tussen het totale provinciale beeld en de deelnemingen (zie ook de handreiking financiële bindingen).

3

Denk mee over de verduidelijking en invulling van de eigen rollen

PS kan bij de behandeling en bespreking van individuele besluiten bij complexe samenwerkingen, waar de provincie meerdere rollen heeft, vragen om informatie als GS die niet actief aanbiedt. Het gaat om informatie over:

- *De duiding van rollen.* Alleen een rol benoemen geeft niet altijd voldoende inzicht. Bijvoorbeeld als aandeelhouder is de provincie 'partner', maar het maakt veel uit hoe groot het aandeel van de provincie is.
- *De onderlinge relatie tussen de rollen*. Bijvoorbeeld als de provincie een lening verstrekt aan een BV, waar ze aandelen in heeft, is dat positief, maar is het ook de vraag hoever dit kan gaan: waar ligt de grens bij welke kosten, baten en risico's?
- En bij alles geldt: *Wat is het publiek belang?* Aandacht hiervoor helpt voorkomen dat het gesprek blijft 'steken' in financiële techniek (wat houdt een bepaald instrument precies in?) en daarbij horende procedures (hoe moet dat in PS worden behandeld?).

1 Inhoudelijke beleidskaders en doorvertaling in de tijd

Algemeen

De provincie Limburg heeft bewust gekozen voor een actieve rol, waarbij de provincie onder andere investeert in lang lopende trajecten met andere partijen. Een voorbeeld hiervan zijn de Brightlands Campussen.

Deze lange termijn investeringen betekenen dat er commitment nodig is van PS voor een lange periode: investeren en dan stoppen betekent 'desinvesteren'. Dat wil niet zeggen dat er geen (bij)sturing meer mogelijk of nodig is. Bij besluiten die PS krijgen voorgelegd blijft het de vraag: dragen ze bij aan het doel? Zijn er tegenvallers of meevallers? Dit betekent dat naast een lange termijn visie ook een vertaling van deze visie naar een middellange termijn plan nodig is. Zonder zo'n vertaling is de weging voor al dan niet bijsturen door PS moeilijk te maken.

Kennislandschap Greenport

De visie achter de Brightlands Campussen is duidelijk. Deze visie wordt breed gedeeld, ook buiten de provincie. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het programma kennis-as van de onderwijsinstellingen in Limburg. Ook heeft de Brightlands Campus Greenport Venlo een bedrijf gevonden dat vanaf 2020 deelneemt aan het kennislandschap.

Het ontwikkelen van een Campus kost tijd én geld. Hoe deze ontwikkeling er de komende jaren uitziet is nog niet nader ingevuld: wat is er voor nodig dat de Campus in de toekomst zelfstandig wordt? Op welke termijn zou dat kunnen? Wat betekent het financieel?

Een verdere invulling geeft meer kader aan de besluiten die aan PS worden voorgelegd. In figuur 1 laten we zien welke besluiten PS de afgelopen jaren hebben genomen. Het gaat om jaarlijks minimaal één grotere beslissing. Dit betekent dat een vertaling naar een middellange termijn plan wenselijk is. De twee Campusorganisaties werken aan een dergelijk plan. PS kunnen hierbij meedenken.

Aanbevelingen voor PS

Het is belangrijk dat er een duidelijke lange termijn visie is voor de actieve rol van de provincie Limburg. Er is een lange termijnvisie op economische structuurversterking en innovatie. Een aandachtspunt voor PS is om bij besluiten het maatschappelijke/publieke belang en de daarbij geldende beleidskaders steeds scherp te hebben. Dat kan door GS hiernaar te vragen. Dit voorkomt dat (nieuwe leden van) PS zelf op zoek moeten naar de kaders uit het verleden om een volledig beeld te krijgen.

Daarbij kan PS ook vragen welke ruimte er is bij afzonderlijke besluiten. Is het een optie om nee te zeggen? Of is dat eigenlijk geen optie meer, omdat er al eerder over besloten is of al veel is geïnvesteerd en het daarom een desinvestering zou betekenen? Ook kan PS vragen stellen over de toekomst, bijvoorbeeld: wat komt er nog meer aan? En hoe verhoudt zich dit tot het oorspronkelijke inhoudelijke doel? En hoe wordt dit inhoudelijk doel doorvertaald naar de plannen van de betrokken BV's? En omgekeerd: hoe verhouden de plannen van de BV's zich tot de inhoudelijke doelen van de provincie?

Denk daarnaast ook aan de mogelijkheid van sonderende nota's. Vraag om een dergelijke nota, vooral als bekend is dat er ontwikkelingen aankomen, zoals investeringen of een strategisch plan. Voor complexe casussen kan een dergelijke nota PS meer houvast geven bij een onderwerp.

Figuur 1 **Besluiten kennislandschap Greenport Venlo voorgelegd aan PS**[1]

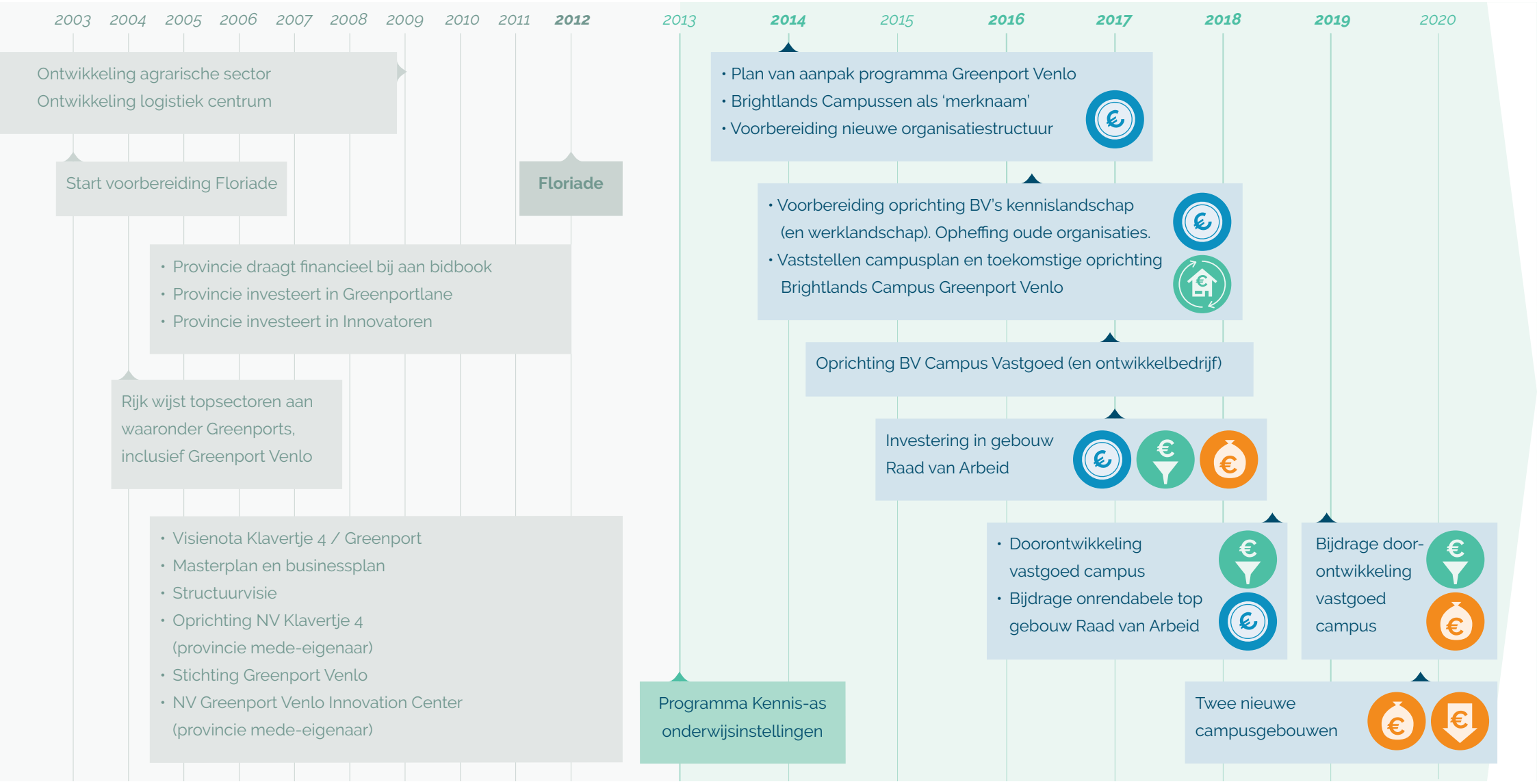

[1] *Alleen besluiten die afzonderlijk zijn voorgelegd (d.w.z. niet via de begroting of andere planning- en controldocumenten) zijn hier opgenomen. Dit uitgezonderd het besluit dat is opgenomen in de Voorjaarsnota 2018; dat is hier wel opgenomen, omdat het in het verlengde ligt van de afzonderlijke besluiten.*

2 Totaalbeeld van de provinciale bijdragen bij financiële besluiten

Algemeen

PS hebben het budgetrecht, dat wil zeggen PS stellen de baten en lasten per programma voor het komend begrotingsjaar vast en maken daarbij een afweging tussen baten en lasten van verschillende programma's. Een deel van de baten en lasten ligt echter al vast, onder andere vanwege privaatrechtelijke handelingen. Deze handelingen zijn aan GS, maar moeten vaak wel aan PS worden voorgelegd, omdat ze bijvoorbeeld gevolgen kunnen hebben voor het budgetrecht. Voorbeelden zijn:

- De Provinciewet bepaalt dat de oprichting van verbonden partijen voor wensen en bedenkingen wordt voorgelegd aan PS.
- In de financiële verordening van de provincie Limburg is opgenomen dat PS bij leningen boven de € 2,5 mln. om wensen en bedenkingen worden gevraagd.

Kennislandschap Greenport

Sinds de oprichting van de BV's voor het kennislandschap Greenport Venlo is er vier maal een financiële beslissing (lening, agiostorting of investeringssubsidie) aan PS voorgelegd. Daarbij wordt geen financieel overzicht gegeven van wat er tot dan toe in de Campus is geïnvesteerd of bijgedragen.

PS kunnen zelf alles opzoeken. Bij een complexe samenwerking als het kennislandschap Greenport Venlo is dat niet eenvoudig, omdat de gevolgen van financiële beslissingen op diverse plekken in de begroting en jaarstukken zijn opgenomen (zie figuur 2). De plek is afhankelijk van of het om een subsidie, lening of om eigen vermogen gaat. (Dit conform de systematiek van begroten van provincies.) Het is daardoor niet eenvoudig de gevolgen van een beslissing te overzien.

Veel deelnemingen van de provincie zijn 'een groot project'. Greenport Venlo is dat niet[1]. Om een overzicht van de financiele bijdragen te krijgen zijn andere mogelijkheden, zoals een bijlage in de begroting. Dit gebeurde bij de begroting 2012 tot en met de begroting 2016.

[1] Er zijn wel kwartaalrapportages van de Campus Vastgoed die als groot project worden behandeld. Dit biedt inzicht, maar niet in de financiële bijdragen van de provincie. Ook is er geen kwartaalrapportage van de Brightlands Campus Greenport Venlo

Aanbevelingen voor PS

Bij samenwerkingen kan het complex zijn om inzicht te krijgen in het totaal aan ingezette financiële middelen, vanwege de verschillende instrumenten die worden gekozen, de verschillende besluiten die daarover worden genomen en de spreiding in de tijd. Ook worden besluiten vaak niet op het moment van de begroting genomen. Voor het nemen van financiële besluiten bij complexe organisaties is inzicht in de totale financiële bijdrage van de provincie nodig: Welke leningen zijn al verstrekt? Welke bijdragen gegeven? Wat zijn de afspraken? Wat mat het kosten? Wat zijn de risico's? Vraag om een overzicht van de ingezette financiële instrumenten bij een financieel besluit als die overzicht niet is bijgevoegd.

Dit inzicht is ook van belang bij de begroting. Veel deelnemingen van de provincie zijn 'een groot project', maar niet allemaal. Dat hoeft ook niet; er zijn ook andere (lichtere) mogelijkheden, zoals een bijlage in de begroting (dit gebeurde bij de begroting 2012 tot en met de begroting 2016). PS kan GS vragen om meer gebundelde totaaloverzichten (bij bijvoorbeeld de begroting) en voortgangsrapportages.

Alle deelnemingen en leningen samen hebben invloed op de financiële positie van de provincie (zie de handreiking financiële bindingen). Neem jaarlijks de tijd voor de financiële positie bij de jaarstukken/voorjaarsnota. Let ook op de relatie tussen de financiële positie en de afzonderlijke deelnemingen en leningen. Vraag om uitleg als die relatie niet duidelijk is.

Figuur 2 **Waar zijn financiële besluiten terug te vinden in de begroting?**

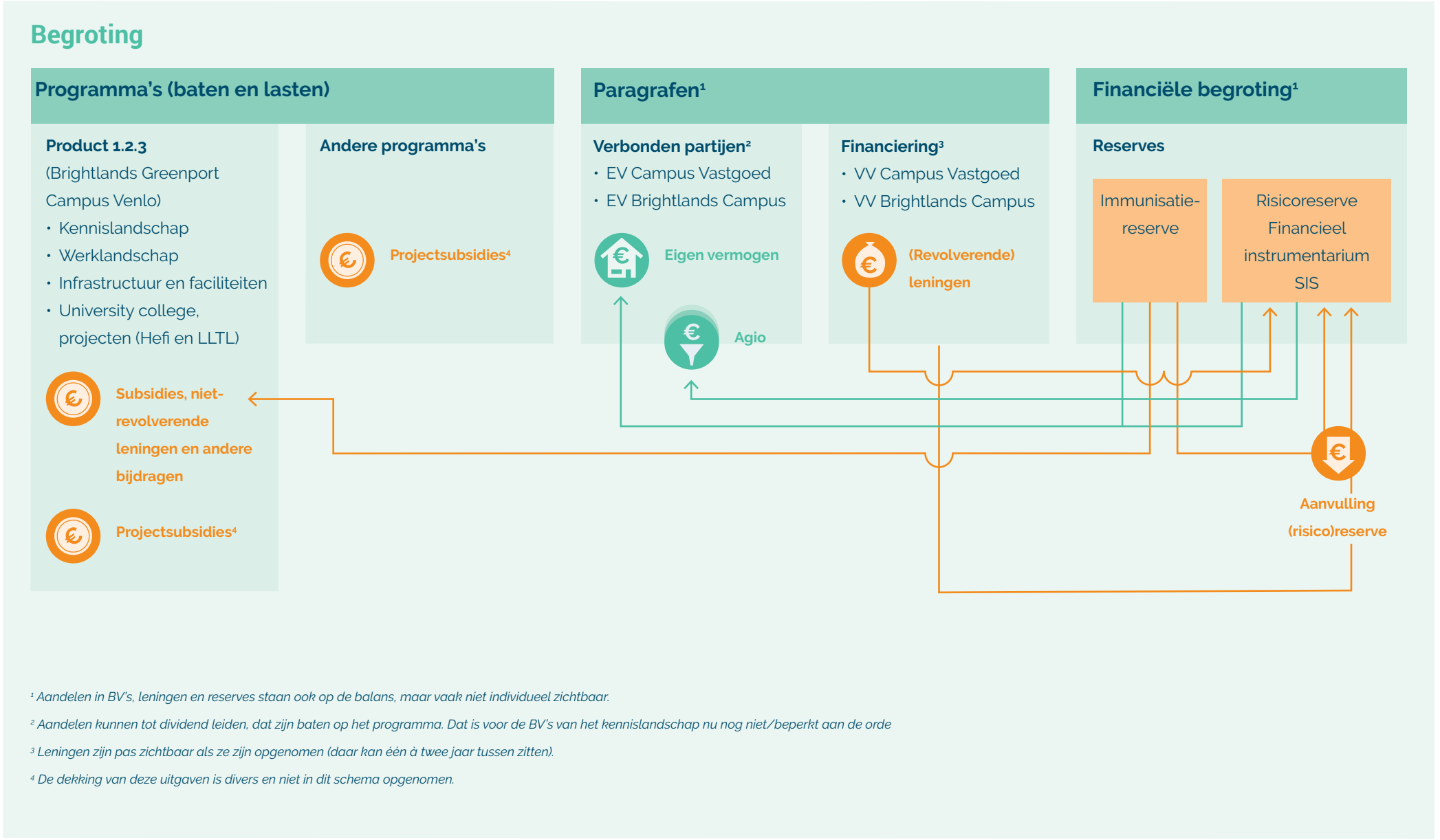

1 Aandelen in BV's, leningen en reserves staan ook op de balans, maar vaak niet individueel zichtbaar.

2 Aandelen kunnen tot dividend leiden, dat zijn baten op het programma. Dat is voor de BV's van het kennislandschap nu nog niet/beperkt aan de orde

3 Leningen zijn pas zichtbaar als ze zijn opgenomen (daar kan één à twee jaar tussen zitten).

4 De dekking van deze uitgaven is divers en niet in dit schema opgenomen.

3 De betekenis van rollen gaat verder dan financiële techniek

Algemeen

De provincie kan diverse rollen hebben. De provincie Limburg onderscheidt verschillende rollen in de nota Sturing in Samenwerking (SiS). In SIS staat ook de uitleg van de rollen. In andere documenten, zoals de begroting, staan de rollen telkens benoemd, maar niet uitgelegd; de uitleg van de rollen kunnen in SIS worden opgezocht.

Een uitgangspunt bij de rollen lijkt te zijn dat een rol, zoals partner (mede-eigenaar) altijd min of meer gelijk is. Dat is niet noodzakelijk zo. Er is bijvoorbeeld een verschil tussen deelnemen aan een BV met 10% van de aandelen en deelnemen aan een BV met 76% van de aandelen.

Ook heeft de provincie in de praktijk regelmatig meerdere rollen tegelijkertijd. Dat is niet zonder betekenis.

Kennislandschap Greenport

De provincie heeft bij het kennislandschap Greenport Venlo de rol van subsidiënt (aan zowel de Brightlands Campus als aan projecten op de Campus), financier (verstrekker van leningen aan de Campus Vastgoed) en partner (mede-eigenaar in beide BV's). Bij deze rollen van de provincie is de rol van PS telkens verschillend. In figuur 3 laten we dat zien.

De drie rollen van de provincie zijn nauw met elkaar verbonden:

- De provincie is bij het kennislandschap een grote én actieve aandeelhouder met als doel economische structuurversterking.
- Daarnaast verstrekt de provincie leningen aan de Campus Vastgoed, omdat andere partijen dat niet doen én er een publiek belang is.
- Hetzelfde geldt voor de bijdragen (en subsidies) aan de onrendabele top van investeringen.

In wezen zijn dus alle drie de rollen erop gericht de Campus te ontwikkelen vanuit het publiek belang. Doordat het accent ligt op de rollen komt de verbondenheid tussen de rollen én het publieke belang niet altijd duidelijk naar voren komen.

Aanbevelingen voor PS

Bij complexe netwerksamenwerkingen zijn de rollen van de provincie vaak meervoudig. De rollen kunnen bovendien in de loop van de tijd veranderen en in aantal toenemen Daarom is informatie over de volgende aandachtspunten belangrijk:

- Wat is het publiek belang? Waarom is dit goed voor Limburg? Aandacht hiervoor helpt voorkomen dat het gesprek blijft 'steken' in financiële techniek (wat houdt een bepaald instrument precies in?) en daarbij horende procedures (hoe moet dat nu in PS worden behandeld?).
- Bij de inzet van financiële instrumenten, is het van belang een goede duiding te hebben van die rollen. Bijvoorbeeld als aandeelhouder is de provincie 'partner', maar het maakt veel uit welk aandeel de provincie heeft en welke zeggenschap.
- Bij meervoudigheid van rollen kan er onderlinge invloed zijn. Als de provincie een lening of subsidie verstrekt aan een BV waar ze aandelen in heeft, is dat in beginsel positief voor het risicoprofiel van de BV. Maar hoe ver kan dit gaan? Waar ligt de grens tussen kosten en baten, rendement en risico? En hoe meer rollen de provincie vervult, hoe groter het belang wordt om de betrokkenheid te behouden.

In zoverre GS bovenstaande informatie niet actief aanbiedt in reguliere planning- en controldocumenten, aanvullende kwartaaloverzichten of ad hoc informatie, kan PS daar zelf bij de behandeling en bespreking van individuele besluiten naar vragen.

Figuur 3 **Rollen provincie en Provinciale Staten bij het kennislandschap greenport Venlo**

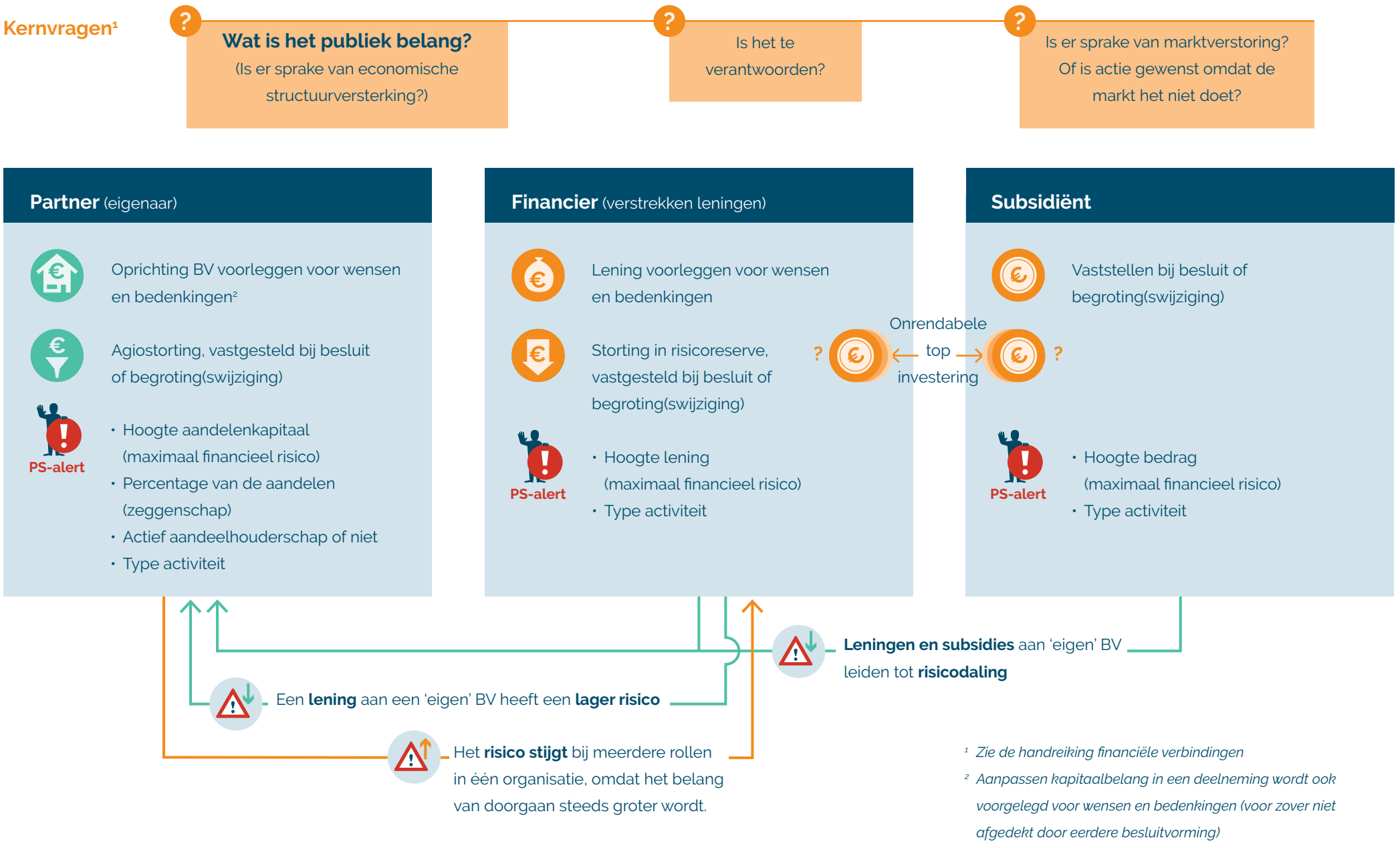

Vormgeving en figuren Joris Fiselier *infographics*

[1] *Zie de handreiking financiële verbindingen*

[2] *Aanpassen kapitaalbelang in een deelneming wordt ook voorgelegd voor wensen en bedenkingen (voor zover niet afgedekt door eerdere besluitvorming)*

Limburgs Parlement

provincie limburg

Concept deelverslag van het verhandelde in de Statencommissie Financiën, Economische Zaken en Bestuur

van 18-11-2022
betreffende Statenvoorstel Brightlands Campus Greenport Venlo - visie en inzet tot 2030

Statenkenmerk	G-22-039	Maastricht	18-11-2022

De voorzitter: Dames en heren, we gaan verder met punt 8 van de agenda, economie, en we behandelen het stukpunt 8.1. Statenvoorstel Brightlands Campus Greenport Venlo - visie en inzet tot 2030. Dit agendapunt bespreken we ook in twee termijnen. U krijgt 5 minuten spreektijd per fractie en ik start met de heer Van Der Valk, maar die is er nog niet. Ik moet even wachten. Helaas, even wachten. Hij was naar het toilet. Hij komt oh zo snel. We starten met het woord aan mijnheer Van der Valk te geven, alstublieft. Mijnheer Van der Valk, aan u het woord.

De heer Van der Valk (SP): Dank u wel voorzitter. Ja, we hebben nu dit voorstel voorliggen, maar we hebben natuurlijk ook vorige week een motie aangenomen. Ze kunnen ogenschijnlijk natuurlijk met elkaar bijten, met name in procesmatige zin. Want we hebben natuurlijk de Zuidelijke Rekenkamer, waar ik overigens contact mee heb gehad, en die staan er positief tegenover om dit onderzoek ex ante te gaan doen. Maar die hebben daar natuurlijk wel tijd voor nodig om dat zorgvuldig te doen. En ze hebben aangegeven dat dat anderhalf tot twee maanden tijd zal vergen, terwijl we het voorstel, zoals het er nu voorligt, waarschijnlijk, als ze er niet anders over besluiten in het Presidium, op 16 december behandelen. En dan hebben wij een ex-anteonderzoek dat dan als mosterd na de maaltijd komt na de besluitvorming. Dat lijkt mij een zeer onwenselijke gang van zaken. Dus ik wil voorstellen om vandaag dit stuk technisch-inhoudelijk te behandelen, maar de besluitvorming in PS op te schuiven naar de PS-vergadering in februari. Daar zit wellicht wel wat huiswerk aan vast om dan nog dingen goed geregeld te krijgen, waaronder de afwijkingenrapportage die er natuurlijk dan ook nog na komt op dit onderdeel. Dus dat zijn de technische zaken die daarin geregeld moeten worden, maar ik weet niet of hier ook nog een liquiditeitsrisico aan kleeft. Daar hoor ik graag even het antwoord van de Gedeputeerde over. Is dat procesmatig verantwoord?

De voorzitter: Dank u. Dan geef ik nu het woord aan mijnheer Satijn.

Gedeputeerde Satijn: Ja voorzitter, ik ben me uiteraard bewust van die motie die is aangenomen, en het verzoek van de meerderheid van de Staten aan de Zuidelijke Rekenkamer, maar ik vind het toch wel redelijk onthutsend wat hier gebeurt, als ik het zo mag zeggen voorzitter. Even los van de technische inhoud, die ik goed kan begrijpen, want we hebben natuurlijk in juni hier met elkaar hierover gesproken, over het voorstel. Er is toen door uw Staten gezegd: met name op de vastgoedcomponent zien we kwetsbaarheden en we willen het echt daar met elkaar over gaan hebben. We willen het nog een keer goed onderzocht hebben. Dat hebben we op dat moment ook gedaan. We hebben dat samen met u gedaan, ook met een aantal sessies die we met elkaar hebben georganiseerd. Er is in al die tijd, vanaf juni, nooit sprake geweest, of in ieder geval niet de behoefte uitgesproken voor een ex-anteonderzoek zoals u dat zelf zegt, wat in de tijd wellicht goed gepast had. En nu zitten we natuurlijk voor een moment van besluitvorming in december met die campus en ook die campusdirectie. Nogmaals, we doen het

mede op initiatief van u. Van de roadmaps die destijds zijn aangevraagd is er ook een toekomstperspectief gevraagd van deze campus, inclusief een onderbouwing, inclusief een financieel voorstel, wat er ook allemaal lag in juni. Nogmaals, de verdieping heeft in de volle breedte plaatsgevonden. Daar bent u bij betrokken geweest. En nu is het vijf voor twaalf, en dan roept u op tot een onderzoek. Nogmaals, daar gaan wij niet over. Dat is een verzoek van u. De Rekenkamer, daar gaan we ook niet over. Maar ik vind het wel wat onthutsend naar onze partners toe, want dit doen we ook niet alleen. Dit doen we ook met de Universiteit Maastricht. Dit doen we ook met de campusdirectie, die daar vol energie in zit, de nieuwe campusdirectie die er vol energie in zit. De uitstraling dat we gaan uitstellen, een besluitvorming althans, vind ik niet best, ook niet als het gaat over de betrouwbaarheid van de overheid. Dus ja, dat is wat ik ervan vind voorzitter. En dat is natuurlijk ook waarom ik het stuk met verve verdedig, als ik het zo mag zeggen. Maar ik ben me bewust van de motie die is aangenomen. Ik laat het graag aan de commissie wat u gaat doen. Ik vind dat we hier met zijn allen een modderfiguur slaan naar de buitenwereld. Dat wil ik wel gezegd hebben.

De heer Van der Valk (SP): Mag ik daarop reageren?

De voorzitter: Maar natuurlijk.

De heer Van der Valk (SP): Teleurstellend dat de Gedeputeerde er zo in zit, temeer omdat wij juist geen modderfiguur willen slaan. Wij willen juist dat het voorstel goed vergezeld wordt van een inhoudelijk gedegen analyse op de risico's. Dat getuigt van zorgvuldigheid. Ik ben me ervan bewust dat het in het proces handiger had gekund als wij in augustus hadden gekomen enzovoort. Dat bewustzijn, dat trek ik me wel aan. Maar dat neemt niet weg dat wij met een ruime meerderheid van de Staten die motie hebben aangenomen, en de wenselijkheid voor die zorgvuldigheid ook daarmee uitspreken. Niet meer dan dat. Dus dan wordt het een welles-nietesverhaal, wat vind je? Dat is niet persoonlijk, maar dat is zoals ik ertegen aankijk. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Lodewijks.

De heer Lodewijks (VVD): Ja, dank u wel. Ja, ten tijde dat die motie ingediend werd heb ik al een discussie gehad met de heer Van der Valk. Waarom op dit moment? Waarom nu? Ik heb juist de indruk dat we door die twee technische sessies die georganiseerd zijn toch eigenlijk wel een goed antwoord hebben gekregen op de vragen die we toen hadden. Natuurlijk blijven er altijd vragen over. En we zullen zien dat een hele hoop vragen die we nu hebben, eigenlijk ook dezelfde vragen zijn als die we net ook in het stuk over de Chemelot Campus hebben gestuurd. Maar ik onderschrijf wel de woorden dat we hier wel erg lang voor nodig hebben, en ik het stuk graag behandeld zie om ook weer die eenheid tussen hoe wij een visie hebben op de campussen integraal hebben besproken. Dus wat mij betreft hoefde dat ex-anteonderzoek niet. GS heeft een beslissing genomen. Er staat ook verwoord in het voorstel welke variant men van de factum acht varianten wilde hebben. Daar gaan we het mee doen, en voor mij geeft dat genoeg houvast om die weg in te slaan. En wellicht dat er gaandeweg de route waar we mee bezig zijn nog eens naar de vastgoedpropositie wordt gekeken, wat we net ook van uw collega hebben gehoord, wat men wilde met de Chemelot Campus. Dus met andere woorden: mijn advies zou toch zijn van: laten we het behandelen en laten we ook de beslissing nemen op 16 december. Ik vind dat ook terecht naar onze partners waarmee we samenwerken.

De voorzitter: Mijnheer Thewissen.

De heer Thewissen (JA21): Dank u wel voorzitter. Mij staat iets bij dat erop gewezen is dat het niet de bedoeling is dat wij een aangenomen motie, of een motie in de Staten, in de commissie gaan behandelen, bespreken. Ik heb het idee dat we dat nu wel aan het doen zijn. Die motie is aangenomen door PS, punt, en daar kunnen we nu van vinden wat we willen. Het doet er niet meer toe. Die motie is aangenomen. Dus dat is even wat mij betreft een punt van orde.

De voorzitter: Mevrouw Palmen.

Mevrouw Palmen (Fractie Palmen): Ja, dank u wel voorzitter. Ik ben het wel roerend met mijnheer Van der Valk eens. En ik schrik dan vervolgens weer van de reactie van de Gedeputeerde dat we een modderfiguur zouden slaan. We hebben het hier wel over de publieke portemonnee, waar we toch volgens mij zeer zorgvuldig mee om dienen te gaan, en er wordt nogal een flinke aanslag op gedaan. Dus ik hecht er ook heel veel waarde aan. En de motie is inderdaad aangenomen om daar eerst gedegen onderzoek op los te laten, dus ik steun het voorstel van mijnheer Van der Valk.

De voorzitter: Mijnheer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Een reactie op wat mijnheer Thewissen zegt. Wat hier in deze commissie gebeurt is niet zozeer de duiding van die motie in mijn optiek, want ik denk dat iedereen het met elkaar eens is dat er gevraagd is om een onderzoek. De vraag is alleen wat betekent het voor de agenda, en daar gaan we wel met zijn allen over. Dus ik vind: dat onderdeel kun je hier prima met elkaar bediscussiëren. De gedachte achter, zoals de SP het in ieder geval bij het ex-anteonderzoek verwoordde, was ook nog eens in de vorm van: de SP was altijd een hartgrondige voorstander van de ontwikkelingen rondom de campus, wilde graag daar nog extra bevestiging in, werd daarin gesteund door de helft van de Staten toen het 1-1 werd en naar de verlenging ging, zeg maar. En ik denk dat het van groot belang is dat zaken als een campusontwikkeling kunnen steunen op een breed draagvlak binnen Provinciale Staten, zeker als je een besluit neemt net voor het einde van een periode, met het oog op dat er daarna weer een nieuwe periode komt waarin misschien wisselende machtsbalansen ontstaan, en dat dat draagvlak hier heel erg belangrijk is. In dat opzicht kan ik me voorstellen dat we wel wachten met een besluitvorming, in tegenstelling tot de wens van de Gedeputeerde. Onze inhoudelijke mening is dat we het zouden kunnen behandelen en dat we ook een positief oordeel hebben over dit voorstel. Maar ik denk dat het van belang is dat het breed gedragen wordt hier in de Staten, en dat we dus ook kijken naar die behandeling in de eerste vergadering van 2023. En dat zou dan nadelig zijn, inderdaad, in de betrouwbaarheid die je naar partners hebt en de uitleg die je moet doen als campus naar de onderwijspartners, met name ook de zakelijke partners die natuurlijk willen investeren. Dan heb je wel zekerheden nodig. Ik zou de Gedeputeerde willen vragen om mee te werken in deze gedachte, vertrouwend op het feit dat u dan een bredere meerderheid heeft in februari, en dan nu gewoon een inhoudelijke behandeling te doen.

De voorzitter: Mevrouw Depondt.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Ja voorzitter, wat ik een beetje lastig vind aan deze discussie is dat, en ik heb dat de vorige keer ook al aangegeven, het nou eenmaal zo is dat de campus is opgezadeld met twee gebouwen die een gigantische negatieve impact hebben op haar vastgoedexploitatie. Dat is de Villa Flora en dat is de Innovatoren. Daar kan de campus niets aan doen. Dat is ons probleem. Dat is een overblijfsel van de Floriade. Daar kunnen we ook van alles van vinden, en daar gaat eigenlijk deze discussie over, even los van de inhoud van de campus en de toekomsten enzovoort, wat ook allemaal in dit stuk zit. En ik vind het dan wel een lastige dat daar waar het eigenlijk een probleem is van de twee huidige eigenaren van die twee gebouwen, de Provincie en de gemeente Venlo, waarbij ik echt wel begrijp dat er vragen zijn van wat is nou de beste oplossing, de campus nou weer een aantal maanden in onzekerheid moet zitten over een situatie die eigenlijk niet eens over de campus zelf gaat, maar over twee gebouwen die wij in eigendom hebben, die we met of zonder campus ook in eigendom hebben, waar we toch iets mee moeten en waar we toch al problemen mee hebben. En daarmee vind ik het wel lastig om het uit te stellen, hoezeer ik ook op zichzelf begrijp dat de partijen behoefte hebben aan een soort second opinion van wat is nou de beste oplossing voor dat vastgoed? Dus ik zou er op zijn minst dan wel aan hechten om nu wel de discussie ten principale te voeren over de toekomst van de campus, even los van in welk gebouw ze wel of niet zitten. Daar liggen ook allerlei scenario's over slopen en nieuwbouwen en allerlei andere varianten. Dat heeft u allemaal vertrouwelijk kunnen inzien. Dat is overigens allemaal redelijk technisch, daar niet van. Dus ik vraag ook van: kunnen wij een besluit over de toekomst van de campus nemen en dan nog wat open einden hebben op het vastgoed, dat we dat later doen? Dat is misschien ook een variant. Ja, ik heb in juni ook al geknipt, maar misschien is dat ook een knipvariant, want ik vind eigenlijk wel dat onze partners recht hebben op duidelijkheid.

De voorzitter: Dank u. Mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ik zit ook te kijken. Wellicht is het een idee dat we punt 4 uit het voorstel aan Provinciale Staten er nu inderdaad uithalen en de rest dan wel bespreken en ook behandelen op 16 december, en dat punt 4 gewoon later in januari na het onderzoek van de Zuidelijke Rekenkamer terugkomt. Dus dat zou een voorstel kunnen zijn. Ja, dat is een voorstel. Dus kunt u als Gedeputeerde daarmee leven? En ook naar de partners van de campus, kan de campus dan door? Dan hebben we die angel er al in ieder geval voor nu uitgehaald.

De voorzitter: We schorsen even de vergadering. Even terugkoppelen met de ambtelijke molen dan. We komen er dadelijk op terug. Vergadering schorsing voor drie minuten.

[SCHORSING]

De voorzitter: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Ik geef het woord aan mijnheer Satijn.

Gedeputeerde Satijn: Ja dank u wel voorzitter. We hebben inderdaad even overleg gehad of beslispunt 4 van het Statenvoorstel losgeknipt kan worden, technisch gezien. Dat kan. Maar ik moet er wel bijzeggen: dit gaat natuurlijk over achterstallig onderhoud. Het kan heel goed zijn dat er in februari daar een ander bedrag komt te staan, wellicht hoger. Dus die waarschuwing moet ik er wel bij geven. Maar technisch gezien kunnen we het losknippen. Dit als antwoord op de vraag van mevrouw Jetten.

De voorzitter: Dan kom ik bij u terug.

De heer Van der Valk (SP): Dank u wel voorzitter. Even, de SP is groot pleitbezorger van de Brightlands-campussen, dat moet even vooropstaan. Dus er is helemaal geen twijfel over van moeten wij met deze constructen, ook al zijn ze af en toe een beetje vehikels met vierkante wielen, moeten we verder? Uiteindelijk sluiten die wielen ook met iets ronds, dus dat wordt een mooie trein. Het gaat ons echt om die risicovolle situatie rondom die vastgoedportefeuille in Venlo. En de motie was daar ook op geënt en niet op dat hele Brightlands-concept enzovoort. Want dat juichen wij nog steeds, die triple helix die juichen wij echt van harte toe. Dus het gaat, als het gesplitst kan worden in enerzijds een vastgoedvoorstel inclusief dat ex-anteonderzoek c.q. advies daarbij, inclusief die risicoanalyse die daarbij hoort, dan is dat ons een lief ding waard. En dan kan het gedeelte dat nu belangrijk is, namelijk de voortgang van de Brightlands Campus zelf, kan natuurlijk wel besproken worden. Dus dat voorstel van mevrouw Jetten is denk ik een mooie tussenoplossing.

De voorzitter: Mijnheer Satijn.

Gedeputeerde Satijn: Dank mijnheer Van der Valk, maar dat betekent wel dat u ook over beslispunt 4, tenminste dat interpreteer ik even, in februari een besluit neemt, niet later.

De heer Van der Valk (SP): Dat klopt.

Gedeputeerde Satijn: Oké.

De heer Van der Valk (SP): Dat klopt, niet later. Wij willen voordat de volgende Staten intrede doen, willen wij dit afgehamerd hebben. En er zal dan ook denk ik, maar dat is ook een technisch dingetje, punt 7 ook nog even aangepast moeten worden, dat er nog een aanvullende afwijkingenrapportage plaatsvindt op dat punt 4, maar dat is technisch.

De voorzitter: Ernst, Van Est, mijnheer Ernst, sorry.

De heer Ernst (PVV): Ja dank je wel voorzitter. Ja goed, dus we gaan punt 4, is vastgoed, gaan we dus verplaatsen. Maar volgens mij gaan punt 2 en 3 ook over vastgoed, over geld wat daarnaartoe moet gaan en is al structureel, in de begroting naartoe moet.

De voorzitter: Nou, volgens mij, punt 2 niet.

De heer Ernst (PVV): Oh nee, 3 zie ik is RND, maar 2 is structurele € 1,1 miljoen jaarlijks voor financiën en overheid.

De voorzitter: Sorry, wacht even. Even, eventjes wachten, oké. Goed zo. Anders vertel ik het niet goed. Mijnheer Ernst.

De heer Ernst (PVV): Voorzitter, even voor de duidelijkheid: dan hebben we in februari wel het ex-anteonderzoek van de Rekenkamer voor de besluitvorming.

De voorzitter: Ja. Goed zo. Westhoff, begint u maar.

De heer Westhoff (Fractie Westhoff): Oké, prima. Nou, het is een complex voorstel. Meerdere aspecten komen voorbij in dit vierhonderd pagina's dik document. Allereerst kan ik melden dat ik in kan stemmen met het Statenvoorstel, Brightlands Campus Greenport Venlo, visie en inzet 2030. Ik vind het een verrijking voor de regio en een innovatiestimulans voor Limburg. Ondanks dat heb ik toch nog een paar vragen. En de eerste natuurlijk met betrekking tot het pand, Villa Flora. Het pand dat is ontworpen voor de Floriade, congres- en ontmoetingsgebouw, maar dat nu als kantoorpand wordt gebruikt. Dat is geen goede combinatie. Het is een box-in-box-oplossing, met labs en kantoorplekken in een kas, en dat is een thermische nachtmerrie om een goede werkomgeving te creëren. Tel daarbij op dat het dak zo lek is als een vergiet, met watervallen langs de gevel.

De voorzitter: Stop, Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik ben even in de war, want we zouden dit voorstel behandelen ex 4 en volgens mij heeft u het nou net over punt 4 van het voorstel.

De voorzitter: Ja, er zullen raakpunten bij zijn, daar heeft u gelijk in.

De heer Westhoff (Fractie Westhoff): Ik bedoel ik heb dit …

De voorzitter: Ik denk dat hij zijn tekst niet zo snel kan omgooien, niet? Maak uw verhaal even af met betrekking tot dit onderwerp, hoef ik het verder niet meer te herhalen.

De heer Westhoff (Fractie Westhoff): Een installatietechniek is gebruikt die in zijn tijd ver vooruit was, maar we wilden ze groen en … [05:53:25], dat is een groencertificaat, voldoen, met daarover techniek die gebruikt is, ja, daar totaal niet rijp voor was. Met andere woorden: een gebouw met de nodige problemen. Staten wordt gevraagd een bedrag van € 15 miljoen ter beschikking te stellen om het probleem op te lossen. Een gigantisch bedrag om te investeren in een tien jaar oud gebouw. Mijn vraag is: als we dit bedrag investeren, maar ik bedoel misschien kan ik deze vraag beter bewaren tot later, de vraag zelf. Maar goed, ik kan hem ook even stellen: als we het bedrag investeren, zijn dan de problemen opgelost? Dat is eigenlijk mijn vraag. Dus hoe lang gaat het pand daarna nog mee zonder dat we daar extra kosten aan hebben? Daarnaast heb ik een drietal losse vragen. Organisatiekosten van € 1,1 miljoen met huuropbrengsten van € 1,3 miljoen. Vond ik eigenlijk een beetje een vreemde, vond ik eigenlijk een beetje vreemd in een overzicht. Later zag ik dat er een onderscheid gemaakt is tussen exploitatiekosten en campusontwikkeling. Zou u mij van informatie kunnen voorzien wat daar de verhouding van is? Dus met andere woorden: hoeveel wordt er uitgegeven aan exploitatiekosten en welk deel is daarvoor campusontwikkeling, dus van die € 1,3 miljoen, of € 1,16 miljoen. Ander onderwerp is de KennisAs. Er worden een aantal bedragen uitgetrokken voor het stimuleren van de KennisAs. Een aantal studies wordt genoemd, zoals bachelor Circular Engineering, Master Health Food Innovation Management en master Global Supply Chain Management. Een hoog eco- en groenniveau bij deze opleidingen, met een substantieel aantal studenten. Er wordt € 3,7 miljoen voor uitgetrokken. Ik bedoel, het zit wel ergens in het budget heb ik inmiddels begrepen. Maar mijn vraag is: is er wel zoveel vraag naar deze opleidingen?

Zeker als je… is het geen modegril dat al die studenten tegenwoordig dit soort opleidingen gaan doen? Met andere woorden: we hebben dadelijk, we kunnen dadelijk de weg plaveien met allemaal ecologen, in plaats van eigenlijk misschien andere functies nodig hebben. Maar goed, en zeker als je dan kijkt dat het aantal studenten dat zich heeft ingeschreven op deze studie zwaar tegenvalt. Dus dat is even opmerking met betrekking tot de KennisAs. En dan een meer generieke vraag is: er is veel tekst geschreven om een volwassen ecosysteem te realiseren. Ik zag die tekst meerdere keren voorbijkomen. En mijn vraag is eigenlijk: wat is de stand van dat ecosysteem? Ik bedoel, ik heb natuurlijk wel een overzicht gezien van allerlei dashboards met mooie kleurtjes en geel, waarvan het merendeel overigens allemaal geel is, dus even de vraag van wat de stand van zaken is. Maar is het mogelijk dat we dit soort, hoever zijn we, hoever staan wij van dat ideaal af van de campus in Venlo? Ik bedoel, is dat uit te drukken in een percentage? Zijn we 15% op weg? 20%? Zijn we halverwege? Dus dat is eigenlijk mijn, dat is mijn laatste vraag. En ja, dat kwam eigenlijk, misschien niet helemaal van toepassing, maar is er ook iets van een exitstrategie inmiddels al bekend? Ik bedoel, komen we ooit van de campus af? En zit daar een tijdplan aan? Maar dat is een redelijk vage vraag. Tot zover.

De voorzitter: Dank u mijnheer Westhoff. Mijnheer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen (D66): Ja, de houding van D66 over de campus in het algemeen, maar in het bijzonder die van Venlo, werd altijd wel bepaald door het idee dat al het goede wat er al in Noord-Limburg is, dat het heel mooi zou zijn als dat zou worden aangevuld met een academisch milieu. Daar zou de omgeving van Venlo en Noord-Limburg echt sterker van worden. En we vonden het ook altijd prima dat de Provincie zich daarmee bemoeit en daarin investeert. Dat is onze grondhouding en daarom gunnen we natuurlijk ook Venlo een campus met een goede basis. En de enige beduchtheid die we eigenlijk hadden hierbij is: is dit nou wel die goede basis? Gaat dat lukken met de campus zoals die nu is? Nou, ik ben blij dat we het nu niet meer over de investering uit de immunisatiereserve in het repareren van de Villa Flora hoeven te hebben, maar dat was echt een pijnpunt voor ons en dat zal ook een pijnpunt wel blijven. Ik ben blij dat we daar naar aanleiding van een second opinion ook over kunnen debatteren zo meteen. Maar ik ga me nu verder beperken tot een opmerking over het programma. Dus, kijk het is niet, vanuit de politiek kunnen we eigenlijk maar heel moeilijk bepalen wat nou een goed programma is voor de campus. Maar mijn *gut feeling* zegt wel dat als je wilt focussen op landbouw, op agrarische ontwikkeling, op future farming, op gezonde voeding, op landbouwplantenteelt. Ja, er is een vakgroep landbouwplantenteelt in Wageningen, al meer dan honderd jaar. Goede landbouwplantenteeltkundigen die zullen eerder naar Wageningen kijken om een onderzoek daar te doen, dan hier. Dan wil dat nog helemaal niet zeggen dat het een hopeloze zaak is om dan in Venlo ook iets te doen. Maar dan moet het wel specifiek ten opzichte van Wageningen ook gepositioneerd worden. En het woord ‘Wageningen’ of ‘WUR’ komt in de visie niet voor. Wel future farming, niet Wageningen. Dat is voor mij een beetje een disclaimer als het om het programma gaat. Dus ik roep echt de wens, of misschien wordt het een amendement of zoiets als we hierover gaan besluiten, maar stem het af op het researchprogramma van Wageningen Universiteit. Zelfs als het niet lukt om Wageningen Universiteit, zeg maar, om daar echt mee samen te werken op de locatie Venlo, dan nog is het goed om te kijken wat doen ze daar al goed en hoe kunnen we daarop aanvullen. Dus dat zou een programmatische oproep zijn wat ons meer vertrouwen in de campus zal geven. En ik heb nog allerlei andere kleinere dingen, maar die laat ik voor straks voor het debat. Tot zover.

De voorzitter: Mijnheer Thewissen.

De heer Thewissen (JA21): Dank u wel voorzitter. Ik heb mijn bijdrage langs twee lijnen opgebouwd. Eén het Greenport Venlo als concept en het andere de vastgoedproblematiek. Nou, die laatste die laat ik voor nu voor wat het is. Met betrekking tot Greenport Venlo als concept: we lezen dat de Brightlands Campus Greenport Venlo een groeimotor in Venlo is met veel potentie om uit te groeien tot een open innovatiecampus met impact op de regio Limburg en de rest van Nederland. Een heel mooie zin. De vraag is: waar is dat op gebaseerd? Waar blijkt die potentie uit? En dan willen we een heel concreet antwoord. Dat is voor ons cruciaal. Ook wij staan positief tegenover de Brightlands-campussen, maar we moeten hier, gegeven alles wat er al gaande is, gewoon ook kritisch op zijn. Dus waar is dat op gebaseerd? Dan wil ik ook even ingaan op wat betreft het commitment van het bedrijfsleven, vanuit de triple-helixgedachte. We lezen dat BASF zich erachter schaart, maar nergens zien we bedragen. Waar hebben we het over? Waar moeten we aan denken? Dus ook daar willen we graag een heel concreet antwoord op. En eventueel als er andere bedrijven zijn, ook die. Dus wat ik net ook zeg, los van BASF, wil ik vragen naar de betrokkenheid van het overige bedrijfsleven in Venlo. Als voorbeeld: hoe ziet bijvoorbeeld Hessing de ontwikkeling op de campus aldaar? Vinden wij ook heel belangrijk. Welke ondernemers doen er nu echt vol aan mee? Niet alleen in woord, maar ook in daden. En een vraag die in het verlengde daarvan ligt, voorzitter: hoe gaan we nu in Venlo echt het verschil maken? Waar zit nu echt de toegevoegde waarde? En garanties bestaan bijna niet, maar wij zouden echt iets van een comfortabeler gevoel willen krijgen dat de markt er ook daadwerkelijk iets mee kan en wil. Dat ontbreekt wat ons betreft nu en die behoefte voelen we heel sterk. En dan als afsluiting, voorzitter: Venlo is inmiddels toe aan de derde focus op inhoud binnen vijf jaar. Men begon met een strategie gezonde voeding, toen meer agro and nutrition en nu opeens zien we de verschuiving naar tuinbouw. Dat zijn hele andere werelden en een dergelijk, in de perceptie van de buitenwereld, zwalkend beleid, schept weinig vertrouwen. En de cijfers in de voortgangsrapportage bevestigen dit voor ons. Dus dat is de lijn die ik nu even met het College wilde delen. Ik ben benieuwd naar de beantwoording daarvan. Tot zover.

De voorzitter: Dank u mijnheer Thewissen. Mevrouw Depondt.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Ja voorzitter, misschien eerst technisch een stuk. Ik heb serieus gepoogd om het oude voorstel en het nieuwe naast mekaar te leggen, maar het is een hele puzzel om te kijken of er nu wijzigingen in zitten of niet. Ik zou de Gedeputeerde adviseren om nog eens even goed naar de beslispunten te kijken, want volgens mij staat CHILL er bijvoorbeeld helemaal niet in. En er staan andere bedragen in de tekst dan in de beslispunten. Dus het is wel goed om even helder te hebben wat besluiten wij hier nou eigenlijk. Het is goed dat het vastgoed er even afgeknipt wordt, want ja, ik heb dat al een aantal keren aangegeven. We hebben het elke keer over Campus Vastgoed, maar dat is het feitelijk niet, in ieder geval die twee gebouwen niet. Daar moeten ze het ook maar mee doen. Dus dat dit nu een keer uitgezuiverd wordt en wat mij betreft bij voorkeur, geef maar een schot voor de boeg, in één keer opgeruimd worden, zodat onze opvolgers over vijf jaar niet weer beginnen van ‘die campus zo duur en dat vastgoed’ en dan begint de hele discussie weer opnieuw. Dus kijk daar wel s.v.p. ook gelijk eens even naar. Het is een probleem van Venlo en van ons en niet van de Campus. Als ik naar de inhoud kijk, ja, dan deel ik wel de analyse van D66. Ik vind het ook lastig afwegen. Ik wil me er eigenlijk ook, of wij willen ons er niet eens aan begeven van is dit nou wel de juiste richting? Want ik deel wat de heer Thewissen zegt. Men is enorm zoekende geweest de afgelopen jaren met dat hogere, of met name met

dat universitair onderwijs moet ik zeggen, over wat nou de juiste koers was. Er zitten best nog wel wat risico's in. Halen we dertienhonderd studenten over tien jaar? De UM heeft in die brief van juni aangeven van nou, er moet nog € 69 miljoen in onderwijs worden geïnvesteerd. Gaan ze dat ook daadwerkelijk doen? Want de tekst nu werkt een beetje de suggestie alsof wij het vastgoeddeel nemen, dan worden we een beetje vrijgesteld van een aandeel in die € 69 miljoen. Nou, dan zou ik eigenlijk wel graag dan ook een bevestiging van hebben dat dit zo is. Als je wilt groeien heb je nog andere gebouwen nodig. Die zitten hier niet in. Daarvan vinden wij overigens dat als die groei zich daadwerkelijk voordoet, dan zijn wij niet op voorhand tegen financiering van dergelijke gebouwen, maar dan gaat het toch wel op dezelfde manier dan zoals we net ook over Campus Chemelot hebben gesproken: businesscase, rentabiliteit, nou alles wat daarbij hoort. Er wordt helemaal niets gezegd in het stuk over de positie van de HAS, van Fontys, die wel een persbericht uitgeeft: wij zoeken een nieuwe locatie in Venlo, maar er niet bij zeggen: en dat wordt de Campus. Maar ook van het mbo… Het wordt niet de Campus. Nou, terwijl we toch uiteindelijk een integrale campus voor onderwijs en onderzoek willen. De focus is gezonde voeding wereldwijd, maar dat is niet de focus van de benodigde landbouwtransitie in Nederland. Dus dat roept ook de vraag op van: hoe gaat die campus zich nou inderdaad daadwerkelijk tot dat regionale mkb, maar ook grotere bedrijven, verhouden? Maar ook in relatie tot BASF, die hebben zich voor vijf jaar gecommitteerd, hebben ook aangegeven in de sessie van ja, wij willen wel de potentie van de campus handen en voeten zien krijgen, want wij moeten ook onze moederorganisatie overtuigen. Nou, kunnen ze dat met dit besluit dan wel doen? Er is best al veel geïnvesteerd door de Provincie in onderwijs en onderzoek. Alles bij mekaar zo'n € 50 miljoen. Daar komt dan nu nog tot 2030 € 11 miljoen bij. Uit de regiodeal in de regionale investeringsagenda hebben de gezamenlijke overheden ook nog eens € 42 miljoen daarin gestoken. Dan praat je al over ruim € 100 miljoen. En voor ons is dat eigenlijk vooralsnog wel de limiet als het gaat over investering in onderwijs en onderzoek. Dus akkoord met dit voorstel, inclusief de gevraagd bijdrage, nu nog een keer, voor onderwijs en onderzoek gerelateerde activiteiten, ook voor de organisatie enzovoort. Nou, vastgoed gaan we dan apart over praten. Maar wat ons betreft is dat dan wel de limiet wat onze positie op onderwijs en onderzoek betreft. Het is, nou, een derde *doorstart wil* ik het niet noemen, dat is misschien wat zwaar, maar this is wel the final moment zou ik bijna zeggen voor dit soort dingen. Dus ja, onder die analyse positief met het voorstel.

De voorzitter: Mijnheer Lodewijks.

De heer Lodewijks (VVD): Ja dank u wel mijnheer de voorzitter. Ja, jammer dat we dit voorstel niet integraal kunnen bespreken op dit moment. Dat had ik graag gehad zoals ik net ook aangaf. Ik ben heel erg blij dat we destijds gekozen hebben om een toelichting te krijgen in het kader van twee technische sessies. Enerzijds de programmatische kant en anderzijds de vastgoedkant. Dat heeft ons wel een stukje verder gebracht. En laten we zeggen, al het onderzoek wat eronder ligt over die verbreding van die focus, ja, ik ga ervan uit dat als partijen als Roland Berger, maar ook de gemeente Venlo, maar ook UM en laten we zeggen de Provincie, alle partijen die betrokken zijn, en kijkend naar de ontwikkeling in de agrobusiness, dat dit eigenlijk wel de juiste richting is. In ieder geval laat het zien en toont het aan dat de interesse in dat gebied veel groter is, dat het aantal studenten dat deze studies, nu die studies aanspreekt, dat dit groter is en dat er ook meer bedrijven in de regio zijn die hierop kunnen aanhaken. Dus ik heb zelf natuurlijk vragen over de marktkant van dit verhaal, maar ik ga op een gegeven moment ervan uit dat er zo veel ondersteunend materiaal is, dat ik denk: ja, dit moet dan de goede richting zijn. Maar toch, en ik ben ook positief over het voorstel, toch nog een paar vragen en die sluiten ook wel aan

bij de voorgangers. Op de eerste plaats, vind ik, is er nu een te scherpe scheiding tussen aan de ene kant de kennispartners, die laten we zeggen op inhoud focussen en op onderwijs en onderzoek, en aan de andere kant de Provincie, die eigenlijk die hele business-developmentkant voor haar rekening neemt. Terwijl ik nou juist de meerwaarde vind dat ook een UM eigenlijk, financieel hoeft dat niet te investeren, maar wel bijdraagt aan die business-developmentkant. Welke netwerken kunnen ze inzetten om niet alleen onderzoek en onderwijs te doen, maar ook om uiteindelijk naar verdienmodellen toe te gaan? Want daarvoor is die campus er. Er moet op een gegeven moment economische activiteit, er moeten verdienmodellen worden ontwikkeld, waardoor andere transities in ons Limburg gefinancierd kunnen worden. Want zonder die verdienmodellen kunnen we die transities niet zo vormgeven als wij denken. Dus graag hiervoor aandacht. Belangrijke vraag, wat ik niet kan halen uit het stuk, is: met welke opdracht gaan de partners nou aan de slag? Dus wat vragen wij nou concreet waar we in 2030 moeten staan? En dat wat ik er nu uithaal is een robuuste campus, maar volgens mij liggen er op al die terreinen die we net hebben aangekondigd, liggen er wensen, liggen er opdrachten. En dat zou ik graag eens integraal in een verhaal zien van als dit de opdracht is, hoe gaan we dat dan tot 2030 realiseren? En daarbij komt dan ook het financiënstukje. In het vorige Statenvoorstel stond een mooi schemaatje volgens mij met op jaarbasis welke bedragen wij investeren tot 2030. Dat kom ik nu niet meer tegen. En dat geeft mij een oncomfortabel gevoel, moet ik hier ook zeggen. Studentenaantallen is net ook al gezegd. Dat moeten we gewoon gaan zien op basis van wat er nu plaatsvindt. Ik vind alleen, en daar onderschrijf ik ook de mening van het CDA mee, op lange termijn moeten wij niet meer investeren in de exploitatie en de ontwikkeling van onderwijs. Dat moeten, vind ik, de UM en ook de hogescholen die aangesloten zijn, financieren uit hun rijksbijdrage en de collegegelden. Wij doen dat nu wel, want dat hebben we met UCV gedaan en dat doen we met HEFI, dat is prima, maar dat is nog twee jaar. Maar dan op termijn vind ik echt dat we toch moeten kijken dat de UM echt verantwoordelijk wordt voor het aantrekken van die studenten. En samen met de partijen kunnen we de randvoorwaarden daarvoor creëren. Vastgoed laat ik even zitten. En inderdaad, ik had ook dezelfde vraag als mevrouw Depondt: in het stuk, de brief, e-mail aan de Provincie wordt gesproken van een kickstartprogramma van de UM van € 69 miljard, waarbij men een derde voor eigen … Miljoen. Miljard, ik hoor die bedragen veel te veel de laatste tijd dat het allemaal om miljarden gaat. Om € 69 miljoen en twee derde moet elders vandaan komen. En de vraag is: hoe is die verhouding nou met dit voorstel wat hier ligt? En daar wilde ik het even bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u mijnheer Lodewijks. Mevrouw Palmen.

Mevrouw Palmen (Fractie Palmen): Dank u wel voorzitter. Ik sluit eigenlijk aan bij een heel aantal vragen die al gesteld zijn, met name door mijnheer Westhoff. De vastgoedtak, die laat ik dan voor nu dan ook heel even links liggen, want ik ben ook geïnteresseerd in, vooral op de inhoud. Want waar gaan we dan nu precies in investeren? Hoe zit dat future farming en future earth en alles er dan uit? Want ik ben natuurlijk niet tegen een aantal dingen, tegen duurzaamheid of tegen circulair, maar vooral op pagina 10 zie ik daar een hele hoop woorden voorbijkomen. En iets verderop nog een plaatje, probeer er hem nog even bij te halen, maar misschien scroll ik nu wel de verkeerde kant op. Ja, mooie image op pagina 9 over circulair en duurzaam. En dan vraag ik me af: hoe ziet dat er dan uit voor zover het College daar wat van kan zeggen? Is dit een voorsortering op de fruit/food-labs en is dat dan het einde van de traditionele boer? Of we gaan we daar, zoals we toen bij ons bezoek aan Greenport Venlo gezien hebben, vers fruit met heel veel water en energie in flesjes duwen en zeggen dat dit zogenaamd gezonder is? Ik denk dat, met mijn boerenverstand, pluk dat fruit van de boom en dan gaat dat, want dat zijn dan weer innovaties

waar ik van denk: is dat wat daarmee bedoeld wordt? Dus daar had ik graag een beetje een nadere duiding in. Of ik het voorstel ga steunen kan ik nu nog niet zeggen, daar wacht ik even de beantwoording af. Want als het een bepaalde richting opgaat, dan denk ik maar even inderdaad aan die fruit-labs of kassen met paars licht waarvan alles geproduceerd wordt en niets meer op de pure natuurlijke manier, dan is dat niet de richting die ik op zou willen gaan. Ja, voor de rest dezelfde vragen die ik ook bij de vorige sessie had over de campus in Chemelot. Die beantwoording heb ik gemist, maar die zie ik dan wel in de notulen terug, dat hoef ik niet, dat hoeft u niet nog een keer te doen natuurlijk. Ja, en daar wil ik het voor nu even bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Bedankt mevrouw Palmen. Mijnheer Ernst.

De heer Ernst (PVV): Ja dank u wel voorzitter. Ja, ik heb even wat zaken moeten strepen en zo, door de veranderingen. Mevrouw Depondt haalde het net al even aan, en dat is een zeer gewaardeerde collega op dit soort dossiers, die kritisch scherp is altijd, daar hou ik wel van. De teller staat nu op € 82 miljoen, dit stuk, en dat is dan inclusief het stuk vastgoed, komt er € 27 miljoen bij, waarbij het dus totaal op een kleine
€ 109/€ 110 miljoen uitkomt. De campus is zoekende, werd er gezegd. Ja, dat klopt, zoekende in een sector waarvan de toekomst op dit moment het allerbelabberdst uitziet, gezien de acties die onze regering uitvoert. De vraag is hoeveel, voor hoeveel voedsel gaan we hier straks in Nederland nog produceren? De vraag is ook: moet je dan op dat gebied überhaupt nog gaan innoveren? Dan komen we bij een andere uitspraak die ik eerder, in een eerder stuk hoorde…

De voorzitter: Mijnheer Van der Valk.

De heer Van der Valk (SP): Een verhelderende vraag aan mijnheer Ernst: hoe komt hij tot de conclusie dat de toekomst van de agrobusiness er allerbelabberdst uitziet?

De voorzitter: Mijnheer Ernst.

De heer Ernst (PVV): Gezien de ontwikkelingen die op dit moment in de agrarische sector aan de gang zijn, de voortdurende groei, het stikstof- en CO_2-geneuzel dat daar op losgelaten wordt. Straks komen er verboden waarschijnlijk op het gebruik van kunstmest en allemaal dat soort onzin. De stijgende vraag naar ruimte vanwege de groeiende bevolking. Het ziet er niet naar uit dat de grondintensieve voedselproductie hier heel veel toekomst heeft. Maar daar mag u best anders tegenaan kijken. Wij zien het op deze manier.

De heer Van der Valk (SP): Nou, niet zozeer een wedervraag, maar dan meer een stelling. Ik vind dat het verleden van de agrosector er allerbelabberdst uitziet en dat de toekomst juist ontzettend veel kansen biedt en waar de Brightlands, en met name de Venlose, een enorm boost zou kunnen betekenen. Dus ik bestrijd echt die allerbelabberdstheid en het pessimisme dat u uitstraalt.

De voorzitter: Mijnheer Ernst.

De heer Ernst (PVV): Dat mag u vinden, dat is uw goed recht. Dan ga ik …

Mevrouw Palmen (Fractie Palmen): Mag ik daar ook een vraag over stellen, voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Palmen.

Mevrouw Palmen (Fractie Palmen): Ja, ik zou hem eigenlijk aan mijnheer Van der Valk willen stellen, maar ik doe dat dan nou maar via mijnheer, ik moet dat dan toch even aan mijnheer Ernst doen. Want bent u het dan met mij eens, want ik probeerde dat beeld net ook al een beetje te schetsen, maar waar heeft de PVV dan voorkeur aan? Bent u het dan met mij eens dat de agrarische sector toch, ik zeg maar even, puur natuur moet blijven? En dat wil niet zeggen dat er geen innovaties op losgelaten kunnen worden. Of ja, ik deel het doemscenario wat u ook een beetje schetst. Of gaat u toch mee in, ja, waar we misschien over vijftig, honderd jaar alleen nog maar wat vierkante pilletjes van het bord hoeven te pakken, om het dan maar even heel plat te slaan?

De heer Ernst (PVV): Nou, ik ben het wel met u eens dat ik geen pilletje over een tijdje wil, maar gewoon een normale …

De voorzitter: Mijnheer Ernst, laten we gewoon verder gaan.

De heer Ernst (PVV): Sorry, nee, ik ben het inderdaad, of ik, wij zijn het wel als fractie met mevrouw Palmen eens dat we gewoon een fatsoenlijke gezonde agrarische sector willen en dat we gewoon normale producten willen en niet allerlei zwaar bewerkte en opgejaagde toestanden. Dus zo staan wij daar wel in. Er is eerst, om dit soort initiatieven te kunnen blijven ontplooien en tot een succes te maken, heb je allereerst een goede agrarische sector nodig. En een sector die ook in staat is om te investeren en om verder te groeien. En daar ziet het op het moment niet naar uit, dat dit de komende jaren nog gegeven is. Dan ga ik even verder met de zaken die ik dan in het stuk nog tegenkwam. Bijvoorbeeld: voor de toekomstvisie is gerekend met het historische bouwkosten en 2% inflatie. Yeah, you wish. Ik denk dat als we ergens in de toekomst gebouwen neer moeten gaan zetten, dat we iets anders moeten gaan rekenen dan met 2% inflatie. En dan gaan mogelijk investeringen er ook op termijn heel anders uitzien en er gaan veel grotere bedragen vragen. Multitalentgebouwen gaan nooit kostendekkend worden, tenzij huren verhoogd worden, de Provincie nu heel veel geld af gaat schrijven en maar allerlei boekhoudkundige trucs uitgehaald worden. We krijgen ook een doorblik en in een eerder stuk hoorde ik al een keer vallen: laten we onderzoek vooral bij scholen en bedrijfsleven laten. Ja, ik denk dat dit wel een heel strakke opmerking was eerder deze dag. We krijgen namelijk ook een doorblik naar geprognotiseerde onderzoeksinkomsten over tien jaar en die bestaan zelfs dan op dat moment nog maar uit 10% uit het bedrijfsleven, de rest is allemaal gesubsidieerd. Dus ook daar blijft dat te allen tijde aan subsidietiet hangen. We zien, het zijn allemaal zaken die ik in de stukken gewoon zelf tegenkwam met citaten, we zien achterblijvende studentenaantallen. Hogere structurele en incidentele onderhoudskosten. Villa Flora werd al genoemd, maar … en … [06:20:33] is even buiten de scope van dit moment dan, maar goed. Kosten kunnen niet doorbelast worden aan huurders, lagere huuropbrengsten door ingroei en leegstand. Dat vind ik wel een hele goede: lage huurinkomst door ingroei en leegstand. Leegstand. Passend bij het feit dat er dus ook lagere studentenaantallen zijn. Dus zo succesvol als ik net anderen hoorde zeggen van ja, er is heel veel vraag naar opleidingen. Nou, het schijnt toch niet zo te zijn. Dan ook op pagina 4 van de visie: studenten mbo, hbo, wo werken met docenten en ondernemers aan

geïntegreerde vraagstukken uit het bedrijfsleven. Over tien jaar 10% blijkbaar. Hoeveel is dat nu en wat levert het op? Hoeveel betaalt het bedrijfsleven dan voor die innovaties? Er wordt ook gesproken over wereldwijde uitdaging. Klimaatverandering, iets dat al zo oud is als Moeder Aarde, over gezondheid en duurzaam voeden voor de groeiende bevolking. De vraag is: wat is de wereldwijde bijdrage dan aan de Campus Greenport Venlo? Want we kunnen, gaan we voor de hele wereld innoveren en de verrekening van de Limburgse belastingbetaler? Dat is natuurlijk wel een dingetje. Ja, het groeiplan begint met een lofzang over de Campus, maar ik zie nergens iets terugkomen van we gaan ook op enig moment ons eigen broek ophouden. Tenminste, ik heb het niet kunnen lezen. Dus dat zou ik wel interessant vinden om dat te horen. Oh ja, kom ik nog even, die hoge kosten van het Innovatoren kom ik nog tegen. Even kijken, dan heb ik het mijne op dit moment even gehad. Dank je wel.

De voorzitter: Dank u mijnheer Ernst. Mijnheer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja dank u wel voorzitter. De Partij van de Arbeid is blij dat we het besluit wat we gaan nemen in ieder geval ietsje overzichtelijker gemaakt hebben door tegemoet te komen aan de wensen van de SP en daardoor de vastgoedcomponent in ieder geval los te knippen van het huidige voorstel. En misschien nog wel meer uit de grond van mijn hart kwam de opmerking van mevrouw Depondt zojuist, ze zei: daar moet ooit een punt achter gezet worden dat je de erfenis van de Floriade niet om de nek van de Campus en de ontwikkelingen rondom hoog onderwijs en economische ontwikkeling blijft voelen. Maar daarover in februari meer, begrijp ik. Dan terug naar die doelstelling, want die komt natuurlijk ooit af van de behoefte van deze regio om a) het lage opleidingsniveau bijvoorbeeld, om dat mee op te trekken om het vestigingsklimaat in en rondom de stad Venlo, om dat te verhogen. En onbetwistbaar dat het effect van dat hoge onderwijs in de stad Venlo nu merkbaar en voelbaar is. Door het landen van de HAS, door meer activiteiten in dat stedelijk centrum, zie je wel degelijk een kentering. Ook in het vestigingsklimaat en de wens van studenten om in die stad te gaan wonen. Iets wat voor tien jaar geleden een soort van onmogelijkheid was om te suggereren dat je als twintiger, die een hbo- of wo-opleiding wilde volgen, in die stad wilde blijven wonen. Dat neemt niet weg dat na zoveel jaren investeren in allemaal onderwijsprogramma's, dat we nu voor een keuze staan die als Provincie van ons vraagt van: wanneer stop je met die diepte-investeringen in de onderwijsprogramma's? En zeker als je de prioritering aanbrengt zoals wij die nu in deze visie voor ons zien. Naast de Universiteit Maastricht, en zeker met dit perspectief, en dan sluit ik me toch enigszins bij de heer Van Wageningen aan, dan wil je toch ook wel weten wat die grote andere partner, die in Nederland bestaat natuurlijk op dit gebied, hoe die aankijkt tegen de onderzoeksprogramma's die hier voorliggen. En de vraag aan het College dan ook om te kijken dan welke mogelijkheid heeft die afstemming met de Wageningen Universiteit en zou dat potentieel kunnen toevoegen aan de gesuggereerde richtingen die nu voor ons liggen? Want bij gebrek aan afstemming met deze partner zou wel eens kunnen leiden tot de onhaalbaarheid van die zelfstandigheid die je juist zou willen op het gebied van het onderwijsprogramma wat voor ons ligt. De PvdA kan, los van punt 4, dus wat aan de beslispunten voorlag, positief instemmen met de gekozen koers. In de hoop en de wetenschap natuurlijk dat wij de wijze besluiten gaan nemen om dit programma af te zekeren voor de toekomst en in februari daar ook nog een wijs besluit aan toe te voegen. Dat we niet in de volgende periodes nog tien keer hier de discussie aangaan over hoe je deze campusontwikkeling een goede toekomst biedt. Tot zover.

De voorzitter: Mevrouw Boven.

Mevrouw Boven (Partij voor de Dieren): Dank u voorzitter. Ik moet op een aantal punten wat kleine aanpassingen doen, dus het zal misschien af en toe een beetje hakkelen. Maar wij hebben hier een stuk voor ons liggen van 368 pagina's en daar staat de visie in waar een enorme hoeveelheid geld voor nodig is. In het stuk staan veel mooie woorden waar je op het eerste gezicht weinig op tegen kan hebben, alhoewel ik net gehoord heb dat dit wel mogelijk is. Een opsomming: we richten ons op gezonde voeding en dit leidt tot een duurzame toekomstgerichte manier van ondernemen en tot de noodzakelijke vernieuwing van agrarisch ondernemen. Het gaat over hoogwaardige tuinbouw en er ligt een opdracht om in verbinding met de regio te komen. We gaan voor de gezonde consument. We zijn circulair en de Provincie gaat strak sturen. Het is bovendien een campus die bij uitstek een campus voor het regionale mkb in Noord-Limburg is. Wij denken dat dit te breed is en dat hier te weinig focus in ligt. En bovendien is er weinig concretisering gegeven in de vorm van beperkingen, afbakening of interpretatie. Dat maakt onzes inziens de kans groot dat gewerkt wordt aan dat het langs gaat komen, in plaats van acties gericht op de visie of op de focus die je erin wilt brengen. De financiële uitdaging zal dan de leidraad voor het handelen worden en de kans vergroten dat het niet zo wordt dat als je wilt hebben. Ik heb ook nog een aantal, dan heb ik ook een aantal vragen en dat zijn … Nee, ik ga toch de andere volgorde doen. Er wordt in het verhaal gezegd dat er een Brightlands Future of Farming Institute wordt opgericht. En wie bepaalt hoe de gewenste toekomst voor farming eruit zou moeten zien? Dat is dus een nadere interpretatie van future farming, want dat kan heel breed zijn. Is het mogelijk een uitsluiting van gentech af te spreken binnen Brightlands Future of Farming Institute? En is het mogelijk een toekomstgerichte future farming in te richten die natuurinclusiviteit meeneemt? En dan staat in de aanbiedingsbrief dat de Brightlands verbinding moet leggen met het mkb en de Brightlands voor het hele mkb moet zijn. Is het de opdracht aan Brightlands Venlo om verbinding te leggen met alle mkb's? Dat lijkt wel een heel zware opdracht. Wordt hier niet een deel van het mkb bedoeld? En welk deel is dat dan? De hoogwaardige tuinbouw? De logistieke ondernemingen? Enzovoort. En dan wat over de risico's: op bladzijde 12 staan een heleboel risico's benoemd. Kan de Gedeputeerde per risico aangeven wat de restkans en de verwachte impact zal zijn als dit plan wordt goedgekeurd? En daarnaast, bij risico, welk concrete mitigerende maatregelen nog genomen gaan worden. En dan nog een aantal punten specifiek van de Partij voor de Dieren. Ik kon het niet nalaten om daar ook een aantal van in te brengen. In de aanbiedingsbrief staat dat gericht wordt op gezonde, duurzame, smakelijke en betaalbare groente en fruit die verwerkt is in innovatieve producten en dat we toe willen naar de gezonde consument. Het standpunt van de Partij voor de Dieren is dat zo veel mogelijk voedsel onbewerkt zou moeten zijn. Dit is gezonder, duurzamer, geeft minder verpakkingsafval, minder voedselverspilling en vergroot de kans op een eerlijke prijs voor de boer en kan door alle mensen gekocht worden, omdat bewerkt voedsel duurder is. We hebben de volgende vragen naar aanleiding van bovenstaande. Betekent de visie uit dit plan ook een beperking, namelijk dat geen producten van dieren of met dieren ontwikkeld gaan worden? En welke consument zal gezond kunnen eten door de innovaties op de Campus in de huidige visie? Is het mogelijk een aanvullend kader te formuleren, namelijk dat voor zo veel mogelijk mensen deze producten betaalbaar moeten zijn? En kan aan de visie worden toegevoegd: verwerken tot zo min mogelijk bewerkte consumentenproducten? En voorzitter, ons laatste punt. Dit voorstel lijkt in zich te hebben: we zijn eraan begonnen, dus we moeten ermee doorgaan. Met name ook om het vastgoedvermogen dat in onze boeken staat niet te hoeven afwaarderen. Het feit dat we dit onderwerp nu bespreken in de FEB en niet in de RLN, lijkt dat het belangrijkste doel is een bestemming te houden voor het vastgoedvermogen dat de Provincie nu in de boeken heeft staan. Onzes inziens hebben we ons daarmee beperkt in de

oplossingen en daarmee in de effectiviteit van investeringen en uitgaven die we aan de regionale economie in Noord-Limburg willen uitgeven. De stimulansen in dit voorstel zijn nogal indirect: we investeren in gebouwen om te verhuren. Daarbij moeten studenten en ondernemers gezocht worden om met elkaar te worden verbonden. Dat geeft misschien innovatie en dat leidt misschien weer tot extra werkgelegenheid, waarbij in Venlo geen stroom van ideeën van een grote universiteit komt of al een half ecosysteem aanwezig is als op Chemelot. Kan de Gedeputeerde onderbouwen welke concrete maatschappelijke bijdrage verwacht wordt die zo'n grote financiële bijdrage van de Provincie verdient? En is onderzocht of met een directere bijdrage meer maatschappelijke opbrengst wordt gerealiseerd? En dan onze conclusie. Ik denk dat een heleboel mensen hier allerlei bezwaren en moeilijkheden zien en naar het verleden wijzen. Wij zouden graag geld willen investeren in de regionale economie van Noord-Limburg en zeker op het gebied van tuinbouw en op duurzame landbouw en natuurinclusieve landbouw. Maar wij denken dat dit een moment is om een andere weg in te gaan als verder te gaan …

De voorzitter: Mevrouw Boven kunt u afsluiten?

Mevrouw Boven (Partij voor de Dieren): Dat was hem.

Mevrouw Palmen (Fractie Palmen): Voorzitter, mag ik nog een vraag stellen?

De voorzitter: Mevrouw Palmen.

Mevrouw Palmen (Fractie Palmen): Dank u wel voorzitter. Want ik hoor mevrouw Bovens zeggen over, praten over meer werkgelegenheid in de land- en tuinbouwsector in Noord-Limburg. Maar kan mevrouw Bovens dan aangeven waar ze die mensen zou willen zoeken en waar die dan zouden moeten wonen, aangezien we nu al niet meer weten waar we met de arbeidsmigranten naartoe moeten.

De voorzitter: Boven.

Mevrouw Boven (Partij voor de Dieren): Een paar dingetjes. Ik heet Boven en niet Bovens. Dat is één. Ik heb volgens mij niet gezegd dat we, ik heb gezegd dat we de regionale economie willen steunen. Daarmee bedoel ik niet dat het groter moet worden, maar dat het robuuster moet worden en dat het passend voor de toekomst moet zijn.

De voorzitter: Mevrouw Palmen.

Mevrouw Palmen (Fractie Palmen): Voorzitter, ik hoorde mevrouw Boven toch echt zeggen: meer werkgelegenheid. Maar goed, dat hoeven we nu niet uit te discussiëren, dat kunnen we dan vast in de notulen wel een keer teruglezen.

Mevrouw Boven (Partij voor de Dieren): Als ik dat heb gezegd, dan neem ik het nu terug.

De voorzitter: Oké.

Mevrouw Boven (Partij voor de Dieren): Dank u wel.

Mevrouw Palmen (Fractie Palmen): Dank je wel.

De voorzitter: De heer Van Est.

De heer Van Est (50PLUS): Ja dank u voorzitter. Voorzitter, laat ik in de eerste plaats de mensen bedanken die ons in die twee sessie hebben geïnformeerd over de campus. Het management van de campus, de medewerkers van de universiteit, BASF-groep en anderen die ik misschien vergeten ben, want ik vond dat zeer waardevol. En op de tweede plaats moeten we zeggen dat de brief van Rekenkamer ook verhelderend was en prima aansloot bij de vragen die bij ons leven. En ik sla hele grote stukken over, omdat ik denk van dat die toch al gesteld zijn, dus die komen sowieso aan bod. De Rekenkamer geeft aan dat het een vereiste is om goed te kunnen sturen en een helder beeld te hebben op het publieke belang. En het tweede aspect is informatievoorziening. En die brief is eigenlijk van juni en nu hebben we dit voorstel hier liggen. Nu vraag ik eigenlijk wel af: is dat eigenlijk wel hier gerealiseerd met dit voorstel? We moeten een lange adem hebben staat erin, maar we weten niet of het doel gehaald wordt en dat vinden wij een beetje, ja, het vraagt om onduidelijkheid. De investeringen zijn niet zonder risico, omdat ook externe factoren het proces kunnen verstoren. En er staat dan bij: er moet wel strakke sturing zijn, maar op welke wijze wordt dat ingevuld? Strakke sturing is een mooi woord, maar als je geen concretisering hebt en waar wij breekpunten hebben of een andere richting uitgaan. Maakt het niet uit? In de paragraaf 7 van de afweging en de motivering van alternatieven, dat vinden wij erg mager. Er wordt eigenlijk gewoon vastgesteld: er is geen alternatief en we moeten gewoon door, met welke financiële gevolgen dat ook betekent. En voorzitter, bij de uitgebreidere bestudering heb ik heel veel naar die getallen gekeken. En volgens mij was het de vraag van mijnheer Lodewijks die ik ook zou hebben. Die getallen worden zo vaak genoemd dat je niet meer weet wat waarbij hoort. Het … [06:35:08] wordt twee keer genoemd, drie keer gehoord. Het totale plaatje, en dat was één van de punten die ook de Rekenkamer gaf, dat totale plaatje ontbreekt. En ik kan hier allemaal die vragen stellen die ik daarover heb, maar dat lijkt me niet zinvol. Desnoods kom ik erop terug, maar misschien wil de Gedeputeerde, de voorzitter, van mijnheer Lodewijks terugmaken [06:35:29]: wat zijn de investeringen? Wat zijn looptijden? Dus ik zou bijna de uitdaging aangaan, probeer ieder getal dat in het stuk staat eens in een mooi schema te zetten en maak het dan helder. En daar wil ik het eventjes bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Oké mijnheer Van Est. Mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja dank u wel voorzitter. Ook GroenLinks is een groot voorstander van de campussen en die dragen we een warm hart toe. En zeker ook in deze regio, want het is wel de enige in Noord-Limburg. En wat ons betreft juist essentieel voor innovatie in de tuinbouwsector en de voedselindustrie. We hebben een aantal vragen, maar ik kan er best overslaan, want er is al heel veel gezegd en ik kan natuurlijk het stuk over het vastgoed overslaan. Er is al veel gezegd over de studenten, maar ik heb toch ook nog een andere vraag. Het UMC krijgt minder geld dan aangevraagd is en dat komt doordat het aantal studenten achterblijft. Stel nu dat ze in de loop der tijd wel dat aantal halen van, als dat in de buurt komt van het streefaantal, gaat dan de bijdrage omhoog? Of is dit gewoon nu een afwijzing en blijft een afwijzing? Ik zie de Gedeputeerde al nee schudden. Dan had ik een heleboel vragen over het vastgoed die ik kan overslaan. Ik heb een vraag over de begroting. Op pagina 20 bij de begroting daar staat dat er dan een nagenoeg sluitende begroting is voor de periode ’29-’39. En dat woordje ‘nagenoeg’,

daar gaan mijn haren van overeind staan. Doet me denken aan ‘rond oktober’ bij VDL. Wie past bij, of eigenlijk, wat is de definitie van ‘nagenoeg’? En wie past bij en wie past hoeveel bij als nagenoeg niet gerealiseerd wordt? Even denken. Ja, en tot slot kom ik toch een beetje bij dat vastgoed, pagina 8 … Sorry? O, nee, of bijlage 8, die is geheim en die konden we onder vertrouwen inzien. Ik heb daarover zitten twijfelen, ik heb dat ook met mijn fractiegenoten besproken van: wat doe je daar nou mee. Want ik heb besloten om hem niet in te zien, maar ik vind dat enorm lastig, want je verspijkert een enorm bedrag zonder dat je daar op een open manier discussie over kunt voeren. En ik vind dat echt heel erg lastig. Nu heb ik die informatie niet, maar als ik was gaan kijken had ik die informatie niet mogen delen en niet mogen bespreken hier en ook niet in de Staten. Ja, bent u het met mij eens dat dit echt een dilemma is voor Statenleden en dat dit geen recht doet aan een democratische besluitvorming? En kunnen we dat misschien voor februari, als het dan toch weer apart op de agenda komt, kunnen we dat dan anders doen? Dat is echt een oproep. Ja, tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank u mevrouw Jetten. Mijnheer Van der Valk.

De heer Van der Valk (SP): Ja dank u voorzitter. Ja, als laatste in de lijn niet zo heel veel meer toe te voegen, maar toch een paar kleine dingetjes nog eventjes. Het stuk lezende, 380 pagina’s en nog een beetje meer, ver gekomen, maar niet helemaal. En wat mijn gevoelens zijn bij dit stuk is dat het niet zo superambitieus is. Er wordt met de nodige voorzichtigheid wordt er een rol ingenomen en ik citeer: er kan een vooruitstrevende rol opgevuld worden in de noodzakelijke vernieuwing van de agrarische ondernemer. Ja, gaan we dit nou doen of zou het wat kunnen? Dus ik vind die ambitie, die mag wat mij betreft veel sterker opgeschreven worden en wat minder vrijblijvend. Dat vind ik het vergezicht. En dan nog, en misschien treed ik in herhaling, een paar risico’s c.q. kwetsbaarheden ten aanzien van die governance. En ja, doen wij zaken met BASF vegetable foods, of seeds moet ik zeggen, en de UM? En ik heb geleerd als je aan risicomanagement doet, of aan risicospreiding, dan ga je niet op één paard wedden. En in dit geval BASF. Universiteit Maastricht vind ik dan wat minder spannend. En hoe wordt ertegenaan gekeken, volgens mij werd dat door JA21 ook al genoemd, van een wat bredere acquisitie ten aanzien van partnerships. Dus dat was nog een vraag. En dan moet ik even opnieuw inloggen. Momentje hoor. Oh ja, de laatste vraag die ik heb is nog die, er wordt veel gesproken over die samenwerkende rol met de andere campussen. Dat zien wij natuurlijk met vertrouwen tegemoet, omdat dit natuurlijk elkaar versterkt en elkaar ook helpt, zowel in de beleidsmatige en in strategische keuzes als ook gewoon in kille productie van studenten, mensen, enzovoort. Maar hoe zit dat dan met die andere kennisinstituten? Zijn dat dan, Wageningen en in het kielzog ook Eindhoven zie ik dingen doen op dit terrein, zien we dat als een kans of dat echt ook gewoon een bedreiging? En hoe kijkt de Gedeputeerde daartegenaan?

De voorzitter: De heer Lodewijks.

De heer Lodewijks (VVD): Ja, het is een puntje wat ik eigenlijk nog mee had willen nemen, misschien in het tweede termijn, en dat gaat over die samenwerking tussen die campussen. En die wordt nu een beetje neergelegd, die rol, bij de Provincie, maar dat moeten de campussen zelf doen. En ik wilde graag weten wat daar nou, op dat, gebeurt. Want daar ligt ook in mijn optiek een opdracht van ga met elkaar samenwerken, maar niet onder regie van de Provincie, maar op het onderzoek en het onderwijs wat jullie zelf uitvoeren. En de vraag is of dus de campusdirectie ook daar een verantwoordelijkheid heeft.

De heer Van der Valk (SP): Nou, volgens mij vindt u mij exact aan uw zijde, want dat is precies wat ik bedoel. Dat is die vraag die ook heb van hoe gaat dat Brightlands-concept in volle breedte nou tot volle wasdom komen? En dan zijn de voorbeelden die u noemt zijn daar maatgevend in, ja. Dat was het voorzitter wat mij betreft.

De voorzitter: Ja. Dames en heren, we gaan nu even vijftien minuten schorsen. Daarna de tweede termijn. Gaan wij dan punt 9.1 nog behandelen of schuiven we door? Dat is het Statenvoorstel Werkplan bestuurscultuur. We kunnen dit doorschuiven naar 9 december. Wie is voor, wie is tegen, wie wil door en wie zegt: we schuiven het op?

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Voorzitter, mag ik daar een vraag over stellen?

De voorzitter: Natuurlijk.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): 9 december in de ochtend?

De voorzitter: Ja.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Ja, mooi, prima.

De voorzitter: Wie is voor 9 december? 1, 2, 3, 4, 5, 6. Zeven stuks. Wie is tegen? 3, 4. Na de schorsing vragen we nog even, ja? Dank u.

[SCHORSING]

De voorzitter: Dames en heren, wij gaan verder met de vergadering, maar eerst van tevoren even inventarisatie voor de vergadering van nu of we doorgaan met de bestuurscultuur. Wie is voor? Wat zegt u mevrouw Depondt? Ik vraag hier of wij doorgaan dadelijk met de vergadering van de bestuurscultuur. Mijnheer Heldens.

De heer Heldens (VVD): Ja voorzitter, ik ben op zich wel verbaasd over dit voorstel. Dit staat gewoon gepland voor 16:39 uur. Het is nu één minuut over vier. Ik zeg niet dat we het makkelijk halen, maar het zo maar doorschuiven van een agendapunt waar mensen voor hier zijn, waar de hele ambtelijke organisatie voor is opgetrommeld, waar alles voor geregeld is naar een volgende datum. Ja, ik vind dat echt bizar. Iedereen heeft die agenda kunnen zien, die wist dat het laat ging worden vandaag, heeft zich hopelijk ook voorbereid. En ja, dan heb ik hier weer een paar uur voor de kat z'n viool gezeten en dit is precies waarom ik hier stop. Nee, maar ik word hier echt niet goed van.

De voorzitter: Dat is … [07:00:52]. Wie nog verder? Mijnheer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Ja voorzitter, dat onderwerp zou ik behandelen. Ik heb het er graag voor over om daar een keer voor terug te komen, omdat ik met de vooruitziende blik denk ik nog het niet haalbaar is, want daar moeten we toch elkaar ook aan houden, mijnheer Heldens, dat we om 6 uur, of tot hoe laat

is het gepland? Half 7, dat het dan ook echt klaar is en ook al hebben we dan de tweede termijn nog niet afgerond van het laatste voorstel, want dat zal dan niet zo zijn. Dan wordt het later dan half 7 en dat wil ik niet accepteren. Dus daarom, met het risico ontkennende zou ik zeggen: graag doorschuiven naar 9 december.

De voorzitter: Nou, even met de hand opsteken. Mijnheer Thewissen.

De heer Thewissen (JA21): Ik ben het hartgrondig met de heer Heldens eens. We zijn nou hier, het staat op de agenda, we hebben het over betrouwbaarheid van bestuur, laten we dat zelf ook naleven. Dezelfde agenda, gewoon door.

De voorzitter: Ja, ik vraag het even met handopsteken. Wie is voor dat we doorgaan? 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, dus dan heb je meerderheid. Meerderheid is voor behandelen, dus we behandelen het, met het risico inderdaad dat het later gaat lopen. Dan gaan we verder. Dan gaan we verder met de vergadering en ik geef nu het woord aan de Gedeputeerde, mijnheer. Gedeputeerde, aan u het woord.

Gedeputeerde Satijn: Ja, dank u wel mijnheer de voorzitter. Een behoorlijk aantal vragen met elkaar verhandeld. En voor de goede orde: ik zal de vragen behandelen die betrekking, in ieder geval geen antwoord geven op vragen die betrekking hebben op onderwerp beslispunt 4 wat we in februari met elkaar zullen bespreken, ook om de Rekenkamer die zich daarover gaat buigen de gelegenheid te geven om natuurlijk haar opinie te vormen. Dus ik ga even puntsgewijs door de vragen die gesteld zijn door uw commissie, voorzitter. Ja, de heer Westhoff die gaf aan: de organisatiekosten € 1,1 miljoen versus de huuropbrengst, welk deel is exploitatiekosten en welk deel is voor de campusontwikkeling? Nou, € 1,16 miljoen zijn de volledige exploitatiekosten van de CVGV en de kosten voor de campusontwikkeling die zitten in de begroting van BCGV, de campusorganisatie. U gaf ook aan: er zijn verschillende opleidingen vanuit de KennisAs-structuur. Is er wel zoveel vraag naar deze opleidingen? Studentenaantallen vallen tegen. Dat is weliswaar zo, maar onze andere partner, Universiteit Maastricht, die heeft wel de overtuiging dat met de nieuwe invulling dat wel enorm zal toenemen. En zij baseren zich daar ook op overleg en ingeving van het ministerie van Onderwijs. Dus de inschatting van de Universiteit Maastricht is dat dit gaat toenemen. Ja, het ecosysteem an sich. We hebben die roadmaps gezien, dat was eigenlijk de basis voor het gesprek wat we in juni hebben gehad. En dan zie je onlosmakelijk dat het gewoon een, zo niet de jongste campus is. Misschien nog net voorbij de conceptiefase, als je het zo wilt bekijken. Zeker als je dat legt naast een campus waar we het daarstraks over gehad hebben. En dat gaat echt over investeringen, ervaring, potentie, bewijskracht ook naar de regio bijvoorbeeld, en die zie je dat deze campus echt gewoon de jongste is. En dat betekent ook dat het ecosysteem minder goed vorm heeft gekregen dan bijvoorbeeld in de campus die we daarstraks besproken hebben, dat is evident. Alleen juist dit voorstel met al zijn wijzigingen, ook ten opzichte van het verleden, is juist bedoeld om koers te pakken die uiteindelijk naar die volwassenheid moet leiden. En uiteindelijk ook naar die zelfvoorzienende campus die wie ook in Sittard-Geleen zien. Op een langere termijn dan Sittard-Geleen, alleen dat komt omdat deze campus nog jong is. Dus dat is feitelijk de volwassenheid, als je het zo bekijkt, van dit ecosysteem. Ja, hoe later je daarmee begint, hoe minder volwassen, wat het op dit moment ook is. En ik snap best dat dit ook in de discussie die we met elkaar hebben gehad in juni soms lastig te vergelijken is, omdat je ook andere aandeelhouders hebt. Die hebben een ander belang, andere doelgroep, ander type mkb. Dat die vergelijkbaarheid af en toe wel lastig is. Maar als we het gewoon

bekijken vanuit het ecosysteem, dan zien we gewoon dat hier nog een weg te gaan is en dat geeft het voorstel ook feitelijk aan. En ja, u gaf ook aan, er is nog geen exitstrategie. Als we met elkaar willen uitspreken dat we deze campus verder willen laten doorontwikkelen, dat hebben we feitelijk al voor een deel in juni met elkaar besproken, bespreken we vandaag weer, ja dan vind ik een exitstrategie niet, laten we zeggen, het vertrouwen uitstralen wat je met elkaar hebt om door te ontwikkelen. Ik snap natuurlijk wel waar die vraag vandaan komt. Maar het gaat mij juist om het feit dat deze campus, met alles wat we vandaag met elkaar gewisseld hebben, met alles wat in het stuk staat, in ieder geval wel vertrouwen moeten krijgen om door te ontwikkelen, ook volgens die roadmap van Buck.

De voorzitter: Mijnheer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen (D66): Ja voorzitter. Ik merk dat er wat verwarring bestaat over de exitstrategie. Misschien is goed toch wel even om de geschiedenis daarvan te herhalen. We werden op een gegeven moment geconfronteerd met het feit dat we nog een papierfabriek hadden en die lekt aan alle kanten en toen werd het een probleem. Ooit hebben we natuurlijk in die papierfabriek geïnvesteerd, hebben we dat gebouw gekocht met goede bedoelingen, maar die goede bedoelingen die waren niet uitgekomen en er was ook niet iets anders voor in de plaats gekomen, maar dat bleef gewoon ons bezit. Ja, dat is precies wat je wilt voorkomen met een exitstrategie. Dus het is niet zo dat als we toen zeker hadden geweten dat we het nog dertig jaar willen houden, dan had dat in de exitstrategie gestaan, maar dat wisten we toen nog niet zeker. Dus een exitstrategie kan betekenen dat je zegt: de komende twintig jaar vervreemden we het niet en dat je misschien iets opschrijft onder welke omstandigheden je dat wilt gaan heroverwegen. Dat is een exitstrategie en die is nu verplicht. Bij investeringen hoort een exitstrategie, dat staat nu in onze spelregels, SiS 3.0. Laten we niet moeilijk doen over een exitstrategie en ook naar buiten toe uitstralen dat de Provincie altijd in principe tijdelijk in dit soort dingen zit en dat dit tijdelijk best wel heel lang kan zijn, maar dat in principe een exitstrategie altijd aan de orde is.

De voorzitter: Mijnheer de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Dank voorzitter en dank ook voor de toelichting van de heer Van Wageningen. Dan kom ik ook bij de heer Van Wageningen zelf uit. U vraagt Noord-Limburg ja, een academisch milieu is positief, maar is dit een goede basis? Gaat het ook lukken met deze campus? Nou, wij denken dat dit zeker zo is, want de partners gezamenlijk hebben ook deze visie opgesteld. Kijk, als zij daar niet in zouden geloven, of wij niet, dan hadden we dat in die visie opgenomen en dat was dat misschien ook zo opgenomen in het voorstel. En daar zit ook commitment achter van die partners. Dus wat ons betreft is dat natuurlijk de overtuiging die we met zijn allen zien dat hier een toegevoegde waarde is. En de heer Kuntzelaers gaf dat feitelijk ook aan in zijn bijdrage. Wat je ziet vanuit die regio zelf als ontwikkeling, is vroeger, zo'n twintig jaar geleden, was dit een beoogde krimpregio. We zagen heel veel jonge mensen uit deze regio, dat geldt overigens niet exclusief voor deze regio, opleiding volgen niet in Limburg, zelfs nog niet eens in Brabant. We zijn een economie die heel veel behoefte had aan mensen met een kennisniveau waar deze campus uiteindelijk ook in zou kunnen voorzien, dat was toen nog niet bekend, dus is er eerst ingezet op het verstevigen van het onderwijs. Dat is ook gebeurd met de komst van de HAS en met de UM. En dit is een volgende stap in die ontwikkeling om, los van een krimpregiogedachte af te komen, ook echt een toegevoegde waarde te zijn voor de regio en de regio-economie. En dat is, nu is dit de beginvorm geweest van deze campus. Dus er zit veel commitment achter van het onderwijs, ook

vanuit het mbo dat je meer ziet aansluiten, en zeker ook met de potentie die zojuist genoemd is, dat er partijen zijn uit de regio, zoals een Fontys die zegt: ik wil me ergens opnieuw gaan vestigen. Ik heb nergens gelezen dat ze niet op de campus gaan vestigen. Ik heb ook nergens gelezen dat ze wel op de campus gaan, maar misschien zitten ze ook naar deze uitzending te kijken, wie weet. Dus wat dat betreft denk ik dat die basis er al ligt. Ik ben het wel met u eens als u zegt maar we moeten wel ervoor zorgen dat het bedrijfsleven in die triple helix de goede dingen doet voor de regio. Dus ook van een BASF bijvoorbeeld, verwachten we daar het juiste commitment. Nou, ik heb BASF dat in die themasessie ook echt horen zeggen. Ze hebben ook echt daar heel erg benadrukt wat bijvoorbeeld de waardes van deze campus ten opzichte van bijvoorbeeld de onderzoeken die ze doen bij de WUR, de WUR kwam hier ook aan de orde in deze commissievergadering. Wat ik daar heel prettig vond om te horen is dat de vicepresident van BASF zei: wij gaan zelfs ons onderzoek bij de WUR afbouwen en ze bij deze campus opbouwen, omdat juist die ketenbenadering die deze campus kiest, voor ons van veel groter toegevoegde waarde is dan wat we op de WUR doen, waar natuurlijk wel excellent onderzoek zit, dat ontkennen zij ook niet. Maar voor hun business is een onderzoekslijn of zijn onderzoekslijnen op deze campus van veel groter toegevoegde waarde dan de WUR. Betekent dat bijvoorbeeld, die vraag werd ook, dat er niet met de WUR wordt samengewerkt? Ja, wel degelijk. Er wordt ook gesproken met de WUR. Ik heb zelf ook gesproken met een aantal vertegenwoordigers van de WUR. En wat je daar ziet is inderdaad een andere benadering die men kiest. En de vraag is: wat is van toegevoegde waarde voor de campus? En ik vind het heel goed, als ik heel eerlijk ben, dat er nu een directeur zit die openstaat voor die verbinding, die hij ook zoekt, maar wel heel kieskeurig is met wat wil ik op mijn campus en wat wil ik niet? En deze directeur en deze directie die kiest echt voor versterking van deze campus, ongeacht of het nu de WUR is. Er wordt op het moment met veel meer instituten gesproken. En dat vind ik gewoon ook een hele belangrijke afweging. Dus als we naar de toekomst kijken met elkaar: waar zit die toegevoegde waarde van die campus? Waar zit die ontwikkelmogelijkheid? Zeker met de WUR praten en de WUR heeft ook toegevoegde waarde. En de WUR wil ook best onderzoekers in Noord-Limburg neerzetten en omgedraaid. Alleen uiteindelijk maakt de directie de afweging wat is voor deze campus van belang. En daarin maken ze, voor zover wij dat kunnen overzien, de goede keuzes, overigens gesteund door alle andere partijen. Dus het is niet zoiets als dat er een soort van een ivoren toren is in Venlo waar een directie zit van nou ja, het is fijn wat we hier met elkaar gaan… Nee, er wordt echt met elkaar besproken, met de andere aandeelhouders. Er wordt ook voldoende teruggekoppeld om te bezien of dat een juiste keuze is al dan niet en daar stelt men zich behoorlijk kwetsbaar in op, maar wel met de goede focus voor de toekomst. En dat geldt dus ook voor uw vraag van: waar ligt dat verschil met Wageningen? Nou, Wageningen is vrij, volgens mij één van de best aangeschreven universiteiten ter wereld vanuit Nederland bekeken, maar heeft wat minder als het gaat om ketenbenadering. En die ketenbenadering is juist belangrijk voor ons Limburgse bedrijfsleven. Dus uw oproep om af te stemmen met Wageningen, daar kan ik positief op zijn mijnheer Van Wageningen. Wat we doen is wel heel kritisch kijken waar willen wij op samenwerken. Ja, de heer Thewissen die kijkt ook met een heel positief-kritische bril hiernaar en dat is ook terecht. Ook dat bedrijfsleven een beetje aanporren om zijn rol te pakken. We zien dat dit steeds beter lukt, moet ik er ook bijzeggen, en die potentie die zien we ook. Voor een deel ook geïnitieerd door andere initiatieven, werd hier ook al even aangegeven: een regiodeal, investeringsagenda van Noord-Limburg, wat helpt, los vanuit de bijdrage van deze Provincie, om ook dat bedrijfsleven echt gecommitteerd te krijgen naar die campus toe. Dus wat je ook veel meer ziet, kijk, voorheen was het echt wat meer uniek gericht op agrofood, landbouwgerelateerd, zie ik nu bijvoorbeeld ook de technische bedrijven heel erg aansluiten. Want daar hebben we natuurlijk ook een heel grote potentie die goed van

dienst kan zijn in die agrarische, denk aan kassenbouwers, irrigatiesystemen, dat soort nieuwe technologie die voorheen wat meer gescheiden door de regio liep. Die praten vroeger ook niet met elkaar, die zie je nu in een keer participeren op allerlei trajecten in die campus. Dus ik zie daar wel meer bedrijvigheid komen. Kan het beter? Ja, en daar krijgen ze, als het goed is, wat ons betreft ook wat meer tijd voor om dat te gaan organiseren. Toch ook even aansluitend op mijn antwoord op de heer Van Wageningen rondom BASF: ik snap dat er geen bedragen staan, los van de agiostorting vanuit BASF. Maar we hebben ze ook heel duidelijk horen zeggen dat er meer onderzoek naar Venlo gaat komen, maar dat er ook veel meer mensen naar Venlo gaan komen. Dat is dus wel een toezegging die ik heb gehoord in die themasessie van BASF van: we gaan echt een groot deel van onze onderzoekscapaciteit vestigen in Venlo. Daar staat geen bedrag achter, dat snap ik ook, want het is een beursgenoteerd bedrijf. En daarmee betekent het niet dat ze geen commitments hoeven te geven, maar dat is wel degelijk een commitment wat ik daar gehoord heb. En daar zit ook een deel denk ik van het antwoord op uw vraag van hoe ga je dan echt het verschil maken? Nou, ik denk dat als echt de onderzoeksafdelingen van BASF richting Venlo gaan trekken, dan heb je wel al een propositie die je weinig elders ziet. En ook een onderzoekslijn van BASF trekt ook weer andere bedrijven aan. En dat is precies ook wat die vicepresident zei in die bijeenkomst die ze hebben gehouden. Zij gaan er ook van uit dat partijen die gelieerd zijn aan BASF, die dus samen onderzoeken met hen doen, dat die dus ook de keuze zullen maken om naar Venlo te komen. Nou, daar zijn we op dit moment ruim in voorzien. Ik ga even niet de vastgoeddiscussie nu voeren, maar de verwachting is wel dat daar ook op dat gebied dan wel een positieve spin-off gaat komen. Maar nogmaals, dat is voor een deel voor februari dan dat deel. En mevrouw Depondt die zei: we hebben het vaak over CHILL. En CHILL is natuurlijk het instituut waar in ieder geval in Sittard-Geleen op een heel succesvolle wijze mbo-, hbo- en wo-studenten werken aan casuïstiek vanuit het bedrijfsleven. Ik denk dat dit één van de mooiste ontwikkelingen is, als ik het even vanuit mijn eigen perspectief mag bekijken, wat we kennen binnen die campussen is dat we het ook echt openstellen voor de doorlopende leerlijnen. Dat is ook de bedoeling dat we dat voor Greenport Venlo gaan doen, dat hebben we ook in juni met elkaar besloten. En daar is dat ook feitelijk besloten en hier zit het dus eigenlijk onder beslispunt 2, waarin we, als we het hebben over de investeringen, dit initiatief willen vormgeven. Dat heet toch niet CHILL? Volgens mij heet dit, hoe? BILL heet het, oké. Maar dat zit onder beslispunt 2 van het voorstel zoals u dat vandaag in ieder geval bespreekt. Ik ben het overigens eens, nogmaals we gaan het niet over het vastgoed hebben, maar het zou ons en mij ook een lief ding waard zijn als we het verleden het verleden kunnen laten zijn. Ik heb dat ook een beetje oud zeer genoemd in het stuk. Ik merk aan alles, en dat was ook mijn, ik zou bijna zeggen mijn dynamiek onder mijn respons op het verzoek van de heer Van der Valk. Ik zie daar echt een campus die verder wil en er zit een directie nu die stappen voorwaarts wil maken. Ik zie een omgeving stappen voorwaarts maken, een Gemeenteraad die daar besluiten over genomen heeft, dus dat zou mij ook een lief ding waard zijn als we daar in februari tot overeenstemming kunnen gaan komen, wat dit dan ook is. Ik zit even te kijken, even zien. Ja, toch de betrokkenheid van de HAS en Fontys. Ik heb zojuist al gezegd rondom Fontys, rondom een zoekplaatje naar een nieuw onderkomen, dat ik daar in ieder geval niet heb gehoord dat ze niet naar de campus gaan, maar ook niet gehoord dat ze wel naar de campus gaan.

De voorzitter: De heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel voorzitter. Mijnheer Satijn, ik heb het u geappt, het artikel, zojuist. Dus vandaag volgens mij in de media dat Fontys aankondigt op de eigen campus te gaan

ontwikkelen en niet naar de Greenport te gaan. Tenminste, op omroep Venlo te lezen, vanochtend gepubliceerd. Dus iedereen kan daar nog even kennis van nemen, kunnen we het daarna over hebben.

Gedeputeerde Satijn: Nou, ik zal het in ieder geval mijn antwoord dan terugnemen. Ik had er in ieder geval nog geen kennis van genomen, dus dank dat u ons daarop wijst. Interessant, zou ik willen zeggen. Ik heb binnenkort een gesprek met ze. Dus die laten we even voor wat het is. Wat we wel zien is dat een aantal opleidingen vanuit HAS en Fontys wel degelijk zich betrokken voelen bij die campus en daar ook deelopleiding of aansluiting bij opleidingen gaan zoeken. Zeker zien we dat studenten actief zijn van deze opleidingen op de campus. En we hebben ook gezien dat behoorlijk wat studenten bij een initiatief als Agropole, wat een grensoverschrijdend samenwerkingsverband is op het gebied van agrarische opleidingen, daar zien we de HAS en de Fontys wel degelijk deelnemen. Daarnaast, en dat heeft ook te maken met een aantal initiatieven zoals ik die al zojuist zei, rondom de regiodeal en de investeringsagenda, zie je dat Fontys en de HAS daar ook al diverse labs aan het opzetten zijn en voor een groot deel komen die ook terecht op de campus. En nogmaals, ik kom dan op een later moment wel even terug op de positie van Fontys als ik met ze gesproken heb. Even kijken. De heer Lodewijks, ja, u geeft aan er zit een hele scherpe scheiding tussen die kennispartners en de Provincie. Ja, ik snap uw rol wel dat u zoekt naar meer gezamenlijkheid, als ik het zo mag zeggen. Ik vind het een goed punt. Ik heb ook aangegeven, ambtelijk, dat ik dat ook bij de volgende aandeelhoudersvergadering wil inbrengen dat dit in ieder geval een punt is wat bij u leeft en nu ook bij ons, zal ik maar zeggen. Dus ik vind dat van toegevoegde waarde, dus daar ga ik bij de komende aandeelhoudersvergadering aandacht aan schenken. Met welke opdracht gaan de partners aan de slag? Wat vragen we aan die partners? Nou goed, het groeiplan, maar ook de uitkomst van die Buck-analyse geeft aan wat de mogelijkheden zijn en daar heeft men een vertaling van gemaakt, ook naar aanleiding van het gesprek wat wij eerder met elkaar hebben gehad over die toekomst van die campus. En men heeft wel degelijk een groeiplan gemaakt en een stip op die horizon gezet en dat is feitelijk wat we met elkaar bespreken. Er is ook aantal keer gewisseld van we zien dat deze campus in vijf jaar tijd een aantal richtingen kiest, of u het daar nu mee eens bent of niet, maar daar kun je natuurlijk op een, uit concluderen of dat ook echt een andere richting is. Ik denk dat dit wel meevalt. Maar wat je wel ziet, men stuurt wel bij. Ik denk dat dit wel uiteindelijk ook goed is, want aan de ene kant hebben we vaak met elkaar het gesprek van we willen sturing en we willen ook dat die sturing plaatsvindt. En hier zie ik dat men echt goed luistert naar wat aandeelhouders willen, goed kijkt naar wat de omgeving wenst, goed kijkt wat externe partijen als onderzoeksbureaus aanleveren en daarop de koers bepaalt. Dan denk ik, dat vind ik an sich vertrouwenwekkend. En zeker met de opdracht die ze ook vanuit dit huis krijgen om natuurlijk toekomstbestendig te zijn. U vroeg ook om een, en dat werd feitelijk gesecondeerd door een aantal andere commissieleden, de heer Van Est volgens mij ook, van kunt u ons dan even **een overzicht sturen van die investeringen. Ik zeg u dat toe**, voorzitter, dat is een toezegging. Dat we dat nog eens een keer goed op een rijtje zetten in een overzichtelijk schema en dat aan u toesturen, dan heeft u dat helder. U heeft ook gezegd van ja, die studentenaantallen, we moeten gaan zien wat dit gaat brengen. Nou, daar zitten we allebei in dezelfde stoel. Dat is wel vertrouwd met de partners, dat zal groeien, dat heb ik zojuist ook al aangegeven in het antwoord op de heer Westhoff. En u zei: op de lange termijn we moeten niet meer gaan investeren in het onderwijs. Nou volgens mij hebben we sowieso al de koers met elkaar gepakt dat de Provincie anders gaat zitten in deze campusontwikkeling. Nogmaals, dit is dan wel een wat jongere campus, dus we kunnen die houding zeker aannemen ten opzichte van de campus waar we daarstraks het gesprek over hebben gehad, Sittard-Geleen. Hier zullen we echt nog wel, met dit

voorstel ook, de komende jaren nog moeten bijpassen, maar het zou heel goed kunnen zijn dat bij een volgend moment we met elkaar kunnen constateren dat die volwassen fase mogelijk aangebroken is en dan ook echt een andere houding aanmeten. Maar ik ga hier heel erg mee met de lijn, die hebben we al vaker met elkaar besproken, wat is nou echt die rol van de Provincie en wat moet echt de rol van de UM zijn. En die scheiding hebben we ook heel scherp op ons netvlies staan en dat dragen we ook uit, ook in de aandeelhoudersvergadering. Dus men is echt wel degelijk zich ervan bewust dat die Provincie een andere houding aanneemt wat dit betreft.

De voorzitter: Mevrouw Depondt.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Kunt u dan ook reflecteren op de vragen die een aantal van ons hebben gesteld hoe dat nou zit met die € 69 miljoen, waarvan de UM in ieder geval in het voorjaar aangaf dat ze ervan uitging dat de Provincie daar een derde van zou doen?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Ja, daar wil ik op reflecteren. Ik kan me nog goed het gesprek heugen waarin de UM dit aan ons voorlegde. En toen heb ik al gelijk gezegd: dat vind ik een no-go. Dat vind ik een no-go. Dan wil ik eerst bewijslast zien dat er in de toekomst toe, ook naar studentenaantallen toegaan waarin we dit met elkaar kunnen gaan doen. Ik heb daar niet keihard nee op gezegd, maar ik vond aan de voorkant deze inzet heel erg hoog. Terwijl we natuurlijk nog een discussie hadden met elkaar over deze campus waarin ik zei: laten we eerst de basis wat betreft die campus op orde krijgen. Stel dat die ontwikkeling dan enorm een vlucht neemt, is dat volgens mij ook het moment dat we het met elkaar moeten gaan hebben over is dat ook een moment dat je aanvullend naar de Staten gaat om wellicht een derde deel, misschien een andere verdeling, van die € 69 miljoen, dat zou dan € 23 miljoen moeten zijn, heb ik snel gerekend als dat een derde zou zijn, nog een keer extra voor te leggen. Want dat zou dan in dit voorstel moeten zitten, terwijl we nog met elkaar de discussie hebben: hoe kijken we nu aan naar de volwassenheidfase van deze campus en hoe zien we de toekomst van deze campus? Dus ik vond dat moment dat men dat vroeg te vroeg.

De voorzitter: Depondt.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Is mijn constatering dan juist dat u de deur openlaat, afhankelijk van de feitelijke ontwikkeling en dat, nou, anderen moeten dan maar zelf beoordelen. Wij hebben in ieder geval gezegd: wat ons betreft doen wij nu het vastgoed en doet UM en eventueel anderen de rest. Klopt het dat we dan niet op dezelfde lijn zitten?

De voorzitter: De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Nee, want wat ik heb gezegd is van: ik vind dat nu niet aan de orde. En ik heb geen deur opengezet. Ik heb daar gezegd: ik vind dit niet aan de orde. Dus dat is wat ik gezegd heb. Ik wil eerst dit voorstel voorleggen, waarin wel degelijk ook een aantal ontwikkelingen zitten om die campusorganisatie zelf te versterken, dat business development te versterken, ook de BILL in te voeren en die add-on die de Provincie, of sorry de Universiteit vraagt, om die nog maar even te laten voor wat

het is. Ik had op dat moment nog niet het gevoel om daar een beweging in te maken en dat aan u voor te leggen. Als u daar anders over denkt, dan hoor ik dat graag, maar ik vond dat in de gesprekken die we met elkaar aan het voeren waren te vroeg.

De voorzitter: Mevrouw Palmen.

Mevrouw Palmen (Fractie Palmen): Ja dank u wel voorzitter. Ja, ik hoor de Gedeputeerde zeggen dat alle partijen zich zeer bewust zijn van het feit dat het voor de Provincie een keer eindig is. Althans, zo begrijp ik het. Maar tot op heden is de Provincie wel nog altijd over de brug gekomen, dus hoe duidelijk is die boodschap en hoe stevig zijn zij dan bezig met daadwerkelijk op eigen benen staan?

De voorzitter: Mijnheer de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: We hebben onze ogen, juist dat laatste. Kijk, op het moment dus dat je blijft financieren in, laten we zeggen, onderwijs, terwijl je als Provincie aan het heroriënteren bent wat je wilt, dat doe je ook met andere campussen, dan denk ik juist dat je die nadruk gaan leggen op ontwikkel die campus nou goed door. Vraag daar ook de verantwoordelijkheid van het UM en het bedrijfsleven dat aangehaakt is om te zorgen dat die campus gaat doorgroeien. En er is ook vanuit de bedrijfslevenkant en de UM-kant, in ieder geval die mogelijkheid komt om bepaalde studies te gaan financieren. Op dit moment vinden we het met deze campus, zoals ik het zojuist heb aangegeven. Je ziet bij een andere campus, daar hadden we het daarstraks over, is dat die uiteindelijk door de groei die men heeft doorgemaakt, een forse groei, dat uiteindelijk voor een deel, of een groot deel, zelf kan betalen. Dat is conform datgeen we met elkaar gewisseld hebben hierover. Een andere rolopvatting van de Provincie in deze campusstructuur.

De voorzitter: Mijnheer Van Est.

De heer Van Est (50PLUS): Ja voorzitter, even voor de helderheid. De Gedeputeerde zei net een no-go. Of was het een no-go today? Dat is wel een verschil. Als u zegt het is een no-go today, terwijl hier eigenlijk min of meer gezegd wordt eigenlijk is het een no-go, dan zou u zich daarin gesterkt moeten worden. Ik wil even de helderheid hebben. Heeft u nu no-go gezegd of no-go today?

De voorzitter: Mijnheer de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Nou ja, we hebben gezegd onder de omstandigheden waar we nu zitten, met de opgave die er nu ligt voor de Provincie, vind ik het vroeg, no-go today, om € 23 miljoen, als zijnde een derde deel van de vraag, voor te leggen aan de Staten.

De voorzitter: Mevrouw Depondt.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Maar dan is het toch even de vraag wat nou de totale financiële context is voor de komende jaren? Wij beslissen nu dit. Dit is gerelateerd aan een groeiprogramma, waarvan de UM zegt: dat groeiprogramma kost voor onderwijs en onderzoek, bovenop wat hier staat, nog eens € 69 miljoen tot 2030. En zij gaan ervanuit dat twee derde daarvan niet van hen komt, ergens

anders, laten we maar zo zeggen, een derde van ons komt. Wij zeggen in ieder geval no today. Een aantal zegt: no. Maar gaat dat groeiprogramma nou lopen of niet? Want wij nemen hier een besluit voor een groeiprogramma, maar als straks de UM zegt: ja, maar dat wordt geen € 69 miljoen, dan wordt het maar € 46 miljoen of € 32 miljoen of € 23 miljoen of whatever. Dan gaan de verhoudingen wel een beetje schuiven. Dus hoe moet ik dit nou zien? Want dadelijk hebben wij dit allemaal uitgegeven en ja, dan komt er niets van die € 69 miljoen in het meest extreme worstcasescenario.

De voorzitter: Mijnheer de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Die € 69 miljoen, zoals ik het begrepen heb vanuit een uitleg, was bedoeld om die campusontwikkeling te versnellen. En daar kiezen wij een wat conservatievere koers. Dat is feitelijk wat wij doen. Wij hebben ook nooit uitgesproken dat we het zouden gaan doen. Zij hebben dat aan ons gevraagd of we dat wilde doen en daarvan heb ik gezegd, even in de woorden van de heer Van Est: no-go today. Ja, mevrouw Palmen die vroeg ook waar gaan we nou precies in investeren? Wat houdt future farming in? Ja, de campus die gaat inzetten op een bijdrage aan de, echt aan de landbouwtransitie. Dat is natuurlijk een woord dat we vaker met elkaar wisselen in deze tijd. Nou, we weten ook, landbouw die loopt aan tegen grenzen op het gebied van natuur, water, klimaat en die campus dient als instrument, ook om te experimenteren, maar ook om, laat ik zeggen, de huidige agrarische ondernemers een kans te bieden om te gaan bekijken wat wel kan. Niet meer wat niet kan, maar wat wel kan. Dus we willen graag perspectief bieden, we willen graag innovatiekracht bieden. We weten ook dat in het huidige tijdsgewricht ook innovatie een belangrijk thema is en benoemd wordt om ook die agrarische industrie perspectief te bieden. En dat willen we graag ondersteunen en dat doen we op deze campus. Dus dat is feitelijk wat we met future farming willen gaan doen. Ja goed, ik blijf een beetje uit de buurt van uw voorbeelden over fruit in flesjes proppen. We hebben laatst gezien dat daar natuurlijk een onderneming zit die daar qua innovatie natuurlijk een heel grote stap heeft bereikt. Ik blijf een beetje uit de buurt of dat precies datgene is wat u wilt dat er gebeurt, maar het gebeurt in ieder geval wel. En het vestigt in die zin ook wel een positieve nadruk op deze campus en de ontwikkelingen die er plaatsvinden. Maar goed, dat is natuurlijk aan u, hoe u dat taxeert vanuit uw fractie. Goed, dat even gericht op uw vragen voor future farming. De heer Ernst die had een aantal zaken, opmerkingen en een groot deel daarvan was ook gericht op het vastgoed, over de bouwkosten en inflatie. Ja, u vroeg ook van studenten werken met docenten aan geïntegreerde vraagstukken voor het bedrijfsleven. Dat is feitelijk die CHILL-variant die we in Sittard hebben. Daar ben ik zelf heel positief over. U had zelf daarin de opmerking van ja, is dat dan substantieel genoeg? Nou, wij denken dat dit echt wel substantieel gaat worden, maar ik kan hier nu niet een soort van doelpercentage opplakken. Maar wat ik enorm belangrijk vind, en dat zie je ook in de regio Venlo, net zo goed als je dat ziet in de regio Sittard-Geleen, is dat juist door het mbo, het hbo en het wo te laten samenwerken, er voor een aantal studenten meer een duidelijker perspectief komt op die toekomst met elkaar. En ook motivatie om vanuit een mbo door te stappen naar hbo of van hbo naar een wo. Bedrijven vinden het ook geweldig dat ze langs alle lijnen informatie krijgen, dus niet standaard via een TU’er, maar ook het vragen van een mbo’er, te horen hoe ze naar zaken kijken. Wij horen vanuit het bedrijfsleven daar heel positieve geluiden over. Dat is ook de reden waarom we dat hier ook graag willen initiëren, naast een Sittard-Geleen. Dus wat ons betreft is dat een goede ontwikkeling, maar kan u niet geruststellen hoe groot dat percentage op termijn gaat zijn. Maar we vinden het wel belangrijk dat het er is en het ook de kans krijgt om door te groeien. Nou ja, goed. Voorzitter, er is een vraag van de heer Ernst, denk ik.

De voorzitter: Mijnheer Ernst.

De heer Ernst (PVV): Ja, daarop inhakend: ziet u dat dan, is dat dan iets anders dan wat elders in de stukken, in het groeiperspectief genoemd wordt, dat er toegewerkt moet worden aan, of waarin aangegeven wordt dat er over tien jaar voor € 17 miljoen aan onderzoek gedaan zou moeten worden, waarvan ongeveer 10% verrekening van het bedrijfsleven komt? Is dat iets anders dan datgene, die samenwerking, wat ik hier net noemde, samenwerken aan allerlei problemen en oplossingen?

De voorzitter: Mijnheer de Gedeputeerde.

De heer Ernst (PVV): Want u hebt het nu erover dat er in principe dan mensen opgeleid worden voor het bedrijfsleven waar men iets aan heeft. Maar dat is nog steeds maar een eenrichtingsverkeer in mijn optiek, van opleiding richting een campus richting bedrijfsleven, maar andersom niet. En als we over, als dat in dezelfde lijn ligt, dat er over tien jaar misschien 10% van het onderzoek gefinancierd wordt door het bedrijfsleven, dan vind ik dat een allerbedroevendste ambitie, om het zo maar even te zeggen.

De voorzitter: Mijnheer de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Dank u wel voorzitter. Ja, dat is natuurlijk ook zaak van ons allemaal, maar vooral ook van de campus om dat te veranderen in die zin. En dat kan ook alleen maar als je daar natuurlijk faciliteiten toe biedt waardoor het bedrijfsleven ook die campus leert kennen. Wat we natuurlijk zien in Limburg, en daar is natuurlijk ook, daar heeft u in juni ook een heel belangrijk besluit over genomen, daarin afgeleid is hoe bekend zijn die campussen bij het bedrijfsleven. Moeten we niet iets doen om die merknaam, als je het zo bekijkt, van die campussen te verbreden. En dan is het echt een taak voor bij die campus. Maar u heeft natuurlijk helemaal gelijk. Er is een heel duidelijke wisselwerking met dat bedrijfsleven zelf. Alleen door dit soort initiatieven te nemen, leert het bedrijfsleven die campus wel veel beter kennen. Maar ik ben met u eens, en ik zou het heel erg toejuichen, als dat percentage van die 10%, waarvan u zegt: nou, dat vind ik toch wel redelijk aan de onderkant van de meetlat, ben ik met u eens. Maar als we met elkaar ervoor zorgen dat die campus een veel prominentere rol krijgt in de regio, zal dat percentage ook stijgen, is mijn stellige overtuiging. Want dan gaat het bedrijfsleven die campus ook leren kennen en in die zin ook gebruiken, waarmee ze dus impliciet voor zichzelf een breder palet van oplossingen en innovaties kunnen opwerken en aan de andere kant studenten de kans te geven om mee te denken en mee te kijken of de problemen waar het bedrijfsleven tegenaan loopt. En dat is juist die wisselwerking waarvan ik denk dat daar een hele wereld te winnen is. Nou goed, u stelde daar ook in die lijn een beetje de vraag van in hoeverre kan deze campus ook een aantal problemen die we natuurlijk, en u ging dat gelijk op wereldschaal neerleggen, dat vind ik heel ambitieus, maar toch.

De heer Ernst (PVV): Dat staat zo genoemd in het perspectief voor …

Gedeputeerde Satijn: Ja, nee, maar dat is ook zo. Maar als je gaat kijken naar huidige problemen die we met elkaar kennen, maar ook een aantal transities die we echt met elkaar willen doormaken, dan zie je dat er hier echt heel veel kansen zijn. En ik heb dat zojuist al even proberen aan te geven, ook in de toelichting op dat Future of Farming Institute, als je het bijvoorbeeld hebt over die agrarische sector, denk

ik dat er een heel mooie en heel veel perspectieven geboden worden op die campus voor ondernemers uit die sector. En u stelt dan: gaat deze campus uiteindelijk ook zijn eigen broek ophouden? Nou, dat is wel het doel en ook de inzet. En dat heb ik zojuist ook al weten toe te lichten dat we dat met elkaar graag willen bewerkstelligen, maar dat we ook weten dat die campus natuurlijk in verschillende stadia van volwassenheid zit. En dat dit in ieder geval bij deze campus op dit moment in de tijd gezien langer dan zal duren dan de campus waar we het eerder over vandaag hebben gezien. De heer Kuntzelaers. Ja, u stelde eigenlijk ook de vraag: wanneer stop je echt met die diepte-investeringen in die onderwijsprogramma's? Hoe kijkt Wageningen tegen die campus aan? Nou, dat heb ik proberen toe te lichten zojuist al, dat is heel specifiek. Wageningen heeft zijn eigen manier om haar onderzoeken vorm te geven. Dat heeft deze campus ook, veel meer vanuit die ketenbenadering. Daar vinden ook uitwisselingen plaats. Wageningen vanuit hun instituut, die ook bijvoorbeeld met het bedrijfsleven zaken onderzoekt, is ook gewoon actief in onze regio. Die zijn wereldwijd actief, dus die lopen ook door Noord-Limburg. Dus dat is ook een keuze die er wordt gemaakt op type onderzoeken. En nogmaals, de ketenbrede benadering is anders dan zoals Wageningen naar de wereld kijkt en daar zit dus ook het onderscheidend vermogen in deze campus. Er is contact, er wordt met elkaar gesproken en op sommige vlakken wordt er samengewerkt en op sommige vlakken ook nog niet en dat zal ook verder verkend moeten worden. En ik denk ook hoe steviger en hoe verder deze campus kan ontwikkelen, hoe steviger men ook de gesprekken kan voeren uiteindelijk met Wageningen qua positie. Mevrouw Boven had een aantal vragen gesteld. Ja, u stelt de vraag: wie bepaalt hoe future farming eruit gaat zien? Nou, dat is die wisselwerking natuurlijk tussen dat bedrijfsleven en de onderwijs- en onderzoeksinstellingen. U stelt ook de vraag: kunnen we gentech uitsluiten en natuurinclusiviteit als opdracht meegeven. We kunnen niets uitsluiten. U heeft heel strenge wetgeving op het gebied van gentech, dat weet u ook. Verbetering in veredeling van zaden kan wel aan de orde zijn en dat is ook wat via dat Brightlands Future of Farming Institute graag willen doen. En de andere vraag kan ik overigens wel bevestigend beantwoorden, want natuurinclusiviteit is natuurlijk ook een thema wat op dit moment bij veel ondernemers leeft en daar kunnen we dus wel bevestigend op antwoorden. Maar op gentech moeten we ontkennend antwoorden, of in ieder geval negatief. Ja, legt Brightlands verbinding met alle mkb's? Nee. Dat is ook helder, alleen dat mkb dat zich ook kan verrijken en versterken met datgeen wat op deze campus plaatsvindt. Maar dat betekent niet dat als een mkb zich meldt bij deze campus, dat niet door deze campus bediend kan worden, dat dan wordt losgelaten. Daar is de samenwerking tussen de campussen op dit moment al stevig genoeg voor, dat als de directeur die hier nu op de publieke tribune constateert dat er een bedrijf langskomt met een vraag die zij niet kan beantwoorden, dat ze dat eerst nog een keer bij de drie collega's van de andere campussen neerlegt om te zien of ze daar kunnen worden geholpen. Dus we zien wel dat er ook een steeds betere wisselwerking is tussen de campussen en elkaar daar ook in versterkt. Even zien. Wat zijn de restrisico's als het plan wordt goedgekeurd en zijn er mitigerende maatregelen? Nou, we hebben de risico's zo goed en zo kwaad als het kan toch uitgelegd in het Statenvoorstel. Ik kon niet helemaal achterhalen wat u precies bedoelde met de risico's die u dan heeft gezien. We monitoren natuurlijk conform de bestaande cycli hier in dit huis met elkaar. Dus we houden elkaar goed op te hoogte als er een risico zich voordoet of aankondigt, dan is het natuurlijk onze taak om u daar in de rapportages, of als het dringender is, aan ons om daarover te informeren. We hebben een aantal verschillende rollen in die campus. We zijn aandeelhouder en langs al die lijnen zullen wij u informeren daar waar dat nodig is. U vroeg ook: kan er zo veel mogelijk onbewerkt voedsel in de visie opgenomen worden? Ja, dat doen we ook weer niet alleen. Dat doen we, met alle aandeelhouders bepalen we hoe die visie uiteindelijk eruitziet. Ook dat stuk dat hieronder ligt, is opgesteld door alle

aandeelhouders. De toelichting die wij hebben gegeven op de toekomstvisie van deze campus wordt gedeeld en gedragen door alle aandeelhouders, dus daar zal in ieder geval onder de aandeelhouders zelf consensus bereikt moeten worden. Ik heb hier ook een vraag staan waarin u vroeg van: worden er ook producten ontwikkeld zonder dierproefbetrokkenheid, en wat ons betreft is dat niet aan de orde op deze campus. Welke consument kan het gezonde eten …

De voorzitter: Mevrouw Boven.

Gedeputeerde Satijn: Oh, excuses.

Mevrouw Boven (Partij voor de Dieren): Ik heb niet het woord dierproef gebruikt, maar met dieren of van dieren. Het is breder. Inderdaad wat u zegt, gaan we er nieuwe lekkere hammen ontwikkelen? De vraag is: gaat het ook over vlees? Vlees en eieren en zuivel? Dat is de vraag. Het staat er namelijk niet in.

De voorzitter: Mijnheer de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Dat zou ik even moeten nagaan. In ieder geval dat er geen betrokkenheid van vlees is, dat weet ik bijna zeker, maar ik ga het toch nog even voor u na. U stelt een aantal vragen, daar heb ik even niet op dit moment het antwoord op. Ja, u stelt ook de vraag van is het uiteindelijk, van die innovatie, is dat ook betaalbaar? Nou ja goed, als je gaat kijken naar de innovatie die gaat plaatsvinden, is het uiteindelijk natuurlijk wel de bedoeling dat er een afname van gaat komen. Het is niet zo dat men daar alleen maar louter theoretisch bezig is met innovaties. Voor een deel zal dat wel gericht zijn op ook consumentenbetrokkenheid, maar wij kunnen op dit moment niet garanderen dat dit dan ook betaalbaar gaat zijn. Kijk, dat is natuurlijk ook een beetje, het veld van het onderzoek wat er gaat plaatsvinden, is welke resultaten zijn bestemd en ook beschikbaar voor de markt, de consumentenmarkt. En op dit moment, als je gaat kijken naar het type onderzoeken die er plaatsvinden en de innovaties, kunnen wij op dit moment niet inschatten wat er uiteindelijk, laten we zeggen, betaalbaar is. Want de vraag is: wat is betaalbaar voor de consumentenmarkt. Dus dat vind ik lastig te beantwoorden voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Boven.

Mevrouw Boven (Partij voor de Dieren): Ja, dan toch nog een vraag over, de aanleiding voor deze vraag en dat geldt ook voor die vraag van het mkb, is dat er in het voorstel van, zeg maar, voor de Staten, dat daar, er worden heel grote woorden gebruikt voor mkb: alle mkb aanhaken, verbinden met alle mkb en dat geldt ook voor gezondheid. En ik heb er een beetje moeite mee als er allerlei dingen gepresenteerd worden die we eigenlijk niet gaan doen. Dan denk ik: laat dat dan gewoon weg. Laat het dan gewoon weg. Daar komen die vragen vandaan. Dat we het hebben over dat het goed is voor de gezondheid van de Limburgers, wordt er dan gezegd, en dat staat alleen maar in het stuk van de Staten. En dat vind ik niet oké, want dan doe je dus alsof het meer is dan dat het werkelijk is. Het is niet alle mkb, het is niet de gezondheid voor de Limburger. Dus ik vind dat je dat er dan niet in moet zetten.

De voorzitter: Mijnheer de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Ja, dank. Ik begrijp ook dat het meer opiniërend was bedoeld van u, dan dat het echt vraaggestuurd was. Dat is me ondertussen helder. Dank daarvoor. De heer Van Est. In mijn overzicht staat dat u van de SP bent, volgens mij klopt dat niet, u bent van 50PLUS toch? Ja.

De voorzitter: Mijnheer Van Est.

Gedeputeerde Satijn: Nee, ik wil hier niets veroorzaken, maar …

De heer Van Est (50PLUS): Nee, maar verstand komt met de jaren en daarom ben ik niet bij de SP. Nee, ik ben nog altijd van 50PLUS en ik ben ook nooit bij een andere partij geweest, dus één van de weinige echte 50PLUS'ers.

Gedeputeerde Satijn: Ik kan u geruststellen, ik ben ook vijftig-plus sinds de zomer.

De voorzitter: Aan u het woord.

Gedeputeerde Satijn: Ja, u gaf aan dat de Rekenkamer, dat is de brief die men heeft toegestuurd, een aantal zaken aangeeft en of dat wel gerealiseerd wordt met dat voorstel. Ja, ook hiervoor geldt, we zijn natuurlijk net begonnen. En u zegt van een lange adem is nodig. Ja, op dit moment in het vooruitzicht zoals het nu ligt, en dan heb ik het even over de campusontwikkeling, nogmaals, februari vastgoed, is die beleids… [07:44:16] komende tien jaar. We hebben echt in die rapportage van Buck gezien dat deze campus echt nogal wat substantie nodig heeft om uiteindelijk op een bepaald niveau te komen. Dus ja, die lange adem, zoals u die stelt, ja, die zal zeker wel nodig zijn in jaren bekeken. En u refereerde ook aan een onoverzichtelijk totaalbeeld van de Rekenkamer. Maar als ik het goed had gezien, had dat nog niet betrekking op dit voorstel, dus ik zit even te zoeken wat precies u daarmee probeerde te …

De voorzitter: Mijnheer Van Est.

De heer Van Est (50PLUS): Ja, als ik toe mag lichten: als de Rekenkamer zegt van geef een goed totaaloverzicht met alle facetten die er een rol bij spelen. En dat was toen het probleem dat bij, toen ik het stuk aan het lezen was, heb ik de punten zo allemaal daar staan en volgens mij staan soms andere bedragen bij iets wat dezelfde bedoeling is, maar dat maakt het wel verwarrend. Maar dat is mijn inschatting. Maar dat is eigenlijk het punt van: maak het veel helderder. En het tweede punt, wat ik naar aanleiding daarvan zei, is van: u zegt van er moet strakke sturing zijn, maar wat houdt dan die strakke sturing in? Want het is, ik snap best dat we die lange adem hebben, maar we kunnen niet iedere keer op een punt komen dat we zeggen en ja, nog meer lucht, we hebben nog iets nodig. En dat is een beetje de visie en die lange adem is goed, maar dan moet wel die sturing er zijn en die combinatie daar zijn we volgens mij zoekende in. Dat geeft ons onzekerheid op dit ogenblik.

De voorzitter: Mijnheer de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Ja, ik snap dat wel, want als je natuurlijk een lange horizon hebt, en dat is feitelijk ook de vraag, of in ieder geval de constatering van mevrouw Jetten, is je kunt hoe langer de horizon is, hoe minder stellig kun je zijn in je uitspraken ook, omdat er natuurlijk altijd onzekerheden optreden. Kijk

waar we nu staan ten opzichte van twee jaar geleden, bij wijze van spreken. Als je gewoon in de tijd ziet wat er allemaal qua geopolitiek en omstandigheden kan veranderen, dat is natuurlijk enorm. En dat is ook de reden waarom we proberen om via de reguliere P&C-cyclus, de Brightlands-rapportage, de aandeelhoudersvergaderingen, onze rol als financier zo veel mogelijk aan dat stuur te blijven zitten, maar het kan ook altijd zijn dat er zaken plaatsvinden waardoor je een ander besluit zal moeten nemen met elkaar. We proberen zo goed en zo kwaad als het kan met elkaar hier gewoon op een goede manier te verhandelen, maar een lange horizon, dus ook tien jaar, betekent gewoon onzekerheid. Je kunt niet alles voorspellen wat over zeven/acht jaar gebeurt. Stel dat die studentenaantallen in een keer wel enorm toenemen, als je het vanuit de positieve kant, kan ook gebeuren. Dus het gaat twee kanten op. Maar hoe langer de horizon is, hoe groter de onzekerheid is in de stellingname die je kunt nemen over die tien jaar. Dus u heeft daar gelijk in. En ook op uw constatering van kunnen we nog eens een keer dat overzicht krijgen, ook van die getallen, sluit ik aan op de opmerking van de heer Lodewijks, dat bieden we u graag aan voorzitter. En daar hebben we ook een toezegging op gedaan. Mevrouw Jetten had een drietal vragen gesteld. De eerste had ik al met nee beantwoord non-verbaal. De tweede, ja, u had, dat was even die opmerking van dat nagenoeg, ja, dat is, er zijn altijd onzekerheden die kunnen optreden en wie er dan bijpassen is ook voor dat moment. Kijk, dan moeten we op, als er een situatie voordoet, moeten we op dat moment bekijken wie daarvoor aan de lat staat. Het is niet automatisch dat het dan richting Provincie gaat komen, bij wijze van spreken. Kan ook een andere afspraak over gemaakt worden op dat moment of het kan ook zijn, als er bijvoorbeeld aanvullende financiering nodig is, dat de campusorganisatie dat via een andere weg verwerft. Dus ik kan daar niet zomaar op zeggen dat is de Provincie wel of dat is de Provincie niet. Ja, u vond het wat lastig om een bijlage onder vertrouwelijkheid te gebruiken. Ja, dat is een constatering van u en ik snap best, ik ben ook voor maximale transparantie, laat dat helder zijn, ook op andere dossiers, maar er is sommige informatie waarvan, of vanwege de belangen van derden, dat gewoon niet op tafel kunnen leggen. En ik snap best dat dit voor u soms ingewikkeld is, dat u dat liever wel deelt, maar goed, daar zijn gewoon afspraken over gemaakt en probeer dat tot een minimum te beperken, maar in sommige gevallen kan dat wat ons betreft ook niet anders. Maar daar mag u natuurlijk ook altijd uw eigen opinie over hebben als we dat zodanig ter bekrachtiging voorleggen.

De voorzitter: Mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja voorzitter, als ik daar wat over mag, ik heb hem dus niet bekeken, dus ik kan het niet zeggen. Maar als je hem wel bekijkt, punt 1: de kans dat je iets zegt wat niet mag of wat uit die vertrouwelijke stukken komt. Maar juist omdat het over heel veel geld gaat, omdat het zo enorm belangrijk is. Dat ik ook aan de Limburger kan uitleggen waarom je een besluit wel of niet neemt. En ik bedoel, dat dilemma lopen we heel vaak tegenaan. En juist in dit geval ga ik ervan uit dat het over een bepaald vastgoed gaat en weten we ook waar het lek zit en weten we ook waar het probleem is. Ja, ik zit daar echt, het is echt een oprechte oproep. Ik wil dit uit kunnen leggen aan de straat, aan dadelijk, ik woon in de gemeente Venlo, aan de kiezers daar. Dus ja, ik snap het vertrouwelijke, maar zet er dan wat strepen door of zo, zodat we toch wat meer openlijk dit kunnen bepraten zoals ook de democratie van ons verlangt. Dus het is echt een hartenkreet.

De voorzitter: Mijnheer de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Dank voorzitter, die hebben wij goed gehoord. Ik kom bij de heer Van der Valk uit, die is wel van de SP, dat is correct. Ja, de risico's in de governance met BASF. Willen we met BASF op één paard? Ik denk van niet. Ze zijn echt volwaardig onderdeel van die triple helix en wat ik al zojuist zei wat echt die toegevoegde waarde van BASF is en ook gaat worden in de toekomst. Dus dat BASF natuurlijk ook meerdere partijen aan zich weet te binden. Dus ook ketenpartners waarmee zij zakendoen zullen ook richting die campus komen, voor zover ze al niet zitten. Ik vind dat een even groot risico als bij wijze van spreken DSM op de Chemelot Campus. Alleen daar zie je, en dat is natuurlijk het uiteindelijke doel wat we met zijn allen nastreven, is dat er meer bedrijven komen te zitten op die campus uiteindelijk, zodat er ook een soort van autonome ontwikkeling gaat plaatsvinden. Daar is het hier bij deze campus ook echt te vroeg voor, maar we vinden BASF wel een heel aantrekkelijke partij die dat resultaat wel mee kan helpen organiseren. Dus ik heb daar een geruststellend gevoel bij, maar het zal zich moeten bewijzen in de toekomst, laat dat helder zijn. U stelde ook de vraag van we hebben natuurlijk meerdere campussen, niet noodzakelijkerwijs alleen Limburg, hoe kijken we daartegenaan? We hebben met elkaar in juni ook besproken dat wij in ieder geval vinden dat die campussen meer met elkaar moeten gaan interacteren. Dat doen ze ook steeds beter moet ik zeggen. We hebben ook met elkaar afgesproken dat we iets met elkaar moeten gaan doen om dat merk Brightlands beter te positioneren in de markt. We hebben ook met elkaar afgesproken dat als het gaat over de toekomstgeldstromen, die dus niet noodzakelijkerwijs nog van dit huis kunnen komen, ook elders vandaan moeten komen. Denk aan Den Haag, Brussel. Daar ligt wel een grote opdracht om dat met elkaar te gaan organiseren. Dat gaan we ook doen, daar zijn we ook stappen mee aan het maken. En ik zie daar ook echt bewustwording bij die campussen zelf. Zo hadden we een aantal weken geleden een Brightlands-ambassadeursmeeting en daarin zaten alle campus-CEO's, alle raden van commissarissen, ook het Limburgse bedrijfsleven zat erbij, om eens met elkaar te praten: hoe kunnen we ervoor zorgen dat die campusstructuur in Limburg echt robuust manifest wordt? Ook hier de vertegenwoordiging vanuit het bedrijfsleven, de LEF bijvoorbeeld, waar we elkaar in challengen om ervoor te zorgen dat we dat succes van die Brightlands-campussen verder moeten brengen dan alleen Limburg. Betekent dat dan gelijk dat je gaat concurreren? Nee, want we kunnen ook heel veel en goed samenwerken met Eindhoven, daar wordt ook mee gesproken vanuit het UM. Vanuit het UM wordt ook gesproken met de Radboud Universiteit, zelfs een samenwerkingsverband mee afgesloten. Dus je ziet wel dat die campussen echt om zich heen aan het kijken zijn, zich niet meer verbergen achter de eigen voordeur, als ik het zo mag zeggen, dus ik zie daar ook echt kansen. Alleen je hebt ook een bepaalde volwassenheid daarvoor nodig en sommige campussen hebben dat wat meer dan de andere, dus dat is echt een ontwikkeltraject waar we met elkaar echt nog wel wat werk te verzetten hebben. Maar ik zie wel, zowel bij de CEO's als bij de raden van commissarissen van deze campussen, echt een goede houding als het gaat over samenwerken, naar buiten toe met elkaar optrekken, strategische allianties aanknopen, we hebben het over Heerlen gehad die in de Landelijke AI Coalitie zit, trekken daardoor enorm veel groeifondsgeld naar Heerlen toe en zijn daarmee in de goede coalities bezig in Nederland en daarbuiten om ervoor te zorgen dat Brightlands de goede dingen doet. Dus ik ben daar optimistisch over. Is er nog werk te doen? Ja. Er is nog veel werk te doen ook. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank u. Dan ronden we de eerste termijn af en dan gaan we meteen over naar de tweede termijn. Ik heb alleen nog even een vraag, u had een toezegging gedaan.

Gedeputeerde Satijn: Ik had een toezegging gedaan.

De voorzitter: Kunt u daar een termijn bij noemen wanneer dat u dat afhandelt?

Gedeputeerde Satijn: Binnen vier weken.

De voorzitter: Binnen vier weken, oké. Dan gaan we nu verder in tweede termijn. Mijnheer Lodewijks.

De heer Lodewijks (VVD): Ja, ik denk dat de heer de Gedeputeerde de vragen goed en uitputtend heeft beantwoord. Er zijn er nog ongetwijfeld een paar vragen die overblijven, maar ik zou het een mooi signaal vinden richting de partners van de Greenport Venlo Campus als wij vandaag dit stuk zouden kunnen accorderen en afhameren voor de onderwerpen die hier staan. We hebben er lang genoeg over gedaan, we zijn breed geïnformeerd, dus wat mij betreft geen vragen meer. Maar het mag van mij wel afgehamerd worden nu, juist als signaal naar onze belangrijke partners in de toekomst.

De voorzitter: Oké, hamerstuk. Mevrouw Depondt.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Ja voorzitter, nog twee vragen. Zoals ik in de eerste termijn al zei: met alle vragen die wij hebben staan we wel positief ten opzichte van dit voorstel. Maar er zijn heel veel vragen gesteld hier, met name over de concretisering van het toekomstperspectief. Dit is gebaseerd op een nieuw plan van de campuspartners. Ik noem het maar even gemakshalve het Roland Berger-plan. Ik zou dan ook graag zien dat dit uitgewerkt wordt in ook nieuwe doelen en KPI's, want dat is dan wat je stip aan de horizon is. Daarin wellicht ook meenemen alle zorgen en risico's en vragen die hier zijn gesteld over betrokkenheid van bedrijfsleven, mkb, over studentenaantallen, nou noem het allemaal maar op. Nou eigenlijk een soort nieuwe set maken voor de indicatoren voor deze campus voor de komende zoveel jaar. Dat is de eerste vraag. En het tweede: het blijft nu een beetje in de lucht hangen, als wij dit nu gaan doen, wij zeggen nu ja tegen het voorstel zoals het nu ligt, wat gaat de UM dan nou feitelijk doen? Want het enige dat we nu hebben is die brief uit het voorjaar met die € 69 miljoen, waarin zij zeggen wij doen daar een derde van. Ik zou de Gedeputeerde willen vragen om voor de Statenvergadering van de UM een brief te krijgen als de Provincie dit goedkeurt, doen wij dat. Dan hebben we daar ook wat meer zekerheid over. Want nu hangt het in de lucht en het risico dat we daar later in een discussie komen dat wij zeggen: ja, maar wij hadden het toch goedgekeurd en de UM dan zegt van ja, maar wij zijn altijd duidelijk geweest, zonder een extra bijdrage gaat het niet. Die discussie moeten we niet willen denk ik.

De voorzitter: Dank u mevrouw Depondt. Mijnheer Thewissen.

De heer Thewissen (JA21): Dank u wel voorzitter. Bedankt aan het College voor het beantwoorden van de vragen en wij zitten er inderdaad positief, maar toch kritisch in, we vinden het belangrijk. En nogmaals, nu de vastgoedproblematiek later aan de orde komt, kunnen wij wel onze steun uitspreken voor het concept. Dus nogmaals, wat ons betreft ook een hamerstuk.

De voorzitter: Dank u. De heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen (D66): Ja, het mag wat ons betreft, ik ben nog wel, inderdaad moet het duidelijk zijn wat de partners van elkaar kunnen verwachten. Dus ik wil dat dan toch graag meenemen, voordat ik het een hamerstuk noem of niet. Maar ook als deze discussie terugkomt, kan ik wel ook aankondigen dat niet alleen maar, dat we dat dan niet alleen maar op beslispunt 4 betrekking laten hebben. Gedeeltelijk kunnen we dit natuurlijk alleen maar afhameren als beslispunt 4 tot een oplossing leidt. Dus als we dit uitstellen, dan, kijk, ik kan het ook wel zo zeggen: we hebben nu een vrij groot commitment om ook aan de programma's bij te dragen. Dat moet natuurlijk ook allemaal gaan, maatschappelijk gaan renderen, en daarvoor is beslispunt 4 natuurlijk nogal belangrijk. Dus ik, je kunt eigenlijk niet zeggen: het is een hamerstuk, ga maar verder en later kijken we nog wel een keer hoe je vastgoedpositie wordt. Dus ook in de discussie, ik vind het goed dat dit deel is uitgesteld, we geven ook een positief signaal over de rest, maar ik geef wel ook aan dat alles nog wel met elkaar blijft samenhangen. Tot zover.

De voorzitter: Dank u mijnheer Van Wageningen. Mijnheer Westhoff.

De heer Westhoff (Fractie Westhoff): Wat mij betreft is dit ook een hamerstuk, alleen ik wil toch nog even terugkomen op de opmerking van exitstrategie en zeker in combinatie met de opmerking van mijn buurman. Ik vind, ik zou het prettig vinden als daar toch iets op papier wordt gezet. Misschien niet voor de volgende, niet voor de korte termijn, maar zeker voor de langere termijn van waar stopt de Campus Venlo? Wanneer is het voor ons genoeg? En dat kan zijn over tien of over twintig jaar, maar wat voor doelen hebben wij, streven wij na? En op dat vlak zou ik toch graag wat meer informatie willen hebben. En dat hoeft niet à la minute, maar ik denk wel dat het noodzakelijk is om ons duidelijk te maken van oké, dit is de richting en daar moeten we naartoe.

De voorzitter: Dank u mijnheer Westhoff. Mijnheer Van der Valk.

De heer Van der Valk (SP): Ja dank u voorzitter. Ja, ik zit opeens cross-over, wakker worden. Ja toch even de reactie en positieve grondhouding van de Gedeputeerde ten aanzien van dat BASF en dan die aanzuigende werking van allerlei andere partijen. Dat is een toezegging geweest denk ik van die vicepresident van BASF of dat is in die overleggen met die raad van commissarissen misschien gewoon is dat aan de orde geweest. Maar ligt dat ook ergens vast? Is dat ergens in een convenant opgenomen? Of in een soort strategisch stuk bekrachtigd van weet je, wij gaan langjarig met elkaar deze ontwikkeling aan en wij hebben eigenlijk daarmee het gezamenlijke doel van een brede coalitie van bedrijven die daar zich aan committeren? Dus dat was mijn aanvullende vraag op het antwoord in de eerste termijn.

De voorzitter: Mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja dank u wel voorzitter. Dank u wel voor de beantwoording van de vragen aan de Gedeputeerde. En onder beraad een hamerstuk, maar GroenLinks is heel erg voor die campus in Venlo. Tot zover.

De voorzitter: Mijnheer Van Est.

De heer Van Est (50PLUS): Ja dank u voorzitter. Voorzitter, ik neem het in ieder geval mee terug naar de fractie, dat hebben we bij de vorige keer ook even gezegd. Dus wat dat betreft, maar laten we zo zeggen, het enthousiasme destijds van de mensen van BASF en van de Universiteit en van het management, dus dat geeft dat wij daar ook positief in staan. Ik heb enkel gewoon pragmatische vragen. In het kader van het Statenstuk wordt nu de vastgoedtak eruit gehaald, maar betekent dat ook dat het hele stuk, ook de passages die betrekking hebben op het vastgoedstuk nu ook uit het stuk nog worden gehaald? Want dat betekent, ja ik, daarom vraag ik het gewoon wat de bedoeling is. De Staat beschikbaar stellen van bedragen en mijn vraag is: is het beschikbaar stellen van bedragen, net als in de vorige sessie, het blijft nog hier tot het verzoek komt? Of wordt het meteen helemaal overgemaakt? En ten aanzien van het overzicht: ik zou wel het, los van of wij het nu scheiden, toch de vastgoedcijfers wel nog in het overzicht mee laten nemen. Niet dat we dat nog niet doen, maar neem ze wel mee. En u zegt vier weken. In de beantwoording van uw termijn heb ik zelf het spreadsheetje gemaakt, dus ik denk dat het iets sneller kan dan vier weken, want ik heb alleen gevraagd om de cijfers uit het Statenvoorstel duidelijk te maken en niet over de vierhonderd pagina's. Dus ik hoop dat ik het iets sneller zou kunnen krijgen. Ja dank u voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Boven.

Mevrouw Boven (Partij voor de Dieren): Ja dank u voorzitter. In elk geval bedankt voor de beantwoording van de vragen. Er staat er nog eentje open en ik hoop dat ik daar nog antwoord op krijg. Dat zal ik even in herinnering brengen. En over het totaal is, ik heb net gezegd dat, je hoort hier heel veel mitsen en maren, en als dit gaat en als dat gaat, er zitten veel risico's en ik denk dat wij, wij blijven bij ons standpunt dat wij dit geen goed plan vinden en dat we dat op een andere manier zouden moeten inrichten. Dus het is voor ons geen hamerstuk.

De voorzitter: Mijnheer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja dank u wel voorzitter. Dat betekent sowieso dat we het gaan behandelen natuurlijk. Nee, dat geeft niet mevrouw Boven. Er is genoeg besproken om het ook nog de moeite waard te maken van Provinciale Staten in een volledige vergadering. Desalniettemin, de Partij van de Arbeid zal het voorstel zoals het nu voorligt steunen. En we kijken uit naar de oplossing die we in februari gaan verzinnen voor het bestaande probleem rondom het vastgoed.

De voorzitter: Mijnheer Ernst.

De heer Ernst (PVV): Ja dank u wel voorzitter. Wij gaan het gewijzigde stuk met interesse tegemoetzien als het komt. We denken dat we vooral bij, aan het opnemen van realistische, concrete, maar ook ambitieuze doelstellingen die ook inderdaad meetbaar zijn, die gewoon een goede basis hebben en dat we eventueel ook, waar ook de overwegingen bij zitten op welke wijze die tot stand gekomen zijn. En voor ons is het gewoon nog heel duidelijk een bespreekstuk.

De voorzitter: Mevrouw Palmen.

Mevrouw Palmen (Fractie Palmen): Ja dank u wel voorzitter. Dank aan het College voor de beantwoording. Ja nogmaals, ik ben voor de Campus, voor gezondheid, voor duurzaamheid, voor circulariteit, maar ik zie te veel open eindjes qua financiering, ook qua doelen en visie, qua groei, alles wat daarbij hoort. Dus ik ben op dit moment niet heel positief over het stuk, alhoewel ik nog wel zeker wel voor de Campus ben. Maar volgens mij kan dat ook op een andere manier. Ja, voor mij had het een hamerstuk met een eventueel stemverklaring mogen zijn, want daar had ik dan prima genoegen mee genomen. Maar goed, er zijn er nog twee voor mij die het tot bespreekstuk hebben gemaakt, dus daar sluit ik dan bij aan.

De voorzitter: Dank u mevrouw Palmen. Dan geef ik nu het woord aan mijnheer Satijn. Mijnheer Satijn, aan u het woord.

Gedeputeerde Satijn: Ja dank u wel voorzitter. Dank ook voor de vragen en opmerkingen ook van uw commissie in het tweede termijn. **Ik zeg het toe naar mevrouw Depondt dat we in ieder geval een nieuwe set indicatoren gaan opstellen naar aanleiding van dit voorstel, als dat wordt aangenomen op 16 december.** Dat is een toezegging voorzitter. **Dat geldt ook voor het navragen bij de UM wat hun rol is en dat we dat duidelijk en helder geformuleerd krijgen voor de Statenvergadering.** En ik zou eigenlijk ook een toezegging willen doen op de heer Westhoff rondom die exitstrategie, die hij samen met de heer Van Wageningen heeft toegelicht in de brief. Of in ieder geval het antwoord van het College op de begroting en die van de cijfers zoals die in het stuk staan **zal ik ook een stuk opnemen over de exitstrategie**, dan is het ook gewoon helder voor de Statenvergadering hoe we daar inzitten, voorzitter. Dat zijn drie toezeggingen. Wat betreft de vraag van de heer Van der Valk: hoe heeft BASF zich uitgesproken? BASF spreekt zich uit over vijfjaarstermijnen, dat is de manier waarop zij werken. Dan hebben ze ook toegezegd dat ze aandeelhouder zijn en ook een agio storten. En ook in die context hebben ze die commitments aangesproken, dus dat is op die wijze gebeurd. En de vraag op de heer Van Est van gaat het beschikbaar stellen van het budget op dezelfde wijze als bij het vorige, het antwoord is ja. Dus op afroep wordt dat aangeboden. En ik ben alleen nog aan het puzzelen op de vraag van mevrouw Boven, welke ik dan gemist heb. Kunt u ook aangeven welke vraag dat is geweest?

De voorzitter: Mevrouw Boven, in de microfoon.

Gedeputeerde Satijn: Oh ja, daar ga ik een brief over sturen, want daar zijn we op aan het studeren, maar die komt eraan. Dank u voorzitter.

De voorzitter: Nou, we concluderen dat dit Statenvoorstel als bespreekstuk wordt doorgeleid voor de Statenvergadering van 16 december. Ik dank de Gedeputeerde voor de inbreng.

Gedeputeerde Satijn: Ik dank u voorzitter.

T9203 Gedeputeerde Satijn zegt toe een exitstrategie voor de Brightlands Campus Greenport Venlo te benoemen.

T9204 Gedeputeerde Satijn zegt toe dat - in het kader van de realisatie – indicatoren worden geactualiseerd om de voortgang te bewaken.

T9205 Gedeputeerde Satijn zegt toe aan de Universiteit Maastricht te verzoeken om haar commitment in een brief nader te concretiseren.

De commissiegriffier,

L. van Birgelen

De voorzitter,

M.Th. Bosch

Limburgs Parlement

provincie limburg

BESLUIT
PROVINCIALE STATEN
VAN LIMBURG

No: G-22-039

Onderwerp:
'Brightlands Campus Greenport Venlo - visie en inzet tot 2030'

Provinciale Staten van Limburg;

gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten van Limburg van 6-12-2022

besluiten:

1. in te stemmen met het Statenvoorstel 'Brightlands Campus Greenport Venlo - visie en inzet tot 2030';
2. € 300.000,00 per jaar beschikbaar te stellen als structurele begrotingspost ten laste van stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead), als eerste in de begroting 2023 (categorie i). Voor de jaren 2023 en 2024 te salderen met de reeds opgenomen lasten van respectievelijk € 300.000 in 2023 en € 300.000 in 2024 de programmabegroting 2023.;
3. De in de programmabegroting 2023 opgenomen stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead) betreffende restant € 1.642.857 per jaar te bekrachtigen ten behoeve van R&D programma's en projecten (categorie iii);
4. € 2.913.020,00 beschikbaar te stellen voor de provinciale bijdrage aan het project Healthy Eating and Food Innovation' voor € 1.448.479,00 uit de beleidsintensivering 'Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt' en voor € 1.464.541,00 uit het beleidskader Limburgs landbouw en agrifoodsector 'Koers naar de Toekomst' lijn 1 missiegedreven innoveren; campus. ;
5. € 3.700.000,00 beschikbaar te stellen voor de provinciale bijdrage aan het Kennis As-project University College Venlo/bachelor onderwijs Venlo voor € 2.200.000,00 uit de beleidsintensivering 'Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt' en € 1.500.000,00 toevoegen aan de stelpost BCGV (programma 8. Financiën en Overhead) en deze te bekrachtigen;
6. Bij een positief besluit van Provinciale Staten worden de financiële consequenties geëffectueerd in de 1e Afwijkingenrapportage 2023 betreffende de categorie i en ii en bijdragen kennisinstellingen.

Aldus vastgesteld door Provinciale Staten van Limburg in hun vergadering van 19 december 2022.

De heer mr. A.O.J. Pregled, griffier

De heer E.G.M. Roemer, voorzitter

Stemresultaat

Limburgs Parlement

Overzicht van de stemming

Vergadering: Statenvergadering

Naam agenda:

Onderwerp: G-33-039

Beschrijving: G-33-039 GEWIJZIGD Statenvoorstel Brightlands Campus Greenport Venlo - visie en inzet tot 2030

Geopend: 2022-12-19 20:49:19

Gesloten: 2022-12-19 20:49:27

Stem resultaten in totalen

Aanwezigen: 41

Stemronde

Voor:	30
Tegen:	10
Totaal stemmen:	40
Niet gestemd:	1

Individuale resultaten van deelnemers:

Naam deelnemer	Partij	Antwoord
Mariska Werrij-Wetzels	CDA	Voor
Rudy Tegels	CDA	Voor
Mirjam Depont-Olivers	CDA	Voor
Aissa Meziani	CDA	Voor
Ingrid Voncken-Janssen	CDA	Voor
Wouter Ijpelaar	CDA	Voor
Marlou Absil	CDA	Voor
Vice Voorzitter Geert Frische	CDA	Voor
Ruby Driessen	Forum voor Democratie	Voor
Charline Jiménez-Hastenrath	PVV	Tegen
Roger Ernst	PVV	Tegen

Lei Hermans	PVV	Tegen
René Claassen	PVV	Tegen
Bart Megens	PVV	Tegen
Vice Voorzitter Mart Bosch	PVV	Tegen
Roel van Bijnen	PVV	Tegen
Teun Heldens	VVD	Voor
Dries Lodewijks	VVD	Voor
Leon Bastiaans	VVD	Voor
Herman Nijskens	VVD	Voor
Sabine Koopman	VVD	Voor
Jorge Wolters-Gregório	SP	Voor
René van der Valk	SP	Voor
Marc van der Caldenberg	SP	Voor
Odin Westen	GroenLinks	Voor
Baneke Pepijn	GroenLinks	Voor
Kathleen Mertens	GroenLinks	Voor
Jetten Thea	GroenLinks	Voor
Jasper Kuntzelaers	PvdA	Voor
Aleida Berghorst	PvdA	Voor
Lianne Schuuring	PvdA	Voor
Leon Vaessen	D66	Voor
Marlou Jennekens	D66	Voor
Henk van der Linden	LOKAAL-LIMBURG	Voor
Pascale Plusquin	Partij voor de Dieren	Tegen
Peter Loomans	Partij voor de Dieren	Tegen
Hans Reuser	JA21	Voor
Nico Vincken	JA21	Voor
Emma Palmen	Fractie Palmen	Tegen
Roel Westhoff	Fractie Westhoff	Voor